

New Testament

Kayapó Language

Kayapó - Bible - New Testament

Matêu	3
Makô	151
Ruka	232
Djuão rax	379
Metĩndjwýnh Karõ	479
Rõma	607
Kõritu kumrêx	678
Atãri Kõritu	746
Garaxa	791
Epexu	816
Pirpu	841
Korxi	857
Texarõnika kumrêx	874
Atãri Texarõnika	887
Ximoxi kumrêx	894
Atãri Ximoxi	913
Xitu	926
Piremõ	933
Mekbê idjaer	937
Xijagu	986
Pedru kumrêx	1.003
Atãri Pedru	1.022
Djuão kumrêx	1.033
Atãri Djuão	1.050
Djuãoo ino rer	1.052
Djuda	1.055
Mýjja apõx	1.060

Kayapó - Bible - New Testament

Matêu

Matêu 1

Jeju nhingêt'ã ujarênh kadjy ne ja.

Ruk 3.23

¹Ba, ibê Matêu ne ba pi'ôk kam ar amã ikabên jarê. Dja ba ar amã Jeju Kritu'ã ajarê. Metĩndjwýnh ne 'ã Běnjadjwýrbê kumkati mẽ. Kute 'ã Běnjadjwýrbê kumkati mēnhkôt ne me Jejumã Kritu jarê. Dja ba Jeju Kritu nhingêt kumrêx'ã ar amã ajarê. Aben nHITEPã ar amã ingêt djari arēho tē. O tēn arým 'ã ar amã pi'ôk no'ôk gar arēn ama. Jeju nhingêt bē ne Dawi. Ne ingêt 'ôdjwýbê Abraão.

²Ingêt Abraão ne Idjak dji. Idjak dji nhym arým kato. Katon kam arým abatānh ne ar ba. Ar ba:n kam arým Djako dji. Djako dji nhym arým kato. Katon kam arým abatānh ne ar ba. Ar ba: nhym kam arým aben kukām Djudamē kamy ar adjuw. Djudamē kamy ar adjuw nhym ar arým apôx. Apôx ne kam arým abatānh ne ar ba.

³Nhym kam Djuda arým Tamaremã Perēmē Djera ar adjuw. Perēmē Djera ar adjuw nhym ar arým apôx. Apôx ne arým abatānh ne ar ba. Ar ba: nhym kam Perê arým Êrô dji. Êrô dji nhym arým kato. Katon kam arým abatānh ne ar ba. Ar ba:n kam arým Arão dji. Arão dji nhym arým kato. Katon kam arým abatānh ne ar ba.

⁴Ar ba:n kam arým Amĩnadabi dji. Amĩnadabi dji nhym arým kato. Katon kam arým abatānh ne ar ba. Ar ba:n kam arým Naxô dji. Naxô dji nhym arým kato. Katon kam arým abatānh ne ar ba. Ar ba:n kam arým Xamão dji. Xamão dji nhym arým kato. Katon kam arým abatānh ne ar ba.

⁵Ar ba:n kam arým Rabemã Bôadji dji. Bôadji dji nhym arým kato. Katon kam arým abatānh ne ar ba. Ar ba:n kam arým Ruximã Ôbet dji. Ôbet dji

nhyr arým kato. Katon kam arým abatành ne ar ba. Ar ba:n kam arým Djexe dji. Djexe dji nhyr arým kato. Katon kam arým abatành ne ar ba.

⁶Ar ba:n kam arým Dawi dji. Dawi dji nhyr arým kato. Katon kam arým abatành ne ar ba. Ar ba:n kam arým kubê bēnjadjwÿr rax. Ar ba:n kam arým Urij prōmã Xaromã dji. Xaromã dji nhyr arým kato. Katon kam arým abatành ne ar ba.

⁷Ar ba:n kam arým Robowã dji. Robowã dji nhyr arým kato. Katon kam arým abatành ne ar ba. Ar ba:n arým Abij dji. Abij dji nhyr arým kato. Katon kam arým abatành ne ar ba. Ar ba:n arým Adja dji. Adja dji nhyr arým kato. Katon kam arým abatành ne ar ba.

⁸Ar ba:n arým Djoxapa dji. Djoxapa dji nhyr arým kato. Katon kam arým abatành ne ar ba. Ar ba:n arým Djorã dji. Djorã dji nhyr arým kato. Katon arým abatành ne ar ba. Ar ba:n arým Udjij dji. Udjij dji nhyr arým kato. Katon arým abatành ne ar ba.

⁹Ar ba:n arým Djotã dji. Djotã dji nhyr arým kato. Katon kam arým abatành ne ar ba. Djotã ar ba:n arým Akadji dji. Akadji dji nhyr arým kato. Katon kam arým abatành ne ar ba. Ar ba:n arým Edjekij dji. Edjekij dji nhyr arým kato. Katon kam arým abatành ne ar ba.

¹⁰Ar ba:n arým Manaxe dji. Manaxe dji nhyr arým kato. Katon arým abatành ne ar ba. Ar ba:n arým Amõ dji. Amõ dji nhyr arým kato. Katon arým abatành ne ar ba. Ar ba:n arým Djoxij dji. Djoxij dji nhyr arým kato. Katon kam arým abatành ne ar ba.

¹¹Ar ba:n arým Djekonijmẽ kamy ar adjuw. Djekonijmẽ kamy ar adjuw nhyr ar arým apôx. Apôx ne kam arým abatành ne ar ba. Nhyr kam me kurê djwÿnh arým mebê idjaer'ÿr prõt ne kam me pa 'amÿn meo mõ. Me pardja'ã meo mõ. Krĩraxbê Babirônij'ÿr meo mõn meo bôx.

¹²Nhyr me krĩraxbê Babirônijkam ar ba: nhyr kam Djekonij arým Xarati dji. Xarati dji nhyr arým kato. Katon kam arým abatành ne ar ba. Ar ba:n

arým Djorba dji. Djorba dji nhyr arým kato. Katon kam arým abatành ne ar ba.

¹³Ar ba:n arým Abidji dji. Abidji dji nhyr arým kato. Katon kam arým abatành ne ar ba. Ar ba:n arým Erikkĩ dji. Erikkĩ dji nhyr arým kato. Katon kam arým abatành ne ar ba. Ar ba:n arým Adjô dji. Adjô dji nhyr arým kato. Katon kam arým abatành ne ar ba.

¹⁴Ar ba:n arým Xadoki dji. Xadoki dji nhyr arým kato. Katon arým abatành ne ar ba. Ar ba:n arým Akĩ dji. Akĩ dji nhyr arým kato. Katon arým abatành ne ar ba. Ar ba:n arým Eriju dji. Eriju dji nhyr arým kato. Katon arým abatành ne ar ba.

¹⁵Ar ba:n arým Erijdjô dji. Erijdjô dji nhyr arým kato. Katon arým abatành ne ar ba. Ar ba:n arým Matã dji. Matã dji nhyr arým kato. Katon arým abatành ne ar ba. Ar ba:n arým Djako dji. Djako dji nhyr arým kato. Katon arým abatành ne ar ba.

¹⁶Ar ba:n arým Jôdje dji. Jôdje dji nhyr arým kato. Katon arým abatành ne ar ba. Ne kam arým kubê Marij mjên. Ne kam arým Jeju'ÿr o bôx. Marij kurũm ne arým Jeju kato. Katon kam arým abatành ne ar ba. Be, Jeju nhingêt'ã ujarênh ne ja. Jejubê ne me õ Bênjadjwÿrbê kumkati. Kubê ne Kritu.

¹⁷Be, Abraão krakam kra mã aben djô'ã apôx. Nhyr me aben nHITEPã ar'ã akre: nhyr ar kute 14 pyræk ne aben djô'ã apôx nhyr me kam Dawi'ÿr o bôx. Nhyr kam Dawi krakam kra mã aben djô'ã apôx. Nhyr me aben nHITEPã ar'ã akre: nhyr ajte ar kute 14 pyræk ne aben djô'ã apôx. Nhyr me kam arým me kurê djwÿnh kute mebê idjaer pytâr'ÿr o bôx. Me me utàn krĩraxbê Babirônij'ÿr meo bôx. Nhyr kam me krakam kra mã aben djô'ã apôx. Nhyr me aben nHITEPã ar'ã akre: nhyr ajte ar kute 14 pyræk ne aben djô'ã apôx. Nhyr me kam arým Kritu'ÿr o bôx. Metĩndjwÿnh kute 'ã Bênjadjwÿrbê kumkati mênhkôt ne me kum Kritu jarê.

Jeju nã kurũm kator kady ne ja.

Ruk 1.26

18Jakam dja ba Jeju Kritu kator'ã ajarẽ. Nã kurũm kator'ã ajarẽ. Nãbê ne Marij. Metĩndjwỳnh Karõ ne Marij'ỳr bõx nhym arỳm tujarõ. Marij tujarõ kêttri ne Jõdje arỳm amim kum kabẽn nhym me kunĩ kuma. Nãm amim kum kabẽn kajgobit. Kraxje kute o nõr kêt. Nhym kam arỳm tujarõ. Tujarõ nhym arỳm omũ.

19Ne kam bit kute kangamã. Jõdje mexkam bit kute me kàxã kangamãn amim karõo nhỹn amim, —Ne ba ren me krãptĩ nhipõkri kanga nhym ren me arỳm kam ngryk ne. Ba me krãptĩ kàxã kanga. Nãm ã mexkam amim ane.

20Nãm ã amim anhỹro nhỹn kam nõn arỳm ngõr. Ngõr nhym aêrbê Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ arỳm 'ỳr bõx nhym õtkam arỳm omũ. Nhym kum, —Jõdje, Dawi tãmdjwỳ, arỳm aprõ tujarõkam kwãrĩk wãnh adjumar punu kêt. Mrãmri dja ga ĩ tu 'ỳr amõrkumrẽx. Djãm axwe? Kati. Metĩndjwỳnh Karõ ne 'ỳr bõx nhym arỳm tujarõ.

21Dja kra ruw ga kam kum Jeju jarẽ. Mỳkam dja ga kum ja jarẽ? Bir, dja õ me wỳnh axwebê me utà. Kam dja ga kum Jeju jarẽ. Nãm ã Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ Jõdjemã ane. Mỳj'ã ne idjibê Jeju amijakre? Bir, me utàr djwỳnh'ã ne amijakre.

22-23Amrêbê: ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju nã tujarõ'ã ajarẽ. Kabẽn jarẽnh djwỳnhmã 'ã ajarẽ. Nhym arỳm kukwakam me bakukãmãremã kum, "Me kurerer'õ, me'õ kraxje kute o nõr kêtja dja arỳm tujarõ nhym ĩ kra ruw. Nhym me arỳm idji'ã abenmã kum, 'Emane', anhỹro ba." Nãm ã kabẽn jarẽnh djwỳnh Bẽnjadjwỳr djwỳnh kukwakam me bakukãmãremã ane. Nhym kam me aben djõ'ã arẽho mõ:n arẽho mõr tãmtã arỳm 'ỳr o bõx. Tũ:mràm me bakamingrãnyrekam Jeju nã katon arỳm abatãnh ne ar ba. Ar ba:n arỳm tujarõkumrẽx. Kraxje me'õ kute o nõr kêtka arỳm tujarõkumrẽx. Me kute me bakukãmãremã 'ã ujarẽnh kõt arỳm ã tujarõ ane. Kabẽn jarẽnh djwỳnh ne me bakukãmãremã kum, —Nhym me arỳm idji'ã abenmã kum, "Emane", anhỹro ba. Be, ne ren me me bakabẽnkõt idjibê Emane'ã abenmã kum, —Kubê ne me banhõ Metĩndjwỳnh. Me banhõ

Metĩndjwỳnh arỳm me baro'ã ar ba. Nãm ã kaběn jarēnh djwỳnh me bakukãmãremã ane.

²⁴Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh prõ'ã Jôdjemã karõn arỳm kum karõ pa. Nhyim arỳm krã kato. Ne kam arỳm kaběn kôt prõ'ỳr mõ.

²⁵Nãm 'ỳr mõr kajgon ikõ'ã ikwã kêt. Kra rwỳkkambit ne ikõ'ã ikwã. Nãm 'ỳr mõr kajgo nhyim kam arỳm kra kutewa ruw nhyim kumỳ. Kumỳ nhyim arỳm kum Jeju jarē.

Matêu 2

Ar kute kanhêtire mar'ã ujarēnh kadjy ne ja.

¹Ar kute kanhêtire mar ne ar myt apõx djà kurũm tẽ. Tẽ: nhyim arỳm akati krãptĩ apêx nhyim ar arỳm Djeruxarẽkam bõx. Pykabê Djudêjakam krĩraxbê Berẽkam ne Jeju ruw. Bẽnjadjwỳr raxbê Erodji memã ỳrri ne ruw.

²Ar kute kanhêtire mar Djeruxarẽkam bõx ne arỳm me kukjêro tẽ. Ar memã kum, —Nhỹnh ne me'õ prĩreja? Dja kubê mebê idjaer nhõ Bẽnjadjwỳr rax. Kanhêtire kute rwỳk'ã amijakre ne bar arỳm omũ. Myt apõx djà'ãnh ne bar omũn kam amrẽ 'ỳr tẽn arỳm bõx. Ije kum rax jarēnhmã bõx, ane. Nãm ar ã memã anhỹro tẽmo ane.

³Memã anhỹro tẽ: nhyim arỳm bẽnjadjwỳr raxbê Erodji kuma, me kute ar arēnhja ma. Kuman arỳm axwe: umar ne. Djeruxarẽkam me kunĩdjwỳ axwe: umar ne.

⁴Nhyim kam Erodji arỳm amiwỳr me rũnh 'uw. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ Môjdjê kukràdjà mar djwỳnhmẽ amiwỳr me ku'uw ne amijã meo akuprõ. Ne kam arỳm abej me kukjêro nhỹn memã kum, —Nhỹnh ne Kritu rwỳkmã? Nhỹnh ne Kritu rwỳk djàja? ane. Metĩndjwỳnh kute 'ã Bẽnjadjwỳrbê kumkati mēnhkôt ne me kum Kritu jarē.

⁵Nãm Erodji memã ane nhyim me kum, —Pykabê Djudêjakam krĩbê Berẽkam ne rwỳk djà.

⁶Amrẽbê: ne Metĩndjwỳnh kaběn jarēnh djwỳnhmã arẽ. Kritu rwỳk djà'ã kum ajarẽ. Nhyim kukwakam me bakukãmãremã 'ã ajarẽ. Me krĩmã arēn

kum, "Pykabê Djudêjakam krîbê Berê, amã ne ba ikabên ne. Djãm Djudêjakam akajgo got? Abê bënjadjwÿr rax pyræk. Djudêjakam me bënjadjwÿr kunĩ dja amã arax jarê. Mÿkam? Bir, akam dja me'õ prĩre ruw ne ĩ arÿm bënjadjwÿr rax. Ne arÿm inhõ mebê idjaer pumũn meo ba. Dja meo ba kute mrãmri ne mrykĩ'ãtomtio ba djwÿnh kute õ mryo ba pyræk", ane. Nãm kabên jarênh djwÿnh ã me bakukãmãremã anen arÿm 'ã pi'òk no'òk ne. Ga, Berêkam Kritu rwÿkja pumũ. Pi'òk jakõt ne bar arÿm omũ. Nãm me rũnh ã Erodjimã ane.

⁷Nhym kam bënjadjwÿr Erodji amipdjun amiwÿr ar kute kanhêtire mar 'uw nhym ar arÿm 'ÿr bõx. 'ÿr bõx nhym me kàxã arkum, —Nhÿnhjakam ne kanhêtire amirĩt djà? Mÿj ne kanhêtire kute amirĩt'ã amex kute? ane. Nhym ar arÿm prĩne kum arê.

⁸Nhym kam arÿm Berêmã ar anon arkum, —Aje. Dja gar tẽn prĩne me'õ prĩre jabej ne kum akato. Kum akaton on amrê iwÿr tẽn imã 'ã ajarê. Badjwÿ 'ÿr itēm ne ije kum rax jarênh prãmikumrêx. Aj mã, ane.

⁹Nhym ar bënjadjwÿr rax kabên mar pan arÿm 'ÿr tẽ. 'ÿr tẽ: nhym ar aêrbê kanhêtireja mõ. Tãm ne ar myt apõx djà'ãnh omũ. Arÿm ar kukãm mõ. Nãm ar kukãm mõ:n arÿm iby arek wajêt. Prĩre rwÿkja nhiby arek wajêt nhym ar arÿm omũ.

¹⁰Omũn arÿm kĩ:nhkumrêx.

¹¹Ne kõt tẽ:n arÿm ũrkwã'ÿr bõx. Ne kam arÿm wadjàn prĩreja pumũ. Nã Marij ne kumÿn o nhÿ nhym ar omũ. Ne kam amikajgo man arÿm amijo ngriren parbê tu mÿrbê rôròk ne. Parbê kum rax jarênh ikwã. Ne kam arÿm kàjmã krĩn arÿm nêkrêx 'ãpre bõn kum adjuw. Kẽn karÿrmẽ pĩ djur, me kute kuwykam rênh nhym kudjÿjamẽ me kudjÿ djabê mirajamẽ ne ar kum adjuw.

¹²Ne kam kàjmã djan pry 'õdjwÿ kõt akubyn ar õ pykamã tẽ. Me'õ ne ar biptirkam arkum, —Kwãrĩk wãnh akubyn Erodji'ÿr atēm kêt, ane nhym kam ar akubyn Erodji jaà'ã tẽ. Tẽ:n arÿm ar õ pykakam bõx.

Jõdje kute Edjitu'ÿr Jejuo kator kadjy ne ja.

13Nām ar kute kanhêtire marja tē nhym kam Jôdje arým ngõr. Ngõr nhym ě, arým Metĩndjwýnh kadjy mrānh djwýnh'õ bõx ne kum, —Kàjmā djan amibêx ne přiremē nā aro akaton amũ pykabê Edjítumā aro tē. Erodji kute přire bĩnmā kute abej 'ỳr. Dja gar Edjítumā tēn bõx ne arek kam ar aba. Ije amā arēnhkambit dja gar akubyn tē, ane.

14Nām kum ane nhym arým kàjmā dja. Nhym akamàt kô rǎ'ā nhym arým přiremē nā aro tē. Pykabê Edjítu'ỳr ne aro tēn aro bõx. Ne kam ar arek kam ar ba.

15Amrēbê: ne Běnjadjwýr djwýnh ar Edjítu'ỳr tēm'ā ajarē. Kaběn jarēnh djwýnhmā 'ā ajarē. Nhym arým kukwakam me bakukāmāremā kum, "Běnjadjwýr djwýnh ne me amā, 'Ba ne ba ikra 'uw nhym arým Edjítu kurũm kato.' Nām ā me amā ane." Nām ā kaběn jarēnh djwýnh me bakukāmāremā ane. Nhym kam me aben djô'ā arēho mō:n arēho mōr tām̄tā arým 'ỳr o bõx. Tũ:mrām me bakamingrānyrekam Jôdje ar arým Edjítu'ỳr tē. Me bakukāmāremā 'ā ujarēnh kôt ar arým Edjítu'ỳr tē. Arým Erodji tykkambit dja ar akubyn Edjítu kurũm tē.

16Jôdje ar Edjítu'ỳr tē nhym Erodji arým ar kute kanhêtire marja ma. Ne kam amim, —Je tô mýkam ne ar imā 'êx ne iwýr bõx kêt? ane. Nām anen arým ngry:k ne. Ne amim, —Amũ akati ja'ā ne ar kute kanhêtire mar imā, "Běnjadjwýr rwýk ny'ā kanhêtire katorja'ā ne arým amex amānhkrut apêx bar omũ", ane. Be, kanhêtire kator'ā amex amānhkrut apêx kôt godja běnjadjwýr rwýk ny'ā arým amex amānhkrut ne apêx jabej. Nām ā amim anen arým õ krākamngôn̄hmā kum, —Me on Berēkam me přire nhimex. Bu'ā Berē nhõ pyka kunĩkôtdjwý dja ga me me přire nhimex. Mybit dja ga me kunĩ nhimex. Me přire rwýk'ā amex amānhkrut apêx nhijukribit dja ga me me imex kêt, ane. Erodji õ krākamngôn̄hmā ane nhym me arým me přire'ỳr mōn me imexo mō. Me imexo mōn arým me imex pa. Nhym me arým amak djàje mýro kumex.

17Amrēbê: ne Metĩndjwýnh me mýr kumex'ā ajarē. Kaběn jarēnh djwýnhbê Djermimā 'ā ajarē. Nhym arým kukwakam me bakukāmāremā kum,

¹⁸“Ota krībê Ramakam me mu:w ne kàj bê amra:. Rakeu krao amak djàje me mu:w. Kra arỳm kubê kêt kam ne me te kute memã kaprĩ kwỳ ngrimã.” Nãm ã kabên jarênh djwỳnh Metĩndjwỳnh kukwakam me bakukãmãremã ane. Nhy m kam me aben djô'ã arênh mō:n arênh mōr tãmtã arỳm 'ỳr o bôx. Tũ:mràm me bakamingrãnyrekam ne me arỳm mỳro kumex. Krākamngôn arỳm me prĩre nhimex ne nhy m me arỳm amak djàje mỳro kumex. Djermi kute me bakukãmãremã 'ã ujarênh kôt me arỳm ã mỳro ane.

Nadjare'ỳr akêx'ã ujarênh.

¹⁹Jôdje ar Edjitukam ar ba: nhy m kam Erodji arỳm ty. Ty nhy m kam Jôdje arỳm biptiro nō. Biptiro nō nhy m Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ arỳm kum amijo amirĩt ne kum,

²⁰—Kàjmã djan prĩremẽ nã aro tẽ. Me abê idjaer nhõ pyka'ỳr aro tẽ. Me kute bit prĩre bĩn prãmja ne me arỳm ty, ane.

²¹Nhy m kam Jôdje arỳm kàjmã djan prĩremẽ nã aro tẽ. Aro tẽn amũ mebê idjaer nhõ pyka'ỳr aro tẽ. 'Ỳr aro tẽ:n arỳm 'ỳr aro bôx.

²²'Ỳr aro bôx nhy m me arỳm kum, —Erodji kra Akireu arỳm pykabê Djudêjakam bãm pãnh memã bẽnjadjwỳr, ane. Nãm me Jôdjemã ane nhy m arỳm kum uman Djudêja'ỳr tẽn prãm kêt. Ne kam ôtkam me'õ arỳm nêje kukrà. Nhy m kuman arỳm pykabê Djudêja nhibej tẽn kam pykabê Garrêjakam bôx.

²³Ne ajte tẽn arỳm krĩraxbê Nadjarekam bôx ne kam ar ba. Kam ar ba: nhy m kam Jeju arỳm kam abatành ne. Amrêbê: ne Metĩndjwỳnh ja'ã ajarẽ. Jeju Nadjarekam abatành'ã ajarẽ. Kabên jarênh djwỳnhmã 'ã ajarẽ. Nhy m arỳm kukwakam me bakukãmãremã kum, "Dja me abenmã 'ã, 'Nadjarekam ne abatành djà', anhỹro ba.” Nãm ã ujarênh djwỳnh Metĩndjwỳnh kukwakam me bakukãmãremã ane. Nhy m kam me aben djô'ã arênh mō:n arênh mōr tãmtã arỳm 'ỳr o bôx. Tũ:mràm me bakamingrãnyrekam arỳm 'ỳr o bôx nhy m Jeju arỳm Nadjarekam abatành ne. Me bakukãmãremã 'ã ujarênh kôt ne arỳm Nadjarekam abatành ne.

Matêu 3

Djuão kute Jeju kutêp me akre'ã ujarênh.

Mak 1.1; Ruk 3.1; Dju r 1.19

¹Jeju Nadjarekam ar ba: nhym kam ngômã me angjênh djwýnhbê Djuão arým bôx. Pykabê Djudêjakam kapôt kukritkam ne Djuão me akreo ba. Me ta ne me 'ÿr ban bôxo kumex nhym ar me akreo ba.

²Nãm memã kum, —Me amikam akaprîren wãnh ajaxwemã anhiren Metîndjwýnh'ÿr amijo akêx. Arým kàjkwakam Bênjadjwýr djwýnh kute pykakam amim me utâr ne ar meo ba 'ÿr. Nãm ã Djuão memã ane.

³Amrêbê: ne Metîndjwýnh Djuão kukãm 'ã ajarê. 'Ã ujarênh djwýnhbê Idjaijmã 'ã ajarê. Nhym arým kukwakam me bakukãmãremã kum, "Me'õ dja kapôt kukritkam memã kabên ne. Kàj bê dja me akren memã kum, 'Me apa. Ë, on Bênjadjwýr djwýnh kutêp wãnh ajaxwemã anhiren katât amijo aba. Kute mrãmri ne me kute bênjadjwýr rax kutêp pry mex ne kute kum katât pry jadjwýrja pyrâk', ane. Dja ã ujarênh djwýnh Bênjadjwýr djwýnh'ã memã ane." Nãm ã Idjaij Djuão'ã me bakukãmãremã ane. Nhym kam me aben djô'ã arênh mō:n arênh mōr tãmtã arým 'ÿr o bôx. Tũmrãm 'ÿr o bôx nhym Djuão arým kato. Me bakamingrãnyrekam katon arým ã me akreo bao ane. Metîndjwýnh kute me bakukãmãremã 'ã ujarênh kôt Djuão arým katon ã me akreo ane.

⁴Be, Djuão ne mry jabatãnhbê kameru kî nhipêxo kubêkàn angij ne mry kào amikrax pren krytkanhê kun menh kangôo ikõ.

⁵Nhym kam krîrãxbê Djeruxarêkam me ja Djuão'ÿr bôxo dja. Bu'ã pykabê Djudêjakam me jadjwý Djuão'ÿr bôxo dja. Ngôbê Djodão bu'ã pykakam me jadjwý 'ÿr bôxo kume:x ne. Nãm me Djuão'ÿr ban bô:xo dja.

⁶Ne kam amijaxwe kôt amijarên memã kum, —Be, mrãmri ne ba ijaxwe tũm krãptî. Arým imã kînh kêt ne wãnh kum inhire, ane. Nhym kam ngô rãxbê Djodãokam mã Metîndjwýnhmã me angij.

⁷Nhym kam mebê pardjêumê mebê xadjudjêumê krãptî arým Djuão'ÿr bôxo dja. Nhym me omũn memã kum, —Me akamingrãny ne ga me abê iry. Mÿj

me'õ got ne me amã Metĩndjwỳnh ngryk nhõ akati jarẽ ga me umaje iwỳr aprõt kajgo?

⁸On katàt amijo aba gẽ me mrãmri me amex jabej me amã kato. Mrãmri ga me amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhirern aje Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx jabej gẽ me me amã kato. Ne kam me akam kĩnhkumrẽx kute mrãmri ne me kute pidjô djô mexmã apõx ne kam kĩnhja pyræk.

⁹Kwãrĩk wãnh me anhõkre kadjwỳnhbê anhingêt kukãmãre Abraãoo adjãmra kêt ne amim, —Me ba ne ba me ibê Abraão tàm djwỳ. Dja Metĩndjwỳnh me ikam ngryk kêt. Dja ba me te ijaxwe nhym kam me inhingêt kukãmãre Abraãokõt Metĩndjwỳnh kum me ijabê ne me ijaxwekam me ijo bikẽnh kêt kumrẽx, ane. Kwãrĩk wãnh ga me ã anhỳr ar aba kêt. Kati. Ë, ba me amã arẽ. Dja ga me te abê Abraão tàm djwỳ nhym Metĩndjwỳnh tu me ajo ajkẽ, me ajaxwe pãnh tu me ajo ajkẽ. Ne ren kute ajte Abraão tàm djwỳ prãm jabej ren tu kẽnjao itun o amim Abraão tàm djwỳ nhipêx nhym me ren tu katon kumex.

¹⁰Ë, mrãmri arỳm 'ỳr. Metĩndjwỳnh kute memã axwe pãnh jarẽnh nhõ akati arỳm 'ỳr. Kute mrãmri ne pidjô apỳnh abenkam ô kêt nhym me kute kàr ne o mrãnh ne kute kuwykam rẽnhja pyræk. Arỳm ne Metĩndjwỳnh me ajã pidjô djô kêt jakren arỳm me ajaxwe pãnh kute me ajo bikẽnh 'ỳr. Dja me ajo mõn kuwykam me amẽ. Arỳm 'ỳr. Kute mrãmri ne me'õ kute pidjômã 'yr kadjy kute parbê kàxkrækô mỳnh ne o ãm pyræk.

¹¹Mrãmri ba ne ba ngômãbit me ajangij. Ga me amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx ba ngômãbit me ajangij. Nhym be, itotokbê ne me'õ bõxmã. Me'õ tãm ne raxo kute amũ ijakrenh, kute ijakrenh mexi. Nã bãm te irax ne 'ỳr ibikamẽnh prãmje. Nã bãm te irax ne 'ã inhibõn ije kum parkà 'ã pre bõnh ne o itẽm prãmje. Be, ãm irax ba ren arỳm kum apê. Nhym be, kati. ãm ingrire. Nãm raxo ijakrenh mex ne. Tãm ne arỳm bõx 'ỳr. Djãm ngômã kute me ajangjẽnhmã? Kati. Tãm dja bõx ne kam me awỳr Metĩndjwỳnh Karõ jano. Katàt me aje amijo ababit'ỳr dja ano kute me ajo bamã. Ne kam me ajaxweja kute kuwymã me arẽnhmã.

¹²Gêdja bôx ne kam kute mrãmri ne me kute kôtyk byr ne o kute bãyogore ka'uk ne kute kam mũm 'ynhĩ, 'y mexjao atom ne kam kute 'ykàjao tẽm ne kute kuwykam mẽnh nhym xêtja pyræk. Dja me'ôja bôx ne ã me axweo anen kuwykam me kurẽ. Nhym kuwyja dja pôk rã'ã: rã'ãn apêx kêtikumrẽx. Nhym be, me mex, me katàt kute amijo baja'ã gêdja 'y mex jakren mũm meo atom. Meo atom ne kàjkwakam ò pykamã meo mõi gẽ me kam kam kĩnhkumrẽx ne ar ba. Arỳm kute meo anhỹr 'ỳr. Nãm ã Djuão mebê pardjêumã ane.

Djuão kute ngômã Jeju jadjàr.

Mak 1.9; Ruk 3.21; Dju r 1.32

¹³Kam Jeju arỳm pykabê Garrêja kurũm tẽ. Tẽ:n arỳm ngôbê Djodão'ỳr bôx. Nãm 'ỳr bôx ne arỳm Djuão'ỳr bôx. Kute Metĩndjwỳnhmã ngômã adjarmã ne 'ỳr bôx.

¹⁴Nhym kum, —Djãm ba ije ngômã ajadjarmã? Kati. Ba ne ga ren Metĩndjwỳnhmã ngômã ijadjà, ane.

¹⁵Nhym kum, —Kati, kwãrĩk rã'ã. Metĩndjwỳnh kute gu bamã katàt baje amijo baba'ã karõ kôt dja gu prĩne katàt amijo baba. Kam dja kĩnhkumrẽx. Kam dja ga on ngômã ijadjà, ane.

¹⁶Nhym arỳm ngômã adjà. Nhym kam wabin dja nhym aêrbê kàjkwa arỳm aben bê ajkij. Aben bê ajkij nhym me kute omũnh kadjy Metĩndjwỳnh Karõ kute tut pyræk arỳm 'ỳr ruw ne 'ã tỹm. 'Ã tỹm nhym Djuão arỳm omũ.

¹⁷Nhym ẽ, arỳm kàjkwa kurũm Metĩndjwỳnh memã kabẽn ne memã kum, —Ikra ne wã. Imã abê:kumrẽx. Ba kam kam ikĩnhkumrẽx. Nãm ã Metĩndjwỳnh Kra'ã memã ane.

Matêu 4

Xatanaj te kute axwe'ã Jejumã àpnênh.

Ruk 4.1; Mak 1.12; Idja 2.18, 4.15

¹Nhym kam Metĩndjwỳnh Karõ kapôt kukritmã Jejuo katon o mõi. Dja Xatanaj te kute axwe'ã mẽnhmã kum apnê. Ja kadjy ne o mõi.

²Nhym kam Jeju Metĩndjwỳnhmã amijajbu. Nãm amijajburo dja: nhym 'ã akatibê 40 apêx. Nhym kam arỳm kum prã:m ne.

³Nhym kam me axwe'ã memã àpnênh djwýnhbê Xatanaj arým 'ýr tén 'ýr bôx. Nãm bit kute amikôt o ba nhym kôt axwemã 'ýr bôx. Ne kam kum, — Ë, goja abê Metĩndjwýnh Krakumrêx jabej ne goja kênjamã akabên gê goja kubê djwý ga krê, ane. Nãm Xatanaj ã Jejumã ane.

⁴Nhym kam kum, —Kati. Mýkam? Bir, Metĩndjwýnh ne amrêbê: me ikukãmãremã kum, "Djãm djwýobit dja me amityx ne tĩn ne ar ba? Kati. Metĩndjwýnh kabênodjwý dja me amityx ne tĩn ne ar ba, kabên kunĩo." Nãm ã Metĩndjwýnh me ikukãmãremã ane nhym me arým 'ã pi'ôk no'ôk ne. Ije Metĩndjwýnh kabên ja markam ije akabênkôt kênno djwý prãm kêt. Nãm ã Jeju kum ane.

⁵Nhym kam Xatanaj Djeruxarê'ýr o tén o bôx. Krĩrax jamã ne me kum, "Metĩndjwýnh nhõ krĩrax", ane. Nãm o bôx ne o tén Metĩndjwýnh nhõ kikreti'ýr o bôx. Ne kam o tén o wabin kikreti nhimõk'ýr o bôx ne anhá'ã kudja.

⁶Ne kam kum, —Ë, goja abê Metĩndjwýnh Krakumrêx jabej goja rúm tén ato. Amrêbê: ne me akukãmãre amã arê. Metĩndjwýnh kukwakam amã arên amã, "Dja ba ajã ikadjy mrãnh djwýnhmã karõ. Dja me atêmkôt amã ikra dja gê kên'õ apar ngãnh kêtukumrêx." Nãm ã Metĩndjwýnh me akukãmãre amã ane nhym me arým 'ã pi'ôk no'ôk ne. Ajrã, rúm tén ato gê goja me atêmkôt amã ikra dja, ane.

⁷Nhym Jeju kum, —Kati. Mýkam? Bir, ba ajte amã arê ga ama. Amrêbê: ne me ikukãmãre memã arê. Metĩndjwýnh kukwakam memã arên memã kum, "Kwãrĩk wãnh Bênjadjwýr djwýnh, Atĩndjwýnh kabi kêt, kute ajãno ãm jabej kabi kêt", ane. Nãm ã Metĩndjwýnh me ikukãmãremã ane nhym me arým 'ã pi'ôk no'ôk ne. Ije Metĩndjwýnh kabên ja markam ne ba ije akabênkôt rúm itêm ne idjãtor prãm kêt, ane.

⁸Nhym Xatanaj ajte o tén krãnh prêkti nhimõk'ýr o wabi nhym dja. Nhym kam apýnh pyka djãri nhym Xatanaj arým kum kunĩ jakreo dja. Ne apýnh bēnjadjwýr kute meo ba djãri kum me kunĩ jakreo dja. Nhym apýnh me õ

mỳjja rũnh ne uma djàri nhym kum me kunĩ jakreo dja nhym arỳm kunĩ pumũ.

⁹Nhym kam kum, —Ba amã ja kunĩ kanga. Ba amã me õ mỳjja rũnh ne uma kunĩ kanga. Dja ga amijo angrin ikuka kònkh akõnkrão nhỳn imã irax jarẽ ba arỳm amã kungã. Ba amã kunĩ ngã ga arỳm idjô'ã o aminhõn ar o aba, ane.

¹⁰Nhym Jeju kum, —Kati, Xatanaj, on rũm imã akàx. Djãm ije akuka kònkh ikõnkrão inhỳrmã ne ije amã arax jarẽnhmã? Arkati. Mỳkam? Bir, amrêbê: me ikukãmãre memã arẽ. Metĩndjwỳnh kukwakam memã arẽn memã kum, "Bẽnjadjwỳr djwỳnh, Atĩndjwỳnhmãbit dja ga amijo angrin kum rax jarẽn ajbitmã apê. Kwãrĩk wãnh atemã 'õmã rax jarẽnh kêt." Nãm ã Metĩndjwỳnh me ikukãmãremã ane nhym me 'ã pi'òk no'òk ne. Ije Metĩndjwỳnh kabẽn ja markam ne ba ije akuka kònkh ikõnkrão inhỳr ne ije amã arax jarẽnh prãm kêt, ane.

¹¹Nhym kam Xatanaj arỳm kum kàx ne mã tẽ. Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnh ar arỳm 'ỳr bõx ne o djuw mex.

Jeju kute me akremo krax.

Mak 1.14; Ruk 4.14

¹²Nhym kam Jeju arỳm tẽ. Tẽ:n pykabê Garrêjakam bõx. Me arỳm kute Djuãoo tỳm ne kubê ijêkam ne Garrêjakam bõx.

¹³Nãm Garrêjakam krĩraxbê Nadjarekam bõx. Ne kam kurũm katon kam amũ krĩraxbê Kapanakam tẽn bõx ne nhỹ. Imõti mỳrri ne Kapana dja. Me kute Kapana bu'ã pykamã Djeburõmẽ Naptar jarẽnh. Kam ne krĩraxbê Kapana dja.

¹⁴Amrêbê: ne ujarẽnh djwỳnhbê Idjaij me bakukãmãremã arẽ. Jeju Kapanajakam bõx jarẽ. Metĩndjwỳnh kukwakam ne Idjaij memã arẽn memã kum,

¹⁵“Pykabê Djeburõ, pykabê Naptar. Imõti'ỳr pyka. Ngõbê Djodão nhikjêbê pyka. Me bajtem nhõ pyka jamã ne me kum Garrêja jarẽ.

¹⁶Pyka jakam ne me axwe:. Me mrãnh punu:re kute mrãmri ne akamàt kô tykkam me mrãnh punu pyræk. Me ja ne me arỳm me'õ me:xkumrêx pumũ

kute mrãmri ne me kute memã irã djà rax pumũnh pyræk. Pyka jakam ne me kaprĩre ne ar ba. Kute mrãmri ne me on tyk karõ kaprĩn ar ba pyræk. Me ja ne me arým me'õ me:xkumrẽx pumũn kĩnhkumrẽx ne. Me kĩnhkumrẽx kute mrãmri ne ajte arngrokam me kĩnh pyræk”, ane. Nãm Idjaij ã me bakukãmãremã ane. Nhym kam me aben djô'ã arẽho mõi:n arẽho mõi:tãmtã arým 'ỳr o bõx. Tũ:mràm me bakamingrãnyrekam Jeju arým Kapanakam bõx. Me:xkumrẽx ne arým kam bõx. Idjaij kute me bakukãmãremã 'ã ujarẽnh kõt ne bõx.

¹⁷Ne kam arým kàj bê me akremo krax. Ne amijã memã kum, —Amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx. Arým kàjkwakam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute pykakam amim me utàr ne ar meo ba 'ỳr. Nãm ã Jeju me akreo ane.

Jeju kute amikõt me kamẽnh.

Mak 1.16; Ruk 5.1

¹⁸Nhym kam Garrêjakam Jeju imõti mỳrbê tẽ. Nhym Ximãomẽ Ængre ar axikõt katorja ngõkam ar kryre rẽho ba nhym arým ar omũ. Ximãomã ne me Pedru jarẽ. Ar kubê tep pynẽnh djwỳnh tũm.

¹⁹Nãm ar ar kryre rẽho ba nhym Jeju arkum, —On ar mã ikõt ajkamẽ. Jakam dja gar ikõt me kamẽho aba kute mrãmri ne ar aje tep pynẽho aba pyræk, ane.

²⁰Nhym ar on amikõt kryre mẽn arým mã Jeju kõt ajkamẽ.

²¹Nhym ãm ajbir tẽ nhym Xijagumẽ Djuão ar kàkam nhỹ nhym arým ar omũ. Ar axikõt kator. Djebedêu ne ar adjuw. Djebedêumẽ ne ar amim kryreo mexo nhỹ. Nãm ar omũn arým kàj bê amikõt ar ku'uw.

²²Nhym bãm Djebedêu kàkam nhỹ nhym ar arým wãnh kum iren mã Jeju kõt ajkamẽ.

Jeju kute me punuo mex.

Mak 3.7; Ruk 6.17

²³Nhym kam Jeju Garrêjakam pyka kunĩkõt memã kukràdjà jarẽho ba. Apỳnh mebê idjaer bikprõnh djari memã arẽho ba. Ne kàj bê ujarẽnh ny

jarēho ba. Bēnjadjwỳr djwỳnh kute pykakam amim me utàr ne ar meo ba'ã memã ujarēnh ar ba. Ne kam arỳm apỳnh me kanēmẽ me punuo mexo ba.

²⁴Nhym me arỳm arēnh kumex. Pykabê Xirijkam ne me prĩne me kunĩmã arēho ipôk ne. Arēho ipôk nhym me kunĩ arỳm Jeju jarēnh ma. Ne kam arỳm 'ỳr me punu kunĩo bôx. Apỳnh me kanê djàri meo bôx. Ajte apỳnh me tokry djàri meo bôx. Nhym me kwỳ me karõ punu kute meo baja nhym me meo bôx. Nhym me kwỳ me tyk kute meo baja nhym me meo bôx. Nhym me kwỳ akry nhym me meo bôx. Nhym kam arỳm me kunĩo mex.

²⁵Nhym kam me krãptĩ: arỳm 'ỳr bôx ne kôt ar ba. Pykabê Garrêja kurũm, pyka nhidjibê Krĩraxbê 10 kurũm, krĩraxbê Djeruxarẽ kurũm, pykabê Djudêja kurũm, ngôbê Djodão nhijukri pyka kurũm ne me bôx ne kôt ar ba.

Matêu 5

Me kĩnh'ã ujarēnh.

Ruk 6.20

¹Kam ne me krãptĩ: Jeju kôt ar ba nhym me omũ. Ne kam arỳm krãnh'ã tẽn wabi. Wabin arỳm nhỹ. Nhỹ nhym kôt ba djwỳnh ar arỳm 'ỳr bôx ne nhỹ.

²Nhym arỳm arkum amikabēn jarēnhmo krax ne kum,

³—Ë, djãm me kute amim, “Ikajgo”, anhỹro baja djãm me kaprĩ got? Kati. Mỳkam? Bir, me wã dja kàjkwakam Bēnjadjwỳr djwỳnh amim me utàn meo ba. Kam dja me kĩ:nhkumrẽx.

⁴Djãm me mỳr baja kaprĩ got? Kati. Mỳkam? Bir, me wã dja Metĩndjwỳnh ã meo kĩnhkumrẽx. Kam dja me kĩ:nhkumrẽx.

⁵Djãm me kabôt katija kaprĩ got? Kati. Mỳkam? Bir, me wã dja me ã pykakam mỳjja kunĩo õ. Kam dja me kĩ:nhkumrẽx.

⁶Me kute memã kum, “Ba on Metĩndjwỳnhmã ijaxwe kêt”, anhỹro ba ne kute katàt amijo ba prã:mja djãm me kaprĩ got? Kati. Mỳkam? Bir, me wã dja me ã axwe kêt'ỳr bôxkumrẽx ne arỳm prĩne Metĩndjwỳnhmã mexkumrẽx. Kam dja me kĩ:nhkumrẽx.

⁷Djām me ukaprija kapri got? Kati. Mỳkam? Bir, me wã dja Metĩndjwỳnh kum me kaprikumrẽx. Kam dja me kĩ:nhkumrẽx.

⁸Djām me kute amikam axwe'õ mar kêtja kapri got? Kati. Mỳkam? Bir, me wã dja me Metĩndjwỳnh pumũ. Kam dja me kĩ:nhkumrẽx.

⁹Djām me kute aben nêje me kukrào baja kapri got? Kati. Mỳkam? Bir, me wã'ã dja me abenmã kum, “Metĩndjwỳnh kra ne wã”, ane. Kam dja me kĩ:nhkumrẽx.

¹⁰Me katàt kute amijo baja dja me te katàt nhym me arỳm meo ajkẽ. Me katàt kute amijo bakam meo ajkẽ. Djām kam me kapri got? Kati. Mỳkam? Bir, me wã dja kàjkwakam Bẽnjadjwỳr djwỳnh arỳm amim me utàn ar meo ba. Kam dja me kĩ:nhkumrẽx.

¹¹Ar ga dja gar ikabẽn markumrẽx ne kôt ar amijo aba nhym me te wãnh ar amã akij ne te ar ajo ajkẽn te ar ajaxweo ar apytà, apỳnh ar ajaxwe djario ar apytà. Djām kam ar akapri got? Kati, Mỳkam? Bir, kàjkwakam akĩnh djà raxkam.

¹²Dja gar tu akĩnhkumrẽx ne kam akĩnh kati. Mỳkam? Bir, dja Metĩndjwỳnh ar amã o pãnh rax ne. Kàjkwakam gêdja amã o pãnh mex ne. Kàjkwakam kute ar amã o pãnh mex ja dja gar amikukãm aman kam akĩnh kati. Nãm me tũmre ã axwe anen me kamingrãny kajmã'ã ã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnh djwỳnhho bikẽnho bao ane. Ga, arỳm kam kàjkwakam me kĩnhkumrẽxja pumũ, ane.

Kadjwanhĩmẽ kurwỳ djà'ã ujarẽnh.

Mak 9.50; Ruk 14.34

¹³Ne kam ajte arkum, —Ar aje kadjwanhĩ pyràk. Kadjwanhĩ kute õmrõo mex pyràk ar gadjwỳ dja gar ajmã akute kêt ne akabẽn mexkumrẽx ne ar aba nhym ar abu'ã me ja kwỳ ar akudjwa arỳm mex jabej. Dja kadjwanhĩkam akry apêx jabej mỳj dja ajte akry kadjy kam nẽ? Arkati. Arỳm mỳjja akry kadjy punukumrẽx. Godja punukam me kum kĩnh kêt ne arỳm rũm kapĩ. Kapĩ nhym me arỳm 'ã mrãn paro kajy. Ar gadjwỳ godja gar memã kum, “Ba ne ba ije Jeju mar”, ane. Ne ate kam ar ajaxwe gar arỳm apunu. Apunu

nhym me arým kum ar akĩnh kêt ne ar apunukôt kum Metĩndjwýnhdjwý kĩnh kêt.

¹⁴Ar aje mrãmri ne pyka kunĩkôt me kurwý djà pyræk. Ga, krĩraxja pumũ. Djãm krãnhre'ã me kute krĩrax nhipêxkam me kute o bipdjurmã? Arkati. Ar gadjwý kwãrĩk wãnh ikam apijãm kêt ne ikôt adjukaprĩ.

¹⁵Ngõnhpôkdjwý. Djãm me kute kum angjênh ne kute mýjja 'ôkôt o bipdjur got? Kãnoipôko 'ã pro got? Kati. Ngõnhpôk ne me kum angij ne tu parkam, kênhkam umjuw nhym me kunĩmã kikre kre kurwýo ku'ê.

¹⁶Ar gadjwý kwãrĩk wãnh ikam apijãm kêt. Ar abê me kurwý djà pyræk ne ar adjukaprĩ. Dja me ar adjukaprĩ pumũn arým kàjkwakam ar Abãmmã rax jarẽ. Nãm ã Jeju arkum ane.

Môjdjê kukràdjã'ã ujarênh.

Ruk 16.16

¹⁷Ne kam ajte arkum, —Kwãrĩk wãnh ijã amim, “Be, mýj kadjy ne Jeju bôx? Bir, kute memã kum, ‘Kwãrĩk wãnh jakam Môjdjê kabênja mar kêt. Ne Metĩndjwýnh kukwakam kabên jarênh djwýnh 'ôdjwý kabênja kwãrĩk wãnh mar kêt.’ Kute ã memã anhýro ba kadjy ne bôx”, ane. Kwãrĩk wãnh ijã ã amim anhýr kêt. Djãm ije ja jarênhmã? Kati. Mýkam? Bir, me amrêbê: me bakukãmãremã ijã ajarẽ. Nhym me aben djô'ã arênho mõi. Arênho mõi tãmtã arým iwýr o bôx. Ba kam arým me kute amrêbê: ijã ujarênh kôt ar amijo iba. Me kute ikukãm ijã ujarênh kôt ije amijo anhýr kadjy ne ba bôx. Kam ije ar kabên markumrêx ne ije ar'ã anhýr prãm kêt.

¹⁸Dja te Metĩndjwýnh kabên kukràdjã kwý'ã pi'ôk no'ôk kryre ne te apýnh mýrbê kyx djari'ã pi'ôk no'ôk kryre djãm 'ô kajgomã? Kati. Dja 'ô kajgo kêt. Kabên'ã pi'ôk no'ôk kôt dja mýjja apôxkumrêx. Kôt dja mýjja kunĩ apôx tẽ:n prĩne apôx mexkumrêx. Kabên 'ô dja kajgo kêtumrêx. Nhym kam kàjkwamẽ pyka arým apêx. Mrãmri ne ba ar amã ja jarênhkumrêx.

¹⁹Godja me'ô Metĩndjwýnh kabên ngrire 'ômã kajgo jarên kam 'ã memã kum, “Kabên ja dja ga me mar rerekre”, anhýro ba jabej, dja me adjwýnhdjwýmã kum, “Akajgo”, ane. Kàjkwakam Bẽnjadjwýr djwýnh kute pykakam amim

me utàr ne ar meo bakam dja me kunĩ kum, “Akajgo”, anhỹro kumex. Nhym be, dja me'õ Metĩndjwỳnh kabẽn man kõt ar amijo ban kam memã kabẽn jarẽnho ba. Me'õ jamã dja me kum, “Araxkumrẽx”, ane. Kàjkwakam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute pykakam amim me utàr ne ar meo bakam dja me kum, “Araxkumrẽx”, ane.

²⁰Kam, ba ar amã arẽ gar ama. Djãm mrãmri Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnhmẽ mebê pardjêu mexkumrẽx? Kati. Mrãmri ar aje katàt amijo abakam ne o aje me akrenhkambit dja kàjkwakam Bẽnjadjwỳr djwỳnh amim ar apytà gar kõt ar amijo aba. Nãm ã Jeju arkum ane.

Me ngryk'ã ujarẽn.

Rô 12.19; Ep 4.26; Xim k 2.8; Xij 1.19

²¹Ne kam ajte arkum, —Amrẽbê: me bakukãmãre memã kum, "Kwãrĩk wãnh me par kêt", anen ajte, "Dja me me'õnh bã nhym me arỳm kum axwe pãnh jarẽ", ane. Tãm ne me ar amã arẽ gar arỳm ama.

²²Nhym be, ba dja ba ar amã arẽ gar ama. Djã ne me me'õnh bã nhym me arỳm kambit kum axwe pãnh jarẽ? Kati. Me kute me'õkam ngrykkamdjwỳ. Dja me axwe jabej kukjêr kêt ne tu kam ngryk. Nhym kam me arỳm kum axwe pãnh jarẽ. Ba ajte ar amã arẽ gar ama. Me kute ikukwakam abeno kamyja godja me kum kamy kurêkam kum, “Apunure”, anhỹr jabej nhym kam me arỳm ã meo akuprõ. Memã axwe pãnh jarẽn djwỳnh krãptĩbê 70 jao akuprõ nhym me arỳm memã amikõt amijarẽ. Nhym be, godja me kamymã kum, “No kêt”, anhỹr jabej ne kam arỳm me biknor tokry djàkam kuwykam mõi jabej.

²³Kam godja ga Metĩndjwỳnh nhõ ki'ỳr kĩnh djào abõx jabej. O abõxo tẽn kam akamy ma. Aje o akamyja kute ajã, “Nãm ijo ajkẽ”, anhỹrja ga ama. Akam kaprĩja ga ama. Djãm kam aje on Metĩndjwỳnhmã kĩnh djàja nhõrmã? Kati. Dja akamy akam kaprĩ ga Metĩndjwỳnhmã kĩnh djàjao bõx nhym Metĩndjwỳnh arỳm kum kĩnh djàja kĩnh kêt.

²⁴Kam dja ga wānh ki kabem kīnh djàjamā anhiren akamy kumrēx'yr tēn kam kum akabēn mex jarē gē akubyn akam kīnh. Akubyn akam kīnhkam dja ga akubyn tēn kam kīnh djàja mỳn Metīndjwỳnhmā angā.

²⁵Dja me'ō mỳjjakam kum akurēn memā axwe pānh jarēnh djà'yr ajo tēm jabej. 'Yr ajo tēmri dja ga on o anhōbikwa. O anhōbikwa nhym arỳm memā axwe pānh jarēnh djà'yr ajo tēm kēt. Nok ga ren o anhōbikwa kēt nhym ren memā axwe pānh jarēnh djwỳnhmā akanga nhym ren mebē ijē djwỳnhmā akanga. Nhym kam ren mebē ijē djàkam abē ijē.

²⁶Ga ren kam akator kēt. Prīne aje amijo pānh mex inomā mēnhkambit ren akato. Nām ā Jeju arkum ane.

Me kute abenbē prōmē mjēnmēo àkīnh.

Mat 19.3; Mak 10.2

²⁷Ne kam ajte arkum, —Nām me ar amā, "Kwārīk wānh mebē prō, nār mjēno adjàkīnh kēt", ane. Ja ne me ar amā arē gar ama.

²⁸Nhym be, ba dja ba ar amā arē gar ama. Mrāmri ro'ā anōrkam ajaxwe. Djām kambit ne ajaxwe? Kati. Dja gar me'ō nire pumūn arỳm amā o anōr prām ne. Jabit. Kam arỳm akadjwỳnhbē amim o adjàkīnh'ā karō. Kamdjwỳ arỳm ajaxwe. Nām ā Jeju arkum ane.

²⁹Ne kam Ar kubē axwe pyma. Ga, me kute apỳnh kukràdjào àpēnh jaxwe prāmja pumū. Me kute àpēnh jaxweo krā'ymā ne Jeju Ar kubē axwe pyman arkum, —Ne ga ren ano djubōko ajaxwe prām ga ren on kaban mūm amibē amē. Ren te ano nhikjē kēt ne ren Metīndjwỳnh kōt atīn ne ar aba rā'ā, kam ren akīnhkumrēx. Ne ren ano amānhkrut rā'ā nhym Metīndjwỳnh ren me biknor tokry djàkam amē. Ga ren kam akaprīkumrēx.

³⁰Ne ga ren anhkra djubōko ajaxwe prām ga ren on krātan mūm amibē amē. Ren te anhkra nhikjē kēt ne ren Metīndjwỳnhkōt atīn ne ar aba rā'ā kam, ren akīnhkumrēx. Ne ren anhkra amānhkrut rā'ā nhym Metīndjwỳnh ren me biknor tokry djàkam amē. Ga ren kam akaprīkumrēx, ane. Djām mrāmri ne me kute amino kadjàrmā ne Jeju arkum karō? Kati. Djām mrāmri

ar kute aminhikra krã'yrmã arkum karõ? Kati. Me kute àpênh jaxweo krã'yrmã ne Jeju Ar kubê axwe pyma.

³¹Ne kam ajte arkum, —Me ar amã, "Me kute prõ kangamã gê me 'ã pi'òk no'òk ne kum kungãn kam kanga", ane. Nãm me ã ar amã ane, gar ama.

³²Nhym be, ba dja ba ar amã arê gar ama. Gêdja me'õ prõ djwýnh kangan kam arým axwemã ngrêk. Gêdja prõ djwýnhja pãnh me'õ mymã kabên nhym arým 'ÿr mõ. Nhym kam nija arým o akĩn kam axwe. Nhym kam my jadjwý arým o akĩn kam adjwýnhdjwý axwekumrêx. Nhym be, prõja krõ'ã mjênkambit nhym myja kute kangakam axwe kêt. Nãm ã Jeju arkum ane.

³³Ne kam ajte arkum, —Kam, amrêbê: me bakukãmãre memã kum, "Dja gar memã akabên jarên amã me kute amar pydji prãm jabej kum, 'Metĩndjwýnh ne amybým kute imar. Ije amã ikabên pydjín arênhkôt kute imar', anhÿrkam kwãrĩk wãnh 'ã adjukanga kêt. Dja gar aje memã akabên jarênh kôt ar amijo abakumrêx. Nok ren ga kôt ar amijo aba kêt ne ren arým Metĩndjwýnh jarênh kajgon ren o kum amikurêtuw", ane. Nãm me bakukãmãre ã memã ane gar arým ama.

³⁴Nhym be, ba dja ba ar amã arê gar ama. Djãm ar aje memã akabên jarênhkam aje ajte kôt Metĩndjwýnh nàr õ mÿjja'õ jarênhmã? Kati. Mrãmri dja gar memã akabên pÿnhbit jarê. Kwãrĩk wãnh aje memã akabên pydjín arênhkôt ajte memã kàjkwa jarênh kêt. Metĩndjwýnh kam ÿrkam memã arênh kêt.

³⁵Kwãrĩk wãnh ar aje memã akabên pydjín arênhkôt ajte memã pyka jarênh kêt. Metĩndjwýnh pykakam par djãm djàkam memã arênh kêt. Nàr, kwãrĩk wãnh ar aje memã akabên pydjín arênhkôt ajte memã Djeruxarê jarênh kêt. Kubê Bênjadjwýr rax djwýnh nhõ krĩraxkam memã arênh kêt.

³⁶Nàr, kwãrĩk wãnh ar aje memã akabên pydjín arênhkôt ajte akrã jarênh kêt. Mÿj ne gar aje omã? Djãm ar ga aje akrãkam akĩ 'õo akamã nàr akĩ 'õo kakrãtykmã? Arkati. Te aje akĩo anhÿrmã.

³⁷Kam, memã akabën pÿnhbit jarë. Aje mrãmri mÿjjao anhÿrmã. Kambit memã kum, “Nà. Dja ba ã o ane”, ane. Nàr, aje mÿjjao anhÿr kêtã. Kam memã kum, “Kati. Dja ba o anhÿr kêt”, ane. Jabit memã arë. Memã akabën pÿnhbit jarë. Godja gar memã akabën jarë ne me kute ar amar pydji kadjy ajte kôt memã apÿnh mÿjja jarën arÿm akabën punu. Kute mrãmri ne me axwe nhõ bënjadwÿr jajkwa kurÿm akabën kator pyræk. Nãm ã Jeju arkum ane.

Kute ar amipãnh nêje ar akre.

Ruk 6.29

³⁸Ne kam ajte arkum, —Me ar amã, "Amrëbê: ne me bakukãmãre memã kum, 'Dja me me'õ no katök gê me o aben man kam pãnh no katök. Nàr, dja me me'õ djwa kwÿr gê me pãnh wa kwÿr', ane. Me bakukãmãre ã memã ane." Nãm me ã ar amã ane.

³⁹Nhym be, ba dja ba ar amã arë gar ama. Djãm ar aje amipãnh meo abikënhmã? Kati. Kwãrîk wãnh. Dja me ar ajo ajkë gar amipãnh meo abikënh kêt. Godja me ikra poo anhine djubôkbê ar akurwanh jabej tu me'ÿr anhine nhikjêo apa gê kurwa.

⁴⁰Nhym godja me arÿm pykakam me bënjadwÿr'ÿr ajo tën 'ÿr ajo bôx ne kum, “Me'õja ne ijo ajkë. Kum arë gê imã o pãnh”, ane. Nhym bënjadwÿr arÿm amã “Pãnh dja ga kum anhõ kubëkà'õ pydjìn angã”, ane. Djãm aje kubê nêmã? Kati. Dja ga tu kam anhödjành ne kum anhõ kubëkào amãnhkrut ne angã.

⁴¹Dja me kôt atëmmã amã krà tÿ:x ne amã, “Ga dja ga ikôt tẽ nhym ajã kirometu pydji apêx”, ane. Ga kam kabënkôt tẽ. Kôt atëmo kirometu pydji apêx. Ga kam ikabën kôt amã kînh ne ajte ijukri kôt tẽ nhym ajã kirometu 'õdjwÿ apêx.

⁴²Godja me ar amã, “Imã angã”, anhÿr jabej tu kum angã. Godja me ar amã, “Imã angã. Ba kam ï amã kungã”, anhÿr jabej. Kwãrîk wãnh kubê nê kêt. Ba ne ba ã ar amã ane. Nãm ã Jeju arkum ane.

Arkum kurê djwÿnh jabêmã kute arkum arënh.

Ruk 6.27, 23.34; Kar 7.60; Rô 12.14

⁴³Ne kam ajte arkum, —Me ar amã, "Me bakukãmãre ne memã kum, 'Ar amã amibu'ã me ja jabên kam amã akurê djwýnh kurê', ane. Me ã memã ane." Nãm me ã ar amã ane.

⁴⁴Nhym be, ba dja ba ar amã arẽ gar ama. Djãm ar amã akurê djwýnh kurêmã? Kati. Dja gar amã akurê djwýnh jabê. Me kute ar ajo Metĩndjwýnhmã à'wýr ne kum, "Dja ga o ajkẽ", anhÿro baja dja gar meo Metĩndjwýnhmã a'wý ne kum, "Dja ga o djuw mex", ane. Amã akurê djwýnh kaprĩ. Me kute ar amã kabên punuo baja ne kute ar ajo bikênho baja dja gar meo Metĩndjwýnhmã a'uw.

⁴⁵Ar amã akurê djwýnh jabên arým Abãm kôt amijo tẽ. Aje amijo kàjkwakam Abãm krakumrẽx kadjy dja gar Abãm kôt amijo tẽ. Ga, Abãm kute me axwemẽ me mex'ã myto apôxja pumũ. Ne kute me katàt kute amijo bamẽ me ate kute amijo ba'ã nao bixadjwýrja pumũ.

⁴⁶Godja gar amã me kum ajabêjabit jabê djãm kam Metĩndjwýnh kute ar amã mex jarënhmã? Kati. Mýkam? Bir, ar amã me kum ar ajabêjabit jabêkam. Amã akurê djwýnh jabê kêtka. Djori kam amex? Kati. Nãm ã me bẽnjadjwýr bajtemmã pi'ók kaprĩo atom djwýnh djäkĩnhĩ meo ane. Me kum kurê djwýnh jabê kêt. Djori kam me mex? Kati. Metĩndjwýnh ne memã axwe jarẽ.

⁴⁷Godja gar anhõbikwamãbit akabên mex jarẽ djãm kam ar amexkumrẽx? Kati. Mýkam? Bir, ar aje anhõbikwamãbit akabên mex jarënhkam. Aje akurê djwýnhmã akabên mex jarënh kêtka. Nãm ã me bẽnjadjwýr bajtemmã pi'ók kaprĩo atom djwýnh meo ane. Me kute kurê djwýnhmã kabên mex jarënh kêt. Djori kam me mex. Kati. Metĩndjwýnh ne memã axwe jarẽ.

⁴⁸Kam ar ga dja gar amextire. Kàjkwakam ar Abãm prĩne mextirekumrẽx. Kudjwa ã ar amextireo anen amã akurê djwýnh jabê. Nãm ã Jeju arkum ane.

Matêu 6

Kute ar ukaprĩ'ã arkum karõ.

¹Ne kam ajte arkum, —Dja gar mekam adjukaprĩ. Djãm kam ar aje amim, “Ba memã amibẽn ne mekam idjukaprĩ gẽ ibu'ã me ja imã idjukaprĩ jarẽ”, anhỹrmã? Kati. Kwãrĩk wãnh amim anhỹr kêt. Dja gar memã amibẽn nhym me ar amã adjukaprĩ jarẽ. Djãm kam dja Metĩndjwỳnh ar amã akĩnh djà ngã? Ar aje memã amibẽnkam djãm ar amã akĩnh djà ngã? Kati. Kam ar aje memã amibẽnkam dja ar amã akĩnh djà nhõr kêt.

²Kam ar aje me õ mỳjja kêt mã ar anhõ mỳjja nhõr kadjy. Djãm kam ar aje me kute amijo 'êx ne ta kute amijo Metĩndjwỳnh mar mexja kudjwamã? Nãm me kute memã amibẽn nhym me kute memã ukaprĩ jarẽnh kadjy amijo õ'i kakõ. Me bikprõnh djàkam nàr pry kõt amijo õ'i kakõro ba. Djãm ar aje me kudjwamã? Kati. Kwãrĩk wãnh me kudjwa kêt. Mrãmri ar aje amibẽnkam dja pykakam me ja ar amã ukaprĩ jarẽ. Djãm Metĩndjwỳnh dja ar amã akĩnh djà ngã? Kati. Ar aje memã amibẽnkam dja ar akam kĩnh kêt kumrẽx ne ar amã akĩnh djà nhõr kêt. Mrãmri ije ar amã ja jarẽnhkumrẽx.

³Nhym be, ar ga ar aje me õ mỳjja kêt mã mỳjja nhõrmã tu udju gẽ me ar abu'ã ar amar kêt. Gẽ ar aje memã õrkõt me ar abu'ã ar amar kêt. Dja gar memã angãn kwãrĩk wãnh amim, “Arỳm ne ba kum kungã. Idjukaprĩkumrẽx”, kwãrĩk wãnh amim anhỹro aba kêt.

⁴Dja gar mebê udju nhym ar Abãm djwỳnh arỳm ar aman ta arỳm ar amã akĩnh djà ngã. Nhym kam me kunĩ ar apumũ. Nãm ã Jeju arkum ane.

Metĩndjwỳnh mã ar kabẽn'ã arkum ujarẽnh.

Ruk 11.1

⁵Ne kam ajte arkum, —Metĩndjwỳnh mã ar akabẽnkam djãm aje me kute amijo 'êx ne ta kute amijo Metĩndjwỳnh mar mexja kudjwamã? Me kute memã amibẽn nhym me kute memã mex jarẽnh kadjy ne me me bikprõnh djàkam nàr pry bikjêrkam Metĩndjwỳnh mã kabẽnno ku'ê. Djãm ar aje me kudjwamã? Kati. Kwãrĩk wãnh me kudjwa kêt. Mrãmri me kute amibẽnkam dja pykakam me ja memã mex jarẽ. Djãm Metĩndjwỳnh kute memã mex

jarēnhmã? Kati. Me kute memã amibēnkam ne Metīndjwŷnh mekam kīnh kêtikumrēx. Kam dja memã mex jarēnh kêtikumrēx.

⁶Ar aje mrāmri kum akabēnmã djām ar aje memã amibēn kadjy me ipôkri adjämmã? Kati. Kwārīk wānh. Dja gar me kàxã ar anhõ kumoka'ê djwŷnhmã wadjàn amijã ijê. Ar Abām djwŷnh ne bipdjur. Nām te bipdjurn kute mỳjja bipdjur kunĩ pumũnh. Dja gar amijã ijê. Ne kam arỳm kum akabēn jarē nhym arỳm ar apumũn ar ama. Ar aman arỳm ar amã akīnh djà ngã nhym kam me kunĩ ar apumũ.

⁷Dja gar Metīndjwŷnhmã amikabēn jarē. Kwārīk wānh me kwỳ kudjwa kêt. Me kwỳ kute apŷnh mỳjjao metīndjwŷnh karõ nhipêx ne marja ne me 'êx ne arīk mỳjjamã amikabēn krãptĩ jarēnh kajgoo ba. Ne arīk amim, “Dja ba kum amijarēnh krãptĩ gê ikabēn krãptĩ man arỳm imarkumrēx”, ane.

⁸Kwārīk wānh me kwỳ ja kudjwa kêt. Djām we ar aje Metīndjwŷnhkumrēxmã akabēn krãptĩ jarēnh nhym kôt we kute amarmã? Kati. Ar Abām djwŷnh, kubê Metīndjwŷnhkumrēx, djã ne mỳjjao metīndjwŷnh karõ nhipêxja kudjwa amakre kêt? Kati. Metīndjwŷnhkumrēx ne amak me:xkumrēx ne tu kute ar amar. Ar anhõ mỳjja kêtja tu kute mar. Ar aje kum mỳjjao adjà'wŷr kêttri arỳm kute ar amar.

⁹Ate gêdja gar ikabēn kôt kum akabēn jarē ne kum, "Djũnwã, ga ne ga kàjkwakam nhỹ ba arỳm ama. Gê me amexo apymaja man amim ajarēn abenmã ajarē.

¹⁰On me kadjy abēnjadjwŷr ne ar meo aba. Ga, kàjkwakam me kute akabēn marn kôt kute ar amijo baja pumũ. Gê me pykakamdjwŷ on me kudjwa ã akabēn marn kôt ar amijo bao ane.

¹¹Akati jakam ar ijajkwa mǎnhkutã ar imã inhõ kwỳ krēn djà ngã.

¹²Ar ijaxwe maro akno. Godja me'õ ar ikam axwe bar o ibiknor jabej ga gadjwŷ ar ijaxwe maro akno.

¹³Me kute ar imã axwe'ã àpnênh kunîkôt ga ga ar ijo tỳx bar mebê idjãm tỳx ne ijaxwe kêt. Dja ga ajte Xatanajbê mã ar ipytàro aba. Mỳkam ne bar ã amã ane? Bir, abê Bënjadjwỳr djwỳnh. Ga apydji ajity:x ne ara:x rã'ã: rã'ã ne. Tãm ne ja”, ane. Dja gar ã Metĩndjwỳnhmã akabẽno ane.

¹⁴Nã bãm ar amã, “Dja me'õ ar akam axwe gar tu wãnh axwe maro aknon kam angryk kêt”, ane. Mỳkam? Bir, godja gar me axwe maro aknon kam angryk kêt nhym kàjkwakam Abãmdjwỳ ar ajaxwe maro aknon akam ngyrk kêt.

¹⁵Nhym be, godja gar me axwe mar rã'ãn me kam angryk rã'ã jabej ar Abãmdjwỳ dja ar ajaxwe mar rã'ãn ar akam ngyrk rã'ã. Kam ne ba ar amã, “Dja me'õ ar akam axwe gar axwe maro aknon kam angryk kêt.” Nãm ã Jeju arkum ane.

¹⁶Ne kam ajte arkum, —Ne kam ar aje Metĩndjwỳnhmã amijajbur jabej djãm ar aje me kute amijo 'êx ne ta kute amijo Metĩndjwỳnh mar mexja kudjwamã? Me kute amijajburo amirĩt ne memã amibẽn kadjy ne me amijo nokre kaprĩn aminokreo àpnu. Djãm ar aje me kudjwamã? Kati. Kwãrĩk wãnh me kudjwa kêt. Mrãmri me kute amibẽnkam dja pykakam me memã mex jarẽ. Djãm kam Metĩndjwỳnh kute memã mex jarẽnhmã? Kati. Me kute memã amibẽnkam Metĩndjwỳnh mekam kĩnh kêtumrẽx ne memã me kĩnh djà nhõr kêt.

¹⁷Nhym be, ar ga ar aje kum amijajburkam on amikrã ngràn aminokre põ.

¹⁸Ar aje amijajbur'ã memã amijo amirĩt kêt kadjy ã memã amijo ane. Ar Abãm djwỳnhbê Metĩndjwỳnh ne bipdjur. Nãm te apdjur kute mỳjja bipdjur kunĩ pumũnh. Dja gar ã anen arỳm kum amijajbu nhym ar apumũn ar ama. Ar aman arỳm ar amã akĩnh djà ngã nhym kam me kunĩ ar apumũ. Nãm ã Jeju arkum ane.

Kàjkwakam ar õ nêkrêx'ã arkum ujarẽnh.

Ruk 12.33; A Xim 4.8; Ped k 1.4; Idja 10.34

¹⁹Ne kam ajte arkum, —Kwārīk wānh amim pykakam ar anhō nêkrêx rax jadjwÿr kêt. Kam ne kanêremē 'ôk arÿm abê o àpnu nhym me àkīnhī arÿm 'ã òpôk ne o akī.

²⁰Ate dja gar Metīndjwÿnhmā apê nhym arÿm pānh kàjkwa djwÿnhkam ar amā nêkrêx rax jadjuw. Kam ne 'ôk kute ar abê o àpnu kêt nhym kanêre kute o àpnu kêt nhym me àkīnhī kute 'ã òpôk ne o àkīnh kêt.

²¹Mÿkam dja kàjkwakam anhō nêkrêx? Bir, ar aje anhō nêkrêxkôt ajamak bēn prāmka. Dja kàjkwakam ar anhō nêkrêx rax gar arÿm kàjkwakam mÿjjakôt ar ajamak bēno aba. Nām ã Jeju arkum ane.

²²Nhym me nodjwÿ. Me noo ne me kute mÿjja pumūnh. Dja gar ano mex ne ajmā ano kute kêt jabej arÿm mrāmri arīt tÿxkumrêx ne mÿjja pumū. Aje mrāmri ne me a'uri mrānh mex pyrāk.

²³Nhym be, dja ano rā, ano ajmā kute gar arÿm arīt kêt ne aje mÿjja pumūnh kêt. Aje mrāmri ne me akamàt kô tykkam mrānh punuja pyrāk. Gêdja gar Metīndjwÿnh kôt aje amijo aba kêt jabej kute ar amā amikukràdjà jarēnhja kôt aje amijo aba kêt jabej arÿm ar aje me'ô akamàtkam ba pyrāk, aje me'ô akamàt kô tyk tÿxkam mrānh punuja pyrāk.

²⁴Ē, nhÿnh ne me'ô amē ò bēnjadjwÿr ajkrut ne kum apê? Kati, gêdja o anen kam te o ane. Gêdja kum ja kurēn kam kum ja jabê. Nār kon, gêdja kum ja kīnh ne kumābit apê ne kam kum ja kurēn kum àpēnh kêt ne. Dja gar amā Metīndjwÿnh kīnh ne ajte amā nêkrêxo atom raxja kīnh ne kam kute bēnjadjwÿr amānhkrutmā adjàpēnh pyrāk. Dja gar te o ane, ane.

Amikam umar punu kêt 'ã kute arkum karō.

Ruk 16.13; Pir 4.6; Ped k 5.7

²⁵Ne kam Jeju ajte arkum, —Kwārīk wānh amikam adjumar punun amim, “Mÿj dja ba kukrē, mÿj dja ba o ikō, mÿj dja ba adjà?” Kwārīk wānh ã adjumar punuo anhÿr kêt. Djām Metīndjwÿnh kute ar akudjwa djwÿmē kubēkàbit maro ba? Kati. Kute ar gajbit ar amar tÿx. Kute ar amar tÿxkam dja ta arÿm ar amā ar anhō kwÿ krēn djāmē ar anhō kubēkāmē kungā. Kam, kwārīk wānh amikam adjumar punu kêt.

²⁶Ga, kÿjrũm kwênhja pumũ. Djãm kwênh kute pur kre nàr bàygogo djê nàr o atom ne kute ò kikrekam adjwÿr? Kati. Kwênh kute ã o anhÿr kêt nhym kàjkwakam Abãm tu o djuw mex. Metĩndjwÿnh ne kum kwênh kĩnh ngrire. Ar gajbit kum ar akĩnhkumrêx. Kam ar gajbit dja ar ajo djuw mexkumrêx. Kam kwãrĩk wãnh amikam adjumar punun amim, “Mÿj dja ba kukrê”? anhÿr kêt.

²⁷Djãm amikam ar adjumar punun arÿm ar adjumar punuo ar aje amũ atyk kêt mã aminhõ akati kamẽnh mã? Kati. Ar aje te o anhÿr mã.

²⁸Mÿkam ne gar anhõ kubêkà prãmje amikam adjumar punu? Ga, kapôt kam pidjôrãja pumũ. Mÿj ne pidjôrã abatãnh on? Djãm pidjôrã àpênh nàr djãm kute ò kubêkà kayr? Kati.

²⁹Bênjadjwÿr raxbê Xaromão nhõ kubêkà me:xkumrêx ne kume:x. Djãm mexo kute pidjôrã pyrãk? Arkati. Pidjôrã ne mexo kute Xaromão nhõ kubêkà jakrenh me:xi.

³⁰Metĩndjwÿnh ne pidjôrã kre nhym abatãnh ne arÿm mexkumrêx. Akatija tãm kam ne mex nhym akati nhym me arÿm kaban kuwykam kurê nhym arÿm xêr. Ga, Metĩndjwÿnh kute prĩne pidjôrão djuw mex nhym mexkumrêxja pumũ. Mÿkam ne gar amim Metĩndjwÿnh mar rerekre? Kum pidjôrã kĩnh ngrire. Nhym be, ar gajbit Metĩndjwÿnh kum ar akĩnhkumrêx. Tãm dja gar ama. Djãm kute ar ajo djuw mex kêt mã got? Dja ar ajo djuw mexkumrêx gar arÿm anhõ kubêkà.

³¹Kam kwãrĩk wãnh ar anhõ mÿjja prãmje amikam ar adjumar punu kêt. Kwãrĩk wãnh amim, “Mÿj dja ba kukrê”? nàr, “Mÿj dja ba o ikõ”? nàr, “Mÿj dja ba angij”? kwãrĩk wãnh amim anhÿr kêt.

³²Apÿnh pyka djãri me kute Metĩndjwÿnh mar kêtja kute mÿjja jakõtbit amak bẽn ne. Djãm ar aje me kudjwamã? Kati. Kwãrĩk wãnh. Kàjkwakam ar Abãm kute ar amar. Ar anhõ mÿjja kêtja kunĩkõt kute ar amar.

³³Nhym be, ar ga, djãm ar amã mÿjja ja kĩnh mã? Kati. Kwãrĩk wãnh. Bir, mÿj dja gar amã kĩnh? Bir, Metĩndjwÿnh kute ar apytãr ne kute ar ajo bajabit

dja gar kumrëx amikam mar tÿx. Ne kôt ar ajaxwe kêt djwÿ dja gar mar 'ãno dja. Ja dja gar amã kÿnh nhym kam arÿm ar amã mÿjja kÿnhja kunÿ ar amã kungã.

³⁴Kwãrÿk wãnh ar amikukãm adjumar punu'õ mar kêt ne amim, “Godja akatibê idjumar punu djà'õ iwÿr bôx jabej mã gêdja ba nê”? anhÿr kêt. Djãm akati 'õkam Metÿndjwÿnh kute ar ajo djuw mex kêt mã? Kati. Akati kunÿkôt kute ar ajo djuw mex. Dja akati nhym Metÿndjwÿnh ta arÿm ar ajo djuw mex. Ar adjumar punu ar awÿr bôx jabej ajbit dja gar amikam ama. Kwãrÿk wãnh amÿ amikukãm adjumar punu'õ maro atêm kêt. Nãm ã Jeju arkum ane.

Matêu 7

Ar kute me'ã axwe rënh nêje kute ar akre.

Ruk 6.37; Rô 2.1; Kô k 4.5; Xij 4.11

¹Ne kam ajte arkum, —Ar aje me axwe jabej me kukjêr kêt kam mÿkam ne gar tu me'ã amim, “Axwe”, anhÿro aba? Kwãrÿk wãnh. Dja gar me'ã axwe rënhõ aba nhym me arÿm amipãnh ar ajã axwe rë nàr Metÿndjwÿnh arÿm ar amã ajaxwe jarê.

²Godja gar me'ã mÿjja'õ man kôt tu 'ã, “Axwe”, ane. Djãm kam me nàr Metÿndjwÿnh akam kÿnh? Kati. Dja gar me'ã ane nhym me nàr Metÿndjwÿnh arÿm ar gadjwÿ ar ajã mÿjja tãm man kôt ar ajã axwe mẽ. Dja gar Metÿndjwÿnh kudjwa memã õr rÿnh nhym kam me akubyn ar aje memã õr 'ãnh ar amã kungã, ane.

³Mÿkam ne gar akamy nokam pyka jaũmbit pumÿn kam ar anokam pÿponhtija pumÿnh kêt ne?

⁴Djãm ar aje akam mã kum, “Akmere, amrê ba amã anokam pyka jaũmwã kaba”, anhÿrmã? Ne kam ar anokam pÿponhtiwã pumÿnh kêt kumrëx ne. Ar aje aminokam pÿponh pumÿnh kêt kam we ã kum ane.

⁵Kê. Mrãmri ne gar apunu rax ne kam ajajkwakambit amimexo amra. Akumrëx gêdja gar aminokam pÿponhtiwã kaban kam arÿt mex ne arÿm kôt ar akamy nokam pyka jaũm ngrire wã kaba. Kam dja gar akumrëx wãnh

ajaxwemã anhire. Ne kam arým aje aminokam pĩ ponhti kadjàr pyràk. Ar ga dja gar akumrëx wãnh ajaxwemã anhire ne kam arým amex ne ajaxwe kêt ne ar akamy jaxwe nêje kukrà kadjy arým amex. Amex kute arým ar akamy nokam pĩ jaũm kadjàr kadjy kute arít mex pyràk.

⁶Me kwỳ ne me kum axwe kĩ:nh ne kam axwe'ã maje kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêt. Djãm me jamã aje Metĩndjwỳnh kabën jarënhmã? Kati. Ga ren me jamã arë ne ren aje mrãmri me kute ropremã Metĩndjwỳnh nhõ mỳjja rënh pyràk nàr me kute angrô jamymã kryt karỳr rënh pyràk. Kwãrĩk wãnh o anhỳr kêt. Ga ren o ane nhym ren me kum Metĩndjwỳnh kabën kurên o ajkën akëx ne gadjwỳ ajo ajkë. Kute mrãmri ne ropre kute mỳjja mex nhirënh nhym angrô jamy ituo kryt karỳr ngãnhja pyràk. Nãm ã Jeju arkum ane.

Ar kute Metĩndjwỳnh 'wỳr'ã arkum ujarënh.

Mak 11.24; Dju r 14.13; Ruk 11.9; Tex k 5.17

⁷Ne kam ajte arkum, —Dja gar tu mỳjja'ã 'uw, mã mỳjja'ã 'wỳro tẽ nhym Metĩndjwỳnh arým ar amã kungã. Ga, ar aje mã mỳjja jabej ne kam arým kum ajapôxja pumũ. Ne kam mã kikre jajkwa krekremã akabëno aku'ê nhym arým me kute ar amã 'ã rënhja pumũ. Dja gar ã Metĩndjwỳnh 'wỳro ane.

⁸Be, me kute mỳjja'ã 'wỳr 'ãno ãm gêdja Metĩndjwỳnh arým memã kungã. Ga, me kute mỳjja jabej ne kum apôxja pumũ. Ne kam me kute kikre jajkwa krekremã kabëno ku'ê nhym arým me kute memã kikre'ã rënhja pumũ. Dja gar gadjwỳ ã mỳjja'ã Metĩndjwỳnh 'wỳro ane nhym arým amã o amirít.

⁹Nhỳnh ne ar akra'õ tẽn djwỳ'ã ar ajuw gar kum kën ngã?

¹⁰Ne tep'ã ar ajuw gar kum kangã ngã. Arkati.

¹¹Be, gar ajaxwekam aje akramã mỳjja mex nhõrja pumũ. Nhym be, kàjkwakam ar Abãm mextire ta gêdja ar amã amũ mỳjja mex nhõro ar ajakre.

¹²Kam gar aje amibu'ã me'ã amim “Gê me imã mex”, “Gê me imã mex”, anhỳro aba. Kute aje me'ã amim anhỳro aba pyràk ar gadjwỳ dja gar amikabën kôt ã memã amexo ane. Dja ga ã memã amexo anen arým

Metĩndjwỳnh kabēn kukràdjà kòtdjwỳ aje amijo aba mexkumrēx. Mòjdjê kute kabēn jarēnh kòt aje amijo aba mexkumrēx. Me kute Metĩndjwỳnh kukwakam memã kabēn jarēnhdjwỳ aje kòt amijo aba mexkumrēx. Nãm ã Jeju arkum ane.

Apỳnh pry'ã arkum ujarēnh.

Ruk 13.24

¹³Nhym kam mrãmri me kute mỳjja mar ne kòt ar amijo ba ne kute pry pyræk. 'Ã ne Jeju arkum, —Ikòt dja gar amijo aban arỳm abê tỳx kute mrãmri ne pry kre ngrire mebê tỳx pyræk. Nhym be, dja gar me kum ikĩnh kêtja kòt ar amijo aban arỳm amã rerekre. Amã tỳx kêt kute mrãmri ne pry kre raxkòt me mrãnh memã tỳx kêt pyræk. Kwãrĩk wãnh me kum ikĩnh kêtja kòt ar amijo aba kêt. Aje pry jajkwa krekre ngrirekòt adjàr mãn pràbê dja ga on amim iman ikòt ar amijo aba. Me krãptĩ ne me me kum ikĩnh kêtja kòt ar amijo ba. Memã tỳx kêtê kute mrãmri ne me kute pry jajkwa krekre raxkòt ngjêx nhym memã tỳx kêt pyræk. Kute pry kre rax kòt me mør memã tỳx kêt pyræk. Dja gar me kum ikĩnh kêt kòt ar amijo aban arỳm akuno. Me biknor tokry djàkam akuno.

¹⁴Nhym be, me ngrêrebit ne me imã apòx ne amim imaro ba. Me kute mrãmri ne me ngrêre pry jajkwa kre kre ngriremē pry kre ngriremã apòx pyræk. Ar ga dja gar imã akaton amim imaro aban arỳm atĩn ne, Metĩndjwỳnhkòt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne. Nãm ã Jeju arkum ane.

Ar amijã no tỳx'ã arkum ujarēnh.

¹⁵Ne kam ajte arkum, —Me kute amijo 'êx ne memã, “Ba ne ba ibê Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh”, anhỹro bajabê amijã ano tỳx. Nãm me kute mrãmri ne rop krori kute amijo mrykĩ'ãtomti kà jangjēnh ne bôx pyræk. Me ta ne me kute amijo imar mex ne ar awỳr bôx. Nhym be, kati. Nãm me ar anoo akno. Me kà kadjwỳnhbê ne me kute mrãmri ne rop jamrex pyræk. Me axwe. Ne kute ar amã Metĩndjwỳnh'ã 'êx ne kabēn kêt jarēnhmã ne ar awỳr bôx. Kute o ibê amiwỳr ar ajo akēx ne ar ajo bamã ne ar awỳr bôx.

¹⁶Mỳj dja gar me omũnh ne memã akator on? Bir, mỳj dja gar pidjôjadwỳ mar on? Bir, ô ne parbê rôrôk ne ikwãn o bàrio amirĩt nhym me kôt kum apôx. Ga, rojtikam tyrti apôx kêtja pumũ. Ar gadwỳ dja me apỹnh kabẽn punu jarẽn àpênh jaxwe gar me omũn arỳm memã akaton amim, “Be, ga, axweja pumũ. Kabẽn kajgo. Nãm Metĩndjwỳnh'ã 'êx ne kabẽn kêt jarẽnho ba”, ane. Djãm mrynhĩkam me kute akrô djôbê uba rênh? Kati. Nàr, djãm prêxkam me kute pidjôbê pigu rênh? Kati.

¹⁷Bàri mexkam ne ô mex arij. Nhym be, bàri punukam ne ô punu arij.

¹⁸Bàri mexkam ne ô punu arij prãm kêtikumrêx. Nàr, bàri punukam ô mex arij prãm kêtikumrêx.

¹⁹Bàrikam ô punu jariija kunĩ ne me kute akàr ne kuwykam rênh. Dja me ã kute Metĩndjwỳnh'ã 'êx ne kabẽn kêt jarẽnho bajao ane.

²⁰Be, me àpênh jaxwe dja gar omũn arỳm kôt kum akato. Me kute Metĩndjwỳnh kabẽn kêt jarẽnhja dja gar ama. 'Ã ne ba ar amã, “Ga, rojtikam tyrti apôx kêtja pumũ”, ane.

²¹Me kute arĩk imã, “Ga abê inhõ Bẽnjadwỳr djwỳnh. Ga ne ga ijo aba”, anhỹrja. Djãm me ja kunĩ kàjkwakam Bẽnjadwỳr djwỳnh kute amim me utàr ne ar meo bamã? Kati. Me kute amim kàjkwakam Ibãm kabẽn mar ne kôt kute amijo babit. Me jabit dja Bẽnjadwỳr djwỳnh amim me utàn ar meo ba.

²²Ije memã axwe pãnh jarẽn nhõ akati wãkam dja me krãptĩ aminêje imã, “Bẽnjadwỳr djwỳnh. Djãm akukwakam ije memã akabẽn jarẽn kêt got ga ikanga? Djãm akukwakam ije me karõ punu kujaêk kêt got ga ikanga? Djãm akukwakam ije mỳjja pumũnh kêt nhipêx kêt got ga ikanga? Mỳjja rũnh, mỳjja krãptĩ ne ba ipêx ga ikanga”, ane. Ije memã axwe pãnh jarẽn djà nhõ akatikam dja me ã imã ane.

²³Kam dja ba irã ipôkri me kunĩmã kum, “Kati. Djãm ikukwakam ne ga mỳjja nhipêx? Kati. Wãnh amikukwakam ne ga mỳjja nhipêx. Ba ije amar

kêt. Rũm imã akàx. Me adjàpênh jaxwe”, ane. Dja ba ã memã ane. Nãm ã Jeju arkum ane.

Me kute apÿnh kikre nhipêx'ã arkum ujarênh.

Ruk 6.47

²⁴Ne kam ajte arkum, —Me kunĩ kute ikabênja mar ne kôt kute amijo baja ne me kute mrãmri ne me'õ jamak mex pyræk. Me'õ jamak mexja kênkam amim kikre.

²⁵Nhym kam te 'ã na axidjuw ne te 'ã ngô tàm ne te kôk djàbêr tÿx kikre karngrô nhym tÿm kêt. Kênkam kute ipêxkam ne tÿm kêt.

²⁶Nhym be, me kunĩ kute ikabênja mar kajgon kôt kute amijo ba kêt ne me kute mrãmri ne me'õ bën kati pyræk. Me'õ bën kati pykatikam amim kikre.

²⁷Nhym kam 'ã na axidjuw ne 'ã ngô tàm ne kôk djàbêr tÿx kikre karngrô nhym arÿm tÿm. Djã nãm kàjbê ban tÿm got? Kati. Nãm tu ban gru: ane.

²⁸⁻²⁹Nãm ã Jeju memã anen arÿm memã amikukràdjà jarênh pa. Nhym me kabên man kam ari ar aben pumũn kam abenmã kum, —Tô mÿj kabên ny gotja? Nãm prĩne kute amimarkôt katà:t memã amikukràdjà jarênhkumrêx. Nãm ã me bënjadwÿr rũnh kwÿ kabên mex anen ar prĩne kabêno meo atomo ba, ane. Djã nãm ã Môjdjê kukràdjà mar djwÿnh memã arêho ane? Kati, nãm me ari no prôt ne ari kukràdjà jarênh'ã umju:w ne kute arênh katàt kêtumrêx.

Matêu 8

Me'õ ï kajêkam tê'ã ujarênh.

Mak 1.40; Ruk 5.12

¹Nhym kam krãnh'ã arÿm rwÿk tẽ. Nãm rwÿk tẽ:n arÿm ruw. Nhym me krãptĩ: kôt mō.

²Nhym kam me'õ ï kajêkam têja 'ÿr bôx ne parbê kônkrão nhÿn kum rax jarên kum, —Bënjadwÿr djwÿnh, ga aje inhĩ kajêkam itêkôt aje ipumũnh ne aje mar. Aje ijo mex prãm jabej ba ren arÿm imex ne, ane.

³Nhym arým 'ỳr ikran kupên kum, —Ije ajo mex prãm. On amex, ane. Nhym arým 'ã ĩ kajêkam têja apêx nhym arým mex ne. Kute o ãm tãmkam tẽmbê kà mex ne.

⁴Nhym kum, —Kwãrĩk wãnh ga amijarênh kêt. Dja ga tu katàt mã me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh'ỳr tẽn kum amibê, kum amikà bẽ. Ne kam kum mry ngã gê akadjy Môjdjê kukràdjà kôt Metĩndjwỳnhmã mry gan kum kungã. Arým akà mexkam dja ga kum mrywã ngã gê me kunĩ apumũ, arým akà mexkôt apumũ. Nãm ã Jeju me'ômã ane.

Kute amybỳm me'õo mex.

Ruk 7.1

⁵Ne kam arým tẽn krĩraxbê Kapanamã wadjà. Nhym krãkamngônkh krãptĩ kubê 100 nhõ bẽnjadjwỳr arým 'ỳr bôx ne kum õ àpênho no katon kum arên kum,

⁶—Bẽnjadjwỳr djwỳnh, inhõ àpênkh arým akryn tokry rax ne kikrekam arek nõ, ane.

⁷Nhym Jeju kum, “Ba 'ỳrn o mex”, ane.

⁸Nhym krãkamngônkh nhõ bẽnjadjwỳr kum, —Djãm imex got ga inhũrkwãmã tẽ? Kwãrĩk wãnh. Dja ga akabênbit jarê nhym arým inhõ àpênkh mex ne.

⁹Inhõ bẽnjadjwỳr kute raxo ijakrenhja ne imã kabên ba kabên man kôt ar amijo iba. Ne kam ba ibê me krãkamngônkhre nhõ bẽnjadjwỳrkam ba memã ikabên nhym me ikabên kôt ar amijo ba. Ba 'ômã kum, “'Ỳr tẽ”, ane nhym arým 'ỳr tẽ. Ba kam ajte 'õdjwỳmã kum, “Amrẽ tẽ”, ane nhym arým amrẽ tẽ. Ba inhõ àpênhmã kum, “On mỳjja kupê”, ane nhym arým kupê. Kam ne ba amã, “Abẽnjadjwỳr djwỳnhkam dja ga akabên nhym arým akabênkôt mex ne”, ane. Krãkamngônkh nhõ bẽnjadjwỳrbê ne me bajtem.

¹⁰Nãm Jejumã ane nhym kuman arým kam no tyn djan kôt ba djwỳnh arkum, —Be, me'õ bajtemja kute tu amim imar mexkumrẽx. Mebê idjaerkumrẽx ren kudjwa ã amim imaro ane. Nhym be, kati. Me kute kudjwa

ã amim imaro anhÿr kêt. Pydji bajtemkam kute amim imar me:xkumrêx. Mrãmri ne ba ar amã ja jarênhkumrêx.

¹¹Ë, ba ar amã arê gar ama. Kàjkwakam Bënjadjwÿr djwÿnh arÿm kute pykakam amim me utàr ne ar meo bakam dja gwaj me bakukãmãremê ro'ã banhõ kwÿ krê. Abraãomê Idjakmê Djakomê ro'ã banhõ kwÿ krên mexo nhÿ. Nhyam kam dja me bajtem krãpti: ban bôx, myt apôx djârÿm bôx ne myt ngjêx djârÿm bôx. Bôx ne arÿm gwaj baro'ã õ kwÿ krêno nhÿ.

¹²Nhyam be, mebê idjaerkumrêxja dja Metïndjwÿnh arÿm bôm me kumê. Bënjadjwÿr djwÿnh bit kute amim me utàr ne ar meo baja, me tãm dja arÿm bôm me kumê. Bôm mebê idjaer mē nhyam me wãnh akamàt kô tykkam ar ba. Wãnh ne me amim ngryk ne tokry djaje amijanên ar àmra ba. Nãm ã Jeju arkum ane.

¹³Ne kam me krãkamngôn nhõ bënjadjwÿrmã kum, —Aj mã. Ga ne ga tu amim imarkumrêx. Kôt dja ba arÿm amã ã o ane, ane. Nhyam myt tãmkam arÿm õ àpênh mex ne.

Kute me punu krãptio mex.

Mak 1.29; Ruk 4.38

¹⁴Nhyam kam Jeju arÿm Pedru nhõ kikrekam bôx nhyam Pedru djupãnhdjwÿ kanên nõ.

¹⁵Nhyam 'ÿr bôx ne arÿm ikra kupê. Kupê nhyam kanê arÿm kum ire. Kum ire nhyam arÿm kãjmã djan arÿm mex ne. Ne kam arÿm aro djuw mexo ba.

¹⁶Nhyam kam ar'ã para nhyam me arÿm 'ÿr me krãptio bôx. Me karõ punu kute meo baja tãm ne me'ÿr meo bôx. Nhyam mã me'ã kabênbit jarê nhyam mã me karõ punu umaje mō. Memã iren mã mō. Jeju arÿm mã me kunikam me karõ punu kujate. Ne kam ajte me punudjwÿ kunio mex.

¹⁷Amrêbê: ne ujarênh djwÿnhbê Idjaij Jeju'ã ajarê. Kute meo mex'ã ajarê. Nãm Metïndjwÿnh kukwakam 'ã ajarê. Nãm me bakukãmãremã kum, "Apÿnh me bapunu djari, apÿnh me bakanê djari nhyam kute amijã me bamar. Kute mrãmri ne me kute jênh pytio bakam kute amijã mar pyræk. Nãm ã amijã me bamaro ane." Nãm ã Idjaij me bakukãmãremã ane. Jeju

kute meo mex'ã ne memã arẽ. Nhym kam me aben djô'ã arẽho mõ:. Arẽho mõr tãmtã arým 'ÿr o bôx. Tũ:mràm, me bakamingrãnyrekam Jeju arým kato. Katon kam arým abatành ne ar ba. Ne kam arým me punuo mexo ba. Metĩndjwýnh kukwakam Idjaij kute me bakukãmãremã 'ã ujarẽnh kôt Jeju arým ã meo mexo bao ane.

Ar'õ bit kute Jeju kôt amijo bikamẽnh.

Ruk 9.57

18Jeju me punuo mex ne arým amibu'ã me krãptĩ: pumũ. Ne kam arým arkum, —Gwaj on akàx nhikjẽmã rê, ane.

19Nhym kam Mõjdjẽ kukràdjà mar djwýnh'õ 'ÿr bôx ne kum, —Ë, ujarẽnh djwýnh, ba arek akôt tẽ. Dja ga nhĩãm amrãnh kunĩkôt ba akôt mrã, ane.

20Nhym kam kum, —Ë, ga, djoti pykakam kreja pumũ. Ne kwênh kÿjrũm aêja pumũ. Mrymẽ kwênhbit ne òt djà kute amim kre pumũnhkôt kam òt djà. Nhym be kati. Ba ne ba inhõ kikre kêt. Inhikwã djà kêt. Ije amijo inhĩ ne me awÿr irwÿk nhÿnh ne ba inhũrkwãja? Kon, gop ga amiman kam ikôt atẽm jabej nàr kon, arek dja, ane.

21Nhym kam me'õ ja kute Jejukôt bamã ne kum, —Bẽnjadjwÿr djwýnh, ba ibãm kumrẽx jadjà. Ne kam arým akôt ar iba, ane. Nhym kum,

22—Kati. Amrẽ on ikôt ar aba. Gê me kute Metĩndjwýnh mar kêt wãnh me tyk jadjà. Me kute mar kêt ne me kute mrãmri ne me tyk jamakkre kêt pyræk. Gê me wãnh õbikwa tyk jadjà. Nãm ã Jeju kum ane.

Jeju kôkmã bẽn tÿx.

Mak 4.35; Ruk 8.22

23Ne kam ar kà'ÿr tẽn 'ÿr bôx. Nhym Jeju arým kàkam nhÿ nhym kôt ba djwýnh ar arým kôt nhÿ. Nhym kam ar arým kà kujaten amũ tẽ.

24Tẽ: nhym ar aêrbê na 'itÿx ruw nhym kôk 'itÿx wabê. Nhym ngô arým aben pumjuw ne kà nhiby ato. Nhym be, Jeju wãnh arek òto nõ.

25Nhym kam kôt ba djwýnh ar 'ÿr tẽn arým tok ne kum, —Bẽnjadjwÿr djwýnh, gop ar ipytà. Arým gwaj badjâr 'ÿr, ane.

²⁶Nhym arkum, —Nã gãm ar amim imar rere:kre. Mỳkam ne gar atĩn prãm? ane. Ne kam kàjmã djan kôkmã bẽn tỳx. Nhym arỳm tu ngô mên nõ.

²⁷Nhym ar te kute marmã kam no tyn djan abenmã kum, —Mỳj got on nhym kôkmẽ ngô raxmẽ tu kabẽn kôt ã amijo ane? ane. Nãm ar ã abenmã ane.

Me karõ punu krãptĩ: kute ar me'õo ba.

Mak 5.1; Ruk 8.26

²⁸Nhym kam Jeju arỳm ngô nhikjêmã bôx ne wabi. Kam ne pyka nhidjibê Djeradja. Nãm wabi nhym me'õ amãnhkrut ar arỳm kajpa. Me karõ punu ne ari aro ba. Me tykmã kikre kurũm ne ar mõ. Ar àkrê: nhym me te ar umaje ne te ar'ãnh tẽmmã.

²⁹Nãm ar Jeju kajpan arỳm kàj bê amran aminêje kum, —Mỳj nã Metĩndjwỳnh Kra? Djãm me inhõ akati kêttri dja ga me imã me itokry jadjà? ane.

³⁰Nhym nĩjar angrô jamy krãptĩ: àkur mõ.

³¹Nhym kam me karõ punu kum amijo a'uw ne kum, —Aje me ikujaêk prãm jabej ba me angrô jamy krãptĩ:wãmã wadjà, ane.

³²Nhym kum, “Aj mã”, ane. Nhym me arỳm kato. Katon arỳm angrô jamy krãptĩ:mã wadjà. Wadjà nhym arỳm angrô jamy kunĩ prõt ne. Pyka krã'yr'ã aparmã prõt tỳ:x ne arỳm imôtikam nox ne aminhimex ne.

³³Nhym angrô jamy pumũnh djwỳnh ar omũn arỳm krĩraxmã prõt ne. Prõt ne arỳm bôx. Bôx ne arỳm prĩne memã mỳjja kunĩ'ã ajarẽ. Ne ajte me karõ punu kute ar o baja'ã ajarẽ.

³⁴Nhym krĩraxkam me krãptĩ kute Jeju pumũnhmã 'ỳr mõ. Ne kam arỳm omũn kam anon kum, —Gop me inhõ pyka kurũm akato, ane.

Matêu 9

Kute me'õ jakryo mex.

Mak 2.1; Ruk 5.17

¹Nhym kam Jeju ar arỳm kàkam wadjàn nox ne arỳm akàx nhikjêmã rê. Ne kam wabin krĩraxkam ar ba tũmjamã tẽn bôx.

²Nhym ar kwỳ kum me'õ jakryo bõx. Ikwã djàkam nõr rã'ã nhym ar kum o bõx. Nhym amim, —Be, ar ja ne ar tu amim ikamnhĩxkumrẽx, ane. Ne me'õ jakryjamã kum, —Akmere, on akĩnh. Jakam ne ba arỳm ajaxwe kunĩ maro aknon kam ingyk kêt ne, ane. Djã nãm tẽmbê me'õ jakryo mex got? Kati, nãm amidjêje nẽn kum jabit jarẽ nhym êje nõ. Jeju ta ne axweo akno.

³Nhym wãnh Mõjđjê kukrãdjã mar djwỳnh kwỳ arỳm amim, —E kum be, me'õ ja ne ajmãn Metĩndjwỳnh japryõ djan amijo Metĩndjwỳnh dja. Metĩndjwỳnh pydji ne kute me axweo biknorn mekam ingyk kêt, ane.

⁴Nãm me ã õkre kadjwỳnhbê anhỹro kumex nhym arỳm tu me kuman memã kum, —Mỳkam ne ga me anhõkre kadjwỳnhbê ijo kajgon ijapryõ akumex?

⁵Ë, ba me amã mỳjja amãnhkrut jarẽ. Mỳj ne amirĩt, nẽn? Ba ren kum, “Ba arỳm ajaxwe maro aknon akam ingyk kêt”, ane. Nàr kon, “On kàjmã djan tẽ”, ane. Mỳj ne ren amirĩt, nẽn? Nã bãm ren kum, “Ba arỳm ajaxwe maro aknon akam ingyk kêt”, ane nhym amirĩt kêtumrẽx ne. Tãmbit ne amirĩt kêt. Nhym be, kàjmã me ku'ê, ije ren me'õmã kum, “Kàjmã djan tẽ”, ane nhym ren arỳm amirĩt. Tãmbit ne amirĩtkumrẽx.

⁶Dja ba kum, “Kàjmã djan tẽ”, anen arỳm o mex ga me arỳm omũn arỳm amim, “Be ga, Jeju kute me'õ jakryo mexja pumũ. Be, djãm kute me axweo biknor kêt got? Mrãmri ne Metĩndjwỳnh arỳm amijo ã ne pyka jakam amikabẽnkõt ari me axweo biknoro ba”, ane. Me aje amim ja jarẽnh kadjy dja ba me'õ jakryjao mex. Nãm ã Mõjđjê kukrãdjã mar djwỳnhmã anen arỳm tu me'õ jakryja'yr akẽx ne kum, —On kàjmã djan anhikwã djã mỳn anhũrkwãmã o tẽ, ane.

⁷Nhym kam arỳm me aêrbê kàjmã djan ikwã djã mỳn ũrkwãmã o tẽ.

⁸Nhym me krãptĩ omũn kam no tyn kumex ne amim, —Ë, arỳm ne djãm mrãmri o mex nhym mrãnh mexja pumũ. Mrãmri ne kabẽnkumrẽx. Djãm kute me axweo biknor kêt got? Mrãmri kute Metĩndjwỳnh kabẽnkõt me axweo biknorkumrẽx. Ga, kute kam me'õo mex nhym mrãnh mexkumrẽxja pumũ. Metĩndjwỳnh mexkumrẽx, ane. Nãm me krãptĩ: ã amim ane.

Kute amikõt Matêu kamẽnh.

Mak 2.13-15; Ruk 5.27-29

⁹Nhym kam Jeju arým tē. Tē: nhym me'õ bēnjadjwÿr bajtemmã pi'òk kaprïo atom djâkam nhÿ. Idjibê ne Matêu. Nhÿ nhym arým omÿn kum, “Amrê mã ikôt ajkamê”, ane. Nãm kum ane nhym Matêu arým amim kabēn man kâjmã dja. Kâjmã djan arým kôt ajkamê.

¹⁰Nhym kam arým Matêu nhÿrkwâkam tēn bôx ne arým õ kwÿ krēno nhÿ. Nhym bēnjadjwÿr bajtemmã pi'òk kaprïo atom djwÿnh krãpti bôx ne Jejumê ro'ã nhÿ. Nhym we me axwedjwÿ ikô'ã nhÿ. Me krãpti ne me nhÿ. Jeju kôt ba djwÿnh ne ar Matêumê ro'ã nhÿ.

¹¹Nhym mebê pardjêu arým me ja pumÿn arým Jejukôt ba djwÿnh arkum, —Je tô, djãm me wã axwe ngri got? Mÿkam ne ar anhõ ujarēnh djwÿnh me ro'ã õ kwÿ krēno nhÿ? Bēnjadjwÿr bajtemmã pi'òk kaprïo atom djwÿnhmê me axwemê ro'ã õ kwÿ krēno nhÿ, ane.

¹²⁻¹³Nhym Jeju arým ar kabēn ma. Ar kute, —Djãm me wã axwe ngri got? anhÿrja Jeju arým kuman arkum, —Djãm me mex'ÿr ne me kane djwÿnh mrã? Kati, me kanê'ÿrbit ne me kane djwÿnh mrã. Badjwÿ ne ba me axwe'ÿr tē. Djãm we me amex'ÿr ne ba tē? Kati, me axwe'ÿr ne ba tē. Me tãm ne ba amiwÿr me ku'uw. Me amikam kaprïren wãnh axwemã irern iwÿr amijo akēxmã ne ba amiwÿr me ku'uw. Nhym be, amrêbê: ne Metĩndjwÿnh me bakukãmãremã kum, "Djãm me aje imã mry bôr djãm imã kĩnh? Kati. Me amã me kaprĩ. Ja ne imã kĩnh”, ane. Mÿj'ã ne Metĩndjwÿnh me bakukãmãremã ja jarē? Ja dja gar tēn ama. Mÿkam? Bir, me axwe ne ba amikôt me ku'uw. Nãm ã Jeju mebê pardjêumã ane.

Me kukràdjà tũm'ã ujarēnh.

Mak 2.18; Ruk 5.33

¹⁴Nhym kam Djuão. Kubê ngômã me angjēnh djwÿnh. Djuãokôt ba djwÿnh ar arým Jeju'ÿr bôx ne kum, —Ar ba ne bar ije Metĩndjwÿnhmã amijajbur kumex. Mebê pardjêudjwÿ ne me kute kum amijajbur kumex. Nhym be, akôt ba djwÿnh ne ar kute kum amijajbur kêt. Mÿkam? ane.

¹⁵Nhym Jeju tu amijã mjên jarēn amikôt ba djwÿnh ar'ã mjēnmê ro'ã ar ar ba jarēn arkum, —Ga, me kute abenã mjēnmê prômê rēnhja pumũ. Djãm ar

mjênmě ro'ã ar baja kaprîn mÿr got? Arkati. Ar kînhkumrêx ne ar õ kwÿ krên rax. Adjÿm, dja apÿnh akati amrê mörjakam me Ar kubê mjêno tÿm ne mã o mō. NhyM kam gêdja ar kaprîren arÿm Metîndjwÿnhmã amijajburo ba. Nãm ã Jeju Djuãokôt ba djwÿnh arkum ane. Amijã ne mjên jarê. Ne amikôt ba djwÿnh'ã ne mjênmě ro'ã ar ar baja jarên arÿm ã arkum ane. Mÿj'ã ne me kute Ar kubê mjêno tÿmjã jarê? Bir, ta amijã ne arê. Jeju dja meo tÿm ne mã o mō. Kambit dja kôt ba djwÿnh amijajburo ba.

¹⁶Be, ga, me kute jãm amim Jeju kukràdjà ny mar ne ajte kute jãm amim me kukràdjà tÿm marja pumũ. Me kute amê kukràdjà maro bakam umar mex kêt. Me kute mrãmri ne kubêkà ny kubêkà tÿm'ã ir pyræk ne ajte kute pidjô kangô ny mrykào ngônH tÿmkam runh pyræk. 'Ã ne Jeju ajte memã kum, —Ga, me'õ nhõ kubêkà tÿm ne arÿm 'yrja pumũ. NhyM kam arÿm kubêkà nyn pônH kêt. Djã ne me tÿmjã'ã kudji? Kati. Mÿkam? Bir, dja me kupõ nhyM arÿm nykam ê abenmã wangij. Abenmã wangij ne arÿm tÿmjã kadjô. NhyM kam arÿm 'yr nyja kute 'yr tÿmjã jakrenH mex ne.

¹⁷Ga, me'õ nhõ mrykào ngônHja pumũ. Me bakukãmãre ne me õ mrykào ngônH. Ga, mrykào ngônH arÿm tÿm ne ngràja pumũ. Djã ne kam uba kangô ny ru? Kati. Mÿkam? Bir, dja nör 'ãtÿm nhyM uba kangô arÿm kadjàn ajmrô nhyM ngônH arÿm igot tēn arÿm ajkatör. NhyM arÿm kangô ajkapî nhyM ngônH arÿm punu ne. Be, kam mex rã'ã kadjy ne me kute mry kào ngônH ny, kà rerekrekambit kangô ny runh prãm. Nãm ã Jeju arkum ane. Gêdja me amim Jeju kukràdjà nybit maro ban arÿm mar mexkumrêx. NhyM be, gêdja me amim me kukràdjà tÿmdjwÿ mar prãm ne arÿm umar mex kêtumrêx. 'Ã ne Jeju memã ajarê.

Kute akubyn bēnjadjwÿr krao tĭn.

Mak 5.21; Ruk 8.40

¹⁸Kute memã ja jarēnhõ ãmkam ne me'õ bēnjadjwÿr 'ÿr bōx ne kute kum rax jarēnh kadjy tu parbê tÿm. Ne arÿm kum rax jarēn kum, —Arÿm godja ikra ni ty. Dja ga ikôt 'ÿr tēn 'ã anHikra dji gē arÿm tĭn ne, ane.

¹⁹NhyM arÿm kàjmã djan kôt tē. Kôt ba djwÿnhdjwÿ ne arkôt tē.

²⁰Tě: nhym me'õ nire kôt bôx. Kamrô apôx'ã ne arým amexbê 12 apêx. Nãm kôt bôx ne tu Jeju nhibũm kôt 'ã kubêkà jabu djàbit kupê.

²¹Kute o anhÿr djwÿnhràm ne ta arým amim, —Ba gop 'ã kubêkàbit mãn kupên arým imex ne, ane.

²²Nhym kam Jeju arým akêx ne omũn kum, —Àpnhĩre, on akĩnh. Ga ne ga tu amim ikamnhĩxkumrêx ne arým amex ne, ane. Nhym kam myt tãmkam mex ne.

²³Nhym kam Jeju ar tě. Tě:n kam arým bēnjadjwÿr nhũrkwã'ÿr bôx ne arým wadjà. Nhym wãnh me kwÿ pore kakôro dja nhym me kangao kumex.

²⁴Nhym memã kum, —Me on ajmà. Djã nãm kurerer wã ty got? Kati. Nãm ôto nõ, ane. Nhym me arým 'ã keketo kumex.

²⁵Ne arým kato. Nhym kam arým 'ÿr tēn 'ÿr bôx ne kurerer nhikra 'amÿ. Nhym arým tĩn ne kàjmã dja.

²⁶Nhym kam me arým pyka kunĩkôt arēnho ipôk ne.

Kute me punuo mex.

²⁷Nhym kam Jeju arým amũ tě. Tě: nhym me'õ no rã ar amãnhkrut arým kôt tě. Nãm ar kàj bê kum amijo àmra tēn mã kum, —Dawi tàm djwÿ gop amã ar ikaprĩ, ane.

²⁸Nhym arým kikremã wadjà nhym ar no rã arým 'ÿr bôx. Nhym ar kukij ne arkum, —Djã ne gãm ar tu amim imarkumrêx? Ije ar ajo mex marja djãm mrãmri ar aje tu amim ja markumrêx? ane. Nhym ar kum, “Nà, Bēnjadjwÿr djwÿnh”, ane.

²⁹Nhym kam arým ar no kupê ne arkum, —Ar aje tu amim imarkumrêx kôt dja ba ã ar ajo ane, ane.

³⁰Nhym kam ar arým rĩt mex ne. Nhym Jeju nēje arkum 'ã karõn kàj bê arkum, —Kwãrĩk wãnh me'õmã ijarēnh kêt, ane.

³¹Nhym ate ar katon arým pyka kunĩkôt arēnho ipôk ne.

³²Nhym kam me Jeju'ÿr me'õo bõx. Me karõ punu ne ar me'õo ba nhym ô'ã kabên kêt nhym me 'ÿr o bõx.

³³Nhym arÿm me karõ janon kujate nhym arÿm me aêrbê kabên mexkumrêx. Nhym me krãptĩ: kam no tyn kumex ne abenmã kum, —Mÿj me'õ ne kute me babê idjaerkam mÿjja pumũnh kêt ja'õ pumũnh? Arkati, ane.

³⁴Nhym be, mebê pardjêu ne me memã kum, —Me karõ punu nhõ bẽnjadjwÿr kabênkõt ne kute me karõ kujaêko ba, ane. Nãm mebê pardjêu ã Jeju'ã memã ane.

Kum me krãptĩ kaprĩ.

Mak 6.34

³⁵Jeju ne krĩrax kunĩkõt memã ujarênh ny jarênhõ tẽ. Krĩraxmẽ krĩ kryre kunĩkõt memã arênhõ tẽ. Me bikprõnh djakam memã arênhõ tẽ. Bẽnjadjwÿr djwÿnh kute amim me utàr ne ar meo ba'ã ujarênh nyja ne kàj bê memã arênhõ tẽ. Ne ajte me punumẽ me kanê kunõo mexo tẽ.

³⁶Ne kam me krãptĩ: pumũ. Nãm me omũn arÿm kum me kaprĩ:. Mÿkam? Bir, me katyk ne ate ar bakam. Me kute mrãmri ne kute mrykĩ'ãtomtio djuw mex djwÿnh kêt kam katyk ne ate ar ba pyràk.

³⁷Ne kam kõt ba djwÿnhmã kum, —Me kute Metĩndjwÿnh mar prãmja ne me kumex. Nãm me kute mrãmri ne bày arÿm abôr tyk ne kumexja pyràk. Nhym be, Metĩndjwÿnh'ã ujarênh djwÿnh ne me ngrêre kute bày kam me àpênh djwÿnh ngrêreja pyràk.

³⁸Kam dja gar me kadjy Metĩndjwÿnh 'uw gẽ me'ÿr 'ã ujarênh djwÿnh jano gẽ me memã arẽ nhym me kuman kam arÿm tu amim markumrêx ne. Kute mrãmri ne me mrãnh ne kute me õ purkam bày pumũnh ne mrãnh ne bõx ne kute kadjy me õ pur djwÿnhmã arênh nhym me kute amũ kadjy memã arênh nhym me ban kute memã ê ja pyràk. Dja gar ã me kadjy Metĩndjwÿnh 'wÿro ane.

Matêu 10

Kute ar kubê 12 janor.

Mak 6.7; Ruk 9.1

¹Nhym kam amiwÿr kôt ba djwÿnh Ar kubê 12 'uw nhym ar bôx. Nhym ar kute kabênkôt me karô punu janor ne kujaêk kadjy arkum amipyma jadjà. Nhym apÿnh me punu djàri. Nhym apÿnh me kanê djàri. Nhym ar kute kabênkôt meo mex kadjy arkum tÿx jadjà. Ne kam arÿm ar ano.

²Apÿnh kute ar anorbê 12 nhidji jarênh kadjy ne ja. Ximão. Idji 'ôdjwÿ ne Pedru. Ængre. Kamybê ne Pedru. Xijagu. Djebedêu ne kudji. Djuão. Kamybê ne Xijagu.

³Piripi. Batormê. Tôme. Matêu. Kubê ne bÿnjadjwÿr bajtemmã pi'ôk kaprïo atom djwÿnh. Xijagu 'ôdjwÿ. Aupêu ne kudji. Tadêu.

⁴Ximão 'ôdjwÿ. Mekôt ne me kukràdjà'ã no tÿx. Djuda. Idji nhikjêbê ne Ikadji. Tãmja ne Jeju kurê djwÿnhmã kanga. Apÿnh kute ar anorbê 12 nhidji ne ja.

⁵Ar ja ne Jeju ar ano. Nãm ar àpênh djà'ã arkum karôn ar ano. Nãm arkum, —Kwãrïk wãnh me bajtemmã ar amôr kêt ne kwãrïk wãnh pykabê Xamarijkam krï'ômã ar adjàr kêt.

⁶Mebê idjaer ne me no akunon ate ar ba kute mrãmri ne mrykï'ãtomti no biknor pyræk. Me ja'ÿr dja gar mō.

⁷Ne me'ÿr bôx ne kàj bê memã kum, “Arÿm kàjkwakam Bÿnjadjwÿr djwÿnh kute pykabê amim ò me utàr ne ar meo ba 'ÿr”, ane.

⁸Dja gar me kanêo mex ne ajte me ï kajêkam têo mex ne ajte akubyn me tyko tïn. Ne ajte mekam me karô punu janon kujate. Ba ne ba tu kajgo ar amã adjàpênh djà'ã karô gar maro aba. Ikudjwa tu kajgo meo mexo aba. Kwãrïk wãnh memã pãnh jarênh kêt.

⁹Kwãrïk wãnh kên karÿr nàr kryt jaka nàr kryt kamrêkbê kobri me kute o ò pi'ôk kaprïja kwãrïk wãnh byr ne ar anhō katök'y djàkam ir kêt.

¹⁰Kwãrïk wãnh ar anhō xakuo amôr kêt. Ar akà krākà pÿnh ne ar aparkà amãnhkrut ne ar anhō kô pÿnh dja gar o mō. Jabit dja gar o mō. Ar anhō

mÿjja ja'õ'ã kàtàm kwārĩk wānh o amõr kêt. Ar adjàpênh pānh dja me ta ar amã ar anhõ mÿjja ngã. Nãm ã arkum karõo ane.

¹¹Ne kam ajte arkum, —Dja gar krĩrax 'õmã wadjàn me'õ mexja jabej. Kum ar akĩnh dja gar abej. Dja ar amã aminhũrkwã jarẽ gar kambit anhiqwã. Me kurũm ar akatorkambit ajte anhũrkwã 'õdjwÿ jabej.

¹²Dja gar me ũrkwã 'õmã wadjàn memã umar mex jarẽ.

¹³Dja me mex ne kum ar akĩnh gar memã umar mex jarẽ nhym me arÿm ar akabên kôt mrãmri umar mexkumrẽx. Nàr godja me kum ar akĩnh kêt jabej dja me umar mex kêt ne.

¹⁴Godja me'õ kum ar akĩnh kêt ne kute akabên mar prãm kêt jabej aparkà'ã me õ pyka ka'u. Me ũrkwã kurũm nàr me õ krĩrax kurũm ar akator kutã ar aparkà'ã me õ pyka ka'u. Aje me kute akabên mar prãm kêtjao amirĩt nhym Metĩndjwÿnh kute omũnh ne amũ 'õkam kute memã pānh jarēnh kadjy me õ pyka ka'u.

¹⁵Ba ar amã arẽ gar ama. Amrêbê: me bakukãmãrekam ne me krĩraxbê Xõtômamẽ Gomorakam axwekumrẽx. Dja ĩ Metĩndjwÿnh kute me axwemã pānh jarēnh kadjy akati bõx nhym me arÿm tokry. Dja ajbir krĩrax jakamdjwÿ me axwe pānh tokry:. Ne tokryo Xõtõmakam me jamẽ Gomorakam me ja jakrenh me:x ne. Mrãmri ne ba ar amã arēnhkumrẽx, ane. Jeju ã arkum 'ã karõo ane.

¹⁶Ne kam ajte arkum, —Dja ba ar ajano gar arÿm aje mrãmri ne mrykĩ'ãtomti kute rop djàkrê katikôt ar ba pyræk. Amijã ano tÿx kute mrãmri ne kangã amijã no tÿx pyræk. Ne ar ajaxwe kêt kute mrãmri ne tut axwe kêt pyræk.

¹⁷Aminêje rĩt. Mÿkam. Bir, godja me ar ajo rôrôk ne ar ajo mõ. Nhym kam me krãptĩ kute ar akukjêr kadjy arÿm ar ajã akuprõ. Ar ajã akuprõ nhym me arÿm ar akaprêprêk. Mebê idjaer bikprõnh djàkam ar akaprêprêk. Mry kà punuo ar akaprêprêk ne.

¹⁸Imã ar adjàpênhkam dja me ar ajo rôrôk ne ar apa 'amÿn arÿm me bënjadjwÿr kabem ar apumjuw. Ne me bënjadjwÿr rÿnh kabem ar apumjuw gar arÿm ijã memã amijarẽ. Nhim me me bajtem kabem ar apumjuw gar arÿm ijã memã amijarẽ.

¹⁹Godja me ar ajo rôrôk ne ar ajo mÿn me kabem ar apumjuw kwãrîk wãnh ar amikukãm amim, “Mÿj dja ba aminêje memã ikabën on”? anhyr kêt. Mÿkam? Bir, myt tãmkam dja ar amã akabën jangij.

²⁰Djãm ar ga dja gar amikabën jarẽ? Kati. Ar Abãm djwÿnh Karõ dja ar amã amikabën jarẽ gar arÿm amÿ memã arẽ. Nãm Jeju ã arkum 'ã karõo ane.

²¹Ne kam ajte arkum, —Me kamy dja kurê djwÿnhmã kamy kanga nhim me arÿm me kupa. Nhim me bãmdjwÿ dja kurê djwÿnhmã kra kanga. Nhim me kra dja me kum bãmmẽ nã kurê ne memã ar kanga nhim me ar kupa.

²²Imã adjàpênhkôt dja me kunĩ kum ar akurê. Dja gar ikôt ar aba tÿx rã'ã:n ijã adjukanga kêt ne kam 'ã aminhinomã amimẽ ba arÿm ar apytã.

²³Godja me krîrax 'ökam kum ar akurên ar ajo ajkê gar krîrax 'ödjwÿmã aprõt. Dja gar apÿnh mebê idjaer nhõ krîraxkam me akreo tẽ:n o atêm nhinomã mênh kêt ba arÿm bôx. Ba ije amijo inhĩ ba arÿm ar awÿr bôx. Nãm Jeju ã arkum 'ã karõo ane.

²⁴Ne kam ajte arkum, —Ë, djãm ar kute kabën mar ar o baja kute raxo ar õ ujarênh djwÿnh jakrenh? Kati. Nàr, djãm õ àpênh kute raxo õ bënjadjwÿr jakrenh? Kati.

²⁵Kute kabën mar ar o baja kute ar õ ujarênh djwÿnh kôt ar amijo bakambit ne mex. Õ àpênh kute õ bënjadjwÿr kôt ar amijo bakambit ne mex. Ga, me kum ikurê ne imã me karõ punubê Bedjêbu jarêho baja pumũ. Djãm me kum ar akurê kêtãm? Kati. Ar gadjwÿ dja me ar amã mÿjja punu jarênh kume:x. Ar aje araxo ijakrenh kêtãm ne ikôt ar amijo abakam dja me ar gadjwÿ ar amã mÿjja punu jarênh kume:x.

²⁶Djã nãm me kadjwÿnhbê axweja bipdjur rã'ãmã? Kati, dja ï amirît ne. Nhÿnh ne mÿjja bipdjur'õ me kute omÿnh kêtãm? Ne nhÿnh ne me kute

mỳjja pudjur'õ mar kêt mã? Adjým, dja ï kunĩ amirĩt ne. Mỳjja pudjur, mỳjjao bipdjurja dja ï kunĩ amirĩt ne.

²⁷Ije akamàtkam ar amã mỳjja jarēnh dja gar a'uri kàj bê memã arē. Ije ar ajamakri ijajkwa momokkam mỳjja jarēnh dja gar kikre nhimõk po'ã djan kàj bê memã arē.

²⁸Ne kwārĩk wānh gar amã me kute ar aparja puma kêt. Me ja gêdja me ar akrākàbit par kajgon kam ijukri kute ar akadjwỳnhbê ajmã ar ajo kêt. Kati, ba ar amã arē. Me'õ pydji dja ga ar amã uma. Kute me bĩn ne ijukri me biknor tokry djàkam me rēnh jabit dja ga ar amã uma. Be, ba ar amã arē. Metĩndjwỳnhbit dja gar amã uma.

²⁹Kwēnhne amānhkrut ne pānh ngrire, pānh ngōnhponh pydji. Nhym kam kwēnh pydji pykabê tỳm ne arỳm ty. Djām Abām djwỳnh kute mar kêt? Kati. Kute kwēnh mar.

³⁰Ne ar akĩdjwỳ kute mar. Arỳm Abām djwỳnh kute ar amã abenã ar akĩ'ã akre mar.

³¹Kam, djām ar atĩn prāmmã? Kati. Kwārĩk wānh. Te kwēnh krāptĩ: nhym kum kwēnh kĩnh ngrire. Nhym be, ar gajbit. Metĩndjwỳnh kum ar akĩnhkumrēx. Tām dja gar aman atĩn prām kêt. Nām Jeju ã arkum karõ ane.

³²Ne kam ajte arkum, —Kam me'õ kute amijo ipytàr ne me ipòkri memã kum, “Ba ne ba ije amim Jeju mar”, anhỹro baja. Badjwỳ dja ba tām wã'ã kàjkwakam Ibāmmã kum, “Nà, ba inhōbikwa ne wã”, ane.

³³Nàr, dja me'õ me ipòkri memã kum, “Kati. Ije Jeju mar kêt”, ane. Badjwỳ dja ba tām wã'ã kàjkwakam Ibāmmã kum, “Kati. Ije tām wã mar kêt”, ane.

³⁴Djām ibōx nhym ikam me umar mexmã? Kati. Dja ba bōx nhym me arỳm imỳr jabej abeno kurê djwỳnh ne aben pa.

³⁵Amrēbê: ne me me bakukãmãremã kum, "Dja me'õ my kum bām kurê. Nhym me'õ nire kum nã kurê. Nhym prō kum umrengêx kurê.

³⁶Me'õ nhürkwākam dja ta õbikwa kum aben kurê.” Nãm me ã me bakukãmãremã ane. Jakam dja me imỳr jabej ã abeno ane. Me kute me bakukãmãremã arēnh kôt dja me ã abeno ane.

³⁷Godja gar ajõ imã, “Ba akôt apê”, anen amã abãmbit nàr amã anãbit kĩnh ne amã ikĩnh ngrire ba arỳm imã ikôt adjàpēnh kĩnh kêt. Godja amã akra mybit nàr amã akra nibit kĩnh ne amã ikĩnh ngrire ba arỳm imã ikôt adjàpēnh kĩnh kêt.

³⁸Dja gar ajõ amã ikôt atokry pyrna ne ikôt aje anhõ pĩte'y mỳnh prãm kêt ne ikôt abikamēnh prãm kêt jabej ba kam imã ikôt adjàpēnhja kĩnh kêt.

³⁹Dja gar ajõ atĩnmã aminēn arỳm akuno. Nàr gar ibê aminē kêt nhym me arỳm abĩ. Imã adjàpēnhkam arỳm abĩ. Kwãrĩk wãnh rã'ã. Metĩndjwỳnh dja arỳm atĩnkumrēx kadjy apytà ga arỳm kôt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne. Nãm ã Jeju arkum 'ã karõo ane.

⁴⁰Ne kam ajte arkum, —Dja gar me'ỳr bõx nhym me kum ar akĩnh. Me kum ar akĩnh o arỳm kum badjwỳ ikĩnh. Ne kum ikĩnh o arỳm kum kute ijanor djwỳnhdjwỳ kĩnh.

⁴¹Dja Metĩndjwỳnh kukwakam memã kabēn jarēnh djwỳnh me'ỳr bõx nhym me kum kĩnh. Kubê Metĩndjwỳnh kukwakam memã kabēn jarēnh djwỳnhkam kum kĩnh. Metĩndjwỳnh dja kam arỳm memã o pãnh ne. Metĩndjwỳnh kute kukwakam ujarēnh djwỳnhmã àpēnho pãnh kôt dja arỳm memã o pãnh. Dja me'õ katàt kute amijo bakumrēx me'ỳr bõx nhym me kum kĩnh. Me'õ katàt kute amijo bakam me kum kĩnh. Metĩndjwỳnh dja arỳm memã o pãnh ne. Metĩndjwỳnh kute me'õ katàt kute amijo bajamã o pãnh kôt dja memã o pãnh.

⁴²Dja me'õ ikôt ba djwỳnh rax kêt'õ bõx nhym me kum ngô ngã. Me'õja kute ikôt bakam kum ngô ngã. Ba dja ba mrãmri o pãnh mex. Me kute o djuw mex ngrire jao pãnh mex. Nãm ã Jeju arkum 'ã karõo ane.

Matêu 11

Djuã'o'ã ujarēnh.
Ruk 7.18

¹Ne arým kôt ba djwýnh Ar kubê 12mã 'ã karõ pa. Arkum 'ã karõ pan kam arým amũ tẽ. Pykabê Garrêjakam apýnh krĩ rũnh djari kute memã kukràdjà jarẽnh ne kute kàj bê 'ã me akre kadjy ne amũ tẽ.

²Nhym kam me Djuãomã Jeju jarẽ. Djuãobê ne ngômã me angjênh djwýnh. Me kute arým Djuãobê ijêkam ne me kum Jeju jarẽ. Nãm me Djuãomã kum, —Jeju ne arým apýnh mýjja pumũnh kêt nhípêx, ane nhym arým kuma. Kuman arým Jeju'ýr amikôt ba djwýnh ar amãnhkrut jano.

³Ar kute Jeju kukjêrmã ne Djuão ar ano nhym ar arým 'ýr tẽn 'ýr bõx ne Jejumã kum, —Metĩndjwýnh kute me imã me'õ janor nhym bõxmã, kute me imã arẽnhja djãm ga? Nàr kon godja gwaj me'õkam ama? Nãm ar ã Jejumã ane.

⁴Nhym Jeju arkum, —Dja gar akubyn Djuão'ýr tẽn kum arẽ. Aje ajbir mýjja mar ne omũnhja kum arẽn kum,

⁵“Me no rã arým rĩt mex. Nhym me mrãnh kêt arým mrãnh mex. Nhym me ã kajêkam tê arým mex. Nhym me amakkre kêt arým amak mex. Nhym me tyk akubyn tĩn ne. Nhym me õ mýjja kêtja nhym me kàj bê memã ujarẽnh ny jarẽho ba”, ane. Tãm dja gar aman Djuãomã arẽ gê kuma.

⁶Dja me memã ijarẽ nhym me ibê amijo akêx kêt, me ja ne me kĩnhkumrêx. Nãm ã Jeju Djuãokôt ba djwýnh arkum ane. Nhym ar kuman arým katon tẽ.

⁷Nhym kam Jeju arým me krãptĩ:mã kum, —Mýj ne ga me aje kapôt kukritkam omũnhmã mõ? Djãm Djuão kute bõti kòk djàbêrkam ari amijadjwýr pyræk? Djãm ari memã kabẽn jadjuw? Kati. Nãm katàt memã kabẽn jadjwýrkumrêx.

⁸Bir, mýj ne ga me aje omũnhmã mõ? Djãm Djuão ne kubêkà pãnh rax ne akrita jangij? Kati. Nãm kubêkà pãnh ngrire jangij. Bẽnjadjwýr rũnh nhõ kikretikam ne me kubêkà jakrita jangij. Nhym be, Djuão ã kà kute anhýr kêt.

⁹Nhym bir, mỳj ne ga me aje omũnhmã mõi? Djãm Metĩndjwỳnh kukwakam memã ujarẽnh djwỳnh? Nà. Tãm. Nhym be, Djuão ne raxo kute Metĩndjwỳnh kukwakam memã ujarẽnh djwỳnh kunĩ jakrenh.

¹⁰Amrẽbê: ne Metĩndjwỳnh imã 'ã ajarẽ. Djuão'ã imã ajarẽ. Nãm imã, "Ota ba akukãm ajã ujarẽnh djwỳnh'õ jano kute akukãm me akre nhym me kute mar ne akutêp kute axwemã irern katàt amijo bamã. Kute mrãmri ne me kute me bẽnjadjwỳr rũnh kutêp katàt 'ã pry jadjwỳrja pyræk." Nãm ã Metĩndjwỳnh Djuão'ã imã ane. Amrẽbê: me bakukãmãre ar bari. Nhym me arỳm kabẽn man 'ã pi'òk no'òk ne. Ne kam me aben djô'ã arẽho mõi:n arẽho mõi rãm tãm tãm arỳm 'ỳr o bõx. Tũ:mrãm me bakamingrãnyrekam Djuão arỳm kato. Katon arỳm abatành ne. Abatành ne arỳm ijã memã ujarẽnh ar ba. Me kute amrẽbê Metĩndjwỳnh kabẽn'ã pi'òk no'òk kõt ne Djuão ijã ujarẽnh ar ba. Ikukãm meo mexo ba.

¹¹Ngõmã me angjẽn djwỳnhbê Djuão ne jakam raxo kute pykakam me kunĩ jakrenh. Djãm me'õ pykakam ar ba 'õ raxo kute Djuão jakrenh? Kati. Mrãmri ne ba me amã ja jarẽnhkumrẽx. Nhym be, dja ã kàjkwakam Bẽnjadjwỳr djwỳnh amim me utàn meo ba. Nhym kam dja me kunĩ raxo Djuão jakre.

¹²Nhym be, on jakam Djuão ra:x. Nãm memã arẽho ban memã kum, "Kàjkwakam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute amim me utàn ne ar meo ba 'ỳr", anhỹro ba. Nhym kam me krãptĩ kuman amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh mar prã:m. Me kute mrãmri ne me krãptĩ kute kikre ngriremã ngjêx prãm ne kute 'ã kute aben nhingãnhja pyræk. Me kute ari 'ã ikjêo aben rẽn ne 'ã kute aben nhingãnhjo kumex ja pyræk. Ne jakam me kute o anhỹr rã'ã.

¹³Amrẽbê: me me bakukãmãremã Bẽnjadjwỳr djwỳnh bõxmã arẽ. Metĩndjwỳnh kukwakam ujarẽnh djwỳnh aben kukãm Bẽnjadjwỳr djwỳnh bõxmã arẽ:. Mõjdjêdjwỳ arẽ: nhym kam me bakamingrãnyrekam Djuão arỳm katon ajte tãm jarẽ. Bẽnjadjwỳr djwỳnh bõx jarẽ.

¹⁴Amrẽbê: ne me me bakukãmãremã kum, "Dja me'õ kute Erij pyræk bõx", ane. Ba on ar amã me'õ jarẽ gar ama. Djuão ne kute Erij pyræk ne arỳm bõx.

Ar aje imar prãm jabej dja gar arým ima. Nàr ar aje imar prãm kêt jabej arým imar kêt.

¹⁵Gop ar ajamak mex jabej tu amim ikabën ja markumrêx. Nãm ã Jeju me krãptĩmã ane.

¹⁶Ne kam ajte memã kum, —Je tô mỳj got ba me akamingrãny'ã akre? Mỳj ne ga me aje uràk? Nã gãm me aje me prĩre mỳjja kam kĩnh kêt pyràk. Ga me, me prĩre kikre kabem krĩn kute abeno bixaêr baja pumũ.

¹⁷Ar ja ne ar ar jamã kabën ne arkum, “Gwaj bakĩnh katio dja, gwaj babixaêro dja ne ngôtàx à'ak”, ane. Nhym ar kum, “Waj, ar ibixaêr prãm kêtê. Ar itor prãm kêtê. Ar imã wã kĩnh kêtê”, ane. Nhym ajte arkum, “Gwaj bamỳr kati mãn o nhỹ”, ane. Nhym ar, “Kê, wajre. Ar imã kĩnh kêtê. Ar imỳr prãm kêtê”, ane. Be, nã gãm me aje me prĩre pyràk ne amã ja kĩnh kêt ne ajte amã jadjwỳ kĩnh kêt.

¹⁸Djuãobê ngômã me angjênh djwỳnh ne me awỳr bôx. Nãm amijajbu:n kute uba kangô kôm kêt ne ar ba ga me amã kĩnh kêt ne kam we, “Nãm ajbã. Me karõ punu ne ar o ba nhym ajbã”, ane.

¹⁹Nhym be, ba ne ba mrãmri gêt amijo inhĩ ne me awỳr bôx ne me akam idjàkur iban kôt ikôm iba ga me amã ikĩnh kêt ne we ijã, “Kê, tãmwã ne kute àkur rũnhbit mar, kum uba kangô djànhti”, ane. Ne we ajte ijã, “Me kute bẽnjadjwỳr bajtemmã pi'ok kaprĩo atom djwỳnhmẽ me axweo bit ne ôbikwa ne”, anhỹr ar o aba. Nhym be, djãm Metĩndjwỳnh amak punu got? Amak me:xkumrêx ne prĩne kute amikukãm mỳjja kunĩ mar ne Djuão kute amijajbur ne ar bamã ano. Ne ajte amikukãm umarkam badjwỳ ijano. Ije amijajbur kêtĩmã ijano. Nhym kôt me amak mex ne amikukãm umar, ar ipumũn kam ôkre kadjwỳnhbê amim, “Mrãmri ne Metĩndjwỳnh mexkumrêx ne amẽ ar ano.” Nãm ã Jeju memã ane. Tãm ne ja.

Kute krĩraxmã watĩre jarênh.

Mat 12.38; Ruk 10.13, 11.29

²⁰Nĩjar krĩraxkam ne Jeju mỳjja pumũnh kêt ngrêre nhipêx nhym me krãptĩ tu amim markumrêx. Nhym kam arým me wãmã kabën'ô jarênh kêt. Nhym

be, amiwỳr krĩraxkam me ja ne Jeju arỳm memã kaběn ne. Krĩrax jakam ne arỳm mỳjja pumũnh kêt krãptĩ nhipêx ne me punu krãptĩo mex. Djã ne me amikam kaprĩren wãnh axwemã iren 'ỳr amijo akêx? Kati. Me kute 'ỳr amijo akêx kêt. Kam ne arỳm krĩrax jakam memã kaběn ne memã kum,

21—Ỗ, watĩ:re Koradjikam me wã. Watĩ:re Bexadakam me wã. Dja ga me atokry rax ne. Ba ren me bajtem nhõ pykabê Xirumẽ Xidõkam ren mỳjja rũnhja, mỳjja pumũnh kêtja kwỳ nhipêx nhym ren me omũn ren arỳm amrêbê amim katon ren amikam kaprĩren wãnh axwemã ire. Ne ren kute kum irero amirĩt kadjy kubêkà kukrebê exopa jangjên ren amijã mro prà kapĩ. Ne ren kam iwỳr ren amijo akêx. Nhym be kati, inhõ me wỳnhkam me ga, Koradjikam me gamẽ Bexadakam me gamẽ me akam ne ba te mỳjja pumũnh kêt kwỳ rax ne ipêx ga me omũnh kajgo. Omũnh kajgon amikam akaprĩre kêt ne wãnh ajaxwemã anhirer kêtumrêx ne aje iwỳr amijo akêx kêtumrêx ne.

22Ba me amã arẽ ga me ama. Dja ĩ kute me axwemã pãnh jarênh nhõ akati bõx nhym Metĩndjwỳnh me ajaxwemã pãnh jarẽ. Ga me kam arỳm pãnh atokry me rĩnã jakrenh mex. Ga me atokryo krĩraxbê Xirumẽ Xidõ jakrenh mex ne.

23Ne kam krĩraxbê Kapanakam me gadjwỳ djãm mrãmri me abênjadjwỳr rũnhõ kàjkwa'ỳr abõxmã? Kati, aparmãbit dja ga me me biknor tokry djãmã wadjà. Krĩraxbê Xõtõmakam me axwe: nhym Metĩndjwỳnh arỳm meo akno. Ba ren mekam mỳjja pumũnh kêt nhipêx kute me akam ije mỳjja pumũnh kêt nhipêx ja pyrak nhym ren me wãnh axwemã ire nhym ren krĩrax arek ãm rã'ã. Krĩraxbê Xõtõma ren arek ãm rã'ã. Nhym be, kati.

24Ba me amã arẽ ga me ama. Dja ĩ kute me axwemã pãnh jarênh kadjy õ akati bõx. Dja Metĩndjwỳnh memã pãnh jarẽ ga me kam arỳm atokry raxo Xõtõmakam me ja jakrenh mex ne. Nãm ã Jeju krĩraxkam me jamã ane.

Me katykmã 'ã ujarênh.

25-26Nhym kam Jeju Bãmmã kum, —Djũnwã, ota ga anhõ kàjkwa, anhõ pyka djwỳnh. Amã ne ba amikĩnh jarẽ. Nã gãm me amikukãm umarmẽ me kute

mỳjja mar rũnhjabê mỳjja ja pudju. Ne kam me kute amijo prĩre pràbê amijo rũnh kêtjamã mỳjjao amirĩt ne. Mrãmri Djũnwã, nã gãm ã aje anhỹrkam mrãmri mexkumrẽx. Ga adjukaprĩkam ne ga amim me'ã karõn arỳm ã meo ane. Ba kam badjwỳ ikĩnhkumrẽx ne wãm amã amikĩnh jarẽ, ane.

²⁷Ne kam ajte me krãptĩmã kum, —Arỳm ne Ibãm imã õ mỳjja kunĩ kanga. Ba ibê Metĩndjwỳnh Kra. Djãm me'õ ne kute prĩne imar? Kati. Ibãmbit ne kute imar. Djãm me'õ ne kute prĩne Ibãm mar? Kati. Bajbit ne ba ije prĩne mar. Ije me'õmã Ibãmo amirĩt prãmja adjwỳnhdjwỳ kute mar.

²⁸Pykakam me akukràdjà punu ne ga me aman kõt ar amijo aba. Ne kam arỳm akaprĩre kute mrãmri ne me jênh pytĩ turn o ban kam kaprĩja pyræk. Kam ne ga me akatyn akaprĩ:re. Amrẽ me akunĩ iwỳr tẽn ikam atyk djà kêt ne ikam akõkam kõt.

²⁹⁻³⁰Nãm me mry bàri kute jênh bjêro mrãnh kadjy ne umar mex kadjy mutbê pĩo kapa. Ikukràdjà mex ne kute mry mutbê pĩo kapaja pyræk. Dja ga me amim ikukràdjà mex man kõt ar amijo aba kute mrãmri ne me kute mry bàri mutbê pĩo kapa ja pyræk. Djãm aje ikukràdjà kõt ar amijo abakam adjumar punumã? Kati. Kam adjumar mexkumrẽx. Adjumar mex kute mrãmri ne me kute mry mutbê pĩ kajkrito kapa ja pyræk. Djãm ije me amã ino katormã? Djãm ije amijo idjãmramã? Kati. Ba ne ba memã iprĩ mex ne meo iban ije amijo ingrire kadjy amimar. Kam dja ga me ikukràdjà kõt ar amijo aba nhym me abê tỳx kêtumrẽx ne. Kute mrãmri ne jênh kajkrit mrybê utĩ kêt pyræk. Kam dja ga me ikukràdjà kõt ar amijo aban arỳm akadjwỳnhbê atyk djà kêt. Nãm ã Jeju me krãptĩmã ane.

Matêu 12

Pi'òk ràràr mỳr jabej me kum kurê.

Mak 2.23; Ruk 6.1

¹Ne kam pi'òk ràràrkam Jeju pur katikõt tẽ. Nhym kõt ba djwỳnh ar kõt mõn arỳm kum prãm ne mõrmã bàygogo 'y nhikẽn mrãnhkõt ngãnh ne amijajkwamã rẽnho mõ.

²Nhym kam mebê pardjêu ar omũn kum, —Je tô mã ne akôt ba djwýnh ar arým nê? Pi'ók rârarkam ne me tyk djà kêt djà. Me kute pi'ók rârarkam mýjja jao anhÿr kêt. Me tũmre ne me ta kukràdjàkôt mã me babê uma. Me kute pi'ók rârarkam mýjja kupênh kêt. Kambit ne me tyk djà kêt djà. Mýkam ne akôt ba djwýnh ar ã ar o anhÿro ba? ane.

³Nhym kam Jeju memã kum, —Kê, djãm me aje Metĩndjwýnh kabên'ã pi'ók no'ókjadjwý pumũnh kêt? Djãm me aje me bakukãmãrebê Dawi'ã ujarênhja pumũnh kêt? Ê, Dawi arkum prã:m.

⁴Kum prã:m nhym Dawi arým Metĩndjwýnh nhũrkwãmã wadjàn djwý byn kukrên kam kôt ar tẽm jamãdjwý kungã nhym ar arým kukrẽ. Djwý me kute Metĩndjwýnhmã õrja tãm ne kubyn kukrên arkum kungã. Metĩndjwýnh nhõ djwý ja ne me kàtàm kute kur kêtikumrẽx. Me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnhbit ne kute kur. Nhym be, Dawi ta ne tu kukrẽ. Nhym kam me kute kum axwe jarênh kêt. Djãm me aje ja mar kêt? Ga, me kute Dawimã axwe jarênh kêtja pumũ. Ne kam ikôt ba djwýnhmẽbit ar imã ar ijaxwe jarẽ. Je tô mýkam?

⁵Ba ajte me amã arẽ ga me ama. Mýj ne me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh pi'ók rârarkam nê? Mýj ne me me tyk djà kêt djà nhõ akatikam nê. Djãm me aje me'ã Mõj djê kukràdjà mar kêt got? Djãm me aje 'ã pi'ók no'ók pumũnh kêt got ga me imã akabên ne? Nãm me pi'ók rârarkam Metĩndjwýnh nhõ kikretikam tu àpênh ba. Ne kadjy kum mry bõro bao tu àpênh ar ba. Djã ne Metĩndjwýnh kam memã axwe jarẽ? Kati. Ga, me kute me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnhmã axwe jarênh kêtja pumũ. Ne kam ikôt ba djwýnhmẽbit ar imã ar ijaxwe jarẽ. Je tô mýkam?

⁶Ba ajte me amã arẽ ga me ama. Ba ne ba Metĩndjwýnh nhõ kikretikam ipydji irax ne ije kam me àpênh'ã memã karõ djwýnh.

⁷Ga me ren Metĩndjwýnh kute me bakukãmãremã kabên jarênhja ma. Nãm memã kum, "Djãm me aje imã mry bõr djãm imã kĩnh? Kati. Me amã me kaprĩ. Ja ne imã kĩnh." Nãm ã Metĩndjwýnh me bakukãmãremã ane. Ga me

ren Metĩndjwỳnh kaběn ja man ren amã me kaprĩ. Ne ren amã me kaprĩkumrěx ne ren ar axwe kêtjamã axwe jarěnh kêt.

⁸Ba me amã arě ga me ama. Ba ije amijo inhĩ ne me awỳr irwỳk ne ba inhõ pi'òk ràràr djwỳnh. Kam gêdja ba memã, “Kwãrĩk wãnh ga me kam mỳjja kupênh kêt nàr kon, dja ga me jakam apên nàr kam mỳjja kupênh kêt ne arek akrĩ”, ane. Tãm ne ja. Nãm ã Jeju memã ane.

⁹Ne kam arỳm amũ těn mebê pardjêu nhõ me bikprõnh djãmã wadjà.

¹⁰Nhym me'õ nhikra nhikjê jarõxja me ikô'ã nhỹ. Nhym me ja kute 'ã axwe nhôr kadjy Jeju kukij ne kum, —Djãm Môjdjê kukràdjà kôt ne me me tyk djà kêt djà nhõ akatikam meo mexo ba? Pi'òk ràràrkam meo mexo ba? ane.

¹¹Nhym memã kum, —Ba me amã arě ga me ama. Godja me ajõ anhõ mrykĩ'ãtomti nhym pi'òk ràràrkam arỳm kre'òkam tỳm. Djãm ate akrãmã? Kati. Dja ga amã kaprĩn 'amỳn kaba.

¹²Nhym be, Metĩndjwỳnh kum mrykĩ'ãtomti kĩnh ngrire. Nhym be, gu me ba ne kum me bakĩnhkumrěx. Kam me kute pi'òk ràràrkam meo mexkam Metĩndjwỳnh kute memã axwe jarěnh prãm kêt. Mrãmri, me kute pi'òk ràràrkam meo mexkam ne me kute kukràdjà kôt amijo ba mexkumrěx. Nãm ã Jeju memã ane.

¹³Ne kam arỳm me'õ nhikra jarõxjamã kum, “Amrě anhikra katàt”, ane. Nhym 'ỳr ikra katàto dja nhym arỳm kum mex ne. Kum ikra mex kute ikra nhikjê mexja pyràk.

¹⁴Nhym mebê pardjêu ar mã apôx ne o aben man abenmã kum, —Mỳj godja gwaj baje Jeju bĩn kadjy on? ane. Nãm me ã Jeju'ã abenmã ane.

Memã prĩre'ã ujarěnh.

Mat 11.29; Ruk 22.25; Dju r 13.1; Pir 2.5

¹⁵Nhym Jeju arỳm ar kuman pyka wã kurũm kato. Kato nhym me krãptĩ: arỳm kôt mỗ nhym arỳm me kunĩo mex.

¹⁶Ne kam mã memã kum, “Dja ga me ipudju”, ane.

¹⁷Amrêbê: ne Metĩndjwỳnh Jeju 'ã ajarê. Jeju dja memã prĩ mex ne memã kukràdjà jarê. Nhyr kam kabên jarênh djwỳnh Metĩndjwỳnh kukwakam amũ me bakukãmãremã 'ã ajarên memã kum, "Metĩndjwỳnh ne memã kum,

¹⁸Ota, ba arỳm amijo inhõ àpênh pytà. Imã abê. Imã kĩnhkumrêx. Dja ba kum Ikarõ jano nhyr arỳm o ba. Nhyr arỳm apỳnh me bajtem ba djari memã 'ã ajarê. Ije meo mex nhyr me imã axwe kêtja 'ã memã ajarê.

¹⁹Ne mekmê kabêno aben japanho ku'ê kêt. Ne memã àkjêro ku'ê kêt. Djãm kàj bê kabên nhyr me kute prykôt òkre marmã? Kati.

²⁰Me kaprĩre kute mrãmri ne bõti kajyr kaprĩre pyræk djãm kute meo bikênhmã? Kati. Dja memã tỳx jadjà nhyr me kam arỳm kĩnh ne. Me kute amim imar rerekre kute mrãmri ne ngõnhpòk nhõ kadjàtnhĩ kũm tyk ne akrax rerekreja pyræk. Djãm kute memã àkjêr nhyr me 'ã ukangamã? Kati. Dja memã kabên mex jarê nhyr me arỳm amim mar tỳx. Ne memã axweo àpanho tẽ:n kam arỳm meo mexkumrêx.

²¹Nhyr kam apỳnh me ba djækam me bajtem arỳm tu amim markumrêx.' Nãm ã Metĩndjwỳnh memã ane." Nãm ã Idjaij me bakukãmãremã ane nhyr me arỳm aben djô'ã arênh mõ:n arênh mõr tãmtã arỳm 'ỳr o bõx. Tũ:mràm me bakamingrãnyrekam Jeju arỳm katon kam arỳm abatành ne ar ba. Ne kam arỳm memã prĩ mex ne memã kukràdjà jarênh ba. Idjaij kute me bakukãmãremã 'ã ujarênh kôt ne memã prĩ mex ne memã kukràdjà jarênh ban kam memã kum, —Dja gar ipudju. Nãm ã Jeju memã ane.

Me kute Jejumã Xatanaj nhõ àpênh jarênh.

Mak 3.20; Ruk 11.14

²²Nhyr kam me karõ punu kute me'õo baja me arỳm 'ỳr o bõx. Me karõ kute o bakam ne no rãn kabên kêtumrêx. Nhyr kam arỳm o mex nhyr me aêrbê arỳm kabên ne rĩt mex.

²³Nhyr me kunĩ kam no tyn abenmã kum, —Bãrãm mrãmri got we kubê Dawi tàmdjwỳkumrêx, ane.

²⁴Nhyr be, mebê pardjêu arỳm me kabên man arỳm abenmã kum, —Djãm Metĩndjwỳnh kukwakam ne Jeju bõm ar me karõ punu rênh ba? Kati. Me

karõ punu nhõ bĕnjadjwÿrbĕ Bedjĕbu. Bedjĕbu kukwakam ne bõm ar me karõ punu rĕnho ba, ane. Xatanaj'ã ne me Bedjĕbu jarĕn ã abenmã ane.

²⁵Nhym kam Jeju tu me kadjwÿnhbĕ me kabĕn man memã kum, —Me karõ punu ne Xatanajmã àpĕnh ar ba. Djãm mrãmri ne ba we Xatanaj kukwakam ò àpĕnh kujaĕko iba? Kati. Dja me aben djwÿnh tãm kum aben kurĕ nhym kurĕ djwÿnh arÿm meo apĕx. Nàr, me ò krĭrax tãmkam nàr ò kikre tãmkam me krĭja godja me ja tãm kum aben kurĕ jabej mÿj dja me kam nĕ? Bir, kam dja me arÿm aben ngràn abenbĕ ajmà. Djãm mrãmri ne ba we Xatanaj kukwakam ò àpĕnh kujaĕko iba? Kati. Djãm Xatanaj kum ò àpĕnh kurĕ? Kati.

²⁶Be, Xatanaj ren kum ò àpĕnh kurĕn kujate nhym ren ò àpĕnh arÿm aben ngràn abenbĕ ajmà. Ren me abenbĕ ajmà nhym ren arÿm kubĕ me ò bĕnjadjwÿr kĕt. Nhym be, kati. Xatanaj kum ò àpĕnh kurĕ prãm kĕt. Ba ren we Xatanaj kukwakam ò àpĕnh kujate nhym ren Xatanajdjwÿ kum ò àpĕnh kurĕ. Nhym be, kati. Xatanaj kum ò àpĕnh kurĕ prãm kĕt.

²⁷Ba ren Bedjĕbu kabĕnkõt ren bõm ar me karõ punu rĕnho iba nhym ren mÿj kabĕnkõt ne anhõ àpĕnh bõm ar me karõ rĕnho ba? Me jadjwÿ ne me bõm me karõ punu rĕnho ba. Djãm me adjwÿnhdjwÿ ne me we Xatanaj kabĕnkõt ar bõm me karõ rĕnho ba? Ga me ren memã ja jarĕ nhym ren me amã, “Je tô djãm Xatanaj ta kute ò àpĕnho bikĕnho ba got”? ane.

²⁸Nhym be kati, Metĭndjwÿnh puma puroobit ne ba ar bõm me karõ rĕnho iba. Ga, kõt arÿm Metĭndjwÿnh me awÿr bõxja pumũ. Metĭndjwÿnh kute me apytàr ne me akadjy bĕnjadjwÿr ne kute me ajo bamã me awÿr bõxja pumũ. Ja dja ga me ama. Nãm ã Jeju memã ane.

²⁹Ne kam memã kum, —Nàr, mÿj dja me me'õ tÿx nhũrkwãmã àr on? Kute kubĕ nĕkrĕxo prõt kadjy me'õ tÿx nhũrkwãmã àr on. Bir, dja me me'õo tÿm ne uwpre. Ne kam arÿm ũrkwãmã wadjàn kubĕ nĕkrĕxo prõt ne, ane. Mÿj'ã ne me'õ tÿx jarĕ? Bir, Xatanaj'ã. Dja me Xatanaj kumrĕx djuwpren kam arÿm amim ò me ja pytà. Ja'ã ne Jeju ã memã ane.

³⁰Ne kam ajte memã kum, —Me'õ kum ikĩnh kêt ne arỳm mrãmri ijo kurê djwỳnh ne. Ne ar ikôt ba kêt ne arỳm kam amijã, “Ba dja ba ate ikrãn ar mrã. Amidjwỳnhbit dja ba amiman amijo mrã”, anen ate ar ba.

³¹Kam ba me amã arẽ ga me ama. Me kute mỳjjao bikẽnh kunĩkôt Metĩndjwỳnh kute me axweo biknor prãm. Ne me kute Metĩndjwỳnh japrỳ kunĩkôt kute me axweo biknor prãm. Metĩndjwỳnh kute me axweo biknor ne wãnh mekam ngrykmã irer prãm. Nhy m be, me kute Metĩndjwỳnh Karõ japrỳkambit ne Metĩndjwỳnh mekam ngryk rã'ã ne.

³²Godja me'õ ijã kabẽn punu jarẽnh jabej ije amijo inhĩ'ã kabẽn punu jarẽnh jabej Metĩndjwỳnh dja axweo akno ne kam ngryk kêt. Nhy m be, godja Karõ'ã kabẽn punu jarẽnh jabej Metĩndjwỳnh dja axweo biknor kêt ne. Ne kam kam ngryk rã'ã ne. Jakam dja ngryk rã'ã. Amrẽ akubyn Kra bõx'ã akati mõrkamdjwỳ dja kam ngryk rã'ã.

³³Djãm pidjô punukam pidjô djành apõx got? Nàr kon, djãm pidjô mex, pidjô djànhjakam pidjô punu apõx got? Kati, apỳnh pidjô bàri djàri ne kam ô apõx. Ô ne parbê rôrôk ne ikwãn kam bàrio amirĩt nhy m me kôt kum apõx.

³⁴Me akamingrãnyre ne ga me abê iry. Me ajaxwekam djãm me aje akabẽn mex 'õ jarẽnh prãm? Arkati. Ë, me õkre kadjwỳnhbê ne me mỳjja kumex ma nhy m kam amrẽ bõm ajkwa krekremẽ õto'ỳr apõx nhy m me kam arẽho ba. Arẽho ban kam arỳm memã amijo amirĩt. Mex nàr axwe jao memã amijo amirĩt. Kute mỳjja ô kute pidjô bàrio amirĩt ja pyræk.

³⁵Nãm me õkre kadjwỳnhbê kabẽn punu kumex man arỳm kabẽn punuo memã amijo amirĩt. Nhy m me ajte õkre kadjwỳnhbê kabẽn mex kumex man arỳm kabẽn mexo memã amijo amirĩt.

³⁶Ba me amã arẽ ga me ama. Amrẽ memã axwe pãnh jarẽnh djà nhõ akati mõrkam dja ga me amikôt Metĩndjwỳnhmã amijarẽ. Me aje amrẽbê akabẽn kajgo, akabẽn punu jarẽnh kunĩkôt kum arẽ nhy m arỳm me ama.

³⁷Kam amrêbê me akabên mex jabej dja akabên mex kôt me amã amex jarê. Nâr, amrêbê akabên punu jabej dja akabên punu kôt me amã ajaxwe jarê ga me arým me biknor tokry djâkam akuno. Nãm ã Jeju me krãptĩmã ane.

Me kute kum mỳjja pumũnh kêt nhipêx'ã 'wỳr.

Mak 8.11; Ruk 11.29

³⁸Nhym kam Mòjdjê kukràdjâ mar djwỳnhmẽ mebê pardjêu kwỳ Jejumã kum, —Ujarênh djwỳnh, dja ga mỳjja pumũnh kêt'õ nhipêx ba me omũn kôt ama, ane. Nhym memã kum,

³⁹—Me akamingrãnyre ne ga me ajaxwen mỳjjakôt ari Metĩndjwỳnhbê amijo akêxo aba. Ga, me kwỳ kum prõ djwỳnh kĩnh ngriren kute ar mebê prõ àkĩho baja pumũ. Me gadjwỳ ne ga me amã Metĩndjwỳnh kĩnh ngriren mỳjjakôt ari kubê amijo akêxo aba. Ne ate kam ije me amã mỳjja pumũnh kêt nhipêxja'ã ijwỳro aba. Kati. Ije me amã ipêx ga me aje omũnh prãm kêtikumrêx. Dja ba amijo kute Metĩndjwỳnh kukwakam ujarênh djwỳnhbê Djônaj pyrâk. Tãm dja ga me omũn imã akator jabej.

⁴⁰Me bakukãmãre Djônaj ne tep rax tikkrekam nõ nhym 'ã akatin akatin akati nhym arým kato. Badjwỳ dja ba ã amijo anen kênkrekam nõ nhym ijã akatin akatin akati ba arým ikato. Ba ne ba amijo inhĩ ne bôx. Dja ba ã amijo ane. Jabit dja ga me omũ.

⁴¹Djônaj ne krĩrãxbê Niniwekam me akreo tẽ nhym me arým amikam kaprĩren wãnh axwemã iren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akêx. Nhym be, ba ije iraxo Djônaj jakrenh mex ne ba jakam me akuri djan te me amã idjujarênh ar iba. Djã ne ga me me kudjwa amikam akaprĩn wãnh ajaxwemã anhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akêx? Kati. Me aje wãnh ajaxwemã anhirer kêtgam dja Niniwekam me wã arým pãnh me amã ajaxwe jarê. Me akamingrãnymã arẽ ga me me biknor tokry djâkam akuno.

⁴²Be ga, aparmã onĩ:j pyka 'õdjwỳkam bẽnjadjwỳr rax nija pumũ. Bẽnjadjwỳr ni Xaromão'ỳr tẽ:, 'ỳr tẽm 'iry:n arým 'ỳr bôx. Kute krã mexkôt marmã 'ỳr bôx ne arým kuma. Nhym be, ba ije iraxo Xaromão jakrenh me:x ne ba jakam me akuri djan te me amã idjujarênh ar iba. Djã ne ga

bĕnjadjwÿr ni kudjwa ajamak mex ne ima? Kati. Ga me aje imar kĕtkumrĕx. Me aje imar kĕtkam dja bĕnjadjwÿr ni ĩ arÿm pĕnh me amĕ ajaxwe jarĕ. Me akamingrĕnymĕ arĕ ga me me biknor tokry djĕkam akuno, ane.

⁴³Ne kam ajte me karō punu'ă ajarĕn memĕ kum, —Me karō pydjĭn kute ar me'ōo baja ne arÿm kurŭm katon tĕ. Ne kam te ar mrĕ, ngō kĕtkam ar mrĕ, te ajte me'ōmĕ àr ne tyk djĕ kĕtmĕ ar mrĕ.

⁴⁴Ne kam amim, —Ba inhŭrkwĕ kurŭm ikatorja'ÿr tĕ, ane.

⁴⁵Ne kam amim badjĕ tŭmja'ÿr tĕn 'ÿr bōx ne omŭ nhym arÿm mexkumrĕx. Me karō'ō kute o ba kĕt nhym prĭne kre mex nhym arÿm kam mÿjja katĕt. Nhym kam kadjy mĕ me karō punu'ÿr tĕ. Ne kam mekam me kwÿ japrōn 'ÿr meo mōn meo bōx. Nĕm me karōbĕ 7 ne o bōx ne me'ōjamĕ meo wangij nhym kam mekam ar ba. Kute me karō punubĕ 7 ne o bōx tĕm ne axweo kute ōbĕ pydjĭ kute ar o ba tŭmja jakrenh mex ne kam arÿm o punu rax ne. Kĕjbĕ punuri ne kĕjbĕ punu nhym be, kute kubĕ 7 ne o bōxja ne arÿm o punu rax ne. Dja ĕ me akamingrĕnyre ajaxwekam me karō punu me ajo ane, ane. Nĕm Jeju ĕ memĕ ane.

Nĕmĕ kamyre'ă ujarĕnh.

Mak 3.31; Ruk 8.19

⁴⁶Jeju me krĕptĭ:mĕ kabĕno dja nhym nĕmĕ kamyre ar axikōt apōx ar bōx ne bōm kuĕ. Ne kute kum kabĕn jarĕnhmĕ.

⁴⁷Nhym me'ō 'ÿr tĕn kum, —Ĕ, onĭj anĕmĕ akamy ar amĕ kabĕn, ane.

⁴⁸Nhym Jeju me'ōmĕ kum, —Be, ije me'ōmĕ inĕmĕ ikamy jarĕnh kadjy mÿj dja arkam kute? ane.

⁴⁹Ne kam kōt ba djwÿnhmĕ kum, —Ota, inĕmĕ ikamy ne ja.

⁵⁰Dja gar Metĭndjwÿnho kĭnh kadjy kabĕn man kōt ar amĭjo aba. Ba kam arÿm ar amĕ ikamyre nĕr ikanikwÿnh nĕr inĕ jarĕ. Nĕm ĕ Jeju arkum ane.

Matĕu 13

Bĕygogo'ă ujarĕnh.

Mak 4.1; Ruk 8.4

- ¹Ne kam akati tãmkam Jeju kikre kurũm katon tẽn arỳm imõti mỳrri nhỹ.
- ²Nhym kam me krãptĩ: 'ã akuprõ. Nhym kam arỳm mebê tẽn kàkam nhỹ nhym me krãptĩ: arỳm ngõ mỳrri kum dja.
- ³Nhym kam arỳm apỹnh kukràdjà djàri'ã memã mỳjja jakren memã 'ã ajarẽ. Ne memã kum, —Ë, õ pur djwỳnh ne kute õ purkam bàygogo kremã 'ỳr o tẽ. 'Ỳr o tẽn o bõx ne kam ar 'yo ukabêr mrã, ane. Nãm me kute mỳjja kre kadjy tu mỳjja 'yo akabê, bàygogo 'yja ne me kute purkam kremã o mrãn kam purkam o ukabêr mrã. Kute mrãmri ne me kute katêbàri 'yo ukabêr mrãnhja pyræk.
- ⁴Jeju memã kum, —Be, me'õ ne ar bàygogo 'yo ukabêr mrã. Nhym 'y kwỳ prykam rôrõk. Nhym kwênh prĩne kuku.
- ⁵Nhym kwỳ kẽn po'ã pyka purorrekam rôrõk. Nhym kam pyka purorrekam INGRÕT kukrà kêtumrẽx.
- ⁶Nhym kam kỳjrũm myt nhỹn arỳm 'y nhingrõt ga nhym kajot ne arỳm ty. Arê jabjê kêtumkam ne ty.
- ⁷Nhym 'y kwỳ mrỳnhĩkam rôrõk ne kam mrỳnhĩmẽ ro'ã INGRÕT. Nhym kam prĩne o akno.
- ⁸Nhym 'y kwỳ pyka mexkam rôrõk ne INGRÕT ne kam abatành ne. Ne arỳm apỹnh bari ku'ê djàri nhym kwỳ iyy jabjê nhym kam 'y mexti:re. Nhym kam 'y'ã akre kubê 100. Nhym kwỳ iyy mexkumrẽx nhym 'y'ã akre kubê 60. Nhym kwỳ kàjbê iyy mex nhym 'y'ã akre kubê 30. Nãm ã Jeju Metĩndjwỳnh kukràdjà'ã apỹnh mỳjja jakren 'ã ujarẽho ane.
- ⁹Ne ajte memã kum, —Gop me ajõ ar ajamak mex jabej tu amim ikabẽn markumrẽx, ane.
- ¹⁰Nhym kam kõt ba djwỳnh ar 'ỳr bõx ne kum, —Mỳkam ne ga apỹnh kukràdjà djàri'ã memã mỳjja jakren memã mỳjjabit'ã ajarẽ? ane.
- ¹¹Nhym arkum, —Bir, djãm me kunĩ kute ikukràdjà marmã? Kàjkwakam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute pykakam amim me utàr ne ar meo ba'ã ikabẽn

kukràdjà ja djãm me kunĩ kute marmã? Kati. Ar gajbit ije ar amã arẽho amirĩt gar aje marmã. Nhym be, me wãbê ne ba udju ne.

¹²Be, me kwỳ kute ikukràdjà markumrẽx ja dja ba mã memã mỳjja krãptĩ jarẽ nhym me arỳm mỳjja krãptĩ ma. Nhym me kwỳ mã kute ikukràdjà mar kajgojabê dja ba ikukràdjào apdju. Kute ikukràdjà mar kajgojao apdju.

¹³Me wã kute mar kajgokam ne ba memã mỳjjabit 'ã ajarẽ. Ba apỳnh kukràdjà djari'ã memã mỳjja jakren memã mỳjjabit'ã ajarẽ. Me kute ikukràdjà mar kajgo wã ne me amrêbê: me bakukãmãremã arẽn memã kum, "Me te memã mỳjja jakre nhym me omũnh kajgon mã amim omũnhkumrẽx kêt. Nhym me te memã mỳjja jarẽ nhym me me kabẽn maro krĩn mã mar kêt. Mã mỳjja'ã me kabẽn kute amijakreja mar kêt ne." Nãm me ã me wã'ã me bakukãmãremã ane. Me kute ikukràdjà mar kajgo'ã ne memã arẽ.

¹⁴Me bakukãmãre Idjaij ne amrêbê: me kute imar kajgowãmã kabẽn jarẽ. Nãm Metĩndjwỳnh kukwakam memã kum, "Dja ga me maro aku'ên mã mar kêt. Mã kukràdjà'ã mỳjja kute amijakreja mar kêt. Ne omũnh kajgon mã amim omũnhkumrẽx kêt. Mỳkam?

¹⁵Bir, arỳm ga me adjumar djàkam ajamakkre kêt. Me aje ajamako mar kêt mã ne ga me arỳm ajamakkre jaduj. Ne aje anoo omũnh kêt mã tu ano ngõr. Nã gãm me aje mar kêt mã ã ibê amijo ane. Aje ikukràdjà'ã mỳjja kute amijakreja mar kêt mã ã ibê amijo ane. Ne aje adjumar djàkam mar kêt mã ã ibê amijo ane. Me aje iwỳr amijo akẽx ba ije me ajo mex kêt mã ã ibê amijo ane." Nãm ã me bakukãmãre Idjaij me kute ikabẽn mar kajgomã ane. Nhym me bakukãmãre aben djô'ã arẽho mõi:n arẽho mõi tãmtã arỳm me wã'ỳr o bõx. Tũ:mràm me bakamingrãnyrekam ne me wã ã ikukràdjà mar kajgoo ane.

¹⁶Nhym be, djãm ar ga ne gar ã anomẽ ajamako ane? Kati. Ar ga ne gar ano atemã ne aje omũnhkumrẽx. Ajamakkre ne atemã ne aje markumrẽx. Kam ar akĩnhkumrẽx.

¹⁷Ba ar amã arẽ gar ama. Djãm ar aje mỳjja pumũnh ja ne me bakukãmãre kute omũnh? Djã ne Metĩndjwỳnh kukwakam ujarẽnh djwỳnhmẽ me katàt

kute amijo bamē kute omūnh? Kati. Djām ar aje mỳjja mar ja ne me kute mar? Kati. Me krāptī ne amrēbê te kute omūnh ne mar prāmje. Kam, ar gajbit ne gar aje omūnh ne aje mar. Mrāmri ne ba ar amā arēnhkumrēx.

¹⁸Kam ba ar amā arē gar ama. Ije ikabēn kukrādjà'ā me'ō kute bāygogo 'yo ukabêr jakreja dja gar ama.

¹⁹Kàjkwakam Bēnjadjwỳr djwỳnh kabēn ne me arỳm me'ōmā arē. Metīndjwỳnh kute amim me utār ne kute ar meo ba'ā kabēnja kum arē nhym arỳm mar kêt ne. Mỳj'ā kute kabēn jakreja mar kêt ne. Nhym ate Xatanaj jām meo amijakren mebê Metīndjwỳnh kabēno akno. Me kute tu amim markumrēx nhym Metīndjwỳnh kute kubê me utār karō ne jām meo amijakren mebê Metīndjwỳnh kabēno akno. Bāygogo 'y kwỳ prykam rôrôk ne ja.

²⁰Kēnkam 'y rôrôk ja ne me kute amim Metīndjwỳnh kabēn mar 'iry kêt ne kangaja'ā amijakre. Nām me myt tāmkam Metīndjwỳnh kabēn man bit kum kīnhkumrēxo tēm kajgo.

²¹Kute tu amim markumrēx kêtê. Ajkwaobit ne kute mar. Kute 'y nhingrôt ne arē jabjê kêt kam tēmbê tykja pyrāk. Kute amim mar 'iry kêt nhym ate apỳnh me kaprī djari 'ỳr bôx nhym arỳm kanga.

²²Mrỳnhīkam 'y rôrôkja ne me kute Metīndjwỳnh kabēn mar ne kam ate ajte kute jām mỳjja marja'ā amijakre. Nām me arỳm Metīndjwỳnh kabēn man kam 'āno ām kêt ne amim, “Mỳj dja ba nēn inhō kwỳ krēn mex ne inhō kubēkà mex? Ikanēkam mỳj dja ba nē”? ane. Nām pykakam mỳjjabitkam ar no katon axwe umar. Ne kam amim pi'ôk kaprīo atom rax prā:m ne ajte nēkrēxo atom rax prā:m. Djām kute amim mỳjjao atom raxkam mrāmri umar mex? Kati. Bir, me arỳm ō mỳjja rūnhkam mrāmri umar punukumrēx. Ga, mrỳnhī kute bāyogoo bikēnh nhym kam iij kêtja pumū.

²³Ga, me'ō bāygogo 'yo ukabêr tē nhym ajte kwỳ pyka mexkam rôrôkja pumū. Nhym kam arỳm ingrôt ne abatānh ne. Abatānh ne arỳm iijkam 'y kume:x. Me kwỳdjwỳ ne me memā Bēnjadjwỳr djwỳnh'ā kabēn jarē nhym me arỳm tu amim markumrēx. Ne kam maro amū amikamēn arỳm mar rax

ne. Mar rax ne arým ukaprĩkumrẽx. Me kwỳ ne me ukaprĩti:re kute mrãmri ne bàri kwỳkam iyy mexti:re nhym kam 'y kubê 100 pyræk. Nhym me kwỳ kàjbê ukaprĩ kute mrãmri ne bàri kwỳkam iyy mexkumrẽx nhym kam 'y kubê 60 pyræk. Nhym me kwỳ kàjbê ukaprĩ kryre kute mrãmri ne bàri kwỳkam iyy mex nhym kam 'y kubê 30 pyræk. Me ukaprĩkumrẽx nhym Metĩndjwỳnh arým mekam kĩnhkumrẽx. Mekam kaprĩre kêtikumrẽx. Nãm ã Jeju arkum ane.

'Ê 'y'ã ujarẽnh.

²⁴Ne kam Jeju ajte kabẽn kukràdjà'ã pur 'õdjwỳ jakren memã 'ã ajarẽn memã kum, —Kàjkwakam Bẽnjadjwỳr djwỳnh dja pykakam amim me kwỳ pytàn ar meo ba. Kam dja meo ajkij. 'Ã ne pur amijakre. Purkam ne me'õ 'y mex rẽnho tẽ. Ne o tẽ:n arým kre pa.

²⁵Ne kadjy ate krã. Nhym me õt mỳrri kurê djwỳnh arým pur'ỳr bõx. 'Ỳr bõx ne kam 'ê 'ymẽ bõ nhijymẽ akrô 'ymẽ rẽnho tẽ. Bàygogo 'y mex nhiby 'ê 'y rẽnho tẽ:n arým kre pa. Kre pan arým mã tẽ.

²⁶Nhym kam bàygogo INGRÕT ne abatành ne iyy ajkapĩ. Nhym 'êdjwỳ arým kam kume:x ne.

²⁷Nhym kam õ àpênh ar arým õ pur djwỳnh'ỳr bõx ne kum, “Bẽnjadjwỳr, 'y mexbit ne ga purkam arẽn kre. Mỳj ne arým ajmã pur kam nẽ nhym kam 'ê kume:x”? ane.

²⁸Nhym arkum, “Gwaj bakurê djwỳnh'õ ne kam 'ê 'y rẽ”, ane. Nhym õ àpênh ar kum, “Dja bar 'ê kaba”, ane.

²⁹Nhym arkum, “Kati. Gar ren 'êmẽ ro'ã bàygogo kaba.

³⁰Kwãrĩk wãnh ro'ã abatành gẽ prỳ ngrà ba 'ỳr ê djwỳnh jano. Kam dja ba ê djwỳnh arkum, ‘Dja gar 'ê kumrẽx karwàn 'ãpren kum adjà gẽ xêr. Nhym be, bàygogo dja gar o atom ne inhõ bàygogo nhõ kikremã o wadjàn adjwỳ’, ane. Dja ba ã kum ane.” Nãm ã õ pur djwỳnh arkum ane. Nãm ã Jeju memã ujarẽho ane.

Metĩndjwỳnh kute me utàr ne meo ba.

Ruk 13.18

³¹Ne kam ajte kabĕn kukràdjà'ã motadu 'y jakren memã kum, —Kàjkwakam Bĕnjadjwÿr djwÿnh kute pykakam amim me utàr ne ar meo ba ne kute mrãmri ne me'õ arÿm õ purkam motadu 'y kre nhym abatành pyràk.

³²Motadu 'y ne kryreo kute apÿnh 'y jakrenh. Nhym be, arÿm abatànhkam abatành kute purkam djwÿ kunĭ jakrenh. Arÿm abatành kute pĭ pyràk. Nhym arÿm àkmĕ kwĕnh apÿnh pa'ã ku'ê. Nãm ã Jeju arkum ane. Me kute amim Jeju marmã nhym arÿm ja pydjĭn kadjy amima nhym arÿm ja kadjy amiman 'ã tÿm nhym ja kôt 'ã tÿm nhym ja 'ã tÿm nhym arÿm 'ã krãptĭ ne. 'Ã ne 'y kryre ja jakre.

³³Ne kam ajte kabĕn kukràdjà'ã djwÿ nhigot djà jakren memã kum, — Kàjkwakam Bĕnjadjwÿr djwÿnh kute pykakam amim me utàr ne ar meo ba ne kute mrãmri ne djwÿ nhigot djà djwÿkam bimành tĕm pyràk. Me'õ nire ne djwÿ nhigot djà byn arÿm djwÿ djôm raxkam kapĭ. Djwÿ'ã akreo amãnhkrut ne ikjĕkĕt. Nãm djwÿkam kapĭn o akà nhym arÿm prĭne djwÿkam ajmà, ane. Jejudjwÿ dja amim me utàro tĕn kam arÿm pyka kunĭkôt amim me kwÿ pytàn ar meo ba.

³⁴Jeju kute memã mÿjja'ã ujarĕnhja kunĭ ne kukràdjà'ã akre. Ne kam me krãptĭ:jamã mÿjjabit'ã ajarĕ. Djãm kute kukràdjà 'õ'ã mÿjja jakre kĕt ne tu kukràdjàbit memã arĕ? Kati. Nãm kukràdjà'ã memã mÿjjabit jakren memã 'ã ajarĕ.

³⁵Me bakukãmãre ne Metĭndjwÿnh kukwakam memã ja'ã ajarĕ. Jeju memã ujarĕnh ja'ã ajarĕ. Amrĕbĕ: ne memã kum, "Kukràdjà'ã dja ba memã mÿjjabit jakren memã 'ã ajarĕ. Adjàkam mÿjja bipdjur ne bipdjur rã'ã dja ba arÿm 'ã ajarĕ", ane. Nãm ã me bakukãmãre Metĭndjwÿnh kukwakam memã ane. Ne kam me aben djô'ã arĕho mō:n arĕho mōr tãmtã arÿm 'ÿr o bōx. Tū:mràm me bakamingrãnyrekam ne Jeju katon arÿm ã memã ujarĕho ane. Me bakukãmãre kute memã ujarĕnh kôt ne Jeju arÿm amikabĕn kukràdjà'ã mÿjjabit jakren memã mÿjjabit 'ã ajarĕ.

³⁶Ne kam arÿm me krãptĭ jano nhym me mã mō nhym arÿm kikremã wadjà. Nhym kôt ba djwÿnh ar arÿm 'ÿr bōx ne kukĭjn kum, —Ajbir me kute

purkam bàygogo 'y mex nhiby 'ê 'y rênho tēm'ã adjujarēnhja mỳj'ã ne amijakre? Ar imã arē bar kuma, ane.

³⁷Nhym arkum, —Bir, ba ne ba amijo inhĩ ne ruw. Ba ijã ne me'õ kute purkam 'y mex rēnh ja. Ijã ne me'õja amijakre.

³⁸Pyka kunĩkõt me kunĩ'ã ne pur amijakre. Me kute Bēnjadjwỳr djwỳnh mar'ã ne 'y mex amijakre. Me kute Xatanaj kõt ar amijo baja'ã ne 'ê amijakre.

³⁹Xatanaj'ã ne kurê djwỳnh kute purkam 'ê 'y rēnhja amijakre. Mỳjja kunĩ kute aminhinomã amimēnh djà nhõ akati'ã ne bàyogoo atom djà nhõ akati amijakre. Metĩndjwỳnh kadjy mrānh djwỳnh'ã ne me kute bàygogo djê djwỳnhja amijakre.

⁴⁰Kute ê djwỳnh kute 'ê jarēnh ne o atom ne kum adjàr nhym xêt pyràk, dja Metĩndjwỳnh kadjy mrānh djwỳnh ã me axweo ane. Me kute aminhinomã amimēnh djà nhõ akatikam me axweo ane.

⁴¹Ba ije amijo inhĩ dja ba amũ ikadjy mrānh djwỳnh jano nhym me arỳm me axweo kunĩo atom. Bēnjadjwỳr djwỳnh kute pykakam meo bajakam me axweo kunĩo atom. Me kute me axwe'ã memã àpnēnhmē me axweo kunĩo atom.

⁴²Ne kam me arỳm me biknor tokry djàkam me kumē. Wānh ne me amim ngryk ne tokry djàje amijanēn ar àmra ba.

⁴³Kam dja me Bām djwỳnh amim me katàt kute amijo baja pytàn ar meo ba. Nhym kam me axweja kuràm dja me arỳm me:xkumrēx nhym me kum me kĩ:nhkumrēx kute mrāmri ne arỳm myt katorkam me kum kĩnh pyràk. Gop me ajõ ar ajamak mex jabej tu amim ikabēnja markumrēx. Nām ã Jeju arkum ane.

Apỳnh mỳjja'ã ujarēnh.

⁴⁴Ne kam ajte arkum, —Kàjkwakam Bēnjadjwỳr djwỳnh kute pykakam amim me utàr ne ar meo ba ne me kum kĩnh. Kute mrāmri ne kute me kum nēkrēx pānh rax kĩnh pyràk. 'Ã ne nēkrēx pānh rax amijakre. Pykakam ne me'õ nēkrēx pānh rax jadjàn o apdju nhym atemã me'õja arỳm 'ỳr bõx ne

kum katon kaban kam kīnhkumrēx. Me'ōja nêkrêx pānh raxkam kīnhkumrēx ne ajte pyka tām kam nêkrêx pānh rax jadjàn o apdju. Me'ō kute kubê o àkīnh karō o apdju. Ne amim, “Ba on pykao inhōn kam ije nêkrêx pānh rax jadjār djào inhō pyka”, ane. Ne kam arỳm ò mỳjja kunĩo atom ne memã kungān pānh pi'òk kaprĩ by. Ne kam arỳm pi'òk kaprĩo amim pyka byn o ò. Ne urokam kute kam nêkrêx pānh rax jadjàrjao ò.

⁴⁵Kam, ajte kàjkwakam Bēnjadjwỳr djwỳnh kute pykakam amim me utàr ne ar meo ba ne me kum kīnh. Kute mrāmri ne kute me kum nêkrêx pānh rax kīnh pyrək. 'Ă ne angà pānh raxdjwỳ amijakre. Kam ne me'ō kute angà byrmã abej ar mrã.

⁴⁶Ne kam arỳm angàja pānh ra:xmã kato. Ne amim, “Ba on angà pānh raxjao aminhō”, ane. Ne kam amũ tēn ò mỳjja kunĩo atom ne memã kungān pānh pi'òk kaprĩ by. Ne kam angàja pānh rax pānh memã pi'òk kaprĩ ngān arỳm o ò. Nām ã Jeju arkum ane.

⁴⁷Ne kam ajte arkum, —Kàjkwakam Bēnjadjwỳr djwỳnh dja pykakam amim me utàn ar meo ba. Kam, dja me axwemã pānh jarē. 'Ă ne kryreti amijakre. Imôtikam ne me kryreti mẽ nhym arỳm apỳnh tep krãptĩ kum wangij nhym me arỳm unê.

⁴⁸Ne arỳm ipukam bjêro mōn akàx'ã kumē. Ne kam arỳm tep kabio nhỹ. Nām tep mex ne karwàn kaxnokaikam o atom. Nhym be, tep punu ne me rũm kurēn kanga.

⁴⁹Mỳjja kunĩ kute aminhinomã amimēnh djà nhō akatikam dja me ã meo ane. Dja Metĩndjwỳnh kadjy mrānh djwỳnh apòx ne me'ỳr bôx ne meo ajkij. Me axweja me katàt kute amijo bajabê meo ajkij.

⁵⁰Ne kam arỳm kuwy djàkam me axwe mẽ. Kam dja me amim ngryk ne tokry djàje amijanên ar àmra ba, ane.

⁵¹Ne kam arkum, —Djã ne gar arỳm mỳjja markumrēx? Mỳjja'ã ije apỳnh mỳjja jakreja djã ne gar arỳm markumrēx? ane. Nhym ar kum, —Nà. Mỳjja'ã apỳnh mỳjja kute amijakreja bar ije markumrēx, ane.

⁵²Nhym kam arkum, —Aj, tãm ne ja. Arÿm ne ba mÿjja krãptĩ'ã ajarẽ gar ama. Kàjkwakam Bẽnjadjwÿr djwÿnh kute pykakam amim me utàrn ar meo ba'ã ne ba mÿjja krãptĩ jakren ar amã 'ã ajarẽ gar arÿm ama. Arÿm ar aje markam ar aje ò kikre djwÿnh pyræk. Ò kikre djwÿnh ne ò nêkrêx jadjwÿr djàkam mÿjja nymẽ mÿjja tũmo pôx. Ar aje uræk. Ar abê memã kukràdjà jarẽnh djwÿnh ne gar arÿm memã kukràdjà ny jarẽn ajte memã kukràdjà tũm jarẽ. Tãm ne ja. Nãm ã Jeju arkum ane.

Ò pyka djwÿnhkam bôx.

Mak 6.1; Ruk 4.16

⁵³Jeju apÿnh kukràdjà'ã memã mÿjja ja jakren memã 'ã ajarẽn kam arÿm o ino re. Ne kam arÿm mã tẽ.

⁵⁴Ne kam arÿm ò pyka djwÿnhkam tẽn bôx. Bôx ne arÿm me bikprõnh djàkam tẽn wadjà. Ne kam arÿm memã kukràdjà jarẽ. Memã arẽ nhym me arÿm kam no tyn kumex ne abenmã kum, —Tô, mÿj me'ò ne kum me kukràdjà ja jarẽ nhym arÿm ã amak mexo ane. Mÿj me'ò ne kum arẽ nhym arÿm ã mÿjja nhipêxo ane. Mÿjja pumũnh kêtumrêx ne arÿm ipêx nhym kumex.

⁵⁵Be, kubê ne pĩ kênh djwÿnh kajgo kra. Marij kurũm ne kato. Kôt ar apôxjabê Xijagumẽ Jôdjemẽ Ximãomẽ Djudamẽ.

⁵⁶Kanikwÿnhdjwÿ ar me baro'ã ar ba. Tô mÿj me'ò ne kum kukràdjà ja jarẽ nhym maro ba? ane.

⁵⁷Me ã abenmã anhÿro ban kam kubê kĩnh no kati. Nhym Jeju amijã memã kum, —Metĩndjwÿnh kukwakam memã ujarẽnh djwÿnh dja pyka kunĩkôt ba nhym me kum mex jarẽho ba prãm ne. Nhym be, ò pyka djwÿnhkam me jabit ne me ari aprÿo ba. Òbikwa djwÿnhkam ar ajbit dja me ari aprÿo ba, ane.

⁵⁸Ne kam arÿm te kute ò pyka djwÿnhkam me krãptĩo mex prãmje. Me kute amim tu kamnhĩxkumrêx kêtum te kute meo mex prãmje.

Matêu 14

Me kute Djuão mut krã'yr.

Mak 6.14

¹Nhym kam me amũ Jeju jarẽho ipôk ne. Nhym kam mebê idjaer nhõ bẽnjadjwÿr raxbê Erodji arÿm me kute Jeju jarẽnhja ma.

²Ne kam arĩk Jejuo Djuão ne õ àpênhmã kum, —Ngômã me angjênh djwÿnhbê Djuão arÿm akubyn tĩn ne ar ba. Be, tyk ne akubyn tĩkam ne arÿm mÿjja pumũnh kêt nhipêxo ba, ane.

³⁻⁴Be, Erodji kute bĩn kêttri ne Djuão Erodjij'ã kum kabẽn ne. Erodji ne Erodjijo prõ. Nãm 'ã kum kabẽn ne kum, —Metĩndjwÿnh kukràdjà kupa'ã ne ga akamyrebê prõ'ÿr mõi, ane. Nhym kuman arÿm ngryk ne. Ne arÿm 'ÿr me krākamngõnh jano nhym me arÿm o tÿm ne kubê ijê.

⁵Nhym kam bit kute me anor nhym me kute bĩnmã. Nhym be, kati. Me krãptĩ: ne me 'ã abenmã kum, —Djuãobê ne Metĩndjwÿnh kukwakam memã ujarênh djwÿnh, ane. Me krãptĩ kute ã anhÿrkam ne Erodji arÿm kum me krãptĩ pyman Djuão bĩn kêt.

⁶Nhym kam Erodji rwÿk djà nhõ akati arÿm bõx. Bõx nhym me arÿm ro'ã àkuro nhÿ. Nhym Erodjij kra arÿm memã to. Memã to nhym Erodji kum kĩnhkumrêx.

⁷Kum kĩnhkam ne kum, —Mÿj ne ga amã kĩnh? On imã mÿjja'õ jarê ba arÿm amã kungã. Amã ikabẽn kajgo kêtumrêx. Metĩndjwÿnh ne arÿm ima, ane.

⁸Kraja kum tor djwÿnhràmm ne nã arÿm Djuão krã'ã kum karõn kum, —Dja kum akĩnh ga Djuão krã'ã kum apnê, ane. Nhym kam arÿm kum to nhym kum kĩnh. Kum kĩnh ne kum mÿjja jarênh mãmđji nhym arÿm kuma. Ne nã kabẽn man arÿm Erodjimã kum, —Dja ga ngômã me angjênh djwÿnhbê Djuãoja ngõnh purortikam krã djàn o bõx ne imã angã, ane.

⁹Nhym kam bẽnjadjwÿr rax arÿm kuman kaprĩren amim, —Je, arÿm ne ba mrãmri kum ikabẽn jarênh mãmđji nhym Metĩndjwÿnh arÿm ima. Ba arÿm kam te ije kum, “Kati”, anhÿr prãmje. Ibu'ã me jadjwÿ ne me arÿm mrãmri ikabênkumrêx ma, ane. Ne kam arÿm õ àpênhmã kum, “Me kum angã”, ane.

¹⁰Ne 'ÿr me ano nhym me mebê ijê djà'ÿr mōn arÿm 'ÿr bōx. Ne kam arÿm mut krāta.

¹¹Mut krātan ngōnh purortikam krā djàn o tēn arÿm kurerermā kungā. Nhym kumÿn o tēn arÿm nāmā kungā.

¹²Nhym kam Djuãokôt ba djwÿnh ar 'ÿr tēn 'ÿr bōx. Ne kam Djuão nhĩ mÿn o tēn arÿm adjà. Ne kam Jeju'ÿr tēn 'ÿr bōx ne kum arē nhym arÿm kuma.

Kute mebê 5.000o djuw mex.

Mak 6.30; Ruk 9.10; Dju r 6.1

¹³Nhym kam ate arwākam ÿr kadjy kākam nhÿn arÿm nox ne. Nhym kam me arÿm arēnh ma. Arēnh man arÿm krīrax kurūm kôt mō. Pykakôt ar ibej mō. Ar ibej mō:n arÿm akàx nhikjêkam Jeju kutêp akuprō.

¹⁴Nhym Jeju ar ngōkôt mōn arÿm akàx'ÿr bōx. 'ÿr bōx ne arÿm kà dji. Nhym kam Jeju arÿm wabin me krāptĩ: pumũ. Me omūn arÿm kum me kaprĩ:. Kum me kaprĩn arÿm me kanêo mexo dja.

¹⁵Meo djan kam arÿm amykry mex ne. Nhym Jeju kôt ba djwÿnh arÿm 'ÿr bōx ne kum, —Arwākam ne gwaj ar baba nhym arÿm amykry mex ne. On me krāptĩmā arēn kum, “Me amũ krī kryremā mōn djwÿ jamÿn anhō kwÿ krē”, ane. Dja ga ã memā ane, ane.

¹⁶Nhym arkum, —Kati. Kwārīk wānh amũ me mōr kêt. Ar ga dja gar memā mÿjja ngā nhym me arÿm kukrē, ane.

¹⁷Nhym ar kum, —Jakam ne djwÿ kubê 5bit ne tep amānhkrutbit, ane.

¹⁸Nhym arkum, “Amrē imā o tē”, ane. Nhym kam ar arÿm 'ÿr o bōx.

¹⁹Nhym kam me bōkam ÿrmā memā arē. Ne kam arÿm djwÿ kubê 5mē tep amānhkrutja jamÿ. Amÿn kàjmā kàjkwa pumūn djwÿmē tepo Metĩndjwÿnhmā amikĩnh jarē. Kum amikĩnh jarēn arÿm djwÿ kokij. Djwÿ kokjêro dja:n mā kôt ba djwÿnh arkum òro dja. Arkum òro dja: nhym ar mā memā òro mrā.

²⁰Memã òro mrã: nhyr kam me kunĩ kukrẽn arým ajne. Nhyr kam ar arým aũm karwãno mrã. O mrãn arým kaxnokaikam kungij ne o ipu. O ipun arým 'ã akre. Kam kaxnokai ipu kubê 12 ne 'ã kãtãm ne dja.

²¹Be, me my kute krẽn 'ã akre kubê 5.000. Ne ijukri me niremẽ me prĩre'ã akre kêt. Be, me kunĩ ne me arým ò kwỳ krẽn mex ne arým ajne.

Ngô'ã tẽm.

Mak 6.45; Dju r 6.15

²²Nhyr kam Jeju kôt ba djwýnh arkum, —Aj mã, kãkam nhỹ. Dja gar ikukãm akãx nhikjẽmã rê. Ba 'ỳr me ano gẽ me mã mõi, ane. Nhyr ar arým kãkam nox ne mõi.

²³Nhyr arým me krãptĩ'ỳr tẽn memã kum, —Aje, me on ajmã. Ba on, ane. Ne kam Metĩndjwýnhmã kabẽn kadjy krãnh'ã tẽn wabi. Nhyr kam arým akamãt nhyr ate krãnhkam nhỹ.

²⁴Nhyr ar kãkam mõi rja arým imõtĩ nhĩpõkri mõi. Mõi: nhyr kõk ar kutã àbêr tỳx. Àbêr tỳx nhyr ngõ arým ar'ã kã japĩno mõi.

²⁵Apĩno mõi: nhyr arým õkrẽn'ãnh kã. Õkrẽn'ãnh kãr pydji nhyr Jeju arým tu ngõ rax'ã arkõt tẽ.

²⁶Ngõ'ã arkõt tẽ nhyr kõt ba djwýnh ar arým omũ. Ngõ'ã tẽmkõt omũn arým madjã kretin abenmã kum, —Ota amrẽ me karõ'õ gwaj bakõt mõi, anen arým umaje amra.

²⁷Nhyr kam arkum, —E kum, ba ne ba wãm ar akõt tẽ. On ar akĩnh ne ar atĩn prãm kêt, ane.

²⁸Nhyr Pedru kum, —Djãm mrãmri gakumrẽx? Ga atẽmkumrẽx jabej amiwỳr ijwỳ ba wãm akudjwa ngõ'ã awỳr tẽ, ane.

²⁹Nhyr kum, “Amrẽ iwỳr tẽ”, ane. Nhyr Pedru arým Jeju'ỳr tẽmmã ngõkam ruw ne arým ngõ'ã tẽ.

³⁰Ngõ'ã tẽn arým ngõ pumũ. Kõk djãbêr tỳx kute ngõ djãkã tỳxkõt omũn arým tĩn prãm. Tĩn prãm ne arým àr tẽ. Ngõmã àr tẽn arým amran kum, “Bẽnjadjwỳr djwýnh, gop ipytã”, ane.

³¹Nhym Jeju on pa 'amỳn kum, —Aje amim imar rere:kre. Mỳkam ne ga amim, “Djãm mrãmri ne Jeju kute ngô ja mar”, anen amim imar rerekre?

³²Nãm ã kum ane nhym ar arỳm kà'ỳr bôx. Ne kam arỳm wabi. Wabi nhym kôk djàbêr on amikrãtan anihkrê ne.

³³Amikrãta nhym kàkam ar ỳrja arỳm parbê kônkrão nhỳn rax ma:ro nhỹ. Ne arỳm kum, —Mrãmri abê Metĩndjwỳnh Krakumrẽx, ane.

³⁴Ne kam ar arỳm akàx nhikjêmã rên kam arỳm kà dji. Ar pykabê Djene'ã kà dji.

³⁵Nhym kam me arỳm Jeju nokre pumũn amũ memã arẽ. Nhym kam me arỳm bu'ã pyka kunĩkôt me'ỳr me ano nhym me me'ỳr mō. Me'ỳr mōn memã arẽ nhym me arỳm kuman Jeju'ỳr me punu kunĩo bôx.

³⁶Nhym me arỳm kum, —Ba me akà japkredit kupên arỳm imex ne, ane. Ne me kunĩ kute kupênhja arỳm prĩne mex ne.

Matêu 15

Tu mỳjja krên'ã ujarênh.

Mak 7.1

¹Nhym kam mebê pardjêumẽ Mōjdjê kukràdjà mar djwỳnh krĩraxbê Djeruxarẽ kurũm mōn Jeju'ỳr bôx. Me ò kwỳ krên kadjy ne me aminhikra põnho ba. Me kukãmãkjê kukràdjà kôt me we Metĩndjwỳnhmã mex kadjy ne me kum aminhikra põnho ba. 'Ã ne me Jejumã kabên ne kum,

²—Mỳkam ne akôt ba djwỳnh ar me kukãmãkjê kukràdjà mar kêt ne kam amikrà ar o ba? Nãm ar kute aminhikra põnh kêt ne tu aku, ane.

³Nhym Jeju memã kum, —Djãm mrãmri Metĩndjwỳnh kukràdjà kôt ne ga me me akukãmãkjê kukràdjàja jarẽ? Kati. Atemã. Ga me Atemã akukãmãkjê kukràdjà ja'ã ano tỳx ne Metĩndjwỳnh kukràdjà mar kêt. Ne kam arỳm kam amikrà ar o aba.

⁴Ba me amã arẽ gar ama. Metĩndjwỳnh ne me bakukãmãremã 'ã karõn memã kum, "Me amã abãmmẽ anã jabên ar kabên ma", ane. Ne ajte memã kum, "Me'õ arỳm bãm'ã nàr nã'ã, 'Gê Metĩndjwỳnh o ajkẽ', anhỳr jabej gê

me tu kubĩ”, ane. Me kum bãmmě nã ar abêmã ne Metĩndjwỳnh ã me bakukãmãremã ane.

⁵Nhym be, djãm me ga ne ga me amã abãmmě anã jabê? Kati. Ga me akukràdjà kôt arĩk memã kum, “Me ajõ godja anã nàr abãm mỳjja'ã ajwỳr jabej. Ne aje kubê anhõ mỳjja nê prãm jabej kum, ‘Be, ba te ije amã òrmã. Aje mỳjja 'ã ijwỳr ba arỳm o Metĩndjwỳnh nhõ mỳjja. Kam ba te ije amã òrmã’, ane. Dja ga me ã kum anen arỳm kubê nê nhym kam arỳm pijàm ne”, ane.

⁶Ga me aje ã memã 'ã karõo anhỹrkam arỳm me nãmě bãmbê òdjỳ'ã memã adjàpnêho aba. Me kum ar abê kêt'ã memã adjàpnêho aba. Metĩndjwỳnh te memã 'ã karõn memã kum, “Me amã abãmmě anã jabên ar kabên ma”, ane. Nãm te memã ane ga me arỳm Metĩndjwỳnh kabên jao me kukràdjà kajgon kupa'ã memã akukràdjà punu ja jarên arỳm nãmě bãmbê òdjỳ'ã memã adjàpnêho aba.

⁷Me ga ne ga me amijo ajêx ne ar amijo Metĩndjwỳnh mar mexo aba. Mrãmri ne me bakukãmãre Idjaij me ajã kabên ne. Nãm Metĩndjwỳnh kukwakam me ajã me bakukãmãremã kum,

⁸“Be, me ja ne me arĩk 'êx ne ajkwa kajgokam imã imex jarêho ban òkre kadjwỳnhbê jãm ate ibê krãn ba.

⁹Ne arĩk imã irax jarênh kajgoo ban 'êx ne me ta kukràdjà'ã memã kum, ‘Metĩndjwỳnh kukràdjà’, anhỹro ba.” Nãm ã Idjaij me ajã ane ga me akamingrãnyre ajêx ne akukràdjà kajgoo Metĩndjwỳnh kukràdjàn memã arêho aba. Mrãmri ne me ajã arênhkumrêx. Nãm Jeju ã mebê pardjêu arkum ane.

¹⁰Ne kam amiwỳr me krãptĩ 'uw ne memã kum, —Ë, dja ga me akunĩ iman ikabên markumrêx.

¹¹Me kute apỳnh mỳjja'ã memã kum, “Ja dja ga ãm omũ. Dja ga krên arỳm ajaxwe”, anhỹro ba. Nhym be, djãm me'õ mỳjja 'õ krê nhym Metĩndjwỳnh arỳm kum, “Ja ne ga krê. Arỳm ajaxwe”, ane? Kati. Me kabên punukam ne

memã axwe jarẽ. Me àkĩnhĩkam ne memã arẽ. Me ari prõ, mjên kupa'ã kurẽ bakam ne memã arẽ. Me 'êxnhĩkam ne memã arẽ. Apÿnh axwe 'õkam ne Metĩndjwÿnh memã axwe jarẽ. Nãm ã Jeju memã ane.

¹²Kam kõt ba djwÿnh ar 'ÿr bõx ne Jejumã kum, —Ë, mebê pardjêu kute akabën markam arÿm ngryk ne, ane. Nhyim me'ã arkum,

¹³⁻¹⁴—Ga, me no rã ne me amikukãm rĩt kêtja pumũ. Kam me kute amipry mar kêt. Kam godja me no rã me no rã japrõ kute meo ba jabej nhyim arÿm amẽ kre'õkam tÿm. Mebê pardjêu ne me kute me uræk. Nãm me 'êx ne memã, “Ba ne ba ije Metĩndjwÿnh mar”, anhÿro ba. Nhyim be, kati. Me kute mar kêt. Ne kam te memã Metĩndjwÿnh'ã ujarënh ar ba nhyim me adjwÿnhdjwÿ kute Metĩndjwÿnh mar kêt. Mebê pardjêu 'êx ne kute memã anhÿro bakam dja Ibãm arÿm memã o pãnh ne me biknor tokry djækam me kumẽ kute mrãmri ne me kute 'ê kadjàr ne rÿm mën timerak. Kwãrĩk wãnh me rã'ã. Nãm ã Jeju mebê pardjêu'ã ane.

¹⁵Nhyim Pedru kum, —Nã gãm ar imã, “Djãm me mÿjja 'õ krẽ nhyim Metĩndjwÿnh kum, ‘Ja ne ga krën arÿm ajaxwe’, ane? Kati”, ane. Tãm ne ga arẽ nhyim ar ibê bipdjur rã'ã ne. Mÿj'ã ne ga akabën jarẽ? Ar imã arẽ bar kuma. Nãm ã Pedru Jejumã ane.

¹⁶Nhyim Jeju arkum, —Djãm ar gadjwÿ ar aje mÿjja mar kêt rã'ã?

¹⁷Mÿjja me kute krën ne me tikkambit wangij. Ne kam atykmã arÿm apõx.

¹⁸Nhyim be, me ajkwa kurÿm me kabën punu apõxja ne me kute amim mÿjja'ã karõ djà kurÿm apõx. Kam Metĩndjwÿnh arÿm memã axwe jarẽ.

¹⁹Me kute amim mÿjja'ã karõ djækam amim mÿjja punu'ã karõn arÿm me kurÿm apõx. Nãm me kute me par'ã amim karõ. Ne kute me prõ puro nàr me mjên puroo àkĩnh ne ro'ã ikwãja'ã amim karõ. Ne prõ djwÿnh nàr mjên djwÿnh kupa'ã kurẽ'ã amim karõ. Ne kute mÿjjao àkĩnh'ã amim karõ. Ne memã 'êx'ã amim karõ. Ne kute Metĩndjwÿnh japy'ã amim karõ.

²⁰Me axweja kunĩ ne me kurÿm apõx nhyim Metĩndjwÿnh arÿm memã axwe jarẽ. Nhyim be, me kute aminhikra põnh kêt ne kute õ kwÿ krën ja ne

Metĩndjwỳnh kute memã axwe jarēnh kêt. Djãm ar aje ja mar kêt? Nãm ã Jeju kôt ba djwỳnh arkum ane.

Me'õ nire bajtem kute tu amim kamnhĩxkumrēx'ã ujarēnh.

Mak 7.24

²¹Ne kam Jeju arỳm mebê tē. Tē:n kam krĩraxbê Xirumē Xidõ bu'ã pyka'ỳr bõx.

²²Nhym pykabê Kanaãkam me'õ nire pyka wãkam ar ba. Mebê idjaer ne me wão me bajtem. Me'õ nire kam ar ban arỳm Jeju'ỳr bõx. Ne kam kàj bê kum, —Bēnjadjwỳr djwỳnh, Dawi tàm djwỳ, gop amã ikaprĩ. Me karõ punu ne ari ikrao bikēho ba, ane.

²³Nhym tu kubê anhikrēn itõ ne. Nhym kôt ba djwỳnh ar 'ỳr bõx ne kum, —Dja ga amũ ano gē tē. Nãm ari gwaj bakôt àmra tē, ane.

²⁴Nhym arkum, —Djãm me bajtem'ỳr ne Metĩndjwỳnh ijano ba tē? Kati. Mebê idjaer'ỳr ne ijano ba tē. Mebê idjaer ne me kute mrãmri ne mrykĩ'ãtomti no biknor pyræk ne ate ar ba. Me ate ar ba ja'ỳr ne ijano ba tē, ane.

²⁵Nhym kam arỳm ni bajtemja 'ỳr bõx. 'Ỳr bõx ne arỳm parbê kõnkrão nhỳn ra:x man kum, —Bēnjadjwỳr djwỳnh gop ikôt o kangõn ikrao mex, ane.

²⁶Nhym õ mebê idjaer'ã me prĩre jakren kum, —Nok ba ren rop kraremã me prĩre nhõ djwỳ rē nhym ren kam punure, ane. Djãm mrãmri ne djwỳ'ã ajarē? Kati. Kute meo mex djà'ã ne djwỳ jakren kum 'ã ajarē. Bir, Jeju ne jakam kute me bajtemo mex prãm kêt. Õ mebê idjaer'ỳr ne Metĩndjwỳnh Jeju jano. Kute õ mebê idjaerbit kumrēxo mexo bamã. Kam ne nimã kum, —Nok ba ren rop kraremã me prĩre nhõ djwỳ rē nhym ren kam punure, ane.

²⁷Nhym nija arỳm amim, —Ijã ne rop krare jarē, anen arỳm kum, —Tukwa, mrãmri Bēnjadjwỳr djwỳnh. Kôt ne ga arē. Nhym be, godja wãnh õ wỳnh nhõ pĩponh krakri djwỳ jaũm rōrōk. Aũmbit dja rop krare kukrē. Kam gop badjwỳ ibê rop krare pyræk tu imã ikrao mex, ane.

²⁸Nhym Jeju kum, —Me'õ nire, ga ne ga tu amim ikamnhĩx me:xkumrẽx. Akabẽn kõt ne ba arỳm akrao mex, ane. Nhym myt tãmkam kra arỳm mex ne.

Kute mebê 4.000o djuw mex.

Mak 8.1

²⁹Nhym kam Jeju arỳm pyka ja kurũm tẽn imõtibê Garrêja'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Ne kam arỳm krãnh'ã tẽn wabin nhỹ.

³⁰Nhym me krãptĩ: arỳm 'ỳr bõx. Nãm me 'ỳr me punuo mõn 'ỳr meo bõx. Me mrãnh kêtme me no rãmẽ me kabẽn kêtme apỹnh me kukràdjà punumẽ apỹnh me punu djà 'õdjwỳ krãptĩ:ja ne me 'ỳr meo mõn meo bõx ne Jeju parbê me adju:w nhym arỳm meo mex ne.

³¹Jeju meo mex nhym me krãptĩ: arỳm me omũ. Me kabẽn kêt arỳm kabẽn mex. Me apỹnh kukràdjà punu arỳm kukràdjà mex ne. Me mrãnh kêt arỳm mrãnh mex ne. Me no rã arỳm rĩt mex ne. Nhym me arỳm me omũn te kute marmã mekam no tyn kumex. Ne kam arỳm mebê idjaero ba djwỳnhmã rax jarẽ. Metĩndjwỳnhmã rax jarẽho kume:x.

³²Nhym kam arỳm amiwỳr kõt ba djwỳnh ar ku'uw nhym ar bõx nhym arkum, —Imã me krãptĩ:ja kaprĩ. Me iro'ã krĩ'ã arỳm akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx. Ne kam arỳm me õ mỳjja kêt. Nok ba ren me kum prãmkam ren amũ me ũrkwãmã me ano nhym ren pry konenh ren me arỳm rerekre nhym ren tyk djà me kupa, ane.

³³Nhym kõt ba djwỳnh ar kum, —Kapõt kukrit jakam ne gwaj te me krãptĩ:ja kadjy djwỳ kume:x prãmje. Mỳj got gwaj me kadjy nẽ? ane.

³⁴Nhym Jeju arkum, —Mỳj ne ar anhõ djwỳ kute? ane. Nhym ar kum, —Djwỳ kubê 7. Teprãredjwỳ ngrêre, ane.

³⁵Nhym kam arỳm me krãptĩmã 'ã karõn kum, —Pykabê dja ga me nhỹ, ane. Nhym me kam arỳm nhỹ.

³⁶Nhym kam arým djwỳ kubê 7 jamỳn tepprãre jamỳn o Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarẽ. Ne kam kokij ne mã kôt ba djwỳnh arkum kungã nhym ar mã me krãptĩmã adjuw.

³⁷Nhym kam me kunĩ kwỳ krẽn arým ajne. Nhym kam me arým aũm karwàn kaxnokaikam kungij. Kungij nhym arým kaxnokai ipubê 7 ne 'ã kàtàm.

³⁸Be, me my kubê 4.000 ne ò kwỳ krẽ nhym me niremẽ me prĩre'ã akre kêt.

³⁹Nhym kam arým amũ me anon kam kà'òkam nhỹ. Ne kam nox ne pykabê Madara'ỳr mõn 'ỳr bõx.

Matêu 16

Kute kàjkwa kurũm mỳjja'õ nhipêx'ã me kum à'wỳr.

Mat 12.39; Mak 8.11

¹Nhym mebê pardjêumẽ mebê xadjudjêumẽ Jeju'ỳr bõx ne mrãmri kubê Metĩndjwỳnh Krakumrẽx jabej kum, —Goja kàjkwa kurũm mỳjja pumũnh kêt'õ nhipêx bar omũn kôt ama, ane.

²Nhym memã kum, —Arým myt djãrmã nhym myt ngjêx djàkam kàjkwa kamrêk. Ga me kam 'ã abenmã kum, “Dja kryràm kàjkwa mex”, ane.

³Nàr, arým myt katormã nhym myt apôx djàkam kàjkwa kamrêk ne kakrã kumex ga me kam 'ã abenmã kum, “Akati jakam dja na kumex”, ane. Me ga ne ga me amijo ajêx ne amijo Metĩndjwỳnh mar mex. Aje kàjkwa mex mar nàr aje kàjkwa punu mar. Mỳkam ne ba me akam ar ibari mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx ne me amã mỳjjao amirĩto iba ga me ja mar kêt ne? Ga me omũnh kajgon amim, “Je tô mỳj'ã”? anhỹr kajgon mar kêtumrẽx.

⁴Me ga akamingrãnyre ne ga me ajaxwen mỳjjakôt ari Metĩndjwỳnhbê amijo akẽxo aba. Ga, me kwỳ kute kum prõ djwỳnh kĩnh ngriren kute mebê prõ àkĩnho baja pumũ. Me gadjwỳ ne ga me amã Metĩndjwỳnh kĩnh ngriren ari kubê amijo akẽxo aba. Ne kam me aje omũnh kadjy ije me amã mỳjja pumũnh kêt nhipêx jabej. Djãm kam ije me amã ipêxmã? Kati. Ije me amã ipêx me aje omũnh prãm kêtumrẽx. Dja ba ï amijo Metĩndjwỳnh

kukwakam ujarēnh djwýnhbê Djônaj pyræk. Dja ga me jabit pumũ, ane. Tyk ne akubyn tĩn'ã ne ã Jeju memã ane. Ne kam arým mebê akēx ne mã tē.

Djwý nhigot djà'ã ujarēnh.

Mak 8.14

⁵Ne kam ar imôti'ã rēn akàx nhikjēmã bôx. Nhyk kôt ba djwýnh ar djwýo amak kêt katin arým Jejumã arē.

⁶Nhyk arým me kukràdjà kajgo kôt ar amijo ba kêt kadjy arkum kabēn ne arkum, —Ga, me kute djwý nhigot djà djwý djômkam kapĩnja pumũ. Nhyk arým djwý tỳx me:x ne. Ar gadjwý dja gar me kukràdjà man kôt ar amijo aban arým ajaxwe mex ne. Mebê pardjēu kukràdjà nàr mebê xadjudjēu kukràdjà dja gar aman kôt ar amijo aban arým ajaxwe me:x ne. Ar amijã ano tỳx ne me kukràdjà mar kêt ne kôt ar amijo aba kêt. Nãm ã Jeju nēje ar kukràò ane.

⁷Nhyk kam ar ari 'ã aben kukij ne arĩk abenmã kum, —Gwaj baje djwý byr kêt kam ne ã gwaj bamã ane, ane.

⁸Nhyk Jeju arým ar kabēn man arkum, —Ar aje amim imar ngri:re. Mỳkam ne gar aben kukij ne abenmã kum, “Gwaj baje djwý byr kêt kam ne ã gwaj bamã ane”, ane?

⁹Djãm ar aje mỳjja mar kêt rã'ã? Mỳj'ã ikabēn kute amijakreja djãm aje mar kêt rã'ã? Ar akubyn amijo tēn ije djwý kubê 50 mebê 5.0000 djuw mex'ỳr amijo bôx. Mỳj ne ar aje djwý janhy karwànhkam kaxnokai ipu kuten 'ã kàtàm ne?

¹⁰Ar akubyn amijo tēn ije djwý kubê 70 mebê 4.0000 djuw mex'ỳr amijo bôx. Mỳj ne gar aje djwý janhy karwànhkam kaxnokai ipu kute? Ga, djwý kume:xo ije meo djuw mexja pumũ. Djãm arým ne gar o ajamak kêt kati?

¹¹Djãm djwý'ã ne ba ar amã arē? Djãm 'ã ne ba ar amã, “Ari amijã ano tỳx. Kwārĩk wãnh mebê pardjēu kukràdjà, nàr mebê xadjudjēu kukràdjà, kute djwý nhigot djà pyræk kwārĩk wãnh kôt ar amijo aba kêt”, ane? Kati. Djwý'ã ije ar amã ja jarēnh kêt. Mỳkam ne gar aje ja mar kêt? Nãm ã Jeju arkum ane.

¹²Nhym kam ar arým kuma. Kute Ar kubê me kukràdjà puma. Kute Ar kubê mebê pardjêumê mebê xadjudjêu kukràdjà puma. 'Ă ne djwỳ nhigot djà amijakre. Tăm ne ar arým jakam kuma.

Pedru kute Jejumă Běnjadjwỳrbê kumkati jarěnh.

Mak 8.27; Ruk 9.18

¹³Be, Piripi nhô krĩraxbê Xedjare bu'ă ne apỳnh me ô krĩ djàri. 'Ỳr ne Jejumê kôt ba djwỳnh ar mō. Ar 'ỳr mōrkôt nhym Jeju arkum, —Ě, ar imă ijă me ujarěnh jarě ba kuma, ane.

¹⁴Nhym ar arým kum, —Năm me kwỳ ajă, “Ngômă me angjěnh djwỳnhbê Djuăo. Ta ne akubyn tĩn ne ar ba”, ane. Nhym me kwỳ ajă, “Me bakukămăre Erij. Metĩndjwỳnh kukwakam ujarěnh djwỳnh raxbê Erij”, ane. Nhym me kwỳ ajă, “Me bakukămăre Djermi. Metĩndjwỳnh kukwakam ujarěnh djwỳnhbê Djermi”, ane. Nhym me kwỳ ajă, “Me bakukămărekam Metĩndjwỳnh kukwakam ujarěnh djwỳnh ar 'ô.” Năm me ă abenmă ajă ane. Năm ă ar Jejumă ane.

¹⁵Nhym ajte arkum, —Ne ar gadjwỳ mă ne gar imar on? Mỳj'ă ne gar ijakre? ane.

¹⁶Nhym Pedru kum, —Abê me inhô Běnjadjwỳrbê kumkatibê Kritu. Abê Metĩndjwỳnh tĩn ne ar baja Kra, ane.

¹⁷Nhym Jeju Pedrumă kum, —Ximăo, Djônaj kra. Djăm pykakam me'ô ar ba ne amă ijarě ga ima? Kati. Kàjkwakam Ibăm ne amă ijo amirĩt ga ima. Kam ne ga akĩ:nhkumrěx ne.

¹⁸Ga ne ga imă, “Abê me inhô Běnjadjwỳrbê kumkatibê Kritu. Kadjy ne Metĩndjwỳnh ajano ga bōx. Ga abê Metĩndjwỳnh tĩn ne ar baja kra”, ane. Ba amă arě ga ama. Ga abê Pedru. Mrămri, kěn'ă ne anhidji amijakre. Akaběnh mex jakôt ne ga arým atỳx ne aje kěn pyrək. Dja me akudjwa ă amim imaro ane ba arým amim me utà nhym me arým akudjwa tỳx kute kěn tỳx pyrək. Me kute amim imar kunĩja dja me tỳ:x nhym arým Xatanaj nhô me àpěnh te kute meo àpanhmă ne te kute me biknor tokry djakam meo biknormă.

¹⁹Dja ga aje mrãmri ne me'õ kute bẽnjadjwÿr nhõ kikrekam o kajkep djào ba pyræk. Me'õ kikre'ã kuta nhym me arÿm wadjà nàr kikre'ã ijê tÿx ne arÿm mebê aptà nhym me àr kêtukumrêx. Aje me'õja pyræk. Dja me amim imar kêt ga arÿm mebê aptà. Nhym kam kàjkwakam Ibãmdjwÿ arÿm akôt amikabên djin arÿm mebê aptàn amim me utàr kêt ne ar meo ba kêt. Nàr, dja me amim ima ga memã kum, “Ajrã. Kôt ar aba”, ane nhym kàjkwakam Ibãmdjwÿ arÿm akôt amikabên djin memã kum, “Ajrã. Ikôt ar aba”, anen arÿm amim me utàn ar meo ba. Nãm ã Jeju Pedrumã ane.

²⁰Ne kam amijã kôt ba djwÿnh arkum karõ. Metĩndjwÿnh ne arÿm mebê idjaer kadjy Jeju'ã Bẽnjadjwÿrbê kumkati mẽ. 'Ã ne me kum Kritu jarê. Nãm amijã arkum karõn arkum, —Kwãrĩk wãnh me'õmã kum, “Jejubê ne Kritu. Kubê ne me banhõ Bẽnjadjwÿrbê kumkati”, anhÿr kêt. Nãm ã Jeju arkum ane.

Amikukãm amityk'ã ujarênh.

Mak 8.31; Ruk 9.22

²¹Ne kam ja nhijukri arÿm kôt ba djwÿnh arkum, —Krĩraxbê Djeruxarêkam itokry kumexmã ne Metĩndjwÿnh ijano ba arÿm 'ÿr itẽmmã. Dja ba kam bõx nhym mebêngêtmẽ me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bẽnjadjwÿrmẽ Môjdjê kukràdjà mar djwÿnhmẽ ijo bikênh kumex nhym me arÿm ibĩ. Nhym ijã akatin akatin akati ba akubyn itĩn ne, ane.

²²Nhym kam Pedru arÿm Ar kubê Jejuo tẽn ar kàxã nêje kum bẽn tÿxmo krax ne kum, —Bẽnjadjwÿr djwÿnh, gop gê Metĩndjwÿnh kum akaprĩ. Djãm ga dja me abĩ? Arkati, ane.

²³Nhym Jeju akêx ne Pedrumã kum, —Arÿm akabên kute Xatanaj kabên pyræk. Amũ imã akre rax ne dja. Aje Metĩndjwÿnh bê ijo akêx prãm pyræk. Metĩndjwÿnhkôt adjumar kêt. Me kum ikĩnh kêtja kôt ne ga adjumar djà dji, ane.

²⁴Nhym kam Jeju kôt ba djwÿnh arkum, —Gêdja gar ajõ mã ikôt abikamênh prãm jabej kwãrĩk wãnh amidjwÿnhbit mar kêt. Dja ga amim, “Djãm ba ije amijo ikĩnhmã? Kati”, ane. Dja ba ityk kadjy inhõ pĩte'y mÿn itokry:. Dja ga

ijã amijakren aje anhõ pĩte'y mỳnh mãn prãbê amã atokry pyma kêt ne amã ijabê rã'ã ne mã ikôt ajkamẽ.

²⁵Me kute amidjwỳnhbit mar ne me kum tokry pyma, me tãm gêdja me tyn kam ijukri me biknor tokry djàkam tẽ. Nhym be, me kum ijabêkumrẽx ne kute amidjwỳnhbit mar kêt nhym me kute me bĩn jabej me tãm gêdja me amiptàn ar tĩn ne ba rã'ã: rã'ã ne.

²⁶Ne ren me'õ pykabê mỳjja mexja kunĩ, nêkrêx kunĩja ren ari o atom ne o ban kam ren ty. Je, mã dja kam nẽ? Kati, nãm ren ty nhym ren õ nêkrêxja ren wãnh kumex. Nhym mỳj pãnh ne ne ren Metĩndjwỳnhmã arẽ nhym ren akubyn o tĩn nhym ren kum amijo pãnh? Arkati. Dja te kum pãnh jarẽ nhym akubyn o tĩn prãm kêtumrẽx.

²⁷Ba ije amijo inhĩ ne me'ỳr irwỳk dja ba Ibãm jadjênhmẽ umao ipyma:n me'ỳr bõx. Kadjy mrãnh djwỳnh pyma:mẽ ro'ã me'ỳr bõx. Ne kam me ã pỳnhkôt me kunĩmã o pãnh ne. Me axwe kôt nàr me kute katàt amijo ba kôt memã o pãnh ne.

²⁸Ba ar amã arẽ. Ije amijo inhĩ ne ar awỳr ibõx. Ibãm dja ijã bẽnjadjwỳr rax mẽ. Dja ba bõx ne ipymao ar apytàn ar ar ajo iba. Dja gar adjãmja akwỳ atĩnri iraxkôt ipumũ, ar akadjy ibẽnjadjwỳr rax ne ipymakôt ipumũ. Mrãmri ne ba ikabẽnja. Nãm ã Jeju arkum ane.

Matêu 17

Kute amijo atemã'ã ujarênh.

Mak 9.2; Ruk 9.28

¹Jeju memã ane nhym kam ar'ã akati amãnhkrut ne amãnhkrut ne amãnhkrut apêx. Nhym kam Jeju arỳm Pedrumẽ Xijagumẽ Djuão ar aprôn aro tẽn krãnh prêkti'ã aro wabin ate ar ro'ã me kàxã dja.

²Ne kam arỳm ar kabem amijo atemã. Ne nokre jadjênh kute myt jadjênh pyràk. Nhym õ kubêkà arỳm aka:n kam adjê:nh.

³Nhym kam me bakukãmãrebê Mòjdjênmẽ Erijmẽ arỳm arkum amijo amirĩt ne. Ar Jejumẽ abenmã ujarênh dja nhym ar arỳm ar omũ.

⁴Nhym kam Pedru Jejumã kum, —Běnjadjwÿr djwÿnh, jakam arÿm gwaj bakĩnhkumrĕx. Amã kĩnh jabej dja bar ar amã kikre kryre nhipĕx. Dja bar amã 'õ nhipĕx ne Mõj djemã 'õ nhipĕx ne Erijmã 'õ nhipĕx, ane.

⁵Nãm kum kabĕno dja nhym kakrã jadjĕnh arÿm ar nokrekam kato. Ar nokrekam katon arÿm ar kuno. Nhym ar aĕrbĕ Metĩndjwÿnh kakrã kurũm kabĕn nhym ar kabĕn ma. Nhym arkum, —Ikra ne wã. Imã abĕ:kumrĕx. Ba kam kam ikĩnhkumrĕx. Tãmwã dja gar kabĕn man kõt ar amijo aba, ane.

⁶Ar kabĕn ja man arÿm madjã kreti. Madjã kretin tu mÿrbĕ tÿm ne nõ.

⁷Nhym Jeju ar'ÿr bõx ne ar kupĕn arkum, —Kajmã ar dja. Kwãrĩk wãnh ar atĩn prãm kĕt, ane.

⁸Nhym ar kajmã rĩt nhym arÿm Jeju pydjibit dja nhym ar omũ. Arÿm ne Mõj djĕ ar ar aĕrbĕ mã tĕn arÿm amirĩt kĕt ne.

⁹Nhym kam ar arÿm krãnh prĕkti'ã rwÿk tĕ. Rwÿk tĕ nhym Jeju arÿm arkum 'ã karõn arkum, —Ar aje ipumũnhja kwãrĩk wãnh on me'õmã 'ã adjujarĕnh kĕt. Ba ije amijo inhĩa ityk ne akubyn itĩnkambit dja gar 'ã ajarĕ, ane.

¹⁰Nhym kõt ba djwÿnh ar Erij jabej Jeju kukij ne kum, —Mÿkam ne Mõj djĕ kukrãdjã mar djwÿnh memã kum, “Erij kumrĕx dja bõx nhym kam Metĩndjwÿnh ar meo ba”, ane? Mÿkam ne me memã ja jarĕ? ane.

¹¹Nhym Jeju arkum, —Be, mrãmri, gĕdja me'õ kute Erij pyrãk kumrĕx bõx ne akubyn Metĩndjwÿnh'ÿr me kunĩo akĕx ne. Meo akĕx nhym me arÿm amim maro ba.

¹²Ba ar amã arĕ gar ama. Me'õ kute mrãmri ne Erij pyrãk arÿm bõx nhym me kute mar kĕt ne arÿm amikĩnhje o bikĕnho ba. Badjwÿ ije amijo inhĩ dja me ijo bikĕnho ba ba itokry ne, ane.

¹³Nhym kam kõt ba djwÿnh ar amim, —Be, ngõmã me angjĕnh djwÿnhbĕ Djuã'o'ã ne ar imã ane, ane.

Me karõ punumã àkjĕr.

Mak 9.14; Ruk 9.37

¹⁴Kam Jeju ar arým krãnh'ã rwỳk tẽ. 'Ã rwỳk tẽ:n arým me krãptija'ỳr bõx. Nhyim kam me'õ 'ỳr bõx ne parbê kõnkrão nhỳn

¹⁵kum, —Bẽnjadjwỳr djwỳnh, amã ikra kaprĩ. Ikra ibê tyk ar ban amijo bikẽnh krãptĩ. Nãm mã tyn kuwykam rôrõk ne ngõkam nox.

¹⁶Nã bãm akõt ba djwỳnh ar'ỳr o bõx nhyim ar te kute o mexmã o ane, ane.

¹⁷Nhyim kam Jeju me'ỳr akẽx ne memã kum, —Je, me akamingrãny aje amim ikamnhĩx kêtumrẽx ne ajaxwe. Mỳj dja ijã akati, akamàt kô kute ba me akam arek ar iba? Nã bãm me awỳr bõx ga me ajamakkre kêtumrẽx ne prĩne akabẽno ikaty. Nã bãm te amiwỳr me akam ama ga me arĩk ar aba, ane. Ne kam bãmjamã kabẽn ne kum, —Amrẽ akrao tẽ, ane.

¹⁸Nhyim arým 'ỳr o tẽn o bõx nhyim Jeju arým kum akij. Me karõ punu kute kra bõktio bajamã akij nhyim arým kum iren kurũm katon mã tẽ. Nhyim arým myt tãmkam mex ne.

¹⁹Nhyim kam Jeju tẽn ate dja nhyim kõt ba djwỳnh ar arým 'ỳr bõx ne kum, —Mỳkam ne bar te: ije me karõ punu kujaẽkmã o ane? ane.

²⁰Nhyim Jeju arkum, —Djãm ar aje kujaẽk kadjy tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽx? Kati. Ar aje kadjy tu amim kamnhĩxkumrẽx kêt. Dja gar tu amim kamnhĩxkumrẽx. Be, me kute tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽxkam me kute rerekre pyræk. Ga, pidjõbê motadu 'ydwỳ ngri:ren rere:kreja pumũ. Nhyim be, kati. Motadu 'y arým krekam ingrõt ne abatành ne kam arým abatà:nh ne. Ar gadjwỳ dja gar tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽx ne kam kute arerekre pyræk nhyim arým ar amã mỳjja jabatành nhipêx. Kute mỳjja rũnh kunĩ nhipêx mar. Gar ren kadjy tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽx ne ren krãnhjamã kum, “Krãnh, amũ ajkamẽ”, ane nhyim ren arým amũ ajkamẽ. Djã ne gar ren te aje mỳjja 'õo anhỹrmã? Kati. Ne gar ren apỹnh mỳjja kadjy tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽx nhyim ren arým ar amã ipêx ne. Nhyim be, kati. Ar aje tu amim kamnhĩxkumrẽx kêt. Mrãmri ne ba ar amã ja jarẽnhkumrẽx.

²¹Nhym be, me karõ punu kute bõktio baja mebê tỳ:x. Me kute Metĩndjwỳnhmã o à'wỳr ne kum amijajburkambit arỳm apõx. Nãm ã Jeju arkum ane.

²²Nhym kam ar arỳm pykabê Garrêjakam ar ba. Nhym kam Jeju arkum, — Ba ije amijo inhĩ dja me'õ ibê amijo akẽx ne memã ikanga.

²³Nhym me kam arỳm ibĩ. Nhym ijã akatin akatin akati ba akubyn itĩn, ane. Nhym kam kõt ba djwỳnh ar arỳm kaprĩre ne.

Pi'òk kaprĩo atom djwỳnh'ã ujarẽnh.

²⁴Nhym kam ar krĩraxbê Kapana'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Nhym kam pi'òk kaprĩo atom djwỳnh ar ba. Ar kute Metĩndjwỳnh nhõ kikretio mex kadjy pi'òk kaprĩo atomo ba. Ne kam ar Pedru'ỳr bõx ne Jeju jabej kukij ne kum, —Djãm ar anhõ ujarẽnh djwỳnh kute Metĩndjwỳnh nhõ kikreti kadjy memã pi'òk kaprĩ nhõrmã? ane.

²⁵Nhym arkum, —Nà. Dja ar amã kungã, ane. Ne kam kikremã wadjàn Jeju'ỳr bõx ne amikabẽn mar tõtãm nhym Jeju kumrẽx kum, —Ximão, mỳj ne ga kam mar on? Mỳj xêbê gêdja pykakam me bẽnjadjwỳr pi'òk kaprĩo atomo ba? Pi'òk kaprĩbê ìpõxuo atom nàr pi'òk kaprĩbê kributuo atom. Mỳj xêjabê dja o atom? Djãm ta kra Ar kubê dja o atom nàr djãm õ àpênh kajgobê o atom? ane.

²⁶Nhym Pedru kum, —Õ àpênh kajgobê dja pi'òk kaprĩo atom, ane. Nhym Jeju kum, —Mrãmri, õ àpênh kajgobê dja o atom. Kute kra Ar kubê pi'òk kaprĩo atom kêt.

²⁷Bir be, gu babê Metĩndjwỳnh kra. Kam Metĩndjwỳnh gu babê pi'òk kaprĩo atom kêt. Gê te gu babê pi'òk kaprĩ byr kêt gu ba dja gu tu o atom djwỳnh arkum kungã. Metĩndjwỳnh nhõ kikreti kadjy o atom djwỳnhmã kungã. Gwaj ren arkum òr kêt nhym ren me abenmã gwaj bajã kabẽ:n ne. Aje, imõtì'ỳr dja ga tẽn 'ỳr bõx. Ne kam kum anhõ kadjàt mẽ. Dja tep'õ kumrẽx 'ã wajêt ga o wabin abyn ajkwa pôt. Ajkwakam dja ga ngõnhponho pi'òk

kaprĩ pumũ. Tãm dja ga aby gu amikadjy arkum kungã, ane. Nhym kam arÿm ã anen arÿm arkum kungã.

Matêu 18

Ar kute amirax jabej Jeju kukjêr.

Mak 9.33; Ruk 9.46; Pir 2.3; Ped k 5.5

¹Nhym kamã kôt ba djwÿnh 'ôdjwÿ ar 'ÿr bôx ne kukij ne kum, — Kàjkwakam Běnjadjwÿr djwÿnh kute pykakam amim me utàr ne ar meo bakam nhÿnh ar ijõ dja bar iraxo aben jakre? ane.

²Nhym amiwÿr me'õ prĩre 'uw nhym 'ÿr bôx nhym ar ipôkri kudja.

³Ne arkum, —Dja gar on amirax jabejja kangan amijo angriren amijo akàtàm. Amijo angrire kute me prĩre pyràk. Godja gar amirax jabej rã'ã djãm kàjkwakam Běnjadjwÿr djwÿnh kôt ar abamã? Kati. Kàjkwakam Běnjadjwÿr djwÿnh kute pykakam amim me utàr ne ar meo bakam kôt ar aba prãm kêtikumrêx. Mrãmri ne ba ar amã ja jarěnhkumrêx.

⁴Kam me kute amijo ngrire kute me prĩre ja pyràk tãm ne raxo kute me kunĩ jakrenh. Kàjkwakam Běnjadjwÿr djwÿnh kute pykakam amim me utàr ne ar meo bakam ne raxo kute me kunĩ jakrenh.

⁵Nhym kam me kute ikukwakam kum me prĩre kute ja pyràk kĩnh, kum me'õ kàtàmja kĩnh ne kam arÿm badjwÿ kum ikĩnh.

⁶Nhym be, me'õ kute me prĩre pyràk ne ajbir kute amim imar ny nhym kam ren ate me'õja axwe'ã kum apnê nhym ren arÿm kôt axwe nhym kam ren pãnh me mut'ã kěnpoti nhô, kute kum axwe'ã àpnênh djwÿnhja mut'ã ren kěnjabatành nhô ne ren ngônhmã kumê, ngô jabatành nhipôkri kumê nhym ren ngô kubĩ. Ja ne kàjbê tokry. Tokry ngrire. Nhym be kati, dja prĩne Metĩndjwÿnh o ajkê nhym tokry ra:x ne.

⁷ÿ, watĩ:re. Pykakam me kute me axwe'ã memã àpnênhja dja me tokry ra:x ne. Mrãmri dja me axwe'ã memã àpnênh ba. Nhym be, kute 'ã memã àpnênh djwÿnhja watĩ:re. Dja tokry ra:x ne. Nãm ã Jeju arkum ane.

⁸Ga, me kute apÿnh amikukràdjào àpênh jaxwe prãmja pumũ. Ar kute àpênh jaxwe krã'yrn kangamã ne Jeju Ar kubê axwe pyman arkum, —Ne ga ren ar ajaxwe kadjy anhkra nhikjêo aje mÿjja punu kupênh prãm nàr ar apar nhikjêo mÿjja punu'ÿr amrãnh prãm mÿj ne gar ren on? Bir, ga ren ar on krãtan rũm amibê amẽ. Ne ren kam te anhkra nhikjê kêt nàr apar nhikjê kêt ne ren atĩnkam ren akĩnhkumrẽx. Metĩndjwÿnhkõt atĩn ne ar abakam ren akĩ:nhkumrẽx. Ne ren aktã anhkra rã'ã nàr aktã apar rã'ã nhym Metĩndjwÿnh ren kuwykam ar amẽ. Kuwy pòk rã'ã: rã'ãkam ren ar amẽ gar ren kam atokry ra:x ne.

⁹Ne gar ren ajaxwe kadjy ano nhikjêo aje mÿjja punu pumũnh prãm mÿj ne gar ren on? Bir, ga ren ar on kaban rũm amibê amẽ. Ne ren kam te ano nhikjê kêt ne ren atĩnkam ren akĩnhkumrẽx. Metĩndjwÿnhkõt atĩn ne ar abakam ren akĩ:nhkumrẽx. Ne ren aktã ano rã'ãn ren atokry ra:x ne. Ne ga ren ar me biknor tokry djàkam kuwykam tẽn ren kam akaprĩkumrẽx, ane. Djãm mrãmri ne ar kute aminoo pòx ne aminhkra krãkàr ne amipar krãkàrmã Jeju arkum 'ã karõ? Kati, ar kute àpênh jaxwe krã'yrn kangamã ne Jeju 'ã arkum ar kute amibê amikukràdjà krãkàrmã arẽ.

Mrykĩ'ãtomti biknor'ã ujarẽnh.

Ruk 15.4

¹⁰Ne kam ajte arkum, —Me'õ kute me prĩre pyràk djãm ar amã kurên aje kum kajgo jarẽnhmã? Kati. Kwãrĩk wãnh. Mÿkam? Bir, djãm kajgo? Kati. Mÿkam? Bir, kadjy mrãnh djwÿnh kute me prĩreo djuw mex djwÿnhja ne kute kàjkwakam Ibãm pumũnh rã'ãkam. Ba ne ba ar amã ja jarẽ.

¹¹Be, ije me axwe pytàrmã ne ba tẽ. Kadjy ne ba amijo inhĩ ne me awÿr ruw, ije me axwekam me biknorja pytàrmã.

¹²Ar gadjwÿ dja gar adjukaprĩ. Godja me'õ nhõ mrykĩ'ãtomti krãptĩ kubê 100 nhym kam pydji kubê màt ne biknorja. Mÿj dja me'õja on? Bir, dja mry krãptĩbê 99jamã ire gê wãnh kutêp kumex, nhym kam krãnh'ÿr kõt tẽ, pydji biknorjakõt tẽ.

13Godja kum kator jabej ne kam arým kǐ:nhkumrĕx. Kute pydji biknorjamã katorkam dja kǐ:nhkumrĕx. Ne mry'ã kàtàmbê 99 biknor kêtjakam dja kǐnh ngrire. Ba ne ba mrãmri ar amã ja jarĕnhkumrĕx. Be, ije ar amã idjujarĕnhjakam mÿj dja gar kam ama?

14Bir, kàjkwakam Abãm djwÿnhdjwÿ, djãm me'õ prĕire kute ãmja pyrãk pydji biknor nhym kam kǐnh got? Arkati. Kam kǐnh kêtikumrĕx. Ukaprĭkam kam kǐnh kêtikumrĕx. Tãm dja ga amim aman kudjwa adjukaprĭ. Nãm ã Jeju arkum ane.

Kute me'õ jaxwe'ã arkum karõ.

Ruk 17.3; Gar 6.1; A Tex 3.15

15Ne kam ajte arkum, —Kam, aje me'õo akamy'õ godja ajo bikĕnh jabej ne arým axwe jabej. Ga dja ga adjukaprĭn akumrĕx 'ÿr tĕn me kãxã kukjan kum akabĕn. Godja kute amar ne axwemã irer jabej ga ne ga arým Metĭndjwÿnh'ÿr o akĕx nhym ajte kôt ba.

16Nhym godja kute amar prãm kêt ne mã axwe jabej. Kam dja ga me'õ pydji nàr amãnhkrut 'ÿr aro tĕ. 'ÿr aro tĕn 'ÿr aro bôx. Ne kam kukjan kum akabĕn gê ar amã amijarĕ gar ama. Gar ajamãnhkrut nàr ar ajamãnhkrut ne ikjĕkêt dja gar arým ama. Amrĕbê: Metĭndjwÿnh kabĕn kôt dja gar ã maro ane. Nãm me bakukãmãremã kum, "Dja me'õ amijarĕnh jabej. Gê ar amãnhkrut nàr ar amãnhkrut ne ikjĕkêt kabĕn kôt memã arĕ. Ar kute kabĕn mar kôt arĕ nhym me arým kuma. Ar axikôt kabĕnkam dja me ar kabĕn man arým abenmã kum, 'Mrãmri me'õja kute amijarĕnh nhym ar kute kabĕn kôt arĕnhkumrĕx', ane. Dja me ã abenmã ane." Nãm ã Metĭndjwÿnh me bakukãmãremã ane. Metĭndjwÿnh kabĕn jakôt dja gar ajamãnhkrut ne ikjĕkêt ne me'õja'ÿr tĕn 'ÿr bôx ne ama.

17Godja gar gadjwÿ te kukjan kum akabĕn nhym kute ar amar prãm kêt ne mã axwe prãm jabej gar me kute amim imarjamã arĕ. Me kute aben pydjikam memã arĕ. Nhym godja me kute amim imar aben pydjikam te kukjan kum kabĕn nhym kute me mar prãm kêt ne mã axwe prãm jabej gar abenmã kum, "Kute Metĭndjwÿnh mar kêt. Ga, axwe prãm rã'ãja pumũ",

ane. Dja gar ã abenmã anen arÿm o kute me bënjadjwÿr bajtemmã pi'òk kaprïo atom djwÿnh jaxwe pyræk. Nãm ã Jeju arkum ane.

¹⁸Ne kam ajte arkum, —Ba ar amã arẽ gar ama. Dja me amim imar kêt gar mebê aptà nhym kàjkwakam Ibãmdjwÿ dja ar akôt amikabën dji. Nàr, dja me amim ima gar memã kum, “Ajrã”, ane, kàjkwakam Ibãmdjwÿ dja ar akôt amikabën dji. Mrãmri ne ba ar amã ja jarënhkumrëx.

¹⁹Ba ajte ar amã arẽ gar ama. Godja gar ajamãnhkrut pykakam kum mÿjjao a'uw nàr kum me'õo a'uw ne axikôt 'ã ar akabën dji, kàjkwakam Ibãm dja arÿm ar aman ar akabën kôt ã anen ar amã mÿjja ngã nàr me'õ kaprïmã kïnh jadjàn nàr me'õo mex. Ar akabën kôt dja ã ane.

²⁰Mÿkam? Bir, godja me'õ ar amãnhkrut nàr ar amãnhkrut ne ikjêkêt ikabënkôt bikprõnh jabej badjwÿ dja ba ar ro'ã akuprõ. Kam dja Ibãm ar akabën kôt ã ar amã o ane. Nãm ã Jeju arkum ane.

Me'õ ukapri kêt'ã ujarënh.
Mat 6.14; Ruk 17.4; Ep 4.32; Kor 3.13

²¹Kam, Pedru Jeju'ÿr bõx ne kum, —Ije me'õo ikamy godja ari ikam axweo ba jabej. Mÿj dja ba kam ingyk kêt on? Djãm kam ingyk kêt 'ikrãn ne kubê 7? Nàr kon? ane.

²²Nhym Jeju kum, —Kati. Dja ga kam ingyk kêt ry typdji. Dja ga kam ingyk kêt bê 70 ne ajte kubê 70 ne ajte kubê 70 ne ajte kubê 70 ne ajte kubê 70 ne ajte kubê 70 ne ajte kubê 70. Dja ga ã kam ingyk kêt ry typdjio ane.

²³Kàjkwakam Bënjadjwÿr djwÿnh dja pykakam amim me utàn ar meo ba. Kam dja kum me kapri. Gwaj badjwÿ ne gwaj ren bamã me kapri. 'Ã dja ba idjujarënh jakre gar ama. Pykakam bënjadjwÿr rax'õ. Nhym õ àpënh kwÿ. Amrêbê ne bënjadjwÿr õ àpënh kwÿmã pi'òk kapri ngã nhym ar kum o ba. Nhym jakam arÿm kute akubyn Ar kubê õ pi'òk kaprïo atommã.

²⁴Ne kam kute amikraxmã ne arÿm 'ÿr me àpënh'ã me omÿnh djwÿnh jano. Õ àpënh ja'ÿr me àpënh'ã me omÿnh djwÿnh jano. Nhym 'ÿr tën arÿm 'ÿr bõx. Ne kam bënjadjwÿr'ÿr õ àpënhjao tën o bõx. Be, amrêbê ne bënjadjwÿr õ àpënh jamã pi'òk kapri kumex ngã nhym kum o ba. Pi'òk kapri kume:x

kubê 10.000 ne kum kungã nhym o ba. Kum ar o ba:n arým nhÿnh o akno nhym arým pi'ôk kaprĩ kêt ne.

²⁵Õ me àpênh'ã me omũnh djwÿnh bēnjadjwÿr'ÿr ò àpēnhjao bôx nhym te kute akubyn ò bēnjadjwÿrmã pi'ôk kaprĩ nhõrmã. Te o ane nhym arým kam ngryk ne. Ngryk ne arým ò me àpênh'ã me omũnh djwÿnhmã kum, “Inhõ àpēnh ja ne ibê inhõ pi'ôk kaprĩ kume:x ar o ban nhÿnh o akno. Gu akubyn kubê inhõ pi'ôk kaprĩ byrkumrēx. Dja ga kubê ò mÿjja kunĩ byn me kàtammã angã gē me kubyn pãnh amã pi'ôk kaprĩ ngã. Nhym ò mÿjja kêt ga ajte me kàtammã ta ĩ djwÿnh ngã gē memã àpēnh ar ba nhym me pãnh arým amã pi'ôk kaprĩ ngã. Ga kam ajte memã prõmē kra ar kungã gē ar memã apē nhym me pãnh arým amã pi'ôk kaprĩ ngã. Kam dja ga me kute amã pi'ôk kaprĩ nhõr kunĩo atom ne iwÿr o bôx ne imã angã. Ba kam arým akubyn inhõ pi'ôk kaprĩ byrkumrēx. Inhõ àpēnhja kute ibê pi'ôk kaprĩo biknor pãnh dja ba arým akubyn amim byrkumrēx”, ane nhym me àpēnh 'ã me omũnh djwÿnh kum, “Gē tô, ba 'ÿr”, ane.

²⁶Nhym ò àpēnhja arým ò bēnjadjwÿr kabēn man umaje parbê tÿm ne kōnkrão nhÿn aminēje kum, “Bēnjadjwÿr, gop adjy amimar tô. Dja ba ĩ akubyn anhõ pi'ôk kaprĩ pãnh amã pi'ôk kaprĩ kunĩ ngã”, ane.

²⁷Nhym bēnjadjwÿrja arým kum ò àpēnhja kaprĩ: ne kum, “Aje, jakam dja ga imã o pãnh kêt. Arým ba maro aknon akam ingryk kêt”, anen arým kum ire nhym kato.

²⁸Kute ò bēnjadjwÿrbê pi'ôk kaprĩ ra:xo biknor ja katon arým ro'ã àpēnh'õ jabej. Amrēbê ro'ã ar baja jabej. Bēnjadjwÿr nhõ àpēnh ja ne amrēbê ro'ã àpēnh jamã pi'ôk kaprĩ ngrire kubê 100bit ngã nhym kum kubyn ar o ba. Nãm ro'ã àpēnhja jabe:j ne arým kum kato. Kum katon arým mut 'amÿn òkreny janēn kum, “Aje imã pi'ôk kaprĩo abaja on akubyn imã angã”, ane.

²⁹Nhym ro'ã àpēnhja arým umaje parbê tÿm ne kōnkrão nhÿ. Nhÿn arým aminēje amijo a'uw ne kum, “Adjy amimar tô. Dja ba ĩ amã kunĩo pãnh”, ane.

³⁰Nhym kute bĕnjadjwÿrbĕ pi'ôk kaprĭ kumexo biknorja arÿm ro'ă àpĕnhkam ngry:k ne. Ne kum kaprĭ kĕt ne kum, “Kati. On dja ga imă kunĭo pănh ne”, ane. Ne kam on krăkamngônhmă arĕ nhym me arÿm kabĕnkôt kubĕ ijĕ. Kute mebĕ ijĕ djăkam âm ne o pănhkambit katormă ne me kubĕ ijĕ. Năm ă ro'ă àpĕnho ane. On kute kum ô pi'ôk kaprĭ ngrirebito pănh kĕtkam ă ro'ă àpĕnhjao ane.

³¹Nhym kam amŭ bĕnjadjwÿr nhô àpĕnh kwÿ 'ôdjwÿ arÿm 'ă omŭn kam ar arÿm kam kaprĭ:re ne. Ukaprĭ kĕtkam arÿm kam kaprĭ:re ne. Ne kam bĕnjadjwÿr'ÿr tĕn arÿm prĭne kum 'ă ajarĕ. Ô àpĕnhja kute kubĕ pi'ôk kaprĭ kumexo biknorja'ă kum ajarĕ. Ukaprĭ kĕt'ă kum ajarĕ.

³²Nhym kam bĕnjadjwÿr amiwÿr ô àpĕnhja 'uw nhym bôx nhym kum, “Inhō àpĕnh, ga ne ga ajaxwe:. Ga inhō pi'ôk kaprĭ kumexo aban ibĕ o akno ba amă, ‘Imă o pănh’, ane. Ga te aje imă o pănhmăn arÿm aminĕje imă akabĕn. Ba imă akaprĭn arÿm amă, ‘Aj. Jakam dja ga imă o pănh kĕt. Arÿm ba maro aknon akam ingyryk kĕt’, ane. Imă akaprĭkam ne ba ă akam ingyryk kĕto ane.

³³Ga ren ikudjwa ă amă aro'ă àpĕnhja kaprĭo anen kam ren ă ingyryk kĕto ane. Nhym be, kati. Aro'ă àpĕnh ja amă anhō pi'ôk kaprĭ ngrirebito ba. O ba ga kam anhō pi'ôk kaprĭ jabej kum akabĕn. Nhym kam te kute akubyn amă ôrmăn aminĕje amă kabĕn. Djă ne ga ikudjwa amă kaprĭ? Kati. Ga tu kam ingyryk ne memă kanga nhym me arÿm kubĕ ijĕ.” Năm ă bĕnjadjwÿr ô àpĕnhjamă ane.

³⁴Ne kam arÿm kam ngrykkumrĕx ne. Bĕnjadjwÿr nhô àpĕnh kute ro'ă àpĕnhkam ngryk ne kum kaprĭ kĕtja pănh ô bĕnjadjwÿr arÿm kam ngrykkumrĕx ne. Ne kam arÿm me kamjĕr djwÿnhmă kanga. Kute tokry kumexmă kamjĕr nhym on kute o pănh mex kadjy kum kanga. Năm ă o ane.

³⁵Ne kam ar gadjwÿ, apÿnh ar anhĭ djări, godja ar aje me'ôo akamyja ar akam axwe jabej ar ga dja gar amă kaprĭ. Mrămri tu amă kaprĭkumrĕx ne axwe maro aknon tu kam ingyryk kĕt. Godja gar amă kaprĭ kĕt ne kam ingyryk ră'ă jabej kăjkwakam Ibămdjwÿ dja kum ar akaprĭ kĕt ar akam

ngry:k ne. Ije ar amã pykakam bēnjadjwyr'ã idjujarēnhja kôt dja ar akam ngry:k ne.

Matêu 19

Me kute prô kanga'ã ujarēnh.

Mat 5.31; Mak 10.1; Ruk 16.18; Kô k 7.10

¹Jeju arkum ja jarēnh pan arým pykabê Garrêja kurūm katon tē. Nãm tē:n arým ngôbê Djodão nhikjēmã rēn pykabê Djudêja'yr bôx.

²Nhym me krãptĩ: ne me kôt mō. Nhym tēn bôx ne kam arým kam meo mexo dja.

³Nhym kam mebê pardjêu 'yr bôx ne kute we kabēn kajgo jabej kukjêrmã ne kum, —Djãm Metĩndjwýnh kukràdjà kôt me kute mýjja ngrirekôt tu prô kangamã? ane.

⁴⁻⁵Nhym memã kum, —Adjàkamã ne mýjja kunĩ nhipêx djwýnh mymẽ ni ar ipêx ne memã kum, "Kam dja me my prô kadjy arým bãmmẽ nã arkum iren kam arým prôbit'ã ngrà ne. Nhym kam ar ĩ abenã tým ne kam kute ĩ typdji pyræk", ane. Djãm ar aje anhō pi'ôkkam ja pumũnh kêt?

⁶Djãm ar ĩ amãnhkrut rã'ã? Kati, ar kute ĩ typdji pyræk. Be ga, Metĩndjwýnh kute abenã ar mēnhja pumũ. Kwãrĩk wãnh me'ō abenbê aro bikjêr kêt. Nãm ã Jeju mebê pardjêumã ane.

⁷Nhym me kum, —Mýkam ne me bakukãmãre Mōjdjê memã 'ã karōn memã kum, "Gê me prô'ã pi'ôk no'ôk ne kam kanga"? ane. Mýkam ne Mōjdjê ã memã ane? ane.

⁸Nhym memã kum, —Bir, me amakkre kêt kam ne memã prô kanga jarē. Nhym djãm adjàkamã ne me ã prôo ane? Kati.

⁹Ba dja ba ar amã arē gar ama. Gêdja me'ō prô djwýnh kangan kam atemã akàxbê me'ômã kabēn ne kam 'yr mōn kam arým mrãmri krô'ã o prōn arým axwekumrēx. Nhym be, prōja krô'ã mjênkambit nhym myja kute kangakam axwe kêt. Nhym kam godja atemã me'ō my jadjwý arým prô kangaja'yr mōr

jabej. 'Yr mōrkam arým o akīn ajte adjwýnhdjwý axwekumrēx. Nām ā Jeju memā ane.

¹⁰Nhym kōt ba djwýnh ar kum, —Djā nām ā me prōkam ane? Nām ren me kum amijā man ren kam kuprýn ar ba, ane.

¹¹Nhym arkum, —Be, me kwý kukrādjà kōt ne aje arēnhja. Me kwý tỳxkam ne me kum amijā ma. Me jabit ne me prō kêt. Nhym be, me kwý ne me tỳx kêt ne kam kum amijā ma kêt ne arým prō'yr mō.

¹²Nhym be, me nā tikkrekam ne me kwý amijo ajkē. Me nire kadjy kukrādjà amijo ajkēn kam kurē kêt ne. Nhym irāri me me kwýo ajkē nhym kam me kurē kêt ne. Nhym me kwý kute kàjkwakam Bēnjadjwýr djwýnh'ā nopdji kadjy ta kum amijā ma. Kum amijā man arým kum me nire kīnh kêt ne. Dja gar amā amijā ma kadjy atỳx jabej amā amijā man amā me nire kīnh kêt. Nām ā Jeju arkum ane.

Kum me prīre kīnh'ā ujarēnh.

Mak 10.13; Ruk 18.15

¹³Nhym kam me arým 'yr me prīreo bōx. Kute me'ā ikra jadjwýr ne Metīndjwýnhmā meo à'wýr kadjy ne me Jeju'yr meo bōx nhym kōt ba djwýnh ar arým nēje memā bēn tỳx.

¹⁴Nhym Jeju arkum, —Kwārīk wānh arek amrē me prīre iwýr mō, ane. Kwārīk wānh mebē adjàptār kêt gē me arek amrē mō. Me kute amijo me prīre pyrāk ne amijo kàtāmjabit gēdja kàjkwakam ibām me utàn me kadjy bēnjadjwýr ne ar meo ba, ane.

¹⁵Ne kam arým me prīre'ā ikra jadjuw. Ne kam arým mā me kurūm tē.

Me'ō nēkrēx kumex'ā ujarēnh.

Mak 10.17; Ruk 18.18; Xij 5.2

¹⁶Tē: nhym me'ō 'yr bōx ne kum, —Ujarēnh djwýnh, ga ne ga amexkumrēx. Mýj dja ba Metīndjwýnhmā amijo ne gēt kōt itīn ne ar iba rā'ā: rā'ā ne? ane.

¹⁷Nhym kam kum arē. Kute Jejubē Metīndjwýnh Kramā kator kadjy ne Jeju arým kum, —Mýkam ne ga mýjja mex jabej ikukij? Me'ō pykakam mex kētkumrēx. Metīndjwýnh pydjibit mex. Metīndjwýnh me katāt kute amijo

ba'ã memã karõkõt kukràdjàja dja ga aman kõt ar amijo aban kam arým kõt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne, ane.

¹⁸Nhym kum, —Nhỹnh kukràdjàjakõt dja ba amijo iba? ane. Nhym kum, "Kwãrĩk wãnh me par kêt. Kwãrĩk wãnh mebê prõo adjãkĩnh kêt. Kwãrĩk wãnh adjãkĩnhĩ kêt. Kwãrĩk wãnh ajêx ne me kãmex jarênh kêt.

¹⁹Amã abãmmẽ anã jabên ar kabên ma. Amã amibu'ã me ja jabê. Kute mrãmri ne ga amã amijabêja pyrãk dja ga ã amibu'ã amã me ja jabêo ane", ane. Metĩndjwỹnh kute me bakukãmãremã 'ã karõkam kabênja dja ga aman kõt katàt amijo aba ne kam atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne. Nãm ã Jeju kum ane.

²⁰Nãm me'õja ajbir abatãnh ne. Nhym Jeju kum ane nhym kam kum, —Nà, arým ne ba ja kunĩ man kõt katàt ar amijo iba. Ibõktikam ne ba kõt katàt amijo iban kam kõt ije katàt ar amijo iba rã'ã. Mỳj dja ba ajte nẽn kam itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne? ane.

²¹Nhym Jeju kum, —Be, prĩne amex kadjy on tẽn memã anhõ mỳjja wã ngãn pãnh pi'òk kaprĩ byn me 'uwtĩ, me õ mỳjja kêtjamã angãn o meo kĩnh ne kam amrẽ iwỳr tẽn mã ikõt ajkamẽ. Dja ga ã anen kam arým kàjkwakam anhõ mỳjja mex kumex, ane.

²²Nhym arým kuman kam akêx ne mã tẽ. Kaprĩ:re ne tẽ. Be, õ nêkrêx ne kume:x. 'Ã maje ne mã kaprĩ:ren tẽ.

²³Nhym Jeju arým kõt ba djwỹnh arkum, —Nêkrêx ne kute me kukrà prãmã. Me õ nêkrêx kumex gêdja me te kàjkwakam Bẽnjadjwỳr kute amim me utàr ne ar meo baja'ỳr bõxmã. Mrãmri ne ba ar amã arênhkumrêx.

²⁴Ba ajte ar amã arẽ gar ama. Be, ga mry jabatãnhbê kameru te: kute aguja tekrax kremã ngjêxmãja pumũ. Me õ nêkrêx rũnhdjwỳ kute uràk. Nãm me te Metĩndjwỹnh kute amim me utàr ne ar meo baja'ỳr bõxmã nhym nêkrêx utà: ne, ane.

²⁵Kõt ba djwỹnh ar kute ja markam te kute marmã kam no tyn ku'ên arým abenmã kum, —Je nhym mỳj me'õ gêdja Metĩndjwỹnh amim me utà? ane.

²⁶Nhym Jeju arým ar omũho djan arkum, —Be, me ne me te: kute amipytâr prãmje. Nhym be, Metĩndjwýnh kute mýjja kunĩ mar. Kumãbit ne amirĩt ne. Ta ne kute me utàrkôt kute mar, ane.

²⁷Nhym kam Pedru kum, —Ë, arým ne bar inhõ mýjja kunĩmã inhiren kam mã akôt ajkamẽ. Mýj dja bar pãnh kubyn o aminhõ? ane.

²⁸Nhym Jeju arkum, —Ba ar amã arẽ gar ama. Ar ga ne gar arým mã ikôt ajkamẽ. Amrẽ mýjja kunĩ ny mõrkam dja ba ipyma. Ije amijo inhĩ dja ba imexo ipyma:n ikrĩ djà raxkam memã nhỹ. Ar gadjwý, ikôt ar abaja dja gar apýnh anhĩ djàri ar abẽnjadjwýr rũnh ne akrĩ djà rũnhbê 12kam memã akrĩ. Apýnh mebê idjaer ba djàri kubê 12 dja gar memã akrĩ, memã axwe pãnh jarẽho akrĩ. Mrãmri ne ba ar amã ja jarẽhkumrẽx.

²⁹Kam godja me'õ imã àpênh kadjy arým õ mýjjamã irer jabej nâr õbikwamã irer jabej. Õ kikre nâr kamy nâr kanikwýnh nâr bãm nâr nã nâr prõ nâr kra nâr õ pykamã irer jabej. Godja arým õ mýjja ja'õmã irer jabej ba dja ba kum o pãnh ra:x ne pãnh kum õ mýjjao akrenh mex ne kum kungã ne pãnh kum õbikwao akrenh mex ne kum kungã. Kum õ mýjjamẽ õbikwamẽ krãptĩ: kubê 100 ngã. Nhym kam arým Metĩndjwýnh kôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne.

³⁰Nhym be, jakam me rũho kutewaja djãm me kute memã wa rã'ãmã? Kati. Me ja krãptĩ gêdja me kajgo mex ne me katẽ tẽ. Nhym be, jakam me kajgo mex ne me katẽn tẽmja krãptĩ gêdja me pãnh rũho kutewa. Nãm ã Jeju kôt ba djwýnh arkum ane.

Matêu 20

Pidjôkôkam me àpênh'ã ujarẽnh.

¹Ne kam ajte arkum, —Kàjkwakam Bẽnjadjwýr djwýnh kute pykakam amim me utâr ne ar meo bakam dja memã o pãnh. 'Ã dja ba õ pidjôkô djwýnh jakren 'ã ajarẽ gar ama. Õ pidjôkô djwýnh ne kry:ràm aminhũrkwã kurũm kato. Ne tẽ:n me abej. Kute õ pidjôkôkam kum àpênh kadjy me abej.

²Ne kam ar ja'ýr bõx ne arkum, “Dja ba ar adjàpênh pãnh apýnh ar anhĩ djàri ar amã pi'òk kaprĩ pýnh ne kungã”, ane. Nhym ar kum, “Mrãmri”, ane.

Nhym arým amũ õ pidjôkômã ar ano nhym ar arým 'ÿr tẽ. 'ÿr tẽn 'ÿr bõx ne kam arým àpênh 'amÿ.

³Nhym kam arým kàjmã myt nhÿrbê 9 ora nhym õ pidjôkô djwÿnh ajte kato. Katon arým amũ me kute mÿjja nhõr djàbê mekadukam tẽn bõx. Nhym ar ja àpênh kêt ne dja nhym arým ar omũ.

⁴Ne ar'ÿr bõx ne arkum, “Ë, ar gadjwÿ inhõ pidjôkôkam tẽn apê. Dja gar apê ba arým ar amã o pãnh katàt”, ane.

⁵Nhym ar arým kabẽn kôt amũ 'ÿr tẽn 'ÿr bõx. Ne kam àpênh 'amÿ. Nhym kam mêtjikam ajte katon tẽn ajte tãm ne àpênh'ÿr me kwÿ 'õdjwÿ jano. Ne kam myt nhibôbê 3 orakam ajte katon tẽn ajte tãm ne àpênh'ÿr me kwÿ 'õdjwÿ jano.

⁶Nhym kam arým amykry mexbê 5 ora nhym ajte katon tẽ. Nhym ar ja àpênh kêt ne dja nhym arkum, “Mÿkam ne gar adjàpênh kêt nhym arým ar ajã amykry”? ane.

⁷Nhym ar kum, “Bir, me'õ kute ar imã idjapênh jarênh kêtka”, ane. Nhym arkum, “Ar gadjwÿ dja gar tẽn inhõ pidjôkôkam apê. Dja ba katàt ar amã adjapênho pãnh”, ane. Nhym ar arým 'ÿr tẽ.

⁸Nhym kam arým para nhym õ pidjôkô djwÿnh amiwÿr me àpênh'ã me omũnh djwÿnh 'uw nhym arým bõx. Nhym kum, “Inhõ àpênh kunĩmã akabẽn gê ar bõx ga arkum àpênho pãnh. Dja ga ar kute àpênh'ÿr ar katẽ mõrjamã o pãnh kumrêx. Ne ar kunĩmã o pãnh tẽ: nhym ar kumrêx àpênh'ÿr bõxja dja ga arkum o pãnh ne o pãnh ino re”, ane. Nhym me àpênh'ã me omũnh djwÿnh kum, “Gê tô. Ba akabênkôt memã o pãnh.” Nãm ã õ bẽnjadjwÿrmã ane. Õ pidjôkô djwÿnhmã anen arým amiwÿr õ àpênh 'uw. Ar ku'uw nhym ar arým 'ÿr bõxo dja.

⁹Kam ar ja kumrêx 'ÿr bõx. Ar amykry mexkam 5 orakam àpênh'ÿr mõrja kumrêx 'ÿr bõx. 'ÿr bõx nhym arým apÿnh ar ï djari pi'ôk kaprĩ pÿnh ne arkum kungã.

¹⁰Nhym amũ ar jadjwỳ aben totokmã 'ỳr bôx. 'Ỳr bôxo dja: nhym arỳm arkum o pãnh o tễ. Arkum o pãnh o tễ: nhym kam ar kumrễx àpênh djà'ỳr bôxja arỳm 'ỳr bôx. Ar ja ne ar amim, “Jakam dja ar imã kàjmã pãnh kamẽ”, ane. Ar 'ỳr bôx nhym kam arỳm pi'òk kaprĩ tãm ne arkum kungã. Pi'òk kaprĩ pỹnhbit ne arkum kungã. Nhym apỹnh ar ì djari pi'òk kaprĩ pỹnhbit jamỳ.

¹¹Amỳn arỳm ò pidjòkô djwỳnh'ã kaběn kume:x ne arẽ.

¹²Ne kam kum, “È, amykrykam ar kute ar ikatẽ àpênh'ỳr bôxwã àpênh ngrire ne 'ã ora pydjibit apêx. Ar bajbit ne bar arngro tỳxkam idjapênh 'iry ne. Djã ne ga katàt ar imã o pãnh ne? Kati. Ga ren ar imã kàjmã pãnh kaměn ren ar imã pi'òk kaprĩ rax ne ar imã angã. Ne ren ar wãmã ngrire ne angã. Ga arỳm aro ar ipyràk ne arỳm arkum pi'òk kaprĩ pỹnh ne arkum angã”, ane.

¹³Nhym arỳm ar 'òmã kum, “Akmere, djã ne ba amã ijêx ne anoo akno ga akaběn ne? Kati. Kryràm ne ba amã, ‘Pi'òk kaprĩ pỹnh dja ba adjapênh pãnh amã kungã’, ane. Ga kam imã, ‘Mrãmri, dja ga ã imã òro ane’, anen arỳm adjapênh'ỳr mỗ.

¹⁴Kam dja ga on akrànãmã anhõ pi'òk kaprĩ jamỳn o tễ. Mrãmri ne pidjòkô'ỳr ar kute akatěn bôxja ije arkum o pãnh o tễ kute apyràk. Mrãmri ije amã òr kôt ije arkum pỹnh ne òrkumrễx.

¹⁵Inhõ ne pi'òk kaprĩ djwỳnh. Ba dja ba amim me'ã karõ kôt memã kungã. Djãm kam ijaxwe? Kati. Imã ar ja kaprĩkam ga ren akĩnh ne. Nhym be, kati. Angryk. Me'õ nhõ mỳjja pro prãmje angryk ne. Kwãrĩk wãnh.” Nãm ã ò pidjòkô djwỳnh ane. Tãm ne ja. Be, dja ã Bẽnjadwỳr djwỳnh kute pykakam amim me utàrn ar meo bakam memã o pãnh o tễ, ane. Jeju ã kôt ba djwỳnh arkum ane.

¹⁶Ne kam ajte arkum, —Jakam me kajgo mex ne me katẽ tễmja djãm me katẽ tễm rã'ãmã? Kati. Me ja dja me ì rũnh o kutewa. Nhym be, me rũnh o kutewaja gêdja me pãnh kajgo mex ne me katẽ tễ. Mỳkam? Bir, Metĩndjwỳnh ne amiwỳr me krãptĩ 'uw. Nhym be, kute mekam me ngrêrebit amijo me utàr. Nãm ã Jeju arkum ane.

Ajte amityk'ã ujarěnh.

Mak 10.32; Ruk 18.31

¹⁷Ne kam ajte prykôt mō. Kôt ba djwÿnhbê 12 ne aro mō. Krĩraxbê Djeruxarê'yÿr ar àbir tē nhyṃ arÿm me kàxã aro tēn arkum,

¹⁸—Ë, ota gwaj arÿm Djeruxarê'yÿr badjàbirn babôxmã. Nhyṃ kam ba ije amijo inhĩ dja me apÿnh me rÿnhmã ikanga. Dja me me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bēnjadjwÿr arkum ikangan Môj djê kukràdjà mar djwÿnhmãdjwÿ ikanga. Kam dja me ikà mex jarēn ijã abenmã kum, “Axwekumrēx. Gê me pãnh tu bĩnkumrēx”, ane.

¹⁹Ne kam me bajtemmã ikanga nhyṃ me arÿm ijã bēno ajkēn mry kà punuo ikaprêprê:k ne. Ne kam arÿm pĩte'y'ã inhô ba arÿm ty. Nhyṃ kam ijã akatin akatin akati ba kam akubyn itĩn ne. Nãm ã Jeju arkum ane.

Ar kute ajte amirax jabej.

Mak 10.35; Ruk 22.24

²⁰Nhyṃ kam Djebedêu prõ Jeju'yÿr kra aro tē. Ne kam 'yÿr aro bôx ne parbê kōnkrão nhÿn kum rax jarē. Kute mÿjja'ã 'wÿrmã ne 'yÿr bôx.

²¹Nhyṃ kum, “Mÿj nã”? ane. Nhyṃ kum, —Me kadjy abēnjadjwÿr ne aje amim me utàr ne aje meo abakam gê ikra amãnhkrutja ar rax ne anhikô'ã memã nhÿ. Gê ja adjubôk'ãnh nhÿ nhyṃ ja adjuge'ãnh nhÿ, ane.

²²Nhyṃ Jeju kum, —Gêt kon. Ë, nã gãm arĩk amim 'ã karõn imã arē. Ba ar amã arē gar ama. Dja ba ngõnhkrã kam kangô jao ikõ. Djãm ar aje ipyràk ne kangô jao akõmmã? Dja me ngômã ijadjà. Djãm ar aje ipyràk nhyṃ ngômã me kute ar ajadjàrmã? Nãm ã arkum ane. Bir, mÿj'ã ne kangô jao kōm ne ngômã adjàrja jakre? Bir, amitokry kume:x'ã ne akre. Nhyṃ ar kute uràk jabej ne ar kukij. Ar tokryo kute Jeju tokry pyràk jabej ne ar kukij. Nhyṃ ar Jejumã kum, —Nà. Kadjy ar ije apyràk, ane.

²³Nhyṃ Jeju arkum, —Mrãmri dja gar aje ipyràk ne atokry kumex ma. Mrãmri dja gar kangô jao ikõ nhyṃ me ngômã ar ajadjà. Be, djãm ba ne ba ar amã inhikô'ã ar anhÿrmã arē got? Be, Ibãm kute amrêbê: amijo me'õ ar utàr, ar ta dja ar inhikô'ã memã nhÿ. Nãm ã Xijagumē Djuão arkum ane.

²⁴Nhym kôt ba djwÿnh Ar kubê 10 arÿm ar kabên man arÿm arkum àkrê. Ar arÿm kamy amãnhkrutja, Xijagumê Djuão arkum àkrê ne.

²⁵Nhym Jeju amiwÿr ar ku'uw ne arkum, —Me bajtemkam me bënjadjwÿr ne me àpênh'ã memã àpnênh ne memã bën tÿx ar o ba. Nãm ã me bajtemkam me rÿnh ar meo bao ane. Gar arÿm ama.

²⁶Djãm ar ga gar aje me kudjwamã? Kati. Ar ga dja gar ã anhÿr kêtikumrêx ne. Ar ajõ abenkam arax prãm jabej gêdja amijo kajgon tu ar amã àpênh ar ba.

²⁷Ga kam ar ajõ aben kadjy abënjadjwÿr rax prãm jabej gêdja tu amijo kâtàm ne tu ar amã àpênh kajgo ba.

²⁸Ba ije amijo inhÿ djãm me imã àpênh kadjy ne ba amrê tẽ? Kati, ba dja ba memã apê. Me ren ta amijaxwe pãnh tokryn arÿm ty. Nhym be kati. Me krãptÿ jaxwe pãnh ba dja ba itokryn arÿm ty. Memã idjapênh ja kadjy ne ba amrê tẽ. Nãm ã Jeju arkum ane.

Me'õ no rã akubyn rÿt.

²⁹Nhym kam ar krÿrAXBê Djeriko kurÿm kator tẽ nhym me krãptÿ: arÿm arkôt mõ.

³⁰Nhym ar no rã amãnhkrutja pry japkre'ã nhÿ. Nhym me abenmã kum, “Jeju ne tẽ”, anhÿro kumex nhym ar arÿm kuman kam kum amijo akij, —Ë, amã ar ikaprÿ, Bënjadjwÿr djwÿnh, Dawi tàm djwÿ 'õ, ane.

³¹Nhym me krãptÿ mörja arkum bën tÿx ne arkum, —E kum ar anhikrê, ane. Nhym kam ar tu kum àkjêro bën kum, —Ë, gop amã ar ikaprÿ, Bënjadjwÿr djwÿnh. Dawi tàm djwÿ 'õ, ane.

³²Nhym Jeju ar kabên man arÿm arek arkum dja. Arkum djan amiwÿr ar ku'uw nhym ar 'ÿr bôx. Nhym arÿm arkum, —Mÿj ne ba ije ar ajomã? ane.

³³Nhym ar kum, —Bënjadjwÿr djwÿnh, bar on irÿt, ane.

³⁴Nhym Jeju arÿm kum ar kaprÿn ar no kupê. Nhym ar no kupênhmê ro'ã ar rÿt ne arÿm kôt tẽ.

Matêu 21

Jeju rax ne Djeruxarēmã àr.

Mak 11.1; Ruk 19.28; Dju r 12.12

¹⁻²Nhym Jejumẽ ar prykôt mō:n kam krĩrAXBê Djeruxarẽ kuri krĩ ngrire ja'yr bôx. Krãnhrebê Oriwêre'ã rwỳkbê ne krĩ ngrire jabê Bepadjê. Ar krĩ ngrire ja'yr bôx nhym arỳm kôt ba djwỳnh amãnhkrutmã kum, —Pry ja'ã dja gar arek katàt krĩwãmã tẽ. Nhym ar akutã pry kator kraxkam dja gar mry'ã krĩwã pumũ, djumẽtuwã pumũ. Kraremẽ dja gar omũ. Nhym me kute mrywã pĩ maktã krã djê nhym amẽ ãmwã dja gar 'ãpre bôn amrẽ amẽo tẽ.

³Godja me'õ 'ã ar amã kabẽn jabej gar kum, “Bẽnjadjwỳr 'ã tẽm prãm. Dja 'ã tẽn kam akuby:n amã ano”, ane. Nhym kam dja on ar amã, “Ajrã, 'yr o tẽ.” Nãm ã Jeju arkum ane.

⁴Mỳkam ne ã arkum ane? Bir, amrêbê: ne ujarẽnh djwỳnh me bakukãmãremã 'ã ajarẽ. Jeju djumẽtu'ã tẽm'ã ajarẽ. Metĩndjwỳnh kukwakam memã 'ã ajarẽ.

⁵Ne memã kum, "Dja ga Xijãokam me jamã kum”, KrĩrAXBê Djeruxarẽ'ã ne memã Xijão jarẽ. Nãm memã kum, "Dja ga Xijãokam me jamã kum, 'Ota me anhõ Bẽnjadjwỳr rax me awỳr bôxmã. Nãm kabôt katin mry jabatãnh nyre'ã nhỹ. Mry'ã krĩ kra'ã ne nhỹn me awỳr bôx', ane. Dja ga ã Xijãokam me jamã ane.” Nãm ã ujarẽnh djwỳnh me bakukãmãremã ane nhym me arỳm aben djô'ã abenmã arẽho mō:. Arẽho mōr tãmtã arỳm 'yr o bôx. Tũ:mrãm Jeju arỳm me bakamingrãnyrekam kato. Ne ar ban kam kute arỳm mry'ã krĩja'yr kôt ba djwỳnh janorja'yr o bôx. Ujarẽnh djwỳnh kute me bakukãmãremã ujarẽnh kôt ne mry'ã krĩja'yr arỳm ar ano.

⁶Nhym kam ar arỳm 'yr tẽn 'yr bôx. Jeju kute arkum 'ã karõ kôt ar 'yr tẽn 'yr bôx. Ne kam mrymẽ krare 'ãpre bô.

⁷Ne kam akubyn 'yr o bôx. Ne kam arỳm aminhõ kubêkà krãkào pôx ne o amẽ mry nhibũm'ã kum aty. Nhym arỳm krare'ã nhỹn arỳm tẽ.

⁸Nhym kam me krãptĩ: aminhõ kubêkà krãkào pôx ne arỳm kukãm kum pry'ã o atyo mō. 'Ã tẽm kadjy kum pry'ã kum atyo mō. Nhym me kwỳ pi'ô

nhikên arým kukãm pry'ã kum atyo mō. Me ta kukràdjà kôt ne me ã Běnjadjwỳr rax kukãm pry'ã kum atyo mō.

⁹Nhym me krãptĩ: kukãm mō, o àkjêr mō nhym ajte me krãptĩ: kôt o àkjêr mō. Nãm me o àkjêr mōn kàj bê abenmã kum, Metĩndjwỳnhmã kum, —Jejubê me inhō Běnjadjwỳr rax. Běnjadjwỳr raxbê Dawi tàmdjwỳ. ãm mexkumrêx. Kam me ikĩ:nhkumrêx. Gê on me ipytà. Gê Metĩndjwỳnh o kĩnh rax. Metĩndjwỳnh kukwakam ne arým me bakadjy bōx. Gê me kàjkwakamdjwỳ Metĩndjwỳnhmã mextire jarēho kumex. Gê on me ipytà. Nãm me ã Jejuo àkjêro mōro ane.

¹⁰Nhym kam arým Djeruxarēmã wadjà. Nhym kam krĩraxkam me kunĩ te no katon 'ã aben kukjêro kumex ne abenmã kum, —Mỳj me'õ ne bōx? Mỳj me'õ ne bōx? anhỹro kumex.

¹¹Nhym me krãptĩ: memã kum, —Jeju ne bōx. Metĩndjwỳnh kukwakam ne ar me bamã 'ã ujarēnh ba. Pykabê Garrêjakam krĩraxbê Nadjarekam ne Jeju abatành djà. Nãm ã me krãptĩ memã ane.

Kute kikreti nêje me anor.

Mak 11.15; Ruk 19.45

¹²Nhym kam Jeju Metĩndjwỳnh nhō kikretimã tēn wadjà. Nhym me kute memã mỳjja nhōr djwỳnh kam kumex. Nhym me kute memã mỳjjao pãnh ne amim byr kadjy ne me me'ã kumex. Nhym arým bōm me rēnhō tē. Nhym me kute me õ pi'òk kaprĩ pãnh memã kikreti nhō pi'òk kaprĩ nhōr kadjy ne me kumex nhym mebê pĩponho àpanho tē. Nhym me kute tut nhōr djwỳnhdjwỳ kumex nhym mebê krĩ djà nhikô rēnhō tē.

¹³Ne kam memã kum, —Amrêbê: ne me bakukãmãre Metĩndjwỳnh kabēn'ã pi'òk no'òk ne. Kamã ne Metĩndjwỳnh ta memã kum, "Inhō kikreti ja'ã dja me abenmã kum, 'Me kute Metĩndjwỳnhmã kabēn kadjy ne õ kikreti wã', ane. Dja me ã inhō kikreti'ã abenmã ane." Nãm ã Metĩndjwỳnh pi'òkkam ane. Nhym be, me ga ne ga me kam aje me àkĩnhĩo aben pydji djà. Nãm ã Jeju memã ane.

¹⁴Nhym kam Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam me no rãmẽ me mrãnh punu 'ỳr bõxo kumex nhym arỳm meo mex.

¹⁵Nhym kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnhmẽ ne me Jeju djàpênh me:xkumrẽxja pumũn ajte me prĩre pumũ. Me prĩre ne me kikretikam kàj bê o akij ne kum, —Jejubê me inhõ bẽnjadjwỳr rax. Bẽnjadjwỳr raxbê Dawi tàmđjwỳ. Ấm mexkumrẽx. Kam me ikĩnhkumrẽx. Gê on me ipytà, ane. Nhym me me omũn me kuman arỳm ngryk ne.

¹⁶Ngryk ne arỳm Jejumã kum, —Djãm aje me prĩre kabẽnja mar kêt? ane. Nhym memã kum, —Nà, arỳm ba kuma. Ba ar amã arẽ gar ama. Me bakukãmãre ne amrêbê: Metĩndjwỳnhmã me prĩre ja'ã ajarẽ. Me kum, "Me prĩremẽ me karàremẽ ne ga memã me kabẽn mexmã 'ã karõ nhym me arỳm amã mextire jarênh mexkumrẽx." Nãm ã me bakukãmãre Metĩndjwỳnhmã ane. Nhym me arỳm kuman amũ aben djô'ã abenmã arênhõ mõi. Arênhõ mõi tãmã arỳm iwỳr o bõx. Tũmràm me bakamingrãnyrekam me prĩre arỳm imã amikĩnh jarênhõ kumex. Me bakukãmãre kute Metĩndjwỳnhmã me prĩre ja'ã ujarênh kôt ne me prĩre arỳm imã amikĩnh jarẽ. Nãm ã Jeju memã ane.

¹⁷Nãm memã anen kam arỳm memã kàx ne krĩrax kurũm katon tẽ. Ne tẽ:n arỳm krĩ ngrirebê Betanha'ỳr bõx. Ne kam arỳm kam ngõr.

Ar kute tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽxmã 'ã ujarênh.

Mak 11.20; Dju r 14.13; Xij 1.6

¹⁸Nhym 'ã akati nhym ajte akubyn krĩraxbê Djeruxarẽmã tẽ. Nãm 'ỳr tẽ:n kam arỳm kum prãm.

¹⁹Ne arỳm prykôt pidjôbê pigêre pumũn 'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Ne te ô jabej. Ôbit ne kumex. Ne kam kum, —Gê ajte adjô'õ jêt kêtumrẽx, ane. Nhym arỳm tẽmbê ngrà.

²⁰Nhym kam kôt ba djwỳnh ar arỳm omũn kam no tyn abenmã kum, —Je, mã ne bàrio nhym myt tãmkam ngrà? ane.

²¹Nhym Jeju arkum, —Ba ar amã arẽ gar ama. Dja gar kadjy tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽx. Kwãrĩk wãnh anhõkre kadjwỳnhbẽ amim, —Kon, birãm dja ipêx, kon, anhỹr kêt. Gar ren tu amim kamnhĩxkumrẽx ne ren arỳm ã pidjõbẽ pigêremã ane nhym ren arỳm ã ngrào ane. Djãm jabit? Kati, gar ren krãnhwãmã kum, “On amikaban ngõ jabatãnh mũjakam mõn tỹm”, ane. Nhym ren arỳm akabẽn kõt mrãmri ã amijo ane.

²²Dja gar mỳjjao Metĩndjwỳnhmã a'uw ne tu kadjy amim kamnhĩxkumrẽx nhym arỳm ar akabẽn kõt ã ar amã mỳjjao ane. Mrãmri ne ba ar amã ja jarẽnhkumrẽx. Nãm ã Jeju arkum ane.

Me kute rax jabej Jeju kukjêr.

Mak 11.27; Ruk 20.1

²³Ne kam arỳm Metĩndjwỳnh nhõ kikreti'ỳr bõx ne kum wadjà. Ne kam arỳm kam memã Metĩndjwỳnh kukràdjà'ã ujarẽho dja. Nhym me rũnh arỳm 'ỳr bõx. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ mebêngêtmẽ 'ỳr bõx. 'Ỳr bõx ne amũja'ã kute kikreti kurũm me anorja jabej kukij ne kum, —Mỳj me'õ kabẽnkõt ne ga ar ã meo anhỹro aba? Mỳj me'õ ne amã me'ã karõ ga kam amũ ô'ã bõm ar me rẽho aba? ane.

²⁴Nhym Jeju memã kum, —Badjwỳ dja ba mỳjja jabej me akukja. Me akumrẽx dja ga me imã arẽ. Ba kam arỳm badjwỳ ije mỳj me'õ kabẽnkõt ar me anoro ibaja me amã arẽ.

²⁵Djuão kute ngõmã me angjênhja djãm me kabẽn kõt ne arĩk ar ngõmã me angjêho ba? Nàr djãm Metĩndjwỳnh kabẽnkõt? Imã arẽ, ane. Nhym kam me abenkam kangan abenmã kum, —Je mỳj dja gwaj kum nẽ? Dja gwaj kum “Metĩndjwỳnh kabẽnkõt”, ane nhym kam gwaj bamã kabẽn 'õ jarẽn gwaj bamã, “Bir be, mỳkam ne ga me amim Djuão kabẽnja mar kêt ne”? ane.

²⁶Nàr dja gwaj kum, “Me kabẽnkõt ne tu arĩk ar ngõmã me angjêho ba”, ane nhym kam me krãptĩ ren o ngryk ne kum gwaj bakurê gwaj ren kam bamã me uma ne. Me kàtãm ja ne me arỳm Djuão kabẽn man kum kĩnh ne

ne o Metĩndjwỳnh kabēn jarēnh djwỳnh ne. Dja gwaj kam ane nhyṃ me arỳm o ngryk ne, ane.

²⁷Nām me ã abenmã anen kam Jejumã kum, —Kon ne. Me ije mar kêt. Mỳj me'õ kabēnkôt Djuão kute ngômã me angjēnhja me ije mar kêtê, ane. Nhyṃ kam memã kum, —Bir be, dja ba badjwỳ me amã arēnh kêt ne. Mỳj me'õ kabēnkôt ije ar meo iba ja dja ba me amã arēnh kêt ne, ane.

Me'õ kra amānhkrut'ã ujarēnh.

²⁸Ne kam ajte memã kum, —Be, mỳj ne ga me me'õ krakam ama? Me'õ kra amānhkrut. Ne kam arỳm kutewa'ỳr tēn kum, “Akmere, akati jakam dja ga gu banhõ pidjôkôkam apê”, ane.

²⁹Nhyṃ kum, “Kê, kati”, ane. Ne kam tē. Arỳm amimaro tē:n arỳm amim ngryk ne, ne amim, “Kati. Dja ba pidjôkô'ỳr tē”, ane. Ne arỳm 'ỳr tē.

³⁰Nhyṃ kam bām kutapu'ỳr tēn àpēnh'ỳr ano. Nhyṃ kum, “Djũnwã, dja ba arỳm akabēn kôt 'ỳr tē”, ane. Ne kam atekam arek nhỹn 'ỳr tēm kêt. Be, tām ne ja.

³¹Ba me amã arē. Nhỹnh ja ne bām kabēn man kôt amijo tē? Nām ã Jeju me rũnhmã ane. Kutewa kute bāmmã, “Kati”, anhỹr ne kam kute amimarja ne Jeju kute me axwe'ã akre. Kute mrāmri ne me axwe pyræk. Nām arỳm amima. Amiman kam arỳm Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akēx ne tu amim markumrēx. Nhyṃ be, kutapu kute bāmmã 'êx ne Jeju kute me rũnh'ã akre. Kute mrāmri ne me rũnh pyræk. Me kute Metĩndjwỳnh kôt kabēn djir kajgon kam kute kabēn mar kêt ne. Nām Jeju me rũnh kukij ne memã kum, —Nhỹnhja ne bām kabēn man kôt amijo tē? Nhyṃ me kum, “Kutewaja”, ane. Nhyṃ memã kum, —Ba me amã arē ga me ama. Djām me arũnhja dja ga me akumrēx kàjkwakam Bēnjadjwỳr djwỳnh kôt dja nhyṃ me ajo ba? Kati. Pykakam me bēnjadjwỳr bajtemmã pi'ôk kaprĩo atom djwỳnhmē me nire kuprỳmē, me aje memã axwe jarēnhja dja me kàjkwakam Bēnjadjwỳr djwỳnh kôt dja nhyṃ arỳm ar meo ba. Ga me kam arỳm wānh dja.

³²Mỳkam? Bir, Djuão ne me awỳr bôx. Kute katàt me amã pry jakre kadjy me awỳr bôx. Kôt ga me Metĩndjwỳnhmã amex kadjy me awỳr bôx. Ga me

kam amim Djuão mar kêt. Nhym be, pykakam me bënjadjwÿr bajtemmã pi'òk kaprïo atom djwÿnhmẽ me nire kuprÿmẽ ne me tu amim Djuão markumrëx. Ga me kam arÿm me omũ. Ne te me omũ. Me ga ne ga me wãnh ajaxwemã anhirer ne amim mar kêt. Mrãmri ne ba me amã ja jarënhkumrëx. Nãm ã Jeju me rÿnhmã ane.

³³Ne kam ajte memã atemã mÿjja'ã ujarënh jakreo tën memã kum, —Ë, jadjwÿ dja ga me ama. Me'õ ne pur rax ne kudjin kam kam amim pidjô kumex ne kadjy bu'ã këno kôkayr kum o ipòk ne. Ne kam pidjô janënh djãmã kren ipêx. Ne pidjô pumÿnh djwÿnh ku'ê djà'ã par prëkti nhipêx. Ne kam me kwÿmã kum, —Gora me imã o djuw mex. Gora gê abatãnh ne ô ga amim kwÿo atom ne imã mÿm kwÿo atom. Nãm ã me rÿnhmã ane. Mebê idjaer'ã ne Jeju pidjô jakren me rÿnh'ã pidjôo djuw mex djwÿnh jakren Metÿndjwÿnh'ã õ pidjôkô djwÿnh jakren kam arek memã 'ã ujarëho djan memã kum, —Õ pidjôkô djwÿnh ã memã anen kam atemã pyka 'õmã tẽ. Ne kam kam wãnh ar ba.

³⁴Nhym arÿm pidjôja tuk ne kumex. Nhym kam õ pidjôkô djwÿnhja arÿm 'ã mytyrwÿ jakren kam 'ÿr õ àpênh kwÿ jano. Ar kute memã arënh nhym me kute kum pidjô kwÿo atom ne kute arkôt anor kadjy ne 'ÿr ar ano.

³⁵Nhym kam ar 'ÿr tën bôx nhym kam me kute pidjôo djuw mexja ate ar 'õja kaprêprê:k ne ar'õnh bÿn ar 'õ këno titik.

³⁶Nhym kam ajte memã õ àpênh krãptÿ jano nhym me ajte ã aro ane.

³⁷Nhym kam tekrekam me'ÿr kra jano. Nãm amim, “Godja ikra me'ÿr bôx nhym me arÿm mar jabej”, ane. Ne arÿm me'ÿr kra jano nhym me'ÿr bôx.

³⁸Nhym o djuw mex djwÿnh arÿm kra pumÿn abenmã kum, “Be, kra ne wã. Gwaj on kubĩ. Tãmja dja bãm kum mÿjja kunĩ ngã, õ nêkrêx kunĩ kanga. Gwaj on tãmja bÿn kam amim õ nêkrêx, õ mÿjja, õ pidjôja kunĩo aminhõ”, ane.

³⁹Ne kam arým o tým. O tým ne pidjôkô kurúm bôm kumên arým kubĩ. Tãm ne ja, ane. Me rûnh'ã ne Jeju pidjô pumûnh djwýnh jakre. Me kute mrãmri ne me rûnh pyræk. Ne kam ajte memã kum,

⁴⁰—Mýj gêdja ô pidjôkô djwýnhja bôx ne ajmã pidjô pumûnh djwýnh on? Nãm Jeju ã me rûnhmã ane.

⁴¹Nhym me kum, —Bir, dja prïne me axwejao ajkên me imex ne kam ô pidjôkôja atemã me ja'ômã kungã nhym me arým pidjô tukkam arým kum pidjô nhôrkumrêx, ane.

⁴²Nhym kam Jeju ajte memã me kukãmãre kabên jarên memã kum, — Amrêbê: ne me bakukãmãre Metĩndjwýnh kabên jarên memã kum, "E kum kên ja ne me kute kikreo ãm djwýnhja kute kikremã armã te omûn kam bôm kumê. Kên ja ne arým kute kikremã o kajpar, kum o kajpar tÿxi. Bënjadjwýr djwýnh ta ne ã këno ane gu me omû nhym kam gu bamã mexkumrêx." Nãm ã me bakukãmãre memã anen arým 'ã pi'ôk no'ôk ne. Djãm me aje omûnh ne mar kêt? Nãm Jeju ã me rûnhmã ane. Nãm amijã kên jakre. Ne me rûnh'ã kikreo ãm djwýnh jakre. Me rûnh kute mrãmri ne kikreo ãm djwýnh pyræk ne arým Jeju kanga. Me rûnh kute kanga'ã ne Jeju me rûnhmã ja jarê.

⁴³Ne kam ajte memã kum, —Ba me amã arê ga me ama. Metĩndjwýnh bit kute amim me apytâr ne ar me ajo bamã. Nhym be, kati. Dja me akangan me apãnh amim me bajtem pytàn meo ba. Nhym me kam arým kute pidjô djô mex pyræk ne imã mexkumrêx ne axwe kêt. Nãm Jeju ã me rûnhmã ane.

⁴⁴Ne kam ajte memã kum, —Ë, kên ja gêdja ga me ajô 'ã tým ne prïne 'ã amikrakrak ne. Nhym be, ta gêdja me ajô nhiby tým ne prïne angãn prïne pyka mẽ ajo amrà, ane.

⁴⁵Jeju memã ja jarê. Me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhô bënjadjwýrmê mebê pardjêumã ja jarê nhym me arým kuman amim, —Be, me bajã ne pidjôo djuw mex djwýnhmê kikreo ãm djwýnh jakren me bamã 'ã ajarê, ane.

⁴⁶Ne kam me bit kute o tÿmmã te 'ã amijakre. Me krãptĩ ne me Jeju'ã amim, —Be, Metĩndjwÿnh kukwakam memã 'ã ujarẽnh ba, ane. Nhyim kam me me umaje te 'ã amijakre.

Matêu 22

Bĕnjadjwÿr rax kute abenã ar mĕnh.

Ruk 14.16

¹Nhyim kam Jeju ajte apÿnh kukràdjã djãri'ã memã mÿjja jakren memã 'ã ajarẽn memã kum,

²—Kàjkwakam Bĕnjadjwÿr djwÿnh kute amim me utàr ne ar meo ba'ã dja ba bĕnjadjwÿr rax'õ jakren 'ã ajarẽ gar ama. Be, bĕnjadjwÿr rax arÿm kute kra'ã prõ mĕnhmã. Amrĕbĕ ne kadjy memã arẽ.

³Ne kam arÿm kute amrĕbĕ memã arĕnhja'ÿr õ àpĕnh ar ano. Kute abenã ar mĕnh djã'ÿr me 'wÿr kadjy ar ano. Nhyim ar me'ÿr bõx ne memã arẽ. Nhyim me arÿm arkum, —Kati, 'ÿr ar imõr prãm kĕt, ane. Nhyim kam ar akubyn bĕnjadjwÿr'ÿr bõx ne arÿm kum arẽ.

⁴Nhyim kam õ àpĕnh 'õdjwÿ arkum, —Dja gar amrĕbĕ ije memã arĕnhjamã ikabĕn jarĕn memã kum, “Ē, arÿm ne ba me akadjy inhõ jadjuw nhyim kumex. Inhõ mrytimĕ abatãnh nyre twÿmtijamĕ ne me arÿm kupa. Arÿm ne ba mÿjja kunĩo mex. Dja ga me amrĕ abenã ar mĕnh djã'ÿr mõ”, ane. Dja gar ã memã ane. Nãm ã bĕnjadjwÿr arkum ane. Nhyim ar arÿm me'ÿr tĕn kõt memã arẽ.

⁵Nhyim me ate krã. Me kwÿ ja ne me õ purmã mõ nhyim me kwÿ ja õ nĕkrĕx'ÿr mõ.

⁶Nhyim me kwÿ ja ne me arÿm aro rôrõk ne aro ajkĕn arÿm ar kupa.

⁷Nhyim kam bĕnjadjwÿr rax arÿm arĕnh man arÿm ngryk ne. Ne kam arÿm õ krãkamngõnh krãptĩmã 'ã karõn me'ÿr me ano. Nhyim me arÿm kabĕnkõt me'ÿr mõn arÿm me'ÿr bõx. Me'ÿr bõx ne arÿm me kupan mebĕ krĩraxmã adjã nhyim arÿm xĕr.

⁸Nhym kam ajte bĕnjadjwÿrja ò àpĕnh arkum, —Ije abenã ar mĕnh kadjy ne ba arÿm pŕĭne mÿjjao mex nhym nõ. Nhym be, ije memã arĕnhja ne me kadjy mex kĕt.

⁹Jakam dja gar apÿnh pry bikjĕr djari kôt tĕn ar aje me omũnh kunĩ memã akrà gĕ me amrĕ mō gwaj baro'ã banhō kwÿ krĕ gwaj bakĩnh kati, ane.

¹⁰Kam, ò àpĕnh ar arÿm apÿnh pry djari kôt tĕn arÿm kute me omũnh kunĩo atomo tĕ. Me mex nàr me punu kunĩo atomo tĕ:n meo bōx. Nhym me kam pŕĭne abenã ar mĕnh djàkam kikre kre jaĕ.

¹¹Nhym kam arÿm bĕnjadjwÿr rax wadjàn me omũnho tĕ. Nhym wãnh me'õ dja. Kute abenã me rĕnh'ÿr me ngjĕx kadjy me ò kubĕkà jadjàr kĕt ne dja.

¹²Nhym arÿm omũn kum, —Akmere, nã gãm abenã me rĕnh'ÿr me ngjĕx kadjy me ò kubĕkà jadjàr kĕt ne wadjà. Mÿj ne ga nĕn wadjà? ane. Nhym arÿm te kute aminĕje kum kabĕn'õ jarĕnhmã.

¹³Nhym kam bĕnjadjwÿr rax ò àpĕnhmã kum, —Dja gar inÿx 'ãpren te 'ãpren amũ o tĕn bōm amĕ. Wãnh ne me akamàt kô tykkam amim ngryk ne mÿro kumex ne tokry djàje amijanĕnho kumex. Me ikô'ã dja gar amĕ, ane. Nhym me ã me'õo ane. Tãm ne ja.

¹⁴Be, Metĩndjwÿnh ne amiwÿr me krãptĩ 'uw. Nhym be, kute mekam me ngrĕrebit amijo me utàr. Nãm Jeju ã memã ane.

Me kute Xedjamã pi'òk kapŕĩ nhõr.

Mak 12.13; Ruk 20.20; Rô 12.1

¹⁵Nhym kam mebĕ pardjĕu arÿm mã tĕn Jejuo aben ma. Nãm me abenmã kum, —Mÿj gĕdja gwaj Jejumã arĕ nhym arÿm gwaj bamã bĕnjadjwÿr'ã kabĕn punu'õ jarĕ? Dja bĕnjadjwÿr'ã kabĕn punu jabej nhym me arÿm kum axwe jarĕ, ane.

¹⁶Nãm me aben man kam arÿm 'ÿr ò me ja kwÿ jano. Erodji nhõ me ja kwÿ ne me adjwÿnhdjwÿ 'ÿr me ano. Nhym me 'ÿr bōx ne kum, —Ujarĕnh djwÿnh, bar arÿm ama. Ga ne ga akabĕn katàtkumrĕx ne Metĩndjwÿnh

kabën kôt me kute amijo ba'ã memã adjujarënh katàtkumrëx. Amã me rünh pyma kêt. Me rünhmë me kajgomë ne ga memã akabëno aben pyræk.

¹⁷Ba me akukja ga me imã arë. Me rünh kunĩ nhõ bënjadjwÿr raxbê Xedja. Mebê idjaer kute o me bajtemja. Djãm Metĩndjwÿnh kukràdjà kôt ne gu me baje bënjadjwÿr Xedjamã pi'òk kaprĩ nhõrmã? Nàr kon? Goja on me imã arë, ane.

¹⁸Nhym Jeju arÿm me axwe kôt tu me kuman memã kum, —Me ga ne ga me amijo ajêx ne amijo Metĩndjwÿnh mar mexo aba. Nok ba ren me amã, “Metĩndjwÿnh kabën kupa'ã ne me kum òro ba”, ane ga me ren memã kum, “Be, Jeju axwekumrëx. Ga, kute bënjadjwÿr raxbê Xedjabê pi'òk kaprĩ nê prãmja pumũ”, ane. Ga me ren memã anen ren arÿm memã ikurêtuw. Nã gãm me ajêx ne aje Metĩndjwÿnh mar.

¹⁹Amrë imã pi'òk kaprĩo tẽ, me aje kum òrja o tẽ ba me amã omũ, ane. Nhym me arÿm 'ÿr ngônphonho pi'òk kaprĩ pydjio tẽn kum kungã.

²⁰Nhym memã kum, —Mÿj me'õ ne 'ã karõja? Ne mÿj me'õ ne 'ã idji jêtja?

²¹Nhym me kum, —E kum be Xedja karõ, ane. Nhym memã kum, —Bir be, ò pi'òk kaprĩ. Dja ga me kum angã. Nhym be, Metĩndjwÿnh nhõ mÿjjabit dja ga me Metĩndjwÿnhmã angã. Nãm Jeju ã memã ane nhym me arÿm kabën ma.

²²Ne arÿm te kute mÿjja'õ jarënhmã kam no tyn dja. Ne kam arÿm kum kàx ne mã tẽ.

Me tyk akubyn tĩn mÿr jabej me Jejumã kabën.

Mak 12.18; Ruk 20.27; Tex k 4.16; Ap 20.4

²³Nhym kam myt tãmkam mebê xadjudjêu kwÿ 'ÿr bõx. Mebê xadjudjêu ne me arĩk memã kum, —Be, me tyk akubyn tĩn prãm kêtikumrëx, anhÿr ar o ba. Nãm me 'ÿr bõx ne kukij ne kum,

²⁴—Ujarënh djwÿnh, me bakukãmãre Mõj djê ne amrëbê: me bamã, "Godja me'õ prõ'ÿr mõn kra kêt rãã tyk jabej mÿj dja me nẽ? Bir, dja kamymë ar aben djàkam ikwãja'õ 'ÿr mõ. Ne kum kra djin kukrij nhym abatành ne. Me kute 'ã abenmã kum, ‘Be, kamy tyk kra ne wã’, anhÿr ne kute kamy tyk mar

tỳx rã'ã kadjy.” Nãm ã me bakukãmãre Mòjdjê me bamã ane, ane. Mebê xadjudjêu ne me ã Jejumã ane.

²⁵Ne kôt arík kum, —Be, ar my aben djàkam ikwãbê 7. Ne kam kutewa prõ'ỳr mō. Ne kam kra kêt rã'ã ty. Nhym prōja arỳm 'uwtĩ. Nhym kam atãri kamyreja 'ỳr mō. Ne kam ã ane, kra kêt rã'ã ty.

²⁶Nhym aben totokmã Ar kubê 7 kunĩ kudjwa ã anen 'ỳr ban kra kêt rã'ã ty.

²⁷Nhym kam ar prōjadjwỳ arỳm ar o ino ren ty. Ja ne ba me kuman amã arẽ.

²⁸Ar kubê 7 ne ar aben totokmã kamy prõ'ỳr ba. Godja we ar kunĩ akubyn tĩn ne àbir jabej we àbirkam nhỹnh kamyja dja ajte 'ỳr mō? ane. Me ta kute we me tyk akubyn tĩn kêt jarẽnh mỳr jabej ne me ã Jejumã ane. Me kute o àpanh nhym binhikrênh kadjy nàràm ne mebê xadjudjêu ã kum ane.

²⁹Nhym Jeju arỳm memã kum, —Me aje Metĩndjwỳnh kabẽn'ã pi'òk no'òk mar kêt ne me aje Metĩndjwỳnh tỳ:xkumrẽx mar kêt. Nã gãm me arík Metĩndjwỳnh kupa'ã memã 'ã adjujarẽnh aba.

³⁰Be, me tyk ne akubyn tĩnkam djãm me ajte abenwỳr ba? Kati, akubyn me tĩnkam dja me abenwỳr ba prãm kêtumrẽx. Kam dja me kute Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh pyræk.

³¹Be, mrãmri me tyk akubyn tĩnkumrẽx. Amrêbê: Metĩndjwỳnh kute me bakukãmãremã kabẽn jarẽnh. Me tyk akubyn tĩn'ã kute kabẽn jarẽnh nhym me kute 'ã pi'òk no'òk djãm me aje amim arẽnh kêt?

³²Nãm me bakukãmãremã kum, "Tbê Abraãomẽ Idjakmẽ Djako ar ò Metĩndjwỳnh”, ane. Bir be, ar tyk tũmja Metĩndjwỳnhmã tĩn ne ar ba nĩj pumũ. Djãm Metĩndjwỳnhbê me tyk nhõ Metĩndjwỳnh? Kati. Metĩndjwỳnh ne me tĩn nhõ Metĩndjwỳnh. Me tyk kunĩ ne me kum tĩn. Kam ne ba me amã, —Metĩndjwỳnh ne kubê me tĩn nhõ Metĩndjwỳnh. Nãm Jeju ã mebê xadjudjêumã ane.

³³Nhym me krãptĩ: kuman te kute mỳjja'õ jarẽnhmã kam no tyn kumex.

Me kute kukràdjà jabej Jeju kukjêr.

Mak 12.28; Ruk 10.25

³⁴Jeju mebê xadjudjêumã ane nhym me amijã maje arÿm anhikrê. Amijã maje anhikrê nhym mebê pardjêu arÿm arênh man arÿm akuprô.

³⁵Me'ôbê ne Môjdjê kukràdjà mar djwÿnh. Tãm ne Jeju'ÿr bôx ne kute amak mex jabej kabimã. Kute Môjdjê kukràdjà jabej kukjêrmã. Jeju kute kukràdjà kupa'ã arênh kadjy nàrà m ne kum kabên ne kum,

³⁶—Ujarênh djwÿnh, Môjdjê kute Metĩndjwÿnh kukwakam kabên kukràdjà jarênh, kute kam me kute katàt amijo ba'ã memã karôja nhÿnh kabênja ne mexo kute kunĩ jakrenh? ane.

³⁷Nhym Jeju kum, —Be, nãm memã kum, "Me anhô Běnjadjwÿr djwÿnh, me Atĩndjwÿnh dja ga me amã kĩnh, amã abêo katàt me kunĩ, mÿjja kunĩ jakre. Djãm ajajkwaobit amã Metĩndjwÿnh jabêmã? Kati. Ajamak, akadjwÿnhbê, akukràdjà kunĩo dja ga me amã abê:", ane.

³⁸Be, tãm ne ja. Metĩndjwÿnh kabên mexo kute kabên kunĩ jakrenh ne ja.

³⁹Ne kam atãri Môjdjê ajte 'ô kute uràk memã arên memã kum, "Me amã amibu'ã me ja jabê. Kute mrãmri ne ga me amã amijabêja pyràk dja ga me ã amã amibu'ã me ja jabêo ane", ane.

⁴⁰Be, ba arÿm amã Môjdjê kabên kukràdjà ja jarên ajte amã ja jarê. Dja ga amê kabên ja man kôt ar amijo aba jabej ne mrãmri tu arÿm Metĩndjwÿnh kabên kukràdjà kunĩkôt ar amijo aba mexkumrêx. Môjdjê kute Metĩndjwÿnh kukwakam kabên jarênhjamê kukwakam memã 'ã ujarênh djwÿnh 'ôdjwÿ kute kabên jarênhjamê ne ga arÿm kunĩkôt ar amijo aba mexkumrêx. Nãm ã Jeju kum ane.

Kritubê mÿj me'ô tàmdjwÿ jabej me kute kukjêr.

Mak 12.35; Ruk 20.41

⁴¹Mebê pardjêu kute abeno bikprônhri Jeju amijabej me kukij ne memã kum,

⁴²—Mÿj ne ga me Kritukam ama? ane. Metĩndjwÿnh ne arÿm mebê idjaer kadjy Jeju'ã Běnjadjwÿrbê kumkati mẽ. Kumã ne me Kritu jarê. Nãm Jeju amijã memã kum, —Mÿj ne ga me Kritukam ama? Mÿj me'ô tàmdjwÿbê ne

Kritu? ane. Nhyim me kum, —Me bakukãmãre Dawi tãmdjwỳ. Bẽnjadjwỳr raxbê Dawi tãmdjwỳ, ane.

⁴³⁻⁴⁴Nhyim kam Jeju ta kubê Bẽnjadjwỳr Kritu'ã memã kum, —Ne kam ajte kubê Dawi nhõ Bẽnjadjwỳr. Mỳj ne arỳm kubê Dawi tãmdjwỳn ajte õ Bẽnjadjwỳr kadjy nẽ? ane. Ne kam Jeju memã me bakukãmãre Dawi kabẽn jarẽn memã kum, —Be ga, me bakukãmãre Dawi ta kute memã 'ã ujarẽnhja pumũ. Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam kute memã Kritu'ã ujarẽnhja pumũ. Nãm memã kum, "Inhõ Bẽnjadjwỳrmã ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn ne kum, 'Amrẽ idjubôk'ãnh nhỹ, Abẽnjadjwỳr raxkam idjubôk'ãnh nhỹ. Ikam ama ba amrẽ awỳr akurẽ djwỳnho mõ ga me kwỳo apardjan me kwỳ nhimex.' Nãm ã Metĩndjwỳnh inhõ Bẽnjadjwỳrmã ane", ane. Bir be ga, Dawi kute kum "Abẽnjadjwỳr rax", anhỹrja pumũ.

⁴⁵Mỳkam ne me Dawi tãmdjwỳ kajgo jarẽ? Djã nãm o tãmdjwỳ kajgo? Kati, Dawi ta ne kute o õ Bẽnjadjwỳr rax. Nãm ã Jeju mebê pardjêumã ane.

⁴⁶Nhyim me'õ te kute kutã kabẽn'õ jarẽnhmã te amijo ane. Kabẽn mex pymaje me kute ajte mỳjja 'õ jabej kukjêr kêtumrẽx.

Matêu 23

Watĩrebê 7'ã ujarẽnh.

Mak 12.38; Ruk 11.46

¹Nhyim kam Jeju me krãptĩ:mẽ kôt ba djwỳnhmã kum,

²—Be, Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnhmẽ mebê pardjêumẽ ne me Mõjdjê pãnh ar amã Metĩndjwỳnh kukràdjà jarẽnho krĩ.

³Kam dja me Metĩndjwỳnh kabẽn kôt ar amã kabẽn jarẽ gar prĩne me kabẽn kunĩ man kôt ar amijo aba. Nhyim be, me ta ne me arĩk ar ba. Nãm me ajkwakambit ar amã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽn kam ta kute amikabẽn mar ne kôt kute ar amijo ba kêt ne arĩk ar ba. Kwãrĩk wãnh mekôt ar amijo aba kêt.

⁴Nãm me ajte kabẽn kajgoobit ar memã we Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho ba. Djãm Metĩndjwỳnh kabẽn? Kati, me ta kabẽno ne me ar me anoro ba. Ne

kam kôt kute amijo ba kêt ne. Nhyim me te amijo anen kam, “Je mỳj dja ba me nẽ”? ane. Me kute ã meo anhỹrkam ne kute mrãmri ne me kute me kadjybit jênh rũho atom ne me mut'ã anhôr ne kam kute memã tur kêtukumrẽx ja pyræk. Nãm ã Jeju memã ane. Ne kam ajte arkum,

⁵—Me kute memã amibẽn nhyim me kute memã mex jarênh kadjy ne me amijo ba. Môjdjê kukràdjà'ã pi'òk no'òk kwỳ ne me 'ã ikôn amikrãmẽ amipamã aktã 'ãpre. Ne 'ã ikô poti:reo ane. Mỳj kadjy? Bir, me kute memã amibẽn kadjy. Dja we me me omũn memã mex jarẽ. Ja kadjy ne me 'ã ikô poti:reo anen amikrãmẽ amipamã aktã 'ãpre. Ne kam ajte 'ã kubêkà jabu djà ã abjêo ane. Mỳj kadjy? Bir, me kute memã amibẽn kadjy. Dja we me me omũn memã mex jarẽ. Ja kadjy ne me 'ã kubêkà jabu djà jabjên 'ã ar ba.

⁶Me krãptĩ nhikô'ã me ò kwỳ krênkam ne me me rũnh krĩ djàkam krĩ prãmukumrẽx. Kute memã amibẽn kadjy me rũnh krĩ djàkam krĩ prãmukumrẽx. Ne mebê idjaer bikprõnh djàkam ne me memã wan krĩ prãmukumrẽx.

⁷Ne ajte me krãptĩ bikarêr nhipôkri, mekadu nhipôkri kute memã amibẽn nhyim me kute memã rũnh jarênh ne kute memã kum, “Ujarênh djwỳnh, djãm ga? djãm ga”? anhỹrja. Ja ne me kum kĩnhkumrẽx.

⁸Nhyim be, ar ga me kute ar amã, “Ujarênh djwỳnh”, anhỹrmã djãm ar amã ja kĩnhmã? Kati. Mỳkam? Bir, atemã ar anhõ ujarênh djwỳnh pydjii. Kam dja gar abeno akamybit.

⁹Ne kam djãm ar aje pykakam me'õ raxmã, “Djũnwã”, anhỹrmã? Kati. Mỳkam? Bir, ar Abãm pydji. Kàjkwakam ar Abãm djwỳnh pydjii.

¹⁰Djãm me kute ar amã, “Bẽnjadjwỳr”, anhỹrmã? Djãm ar amã ja kĩnhmã? Kati. Mỳkam? Bir, ar anhõ Bẽnjadjwỳr pydjii. Metĩndjwỳnh ne arỳm 'ã me ò Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽ. Kubê ne Kritu.

¹¹Ar ajõ abenkam araxo kutewa prãm jabej gêdja amijo kajgon tu ar amã àpênh ar ba.

¹²Mỳkam? Bir, me kute amijo rũnh prãmja gêdja ĩ kajgo mex ne. Nhyr be, me kute amijo kajgo mex ne akrãnmã kute amijo baja gêdja Metĩndjwỳnh arỳm pãnh meo rũnh ne. Nãm ã Jeju arkum ane. Ne kam Mỏjdjê kukrãdjã mar djwỳnhmẽ mebê pardjêumã kum,

¹³—Be, me abê Mỏjdjê kukrãdjã mar djwỳnhmẽ me abê pardjêumẽ ne ga me amijo ajêx ne ar amijo Metĩndjwỳnh mar mexo aba. Ỗ, watĩre. Dja ga me ĩ me biknor tokry djãkam tu amỏrkumrêx. Mỳkam? Bir, me aje mebê adjãptãrkam. Me bit kute kãjkwakam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kôt ãm ne kôt ar amijo ba prãm ga me kupa'ã memã arê. Ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh nêje aje memã atemã kukrãdjã jarêho aban arỳm o mebê utã. Ga me kam ga Metĩndjwỳnh mar kêt ne ajte me jadjwỳbê aptã.

¹⁴Be, me abê Mỏjdjê kukrãdjã mar djwỳnhmẽ me abê pardjêumẽ ne ga me amijo ajêx ne ar amijo Metĩndjwỳnh mar mexo aba. Ỗ, watĩ:re, dja ga me ĩ me biknor tokry djãkam tu amỏrkumrêx. Mỳkam? Nã gãm me me 'uwtĩ krão apan mebê mỳjja kunĩo akĩ ne kam ajajkwaobit Metĩndjwỳnhmã akabẽn rũnh ne, ne kum akabẽn 'ijabjêo aku'ê. Bir, nã gãm me ajêx ne amijo amex ne kum akabêno aku'ê. Be kati, me ajaxwekumrêx. Kam gêdja Metĩndjwỳnh me kurãm me amã pãnh rax jarẽn prĩne me kurãm me ajo ajkê.

¹⁵Be, me abê Mỏjdjê kukrãdjã mar djwỳnhmẽ me abê pardjêumẽ ne ga me amijo ajêx ne ar amijo Metĩndjwỳnh mar mexo aba. Ỗ, watĩ:re. Dja ga me ĩ me biknor tokry djãkam tu amỏrkumrêx. Mỳkam? Bir ga, me aje arĩk memã kum, “Ba me Metĩndjwỳnh'ỳr meo akêx gê me amim maro ba”, anhỳrja pumũ. Djãm mrãmri ne ga me akabẽn? Kati, me aje amiwỳr me'ỏ pydjio akêx kadjy ngỏmẽ pykakôt aba 'ijabjê:. Nhyr arỳm me awỳr amijo akêx ga me kam arỳm amikôt axwe 'ã mẽnħ mex ne. Amikôt axwe 'ã mẽnħ mex nhyr arỳm axweo me ajakrenħ mex ne. Nhyr arỳm me akôt biknor prãmrumrêx. Djãm Metĩndjwỳnh'ỳr ne ga me meo akêx nhyr me amim kuma got? Kati. Nãm ã Jeju Mỏjdjê kukrãdjã mar djwỳnhmẽ mebê pardjêumã ane.

¹⁶Ne kam ajte memã kum, —ÿ, watĩ:re. Dja ga me ĩ me biknor tokry djãkam tu amõrkumrẽx. Me aje mrãmri ne me no rã kute arĩk meo ba pyrãk. Mỳkam? Bir, me aje arĩk memã Mõjdjê kukràdjà jarẽnh punukam. Nãm ã Jeju memã ane. Bir, Mõjdjê kukràdjà kõt ne mebê idjaer memã amikabẽn jarẽn ajte memã kum, —Nã bãm amã ikabẽn pydjĩn arẽ, anen ajte kõt memã Metĩndjwỳnh nhõ mỳjja jarẽ. Mỳj kadjy ne kõt memã Metĩndjwỳnh nhõ mỳjja jarẽ? Bir, kute kabẽn maro ãmja kute mar pydji kadjy ne me Metĩndjwỳnh nhõ mỳjja jarẽ. Gêdja amikabẽn jarẽnhja 'êx ne kam Metĩndjwỳnh nhõ mỳjja jarẽn kam arỳm o Metĩndjwỳnhmã amikurêtuw. Amikurêtuw nhym Metĩndjwỳnh arỳm kute maro ãmjao ngrykmã. Nãm me ã Mõjdjê kukràdjà kõt memã amikabẽn jarẽho ane. Nãm Jeju Mõjdjê kukràdjà jarẽnh djwỳnh arkum, —Me aje mrãmri ne me no rã kute arĩk meo ba pyrãk. Mỳkam? Bir, me aje arĩk memã Mõjdjê kukràdjà jarẽnh punukam. Nã gãm me memã kum, “Dja ga me memã amikabẽn jarẽn memã kum, ‘Nã bãm amã ikabẽn pydjĩn arẽ. Ë, Metĩndjwỳnh nhõ kikretija ma’, ane. Gêdja ga me memã ajêx prãm jabej ne Metĩndjwỳnh nhõ kikretibit jarẽ ne kam o amikurê'uk kêt. Dja Metĩndjwỳnh me'õ kute akabẽn maro ãmjao ngryk kêt ne me ajo bikẽn kêt. Nhym be, dja ga me memã amikabẽn jarẽn memã kum, ‘Nã bãm amã ikabẽn pydjĩn arẽ. Ë, Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam kẽn karỳrja ma’, ane. Aje kẽn karỳr jarẽnhkam dja ga akabẽnkumrẽx. Aje memã amikabẽn jarẽnh kõt dja ga amijo anhỳrkumrẽx. Dja ga memã ajêx ne kam kẽn karỳr jarẽn arỳm o Metĩndjwỳnhmã amikurêtuw” ane. Me abê Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnh ne ga me arĩk ã memã kukràdjà jarẽnh punuo ane.

¹⁷Me no rã ne me kute amikukãm rĩt kêt. Kam me kute amipry mar kêt. Me aje me urãk ne amijo ajêx ne memã, “Ba ne ba ije Metĩndjwỳnh mar mex”, anhỳr ar o aba. Nhym be, kati. Me aje mar kêt ne te memã Metĩndjwỳnh'ã adjujarẽnh ar aba nhym me adjwỳnhdjwỳ kute mar kêt. Be, me amãbit ne kẽn karỳr kute mexo kikreti jakrenh. Djãm mrãmri? Kati. Kikreti ne kute mexo kẽn karỳr jakrenh. Kikreti kukwakambit ne kẽn karỳr mex. Metĩndjwỳnhmã mex. Nãm Jeju ã Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnhmã ane.

¹⁸Ne ajte memã kum, —Ga me arĩk memã kum, “Dja ga me memã amikabẽn jarẽn memã kum, ‘Nã bãm amã ikabẽn pydjin arẽ. Ë, Metĩndjwỳnh nhõ ngõho kija ma’, ane. Gêdja ga me amã memã ajêx prãm jabej ne Metĩndjwỳnh nhõ ngõho kibit jarẽ ne kam o amikurê`uk kêt. Dja Metĩndjwỳnh me`õ kute akabẽn maro ãmjao ngryk kêt ne me ajo bikẽn kêt. Nhym be, dja ga me memã amikabẽn jarẽn memã kum, ‘Nã bãm amã ikabẽn pydjin arẽ. Ë, Metĩndjwỳnh nhõ ngõho kikam mry nõrja ma’, ane. Aje mry nõr jarẽnkam dja ga akabẽnkumrêx. Aje memã amikabẽn jarẽn kêt dja ga amijo anhỹrkumrêx. Dja ga memã ajêx ne kam mry nõr jarẽn arỳm o Metĩndjwỳnhmã amikurêtuw”, ane. Me abê Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnh ne ga me arĩk ã memã kukràdjà jarẽn punuo ane.

¹⁹Me aje me no rã pyræk. Djãm mrãmri mry kute mexo Metĩndjwỳnh nhõ ki jakrenh? Kati. Õ ki ne kute mexo mry jakrenh. Õ kikam me kute mry jadjwỳrkambit ne kum mex, Metĩndjwỳnhmã mex. Nãm Jeju ã memã ane.

²⁰Ne kam ajte memã kum, —Kam, me kute memã amikabẽn jarẽn ne kêt ajte kute Metĩndjwỳnh nhõ ki jarẽnkam djãm kute õ kibit jarẽn? Kati. Nãm me kute õ ki jarẽn ne ajte kute kam mỳjja kunĩ ikwãdjwỳ jarẽn.

²¹Ne ajtekam me kute memã amikabẽn jarẽn ne kêt ajte kute Metĩndjwỳnh nhõ kikreti jarẽnkam djãm kute kikretibit jarẽn? Kati. Nãm me kute kikreti jarẽn ne ajte kute Metĩndjwỳnh kam ÿr jarẽn.

²²Ne ajtekam, me kute memã amikabẽn jarẽn ne kêt ajte kute kàjkwa jarẽn. Djãm kute kàjkwabit jarẽn? Kati. Nãm kute kàjkwa jarẽn ne ajte kute Metĩndjwỳnh nhõ krĩ djà rax jarẽn ne ajte kute 'ã krĩ djwỳnhbê Metĩndjwỳnh jarẽn. Kam, dja me memã kabẽn pỳnh ne arẽn kêt amijo anhỹrkumrêx. Nãm ã Jeju memã ane.

²³Ne kam ajte memã kum, —Be, me abê Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnhmẽ me abê pardjêumẽ ne ga me amijo ajêx ne ar amijo Metĩndjwỳnh mar mexo aba. ÿ, watĩ:re. Dja ga me ï me biknor tokry djàkam tu amõrkumrêx. Mỳkam? Bir, me aje Metĩndjwỳnhmã mỳjja kakritbit nhõr ne kam mỳjjabê kumkatija aje kum õr kêtumrêxkam. Nã gãm me mỳjja kakrit, õmrõ djành

djà, pi'ômē òmrō djānh djà 'òdjwýmē Metĩndjwýnhmā ikjē rēn kum kryre ne angā. Ne kam kukràdjà kôt ar amijo aba kêt ne katàt meo aba kêt kumrēx ne amā me kaprĩ kêt kumrēx ne amim Metĩndjwýnh mar kêt ne. Aje kum kryre ne òrja ne mrāmri tu mexkumrēx. Mýkam ne ga me kum mýjjabê kumkatijadjwý kum òr kêt ne? Mýkam ne ga me amā Metĩndjwýnh jabên katàt meo abaja kêt ne? Ja ne ga me aje marmān ate mýjja kakritbit ma.

²⁴Ba me amā arē ga me ama. Dja me anhō òmrōkam pure'ō tým ga me pure ngrire'ā ano tỳ:x ne kaban mým amē. Nhym be, mry jabanhbê kameru ja ne anhō òmrōkam dja, ga me ate akrān tu ro'ā krē. Be, mýj'ā ne ba amā ikabēn ja jarē? Bir, mýjja kryre ne ga me'ā ano tỳ:x ne ma:ro aba. Nhym be, mýjja bê kumkati, mýjja kabēnkumrēx ne ga me aje mar kêt. Metĩndjwýnh kabēn kute me ajaxwe nēje me akukràja ne ga me aje mar kêt ne ate akrān ajaxwe rax rā'ā. 'Ā ne ba me amā, “Ga me pure ngrire'ābit ano tỳx ne kaban mým amēn tu kameru raxja òmrōmē ro'ā krē”, ane. Kam ne ga me aje meo ba djwýnh no rā pyrāk. Nām Jeju ā memā ane. Ne kam ajte memā kum,

²⁵—Be, me abê Mòj djē kukràdjà mar djwýnhmē me abê pardjēumē ne ga me amijo ajēx ne ar amijo Metĩndjwýnh mar mexo aba. Ý, watĩ:re. Dja ga me ĩ me biknor tokry djākam tu amōrkumrēx. Mýkam? Bir, nā gām me aje mrāmri ne me kute ngōnhkrāmē ngōnh puror nhībūmbit pōnh ne kre pōnh kêt nhym krekam mýjja kakrātyk pyrāk. Be, nā gām me ā we katàt amijo abao ane. Nhym kam me me akrākàbit pumū nhym kam kute me amex pyrāk. Nhym be kati, me akadjwýnhbê ne ga me apunu rā'ā. Me akadjwýnhbê ne me amā me ò nēkrēx prām ne 'ā angryk ne aje mebê mýjjao adjākĩnh'ā aje amim karō rā'ā. Kam ne ga me akadjwýnhbê apunu rā'āja.

²⁶Me abê pardjēu ne ga me aje me no rā pyrāk. Dja ga me akadjwýnhbê kumrēx wānh ajaxwemā anhire. Ne kam arým mrāmri abu'ā memā amexkumrēx. Ne kam aje mrāmri ne me kute ngōnh puror, kremē ibūm pōnh nhym prĩne mex pyrāk.

²⁷Be, me abê Mòj djē kukràdjà mar djwýnhmē me abê pardjēumē ne ga me amijo ajēx ne ar amijo Metĩndjwýnh mar mexo aba. Ý, watĩ:re. Dja ga me ĩ

me biknor tokry djàkam amòrkumrëx. Mỳkam? Bir, ga me aje mrãmri ne me kute me tykmã kıkre krãkà jaka pyràk. Krãkàkambit ne kute memã mexti:re pyràk. Nhym be, kadjwỳnhbê ne mỳjja punu:re. Kadjwỳnhbê me tyk 'imê mỳjja punu kunĩ.

²⁸Ga me aje uràk. Abu'ã memã ajaxwe kêt pyràk. Nhym be, kati. Metĩndjwỳnh ne me akadjwỳnhbê me aje mỳjja marja kunĩ kute mar. Me ga ne ga me amijo ajêx ne ar amijo Metĩndjwỳnh mar mexo aban aje ajaxwebit mar. Nãm ã Jeju memã ane. Ne kam ajte memã kum,

²⁹—Be, me abê Mòjdjê kukràdjà mar djwỳnhmê me abê pardjêumê ne ga me amijo ajêx ne ar amijo Metĩndjwỳnh mar mexo aba. Ý, watĩ:re. Dja ga me ĩ me biknor tokry djàkam amòrkumrëx. Mỳkam? Bir, amrêbê: me bakukãmãrekam ne Metĩndjwỳnh kabên jarênh djwỳnh arỳm ty nhym me amrêbê: me angij. Ga me akamingrãnyre ne ga me me tyk tũmjamã kıkren me katàt kute amijo ba tũm nhõ pyka krã kunhêro aba.

³⁰Ne kam arĩk memã kum, “Ne ba me ren amrêbê: me bakukãmãre, me banhingêt kator nyri ren me ro'ã ikator ne ar iba ne ren me banhingêt kudjwa ã anhỳr kêtikumrëx ne. Ne ren Metĩndjwỳnh kabên jarênh djwỳnh par kêtikumrëx ne.” Nã gãm me ã memã ane.

³¹Me aje ã memã anhỳrkam arỳm amikôt amijarê. Me abê me par djwỳnh tàmdjwỳ, Metĩndjwỳnh kabên jarênh djwỳnh kanê tàmdjwỳ. Arỳm ne ga me amikôt amijarê.

³²Metĩndjwỳnh ne me anhingêtkam ngryk. Aje, me rã'ã ne me anhingêt kôt ã ajaxweo anen ar badjwỳ ar ipa. Ar badjwỳ ar ipa gê Metĩndjwỳnh on me akam ngryk me:x ne. Nãm ã Jeju memã ane. Ne kam ajte memã kum,

³³—Me akamingrãnyre ne ga me abê kangã, me abê iry. Djãm me ga ne ga me aje abiknorbê amipytàrmã? Kati. Me biknor tokry djàbê me aje amipytàr prãm kêtikumrëx.

³⁴Kam arỳm ije me awỳr me anormã. Ije me awỳr ikabên jarênh djwỳnh janormã. Ije ajte me awỳr me no mex janormã. Ije ajte me awỳr me kukràdjà

mar djwýnhkumrëx janormã. Dja ga me kam arým me kwý pa, píte'y'ã me kwýmo iten me kupa. Ne me abikprõnh djàkam mry kà punuo me kwý kaprêprêk. Ne aje meo abikênh kadjy me abej mõi, apýnh krîrax djàri kõt me abej mõi.

³⁵Me akukãmãremẽ nã gãm me me katàt kute amijo ba kunĩ paro tẽ. Paro tẽn paro tẽn arek me kamrõ kapĩn o tẽ. NhyM Metĩndjwýnh arým meo ngryk ne kam gormã me ajabatànhmã pãnh jarẽ. Me akukãmãre ne me Abeu jaxwe kêtja bĩno kurêtuw ne kam ijukri me ja paro tẽm tãmtã: arek o tẽ ne kam Djakarij, Berakij kute irja'y'r bõx ne kam Metĩndjwýnh nhõ kikretimẽ õ ngõnho ki kaêxkam kubĩ.

³⁶Ë, ba me amã arẽ. Metĩndjwýnh ne arým meo ngryk ne. Ne kam me akamingrãnymã arým pãnh jarẽ. Me ga dja Metĩndjwýnh me akukãmãre kute me imex tũmja pãnh me ajo ajkẽ. Mrãmri ne ba me amã arẽnhkumrëx. Nãm ã Jeju memã ane.

³⁷Ne kam krîraxmã kum, —Djeruxarẽ, Djeruxarẽ, mýkam ne akra kute Metĩndjwýnh kabẽn jarẽnh djwýnh par prãm ne? Mýkam ne me kẽno me titik ne me kupa, Metĩndjwýnh kute me awýr me anorja pa? Je nã bãm te ije me ajo ibikprõnh ne ije me ajo atommã. Kute mrãmri ne õkrẽn'ãnh kute arao noreo bikprõnhja pyræk. Ba ren ã me ajo ane. Nã bãm te ije me ajo anhýrmã ga me amã ikĩnh kêt.

³⁸Ë, jakam me amõr djà ja gêdja kukrit mex ne kaprýn nõ.

³⁹Ë, ba me amã arẽ ga me ama. Jakam dja ga me ipumũnh kêtikumrëx ne. Ipumũnh kêt rã'ã: nhyM inhõ akati ijo rãm ne jao tẽ ga me abenmã kum, “Ë, ota arým Metĩndjwýnh kabẽnkõt tãmja bõxmã. Me:xkumrëx”, ane. Dja ga me ã abenmã ane ba kam arým me awýr bõx. Nãm ã Jeju memã ane.

Matêu 24

Akubyn bõx kukãm mýjja apõx'ã ujarẽnh.

Mak 13.1; Ruk 21.5; Xim k 4.1; A Xim 3.1

¹Ne kam Metĩndjwỳnh nhõ kikreti kurũm kato. Nhym kõt ba djwỳnh 'ỳr bõx. Ar kute kikretikam apỳnh kum kikre jakre kadjy 'ỳr bõx.

²Ne kam ar arỳm kum akre nhym Jeju arkum, —Ar mỳjja kunĩ pumũho dja. Ẽ, ba ar amã katàt arẽ. Be, dja ĩ me kurê djwỳnh prĩne kikreti ngrà. Dja me kẽn aben nhiby ikwã kunĩ nhikô rê. Nhym kam kẽn'õ aben nhiby nõr kêtumrẽx, ane.

³Ne kam ar tẽn kam krãnhbê Oriwêre'ã wabi nhym arỳm ate nhỹ. Nhym kam kõt ba djwỳnh 'ỳr bõx ne me kàxã kum, —Dja ga ar imã kikreti ngrãnh'ã ajarẽ. Nhỹnh amex 'õkam dja me bakurê djwỳnh me bawỳr bõx ne kikreti ngrà? Dja ga akubyn bõx nhym mỳjja kunĩ arỳm pyka kõt amingrà nhym me kunĩ arỳm pykakam ar ba'ã aminhinomã amimẽ. Mỳj gêdja kukãm apõx? Dja bar omũn kam kõt õ akatimã ikaton õ akati ma.

⁴Nhym kam Jeju arkum apỳnh mỳjja kukãm apõxmã arkum 'ã ajarẽn arkum, —Ar amijã ano tỳx gê me'õ ar amã 'êx ne ar anoo biknor ne Metĩndjwỳnhbê ar ajo akẽx kêt.

⁵Be, me krãptĩ dja ĩ aben totokmã me'ỳr bõx ne arỳm amijo 'êx ne amijã imẽ. Amijã imẽn arỳm memã kum, “Me anhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkati kadjy ne Metĩndjwỳnh ijano ba tẽn bõx. Ba ibê Kritu”, ane. Ne kam arỳm me krãptĩ noo aknon Metĩndjwỳnhbê meo akẽx.

⁶Be, kam dja gar me kute abenwỳr prõt man amybỳm me kute abenwỳr prõt jarẽn ma. Kwãrĩk wãnh kam ar atĩn prãm kêt. Ba ne ba kukãm ar amã 'ã ajarẽ gar arỳm ama. Ja kumrẽx gêdja me ã o anhỹro tẽ. Kraxje kute inomã mẽn kêt, kute 'ỳr o tẽn rã'ã, ane.

⁷Nà, apỳnh me ba djari gêdja me abenwỳr prõt ne aben nhimexo ba. Nhym apỳnh bẽnjadjwỳr rũnh nhõ àpênhja abeno kurê djwỳnh ne aben nhimexo ba. Nhym prãmdjwỳ me kwỳ nhimex. Apỳnh pyka djari gêdja kam pyka terte:t ne.

⁸Be, me tokry krax ne ja. Ga me nire kra àja pumũ. Adjým. Dja kra à:n kam arým à ra:x ne. Me adjwýnhdjwý dja me tokry mõi:n kam arým tokry ra:x ne. Be, me tokry krax ne ja. Nãm ã Jeju arkum ane. Ne kam ajte arkum,

⁹—Dja me tokry: nhym kam me arým memã ar akanga. Me kute ar ajo bikêho ba kadjy ar akanga. Nhym me arým ar apa. Apýnh me bajtem ba djà kunĩkõt dja me kum ar akurê. Ikõt ar abikamênhkam dja me kum ar akurê.

¹⁰Kam dja me krãptĩ ibê amijo akêx. Ne kam me kurê djwýnhmã aben kangan kum aben kurê.

¹¹Me krãptĩ dja me ta amijo 'êx ne amijã Metĩndjwýnh kabên jarênh djwýnh rê. Amijã kurên memã kum, “Metĩndjwýnh kukwakam ne ba ar amã arê”, anhÿro ba. Dja me ã amijo 'êxo anen arým me krãptĩ noo aknon Metĩndjwýnhbê meo akêx.

¹²Me krãptĩ kum Metĩndjwýnh kĩnhja dja me arým kum kĩnh apêx. Pyka kunĩkõt me krãptĩ axweo kume:x. Me axweo kumexkam dja me arým kum kĩnh apêx.

¹³Nhym be, dja mÿjja kunĩ kute amingràn nhõ akati bõx. Me kunĩ kute aminhinomã amimênh nhõ akati bõx. Nhym kam me 'ã ukanga kêt ne kum kĩnh tÿx rã'aja dja Metĩndjwýnh arým me utà.

¹⁴Mÿjja kute amingràn kêttri dja me apýnh pyka kunĩkõt memã arê. Bênjadjwýr djwýnh'ã ujarênh nyja memã arê. Apýnh me ba djà kunĩkõt me kute ujarênh mar kadjy memã arê. Nhym kam akati arým bõx. Me kunĩ kute aminhinomã amimênh nhõ akati arým bõx. Ba ne ba kukãm ar amã 'ã ajarê gar arým ama. Nãm ã Jeju arkum ane. Ne kam ajte arkum,

¹⁵—Be, ar aje ajbir imã, “Dja ga ar imã kikreti ngràn'h'ã ajarê”, anhÿrja ba ar amã arê gar ama. Dja mÿjja kute amingràn 'ÿr nhym kam arým mÿjja punutija dja. Metĩndjwýnh nhõ kikretikam dja. Gar arým omũ. Mÿjja punuti djô'ã dja me mÿjja kunĩo ajkê ne kungrà. Me bakukãmãre Danijeu ne amrêbê: 'ã ajarê. Metĩndjwýnh kukwakam memã 'ã ajarê. Danijeu ne arým

memã mỳjja punuti ja'ã ajarën 'ã pi'òk no'òk. Dja gar pi'òk no'òkwã pumũn kam mỳjja punuti pumũn kam kôt ama.

16Kam gêdja Djeruxarê bu'ã pyka ja nhidjibê Djudêjakam me ja amijã maje krãnh'ỳr prõt ne.

17Gêdja me kikre nhimõk po'ã ãm jabej kwãrĩk wãnh akubyn ùrkwãkam nêkrêx'ỳr àr ne byr ne o tēm kêt.

18Gê purkam me ar ba jabej tu umaje prõt. Kwãrĩk wãnh me kute kubêkà jamỳnhmã 'ỳr akêx kêt. Dja tu me ãm kamã amũ prõt.

19Ỗ, watĩ:re, akati wãkam me tujarômẽ me kra karà dja me tokry:. Mỳj gêdja me ja mỳjja punutija pymaje prõtja on?

20Dja gar Metĩndjwỳnhmã amijo a'uw gê na raxkam umaje ar aprõt kêtũa. Nàr, gê pi'òk ràràrbê me tyk djà kêt nhõ akatikam ar aprõt kêtũa.

21Be, dja me kam tokry kumex. Dja gar akubyn amijo tẽn mỳjja kunĩmo krax djà'ỳr amijo bõx ne ama. Me akukãmãre aben kukãm tokrykôt dja gar maro tẽ. Me tokry tũm maro tẽ:n amiwỳr me tokry maro bõx. Ga, me tokry kume:xja pumũ. Be, amrẽ mỳjja punuti nhõ akati bõxkam dja me tokryo katàt me tokry tũmwã kunĩ jakre. Ne amrẽ me'ã akati mõrkam me tokry nydjwỳ dja me tokryo mỳjja punuti'ã me tokryja têt kêtumrêx.

22Metĩndjwỳnh ren tokry'ã akati kwỳ ngri kêt nhym me'õ ren tĩn kêtumrêx. Be, Metĩndjwỳnh kute amijo me utàrja kadjy dja arỳm 'ã akati wã kwỳ ngri.

23Godja me'õ 'êx ne ar amã, “Ota, jakam arỳm Kritu bõx ne nhỹ. Arỳm ne Metĩndjwỳnh 'ã me õ Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽ nhym jakam arỳm memã nhỹ”, anhỳr jabej nàr me'õ ajte 'êx ne ar amã, “Ota, jakam arỳm Kritu bõx ne nhỹ. Arỳm ne Metĩndjwỳnh 'ã me õ Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽ nhym jakam arỳm memã nhỹ”, anhỳr jabej. Djãm ar aje me ja marmã? Kati. Kwãrĩk wãnh amim me ja mar kêt.

24Be, apỳnh me 'êx ne ta kute amijo Kritu, ta kute amijo Bẽnjadjwỳrbê kumkati dja me apõx. Nhym amũ me jadjwỳ dja me apõx ne 'êx ne memã kum, “Ba ne ba Metĩndjwỳnh kukwakam me amã idjujarênh iba”, anhỳro

ba. Dja me me aêrbê mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhípêx, kute me noo biknor nhym me kute me'ã abenmã kum, “Mrãmri ne djãm Metĩndjwỳnh kukwakam me kabẽnkumrẽx”, anhỹr kadjy. Godja me me noo biknor ne Metĩndjwỳnhbê meo akẽx jabej, Metĩndjwỳnh kute amrẽbê amijo me utàrja kubê meo akẽx ne kute meo ba jabej. Me 'êxnhĩ no tỳxo kute me akrenh jabej godja kubê me kwỳo akẽx ne meo ba jabej.

²⁵Ba ne ba mỳjja apõx kêttri kukãm ar amã 'ã ajarẽ gar arỳm ama. Nãm ã Jeju arkum ane. Ne kam ajte arkum,

²⁶—Kam godja me'õ ar amã, “Ë, onĩj kapõt kukritkam arỳm bõx ne ar ba”, anhỹr jabej. Djãm 'ỳr ar amõrmã? Kati, dja gar tu ate akrãn 'ỳr amõr kêt. Nàr, godja me'õ ar amã, “Ë, kikre jakam ne apdjun nhỹ”, ane. Djãm ar aje amim me marmã? Kati. Kwãrĩk wãnh amim me mar kêt.

²⁷Djãm ibõx ne mebê ibipdjur? Kati. Ga, kàjkwakam na krak ne adjênhja pumũ. Na jadjênh prõt ne arỳm myt ngjêx djãmã ngjêxja pumũ. Adjênh kute kàjkwa kunĩ kurwỳja pumũ. Dja ba ã ibõxo ane. Ije amijo inhĩ dja ba ã ibõxo ane nhym me kunĩ arỳm ipumũ. Nãm ã Jeju arkum ane.

²⁸Nhym kõt ba djwỳnh bõx djà jabej kukij ne kum, —Bẽnjadjwỳr, nhỹnh jakam dja ga bõx, ane? Nhym arkum, —Ga me, nhõnh ne mry tyk'ã bikprõnh ne kumex ne kute o amirĩtja pumũ, ane. Dja ã Jeju akubyn bõx kutã mỳjja apõx ne bõx djào amirĩto ane. Nãm ã Jeju arkum ane. Ne kam ajte arkum,

²⁹—Nhym me tokryo ku'êwã'ã akati kwỳ apêxkam dja on mỳjja rũnh apõx. "Dja myt amijo akamàt kô tyk nhym mytyrwỳ irã kêt. Nhym kanhêti kàjkwa kurũm rôrõk nhym kàjkwakam apỹnh mỳjja tỳ:x amingrêk ne."

³⁰Ba kam ije amijo inhĩ dja ba kàjkwakam amirĩt nhym me arỳm ipumũ. Nhym kam pyka kunĩkõt me ba djàkam me kunĩ arỳm mu:w. Ba kam ije amijo inhĩ dja ba arỳm itỳ:x ne prĩne imextire ne ipyma:. Ne kam kàjkwakam kakrãkõt bõx nhym me kunĩ: arỳm ibõxkõt ipumũ.

³¹Dja ba ikadjy mrãnh djwỳnh jano nhym me arỳm õ'i kakõr tỳ:x ne. Kakõr tỳx ne arỳm ije amijo me utàrja kunĩo atom. Dja me kàjkwa krax'ãm mõn

meo atomo mō. Ne kàjkwa 'ênhôt'ãm mōn meo atomo mō. Ne aktã kàjkwa nhirê'ãm mōn meo atomo mō. Ne apÿnh pyka kunĩkôt inhō me ja kunĩ: abenwÿr meo atomo mōn meo aben pydji. Ba ne ba kukãm ar amã 'ã ajarẽ. Gora abej ajkam ama.

³²Be, akubyn ibôx djà nhō akatija'ã ne ba ije pidjôbê pigêre jakremã. Gora ije 'ã mÿjja jakreja ma. Ba ar amã arẽ gar ama. Be, dja pidjô pakà nokà tukam 'ô nhingrã kadjy arÿm ingrã apôx gar kam arÿm amexmã kamnhĩx nhym kam arÿm amex.

³³Bir be, gêdja ba ije ar amã mÿjja jarênhja ã apôx mōr ane gar me kam arÿm ijabej rīt ne ijabej ajkam ama. Akubyn ibôx djà arÿm 'ÿr. 'ÿr dja mÿjja apôxja. Amex kutã gêdja pi'ô ingrã. Nhym be, ibôx kutã gêdja mÿjja pymatija apôx mō.

³⁴Nà, mrãmri ne ba ar amã kôt arẽ. Ar anhō pykakam me kamingrãny ja gêdja me tyk par kêtri mÿjja ja kunĩ apôx. Mrãmri ne ba ar amã arẽ.

³⁵Ikabên kajgo kêtikumrêx. Gêdja pykamê kàjkwa ĩ apêx nhym be, ba ikabên gêdja 'õ biknor kêtikumrêx. Mrãmri gêdja ba ije mÿjja jarênh ja kunĩ apôx nhym me omũ.

Me kute bôx djà nhō myt mar kêt.

Ruk 12.37; Kar 1.6; Tex k 5.2

³⁶Ne kam ajte arkum, —Be, ba akubyn ibôx djà nhō akati nâr myt djãm me'õ kute mar? Kati, me'õ kute mar kêtikumrêx. Metĩndjwÿnh kadjy mrãnh djwÿnhdjwÿ kute mar kêt. Ibãmbit ne kute mar.

³⁷Be ga, amrêbê me bakukãmãre Nôwe pykakam ar bari me ate krãn ar baja pumũ. Dja ba ibôx 'ÿr nhym me ã ane. Ije amijo inhĩ dja ba akubyn ibôx 'ÿr nhym me ate krãn ar ba.

³⁸Amrêbê: ngô kute pykao bikamÿr kêtri ne me bakukãmãre ate krãn ar õ kwÿ krênbít ba ne ar kômbit ba. Ne abenwÿr babít ar ba. Nãm me me mymã kra jarẽ ne memã kum, —Nà, jakam dja ga arÿm tu ikra'ÿr mō, anhÿro ba nhym me arÿm me'ÿr ba. Nãm me mÿjja jabit kôt amak bẽno ba: nhym kam Nôwe arÿm kà raxmã wadjà.

³⁹Nãm me amikukãm mỳjja mar kêtikumrêx ne ar ba: nhym me aêrbê ngô tàm mõi me kunõ mõi prĩne meo akno. Ije amijo inhĩ dja ba akubyn ibõx 'yr nhym me ã anen ate krã nhym mỳjja arỳm ã meo ane.

⁴⁰Nhym me'õ my ar amẽ kapôtka tẽ. Ba ikjê pa 'amỳ nhym ikjê arek wakrekam dja.

⁴¹Nhym me'õ nire ar amẽ à'uko nhỹ. Ba ikjêbit pa 'amỳn o tẽ nhym ikjêja arek wakrekam nhỹ.

⁴²Kam dja gar arek ijabej ajkam ama. Mỳkam? Bir, ar aje akubyn ibõx'ã myt mar kêtka. Ba ibê ar anhõ Bẽnjadjwỳr djwỳnh ar aje akubyn ibõx'ã myt mar kêtka.

⁴³Dja gar ikabẽn ma. Ba ajte ar amã 'õdjwỳ jarẽ gar ama. Ne ren õ kikre djwỳnhja ren me àkĩnhĩ bõx djà man ren kam ren arek kam amako nhỹ. Nhym ren bõx ne kikre'ã 'yr ne kum àr kêtikumrêx. Badjwỳ dja ba ije me àkĩnhĩ pyræk ne me ajaêrbê bõx.

⁴⁴Kam gêdja gar gadjwỳ mã ikam amako nhỹ. Ba ije amijo inhĩ ne me awỳr ibõx ba gêdja ba ajte akubyn bõx. Ar aje nhỳnh myt nhỹr 'õkam aje ibõx djà mar kêt. Kam gêdja ba tu ar ajaêrbê bõx. Nãm ã Jeju arkum amibõx djà jarẽho ane. Ne kam ajte arkum,

⁴⁵—Me õ bẽnjadjwỳr ne õ àpênhmã kabẽn ne kum, “Ga dja ga me àpênh'ã me omũ ne prĩne 'ã meo djuw mex. Ne myt kunĩkõt memã õ kwỳ krẽn djà ngãn akràn mã memã õro aba.” Nãm ã õ àpênhmã me'ã karõ ane. Kute akràn mã me àpênh'ã me omũnh ne kute 'ã meo djuw mex katàtmã ã kum me'ã karõ ane. Nhym õ àpênh kum, “Nà, gêdja ba mrãmri ã anen kam me 'ãno dja”, ane. Nhym kam õ bẽnjadjwỳr mã nhĩ'ãm tẽ. Nhym kam õ àpênhja kabẽnikumrêx. Nãm katàt ar memã mỳjja nhõro ba, me kanga kêtikumrêx ne ar meo ba.

⁴⁶Nhym kam bẽnjadjwỳr akubyn bõx ne kam õ àpênhjamã kato. Kute amrêbê kum kabẽn jarẽnhja kõt ne mrãmri meo djuw mexikumrêx nhym kam arỳm kum kato. Kam dja õ àpênhjadjwỳ tu amikam kĩnhikumrêx.

⁴⁷Ë, ba ar amã kôt arẽ. Běnjadjwỳrja dja ò àpênh ja'ã běnjadjwỳr mẽ. Kute nêkrêxmẽ mỳjja kunĩ pumũnhmã dja 'ã běnjadjwỳr mẽ. Nhyr kam ò àpênhja kĩnhkumrẽx ne.

⁴⁸Nãm ren ò àpênhja axwen ren òkre kadjwỳnhbê ò běnjadjwỳrja'ã ren, “Be, nãm nhĩãm běnjadjwỳr tẽn arỳm amikrà. Jakam dja ba on tu arĩk ar iba”, ane.

⁴⁹Ne kam ren ar ò àpênhja titiko ba, me ro'ã àpênhja ren ar me titiko ba. Ren ò kwỳ krẽnbit ban me bibãnhkôt ren kadjwati kangôo kômô ba.

⁵⁰Nhyr kam ò běnjadjwỳrja aêrbê bôx. Ò àpênhja kute amim ò běnjadjwỳrja bôx djãkôt mar kêt. Nhỹnh akati 'òkam bôx djãmã kute mar kêt ne nhỹnh myt nhỹr 'òkam bôx djãmã kute mar kêt kam ne aêrbê bôx.

⁵¹Nãm bôx ne kam ò àpênh arĩk ar bajakam ngryk ne. Ngryk ne kam o ajkapôn bôm kumẽ. Me kute amijo 'êx ne ta kute amijo Metĩndjwỳnh mar mexjamẽ ro'ã ãm kadjy bôm kumẽ. Wãnh ne me amim ngryk ne tokry djaje amijanên ar àmra ba, ane. Nãm Jeju ã kôt ba djwỳnhmã ane.

Matêu 25

Me prĩtirebê 10'ã ujarênh.

¹Ne kam ajte arkum, —Kãjkwakam Běnjadjwỳr djwỳnh dja akubyn bôx ne amim me utàn ar meo ba. 'Ã dja ba me prĩtirebê 10 jakren 'ã ar amã ajarẽ. Be, mjên kumrẽx ne arỳm prõ nhũrkwã'ỳr tẽn 'ỳr bôx ne arỳm aminhũrkwã'ỳr kute prõo bôxmã. Me kute abenã ar mẽnhmã ne aminhũrkwã'ỳr kute prõo bôxmã. Nhyr nĩjar me prĩtirebê 10 arkam ama. Ar ro'ã kĩnh kadjy arkam ama. Arkam ama:n kam arỳm kute ar kajpar kadjy arỳm katon ar'ỳr ngõnhpôko mō.

²Ar prĩtirebê 5 ne ar no rerekre nhyr Ar kubê 5 ne ar no mexkumrẽx.

³Ar no rerekreja ngõnhpôkkambit kangôo mōn ngõnhpôk kangô 'òdjwỳo mōr kêt.

⁴Nhym be, ar amak mexja ne ar ngônhpôko mōn ajte ngōnh 'ōdjwỳkam ajte kangô 'ōdjwỳo mō. Ar amũ mjênme prō ar'ỳr ngônhpôko mō:.

⁵Nhym mjên ar amikrà nhym prítireja ar arỳm òtdjwan dja:n arỳm nōn kam arỳm ngōr.

⁶Nhym akamàt kô ipôkri nhym me'ō arỳm ar aêrbê mjên aro aki:j ne arkum, “È, arỳm ne prōo bōx. Amrê ar aprôt ne ar kajpa”, ane.

⁷Nhym kam ar prítire kunĩ krã katon arỳm ngônhpôko mex.

⁸Nhym no rerekre arja arỳm amak mex ar jamã kum, “Ar imã ar anhō kuwy kangô kwỳ ru. Arỳm ar inhō ngônhpôk àtyk mō”, ane.

⁹Nhym ar arkum, “Kati. Ngrire. Ba ren ar ar amã kangô kwỳ ru nhym ren kangô gwaj banhō ngônhpôk'ỳr ren bōx kêt. Ar ngônhpôk kangô nhōr djwỳnh'ỳr mōn amim kwỳ kōpra”, ane.

¹⁰Nhym kam ar no rerekre arỳm kōpra djà'ỳr mō. 'Ỳr mōrràm nhym arỳm mjênme prō ar bōx. Nhym kam ar prítire, ar ò ngônhpôk kangôja arỳm mjênme arkôt wadjà. Me kute prō'ã mēnh djàkam kikremã wadjà. Mjênme prōmē ro'ã ar ò kwỳ krēn kīnh kadjy ne ar prítire ar kôt kikremã wadjà. Nhym kam me arỳm ar pānh kikre'ã ijê.

¹¹Nhym kam ajmã nhym ar prítire no rerekreja bōx. Ar arỳm kuwy kangô kōpra djàkam tēn kangô kōpran arỳm akubyn bōx. Ne kam mjênme prō nhō kikre'ỳr bōx ne kum, “Bēnjadjwỳr, bēnjadjwỳr, gop ar imã kikre'ã ta”, ane.

¹²Nhym arkum, “Kati. Ije ar amar kêt. Mrāmri ne ba ar amã arēnhkumrēx.” Nām ã bēnjadjwỳr arkum ane. Tām ne ja. Nām ã Jeju kôt ba djwỳnh arkum ane.

¹³Ne kam 'ã ajte arkum, —Dja ba ije mjēnwã bōx pyrāk. Kam dja gar ijabej ajkam ama. Ba ije amijo inhīja ar aje ibōx'ã akati nār myt mar kêt. Nām ã Jeju arkum ane.

Pi'òk kapribê tarētu nhōr'ã ujarēnh.

Ruk 19.11

14Ne kam ajte arkum, —Kàjkwakam Běnjadjwỳr djwỳnh dja akubyn bōx ne arỳm amim me utàn ar meo ba. 'Ă dja ba me'ō jakren 'ă ar amă ajarě. Me'ōja ne anhỳr bê pyka 'ōmă tēmă, ne amiwỳr ò àpēnh ar ku'uw. Nhyim kam ar bōx nhyim arỳm arkum ò mỳjja ngă.

15Apỳnh ar kum àpēnh mexkôt ne arkum ò mỳjja ngă. Ar kute kutêp kum kàjmă 'ă kamēnhmă ne arkum kungă. Ò àpēnh no mexjamă ne pi'ôk kaprĩ rax ngă. Pi'ôk kaprĩbê tarētubê 5 ne kum kungă. Ne kam ajte kàjbê no mexjamă pi'ôk kaprĩo amănhkrut ne kungă. Ne kam ajte no rerekre jamă pydjìn kungă. Ne kam arỳm mă pyka 'ōmă tē.

16Nhyim kam kute pi'ôk kaprĩbê 5 byrja arỳm o nêkrêx kumex by. Ne kam pi'ôk kaprĩ pānh arỳm memă òro dja. Memă òro dja: nhyim me pānh kum pi'ôk kaprĩ rax nhōro dja. Nhyim amỳn arỳm 'ă akre. 'Ă akre:n arỳm 'ă akrebê 5 ne kuby ne kam ijukri 'ă akre: ne o 5 ne kuby.

17Nhyim kam kute pi'ôk kaprĩo amănhkrut byrja ã o anen o nêkrêx kumex by. Ne kam pi'ôk kaprĩ pānh arỳm memă òro dja. Memă òro dja: nhyim me pānh ajte kum pi'ôk kaprĩ rax nhōro dja. Nhyim amỳn arỳm 'ă akre. 'Ă akre:n arỳm 'ă akreo pi'ôk kaprĩo amănhkrut ne kuby ne kam ijukri 'ă akre: ne kam o amănhkrut ne kuby.

18Nhyim be, kute pi'ôk kaprĩ pydji byrja ne mă o tēn kam kum kren tu kam adjà. Năm kàjmă kum 'ă akre bikamēnh kêt.

19Nhyim kam ajmă:kam ar àpēnh nhō běnjadjwỳrja bōx ne amiwỳr ar ku'uw nhyim ar 'ỳr bōx. Kute akubyn ò pi'ôk kaprĩ jamỳnh ne 'ă akre kadjy amiwỳr aro bōx.

20Nhyim kute pi'ôk kaprĩbê 5 byrja ne kum o bōx ne kum ajte ijukri 5 ne o bōx ne kum kungăn kum, “Běnjadjwỳr, ije amă omũnh kadjy ne ga imă 5 ne angă. Ota, ba arỳm kàjmă amă 'ă akre kamě nhyim arỳm kubê 10. Mĩ, anhō pi'ôk kaprĩbê 10”, ane.

21Nhyim ò běnjadjwỳr kum, “Mexkumrêx. Ga ne ga adjàpēnh mexkumrêx. Akabēnkumrêx. Nă bām amă mỳjja ngrire ngă ga prĩne ikutêp imă o djuw

mex ne 'ã adjukanga kêt. Pãnh gêdja ba amã inhõ mỳjja rax jarẽ. Ga kam amũ idjô'ã ar o aba. On dja ga ikôt akĩnhkumrẽx”, ane.

²²Nhym kam kute pi'ôk kaprĩ amãnhkrut byrja ne ajte 'ỳr bôx ne kum, “Běnjadjwỳr, ije amã omũnh kadjy aje imã o amãnhkrut ne ôrja ne ba arỳm kàjmã amã 'ã akre kamẽ nhym arỳm kubê 4. Mĩ, anhõ pi'ôk kaprĩbê 4”, ane.

²³Nhym ô bẻnjadjwỳr kum, “Mexkumrẽx. Ga ne ga adjapẻnh mexkumrẽx. Akabẻnkumrẽx. Nã bẻm amã mỳjja ngrire ngã ga prẻne ikutẻp imã o djuw mex ne 'ã adjukanga kêt. Pãnh gêdja ba amã inhõ mỳjja rax jarẽ. Ga kam amũ idjô'ã ar o aba. On dja ga ikôt akĩnhkumrẽx”, ane.

²⁴Nhym kam kute pi'ôk kaprĩ pydji byrja ne 'ỳr bôx ne kum, “Bẻnjadjwỳr, nã gẻm ajamakkre kêt. Nã gẻm adjẻk्रे kẻtkam ar mebẻ djwỳo atomo aba. Ne aje amim mỳjja kunĩ jadjwỳr kẻtkam ar mebẻ jẻm o amijakren o atomo aba.

²⁵Ba kam ije amã kupẻnh prẻm kẻtkam prẻne kum kren kam adjẻ nhym nỏ. Imã apymakam. Mĩ, anhõ pi'ôk kaprĩ”, ane.

²⁶Nhym kam ô bẻnjadjwỳr kum, “Ga ne ga ajaxwekumrẽx. Amã djukangakumrẽx. Djẻ nẻ bẻm idjẻk्रे kẻtkam ar mebẻ djwỳo atomo iba ne ije amim mỳjja kunĩ jadjwỳr kẻtkam ar mebẻ jẻm o amijakren o atomo iba?

²⁷Bir be, ga kam we ga aje amim ipumũnhkôt ren inhõ pi'ôk kaprĩ jao tẻn ren me kute pi'ôk kaprĩ marmã angẻ nhym ren abenẻ rỏrỏk tẻn rax ba ren arỳm 'ỳr bôx ne arỳm ren kuby.” Nẻm ô bẻnjadjwỳr ã kum ane.

²⁸Ne kam memẻ kum, “Aj, amũ me ajỏ kubẻ pi'ôk kaprẻwẻ byn o tẻn kute imẻ pi'ôk kaprẻo àptẻr nhym kubẻ 10wẻmẻ angẻ”, ane.

²⁹Mỳkam? Bir, arỳm me ô mỳjja gẻdja Metẻndjwỳnh iby memẻ kungẻ nhym kam arỳm me ô mỳjja kumex. Nhym be, me ô mỳjja kêt, kute memẻ ôr nhym me kute kum o djuw mex kẻtjabẻ gẻdja Metẻndjwỳnh mỳjja ngrẻreja kunẻ by. Ê, ba ar amẻ arẻ gar ama. Me kute tu amim imarkumrẻx jamẻ dja Ibẻm ijo amirẻto tẻ gẻ me amim imar rax. Nhym be, me ajkwaobit kute amim imarjabẻ dja Ibẻm ijo apdju. Dja prẻne inẻje me no nhityn mebẻ ijo apdju.

³⁰Be, nhym kam bĕnjadjwÿr memã kum, “Aje, me bĕm inhĕ àpĕnh punuwã mĕ gĕ wãnh akamàt kĕ tykkam ar me ikĕ'ã ba. Wãnh ne me tokry djàje amijanĕn ar àmra ba. Nãm ã bĕnjadjwÿr memã ane nhym me arÿm bĕm kumĕ. Tãm ne ja.” Nãm ã Jeju arkum ane.

Mrykĭ'ãtomtimĕ mokaàk'ã ujarĕnh.

Mat 13.36, 22.13; Ap 20.11

³¹Ne kam ajte arkum, —Ba ije amijo inhĭ dja ba prĭne imex ne ipyma:n arÿm akubyn bĕx. Ne amikĕt Metĭndjwÿnh kadjy mrãnh djwÿnh kunĭo bĕx. Ne kam kàjkwakam imexo ime:xkumrĕx ne ipyma:kumrĕx ne arÿm ikrĭ djà raxkam nhÿ.

³²Nhym kam apÿnh me ba djà kunĭkĕt dja me ikabem akuprĕ ba arÿm meo ajkij. Kute mryo ba djwÿnh kute ō mryo bikjĕr pyràk. Kute aben bê mrykĭ'ãtomtimĕ mokaàko bikjĕr pyràk. Dja ba arÿm ã aben bê meo ibikjĕro ane.

³³Ne inhĕ me mex kute mrykĭ'ãtomti pyràk ja dja ba amidjubĕk'ãnh me umjuw. Ne me axwe kute mokaàk pyràk ja dja ba amidjuge'ãnh me umjuw.

³⁴Ne kam ba Ibĕnjadjwÿr rax idjubĕk'ãnh me mex ku'ĕjamã kum, “Amrĕ me iwÿr mĕn ikĕt aku'ĕ. Ba ibĕ me anhĕ Bĕnjadjwÿr djwÿnh dja ba arÿm me ajo ibakumrĕx. Amrĕbĕ: mÿjja kunĭ kator djà kraxkam ne Ibãm arÿm amijo me apytàn me ajo djuw mex. Ije amim me apytàr ne ije me ajo iba kadjy amijo me apytà.

³⁵Mÿj ne ga me nĕ ba kam arÿm amikĕt me apumjuw? Bir, arÿm imã prãm ga me imã mÿjja'ŕ ngã ba kukrĕ. Arÿm imã kĕr ga me imã mÿjja 'ŕ ngã ba o ikĕ. Nãm me ijo me bajtem ga me arÿm imã anhÿrkwã jarĕ ba kam inhikwã.

³⁶Arÿm ikà kĕt ga me arÿm imã kubĕkà ngã ba adjà. Arÿm ikanĕ ga me arÿm ikane. Arÿm me ibĕ ijĕ ga me arÿm iwÿr bĕx ba ikĭnh. Kam ne ba arÿm amikĕt me apumjuw”, ane. Akubyn ibĕxkam dja ba ã idjubĕk'ãnh me katàt kute amijo bajamã ane.

³⁷Nhym kam dja me imã, “Běnjadjwỳr djwỳnh, nhỳnh ne ga amã prãm ba me apumũn amã mỳjja ngã ga krẽ? Nhỳnh ne ga amã kôr ba me amã mỳjja'õ ngã ga o ikõ?”

³⁸Nhỳnh ne me kute ajo me bajtem ba me apumũn amã inhũrkwã jarẽ ga kam anhikwã? Nhỳnh ne ga akà kêt ba me amã kubẽkà ngã ga adjà?”

³⁹Nhỳnh ne akanê ba me apumũ? Nhym nhỳnh ne me abê ijê ba me awỳr bõx ga akĩnh”? ane.

⁴⁰Kam, ba Iběnjadjwỳr rax dja ba memã kum, “Ije meo ikamy'õ nhym me kum kurê. Nhym arỳm õ mỳjja kêt. Ga me kam arỳm o djuw mex. Aje o djuw mex o aje ba ijo djuw mex pyræk. Mrãmri aje o djuw mexkam aje ba ijo djuw mex mexkumrẽx”, ane. Dja ba ã akubyn ibõxkam me mexmã ane.

⁴¹Kam dja ba idjuge'ãnh me axwe ku'êjamã kum, “Me apunu:re. Me rũm imã akàx. Kuwy pòk rã'ã: rã'ãjamã me mõ. Ije Xatanajmẽ kadjy mrãnh djwỳnh kadjy kuwy nhipêxjamã me mõ.

⁴²Mỳj ne ga me nẽ ba me amã, ‘Me rũm imã akàx’? ane. Bir, imã prãm ga me aje imã mỳjja nhõr kêt. Imã kôr ga me aje imã ngõ'õ nhõr kêt.

⁴³Me kute ijo me bajtem ga me aje imã anhũrkwã jarẽnh kêt. Ikà kêt ga me aje imã kubẽkà nhõr kêt. Ikanê ga me iwỳr abõx kêt nhym me ibê ijê ga me iwỳr abõx kêt. Ga me ã ane ba kam me amã, ‘Me rũm imã akàx’, ane.” Dja ba ã idjuge'ãnh me axwe ku'êjamã ane.

⁴⁴Me axwewãdjwỳ dja me imã, “Běnjadjwỳr djwỳnh, nhỳnh ne ga amã prãm nàr amã kôr nàr me ajo me bajtem nàr akà kêt nàr akanê nàr me abê ijê ba me ajo djuw mex kêt”? ane.

⁴⁵Kam dja ba memã kum, “Bir, ikamy 'õ me kum kurê nhym õ mỳjja kêt ga me aje o djuw mex kêt. Aje o djuw mex kêt o ne aje ba ijo djuw mex kêt pyræk”, ane. Mrãmri, ba me amã ja jarẽnhkumrẽx. Dja ba ã akubyn ibõxkam me axwemã ane.

⁴⁶Kam dja me arým mã mõn tokry rã'ã: rã'ã ne. Nnym be, me katàt kute amijo baja dja me Metĩndjwỳnhkõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Nãm ã Jeju memã ane.

Matêu 26

Me kute Jeju bĩn kadjy kute o aben mar.

Mak 14.1; Ruk 22.2; Dju r 11.47

- ¹Jeju arkum kabẽn jarẽn pan kam arým kõt ba djwỳnh arkum,
- ²—Arým ne Metĩndjwỳnh me bakukãmãre nhirõbê mrãnh djà nhõ akati 'ỳr. Mebê idjaer krãptĩ kute aben kajmã'ã me irõbê mrãnh djà mar kadjy ne me kute aben pydji 'ỳr. Arým nêje akati pydji. Tãm ne gar arým ama. Kam ba ije amijo inhĩa dja me memã ikanga nnym me arým pĩte'y'ã inhõn ibĩ, ane.
- ³Nãm arkum ane nnym wãnh me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax nhỹ. Idjibê ne Kajbaj. Õ kikretikam ne nhỹ nnym me rũnh arým kam akuprõ. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ Mõjdjê kukràdjã mar djwỳnhmẽ mebêngêtmẽ akuprõ.
- ⁴Nãm me akuprõn abenmã kum, —Mỳj godja gwaj me krãptĩ kàxã Jejuo tỹm ne bĩn kadjy on? ane.
- ⁵Ne kam abenmã kum, —Kwãrĩk wãnh gwaj me kute aben pydji djà nhõ akatijakam o batỹm kêt. Ne gwaj ren o ane nnym me krãptĩ ren o ngryk ne ren kangao kumex, ane.

Me'õ nire kute Jeju nhimõk'ã kangõ kapĩ.

Mak 14.3; Dju r 12.1

- ⁶Be, krĩ ngrirebê Betanhakam ne Jeju nhỹ. Kamã ne me'õ ã kajêkam tê arým mex. Idjibê ne Ximão.
- ⁷Ximão nhũrkwãkam ne Jeju õ kwỳ krẽno nhỹ. Õ kwỳ krẽno nhỹ: nnym me'õ nire arým 'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Nãm 'ỳr kẽn jakareo ngõnh byn o tẽ. Be, ngõnhkam ne me kudjỳ djà kangõo ipu. Nãm me prĩne ipêx mex nnym pãnh raxkumrẽx. Nãm ngõnho tẽn kam Jeju nhimõk'ã kangõ kapĩ.

⁸Nhym kôt ba djwýnh ar arým omũ. Ne kam nokà nhàn abenmã kum, —Je tô mýkam ne arým me kudjý djào ajkê?

⁹Gwaj ren pi'ôk kaprĩ kadjy ren memã kungã ne ren pãnh pi'ôk kaprĩ rax ne ren kubyn ren me õ mýjja kêtã kungrà. Mýkam ne arým o ajkê? ane.

¹⁰Nhym Jeju arým tu ar kaběn man arkum, —Mýkam ne gar kum kaprĩ jadjà? Djãm kute ijã kapĩnkam punu got? Kati, mexkumrêx.

¹¹Be, akati kunĩkôt ne ar abu'ã me õ mýjja kêt ar ba rã'ã. Nhym djãm arek gwaj baro'ã ar baba rã'ãmã? Kati.

¹²Dja ba ty nhym me arým ijadjà. Me kute ijadjàr kadjy ne ijã me kudjý djà kapĩ.

¹³Ba ar amã arẽ gar ama. Dja me kàj bê pyka kunĩkôt mã ijã memã ujarēnh ny jarēn mã nijadjwý 'ã ajarē. Kute ijã me kudjý djà kapĩn'ã ajarē. Ne kam aben djô'ã nija mar rã'ã ne. Mrãmri ne ba ar amã arēnhkumrêx. Nãm ã Jeju arkum ane.

Djuda kute memã kangamã kute memã arēnh.

Mak 14.10; Ruk 22.3

¹⁴Nhym kam Jejukôt ba djwýnhbê 12 ja 'õ, idjibê Djuda Ikadji ne me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bēnjadjwýr'ýr tē.

¹⁵Nãm ar'ýr tēn ar'ýr bôx ne arkum, —Arým ne ba ije ar amã Jeju kangamã. Mýj dja gar pãnh imã angã? Ba kam arým ar amã kanga, ane. Nhym kam ar arým kum kryt jakao ngõnhponho pi'ôk kaprĩ jarē. Nãm ar kute 'ã akrebê 30 ne kum kungã nhym kubyn o tē.

¹⁶Ne kam amim, —Mýj dja ba ije arkum Jeju kanga kadjy on? Nãm ã amim anhýro ba.

Ar kute ro'ã ar õ kwý krēno ino rer.

Mak 14.12; Ruk 22.7

¹⁷Nhym kam mebê idjaer kukràdjàkôt me kute djwýponhbit kur nhõ akati arým kutewa nhym kôt ba djwýnh ar Jeju'ýr bôx ne kum, —Metĩndjwýnh me irôbê mrãnh nhõ akatikam gwaj banhõ kwý krēn kadjy jãm dja bar tēn akutêp gwaj banhõ kwý krēn djà jadjwýr mex? ane.

¹⁸Nhym arkum, —Dja gar krĩraxkam tẽn me'õ 'ỳr bõx ne kum, “Ujarẽnh djwỳnh ne amã, ‘Arỳm ne inhõ akati iwỳr bõx. Dja bar Metĩndjwỳnh me irõbê mrãnh nhõ akatikam me kukràdjà kõt inhõ kwỳ krẽ. Bamẽ ikõt ba djwỳnhmẽ dja bar anhũrkwākam inhõ kwỳ krẽ’, ane. Dja gar ã kum ane.” Nãm Jeju ã kõt ba djwỳnh arkum ane.

¹⁹Nhym kam ar arỳm Jeju kute arkum 'ã karõ kõt 'ỳr tẽn. Ne me'õ ja'ỳr bõx ne kum Jeju kabẽn jarẽ nhym arkum, “Ã”, ane. Nhym kam ar arỳm ùrkwākam kutêp ar õ kwỳ krẽn djà jadjwỳr mex. Metĩndjwỳnh me irõbê mrãnh nhõ akati kadjy ne ar õ kwỳ krẽn djà jadjwỳr mex. Ne kam akubyn Jeju kutã tẽn.

²⁰Nhym kam ar'ã para nhym ar me'õ kute arkum ùrkwã jarẽnhja nhũrkwã'ỳr tẽn. Kam ar õ kwỳ krẽnmã 'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Ne kam nhỹ. Ar kubê 12ja ne ar Jejumẽ ro'ã nhỹ ne arỳm õ kwỳ krẽno nhỹ.

²¹O nhỹ: nhym Jeju arkum, —Be, ar ajõ dja ga ikurê djwỳnhmã ikanga. Mrãmri ne ba ar amã arẽnhkumrẽx, ane.

²²Nhym kam ar arỳm kaprĩ:ren apỳnh ar ã djari aben totokmã kum, — Bẽnjadjwỳr djwỳnh, djãm ba? Bẽnjadjwỳr djwỳnh, djãm ba? ane.

²³Nhym arkum, —Be, kute ikõt ngõnhkrãtikam djwỳ jadjàrja tãm dja memã ikanga.

²⁴Be, me bakukãmãre kute ba ije amijo inhĩ ijã pi'òk no'òk, kute Metĩndjwỳnh kukwakam ijã pi'òk no'òkkõt ne me arỳm jakam ar ã ijo anhỹro ba. Nhym be, kute ikurê djwỳnhmã ikanga djwỳnhja dja ã kute memã ikanga pãnh tokry ra:xi. Ỵ, watĩ:re. Tãmja ne ren rwỳk kêt ne. Nãm ã Jeju arkum ane.

²⁵Nhym Djuda, kute kurê djwỳnhmã kanga djwỳnhja kum, —Ujarẽnh djwỳnh, djãm ba dja ba ajo ane? Arkati, ane. Nhym kum, —Arỳm ga, “Ba”, ane. Amikõt ne ga arỳm amijarẽnhkumrẽx, ane.

²⁶Nhym ar àkuro nhỹ: nhym Jeju arỳm djwỳ'õ byn kam o Metĩndjwỳnhmã mextire jarẽ. Kum mextire jarẽn arỳm kõt ba djwỳnh arkum kokij ne apỳnh

arkum kungã. Ne kam aminhĩã djwỳ jakren arkum, —Inhĩ ne ja. Ar abyn krẽ, ane.

²⁷Ne kam ngõnhkrãkam pidjô kangôjadjwỳ byn kam o Metĩndjwỳnhmã mextire jarẽ. Amikamrô'ã ne pidjô kangô jakren arkum, —Ar akunĩ dja gar o ikõ.

²⁸Ikamrô ne ja. Me krãptĩ jaxwe pãnh dja ikamrô prõt nhym kam Metĩndjwỳnh memã kabẽn ny jarẽnh mãmджin me axwe maro aknon me kam ngryk kêt.

²⁹Ba ar amã arẽ gar ama. Ije pidjô kangôo ikõmo krã'yr ne ja. Ibãm kute amim õ me ja kunĩ pytàr ne kute meo bakambit dja ba ajte pidjô kangô nyo ikõ. Gwaj baro'ã o ikõ. Nãm Jeju ã arkum ane.

³⁰Nhym kam ar ngre. Ngren arỳm o ino re. O ino ren arỳm amũ krãnhbê Oriwêre'ỳr mõ.

Pedru 'êxnhĩ kukãm kute kum arẽnh.

Mak 14.27; Ruk 22.31; Dju r 13.36

³¹Ar 'ỳr mõ: nhym Jeju arkum, —Be, akamàtja tãmkam dja me ijo ajkẽ gar me umaje aprõt ne ajmà. Amrêbê: ne me bakukãmãre ar aprõt ne abimãnh'ã ajarẽ. Metĩndjwỳnh kukwakam ne me arẽn memã kum, "Be, dja ba mrykĩ'ãtomtio ba djwỳnh titik nhym mry umaje prõt ne ajmà", anen arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Be, akamàtja tãmkam dja gar me umaje aprõt ne ajmà. Me bakukãmãre kute ar ajã ujarẽnh kôt dja gar aprõt ne ibê ajmà.

³²Ibê ajmà nhym me arỳm ibĩ. Ba ityk ne akubyn itĩnkam dja ba ar akukãm pykabê Garrêjamã tẽ. Nãm ã Jeju arkum ane.

³³Nhym Pedru kum, —Godja ar kunĩ prõt ne bimãnh jabej ba dja ba arkôt iprõt kêtumrẽx, ane.

³⁴Nhym Jeju kum, —Kati, mrãmri dja ga arkôt aprõt. Ba amã arẽ ga ama. Akamàtja tãmkam õkrẽn'ãnh kàr kêttri dja ga amijã maje ajêxo amãnhkrut ne ikjêkêt ne memã kum, "Kati, ije me'õwã pumũnh kêtumrẽx", ane. Mrãmri ne ba amã ja jarẽnhkumrẽx. Nãm ã Jeju kum ane.

³⁵Nhym Pedru kum, —Kati, gê me gu baro'ã gu babĩn jabej ba ije aminêje ajã ijêx prãm kêtkumrêx, ane. Nhym kam kôt ba djwÿnh ar kunĩ kabên kôt kum arê.

Pidjôkôkam Bämmã amijo à'wÿr.

Mak 14.32; Ruk 22.40

³⁶Ne kam mō:n kam Jeju kôt pidjôkôbê Djexema'ÿr bôx. Nhym kam kôt ba djwÿnhmã kum, —Jakam dja gar ikutêp nhÿ. Ba mÿm tẽn Metĩndjwÿnhmã amijo a'wÿ, ane.

³⁷Ne kam Pedrumê Djebedêu kra ar amãnhkrut japrôn aro tẽn. Ne kam tokry rax pymaje madjà kreti:n arÿm kaprĩ rax ne.

³⁸Ne kam arkum, —Arÿm ne ba ikaprĩ:re. Arÿm ikaprĩ kute ibĩn 'ÿr. Jãnh mãn ar idjêje nhÿ gwaj baro'ã aminêje barĩt o nhÿ, ane.

³⁹Ne kam amũ tẽn. Tẽmo rãm ne jan tu mÿrbê tÿm. Tÿm ne arÿm Metĩndjwÿnhmã amijo a'uw ne kum, —Djũnwã, aje itokry, ikaprĩjabê ipytàr prãm jabej ipytà. Nàr kon, kwãrĩk wãnh rãã ba tu itokry. Djãm ba ne ba amimarkôt ar amijo iba? Kati, akabênkôt ne ba ar amijo iba, ane.

⁴⁰Ne kam kàjmã djan kôt ba djwÿnh ar'ÿr akêx ne tẽn ar'ÿr bôx. Nhym arek ar ôto ikwã. Nhym Pedrumã kum, —Je, kraxje kô 'iry kêt ne gar anhôto anhikwã. Mÿkam ne gar iro'ã aminêje arĩto anhÿr kêt ne?

⁴¹Ar aminêje rĩt ne Metĩndjwÿnhmã amijo a'wÿ. Gêdja me te ar ajaxwe'ã ar amã apnê gar mekôt ajaxwe kêt. Ja kadjy dja gar kum amijo a'wÿ. Be, ar anhôkre kadjwÿnhbê ne gar amã ikabênja kĩnh. Nhym be, ar aminêje arĩtbê ne gar arerekren anhôtdjwa ne, ane.

⁴²Ne kam ajte amũ tẽn Metĩndjwÿnhmã amijo a'uw ne kum, —Djũnwã, aje itokry, ikaprĩjabê ipytàr prãm kêt jabej kwãrĩk wãnh rãã ba tu itokry ne akabên man kôt ar amijo iba, ane.

⁴³Ne kam ajte akubyn ar'ÿr akêx ne tẽn ar'ÿr bôx. Nhym ar nokà bã mex ne ajte arek ôto ikwã. Rerek mex ne arek ôto ikwã nhym ar omũ.

⁴⁴Ne kam ajte akēx ne amũ tēn Metĩndjwỳnhmã amijo a'uw. Ōbē kute kum kabēn jarēnh jakôt ajte kum tãm jarē.

⁴⁵Ne kam ajte kôt ba djwỳnh ar 'ỳr akēx ne ar'ỳr tēn ar'ỳr bôx ne arkum, — Je, djãm arek ar anhôto anhikwã rã'ãã, akôkam kôto anhikwã? Aj, arỳm itokry djà iwỳr bôx 'ỳr. Ota, arỳm kute me axwemã ikangamã, ije amijo inhĩa ne kute memã ikangamã.

⁴⁶Kàjmã ar dja. Gwaj on me'ỳr. Ota, arỳm kute memã ikanga djwỳnh bôx. Nãm ã Jeju arkum ane.

Me kute Jejuo tỳm.

Mak 14.43; Ruk 22.47; Dju r 18.3

⁴⁷Ne kute arkum anhỹro ãm rã'ã nhy m Djuda arỳm 'ỳr tēn 'ỳr bôx. Jeju kôt ba djwỳnhbê 12 'õ ne kubê Djuda. Nãm 'ỳr bôx nhy m me krãptĩ me:x ne kôt mōn 'ỳr bôx. Nãm me kàxdjwa kajgomē kô jamỳn kôt 'ỳr o mōn o bôx. Me rũnh ne me me ano. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳrmē mebēngētmē ne me me ano nhy m me 'ỳr bôx.

⁴⁸Me 'ỳr mōr kêtri ne kute memã kanga djwỳnhbê Djuda memã kum, —Be, ije me'õ nhine kaôrkôt dja ga me omũn o tỳm ne pa 'amỳ. Nãm ã memã ane.

⁴⁹Nãm Jeju'ỳr bôx ne kum, —Ujarēnh djwỳnh, djãm amexkumrēx? anen arỳm ine kaô.

⁵⁰Nhy m Jeju kum, —Akmere, mỳj kadjy ne ga iwỳr bôx? ane. Nhy m kam me arỳm 'ỳr mōn o tỳm ne pa 'amỳ.

⁵¹Nhy m kam bēnjadjwỳr nhõ àpēnh'õ ne mekôt tē. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳr rax nhõ àpēnh mekôt tē. Nhy m Jejumē ro'ã ar ku'ēja 'õ ne arỳm õ kàxdjwa kajgo kaban o me'ôjamã akabēn amak ta, bēnjadjwỳr nhõ àpēnhja jamak ta.

⁵²Nhy m Jeju nēje kukràn kum, —Kwãrĩk wãnh. Akubyn àkam adjà. Ga, me kute kàxdjwa kajgoo pôx ne kute o aben parja pumũ. Ja dja ga amikam ama, ane. Mỳj'ã ne kum kabēn ja jarē? Bir, djãm me kute me par prãm umar

mexmã? Kati. Dja kurê djwýnh ï arým kubĩ. 'Ă ne Jeju kum, —Ga, me kute kàxdjwa kajgoo pôx ne kute o aben parja pumũ, ane.

⁵³Ne kam ajte kum, —Djã nã gãm ijã amim, “Dja te Bãm 'uw nhym kum òr kêt”, ane? Kati, ba ren me'ã Ibãm 'uw nhym ren imã kadjy mrãnh djwýnh krãptĩ: jano. Ren imã redjiãobê 12 jano nhym me ren ipytà. Me redjiãobê 12kam me krãkamngôn'h'ã akre nhym me kubê 72.000. Me krãptĩ:.

⁵⁴Ne me ren ipytà ba ren kam me bakukãmãre kute Metĩndjwýnh kabên'ã pi'òk no'òk kôt amijo itēm kêt. Nhym be, kati. Mrãmri ne ba kabên kôt amijo itēm kumrēx, ane.

⁵⁵Nãm ã Jeju kum anen kam me krãptĩjamã kum, —Je djãm idjãkĩnhĩ ne ga me aje ijo atým kadjy iwýr anhõ kômẽ anhõ kàxdjwa kajgomẽ o mõi? Myt kunĩkôt ne ba Metĩndjwýnh nhõ kikretikam ikrĩ, memã idjujarēho ikrĩ ga me kam kam ijo atým kêt ne.

⁵⁶Mýkam ne ga me ijo tým? Bir, amrēbê: ne Metĩndjwýnh kukwakam kabên jarēnh djwýnh me bakukãmãremã me ajã ajarē. Me aje ijo atým'ã ajarēn arým 'ã pi'òk no'òk ne. Nhym me arým aben djô'ã arēho mõi:. Arēho mõi rãmãm arým iwýr o bõx. Tũ:mrãm me bakamingrãnyrekam arým iwýr o bõx. Ba ar iba: ga me arým jakam ã ijo ane. Me kute me bakukãmãremã me ajã ujarēnh kôt ne ga me arým jakam ã ijo atým o ane. Nãm ã Jeju me krãptĩmã ane. Nhym kam kôt ba djwýnh kunĩ mã amijã maje prõt ne.

Me kute we axwe jabej kukjêr.

Mak 14.55; Ruk 22.66; Dju r 18.12

⁵⁷Nhym me kute pa 'amýnh djwýnhja o mõi:n arým Kajbaj'ýr o bõx. Me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bēnjadjwýr raxbê ne Kajbaj. Nhym Mõj djê kukràdjã mar djwýnhmẽ mebēngētmẽ ne me arým akuprõ nhym me me'ýr o bõx.

⁵⁸Nhym be, Pedru ne Jeju kôt tē, nĩjar kum kre rax ne tē. Nhym me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bēnjadjwýr rax nhõ kikre nhipõkri kēnh ngrire nhym Pedru arým Jejukôt wadjã. Me kute ajmã Jeju o jabej kute omũnhmã arým nhỹ, bēnjadjwýr nhõ krãkamngôn'hmẽ ro'ã nhỹ.

⁵⁹Nām me me'yr Jejuo bōx nhym kam me rūnh arým me 'êxnhĩ jabej. Me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bēnjadjwýrmē mebēngēttemē me rūnh kunĩ ne me me 'êxnhĩ jabej. Dja me amānhkrut Jeju'ã 'êx ne memã kum, — Ba ne ba axwe kōt omũ. Nām ã ane ba omũ, ane. Dja me ane nhym me arým me kabēn man arým we axwe 'õ pānh kubĩ. Kadjy ne me me 'êxnhĩ jabej.

⁶⁰Ne te abejo dja. Me'õ ar amānhkrut kute axikōt 'ã kabēnja ne me te abejo dja:. Nhym me 'êxnhĩ krāptĩ kàjmã ku'ên arĩk aben kupa'ābit axwe jarēho kumex. Nhym me te ar amānhkrut axikōt 'ã kabēnja jabejo dja: nhym kam ar 'êxnhĩ amānhkrutja arým kàjmã djan axikōt 'ã kabēn jarē.

⁶¹Nām ar'ã 'êx ne memã kum, —Tām wã ne memã kum, “Ba ne ba ije Metĩndjwýnh nhõ kikreti ngrānh ne ije akubyn ipêx kadjy ijityxo 'yr ibōx mexkumrēx. Akubyn ije ipêx'ã dja akati amānhkrut ne ikjêkētbit apêx ba arým ipêx pa.” Nām Jeju ã memã ane bar arým kuma. Nām ar 'êxnhĩja ã Jeju'ã memã ane. Ar axikōt ã memã arēho ane.

⁶²Nhym me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bēnjadjwýr raxja arým kàjmã djan kum, —Ga ar kabēnjama. Djām aje aminēje akabēn'õ jarēnh prām kêt kumrēx. On imã amikōt amijarē, ane.

⁶³Nhym Jeju tu anhikrê. Nhym me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bēnjadjwýr rax ajte kum, —Metĩndjwýnh tĩn ne ar baja ne arým gu bapumũho nhỹ. Kwārĩk wānh nokrekam ajêxnhĩ kêt. On me imã amijarē. Djām abê me babê idjaer nhõ Bēnjadjwýrbê kumkati, nēn? Djām mrāmri abê Kritu? Djām abê Metĩndjwýnh Kra? On me imã amijarē, ane.

⁶⁴Nhym Jeju kum, —Kōt ne ga imã arē. Ba ar amã arē gar ama. Gēdja ba ĩ Metĩndjwýnh pymati djubōk'ānh nhỹ. Ije amijo inhĩ ne ibēnjadjwýr raxkam ubōk'ānh nhỹ gar arým ipumũ. Ne kam ajte kakrākōt amrē kàjkwa kurũm itēmkōt ipumũ, ane.

⁶⁵Nhym kam me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bēnjadjwýr rax kute memã amingryko amirĩt kadjy arým amibê kà kadjô. Amibê kà kadjôn arým memã kum, —Ē, arým ne Metĩndjwýnh japyr̃. E kum kwārĩk wānh gwaj ijukri axwe kōt omũnh djwýnh'õ jabej kêt. Gwaj bakunĩ ne gwaj arým kute

Metĩndjwỳnh japrỳja ma. Ta ne amijo Metĩndjwỳnh rax pytàn arỳm o aprỳ gwaj kôt kuma. Kute gwaj bamã, “Metĩndjwỳnh djubôk'ãnh inhỳrkôt dja gar ipumũ”, anhỳrkôt ne gwaj arỳm kuma.

⁶⁶Arỳm ne gar ama. Mỳj dja gwaj nễ? ane. Nhyr me kupãhntã 'ã kum, — Gê me on kubĩ. Gê me on kubĩ, ane.

⁶⁷⁻⁶⁸Nhyr kam me kwỳ nokre kutôn ikra krão tak nhyr me kwỳ ikra poo tak ne kum, —We me inhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkati kadjy ne Metĩndjwỳnh ajano, abê Kritu kadjy ajano ga bôx. Aj, goja abê Kritu jabej goja me'õ kute akurwanhjakôt omũ. Goja tu aman me imã arẽ. Nãm me ã Jeju'ã bẽno bikẽnho ane.

Pedru aminêje 'êx.

Mak 14.66; Ruk 22.55; Dju r 18.15

⁶⁹Nhyr Pedru arỳm me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax nhõ kikre nhipôkri kênh ngrirekam nhỹ. Nhỹ: nhyr bẽnjadjwỳr nhõ àpênh ni arỳm 'ỳr bôx ne omũn kum, —Tukwa, gadjwỳ ne ga Jeju kôt ar aba. Pykabê Garrêjakam Jejukôt ar aba, ane.

⁷⁰Nhyr me kunĩ nhipôkri arĩk aminêje 'êx ne kum, —Kati, ije akabẽnwã mar kêtumrêx, ane.

⁷¹Ne kam kikreti'ỳr àrmã katon kre tã dja. Nhyr bẽnjadjwỳr nhõ àpênh ni 'õdjwỳ omũn memã kum, —Tãmwãdjwỳ ne Jejukôt ar ba, Nadjarekam Jejukôt ar ba, ane.

⁷²Nhyr ajte aminêje 'êx ne memã kum, —Aje mỳj me'õ jarẽnhwã ije omũnh kêt. Djãm ijêxnhĩ? Kati. Metĩndjwỳnh ne arỳm ijêxnhĩ kêtôt ima, ane.

⁷³Nhyr kàjbê 'ătũm nhyr kam me'õ 'ỳr tẽn kum, —Be, mrãmri ne gadjwỳ kôt ar aba. Abê pykabê Garrêja kra'õ. Garrêjakam me kabẽn kôt ne ga akabẽn bar kôt aman arỳm amã ikato, ane.

⁷⁴Nhyr memã kum, —Kati, mrãmri ije me'õwã pumũnh kêtumrêx, ane. Ne me'õ kute kum anhỳr kêtũm arỳm amikangrôn memã kum, —Dja ba ijêxnhĩ

jabej gê Metĩndjwỳnh pãnh ijo akno. Ta ne arỳm ijêxnhĩ kêt kôt ima, ane. Nãm anhỳr 'iry kêt nhym arỳm òkrẽn'ãnh kà.

⁷⁵Nhym kam Pedru òkrẽn'ãnh kàr man akubyn amimaro tẽ. Amimaro tẽn arỳm amũja'ã Jeju kute kum kabẽn jarẽnhja'ỳr amimaro bôx ne amijã kabẽn ma. Kute kum, —Òkrẽn'ãnh kàr kêttri dja ga aminêje ajêxo amãnhkrut ne ikjê kêt ne memã kum, “Kati, ije tãmwã pumũnh kêt”, anhỳr ja ne arỳm kuma. Nãm maro dja nhym arỳm rerek 'ỳr bôx. Rerek 'ỳr bôx nhym arỳm katon mu:w.

Matêu 27

Me Piratu'ỳr o môn o bôx.

Mak 15.1; Ruk 23.1; Dju r 18.28

¹Nhym kam kryràm me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr kunĩmẽ mebê idjaer bêngêt arỳm Jejuo aben ma. O aben man arỳm abenmã 'ã karõn abenmã kum, —Mrãmri dja me on tu bĩnkumrêx, ane.

²Ne kam arỳm uwpren Piratu'ỳr o môn o bôx. O bôx ne kum kanga. Piratubê bẽnjadjwỳr bajtem.

³Me kute bĩnmã 'ỳr o morkam ne Djuda arỳm omũ. Djuda kute kurê djwỳnhmã kanga djwỳnhja arỳm omũ. Ne kam arỳm amim ngry:k ne. Amim ngryk ne arỳm amim, —Je tô mỳkam ne ba memã Jeju kanga? ane. Amim ngryko tẽ:n akubyn me rũnh'ỳr kryt jakao ngõnhponho pi'òk kaprĩbê 300 tẽn arỳm me'ỳr o bôx. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ mebêngêt'ỳr ne o bôx ne arỳm memã kum,

⁴—Axwe kêtikumrêxkam ne ba me amã kanga ga me arỳm aje bĩnmã. Ba kam arỳm ijaxwe:, ane. Ne memã kum, “Mĩ”, ane. Nhym me kum, —Djãm me ba ne ba me o amaro iba? Kati, ga ne ga o me ima, ane.

⁵Nhym kam arỳm Metĩndjwỳnh nhõ kikreti'ỳr tẽn 'ỳr bôx ne kikreti kadjwỳnhbê ngõnhponh mẽn arỳm mã tẽ. Mã tẽn kam ta pĩ'ã amimut djên amibĩn arỳm ty.

⁶Nhym kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẻnjadjwỳr ar 'ỳr tẻn ngỏnhponho atom ne abenmả kum, —Djảm Metĩndjwỳnh nhõ kikreti nhõ pi'ỏk kaprỉo atom djàkam gwaj baje ngỏnhponh djirmả? Kati. Djuda kute gwaj bamả Jeju kanga nhym me kute bẻn nhym kamrỏ prỏt pẻnh ne ngỏnhponho pi'ỏk kaprỉja. Gwaj ren Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam pi'ỏk kaprỉ djin ren kam Mỏjđjẻ kukrỏdjỏ kupa'ả amijo tẻ, ane.

⁷Ne kam aben man abenmả kum, —Gwaj ngỏnhponho ngybỏr nhõ pyka by. Me kute kam me bajtem tyk jangjẻnh kadjy pyka by, ane. Ne kam arỳm ngỏnhponho pyka by.

⁸Kam ne me arỳm pykamả pyka kamrỏre jarẻ. Akatija tẻmkam ne me kute kum arẻnh rảả.

⁹⁻¹⁰Amrẻbẻ: ne me bakukảmảre Djermi memả 'ả ajarẻ. Me kute ngỏnhponho ngybỏr nhõ pyka byr'ả ajarẻ. Djermi Metĩndjwỳnh kukwakam me bakukảmảremả 'ả ajarẻn memả kum, "Nẻm me kam arỳm kryt jakao ngỏnhponho pi'ỏk kaprỉbẻ 30 by. Mebẻ idjaer kute me'ỏ'ả kum, 'Dja ba me me'ỏ pẻnh amả ả pi'ỏk kaprỉo ane', anhỳr kỏt ne me arỳm kubẻ 30 by. Ne kam arỳm o ngybỏr nhõ pyka by. Bẻnjadjwỳr djwỳnh kute imả arẻnh kỏt ne me kuby." Nẻm ả Djermi me bakukảmảremả ane. Nhym me kam arỳm aben djỏ'ả arẻ: Arẻho mỏr tẻmtả arỳm 'ỳr o bỏx. Tử:mrỏm me bakamingrẻnyrekam me rẻnh arỳm ngỏnhponho ngybỏr nhõ pyka byrkumrẻx. Djermi kute amrẻbẻ: me bakukảmảremả 'ả ujarẻnh kỏt ne me arỳm pyka byrkumrẻx.

Piratu kute we axwe jabej kukjẻr.

Mak 15.2; Ruk 23.3; Dju r 18.28

¹¹Me kute pyka byr djwỳnhrỏm ne me rẻnh arỳm bẻnjadjwỳr Piratu'ỳr Jejuo mỏn o bỏx. O bỏx nhym arỳm kabem dja nhym kum, —Djảm abẻ mebẻ idjaer nhõ bẻnjadjwỳr rax? ane. Nhym Jeju kum, —Kỏt ne ga aje arẻnhwả, ane.

¹²Nhym kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẻnjadjwỳrmẻ mebẻngẻtmẻ arỉk Jeju'ả axwe janhỏ. Nhym tu anhikrẻ.

13Nhym Piratu kum, —Djãm ajaxwe krãre ne me amã arẽ? Djãm aje mar kêt? ane.

14Nhym kum kabën'õ jarënh kêtikumrëx. Nhym bënjadjwÿr Piratu te kute marmã kam no tyn omũho nhÿ.

15Be, akatija tãm kam ne mebê idjaer krãptĩ: arÿm aben pydji. Me kute aben kajmãã Metĩndjwÿnh me kukãmãre nhirôbê mrãnh djà mar kadjy aben pydji. Amex kunĩkôt ne bënjadjwÿr raxbê Piratu akati jakam mebê ijê djà kurũm me pÿnh ne meo pôx nhym me mã mrã, mebê ijêjao pôx nhym me mã mrã. Me kute me'õ'ã à'wÿrja ne me kĩnh kadjy bõm kumẽ.

16Mebê ijê djàkam ne me arÿm me'õ axwe:jabê ijê. Idjibê ne Baraba.

17Me krãptĩ ne me akati jakam akuprõ nhym Piratu memã kum, —Mÿj me'õ dja ba me amã kaban ano? Dja ba Baraba kaban ano. Nàr, dja ba Jejumã inhiren ano, me kute kum Kritu jarënhjamã inhiren ano, ane.

18Nãm anhÿr djwÿnhràam amim, —Jezu'ã me krãptĩkam ne me rũnh 'ã ngryk ne imã kanga, ane. Ne kam arÿm kute Jejumã irer ne kute anor prãm.

19Piratu arek memã axwe pãnh jarënh djàkam nhÿ nhym prõ amũ kum kabën janon kum, —Kwãrĩk wãnh ajmã me'õwão kêt. Axwe kêtikumrëxkam ajmã o kêt. Akatija tãm kam ne ba ibiptirkam omũn arÿm kam axwe idjumar, ane.

20Kam ne Piratu kute kum irer ne kute anor prãm ne me krãptĩmã kum, —Mÿj me'õ dja ba kum inhiren ano? ane. Nhym me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bënjadjwÿrmẽ mebêngêtmẽ me krãptĩmã kum, —Baraba dja ga me amã kĩnh. Jezu'ã dja ga me kum, “Abĩ, abĩ.” Nãm me ã memã ane.

21Nhym kam bënjadjwÿr Piratu ajte me krãptĩmã kum, —Ar amãnhkrutja. Nhÿnhja dja ba kum inhiren ano? ane. Nhym me kum, “Baraba”, ane.

22Nhym memã kum, —Mÿj dja ba Jejudjwÿ on? Me kute kum Kritu jarënhja mÿj dja ba on? ane. Nhym me kunĩ kum, “Pĩte'y'ã anhô”, ane.

²³Nhym Piratu memã kum, —Tô mỳkam? Mã ne kute? Djãm axwe? ane. Nhym me kàj bê kum, “Pĩte'y'ã anhô”, ane.

²⁴Nhym Piratu amim, —Je, jakam ne ba arỳm te meo ane. Nhym me ngry:k ne kangao kumex, ane. Ne kam ta kute we memã amijaxwe kêtô amirĩt kadjy arỳm ngô byn me kunĩ nokrekam aminhikra pôn memã kum, —Djãm ije me'õ axwe kêtja kamrô kapĩnkam ba ijaxwe? Kati, me ga ne ga me 'ã imã apnê ba arỳm ije bĩnmã. Me ga ne ga me ajaxwe, ane.

²⁵Nhym me kunĩ kum, —Nà. Tãm. Me ba dja ba me ijaxwe. Me ikramẽ ikrakam itàm djwỳmẽ dja ba me ijaxwe. Me ba ne ba me imã bĩn prãm ne kam aje bĩnmã amã 'ã apnê, ane.

²⁶Nhym kam arỳm Baraba kaban ano nhym ta arỳm arek ar mekôt ba. Nãm kum iren anon kam memã Jeju jarẽ. Nhym me arỳm mrykà punuo kaprêprê:k ne. Nhym kam me kute pĩte'y'ã nhôr kadjy memã arẽ.

Krãkamngônh kute 'ã bẽno bikẽnh.

Mak 15.16; Dju r 19.2

²⁷Nhym kam bẽnjadwỳr Piratu nhõ krãkamngônh kikretimã Jejuo mõn o wadjà. Kumoka'ê nhidjibê Pretorimã o mõn o wadjà. O wadjàn arỳm kadjy me krãkamngônh kàtàm kunĩo akprõ. O akprõ nhym me kunĩ arỳm bõx ne Jeju'ã aben pydji. Me kute aprỳn 'ã bẽno bikẽnh kadjy 'ã aben pydji.

²⁸Ne kam kubê kubẽkà kaban inôkà ryti kamrêk kute me bẽnjadwỳr rũnh nhinôkà pyrækja kum adjà.

²⁹Ne kam mrỳnhõ kajkep ne ikãnh ne, ne kum kutu. Nãm me me bẽnjadwỳr rũnh nhõ krãdjê'ã mrỳnhĩ jakren arỳm kum kutu. Ne kam ikra djubôkmã po'ê jadjà nhym kuby. Me bẽnjadwỳr djàbêr djà'ã ne me po'ê jakren ikramã adjà nhym kubyn o nhỹ. Nhym me parbê ari rôrôk ne kônkrão krĩn 'ã bẽno ajkẽn apỹnh kum, —Ga we abê mebê idjaer nhõ bẽnjadwỳr rax. Gora kribêm atĩn 'iry, anhỹro kumex.

³⁰Ne kam apỹnh kutôn apỹnh po'ê byn arĩk o krã môre.

³¹Ne kam arým 'ã bẽno bikẽnhja inomã kumẽn kam arým kubê inòkà ryti kamrêk kaban akubyn kum ò kubêkà djwýnhja jadjà. Ne kam kute pĩte'y'ã nhòmã o katon o mõi.

Me kute pĩte'ykam nhôr.

Mak 15.21; Ruk 23.33; Dju r 19.17

³²O mõi arým me'õbê Ximão kajpa. Pykabê Xirenikam me kra 'õ. Nnym me krãkamngõnh arým Jeju nhõ pĩte'y'ã kum àpnẽn tỳx nnym arým kum ikreio kumỳn o mõi.

³³Krãnhrebê Gogota'ỳr ne me Jejuo mõi. Me bakabẽnkam ne gu me ren krãnhremã me krã'i jarẽ. Nãm me 'ỳr o mõi arým 'ỳr o bõx.

³⁴Ne kam pidjõ kangõ kadjãmẽ pĩdjyõ akàn arým Jejumã kungã. Nnym te kakin kanga.

³⁵Nnym kam me arým pĩte'y'ã kunhõ nnym wajêt. Nnym kam me apýnh kute ò kubêkà jamýnh kadjy kẽn kryre rẽ. Me kute kẽn rẽnkhõt ne me amijo kubêkà pytà. Amrêbê: ne ujarẽn djwýnh 'ã ajarẽ. Me kute abenmã ò kubêkà ngrành'ã ajarẽ. Metĩndjwýnh kukwakam ne 'ã ajarẽn me bakukãmãremã kum, "Metĩndjwýnh Kra ne memã kum, 'Arým ne me abenmã ikà ngrà. Nãm me ikà ja'ã kẽn kryre rẽn arým amijo utà.' Nãm ã memã ane." Nãm ã me bakukãmãremã ane nnym me arým aben djõ'ã arẽnho mõi:n arẽnho mõi rãmãm arým 'ỳr o bõx. Tũ:mràm me bakamingrãnyrekam 'ỳr o bõx nnym me arým abenmã Jeju kà ngrànhkumrẽx. Metĩndjwýnh kukwakam ujarẽn djwýnh kute me bakukãmãremã 'ã ujarẽn kõt ne me arým abenmã Jeju kà ngrànhkumrẽx.

³⁶Ne kam arým nhỹ, nẽje rĩto nhỹ.

³⁷Ne kam 'ã pi'òk no'òk ne. Pi'òkkam ne memã kum, —Jeju ne ja. Mebê idjaer nhõ bẽnjadjwýr rax ne ja, ane. Me kunĩ kute omũnh kadjy ne me Jeju nhimõkri kunhõ. Me kute we Jeju jaxwe 'õ pãnh pĩte'y'ã jêtja pumũnh ne kute mar kadjy ne me pi'òk no'òk ne imõkri kunhõ.

³⁸Ne kam ar àkĩnhĩ amãnhkrutja Jeju nhikjê'ã pĩte'y'ã ar kunhõ. Nnym arým ar arij. Jeju òkredjàkõt wajêt nnym aktã ar axweja ijên wajêt.

³⁹Nhym me 'ãnh mōrja nokà nhàn kum kabēn punu:re ne kum,

⁴⁰—Be, ga: ne ga we aje Metīndjwýnh nhō kikreti ngrành ne aje akubyn ipêxmã. Nhym aje ipêxo adjām'ã akati amānhkrut ne ikjêkêt ga we aje ipêx parmã. Goja jakam amiptà. Goja abê Metīndjwýnh Kra jabej pīte'y kurūm rwý, ane.

⁴¹Nhym kam me rūnh arīk 'ã bēno ajkē. Me kadjy Metīndjwýnh mar djwýnh nhō bēnjadjwýrmē Mōj djê kukràdjà mar djwýnhmē mebêngêtmē ne me arīk 'ã bēno ajkēn abenmã kum,

⁴²—Amūbit ne me utà. Ne kam te kute amipytār prāmje. Goja gē mrāmri mebê idjaer nhō bēnjadjwýr raxkumrēx jabej on pīte'y kurūm rwý. Gē goja rwý gwaj goja rwýkkôt omūn arým tu amim markumrēx.

⁴³Tām wã ne we Metīndjwýnh kanàrràm ar ba. Gē Metīndjwýnh mrāmri kum kīnh jabej on utà. Tām wã ne 'êx ne memã kum, “Ibê Metīndjwýnh Kra”, anhýr ar o ba. Nãm me ã abenmã ane.

⁴⁴Nhym ar àkīnhĩ aktã pīte'y'ã jêtjadjwý kum àkjêro wajêt.

Tyk kadjy ne ja.

Mak 15.33; Ruk 23.44; Dju r 19.28

⁴⁵Nhym arým kàjkwa nhipôkri myt nhỹ. Nhym kam tu akamàt kô tyk ne. Pyka kunīkôt ne me'ã akamàt kô tyk ne. Nãm me'ã akamàt kô tykkam myt kyn kyn kyn ky: nhym 3 orakam, amykrykambit arým ajte myt no pôt ne. Arým ajte myt kato.

⁴⁶Myt kato nhym Jeju mebê idjaer kabēnkam kàj bê kabēn ne Bämmã kum, —Eroi: Eroi: rama xabatani, ane. Nãm ren me bakabēn kam kum, —Inhō Metīndjwý:nh, Inhō Metīndjwý:nh, mýkam ne ga arým ikanga? ane.

⁴⁷Nhym parbê me ku'êja kabēn man arīk abenmã kum, “Ë, me'ōwã ne Erijmã kabēn”, ane.

⁴⁸Nhym kam me'ō prôt ne ngōnh puror pōnh djà jakrita byn pidjô kangô kadjãmã adjà. Nhym kam kangô ipu nhym pī nhidjamã adjàn kàjmã kum kungã, kute kaôr kadjy.

⁴⁹Nhym me'õ ar kum, —Adjÿm, gê goja me bakukãmãrebê Erij 'ÿr bõx ne goja utà, ane.

⁵⁰Nhym kam Jeju kàj bê ajte kabën ne arÿm ty.

⁵¹Be, nhym arÿm Metĩndjwÿnh nhõ kikreti kadjwÿnhbê kubêkàtija ta amikadjõ. Nãm nhõr djà'ãnh amikrax ne e y: ne kraxmã amimẽ. Nhym pyka arÿm amingrêk ne. Nhym apÿnh kën amikokij.

⁵²Nhym apÿnh pyka krã amijã kurê. Nhym me tyk krãptĩ, Metĩndjwÿnh nhõ me ja krãptĩ, arÿm ï tã akubyn tĩn ne kato

⁵³ne arÿm Jeju akubyn tĩn nhjukri Djeruxarẽmã mõ, krĩrax tãmmã ne me kute Metĩndjwÿnh nhõ krĩrax mextire jarënh ja, kumã ne me mõn me krãptĩmã amijo amirĩt.

⁵⁴Pyka amingrêk nhym mÿjja kwÿ ã amijo ane. Nhym krãkamngõnh krãptĩ: kubê 100 nhõ bẽnjadjwÿrmẽ ro'ã Jeju nêje rĩto ku'êja arÿm omũ. Mÿjja pumũn arÿm tĩn prã:m ne abenmã kum, —Be, mrãmri ne me'õ jabê Metĩndjwÿnh Krakumrêx, ane.

⁵⁵Nhym me niredjwÿ krãptĩ amybÿm omũnho dja. Amrêbê Jeju pykabê Garrêjakam ar bari ne me nire ja mã kõt ban o djuw mexo ba. Ne Jeju ajbir krĩraxbê Djeruxarẽ'ÿr tẽmkam kõt ajte mõn bõx.

⁵⁶Me nire ja nhikõ'ã ne Marij Madarena dja. Nhym Marij 'õdjwÿ dja. Kurũm ne Xijagumẽ Jõdje ar apõx. Nhym Djebedêu kute kum ar adjwÿrja nãdjwÿ dja.

Arÿm adjàr kadj ne ja.

Mak 15.42; Ruk 23.50; Dju r 19.38

⁵⁷Nãm Jeju ty nhym kam amykry mex ne. Nhym Jõdje arÿm bõx. Krĩraxbê Armatêkam ne Jõdje abatãnh djà. Õ nêkrêx rax. Adjwÿnhdjwÿ ne arÿm Jeju kõt ba.

⁵⁸Nãm Piratu'ÿr tẽn bõx ne Jeju nhĩ'ã kuma. Nhym Piratu memã kum, “Aje, me kum angã”, ane.

⁵⁹Nhym kam Jôdje kadjy kubêkà mexbê rinhu byn 'ÿr o tẽ. 'ÿr o tẽn arÿm pĩte'y kurũm o ruw. Ne kam arÿm kubêkào kupu.

⁶⁰⁻⁶¹Nhym wãnh ta õ me tyk nhõ kênkreja. Ta kabẽn kôt ne me ajbir kênkre kakruw. Nhym arÿm Jeju o mõn kam adjàro dja. Ne adjàr pan kam kênpoti jabatãnhja ajkwa krekre'ã kudjan kam arÿm mã tẽ. Nhym Marij Madarenamẽ Marij 'õdjwÿmẽ ar kênkre kônho omũho nhÿ.

Kênkre nêje ku'ê djwÿnh'ã ujarẽnh.

⁶²Pi'òk ràràr nêje akatikam ne me adjà. Akati jakam ne me me tyk djà kêt djà nhõ akati bõx kêttri aminhõ mÿjja kupênho kumex. Nhym kam arÿm pi'òk ràràr bõx. Me tyk djà kêt djà nhõ akati bõx. Nãm te pi'òk ràràr nhym me rũnh akati mar kêt ne tu Piratu'ÿr tẽ. Me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bẽnjadjwÿrmẽ mebê pardjêu Piratu'ÿr tẽn 'ÿr bõx ne Jeju'ã kum,

⁶³—Bẽnjadjwÿr, me'õ 'êxnhĩja tĩn ne ar bari ne memã kum, “Dja ba ty nhym ijã akatin akatin akati ba kam akubyn itĩn”, ane. Tãm ne bar ma:ro iba.

⁶⁴Kam bar amã arẽ. Godja kôt ba djwÿnh ar akamàtkam kênkre 'ÿr bõx ne arÿm ão akĩn mã o mõ. Ne kam arĩk memã 'êx ne memã kum, “Arÿm ne akubyn tĩn ne”, anhÿro ba. Jeju ta ne amrêbê me noo biknoro ba. Dja ar ijukri akubyn tĩn jarẽ nhym me abenmã arẽn arÿm abennoo biknor me:x ne. Me 'êx kêt kadjy dja ga anhõ krãkamngõnh janon memã kum, “Me 'ÿr mõn kênkre kuri dja”, ane nhym ar te kute ão àkĩnhmã. Gê 'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêxkambit me ajte ate krã ba. Nãm me rũnh ã Piratumã ane.

⁶⁵Nhym memã kum, —Gêto. 'ÿr krãkamngõnh kwÿo mõ gê me kênkre nêje djan rĩt tÿ:xo dja, ane.

⁶⁶Nhym kam me arÿm kênkre'ÿr meo mõn meo bõx. Ne kam arÿm kênkre'ã kênpotio yn kam kre nêje krãkamngõnh pumjuw nhym me arÿm nêje djan rĩt tÿ:xo dja.

Matêu 28

Akubyn tĩn kadjy ne ja.

Mak 16.1; Ruk 24.1; Dju r 20.1

¹Nhym me tyk djà kêt djà nhõ akati arým apêx nhym arým pi'ôk kamrêkkam akati tẽ. Nhym kam Marij Madarenamẽ Marij 'ôdjwỳ ar arým kute kênkre pumũnhmã 'ỳr tẽ.

²'Ỡr tẽ: nhym arým pyka amingrêk tỳ:x ne. Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh 'õ ne kàjkwa kurũm ruw nhym kam pyka amingrêk tỳ:x ne. Nhym kadjy mrãnh djwỳnh arým kênkre'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Bõx ne arým ajkwa krekre'ã jãm kênpoti dja. Jãm kudjan arým 'ã nhỹ.

³Nãm nokre jadjê:nh kute mrãmri ne na jadjênhkam pòk tỳxja pyràk. Nhym õ kubêkàja jaka: kute mrãmri ne kakũm arngrokam akaja pyràk.

⁴Nhym kre nêje ku'ê djwỳnhja arým omũ. Omũn arým umaje terte:t ne arým rôròk ne. Ne kam arým wãnh kute me tyk pyràk ne ikwã.

⁵Nhym ar nire kênkre'ỳr tẽn bõx nhym kadjy mrãnh djwỳnhja arkum, — Kwãrĩk wãnh ar atĩn prãm kêt. Jeju ne gar abej. Arým ne ba ar ama. Me kute pĩte'y'ã nhõr ne bĩnja ne gar abej tẽ.

⁶Jakam ne arým nõr kêt. Nãm akubyn tĩn ne kato, kute ar amã arẽnh kêt. Amrẽ ar tẽn nõr djà kaprỳja pumũ.

⁷Dja gar omũn kam amikrà kêt ne tẽn kêt ba djwỳnhmã arẽ. Dja gar arkum, “Arým ne akubyn tĩn ne ar akukãm pykabê Garrêja'ỳr tẽmmã. Dja gar kam tẽn arým omũ” ane. Dja gar ã arkum ane. Ba ne ba arým ar amã arẽ gar arým ama. Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh arkum ane.

⁸Nhym ar nire kabẽn man arým amikrà kêt ne mã kênkre kurũm prõt ne. Tĩn prãmmẽ kĩnhmẽ akàn prõt ne.

⁹Ar kute kêt ba djwỳnh arkum arẽnhmã prõt ne. Prõ:t nhym ar aêrbê Jeju ar kajpan arkum, “Àpnhĩre ar”, ane. Nhym ar arým 'ỳr bõx ne paro tỳm ne kum rax jarẽnho nõ.

¹⁰Nhym Jeju arkum, —Kwãrĩk wãnh ar atĩn prãm kêt. Tẽn ikamy arkum ikabẽn jarẽn arkum, “Ar Garrêja'ỳr mõ. Dja gar kam bõx ne arým omũ”, ane. Dja gar ã arkum ane. Nãm ã Jeju arkum ane. Nhym ar nire arým ar'ỳr mõ.

Kênkre nêje ku'ê djwỳnh 'ã ujarẽn.

¹¹Ar'ÿr mō nhyr wānh kre nêje ku'ê djwÿnh kwÿja arÿm kàjmã djan amũ krĩraxmã mōn bōx. Bōx ne arÿm me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhō bēnjadjwÿrmã prĩne amijarēn arkum, —E kum, pyka ne amingrēk nhyr kadjy mrānh djwÿnh arÿm ruw ne kēnkre'ÿr tē. 'ÿr tēn arÿm ajkwa krekre'ã jām kēnpoti djan 'ã nhÿ. Nokre adjê:nh ne nhÿ. Bar omũn itĩn prã:m, ane.

¹²Nhyr ar arÿm kuman mebēngêt'ÿr tēn 'ÿr bōx ne mekmē akuprō. Ne kam arÿm o aben ma. O aben mar pan kam arÿm krākamngōnh'ÿr bōx ne arkum,

¹³—Kwārĩk wānh memã wã jarēnh kêt. Dja gar memã ajēx ne memã kum, “Akamàtkam ar inhōt tykkam arÿm kôt ba djwÿnh ar bōx. Bōx ne arÿm Jejuo akĩn mã nhĩ'ãm o mō”, ane. Dja gar ã memã ajēxo ane bar pānh arÿm ar amã pi'òk kaprĩ kumex ngã.

¹⁴Nhyr godja me kàtàm arÿm ar anhō bēnjadjwÿr Piratumã ar ajarēnh jabej ne kum, “Nām anhō krākamngōnh kre nêje rĩt'ã ngōr nhyr kôt ba djwÿnh ar arÿm Jejuo akĩ”, anhÿr jabej. Nhyr ar akam ngryk jabej. Ar ba dja bar arÿm ar anēje kum ikabēn ne ar apytà. Mĩ, pi'òk kaprĩ. Dja gar ã memã ajēxo ane. Nām ã me rũnh krākamngōnh arkum ane.

¹⁵Nhyr kam ar arÿm amim pi'òk kaprĩ jamÿn ã memã 'êxo bao ane. Ar kute arkum 'ã karō kôt ã memã 'êxo bao ane. Nhyr kam mebē idjaer arÿm arēho kumex ne arēho ipòk ne. Ne akati jakam kute we ar kute Jejuo àkĩnhja jarēnh rã'ã ne.

Ar àpēnh djà'ã arkum karō.

Mak 16.14; Ruk 24.46; Dju r 20.19; Kar 1.6

¹⁶Nhyr kam kôt ba djwÿnh Ar kubê 11ja amũ pykabê Garrēja'ÿr mōn bōx. Jeju kute arkum krānh jarēnhja'ÿr ne ar bōx.

¹⁷Ne kam arÿm Jeju pumũn parbē kōnkrāo nhÿn kum rax jarēn kum, —Mrāmri ne ga arÿm akubyn atĩn ne, ane. Nhyr be, ar kwÿ ne ar abenmã kum, —Djãm mrāmri Jejukumrēx ne dja? Djãm mrāmri akubyn tĩn ne? Kon ne, ane.

¹⁸Nhym Jeju arým ar'ÿr bôx ne arkum, —Kàjkwamě pykamě kam mÿjja kunĩ ne ba ije o iba kadjy arým iběnjadjwÿr rax.

¹⁹Kam dja gar mōn me kunĩmã arě. Apÿnh me ba djà kunĩkôt memã arě gē me ikabēn man kôt ar amijo ba. Dja me ikabēn man kôt ar amijo ba gar Metĩndjwÿnhmã ngômã me angij. Dja gar memã kum, “Arým ne ga tu amim Bãm markumrēx ne ajte tu amim Kra markumrēx ne ajte tu amim Metĩndjwÿnh Karō markumrēx. Ba kam arým ar kukwakam ngômã ajadjà”, ane. Dja gar ã memã anen arým ngômã me angij.

²⁰Ije ar amã katàt ar amijo aba'ã karōkam ikabēn kunĩja memã arě gē me ikabēn kunĩ man kôt ar amijo ba. Dja ba kam akati kunĩkôt ar amě amijo ikajkep rã'ã: rã'ã ne nhym pykakam me kute aminhinomã amimēnh djà nhō akati arým bôx. Nãm ã Jeju arkum ane. Tãm ne ja.

Makô

Makô 1

Djuão kute Jeju kutêp me akre'ã ujarênh kadjy ne ja.

Mat 3.1-12; Ruk 3.1-18; Dju r 1.19-28

¹Ba ibê Makô ne ba pi'ôkkam me amã ikabên jarê. Me ujarênh ny kraxkôt ne ba me amã arê. Jeju. Kubê ne Metĩndjwýnh Kra. Metĩndjwýnh arým 'ã Běnjadjwýrbê kumkati mē. Jejubê Běnjadjwýrbê kumkatikôt ne me kum Kritu jarê.

²Idjaij ne amrêbê Metĩndjwýnh kukwakam kabên. Kabênkam ne Metĩndjwýnh Kramã kum, "Ota ba akukãm ajã ujarênh djwýnh'õ jano kute akutêp me akre nhym me kute mar ne adjwýnhrà m axwemã irern katàt kute amijo bamã. Kute mrãmri ne me kute me běnjadjwýr rũnh kutêp katàt pry jadjwýrja pyràk", ane.

³Ne ajte me bakukãmãremã kum, "Me'õ dja kapôt kukritkam memã kabên ne. Kàj bê dja me akren memã kum, 'Me apa. Ě, on Běnjadjwýr djwýnh kutêp wãnh ajaxwemã anhiren katàt amijo aba. Kute mrãmri ne me kute běnjadjwýr rũnh kutêp pry mex ne kute kum katàt pry jadjwýrja pyràk', ane. Dja ã me'õ Běnjadjwýr djwýnh'ã memã ane." Nãm ã Idjaij me bakukãmãremã ane nhym me arým 'ã pi'ók no'ók ne. Nhym kam me aben djô'ã arênh mō:n arênh mōr tãmtã arým 'ỳr o bōx. Tũ:mràm 'ỳr o bōx nhym Djuão arým kato. Me bakamingrãnyrekam katon arým abatành ne. Abatành ne arým ã Kritu kukãm memã ujarênh ar bao ane. Metĩndjwýnh kute me bakukãmãremã 'ã ujarênh kôt arým katon ã wýnhrà m ar me akreo bao ane.

⁴Nãm kapôt kukritmã kato. Katon arým ngômã me angjênh ar o ban ar me akreo ba. Nãm memã kum, —Me ga ne ga me ajaxweo aba tũm. On me amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Metĩndjwýnh'ỳr amijo akêx. Dja ga me ane nhym Metĩndjwýnh arým me ajaxwe maro aknon arým ngryk kêt. Ba kam arým Metĩndjwýnhmã ngômã me ajangij. Nãm ã memã anhỹr ar o ba.

⁵Nhym kam pykabê Djudêjakam me jamê krĩraxbê Djeruxarêkam me jamê aben totokmã Djuã'o'yr ban bôxo dja. Bôx ne tu me ipôkri amijaxwe kôt amijarên kum, —Be mrãmri, ba ijaxwe: ar iba. Arÿm imã kĩnh kêt ne wãnh kum inhire, ane. Nhym Djuão arÿm ngô raxbê Djodãokam Metĩndjwÿnhmã ngômã me kunĩ jangij.

⁶Be, Djuão ne mry jabatãnhbê kameru kĩ nhipêxo kubêkà jangij ne mry kào amikrax pren mÿjja kute krytkanhê pyræk kun menh kangôo ikõ.

⁷Nãm kàj bê memã Jeju'ã ajarên memã kum, —Itotokbê ne me'õ bôxmã. Me'õ tãm ne raxo kute ijakrenh, kute ijakrenh mexi. Nã bãm te irax ne 'yr ibikamênh prãmje. Nã bãm te irax ne 'ã inhibôn ije kum parkà 'ãpre bônh ne o itêm prãmje. Be, ãm irax ba ren arÿm kum apê. Nhym be kati. ãm ingrire. Nãm raxo ijakrenh mex ne. Tãmja ne arÿm bôx 'yr.

⁸Ba ne ba ngômãbit me ajangij. Djãm tãmwã kute ngômã me ajangjênhmã? Kati. Tãm dja bôx ne kam me awÿr Metĩndjwÿnh Karõ jano. Nãm ã Djuão memã ane.

Kute ngômã Jeju jadjàr'ã ujarênh kadjy ne ja.

Mat 3.13-17; Ruk 3.21-22

⁹Nhym kam pykabê Garrêjakam krĩraxbê Nadjare. Kurũm arÿm Jeju tẽ. Tẽ:n kam arÿm Djuão'yr bôx. Nhym kam arÿm ngô raxbê Djodãokam ngômã Jeju jadjà, Metĩndjwÿnhmã adjà.

¹⁰Nhym arÿm ngô kurũm kator tẽ nhym aêrbê kàjkwa abenbê ajkij nhym arÿm omũ. Nhym Metĩndjwÿnh Karõ kute tut pyræk 'ã ruw. Me kute omũnh kadjy ne amijo tut pyræk ne 'ã ruw.

¹¹Nhym arÿm kàjkwa kurũm Metĩndjwÿnh Jejumã kabên ne kum, —Mrãmri abê ikrakumrêx. Imã ajabê:kumrêx. Ba akam ikĩnhkumrêx, ane.

Xatanaj kute axwe'ã kum àpnênh kadjy ne ja.

Mat 4.1-11; Ruk 4.1-13

¹²Ne kam adjyngkêt ne Metĩndjwÿnh Karõ kabêno amũ Jeju kujaten kapôt kukritmã o mõi o bôx ne ipôkri o ba.

¹³Nhym kapôt kukritkam rop mör djàkam ar ba. Nhym kam me axwe nhõ bēnjadjwỳrbê Xatanaj te kute axwe'ã Jeju mēnhmã kum àpnēho dja nhym 'ã akatibê 40 apêx. Nhym kam kadjy mrānh djwỳnh arỳm Jeju'ỳr bôx ne o djuw mex.

Jeju kute amikôt ar 'wỳr kadjy ne ja.

Mat 4.12-22; Ruk 5.1-11

¹⁴Nhym kam Jeju arỳm tē. Tē:n pykabê Garrêjakam bôx. Me arỳm kute Djuãoo tỳm ne kubê ijêkam ne Jeju kam bôx. Bôx ne kàj bê memã ujarēnh ny jarēho ba.

¹⁵Nām memã kum, —Be, Metīndjwỳnh kute amrēbê me bakukāmāremã arēnh kôt arỳm ò akati bôx 'ỳr. Kute amim me utàr ne ar meo ba 'ỳr. Me on amikam akaprīren wānh ajaxwemã anhiren Metīndjwỳnh'ỳr amijo akēx ne tu amim ujarēnh ny markumrēx, ane.

¹⁶Ne kam Garrêjakam imôti mỳrbê tē. Nhym Ximãomē Ængre ar axikôt katorja ngônkhkam ar kryre rēho ba. Ar kubê tep pynēnh djwỳnh tũm.

¹⁷Ar kryre rēnh ar o ba nhym Jeju arkum kabēn ne arkum, —Amrē ar mǎ ikôt ajkamē ba ar amã ar adjàpēnh djà ny jarē gar ar o aba. Dja gar mǎ ikôt me kamēnh ar o aba. Kute mrāmri ne gar aje tep pynēho abaja pyrāk dja gar mǎ ikôt me kamēnh ar o aba, ane.

¹⁸Nhym ar arỳm amikôt kryre mēn mǎ Jeju kôt ajkamē.

¹⁹Nhym ajbir tē nhym Xijagumē Djuão ar axikôt apôxja kàkam amim kryreo mexo nhỹ nhym arỳm ar omũ. Djebedêu ne ar adjuw.

²⁰Nām ar omũ nhym adjynkêt nhym amikôt ar ku'uw. Nhym Bām Djebedêumē ò àpēnhmē ar kàkam nhỹ. Nhym Xijagu ar arỳm wānh ar wāmã iren mǎ Jejukôt ajkamē.

Jeju kute me krǎptĩo mex.

Ruk 4.31-37

²¹Jejumē ar mō:n arỳm krĩraxbê Kapanakam bôx. Nhym kam ar'ã pi'òk ràràr. Ar'ã me tyk djà kêt djà nhõ akati nhym kam ar mebê idjaer bikprōnh djàmã wadjà. Nhym kam arỳm memã 'ã ujarēho dja.

²²Nhym me Jejukam no tyn kumex ne kam abenmã kum, —Tô mỳj kabën ny got ja? Nãm prïne kute amimarkôt katà:t memã amikukràdjà jarënhkumrëx. Nãm ã me bënjadjwỳr rũnh kwỳ kabën mex anen ar prïne kabëno meo atomo ba, ane. Djã nãm ã Môjdjê kukràdjà mar djwỳnh memã arënh ane? Kati. Nãm me ari no prôt ne ari kukràdjà jarënh'ã umju:w ne kute arënh katàt kêtikumrëx.

²³Jeju memã 'ã ujarënh dja nhym me'õja me bikprõnh djàkam nhỹ. Me karõ punu ne me'õjao ba tũm. Nãm nhỹ nhym me karõ punu kute o baja kàj bê Jejumã kabën ne kum,

²⁴—Krĩraxbê Nadjarekam Jeju, mỳj ne ga aje me ijomã? Tô djãm aje me ijo abiknormã? Ba me ije apumũnh tũm. Metĩndjwỳnh mexo ne ga amex. Õ kàjkwa kurũm ne ga ruwn ar aba, ane.

²⁵Nhym kam Jeju kum bën tỳx ne kum, —Anhikrên me'õja kurũm akato, ane.

²⁶Nhym arỳm me karõ punu me'õja bã nhym tyko nõ. Nãm kubĩn amran arỳm kum iren katon mã tẽ. Nhym arỳm mex ne.

²⁷Nhym arỳm me kunĩ te kute marmã kam no tyn kumex ne te ari aben kukij ne abenmã kum, —Mỳj ne kute? Djãm me kukràdjà ny 'õ ne wã? Nãm kute amimar kôt tu me karõ punumã kabën nhym arỳm kum uman kabën kôt mã tẽ, ane.

²⁸Nhym kam me pykabê Garrêja kunĩkôt abenmã Jeju jarënh ipôk ne.

²⁹Nhym kam Jejumẽ Xijagumẽ Djuão ar mebê idjaer bikprõnh djà kurũm kato. Ne kam ar Ximãomẽ Ængre ar ũrkwãmã mõn bõx.

³⁰Nhym Ximão djupãnhdjwỳ kanên nõ. Ar wadjà nhym ar Jejumã kum, —Ximão djupãnhdjwỳ kanê kubĩ nhym nõ, ane.

³¹Nhym arỳm 'ỳr tẽn 'ỳr bõx ne ikra 'amỳn kàjmã ỳr. Nhym ar aêrbê kanê kum ire nhym arỳm kàjmã dja. Kàjmã djan kam arỳm aro djuw mexo ba.

³²Nhym arým ar'ã myt wadjà. Nhym me kanêmẽ me punumẽ me karõ punu kute meo ba tũmja nhym me aben totokmã Jeju'ÿr me ja kunĩ bõx.

³³Nãm krĩraxja tãmkam me kunĩ 'ã akuprõ, ùrkwã jajkwa krekre'ã akuprõ.

³⁴Nhym kam apÿnh me kanê djàri kute me parja Jeju arým me ja krãptĩo mex. Ne me karõ punu krãptĩ kute ar meo baja arým ano nhym arým memã ire. Nhym kute anoro ãmri mã me karõ punumã kum, “Anhikrê”, ane. Mÿkam? Bir, me karõ kute Jeju pumũnh tũmkam ã kum anhÿro ba. Nhym kam ar'ã akamàt nhym ar arým ngõr.

Arwãmã katorn Metĩndjwÿnhmã kabën.

Ruk 4.42-44

³⁵Õto nõ: nhym kam, Jeju õkrën'ãnh kàr pydjikam krã katon amũ arwãmã kato. Ne tẽn arým Metĩndjwÿnhmã kabëno nhÿ.

³⁶Nhym kam Ximão ar abej mõ.

³⁷Abej mõn kam arým kum katon kam kum, —E kum, me kunĩ ne me ajabej ar ba, ane.

³⁸Nhym arkum, —Gwaj on amũ bu'ã krĩ kwÿkamdjwÿ tẽ ba me kamdjwÿ kàj bê memã arẽ. Me wãdjwÿ kadjy ne ba ikato, ane.

³⁹Ne kam Garrêjakam pyka kunĩkõt kàj bê memã arẽnho ba. Apÿnh mebê idjaer bikprõnh djàkam memã arẽnho ba. Ne me karõ punu kute ar meo baja janoro ba nhym arým memã iren mã mrã.

Kute me'õ ï kajêkam têjao mex.

Mat 8.1-4; Ruk 5.12-16

⁴⁰Nhym kam me'õ ï kajêkam têja 'ÿr bõx ne parbê kõnkrão nhÿn kum rax jarẽn kum, —Bẽnjadjwÿr djwÿnh, ga aje inhĩ kajêkam itêkõt ipumũnh ne aje mar. Aje ijo mex prãm jabej ba ren arým imex ne, ane.

⁴¹Nhym arým kum kaprĩn 'ÿr ikran kupên kum, —Ije ajo mex prãm. On amex, ane.

⁴²Nhym arým 'ã ï kajêkam têja apêx ne arým mex ne. Kute o ãm tãmkam tẽmbê kà mex ne.

⁴³⁻⁴⁴Nhym kum, —Kwārīk wānh ga memã amijarēnh kêt. Dja ga tu katàt mã me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh'ỳr tēn kum amibē, kum amikà bē. Ne kam kum mry ngã gē akadjy Mōjdjē kukràdjà kôt Metĩndjwỳnhmã mry gan kum kungã. Arỳm akà mexkam dja ga kum mrywã ngã gē me kunĩ apumũ, arỳm akà mexkôt apumũ, ane.

⁴⁵Nãm te kum ane nhym arỳm tu memã amijã ujarēnh ar bamo krax ne kam memã amijã ujarēnho ipôk ne. Nhym kam Jeju te irã ipôkri krĩrax'õmã àrn ar ba prãmje ne arỳm arwākambit ar ba. Nãm arwākam ar ba nhym me arỳm bu'ã pyka kunĩkôt 'ỳr ban bôxo dja.

Makô 2

Jeju kute me'õ jakryo mex.

Mat 9.1-8; Ruk 5.17-26

¹Nhym kam 'ã akati kwỳ apêx nhym Jeju krĩraxbê Kapanakam tēn bôx. Nhym kam me abenmã kum, —Arỳm ne ajte õ kikrekam bôx. Arỳm ne ajte õ kikrekam bôx, ane.

²Nhym kam me itepato 'ã akuprõ. Me krãptĩ: 'ã akuprõ nhym arỳm kikre kre'ã me kàtàm abenbê krãptĩ:. Ne prĩne kikre jajkwa krekre pytār mex ne. Nhym arỳm kàj bê memã Metĩndjwỳnh kabēn jarēnho dja.

³Nhym ar 'õ amãnhkrut ne amãnhkrut me'õ jakryja mỳn o tēn o bôx.

⁴Ne kam me krãptĩkam te: Jeju'ỳr àrmã. Ne kam kikre nhimõk'ỳr o wabi. Kikre nhimõk po'ỳr ne o wabin arỳm Jeju nhiby kikre nhimõk'ã kuprã ne kôt 'ã jãm ngybôr jadjuw ne kôt 'ỳr o ruw. Akryja ikwã djàkam nōr rã'ã nhym ar o ruw ne arỳm kabem kudji.

⁵Nhym kam Jeju amim, —Ar ja ne ar tu amim ikamnhĩxkumrēx, ane. Ne kam me'õ jakrymã kum, —Akmere, jakam ne ba arỳm ajaxwe kunĩ maro aknon akam ingyk kêt ne, ane. Djã nãm tēmbê me'õ jakryo mex got? Kati, nãm amidjēje nēn kum jabit jarē nhym êje nō. Jeju ta ne axweo akno.

⁶Nhym wānh Mōjdjē kukràdjà mar djwỳnh kwỳ nhỳn arỳm amim,

⁷—E kum be me'õ ja ne ajmãn Metĩndjwỳnh japryõ djan amijo Metĩndjwỳnho dja. Metĩndjwỳnh pydji ne kute me axweo biknorn mekam ngryk kêt, ane.

⁸Nãm me ã õkre kadjwỳnhbê anhỹro kumex nhym arỳm tu kuman memã kum, —Mỳkam ne ga me anhõkre kadjwỳnhbê ijo kajgon ijapryõ akumex? ane.

⁹Ë, ba me amã mỳjja amãnhkrut jarẽ. Mỳj ne amirĩt? Ba ren me'õ jakryjamã kum, “Ba arỳm ajaxwe maro aknon akam ingryk kêt”, ane. Nàr kon, “On kàjmã djan anhikwã djà mỳn o tẽ”, ane. Mỳj ne ren amirĩt, nẽn? Nã bãm ren kum, “Ba arỳm ajaxwe maro aknon akam ingryk kêt”, ane nhym amirĩt kêtikumrẽx ne. Tãmbit ne amirĩt kêt. Nhym be, kàjmã me ku'ê, ije ren me'õmã kum, “Kàjmã djan tẽ”, ane nhym ren amirĩt. Tãmbit ne amirĩtkumrẽx.

¹⁰Dja ba kum, “Kàjmã djan anhikwã djà mỳn o tẽ”, anen arỳm o mex gar arỳm omũn arỳm amim, “Be ga, Jeju kute me'õ jakryo mexja pumũ. Be, djãm kute me axweo biknor kêt got? Mrãmri ne Metĩndjwỳnh arỳm amijo ã ne pyka jakam amikabẽn kôt ari me axweo biknoro ba”, ane. Me aje amim ja jarẽnh kadjy dja ba me'õ jakryjao mex. Nãm ã Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnhmã anen arỳm tu me'õ jakryja'ỳr akẽx ne kum,

¹¹—Amã ne ba ikabẽn ne. On kàjmã djan anhikwã djà mỳn anhũrkwãmã o tẽ, ane.

¹²Nhym kam me aêrbê me ipõkri kàjmã dja nhym me kunĩ arỳm omũ. Nãm kàjmã djan ikwã djà mỳn mã o katon o tẽ. Nhym me krãptĩ kam no tyn kumex ne abenmã kum, —Mỳj me'õ got mỳjja mex ja'õ pumũ. Arkati, anen amim, —Ë, arỳm ne djãm mrãmri o mex nhym mrãnh mexja pumũ. Mrãmri ne kabẽnikumrẽx. Djãm kute me axweo biknor kêt got? Mrãmri kute me axweo biknorkumrẽx. Ga, kute kam me'õo mex nhym mrãnh mexkumrẽxja pumũ. Metĩndjwỳnh mexkumrẽx, ane. Mrãmri ne Jeju kute me axweo biknorkumrẽx. Me kute ja mar kadjy ne Jeju arỳm me'õ jakryo mex. Tãm ne ja.

Kute amikôt Rewi kamēnh.

Mat 9.9-13; Ruk 5.27-32

13Nhym kam Jeju arým katon ajte imôti mÿrbê tē. Nhym kam me itepato 'ã akuprô nhym arým memã 'ã ujarēho dja.

14Ne kam amũ tē. Tē: nhym kam Rewi, Aupêu kute irja nhÿ. Kubê ne Matêu. Bēnjadjwÿr bajtemmã pi'ôk kaprîo atom djâkam ne nhÿ nhym arým omũ. Ne kam 'ÿr tēn kum, —Amrē on mã ikôt ajkamē, ane. Nãm kum ane nhym amim kuman arým kàjmã dja. Kàjmã djan arým mã kôt ajkamē.

15Nhym kam Jeju Rewi nhô kikrekam ô kwÿ krēno nhÿ. Nhym bēnjadjwÿr bajtemmã pi'ôk kaprîo atom djwÿnh krãptĩ Jejumē ro'ã nhÿ. Nhym we me axwedjwÿ ikô'ã nhÿ. Me krãptĩ ne me nhÿ. Be, me ja krãptĩ ne me arým amim Jeju man kôt ba. Nhym kôt ba djwÿnh tũmdjwÿ Jejumē ro'ã nhÿ.

16Nhym mebê pardjêukôt Môjdjê kukràdjà mar djwÿnh arým me omũ. Pi'ôk kaprîo atom djwÿnhmē me we axwe ar Jejumē ro'ã ô kwÿ krēno nhÿ nhym me arým me omũ. Ne kam arým kôt ba djwÿnhmã kum, —Be, gar bēnjadjwÿr bajtemmã pi'ôk kaprîo atom djwÿnhmē me axwe ar omũ. Je tô, djãm me wã axwe ngri got ne Jeju me ro'ã ô kwÿ krēno nhÿ? ane.

17Nhym Jeju arým me kabēn ma. Me kute, —Djãm me wã axwe ngri got? anhÿrja Jeju kuman memã kum, —Djãm me mex'ÿr ne me kane djwÿnh mrã? Kati, me kanê'ÿrbit ne me kane djwÿnh mrã. Badjwÿ ne ba me axwe'ÿr tē. Djãm we me amex'ÿr ne ba tē? Kati, me axwe'ÿr ne ba tē. Me tãm ne ba amiwÿr me ku'uw. Me amikam kaprîren wãnh axwemã irern kute iwÿr amijo akēxmã ne ba amiwÿr me ku'uw. Nãm ã Jeju mebê pardjêumã ane.

Me kukràdjà tũm'ã ujarēnh.

Mat 9.14-17; Ruk 5.33-39

18Nhym kam Djuãokôt ba djwÿnhja ne ar Metĩndjwÿnhmã amijajburo ba. Djuãobê ngômã me angjēnh djwÿnhja. Nãm ar amijajburo ba. Mebê pardjêu nhô me jadjwÿ ne me amijajburo ba. Nhym kam me Jeju'ÿr mōn 'ÿr bōx ne kukij ne kum, —Be, Djuãokôt me ba djwÿnhmē mebê pardjêu nhô me jamē ne me amijajburo ba. Je tô, mÿkam ne akôt ba djwÿnh ar kute amijajbur kêt mex ne ar ba, ane?

¹⁹Nhym Jeju tu amijã me'õ mjên jarën amikôt ba djwýnh ar'ã mjênme ro'ã ar ar ba jarën memã kum, —Ga, me kute abenã prõme mjên rênha pumũ. Djãm mjênme ro'ã ar ar baja kute amijajbur got?

²⁰Arkati. Mjênme ro'ã ar ar baja ar kînhkumrêx ne kute amijajbur kêt. Ar õ kwý krên rax. Adjým, akati amrê mörjakam dja me Ar kubê mjêno tým ne mã o mõ. Kam gêdja ar kaprîren arým Metîndjwýnhmã amijajburo ba, ane. Mýj'ã ne me kute Ar kubê mjêno tým jarê? Bir, ta amijã ne arê. Jeju dja me o tým ne mã o mõ. Kambit dja kôt ba djwýnh amijajburo ba.

²¹Be ga, me kute jãm amim Jeju kukràdjà ny mar ne ajte jãm amim kukràdjà tům marja pumũ. Me kute amim amê kukràdjà maro bakam ne me umar mex kêt. Me kute mrãmri ne kubêkà ny tům'ã ir pyræk. Ne me ajte ãm mrãmri ne kute pidjô kangô ny ngôn tůmkam runh pyræk. 'Ã ne Jeju ajte memã kum, —Ga, me'õ nhõ kubêkà tům ne 'yrja pumũ. Nhym kam arým kubêkà ny, pôn kêt. Djã ne tům'ã kudji? Kati. Mýkam? Bir, dja me kupõ. Nhym kam arým pônham nykam ê abenmã wangij. Abenmã wangij nhym arým tůmja kadjô. Nhym kam arým 'yr nyja kute 'yr tůmja jakrenh mex ne.

²²Ga, me'õ nhõ mrykào ngôn. Me bakukãmãre ne me mrykào ngôn. Mrykào ngôn arým tům ne ngràja pumũ. Djã ne kam uba kangô ny ru? Kati. Mýkam? Bir, ãm 'ãtůmkam arým uba kangô kadjàn ajmrô nhym ngôn arým igot tén arým ajkatör. Nhym arým kangô ajkapĩ nhym ngôn arým punu ne. Be, kam mex rã'ã kadjy mrykào ngôn ny, kà rerekrekambit me kute kangô ny runh prãm. Nhym kam amê mex rã'ã. Nãm ã Jeju memã ane. Gêdja me amim kukràdjà nybit maro ban arým umar mexkumrêx. Nhym be, gêdja me amim me kukràdjà tům djwý mar prãm ne arým umar mex kêt kumrêx. 'Ã ne Jeju memã ajarê.

Pi'òk ràràr mýr jabej me kum kabên.

Mat 12.1-8; Ruk 6.1-5

²³Ne kam pi'òk ràràrkam pur katikôt tē. Nhym kôt ba djwýnh arkôt mõ. Kôt mõn arým kum prãm ne mörkôt bàygogo 'y nhikên mrãnhkôt ngãnh ne amijajkwamã rênho mõ.

²⁴Nhym kam mebê pardjêu ar omũn kum, —Je tô mỳj ne akôt ba djwỳnh ar arỳm nê? Pi'ôk rârarkam ne me tyk djà kêt djà. Me kute pi'ôk râràr jakam mỳjja jao anhỳr kêt. Me tũmre ne me ta kukràdjàkôt mã me babê uma. Me kute pi'ôk rârarkam mỳjja kupênh kêt. Kam ne me tyk djà kêt djàbit. Mỳkam ne akôt ba djwỳnh ar ã anhỳro ba? ane.

²⁵Nhym kam Jeju memã kum, —Kê, djãm me aje Metĩndjwỳnh kabẽn'ã pi'ôk no'ôkjadjwỳ pumũnh kêt? Djãm me aje me bakukãmãrebê Dawi'ã ujarênhja pumũnh kêt? Ê, Dawi arkum prã:m.

²⁶Kum prãm ne arỳm Metĩndjwỳnh nhũrkwãmã wadjà. Amrêbê: me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax ne kubê Abijta. Metĩndjwỳnh nhũrkwãmãkam ne me bakukãmãremã nhỹ. Nhym Dawi ar Metĩndjwỳnh nhũrkwãmã wadjàn djwỳ byn kukrên kam kôt ar tẽm jamãdjwỳ kungã nhym ar arỳm kukrê. Djwỳ me kute Metĩndjwỳnhmã òrja tãm ne kubyn kukrên arkum kungã. Metĩndjwỳnh nhõ djwỳ ne me kàtàm kute kur kêtikumrêx. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnhbit ne kute kur. Nhym be, Dawi ta ne tu kubê kukrê. Nhym kam me kute kum axwe jarênh kêt. Djãm me aje ja mar kêt? Ga, me kute Dawimã axwe jarênh kêtja pumũ. Ne kam ikôt ba djwỳnhmêbit ar imã ar axwe jarê. Je tô mỳkam? Nãm ã Jeju mebê pardjêumã ane.

²⁷Ne kam ajte memã kum, —Djãm me kute pi'ôk râràr ajbit maro ba kadjy ne Metĩndjwỳnh me ipêx? Kati. Me tỳx djà kadjy ne Metĩndjwỳnh akati ja jarê nhym wajêt.

²⁸Ba me amã arê ga me ama. Ba ije amijo inhĩ ne me awỳr irwỳk ne ba inhõ pi'ôk râràr djwỳnh. Kam gêdja ba memã, “Kwãrĩk wãnh ga me kam mỳjja kupênh kêt nàr kon, dja ga me jakam apên nàr kam mỳjja kupênh kêt ne arek akrĩ”, ane. Tãm ne ja. Nãm ã Jeju memã ane.

Makô 3

¹Nhym kam ajte ar'ã pi'ôk râràr nhym kam ar me bikprõnh djà'ỳr bõx ne wadjà. Nhym me'õ nhikra nhikjê jarõxja me ikô'ã nhỹ.

²Nhym kam me kam krīja amim, —Adjỹm, dja te me tyk djà kêt djà nhõ akati nhym arỹm me'õjao mex, ane. Ne kam Jeju kam no tyn kumex. Kute me'õjao mex jabej rĩto kumex. Adjỹm. Dja me'õo mex nhym me arỹm 'ã axwe nhõn memã kum, —Tãmwã ne kum me bakukràdjà kurêkumrêx ne pi'ók råràrkam meo mexo ba, ane.

³Nãm me kam no tyn kumex nhym Jeju arỹm me'õ nhikra jarõxjamã kabên ne kum, —Amrê tẽn me ipôkri dja, ane.

⁴Ne kam me kukij ne memã kum, —Amrêbê: ne me bakukãmãre Mõjdjê pi'ók råràr'ã memã karõ. Mỳj godja me kam nẽ? Godja me kam àpênh mex jabej nàr godja me kam àpênh punu jabej. Nàr godja me kam me utàr jabej nàr godja me kam me par jabej. Mỳj godja me pi'ók råràrkam nẽ? Be, ba dja ba me'õjao mex. Djãm kôt me aje imã ijaxwe jarênhmã? ane. Nãm ane nhym me arỹm bẽn kêt mex ne nhỹ.

⁵Nhym me kute kabên mar prãm kêtgam arỹm mekam kaprĩ:re ne. Ne kam arỹm nokà nhàn me omũ. Ne kam tu me'õ nhikra jarõxmã kum, “Amrê anhikra katàt”, ane. Nhym 'ỳr ikra katàt tẽn puron arỹm ikra mex ne. Arỹm prĩne kum mex ne.

⁶Nhym mebê pardjêu arỹm ngryk ne mã apõx. Ne kam on Erodjikôt me ba djwỳnh'ỳr mõn me'ỳr bõx. Ne kam arỹm Jejuo aben man abenmã kum, — Mỳj godja gwaj baje Jeju bĩn kadjy on? ane.

Kute me krãptĩ mex.

⁷⁻⁸Nhym kam Jejumẽ kôt ba djwỳnh ar me kurũm kato. Katon arỹm imõti'ỳr mõ. 'Ỳr mõn arỹm 'ỳr bõx. Nhym me krãptĩ: apỹnh pyka djàri kurũm arkôt mõn bõx. Garrêja kurũm ne me kwỳ bõx. Nhym Djudêja kurũm me kwỳ bõx. Nhym me kwỳ krĩraxbê Djeruxarẽ kurũm bõx. Nhym me kwỳ Idumêja kurũm bõx. Nhym me kwỳ ngõbê Djodão nhikjêbê apỹnh kikre djàri kurũm bõx. Nhym me kwỳ krĩraxbê Xirumẽ Xidõ kurũm mõn bõx. Jeju kute apỹnh mỳjja pumũnh kêt nhipêx djàri ne me arỹm omũn amũ memã 'ã ajarẽ nhym me arỹm kuma. Ne kam arỹm itepato arkôt mõn bõx. Me krãptĩ: bõx.

⁹Nhym kam Jeju arým kôt ba djwýnh arkum, —Gar ikuri kà'õ dji. Godja me ijo bikamýr jabej ba on mebê kàkam nhỹ, ane.

¹⁰Bir, kute me krãptĩo mexkam ne apýnh me punu djàri kute kupênh prãm. Me krãptĩ: te kupênh prãmje ari Jeju kôt bikamênho ku'ên ingãho kumex. Kam ne ar kute kuri kà'õ djirmã arkum kà jarẽ.

¹¹Nhym mekôt apýnh me karõ punu kute ar meo ba. Nhym me Jeju parbê rôrôk. Me karõ kute Jeju pumũnhkam ne me mã: parbê rôrôk ne mã: kàj bê kum kabên ne kum, —Ga abê Metĩndjwýnh Kra, ane.

¹²Nhym kam mã me karõ punumã bën tỳx ne kum, —Dja ga me ipudju, ane.

Kute ar kubê 12 janor.

Mat 10.1-4; Ruk 6.12-16

¹³Ne kam arým krãnh'ã wabi. 'Ã wabin arým amikôt ar ku'uw. Kum ar kĩnh djàri ar ku'uw nhym ar arým 'ỳr bôx.

¹⁴⁻¹⁵Nhym kam arým amikôt ar umjuw. Ar kubê 12 pumjuw. Dja mã amimẽ aro ba nhym ar arým ýtãri omũn kabên maro ba. Nhym kam kute ar anorn kute arkum, —Dja gar kàj bê memã ijã adjujarênh ar aban kam ikukwakam me punuo mexo aban kam me karõ punu janor ne kujaêko aba, anhỹrmã. Dja ã Jeju Ar kubê 12mã ane. Ja kadjy ne amikôt ar umjuw. Nhym kam me aben djô'ã ar'ã abenmã kum, —Kute ar anorja, anhỹro ba.

¹⁶⁻¹⁷Be, kute amikôt Ar kubê 12 pymjýr nhidji jarênh kadjy ne ja. Ximão. Ajbir ne Jeju kum Pedru jarẽ. Xijagu. Djebedêu ne Xijagu dji. Djuão. Xijagumẽ ne Djuão ar axikôt kator. Ajbir ne ar amẽmã Bôanedu jarẽ. Na krikrit'ã ne ar idji amijakre.

¹⁸Ãngre. Piripi. Batormê. Matêu. Tôme. Xijagu 'õdjwý. Aupêu ne Xijagu ja dji. Tadêu Ximão 'õdjwý. Idji nhikjêbê ne Xerodji.

¹⁹Djuda. Idji nhikjêbê ne Ikadji. Ta dja kurê djwýnhmã Jeju kanga. Be, Ar kubê 12 nhidji ne ja. Jeju kute amikôt Ar kubê 12 pymjýr ne kute ar anor ne ja.

Me kute kum Xatanaj nhõ àpênh jarênh.

Mat 12.22-32; Ruk 11.14-23, 12.10

²⁰Nhym kam Jeju ar mōn arỳm kikre 'ōmā wadjà. Nhym kam me krāptī: ajte ar'ā akuprō. Nhym kam ar te kute ò kwỳ krēn mexmā.

²¹Nhym Jeju kute meo òbikwaja arỳm me krāptī: jarēnh man abenmā kum, “Bārām arỳm ajbā”, ane. Ne kam kute o tỳm ne pa 'amỳnhmā kōt tē.

²²Nhym Mōjdjê kukràdjà mar djwỳnh kwỳ ne me arỳm krīraxbê Djeruxarē kurūm tēn mekōt bōx. Ne kam arīk Jeju'ā memā kum, —Be, djām Metīndjwỳnh kukwakam ne me karō punu kujaêko ba? Kati. Me karō punubê Bedjēbu ne o ba. Me karō punu nhō bēnjadjwỳr kukwakam kute me karō punu janor ne kujaêko ba. Nām me ā Jeju'ā memā ane.

²³Nhym kam amiwỳr me ku'uw ne apỳnh kukràdjà djāri'ā memā mỳjja jakren 'ā memā ajarēn memā kum, —Djām mrāmri ne ba we Xatanaj kukwakam ò àpēnh kujaêko iba? Kati.

²⁴Me aben djwỳnh tām kum aben kurêkam ne kurê djwỳnh arỳm meo apēx.

²⁵Nār, ò kikre tām kam me krī godja me ta kum aben kurê jabej nhym me arỳm aben bê me kungrà. Djām mrāmri ne ba we Xatanaj kukwakam ò àpēnh kujaêko iba? Kati. Djām Xatanaj kum ò àpēnh kurê? Kati.

²⁶Be, Xatanaj ren kum ò àpēnh kurēn kujate nhym ren ò me arỳm aben bê ajmā nhym ren arỳm bēnjadjwỳr'ā aminhinomā amimē. Nhym be, kati. Xatanaj kum ò àpēnh kurê prām kêt. Ne ba ren Xatanaj kukwakam ò àpēnh kujate nhym ren Xatanajdjwỳ kum ò àpēnh kurê. Nhym be, kati. Xatanaj kum ò àpēnh kurê prām kêt.

²⁷Ga, me'ō tỳx nhūrkwāja pumū. Mỳj dja me kute ò nēkrēxo prōt kadjy me'ō tỳx nhūrkwāmā àr on? Bir, dja me me'ō tỳx kumrēxo tỳm ne uwpre. Ne kam arỳm ūrkwāmā wadjàn kubê nēkrēxo prōt ne, ane. Mỳj'ā ne Jeju me'ō tỳx jarē? Bir, Xatanaj'ā. Dja me Xatanaj kumrēxo tỳm ne uwpre kam arỳm amim ò me ja pytà. Nām ā Jeju memā ane.

²⁸Ne kam ajte memã kum, —Kam ba me amã arẽ ga me ama. Me kute mỳjjao bikẽnh kunĩkõt ne Metĩndjwỳnh me axweo aknon mekam ngryk kêt. Me kute Metĩndjwỳnh japrỳkam dja o aknon me kam ngryk kêt.

²⁹Nhym be, dja me Metĩndjwỳnh Karõ japrỳ nhym arỳm mekam ngryk rã'ã ne memã axwe jarẽnh rã'ã: rã'ã ne. Nãm ã Jeju memã ane. Mỳkam ne ã memã ane?

³⁰Bir, Metĩndjwỳnh Karõ ne mã Jejuo ba nhym me arĩk 'ã memã kum, —Me karõ punu ne ar o ba, ane. Nhym kam arỳm Metĩndjwỳnh Karõ'ã me kabẽn punu nêje me kukrà.

Nã ar'ã ujarẽnh.

Mat 12.46-50; Ruk 8.19-21

³¹Nhym kam Jeju nhõbikwa ar kute o tỳm ne pa 'amỳnhmã kõt mõi. Jeju nãmẽ kamyre ar axikõt apõx ar Jejukõt tẽn kam arỳm mekõt bõx. Ne kam ar arek bõm ku'ê. Arek ku'ên arỳm 'ỳr me'õ jano. Kute amiwỳr 'wỳr kadjy 'ỳr ano.

³²Nhym me krãptĩ: bu'ã ku'ê nhym me'õja 'ỳr bõx ne kum, —E kum, bõm anãmẽ atõnhre ar amã kabẽn, ane.

³³Nhym kum, —Be, mỳj dja mekam kute ba kum, “Nhirwa”, ane nàr kum, “Akmere”, ane? ane.

³⁴Ne kam ari me bu'ã ku'êkõt krãn memã kum, —Ota, inãmẽ ikamy ne ja.

³⁵Dja gar Metĩndjwỳnh kĩnh kadjy kabẽn man kõt ar amijo aba. Ba kam arỳm ar amã, “Akmere” nàr amã, “Àpnhĩre”, ane nàr amã, “Nhirwa.” Nãm ã Jeju arkum ane.

Makõ 4

Bàygogo'ã ujarẽnh.

Mat 13.1-9; Ruk 8.4-8

¹Ne kam akati tãm kam tẽn arỳm imõti mỳrri nhỹ.

²Nhym kam me krãptĩ: 'ã akuprõ. Nhym kam arỳm mebê tẽn kàkam nhỹ nhym me krãptĩ: arỳm ngõ mỳrri kum dja.

³Nhym kam arým apýnh kukràdjà djàri'ã memã mýjja jakren memã 'ã ajarẽ. Ne memã kum, —Ë, ò pur djwýnh ne kute ò purkam bàygogo kremã 'ýr o tẽ. 'Ýr o tẽn o bõx ne kam ar 'yo ukabêr mrã, ane. Nãm me kute mýjja kre kadjy tu mýjja 'yo ukabê, bàygogo 'yja ne me kute purkam kremã o mrãn kam purkam o ukabêr mrã. Kute mrãmri ne me kute katêbàri 'yo ukabêr mrãnhja pyræk.

⁴Nãm Jeju memã kum, —Be, me'õ ne ar bàygogo 'yo ukabêr mrã. Nhym 'y kwý prykam rôrøk. Nhym kwênh prĩne kuku.

⁵Nhym kwý kênpo'ã pyka purorrekam rôrøk. Nhym kam pyka purorrekam INGRÛT kukrà kêtumrêx.

⁶Nhym kam kýjrũm myt nhýn arým 'y nhingrõt ga nhym kajot ne arým ty. Arê jabjê kêtgam ne ty.

⁷Nhym 'y kwý mrýnhĩkam rôrøk ne kam mrýnhĩmẽ ro'ã INGRÛT ne. Nhym kam prĩne o akno nhym arým bàygogo 'y kêt ne.

⁸Nhym 'y kwý pyka mexkam rôrøk ne INGRÛT ne kam abatành ne. Ne arým apýnh bàri ku'ê djàri nhym kwý'ã kàjbê iyy mex nhym 'y'ã akre kubê 30. Nhym kwý iyy mexkumrêx nhym 'y'ã akre kubê 60. Nhym kwý iyy jabjê nhym 'y mexti:re ne kam 'y'ã akre kubê 100. Nãm ã Jeju Metĩndjwýnh kukràdjà'ã apýnh mýjja jakreo ane.

⁹Ne ajte memã kum, —Gop me ajõ ajamak mex jabej tu amim ikabên markumrêx, ane.

¹⁰Nhym kam me krãptĩ mã mõ. Mã mõ nhym Jeju ar arým ate nhý. Nhym bu'ã ar jamẽ kõt ba djwýnhbê 12 ar arým kukij ne kum, —Mýkam ne ga apýnh kukràdjà djàri'ã mýjja jakren memã ajbit jarẽ? ane.

¹¹Nhym arkum, —Bir, djãm me kunĩ kute ikukràdjà marmã? Kàjkwakam Bẽnjadjwýr djwýnh kute amim me utàr ne ar meo ba'ã ikabên kukràdjà djãm me kunĩ kute marmã? Kati. Ar gajbit ije ar amã arênhõ amirĩt gar aje marmã. Nhym be, me wãbê ne ba udju ne.

¹²Me wã kute mar kajgokam ne ba apÿnh kukràdjà djàri'ã memã mÿjja jakren memã mÿjjabit'ã ajarẽ. Me kute ikukràdjà mar kajgo wã ne amrêbê: me bakukãmãre memã arën memã kum, "Me te memã mÿjja jakre nhym me omũnh kajgon mã amim omũnhkumrêx kêt. Nhym me te memã mÿjja jarẽ nhym me me kabën maro krĩn mã mar kêt. Mã kukràdjà'ã mÿjja kute amijakreja mar kêt. Kute Metĩndjwÿnh'ÿr amijo akêx kêt nhym me axwekam ngryk rããmã." Nãm me bakukãmãre ã me wã'ã memã ane. Kam ne ba apÿnh kukràdjà'ã apÿnh mÿjja jakren memã mÿjjabit'ã ajarẽ. Me wã kute mar kajgokam.

¹³Ne kam ajte arkum, —Be, ikukràdjà ije ajbir 'ã me'õ kute bàygogo 'yo ukabêr jakreja djãm ar aje mar kêt? Be, dja ba apÿnh ikukràdjà'ã mÿjja jakre rã'ã. Mÿj godja gar amũ ikukràdjà ja mar on.

¹⁴Be, Metĩndjwÿnh kabën'ã ujarënh djwÿnh ne arÿm memã arẽ nhym me kuma.

¹⁵Kuma kute mrãmri ne 'y kwÿ prykam rôrôk pyræk. Nhym ate Xatanaj totokbê jãm mebê o amijakren mebê Metĩndjwÿnh kabëno akno.

¹⁶Kënkam 'y rôrôkja ne me kute amim Metĩndjwÿnh kabën mar 'iry kêt ne kangaja'ã amijakre. Nãm me myt tãmkam Metĩndjwÿnh kabën man bit kum kĩnhkumrêxo tēm kajgo.

¹⁷Kute tu amim markumrêx kêtê. Ajkwaobit ne kute mar. Kute 'y nhingrôt ne arê kêt kam tēmbê tykja pyræk. Kute amim mar 'iry kêt nhym ate apÿnh me kaprĩ djàri me'ÿr bôx nhym me arÿm kanga.

¹⁸Mrÿnhĩkam 'y rôrôkja ne me kute Metĩndjwÿnh kabën mar ne kam ate ajte kute jãm mÿjja marja'ã amijakre. Nãm me arÿm Metĩndjwÿnh kabën man

¹⁹kam 'ãno ãm kêt ne amim, "Mÿj dja ba nën inhõ kwÿ krën mex ne inhõ kubêkà mex? Ikanêkam mÿj dja ba nẽ"? ane. Nãm pykakam mÿjjabitkam ar no katon axwe umar. Ne kam amim pi'ôk kaprĩo atom rax prã:m ne ajte apÿnh mÿjjao atom rax prã:m. Djãm kute amim mÿjjao atom raxkam

mrāmri umar mex? Kati. Bir, me arým õ mỳjja rũnhkam mrāmri umar punukumrẽx. Ga, mrỳnhĩ kute bằygogoo bikẽnh nhym kam iyy kêtja pumũ.

²⁰Ga, me'õ bằygogo 'yo ukabêr tẽ nhym ajte kwỳ pyka mexkam rôrôkja pumũ. Nhym arým INGRÔT ne abatành ne. Abatành ne arým iyykam 'y kume:x. Me kwỳdjwỳ ne me memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ nhym me arým tu amim markumrẽx. Ne kam maro amũ amikamẽn arým mar rax ne. Mar rax ne arým ukaprĩkumrẽx. Me kwỳ ne me kằjbê ukaprĩ kryre kute mrāmri ne bằri kwỳkam iyy mex nhym kam 'y kubê 30 pyræk. Nhym me kwỳ ukaprĩkumrẽx kute mrāmri ne bằri kwỳkam iyy mexkumrẽx nhym kam 'y kubê 60 pyræk. Nhym me kwỳ ukaprĩti:re kute mrāmri ne bằri kwỳkam iyy mexti:re nhym kam 'y kubê 100 pyræk. Me ukaprĩkumrẽx nhym Metĩndjwỳnh arým mekam kĩnhkumrẽx. Mekam kaprĩre kêtikumrẽx. Nãm ã Jeju arkum ane.

Kute amikukràdjà'ã ngònhpòk jakre.

Ruk 8.16-18

²¹Ne kam arkum, —Be, godja me me'ỳr ngònhpòko bằx jabej djãm me kute mỳjja 'òkôt o bipdjur got, kute kànoipòko 'ã pro got? Nằr djãm me ikwã djà krakri me kute umjỳr got? Kati. Ngònhpòk ne me kum angij ne tu parkam kẽnkhkam umjuw.

²²Ba ar amã arẽ gar ama. Ikabẽn kukràdjà ije 'ã apỳnh mỳjja jakren mebê udjurja dja ã me kunĩmã amirĩtkumrẽx nhym me kunĩ kuma.

²³Gop ar ajamakkre mex jabej tu amim ikabẽn markumrẽx. Nãm ã Jeju arkum ane.

²⁴Ne kam ajte arkum, —Ar ikabẽn mar 'ãno dja. Ar ajamakkre mex kôt dja ba ar amã ikabẽn jarẽ. Dja gar tu amim ikabẽn markumrẽx ba arým ar amã ikabẽn kumex jarẽ.

²⁵Mỳkam? Bir, me kute tu amim ikabẽn markumrẽx jamã dja ba mã kwỳ rax ne arẽnho tẽ nhym me arým kwỳ rax ne kuma. Nhym be, me kute ikabẽn mar kajgoja dja Metĩndjwỳnh arým mebê o akno, mebê ikabẽn mar kajgo jao akno. Nãm ã Jeju kôt ba djwỳnhmã ane.

Mỳjja 'y'ã ujarēnh.

²⁶Me kute memã Metĩndjwỳnh kabēn jarēnh nhym ta kute arỳm memã amak bōnh nhym me kute amũ mar kamēnh ne kute arỳm mar rax ne. 'Ã ne Jeju memã kum, —Be, Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo baja'ã ne bàygogo amijakre. Be, me'õ ne bàygogo 'yo ukabêro tē:n arỳm 'y kre pa.

²⁷Ne kam akati kunĩkõt ate kadjy krã. Nhym kam 'y ingrõt ne abatành tēn arỳm prĩti. Nhym kam kre djwỳnh amim, “Je, mỳj ne abatành kadjy amijon”? ane.

²⁸Be, bàygogo ta ne pykakam abatành ne arỳm ô. 'Y kumrēx ne pykakam ikwã. Ne kam arỳm ingrõt. Ne abatành tē:n arỳm prĩti. Prĩtin arỳm tujarô. Tujarôn arỳm ijy ajkapĩ.

²⁹Ajkapĩn kam arỳm prỳ ngrà. Nhym me'õja arỳm 'ãno djan êo mō. Be, Metĩndjwỳnh kute ar meo ba ja ne me bàygogo kõt ã amijo ane. Nãm ã Jeju memã ane.

³⁰Ne kam ajte memã kum, —Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo baja. Mỳj ne kute me uràk? Ba ar amã arē gar ama.

³¹Me amikraxkam kajgo kute motadu 'y kajgo pyràk. Pykakam 'y bimànhkam 'y kryre. Apỳnh pidjô 'y djàri kam 'y ne kute rũho motadu 'y jakrenh mex ne.

³²Pykakam motadu 'y rôrôk ne kam arỳm ingrõt. Ingrõt ne arỳm rũnh mō. Rũnh mōn arỳm amipãnh pidjô bari kunĩ rē. Ne arỳm pa koror mex ne. Nhym kwēnh arỳm amykrãkõt apỳnh pakam ku'ê. Nãm ã Jeju memã ane. Me kute amim Jeju marmã nhym arỳm ja pydjìn kadjy amima nhym arỳm ja kadjy amiman 'ã tỳm nhym ja kõt 'ã tỳm nhym ja 'ã tỳm nhym arỳm 'ã krãptĩ ne. 'Ã ne 'y kryre ja jakre.

³³Mỳjja kute ajbir ja pyràk krãptĩ ne Jeju memã kukràdjà'ã akren memã 'ã ajarē. Me amakkre mex kõt ne memã 'ã ajarē.

³⁴Ne apỳnh mỳjjabit'ã ajarē. Nãm kute Metĩndjwỳnh kukràdjà'ã mỳjja jakrebit ne memã 'ã ujarēnh ar ba. Ne kam arỳm kõt ba djwỳnh ar ate ỳrkam

pr̄ine arkum kukràdjà jarēnh mex. Kukràdjà'ã mỳjja kute amijakreja pr̄ine arkum arēnh mex.

Kôkmã bēn tỳx.

Mat 8.23-27; Ruk 8.22-25

³⁵Nhym akati tãmkam arỳm ar'ã myt wadjà nhym Jeju arkum, —Gwaj on ne ikjēmã rê, ane.

³⁶Nhym kam ar me krãptĩmã kum, —Me on ajmà, ane. Nhym Jeju kôknhōkàkam ÿr rã'ã nhym ar tu amimē o mō. Nhym me kwỳ kà kwỳkam arkôt mō.

³⁷Nhym kam na 'itỳx ar'ã ruw nhym kôk 'itỳx wabê nhym kam ngô arỳm aben pumjuw ne kà nhiby aton arỳm kà krekam bikapĩno mō. Kà krekam bikapĩno mō nhym arỳm ipu 'ỳr.

³⁸Nhym wãnh Jeju kà katēkam krã japar djà'ã krã djin òto nō. Òto nōr mex katikôt nhym kôt ba djwỳnh ar arỳm tok ne kum, —E kum, ujarēnh djwỳnh, ngô kute gwaj banhimex 'ỳr ga ate akrãn anhōto nō, ane.

³⁹Nhym arỳm kàjmã djan kôkmã bēn tỳx. Kum bēn tỳx ne ngômã kum, —Anhikrê, on akubyn aminê, ane. Nhym arỳm kôk djàbêr amikrãta nhym ngô arỳm tu mê ne nō.

⁴⁰Nhym kam arkum, —Je tô mỳkam ne gar ã atĩn prãmo ane? Mỳkam ne gar tu amim imarkumrēx kêt? ane.

⁴¹Nhym ar madjà kretin abenmã kum, —Je tô mỳj me'õ got ja? Nãm tu gêt kôkmã kabēn nhym tu kabēn kôt anhikrê, ane.

Makô 5

Me karõ punu krãptĩ kute ar me'õo ba.

Mat 8.28-34; Ruk 8.26-39

¹Ne kam imôti nhikjēmã bôx. Kam ne mebê Djeradja nhõ pyka.

²Nhym kam Jeju ar akàxkam bôx ne arỳm wabin dja. Nhym adjynkêt ne me'õja pyka krã kurũm katon 'ỳr tē. Me karõ punu ne ar o ba.

³Pyka krãkam ne ar ba tũm. Nhym me te kàxiràxo ari uwpreo ba.

⁴Nãm me te kadjy kàxiràxo te djê djãmê kàxiràxo kàkrã djê djà mỳn te o uwpre nhym mã ari kàkrã djê djà rênho ba. Ne mã ari kàxiràxo te djê djà kukênho ba. Nhym me kute unênh mex kadjy te: me tỳxo kute uràk'õ prãmje.

⁵Nhym akati kunĩkôt ne akamàt kunĩkôt me'õja krãnhre'ã ar ba. Ne me tykmã kikre mẽ amijo kajkepo ba. Nãm ari àmra ban ari kěno amijayro ba.

⁶Me'õja katon arỳm amybỳm Jeju pumũ. Omũn arỳm tu 'ỳr prôt ne. Prôt ne 'ỳr bôx ne arỳm ibôn nhỹ. Kute kum amijo à'wỳr kadjy ne parbê ibôn nhỹ.

⁷⁻⁸Nhym kam kum kaběn ne kum, —Me karõ, apunure. On kum anhire, ane. Nhym me'õ me karõ punu kukwakam arỳm kum kaběn ne. Kàj bê kum àmrakam kum kaběn ne kum, —E kum, mỳj nã Jeju? Abê kàjkwakam Metĩndjwỳnh Kra. Mỳj ne ga aje ijo mã? Dja ga Metĩndjwỳnhmã akaběn pydjìn jarěn ijã kum, “Dja ba kamjêr kêt”, ane. Dja ga ã Metĩndjwỳnhmã anen arỳm ikamjêr kêt ba arỳm itokry kêt. Nãm ã me'õ kum ane.

⁹Nhym kum, “Mỳj ne anhidji kute”? ane. Nhym kum, —Me ikrãptĩ:kam, inhidjibê ne krãptĩtìre, ane.

¹⁰Ne kam amijo a'uw ne kum, —Kwãrĩk wãnh me ja mõi djà kurũm me ijanor kêt, ane.

¹¹Nhym wãnh angrô jamy krãptĩ: krãnhrekam àkur mõi.

¹²Nhym me karõ punu krãptĩ amijo a'uw ne kum, —Gop angrô jamymã me ijano ba me kum wadjà, ane.

¹³Nhym memã kum, “Aj mã”, ane. Nhym me karõ punu krãptĩ arỳm me'omã iren kurũm kato. Katon arỳm angrô jamymã wadjà. Nhym angrô jamy arỳm amibêx ne tu pyka krã'yr'ã aparmã prôt. Prôt ne arỳm imôtikam nox. Nox ne arỳm ngô aminhimex ne arỳm kunĩ ty. Angrô jamy kubê 2.000 ne ty.

¹⁴Nhym wãnh angrô jamyo djuw mex djwỳnh ar arek omũnho dja. Ne kam mã krĩraxmã tẽn arỳm memã arẽ. Arwãkam me jamẽ ne memã arẽ. Nhym me kute mỳjja pumũnhmã amũ 'ỳr mõi.

¹⁵Jeju'ÿr mōn 'ÿr bōx. Nnym me'ō me karō kute kum irerja arÿm arek nhÿ. Nām arÿm kà jadjàn no mex tiren nhÿ. Nnym me kum uma ne.

¹⁶Nnym ar kumrēx kute omũnhja arÿm me'ōja'ã ajarē. Ne ar ajte angrō jamy'ã ajarē.

¹⁷Nnym kam me Jejumã à'wÿrmo krax ne kum, —Gop on me inhō pyka kurũm akato, ane.

¹⁸Nnym Jeju ajte kàkam ÿrmã tē nnym me'ō me karō kute kum irerja kum amijo a'uw ne kum, —Ba mã akôt ajkamē, ane.

¹⁹Nnym kum, —Kati, mã. Akubyn anhũrkwã 'ÿr tē. Aje meo anhōbikwa wã'ÿr tē. Memã Bēnjadjwÿr djwÿnh'ã ajarē. Kum akaprĩn kute ajo mex'ã ajarē, ane.

²⁰Nnym kam arÿm mã tēn amũ pyka nhidjibê Krĩraxbê 10'ÿr bōx. Ne kam Jeju kute o mex'ã me kunĩmã ujarēnh ar ba. Nnym me kunĩ te kute mÿjja marmã kam no tyn ku'ê.

Me'ō kurerer tyk'ã ujarēnh.

Mat 9.18-19; Ruk 8.40-42

²¹Nnym kam Jeju ajte kàkam nox ne akàx nhikjēmã mō:n kam bōx. Ne kam wabin dja. Nnym kam ajte me krãptĩ: 'ã akuprō.

²²Nnym me'ōbê Djajru 'ÿr tē. Mebê idjaer bikprōnh djakam kubê bēnjadjwÿr'ō. Nām 'ÿr tēn arÿm omũ. Omũn kute kum rax jarēnh kadjy tu parbê tÿm ne nō.

²³Ne krao a'u:w ne kum, —Wãnh ne ikra prĩtire nōn arÿm tyk 'ÿr. Gu 'ÿr ga 'ã anhkra dji gē à kêt ne imã tĩn, ane.

²⁴Nnym arÿm kôt tē. Tē: nnym me krãptĩ: prĩne aēr mex ne kôt mō.

²⁵Nnym wãnh me'ō nire kôt tē. Kamrō mã: apōx'ã ne arÿm amex kubê 12 apêx.

²⁶Nnym kamã me ta kute amijo mÿjja marja krãptĩ aben totokmã te kaneo ba. Djãm kam arÿm mex got? Kati. Me ô'ã ãm mã tokryo tokry. Ne mã memã o pãnh'ã arÿm ò pi'òk kaprĩ kunĩ krē. Ne kam mex kêt ne ãm punu mex mō.

²⁷Ne kam me kute Jeju'ã ujarënh man arým 'ÿr tẽ. Me krãptĩ: Jejukõt mõi: nhym nija mekõt amibêx mex ne arým kõt bõx. Kõt bõx ne tu Jeju nhibũmkõt 'ã kubêkà kupê.

²⁸Be, kute o anhÿr kêtri ne amim, —Ba 'ã kubêkàbit kupên arým imex ne, ane.

²⁹Nãm 'ã kubêkà kupên kupênhmẽ ro'ã nhym arým kamrõ ngrà nhym arým amikam amimex ma.

³⁰Nhym Jeju on kute o mekõt amikam kuman arým me ipõkri akubyn akẽx ne memã kum, —Nhym ne ijã kubêkà kupê? ane.

³¹Nhym kõt ba djwÿnh kum, —Djãm me krãre ne me akuno ga, “Nhym ne ikupê”? ane, ane.

³²Nhym kute me'õmã katormã ari mekõt krã.

³³Nhym nija arým kute amimex markam 'ÿr bõx. Nãm umaje tertet ne tu parbê tÿm. Parbê tÿm ne arým pÿne kum amijarën kum, —Mrãmri, ba ne ba akà kupê ga arým ijo mex ne, ane.

³⁴Nhym kam kum, —Àpnhĩre, ga ne ga tu amim ikamnhĩxkumrẽx ne arým amex ne. Adjumar mex ne tẽ. Arým amexkumrẽx, ane.

³⁵Nãm ã kum anhÿro dja nhym me kwÿ bẽnjadjwÿr Djajru nhũrkwã kurũm tẽn ar kajpan arým Djajrumã kum, —Arým ne akadjwÿx akuno. Kwãrĩk wãnh ijukri ujarënh djwÿnh kunor kêt, ane.

³⁶Nhym Jeju Ar kubê ate krãn arým Djajrumã kum, —Kwãrĩk wãnh amã akra tyk puma kêt. Djã gãm tu amim ikamnhĩxkumrẽx, ane.

³⁷Ne kam Pedrumẽ Xijagumẽ Djuão arkum, —Ar gajbit dja gar ikõt tẽ, ane. Ne bu'ã me ku'êmã kum, —Me arek jakam dja, ane. Djuãomẽ ne Xijagu ar axikõt kato.

³⁸Nãm memã anen kam ar Djajru nhũrkwãmã tẽn bõx. Nhym wãnh me kangao kumex. Me muw ne abej àmrao kumex nhym Jeju arým me omũ.

³⁹Ne kam arým me'ÿr wadjàn memã kum, —Mÿkam ne ga me akangao akumex ne muw? Djã nãm prítija ty? Kati. Nãm òto nõ, ane. Kute akubyn o tĩnmã. Kam ne ã memã ane.

⁴⁰Nãm memã ane nhym me arým 'ã bẽno ajkẽn keketo kumex. Nhym kam arým bõm me ano nhym me kunĩ kato. Ne kam bãmmẽ nãmẽ kõt ba djwÿnh ar ajbito mõn príti nhikwã djà'ÿr aro wadjà.

⁴¹Ne kam príti nhikra 'amÿn kum, “Tarita kumĩ”, ane. Nãm ren me bakabẽnkam kum, —Prítire, amã ne ba ikabẽn. Kàjmã dja, ane.

⁴²Nãm kum ane nhym arým ar aêrbê kàjmã djan ar mrã. Nhym ar arým kõt madjà kreti. Príti'ã ne amex kubê 12.

⁴³Nhym kam arkum kabẽn ne amijã arkum karõn arkum, “Djã gãm ar ipudju”, ane. Ne ajte arkum, —Ar kum mÿjja'õ ngã gê kukrẽ, ane.

Makô 6

Õ pyka djwÿnhkam bõx.

Mat 13.53-58; Ruk 4.16-30

¹Ne kam arým memã kàx ne amũ õ pyka djwÿnhmã tẽ. Nhym kõt ba djwÿnh ar kõt mõ. Nhym kam arým 'ÿr bõx.

²Nhym ar'ã arým pi'òk ràràr. Nhym arým mebê idjaer bikprõnh djà'ÿr tẽn kam 'ÿr bõx ne arým wadjà. Ne kam kute memã amikukràdjà jarẽnh kadjy arým amikrax ne. Nhym me krãptĩ kabẽn man kam no tyn kumex ne ari abenmã kum, —Je tô nhym nã kum me kukràdjà ja jarẽ nhym ã kabẽn mexo ane. Nhym ne kum àpênh'ã karõ nhym ã mÿjja nhipêxo ane. Mÿjja pumũnh kêtikumrẽx ne ipêx nhym kumex.

³Be, Jejubê ne pĩ kênh djwÿnh kajgo. Marij kurũm ne kato. Kõt ar apõxjabê ne Xijagumẽ Jôdjemẽ Djudamẽ Ximãomẽ. Be, ar axikõt apõx ne ja. Kanikwÿnhdjwÿ ar me baro'ã ar ba. Djãm atemã me'õ? Kati. Tãm. Me bajõ tãm. Ne kam ã àpêho ane. Nãm me ã ari abenmã anen kam arým kubê Jeju kĩnh no kati.

⁴Nhym kam amijã memã kum, —Pyka kunĩkõt me Metĩndjwỳnh kukwakam ujarẽnh djwỳnhmã kàjmã rax kamẽho ba. Nhym be, õ pyka djwỳnhkam me jabit ne me ar prãro ba. Õbikwa djwỳnhkam ar ja, õ kikre djwỳnhkam ar ja ne me ar prãro ba, ane.

⁵Ne kam te kute õ pyka djwỳnhkam mỳjja pumũnh kêt krãptĩ nhipêx prãmje. Te me krãptĩo mex prãmje. Me kute aparmã rax kamẽnh prãmkam. Nãm me punu ngrêrebit'ã ikra jadjuw ne meo mex.

⁶Ne mekam no tyn djan amim, —Je tô mỳkam ne me kute inhõ pyka djwỳnhkambit amim imar kêtikumrẽx, ane.

Kute Ar kubê 12 janor.

Mat 10.1-15; Ruk 9.1-6

Ne kam arỳm tẽ. Apỳnh krĩkõt tẽ. Memã amikukràdjã jarẽho tẽ.

⁷Ne kam amiwỳr Ar kubê 12 'uw nhym ar arỳm 'ỳr bõx. 'Ỳr bõx nhym kute amũ ar anor kadjy arỳm aro aben nhikjê. Ne ar kute kukwakam me karõ punu janor ne kujaêk kadjy arkum amipyma jadjã.

⁸Ne kamã arkum 'ã karõn arkum, —Ar amõr kadjy kwãrĩk wãnh mỳjja krãptĩ byr kêt. Dja gar akajpar djãbit by. Kwãrĩk wãnh mokà byr kêt. Kwãrĩk wãnh djwỳ byr kêt. Kwãrĩk wãnh anhõ katõk'y djakam pi'õk kaprĩ byr kêt.

⁹Ne ar aparkà ponh jangjên ar anhinõkà pỳnhbit jangjê, ane.

¹⁰Ne kam ajte arkum, —Dja gar apỳnh krĩ'ỳr mõ. Nhym me'õ arỳm ar amã aminhũrkwã jarẽ. Kumã dja gar wadjàn kambit anihkwã. Ne kam me õ krĩrax kurũm ar amõrkambit dja gar anhũrkwã 'õdjwỳ jabej.

¹¹Nhym godja me ar abê aminhũrkwã nê jabej ne kute ar amar prãm kêt jabej gar mebê aparkà'ã me õ pyka ka'u. Me kurũm akatorkam pyka ka'u. Aje me kangao amirĩt kadjy. Ba ar amã arẽ gar ama. Amrêbê: krĩraxbê Xõtõmamẽ Gomorakam me axwekumrẽx. Dja ĩ Metĩndjwỳnh kute memã axwe pãnh jarẽnh kadjy akati bõx. Nhym be, ajbir me krĩ jakam dja me axwe pãnhõ amrêbê me tũm wã jakre. Me kute ar abê aminêkam dja me axwe pãnhõ me tũmwã jakre. Nãm ã arkum karõo ane.

¹²Nhym kam ar amũ mōn kàj bê me akreo ban memã kum, —On me amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx, ane.

¹³Ne arỳm me karō punu krãptĩ kute ar meo ba jano nhym arỳm memã iren mã mō. Nhym ar me kanê krãptĩ kungrà. Mỳjja kangô kute rōny kangô pyrako me kungràn meo mexo ba.

Djuão'ã ujarẽnh.

Mat 14.1-12; Ruk 9.7-9

¹⁴Nhym kam me amũ Jeju jarẽho ipôk. Nhym kam mebê idjaer nhõ bẽnjadjwỳr rax nhidjibê ne Erodji. Arỳm ne me kute Jeju jarẽnhja ma. Ne kam arĩk Jejuo Djuão ne memã kum, —Ngômã me angjênh djwỳnhbê Djuão arỳm akubyn tĩn ne ar ba. Be, tyk ne akubyn tĩnkam ne mã mỳjja pumũnh kêt nhipêxo ba, mã me punuo mexo ba, ane.

¹⁵Nhym me ja arĩk Jeju'ã memã kum, —Be, kubê Metĩndjwỳnh kukwakam ujarẽnh djwỳnhbê Erij, ane. Nhym amũ me ja 'ã memã kum, —Be, kubê ne Metĩndjwỳnh kukwakam ujarẽnh djwỳnh'õ. Nàr, kute amrêbê: Metĩndjwỳnh kukwakam ujarẽnh djwỳnh'õ pyrak, ane.

¹⁶Nhym bẽnjadjwỳr rax Erodji kute Jeju jarẽnh markam 'ã memã kum, —Be, Djuão ne wã. Ba ije kadjy me anor nhym me kute mut krã'yr, arỳm akubyn tĩn ne ar ba, ane.

¹⁷⁻¹⁸Be, me kute Djuão bĩn kêtri ne Erodji kamyre. Idjibê ne Piripi. Piripi prõ nhidjibê ne Erodjij. Nhym kam Erodji arỳm kamyrebê prõ pytàn ar o ba. Nhym kam Djuão nêje kum kabẽn ne kum, —Metĩndjwỳnh kukràdjà kupa'ã ne ga akamyrebê prõ pytà, ane. Nhym Erodjij kuman arỳm Erodjimã apnê. Djuão'ã kum apnê nhym arỳm 'ỳr me krākamngõnh jano. Nhym me arỳm o tỳm ne kubê ijê.

¹⁹Nhym kam Erodjij ari kum Djuão kurêo ban te kute bĩnmã 'ã amijakreo ba.

²⁰Erodji kum Djuão pymakam Erodjij te 'ã amijakreo ba. Erodji mã 'ã amim, —Djuão ne katàt ar amijo ban Metĩndjwỳnh mexo mex, ane. Nãm mã amim anen ar Erodjibê utàr mexo ba. Djuão kute Erodjimã Metĩndjwỳnh jarẽho

ÿr kunĩkõt Erodji ari amim, —Je tô mÿj dja ba amijon? anen te kute kabẽn mar ne kõt kute amijo anhÿr prãmje. Nhym be, kum Djuão kabẽn mar prãmã.

²¹Erodjij kum Djuão kurêo ba nhym kam arÿm mrãmri kute bĩn kadjy õ akati bõx. Erodji rwÿk djàkam õ akati arÿm bõx. Nhym õ akatikam arÿm bu'ã bẽnjadwÿrreja ro'ã àkuro nhÿ. Apÿnh õ me rũnh djàri, õ krãkamngõnh nhõ bẽnjadwÿr djàri, õ pykabê Garrêjakam me õ nêkrêx rũnh djàri, me kunĩ õ akati kadjy Erodji'ã akuprõ.

²²Ne õ kwÿ krêno nhÿ nhym Erodjij kra kurerer arÿm me'ÿr wadjà. Ne kam memã to nhym me arÿm kum kĩnh. Erodjimẽ me ro'ã ÿrja kum kĩnhĩ. Nhym kam Erodji kurerermã kum, —Mÿj ne ga amã kĩnh? Dja ga amã mÿjja'õ kĩnh ne imã arẽ ba arÿm amã kungã, ane.

²³Nãm kum kabẽn jarẽnh mãmjdjin kum, —Be, amã ikabẽn kajgo kêtikumrêx nhym Metĩndjwÿnh arÿm ima. Dja ga amã mÿjja'õ kĩnh ne imã arẽ ba arÿm amã õrkumrêx. Nàr godja amã inhõ pyka kuto katẽ kĩnh jabej ba arÿm amã kungã. Mrãmri ne ba tu amã ikabẽn jarẽnhkumrêx, ane.

²⁴Nhym kam arÿm katon nã kukij ne kum, “Ô mÿj dja ba kum arẽ”? ane. Nhym kum, —Xõ, ngõmã me angjênh djwÿnhbê Djuão krã'ã dja ga 'wÿ, ane.

²⁵Nhym amibêx ne ajte bẽnjadwÿr rax'ÿr wadjàn kum, —Ô kum amikrà kêt ne ngõmã me angjênh djwÿnhbê Djuão krã dja ga imã angã. Ngõnh purortikam adjàn o bõx ne imã angã, ane.

²⁶Nhym kam bẽnjadwÿr rax arÿm kaprĩren õkre kadjwÿnhbê amim, —Je, arÿm ne ba mrãmri kum ikabẽn jarẽnh mãmjdji nhym Metĩndjwÿnh arÿm ima. Jakam ba te ije kum, “Kati”, anhÿr prãmje. Inhõ me rũnh mrãmri ikabẽnkumrêx jabej ikam no tyn kumex, ane.

²⁷Ne kam on me par djwÿnhmã kabẽn ne kum, —Amrẽ Djuão krão aprõt, ane.

²⁸Nhym arým mebé ijê djà'yr tén wadjàn arým Djuão mut krātan kam arým ngônh purortikam krã djà. Ne kam kurerermã o tén o bôx ne arým kum kungã. Nhym arým nãmã kungã.

²⁹Nhym kam Djuãokôt ba djwýnh ar arēnh man arým 'yr tē. 'Yr tén 'yr bôx ne kam arým Djuão nhĩ mýn o tén arým kēnkrekam adjà. Be, me kute Djuão bĩn'ã ujarēnh ne ja.

Kute mebé 5.000o djuw mex.
Mat 14.13-21; Ruk 9.10-17; Dju r 6.1-14

³⁰Ne kam Jeju kute ar anorja ne arým apýnh kríkôt tē:n kam arým akubyn Jeju'yr tén 'yr bôx ne 'ã akuprô. Ne kam kum amijã ajarē. Kute mýjja nhípêx kunĩã kum ajarē. Kute memã kukràdjà jarēnh kunĩja kum 'ã ajarē.

³¹Nhym me krãptĩ: Jeju ar'ã aben japanho dja. Ar 'ã aben japanho dja nhym ar te õ kwý krēn kadjy amijo ane. Nhym kam Jeju arkum, —Gwaj on arwãmã mebé tén kam bôx ne bakôkam kôto nhỹ, ane.

³²Nhym kam ar ate arwākam ýr kadjy kākam nhýn arým nox ne.

³³Nhym me krãptĩ ar mōrkôt amim nokre pumũn arým ar ibej prôt ne. Krĩ kunĩ kurũm ne me pykakôt ar ibej prôt ne. Ibej prôt ne arým akàx nhikjêbê ar kukãm akuprô.

³⁴Nhym kam ar kà dji nhym Jeju wabi. Wabin arým me krãptĩ me:xja pumũ. Ne kam amim, —E kum, nãm me kute mryo ba djwýnh kêtkam mrykĩ'ãtomti krãptĩ ta kajgo ba pyræk, ane. Kam ne arým kum me kaprĩn arým memã kukràdjà krãptĩ jarēnhmo krax ne.

³⁵Nãm memã arēnh dja: nhym kam arým 'ã myt ibô. Nhym kam kôt ba djwýnh ar arým 'yr bôx ne kum, —Arwã jakam mýjja kêt nhym arým amykry mex ne.

³⁶Me ano gê me amũ apýnh kikremã mōn amũ apýnh krĩmã mō. Dja me amim õ kwý krēn djà jamý, ane.

³⁷Nhym arkum, —Ar ga dja gar memã mýjja ngã gê me kukrē, ane. Nhym ar kum, —Djãm gwaj baje pi'òk kaprĩ kumexjao djwý jamýnhmã? Denarju

kubê 200jao djwỳ jamỳnhmã? Djãm gwaj baje memã òr nhym me kute krěnmã? ane.

³⁸Nhym arkum, —Mỳj ne ar anhõ djwỳ kute? Těn omũ, ane. Nhym ar arỳm bu'ã me ku'ê kôt těn omũ. Ne akubyn 'ỳr bõx ne kum, —Ë, djwỳ amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt. Ne tepdjwỳ amãnhkrut, ane.

³⁹Nhym kam arkum, —Ar memã arẽ gê me apỳnh bõre ngrãngrākam krĩ mỗ, ane. Nhym ar arỳm apỳnh me krĩ kadjy memã karõ.

⁴⁰Nhym me apỳnh me krĩ kadjy me'ã akre. Nhym me kwỳ kubê 100'ã kaběn ne krĩ mỗ. Nhym me kwỳ kubê 50'ã kaběn ne krĩ mỗ.

⁴¹Nhym djwỳ amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt jamỳ. Ne tep amãnhkrutja by. Ne kàjmã o kàjkwa jaběn Metĩndjwỳnhmã o amikĩnh jarẽ. Ne kam djwỳ kokij ne kôt ba djwỳnhmã kungã nhym ar memã òro mỗ. Ne kôt tepdjwỳ ã o anen arỳm me kunĩmã kungã.

⁴²Nhym kam me kunĩ ò kwỳ krěn arỳm ajne.

⁴³Nhym kam me arỳm tepmẽ djwỳ janhy ngij ne 'ã akre. Nhym arỳm 'ã akrekam kaxnokai ipubê 12 ne 'ã kàtàm.

⁴⁴Be, me my kute djwỳ krěn'ã akrekam kubê 5.000. Ne ijukri me niremẽ me prĩre'ã akre kêt.

Ngô'ã tēm.

Mat 14.22-33; Dju r 6.15-21

⁴⁵Nhym kam Jeju urokam kôt ba djwỳnhmã kum, —Aje, on ar mỗn kàkam nhỹn ikukãm akàx nhikjêmã rên krĩbê Bexadamã tẽ. Ba me ano gê me on mã mỗ, ane.

⁴⁶Ne kam me krãptĩ'ỳr těn memã kum, —Aje, on me ajmà. Ba on, ane. Ne kam arỳm Metĩndjwỳnhmã kaběn kadjy krãnh'ã těn wabi.

⁴⁷Nhym kam ar'ã akamàt nhym ar arỳm kàkam ngô nhipôkri mỗ nhym Jeju ate atỳxã dja.

⁴⁸Nhym kam ar kutã arým kôk djâbêr tÿx. Àbêr tÿx nhym ar kute kutã ngô rênh kurêje àpênh raxo nhÿ. Àpênh ra:x nhym arým ar omũ. Ne ôkrên'ãnh kàr pydjikam arým arkôt tẽ. Ngô'ã arkôt tẽ. Tẽn kam bit ar'ãnh tẽmmã.

⁴⁹Nhym ar arým ngô'ã tẽmkôt omũn abenmã kum, —Ota, amrẽ me karõ'õ mõ. Ar anen amra.

⁵⁰Ar kunĩ omũn arým madjà kreti. Nhym adjynkêt nhym arým arkum, —E kum, ba ne ba wãm tẽ. On ar akĩnh ne atĩn prãm kêt, ane.

⁵¹Ne arým arkôt kàkam nhÿ. Kàkam nhÿ nhym arým kôk djâbêr anihkrê. Nhym ar ôkre kadjwÿnhbê amikabên kudjan te kute mÿjja marmã kam no tyn nhÿ.

⁵²Be, amũja'ã ne Jeju te me krãptĩ:mã djwÿ ngã nhym ar kute kum kator kêt. Kubê Metĩndjwÿnh Krajamã kator kêt. Nhym kam ar te kute marmã kam no tyn nhÿ. Ar amakkre kêtgam.

⁵³Ne kàkam ngô'ã mõn kam ar arým pykabê Djenekam akàx nhikjêmã bôx ne kà dji.

⁵⁴Nhym kam ar wabi nhym me arým amim Jeju nokre pumũ.

⁵⁵Ne kam me bu'ã pykawã kunĩkôt prõt ne arẽ. Nhym me arým kute memã Jeju bôx djà jarênhja'ÿr meo bôxmo krax ne. Me punu nhikwã djàkam ikwã rã'ãja ne me Jeju'ÿr meo prõt ne meo bôx.

⁵⁶Ne kam mã kikre kabem me punu jadjuw. Krĩ kryrekam nàr krĩraxkam nàr arwãkam Jeju ku'ê djà kunĩkôt mã kikre kabem me punu jadjuw. Nhym me mã Jeju tẽmkôt kum amijo a'uw ne kum, —Ba gop akà japkredit kupê. Ba gop akà japkredit kupênh, ane. Ne me kute kupênh kunĩkôt arým mex ne.

Makô 7

Tu mÿjja krên'ã ujarênh.

Mat 15.1-9

¹Ne kam mebê pardjêumẽ Môjdjê kukràdjà mar djwÿnh kwÿ krĩraxbê Djeruxarẽ kurũm mõn Jeju'ã akuprõ.

²Nhym Jejukôt ba djwýnh kwý tu ikra põnh kêt kam õ kwý krē nhym me arým ar omũ. Ne ar'ã kabēn ne Jejumã kum, —Mýkam ne akôt ba djwýnh me bakukãmãkjê kukràdjà kupa'ã ikra punu rã'ã tu àkur ba? Dja me o ane nhym Metĩndjwýnh arým memã axwe jarē, ane.

³Bir, mebê pardjêumē mebê idjaer kunĩ ne me mã me kukãmãkjê kukràdjà'ã no tỳx ne kam arĩk abenmã kum, —Me kute prĩne aminhikra põnhkambit dja me aku. Kambit dja Metĩndjwýnh memã axwe kêt jarē, ane.

⁴Ne me me õ djwý jamýnh djà kurũm ban bõx. Ne kam kute ngõo amiku'õnhkambit aku. Be, apýnh me kukãmãkjê kukràdjà kajgo kute ja pyræk ne krãptĩ. Nhym me 'ã no tỳx ne mã apýnh mýjja ku'õ. Ngõnhkrãmē ngyo ngõnhmē ngõnh tykmē ne me mã ku'õn arĩk amim, —Dja ba o ane nhym Metĩndjwýnh imã imex jarē, ane.

⁵Kamã ne mebê pardjêumē Mõjdjê kukràdjà mar djwýnhmē Jejumã kum, —Mýkam ne akôt ba djwýnh me bakukãmãkjê kukràdjà kupa'ã ikra punu rã'ã àkur ba? ane.

⁶Nhym memã kum, —Me ga ne ga me amijo ajêx ne ar amijo Metĩndjwýnh mar mexo aba. Mrãmri ne Idjaij Metĩndjwýnh kukwakam me ajã pi'òk no'òkkumrēx. Nãm me bakukãmãremã kum, "Metĩndjwýnh ne me amã, 'Be, me ja ne me arĩk 'êx ne ajkwa kajgokam imã imex jarēho ban jãm ate ibê krãn ban

⁷imã irax jarēnh kajgoo ban kam ta kukràdjào ikukràdjàn memã arēho ba. Ne kam ta kukràdjà'ã memã kum, Metĩndjwýnh kukràdjà, anhýro ba.' Nãm ã Metĩndjwýnh me amã ane." Nãm ã Idjaij me ajã ane. Ga me akamingrãnyre arým akabēn kajgoo Metĩndjwýnh kukràdjàn memã arēho aba. Mrãmri ne me ajã arēnhkumrēx.

⁸Be, Metĩndjwýnh ne me kute katàt amijo ba'ã memã karõ ga me kam kubê amijo akēxo aba. Ne kam mã me akukãmãkjê kukràdjà'ã ano tỳx ne ar o aba. Ne kam ngyo ngõnhmē ngõnhkrã ku'õ. Apýnh me akukràdjà kajgo kute

ja pyræk kráptí ga me 'ã ano tỳx ne ar o aba. Ne kam arík 'ã abenmã kum, “Dja Metĩndjwỳnh kôt imã ijaxwe kêt jarẽ.”

⁹Nãm ã Jeju memã ane. Ne kam ajte memã kum, —Be, Metĩndjwỳnh kute katàt amijo aba'ã me amã karõ ga me arỳm kabẽn ma. Djãm mrãmri Metĩndjwỳnh kukràdjà kôt ne ga me akukãmãkjê kukràdjà jarẽ? Kati. Atemã. Atemã ne ga me akukãmãkjê kukràdjà ja'ã ano tỳx ne Metĩndjwỳnh kukràdjà mar kêt ne arỳm o abikẽnho aba. Djãm kam me ano mex got?

¹⁰Ba me amã arẽ ga me ama. Mõjdjê ne Metĩndjwỳnh kukwakam me bakukãmãremã karõn memã kukràdjà jarẽn memã kum, "Me amã abãmmẽ anã jabẽn ar kabẽn ma", ane. Ne ajte memã kum, "Me'õ arỳm bãm'ã nàr nãã, ‘Gê Metĩndjwỳnh o ajkê’, anhỳr jabej gê me tu kubĩ”, ane. Me kum bãmmẽ nã ar abêmã ne Metĩndjwỳnh ã me bakukãmãremã ane.

¹¹Nhym be, djãm me ga ne ga me amã abãmmẽ anã jabê? Kati. Ga me akukràdjà kôt arík memã kum, “Me ajõ godja anã nàr abãm mỳjja'ã ajwỳr ga aje kubê anhõ mỳjja nê prãm jabej. Ne kum, ‘Be, ba te ije amã õrmã. Aje mỳjja 'ã ijwỳr ba arỳm o Metĩndjwỳnh nhõ mỳjja. Kam ba te ije amã õrmã’, ane. Dja ga me ã kum anen arỳm kubê nê nhym kam arỳm pijàm ne akubyn 'ã ajwỳr kêt”, ane.

¹²Ga me aje ã memã 'ã karõo anhỳrkam arỳm me nãmẽ bãmbê õdjỳ'ã memã adjàpnênho aba.

¹³Me kum ar abê kêt'ã memã adjàpnênho aba. Metĩndjwỳnh te memã kum, "Me amã abãmmẽ anã jabẽn ar kabẽn ma", ane ga me arỳm Metĩndjwỳnh kabẽno me kukràdjà kajgon akukràdjào arỳm nãmẽ bãmbê õdjỳ'ã memã adjàpnênho aba. Aje Metĩndjwỳnh kukràdjào me kukràdjà kajgo ne ajte kupa'ã memã akukràdjà punu ja jarẽ. Nãm ã Jeju memã ane.

¹⁴Ne kam ajte amiwỳr me kunĩ 'uw ne memã kum, —Ë, dja ga me akunĩ imaro nhỳn ikabẽn markumrêx.

¹⁵Me kute apỳnh mỳjja'ã memã kum, “Ja dja ga ãm omũ. Dja ga krẽn arỳm ajaxwe”, anhỳro ba. Nhym be, Metĩndjwỳnh, djã ne me mỳjja 'õ krê nhym

arým kum, “Ja ne ga krĕn arým ajaxwe”, ane? Kati. Me kabĕn punukam ne memã axwe jarĕ. Me àkĭnhĭkam ne memã arĕ. Me ari prõ, mjĕn kupa'ã kurĕ bakam ne memã arĕ. Me 'ĕxnhĭkam ne memã arĕ. Axwe'õkambit ne Metĭndjwÿnh memã axwe jarĕ.

16Gop me ajamak mex jabej tu amim ikabĕn markumrĕx. Nã ã Jeju memã ane.

17Ne kam arým mebĕ kikremã wadjà. Nhyĭm kôt ba djwÿnh arým kukij ne kum, —Nã gãm ar imã, “Djã ne me mÿjja 'õ krĕ nhyĭm Metĭndjwÿnh kum, ‘Ja ne ga krĕn arým ajaxwe’, ane? Kati”, ane. Tãĭm ne ga arĕ nhyĭm ar ibĕ bipdjur rã'ã ne, ane.

18Nhyĭm kam arkum, —Je tô djãĭm ar gadjwÿ ajaxakkre kĕt? Be, mrãĭmri ne me kute mÿjja'õ krĕnkôt Metĭndjwÿnh memã axwe jarĕnh kĕt. Djãĭm ar aje ja mar kĕt?

19Be, aparmã ne mÿjja mrãĭn me tikkremãbit wangij. Mÿjja'õ kurja ne me kute amim mÿjja'ã karõ djàkam ngĕx kĕtkumrĕx. Me tikkremãbit ne wangij ne kam atykmã arým apôx. Me kute amim mÿjja'ã karõ djãmã ngĕx kĕtkam Metĭndjwÿnh kute kôt memã axwe jarĕnh prãĭm kĕt, ane. Jeju kute ã arkum anhÿro arým me õ mÿjja krĕnja kunĭ mex jarĕ.

20Ne kam ajte arkum, —Me kurũĭm me kabĕn punu apôx ne me àpĕnh punukam ne Metĭndjwÿnh memã axwe jarĕ.

21Me kadjwÿnhbĕ, me amim mÿjja'ã karõ djàkam ne me amim axwe'ã karõ nhyĭm arým me kurũĭm apôx. Me kute amim axwe'ã karõkam ne me kute me prõ puro nàĕ me mjĕn puroo àkĭnh ne ro'ã ikwãja'ã amim karõ. Ne prõ djwÿnh nàĕ mjĕn djwÿnh kupa'ã kurĕ'ã amim karõ. Ne kute me par'ã amim karõ.

22Ne kute mebĕ mÿjjao àkĭnh'ã amim karõ. Ne kute mÿjjao atom rũnh'ã amim karõ. Ne kute meo bikĕnh'ã amim karõ. Ne memã 'ĕx ne kute me noo biknor'ã amim karõ. Ne kurĕ ba'ã amim karõ. Ne te ta kute me uràk prãĭmje

ngryk. Ne me'ã kabën punu'ã amim karõ. Ne amijo àmrati. Ne bën kati. Me kute amim axwe'ã karõ ne ja.

²³Me axweja kunĩ ne me kurũm apõx. Nhym kam kõt Metĩndjwỳnh memã axwe jarẽ. Nãm ã Jeju kõt ba djwỳnh arkum ane.

Me'õ nire bajtem kute tu amim kamnhĩxkumrẽx.

Mat 15.21-28

²⁴Ne kam arỳm mebê tẽ. Tẽ:n kam krĩraxbê Xirumẽ krĩraxbê Xidõ kuri pykaja'ỳr bõx. Ne kam arỳm kikre'õmã wadjàn nhỹ. Ne bit kute me'õmã amijo amirĩt kêtã. Ne kam te kute mebê amijo bipdjurmã.

²⁵Nhym me'õ nire arỳm arẽnh ma. Kubê ne me bajtembê kregu'õ. Pykabê Xirij Penixijkam ne rwỳk djà. Me karõ punu ne kra prĩtio ba. Nãm arẽnh man arỳm 'ỳr tẽn parbê ibõn nhỹ.

²⁶Ne arỳm Jejumã krao a'uw ne kum, —Amrẽ tẽn me karõ punu kute ikra prĩtio baja jano gẽ kum ire, ane.

²⁷Bir, Jeju ne jakam me bajtemo mex prãm kêt. Nãm kute õ mebê idjaerbit kumrẽx o mexo bamã. 'Ã kute kum ujarẽnh nhym kõt kute marmã ne õ mebê idjaer'ã me prĩre jakren kum, —Gẽ me prĩre kumrẽx djwỳo amityxmã. Nok ba ren me prĩre nhõ djwỳ rop kraremã kurẽ nhym ren kam punure, ane. Djãm mrãmri ne djwỳ'ã ajarẽ? Kati. Kute meo mex'ã ne djwỳ jakren kum 'ã ajarẽ. Nãm, —Nok ba ren me prĩre nhõ djwỳ rop kraremã kurẽ nhym ren kam arỳm punure, ane.

²⁸Nhym nija arỳm amim, —Ijã ne rop krare jarẽ, anen arỳm kum, —Tukwa, mrãmri Bẽnjadjwỳr djwỳnh. Kõt ne ga arẽ. Nhym be, godja wãnh pĩponh krakri djwỳ jaũm rôrõk. Aũmbit dja rop krare arỳm kukrẽ. Kam gop badjwỳ ibê rop krare pyræk tu imã ikrao mex, ane.

²⁹Nhym kõt kum, —Be, aje imã akabën wã jarẽnhkam adjumar mex ne tẽ. Arỳm ne me karõ punu akramã ire, ane.

³⁰Nhym kam arým ũrkwãmã akẽx ne 'ÿr bõx. Nhym wýnhràm me arým me ikwã djàkam kra prĩti dji nhym nõ. Me karõ punu arým kum ire nhym arek nõ nhym arým omũ.

Kute me'õ jamakkre kêt ne kabẽn tõi mex.

³¹Nhym kam krĩraxbê Xirumẽ Xidõkuri pykaja kurũm tẽ. Tẽ:n kam amũ pyka nhidjibê Krĩraxbê 10jakõt tẽ. Ne tẽ:n kam arým imõtibê Garrêja'ÿr bõx.

³²Nhym wãnh me'õ jamakkre kêt ne kabẽn tõi. Nhym me arým 'ÿr o bõx ne kum, “Gop 'ã anhikra dji”, ane.

³³Nhym ate kute o ãm kadjy amũ me krãptĩ bê o tẽ. Ne kam aktã amakkremã aminhikra'i jadjàn aptõn õtodjwý kupê.

³⁴Ne kàjkwa jabẽn kum kaprĩkam arým amityk djà mẽ. Ne kum, “Epata”, ane. Nãm ren me bakabẽnkam kum, “On ajamakkre kajrer”, ane.

³⁵Nãm kum ane nhym arým amakkre kajrer ne kabẽn mex ne. Nhym kam akubyn me'ÿr o bõx.

³⁶Ne memã 'ã karõn memã kum, “Gora ipudju”, ane. Be, nãm te mã: memã anhÿro ba nhym me ate mã: pyka kunĩkõt abenmã arẽnho ba.

³⁷Nãm me'õo mex nhym me te kute marmã kam no tyn ku'ê ne abenmã kum, —Nãm apÿnh me kanê djari me kunĩo mexkumrẽx. Nãm me umar kêtõ mex nhym arým akubyn amak mex ne. Nãm me kabẽn kêt djwýõ mex nhym arým akubyn kabẽn mex ne, ane.

Makõ 8

Kute mebê 4.000o djuw mex.

Mat 15.32-39

¹Nhym kam me krãptĩ: ajte Jeju'ã akuprõn 'ã akuprõn me'ã õ kwý krẽn djà kêt. Nhym kam arým amiwÿr kõt ba djwýnh ar ku'uw nhym ar bõx nhym arkum,

²—Imã me krãptĩ:ja kaprĩ. Me iro'ã krĩã arým akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx. Ne kam arým me õ mÿjja kêt.

³Nok ba ren me kum prãmkam ren amũ me ũrkwãmã me ano nhym me ren pry konenh ren rerekre ne. Ren me rerekre nhym ren me tyk djà me kupa. Djãm jãnh got. Onĩj me ũrkwã. Nãm ã Jeju arkum ane.

⁴Nhym kôt ba djwýnh ar kum, —Kapôt kukrit jakam ne gwaj te me krãptĩ:ja kadjy djwý kumex prãmje. Mýj got gwaj me kadjy nẽ? ane.

⁵Nhym Jeju arkum, —Mýj ne ar anhõ djwý kute? ane. Nhym ar kum, “Djwýbê 7”, ane.

⁶Nhym kam me krãptĩmã kum, —Pykabê dja ga me nhỹ, ane. Nhym kam me arým nhỹ. Nhym kam arým djwýbê 7 jamýn o Metĩndjwýnhmã amikĩnh jarẽ. Ne kam kokij ne mã kôt ba djwýnh arkum kungã nhym ar mã me krãptĩmã adjuw. Nãm ar memã adjwýro mõn kam arým adjwýr pa.

⁷Ne kam ar õ tepprãre ngrêre nhym o Metĩndjwýnhmã amikĩnh jarẽ. Ne kam arkum, —Dja gar memã jadjwý jadjwý, ane.

⁸Nhym kam ar memã adjwýro mõn adjwýr pa. Nhym kam me arým kukrẽn arým ajne. Nhym kam me arým aũm ngij ne 'ã akre nhym kaxnokai ipubê 7 'ã kàtàm.

⁹Be, me my kubê 4.000 ne õ kwý krẽ. Nhym kam memã kum, “Aje, on me ajmà”, ane.

¹⁰Ne on kôt ba djwýnhmẽ ro'ã kãmã wadjàn nhỹ. Nhym ar arým nox ne rê:n kam arým pykabê Tamanu'ãnh kà djin wabi.

Kute kàjkwa kurũm mýjja'õ nhipêxmã ne me kum 'ã à'wýr.

Mat 16.1-4

¹¹Nhym mebê pardjêumẽ mebê xadjudjêumẽ Jeju'ýr bõx ne kukij ne mrãmri kubê Metĩndjwýnh Kra ne kute mýjja pumũnh kêt'õ nhipêx jabej 'ã kum apnên kum, —Goja kàjkwa kurũm mýjja pumũnh kêt'õ nhipêx bar omũn kôt ama, ane.

¹²Nhym amikadjwýnhbê tyk djà mën memã kum, —Je tô mýkam ne ga me akamingrãnyre mýjja'ã ijuw? Ije me amã mýjja pumũnh kêt'õ nhipêx ga me aje omũnh prãm kêtumrẽx. Mrãmri ne ba me amã ikabẽnkumrẽx, ane.

13Ne kam arým mebê akêx ne tẽn ajte kãmã wadjà. Wadjàn akàx nhikjêmã rêr kadjy arým nox ne.

14Nhym kam djwỳ ar kumãnhkutã nhym kôt ba djwỳnh kute byrmãn arým o amak kêt kati. Nhym wãnh kàkam djwỳ pydjibit nõ.

15Nhym kam Jeju me kute me kukràdjà kajgo mar kêt kadjy ne kôt kute ar amijo ba kêt kadjy arkum kabẽn ne arkum, —Ga, me kute djwỳ nhigot djà djwỳ djômkam kapĩnja pumũ. Nhym arým djwỳ tỳx me:x ne. Ar gadjwỳ dja gar me kukràdjà man kôt ar amijo aban arým ajaxwe me:x ne. Mebê pardjêu kukràdjà nàr Erodji kukràdjà dja gar aman kôt ar amijo aban arým ajaxwe me:x ne. Ar amijã ano tỳx ne me kukràdjà mar kêt ne kôt ar amijo aba kêt, ane.

16Nhym kam ar ari 'ã aben kukij. Ne kam arĩk abenmã kum, —Gwaj baje djwỳ byr kêt kam ne ã ar imã ane, ane.

17Be, Jeju kute me kukràdjà kajgo'ã djwỳ nhigot djà jakre nhym ar kute mar kêt. Nhym kam arým ar kabẽn man arkum, —Mỳkam ne gar abenmã, “Gwaj baje djwỳ byr kêt kam ne ã ar imã ane”, ane? Djãm kraxje ar aje omũnh kêt rã'ã? Djãm kraxje ar aje mỳjja mar kêt rã'ã? Mỳj'ã ikabẽn kute amijakre ar aje mar kêt rã'ã? Djãm ar ajamakreja kêt?

18Jãm ne gar anon omũnh kêt ne. Jãm ne gar ajamak ne mar kêt ne. Be, ije djwỳ ngrireo me krãptĩo djuw mexja djã ne gar arým o ajamak kêt kati?

19Akubyn amijo tẽn ije mebê 5.000mã djwỳ kubê 5 kokjêr'ỳr amijo bôx. Ar aje djwỳ janhyo atomkam mỳj ne kam kaxnokai ipu kute? ane. Nhym ar Jejumã kum, “Kaxnokai ipubê 12”, ane.

20Nhym ajte arkum, —Ajte akubyn amijo tẽn ije mebê 4.000 kadjy djwỳbê 7djwỳ kokjêr'ỳr amijo bôx. Ar aje kam djwỳ jaũmo atomkam mỳj ne kam kaxnokai ipu kute? ane. Nhym ar kum, “Kaxnokai ipu kubê 7”, ane.

21Nhym kam arkum, —Djãm djwỳ'ã ne ba ar amã arẽ? Djãm 'ã ne ba ar amã, “Ari amijã ano tỳx”, ane? Kati. Djwỳ'ã ne ba ije ar amã ja jarênh kêt. Mỳkam ne gar aje ja mar kêt rã'ã? ane.

Kute me'õ no rão mex.

²²Ne kam ar arỳm krĩraxbê Bexadamã tẽn bõx. Nhyim kam me Jeju'ỳr me'õ no rão mõn o bõx ne kum, “Gop kupê gê mex”, ane.

²³Nhyim arỳm me'õ no rã nhikra 'amỳn krĩ kurũm o katon atykmã o tẽ. Ne kam no kutõn 'ã ikra djin kukij ne kum, —Djãm arỳm ga mỳjja'õ pumũ? ane.

²⁴Nhyim kàjmã krãn kum, —Arỳm ne me kute pĩ pyræk ne mrã ba omũ, ane.

²⁵Nhyim ajte no'ã ikra djin kàjmã kum krã nhyim arỳm no mex. No mex ne arỳm kute me kunĩ pumũnh mexkumrẽx.

²⁶Nhyim kum, —Aj mã. Dja ga katàt anhũrkwãmã tẽ. Kwãrĩk wãnh krĩmã atẽm kêt. Ne kwãrĩk wãnh krĩkam me'õmã ijarẽnh kêt, ane.

Pedru kute Jejubê Krituo amirĩt.

Mat 16.13-20; Ruk 9.18-21

²⁷Be, bẽnjadjwỳr raxbê Piripi nhõ krĩraxbê Xedjare bu'ã ne apỳnh me õ krĩ djàri. 'Ỳr ne Jejumẽ kõt ba djwỳnhmẽ ar mõ. 'Ỳr mõ nhyim Jeju arỳm arkum, —Ë, ar imã ijã me ujarẽnh jarẽ ba kuma, ane.

²⁸Nhyim ar arỳm kum, —Nãm me kwỳ ajã, “Ngõmã me angjênh djwỳnhbê Djuão”, ane. Nhyim me kwỳ ajã, “Me bakukãmãre Erij. Metĩndjwỳnh kukwakam ujarẽnh djwỳnh raxbê Erij”, ane. Nhyim me kwỳ ajã, “Me bakukãmãrekam Metĩndjwỳnh kukwakam ujarẽnh djwỳnh ar 'õ.” Nãm me ã abenmã ajã ane. Nãm ã ar Jejumã ane.

²⁹Nhyim ajte arkum, —Ne ar gadjwỳ mã ne gar imar on? Mỳj'ã ne gar ijakre? ane. Nhyim Pedru kum, —Abê ne Kritu. Abê me inhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkati, Metĩndjwỳnh tĩn ne ar bakumrẽxja Kra. Amrêbê ne me bakukãmãremã ajarẽ. Aje me ipytàr ne aje ar me ijo abamã ajarẽ. Amrêbê me imã ajarẽ ba me akam amako iba nhyim arỳm Metĩndjwỳnh ajano ga arỳm bõx, ane.

³⁰Nhyim arkum, —Kwãrĩk wãnh me'õmã ja jarẽnh kêt, ane.

Kute amikukãm me kute bĩn'ã amijarẽnh.

Mat 16.21-28; Ruk 9.22-27

³¹Ne kam amijã arkum ajarẽn arkum, —Ba ije amijo inhĩ ne ar awỳr irwỳkja ije mrãmri itokry kumex mar kadjy ne Metĩndjwỳnh ijano ba tẽ. Dja me

rũnh ikanga. Mebêngêtmě me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẻnjadjwỳrmě Mỏđdjẻ kukrẻđjẻ mar djwỳnhmẻ dja me memẻ ikanga nhym me arỳm ibỉ. Nhym ijẻ akatin akatin akati ba akubyn itĩn ne, ane.

³²Nẻm Jeju arkum ja jarẻnhỏ amirỉtkumrẻx. Nhym Pedru arỳm Ar kubẻ o tẻn ar kẻxẻ nẻje kum bẻn tỳxmo krax.

³³Nhym kam arỳm kỏt ba djwỳnh'ỳr akẻx ne ar omửn Pedrumẻ bẻn tỳx ne kum, —Arỳm akabẻn kute Xatanaj kabẻn pyrẻk. Amử imẻ akre rax ne dja. Ga Metĩndjwỳnh kỏt adjumar kẻt. Me kẻtẻm kỏt ari adjumar, ane.

³⁴Ne kam me krẻptỉ:mẻ kỏt ba djwỳnhmẻ amiwỳr me ku'uw. Nhym me arỳm 'ỳr bỏx nhym memẻ kum, —Gẻđja ga me ajỏ mẻ ikỏt abikamẻnh prẻm jabej kwẻrỉk wẻnh amidjwỳnhbit mar kẻt ne mẻ amim, “Djẻm ba ije amijo kỉnhmẻ? Kati”, ane. Dja ba ityk kadjy inhỏ pẻte'y mỳn itokry:. Dja ga ijẻ amijakren aje anhỏ pẻte'y mỳnh mẻn prẻbẻ amẻ atokry pyma kẻt ne amẻ ijabẻ rẻẻẻ ne mẻ ikỏt ajkamẻ.

³⁵Me kute amidjwỳnhbit mar ne me kum tokry pyma. Me tẻm gẻđja me tyn kam ijukri me biknor tokry djẻkam tẻ. Nhym be, me kum ijabẻkumrẻx ne kute amidjwỳnhbit mar kẻt nhym me kute me bẻn jabej me tẻm gẻđja me amiptẻn ar tẻn ne ba rẻẻẻ: rẻẻẻ ne.

³⁶Nhym ren me'ỏ pykabẻ mỳjja mexja kunỉ, nẻkrẻx kunỉja ari o atom ne o ban kam ren ty, je mẻ dja kam nẻ? Kati, nẻm ren ty nhym ren ỏ nẻkrẻxja ren wẻnh kumex.

³⁷Nhym mỳj pẻnh ne ne ren Metĩndjwỳnhmẻ arẻ nhym ren akubyn o tẻn nhym ren kum amijo pẻnh ne? Arkati. Dja ga te kum pẻnh jarẻ nhym akubyn ajo tẻn prẻm kẻtkumrẻx ne.

³⁸Be, me kamingrẻny ja ne me axwe:kumrẻx ne ari mỳjjakỏt ibẻ amijo akẻxo ba. Ga, me kwỳ kum prỏ djwỳnh kỉnh kẻt ne mebẻ prỏỏ ỏkỉnhỏ baja pumử. Me jadjwỳ ne me kum ikỉnh kẻt ne ate ibẻ jẻm krẻ. Kam godja me'ỏ ikam pijẻm ne ikukrẻđjẻkam pijẻm jabej ba badjwỳ gẻđja ba amipẻnh kam ipijẻm. Ba ije amijo inhỉ ne me awỳr irwỳk dja ba Ibẻm jadjẻnhmẻ umao

ipyma:n ar awÿr bôx. Kadjy mrãnh djwÿnh pyma:mẽ ro'ã ar awÿr bôx. Ibê kumkatio bôx nhym tãmja ikam pijàmja ba badjwÿ arÿm amipãnh kam ipijàm ne. Nãm ã Jeju me krãptĩmã ane.

Makô 9

Jeju jadjênh'ã ujarênh.

Mat 17.1-13; Ruk 9.28-36

¹Ne kam arkum, —Ba ar amã arẽ. Ibãm dja ijã bẽnjadjwÿr rax mẽ. Dja ba bôx ne ipymao me apytàn ar me ajo iba. Dja gar adjãmja akwÿ atĩnri iraxkôt ipumũ, me akadjy ibẽnjadjwÿr rax ne ipymakôt ipumũ. Mrãmri ne ba ikabẽnja, ane.

²Nhym kam akati amãnhkrut ne amãnhkrut ne amãnhkrut ar'ã apêx nhym Jeju arÿm krãnh prêkti'ã wabi. Nãm Pedrumẽ Xijagumẽ Djuão ar aprôn aro wabin ate ar ro'ã me kàxã dja. Ne kam arÿm ar kuka kônh atemã aminhipêx.

³Ne ò kubêkà arÿm adjênh ne aka: kute kakũm arngrokam aka pyræk. Ren kubêkà pôn djwÿnh'ò kubêkà'ò pôn ren kubêkà jakao kute Jeju kà jaka têt kêtumrêx.

⁴Nhym kam me kukãmãrebê Erijmẽ Môjdjê arÿm arkum amijo amirĩt ne. Nãm ar Jejumẽ abenmã kabêno dja nhym ar ar omũ.

⁵Nhym Pedru kum, —Be, ujarênh djwÿnh, jakam ne gwaj arÿm bakĩnhkumrêx. Dja bar ar amã kikre'ã irõx nhipêx. Dja bar amã 'õ nhipêx, Môjdjêmã 'õ nhipêx, Erijmã 'õ nhipêx, ane.

⁶Ar madjà kretikam ne Pedru umaje Jejumã kabên kajgo jarê.

⁷Nhym kam kakrã'õ arÿm amirĩt ne ar kuno. Ar kuno nhym Metĩndjwÿnh arÿm kakrã kurũm kabên nhym ar arÿm kuma. Nhym arkum, —Ikra ne wã. Imã abê:. Tãmwã dja gar kabên man kôt ar amijo aba, ane.

⁸Nhym ar te ar abej amibu'ã rĩt. Nhym Jeju pydjibit dja nhym ar omũ. Arÿm ne Môjdjê ar ar aêrbê mã tẽn arÿm amirĩt kêt ne.

⁹Nhym kam ar arÿm krãnh prêkti'ã rwÿk tẽ. Rwÿk tẽ nhym Jeju arÿm ar kute omũnh'ã arkum karõn arkum, —Ar aje omũnhja kwãrĩk wãnh jakam

me'ômã 'ã adjujarēnh kêt. Ba ije amijo inhĩ ne ibôxja ityk ne akubyn itĩnkambit dja ga memã 'ã ajarē, ane.

¹⁰Nhym kam ar arým 'ã ujarēnh kêt. Ne rwýk tēn kam aben kukij ne abenmã kum, —Jeju kute gwaj bamã, “Ityk ne akubyn itĩn”, anhýrja. Mýj'ã ne amijakre? ane.

¹¹Ne kam Jejumã kum, —Mýkam ne Môjdjê kukràdjà mar djwýnh memã kum, “Erij kumrēx dja bôx. Nhym kam totokbê Metĩndjwýnh bôx ne ar meo ba”? ane. Mýkam ne me mã memã ja jarē? ane.

¹²Nhym Jeju arkum, —Be, gédja me'õ kute Erij pyræk kumrēx bôx ne akubyn Metĩndjwýnh'ýr me kunĩo akēx ne. Meo akēx nhym me arým amim maro ba. Mýkam ne ba ije amijo inhĩ ne ibôxja badjwý amrēbê: me ijã me bakukãmãremã kum, "Dja arým tokry kumex ma nhym me memã kanga”, ane? Nãm me ã ijã anen arým 'ã pi'ôk no'ôk ne. Nãm ã Jeju arkum ane.

¹³Ne kam ngômã me angjēnh djwýnhbê Djuã'ã arkum, —Ba ar amã arē gar ama. Mrãmri, me'õ kute Erij pyræk ne arým bôx. Nhym kam me arým mar kêt ne amikĩnhje o bikēho ba. Amrēbê: me bakukãmãre kute Metĩndjwýnh kabēn'ã pi'ôk no'ôkkam me kute o anhýrmã kôt ne me arým ã o ane, ane. Nãm krãnh'ã rwýk tēmkôt ne Jeju ã arkum ane.

Kute me karõ punumã àkjêr.

Mat 17.14; Ruk 9.37

¹⁴Ar rwýk tēn kam arým kôt ba djwýnh kwý aro rãm ne ja. Ar arkôt krãnh'ã àbir kêtjao rãm ne ja. Nhym me krãptĩ ar'ã akuprõ. Nhym Môjdjê kukràdjà mar djwýnhmē ar aktã kabēno aben japanho dja nhym Jeju arým me omũ.

¹⁵Ne me aērbê bôx nhym me kunĩ kam no tyn kumex ne 'ýr prõt ne kum, —Djãm arým ne ga bôx? Djãm arým ne ga bôx? ane.

¹⁶Nhym kam abej Môjdjê kukràdjà mar djwýnh kukij ne memã kum, —Mýkam ne ga me akabēno aben japanho dja? ane.

¹⁷Nhym kam me krãptĩkôt me'õ ãmja kum, —Ujarēnh djwýnh, awýr ne ba bit ikrao itēmmã. Me karõ punu ne o ba nhym ibê kabēn kêtikumrēx.

¹⁸Nhym apÿnh kute par djàri pyka'ã kurẽ nhym ajmrô prôt ne àpjãnh ne àpnhirẽho nõ. Awÿr ne ba bit o itẽmmã ga adjãm kêt. Ba kam tu akôt ba djwÿnh'ÿr o bôx ne arkum, —Dja gar ano gê kum ire, ane. Nhym ar te kute kujaêkmã o dja. Nãm ã me'õ Jejumã ane.

¹⁹Nhym kam Jeju me'ÿr akẽx ne memã kum, —Je, me akamingrãny aje amim ikamnhĩx kêtukumrẽx ne ajaxwe. Mÿj dja ijã akati, akamãt kô kute ba me akam arek ar iba? Nã bãm me awÿr bôx ga me ajamakkre kêtukumrẽx ne prĩne akabẽno ikaty. Nã bãm te amiwÿr me akam ama ga me arĩk ar aba, ane. Ne kam bãmjamã kabẽn ne kum, —Amrẽ akrao tẽ, ane.

²⁰Nhym me arÿm 'ÿr o bôx. 'ÿr o bôx nhym me karõ arÿm Jeju pumũn ajte me'õ kraja bĩ. Kubĩ nhym arÿm pykabê tÿm ne àpnhirẽho nõn ajmrô prôto nõ.

²¹Nhym Jeju arÿm bãm kukij ne kum, —Mÿj ne kute bĩn kraxkam 'ã amex kute? ane. Nhym kum, —Prĩrekam ne kum o krax.

²²Nãm te: kute bĩn mexmã ar o ba. Nãm kute kuwymẽ ngôkam rẽnh krãptĩ. Aje me karõbê utàr mar jabej utà. Amã ar ikaprĩn utà, ane.

²³Nhym Jeju kum, —Be, Metĩndjwÿnh umaro kute mÿjja kunĩ jakrenh mexi. Me tu amim kamnhĩxkumrẽx nhym arÿm meo mex. Dja ga tu amim kamnhĩxkumrẽx nhym arÿm amã akrao mex, ane.

²⁴Nhym kam bãm no kangô prôtmẽ ro'ã on kàj bê kum, —Bẽnjadjwÿr djwÿnh, arÿm ba amim kamnhĩx. Gop ga imã 'itÿx jadjà ba gop tu amim kamnhĩxkumrẽx, ane.

²⁵Nhym me arÿm itepato prôt ne 'ã bikprõnho dja nhym Jeju arÿm me omũ. Ne arÿm me karõ punumã bẽn tÿx ne kum, —Me karõ, aje me'õ bôktimã kabẽn kêtme amakkre kêt jadjàr. Ba ne ba amã ikabẽn ne. On kum anhiren kwãrĩk wãnh ajte o aba kêtukumrẽx, ane.

²⁶Nhym arÿm amran bĩno bê mex ne arÿm kurũm kato. Nhym arÿm kute tyk pyræk ne nõ. Nhym me krãptĩ 'ã abenmã kum, —Arÿm ne akuno. Arÿm ne akuno, ane.

²⁷Nhym Jeju arým ikra 'amỳn kàjmã aro tẽ nhym arým kàjmã dja.

²⁸Nhym Jeju arým tẽn kikremã wadjà. Nhym me kàxã kôt ba djwỳnh ar arým me karõ jabej kukij ne kum, —Mỳkam ne bar te ije me karõ punu kujaêkmã o ane? ane.

²⁹Nhym arkum, —Bir, me karõ punu kute wã pyræk ne 'ity:xi. Dja me Metĩndjwỳnhmã amijo a'uw ne kum amijajbu. Kambit dja me me karõ wã jano nhym arým memã ire, ane.

Amikukãm tyk'ã ujarẽnh.

Mat 17.22; Ruk 9.43

³⁰⁻³¹Ne kam ar arým me kurũm tẽn amũ pykabê Garrêjakôt tẽ. Nãm mebê amijo bipdjuro tẽ. Jeju kute me kàxã kôt ba djwỳnh arkum amijã ujarẽnh prãm. Ne kam mebê amijo bipdjuro tẽ. Tẽ:n kam arým arkum, —Ba ije amijo inhĩ ne ibôxja dja me memã ikanga nhym me arým ibĩ. Nhym kam dja ityk'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx. Ba kam akubyn itĩn, ane.

Ar kute amirax jabej Jeju kukjêr.

Mat 18.1; Ruk 9.46

³²Nhym ar amim, —Je tô, mỳj'ã ne kabẽn ja jarẽ? ane. Ne kam ar kute kukjêr kêt. Jeju kute arkum kabẽn pymaje ar kute kukjêr kêt.

³³Ne kam mõi:n kam arým krĩraxbê Kapana'ỳr bôx ne kikremã wadjà. Nhym kam Jeju arkum, —Pry'ã ar amõrkôt ne gar aktã akabẽno aben japanho mõi. Mỳj'ã ne gar abenmã akabẽn ne? ane.

³⁴Nhym ar arým anhikrê ne. Be, prykôt ne ar amirax mỳr jabej abenmã kabẽn mõi. Kam ne Jeju 'ã ar kukij nhym ar arým pijàm ne anhikrê ne.

³⁵Nhym kam nhỳn amiwỳr ar ku'uw. Kôt ba djwỳnhbê 12ja 'uw ne arkum, —Gar ajõ araxo kutewa prãm jabej gêdja amijo kajgon me katẽ tẽn kam tu me kunĩmã àpênh ba, ane.

³⁶Ne kam arým me prĩre'õ nhikra 'amỳn o tẽn ar ipôkri kudja. Ne kam kute o kĩnh kadjy kumỳn arkum,

³⁷—Ë, ga, me'õ prĩreja pumũ, kàtàm mexja pumũ. Dja me'õ ikukwakam kum me'õ kute prĩre ja pyræk kĩnh, kum me'õ kàtàmja kĩnh ne kam arým badjwỳ

kum ikĩnh. Djãm bajbit kum ikĩnhmã? Kati, dja me'õ kum ikĩnh ne kam kum ibãmdjwỳ kĩnh, ibãm kute ijanorjadjwỳ kum kĩnh. Nãm ã Jeju arkum ane.

³⁸Nhym Djuão arỳm kum, —Ujarẽnh djwỳnh, ba amã arẽ. Me'õ gwaj bakõt ba kêt'õ tu me karõ punu kute meo ba'ã anhidji jarẽ. 'Ã anhidji jarẽn me karõmã kum, “Ba Jeju kukwakam amã ikabẽn ne. On kum anhire.” Nãm ã anhỹro dja bar arỳm omũ. Ne kam gwaj bakõt ba kêtgam kum, “Kwãrĩk wãnh”, ane.

³⁹Nhym Jeju arkum, —Kwãrĩk wãnh kubê adjaptàr kêt. Be, godja me ikukwakam mỳjja pumũnh kêt nhipêx, godja me'õ punuo mex, me ja ne me te kute ijã kabẽn punu jarẽnhmã.

⁴⁰Be, me kum gwaj bakurê kêtja ne gwaj bajo õbikwa. Kam kwãrĩk wãnh kubê adjaptàr kêt.

⁴¹Ba ne ba ibê Kritu. Gar ikõt abakam godja me'õ ar amã ngõnhkrākam ngõ nhõr jabej. Ba dja ba mrãmri kum àpênh mexjao pãnhkumrẽx. Mrãmri ne ba ar amã arẽnhkumrẽx.

⁴²Nhym be, me'õ kute me prĩre pyræk ne ajbir kute amim imar ny nhym kam ren ate me'õja axwe'ã kum apnê nhym ren arỳm kõt axwe nhym kam ren me õkre'ã kẽnpoti nhõ. Kute memã axwe'ã àpnênh djwỳnhja nhõkre'ã kẽn jabatành nhõ ne ren ngõ jabatànhmã kumẽ nhym ren ngõ kubĩ, ja ne kàjbê tokry. Tokry ngri. Nhym be kati, Metĩndjwỳnh dja prĩne o ajkẽ nhym tokry ra:x ne. Nãm ã Jeju arkum ane.

⁴³Ga, me kute apỹnh amikukràdjào àpênh jaxwe prãmja pumũ. Me kute àpênh jaxwe kangamã ne Jeju mebê uman memã kum, —Ne gar ren ajaxwe kadjy anhikra nhikjêo mỳjja punu kupênh prãm mỳj ne gar ren on? Bir, gar ren on krãta. Ne kam ren te anhikra nhikjê kêt ne ren atĩnkam ren akĩnhkumrẽx. Metĩndjwỳnhkõt atĩn ne ar abakam ren akĩ:nhkumrẽx. Ne ren aktã anhikra rã'ãn ren me biknor tokry djākam tẽn ren atokry ra:x ne. Kam ne kuwy pòk rã'ã: rã'ãn àtyk kêtgamrẽx.

⁴⁴Kam kôp kute me kakwÿrja tyk kêt nhym me kute kuwy pôkjadjwÿ par kêt.

⁴⁵Ne gar ren ajaxwe kadjy apar nhikjêo mÿjja punu'ÿr amrãnh prãm mÿj ne gar ren on? Bir, gar ren on krãta. Ne kam ren te apar nhikjê kêt ne ren atĩnkam ren akĩnhkumrêx. Metĩndjwÿnhkôt atĩn ne ar abakam ren akĩ:nhkumrêx. Ne ren aktã apar rã'ãn ren me biknor tokry djãkam tẽn ren atokry ra:x ne. Kam kuwy pôk rã'ã: rã'ãn àtyk kêtumrêx.

⁴⁶Kam kôp kute me kakwÿrja tyk kêt nhym me kute kuwy pôkjadjwÿ par kêt.

⁴⁷Ne gar ren ajaxwe kadjy ano nhikjêo aje mÿjja punu pumũnh tÿx prãm mÿj ne gar ren on? Bir, gar ren on kaba. Ne ren kam te ano nhikjê kêt ne ren akĩnhkumrêx. Metĩndjwÿnh kute me utar ne ar me kadjy bẽnjadjwÿr ne kute ar meo baja'ÿr abôxkam ren akĩ:nhkumrêx. Ne ren aktã ano rã'ãn ren me biknor tokry djãkam kuwykam tẽn ren atokry ra:x ne.

⁴⁸Me bakukãmãre ne amrêbê: 'ã memã kum, "Kôp kute me kakwÿrja tyk kêt nhym me kute kuwy pôkjadjwÿ par kêt." Nãm ã Jeju arkum ane. Djãm mrãmri ne ar kute aminhikra, amipar jakàrmã? Djãm mrãmri ne ar kute aminoo pôxmã? Kati, ar kute àpênh jaxwe krã'ÿr ne kangamã ne Jeju 'ã arkum ar kute amibê amikukràdjã jakàrmã arê.

⁴⁹Ne kam arkum, —Be, kuwykam gêdja me kunĩ tokry. Kute mrãmri ne me kute Metĩndjwÿnhmã mry parkam kadjwanhĩ mry kunĩ kangar pyrãk, ane. Dja me ã tokryo tuknĩo ane.

⁵⁰Ne kam ar'ã kadjwanhĩ jakre ne arkum, —Be, kadjwanhĩ mexkumrêx. Godja kadjwanhĩ ta amikam akry apêx jabej arÿm o mÿjja jakry kadjy punukumrêx ne. On ar aje kadjwanhĩ mex pyrãk ne abenmã akabên mex, ane.

Makô 10

Me kute prô kanga'ã ujarênh.

Mat 5.31, 19.1; Ruk 16.18

¹Ne kam arým krĩraxbê Kapanakam me jamã kàx. Ne tẽ:n arým ngôbê Djodão nhikjẽmã rên arým pykabê Djudêja'ÿr bôx. Bôx nhym kam me krãptĩ: ajte 'ã bikprônho dja. Nhym kam ajte memã ujarênho dja.

²Nhym mebê pardjêu arým 'ÿr bôx ne kute we kabên kajgo jabej kukjẽmã ne kum, —Djãm Metĩndjwýnh kukràdjà kôt me kute tu prô kangamã? Nãm me Jeju kute kabên kajgo jarênh kadjy nàrà m ã kum ane.

³Nhym memã kum, —Be, Mòjdjê ne amrêbê: me bakukãmãremã 'ã karô. Mÿj ne memã arê? ane.

⁴Nhym me kum, —Mòjdjê ne memã kum, “Gê me prô'ã pi'ôk no'ôk ne kam kanga”, ane.

⁵Nhym memã kum, —Bir, me amakkre kêt kam ne memã prô kanga jarê. Nhym djãm adjàkamã ne me ã prôo ane? Kati.

⁶⁻⁷Adjàkamã, kute mÿjja kunĩ nhipêxkam ne Metĩndjwýnh mymẽ ni ar ipêx ne memã kum, "Kamã dja me my prô kadjy arým bãmmẽ nã arkum iren kam arým prôbit'ã ngrà ne.

⁸Nhym kam ar ã abenã tÿm ne kam kute ã typdji pyràk.” Nãm ã Metĩndjwýnh memã ane. Kam, djãm ar ã amãnhkrut rã'ã? Kati, ar kute ã pydji pyràk.

⁹Be ga, Metĩndjwýnh kute abenã ar mênhja pumũ. Kwãrĩk wãnh me'ô abenbê aro bikjêr kêt. Nãm ã Jeju mebê pardjêumã ane.

¹⁰Nhym kam ar akubyn kikrekam tẽn nhÿ. Nhym kôt ba djwýnh arým Jeju kute memã kabên jarênhja jabej kukij.

¹¹Nhym arým arkum, —Gêdja me'ô prô djwýnh kangan kam atemã akàxbê me'ômã kabên ne 'ÿr môn kam arým mrãmri krô'ã o prôn arým axwekumrêx, prôkam axwekumrêx.

¹²Nhym me niredjwÿ gêdja me mjên kanga nhym kam atemã me'ô akàxbê 'ÿr mō nhym kam arým mrãmri krô'ã o mjên ne arým axwekumrêx. Nãm ã arkum ane.

Kum me prĩre kĩnh'ã ujarênh.

Mat 19.13; Ruk 18.15

¹³Nhym kam ar ja arÿm Jeju'ÿr me prÿreo mÿn o bÿx. Kute me kupÿnhmã ne ar 'ÿr meo mÿ. Nhym kÿt ba djwÿnh ar arÿm nÿje memã bÿn tÿx.

¹⁴Nhym Jeju arÿm ar omÿn arÿm no kà nhàn arkum, —Kwãrÿk wãnh arek amrÿ me prÿre iwÿr mÿ, ane. Kwãrÿk wãnh gar mebê adjãptàr kÿt gÿ me arek amrÿ mÿ. ã me kute amijo anhÿrbit gÿdja Metÿndjwÿnh me utàn me kadjy bÿnjadjwÿr ne ar meo ba.

¹⁵Ë, me kute me prÿre pyràk ne amijo kàtàmjabit gÿdja Metÿndjwÿnh me utàn me kadjy bÿnjadjwÿr ne ar meo ba. Be, me prÿre kute ta amim imarja pumÿ. ã me kute amijo anhÿr gÿdja Metÿndjwÿnh me utàn me kadjy bÿnjadjwÿr ne ar meo ba. Mrãmri ne ba me amã katàt arÿ. Nãm ã Jeju arkum ane.

¹⁶Ne kam aben totokmã me prÿre jamÿn me'ã ikra jadjuw ne memã kum, —Gÿ Metÿndjwÿnh ajo djuw mex. Gÿ Metÿndjwÿnh ajo djuw mex, ane.

Me'õ nhõ nèkrêx kumex'ã ujarÿnh.

Mat 19.16; Ruk 18.18; Xim k 6.6; Xij 5.1

¹⁷Ne kam arÿm memã kàx ne ajte prykÿt tÿ. Tÿ: nhym me'õ arÿm 'ÿr prÿt ne arÿm parbê kÿnkrão nhÿn kum, —Ujarÿnh djwÿnh, ga ne ga amexkumrÿx. Itÿn rãã rã'ãmã mÿj gÿdja ba Metÿndjwÿnh kadjy nÿ? ane.

¹⁸Nhym Jejubê Metÿndjwÿnh Kra nhym ta kute kÿt kum kator kadjy Jeju kum, —Mÿkam ne ga imã imex jarÿ? Me'õ pykakam mex kÿtkumrÿx. Metÿndjwÿnh pydjibit mex.

¹⁹Metÿndjwÿnh kukràdjà ne ga arÿm ama. Me kute katàt amijo ba'ã kute memã karÿkÿt kukràdjà ne ga arÿm ama. Nãm memã kum, "Kwãrÿk wãnh me par kÿt. Kwãrÿk wãnh mebê prÿo adjãkÿnh kÿt. Kwãrÿk wãnh adjãkÿnhÿ kÿt. Kwãrÿk wãnh ajÿx ne me kàmex jarÿnh kÿt. Kwãrÿk wãnh aje me'õ nhõ mÿjja o aminhÿ kadjy kwãrÿk wãnh ajÿxnhÿ kÿt. Me amã abãmmÿ anã jabÿn ar kabÿn ma", ane. Ja kunÿ ne ga arÿm ama. Nãm ã Jeju kum ane.

²⁰Nhym kum, —Nà, ujarÿnh djwÿnh, arÿm ne ba ibÿktikam ja kunÿ ma. Ne kam kÿt ije ar amijo iba rã'ã:n arÿm ijabatàn ne, ane.

²¹Nhym Jeju arek omũho djan kam kum kĩnhkumrẽx ne kum, —Be, mỳjja pydji ne kute akukrà rã'ã. On tẽn memã anhõ mỳjja wã ngràn pãnh pi'òk kaprĩ byn me 'uwĩ, me õ mỳjja kêtjamã angãn o me kĩnh. Ne kam amrẽ iwỳr tẽn mã ikõt ajkamẽ. Dja ga ã anen kam arỳm kàjkwakam anhõ mỳjja mex kumex. Ne kam ijã amijakren aje pĩte'y mỳnh mãn pràbê amã atokry pyma kêt ne amã ijabê rã'ã ne mã ikõt ajkamẽ.

²²Jeju ã kum ane nhym arỳm kam kaprĩ:re ne. Ne kam akẽx ne mã tẽ. Kaprĩ:re ne tẽ. Be, õ nêkrẽx ne kume:x. 'Ã maje ne mã kaprĩren tẽ.

²³Nhym kam Jeju kõt ba djwỳnh ar'ỳr akẽx ne arkum, —Nêkrẽx ne kute me kukrà prãmã. Me õ nêkrẽx kumex gêdja me te Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo baja'ỳr bõxmã, ane.

²⁴Nhym kõt ba djwỳnh te kute marmã kam no tyn ku'ê nhym Jeju arỳm arkum, —Akmere ar, me õ nêkrẽx kanàrràm ar baja ne me te Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo baja'ỳr bõxmã.

²⁵Ba ar amã arẽ gar ama. Be ga, mry jabatànhbê kameru te: kute aguja tekrax kremã ngjẽxmãja pumũ. Me õ nêkrẽx rũnhdjwỳ kute uràk. Me te Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo baja'ỳr bõxmã nhym nêkrẽx utà: ne. Nãm Jeju ã arkum ane.

²⁶Nhym kõt ba djwỳnh ja man kam no tyn djan kam kum, —Je, nhym mỳj me'õ gêdja Metĩndjwỳnh amim utà? ane.

²⁷Nhym Jeju arỳm ar omũho djan arkum, —Be, me ne me te: kute amipytàr prãmje nhym be, Metĩndjwỳnh kute mỳjja kunĩ mar. Kumãbit ne amirĩt ne. Ta ne kute me utàrkõt kute mar, ane.

²⁸Nhym kam Pedru kum, —Ë, arỳm ne bar inhõ mỳjja kunĩmã inhiren mã akõt ajkamẽ, ane.

²⁹⁻³⁰Nhym Jeju arkum, —Ë, godja me'õ imã àpênh ne memã ijã ujarẽnh tẽm kadjy arỳm õ mỳjjamã irer jabej, õbikwamã irer jabej. Õ kikre nàr kamy nàr kanikwỳnh nàr nã nàr bãm nàr prõ nàr kra nàr õ pykamã irer jabej ba dja ba kum o pãnh ra:x ne. Ne pãnh pyka jakam kum õ mỳjjao akrenh mex ne

kum kungã. Ne pãnh õbikwao akrenh mex ne kum kungã. Dja ba kum krãptĩ: kubê 100 ngã nhym pãnh õ kikre, kamy, kanikwỳnh, nã, kra, õ pyka krãptĩ mex ne. Kamdjwỳ dja me kàtàm me'õ jao bikẽho ba. Dja ã pykakam ane. Nhym ije pykao nykam gêdja Metĩndjwỳnhkõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Mrãmri ne ba ar amã arẽnhkumrẽx, ane.

31Nhym be, jakam me rũho kutewaja djãm me kute memã wa rã'ãmã? Kati. Me ja krãptĩ gêdja me kajgo mex ne me katẽn tẽ. Nhym be, me kajgo mex ne me katẽn tẽmja gêdja me pãnh rũho kutewa. Nãm ã Jeju kõt ba djwỳnh arkum ane.

Ajte amikukãm amityk'ã ujarẽnh.

Mat 20.17; Ruk 18.31

32Ne kam ar ajte Jejumẽ ro'ã prykõt mõ. Krĩraxbê Djeruxarẽ'ỳr àbir mõ nhym Jeju tu kum me uma kêt ne ar kukãm tẽ. Nhym ar te kute marmã kam no tyn mõn arỳm tĩn prãm. Nhym kam arỳm me kàxã aro tẽn arkum amijã ujarẽnh tẽ. Kõt ba djwỳnhbê 12jamã ne amijã ujarẽnh tẽn kum,

33—Ë, ota gwaj arỳm Djeruxarẽ'ỳr badjàbirn babõxmã. Nhym kam ba ije amijo inhĩ dja me apỳnh me rũnhmã ikanga, me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr arkum ikangan Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnhmãdjwỳ ikanga. Nhym kam me ikà mex jarẽn ijã abenmã kum, “Axwekumrẽx. Gê me pãnh tu bĩnkumrẽx”, ane. Ne kam me bajtemmã ikanga.

34Nhym me arỳm ijã bẽno ajkẽn ikutõn mry kà punuo ikaprêprê:k ne. Ne kam arỳm ibĩ nhym ijã akatin akatin akati ba akubyn itĩn ne. Nãm ã arkum ane.

Ar kute ajte amirax jabej.

Mat 20.20; Ruk 22.24

35Nhym kam Xijagumẽ Djuão ar arỳm 'ỳr bõx. Djebedêu kute ar irja 'ỳr bõx ne kum, —Ujarẽnh djwỳnh, bar amã arẽ ga prĩne kõt ã ar ijo ane, ane.

36Nhym arkum, —Mỳj ne ba ije ar ajomã? ane.

³⁷Nhym ar kum, —Be, dja ga ĩ anhõ me ja kunĩo amiptàn prĩne amexkumrẽx ne apyma. Memã anhỹrkam bar irax ne anhikõ'ã memã nhỹ, bar ijõ adjubõk'ãnh nhỹ nhym ar ijõ adjuge'ãnh nhỹ. Dja ga ã ar ijo ane, ane.

³⁸Nhym Jeju arkum, —Gêt kon. Nã gãm ar arĩk amim 'ã karõn imã arẽ. Ba ar amã arẽ gar ama. Dja ba ngõnhkrã kam kangõ jao ikõ. Djãm ar aje ipyràk ne kangõ jao akõm mã? Dja me ngõmã ijadjà. Djãm ar aje ipyràk nhym ngõmã me kute ar ajadjàrmã? Nãm ã arkum ane. Bir, mỳj'ã ne kangõ jao kõm ne ngõmã adjàrmã akre? Bir, amitokry kume:x'ã ne akre. Ar kute uràk jabej ne ar kukij. Ar tokryo kute Jeju tokry pyràk jabej ne ar kukij.

³⁹Nhym ar kum, —Nà. Kadjy ar ije apyràk, ane. Nhym Jeju arkum, —Mrãmri dja gar aje ipyràk ne atokry kumex ma. Mrãmri dja gar kangõ jao ikõ nhym me ngõmã ar ajadjà.

⁴⁰Be, djãm ba ne ba ar amã inhikõ'ã ar anhỹrmã arẽ got? Be, Ibãm kute amrẽbê: amijo me'õ ar utàr ar ta dja ar inhikõ'ã memã nhỹ. Nãm ã Xijagumẽ Djuão arkum ane.

⁴¹Nhym kõt ba djwỳnhbê 10 arỳm ar kabẽn ma. Ne kam arỳm Xijagumẽ Djuão arkum àkrê ne.

⁴²Nhym Jeju amiwỳr ar ku'uw ne arkum, —Me bajtemkam me bẽnjadjwỳr ne me ari àpẽn'h'ã memã àpnẽn ne memã bẽn tỳx ba. Nãm ã me bajtemkam me rũnh kute meo bao ane gar arỳm ama.

⁴³Djãm ar ga aje me kudjwamã? Kati. Ar ga dja gar ã anhỹr kêtikumrẽx ne. Ar ajõ abenkam arax prãm jabej amijo akajgon arkum adjàpẽn ar aba.

⁴⁴Ne kam ar ajõ aben kadjy abẽnjadjwỳr rax prãm jabej tu amijo akàtàm ne me kunĩmã adjàpẽn kajgo aba.

⁴⁵Ba ije amijo inhĩ djãm imã me àpẽn kadjy ne ba amrẽ tẽ? Kati, ba dja ba memã apê. Me ren ta amijaxwe pãnh tokryn arỳm ty. Nhym be kati. Me krãptĩ jaxwe pãnh ba dja ba itokryn arỳm ty. Memã idjàpẽn ja kadjy ne ba amrẽ tẽ. Nãm ã Jeju arkum ane.

Me'õ no rã akubyn rĩt.

Ruk 18.35

⁴⁶Nhym kam ar ajte tē:n kam krīraxbê Djerikokam bôx. Bôx ne kam kato. Nhym kam Jejumê kôt ba djwÿnhmê me krãptîmê ne me Djeriko kurÿm kator mô. Kator mô nhym wãnh Baximêu no rãja pry japkre'ã nhÿ, amijo à'wÿro nhÿ. Ximêu ne kudji.

⁴⁷Nhym me abenmã kum, —Nadjarekam Jeju ne tēmja, anhÿro kumex. Nhym arÿm kuman arÿm kum amijo akij ne kum, —Ë, Jeju, Dawi tàm djwÿ 'õ. Gop amã ikaprĩ, ane.

⁴⁸Nhym me krãptĩ arÿm kum bēn tÿx ne kum, “E kum anhikrê”, ane. Nhym kam tu kum àkjêro bēn kum, —Dawi tàm djwÿ 'õ, gop amã ikaprĩ, ane.

⁴⁹Nhym Jeju arek kum djan memã kum, —Me ajõ tēn kum arē gē amrē iwÿr tē, ane. Nhym me 'ÿr tēn kum arēn kum, —On akĩnh ne on kàjmã dja. Onĩ amiwÿr ajuw, ane.

⁵⁰Nhym arÿm wãnh inôkàti mēn ekruX ne kàjmã dja. Kàjmã djan arÿm Jeju'ÿr tē. 'ÿr tēn arÿm 'ÿr bôx.

⁵¹Nhym Jeju kum, —Mÿj ne ba ije ajomã? ane. Nhym no rãja kum, —Bēnjadjwÿr, aje inoo mex ba irĩtmã, ane.

⁵²Nhym Jeju kum, —Ga ne ga arĩt kadjy tu amim ikamnhĩxkumrēx ne iwÿr bôx. Kam dja ba arÿm ajo mex. Aj mã, ane. Nhym kum kabēnmê ro'ã arÿm rĩt mex ne arÿm Jejukôt pry'ã tē.

Makô 11

Jeju rax ne Djeruxarēmã àr.

Mat 21.1; Ruk 19.28; Dju r 12.12

¹Nhym Jejumê ar prykôt mô:n kam krīraxbê Djeruxarē kuri krĩ ngrire ja'ÿr bôx. Krãnhrebê Oriwêre'ã rwÿkbê ne krĩ ngrire jabê Bepadjêmê Betanhamê. 'ÿr bôx nhym kôt ba djwÿnh amãnhkrutmã kum,

²—Pry ja'ã dja gar arek katàt krĩwãmã tē. Nhym ar akutã pry kator kraxkam dja gar mry'ã krĩ jabatàn nyrewã pumũ. Nhym me kute pĩ maktã ôkre djê nhym ãmwã. Kraxje me'õ mry wã'ã krĩ kêt. Dja gar 'ãpre bôn amrē o tē.

³Godja me'õ 'ã ar amã kabën jabej ne ar amã, “Mỳj kadjy”? ane gar kum, “Bënjadjwỳr 'ã tēm prãm. Dja 'ã tẽn kam akuby:n amã ano.” Nãm ã Jeju arkum ane.

⁴Nhym kam ar 'ỳr tẽ. Tẽ:n kam arỳm mrymã kato. Kikre'õ jajkwa krekre tãri ne me mry 'ãpre nhym dja. Pry kênhkam ne mry dja nhym ar arỳm 'ãpre bô.

⁵Nhym ar bu'ã me ku'êja ar kukij ne arkum, —Mỳj kadjy ne gar mry 'ãpre bô? ane.

⁶Nhym Jeju kute arkum 'ã karõ kôt ne ar ã memã ane. Nhym me arỳm arkum, “Ajrã”, ane.

⁷Nhym ar arỳm Jeju'ỳr mryo tẽn o bôx. Ne kam ar aminhõ kubêkào kum mry'ã aty. Nhym kam 'ã nhỹ.

⁸Nhym kam me krãptĩdjwỳ kukãm kum pry'ã atyo mõ. Aminhõ kubêkào kum atyo mõ. Nhym me kwỳ bu'ã kapôt'ỳr mõn pi'ô nhikẽn o bôx ne kukãm kum pry'ã o atyo mõ. Nhym arỳm 'ã tẽ.

⁹Nhym me kwỳ kukãm mõ, o àkjêr mõ nhym me kwỳ kôt o àkjêr mõ. Nãm me o àkjêr mõn kàj bê abenmã kum, Metĩndjwỳnhmã kum, —Jejubê me inhõ Bënjadjwỳr rax. ãm mexkumrẽx. Kam me ikĩ:nhkumrẽx. Gê on me ipytà. Gê Metĩndjwỳnh o kĩnh rax. Metĩndjwỳnh kukwakam ne arỳm me bakadjy bôx.

¹⁰Arỳm me bakukãmãre Dawi kudjwa kute me ijo ba kadjy ne bôx. Gê me kàjkwakamdjwỳ Metĩndjwỳnhmã mextire jarẽnho kumex. Gê on me ipytà, ane.

¹¹Nhym arỳm krĩrAXBê Djeruxarẽkam bôx. Bôx ne kam Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjà. Ne kam amibu'ã mỳjja kunĩ pumũnho tẽ. Nhym kam arỳm 'ã amykry mex ne. Nhym kam kôt ba djwỳnhbê 12mẽ amũ krĩ ngrirebê Betanha'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n kam bôx.

Ar kute tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽxmã 'ã ujarẽn.

Mat 21.18

¹²Nhym ar'ã akati nhym arỳm Betanha kurũm tẽ. Ne kam kum prãm ne.

¹³Nhym wānh pidjôbê pigêre'ô dja nhym amybòm 'ô pumũ. Ne kute ô jabej kadjy 'ÿr tēn 'ÿr bôx. Ne te ô jabej nhym ô kêt ne 'ôbit nhym arým omũ. Kraxje ô'ã mytyrwÿ kator kêt rã'ākam ne ô kêt.

¹⁴Nām omũn tu pidjômã kum, —Jakam dja ga adjô kêt kumrēx nhym me adjô krēn kêt ne, ane. Nhym kôt ba djwÿnh arým kuma.

Kute kikreti nêje me anor.

Mat 21.12; Ruk 19.45

¹⁵Nhym kam ar tē:n kam krĩraxbê Djeruxarēkam bôx. Kam bôx nhym kam Jeju Metĩndjwÿnh nhô kikretimã tēn wadjà. Nhym me kute memã mÿjja nhôr djwÿnh kumex. Nhym me kute memã mÿjjao pānh ne amim byr kadjy 'ã kumex. Nhym arým bôm me rēho dja. Nhym me kute me ô pi'ôk kaprĩ pānh memã kikreti nhô pi'ôk kaprĩ nhôr kadjy me kumex nhym mebê pĩponho àpanho tē. Nhym me kute tut nhôr djwÿnhdjwÿ kumex nhym mebê krĩ djà nhikô rēho tē.

¹⁶Ne mã mebê àptàro djan memã kum, —Kwãrĩk wānh on Metĩndjwÿnh nhô kikreti katikôt me ajēho aba kêt, ane.

¹⁷Ne kam memã kum, —Amrēbê: ne me bakukãmãre Metĩndjwÿnh kabēn'ã pi'ôk no'ôk ne. Kamã Metĩndjwÿnh ta memã kum, "Inhô kikreti ja'ã dja me abenmã kum, 'Apÿnh me ô pyka kunĩkôt me kute Metĩndjwÿnhmã kabēn kadjy ne ô kikreti wã', ane. Dja me ã inhô kikreti'ã abenmã ane." Nām ã Metĩndjwÿnh pi'ôkkam ane. Nhym be, me ga ne ga me aje kam me àkĩnhõ aben pydji djà. Nām ã Jeju memã ane.

¹⁸Nhym Môjdjê kukràdjà mar djwÿnhmē me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhô bēnjadjwÿrmē arým Jeju kabēn ma. Ne kam 'ã aben maro nhÿn abenmã kum, —Je tô mÿj dja gwaj baje Jeju bĩnmã on? ane. Me kum umakam ã abenmã ane. Me kàtàm kunĩ Jejukam no tyn kum kabēn kĩnh ne kumex. Nhym kam me rũnhja kum uma.

¹⁹Nhym kam Jeju ar'ã para nhym ar arým krĩrax kurũm katon tē.

Ar kute tu amim Metĩndjwÿnh kamnhĩxkumrēxmã 'ã ujarēnh.

Dju r 14.13; Xij 1.6; Dju k 5.14

²⁰Nhym ar'ã akati nhym ar ajte pidjôbê pigêre 'ãnh tẽn omũ. Nhym arým arêmẽ kunĩ ngrà ne.

²¹Nhym Pedru akubyn amijo tẽn Jeju kabẽn man kum, —Ujarênh djwýnh ota, aje pidjôbê pigêre kangrônhja arým ngràn dja, ane.

²²Nhym kam arkum, —Gora ar tu amim Metĩndjwýnh kamnhĩxkumrêx.

²³Ba ar amã arẽ gar ama. Gorẽn me'õ krãnhwãmã kum, “On amikaban ngô jabatàn mũjakam mõn tỹm”, ane. Ne ren õkre kadjwýnhbê amim, “Kon, birãm dja ipêx, kon”, anhỹr kêt ne tu kadjy amim kamnhĩxkumrêx ne ren amim, “Be, mrãmri dja ikabẽn kôt ã imã o ane”, ane. Kute ren ã amim anhỹrkam ren krãnh mrãmri ã amijo ane. Mrãmri ne ba ar amã arênhkumrêx.

²⁴Kam aje mýjja kunĩo Metĩndjwýnhmã adjà'wýrja dja gar tu kadjy amim kamnhĩxkumrêx nhym arým ar akabẽn kôt ã ar amã o ane.

²⁵Ga kam ar aje Metĩndjwýnhmã adjà'wýro adjãmkam amimaro dja. Me'õkam angryk jabej amimaro dja. Godja gar me'õkam angryk jabej on kam angryk wãnh kum anhiren kam angryk kêt. Dja gar kam angryk kêt nhym kàjkwakam ar Abãmdjwý arým ar gadjwý ar ajaxwe maro aknon ar akam ngryk kêt.

²⁶Be, godja gar me'õ, axwe'õ mar rã'ã jabej ne kam angryk rã'ã jabej nhym ar Abãmdjwý ar ajaxwe mar rã'ãn ar akam ngryk rã'ã ne. Nãm ã Jeju kôt ba djwýnhmã ane.

Me kute rax jabej Jeju kukjêr.

Mat 21.23; Ruk 20.1

²⁷Nhym ar tẽn kam Djeruxarêkam bõx. Nhym kam Jeju ajte Metĩndjwýnh nhõ kikretikam bõx ne kam ar mrã. Nhym me rũnh arým 'ýr bõx. Me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bẽnjadjwýrmẽ Môjdjê kukràdjà mar djwýnhmẽ mebêngêtmẽ ne me 'ýr bõx.

²⁸Yr bôx ne amũja'ã kute kikreti kurũm me anorja jabej kukij ne kum, — Mỳj me'õ kabẽnkõt ne ga ar ã meo anhyro aba? Mỳj me'õ ne amã me'ã karõ ga kam amũ ô'ã bõm ar me rẽnho aba? ane.

²⁹Nhym Jeju memã kum, —Badjwỳ dja ba mỳjja jabej me akukja. Me akumrẽx dja ga me imã arẽ. Ba kam arỳm badjwỳ ije mỳj me'õ kabẽnkõt ar me anoro ibaja me amã arẽ.

³⁰Djuão kute ngõmã me angjẽnhja djãm me kabẽn kõt ne arĩk ar ngõmã me angjẽnho ba? Nàr djãm Metĩndjwỳnh kabẽnkõt? Goja imã arẽ, ane.

³¹Nhym kam me abenkam kangan abenmã kum, —Je mỳj dja gwaj kum nẽ? Dja gwaj kum “Metĩndjwỳnh kabẽnkõt”, ane nhym kam gwaj bamã kabẽn 'õ jarẽn gwaj bamã, “Bir be, mỳkam ne ga me amim Djuão kabẽnja mar kêt ne”? ane.

³²Nàr dja gwaj kum, “Me kabẽn kõt ne tu arĩk ar ngõmã me angjẽnho ba”, ane nhym kam me krãptĩ ren o ngryk ne kum gwaj bakurê gwaj ren kam bamã me uma ne. Me kàtàm ja ne me arỳm Djuão kabẽn man kum kĩnh ne, ne o Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh ne. Dja gwaj kum ane nhym me arỳm o ngryk ne.

³³Nãm me ã abenmã anen kam Jejumã kum, —Kon ne. Ar ije mar kêt. Mỳj me'õ kabẽnkõt Djuão kute ngõmã me angjẽnhja ar ije kõt mar kêtê, ane. Nhym kam memã kum, —Bir be, dja ba badjwỳ me amã arẽnh kêt ne. Mỳj me'õ kabẽnkõt ije ar meo iba ja dja ba me amã arẽnh kêt ne, ane.

Makô 12

Pidjôo djuw mex djwỳnh jaxwe'ã ujarẽnh.

Mat 21.33; Ruk 20.9

¹Ne kam memã apỳnh kukràdjà djari'ã memã mỳjja jakren memã 'ã ajarẽn memã kum, —Be, me'õ arỳm amim pidjô kwỳ kren kadjy bu'ã kẽnõ kôkayro kum o ipøk ne. Ne kam pidjô janẽnh djãmã kren ipêx. Ne pidjô pumũnh djwỳnh ku'ê djà'ã par prẽkti nhipêx. Ne kam me kwỳmã kum, “Gora me imã o djuw mex. Gora gẽ abatàn ne ô ga amim kwỳo atom ne imã mũm kwỳo atom.” Nãm ã me kwỳmã ane. Mebê idjaer'ã ne Jeju pidjô jakren me rũnh'ã

pidjôo djuw mex djwýnh jakren Metĩndjwýnh'ã õ pidjôkô djwýnh jakren kam arek memã 'ã ujarēho djan memã kum, —Õ pidjôkô djwýnh ã me kwýmã anen kam atemã pyka 'õmã tē. Ne kam kam wānh ar ba.

²Nhym arým pidjôja tuk ne kumex. Nhym kam õ pidjôkô djwýnhja arým 'ã mytyrwý jakren kam 'ýr õ àpēnh jano. Kute memã arēnh nhym me kute kum pidjô kwýo atom ne kute kôt anor kadjy ne 'ýr ano.

³Nhym kam 'ýr tēn bôx nhym kam me kute pidjôo djuw mexja ate me'ôjao tým ne kaprêprê:k ne. Nhym mã akubyn 'ýr ýkam tēn 'ýr bôx.

⁴Nhym ajte õ pidjôkô djwýnhja pānh 'ýr me'ôjadjwý jano nhym 'ýr tēn 'ýr bôx nhym me bĩn punun kum pijàm jadjàn ano.

⁵Nhym kam õ pidjôkô djwýnh 'ýr ajte õ àpēnh 'õ jano nhym 'ýr tēn 'ýr bôx. Tām wādjwý ne me tu kubĩ. Nhym kam aben totokmã me'ýr õ àpēnh krāptĩ jano nhym me kwý titik ne kwý pa.

⁶Nhym kra djwýnh pydji, kum kra jabêja 'ã ne arým amim, “Godja ikra me'ýr bôx nhym me arým mar jabej”, ane. Ne arým me'ýr ano nhym me'ýr bôx.

⁷Nhym kam me abenmã kum, —Be, kra ne wã. Gwaj on kubĩ. Tām wã dja bām kum mýjja kunĩ ngã, õ nêkrêx kunĩ kanga, ane. Gwaj on tām wã bĩn kam amim õ nêkrêx, õ mýjja, õ pidjôja kunĩo aminhõ, ane.

⁸Ne kam o tým ne kubĩn arým pidjôkô kurũm bõm kumẽ.

⁹Be, mýj gêdja õ pidjôkô djwýnhja me ja on? Bir, dja me'ýr tēn me'ýr bôx ne me imex ne kam õ pidjôkôja atemã me ja'õmã kungã. Nãm ã Jeju me rũnhmã ane. Amijã ne õ pidjôkô djwýnh kra jakren Metĩndjwýnh kukwakam kabēn jarēnh djwýnh'ã ne õ àpēnh jakre.

¹⁰Nhym kam Jeju ajte memã me kukãmãre kabēn jarēn memã kum, — Amrēbê: ne me bakukãmãre memã Metĩndjwýnh kabēn jarēn memã kum, "E kum kēn ja ne me kute kikreo ãm djwýnhja kute kikremã armã te omũn kam bõm kumẽ. Kēn ja ne arým kute kikremã o kajpar, kum o kajpar tỳxi.

11Bĕnjadjwÿr djwÿnh ta ne ã kĕno ane gu me omÿn kam bamã mexkumrĕx”. Nãm ã me bakukãmãre memã anen arÿm 'ã pi'ôk no'ôk ne. Djãm me aje omÿnh ne mar kĕt? Nãm Jeju ã me rÿnhmã ane. Nãm amijã kĕn jakre. Ne me rÿnh'ã kikreo ãm djwÿnh jakre. Mrãmri ne me rÿnh kute kikreo ãm djwÿnh pyrãk ne arÿm Jeju kanga. Me rÿnh kute kanga'ã ne Jeju me rÿnhmã ja jarĕ.

12Nhym me amim, —Be, gwaj bajã ne pidjôo djuw mex djwÿnhmĕ kikreo ãm djwÿnh jakre, ane. Ne bit kute o tÿmmã te 'ã amijakre. Me krãptĭ pymaje ne me te 'ã amijakren arÿm mã tĕ.

Xedjamã pi'ôk kaprĭ nhôr'ã ujarĕnh.

Mat 22.15; Ruk 20.20; Rô 12.1

13Ne kam Jeju'ÿr mebĕ pardjĕu kwÿmĕ Erodji nhô me ja kwÿ jano. Jeju bĕnjadjwÿr'ã kabĕn punu jabej ne me me ja jano. Godja bĕnjadjwÿr'ã kabĕn punu'ô jarĕ nhym me arÿm bĕnjadjwÿrmã arĕ. Kadjy ne me Jeju'ÿr bôx ne kum,

14—Ujarĕnh djwÿnh, ba me arÿm ama. Ga ne ga akabĕn katãtkumrĕx. Amã me rÿnh puma kĕt. Me rÿnhmĕ me kajgomĕ ne ga memã akabĕno aben pyrãk ne me imã Metĭndjwÿnh kukrãdjã'ã adjujarĕnh mexkumrĕx. Me bĕnjadjwÿr rÿnh kunĭ nhô bĕnjadjwÿr raxbĕ Xedja. Mebĕ idjaer kute o me bajtemja. Djãm Metĭndjwÿnh kukrãdjã kôk ne gu me baje bĕnjadjwÿr Xedjamã pi'ôk kaprĭ nhôrmã? Nãr kon. Goja on ar imã arĕ.

15Dja gu me kum kungã nãr dja gu me kubĕ nĕ? Nãm me ã Jejumã ane. Nhym arÿm me 'ĕxnhĭkôt tu me kuman memã kum, —Nok ba ren me amã, “Metĭndjwÿnh kabĕn kupa'ã ne me kum ôro ba”, ane ga me ren memã kum, “Be, Jeju axwekumrĕx. Ga, kute bĕnjadjwÿr raxbĕ Xedjabĕ pi'ôk kaprĭ nĕ prãmja pumũ”, ane. Amrĕ imã ngônpho pi'ôk kaprĭo tĕ ba me amã omũ, ane.

16Nhym me kum o tĕn kungã nhym arÿm memã kum, —Mÿj me'ô ne 'ã karôja? Ne mÿj me'ô ne 'ã idji jĕtja? ane. Nhym me kum, —E kum be, Xedja nhô, ane.

¹⁷Nhym Jeju memã kum, —Bir be, õ pi'òk kaprĩ. Dja ga me kum angã nhym be, Metĩndjwỳnh nhõ mỳjjabit dja ga me Metĩndjwỳnhmã angã, ane. Nãm memã ane nhym me te kute kutã mỳjja'õ jarẽnhmã kam no tyn dja. Ne kam arỳm kum kàx ne mã mõ.

Me tyk akubyn tĩn mỳr jabej me Jejumã kabẽn.

Mat 22.23; Ruk 20.27; Tex k 4.16; Ap 20.4

¹⁸Nhym kam mebê xadjudjêu kwỳ 'ỳr bõx. Mebê xadjudjêu ne me arĩk memã kum, —Be, me tyk akubyn tĩn prãm kêt kumrẽx, anhỹr ar o ba. Me ja ne me 'ỳr bõx ne kukij ne kum,

¹⁹—Ujarẽnh djwỳnh, me bakukãmãre Mõjdjê ne amrêbê: me bamã, "Godja me'õ prõ'ỳr mõn kra kêt rã'ãn tyk jabej mỳj dja me nẽ? Bir, dja kamymẽ ar aben djakam ikwãja'õ 'ỳr mõ. Ne kam kum kra djin kukrij nhym abatành ne. Me kute 'ã abenmã kum, 'Be, kamy tyk kra ne wã', anhỹr ne kute kamy tyk mar tỳx rã'ã kadjy." Nãm ã me bakukãmãre Mõjdjê me bamã ane. Nãm mebê xadjudjêu ã Jejumã ane.

²⁰Ne ajte kum, —Be, kamybê 7 ne axikõt apõx. Nhym kutewaja prõ'ỳr mõ. Prõ'ỳr mõn kra kêt ne ty.

²¹Nhym atãrija pãnh 'ỳr mõn kam ajte ty. Nhym pãnh atãrija 'ỳr mõn kam kra kêt rã'ãn ajte ty.

²²Be, nãm ar ã o anhỹro tẽm tãmtã: nhym arỳm kutapureja aro ino ren 'ỳr mõn adjwỳnhdjwỳ ty, kra kêt ne ty. Nhym arỳm ar prõja arkõt ty, kra kêt rã'ãn ty.

²³Ar kubê 7 ne ar aben totokmã kamy prõ'ỳr ba. Godja we ar kunĩ akubyn tĩn ne àbir jabej we àbirkam nhỹnh kamyja dja 'ỳr mõ? ane. Me ta kute we me tyk akubyn tĩn kêt jarẽnh mỳr jabej ne me ã Jejumã ane. Me kute o àpanh nhym binhikrẽnh kadjy nàràm ne mebê xadjudjêu ã kum ane.

²⁴Nhym Jeju arỳm memã kum, —Me aje Metĩndjwỳnh kabẽn'ã pi'òk no'òk mar kêt ne me aje Metĩndjwỳnh tỳ:xkumrẽx mar kêt. Nã gãm me arĩk Metĩndjwỳnh kupa'ã memã 'ã ajarẽ.

²⁵Be, me tyk ne akubyn tĩnkam djã ne me ajte abenwỳr ba? Kati, akubyn me tĩnkam ne me abenwỳr ba prãm kêtikumrêx. Kam dja me kute kàjkwakam kadjy mrãnh djwỳnh pyræk.

²⁶Be, mrãmri me tyk akubyn tĩnkumrêx. Amrêbê: ne Metĩndjwỳnh me bakukãmãre Mòjdjêmã kaběn jarê. Me tyk akubyn tĩn'ã kaběn jarê nhym 'ã pi'òk no'òk. Djãm me aje pi'òkkam omũnh kêt, akaòk pòk ne tu mex ne ãm'ã ujarênhkam Metĩndjwỳnh kute kum, "Ibê Abraòmê Idjakmê Djako ar ò Metĩndjwỳnh", anhỳrja, djãm me aje pi'òkkam amim arênh kêt? Arỳm Abraão ar tyk 'ãtũmkam ne Metĩndjwỳnh ã me bakukãmãremã ane.

²⁷Bir be, ar tyk tũmja Metĩndjwỳnhmã tĩn ne ar ba nỳj pumũ. Djãm Metĩndjwỳnhbê me tyk nhõ Metĩndjwỳnh? Kati. Metĩndjwỳnh ne me tĩn nhõ Metĩndjwỳnh. Me tyk kunĩ ne me kum tĩn. Kam ne ba me amã, "Metĩndjwỳnh ne kubê me tĩn nhõ Metĩndjwỳnh", ane. Nã gãm me kupa'ã memã 'ã ajarê. Nãm Jeju ã mebê xadjudjêumã ane.

Me kute kukràdjã jabej Jeju kukjêr.

Mat 22.34; Ruk 10.25

²⁸Jejumê mebê xadjudjêumê aktã kaběno aben japanho dja nhym Mòjdjê kukràdjã mar djwỳnh'õ arỳm me'ỳr bõx. Ne Jeju katàt kute memã Metĩndjwỳnh kaběn jarênhkòt arỳm kuman kam kukij ne kum, — Metĩndjwỳnh kute katàt me kute amijo ba'ã memã karòkam kaběn jarênhja kute aben nHITEPã memã kaběn jarênhja dja ga amim maro tẽ. Nhỳnh kaběnja'õ ne mexo kute kunĩ jakrenh? ane.

²⁹Nhym kum, —Be, Metĩndjwỳnh kaběn'õ kumrêx mexo kute kunĩ jakrenhja ba amã arê ga ama. Metĩndjwỳnh memã kum, "Ë, mebê idjaer, gora ikaběn ma. Běnjadjwỳr djwỳnh, kubê ne Metĩndjwỳnh. Běnjadjwỳr djwỳnh pydji.

³⁰Me anhõ Běnjadjwỳr djwỳnh, me Atĩndjwỳnh dja ga me amã kĩnh, amã abêo katàt me kunĩ, mỳjja kunĩ jakre. Djãm ajajkwaobit amã Metĩndjwỳnh jabêmã? Kati. Ajamak, akadjwỳnhbê, akukràdjã kunĩo dja ga me amã abê:." Nãm ã Metĩndjwỳnh memã ane. Be, tãm ne ja. Metĩndjwỳnh kaběn'õ kumrêx mexo kute kaběn kunĩ jakrenh ne ja.

³¹Ne kam atãri Metĩndjwỳnh ajte memã kum, "Me amã amibu'ã me ja jabê. Kute mrãmri ne ga me amã amijabêja pyræk dja ga me ã amã amibu'ã me ja jabêo ane." Nãm ã Metĩndjwỳnh memã ane. Atemã kabẽn'õ mexo kute ja jakrenh kêt. Nãm ã Jeju kum ane.

³²Nhym Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnh kum, —Ujarênh djwỳnh, kôt ne ga arê. Mrãmri Metĩndjwỳnh pydjibit. Atemã'õ kêt kumrêx.

³³Dja me kum kĩnh, kum abêo katàt me kunĩ, mỳjja kunĩ jakre. Djãm ajkwaobit kum Metĩndjwỳnh jabêmã? Kati. Amak, kadjwỳnhbê, kukràdjà kunõ dja me kum abê:. Ne kum amibu'ã me ja jabê. Kute mrãmri ne me kum amijabêja pyræk dja me ã kum amibu'ã me ja jabêo ane. Akabẽn ja ne mexo Mõjdjê kabẽn kunĩ jakre. Dja me Metĩndjwỳnh kabẽnja man kôt ar amijo ban arỳm mexkumrêx nhym me kute Metĩndjwỳnhmã mry bõrja mexo me têp kêt kumrêx. Me kute kum apỳnh mỳjja nhõr kunĩja mexo me têp kêt kumrêx. Nãm ã Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnhja Jejumã ane.

³⁴Nhym kam õkre kadjwỳnhbê amim, —Be, tãmwã ne ikabẽn kôt kabẽn mexkumrêx, ane. Ne kum, —Be, Metĩndjwỳnh kute amim apytàr ne ar ajo ba 'yr, ane. Nhym me ajte ijukri Jeju kukjêr kêt. Kabẽn mex pymaje ne ajte kukjêr kêt.

Kritubê mỳj me'õ tàm djwỳ jabej kute me kukjêr.

Mat 22.41; Ruk 20.41

³⁵Nhym kam Jeju ajte Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam tẽn bõx ne memã Metĩndjwỳnh kukràdjà'ã ujarêho djan kam memã kum, —Be, Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnh ne me memã kum, "Kritubê ne Dawi tàm djwỳ", anhỳr ar o ba. Be, djãm Kritubê Dawi tàm djwỳbit? Kati, kubê ne Dawi nhõ Bẽnjadjwỳrdjwỳ, ane.

³⁶Ne kam memã me kukãmãre Dawi kabẽn jarên memã kum, —Be ga, me bakukãmãre Dawi ta kute memã 'ã ujarênhja pumũ. Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam kute memã Kritu'ã ujarênhja pumũ. Nãm memã kum, "Inhõ Bẽnjadjwỳrmã ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn ne kum, 'Amrê idjubõk'ãnh nhỹ, Abẽnjadjwỳr raxkam idjubõk'ãnh nhỹ. Ikam ama ba amrê awỳr akurê

djwÿnho mō ga me kwÿo apardjan me kwÿ nhimex.’ Nām ã Metĩndjwÿnh inhō Bēnjadjwÿrmã ane”, ane. Bir be ga, Dawi kute kum “Abēnjadjwÿr rax”, anhÿrja pumũ.

³⁷Mÿkam ne me 'ã Dawi tãmdjwÿ kajgo jarẽ? Djã nãm o tãmdjwÿ kajgo? Kati, Dawi ta ne kute o õ Bēnjadjwÿr rax. Nãm Jeju ã memã ane nhy m me krãptĩtija kum kabēn kĩ:nhkumrēx ne.

³⁸Nhy m arek memã ujarēnho dja:n memã kum, —Gora me aminēje me omũ. Aminēje Mōjdjē kukràdjà mar djwÿnhwã pumũ. Be, me ja ne me kute amibēn kadjy kute kubēkà jabjētibit jangjēnh prãm kumrēx. Ne ajte me krãptĩ nhipōkri kute memã amibēn nhy m me kute memã rũnh jarēnh ne kute memã kum, “Bēnjadjwÿr, djãm ga, djãm ga”? anhÿrja. Ja ne me kum kĩnhkumrēx.

³⁹Ne mebē idjaer bikprōnh djakam nār me krãptĩ àkuro krĩkam ne memã wan krĩ prãm kumrēx. Me kute amibēn kadjy ne me me rũnh krĩ djakam krĩ prãm kumrēx. Kwãrĩk wãnh gar me kudjwa kêt.

⁴⁰Nãm me me 'uwtĩ krão apan mebē mÿjja kunĩo akĩ ne kam ajkwaobit Metĩndjwÿnhmã kabēn rũnh ne, ne kum kabēn 'ijabjēo ku'ê. Nãm me 'êx ne amijo mex ne kum kabēn. Be kati, me axwekumrēx. Kam gēdja Metĩndjwÿnh me kuràm memã pãnh rax jarēn prĩne me kuràm meo ajkē. Nãm ã Jeju memã ane.

Me'õ 'uwtĩ kute õ pi'òk kaprĩ ngrire nhõr.

Ruk 21.1

⁴¹Nhy m kam me kwÿ itepato mōn bōx. Me kute amikutã Metĩndjwÿnhmã pi'òk kaprĩ kwÿ nhõr kadjy ne me mō. Nhy m Jeju arÿm tēn pi'òk kaprĩ nhõr djà kōnh nhÿn me omũnho nhÿ. Me õ nēkrēx rũnh krãptĩ ne me aben totokmã kam pi'òk kaprĩ rũnh ne kurē.

⁴²Nhy m kam me'õ nija 'uwtĩ kubē mjēn tyk nhy m õ mÿjja kētja ngōnhponhreo pi'òk kaprĩo amãnhkrut ne kubyn o tēn kam kumē. Ngōnhponhreja ne abenã rēnhkam kubē pi'òk kaprĩ 'ô pydji, ngrĩ:re.

⁴³Nhym kam Jeju amiwÿr kôt ba djwÿnh ar ku'uw nhym ar 'ÿr bôx. Nhym arkum, —Ba ar amã arẽ, me'õ 'uwtĩ ja ne õ mÿjja kêt ne tu me kuràm õ pi'òk kaprĩ raxo tẽn Metĩndjwÿnhmã kungã. Me kunĩ kuràm pi'òk kaprĩ raxo tẽn kum kungã.

⁴⁴Me ja ne me õ pi'òk kaprĩ kumex ne kam 'ã kàtàm ne kumex. Ne kam 'ã kàtàmja Metĩndjwÿnhmã kungã. Nhym be, me'õ nija ne õ pi'òk kaprĩ kêtê, pi'òk kaprĩ ngrire ne tu kum kunĩ ngã. O kute amikadjy mÿjja byr ne krẽn ne tĩn kadjy Metĩndjwÿnhmã kunĩ ngã. Kum 'õ nôr kêtê. Kam ne ba me amã, —Nãm me kuràm pi'òk kaprĩ rax ne kum kungã. Mrãmri ne ba ar amã arẽ. Nãm ã Jeju kôt ba djwÿnh arkum ane.

Makô 13

Akubyn bôx kukãm mÿjja apôx'ã ujarënh.

Mat 24.1; Ruk 21.5

¹Ne kam Metĩndjwÿnh nhõ kikreti kurũm kato. Nhym kôt ba djwÿnh'õ kum, —Ë, Ujarënh djwÿnh ga, këntio me kute kikreti kwÿ nhipêxja pumũ. Kënmẽ kikre ã ti:re ane, ane.

²Nhym Jeju arÿm arkum, —Be, ar kikretija pumũ. Dja ï me kurê djwÿnh prĩne kikreti ngràn kën aben nhiby ikwã kunĩ nhikô rê. Nhym kam kën'õ aben nhiby nôr kêtumrëx, ane.

³Nhym kam ar tẽn kam krãnhbê Oriwêre'ã wabi. Nhym Jeju arÿm amybÿm Metĩndjwÿnh nhõ kikreti kôn timer. Nhym Pedrumẽ Xijagumẽ Djuãomẽ ãngre ar me kãxã kukij ne kum,

⁴—Ë, ar imã kikreti ngrãnh'ã ajarẽ. Nhÿnh amex 'òkam dja me bakurê djwÿnh me bawÿr bôx ne kikreti ngràn ãm djà kapô? Mÿj gêdja kukãm apôx? Dja bar omũn kam kôt õ akatimã ikaton õ akati ma.

⁵Nhym kam Jeju arkum apÿnh mÿjja kukãm apôxmã arkum 'ã ajarën arkum, —Gora ar amijã ano tÿx gê me'õ ar amã 'êx ne ar anoo biknor ne Metĩndjwÿnhbê ar ajo akëx kêt.

⁶Be, me krãptĩ dja ĩ aben totokmã me'ÿr bõx ne arÿm amijo 'êx. Amijo 'êx ne arÿm amijã imẽ. Amijã imẽn arÿm memã kum, “Me anhõ Bẽnjadjwÿrbê kumkati kadjy ne Metĩndjwÿnh ijano ba tẽn bõx. Ba ibê Kritu”, ane. Ne kam arÿm me krãptĩ noo aknon Metĩndjwÿnhbê meo akẽx.

⁷Be, kam dja gar me kute abenwÿr prõt man amybÿm me kute abenwÿr prõt jarẽnh ma. Kwãrĩk wãnh kam ar atĩn prãm kêt. Ba ne ba kukãm ar amã 'ã ajarẽ gar arÿm ama. Ja kumrẽx gêdja me ã o anhÿro tẽ. Kraxje kute inomã mẽn kêt, kute 'ÿr o tẽn rã'ã.

⁸Nà, apÿnh me ba djari gêdja me abenwÿr prõt ne aben nhimexo ba. Nhim apÿnh bẽnjadjwÿr rÿnh nhõ me dja me abeno kurê djwÿnh ne aben nhimexo ba. Apÿnh pyka djari gêdja kam pyka terte:t ne. Nhim prãmdjwÿ me kwÿ nhimex. Be, me tokry krax ne ja. Ga, me nire kra àja pumũ. Adjÿm. Dja kra à:n kam arÿm à ra:x ne. Me adjwÿnhdjwÿ dja me tokry mõ:n kam arÿm tokry ra:x ne. Be, me tokry krax ne ja.

⁹Be, ar ga dja gar ajaxwe kêt kadjy amijãno dja. Dja me apÿnh me rÿnhmã ar akangan me bikprõnh djakam ar atitik ne. Ar aje ijã adjujarẽnh ar abakam dja me apÿnh me bẽnjadjwÿr rÿnhmẽ me bẽnjadjwÿr kry'ÿr ar ajo mõ. Ar ajo mõ gar me kabem aku'ê. Memã ijã adjujarẽnh nhim me kute mar kadjy me kabem aku'ê.

¹⁰Nhim be, me kute amim imar dja me apÿnh me ba djà kunĩkõt ijã ujarẽnh ny jarẽnh kumrẽx.

¹¹Dja me ar ajo rôrõk ne kute memã ar akukjêr kadjy me rÿnhmã ar akanga. Kwãrĩk wãnh gar kam amikukãm akabẽn 'õ'ã karõ kêt ne kwãrĩk wãnh amikukãm anhõkre kadjwÿnhbê amim, “Je tô mÿj gêdja ba aminêje memã ikabẽn ja on”? anhÿr kêt. Be, me kute memã ar akukjêr majmã dja Metĩndjwÿnh Karõ ta ar amã ar akabẽn mex jarẽ gar aman arÿm memã arẽ. Kute ar amã ar akabẽn jarẽnh ja dja gar memã arẽ. Djãm ar ga dja gar memã akabẽn jarẽ got? Kati. Karõ ta dja memã kabẽn jarẽ.

¹²Nhim mÿjja kunĩ pyka kõt amingrãnh kadjy dja me kute abeno õbikwa djwÿnh abenmã àkrê. Me rÿnh kute me par kadjy dja me memã kamy kanga.

Dja bãm memã kra kanga. Dja kra kum nã nàr bãm kurên me rûnhmã ar kanga. Me rûnh kute ar par kadjy ar kanga.

¹³Ikôt ar abikamênhkam dja me kunĩ kum ar akurê. Ne te kum ar akurê gar ijã adjukanga kêt ne amã ikĩnh tỳx rã'ã ba arỳm ar apytà. Dja me kunĩ kute aminhinomã amimênh nhõ akati bõx gar amã ikĩnh tỳx rã'ã ba arỳm ar apytà. Nãm ã Jeju arkum ane.

¹⁴Ne kam ajte arkum, —Be, ar aje ajbir imã, “Ar imã kikreti ngrành'ã ajarẽ”, anhỹrja ba ar amã arẽ gar ama. Dja mỳjja amingrành 'ỳr nhym kam arỳm mỳjja punutija dja. Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam dja. Djãm mỳjja punuti Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam ãmkam mex got? Dja kam dja gar arỳm omũ. Mỳjja punuti djô'ã dja me mỳjja kunĩo ajkên kungrà. Me bakukãmãre Danijeu ne amrêbê: 'ã ajarẽ. Metĩndjwỳnh kukwakam memã 'ã ajarẽ. Danijeu ne arỳm memã mỳjja punuti ja'ã ajarên 'ã pi'òk no'òk. Dja gar pi'òk no'òkwã pumũn kam mỳjja punuti pumũn kam kôt ama. Kam gêdja Djeruxarẽ bu'ã pyka ja nhidjibê Djudêjakam me ja amijã maje krãnh'ỳr prõt ne.

¹⁵Gêdja me'õ kikre nhimõk po'ã ãm jabej kwãrĩk wãnh akubyn ùrkwãmã nêkrêx'ỳr àr ne byr ne o tēm kêt.

¹⁶Gê purkam ar ba jabej tu umaje prõt. Kwãrĩk wãnh kute kubêkà jamỳnhmã 'ỳr akêx kêt. Dja tu me ãm kamã amũ prõt.

¹⁷Watĩ:re, akati wãkam me tujarômẽ me kra karà dja me tokry:. Me mỳjja punuti pymaje prõt ne kam arỳm tokry:.

¹⁸Dja gar Metĩndjwỳnhmã amijo a'uw gê na raxkam umaje ar aprõt kêtãmã.

¹⁹Be, dja me kam tokry kume:xi. Akubyn amijo tẽn mỳjja kunĩmo krax djà'ỳr amijo bõx ne ama. Me akukãmãre aben kukãm tokrykôt dja gar me maro tẽ. Dja gar me tokry tũm maro tẽ:n amiwỳr me tokry maro bõx. Ga, me tokry kume:xja pumũ. Be, amrẽ mỳjja punuti nhõ akati bõxkam dja me tokryo katàt me tokry tũm wã kunĩ jakre. Ne amrẽ me'ã akati mõrkam me tokry nydjwỳ dja me tokryo mỳjja punuti'ã me tokryja têt kêtumrêx.

²⁰Metĩndjwỳnh ren tokry'ã akati kwỳ ngri kêt nhym me'õ ren tĩn kêt-kumrẽx. Be, Metĩndjwỳnh kute amim õ me ja'ã karõ ne kute amijo me utàrja kadjy dja arỳm 'ã akati wã kwỳ ngri.

²¹Godja me'õ 'êx ne ar amã, “Ota, jakam arỳm Kritu bõx ne nhỹ. Arỳm ne Metĩndjwỳnh 'ã me õ Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽ nhym jakam arỳm memã nhỹ”, anhỹr jabej. Nàr me'õ ajte 'êx ne ar amã, “Ota, jakam arỳm Kritu bõx ne nhỹ. Arỳm ne Metĩndjwỳnh 'ã me õ Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽ nhym jakam arỳm memã nhỹ”, anhỹr jabej. Djãm ar aje me ja marmã? Kati, kwãrĩk wãnh amim me ja mar kêt.

²²Be, apỳnh me ta kute amijo Kritu pyræk dja me amijo amirĩt ne. Nhym amũ me jadjwỳ amijo amirĩt ne 'êx ne memã kum, “Ba ne ba Metĩndjwỳnh kukwakam me amã idjujarẽnh iba”, anhỹro ba. Dja me me aêrbê mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx, kute me noo biknor nhym me kute me'ã abenmã kum, “Mrãmri ne djãm Metĩndjwỳnh kukwakam me kabẽn-kumrẽx”, anhỹr kadjy. Godja me o me noo biknor ne Metĩndjwỳnhbê meo akẽx jabej. Metĩndjwỳnh kute amrêbê amijo me utàrja kubê meo akẽx ne kute meo ba jabej. Me 'êxnhĩ no tỳxo kute me akrenh jabej, godja kubê me kwỳo akẽx ne meo ba jabej.

²³Be, ar ga dja gar amijã ano tỳx ne. Ba ne ba mỳjja apõx kêttri kukãm ar amã arẽ gar arỳm ama. Nãm ã Jeju arkum ane.

²⁴Ne kam ajte arkum, —Nhym me tokryo ku'êwã'ã akati apêxkam dja mỳjja rũnh apõx. "Nhym myt amijo akamàt kô tyk nhym mytyrwỳ irã kêt.

²⁵Nhym kanhêti kàjkwa kurũm rôrôk nhym kàjkwakam apỳnh mỳjja tỳ:x amingrêk ne.”

²⁶Ba kam ije amijo inhĩ dja ba arỳm prĩne itỳ:x ne prĩne imextire ne ipyma:. Ne kam kakrækôt bõx nhym me kunĩ: arỳm ibõxkôt ipumũ.

²⁷Ba kam ikadjy mrãnh djwỳnh jano nhym me arỳm inhõ me ja o atom. Ije amijo me utàrja kunĩo atom. Dja me kwỳ kàjkwa krax'ãm mõn meo atomo mõ. Nhym me kwỳ kàjkwa 'ênhôt'ãm mõn meo atomo mõ. Nhym me kwỳ

aktã kàjkwa nhirê'ãm mōn meo atomo mō. Dja me apÿnh pyka kunĭkôt inhō me ja kunĭ:o atom. Ba ne ba kukãm ar amã 'ã ajarẽ. Gora abej ajkam ama.

²⁸Be, akubyn ibôx djà nhō akatija'ã ne ba ije pidjôbê pigêre jakremã. Gora ije 'ã mÿjja jakreja ma. Ba ar amã arẽ gar ama. Dja pidjô pakà nokà tukam 'ô nhingrã kadjy arÿm ingrã apôx gar kam arÿm amexmã kamnhĭx nhym kam arÿm amex.

²⁹Bir be, gêdja ba ije ar amã mÿjja jarēnhja ã apôx mōr ane gar kam arÿm ijabej rĭt ne ijabej ajkam ama. Akubyn ibôx djà arÿm 'ÿr. 'ÿr dja mÿjja apôxja. Amex kutã gêdja pi'ô ingrã. Nhym be, ibôx kutã gêdja mÿjja pymatija apôx mō.

³⁰Nà, mrãmri ne ba ar amã kôt arẽ. Me akamingrãnyre ja gêdja gar atyk par kêtri mÿjja ja kunĭ apôx. Mrãmri ne ba ar amã arẽ.

³¹Ikabēn kajgo kêtkumrēx. Gêdja pykamē kàjkwa ĭ apêx. Nhym be, ba ikabēn gêdja 'ô biknor kêtkumrēx. Mrãmri gêdja ba ije mÿjja jarēnh ja kunĭ apôx nhym me omũ, ane.

Me kute bôx djà nhō myt mar kêt.

Mat 24.36; Ruk 12.37; Tex k 5.2

³²Ne kam ajte arkum, —Be, ba akubyn ibôx djà nhō akati nâr myt djãm me'ō kute mar? Kati, me'ō kute mar kêtkumrēx. Kàjkwakam kadjy mrānh djwÿnhdjwÿ kute mar kêt. Ibãmbit ne kute mar.

³³Dja gar ajaxwebê amijãno djan arek ijabej ajkam ama ne Metĭndjwÿnhmã amijo a'wÿ. Mÿkam? Bir, ar aje akubyn ibôx djà'ã myt mar kêtkam.

³⁴Ar aje akubyn ibôx djàkam myt mar kêt kute ò kikre djwÿnh nhō àpēnh pyræk. Ba ar amã arẽ gar ama. Be, ò kikre djwÿnh ne arÿm kurũm anhÿr bê tēmmã. Ne kam ò àpēnhmã kikre'ã karōn arkum apÿnh àpēnh djà'ã karō. Ne kre nêje ku'ê djwÿnhmã kum, “Gora arek ijabej ajkam ama”, ane. Ne kam arÿm mã tē.

³⁵Kam dja gar gadjwỳ arek ijabej ajkam ama. Ba ne ba ije ò kikre djwỳnh pyræk. Ar aje ibôx'ã myt mar kêt. Godja ba parakam ibôx jabej nàr akamàt kô ipôkri ibôx jabej nàr òkrên'ãnh kàrkam ibôx jabej nàr kryrà m ibôx jabej.

³⁶Ar arek ijabej ajkam ama. Dja gar ate akrã ba ar ajaêrbê bôx gar ajmã nê.

³⁷Ar amã ne ba arỳm ibôx djà'ã karõ. Jakam ne ba me kunĩmã 'ã karõ. Me arek ijabej ajkam ama. Nãm ã Jeju me kukãm myjja apôx'ã arkum ane.

Makô 14

Me'õ nire kute Jeju nhimõkkam kangô runh.

Mat 26.6; Dju r 12.1

¹Be, Metĩndjwỳnh me irôbê mrãnh nhõ akati nêje arỳm akati pydji. Kam ne mebê idjaer kunĩ amex kunĩkôt aben pydji. Amrêbê: Metĩndjwỳnh me kukãmãre nhirôbê mrãnh nhym me kute aben kajmã'ã mar kadjy ne me aben pydji. Kamãdjwỳ ne me kute djwỳponhrebit kur. Metĩndjwỳnh me irôbê mrãnh nhõ akati nêje akati pydji nhym me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ Môjdjê kukràdjà mar djwỳnhmẽ arỳm abenmã kum, —Mỳj godja gwaj baje me krãptĩ kàxã Jejuo batỳm ne bĩnmã on? ane.

²Ne ajte abenmã kum, —Kwãrĩk wãnh gwaj me kute aben pydji djà nhõ akatikam o batỳm kêt. Gwaj ren o ane nhym me krãptĩ ren o ngryk ne ren kangao kumex, ane. Metĩndjwỳnh me irôbê mrãnh nhõ akatikam me krãptĩ bôxja ne me kuman ã Jeju'ã abenmã ane.

³Be, krĩ ngrirebê Betanhakam ne Jeju nhỹ. Kamã ne me'õ ì kajêkam tê arỳm mex. Idjibê ne Ximão. Ûrkwãkam ne Jeju ò kwỳ krẽno nhỹ. Ò kwỳ krẽno nhỹ: nhym me'õ ni arỳm 'ỳr tẽn 'ỳr bôx. Nãm 'ỳr kẽn jakareo ngôn byno tẽn. Ngônkhkam ne me kudjỳ djà kangô ipu. Idjibê ne nadu. Nãm me prĩne ipêx mex nhym pãnh raxkumrẽx. Nãm o tẽn o bôx ne 'ã kutan arỳm Jeju nhimõkkam kapĩ.

⁴Nhym bu'ã me ku'ê kwỳ kôt nokà nhàn abenmã kum, —Je tô mykam ne arỳm me kudjỳ djào ajkê?

⁵Gwaj ren pi'òk kaprĩ kadjy ren memã kungã ne ren pãnh pi'òk kaprĩ rax ne ren kuby. Ren 'ã akrekam pãho denarju kubê 300 jakre. Gwaj ren pi'òk kaprĩ rax byn ren me ò mỳjja kêt mã kungrà. Mỳkam ne arỳm o ajkê? ane.

⁶Nãm ar anen nijamã akij. Nhym Jeju arỳm tu ar kabën man arkum, — Kwãrĩk wãnh rã'ã. Mỳkam ne gar kum kaprĩ jadjà? Djãm kute ijã kapĩnkam punu got? Kati, mexkumrëx.

⁷Be, akati kunĩkôt ne ar abu'ã me ò mỳjja kêt ar ba rã'ã. Ar aje memã mỳjja nhõr prãm tu memã angã. Nhym djãm arek gwaj baro'ã ar baba rã'ãmã? Ba ar amã arẽ gar ama.

⁸Dja ba ty nhym me arỳm ijadjà. Me kute ijadjàrmã ne nija kuma. Kuman arỳm kum ikaprĩn ijã me kudjy djà kapĩ. Nãm te kute mỳjja mexo kute imex pyræk ne kute imã òrmãn arỳm tu ijã me kudjy djà kapĩ.

⁹Ba ar amã arẽ gar ama. Dja me kàj bê pyka kunĩkôt mã memã ijã ujarënh ny jarën mã nijadjwỳ 'ã ajarë. Kute ijã me kudjy djà kapĩn'ã ajarë. Gêdja me kam aben djô'ã nija mar rã'ã ne. Mrãmri ne ba ar amã arënhkumrëx. Nãm ã Jeju arkum ane.

¹⁰Nhym kam Djuda Ikadji, Jejukôt ba djwỳnhbê 12 'õ ne me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bënjadjwỳr ar'ỳr tẽ. Kute arkum Jeju kanga kadjy ne tẽ.

¹¹Ar'ỳr tẽn ar'ỳr bõx ne arkum, —Arỳm ba ije ar amã Jeju kangamã. Nãm ã arkum ane nhym ar kuman arỳm kĩnhkumrëx ne. Ne arỳm kum kabën jarënh mãmdjin kum, —Dja ga ã Jejuo ane bar kam arỳm amã pãnh pi'òk kaprĩ ngã, ane. Nhym kam amim, —Mỳj dja ba ije arkum Jeju kanga kadjy on? Nãm ã Djuda amim anhỹro ba.

Ar kute ro'ã ò kwỳ krëno ino rer.

Mat 26.17; Ruk 22.7

¹²Nhym kam mebê idjaer kukràdjækôt me kute djwỳponhbit kur nhõ akati arỳm kutewa. Kam ne me apỳnh ùrkwākam Metĩndjwỳnhmã mrykĩ'átomti pan kuku. Amrëbê: Metĩndjwỳnh me irôbê mrãnhja ne me kute kôt mar kadjy ã o ane. Nhym kôt ba djwỳnh ar Jejumã kum, —Metĩndjwỳnh me

irôbê mrãnh nhõ akatikam gwaj banhõ kwỳ krẽn kadjy jãm dja bar tẽn ar akutêp gwaj banhõ kwỳ krẽn djà jadjwỳr mex? ane.

¹³Nhym arỳm kôt ba djwỳnh amãnhkrutmã 'ã karõn arkum, —Dja gar krĩraxkam tẽ. Nhym arỳm me'õ ngyo ngõnhkam ngõ mỳn o tẽ gar omũ.

¹⁴Nhym arỳm kikremã wadjà gar kôt tẽn wadjà. Wadjàn õ kikre djwỳnhmã kum, “Ujarẽnh djwỳnh ne amã kabẽn ne amã, ‘Bamẽ ikôt ba djwỳnhmẽ ne bar inhõ kwỳ krẽnãm. Nãr kadjy inhõ kumoka'ê? Aje me bõx nymã kumoka'ê jarẽnhja, nãr? Dja bar Metĩndjwỳnh me irôbê mrãnh nhõ akati mar kadjy mrykĩ'ãtomti krẽ.’ Nãm ã Bẽnjadjwỳr amã ane”, ane. Be, dja gar ã õ kikre djwỳnhmã ane.

¹⁵Nhym kam kôjrũm kumoka'ê jabatành'ỳr ar ajo tẽn ar amã akre. Kam ne gwaj bakutêp mỳjja kunĩ nõr pro. Dja gar kam ikutêp gwaj banhõ kwỳ krẽn djà jadjwỳr mex. Nãm ã Jeju arkum 'ã karõo ane.

¹⁶Nhym kam kôt ba djwỳnh 'ỳr tẽ. Ne Jeju kute arkum kabẽn kôt arỳm mỳjja kunĩmã katon arỳm kam mrykĩ'ãtomti gan õ kwỳ krẽn djà jadjwỳr mex.

¹⁷Nhym arỳm ar'ã para nhym Jejumẽ Ar kubê 12 ro'ã kikre'ỳr tẽn 'ỳr bõx.

¹⁸Ne kam arỳm nhỹ. Àkuro nhỹ nhym kam Jeju arkum, —Ar ajõ ikôt adjàkuro anhỹrja dja ga ikurê djwỳnhmã ikanga. Mrãmri ne ba ar amã arẽnhkumrẽx, ane.

¹⁹Nhym kam ar arỳm kaprĩren apỳnh ar ã djàri aben totokmã kum, —Djãm ba? Djãm ba? ane.

²⁰Nhym arỳm arkum, —Be, ar abê 12ja 'õ, aje ikôt ngõnhkrãtikam mry kangômã djwỳ jadjàro anhỹrja'õ dja ga memã ikanga.

²¹Be, ba ije amijo inhĩ ne amrêbê me bakukãmãre ijã Metĩndjwỳnh kabẽn no'òk nhym pi'òkkam me kute ijo anhỹrmã arẽnh kôt ne me arỳm jakam ar ã ijo anhỹro ba. Nhym be, kute ikurê djwỳnhmã ikanga djwỳnhja dja ã kute memã ikanga pãnh tokry rax ne. Ỵ, watĩ:re. Tãmja ne ren rwỳk kêt ne. Nãm ã Jeju arkum ane.

²²Nhym ar àkuro nhỹ: nhym Jeju arým djwỳ'õ byn kam o Metĩndjwỳnhmã mextire jarẽ. Kum mextire jarẽn arým kokij ne apỹnh arkum kungã. Ne kam aminhĩ'ã djwỳ jakren arkum, —Inhĩ ne ja. Ar abyn krẽ, ane.

²³Ne kam ngõnhkrākam pidjô kangôjadjwỳ byn kam o Metĩndjwỳnhmã mextire jarẽn arkum kungã. Nhym ar kunĩ o ikõ.

²⁴Nhym kam amikamrô'ã pidjô kangô jakren arkum, —Ikamrô ne ja. Me krãptĩ kadjy dja ikamrô prõt. Metĩndjwỳnh ne arým ikamrô prõt'ã memã kabẽn ny jarẽnh mãmđji, ane.

²⁵Ba ar amã arẽ gar ama. Ije pidjô kangôo ikõmo krã'yr ne ja. Metĩndjwỳnh kute amim õ me ja kunĩ pytàr ne kute meo bakambit dja ba pidjô kangô nyo ikõ. Mrãmri ne ba ar amã arẽnhkumrẽx. Nãm ã Jeju arkum ane.

²⁶Nhym kam ar ngre. Ngren arým o ino re. Ngrero ino ren arým amũ krãnhbê Oriwêre'ỳr mõ.

Pedru 'êx kukãm kute kum arẽnh.

Mat 26.31; Ruk 22.31; Dju r 13.37

²⁷Ỗr mõ: nhym Jeju arkum, —Be, akamàtja tãmkam dja me ijo ajkẽ gar me umaje aprõt ne ajmà. Amrẽbê: ne me bakukãmãre ar aprõt ne ar abimành'ã ajarẽ. Metĩndjwỳnh kukwakam ne me ar ajã ajarẽn memã kum, "Be, dja ba mrykĩ'ãtomtio ba djwỳnh titik nhym mry umaje prõt ne ajmà." Nãm me ã ar ajã ujarẽho anen arým 'ã pi'òk no'òk ne. Be, akamàtja tãmkam dja gar me umaje aprõt ne ajmà. Me bakukãmãre kute ar ajã ujarẽnh kõt dja gar aprõt ne ajmà.

²⁸Nhym kam me arým ibĩ. Ba ityk ne akubyn itĩnkam dja ba ar akukãm pykabê Garrêjamã tẽ, ane.

²⁹Nhym Pedru kum, —Godja ar kunĩ prõt ne bimành jabej ba dja ba arkõt iprõt ne imàt kêt ne, ane.

³⁰Nhym Jeju kum, —Kati, mrãmri dja ga arkõt aprõt. Ba amã arẽ ga ama. Akamàtja tãmkam õkrẽn'ãnh kàr kêttri dja ga amijã maje ajêx pyđji, nhym arým kà. Ga kam ajte amijã maje ajêxo amãnhkrut ne ijã memã kum, "Kati,

ije me'ōwã pumũnh kêt-kumrêx”, ane. Nhyim ajte kà. Dja ga ã ijã memã ane. Mrãmri ne ba amã arênhkumrêx. Nãm ã Jeju kum ane.

31Nhyim Pedru kàj bê ajte kum, —Gê me gu baro'ã gu babĩn jabej ba ije amijã maje ijêx prãm kêt-kumrêx, ane. Nhyim kam ar kunĩ ã kum ane.

Pidjôkôkam Bämmã amijo à'wỳr.

Mat 26.36; Ruk 22.40

32Ne kam mō:n kam Jeju kôt pidjôkôbê Djexema'ỳr bôx. Nhyim kam kôt ba djwỳnhmã kum, —Jakam dja gar ikutêp nhỹ. Ba 'ỳr Metĩndjwỳnhmã amijo a'wỳ, ane.

33Ne kam Pedrumẽ Xijagumẽ Djuão ar aprôn aro mō. Ne kam madjà kreti:n arỳm kaprĩ rax ne.

34Ne kam arkum, —Ikaprĩ:re. Arỳm ikaprĩ kute ibĩn 'ỳr. Jãnh mãn ar idjêje nhỹ gwaj baro'ã aminêje barĩto nhỹ, ane.

35Ne kam amũ tẽ. Tẽmo rãm ne ja ne tu mỳrbê tỳm. Tỳm ne arỳm Metĩndjwỳnhmã amijo a'uw. Kute tokry, kaprĩbê utar prãm jabej kum amijo a'uw. Tokry 'ỳr bôx kêt jabej kum amijo a'uw.

36Ne kum, —Djũnwã, djãm abê mỳjja'õ bipdjur? Kati. Aje mỳjja kunĩ nhipêx mar. Itokry, ikaprĩjabê ipytã. Nàr kon, kwãrĩk wãnh rã'ã ba tu itokry. Djãm ba ne ba amimarkôt ar amijo iba? Kati, akabênkôt ne ba ar amijo iba, ane.

37Ne kam kàjmã djan ar amãnhkrut ne ikjêkêjtja'ỳr akêx ne tẽn ar'ỳr bôx. Nhyim arek ar ôto ikwã. Nhyim Pedrumã kum, —Je, Ximão, djã nã gãm arek anhôto nõ? Kraxje kô 'iry kêt ne ga anhôto nõ, ane.

38Ne ar kunĩmã kum, —Ar aminêje rĩt ne Metĩndjwỳnhmã amijo a'wỳ. Gêdja me te axwe'ã ar amã apnê gar mekôt ajaxwe kêt. Ja kadjy dja gar kum amijo a'wỳ. Be, ar anhôkre kadjwỳnhbê ne gar amã ikabênja kĩnh. Nhyim be, ar aminêje arĩtbê ne gar arerekren anhôtdjwa ne, ane.

39Ne kam ajte amũ tẽn Metĩndjwỳnhmã amijo a'uw ne kute ôbê kum kabên jarênhja kôt ajte kum tãm jarẽ.

⁴⁰Ne kam ajte akubyn ar'ÿr akẽx ne tẽn ar'ÿr bõx. Nnym ar nokà bã mex ne. Ajte arek õto ikwã. Rerek mex ne arek õto ikwã nnym ar tok nnym ar te kute kum kabẽn mã umaro nhỹ.

⁴¹Nnym kam ajte amũ tẽn Metĩndjwỳnh mã amijo a'uw. Kum amijo a'uw ne ajte ar'ÿr akẽx ne ar'ÿr tẽn ar'ÿr bõx. Ne arkum, —Je, djãm arek ar anhõto anhikwã rã'ãã, akõkam kõto anhĩkwã? Aj, arỳm itokry djà iwỳr bõx 'ÿr. Ota, arỳm kute me axwemã ikangamã, ije amijo inhĩa ne kute memã ikangamã.

⁴²Kajmã ar dja. Gwaj on me'ÿr. Ota, arỳm kute memã ikanga djwỳnh bõx, ane.

Me kute Jeju tỳm.

Mat 26.47; Ruk 22.47; Dju r 18.3

⁴³Ne kute arkum anhỹro ãm rã'ã nnym Djuda arỳm 'ÿr bõx. Jeju kõt ba djwỳnhbê 12 'õ ne kubê Djuda. Nãm 'ÿr bõx nnym me krãptĩ me:x ne kõt mõn 'ÿr bõx. Nãm me kàxdjwa kajgomẽ kô jamỳn kadjy o mõn o bõx. Me rũnh ne me me ano. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ mebêngêtmẽ ne me me ano nnym me 'ÿr bõx.

⁴⁴Me 'ÿr mõi kêttri ne kute memã kanga djwỳnhbê Djudaja memã kum, —Be, ije me'õ nhine kaõrkõt dja ga me omũn arỳm o tỳm ne pa 'amỳ. Nãm Djuda arỳm ã memã ane.

⁴⁵Ne kam 'ÿr tẽn 'ÿr bõx ne kum, “Ujarẽn djwỳnh”, anen arỳm ine kaõ.

⁴⁶Nnym kam me arỳm 'ÿr mõi 'ÿr bõx ne o tỳm ne arỳm pa 'amỳ.

⁴⁷Nnym me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxja nhõ àpẽn mekõt tẽ. Nnym bu'ã me ku'êja 'õ ne arỳm õ kàxdjwa kajgo kaban o me'õjamã akabên amak ta, bẽnjadjwỳr nhõ àpẽnja jamak ta.

⁴⁸Nnym kam Jeju me krãptĩjamã kum, —Je djãm idjækĩnhĩ ne ga me aje ijo atỳm kadjy iwỳr anhõ kômẽ anhõ kàxdjwa kajgomẽo mõi? Myt kunĩkõt ne ba ar Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam ikrĩ, ar memã idjujarẽnho ikrĩ ga me kam kam ijo atỳm kêt ne.

⁴⁹Mỳkam ne ga me ijo tỳm? Bir, amrêbê: ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẻnh djwỳnh me bakukãmảremả me ajả ajarẻ. Me aje ijo atỳm'ả ajarẻn arỳm 'ả pi'ỏk no'ỏk ne. Nhy m me arỳm aben djỏ'ả arẻnh mỏ: . Arẻnh mỏr tảmtả arỳm iwỳr o bỏx. Tủ:mrảm me bakamingrảnyrekam arỳm iwỳr o bỏx. Ba ar iba: ga me arỳm jakam ả ijo ane. Me kute me bakukãmảremả me ajả ujarẻnh kỏt ne ga me arỳm jakam ả ijo atỳmỏ ane. Nảm ả Jeju me krảptĩmả ane.

⁵⁰Nhy m kam kỏt ba djwỳnh kunĩ mả amijả maje prỏt ne.

⁵¹Me'ỏ abatẻnh ny ne kute kubẻkỏ pydjio amikupuja Jeju kỏt tẻ. Rinhuo ne kubẻkỏ. Nhy m me kwỳ adjwỳnhdjwỳo tỳm ne kubẻ kubẻkỏ 'amỳnh tỳx.

⁵²Nhy m arỳm amikaban amikỏt kubẻkỏmả iren tu kajgo mả prỏt ne.

Me kute axwe jabej kukjẻ.

Mat 26.57; Ruk 22.66; Dju r 18.12

⁵³Nhy m me arỳm Jejuo mỏ. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhỏ bẻnjadjwỳr rax'ỳr ne me o mỏ. Nhy m arỳm me rửnh kunĩ abeno akuprỏ. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhỏ bẻnjadjwỳrmẻ mebẻngẻtmẻ Mỏjđẻ kukrỏđỏ mar djwỳnhmẻ ne me arỳm akuprỏ. Nhy m me Jejuo mỏn o bỏx ne arỳm me rửnh kabem kudja.

⁵⁴Nhy m be, Pedru ne Jeju kỏt tẻ, nửjar kum kre rax ne tẻ. Nhy m me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhỏ bẻnjadjwỳr rax nhỏ kikre nhipỏkri kẻnh ngrire nhy m Pedru arỳm Jejukỏt wadjỏ. Ne arỳm bẻnjadjwỳr nhỏ krỏkamngỏnhmẻ ro'ả ảnhửnhỏ nhử.

⁵⁵Nảm me me'ỳr Jejuo bỏx nhy m kam me rửnh arỳm me 'ẻnhử jabej. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhỏ bẻnjadjwỳrmẻ mebẻngẻtmẻ me rửnh kunĩ ne me me 'ẻnhử jabej. Dja me amảnhkrut Jeju'ả 'ẻx ne memả kum, — Ba ne ba axwe kỏt omử. Nảm ả ane ba omử, ane. Dja me ane nhy m me arỳm me kabẻn man arỳm we axwe'ỏ pảnh kubử. Kadjy ne me me 'ẻnhử jabej. Ne te abejo dja. Me'ỏ ar amảnhkrut kute axikỏt 'ả kabẻnja ne me te abejo dja: .

⁵⁶Nhy m me 'ẻnhử krảptử ne me kỏjmả ku'ẻn arửk aben kupa'ảbit axwe jarẻnhỏ kumex.

⁵⁷Nhym kam me'õ ar ja arým kàjmã djan 'êx ne 'ã kabën jarën memã kum,
⁵⁸—Tãmwã ne memã kum, “Be, me kute ikrao Metĩndjwỳnh nhõ kikreti nhipêxja dja ba kungrà. Ne kam Metĩndjwỳnh nhõ kikreti 'õdjwỳ nhipêx. Me kute ikrao ipêx kêtja'õ dja ba ipêx. Nhym ije ipêxo idjãm'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêbit apêx ba ipêx pa.” Nãm ã Jeju memã ane bar arým kuma, ane.

⁵⁹Ne kam ar jadjwỳ kute memã arënhkam axikôt Jeju'ã kabën jarënh kêt ne arĩk aben kupa'ãbit arẽ.

⁶⁰Nhym kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bënjadjwỳr raxja arým kàjmã djan me ipôkri djan Jeju kukijn kum, —Ga, ar kabënja ma. Djãm aje aminêje akabën'õ jarënh prãm kêtikumrêx? On imã amikôt amijarẽ, ane.

⁶¹Nhym tu anhikrê. Nhym me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bënjadjwỳr rax ajte kukijn kum, —Djãm abê me babê idjaer nhõ Bënjadjwỳrbê kumkati, nën? Djãm mrãmri abê Kritu? Djãm abê Metĩndjwỳnh Kra? ane.

⁶²Nhym Jeju kum, —Kôt ne ga imã arẽ. Ba ar amã arẽ gar ama. Gêdja ba ĩ Metĩndjwỳnh pymati djubôk'ãnh nhỹ. Ba ije amijo inhĩ gêdja ba ubôk'ãnh nhỹ. Ibënjadjwỳr raxkam ubôk'ãnh nhỹ gar ipumũ. Ne kam ajte kakrãkôt amrẽ kàjkwa kurũm itẽmkôt ipumũ, ane.

⁶³Nhym kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bënjadjwỳr rax kute memã amingryko amirĩt kadjy arým amibê kà kadjô. Amibê kà kadjôn arým memã kum, —Ë, arým ne Metĩndjwỳnh japrỳ. E kum kwãrĩk wãnh gwaj ijukri me'õ kute axwe kôt omũnhja jabej kêt.

⁶⁴Gwaj bakunĩ ne gwaj arým kute Metĩndjwỳnh japrỳja ma. Ta ne amijo Metĩndjwỳnh rax pytàn arým o aprỳ gwaj kuma. Kute gwaj bamã, “Metĩndjwỳnh djubôk'ãnh inhỹrkôt dja gar ipumũ”, anhỹrkôt ne gwaj arým kuma. Arým ne gar ama. Mỳj dja gwaj nẽ? ane. Nhym me kupãnhã 'ã kum, —Gê me on kubĩ. Gê me on kubĩ, ane.

⁶⁵Nhym kam me kwỳ nokre kutôn rĩtbê nokre'ã pron ajte nokrebê tak ne. Ne kute takmẽ ro'ã kum, —Nhym ne akurwa? Goja me'õ pumũn imã arẽ, ane. Nhym krākamngôn arỳm 'ã akuprôn tako kumex.

Pedru aminêje 'êx.

Mat 26.69; Ruk 22.55; Dju r 18.15

⁶⁶Nhym wãnh Pedru kikreti parbê ànhũnho nhỹ. Ànhũnho nhỹ: nhym me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax nhõ àpênh nija arỳm 'ỳr bõx.

⁶⁷Ne omũn prĩne omũnh mex ne kum, —Tukwa, gadjwỳ ne ga Jeju kõt ar aba. Krĩraxbê Nadjarekam Jejukõt ar aba, ane.

⁶⁸Nhym aminêje 'êx ne kum, —Kati, ije akabẽnwã mar kêtikumrẽx, ane. Ne kam tẽn kre tã dja nhym kõt arỳm òkrẽn'ãnh kà.

⁶⁹Nhym bẽnjadjwỳr nhõ àpênh nija ajte omũn bu'ã me ku'êmã kum, —Tãmwãdjwỳ ne kõt ar ba, ane.

⁷⁰Nhym ajte aminêje 'êx ne kum, “Kati”, ane. Nhym kàjbê 'ãtũm nhym bu'ã me ku'êja kum, —Be, mrãmri ne ga kõt ar aba, ane. Abê pykabê Garrêja kra'õ. Garrêjakam me kabẽn kõt akabẽnja ma. Bar kõt aman arỳm amã ikato, ane.

⁷¹Nhym memã kum, —Kati. Mrãmri ije me'õwã pumũnh kêtikumrẽx. Aje me'õ jarẽnhwã ije omũnh kêt, ane. Ne kam me'õ kute kum anhỹr kêtũa amikangrôn memã kum, —Dja ba ijêxnhĩ jabej gê Metĩndjwỳnh pãnh ijo akno. Ta ne arỳm ijêxnhĩ kêtikõt ima, ane.

⁷²Nãm ane nhym totokbê ajte òkrẽn'ãnh kà. Nhym kam Pedru akubyn amijo tẽn amrêbê Jeju kute kum kabẽn jarẽnhja ma. Kute kum, —Òkrẽn'ãnh kàr kêttri dja ga amijã maje ajêx pydji nhym arỳm kà. Ga kam amijã maje ajêxo amãnhkrut ne ijã memã kum, “Kati, ije tãmwã pumũnh kêt”, ane nhym ajte kà, anhỹrja ne arỳm kuma. Nãm maro dja nhym arỳm rerekre 'ỳr bõx. Rerekre 'ỳr bõx nhym arỳm mu:w.

Makô 15

Piratu kute we axwe jabej kukjêr.

Mat 27.1; Ruk 23.1; Dju r 18.28

¹Nhym kam me'ã akati, kryràm nhym apÿnh me rûnh djàri akuprôn arÿm aben kabên ma. Me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bẽnjadjwÿrmẽ mebêngêtmẽ Môjdjê kukràdjà mar djwÿnhmẽ me rûnh kunĩmẽ ne me Jejuo aben ma. Ne kam arÿm uwpren Piratu'ÿr o mõn 'ÿr o bõx. 'ÿr o bõx ne kum kanga.

²Nhym kam Piratu arÿm kukij ne kum, —Djãm abê mebê idjaer nhõ bẽnjadjwÿr rax? ane. Nhym kum, —Kõt ne ga aje arênhwã, ane.

³Nhym kam me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bẽnjadjwÿr ar arĩk Jeju'ã axwe krãptĩ janhô.

⁴Nhym tu anhikrê. Nhym Piratu kum, —Ë ama. Djãm ajaxwe krãre ne me amã arê? Djãm aje aminêje akabên'õ jarênh kêtumrêx? ane.

⁵Nhym kum kabên 'õ jarênh kêtumrêx. Nhym Piratu te kute marmã kam no tyn nhÿ.

⁶Be, me irôbê mrãnh nhõ akatija tãmkam ne mebê idjaer krãptĩ: arÿm aben pydji. Me kute aben kajmã'ã Metĩndjwÿnh me kukãmãre nhirôbê mrãnh mar kadjy ne me aben pydji. Amex kunĩkõt ne bẽnjadjwÿr raxbê Piratu akati jakam mebê ijê djà kurũm mebê ijê pÿnh ne meo pôx nhym me mã mrã. Me kute me'õ'ã à'wÿrja ne me kĩnh kadjy bõm kumẽ.

⁷Ajbir me'õbê ijê ne idjibê Baraba. Me kute kubê ijê kêtri ne me jakõt me bẽnjadjwÿr'ÿr prõt ne me kwÿ pa. Nhym kam me arÿm kubê ijê.

⁸Nãm Piratu Jeju kukjêro dja: nhym kam me krãptĩ: arÿm kàj bê Piratumã me'õbê ijê jarê ne kum, —Aje mekbê ijêwã'õ kaba gê arek ar me ikõt ba, ane.

⁹Nhym arÿm Jeju'ã memã kum, —Me abê idjaer, we me anhõ bẽnjadjwÿr rax ne ja djãm ije me amã kum inhirermã? ane.

¹⁰Be, Piratu kute memã ja jarênh kêtri ne arÿm me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bẽnjadjwÿr ma. Nãm ar'ã amim, —Jeju'ã me krãptĩkam ne me

rũnh 'ã ngyrk ne imã kanga, ane. Ne kam bit kute kum irermã ã me krãptĩmã ane.

¹¹Nãm 'ã memã kum, —Djãm ije me anhõ bẽnjadjwỳrmã inhirermã? ane. Nhyim me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ar memã kum, —Kwãrĩk wãnh me amã Jeju kĩnh kêt. Dja ga me kum Baraba jarẽ gê kaba, ane. Nhyim me kàtàm krãptĩ Piratumã kum, —Kwãrĩk wãnh Jejumã anhirer kêt. Baraba dja ga kaba, ane.

¹²Nhyim kam Piratu memã kum, —Be, ga me abê idjaer, aje tãmwãmã anhõ bẽnjadjwỳr rax jarẽnhja mỳj dja ba kam on? ane.

¹³Nhyim me kàj bê kum, “Pĩte'y'ã anhõ”, ane.

¹⁴Nhyim Piratu memã kum, —Mỳkam? Mỳj ne ajmã o ne ba ije pĩte'y'ã nhõrmã? ane. Nhyim me kàj bê kum, —Pĩte'y'ã anhõ. Pĩte'y'ã anhõ, ane.

¹⁵Nhyim kam me kĩnhmã Piratu Baraba kaba nhyim arỳm arek ar mekõt ba. Nhyim kam Piratu krãkamngõnhmã Jeju jarẽ. Me kute kaprêprêk kadjy memã arẽ. Nhyim me arỳm mrykà punuo kaprêprê:k ne. Kaprêprêk nhyim Piratu arỳm memã kangan memã arẽ. Me kute pĩte'y'ã nhõr kadjy memã arẽ.

Krãkamngõnh kute 'ã bẽno bikẽnh.

Mat 27.27; Dju r 19.2

¹⁶Nhyim kam me krãkamngõnh amũ bẽnjadjwỳr nhõ kikretimã Jejuo mõn o wadjà. Kumoka'ê nhidjibê Pretorimã o mõn o wadjà. Ne kam me krãkamngõnh kàtàm kunĩ jadjwỳ o akprõ nhyim me kunĩ arỳm 'ã aben pydji.

¹⁷Me kute 'ã bẽno bikẽnh kadjy ne me 'ã akuprõ. Ne kam inõkà ryti kamrêkja byn arỳm Jejumã adjà. Ne mrỳnhĩo kajkep ne ikãx ne kum kutu. Nãm me arĩk bẽnjadjwỳr rax krãdjê'ã mrỳnhĩ jakren ikãx ne arỳm kum kutu.

¹⁸Ne kum kabẽno kute me rũnhmã me kabẽn pyræk ne kum, —Ga we abê mebê idjaer nhõ bẽnjadjwỳr rax, gora kribêm atĩn 'iry, anhỳrkõt

¹⁹po'êo krã mõn kutõn parbê kõnkrão krĩ. Nãm me parbê kõnkrão krĩo kute me bẽnjadjwỳr rũnh parbê kõnkrão krĩja pyræk.

²⁰Ne kam arým 'ã bëno ajkën inomã kumën arým kubê inôkà ryti kamrêkja kaban akubyn kum ò kubêkà djwýnhja jadjà. Ne kam kute píte'y'ã nhôrmã o katon o mõi.

Me kute píte'ykam nhôr.

Mat 27.32; Ruk 23.26; Dju r 19.17

²¹Nhym me'õbê Ximão tẽ. Pykabê Xireni kra 'õ. Kute Arexãrimẽ Rupu ar ir. Arwã kurũm ne tẽn bit me'ãnh tẽmmã. Nhym me krãkamngõnh arým Jeju nhõ píte'y'ã kum àpnênh tỳx. Kum 'ã àpnênh tỳx nhym arým kadjy kumỳn o mõi.

²²Nãm me krãnhrebê Gogota'ỳr Jejuo mõi 'ỳr o bõx. Me bakabẽnkam ne gu me ren krãnhremã me krã'i jarẽ.

²³Nhym kam me pidjõ kangõkam pĩdjybê mirao akàn Jejumã kungã nhym arým kanga.

²⁴Nhym kam me píte'y'ã kunhõ nhym wajêt. Nhym kam me apýnh kute ò kubêkà jamýnh kadjy kën kryre rẽ. Me kute ari kën rẽnhkõt ne me amijo kubêkà pytà.

²⁵Arým kàjmã myt nhýrkam. 9 orakam ne me píte'y'ã kunhõ.

²⁶Ne kam 'ã pi'òk no'òk ne. Pi'òkkam ne me memã kum, —Mebê idjaer nhõ bẽnjadjwỳr rax ne ja, ane. Me kunĩ kute omũnh kadjy ne me Jeju nhimõkri kunhõ. Me kute we Jeju jaxwe 'õ pãnh píte'y'ã jêtja pumũnh ne kute mar kadjy ne me pi'òk no'òk ne imõkri kunhõ.

²⁷Ne kam ar àkĩnhĩ amãnhkrutja Jeju nhikrebê píte'y'ã ar kunhõ. Nhym arým ar wajêt. Jeju òkredjàkõt wajêt nhym aktã ar axweja ijên wajêt.

²⁸Amrêbê: ne me bakukãmãre'õ memã ja jarên 'ã pi'òk no'òk ne. Nãm memã kum, "Dja me 'ã abenmã kum, 'Nãm me o axwen me axwemẽ ro'ã kubĩ', anhýro dja." Nãm ã pi'òkkam memã ane. Nhym kam me aben djõ'ã arẽ. Arẽho mõi tãmtã tũ:mràm arým 'ỳr o bõx. Me bakukãmãre kute memã arẽnh kõt ne me arým ar axwejamẽ ro'ã ar anhõrkumrẽx nhym me arým 'ã arẽnhkumrẽx.

²⁹Nhym me 'ãnh mōrja nokà nhàn kum kabēn punu:re ne kum, —Be, ga: ne ga we aje Metĩndjwỳnh nhō kikreti ngrành ne akubyn ipêxmã. Nhym aje ipêxo adjãm'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt we aje ipêx parmã.

³⁰Goja amiptàn pĩte'y kurũm rwỳ, ane.

³¹Nhym kam me rũnh arĩk 'ã bēno ajkē. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhō bēnjadjwỳrmē Mōjdjê kukràdjà mar djwỳnhmē ne me arĩk 'ã bēno ajkēn abenmã kum, —Amũbit ne me utà. Ne kam te kute amiptàr prãmje.

³²Goja gē mrãmri kubê Kritukumrēx jabej goja mrãmri kubê mebê idjaer nhō Bēnjadjwỳrbê kumkatikumrēx jabej on pĩte'y kurũm rwỳ. Gwaj goja kôt omũn arỳm tu amim markumrēx. Nãm me rũnh ã abenmã ane. Nhym ar aktã pĩte'y'ã jêtjadjwỳ Jejumã àkjêro wajêt.

Tyk kadjy ne ja.

Mat 27.45; Ruk 23.44; Dju r 19.28

³³Nhym arỳm kàjkwa nhipôkri myt nhỹ. Nhym kam tu akamàt kô tyk ne. Pyka kunĩkôt me'ã akamàt kô tyk ne. Nãm me'ã akamàt kô tykkam myt kyn kyn kyn ky: nhym 3 orakam, amykrykambit arỳm ajte myt no pôt ne. Arỳm ajte myt kato.

³⁴Kato nhym mebê idjaer kabēnkam Jeju kàj bê kabēn ne Bãmmã kum, —Eroi: Eroi: rama xabatani, ane. Nãm ren me bakabēn kam kum, —Inhō Metĩndjwỳ:nh, inhō Metĩndjwỳ:nh, mỳkam ne ga arỳm ikanga? ane.

³⁵Nhym parbê me ku'êja kabēn man arĩk abenmã kum, “Ē, Erijmã ne kabēn”, ane.

³⁶Nhym kam me'õ prôt ne ngôn nh puror pōnh djà jakritaja byn pidjô kangô kadjãmã adjà. Nhym kam kangô ipu nhym pĩ nhidjamã adjàn kàjmã kum kungã, kute kaôr kadjy. Nhym me'õ ar kum, —Adjỹm, gē goja me bakukãmãrebê Erij 'ỳr bōx ne goja o rwỳk jabej, ane.

³⁷Nhym kam Jeju kàj bê kabēn ne ate ty.

³⁸Be, nhym kam arỳm Metĩndjwỳnh nhō kikreti kadjwỳnhbê kubêkàtija ta amikadjô. Nãm nhôr djà'ãnh amikrax ne e y: ne kraxmã amimē.

³⁹Nhym krākamngônh krāptī: kubê 100 nhõ bēnjadjwÿr pīte'y parbê dja. Nhym Jeju kàj bê kabēn ne ty nhym arÿm omũ. Omũn arÿm memã kum, — Be, mrāmri ne me'õ jabê Metĩndjwÿnh Krakumrēx, ane.

⁴⁰Nhym me niredjwÿ amybÿm omũnho dja. Nhym Marij Madarenamē Marij, kurũm Jôdjemē Xijagu ar apôxjamē Xirôwemē ne ar me ikô'ã dja.

⁴¹Amrēbê, Jeju pykabê Garrêjakam ar bari ne ar nireja mã kôt ajkamēn o djuw mexo ba. Nhym ar ja bu'ã me nire krāptĩdjwÿ amybÿm omũnho dja. Jeju ajbir krĩraxbê Djeruxarē'ÿr tēmcam ne me nireja kôt mōn bōx.

Arÿm adjàr kadjy ne ja.

Mat 27.57; Ruk 23.50; Dju r 19.38

⁴²Jeju ty. Ty nhym kam amykry mex ne. Amykry mex nhym me arÿm no katon ò mÿjja kupēnho kumex. Pi'òk ràràr djwÿnhràam ò mÿjja kupēnho kumex.

⁴³Nhym Jôdje arÿm bōx. Krĩraxbê Armatêkam ne Jôdje abatànhdj. Nãm me rũnh bikprõnh djàkam mekôt rax nhym me kum kĩnh. Nãm amiwÿr Metĩndjwÿnh kamnhĩx ne. Metĩndjwÿnh bōx ne me kadjy bēnjadjwÿr ne kute ar meo bamã ja ne amiwÿr kamnhĩx ne. Jôdje kum Piratu puma kêt ne 'ÿr tēn 'ÿr bōx ne Jeju 'ã kuma.

⁴⁴Nhym arÿm kam no tyn nhÿn kum, “Je, djãm arÿm ne ty”? ane. Ne kam amiwÿr krākamngônh nhõ bēnjadjwÿr 'uw nhym bōx. Bōx nhym arÿm kukij ne kum, “Djãm arÿm ne ty”? ane.

⁴⁵Nhym kum, “Nà”, ane. Nhym kam arÿm Jôdjemã Jeju jarē.

⁴⁶Nhym kam rinhuo kubêkà 'õ byn 'ÿr o tē. 'ÿr o tēn 'ÿr o bōx. Ne kam arÿm pīte'y kurũm Jejuo ruw. O ruw ne arÿm kubêkào kupun kam kēnkre'ÿr o tē. Me kute kēnkre kakrwÿnhja'ÿr o tēn kam arÿm kam adjà. Ne kam kēnpoti ajkwa krekre'ã kudja.

⁴⁷Nhym Marij Madarenamē Marij kurũm Jôdje katorja arÿm omũ.

Makô 16

Akubyn tĩn kadjy ne ja.

Mat 28.1; Ruk 24.1; Dju r 20.1

¹Nhym kam pi'òk ràràr, me tyk djà kêt djà nhõ akati apêx nhym ar arým pi'òk kaprĩ pãnh me tyk nhõ pĩdjy kwỳ by. Marij Madarenamẽ Marij kurũm Xijagu katorjamẽ Xirõwemẽ ne ar kadjy pĩdjy kwỳ by. Kẽnkre'ỳr tẽm ne kute o Jeju djymã ne ar kadjy kwỳ by.

²Nhym kry:ràm, pi'òk kamrêkkam, kraxje akati mex kêt kam ar kẽnkre'ỳr tẽ. Tẽ: nhym arým myt kato nhym ar arým o rãm ne ja.

³O rãm ne jan arým abenmã kum, —Mỳj me'õ dja gwaj bamã jãm ajkwa krekre'ã kẽnpoti dja? ane. Kẽn jabatànhkam ne ar ã abenmã ane.

⁴Abenmã anen kam rĩt ne omũ nhym arým amijã kuta.

⁵Nhym kam ar 'ỳr tẽn arým kẽnkremã wadjà. Nhym kadjy mrãnh djwỳnh'õ kute me'õ jabatành ny pyræk ne nhỹ. Nãm inòkà jaka ryti jadjàn nõr djà djubòk'ãnh nhỹ. Nhym ar wadjàn arým omũ. Ne te umaje.

⁶Nhym arkum, —Kwãrĩk wãnh ikam ar atĩn prãm kêt. Jeju Nadjarekam abatành ja me kute pĩte'y'ã nhõr ne bĩnja ne gar abej tẽ. Jakam arým nõr kêt. Nãm akubyn tĩn ne kato. Gar nõr djà kaprỳja pumũ.

⁷Be, amũ ar tẽn kôt ba djwỳnhmã arẽ. Ne arkôt Pedrumã arẽ. Ne arkum, “Arým ne ar akukãm pykabê Garrêja'ỳr tẽmmã. Dja gar kam tẽn arým omũ”, ane. Dja gar ã arkum ane. Amrêbê kute ar amã arẽnh kôt ba arým ar amã arẽ. Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh ar niremã ane.

⁸Nhym ar katon mã kẽnkre kurũm prõt ne. Te umaje tertetkam prõt ne. Tĩn prãm kam ne me'õmã kabẽn kêt ne tẽ.

⁹Be, akubyn tĩnkam kryràm, pi'òk kamrêkkam ne Jeju Marij Madarena kumrẽxmã amijo amirĩt ne. Be, me karõ punubê 7 ne Marijo ba nhym Jeju amrêbê ano nhym kum ire.

¹⁰Nãm Marijmã amijo amirĩt nhym arým kôt ba djwỳnh'ỳr tẽn ar'ỳr bõx. Nhym ar kaprĩ:ren mỳro nhỹ. Nhym arým ar'ỳr bõx ne arkum 'ã ajarẽ.

¹¹Nãm arkum Jeju tĩn jarẽn kute omũnh'ã ajarẽ. Nhym ar kuman arým abenmã kum, “Nãm 'êx”, ane.

¹²Nhym kam ajte ar jamã kute amijo amirĩtmã tẽ. Nãm kôt ba djwýnh amãnhkrut arwãmã tẽ. Tẽ nhym arým atemã aminhipêx. Ne kam kute atemã me'õ pyræk ne arkum amijo amirĩt ne arkôt tẽ.

¹³Nhym kam ar akubyn Djeruxarẽ'ýr tẽ. Kôt ba djwýnh'ã kâtãmja'ýr tẽn ar'ýr bôx ne arkum 'ã ajarẽ. Nhym ar abenmã kum, “Kati, nãm ar 'êx”, ane.

¹⁴Nhym kam ajte Ar kubê 11mã amijo amirĩt. Ar õ kwý krẽno nhỹ nhym arkum amijo amirĩt ne arkum bẽn tỳx ne arkum, —Nãm ar akubyn itĩnkôt ipumũn ar amã ijã ajarẽ gar ar'ã abenmã kum, “Nãm ar 'êx”, ane. Tô mýkam ne gar tu amim imarkumrêx kêt? Djãm ar ajamakkreja kêt? ane.

¹⁵Ne kam ajte arkum, —Apýnh me ba djà kunĩkôt dja gar mõn kàj bê me kunĩmã ijã adjujarẽnh ny jarẽho mõ.

¹⁶Dja me tu amim imarkumrêx nhym me Metĩndjwýnhmã ngômã me angij. Nhym arým me utà. Nhym be, me kute amim imar kêt dja Metĩndjwýnh arým pãnh me kanga.

¹⁷Nhym me kute tu amim ikamnhĩxkumrêx dja me mýjja pumũnh kêt nhipêx. Me kute Metĩndjwýnh raxmã kator kadjy ipêx. Ne me karõ punu kute meo baja jano nhym me karõ memã ire. Dja me apýnh me bajtem kabẽnkam kabẽn.

¹⁸Godja me kangã djàkrê by. Me kute mar kêt kam kangã djàkrê by nhym arým ajmã meo kêt. Nàr, te mýjja kanêo ikõ nhym ajmã meo kêt. Dja me me kanê krã'ã ikra jadjuw nhym me arým à kêt ne, ane.

¹⁹Bẽnjadjwýr djwýnh Jeju memã ane nhym Metĩndjwýnh arým kàjkwamã amiwýr o wabi. Nhym arým ra:x ne Metĩndjwýnh djubôk'ãnh nhỹ.

²⁰Nhym kam kôt ba djwýnh arým amũ mõn pyka kunĩkôt kàj bê memã 'ã ujarẽnh mõ. Nhym Bẽnjadjwýr djwýnh mã arkum tỳx jangij nhym ar arým mýjja pumũnh kêt nhipêxo mõ. Me kute ar'ã abenmã kum, —Mrãmri ne djãm ar Metĩndjwýnh kôt kabẽnkumrêx? anhýr kadjy ne ar mýjja pumũnh kêt nhipêxo mõ.

Ruka

Ruka 1

Ruka Teopiremā amijarē.

¹⁻⁴Aj, Teopire, ba ne ba wām amā pi'ôk no'ôk ne. Ba ibê Ruka ne ba wām amā pi'ôk no'ôk ne. Me kunī ne me kum akīnh ne amex jarē ba badjwỳ imā akīnh ne wām amā pi'ôk no'ôk ne. Me krāptī ne me arỳm 'ã pi'ôk no'ôk ne, Jeju me ikam ar ba'ã ne me pi'ôk no'ôk ne. Me kute kraxrũm noo Jeju pumũnh ne memā kabēn'ã ujarēnh, me tām ne me me imā arē nhym me amũ me ijuk'ã 'ã pi'ôk no'ôk ne. Ba kam badjwỳ inhõkre kadjwỳnhbê, —Be, mexkumrēx. Badjwỳ dja ba 'ã pi'ôk no'ôk nhym kam mexkumrēx, ane. Mrāmri ne ba me'ỳr tē, me kute noo Jeju pumũnhja'ỳr tē. Me'ỳr tēn prīne abej me kukij ne kam Jeju kraxrũm prīne mỳjja kunī maro tēn inomā kumēn mar tỳx ne. Mar tỳx ne kam amā 'ã pi'ôk no'ôk ne. Dja ba prīne mỳjja kraxrũm amā kôt 'ã idjujarēnh tē, aje prīne marmā. Me kute õbê amā arēnh ga aje katāt maro atēmmā ne ba badjwỳ mekôt amā 'ã pi'ôk no'ôko tē, aje omũnh ne aje amim, —Mrāmri ne me katāt imā Jeju jarē, anhỳr kadjy. Kadjy ne ba amā 'ã pi'ôk no'ôk ne.

Djakarij krabê Djuão rwỳkmā.

⁵Be, ě, ije amā katāt Jeju'ã idjujarēnh kadjy dja ba amā Djakarij kumrēx jarēn kam ijukri amā Jeju jarē. Mekbê idjaer nhõ pykabê Djudêjakam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh 'õ nhidjibê ne Djakarij. Nhym Djakarij nhingēt kukāmā nhidjibê ne Abij. Ne kam prõdjwỳ idjibê Ixabeu, kubê ne Arão tàm djwỳ 'õ. Nhym bep me õ bēnjadjwỳr nhidjibê ne Erodji ne memā nhỹ.

⁶Nhym Djakarijmē prõ ar amē mrānh katāt nhym Metĩndjwỳnh arkam kīnhkumrēx ne. Nām ar prīne Metĩndjwỳnh kabēnkôt amijo ba, Metĩndjwỳnh kute memā me katāt amijo ba'ã karõjakôt amijo ban kute 'õ kudjar kêt kumrēx. Ām ar mexkumrēx.

⁷Nhym bep Ixabeu kra kêt ne te kra prāme ar ba, mjēnmē ro'ã te ar ari kra prāme ba ne arỳm kubēngē:tte.

8-9Be, me kute me kadjy Metĩndjwỳnh mar ne me Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam àpênh tễ, apỳnh me ingêt me kajmã'ã àpênh'ỳr ngjênh djàri ne me me kudjwa Metĩndjwỳnhmã àpênh tễ. Nãm me ja kumrêx mytyrwỳ 'õkam 'ỳr wadjàn kam apê:n kato. Nhy m pãnh me ja ajte mytyrwỳ 'õkam 'ỳr wadjàn kam kum apê:n kam kato. Nãm ã meo anhỹro tễ. Nhy m kam mekbê Abij me ja pãnh 'ỳr wadjàn Metĩndjwỳnhmã àpênh ba. Nhy m Djakarij, kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnhkam mekôt Metĩndjwỳnhmã àpênh ku'ê. Nhy m me kute Metĩndjwỳnhmã kikre kudjỳ djà bôr kadjy kên mête à'ak ne kurên kôt 'ỳr wangij nhy m Djakarij kukràdjà jakôt ate Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjà, kute kikre kudjỳ djà bôrmã. Ate ne me kudjwa 'ỳr wadjà ne kum kubô.

10Nhy m kute kum bôrkôt me kunĩ kikreti kabem Metĩndjwỳnhmã kabêno ku'ê.

11Nhy m Djakarij bôro dja nhy m aêrbê Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh 'õ nokam kato. Nãm tu kikre kudjỳ djà bôr djà jakỳxkôt 'ỳr kato.

12Nhy m omũn kam umar punuren kum uma ne, kute ajmã o karõ ne kum uma.

13Nhy m kam kum, —Djakarij, kwãrĩk wãnh atĩn prãm kêt. Ary m ne Metĩndjwỳnh aje amijo adjà'wỳr ma. Dja on aprôbê Ixabeu tujarô gar amim akra my mỳ. Akra my mỳn kam kum idji Djuão jarê.

14Dja gar tu akĩ:nhkumrêx ne. Nhy m me krãptĩ ar akôt kĩnhkumrêx, ar akra rwỳkkam kĩnhkumrêx.

15Nhy m Metĩndjwỳnh kadjy godja akra rax ne kam kabên mekumrêx ne. Godja uba kangô djàkrêo kôm kêt, nàr atemã kadjwati kangô 'õo kôm kêt. Nhy m Metĩndjwỳnh Karõ raxo akra kadjwỳnhbê nhỹn ar o ba, nã tikkrekam jêt rã'ã dja Metĩndjwỳnh Karõ mrãmri o ba.

16Nhy m mekbê idjaer krãptĩ dja me õ Bẽnjadjwỳr Metĩndjwỳnh 'ỳr amijo akêx, akra kabênkôt 'ỳr amijo akêx.

¹⁷Nhym akra dja Běnjadjwyr kukām tē, kute memā bōx djà'ā ujarēnh nhym me kute kadjy amijo mexmā dja kukām tē. Nhym Metīndjwỳnh Karō dja mrāmri o ba nhym uma ne, kute mrāmri ne Metīndjwỳnh Karō kute Erijo ba nhym umaja pyrāk. Dja akra memā arē nhym me nāmē me bām akubyn kum kra jabê. Nhym ate ajte memā arē nhym me amakkre kêtja dja me akubyn katāt mrān arỳm ajte kabēn mexkumrēx. Dja akra ā memā ane nhym me arỳm Metīndjwỳnh kadjy amijo mex. Nām ā kadjy mrānh djwỳnh Djakarijmā kabēn jarēho ane.

¹⁸Nhym kam kum, —Gēt kon ne. Mỳjkôt dja ba akabēn ma? Arỳm iprômē ar ibēngêtte. Djām ar ijabatānh ny godja bar ikra mỳ?

¹⁹Nhym kam kum, —Ba ibê Gabrijeu ne ba Metīndjwỳnh kabem dja. Ije amā kabēn jarēnhmā ne ijano ba awyr tē. Mỳjja mextire ije amā arēnhmā ne ijano ga ate “Kon ne” ane.

²⁰Aje amim ikabēn mar kêtikumrēx pānh gêdja ga akabēn kêt nhym akra ruw. Dja akra nhō akati 'ỳr bōx nhym ruw ga kam ijukri akabēn, ane. Nām ā Gabrijeu kum ane.

²¹Nhym me kam kapôtā te Djakarij kam ama:, te bōx nhym me kute kukrādja 'ō marmān kam abenmā kum, —Ije tô mỳj got ar o ba? ane.

²²Nhym kam arỳm katon te kute memā kabēnmā. Nhym me, —Arỳm ne Metīndjwỳnh nhō kikretikam mỳjja 'ō pumũ, ane. Nhym tu ikrao memā ujakreo djan kabēn kêt mex ne.

²³Ne kam ar àpēnh ba:n arỳm inomā kumēn kam katon akubyn ũrkwāmā tēn bōx.

²⁴⁻²⁵Bōx nhym kàjbê 'ātũm nhym kam prōbê Ixabeu tujarōn kam pijām ne kam kikre bu'ābit mrā. Kute amirīt kêt'ā mytyrwỳ amānhkrut ne amānhkrut ne ikjêkêt, pijām djaje, tujarōkam. Nām, —Ota Běnjadjwyr ipumũn kum ikaprĩn arỳm ijo mex. Jakam dja me ijā kabēn kêt ne, ane.

Marij kurũm Jeju rwỳkmā kum arē.

26-27 Nhyam kam arým tujarô'ã mytyrwỳ amãnhkrut ne amãnhkrut ne amãnhkrut nhyam Metĩndjwỳnh ajte kadjy mrãnh djwỳnhbê Gabrijeu jano, Marij'ỳr ano. Marij kurererkam ne kra kêtikumrêx, me'õ 'ỳr mõi kêtka. Nhyam bep me'õbê Jõdje ne kum kabẽn kajgo, kraxje 'ỳr mõi kêt. Nhyam bep Jõdje ngingêt ne Dawi. Apỳnh ne me õ pyka nhyam bep tu pyka abenã tỳm nhidjibê ne Garrêja. Nhyam bep kam krĩ 'õ nhidjibê ne Nadjare. Krĩ jakam ne Metĩndjwỳnh Marij'ỳr Gabrijeu jano.

28 Nhyam arým 'ỳr tẽn bõx ne kum, —Marij, djãm ga? Metĩndjwỳnh ne arým akam ukaprĩn ajo ba, ane.

29 Nhyam Marij Gabrijeu kabẽn man axwe amikam umar ne õkre kadjwỳnhbê amim, —Mỳj kabẽn got ja? ane.

30 Nhyam kam kum, —Kwãrĩk wãnh, Marij, atĩn prãm kêt. Mrãmri ne Metĩndjwỳnh akam kĩnhkumrêx.

31 Ota, dja ga on atujarõn kam akra my mỳn kam kum Jeju jarẽ.

32 Godja akra bẽnjadjwỳr rax ne ar meo ba nhyam kam me 'ã abenmã kum, “Metĩndjwỳnh pymati kra”, ar o ba. Gêdja Bẽnjadjwỳr Metĩndjwỳnh Jeju'a bẽnjadjwỳr rax mẽ nhyam kam ar meo ba. Ingêtbê Dawi bẽnjadjwỳr rax djõ'ã dja rax ne ar meo ba.

33 Tãm godja tũmrãm mekbê idjaer kadjy bẽnjadjwỳr ne ar meo ba. Dja bẽnjadjwỳr rã'ã rã'ãn ar meo ban o ino rer kêtikumrêx, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh kum ane.

34 Nhyam kam kum, —Godjãm me'õ iwỳr mõi kêtjakam ba ije ikra mỳnhmã. Mỳj godja imã ikra dji? ane.

35 Nhyam kam kum, —Metĩndjwỳnh Karõ dja awỳr ruw. Metĩndjwỳnh pymati Karõ dja awỳr ruw. Djãm tãwãbê mỳjja tỳx? Ta gêdja tu amã akra jadjà nhyam akurũm kato. Ne kam prĩrerũm mrãmri mexo tuknĩn mexkumrêx. Kam axwe 'õ kêtikumrêx. Nhyam me kam kum Metĩndjwỳnh Kra jarẽ.

³⁶Ota anhõbikwa Ixabeu te kubêngêtte ne arým tujarô. Me kute Ixabeumã kra kêt jarênh ar o baja ne arým tujarô. Adjwýnhdjwý ne kra my wajêt nhym arým jêt'ã mytyrwý amãnhkrut ne amãnhkrut ne amãnhkrut.

³⁷Djãm Metĩndjwýnhbê mýjja 'õ bipdjur got? ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwýnh kum ane.

³⁸Nhym kam kum, —Ã, mrãmri. Ibê Metĩndjwýnh nhõ àpênh tũm. Gora gê akabênkôt ã ijo ane, ane. Marij ã kum ane nhym arým mã kurũm tẽ.

Marij Ixabeu'ýr bõx.

³⁹⁻⁴⁰Nhym kam Marij no kator mex ne mã Ixabeu'ýr tẽ, kute omũnhmã 'ýr tẽ. Pykabê Djudêjakam krĩ 'õ'ýr tẽ. Kam ne krãnh kumex. Nhym tẽn bõx ne Djakarijmẽ Ixabeu ar ũrkwãmã wadjàn kam Ixabeumã kabên.

⁴¹Kum kabên nhym Ixabeu kute kabên marmẽ ro'ã kraja Marij kabên man kam kĩnh ne kàjmã amijã te. Nã tikkrekam kàjmã amijã te. Nhym kam Metĩndjwýnh Karõ raxo Ixabeu kadjwýnhbê nhýn ar o ba

⁴²nhym kàj bê kabên ne kum, —Metĩndjwýnh ne arým ajo kĩnh, me nire kunĩ kuràm ajo kĩnh ne. Ne atikkrekam akra jêtjadjwý o kĩnhkumrẽx ne.

⁴³Xõ kum djãm ibênjadjwýr rax ne Metĩndjwýnh kute ijo kĩnhmã iwýr inhõ Bênjadjwýr nã jano? ane. Arým ne inhõ Bênjadjwýr nã iwýr bõx ba arým ikĩnhkumrẽx ne.

⁴⁴Ë, ga imã akabên, ba akabên ma nhym kam ikra kĩnhkumrẽx. Itikkrekam jêtja kĩnhkumrẽx ne kam kàjmã amijã te, ba kam amã ikabên jarẽ.

⁴⁵Ô kwep akĩnhkumrẽx. Bênjadjwýr ne arým amã kabên ga tu amijã akra kamnhĩxkumrẽx ne amim, “Mrãmri, Metĩndjwýnh kabênkôt dja ikra rwýkkumrẽx”, ane. Kam ne ga akĩnhkumrẽx ne. Nãm ã Ixabeu Marijmã ane.

Marij kute Metĩndjwýnhmã mex jarênh.

⁴⁶⁻⁴⁷Nhym kam Marij kutã kum kabên ne kàjmã Metĩndjwýnhmã rax jarênho dja, ne, —Dja ba mã Bênjadjwýrbê Metĩndjwýnhmã rax jarên kôt kum amikĩnh jarẽ. Metĩndjwýnhbê ipytàr djwýnhkam ne ba ikĩnh raxkumrẽx, ikadjwýnhbê ikĩnh ne kam kum amijarẽ.

⁴⁸Metĩndjwỳnh ta ne kum ikaprĩn ijo amiptàn kam imã kĩnh jadjà. Djãm adjàkam irax tũm? Xô kum kati, ingrire. ãm ibê õ àpênh kajgokumrêx. Ingrire nhym kam tu Bẽnjadjwỳr ijo amiptàn kam imã ikĩnh rax jadjà. Jakam dja kamingrãny amũ aben nhijuk'ã abenmã ikĩnh jarêho tẽ, ikĩnh rax jarêho tẽ.

⁴⁹Ga prĩne kute ijo kĩnhja pumũ. Djãm Metĩndjwỳnh rerek got? Axwe tỳx. Ga kute mỳjja pumũnh kêt imã o amirĩtja pumũ. O ne imã ikĩnh jadjà. Mrãmri ne tãwã mexkumrêx. Nãm mexo uma.

⁵⁰Ne mekam ukaprĩkumrêx. Me kute Metĩndjwỳnh kabẽn mar ne kôt kute ar amijo baja mekam ne ukaprĩ. Nhym kamingrãny amũ me banhijuk'ã amũ maro tẽ nhym Metĩndjwỳnh me kamdjwỳ ukaprĩ, me banhijuk'ã me kamdjwỳ ukaprĩ tẽ.

⁵¹Bep me kute amijo àmraja, me kute õkre kadjwỳnhbê, "Ba ne ba ibẽnjadjwỳr rax, ba ne ba irax", anhỳrja, memã ne arỳm amimao pòx ne kàjbê me kumẽ.

⁵²Ne me bẽnjadjwỳr rũnh memã ỳrja me tãm ne tu arỳm meo kàtàm ne, ne kam pãnh me kute amijo kàtàmja, me kute amijo àmra kêtjao bẽnjadjwỳr rũnh ne.

⁵³Ne kam ajte me õ mỳjja kêt, me kum prãmja ne mỳjja mextireo memã ajne ne o me kĩho ba. Ne kam pãnh me õ pi'òk kaprĩ rũnh, me õ djwỳ krãptĩja arỳm meo ajkẽn aminêje me ano nhym me ỳkam ar ba.

⁵⁴Metĩndjwỳnh kute amrêbê me bakukãmãremã katàt arênhkôt ne arỳm me baman kum me bakaprĩ. Ne me babê idjaer, me babê õ àpênhja ne kum me bakaprĩn me bawỳr ruw ne amikôt me bajo mõn me bajo djuw mex ne ar me bajo ba.

⁵⁵Amrêbê ne me banhingêt Abraãomã kabẽn ne kum kaprĩ, me bakajmã'ã kum kaprĩ ne kam kôpdji'ã me baman kum me bakaprĩ. Dja kum me bakaprĩ rã'ã rã'ã ne. Nãm ã Marij kum kabêno ane.

⁵⁶Ne kam Ixabeu kuri dja: nhym kam 'ã mytyrwÿ amãnhkrut ne ikjêkêt nhym arÿm mã tẽ, mã õ pykamã tẽn bõx.

Djuão rwÿk'ã ujarẽnh.

⁵⁷Nhym kam Ixabeu kra rwÿk djà nhõ akati arÿm 'ÿr bõx nhym kam kra my ruw.

⁵⁸Nhym kam õbikwa kuman arÿm kĩnhkumrẽx. Nhym atãri ar ùrkwãkam me jadjwÿ kuman kam kõt kĩnhkumrẽx. Metĩndjwÿnh kam ukaprĩ raxkõt kuman kam kudjwa kĩnhkumrẽx ne.

⁵⁹⁻⁶⁰Nhym kam arÿm kra rwÿk'ã pi'òk kamrêk pydji nhym me kute my nhinhu kà krã'ÿrmã bit kute kum Djakarij jarẽnhmã, bit kute kum bãm nhidji jarẽnhmã nhym nã memã kum, —Xô kum kati, idjibê ne Djuão, ane.

⁶¹⁻⁶²Nhym me kam kum, —Je tô mÿkam? Nhÿnh ne anhõbikwa 'õ ã idji ane? anen kam bãm'ÿr akẽx ne kum ikrao ajakre. Idji jabej kukjêr kadji ne me bãmmã ikrao ajakre. —Mã ne aje kum idji jarẽnhja kute? ane.

⁶³Nhym kam bãmja kute memã idji no'òk kadji mÿjja'ã me ku'uw nhym kam me kum o tẽ nhym kam memã idji no'òk ne, —Idjibê ne Djuão. Nhym me omũn kam ari aben pumũn abenmã kum, —Je tô mÿkam? Mÿj got ja? ane.

⁶⁴Nhym Djakarij kute idji no'òkmẽ ro'ã arÿm ajte kabẽn ne kam Metĩndjwÿnhmã mextire jarẽho dja.

⁶⁵Nhym kam ar õ kròkam me ja tĩn prãm ne kam abenmã arẽho ipòk ne. Pykabê Djudêjakam apÿnh krãnhrekam me õ krĩkam ne me abenmã arẽho ipòk ne.

⁶⁶Nhym me kam kuma:n ar o ba, Metĩndjwÿnh kute ar krao bakam ne me mar ar o ban kam abenmã kum, —Mã gêdja abatành ne kute? ane.

Djakarij kute Metĩndjwÿnhmã mex jarẽnh.

⁶⁷Nhym kam Metĩndjwÿnh Karõ raxo bãmbê Djakarij kadjwÿnhbê nhÿn ar o ba nhym amũ Metĩndjwÿnh djô'ã kabẽn jarẽho dja ne Jeju kumrẽx'ã ajarẽ. Jejubê bẽnjadjwÿr rax ne kubê mekbê idjaer pytàr djwÿnh'ã ajarẽ. Ne kam ijukri Djuão jarẽ. Nhym bep Jeju kumrẽx ne 'ã ajarẽ ne memã kum,

⁶⁸—E kum me babê idjaer nhõ Běnjadjwỳr mexkumrěx. Ba gop me amã me banhõ Běnjadjwỳr, me banhõ Metĩndjwỳnh mextire jarě. Mỳkam? Bir, nãm ta õ me ba djwỳnh'ỳr ruw, kute me bapytàrmã ne me bawỳr ruw.

⁶⁹Kute umao ar me bapytàr ne me bajo ba kadjy ne arỳm me bamã me bapytàr djwỳnh jano. Ingět kukãmãre ne Dawi, õ àpěnh tũmja. Ingět kukãmãrebê Dawi jabatành djàkam ne me bakadjy nõ. Abatành ne kute umao me bapytàr ne ar me bajo ba kadjy arỳm ingět jabatành djàkam nõ.

⁷⁰Me kute Metĩndjwỳnh kaběnh jarěnh djwỳnh kaběnh kôtô. Amrěbê ne Metĩndjwỳnh kute kaběnh jarěnh djwỳnh mexkumrěx jamã kaběnh jarěnh kôt ne arỳm me bamã ano.

⁷¹Kute me bakurê djwỳnhbê me bapytàrmã, me kum me bakurê ne kute me bajo bajabê me bapytàrmã ne Metĩndjwỳnh me bawỳr ano.

⁷²Nãm me bakukãmãremã kaběnh pydjín arěnh memã kum, "Dja ba imã me akaprĩ", ane. Dja ba amikaběnh mexja mã kuman o ibiknor kêt, ane ne kam kôt me bawỳr ano.

⁷³Nãm ã me bakukãmãrebê Abraãomã kaběnh pydjín arěho anen kam katàt kôt kuma.

⁷⁴Kute me bakurê djwỳnhbê me bapytàr, gu me badjumar mex ne arek ar baban kum badjápěnhmã.

⁷⁵Me bamextire ne katàt bamrãnh ne kum badjápěnhmã. Me batĩnri Metĩndjwỳnh kabem kriběm ar me babao rãm ne mũ jamã ne kum arě. Nãm ã Abraãomã kaběnh jarěho anen kam katàt kôt kuman me bawỳr me bapytàr djwỳnh jano, Běnjadjwỳr jano, ane. Nãm ã Djakarij memã Jeju jarěho anen kam ajte kramã kaběnh jarě, krabê Djuãomã 'ã karõ, Djuão Jeju kukãm těmmã 'ã kum karõ ne kum,

⁷⁶—Bep ga, akmere, ga dja ga Běnjadjwỳr kukãm těnh kutěp me akre gě me kuman Běnjadjwỳr kam amakbê katàt amijo ba. Kute mrãmri ne me kute me běnjadjwỳrmã katàt pry djirja pyræk. Gědja me ajã, "Metĩndjwỳnh Pymati kaběnh jarěnh djwỳnh ne ja", ane.

⁷⁷Nà, ga dja ga kukãm tẽn memã arẽ. Ta kute õ me ja pytàr ne ar meo bamã memã arẽ. Mã ne me bapytàr o? Apỹnh me bajaxwe djàri kute tu o bingràngh ne me bakam ngryk kêtãm. Kute ã ukaprĩkõt me bapytaro anhỹrmã.

⁷⁸Mrãmri ne me Batĩn djwỹnh kum me bakaprĩ rax ne. Ne kam kàjkwa kurũm me bapytàr djwỹnh me bawỳr ano. Kute me bamã irã djà pyràk. Kute mrãmri ne myt kute me bamã irãn kute me bakurwỳja pyràk ne me bawỳr ano.

⁷⁹Me kum tyk pyrna, me tĩn prãmja ne me kute mrãmri ne me akamàt kò tykkam me krĩja pyràk. Nhyrn bep me bapytàr djwỹnh dja me jamã tĩn prãmò ajngrà. Ga akati kute akamàt kò nhipònhja pumũ. Dja ã me bamã me batĩn prãm, me bamã batyk pyrna ã o bingrànho ane gu me kam badjumar mexkumrẽx ne ar baba. Tãm ne ja. Nãm ã Djakarij kramã 'ã karõo ane, Jeju kukãm tẽn ne kute kutêp me akremã.

⁸⁰Nhyrn kam kra arỹm kàjmã krã tẽn kam Metĩndjwỹnh kabẽnkõt amijo ba. Kute kõt amijo ba rã'ãn abatàngh. Ne kam kapõt kukritkam ar ba. Õ akati kutêp ne kapõt kukritkam ar ba. Kute mekbê idjaermã amijo amirĩt nhõ akati amiwỳr kam amakbê kapõt kukritkam ar ba.

Ruka 2

Jeju rwỳk'ã ujarẽnh.

Mat 1.18

¹Nhyrn kam bẽnjadwỳr raxbê Xedja Agujtu memã kabẽn jarẽ. Xedja Agujtu ne me kunĩmã nhỹ. Nãm memã kabẽn jarẽn memã kum, —Me akunĩ, pyka kunĩkõt dja ga me anhingêt nhõ pyka'ỳr aba gẽ me me anhidji'ã pi'òk no'òk, ba ije me ajã akre kadjy, ane.

²Me kute me idji'ã pi'òk no'òko kutewa kadjy ne ja. Nhyrn Xirẽnhu, bẽnjadwỳr bajtem, pykabê Xirijkam memã nhỹ. Kam ne me kute bẽnjadwỳr raxbê Xedja Agujtu kabẽnkõt me idji'ã no'òkmã.

³Nhym kam me kunĩ apỹnh krĩ djàri'ỳr ajmà. Apỹnh me ingêt nhõ pykakam abatànhdjari'ỳr ajmàn kam bõx. Bõx nhym me kam me idji'ã pi'òk no'òko tẽ.

⁴⁻⁵Nhym kam Jòdjemẽ Marij ar adjwỳnhdjwỳ me kudjwa ingêt nhõ pyka'ỳr tẽ, ingêtbe Dawi rwỳk djà'ỳr ne ar tẽ. Arỳm ne kum kabẽn ne. Kraxje 'ỳr mõi kêt rã'ã. Nãm kum kabẽn kajgo. Tu pyka abenã mẽn nhidjibê ne Garrêja ne kam apỹnh ne krĩ djari idji. Garrêjakam krĩ nhidjibê ne Nadjare. Kurũm ne ar tẽ. Marij arỳm tujarô tỳx nhym ar tẽ. Atemã ajte pyka 'õ tu abenã tỳm nhidjibê ne Djudêja. 'Ỳr ne ar wabi ne kam tẽ:n kam krĩbê Berẽ'ỳr bõx. Ingêtbe Dawi rwỳk djãmã tẽn bõx, õ pyka nhidjibê Berẽmã tẽn bõx, me kute ar idji'ã pi'òk no'òkmã.

⁶⁻⁷Nhym kam me kumex ne prĩne Ar kubê kikre kre jaê. Nhym kam kra rwỳk djà nhõ akati arỳm 'ỳr bõx nhym kra my ruw. Kra kutewa ne ruw. Nhym Marij kubêkào kupun o tẽn mryti djàkur djàkam kudji, me kute prĩne Ar kubê kikre kre jaêkam.

Mry pumũnh djwỳnh Jeju'ỳr bõx.

⁸Nhym krĩ nokà'ã ne mry nhõ kapõt. Nhym arỳm akamàt. Nhym kam mry nhõ kapõtka ar kute mry pumũnh djwỳnhja õ krit pumũho dja.

⁹Nhym kam Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh ar nokrekam kato nhym Metĩndjwỳnh jadjênh prĩne ar kurwỳ ne arkum ipòk ne. Nhym arkum uma ne kam madjà tertet ne.

¹⁰Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnh arkum, —Kwãrĩk wãnh, ar amã uma kêt. Ota ba ije ar amã mỳjja mex jarênhmã tẽ. Ë, me akĩnh djà ne arỳm me akadjy kato. Me akunĩ akĩnh kadjy, akĩnh raxmã.

¹¹Ë, akamàt ja tãmka ne me apytàr djwỳnh arỳm me akadjy ruw. Dawi nhõ pykakam ne ruw. Kubê ne Kritu, kubê ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh.

¹²Tãm ne ajbir rwỳk nhym nã kute kubêkào kupun mryti djàkur djàkam irwã. Kute kubêkào kupun mryti djàkur djàkam irkõt dja gar kum akaton kam omũ, ane. Nãm ã Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh arkum ane.

¹³Nhym kam ar aêrbê kàjkwa kurũm Metĩndjwỳnh me ano, amikadjy mrãnh djwỳnh jano nhym katon kumex, kumrẽx kator jakôt ne me katon kumex ne kam Metĩndjwỳnhmã mextire jarẽho kumex ne mry pumũnh djwỳnhmã o amra,

¹⁴—Kàjkwakam ne Metĩndjwỳnh me:xkumrẽx, tỳ:xkumrẽx, uma:kumrẽx. Gora gê me kunĩ kàjmã kum mex jarẽho tẽ. Arỳm ne pykakam me wãmã umar mex jarẽ. Gora gê õ me wākam kĩnhwã umar mex ne ar ba, ane.

¹⁵Nãm ã Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh anen kam mã ar kurũm kàjkwamã wabi. Nhym kam ate mry pumũnh djwỳnh abenmã kum, —Gêto gwaj gop Berẽmã mõn goja karàkôt omũ. Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute gwaj bamã arẽnhja pumũ, anen kam 'ỳr prõt ne.

¹⁶Prõt ne Marijmẽ Jôdje ar'ỳr kato nhym mryti djàkur djàkam nõ, ngrire ne nõ nhym ar omũ.

¹⁷Nõrkôt omũn kam memã arẽho ajkate. Kadjy mrãnh djwỳnh kute mry pumũnh djwỳnhmã arẽnhja, kute Marij kra jarẽnhja ne me memã arẽho ajkate.

¹⁸Nhym me kuman kam abenkam no tyn kumex ne abenmã kum, —Mỳj gotja? Mỳkam got Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnhja katon kumex? anen ari aben pumũho akẽx.

¹⁹Nhym bep ãm Marij ta kute kraxkôt mar ne amikam mỳjja kunĩ ma:ro tẽn 'õo biknor kêt ne.

²⁰Be, nhym kam mry pumũnh djwỳnh kapôtmã akẽx. Kadjy mrãnh djwỳnh kute arkum arẽnhkôt ne ar karà nõrkôt omũ. Kõnh ne arkum kudji nhym ar mỳjja kunĩ pumũn kuman kam Metĩndjwỳnhmã mex jarẽho mõ. Ne kàjmã kum rax jarẽho mõn kum, —Metĩndjwỳnh, gajbit ne ga apydjin adjukapřĩ, amex, arax, atỳx, anhỹro mõ.

Ar kute Metĩndjwỳnhmã Jeju djar.

²¹Nhym kam arỳm 'ã akati amãnhkrut ne amãnhkrut ne amãnhkrut ne amãnhkrut nhym ar my nhinhu kà krãtan kam ajte kum idji Jeju jarẽ.

Tikkrekam jêt kêtri Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kute kum idji jarẽnhja ne kum arẽ.

22-24Nhym kam akati krãptĩ nhym ar krĩraxbê Djeruxarẽ'ỳr o tẽ. Ar kute Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Metĩndjwỳnhmã armã ne ar o tẽ. Metĩndjwỳnh kabẽn'ã pi'òk no'òkkam ne memã, "Me akra my kutewa gêdja axidjuw ga me Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã me umjuw, kute o aminhõmã", ane. Kõt ne ar kute Djeruxarẽmã Jejuo tẽm ne kum armã. Ar adjwỳnhdjwỳ kute Metĩndjwỳnhmã mry bõrmã. Arỳm ne Marij kamrõ ngràn kam kute Mõjdjê kukràdjàkõt Metĩndjwỳnhmã mry djàr ne kum õrmã. Amrêbê ne Mõjdjê Metĩndjwỳnh kabẽn'ã pi'òk no'òk ne memã kum, "Ë, dja ga me akamrõ ngràn kam Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã tutte amẽ agan kum angã, nàr tutti no tỳr nyre amẽ abĩn kum aga", ane. Jakõt ne ar kute kum àr ne õr nhym nãja akubyn Metĩndjwỳnhmã mex ne õ kikretimã àrmã Djeruxarẽmã o tẽ.

25Nhym bep Djeruxarẽkam me'õ mybê Ximião. Mrãnh katàt ne Metĩndjwỳnh kabẽnkõt ar amijo ba. Nãm arek mekbê idjaer pytàr djwỳnh, memã kaprĩ rẽn djwỳnh, Kritukam ama. Nhym Metĩndjwỳnh Karõ ar o ba.

26Ar o ban kam arỳm kum, —Ë, atĩn rã'ã dja ga Metĩndjwỳnh kute anorja'ỳr bõx ne omũ. Kute me apytàrmã ne ano, kubê ne Kritu, tãm dja ga omũ, anhýtã 'ỳr bõx ne anoo omũ, ane. Nãm ã Metĩndjwỳnh Karõ Ximiãomã ane nhym kuman ar o ba.

27Ne kam Metĩndjwỳnh nhõ kikreti'ỳr tẽ. Metĩndjwỳnh Karõ ne ano nhym tẽ. Kumrẽx ne ar kukãm tẽn bõx. Nhym Jeju nãmẽ bãm arkõt 'ỳr o bõx. Ar kute me amikukràdjà tũmkõt Metĩndjwỳnhmã armã ne ar 'ỳr o tẽn o wadjà.

28Nhym Ximião omũn kumỳn kam Metĩndjwỳnhmã mextire jarẽn kum amikĩnh jarẽn kum,

29—Bẽnjadjwỳr djwỳnh, jakam dja ga on imã ityk nhõ akati jarẽ, ba ibê anhõ àpẽn dja ba wãm awỳr tẽ, aje imã arẽnhkõt. Arỳm ne ba omũn arỳm ikĩnhkumrẽx ne arỳm idjumar mexkumrẽx ne. Jakam dja ba idjumar mexbê ty, aje imã arẽnhkõt.

30Ga ga arým me utàr djwýnh jano ba inoo omũ.

31Anhÿr djwýnhràr aje arēnhja ne ga arým memã o akato nhym me kunĩ pyka kunĩkôt omũ.

32Me utàr djwýnhja ne kute a'u pyràk. Dja apÿnh me bajtemja no bô nhym me katàt mrã. Nhym kam ajte me ibê idjaermãdjwý kĩnh jadjà. Kôt dja me me imã me ikĩnh jarē, me irax jarē, ane. Nãm ã Ximiã Jeju'ã ujarēnh ane.

33Nhym kam bãmmē nã ar kuman kam abenkam no tyn aben pumũho dja.

34Nhym kam Ximiã jãm aro akēx ne Metĩndjwýnhmã aro a'uw ne kum, — Dja ga aro kĩnh ne adjukaprĩkôt aro djuw mex ne arkum umar mex jarē gē ar umar mex ne ar ba, ane. Ne kam ajte jãm nãjao akēx ne kum, —Ota arým akra kute meo bikjērmã bôx. Me babē idjaer kwý dja me kum kurēn kam kôt amijo ajkē. Dja te kute memã Metĩndjwýnho amirĩtmã nhym me mã aprÿ. Nhym bep me bakwý dja gu me mã bamã abēn kam amiptàn kôt ar amijo baba.

35Nhym akra ta dja ar mekmã apôx ba. Godja me ôkre kadjwýnhbê amim mÿjja'ã karõ nhym akra ta tu ar memã apôx ba. Ga gadjwý akra djô'ã akaprĩ rax ne akra ma: ne. Kute mrãmri ne nãnhre kute gadjwý anhôpôkkam akaprĩ pyràk, ane. Nãm ã Ximiã anhÿr djwýnhràr kum arēnho ane.

36-37Nhym kam me'õ nibê Ana adjwýnhdjwý ar'ÿr bôx. Kubê Metĩndjwýnh kabēn jarēnh djwýnh 'õ, Panuwe kra, mekbê Axer 'õ. Nãm 'uwtĩ. Amrēbê ne mjên 'ÿr mō nhym 'ã amex amãnhkrut ne amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt nhym arým kubê ty. Nhym kam 'uwtĩn arým kubêngê:xte. Arým 'ã amexbê 84. Nãm Metĩndjwýnh nhõ kikretikam ku'ên kator kêtumrēx ne tu Metĩndjwýnhmã àpēnho dja. Akamàtmē akati kunĩkôt ne kum kabēno ku'ên kadjy amijajbu.

38Ne kam kum ajmã ar'ÿr bôx ne Jeju pumũn kam Metĩndjwýnhmã amikĩnh jarēn kum ukaprĩ jarē ne kam ajte me kute kam amakjamã Jeju jarē. Me utàr djwýnh bôx ne kute me kurē djwýnhbê akubyn me õ krĩraxbê Djeruxarē pytàrmã ne me kam ama. Memã ne Ana, —Arým ne bôx. Arým ne me

bapytàr djwỳnh bôx, ane. Nãm ã Ana me kute kam amakjamã arênhô anen kam ajte mã wadjà.

³⁹Nhym kam Marijmẽ Jôdje ar Bẽnjadjwỳr djwỳnh kukràdjà kunĩkôt arỳm mỳjjao tẽn inomã kumẽn kam akubyn pykabê Garrêja'ỳr tẽn kam ar ò krĩbê Nadjarekam bôx.

⁴⁰Nhym kam kra kàjmã krã tẽn kam ì tỳx tẽ. Tẽn tẽn ì arỳm abatành ne kam no mexkumrêx nhym kam Metĩndjwỳnh kam kĩnhkumrêx ne mã o djuw mex.

Jeju Bãm nhõ kikretikam ỳr.

⁴¹Nhym na mê gaga mrãnh kunĩkôt Jeju nãmẽ bãm ar Djeruxarẽmã mrã. Me kute aben pydjin kute Metĩndjwỳnh me irôbê mrãnh nhõ akati mar ne ò kwỳ krẽn rax kadjy ne ar 'ỳr mrã.

⁴²⁻⁴³Nhym ajbir Jeju nõrny. Arỳm 'ã amexbê 12. Nhym ar kunĩ mekôt ajte me kute aben pydji'ỳr wabin me'ỳr bôx ne mekôt ar ò kwỳ krẽn ba, Jejumẽ. Nhym me kam o ino re nhym nãmẽ bãm ar akubyn ò krĩmã tẽ. Tẽn kam pry konenh te abej aprã. Nhym be nãm nõrnyja, arek Djeruxarẽkam ar ba nhym nãmẽ bãm ar kute mar kêt.

⁴⁴Nãm kute atemã me'õ arkôt mã tẽm pyræk. Nhym 'ã akati pydji nhym ar te òbikwakam abej aprã.

⁴⁵Ne kam kute Djeruxarẽkam ajte abejmã akubyn tẽ. Tẽn bôx ne kam te: ajte abej nhym 'ã akamàt.

⁴⁶Nhym akati kêt nhym ar te ajte abej. Nhym kam akati nhym kam ar Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam kum kato. Nhym me ipôkri nhỹ, Môjdjê kukràdjà jarênh djwỳnh nhípôkri nhỹ, me kabẽn maro nhỹn kam me kukjêro nhỹ.

⁴⁷Nhym me Jejukam no tyn nhỹ. Nãm tu me aêrbê prĩne mỳjja ma. Nhym me jadjwỳ mỳjja jabej kukjêro nhỹ nhym no mexkôt katàt memã mỳjja jarênhô nhỹ. Kam ne me kam no tyn nhỹ.

⁴⁸Nhym nãmê bãm ar mekôt omũn kam mekôt kam no tyn dja. Nhym nã kum, —Akmere, mỳkam ne ga ar ibê ã anhỳr aba? Nã bãm abãmmẽ ar te ajabej aprãn axwe akam idjumar ne kam ajabej ar mrã, ane.

⁴⁹Nhym kam kum, —Mỳkam ne gar ijabej ar mrã? Djãm ar aje imarja kêt? Arỳm ne ba Ibãm nhũrkwão inhũrkwãn kam idjapênhmã, ane.

⁵⁰Nhym ar kute kabênja mar kêtikumrêx. Ne te kute marmãn kam ôkre kadjwỳnhbê, —Mỳj kabên got ja? ane.

⁵¹Nhym kam arkôt tẽ, arkôt Nadjarekam tẽn bôx ne kam ar kabênkôt ar amijo ba. Nhym bep nãja ne mỳjja kunĩ man kum kĩnh ne.

⁵²Nhym bep Jeju ta adjàkamã no mex tũm ne amũ no mexo amikamênh tẽn kam ã abatành mex ne. Nhym Metĩndjwỳnh kam kĩnhikumrêx. Nhym mebêngôkredjwỳ kam kĩnhikumrêx ne.

Ruka 3

Ngômã me angjênh djwỳnhbê Djuão.

Mat 3.1; Mak 1.1; Dju r 1.19

¹⁻²Nhym bep Djuão kapôt kukritkam ar ba. Djuão, Djakarij kraja ne kapôt kukritkam ar ba. Nhym kam Metĩndjwỳnh kum kabên ne. Be, nhym bep bẽnjadjwỳr raxbê Xiberu Xedja. Me bẽnjadjwỳr kunĩ kuràm rax ne me kunĩmã nhỹ. Ne kam amidjô'ã me kwỳ'ã bẽnjadjwỳr rẽ. Nãm pykabê Djudêjakam me ja kadjy Põxu Piratu'ã bẽnjadjwỳr mẽ, kubajtem. Ne kam ajte pykabê Garrêjakam me ja kadjy Erodji'ã bẽnjadjwỳr mẽ. Ne kam ajte pykabê Iturejmẽ Tarakônikam me ja kadjy Piripi'ã bẽnjadjwỳr mẽ. Erodji kamybê Piripi'ã bẽnjadjwỳr mẽ. Ne kam ajte pykabê Abirênkam me ja kadjy Rixanij'ã bẽnjadjwỳr mẽ. Nhym ar kute me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxbê Ananhmẽ Kajbajmẽ ar ar meo ba. Nhym arỳm Xiberu Xedja memã ỳr'ã amexbê 15 nhym ô'ã ar bẽnjadjwỳr nyreja arỳm memã krĩ. Nhym kam Metĩndjwỳnh Djuãomã kabên ne. Djuão kapôt kukritkam ar bajamã kabên ne.

³Nhym kam kabênkôt ngôbê Djodãokam ar mrã. Ne kam ar me akreo ba. Me akreo ban memã kum, —On me amim akaton wãnh ajaxwemã anhiren

Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx gẽ me ajaxweo aknon me akam ngryk kêt. Ba kam on ngõnhmã me ajangjê, me aje ajaxwemã anhirerkôt me kute me amar kadjy, ane.

⁴Amrêbê ne anhỳr djwỳnhràm Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnh djwỳnhbê Idjaij ne 'ã pi'òk no'òk ne memã kum, "Me'õ dja kapôt kukritkam memã kabẽn ne. Kàj bê dja me akren memã kum, 'Me apa. Ë, me on Bẽnjadjwỳr djwỳnh kutêp wãnh ajaxwemã anhiren katàt amijo aba. Kute mrãmri ne me kute me bẽnjadjwỳr rũnh kutêp pryò mex ne kute memã katàt pry jadjwỳrja pyræk.

⁵Nãm me inuw kunĩ amrà ne kam krãnhre rũnhmẽ kryremẽ, kunĩ abenãnh imõk rê nhym pyka aben pyræk ne ikwã. Nhym pry nhirô nhym me katàt adjuw. Ne pyka karôtdjwỳ prĩne katen o aben pyræk nhym mækumrẽx ne ikwãja pyræk. Dja me ã Bẽnjadjwỳr djwỳnhràm axwemã irer ne katàt amijo bao ane.

⁶Nhym me kunĩ dja me Metĩndjwỳnh kute me utàrkôt me omũ', ane." Nãm ã anhỳr djwỳnhràm Idjaij memã arẽho ane. Kôt ne Djuão Bẽnjadjwỳr kukãm katon me akre ar o ba, nhym me kwỳ rax ne me mrãmri axwemã iren katàt amijo ba.

⁷Nãm Djuão me akre ar o ba nhym me itepato 'ỳr bao ku'ê. Kute ngõnhmã me angjênhmã ne me 'ỳr bao ku'ê. Nhym kam memã kum, —Me akamingrãny ne ga me abê iry. Me ajaxwekam abê kangã. Mỳj me'õ ne me amã Metĩndjwỳnh ngryk nhõ akati jarẽ ga me umaje iwỳr aprõt kajgo?

⁸Gop on me katàt Metĩndjwỳnhkôt amijo aba gẽ me mrãmri me amex jabej me amã kato. Mrãmri me amim akator ne aje wãnh ajaxwemã anhirer ne aje Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx jabej gẽ me on me amã kato. Gẽ me me amexmã katon me akam kĩho kute mrãmri ne me kute pidjô djô mexmã apõx ne kam kĩhja pyræk. Kwãrĩk wãnh me anhõkre kadjwỳnhbê anhingêt kukãmãre Abraãoo adjãmra kêt ne amim, “Me ba ne ba me ibê Abraão tàmdjwỳ. Dja Metĩndjwỳnh me ikam ngryk kêt. Dja ba me te ijaxwe nhym kam me inhingêt kukãmãre Abraãokôt Metĩndjwỳnh kum me ijabê ne me ijaxwekam me ijo bikẽnh kêtumrẽx”, anhỳr kêt. Kwãrĩk wãnh ga me ã

anhÿr ar aba kêt. Kati. Ê, ba me amã arẽ. Dja ga me te abê Abraão tàmdjwÿ nhyM Metĩndjwÿnh tu me ajo ajkẽ, me ajaxwe pãnh tu me ajo ajkẽ. Ne ren kum ajte Abraão tàmdjwÿ prãm jabej ren tu kẽnjao itun o amim Abraão tàmdjwÿ nhipeÿ nhyM me ren tu katon kumex.

⁹Ê, mrãmri arÿm 'ÿr. Metĩndjwÿnh kute me axwe pãnh memã akati jarẽnh arÿm 'ÿr. Kute mrãmri ne pidjô apÿnh abenkam ô kêt nhyM me kute kàr ne o mrãnh ne kute kuwykam rẽnhja pyræk. Arÿm ne Metĩndjwÿnh me ajã pidjô djô kêt jakren arÿm me ajaxwe pãnh kute me ajo bikẽnh 'ÿr. Dja me ajo mõn kuwykam me amẽ. Arÿm 'ÿr. Kute mrãmri ne me'õ kute pidjômã 'ÿr kadjy kute parbê kàxkrækô mÿnh ne o ãm pyræk, ane. Nãm ã Djuão me krãptĩmã arẽho ane.

¹⁰NhyM me kam kum, —Ije tô mã dja ba me nẽ? ane. Metĩndjwÿnh kute me ijo bikẽnh kêt kadjy, mã dja ba me nẽ?

¹¹NhyM memã kum, —Dja ga me ajõ nhõ kubẽkà amãnhkrut ne kam me'õ nhõ kubẽkà kêt mã ikjê ngã. NhyM me'õdjwÿ õ kwÿ krẽn djã krãptĩn kam me'õ nhõ djwÿ kêt mã amikutã kwÿ ngã, ane.

¹²NhyM me kute bẽnjadjwÿr bajtemmã pi'òk kaprĩo atom djwÿnh me kudjwa Djuão'ÿr bõx, kute ngõnhmã me angjẽnhmã. 'ÿr bõx ne kum, —Bẽnjadjwÿr, mã gẽdja ba me nẽ? ane.

¹³NhyM kam memã kum, —Ê, me anhõ bẽnjadjwÿr kute me amã pi'òk kaprĩ jarẽnhja 'ãnhbit dja ga me kum o atom. Kwãrĩk wãnh ga me ga amũ amim pi'òk kaprĩ kamẽnh ne amÿnh kêt. Dja ga me tu 'ãnh jamÿ, ane.

¹⁴NhyM me krækamngõnhredjwÿ kum, —Ne me badjwÿ, mã dja ba me nẽ? ane. NhyM kam memã kum, —Ê, kwãrĩk wãnh ga me me pa 'amÿnh ne mekbê mÿjjao aprõt kêt. Ne kwãrĩk wãnh ga me me kàtãm'ã axwe rẽnh ne me axweo me utàr ne mekbê ijên me õ mÿjjao aprõt kêt. NhyM bep ga adjàpẽn pãnh dja ga pi'òk kaprĩ byn tu akĩnh ne. Kwãrĩk wãnh ga me adjàkrê kêt, ane. Nãm ã Djuão memã kabẽn jarẽho ane.

¹⁵Nhym me kunĩ Běnjadjwỳrbê kumkati jabej ajkam aman kam ôkre kadjwỳnhbê amim, —Bep birãm tãm ne ja. Birãm Djuão got Metĩndjwỳnh me bawỳr ano, me bakadjy Běnjadjwỳrbê kumkatimã me bawỳr ano, ane. Birãm Kritu ne ja, ane.

¹⁶Nhym kam Djuão me kunĩmã kum, —Mrãmri ba ne ba ngônhmãbit me ajangij. Nhym bep itotokbê me'õ bôxja. Me'õ tãm ne raxo kute ijakrenh, kute ijakrenh mexi. Bãm te irax ne 'ã inhibôn ije kum parkà 'ãpre bôn timer prãme. Bep ãm ren irax ne ba ren arỳm kum apê. Nhym bep kati, ãm ingrire. Nãm raxo ijakrenh mex ne. Tãm ne arỳm bôx 'ỳr. Djãm ngônhmã kute me ajangjênhmã? Kati. Tãm dja bôx ne kam me awỳr Metĩndjwỳnh Karõ jano, me katàt amrãnhbit'ỳr dja ano, kute ar me ajo bamã. Ne kam me ajaxweja kute kuwymã me arênhmã.

¹⁷Gêdja bôx ne kam kute mrãmri ne me kute kôtyk byr ne o kute bãygogore ka'uk ne kute kam mũm 'y mexjao atom ne kam kute 'ykàjao tẽm ne kute kuwykam ỳr nhym xêtja pyræk. Dja me'õja bôx ne ã me axweo anen kuwykam me kurẽ. Nhym kuwyja dja pôk rã'ã: rã'ãn apêx kêtukumrẽx. Nhym bep bãygogo 'y mex'ã ne me mexja jakren mũm meo atom ne. Ne kàjkwakam õ pykamã meo mõi gê me kam kam kĩnhkumrẽx ne ar ba. Arỳm kute ã meo anhỳr 'ỳr.

¹⁸Nãm ã Djuão memã ane. Ne kam arek memã kabẽn jarẽnho tẽ. Nãm atemã kukràdja krãptĩo me akre. Ne mã kabẽn nyo, kabẽn mexo ar me akreo ba.

¹⁹⁻²⁰Nhym bep běnjadjwỳrbê Erodji ne axwekumrẽx. Nãm axwe aben nhiby kumexo mõi, aben nhiby adjwỳro mõi kam ajte Djuão mekbê ijê djakam iby kumẽ. Nãm kamybê upãnh'ỳr mõi, upãnhbê Erodjij'ỳr mõi. Nhym kam Djuão arỳm kum kabẽn jarẽn kum, —Kati, kwãrĩk wãnh, ane. Nhym kam Erodji tu amakkre kêt ne Djuãobê ijê.

Kute ngômã Jeju jadjàr.

Mat 3.13; Mak 1.9; Dju r 1.32

²¹⁻²²Anhỳr djwỳnhràmm me kute kubê ijê kêttri ne Djuão ngônhmã me kunĩ jangij ne kam ajte Jeju ngônhmã adjà. Ngônhmã adjà nhym kam Bãmmã

kaběno dja. Kum kaběno ãm rã'ã nhym kàjkwa abenbê ajkij. Abenbê ajkij nhym Metĩndjwýnh Karõ 'ýr ruw ne 'ã tým. Amijo tut ne 'ýr ruw ne 'ã tým. Nhym kàjkwa kurũm kaběn ne kum, —Mrãmri abê ikrakumrêx. Imã ajabê. Ba akam ikĩnhkumrêx, ane.

23-38 Nhym kam Jeju arým ta àpênhmã o krax ne. Arým 'ã amexbê 30 ne kum o krax ne.

Jeju nhingêt nhidji.

Mat 1.1

Nhym me we Jôdjeo Jeju bãm. Nhym Jôdje bãm ne Eri. Nhym Eri bãm ne Matat. Nhym Matat bãm ne Rewi. Nhym Rewi bãm ne Marki. Nhym Marki bãm ne Djananh. Nhym Djananh bãm ne Jôdje. Nhym Jôdje bãm ne Mataxij. Nhym Mataxij bãm ne Amox. Nhym Amox bãm ne Naũ. Nhym Naũ bãm ne Exi. Nhym Exi bãm ne Naganh. Nhym Naganh bãm ne Ma'at. Nhym Ma'at bãm ne Mataxij. Nhym Mataxij bãm ne Xemê. Nhym Xemê bãm ne Jôdje. Nhym Jôdje bãm ne Djoda. Nhym Djoda bãm ne Djôwanã. Nhym Djôwanã bãm ne Rexa. Nhym Rexa bãm ne Djorba. Nhym Djorba bãm ne Xarati. Nhym Xarati bãm ne Neri. Nhym Neri bãm ne Marki. Nhym Marki bãm ne Adji. Nhym Adji bãm ne Kodjã. Nhym Kodjã bãm ne Erma. Nhym Erma bãm ne Êr. Nhym Êr bãm ne Djodjuwe. Nhym Djodjuwe bãm ne Eridjê. Nhym Eridjê bãm ne Djørĩ. Nhym Djørĩ bãm ne Matat. Nhym Matat bãm ne Rewi. Nhym Rewi bãm ne Ximião. Nhym Ximião bãm ne Djuda. Nhym Djuda bãm ne Jôdje. Nhym Jôdje bãm ne Djônã. Nhym Djônã bãm ne Erijkĩ. Nhym Erijkĩ bãm ne Merja. Nhym Merja bãm ne Mena. Nhym Mena bãm ne Matata. Nhym Matata bãm ne Natã. Nhym Natã bãm ne Dawi. Nhym Dawi bãm ne Djexe. Nhym Djexe bãm ne Ôbet. Nhym Ôbet bãm ne Bôadji. Nhym Bôadji bãm ne Xara. Nhym Xara bãm ne Naxõ. Nhym Naxõ bãm ne Amĩnadabi. Nhym Amĩnadabi bãm ne Adjimĩ. Nhym Adjimĩ bãm ne Ani. Nhym Ani bãm ne Êrõ. Nhym Êrõ bãm ne Perê. Nhym Perê bãm ne Djuda. Nhym Djuda bãm ne Djako. Nhym Djako bãm ne Idjak. Nhym Idjak bãm ne Abraão. Nhym Abraão bãm ne Tera. Nhym Tera bãm ne Nakô. Nhym Nakô bãm ne Xeruk. Nhym Xeruk bãm ne Ragau. Nhym Ragau bãm ne Parek.

Nhym Parek bām ne Ebe. Nhym Ebe bām ne Xara. Nhym Xara bām ne Kajná. Nhym Kajná bām ne Arpaxa. Nhym Arpaxa bām ne Xě. Nhym Xě bām ne Nôwe. Nhym Nôwe bām ne Ramek. Nhym Ramek bām ne Mexare. Nhym Mexare bām ne Enoki. Nhym Enoki bām ne Djarexi. Nhym Djarexi bām ne Mareju. Nhym Mareju bām ne Kajná. Nhym Kajná bām ne Inox. Nhym Inox bām ne Xexi. Nhym Xexi bām ne Adão. Nhym Adão bām ne Metĩndjwỳnh.

Ruka 4

Xatanaj te Jejumã axwe'ã àpnênh.

Mat 4.1; Mak 1.12; Idja 2.18, 4.15

1-2Arỳm Djuão kute ngõnhmã Jeju jadjàr nhym Metĩndjwỳnh Karõ kute amijo tut ne rwỳk ne 'ã tỳm nhym Bām kute kum kabějja kurũm Jeju tẽ. Ngõbê Djodão kurũm ne arỳm Jeju tẽ. Nhym Metĩndjwỳnh Karõ raxo kadjwỳnhbê nhỳn ar o ban kam kapõt kukrit'ỳr o bõx nhym kam kam ar ba. Nhym kam Xatanaj 'ỳr bõx ne te kum mỳjja'ã apnê. Kute kaběnkõt amijo ba jabej kum mỳjja'ã àpnênh tẽ. Te kum mỳjja'ã àpnênh'ã akatibê 40. Akati krãptĩ. Kute ã kum anhỳrkam kute mỳjja krěn kêtikumrẽx. Nhym kam akati apêx nhym prãm prĩne kubĩ.

3Nhym kam Xatanaj kum, —Ë, goja abê Metĩndjwỳnh krakumrẽx jabej goja kějjamã akaběn gê goja kubê djwỳ ga krẽ.

4Nhym kam kum, —Kati, Metĩndjwỳnh kaběn'ã pi'òk no'òkkam ne, "Djãm djwỳobit ne me kute amitỳx ne ar tĩn ne ba? Kati, Metĩndjwỳnh kaběno djwỳ dja me amitỳx ne tĩn ne ba", ane.

5Nhym kam Xatanaj krãnh nhimõk'ỳr Jejuo tẽn o bõx ne kum pyka kunĩkõt me akreo dja. Apỳnh bějjadjwỳr kute meo ba djari kum me kunĩ jakreo dja. Nãm tebê kum krĩ jakre, kukrà kêt mex ne tebê kum akre. Ne ajte kum bãmẽ kapõtme krĩ rũnhmẽ mỳjja kunĩ jakre nhym omũ nhym kum,

6—Ë, ba inhõ. Amã dja ba ja kunĩ kanga. Pyka kunĩkõt apỳnh me ba djari dja ba amã me kunĩ ngã ga me ja kunĩ kadjy abějjadjwỳr rax. Djãm mỳjja kakrit, djãm mỳjja punu got. Mỳjja mexjakam. Mỳjja krãptĩ, mỳjja pyma. Ba

inhõ. Djãm me'õ nhõ? Ba inhõ dja ba imã me'õ kĩnhkõt amidjô'ã kum kungã nàr amã kungã.

⁷Dja ga amijo angrin ikuka kônkh akônkrão nhÿn imã irax jarẽ ba arÿm amã kunĩ kanga ga arÿm amũ idjô'ã o aminhõn ar o aba, ane.

⁸Nhym kam Jeju kum, —Kati, Metĩndjwÿnh kute pi'òk no'òkkam ne, "Bẽnjadjwÿr djwÿnh, Atĩndjwÿnhmãbit dja ga amijo angrin kum rax jarẽn ajbitmã apê. Kwãrĩk wãnh atemã me'õmã rax jarẽnh kêt", ane.

⁹Nhym kam Djeruxarẽmã Jejuo tẽn Metĩndjwÿnh nhõ kikreti nhimòk'ÿr o wabin anhà'ã kudjan kum, —Ë, goja abê Metĩndjwÿnh krakumrẽx jabej goja rÿm tẽn ato.

¹⁰Nãm we Metĩndjwÿnh kute pi'òk no'òkkam amã, "Dja ba ikadjy mrãnh djwÿnhmã ajarẽ gẽ anêje mÿjja punu kajpa", ane.

¹¹Ne ajte we Metĩndjwÿnh kute pi'òk no'òkkam we, "Dja ba ajã ikadjy mrãnh djwÿnhmã karõ. Dja me atẽmkõt amã ikra dja gẽ kẽn 'õ apar ngãnh kêtumrẽx", ane.

¹²Nhym kam Jeju amipãnh kum, —Kati, Metĩndjwÿnh kabẽn'ã pi'òk no'òkkam ne, "Kwãrĩk wãnh, Bẽnjadjwÿr Atĩndjwÿnh kabi kêt, kute ajãno ãm jabej kabi kêt", ane.

¹³Nhym kam Xatanaj arÿm mÿjja'ã kum àpnênh pa. Nãm te kute Metĩndjwÿnh kabẽn kangan Xatanaj kabẽnkõt kute ar amijo bamã 'ã kum àpnênho dja. Apÿnh mÿjja djari kunĩ'ã te kum àpnênho djan 'ã kum àpnênh pan kam mã kurÿm tẽ. Ajte akati 'õ kadjy mã kurÿm tẽ.

Krĩrãxbê Nadjarekam me kute Jeju kanga.

Mat 4.12; Mak 1.14

¹⁴Nhym kam Jeju akubyn pykabê Garrêja'ÿr tẽ. Metĩndjwÿnh Karõ arÿm kum tÿx jadjà, Metĩndjwÿnhmã àpênh mex kadjy kum tÿx jadjà nhym tÿxkumrẽx ne kam akubyn tẽn bõx. Nhym kam me abenmã Jeju jarẽnh ajkate, pyka kunĩkõt ne me abenmã arẽnh ajkate.

15Nhym Jeju apÿnh mekbê idjaer bikprõnh djàkam ar memã Metĩndjwÿnh kukràdjà'ã ujarẽnh ba. Memã 'ã ujarẽnh ba nhym me kunĩ abenmã Jeju mex jarẽho ipòk ne.

16Nhym bep krĩrAXBê Nadjarekam ne me atemã kabẽn. Nhym kam Jeju Nadjarekam bõx, abatànH djà'ÿr tẽn bõx nhym arÿm pi'òk ràràr. Pi'òk ràràr kunĩkõt ne Jeju mekõt mekbê idjaer bikprõnh djà'ÿr mrãn wangijn krĩ. Ne kam arÿm kàjmã dja. Kute Metĩndjwÿnh kabẽn'ã pi'òk no'òk jarẽnhmã kàjmã dja.

17Nhym me kum kungã nhym kubyn o ajkij. Metĩndjwÿnh kabẽn jarẽnh djwÿnhbê Idjaij kute pi'òk no'òkjao ajkijn kam kadjy amijã no'òkjamã kato. Kum katon kam memã arẽho djan memã kum,

18-19“Metĩndjwÿnh Karõ ne mã ijo ba. Arÿm ne amijo ipytà, ije me õ mÿjja kêtMã kabẽn mex, kabẽn ny kàj bê arẽnh nhym me kĩnhmã. Kadjy ne ar ijo ba. Ne kam ajte mekbê ijê kadjy ijano. Ije kàj bê memã kum, ‘On me akato. Me kute me abê ijêja on me akato’, anhÿrmã ne ijano ba tẽ. Ne ajte ije kàj bê me no rãmã kum, ‘On me arĩt mex’, anhÿrmã. Kadjy ne ijano ba tẽ. Ne ajte ije kàj bê me 'uwtĩmẽ me kute meo bikẽnh nhym me kaprĩn mrãnhmã kum, ‘On me akĩnh ne adjumar mex ne ar aba. Jakam dja me me ajo bikẽnh kêt’, anhÿrmã ne ijano ba tẽ. Ne ajte ije kàj bê memã kum, ‘Ë, amex jakam dja on Bẽnjadjwÿr mekam ukaprĩ kato’, anhÿrmã ne ijano ba tẽ”, ane.

20Nãm ã Jeju memã pi'òk no'òkkõt amijarẽho ãmo anen pi'òk abenã kudjin akubyn kute pi'òko atom djwÿnhmã kungãn kam nhÿ. Nhym kam me kunĩ Jejukam no tyn kumex, me bikprõnh djàkam ne me Jejukam no tyn kumex.

21Nhym kam ajte ujarẽnhmo krax ne memã kum, —Amrêbê Metĩndjwÿnh kute kabẽn'ã pi'òk no'òk ja ne arÿm kato. Mrãmri ne kõnh kum kudji nhym ajbir jakam kato. Me aje maro anhÿrjakam ne arÿm kato, ane.

22Nhym me kam abenmã Jeju mex jarẽho kumex kajgo ne abenmã, —Je kum bep mexkumrẽx. Ga kabẽn mexja pumũ, Jõdje kra ne ajmãn me bajaêrbê kabẽn mexkumrẽx jarẽ. Jõdje kra, me baje Jõdje pumũnh tũmja

tām ne kra dji nhym kabēn mexkumrēx jarēnho tē, ane. Nām me ā kabēn jarēnho ane.

²³Nhym kam Jeju memā kum, —Birām me aje imā me banhingêxê kabēn tūm jarēnhmā ne ga me anhōkre kadjw̄nyhbê imā arēnho nhỹ, ba ar̄ym kuma. Birām me aje imā, “Goja abê me kane djw̄nyh jabej on amikanen amex”, anhỹrmā. Goja aje m̄ȳjja 'õ pumūnh jabej nār aje m̄ȳjja 'õ mar jabej goja on ipêx, ba me ikunĩ omũ, me inokam ipêx ba me ikunĩ omũ. Rĩnakambit, krĩbê Kapanakambit ne ga ar m̄ȳjja nhipêxo aba. Nhym 'ã ujarēnh me iw̄yr bōx ba me kuma. Goja on jakam, anhō pyka djw̄nyhkam m̄ȳjja pumūnh kêt 'õ nhipêx ba me omũ. Birām me aje ā imā anhỹrmā ne ga me anhōkre kadjw̄nyhbê amim ijā karō.

²⁴Ē, ba me amā m̄ȳjja jarē. Mrāmri ikabēn. Ē, got ren Metĩndjw̄nyh kabēn jarēnh djw̄nyh atemā pyka 'õkam tē nhym me ren ar̄ym kabēn ma. Nhym bep kati, õ pyka djw̄nyhkam me kute kukràdjākôt omūnh ne kute kabēn mar kêt. Ām me kute kukràdjākôt mar kêt ne me tu ate krā. Me ga, me banhō krōkam me ga ne ga me ā ijo anen tu ām imar kêtumrēx ne.

²⁵⁻²⁶Ē, gora me ikabēn ma. Mrāmri ikabēn. Me Metĩndjw̄nyh kabēn jarēnh djw̄nyhbê Erij ja ma. Amrēbê ne me'ã na kêtumrēx. Ar̄ym na kêt'ã amex amānhkrut ne ikjêkêt apêx nhym na rw̄yk kêtumrēx ne. Nhym ajte na t̄ymkam ajte na kêt ne. Nhym me prām kam ar ba. Pyka kunĩkôt djw̄y kêtumrēx. Nhym prām me imex ne. Nhym mekbê idjaer nhō pykakam axwe me nire 'uwtĩ krāptĩ. Djām me'ÿr ne Metĩndjw̄nyh Erij jano, me kute o djuw mexmā? Arkati, me bajtem, mekbê idjaer kêt'ÿr ne ano. Mekbê idjaer kêt nire 'uwtĩ'õ'ÿr ne ano. Pyka typydji nhidjibê ne Xidō. Nhym bep krĩ nhidjibê ne Xarepta. 'ÿr ne ano. Nhym me'õ ni bajtemja o djuw mex ar o ba.

²⁷Ajte Metĩndjw̄nyh kabēn jarēnh djw̄nyh 'õbê Eridjêu ja ma. Mekbê idjaer nhō pykakam axwe me krāptĩ ĩ kajêkam tē. Nhym bep Eridjêu kute me jao mex kêtumrēx. Kubajtem, kubê idjaer kêt pydji ne o mex. Pykabê Xirij kurūm me'õbê Namābit ne o mex ne, ane. Nām ā Jeju memā arēnho ane. Djām ta õ pykakambit ne mekbê idjaerkam kute me ajbitmā m̄ȳjja pumūnh

kêt 'õ nhipêxmã? Kati, ta dja ukabikôt amũ pyka mũjakam mỳjja kwỳ 'yro mō. Nàr kon ta kute amimarkôt õ pyka djwỳnhkam mỳjja pumũnh kêt 'õ nhipêx. Ne ta ukaprĩkôt amũ me mũ jakamdjwỳ mỳjja kwỳ nhipêx.

²⁸Nhym me kuman kam kam ngryk ne. Me bikprõnh djàkam me ja kunĩ ne me Jejukam ngry:k ne.

²⁹⁻³⁰Ne kam pa 'amỳn bõm kumẽ. Nãm meo mõn krãnhre nhimõk'ỳr o wabi. Krãnhre konenh ne krĩbê Nadjare. Kam ne me Jeju pa 'amỳn krãnh nhimõk'ỳr o mõn o bõx. Ne bit kute amũ aparmã mẽnh nhym tỳm ne tykmã o mō nhym kam mekbê amikaban kam me õêxo tẽn katon mã tẽ.

Kute me'õ nêje me karõ punu janor.

Mak 1.21

³¹Mã tẽn kam krĩraxbê Kapanakam bõx. Pykabê Garrêjakam krĩraxbê Kapanakam bõx. Bõx ne memã Metĩndjwỳnh kukràdjà'ã ujarẽnho dja. Pi'òk ràràrkam ne memã 'ã ujarẽnho dja.

³²Nhym me kabẽn man kam ari ar aben pumũn kam abenmã kum, —Tô mỳj kabẽn ny got ja? Kabẽn mexkumrẽx. Nãm ã me bẽnjadjwỳr rũnh kwỳ kabẽn mex anen ar prĩne kabẽnno meo atomo ba, ane. Nãm Jeju prĩne kute amimar kôt katà:t memã amikukràdjà jarẽnhkumrẽx.

³³Ne me bikprõnh djàkam memã 'ã ujarẽnho ãm rã'ã nhym kam me'õ my kum akij. Me karõ punu'õ ne ar o ba nhym kum akij.

³⁴Me karõ punu'õ kute me'õ my ar o baja tãm ne akij. Djãm me'õ bêngõkre ne kum akij? Kati, e kum me'õ kadjwỳnhbê, me'õ bêngõkre kadjwỳnhbê, me karõ punu'õ ne Jejumã akij. Kubêngõkre ja ta àkjêr kêt. ãm me karõ'õ ne kum akij ne kam kute kubêngõkre mãn kute kum àkjêr pyràk. Ne kum, —Ã, tô mã ne ga aje me ijomã? Ë, Jeju, Nadjare kra'õ, djãm aje me iparmã ne ga bõx. Arỳm ne ba me prĩne apumũ, ga ne Metĩndjwỳnh arỳm amim adja, ga kam amexo apyma, ane.

³⁵Nhym kam kum bẽn tỳx ne kum, —On anhikrẽn akato, ane. Nhym me karõ punu ikõta. Me ipõkri ikõtan kurũm kato. Kute kubêngõkre ajmã o

kêtkumrêx. Me karõ punu kute me'õo baja kator kutã ajmã o kêtkumrêx. Nãm ikô'yr kajgon kam mã kurũm katon tẽ.

³⁶Nhym me kunĩ ari aben pumũn abenmã kum, —Mỳj kabẽn gotja? Mã got on? Nãm tu kabẽno, umao bõm me karõ punu mẽ nhym mã tẽ. Djãm rerek got. Me bakàtàm'õ baje ã mỳjja ja'õo anhỹr kêtkumrêx. Pydji ne tu kabẽno bõm me karõ punu mẽ nhym mã tẽ, ane.

³⁷Ne kam abenmã Jeju jarẽho kumex. Bu'ã pykakam me ja ne me abenmã arẽho kumex.

Kute me punu krãptĩ mex.

Mat 8.14; Mak 1.29

³⁸Nhym kam Jeju me bikprõnh djã kurũm tẽn kam Ximão nhũrkwãmã wadjã. Nhym Ximão djupãnhdjwỳja kanẽn nõ. Kanê kubĩ nhym nõ. Nhym me kum arẽ, kute o mexmã.

³⁹Nhym 'ỳr tẽn irãn kanêmã bẽn tỳx nhym arỳm kum ire. Nhym arỳm à kêt ne kàjmã dja. Kàjmã djan kam aro djuw mex ar o ba.

⁴⁰Nhym arỳm para. Nhym me Jeju'ỳr bao dja. Me kunĩ ne me 'ỳr õbikwa kanêo bao dja. Apỹnh me õbikwa kanê djari ne me Jeju'ỳr meo ban meo bõx. Nhym me pỹnhkõt me'ã ikra jadjuw nhym me kunĩ arỳm mex ne.

⁴¹Nhym me karõ punudjwỳ me krãptĩ kurũm apõx ne Jejumã kum, —Abê Metĩndjwỳnh kra, anhỹro ba. Nhym kam tu memã bẽn tỳx ne memã kum, —On me anhikrên mã amũ mõ, ane. Nhym me karõ punu tu anhikrên mã mõ. Me karõ punu kute Jeju pumũnh. Kute Metĩndjwỳnh kute amim Jeju Bẽnjadjwỳrbê kumkati kadjy ar ne anorkõt omũnh. Kute Jejubê Kritu kõt omũnh. Kam ne me karõ punu bit kute irãri memã Jeju jarẽnhmã nhym kubê aptàn ano.

⁴²Nhym akati kêt nhym krĩ kurũm arwãmã tẽn kam ar ba. Nhym me abej mõ. Abej mõn 'ỳr kato. 'Ỳr katon bit kute kubê àptarmã, arek mekam ãmmã ne me bit kute kubê àptarmã

⁴³nhym memã kum, —Ë, djãm me amãbit ne ba Metĩndjwỳnh'ã idjujarẽnh tẽ? Kati, ije krĩ kunĩkõt kàj bê memã arẽnhmã ne ba me'ỳr tẽ. Kadjy ne

Metĩndjwỳnh ijano ba tẽ. Ije memã amijã idjujarẽnh ny jarẽnhmã. Metĩndjwỳnh me kadjy Bẽnjadjwỳr ne kute ar meo bamã ja ne ba ije krĩ kunĩkõt memã arẽnhmã. Kadjy ne ijano ba me'ỳr tẽ, ane.

⁴⁴Anen kam mã memã Metĩndjwỳnh'ã ujarẽnh mõi. Apỳnh krĩ djàri ne kàj bê memã 'ã ujarẽnh mõi. Ne kam ajte amũ tẽn krĩ 'õkam bõx ne me bikprõnh djakam ajte memã Metĩndjwỳnh kukràdjà'ã ujarẽho dja. Nãm ã pykabê Djudêjakam memã 'ã ujarẽho ane.

Ruka 5

Ximão ar mã Jejukõt bikamẽnh.

Mat 4.18; Mak 1.16

¹Ne akati 'õkam memã arẽho dja, memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽho dja. Imõtĩ nhidjibê Gẽnexare mỳrri ne memã arẽho dja. Nhym kam me 'ã akuprõn maro kumex. Nhym me kwỳ nĩnh mrãn te kute marmãn kam jãm 'ã me kamẽ. Me kamẽn te kute marmãn kam 'ã aben nhingãho kumex ne Jejudjwỳ nhingãho mõi.

²Nhym kam me umaje kãmã wadjà. Nãm ar kute tep pynênh djwỳnhja kà dji. Kà djin kam katon kam kryre põnho dja. Nhym amẽ kà nõ.

³Nhym kam ikjêjamã wadjàn kam õ kà djwỳnhjamã kum, Ximãomã kum, —Amũ kamẽ, amũ kamẽnh ngrire, ane. Nhym kam amũ kamẽ. Kamẽnh ngrire nhym kam kam nhỹn memã Metĩndjwỳnh'ã ujarẽho nhỹ.

⁴Ne memã 'ã ujarẽnh pan kam Ximãomã kum, —Ë, gop amũ ubỳmwã'ỳr kà kamẽn kam mãn kryre mẽn kam tep kwỳ pynê, ane.

⁵Nhym Ximão kum, —Je kum bẽnjadjwỳr, nã bãm ar te ari ar kryre rẽho iba ri nhym akati. ãm tep kêt. Ba gop tu akabẽnkõt kumẽ, ane.

⁶Nhym kam ar kumẽn kam tu kam tep kwỳ pynê:nhkumrẽx. Nhym arỳm tep kute kryre rênh 'ỳr.

⁷Nhym kam ar te o no katon kà nhikjêjamã ikra bẽno dja, ar kute 'ỳr kào tẽmmã. Nhym ar 'ỳr kào tẽ nhym kam ar aprakamã kàkam tepo ipu. Nhym kam arỳm amẽ àr 'ỳr.

8-10Nhym kam Ximão Pedrumẽ ar ja ari aben pumũ. Ar kute amijaêrbê tep kwỳ pynê:nhkam ne ar abenkam no tyn ku'ê. Nhym Ximãomẽ ar ro'ã kute tep pynênh ar o baja kubê Xijagumẽ Djuão, Djebedêu kute ar irja, ar jadjwỳ ne ar abenkam no tyn ku'ê. Nhym Ximão Pedru mỳjja kunĩ pumũn kam umaje Jeju kabem kõnkrão nhỹn kum, —Bẽnjadwỳr, on mã ikurũm tẽ. Ga ne ga mrãmri amexkumrẽx. Nhym bep ãm ba, ba ne ba ijaxwe, ane. Nhym kam kum, —Kwãrĩk wãnh amã ipyma kêt ne atĩn prãm kêt. Jakam gêdja ga on mebêngôkrebato atom ne memã ijarẽ gê me amim iman amim ikamnhĩx. Jakam dja ga tep pynênh kêt ne kam mebêngôkrebato akprõ, ane.

11Nhym ar kam kà djin wabin kam mỳjja kunĩmã iren kam mrãmri Jeju'ãbit ngrà: ne. 'Ã ngrà tỳx ne mã kôt ajkamẽ.

Kute me'õ nhĩ kajêkam tẽo mex.

12Nhym kam akati 'õkam Jeju tẽn krĩ 'õkam bõx. Nhym me'õ ã kajêkam tẽja prĩne kào ajkẽ, prĩne o tuknĩ. Nhym Jeju'ỳr bõx ne omũn kam pijàm djaje tẽn tu mỳrbê tỹm. Ne kam nõrkam kum amijarẽho nõn kum, —Bẽnjadwỳr, aje inhĩ kajêkam itê markõt, aje ijo mex prãm jabej, ijo mex, ane.

13Nhym kam 'ỳr ikra mõn kupên kam kum, —Ije, ije ajo mex prãmã. On akà mex, ane. Nhym gêt ajmã kà nẽn kà mex ne. Kute o ãm tãmkam tebê kà mex ne.

14Nhym kum, —Kwãrĩk wãnh ga memã amijarẽnh kêt. Dja ga tu katat mã me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh'ỳr tẽn kum amibẽ, kum amikà bẽ. Ne kam kum mry ngã gê akadjy Mõjdjê kukràdjàkõt Metĩndjwỳnhmã mry gan kungã. Arỳm akà mexkam dja ga kum mrywã ngã gê me kunĩ apumũ, arỳm akà mexkõt apumũ, ane.

15Aje, jakam ne me arỳm abenmã Jeju jarẽho ajkate:n apỹnh abenmã arẽho ba. Nhym kam me itepato 'ỳr mõn 'ã akuprõ. Me kute kabẽn mar nhym kute me kanêo mexmã ne me 'ã akuprõ.

16Nhym bep ta ne mã arwãmã tẽn kam Metĩndjwỳnhmã kabẽno dja, kum amijarẽho dja.

Kute me'õ jakryo mex.

Mat 9.1; Mak 2.1

17Nhym kam ajte akati 'õkam Jeju memã Metĩndjwỳnh'ã ujarẽho dja. Nhym me arek maro nhỹ. Mekbê pardjêumẽ me kute Mõjdjê kukràdjà jarẽnh djwỳnhmẽ ne me arek maro nhỹ. Mỳj pyka kurũm? Pykabê Garrêjamẽ pykabê Djudêja kunĩkam apỳnh krĩ djàri ne me kurũm kwỳ bõx. Nhym Djeruxarẽ kurũmdjwỳ me kwỳ bõx. Nhym Metĩndjwỳnh prĩne Jejuo tỳx, kute tỳxo meo mexmã.

18-19Me'õ jakryja arek nõr djàkam nõr rã'ã nhym õbikwa 'ỳr o mõn o bõx ne te kute kikremã o àrmã. Te kute Jeju'ỳr o bikamẽnh ne kute parbê ir nhym kute o mexmã. Nhym me kikre jajkwa krekre pyt`ar mex ne. Nhym kam ar tu ibej o wabi. O wabin kikre nhimõkkõt 'ã ngy tỳx katen jãm ngybõr jadjuw`n kam me'õ jakry nõr djàkam nõr rã'ã o ruw nhym me ipõkri Jeju parbê nõ.

20Nhym Jeju amim ar omũ. Ar kute tu amim kamnhĩxkumrẽxja pumũ ne kam õbikwa jakryjamã kum, —Akmere jakam ne ba ajaxwe kunĩo aknon arỳm akam ingyk kêt ne, ane. Jeju ta ne axweo akno.

21Nhym wãnh Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnhmẽ mekbê pardjêu õkre kadjwỳnhbê arỳm amim, —E kum bep me'õja ne ajmãn Metĩndjwỳnh japrỳo djan amijo Metĩndjwỳnho dja. Metĩndjwỳnh pydji ne kute me axweo biknorn mekam ngryk kêt, ane.

22Nãm me ã õkre kadjwỳnhbê anhỹro kumex nhym arỳm tu kuman memã kum, —Mỳkam ne ga me anhõkre kadjwỳnhbê ijo ikajgon ijaprỳo akumex? ane.

23Ë, ba me amã mỳjja amãnhkrut jarẽ. Mỳj ne amirĩt ne? Ba ren me'õ jakryjamã kum, “Ba arỳm ajaxweo aknon akam ingyk kêt”, ane, n`ar kon, “On k`ajmã djan tẽ”. Mỳj ne ren amirĩt, n`en? Nã bãm ren kum, “Arỳm ne ba ajaxweo aknon akam ingyk kêt”, ane nhym amirĩt kêtumrẽx ne. Tãmbit ne amirĩt kêt. Nhym bep k`ajmã me ku'ê, ije ren me'õmã kum, “K`ajmã djan tẽ” nhym ren amirĩt ne. Tãmbit ne amirĩtkumrẽx.

²⁴Dja ba kum, “Kàjmã djan anhiqwã djà mỳn o tẽ”, anen arỳm o mex ga me arỳm omũn arỳm abenmã, “Be, ga Jeju kute me'õ jakryo mexja pumũ. Be, djãm kute me axweo biknor kêt got. Mrãmri ne Metĩndjwỳnh arỳm amijo ì ne pyka jakam amikabẽnkôt ar me axweo biknoro ba”, ane. Me aje abenmã ja jarẽnh kadjy dja ba me'õ jakryjao mex, ane. Nãm ã Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnhmã anen arỳm tu me'õ jakryja'ỳr akẽx ne kum, —Amã ne ba ikabẽn ne. On kàjmã djan anhiqwã djà mỳn anhũrkwãmã o tẽ, ane.

²⁵Nhym me ipôkri ekruux ne kàjmã djan nõr djà mỳn mã ùrkwãmã o tẽ, Metĩndjwỳnhmã mexmẽ òdjànhmẽ rax jarẽho tẽ.

²⁶Nhym me kunĩ omũn kam ari aben pumũnho kumex ne kôt Metĩndjwỳnhmã mexmẽ rax jarẽho kumex ne kam arỳm kum Metĩndjwỳnh pyman abenmã kum, —Atemã mỳjja mexkumrẽx ne gu me arỳm jakam omũ, ane.

Rewi mã Jejukôt bikamẽnh.

Mat 9.9; Mak 2.13

²⁷Nhym kam Jeju me kurũm tẽ. Tẽn kute pi'òk kaprĩo atom djwỳnh'ỳr bõx ne omũ. Idjibê Rewi. Pi'òk kaprĩ nhũrkwãkam ne bẽnjadjwỳr bajtemmã pi'òk kaprĩo atomo nhỹ. Nhym Jeju 'ỳr bõx ne omũn kum, —Gop amrẽ ikôt ajkamẽn gop ikôt ar aba, ane.

²⁸Nhym tu ekruux ne kàjmã djan mỳjja kunĩ kangan mã kôt ajkamẽ.

²⁹Ne kam me krãptĩmẽ ro'ã ò kwỳ krẽn rax kadjy memã djwỳmẽ mry gan kadjy memã arẽ. Nhym me kute bẽnjadjwỳr bajtemmã pi'òk kaprĩo atom djwỳnh krãptĩn bõx nhym ajte atemã me jadjwỳ kwỳ bõx, Rewi nhũrkwãkam bõx ne ò kwỳ krẽno kumex, ar kutã ò kwỳ krẽno kumex.

³⁰Nhym kam mekbê pardjêumẽ me kute Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnh omũn bẽn prĩkam kabẽno krĩ, Jejukôt ba djwỳnh'ã kabẽn ne kum, —Mỳkam ne gar me kute pi'òk kaprĩo atom djwỳnhmẽ me axwemẽ akàn aro'ã anhõ kwỳ krẽno akumex ne kôt akõmo akumex? ane.

³¹Nhym kam Jeju memã kum, —Djãm me mex'ỳr ne me kane djwỳnh mrã? Kati, me kanê'ỳrbit ne me kane djwỳnh mrã.

³²Badjwỳ ne ba me axwe'yr tē. Djām we me katàt mrānh'yr ne ba tē? Kati, me axwe'yr ne ba tē, ije amiwỳr me 'wỳrmã. Me kute ikabēn mar ne amim kator ne wānh axwemã irer ne kute iwỳr amijo akēxmã ne ba me'yr tē, ane.

Me kute amijajbur jabej Jeju kukjēr.

Mat 9.14; Mak 2.18

³³Nhym me ajte kum, —Ota Djuãokôt ba djwỳnh kute Metĩndjwỳnhmã amijarēnh kadjy amijajbun ba. Nhym mekbê pardjēu nhõ me ja me kudjwa ã ane nhym bep akôt ba djwỳnhbit ne mã akun kôt kôm ar ba, ane. Ar kute Metĩndjwỳnhmã amijajbur kêt, ane.

³⁴Nhym kam Jeju memã kum, —Nà, ikôt ba djwỳnh dja mã aku. Ga me kute abenã me rēnhkam me àkur rũnhja pumũ. Djām me kute abenã me rēnhkam me àkur ngy got? Me kute abenã me rēnhkam ne me mrāmri àkur rũnhkumrēx. Abenkam kĩnh ne õ kwỳ krēno kumex. Djām me kute mỳjja jakam amijajbur got? Djām me mjēnmē abentã ku'êri àkur punu got?

³⁵Nhym bep amũ akati 'õkam, dja me me aêrbê mekbê mjēno tỳm ne pa 'amỳn mã o tē. Nhym me arỳm kam kaprĩre ne kam amijajbun ajbit ma, kôtbit amak bē:no nhỹn õ kwỳ krēnja kêtikumrēx ne. Nãm ã Jeju amijã me mjēn jakreo ane.

³⁶Ne kam ajte memã amikukràdjà ny'ã memã mỳjja jakren arē. —Nhỹnh got me'õ inòkà ny 'õ byn kadjô, mex katikôt kadjôn kute tũmja'ã ir ne kute o mexmã? Kati, nãm ren o anen ren amibê nyo ajkē nhym nymē tũmja ren aben pyràk kêt ne.

³⁷Ne ajte nhỹnh got me'õ mrykà tũm, mekbê idjaer kukãmãre ne me mrykào ngõnh nhinhujabjēti, nhỹnh got me'õ mrykà tũm, mrykà kadjàkam pidjô kangô ny ru, pidjôbê uba kangô ru. Nãm ren ane nhym ren ajkatõr ne ajkapĩ. Kangô nymē tũm kute abenkam o bikàr ne runhkam ne ren ajkatõr ne ajkapĩ, nhym mrykàdjwỳ arỳm punu.

³⁸Kati, mrykà nykam dja pidjô kangô nyja ru.

³⁹Nhym ajte nhỹnh got me'õ kute pidjô kangô tũmbito kōmo ban ny kakin kum ny djānh? Kati, arỳm tũmbito amiprāk ne kam, “Ije bep kangô tũmbit

ne ành”, ane. Nãm ã Jeju kute memã kukràdjà tũm'ã pidjô kangô tũm jakren kute kukràdjà ny'ã pidjô kangô ny jakreo anen kam memã arẽnh pa.

Ruka 6

Memã pi'òk ràràr'ã ujarẽnh.

Mat 12.1; Mak 2.23

¹Ne kam pi'òk ràràrkam Jeju pur katikôt tẽ. Nhyim kôt ba djwỳnh kôt mō. Kôt mōn arỳm kum prãm ne mōrmã bàygogo 'y nhikẽn mōrkôt ngãnh ne amijajkwamã rẽnho mō.

²Nhyim kam mekbê pardjêu ar omũn arkum, —Ije tô mã ne gar arỳm nẽ? Pi'òk ràràrkam ne me tyk djà kêt djà. Me kute pi'òk ràràrkam mỳjjao anhỹr kêt. Me tũmre ne me ta kukràdjàkôt mã me babê uma. Me kute pi'òk ràràrkam mỳjja kupênh kêt. Kambit ne me tyk djà kêt djà. Mỳkam ne gar ã ar o anhỹro aba?

³Nhyim kam Jeju memã kum, —Kê, djãm me aje Metĩndjwỳnh kabẽn'ã pi'òk no'òkjadjwỳ pumũnh kêt? Djãm me aje me bakukãmãrebê Dawi'ã ujarẽnhja pumũnh kêt, Metĩndjwỳnh kabẽnkam me aje Dawi'ã ujarẽnhja pumũnh kêt? Ë, Dawi arkum prã:mã.

⁴Nhyim Dawi Metĩndjwỳnh nhũrkwãmã wadjàn djwỳ byn kukrẽn kam kôt ar tẽm jamãdjwỳ kungã, nhyim ar kukrẽ. Djwỳ me kute Metĩndjwỳnhmã òrja tãm ne kubyn kukrẽn arkum kungã. Metĩndjwỳnh nhõ djwỳ ne me kàtàm kute kur kêtukumrẽx. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnhbit ne kute kur. Nhyim bep Dawi ta ne tu kubê kukrẽ. Nhyim kam me kute kum axwe jarẽnh kêt. Djãm me aje ja mar kêt? Ga me aje Dawimã axwe jarẽnh kêtja pumũ ne kam ikôt ba djwỳnhmẽbit ar imã ar ijaxwe jarẽ.

⁵Bep kati, ba ije amijo inhĩ ne me awỳr irwỳk ne ba inhõ pi'òk ràràr djwỳnh. Kam gèdja ba memã, “Kwãrĩk wãnh ga me kam mỳjja kupênh kêt, nàr kon, dja ga me jakam apên, nàr kam mỳjja kupênh kêt ne arek akrĩ”, ane. Tãm ne ja, ane.

⁶Nhym kam ajte pi'ôk rârâr 'ôkamdjwÿ me bikprôn timer djâmã wadjân kam kam memã Metĩndjwÿnh'ã ujarên timer dja. Nhym me'ô nhikra jarôxja nhÿ. Ubôk ne arôx ne.

⁷Nhym mekbê pardjêumẽ me kute Môjdjê kukràdjà mar djwÿnh arek Jejukam no tyn krĩ. Nhym pi'ôk rârârkam kute ikrao mex nhym me kute kôt kum kator ne kute kum, —Arÿm ne ga Môjdjê kukràdjâkôt amijo aba kêt, anhÿrmã ne me arek kam no tyn omũn timer krĩ. Mekbê pardjêumẽ me kute Môjdjê kukràdjà mar djwÿnh ne me ã Jejukam no tyn ar krĩ ba ane.

⁸Nhym bep ta, Jeju ta ne arÿm me kute ôkre kadjwÿnhbê amim 'ã karôja arÿm kuma ne kam me'ô nhikra jarôxjamã, —Amrê tẽn me ipôkri dja, ane. Nhym kàjmã djan 'ÿr tẽ.

⁹Nhym kam memã kum, —Ë, ba me bakukràdjà jabej me akukja. Nhÿnhja ne me bakukãmãre me bamã arẽ? Djâm pi'ôk rârârkam me baje mÿjja mex nhipêxmã nâr kon kam me baje mÿjja punu nhipêxmã? Djâm kam me baje me utâr nâr kon kam me baje me parmã, nẽn? ane.

¹⁰Ne kam ari ar me omũn kam ate ikra jarôxjamã, —On anhikra katât, ane. Nhym kam ikra katât ne. Arÿm ne ikra mexkumrêx. Arÿm ajte ikra katât ne ikrakumrêx.

¹¹Nhym kam ajte mekbê pardjêu ngry:k ne. Ngryk tÿ:x ne. Ne kam Jeju'ã abenmã karôo kumex.

Kute Ar kubê 12 janor.

Mak 3.13

¹²Nhym kam akati 'ôkam krãnhre'ÿr tẽn 'ã wabin nhÿ, kute Bãmmã kabênmã, Metĩndjwÿnhmã kabênmã. Kum kabêno ÿr ri nhym akati.

¹³⁻¹⁶Akati nhym kam amiwÿr kôt ba djwÿnh 'uwn amijo ar kwÿ pytàn amim ar umjuwn arkum, —Ba dja ba ar ajano, gar memã ijã adjujarên timer ajmã. Ar abê inhô àpên timer, ane. Nãm kute ar anor kadjy ar o 12 ne amijo ar utàn kam tũmràm ar ano. Ximão. Jeju kute kum Pedru jarên timer. ãngre. Ximãomẽ ãngre ar aben djâkam ikwã. Xijagu. Djuão. Piripi. Batormê. Matêu. Tôme. Xijagu 'ôdjwÿ. Kubê ne Aupêu kra. Ximão 'ôdjwÿ. Ximão tãm ne kum me

bajtemja kurêkumrêx, me bajtem kute meo baja kum me kurêkumrêx. Djuda. Xijagu kraja. Djuda Ikadji. Kute Jeju kurê djwÿnhmã kanga djwÿnhja. Be, Jeju kute tũmrãm ar anor ne ja.

¹⁷Ne kam kôt ba djwÿnhbê 12jamê ro'ã ruw ne pyka kênh'ÿr bôx ne kam kam meo dja. Nhyim me kôt ba kajgo ne me 'ã kumex. Nhyim me kâtãmjadjwÿ Jeju'ÿr môn bôx ne 'ã kumex. Pykabê Djudêja kurũm me krãptĩmê krĩraxbê Djeruxarê kurũm me krãptĩmê ngô rax nokà'ã pykabê Xirumê Xidômê kurũm me krãptĩmê. Me tãm ne me akàn Jeju'ã kumex. Me ja ne me 'ÿr akuprõ. 'ÿr bikprõnh ne kute kabên mar nhyim kute apÿnh me kanê djãri meo mexmã ne me 'ã akuprõ.

¹⁸Nhyim me karõ punu kute meo bajadjwÿ mekôt 'ÿr môn bôx nhyim kam mekam me karõ punuja jano nhyim me arÿm mex ne.

¹⁹Nhyim me itepato kute Jeju kupênh prãm. Nãm Jeju tu tÿxkumrêx nhyim kurũm uma apôx ne me kunõ mex. Kam ne me kunĩ kute Jeju kupênh prãmã.

Kute arkum kĩnh jarênh ne ajte kute arkum kaprĩ jarênh.

Mat 5.1

²⁰Nhyim kam meo mex pan kam kôt ba djwÿnh pumũn arkum, —Ë ar anhõ nêkrêx kêt wã, ar ga ne gar akĩnhkumrêx. Mÿkam? Bir, ar ga ne Metĩndjwÿnh ar akadjy bënjadjwÿr ne ar ar ajo ba.

²¹Ë, ar jakam amã prãmwã, ar ga ne gar akĩnhkumrêx. Mÿkam? Bir, ar ga dja gar ajajnekumrêx ne. Ë, ar jakam amÿrwã, ar ga ne gar akĩnhkumrêx. Mÿkam? Bir, ar ga dja gar akeket ne.

²²Ë, jakam me kum ar akurêja, ar ga dja gar akĩnhkumrêx ne. Ba ne ba amijo inhĩ ne me awÿr ruw ne kam ar me ajo iba. Ga me akwÿ amã ikĩnh ne iwÿr akuprõ ba kam ar ar ajo iba. Nhyim me kam kum ikurên kam ikôt kum ar akurê ne. Gar mã ikôt abikamênhkamdjwÿ me kum ar akurê. Gêdja me te wãnh kum ar akurên bõm ar arên ar ajaprÿn ar ajaxweo ar apytà,

²³gar tu akĩnhkumrêx ne ate akĩnh katin amijara tatak ne. Mÿkam? Bir, dja Metĩndjwÿnh ar amã o pãnh rax ne. Kàjkwakam gêdja ar amã o pãnh mex

ne. Kàjkwakam kute ar amã o pãnh mex ja dja gar amikukãm aman ate akĩnh kati. Nãm me tũmre ã axwe anen me kamingrãny kajmã'ã ã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽn djwỳnho bikẽnho bao ane. Gar arỳm kam kàjkwakam me kĩnhkumrẽx ne ar baja pumũ, ane. Nãm ã Jeju arkum ane. Ne kam ajte me õ nêkrẽx kumexjamã kabẽn ne memã kum,

²⁴—Nhym bep me anhõ nêkrẽx krãptĩwã me ga dja ga me akaprĩ rax ne. Bir, mỳkam? Jakambit akĩnh djà kajgokam. Gêdja ã apêx ne ajte amũ kêtikumrẽx.

²⁵Ne me jakam ajajnewã, me ga dja ga me akaprĩ rax ne. Mỳkam? Bir, me ga dja ga me amã prãm ne. Ne me jakam akeketwã, me ga dja ga me akaprĩ rax ne. Mỳkam? Bir, me ga dja ga me abixangrin kam amỳro akumex.

²⁶Ne me kunĩ kute abenmã me amex jarẽnho kumexja me ga dja ga me akaprĩ rax ne. Mỳkam? Ga me axwe pumũ. Ga me kum me axwebit kĩnh ne kute abenmã me mex jarẽnho kumexja pumũ. Nãm me tũmre ã axwe o anen me kamingrãny kajmã'ã kum me 'êxnhĩbit kĩnh. Me 'êx ne kute amijo Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho bajabit ne me kum me kĩnh ne abenmã ã me mex jarẽnho kumexo ane. Kam ne me kamingrãny me tũmre kôpdji'ã kum me axwe, me 'êxnhĩbit kĩnh ne kute abenmã me mex jarẽnho kumexja. Nãm ã Jeju memã anen kam kôt ba djwỳnhmã kum,

Jeju kute arkum, “Amã akurê djwỳnh jabê” jarẽn.

Mat 5.38; Ruk 23.34; Kar 7.60; Rô 12.14

²⁷—Ë, ba ajte ar amã ikabẽn 'õ jarẽ, gora ar ikabẽn ma. Gora gar tu amã akurê djwỳnh jabê. Gora me kum ar akurêja dja me te ar ajo ajkẽ gar akrànãmã amã me abên ar meo aba.

²⁸Gora ar me kute ar adjũnwãmã tu akabẽn mex jarẽ. Gora ar me kute ar ajo bikẽnha tu Metĩndjwỳnhmã me arẽ gê meo djuw mex.

²⁹Gêdja me'õ ar ajõ nhinebê kurwa ga 'ỳr akẽx gê aktã anhinebê kurwa. Gêdja me'õ ar ajõbê inòkà by ga tu kum kanga. Nhym ajte akà 'õ'ã ajwỳ ga ajte akà 'õdjwỳ byn kôt kum angã.

³⁰Gêdja me'õ mỳjja 'ã ajwỳ ga tu kum kanga. Gêdja me'õ abê anhõ mỳjja 'õ by ga tu kum kangakumrẽx. Kwãrĩk wãnh ga akubyn 'ã 'wỳr kêt.

³¹Djã nãm me ar ajõo ajkẽ ga akĩnh ne? Kati, nã gãm akaprĩre. Bir be, kam dja gar ã me jao anhỹr kêtikumrẽx gẽ me adjwỳnhdjwỳ kaprĩ kêt. Nàr kon, djã nãm me ar ajõkam mex ga akaprĩ? Kati, nãm me ar akam mex gar akĩnhkumrẽx ne. Bir be, kam dja gar ã me jakam amexo ane gẽ me adjwỳnhdjwỳ kĩnhkumrẽx.

³²Ë, ba ar amã arẽ. Me kum ar ajabê gar amipãnh amã me abêkumrẽxja bãrãm kam dja ba ar amex jarẽnh jabej? Kati, ã, me axwe ne me kum õbikwabit jabê, kum aktã aben jabê ne kam kum me kàtãmja kĩnh kêtikumrẽx. Be, dja gar gadjwỳ amã anhõbikwabit jabê, djori kam mex? Kati, ar ikõt aba djwỳnhkam gẽdja gar tu amã me abêo tuknĩ. Ar amã anhõbikwa jabên kam kõt amã akurê djwỳnhdjwỳ jabê.

³³Nhym ajte me ar akam ukaprĩ gar amipãnh mekam adjukaprĩ, bãrãm kam dja ba ar amex jarẽnh jabej? Kati, ã, me axwe ne me õbikwakambit ukaprĩ, aktã abenkam ukaprĩ ne kam me kàtãmjakam ukaprĩ kêtikumrẽx. Be, dja gar gadjwỳ anhõbikwakambit adjukaprĩ, djori kam mex? Kati, ar ikõt aba djwỳnhkam gẽdja gar tu me kunĩkam adjukaprĩo tuknĩ, anhõbikwakam adjukaprĩn kam kõt akurê djwỳnhdjwỳ kam adjukaprĩ.

³⁴Nhym ajte me ar amã mỳjja ngã gar kam amipãnh memã mỳjja ngã, bãrãm kam dja ba ar amex jarẽnh jabej? Kati, ã, me axwe ne me aktã aben pãnh abenmã mỳjja nhõro ba. Nãm me akubyn abenmã 'ãnh õro ba. Be, dja gar gadjwỳ me kute akubyn ar amã mỳjja nhõrmãbit mỳjja ngã, djori kam mex? Kati, ar ga, ar ikõt aba djwỳnhja dja gar tu memã mỳjja nhõrkumrẽx ne kam pãnhkam amak kêt.

³⁵Bir be, ar ga dja gar amã akurê djwỳnh jabêkumrẽx ne kam adjukaprĩ ne tu kum mỳjja kajgo ngã. Kute akubyn amã pãnh mỳjja 'õ nhõrmã pãnh kam amak kêt. Metĩndjwỳnh pymati tãm gẽdja ar amã o pãnh ra:x ne. Gar kam arỳm abê Metĩndjwỳnh krakumrẽx. Mỳkam dja gar ã meo ane? Bir, Metĩndjwỳnh ne tu me õdjỳ, me axwekam ukaprĩ.

³⁶Kam dja gar kàjkwakam Abãm'ã amijakren mekam adjukaprĩ.

Mete me'ã axwe rẽnh nẽje memã kabẽn.

Mat 7.1; Rô 2.1; Xij 4.11

³⁷Kwãrĩk wãnh gar me'ã axwe rēnh kêt. Dja gar me'ã axwe rē nhyṁ me amipãnh ar ajã axwe rē, nàr Metĩndjwỳnh ar amã axwe jarē. Kwãrĩk wãnh gar me axwemã akator kêt ne memã pãnh jarēnh kêt. Dja gar me axwemã akato ne memã pãnh jarē nhyṁ me amipãnh ar ajaxwemã katon ar amã pãnh jarē, nàr Metĩndjwỳnh ar amã pãnh jarē. Nhyṁ bep kati, gêdja me kute ar akam amikràja gar tu o abiknorkumrēx gê me amipãnh ar gadjwỳ tu ar ajaxweo biknorkumrēx ne.

³⁸Gora ar memã anhōdjành ne tu memã angã. Gê me kam amipãnh ar amã òdjànhkumrēx ne ar amã mỳjja ngã. Dja Metĩndjwỳnh ar amã o pãnh rax ne. Kute mrãmri ne me kute akubyn abenmã djwỳ ngrà nhōr kadjy kute ngōnhkam ngjēnh ne ajte kute à'ak ne kum o'uk ne iby ngjēnh nhyṁ akà'ã bikapĩnja pyràk. Dja ã Metĩndjwỳnh ar amã òr raxo ane. Bir be, kam dja gar Metĩndjwỳnh kudjwa memã òr rũnh nhyṁ kam me akubyn ar aje memã òr 'ãnh ar amã kungã, ane. Nãm Jeju ã kôt ba djwỳnhmã arēho ane.

³⁹Ne kam ajte apỳnh mỳjja djàri arkum 'ã ujarēnh jakreo tē. Ne kam arkum, —Djãm me'ò no rãja kute me'ò no rãjamã kum, “Amrē, ba amã kô 'amỳn katàt ajo tē”, anhỹrmã? Kati, gorēn kum kô 'amỳn o mōn ren ar ro'ã krekam tỳm, ane. Be, me axwe rã'akam dja me amũ me jamã axwe jarēnh kêt. Me axwekam ne me kute me no rã pyràk.

⁴⁰Djãm me'ò kute mỳjja mar kêtja kute me'ò kute mỳjja mar raxja jakrenh got? Kati, nhyṁ bep djãm me'ò kute marja pĩne kum arēn kum akre nhyṁ kam arỳm ar aben pyràk ne. Bir be, ar aje Metĩndjwỳnh kukràdjà mar tũmja amijãno dja. Dja me nyre ar ajã amijakren kam kute ar apyràk.

⁴¹Mỳkam ne ga akamy nokam pyka jaũmjabit pumũn kam ga anokam pĩponhtija pumũnh kêt ne?

⁴²Djãm aje akamymã kum, “Akmere, amrē ba amã anokam pyka jaũmwã kaba”, anhỹrmã? Ne kam ga anokam pĩponhtiwã pumũnh kêtikumrēx ne. Aje aminokam pĩponh pumũnh kêtikum we ã kum ane. Kê. Mrãmri ne ga apunu rax ne kam ajajkwakambit ajte amimexo amra. Akumrēx gêdja ga

aminokam pīponhtiwiã kaban kam arīt mex ne arỳm amikôt akamy nokam pyka jaũm ngrire wã kaba.

⁴³Ne ajte jadjwỳ, ě, djãm pidjô mex, pidjô djànhjakam pidjô punu apôx got? Nàr kon, djãm pidjô punukam pidjô djành apôx got? Kati, apỳnh pidjô bàri djàri ne kam ô apôx.

⁴⁴Ô ne parbê rôrôk ne ikwãn kam o bàrio amirīt nhym me kôt kum apôx. Pidjô punukam ô punu apôx, nhym ate pidjô mexkam ô mex apôx. Ga rojkàkrekam tyrti apôx kêtja pumũ. Ga ajte prêxkamdjwỳ katêbàri apôx kêtja pumũ.

⁴⁵Bir be, nãm ã mebêngôkredjwỳ ane. Nãm me ôkre kadjwỳnhbê kaběn mex man arỳm kaběn mexo memã amijo amirīt. Nhym me ajte ôkre kadjwỳnhbê kaběn punu man arỳm kaběn punuo memã amijo amirīt. Nãm me ôkre kadjwỳnhbê mỳjja kumex ma nhym kam amrê bôm ajkwa krekremẽ ôto'ỳr apôx nhym me kam arẽnho ba. Arẽnho ban kam arỳm memã amijo amirīt. Mex nàr axwe ja o memã amijo amirīt. Kute mỳjja ô kute bàrio amirīt ja pyràk.

Me'õ ar kute kikre'ã amijakremã memã arẽnh.

Mat 7.24

⁴⁶Ě, ba ajte ar amã ja jarẽ. Mỳkam ne gar imã “Běnjadjwỳr, Běnjadjwỳr” anhỹro aban ajte ikaběnkôt ar amijo aba kêt ne.

⁴⁷⁻⁴⁸Ě, ba ar amã arẽn kikre'ã me ajakre. Me'õ iwỳr akẽx ne kute ikaběn markumrẽx ne ikaběnkôt kute ar amijo baja ne kute mrãmri ne me kute kikremã kre jabjê:n kam kam par pymjỳr ne kam iby kěnmẽ pyka rěnh ne kute kum o'uk ne 'ã kute kikre nhym te ngô tàm ne kute kangõnh nhym mrãmri ku'ê tỳxja pyràk. Kum kre jabjêkam ne mrãmri ãm tỳx ne. Nãm ã me kute amim ikaběn mar tỳx ã ane.

⁴⁹Nhym bep me'õ kute ikaběn mar kajgo, kute ikaběnkôt amijo ba kêtja ne kute mrãmri ne me kute tu pyka krākà'ã par pymjỳr. Kre krãne kam kute par pymjỳr ne kute 'ã kikre pyràk. Nhym 'ã ngô tàm ne kute kàjbê me'ã rěnh nhym rôrôkja pyràk. Djã nãm kàjbê kukẽ nhym ban rôrôk got? Kati, nãm tu

ator nhym ban gru: ane. Dja me'õ kute ikabën mar kêt'õ ã ane, ane. Nãm ã Jeju arkum ujarënh ãmo anen memã ujarënh pa.

Ruka 7

Krākamngônh nhõ bënjadwỳr kute tu amim Jeju kamnhĩxkumrëx.

Mat 8.5

¹Ne kam ate krĩbê Kapana'ỳr tẽ. Mã 'ỳr tẽn bõx.

²⁻³Bõx nhym krākamngônh nhõ bënjadwỳr arỳm kuma, kubê ne krākamngônhre krãptĩbê 100 nhõ bënjadwỳr arỳm kuma, bõxkõt kuma. Kubajtem. Arỳm kuman kam 'ỳr mebêngêtte kwỳ jano. 'Ỳr mebêngêttebê idjaer kwỳ jano. Õ àpênh ne kanê tỳx ne nõ. Arỳm tyk'ỳr. Arỳm arkatin nõ. Kum õ àpênh jabêkumrëx ja ne kubê kanên nõ nhym kam kadjy Jeju'ỳr ar ano. Ar kute kum arënh nhym 'ỳr tẽm ne kute kum õ àpênh mexmã ne 'ỳr ar ano.

⁴⁻⁵Nhym ar mõi Jeju'ỳr bõx ne kam kum o no katon kum, —E kum bep tãmja ne mexkumrëx. Mrãmri dja ga 'ỳr tẽn kum õ àpênh pytà. Nãm kum me bakĩnhkumrëx ne arỳm me bamã me babakprõnh djà nhipêx ne. Dja ga on 'ỳr tẽ, anhỹro ku'ê.

⁶⁻⁷Nhym kam 'ỳr tẽ. Bit 'ỳr tẽn 'ỳr kikre tẽpo tẽ nhym krākamngônh nhõ bënjadwỳrja ajte kutã õbikwa kwỳ jano. Nhym ar kutã tẽn kajpan kum, — Bënjadwỳr, on dja ga akẽx ne. Krākamngônh nhõ bënjadwỳr ne ar imã, “Ar tẽn kum arẽ gê on amũ akẽx”, ane. Bar kam akutã tẽ. Nãm amã, “Ibënjadwỳr kaak, ibënjadwỳr ngrirekam ne ga inhũrkwãmã adjàr ba ipijàm karõ amã ane. Ingrire, ikàtàmkam ne ba ba akutã itẽm kêt ne, amikam ipijàmkam. Dja ga tu akabënobit inhõ àpênh mex nhym arỳm mexkumrëx ne.

⁸Inhõ bënjadwỳr ne imã kabën, kute raxo ijakrenhja ne imã kabën ba kabën man kõt amijo iba. Ne kam ajte ba ibê me krākamngônhre nhõ bënjadwỳrkam ba memã ikabën nhym me ikabënkõt amijo ba. Ba me'õmã kum, “Ỳr tẽ”, ane nhym arỳm 'ỳr tẽ. Ba kam ajte me'õmãdjwỳ, ‘Amrẽ tẽ’, ane nhym arỳm amrẽ tẽ. Ba inhõ àpênhmã, ‘On mỳjja kupê’, ane nhym arỳm

mỳjja kupê. Kam ne ba amã, ‘Aběnjadjwỳr djwỳnhkam dja ga akaběnobit o mex ne’, ane.” Nãm ã krãkamngôn nhõ běnjadjwỳr amã ane, ane.

⁹Nhym Jeju ar kaběn man kam arkam no tyn djan ôkre kadjwỳnhbê amim, —E kum be nãm tu amim ikamnhĩxkumrêx ne, ane. Ne kam me itepato kôt môrja'ỳr akêx ne memã kum, —Ë, ba me amã arê. Nhỹnh ne me babê idjaer 'õ ã kute tu amim imaro anhỹr? Kati, kêtumrêx. Nhym be nãm tãwã, tãwã kubajtem ne gêt tu amim ikamnhĩxkumrêx ne, ane.

¹⁰Nhym kam krãkamngôn nhõ běnjadjwỳr nhõbikwaja akubyn kikremã tẽ. Kikremã tẽn bõx ne kanên nôrja pumũ. Nhym mexkumrêx ne, arỳm à kêt ne nhỹ. Tãm ne ja.

Kute me'õ tyk akubyn o tĩn.

¹¹Nhym kam akati ngrêre nhym Jeju krĩ 'õmã tẽ. Krĩ nhidjibê Naĩmã tẽ. Nhym kôt ba djwỳnhmẽ me kàtàm krãptĩ kôt mõ.

¹²Nhym kam Jeju meo mõ. Meo mõi ã krĩ tẽpo mõ. Nãm bit krĩo rãm ne jao mõ nhym Ar kubê kra tykjao mõi o kajpa. Kikre bu'ã kẽno kô kayr jajkwa krekemã o aben kajpa. Amrêbê me'õbê mjên tyk nhym kam kraja adjwỳnhdjwỳ kôt kubê ty. Kute amikamã kra pydjìn irja ne kubê ty. Nhym me kam kẽnkre'ỳr o mõi o kajpa. Me krãptĩ ne me kẽnkre'ỳr bit o mõ, bit kute mekbê idjaer kukràdjàkôt kẽnkrekam adjarmã.

¹³Nhym Jeju me'õ nija pumũn kam kum kaprĩ: ne kum, —Kwãrĩk wãnh ga amỳr kêt, ane.

¹⁴Ne kam 'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽn kam 'ã nôr djàbit kupê. Nhym ar kute o môrja, tyko môrja, o mõi tỳx katikôt kum o dja. Nhym kum kaběn ne kum, —Akmere, ba amã arê. Ë, on kàjmã nhỹ, ane.

¹⁵Nhym ekruux ne kàjmã nhỹn kam kaběno nhỹ. Nhym Jeju nãmã kungã.

¹⁶Nhym me kunĩ madjà kreti ne kum uman kam Metĩndjwỳnhmã raxmẽ mex jarẽnho kumex ne abenmã kum, —Ota Metĩndjwỳnh kaběn jarẽnh djwỳnh rax 'õ me bakam kato, ane. Ne ajte, —Metĩndjwỳnh ne arỳm õ me baja 'ỳr bõx, ane.

¹⁷Nhym me kam abenmã Jeju jarêho kumex ne amũ abenmã arêho prõt ne. Nhym pykabê Djudêjakam me ja kuma. Nhym amũ bu'ã pyka ja kunĩkõt me abenmã arên kuma.

Djuão'ã ujarênh.

Mat 11.2

¹⁸⁻¹⁹Nhym Djuão kõt ba djwýnhdjwý arým kuman Djuãomã arê. Nhym adjwýnhdjwý kuma. Mekbê ijê djâkam nør rá'ãkam ne ar kum mýjja ja kunĩ jarê nhym kuma. Kuman kam amiwýr ar ku'uw, amiwýr kõt ba djwýnh 'uw, ar amãnhkrut ne ar ku'uw ne arkum, —Ë, ar Jeju'ýr tẽn kum, “Djãm ga ne Metĩndjwýnh amrêbê me imã ajarê ga arým bõx. Nàr kon, dja ba me atemã 'õdjwý jabej ajkam ama”? ane. Djuão ne ã arkum anen kam ar ano. Bẽnjadjwýr djwýnh'ýr ar ano. Ar kute omũnh ne tẽn ne kute Djuãomã arênhmã ne 'ýr ar ano. Nhym ar 'ýr tẽn bõx.

²⁰Bõx ne kum, —Djuão kute ngõnhmã me angjênh djwýnh ne awýr ar ijano ne ar imã, “Ar tẽn kum, ‘Djãm ga ne Metĩndjwýnh amrêbê me imã ajarê ga arým bõx? Nàr kon, dja ba me atemã 'õdjwý jabej ajkam ama’? ane.” Nãm ã arkum ane.

²¹Nhym kam Jeju arek me utàro dja. Me apýnh kanê djàrimẽ, apýnh me tokry djàrimẽ, me karõ punu kute meo bamẽ, me no rãmẽ, me ja ne meo mexo dja. Me krãptĩ ne meo mexo dja. Djuão kõt ba djwýnh kute omũnh ne akubyn 'ýr tẽn ne kute kõt kum arênh nhym kute marmã ne arek me utàro dja.

²²Ne kam arkum, —Ar'ýr tẽn Djuãomã arê. Ba ne ba arým me'ýr bõx ne me utàro dja nhym me no rá arým rĩt, me te jakry arým mrã, me ã kajêkam tê arým kà mex, me amakkre kêt arým amakkre mex ne ajkam ama, nhym me tykjadjwý arým akubyn tĩn ne, nhym me me õ mýjja kêt jamãdjwý kabẽn mex, kabẽn ny kàj bê arê. Bir be, ar aje ije meo mexkõt ipumũnhja dja gar tẽn kõt Djuãomã arê, ane. Ne ajte kum,

23—Me'õ kute tu amim imar ne kute õkre kadjwỳnhbê ijã amim, “Djãm tãm, nàr kon atemã”, anhỳr kêt, tãm dja kĩnhkumrẽx, ane. Nãm ã Jeju Djuão kôt ba djwỳnhjamã ane. Nhym ar kuman kam mã 'ỳr akubyn tẽ.

24Ar tẽm tekrekam memã Djuão jarẽho dja. Me krãptĩjamã arẽho djan memã kum, —Nã gãm me aje Djuão pumũnhmã mỗ, kapôt kukritkam mỗ. Mã ne kute? Me bõreja pumũ. Bõre ne kôk o wabên ari ar adjuw. Mũm wabên adjuw. Nhym pãnh wabên mũm adjuw. Ne ari ar adjuw. Djãm ã Djuão kute anhỳr? Djã nãm ã memã kabẽn jarẽho ane? Djã nãm me jamã kabẽn 'õ jarẽ ne kam ajte me umaje amũ me jamã atemã kabẽn 'õ jarẽ? Kati, nãm tu katàt memã kabẽn jarẽnhkumrẽx ne, tu kum me uma kêt ne kabẽn pydji memã arẽho tẽ, kabẽn tãm jarẽho tẽ.

25Djã nã gãm me aje Djuão pumũnhmã 'ỳr aba nhym kubẽkà mex jangij ne o ba? Kê, me kute kubẽkà mexbit jangjênh ne kute 'ã amibẽno baja ne me bẽnjadwỳr rax nhõ kikretikambit ar ba, ikra kêt, àpênh kêt mex ne ar ba.

26Bir be, nhym mỳj ne ga me aje omũnhmã mỗ? Djãm Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnh djwỳnh 'õ ne ga me aje omũnhmã mỗ? Nà, tãm. Tãm. Ba me amã arẽ. Djuão ne Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnh djwỳnh kunĩ kuràm raxi.

27'Ã ne amrẽbê Metĩndjwỳnh pi'òk no'òkkam me amã, "Ota ba akukãm ajã ujarẽnh djwỳnh 'õ jano, kute akukãm me akre nhym me kute mar ne akutêp kute axwemã irern katàt amijo bamã. Kute mrãmri ne me kute me bẽnjadwỳr rũnh kutêp katàt pry jadjwỳrja pyràk", ane.

28Ba me amã arẽ. Djuão ne me kunĩ kuràm raxi. Nhỳnh ne me'õ nã tikkre kurũm kator'õ raxo kute Djuão jakrenh? Kati, bep Metĩndjwỳnh me kadjy bẽnjadwỳr ne kute ar me utàr ne meo baja, me ja'õ ne te kàtàm mex ne kute raxo Djuão jakrenh mexi.

29Nà, Djuão ne rax nhym me kunĩ Djuão kabẽn ma. Nhym me axweja, me kute bẽnjadwỳr bajtemmã pi'òk kaprĩo atom djwỳnhdjwỳ me kudjwa kabẽn ma. Nãm me Djuão kabẽn man õkre kadjwỳnhbê amim, “Mrãmri ne Metĩndjwỳnh katàt meo ba”, ane. Nhym Djuão arỳm ngõnhmã me angij.

³⁰Nhym bep mekbê pardjêumě me kute Môj djê kukràdjà mar djwỳnhmě, me ja ne me Metĩndjwỳnhbê amikati. Metĩndjwỳnh kute amim me'ã karõ ne me mar kêt ne ar kubê amikatio ba. Nhym Djuão kute ngõnhmã me angjênhmã nhym me ate ar kubê amikatio ba.

³¹Ije tô mỳj'ã got ba me akamingrãny jakre? Mỳj ne ga me aje uràk?

³²Nã gãm me aje me prĩre mỳjja kam kĩnh kêt pyràk. Ga me me prĩre kikre kabem krĩn kute abeno bixaêr baja pumũ. Ar ja ne ar ar jamã kaběn ne arkum, “Gwaj bakĩnh katio dja, gwaj babixaêro dja ne ngõtàx à'ak”, ane. Nhym ar kum, “Waj, ar ibixaêr prãm kêtê. Ar itor prãm kêtê. Ar imã wã kĩnh kêtê.” Nhym ajte arkum, “Gwaj bamỳr kati mãn o nhỹ.” Nhym ar, “Kê, wajre. Ar imã kĩnh kêtê. Ar imỳr prãm kêtê.”

³³Djuão kute ngõnhmã me angjênh djwỳnh ne me awỳr bõx. Nãm amijajbu:n kute uba kangõo kõm kêt ne ar ba, ga me amã kĩnh kêt ne kam we, “Nãm ajbã. Me karõ punun ar o ba nhym ajbã”, ane. Be, nã gãm me aje me prĩre pyràk ne amã ja kĩnh kêt ne ajte amã jadjwỳ kĩnh kêt ne.

³⁴Nhym bep ba ne ba mrãmri gêt amijo inhĩ ne me awỳr bõx ne me akam idjàkur iban kõt ikõm iba ga me kam amã ikĩnh kêt ne we ijã, “Kê, tãwã ne kum prãm̃ti, kum uba kangõ djànhti.” Ne we ajte ijã, “Me kute bẽnjadjwỳr bajtemmã pi'òk kaprĩo atom djwỳnhmě me axweobit ne õbikwa”, anhỹr ar o aba.

³⁵Djãm Metĩndjwỳnh jamak punu got? Axwe amak mex ne prĩne kute amikukãm mỳjja kunĩ mar ne Djuão kute amijajbur ne ar bamã ano. Ne ajte amikukãm umarkam badjwỳ ijano. Ije amijajbur kêtãmã ijano. Nhym kõt me amak mex, me amikukãm umar, ar ipumũn kam õkre kadjwỳnhbê amim, “Mrãmri ne Metĩndjwỳnh mexkumrẽx ne amẽ ar ano”, ane. Nãm ã Jeju memã ane. Tãm ne ja.

Me'õ ni jaxwe kute me kudjỳ djào Jeju par kudjỳ.

³⁶Nhym kam mekbê pardjêu'õ nhidjibê Ximão ne Jejumã kum, —Amrê tẽn ikutã anhõ kwỳ krẽ, ane. Nhym kam kutã õ kwỳ krẽnmã tẽn bôx ne nhỹ. Nhym me abenmã arẽ.

³⁷Nhym me'õ nire arỳm kuma. Me'õ nija ne axwe ne krĩ tãm kam arĩk ar ban kam Jeju tẽm ne mekbê pardjêu'õ nhũrkwākam õ kwỳ krẽno ỹrkõt arỳm kuma. Arỳm kuman kam 'ỳr tẽ. Nãm ngõnh mexte, kẽn jakareo ngõnhkam me kudjỳ djào ipun kubyn 'ỳr o tẽn o bôx.

³⁸O bôx ne burũm ibôn mỳro nhỹ. Parbê mỳro nhỹ nhym no kangô prĩne Jeju par kumrã. Par kumrã nhym kam ta amikĩo par ngrà. Kum Jeju kĩnhkam 'ỳr tẽn bôx ne omũn kam amikam pijàm ne kam muw ne prĩne no kangôo par kumrãn kam amikĩo par ngrà. Ne kam par kaô. Kum abêkam par kaôn kam me kudjỳ djào par kudjỳ.

³⁹Nhym mekbê pardjêu'õ kutã Jeju õ kwỳ krẽno ỹrja arỳm omũ. Arỳm omũn kam õkre kadjwỳnhbê amim, —Be, Jeju kute mar kêt. Bep Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnh djwỳnhkumrẽx ne ren arỳm kuma. Mỳj me'õ niwã ma, arĩk ar baja ren arỳm kõt kuma, me'õ axwe kute kupênhkõt ren arỳm kuma. Ren kuman ren aminêje ano. Bep kati kute mar kêt. Kute Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnh mar kêt, kàtàm. Nãm ã õkre kadjwỳnhbê amim ane.

⁴⁰Nãm ã ane nhym Jeju arỳm kuman kam kum, —Ximão ba amã ikabẽn jarẽ, ane. Nhym, —Ã, bẽnjadjwỳr, aj rã'ã, ane.

⁴¹Nhym kum, —Ë, me'õ ne ar amãnhkrutjamã pi'òk kaprĩre ngã. Nãm jamã pi'òk kaprĩ ngrireo 50 ne kungã. Ne ajte jamãdjwỳ pi'òk kaprĩ raxo 500 ne kungã.

⁴²Nhym ar ja amẽ te akubyn kute kum o pãnhmã. Te o ane nhym kam kute arkum pi'òk kaprĩ nhõr djwỳnhja arkum, “Kwãrĩk wãnh imã o pãnh kêt. Dja ba tu o akno”, ane. Bir be, nhym gêdja kum abê rax ne? ane.

⁴³Nhym kam Ximão Jejumã kum, —Kon, birãm tãwã, kute kum rax ne õr ne kute pãnh tu o biknorwã gêdja kum kĩnh rax ne, ane. Nhym kum, —Nà,

kôt ne ga aje arēnhwã, ane. Nija ne axwe rax. Ba arým axwe kunĩo aknon kum pãnh jarēnh kêt ne. Kam ne kum ikĩnh rax ne, ane.

⁴⁴Ne kam nija'ÿr akēx ne Ximãomã kum, —Ë, djã nã gãm nija pumũ? Be, nã bãm anhũrkwãmã wadjà ga aje imã ngô nhõr kêt, ije amipar ku'õnh kadjy aje imã õr kêt. Nhyr bep tãmja ne no kangôo ipar kumrãn kam amikĩo ipar ngrà.

⁴⁵Ga ne ga amã ikĩnh kêt kam aje inhine kaõr kêt nhyr bep tãmja ne ibõx totokbê arek ipar kaõro nhỹ.

⁴⁶Ga ne ga aje ikrã ngrãnh kêt nhyr bep tãmja ne me kudjy djào ipar kungrà. Tãmja ne kum ijabêkumrēx ne prĩne ijo djuw mex ne.

⁴⁷Kam ne ba amã, “Tãmja ne axwe krãptĩ ba arým tu kunĩo ibiknorkumrēx ne. Ga kum ijabê raxja pumũ. Nhyr bep ije me'õ jaxwe ngrireo ibiknor ne amipãnh kum ikĩnh ngrire”, ane.

⁴⁸Ne kam nijamã kum, —Arým ne ba ajaxwe djari arým kunĩo akno, ane.

⁴⁹Nhyr kam me Jejumē ro'ã õ kwỳ krēno kumexja abenmã kum, —Djijak tô mỳj me'õ ne gêt me axweo biknoro ba? ane.

⁵⁰Nhyr bep Jeju ne nijamã kum, —Ga ne ga mrãmri aje tu amim ikamnhĩxkumrēx nhyr kam Metĩndjwỳnh arým apytà, on adjumar mex ne tē, ane. Tãm ne ja.

Ruka 8

Ar nire kute Jejuo djuw mexo ba.

¹Nhyr kam tũmbê Jeju ajte pyka kunĩkôt ipõko mō. Krĩ rũnhmē krĩ kryre kunĩkôt memã Metĩndjwỳnh kukrãdjã'ã ujarēnhõ ipõko mō. Ne kàj bê memã kabēn ny, kabēn mex'ã ujarēnh mō. Mỳj kabēn mex'ã? Bir, Metĩndjwỳnh kute me utàr ne me kadjy bēnjadjwỳr ne kute ar meo bamã tãm. Tãm ne memã arēnhõ ipõko mō. Nhyr kôt ba djwỳnhbê 12 kôt mō.

²Nhym me niredjwỳ kôt mō. Mỳj me nire nã? Bir, me karō punumē apỹnh me kanê djàri kute kubê me utàrjadjwỳ ne me kôt mō. Marij me kute kum Madarena anhỹrja, kurũm ne Jeju kute me karō punuo 7 ne apôx ne anorja.

³Õbê ne Djôwanã, Kudja prō. Kudja ne kubê bēnjadjwỳr raxbê Erodji nhō nêkrêx pumũnh djwỳnh. Õbê ne Xudjana. Nhym ajte me kwỳ rax ne me kôt mō. Be, me nire tãm ne me kôt mōn ò pi'ôk kaprĩreo aro djuw mexo mō, o arkum mỳjja jamỳnho mō.

Kute bàygogore 'y'ã Metĩndjwỳnh kabēn jakre.

Mat 13.1; Mak 4.1

⁴Nhym me apỹnh pyka kunĩkôt Jeju'ỳr mōn bōx ne 'ã kumex. Me krãptĩ ne me 'ã akuprō nhym kam Jeju Metĩndjwỳnh kukràdjà'ã memã mỳjja jakre.

⁵Nãm mekmã kum, —Ë, ò pur djwỳnh ne kute ò purkam bàygogore kremã 'ỳr o tē. 'Ỳr o tēn o bōx ne kam ar 'yo ukabêr mrã, ane. Nãm mekbê idjaer kute mỳjja kre kadjy tu mỳjja 'yo akabê, bàymē bàygogore 'ymē, ja ne me kute purkam kremã o mrãn kam purkam o ukabêr mrã. Kute mrãmri ne me kute katēbàri 'yo ukabêr mrãnhja pyræk. —Be, me'õ ne ar bàygogore 'yo ukabêr mrã. Nhym 'y kwỳ prykam rôrôk ne. Nhym me paro pykamã angij nhym te INGRÔTMã nhym me prĩne paro pykamã angij. Nhym kwēnhdjwỳ mã prĩne kuku.

⁶Nhym 'y kwỳ kēnpõ'ã rôrôk ne INGRÔT totokbê tu INGRÔT mjô. Mrãmri ne kēn'ã pyka prorrekam 'y rôrôk ne 'êx ne INGRã mex ne te kēnmã arêo ingãn arỳm ty.

⁷Nhym 'y kwỳ mrỳnhĩkam rôrôk ne kam mrỳnhĩmē ro'ã INGRÔT ne. Nhym kam prĩne o akno.

⁸Nhym bep 'y kwỳ ne pyka mexkam rôrôk ne kam INGRÔT ne abatành ne ijj rũnh ne 'y krãptĩkumrêx. Ijykam 'yja amũ o amijakren kam 'y pỹnhkôt kubê 100 ne. Tãm ne ja, ane. Nãm ã Jeju memã anen kam ajte kàj bê memã kum, —Godja ga me ajõ ajamakkre mex jabej, on ama, ane.

⁹Nhym kam kôt ba djwỳnh abej kukij ne kum, —Mỳj'ã ne ga bàygogore kre jakre? ane.

¹⁰Nhym arkum, —Bep ar amābit dja ba mỳjja bipdjuro amirīt ne. Metĩndjwỳnh kute ar apytār ne ar akadjy bēnjadjwỳr ne kute ar ar ajo baja, ar amābit dja ba kukràdjào amirīt ne. Nhym bep me jamā dja ba kukràdjà'ā mỳjja jakren memā arē, "gē me te kute mỳjja pumũnhmā ari ar abej rīt ne te kute mỳjja marmā te ari ar amako akēx ne mar kētkumrēx ne."

¹¹Nà, ar amā dja ba kukràdjà jarē. Ije kukràdjà'ā mỳjja jakreja jarē. 'Yja, me'ō kute 'yo ukabērbabē ne Metĩndjwỳnh kabēn.

¹²'Y prykam rôrôkja ne me kute Metĩndjwỳnh kabēn mar kajgoja'ā akre. Bit me kute amim Metĩndjwỳnh kabēn markumrēx ne 'ā ngrà tỳxmā nhym ate Xatanaj jām meo amijakren mekbē Metĩndjwỳnh kabēno akno. Me kute tu amim markumrēx nhym Metĩndjwỳnh kute kubē me utār karō ne jām meo amijakren mekbē Metĩndjwỳnh kabēno akno.

¹³Kēnkam 'y rôrôkja ne me kute amim Metĩndjwỳnh kabēn mar 'iry kēt ne kangaja'ā akre. Nām me Metĩndjwỳnh kabēn man bit kum kĩnhkumrēx o tēm kajgo. Kute mrāmri tu amim markumrēx kētē. Ajkwaobit ne kute mar. Kute 'y nhingrōt ne arē kētkam tebē tykja pyrāk. Kute amim mar 'iry kēt nhym ate apỳnh me kaprĩ djari kute ikō'yrmā 'ỳr bōx nhym arỳm kanga.

¹⁴Mrỳnhĩkam 'y rôrôkja ne me kute Metĩndjwỳnh kabēn mar ne kam ate ajte kute jām mỳjja marja'ā akre. Nām me arỳm amim Metĩndjwỳnh kabēn man kam 'āno ām kēt ne. Djā nām me Metĩndjwỳnhbit man ar o ba? Kati, nām me jām umar punu djà 'ōmē nēkrēxmē mỳjja me kute o amikĩnhjamē mỳjja jakōtbit amak bēn ne ne kam amũ amim Metĩndjwỳnh kabēn maro ārwy kētkumrēx ne. Kute mrỳnhĩ kute prĩne bàygogo nhingrōto bikēnh nhym kam iij kēt mexja pyrāk.

¹⁵Nhym bep pyka mexkam 'y rôrôk ja ne me kute tu amim markumrēx ja'ā akre. Nām me tu amim Metĩndjwỳnh kabēn markumrēx ne tu 'ā ngrà tỳx ne kam mũm ate ibej mỳjja 'ō mar kēt ne tu mrāmri 'āno djan mā kōt ajkamē. Kute 'y nhingrōt ne abatānh ne iij mexkumrēx ne kumex ja pyrāk. Tām ne ja.

Kute ngōnhpōk'ā memā Metĩndjwỳnh kabēn jarēnh djwỳnh jakre.

Mak 4.21

16Ba ajte ar amã 'odjwỳ jarẽ. Djãm me kute ngõnhpõkmã angjênh ne kute ngõho 'ã pro got? Ne kute ikwã djà krakri umjỳr got? Kati, ngõnhpõk ne me kum angij ne tu kênhkam umjuw nhym memã kikre kre kurwỳo ku'ê. Nhym me mrãn wangij nhym pñne memã irã. Dja gar ã abê ngõnhpõk mãn prãbê ã memã Metĩndjwỳnh jarẽho ane gê me kuma.

17Ë, amũ akati 'õkam dja mỳjja bipdjur kunĩ amirĩt ne. Nhym mỳjja pudjurdjwỳ amirĩt nhym me kunĩ kuma.

18Kam gêdja gar mỳjja kunĩ kute amirĩt kêtri pñne ikabên ma. Gora ar amim aprĩn ikabên ma. Me kute tu amim imarkumrëxmã dja Ibãm ijo amirĩto tẽ gê me amim imar rax. Nhym bep me ajkwaobit kute amim imarjabê dja Ibãm ijo apdju. Dja pñne inêje me no'ã pron mekbê ijo apdju. Tãm ne ja, ane. Nãm ã Jeju arkum amijarẽho ane.

Jeju kamymẽ nã te 'ỳr àrmã.

Mat 12.46; Mak 3.31

19Nhym kam Jeju nãmẽ kamy ar 'ỳr tẽ. Ar kute omũnhmã ne ar 'ỳr tẽ. Nhym me 'ã kumex. Nhym ar te 'ỳr bikamẽnhmã te 'ã meo ane. Nhym me 'ã ãptĩ: ane. Pñne Ar kubê utà.

20Nhym kam me'õ Jejumã kum, —Ota anãmẽ akamy ar amrêbê awỳr bõx ne akuri ku'ê, te kute apumũnhmã kikre kabem ku'ê, ane.

21Nhym kam kum, —Me kute Metĩndjwỳnh kabên mar ne kute kabênkõt amijo baja, o ne ba inã, o ne ba ikamy, o ne ba inhõbikwakumrëx, ane.

Kute kõkmã bẽn tỳx.

Mat 8.23; Mak 4.35

22Ne kam amũ akati jakam kõt ba djwỳnhmẽ ro'ã kàkam wadjàn nhỹ. Nhym kam arkum, —Gwaj gop imõti nhikjêmã rê, ane. Nhym kam ar kum, —Gêto, ane. Nhym kam ar mõ.

23Kõknhõkàkam ne ar mõ. Mõ: nhym kam Jeju õto nõ. Nhym kam arỳm kõk wabê. Àbêr tỳx nhym arỳm kam ngõ aben mok ne. Nhym kam ngõ kute aben mokkam arỳm kàkam ngõ ipu ne. Ne arỳm àr 'ỳr.

²⁴Nhym Jeju arek òto nõ. Arek òto nõ nhym kam kôt ba djwýnh 'ýr prôt ne tok ne kum, —Meo ba djwýnh, meo ba djwýnh, gop ano týx, ota gwaj arým badjár 'ýr, ane. Nhym kam ekruux ne kàjmã dja. Ne kam kôkmã bën týx ne ngô kute aben moktijamã bën týx nhym arým ngô anhikrê nhym arým kôk djàbêr anhikrê. Nhym arým ngô anhikrên nõ.

²⁵Nhym kam Jeju arkum, —Mýkam ne gar imar kêt ne tu amim ikamnhĩxkumrêx kêt ne? ane. Nhym kam ar madjàkam e tuk anen kam ari aben pumũnho kumex ne kam abenmã kum, —Ije tô mýj me'õ got ja? Nãm tu gêt kôkmã kabën ne ngômã kabën nhym tu kabënkôt anhikrê, ane. Arým ne Jeju kôkmẽ ngômã kabën nhym anhikrên nõ.

Me karõ punu krãptĩ kute me'õo ba.

Mat 8.28; Mak 5.1

²⁶Nhym kam ar mõi. Mõi:n arým ikjêmã rê. Mekkê Djeradja nhõ pyka'ýr rê. Aben kôn timer ne pykabê Garrêjamẽ mekkê Djeradja nhõ pyka. Aben kôn timer ne aktã akàx nhikjê'ã krĩ. Nhym kam arým ar ikjê'ã mekkê Djeradja nhõ pyka'ýr rê.

²⁷Nhym kam Jeju wabi. Krĩbê Djeradjakam me kra 'õ ne me karõ punu ar o ba nhym kam Jeju bõx nhym omũn kam 'ýr prôt ne. Amrêbê me karõ punu kute ar o ba tũmkam ne ar kubêkà jangjênh kêt ne ba. Kẽnkrekambit ba. Kikremã bõx kêt. Kẽnkrekambit ne ar ba, me kute kẽnkrekam me angjênh jakambit ne ar ba.

²⁸⁻²⁹Me karõ punu kute ar o baja ne me te kute uwpren kubê ijêmã te o ane. Nhym me karõ punu kute ar o bakam mrãmri 'itýxkumrêx ne. Nãm me te pa djuwpren te te djuwpre nhym tu amijã kàxiràx kukê. Nhym me karõ punu mã arwã'ýr kujaêko ba, mã 'ýr kangõ. Nãm ã me karõ punu ar o anhýro ba. Be, tãm ne Jeju pumũn kam 'ýr prôt ne. 'Ýr prôt ne parbê tu mýrbê tým ne amra. Nhym Jeju arým me karõjamã kum, —Me karõ punu on akato, ane. Nhym kam arým amra ne. Ne kam kàj bê kum kabën ne kum, —Jeju, Metĩndjwýnh pymao kubê kumkati kra, mýj ne ga aje ijomã? Kwãrĩk wãnh ijo abikênh kêt, ane.

30Nhym kam Jeju kukij ne kum, —Mã ne anhidji kute? ane. Nhym kum, —Ibê ne Krãptĩtĩre, ane. Me karõ krãptĩ: kute ar o ba'ã ne, —Ibê ne Krãptĩtĩre, ane.

31Kwãrĩk wãnh ga mũm me ijanor kêt, ane. Ne kàj bê kum kabên ne, aminêje kum kabên ne, ne kum, —Kwãrĩk wãnh ga kre ry typydjija'ÿr me ijanor kêt. Kwãrĩk wãnh kam me ijo abikênh kêt ba me itokry kêt, anhÿro nhÿ.

32-33Nhym kum ajmã angrô jamyre krãnhrekam kumex. Kute pi'ô pyrãk ne àkuro kumex. Nhym kam me karõ punu Jejumã kum, —Dja ga angrô jamyre'ÿr me ijano. Dja ga angrô jamyre'ÿr me ijano ba me kum wangjê, ane. Nhym kam memã, —Rã'ã, ane. Nhym kam me karõ punu arÿm kum iren mã kurũm katon angrô jamy'ÿr mõn kum wangij. Nhym angrô jamyre umaje bõm tÿm ne pyka krã'yrkam mõn ngô to do: ane, akàx prêk'ã ne mõn nox nhym kam ngô kunĩ nhimex ne.

34Nhym kam me kute õ krito djuw mex djwÿnhja omũnho dja. Omũnho djan prõt ne kam bõx ne memã arê. Me õ krĩkam me jamã arên bu'ã krĩkam me jamãdjwÿ arê.

35Nhym kam me Jeju'ÿr prõt ne. Kute omũnhmã 'ÿr prõt ne. Nhym kam me karõ punu kute ar me'õo baja arÿm mexkumrêx ne Jeju parbê nhÿ. Kubêkà jangij ne nhÿ. Arÿm umar mexkumrêx ne nhÿ. Nhym me omũn kam tĩn prãm ne.

36Nhym kam me kute Jeju pumũnh djwÿnhja mekõt prõt ne ajte katon kam memã arênho dja, Jeju kute me'õkam me karõ punu janorja memã arênho dja.

37Kam pykabê Djeradjakam me jamê bu'ã krĩ krykam me ja ne me Jejumã kabên ne kum, —On me ikurũm tẽ, on mã me ikurũm tẽ, ane. Me kum uma tÿxkam ne me ã aminêje anoro ane. Nhym kam Jeju kãmã wadjà.

38Nhym kam Jeju kute me karõ punubê me'õ pytãrja te kõt krà ne kum, —Ba akõt tẽ. Ba akõt tẽ, ane. Nãm te ane nhym aminêje nên kum,

³⁹—Kati, arek dja. Mã akubyn tẽn anhũrkwãkam memã amijarẽ, Metĩndjwýnh kum akaprĩn kute apytàrkôt memã amijarẽ, ane. Nhyam kam ã anen kam mã akubyn tẽn kam arým kikre kunĩkôt kikrepdjitã memã ar amijarẽho ba, Jeju kum kaprĩn kute utàrkôt ar memã amijarẽho ba.

Kute me'õ kurerer akubyn o tĩn.

Mat 9.18; Mak 5.21

⁴⁰Nhyam kam Jeju kãmã wadjàn ajte akubyn ikjẽmã mõn rê. Nhyam me kam amako krĩ nhyam arým bõx nhyam me kam kĩnhkumrẽx ne.

⁴¹⁻⁴²Nhyam kam me'õbê Djajru Jeju'ýr tẽn bõx. Djajrubê bẽnjadjwýr'õ, me bikprõnh djàkam bẽnjadjwýr'õ. Ne kam Jeju'ýr tẽn bõx ne kabem tu mýrbê tým ne kam kum, —Dja ga inhũrkwãmã tẽ, ane. Ne kam kum krao no katoro dja. Kra pydji, kra prĩti ne kanên nõ. Arým tyk 'ý:r ne nõ nhyam kam kum o no kato. Nhyam kam Jeju kôt tẽ. Me krãptĩ Jeju'ã aõ ne kunoro mõ.

⁴³⁻⁴⁴Nhyam kam tẽmkôt me'õ nija kôt bõx ne 'ã kubẽkà nhidja kupê. Nãm ar kamrô apõx ba. Amrêbê ne ar kamrô apõx ba. Arým 'ã amexbê 12. Nãm prĩne amijã amibê pi'òk kaprĩ kunĩ krẽn kajgon mex kêt rã'ã ne. Nãm te me kane djwýnh o ane. Nhyam bep Jeju tẽmkôt ne 'ã kubẽkà nhidjabit kupên, tãmkam arým kamrô ngrà, arým mex ne.

⁴⁵Nhyam kam Jeju memã kum, —Mýj me'õ ne ikupê? ane. Nhyam me kunĩ aminêje kum, —Kati, kon, me'õ, me'õ, anhýro kumex. Nhyam kam Pedru kum, —Bẽnjadjwýr, djãm me krãre: got ga “Mýj me'õ ne ijã kubẽkà kupê”, ane. Me kute gwaj bamã ipòk mex ne kute gwaj bakunoro mõrjakam ga, ane.

⁴⁶Nhyam kum, —Nà, arým ne me'õwã ikupê. Ipymao ne ba arým me'õwão mex ne arým kuma, ane.

⁴⁷Nhyam nija te kute kubê amipdjurmãn kam ta amim, —Kati, arým ne kuma, anen kam 'ýr tẽn. 'Ýr tertet tẽn. Umaje tertet tẽn tu mýrbê tým ne kum amijarẽ. Me ipòkri tu kum amijarẽho nõ. Kute 'ã kubẽkà kupên ne tãm kam mexkôt kum amijarẽho nõ.

⁴⁸Nhym kum, —Àpnhĩre nã gãm tu amim ikamnhĩxkumrẽx ne. Aje amim ikamnhĩxkumrẽx kôt ne ba arým apytà. On adjumar mex ne mã akubyn tẽ, ane.

⁴⁹Kum kabẽno ãm rã'ã nhym bẽnjadjwỳr nhũrkwã kurũm me'õja tẽn kajpan kum, —Onĩj arým akra ty. Kwãrĩk wãnh ga memã ujarẽnh djwỳnhmã akrao ano kator kêt, ane.

⁵⁰Nhym Jeju arým kuman kum, —Kwãrĩk wãnh ga akaprĩ kêt ne akrakam adjumar punu kêt. Dja ga tu akra'ã ikamnhĩxkumrẽx nhym arým akubyn mex ne, ane.

⁵¹⁻⁵³Nãm ã anen kam mã 'ỳr tẽ. Tẽn kam ũrkwãmã bõx. Nhym me arek abej àmrao kumex. Nhym kam mekmã kum, —Kwãrĩk wãnh ga me amỳr kêt. Kati, tyk kêtê, nãm õto nõ, ane. Nhym me arým tyk mexkôt omũn kam Jeju'ã keketo kumex ne aprỳo kumex, ne we, —Be nãm we, “Nãm õto nõ”, ane. Nhym kam aminêje me ja nê, mekôt mõrjamẽ me kute tyk jabej àmrao kumexjamẽ aminêje me nê. Nhym bep Pedrumẽ Djuãomẽ Xijagumẽ tyk ne nõrja nãmẽ bãmmẽ ar ajbit ne ar kôt wadjà.

⁵⁴Nhym kam Jeju ikra 'amỳn kum, —Àpnhĩre, kàjmã nhỹ, ane.

⁵⁵Nhym kam karõ akubyn kum wadjà nhym akubyn tĩn ne ekrux ne kàjmã nhỹ. Nhym kam Jeju nãmẽ bãm arkum, —Ar kum mỳjja 'õ ngã gẽ kukrẽ, ane.

⁵⁶Nhym nãmẽ bãm ar abenkam no tyn dja. Nhym kam arkum, —Kwãrĩk wãnh gar memã arẽnh kêt. Dja gar tu mekbê udju, ane.

Ruka 9

Kute Ar kubê 12 janor.

Mat 10.5; Mak 6.7

¹Nhym kam akati 'õkam Jeju amikôt ba djwỳnho akprõ. Kôt ba djwỳnhbê 12ja ne aro akprõ. Apỳnh me õ pyka djari kute 'ỳr ar anormã ne aro akprõn arkum, —Ë, ikabẽnkôt dja gar me nêje me karõ punu jano. Ne apỳnh me kanê djari me utàro mõ. Ba dja ba ar amã ipyma jadjà gar kam ipymao

ap̃nh me kanê djàri meo mexo mōn me karō punu kute meo ba djàri kubê me utàro mō.

2-5 Ar apa, ě, ba ar amã arĕ. Kwārĭk wānh gar anhō mỳjja'ō byr ne o amōr kêt, akajpar djà'ō byr ne o amōr kêt, ajĕnh tur ne o amōr kêt, anhō kwỳ krĕn djà, anhō pi'òk kaprĭ, anhō kubĕkà'ō kwārĭk wānh gar o atĕm kêt. Dja gar tu anhỹkam mō. Mōn kam ap̃nh me ò pyka djàri me 'ỳr ajmà. Dja gar me'ò nhũrkwākam bōx ne nhỹ, kwārĭk wānh ajte amũ amã me'ò nhũrkwã 'ò kĭnh ne 'ỳr amōr kêt. Dja gar tu bōx ne kikrekam abōxwã tãmkam tu arek kam anhikwão dja. Dja gar memã arĕnh pan kam arỳm ajte amũ pyka 'ò'ỳr tĕn ajte kikre 'òkam tãm ne. Ne ajte amũ tĕn 'òkam tãm ne. Ne ajte 'òkam tãm ne. Dja gar krĭ 'òkam bōx nhym me kum ar akĭnh kêt ne kute ar akabĕn mar prãm kêt jabej, gar kam arỳm tu amōrkumrĕx ne. Tu amōrkumrĕx kadjy amiparkà'ã pykawã tatak ne. Aje me kute akabĕn mar prãm kêtjao amirĭt nhym Metĭndjwỳnh kute omũnh ne amũ 'òkam kute memã pãnh jarĕnh kadjy dja gar amiparkà'ã pykawã tatak ne. Dja gar kàj bê memã kum, “Onĭj Metĭndjwỳnh kute ar me bapytàr ne me bakadjy bĕnjadjwỳr ne kute ar me bajo bamã”, anhỹro mō. Ne kam kôt meo mexo mō, ane. Nãm ã Jeju kôt ba djwỳnhmã me'ã karōo anen kam mã me'ỳr ar ano.

6 Ar ano nhym kam ar arỳm krĭ kunĭkôt ajmà ne kàj bê memã Jeju'ã ujarĕnh ny jarĕnh mōn kôt meo mexo mō, ap̃nh krĭ kunĭkôt ne ar ajmàn ba.

7-8 Nhym kam bĕnjadjwỳr raxbê Erodji arỳm Jeju'ã ujarĕnh man kôt ba djwỳnh kute meo mexo mōrja arỳm adjwỳnhdjwỳ ma, ne kam te kute marmã. Nãm me ap̃nh kabĕno noo biknor mex ne. Nhym te kute mỳjja marmã. Jeju'ã ne me ari kabĕn kwỳ jarĕ: ne abenmã kum, —Bep Djuão kute ngônhmã me angjĕnhja ne we ajte tĭn ne kato, ane. Nhym ajte me kwỳ we, —Me bakukãmãrebê Erij ne ajte kato, ane. Nhym ajte we me kwỳ, —Bep Metĭndjwỳnh kabĕn jarĕnh djwỳnh amrĕbê tyk ne ajte we tĭn ne kato, ane. Nhym kam Erodji te kute ap̃nh me kabĕn ja marmã.

9 Ne kam ta amim, —Ije bep Djuão ne ba arỳm mut krãta. Nhym mỳj me'ò got ja ba arỳm 'ã ujarĕnh ma, ane. Ne kam te kute Jeju pumũnh prãme.

Kute tepmē djwýo meo djuw mex.

Mat 14.13; Mak 6.30; Dju r 6.1

¹⁰Nhym kam arým Jeju kute ar anor nhym ar mōrja ajte akubyn 'ýr mōn bōx ne kum amijarē. Nhym kam krīmā me umaje ar ajbit aro tē. Krī nhidjibê Bexadamā ne aro tē.

¹¹Ar ajbit kute o mōrmā nhym ate ajte me kātāmja kōt krāptī:n bōx. Nām me abenmā Jeju mōrkōt arēn kam ajte kōt mō. Djā nām Jeju me krāptī pumūn memā àkrê? Kati, nām me krāptī pumūn kam tu memā kabēn mex jarē. Nām Metīndjwýnh me kadjy bēnjadjwýr ne kute me utār ne ar meo bamā memā arē ne kam ajte kōt me kanē pytāro dja.

¹²Nhym kam arým me'ā amykry tē. Nhym kam kōt ba djwýnhbê 12ja 'ýr tē. Jeju'ýr tēn kum, —Ije gop on me ano. Gop on me krāptīja me ano gē me apýnh krīmā ajmān bu'ā krī kryremādjwý mōn wānh kam ō kwý krēn wānh kam nōn ta amikadjy mýjja by. Nhym nhýnh ne mýjja 'ō ne me kute krēnmā ne me jakam ar ba. Arwākam ne gwaj ar baba, ane.

¹³Nhym kam Jeju kōt ba djwýnhmā kum, —Ar ga dja gar mekmā mýjja ngā gē me kukrē, ane. Nhym ar kam kum, —Ije kati, ar inhō djwýbê 5 ne tepdjwý amānhkrut. Jabit. Be, djām mýjja rax? Nār djām ar imōr ne ije gwaj banhō pi'ōk kapriō me krāptīja kadjy ije djwý byrmā? ane.

¹⁴E kum bep me krāptīkumrēx. Me my'ā akrebê 5.000. Nhym kam arkum, —Ē, dja gar meo 50'ā kabēn ne me krīo tē.

¹⁵Nhym kam kōt ba djwýnh meo 50'ā kabēn ne me krīo tēn me krī pa.

¹⁶Nhym kam Jeju djwýbê 5ja byn tep amē kubyn kāj mā krān kāj kwa pumūn Metīndjwýnhmā ōdjānh jarē. Ne kam djwýmē tep kokij ne kam kōt ba djwýnhmā kungā. Nhym kam amū memā kungā, me krāptījamā kungā.

¹⁷Nhym me kam kukrē. Nhym kam me kunī ō kwý krēn kam ajnekumrēx. Nhym kam djwýmē tepja'ā kātām. Nhym kam kōt ba djwýnh anhyjao atom ne. Djwýmē tep janhyjao atom nhym kam 'ā kàbê 12. Djām djwýmē tep ngri got.

Pedru kute Jejubê Krituo amirīt.

Mat 16.13; Mak 8.27

18Nhym kam 'ōkam Jeju ate mekbê tēn kam Metīndjwỳnhmã amijarēnhō nhỹ. Nhym kōt ba djwỳnhbit kuri krĩ. Nhym kam Jeju kute amijã ujarēnh marmã abej ar kukij. —Ē, ar imã ijã me ujarēnh jarē ba kuma, ane.

19Nhym ar kam kum, —Ije kum be nãm we me ajo Djuão kute ngōnhmã me angjēnh djwỳnhja, nhym me kwỳ ajo me bakukãmārebê Erij, nhym me kwỳ ajo Metīndjwỳnh kabēn jarēnh djwỳnh tũm ajte akubyn tĩn ja'ō, ane.

20Nhym kam arkum, —Ne ar gadjwỳ mã ne gar imar on? Mỳj'ã ne gar ijakre? ane. Nhym kam Pedru kum, —Kati, abê ne Kritu. Abê me inhō Bēnjadjwỳrbê kumkati. Metīndjwỳnh amrēbê kute me bakukãmāremã ajarēnh ga aje me ipytār ne aje ar me ijo abamã amrēbê kute me imã ajarēnh ba me ije ar akam amako iba, ne arỳm Metīndjwỳnh ajano ga arỳm bōx, ane.

21Nhym kam arkum, —Nà, kōtō. Kwārĩk wānh gar memã ja jarēnh kêt. Dja gar tu mekbê ipudjurkumrēx ne, ane. Ar kute udjurmã ã arkum arēnh tỳxo ane.

22Ne ajte arkum, —Ē, dja me prĩne ijo ajkē, ba itokry rax ne. Ba ije amijo inhĩ ne me awỳr irwỳk ba dja ba itokry rax ne. Dja mebēngēttemē me kadjy Metīndjwỳnh mar djwỳnh nhō bēnjadjwỳrmē Mōjdjê kukrādjà mar djwỳnhmē kum ikĩnh kêt ne ikanga ne kam tu ibĩ nhym ijã akati amānhkrut ne ikjêkêt ba kam akubyn itĩn ne, ane.

23Ne kam ajte me kunĩmã kum, —Gêdja ga me ajō mã ikōt abikamēnh prãm jabej kwārĩk wānh amidjwỳnhbit mar ne amijo kĩnh kêt. Dja ba ityk kadjy inhō pĩte'y mỳn itokry: ne. Dja ga me ajō ijã amijakren aje pĩte'y mỳnh mãn pràbê amã atokry pyma kêt ne amã ijabê rãñn kam myt kunĩkōt ikadjy amiman mã ikōt ajkamē.

24Me kute amidjwỳnhbit mar ne me kum tokry pyma, me tãm gêdja me tyn kam me biknor tokry djakam tē. Nhym bep me kum ijabêkumrēx ne kute amidjwỳnhbit mar kêt nhym me kute me par jabej me tãm gêdja me amiptàn ar tĩn ne ba rã'ã: rã'ã.

²⁵Ne ren me'õ pykabê mỳjja mexja kunĩ, nêkrêx kunĩ ren ari o atom ne o ban kam ren ty, je mã dja kam nê? Kati, nãm ren ty nhym ren õ nêkrêxja ren wãnh kumex.

²⁶Godja me'õ ikam pijàm ne ikabênkam pijàm jabej ba badjwỳ amipãnh kam ipijàm ne. Ba ije amijo inhĩ ne me awỳr irwỳk gêdja ba amipãnh tãwãkam ipijàm ne. Dja ba ajte iraxo me awỳr bôx. Ibãmmê kadjy mrãnh djwỳnh jadjênhmê umao ipyma:n me awỳr bôx. Ibê kumkatio bôx nhym tãmja ikam pijàmja ba badjwỳ arỳm amipãnh kam ipijàm ne.

²⁷Ba me amã arê. Ibãm dja ijã bẽnjadjwỳr rax mẽ ba ipymao me apytàn ar me ajo iba. Dja gar adjãmja akwỳ atĩnri iraxkôt ipumũ, me akadjy ibẽnjadjwỳr rax ne ipymakôt ipumũ. Mrãmri ne ba ikabênja, ane. Nãm ã Jeju memã kabên jarêho ane.

Jeju adjêho kute amijo amirĩt.

Mat 17.1; Mak 9.2

²⁸Nhym 'ã pi'ôk kamrêk pydji nhym aro tẽ, Pedrumê, Xijagumê, Djuão aro tẽ, krãnh'ỳr aro tẽn imõkmã aro bôx. Kute Bãmmã amijarênhmã ne 'ỳr aro bôx. Ne kam Bãmmã amijarê.

²⁹Bãmmã amijarêho dja nhym ajmã nokre o nhym atemã nokre nhym 'ã kubêkàdjwỳ aka: ne. Akakam adjênh ne.

³⁰⁻³¹Nhym ar my amãnhkrut ne kum kabêno dja. Môjdjêmmê Erij ar amrêbê tyk, ar tãm ne ar katon kum kabêno dja. Nãm ar adjênh ne uma:kumrêx ne kum kabêno dja. Jejumê ne ar abenmã kabêno dja. Jeju tyk'ã ne ar abenmã ujarêho dja. Krĩraxbê Djeruxarêkam me kute bĩnmã ne ar abenmã arêho dja. Metĩndjwỳnh kute tykmã kum 'ã karôkôt ne ajte ar 'ỳr bôx ne kôt abenmã arêho dja.

³²Nhym Pedru ar ôtdjwakumrêx ne arek ôto ikwã. Ne kam no tỳx ne kam Jeju puma, adjênhkôt omũ nhym amê ar kuri ãmjadjwỳ tãm ne. Kam kubêkà jadjênh ne kam mexkumrêx ne ku'ê.

³³Nhym arỳm ar amê tẽm 'ỳr dja nhym Pedru Jejumã kum, —Bẽnjadjwỳr, mrãmri ne bar jakam bôx ne akuri nhỹ nhym mexkumrêx ne. Bar apỳnh ar

amã kirkre'ã irõx nhipẽx, ga anhõmẽ, Mõj djê nhõmẽ, Erij nhõmẽ. Amãnhkrut ne ikjêkêt dja bar ar amã ipêx, ane. Kute amikabên'õ mar kêt. Pedru ta ne amikabên'õ mar kêt kam ãm tu arĩk kabên ja jarẽ.

³⁴Kum kabêno ãm rã'ã nhym kam kakrã arým prĩne aro akno. Nãm kakrã kute prĩne aro biknorkam arým ar tĩn prãm ne.

³⁵Nhym kam kakrã kurũm Metĩndjwýnh arkum kabên ne arkum, —Be, ikra ne wã. Ar omũ. Ikra ja ne ba àpênh kadjy amijo utàn amim kudja. Tãwã dja gar kabên man kabênkõt mrã, ane.

Jeju me karõ punumã bẽn tỳx.

Mat 17.14; Mak 9.14

³⁶⁻³⁷Nãm ã arkum kabên anen anihkrê nhym kam Jejumẽ kõt ba djwýnh ar ate ku'ê. Amẽ ar myja arým mã nhĩ'ãm tẽ. Nhym akati nhym kam Jeju akubyn krãnhre kurũm aro ruw. Aro ruw ne kam mã aro mõ. Aro mõ nhym me krãptĩ ar kutã mõn ar kajpa. Djãm kam got ar kute Jeju jadjênhkõt omũnhja memã arẽ? Kati, Jeju ar pykabê bari ne ar mekbê udju ne.

³⁸Nhym me ar kajpa nhym me ipõkri me'õ myja kàj bê kum akij, — Bẽnjadjwýr, gop ikraja pumũ. Ikra myja ne pydjii.

³⁹Ota me karõ punu'õ ar ibê ikra paro ba. Nãm 'ỳr ban bõx nhym ar ijaêrbê tu amra: ne. Nãm amran rôrõk ne àmnhirẽho ikwã, ajmrõ prõto ikwã. Ne kam kute amijo pyka titik kurêje prĩne amingã. Kute kum irer prãm kêt kumrẽx.

⁴⁰Nã bãm te akõt ba djwýnhjamã ikrao a'uw nhym kute imã ikra pytàr kêt kumrẽx, te kute imã utàrmã te o ane, ane. Nãm ã Jejumã kra jarẽho ane.

⁴¹Nhym kam Jeju me'ỳr akẽx ne memã kum, —Ije me akamingrãny aje amim ikamnhĩx kêt kumrẽx. Me ajaxwe. Mã dja ijã akati, akamàt kô kute ba me akam arek ar iba. Nã bãm me awýr bõx ga me ajamakkre kêt kumrẽx ne prĩne akabêno ikaty. Nã bãm te amiwýr me akam ama ga me arĩk ar aba, ane. Ne ajte bãmjamã kabên ne kum, —Amrẽ akrao tẽ, ane.

⁴²Nhym kam 'ÿr tẽn pa 'amÿn Jeju'ÿr o tẽn. 'ÿr o tẽnram nhym ajte me karõ punuja o pyka kôpênàt ne. Krajaõ pyka kôpênàt nhym àmnhirẽnho nõ. Nhym Jeju me karõ punujamã bẽn tÿx nhym umaje bõm tÿm. Nhym kam Jeju kum kraõ mex ne akubyn bãmmã kungã.

⁴³Nhym me kôt omũ, Jeju kute Metĩndjwÿnh pymao o mexja me kôt omũ ne ari aben pumũnho kumex. Djãm Metĩndjwÿnh puma ngri got. Nhym me Jejukam no tyn kumex rã'ã nhym Jeju kôt ba djwÿnhmã kum,

⁴⁴—Gora ar amijamakkrekam ikabẽn janhô. Ë, ba ije amijo inhĩ ne me awÿr irwÿk gêdja me memã ikanga, ikurê djwÿnhmã ikanga, ane.

⁴⁵Nhym ar kute kabẽnja mar kêtikumrêx. Nãm ar ajmã amakkre nẽ, te kute marmã. Ne kam te kute kukjêrmãn kam pijàm ne.

Jejukôt ba djwÿnh kute abenbê bẽnjadjwÿr pytàr tẽn.

Mat 18.1; Mak 9.33; Pir 2.3

⁴⁶Ne kam kabẽnõ aben japanho mõ, kôt ba djwÿnhja kabẽnõ aben japanho mõ. Mÿj mÿr jabej? Bir, nhÿnh kôt ba djwÿnhja 'õ gêdja bẽnjadjwÿr raxõ aben jakre. Ja mÿr jabej ne me kabẽnõ aben japanho mõ.

⁴⁷Nhym Jeju kôt ba djwÿnh kute kabẽnõ aben japanho mõrja kute ar tãri amako mar kêt. Nãm tu mũm kuma ne kam me'õ prĩre pa 'amÿn amijakÿxkôt kudja.

⁴⁸Kudjan arkum, —Ë, gar me'õ prĩreja pumũ, kàtàm mexja pumũ. Dja me'õ ikôpdji'ã kum me'õ prĩreja, me'õ kàtàmja kĩnh ne kam arÿm badjwÿ kum ikĩnh ne. Dja me'õ kum ikĩnh ne kam kum Ibãmdjwÿ kĩnh ne, Ibãm kute ijanorjadjwÿ kum kĩnh ne. Ë, me'õ kàtàm mex gêdja ja pãnh bẽnjadjwÿr rax ne, ane. Nãm ã Jeju kôt ba djwÿnh kute amijo rax prãmjamã kabẽn jarẽnho ane.

⁴⁹Nhym kam Djuãõ kum, —Bẽnjadjwÿr, ba amã arẽ. Me'õ gwaj bakôt ba kêt'õ ne tu me karõ punu kute me'õõ bamã anhidji jarẽ. Kum anhidji jarẽn me karõmã kum, “Ba Jeju kukwakam amã ikabẽn. On kum anhire”, ane. Nãm ã kum anhÿro dja, bar arÿm omũ. Ne kam gwaj bakôt ba kêtikum bar kum, “Kwãrĩk wãnh”, ane. Nãm ã Djuãõ kum ane.

⁵⁰Nhym kam kum, —Kati, kwārīk wānh 'ã kum akabēn kêt. Ba ar amã arē. Me'õ kute ar ajo kurê djwýnh kêt ne arým tu mrãmri ar ajo õbikwa, ane. Nãm ã Jeju kum ane.

Pykabê Xamarijka me ja kute Jeju kanga.

⁵¹Nhym arým Bãm kute kàjkwamã o àbirmã arým õ akati 'ýr bõx 'ýr. Nhym kam krĩraxbê Djeruxarēmã krà. Nãm te kam mýjja puma, mýjja tokry nhym tu 'ýr tēmã kràn kam 'ýr tē.

⁵²Ne kam 'ýr tēm kôt amikukãm kôt ba djwýnh kwý jano. Ar mrānh ne me bajtem, Xamarijka me jakam bõx ne kam kute Jeju kutêp ikwã djà jabej ne kum õ kwý krēn djà jabej nhym bõx ne kam kam õ kwý krēn ne kam nõr kadjy nàrà m amikukãm 'ýr ar ano. 'Ýr ar ano nhym ar mrān bõx.

⁵³Bõx nhym kam Xamarijka me ja aminêje ar ano. Jejumē kôt ba djwýnh Ar kubê idjaerkam. Ne mekbê idjaer nhõ pykabê Djeruxarē'ýr mörkam. Kam ne Xamarijka me ja kum ar kurêkumrēx, me kute abeno kurê djwýnh tũmkam. Kam ne me kum ar kurēn kum ar kīnh kêt ne tu aminêje ar ano.

⁵⁴Nhym kam kôt ba djwýnhbê Xijagumē Djuão ar me omũn kam Jejumã kum, —Bēnjadjwýr, dja bar kuwy'ã Abãm 'wý gē kàjkwa kurũm kuwy tým ne prĩne me kuga gē me xêr, nēn, ane.

⁵⁵Nhym ar'ýr akēx ne ar omũn arkum bēn tỳx ne, —Kati, kwārīk wānh, ane.

⁵⁶Nhym ar kunĩ ajte tu atemã krĩ 'õ'ýr mō.

Me kute tu Metĩndjwýnh maro mörkumrēxmã.

Mat 8.18

⁵⁷'Ýr mō nhym me'õ kum, —Ē, ba arek akôt tē. Dja ga nhĩãm amrānh katã ba akôt mrã, ane.

⁵⁸Nhym kam kum, —Ē, ga djoti pykakam kreja pumũ. Ne kwēnh kýrũm aēja pumũ. Mrymē kwēnhbit ne õt djà, kute amim pyka kre pumũnhkôt kam õt djà, nhym bep kati, ba ne ba inhõ kikre kêt, inhikwã djà kêt. Ije amijo inhĩ ne me awýr irwýk nhýnh ne inhõ kikre ja? Nhýnh ne inhikwã djà ja? Kati. Kon, gop ga amiman kam ikôt atēm jabej nàr kon arek dja, ane.

⁵⁹Ne kam ajte ta me'õmã, —Ikôt tẽ. Ikôt tẽn mã ikôt ajkamẽ, ane. Nhyam kam kum, —Adjỹm, Bẽnjadjwỳr, ibãm kumrẽx gẽdja ba akubyn tẽn adjà. Ibãm ne ajbir ibê ty, ane.

⁶⁰Nhyam Jeju kum, —Gê me kute Metĩndjwỳnh mar kêt wãnh me tyk jadjà. Me kute mar kêt ne me kute mrãmri ne me tyk jamakkre kêt pyræk. Gê me wãnh õbikwa tyk jadjà, ane. Nhyam bep ga dja ga ikôt Metĩndjwỳnh'ã adjujarẽnh tẽ, Metĩndjwỳnh me akadjy bẽnjadjwỳr ne kute ar me ajo bamã gẽdja ga 'ã adjujarẽnh tẽ, ane. Nãm ã Jeju kum ane.

⁶¹Nhyam me'õjadjwỳ Jejumã kum, —Bẽnjadjwỳr, ba dja ba akôt tẽ. Inhũrkwã kumrẽxkam dja ba inhõbikwamã amijarẽn kam akôt tẽ, ane.

⁶²Nhyam kum, —Djãm me purkam àpẽn katẽri kute kum irer got? Kati, mỳjja wãkam ne me apẽn àpẽn mrãn tu àpẽn inomã rẽnhkumrẽx ne. Djãm me kute Metĩndjwỳnhdjwỳ maro ban konenh krækàr got? Kati, dja ga tu amim maro tẽn tu maro atẽmkumrẽx ne. Dja ga maro mõn mar konenh krãtan kam Metĩndjwỳnh nhõ pyka'ỳr abõx kêtumrẽx ne. Metĩndjwỳnh kute me utàr ne me kadjy bẽnjadjwỳr ne kute ar meo baja dja ga 'ỳr abõx kêt ne, ane. Nãm ã Bẽnjadjwỳr Jeju arkum ane.

Ruka 10

Kute Ar kubê 70 janor.

¹Nhyam kam Jeju kute arkum arẽnh nhjukri ajte amim ar kwỳ rax ne ar umjuw. Me kwỳo 70 ne amim ar umjuw. Nãm amim aro aben nhikjê'ã kabẽn ne amim ar umjuw, kute ar anor kadjy. Kute ar anor nhyam ar kukãm mõi ne kumrẽx pyka kunĩkôt, krĩ kunĩkôt mõi. Dja ã Jeju ar kudjwa ã ane, ar kudjwa krĩ kunĩkôt bõx mõi.

²Ne kam kute ar anor nhyam ar mõi kutã prĩne me'ã arkum karõ ne arkum, —Me kute Metĩndjwỳnh mar prãmja ne me kumex. Nãm me kute mrãmri ne bãy arỹm abõr tyk ne kumexja pyræk. Nhyam bep Metĩndjwỳnh'ã ujarẽnh djwỳnh ne ngrêre kute bãykam me àpẽn djwỳnh ngrêre ja pyræk. Kam dja gar me kadjy Metĩndjwỳnh 'uw gê me'ỳr 'ã ujarẽnh djwỳnh jano gê me

kuman kam tu amim kamnhĩxkumrẽx. Kute mrãmri ne me mrãnh ne kute me õ purkam bãy pumũnh ne mrãnh ne bõx ne kute kadjy me õ pur djwỹnhmã arẽnh nhym me kute amũ kadjy me kwỹmã arẽnh nhym me ban kute memã ê ja pyræk. Dja gar ã me kadjy Metĩndjwỹnh 'wỹro ane.

³Ë, on dja gar mõ. Arỹm ne ba ije me'yr ar ajanormã. Ar aje memã ijarẽnhmã ne ba ar ajano. Dja gar me kam bõx nhym me ikõpdji'ã ar ajo kurẽ djwỹnh ne kum ar apar prãm kumrẽx ne. Kute mrãmri ne rop kute mrykĩ'ãtomti kra par prãm kumrẽx ja pyræk.

⁴Ë, dja gar tu anhỹkam mõ. Kwãrĩk wãnh gar anhõ katõk'y djã jamãnh kêt ne ajênh tur ne o amõr kêt. Ne aparkà 'õ byr kêt. Dja gar ajamãnhkrut'ã kabẽn ne pyka kunĩkõt aben ngrà. Kwãrĩk wãnh gar apỹnh krĩ djãri kõt ajmã gê me'õ ar ajõ kajpan amã kabẽno akukrào ãm kêt. Dja gar tu amrãnhkõt me'õmã akabẽn jarẽnh tẽn tu mã tẽn.

⁵Dja gar mrãn bõx ne me'õ nhũrkwãmã wadjàn kam kum, “Gora adjumar mex ne ar aba”, ã ane.

⁶Dja umar mex prãm jabej arỹm mrãmri akabẽnkõt umar mexkumrẽx ne. Nhym bep djãm kum umar mex prãm kêt ne kam ũrkwãkam me jamẽ ro'ã umar punu mex ne ar ba. Me jabit dja me umar punu. Gar kam gajbit adjumar mex ne ar aba.

⁷Dja gar kikrekam abõxwã tãm kam tu arek kam anhikwão dja. Kwãrĩk wãnh gar bõx ne kikrekõt ar aba kêt. Dja gar kikrekam abõxwã tãm kam gê me ar ajo djuw mex ne ar amã mỳjja ngã gar krẽ, tu kam apijãm kêt kumrẽx ne krẽn kõt ikõn adjumar mexkumrẽx. Ar aje memã Metĩndjwỹnh'ã adjujarẽnh pãnh, ar aje memã 'ã adjujarẽnh aku'ẽn atyk djã pãnh dja gar tu anhõ kwỹ krẽ.

⁸Dja gar krĩ 'õkam bõx gê me kum ar akĩnh ne ar akam ukaprĩ jabej ar amã mỳjja ngã gar tu krẽ.

⁹Krĩwãkam ar abõxwã, kam me kute ar amã kabẽn mex jarẽnh tãm kam gêdja gar me kanê pytàn memã kum, “Arỹm ne Metĩndjwỹnh me akadjy

bĕnjadjwÿr ne kute me apytàr ne kute ar me ajo ba 'ÿr. Arÿm ne me ajo rãm ne ja”, ane. Dja gar ã memã ane.

¹⁰Nhym bep djã gãm ar krĩ 'òkam bôx nhym me kum ar akĩnh kêt ne aminêje ar ajano gar kam tu me ipôkri memã akabĕn jarĕnho tĕ. Ne memã kum,

¹¹“Ē, dja bar me abĕ me anhõ pyka ja amiparkà'ã tatak ne. Ar ije me ajaxweo amirĩt ga me aje omũnh kadjy. Gora me ar ikabĕnja ma. Ē, arÿm ne Metĩndjwÿnh me akadjy bĕnjadjwÿr ne kute me apytàr ne kute ar me ajo bamã ga me ate amã kĩnh kêt ne ar imã, ‘Kati, me ije akabĕnwã mar prãm kêt-kumrĕx’, ane. Me aje ã ar imã anhÿrkam ne bar me abĕ me anhõ pykaja amiparkà'ã tatak ne.”

¹²Dja gar ã memã akabĕn jarĕnho ane. Ē, ba ar amã arĕ. Krĩ wãkam me wã ar aje mebĕ amiparkà'ã me õ pyka tatakja me tãm gĕdja me tokry rax ne. Metĩndjwÿnh kute memã axwe pãnh jarĕnh nhõ akatikam godja krĩwãkam me wã meo bikĕnh raxo Xôtômakam me ja jakrenh mex ne.

¹³Watĩ:re Koradjikam me wã. Watĩ:re Bexadakam me wã. Dja ga me atokry rax ne. Ba ren me bajtem nhõ pykabĕ Xirumĕ Xidõkam ren mÿjja rũnhja, mÿjja pumũnh kêt ja kwÿ 'y nhym ren me omũn ren arÿm amrĕbĕ amim katon ren wãnh amijaxwemã ire. Ne ren kute kum irero amirĩt kadjy kubĕkàbĕ exopa jangijn ren amijã mro prà tatak ne. Ne ren kam iwÿr amijo akĕx. Nhym bep kati, inhõ me wÿnhkam me ga, Koradjikam me gamĕ Bexadakam me gamĕ me akam ne ba te mÿjja pumũnh kêt kwÿ rax ne ipĕx ga me omũnh kajgon kam ajaxwemã anhirer kêt ne iwÿr amijo akĕx kêt-kumrĕx ne.

¹⁴Metĩndjwÿnh kute memã axwe pãnh jarĕnh nhõ akatikam godja me ajo bikĕnh raxo me bajtem nhõ pykabĕ Xirumĕ Xidõkam me ja jakrenh mex ne.

¹⁵Krĩraxbĕ Kapanakam me gadjwÿ djãm me aje amijo adjàmran aje amijo raxmã? Djãm me aje amijo rax ne aje araxo aje kàjkwa tĕpmã? Kati, dja Metĩndjwÿnh aparmã me biknor tokry djãmã me amĕ ga kam me atokrybit ma.

¹⁶Nà, dja gar aben nhikjê'ã kabën ne pyka kunîkôt ajmàn memã ijarë. Godja me'õ ar akabën man badjwỳ ikabën ma. Nhy m ate me'õ kum ar akurën ar akabën mar kêt ne badjwỳ kum ikurën ikabën mar kêt ne. Dja me'õ badjwỳ kum ikurën ikabën mar kêt ne ne Ibãm kute ijanor djwỳnhjadjwỳ kum kurën kabën mar prãm kêt ne, ane. Nãm ã Jeju aro 70 ne kute ar anor kutã arkum kabën jarënho anen kam aro aben nhikjê'ã kabën ne ar ano, pyka kunîkôt ar bimànhmã ar ano.

¹⁷Nhy m ar mõi n memã Metĩndjwỳnh'ã ujarënh mõi n me kanêbê me utàro mõi:n kam akubyn mõi, kĩnhkumrëx ne akubyn mõi. Mõi n bõx ne kam Jejumã kum, —Bënjadjwỳr, nã bãm ar akabënkôt me karõ punu jano nhy m me karõ punu anhidji jarënh kajgokambit apymaje prõt ne, ane.

¹⁸Nhy m kam arkum, —Ã, me karõ punu ne gar ano. Nhy m bep arỳm ne me karõ nhõ bënjadjwỳrbê Xatanaj kàjkwa kurũm tẽn tỳm ba arỳm omũ. Nãm amikrà kêt mex ne tỳm kute na jadjênh tamikrà kêt mex ne rôrõk ja pyræk. Gar aje Xatanaj nhõ àpênh kujaêko amõro aje arỳm pa nhikjê 'yr rax mexja pumũ.

¹⁹Be, arỳm ne ba ar amã ipyma jadjà gar te kangãmẽ makmẽ mry kakrit djàkrêja kunĩ 'ã aku'ê nhy m mỳjja ipymaje ajmã ar ajo kêt kumrëx ne. Nhy m te me bakurê djwỳnh pyma gar ipymao tu kujate nhy m ajmã ar ajo kêt kumrëx ne.

²⁰Be, ja ne kajgo. Me karõ punu ar akabën pymaje prõt ja ne kajgo. Tãm ne ngrire. Nhy m bep kàjkwakam Metĩndjwỳnh kute ar anhidji'ã pi'õk no'õk ja ne mrãmri rax. Tãm ne kubê kumkatikumrëx. Kam dja gar tu akĩnhkumrëx.

²¹Nãm ã Jeju kôt ba djwỳnhmã anen kam arỳm kĩnhkumrëx ne. Metĩndjwỳnh Karõ ne kum kĩnh jadjà nhy m kam kĩnh rax kato. Ne kam Bãmã amikĩnh jarën kum, —Djũnwã, ota ga anhõ kàjkwan anhõ pyka djwỳnh. Amã ne ba amikĩnh jarë. Nã gãm me amikukãm umarmẽ me kute mỳjja mar rũnhjabê mỳjja ja pudju ne kam me kute amijo prĩre pràbê amijo rũnh kêtjamã mỳjjao amirĩt ne. Mrãmri Djũnwã, nã gãm ã aje anhỳrkam mrãmri mexkumrëx. Adjukaprĩkam ne ga amim me'ã karõ ne arỳm ã meo

ane. Ba kam badjwỳ ikĩnhkumrẽx ne wãm amã amikĩnh jarẽ. Nãm ã Bãmmã amijarẽho ane.

²²Ne kam ajte kôt ba djwỳnhmã kum, —Ibãm ne imã kukràdjà kunĩ jarẽ ba kam ar o iba. Nhỹnh ne jakam me'õ prĩne idjåtàri? Kati, Ibãmbit ne prĩne kute imar ne kute arỳm prĩne idjåtàri. Nhym Ibãmdjwỳ. Nhỹnh ne me'õ kute ikudjwa noo Ibãm pumũnh ne kute kukràdjàkôt mar? Kati, bajbit. Bajbit ne ba prĩne inoo Ibãm pumũn kam idjukabikôt me kwỳmã kukràdjà'ã idjubarẽnh tẽ. O me kwỳmã o amirĩt nhym me arỳm prĩne ikôt kuma, ane.

²³Ne kam kôt ba djwỳnh'ỳrbit akẽx ne me kàxã ar amakri arkum arẽn arkum, —Ar ga ne gar akĩnhkumrẽx. Ar ga ne gar anoo mỳjja pumũ.

²⁴Ba gop ar amã arẽ. Me kute Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnh djwỳnh tũmmẽ me bẽnjadjwỳr tũmdjwỳ krãptĩ te kute omũnh prãme, ar anoo aje mỳjja pumũnhja te kute omũnh prãme, ne ar ajamako aje mỳjja marja te kute marmã. Nhym bep kati, ar gajbit ne gar anoo mỳjja pumũnh kêt kwỳ pumũn mỳjja ma. Ar ga ne gar akĩnhkumrẽx ne, ane.

Me'õ kum kurê djwỳnh kaprĩn o djuw mex.

²⁵Nhym kam akati 'õkam Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnh'õ Jeju kabẽn maro nhỹ. Kabẽn maro nhỹn kàjmã dja. Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnhja kàjmã dja. Kute Jeju no mex jabej kabimã kàjmã dja. Kute Mõjdjê kukràdjà jabej Jeju kukjêrmã, Jeju kute kukràdjà kupa'ã arẽn kadjy nàràm ne amikadjy kàjmã 'ỳr djan kum kabẽn ne kum, —Bẽnjadjwỳr, mã gêdja ba amijo nhym kam Metĩndjwỳnh pãnh imã itĩn rã'ã rã'ão itĩnmã imã arẽ? ane. Nhym kam kum,

²⁶—Mã ne Mõjdjê kukràdjà'ã pi'òk no'òk kute? Mỳj ne ga kam omũn arỳm ama? ane.

²⁷Nhym kam Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnh Jejumã kum, —Nãm, "Me anhõ Bẽnjadjwỳr djwỳnh, me Atĩndjwỳnh dja ga amã kĩnh, amã abêo katàt me kunĩ, mỳjja kunĩ jakre. Djãm ajajkwaobit amã Metĩndjwỳnh jabêmã? Kati, ajamak, akadjwỳnhbê, akukràdjà kunĩo dja ga me amã abê. Ne ajte amã

amibu'ã me ja jabê. Kute ga amã amijabêja pyræk dja ga ã amã amibu'ã me ja jabêo ane”, ane. Nãm ã Môjdjê kukràdjà'ã me bamã pi'òk no'òko ane.

28Nhym Jeju kum, —Nà, kòt ne ga arê. Dja ga ã ar o anhÿro aban kam arÿm tu atĩnkumrêx ne, ane.

29Nhym kam Môjdjê kukràdjà mar djwÿnh òkre kadjwÿnhbê amim, —E kum kati, imã Metĩndjwÿnh jabê rax kêtê, ne imã ibu'ã me ja jabê rax kêtê, ane. Ne kam pijàm ne amijã maje, —Nhym ne ibu'ã dja ba imã abê? ane.

30Nãm Jeju kukij nhym kam kum, —Ë, me'ò ne Djeruxarê kurũm krĩraxe Djeriko'ÿr ruw. Ne kam tẽ. Tẽ nhym kam arÿm me àkĩnhĩ wÿnhràm kum nòn tẽmràm o arĩn kubê kubêkãmê kubê mÿjja kunĩo pròt ne kam titik ne mã pròt ne. Nhym kam wãnh wakrekam tyko nõ.

31Tyko nõ nhym kam me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh'ò pry'ã tẽ. Tẽn omũn kam iròbê apan mã tẽ.

32Nhym mekbê Rewi'ò, adjwÿnhdjwÿ Metĩndjwÿnhmã àpênh'ò kòt tẽn adjwÿnhdjwÿ tãm ne. Nãm 'ÿr tẽn irãn omũn tẽn iròbê apan mã tẽ.

33Nhym bep me'ò, Xamarijka me ja 'ò ne arkòt tẽ. Xamarijka me ja kute me bajo kurê djwÿnh ja 'ò ne arkòt tẽ. Arkòt tẽ:n 'ÿr bòx ne omũn kam kum kaprĩ ne. Omũn kam rerek ne kum kaprĩ.

34Ne kam me kute o tÿm ne kute titik kurêje kute apÿnh kà rênhja kum oy. Kadjwati kangôo kum oyn kam ajte mÿjja kute röny kangôo pyræk kum oy. Ne kam kubêkào kupu. Prĩne kupun kam ta ò mryja'ã kudjin o tẽ. O tẽn atemã me'ò nhũrkwã'ÿr o bòx ne kam prĩne o djuw mexo dja.

35Nhym akati nhym kam pi'òk kaprĩ raxja amê kaba. Ò kikre djwÿnhjamã kaban kum kungãn kum, “Ë, dja ga prĩne imã tãmjao djuw mexo dja, prĩne ikutêp imã o djuw mexo dja. Dja ga 'ã aje pi'òk kaprĩ krên jabej ba kam bòx ne arÿm ajte amã o pãnh, ajte akubyn ibòxkam”, ane. Be, tãm ne ja. Nãm ã Xamarijka me ja'ò kum kurê djwÿnh kaprĩn o djuw mexo ane.

³⁶Gop imã arẽ. Nhỹnh ar 'õja ne kute o kamy? Djãm tẽm ne kute omũnh ne irõbê àpanhja? Nàr kon, djãm kõt tẽmja? Nàr kon djãm Xamarijkam me ja'õ?

³⁷Nhym kam kum, —Nà, me'õ kum kaprĩa. Me'õ kum kaprĩa ne o kamy, ane. Nhym kam kum, —Nà, kõtô. Nà, ga kam gadjwỳ tẽn ã kudjwa akurê djwỳnho anhỹro aba, ane. Nãm ã Jeju Xamarijkam me ja'õ ukaprĩkõt kute kurê djwỳnho kamyja'ã ujarẽho ane.

Matamẽ Marij'ã ujarẽnh.

³⁸Nhym kam Jeju ar mã mõn kam atemã krĩ 'õkam bõx. Kam ne me'õ nire nhidjibê Mata. Mata ne ukaprĩkumrẽx ne kam Jejumã kum, —Amrẽ inhũrkwãmã tẽn kam anhõ kwỳ krẽn kam nõn akõkam kõt, ane. Nhym kam kum, —Ã, aj mã, ba kam wãm akõt tẽ, anen kam ùrkwãmã tẽ. Ûrkwãmã tẽn kam 'ỳr wadjàn nhỹ.

³⁹Nhym Mata kanikwỳnhbê Marijja nhỹ. Arek Bẽnjadjwỳr'ỳr tẽn parbê nhỹn kam kàjmã kõt õkren kabẽn maro nhỹ.

⁴⁰Nhym Mata àpẽn ra:x ne. Jeju õ kwỳ krẽn mex kadjy ne àpẽn raxo djan kam Marijmã kabẽn ne. Marij kute kõt kum mỳjja 'õ kupẽnhmã. Ne kam Jeju'ỳr tẽn kum, —Bẽnjadjwỳr, djãm aje imar kêt? Ikanikwỳnh ne ikõt àpẽnhmãn ate ari akuri ba. Ba kam bajbit ar mỳjja kupẽnho iba. On amrẽ ano gẽ tẽn gop ikõt apê, ane.

⁴¹Nhym kam Bẽnjadjwỳr kum, —Àpnhĩre, àpnhĩre Mata. Nã gãm ari mỳjja man kam akabẽn wã jarẽ. Nã gãm mỳjja krãptĩ kupê ne kõt mar ar o aban kam adjumar punu.

⁴²Nhym bep mrãmri mỳjja pydji ne mexkumrẽx. Tãm ne arỳm Marij o nhỹ. Nãm ikabẽn maro nhỹ. Ja ne mexkumrẽx. Kwãrĩk wãnh arek ikabẽn maro nhỹ. Wãm ije awỳr anor prãm kêtê. Gêdja arek ikabẽn maro nhỹn prĩne ikabẽn man kam o biknor kêtumrẽx, ane. Nãm ã Jeju ane. Tãm ne ja.

Ruka 11

Ar kute Metĩndjwỳnhmã kabẽn'ã arkum karõ.

Mat 6.9

¹Nhym kam Jeju akati 'õkam Metĩndjwỳnhmã amijarẽnho dja. Kum amijarẽnho djan kum amijarẽn pa nhym kam kõt ba djwỳnh'õ kum, — Bẽnjadjwỳr, gop ar imã arẽ. Ar ije Abãmmã amijarẽn kadjy gop ar imã arẽ. Mã dja bar kum ikabẽn ja o? Djuãobit ne kõt ba djwỳnhmã kabẽn'ã karõ. Gadjwỳ dja ga ar imã 'ã karõ bar akudjwa Abãmmã amijarẽnho iba, ane.

²Nhym kam arkum, —Ë, dja ga goja ar aje Metĩndjwỳnhmã amijarẽn kadjy kum, "Djũnwã, gẽ me ame:xo amex man amim ajarẽn abenmã ajarẽ. On me kadjy abẽnjadjwỳr ne ar meo aba.

³Myt kunĩkõt ar ijajkwa mãnhkutã mã ar imã inhõ kwỳ krẽn djã ngã.

⁴Dja bar akam ijaxwe ga tu ar ijaxweo akno. Ar badjwỳ dja me'õ ar ikam amikrà bar akõt tu o akno. Kam dja ga ar ijaxweo akno. Godja me kute ar imã axwe'ã àpnẽn katã ga ga ar ijo tỳx bar mebẽ idjãm tỳx ne ijaxwe kêt. Tãm ne ja." Dja gar ã kum anhỳr ar aba, ane.

⁵⁻⁶Ne kam ajte ar kute Metĩndjwỳnhmã amijarẽn 'ãno ãm kadjy arkum kabẽn jarẽn arkum, —Ga ren ar ajõ anhõbikwa'õ ajbir bõx, akamàt kô ipõkri bõx ga ren aje kadjy mỳjja'õ byrmã tẽn ren anhõbikwa 'õmã kum, "Nãr, imã angã, anhõ djwỳ 'ãmro amãnhkrut ne ikjêkêt imã 'õ ngã gẽ inhõbikwa kukrẽ. Nãm iwỳr y:n kam ajbir bõx. Ba kam kadjy mỳjja jabej tẽ. Kadjy inhõ mỳjja kêtikumrẽx ba kam kadjy ije akutã djwỳ kwỳ byrmã tẽ. Gop on imã angã."

⁷Nhym ren anhõbikwaja arek õto nõr prãme ren amã, —Kati, inhõtdjwaa. Ije amã õr prãm kêt. Arỳm ne ba kikre'ã ijẽ ne arek ikrao inhikwã. Kàjmã idjãm prãm kêtẽ. Amũ dja ga tẽ gẽ me'õ amã 'õ ngã, ane.

⁸Bir be, ba ar amã arẽ. Ga kam ren arek 'ã adjà'wỳro dja, mã 'ã 'uw nhym kam ren arỳm kàjmã djan ren, "Ba on kum kungã gẽ wãm o tẽ ba gop ikujrẽn kêt ne gêt arek inhõto nõ", ane. Djãm ar aje abeno anhõbikwakam ne amã kungã? E kum kati, ã, aje mã 'ã 'wỳrkam ne amã kungã. Apijãm kêt ne aje 'ã 'wỳr 'ãno adjãmkam ne amã kungã, ar atu mãnhkutã amã kungã.

⁹Bir be, kam ne ba ar amã, "Dja gar tu mỳjja 'ã 'uw, mã mỳjja'ã 'wỳro tẽ nhym Metĩndjwỳnh arỳm ar amã kungã. Gar aje mã mỳjja jabej ne kam

arým kum akatorja pumũ. Ne kam ajte mã kikre kabem õ kikre djwýnhmã akabẽno aku'ê nhym arým kute ar amã kikre 'ã 'yrja pumũ.” Dja gar ã Metĩndjwýnh 'wýro ane.

¹⁰Be, me kute mýjja'ã 'wýr 'ãno ãmja dja arým Metĩndjwýnh memã kungã. Gar me kute mýjja jabej ne kum apõxja pumũ. Ne kam ajte me kute kikre jajkwa krekremã kabẽno ku'ê nhym arým me kute memã kikre'ã rênhja pumũ. Dja gar gadjwý ã mýjja'ã Metĩndjwýnh 'wýro ane nhym arým ar amã kungã.

¹¹Nhýnh ne ar akra'õ tẽn tep'ã ar ajuw gar kum kangã ngã?

¹²Ne õkrẽnẽ'ãnh ngre'ã ajuw gar kum makre ngã? Arkati.

¹³Be, gar ajaxwekam aje akramã mýjja mex nhõrja pumũ. Nhym bep kàjkwakam ar Abãm mextire ta gêdja ar amã amũ mýjja mex nhõro ar ajakren ar amã Amikarõ ngã. Gêdja gar Metĩndjwýnh Karõ'ã 'uw nhym tu ar amã kungã, ta mextire ne ar baja gêdja ar amã Amikarõ ngã, ar amã Amikarõ jano, ane. Nãm ã Jeju me kute mýjja'ã Bãm 'wýr nhym õdjànhkõt kute memã Amikarõ nhõrmã ã memã 'ã ujarẽho ane.

Me kute Jejuo Xatanaj nhõ àpênh.

Mat 12.22; Mak 3.20

¹⁴Nhym kam me karõ punu ar me'õo ba nhym kabẽn kêtikumrêx ne. Me karõ ajmã ajkwa o nhym kabẽn kêtikumrêx ne. Nhym kam Jeju bõm kumẽ. Bõm kumẽ nhym arým mã tẽ nhym arým kabẽn ne. Nhym me kam ari aben pumũn Jejukam no tyn kumex.

¹⁵Nhym bep me kwý ne me abenmã kum, —Kê, djãm Metĩndjwýnh kabẽnkõt? Kati, Bedjêbu. Me karõ punu nhõ bẽnjadjwýrbê Bedjêbu kabẽnkõt uma proo ne ar bõm me karõ rẽnho ba, ane. Xatanaj nhidji 'õbê ne Bedjêbu.

¹⁶Nhym ate me kwý kum, —Goja on mýjja'õ nhípêx ba me omũ, Metĩndjwýnh pyma proo mýjja pumũnh kêt goja 'õ nhípêx ba me omũ, ane. Jeju kute Metĩndjwýnh pyma proo kute mýjja pumũnh kêt'õ nhípêx mar jabej ne me kute kabimã kum ane.

¹⁷Nhym Jeju ta prĩne me òkre kadjwỳnhbê me kabên ma, me kute Bedjêbu puma proo ne ar bõm me karõ rênho ba anhỳrja me kadjwỳnhbê prĩne kuman kam memã kum, —Godja me ò pyka tãmkam abeno kurê djwỳnh mã ne ren me kam nê? Nãm ren ã me anen kam ren arỳm amijo ajkê. Nhym ren me ta ùrkwã tãmkam abeno kurê djwỳnh mã ne ren me kam nê? Nãm ren ã me anen kam ren arỳm abeno apêx.

¹⁸Bir be, Xatanajdjwỳ ta ò àpênhmê ne ren abeno ajkij ne ren abeno kurê djwỳnh, mã ne ren me kam nê? Mã ne ren Xatanaj nê? Nãm ren anen kam ren arỳm abeno apêx. Nã gãm me we ijã, “Bep Bedjêbu puma proo ne ar bõm me karõ punu rênho ba”, ane. Ije gêdjãm Xatanaj ta ajte jãm ò àpênho akêx ne ar bõm rênho ba.

¹⁹Ba ren Bedjêbu kabênkôt ren bõm ar me karõ punu rênho iba nhym ren mỳj me'ò kabênkôt ne me anhõ àpênh bõm ar me karõ rênho ba? Ar jadjwỳ ne ar bõm me karõ rênho ar o ba. Djãm ar adjwỳnhdjwỳ ne ar we Xatanaj kabênkôt ar bõm me karõ rênho ba. Ga ren me arkum ja jarê nhym ren ar me amã, “Ije tô djãm Xatanaj ta kute ò àpênho bikênho ba got.”

²⁰Nhym bep kati, Metĩndjwỳnh puma proobit ne ba ar bõm me karõ punu rênho iba. Ga kôt arỳm Metĩndjwỳnh me awỳr bõxja pumũ. Metĩndjwỳnh kute me apytàr ne me akady bẽnjadjwỳr ne kute me ajo bamã me awỳr bõxja pumũ.

²¹Ba ajte atemã me'ò'ã amijakre ga me ama. Me'ò ne ò kikrekam kruwmê rop'io nhỹ ne o ò nêkrêx pytàn o nhỹ. Umao amim ò nêkrêx pytàn o nhỹ. Nhym me'ò ajmã kute ò nêkrêx o kêtikumrêx.

²²Nhym bep atemã me'ò kute umao akrenh mex ne tu bõx ne kruw tã o tỳm ne kubê kunĩo põx ne kam kubê nêkrêxo prõt ne, kubê mỳjja kunĩo prõt ne. Kute umao ò nêkrêx pytàr ne o ỳrja tu kubê o prõt ne memã kungrà. Ba ne ba ipymao Xatanaj jakrenh mex ne kam amijo aptàn kubê ò krito iprõt ne.

²³Me'ò kum ikĩnh kêt ne arỳm mrãmri ijo kurê djwỳnh ne. Ne ikôt àpênh prãm kêt ne arỳm Xatanajkôt apê. Dja me'ò kum ikĩnh kêt ne kam ajte kum

Xatanaj kīnh kêt ne kam amijã, “Ba dja ba ate ikrãn ar mrã, amidjwýnhbit man ar o mrã”, anen arým Xatanajkôt apê, ane. Nãm ã Jeju memã ane.

²⁴Ne kam ajte me karõ punu'ã ajarên memã kum, —Me karõ punu pydjín kute ar me'õo baja ne arým kurũm katon tẽ. Ne kam te ar mrã, ngô kêt kam ar mrã, te ajte kute me'õmã àr ne tyk djà kêt mã ar mrãn kam akubyn kute ar me'õo ba tũmja'ýr tẽ. Ne kam amim, “Ba gop inhũrkwã kurũm ikatorja ajte 'ýr tẽ”, ane. Kute ar me'õo ba tũm'ã ne ũrkwã jarẽ.

²⁵Ne kam amim ba djà tũmja'ýr tẽn bõx ne omũ nhym arým mexkumrẽx. Me karõ 'õ kute o ba kêt nhym prĩne kadjwýnhbê mex ne arým kam mýjja katàt.

²⁶Nhym kam kadjy mã me karõ punu'ýr tẽ. Ne kam mekam me kwý japrôn 'ýr meo mõn meo bõx. Nãm me karõo 7 ne o bõx ne me'õ jamã meo wangij nhym kam me kam ar ba. Kute me karõ punuo 7 ne o bõx tãm ne axweo kute õbê pydji kute ar o ba tũmja jakrenh mex ne kam arým o punu rax ne. Kàjbê punuri ne kàjbê punu nhym bep kute o 7 ne o bõxja ne arým o punu rax ne. Nãm ã Jeju me karõ punu'ã ujarênho ane.

²⁷Nãm memã kabẽno ãm rã'ã nhym me ipõkri me'õ nire kàj bê kum kabẽn ne kum, —Ô kum anãbit ne kīnhkumrẽx. Abê bẽnjadjwýr raxkam ne ga anã tikkremã wadjàn ruw ne anã kà kaô nhym anã kīnhkumrẽx ne, ane.

²⁸Nhym kum, —Bep me kute Metĩndjwýnh kabẽn mar ne 'ãno ãm ne kute kôt amijo baja, me tãm gêdja me mrãmri kīnhkumrẽx ne, ane.

Me kute Jeju kute mýjja pumũnh kêt'õ nhipêx jabej.

Mat 12.38

²⁹⁻³⁰Nhym kam me Jeju'ýr ban bõxo dja. 'Ýr ban bõxo djan 'ã aben pydjio mõn o mõn o mõn ĩ 'ã utĩ: ane. Me kute õbê kum, —Goja on mýjja pumũnh kêt'õ nhipêx ba me omũ, anhýr jamã ne Jeju, —Me akamingrãny ne ga me ajaxwekumrẽx. Nã gãm me abentã ijuw ne imã, “Mýjja pumũnh kêt'õ nhipêx. Ba me goja omũn kam tu amim amarkumrẽx”, ane. Bep kati, djã bãm me amã ipêx kêt kumrẽx ne. Ě, mýjja pydji dja ga me omũ. Gêdja ba ty. Nhym ijã akati amãnhkrut ne ikjêkêt ba akubyn itĩn ne ikato ne kam me

amã Metĩndjwỳnh raxo amirĩt ne. Ga me me bakukãmãrebê Djônaj tep tikkrekam nørja pumũ. Tep tikkrekam nør nhym 'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt nhym ajte tep tikkre kurũm kator ne kam pykabê Niniwekam me ja'ỳr tēm ne kute memã Metĩndjwỳnh raxo amirĩtja pumũ. Badjwỳ ije amijo inhĩ ne me awỳr ibôx gêdja ba ty ne akubyn itĩn ne ikato ga kam me akamingrãny amim Metĩndjwỳnh raxkôt ama.

³¹Godja Metĩndjwỳnh kute memã axwe pãnh jarēnh nhõ akati kato nhym kàjkwa nhirê kurũm bēnjadjwỳr ni ajte katon kam me akamingrãny, me amymã axwe jarē. Mỳkam? Bir, amrēbê ne me bakukãmãrebê Xaromão no mexkumrēx ne kute prĩne mỳjja mar. Bēnjadjwỳr rax. Nhym arỳm bēnjadjwỳr nija arỳm 'ã ujarēnh ma. Arỳm Xaromão'ã ujarēnh man kam kute omũnh prãm ne. Ne kam nĩnh kàjkwa nhirê kurũm 'ỳr tēn bôx. 'Ỳr bôx ne kam prĩne kabēn ma. Ě, ba ne ba Xaromão kurãm irax. Nã bãm iraxo bôx, jakam, me akam bôx ga me imar kêt ne, ikanga mex ne. Kam dja bēnjadjwỳr nija me amã axwe jarē.

³²Nhym Niniwekam me jadjwỳ me amã axwe jarē. Godja Metĩndjwỳnh kute memã axwe pãnh jarēnh nhõ akati kato nhym Niniwekam me ja ajte apôx ne kam me akamingrãnymã axwe jarē. Mỳkam? Bir, Djônaj ne kàj bê memã Metĩndjwỳnh'ã ajarē nhym Niniwekam me ja kuman amim katon wãnh axwemã iren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akēx ne. Ě, ba ne ba iraxo Djônaj jakrenh mex ne. Ga me tu ate akrãn ikanga mex ne. Kam ne ba me amã, “Me ja dja me akubyn apôx ne arỳm me amã axwe jarē”, ane. Nãm ã Jeju memã ane.

Me kute Metĩndjwỳnh kabēn kôt amijo ba'ã ne a'u jakre.

Mat 5.15, 6.22

³³Ne kam ajte memã irã jarē ne memã, —Djãm me kute ngõnhpõkmã angjēnh ne kute mỳjja 'õkôt o bipdjur got? Ne kute kào 'ã pro got? Kati, ngõnhpõk ne me kum angij ne tu kēnhkam umjuw nhym memã kikre kre kurwỳo ku'ê. Nhym me mrãn wangij nhym memã irākumrēx.

³⁴Nhym me nodjwỳ. Me noo ne me kute mỳjja pumũnh. Dja ga me ajõ ano mex, ajmã ano kute kêt jabej arỳm mrãmri arĩt tỳxkumrēx ne aje mỳjja

pumũnh. Aje mrãmri ne me a'uri mrãnh mex pyræk. Nhym bep dja ga ano rã, ano punukumrëx jabej arÿm arît kêt ne aje mÿjja pumũnh kêt. Aje mrãmri ne me akamàt kô tykkam mrãnh punu, mrãho bikàr mrãnh ja pyræk.

³⁵Gora me amijãno djan Metĩndjwÿnh kute me amã amikukràdjã jarënhkôt amijo aba. Gêdja ga me kôt amijo aba kêt jabej, kute me amã amikukràdjã jarënhja kôt amijo aba kêt jabej arÿm aje me'õ akamàtkam ba pyræk, me aje me'õ akamàt kô tyk tÿxkam mrãho bikàr mrãnh ja pyræk.

³⁶Nhym bep dja ga me mrãmri Metĩndjwÿnh kabën kunĩkôt amijo abakumrëx ne kam me aje me'õ mrãmri ngônhpôkti nhirākambit mrãnh ne kam akamàt kô tykkam mrãnh kêtumrëx ja pyræk.

Jeju mekbê pardjêumã bën tÿx.

Mat 23.1; Mak 12.38

³⁷Nãm memã arënh pa nhym kam mekbê pardjêu'õ kum, —Amrë ikôt tën ikutã anhõ kwÿ krë, ane. Nhym Jeju kum “Ã” anen kam kôt tën ùrkwãmã wadjàn nhÿ.

³⁸Kute aminhikra ku'õnh kêt ne nhÿ nhym omũn kam õkre kadjwÿnhbê amim, —Ije tô mÿj nã? Ije kum bep kute me bakukràdjækôt aminhikra ku'õnh kêt. Õ kwÿ krën kadjy kute aminhikra ku'õnh kêt, ane.

³⁹Nhym kam Bënjadjwÿr kum, —Kê, me abê pardjêu ne ga me ijã akabën ne anhõkre kadjwÿnhbê amim, “Kute me bakukràdjækôt aminhikra ku'õnh kêt”, ane. Bep me ga ne ga me ajêx ne we amijo akabën mex. Nã gãm me aje mrãmri ne me kute ngônkh krãmë ngônkh puror nhibũmbit põnh ne kute kre põnh kêt nhym krekam mÿjja kakràtyk pyræk. Be, nã gãm me ã we katàt amijo abao ane. Nhym kam me me akrākàbit pumũ nhym kam kute me amex pyræk. Nhym bep kati, me akadjwÿnhbê ne ga me apunu rã'ã. Me akadjwÿnhbê ne me amã me õ nèkrëx prãm ne 'ã angryk ne ajaxwe'ãbit aje amim karõ rã'ã. Kam ne ga me akadjwÿnhbê apunu rã'ãja.

⁴⁰Me ano kêtikumrêx. Djã nãm me anhipêx djwýnh me akrākàbit 'y? E kum kati, nãm me akadjwýnhdjwý 'y. Kam ne kute prĩne me akadjwýnhbê me apumũnh ne kum me akadjwýnhbê me amex prãmikumrêxja.

⁴¹Nã gãm me we amijo akabên mex ne, ne amijo katàt amrãnh, bep kati, me akadjwýnhbê apunu. Dja ga me me 'uwtĩmãdjwý anhõdjãnh ne me 'uwtĩkam adjukaprĩn memã mýjja ngãn kam arým akadjwýnhbêdjwý amexikumrêx ne, akrākãmê akadjwýnh kunĩ mexikumrêx ne, me 'uwtĩkam me adjukaprĩkam.

⁴²Me abê pardjêu dja ga me ĩ me biknor tokry djàkam mō. Watĩ:re. Mýkam? Me aje Metĩndjwýnhmã mýjja kakritbit nhõr ne kam aje mýjjabê kumkatija aje kum õr kêtka. Nã gãm me mýjja kakrit, õmrõ djãnh djã, pi'õmê djwý kakrit kunĩ ne ga me Metĩndjwýnhmã ikjê rên kum kryre ne angã. Ne kam ga abêngõkreja amã abê kêt ne katàt meo aba kêtikumrêx ne. Me aje kum kryre ne õrja ne mrãmri tu mexikumrêx. Mýkam ne ga me mýjja raxjadjwý kum õr kêt ne? Mýkam ne ga me amã Metĩndjwýnh jabên katàt meo abaja kêt ne. Ja ne ga me aje marmãn ate mýjja kakritbit ma.

⁴³Me abê pardjêu dja ga me ĩ me biknor tokry djàkam mō. Watĩ:re. Mýkam? Me aje amijo rũnhbit mar prãmka. Me kute aben pydji djàkam me amã me bẽnjadjwýr rũnh krĩ djàbit kĩnhka. Nhym me me ipõkri me kute me amã kabên ne me amã rũnh jarẽho kumex jabit ne ga me amã kĩnh.

⁴⁴Me ga dja ga me ĩ me biknor tokry djàkam mō. Watĩ:re. Mýkam? Me aje pyka krã pyràkka. Nã gãm me aje pyka krã arým biknor ne pyka mẽ bimræk ne kute pykakumrêx pyræk. Nhym me kute mar kêt ne tu iby mrãnhja pyræk. Ne kam kadjwýnhbê ne punu, kadjwýnhbê ne mýjja kro. Nã gãm me ã akadjwýnhbê apunu ane nhym me kute me amar kêt. Nãm mýjja 'êx ne krākàbit mex ne kam kadjwýnhbê ã punu ane. Nãm ã Jezu mekbê pardjêu jaxweo amirĩto ane.

⁴⁵Nhym kam me kute Mõjdjê kukràdjã mar djwýnh'õ Jejumã kum, —Ë, bẽnjadjwýr, nã gãm me badjwý me ijaprý. Nã gãm akabên jao me badjwý ã me ijo ane, ane.

⁴⁶Nhym kam Jeju kum, —Ije nà, me aje Môjdjê kukràdjà mar djwýnhdjwý dja ga me ï me biknor tokry djàkam mō. Watĩ:re. Nã gãm me akabēn kajgoobit ar memã Metĩndjwýnh kabēn jarēho aba. Djãm Metĩndjwýnh kabēn? Kati, me ga akabēno ne ga me ar me anoro aba. Ga kam me ga kōt ar aba kēt ne. Nhym me te amijo anen kam, “Ije mã dja ba me nē”? ane. Me aje ã meo anhyrkam ne kute mrãmri ne me kute me kadjybit jēnh rũho atom ne kam kute kàjmã memã arĩ kētkumrēx ne kute memã tur kētkumrēx ne kute me ibũm nēje kum katy kētkumrēx ja pyræk.

⁴⁷⁻⁴⁸Me ga dja ga me ï me biknor tokry djàkam mō. Watĩ:re. Mýkam? Me amã Metĩndjwýnh kabēn jarēnh djwýnh par prãmkam. Me akukãmãre ne Metĩndjwýnh kabēn jarēnh djwýnh kwý pa:, ga me kam anhingēt nhimry krã prĩne kum o djuw mex ne. Me anhingētbê Metĩndjwýnh kabēn jarēnh djwýnh par djwýnhmē me aje aben pyræk. Me akukãmãre kute me parja ne ga me omũn kam kōt amijo mōn kam we imry krã prĩne kum o djuw mex ne.

⁴⁹Kwãrĩk rãã. Metĩndjwýnh ta ne no mexkōt, ta kute amim 'ã karōkōt arým me amã, “Ë, dja ba me amã ikabēn jarēnh djwýnh janon inhō àpēnh jano ga me kwý pan kwýo ajkē”, ane. Djã nãm kupa'ã arē? Kati, kōnh ne kum kudji. Ga me aje me paro amōrja pumũ. Kam ne Metĩndjwýnh arým pãnh jarē.

⁵⁰Me akukãmãremē ne ga me me kraxrũm Metĩndjwýnh kabēn jarēnh djwýnh paro tē. Paro tēn paro tēn arek me kamrō kapĩn o tē. Nhym Metĩndjwýnh arým meo ngyrk ne kam gormã me ajabatãnhmã pãnh jarē.

⁵¹Nã gãm me akukãmãre Abeu bĩno kurētuw ne kam ijukri me ja paro tēm tãmtã: jakam arek o tē ne kam Djakarij'ýr bōx ne kam Metĩndjwýnh nhō kikretimē õ ngōho ki kaēxkam kubĩ. Nà, ã, ba me amã arē. Metĩndjwýnh ne arým meo ngyrk ne. Ne kam me akamingrãnymã arým pãnh jarē. Me ga dja Metĩndjwýnh me akukãmãre kute me imex tũmja pãnh me ajo ajkē.

⁵²Me aje Môjdjê kukràdjà mar djwýnh dja ga me ï me biknor tokry djàkam mō. Watĩ:re. Ga me aje memã Metĩndjwýnh kabēno amirĩto atēmmãn ate ajte mekbê udju. Nhym me te kute amim Metĩndjwýnh marmã. Nã gãm me

aje mrãmri ne me kute mekbê kikre'ã ijên nhĩãm kam o kajkep djà rênh nhyim me te kute kikre'ã rênh ne ngjênh prãme kapôtã ku'êja pyræk. Ga me kam ga Metĩndjwýnh mar kêt ne ajte me jadjwýbê aptà, ane. Nãm ã Jeju memã bën tỳxo anen kam katon mã tẽ.

53-54 Nhyim kam mekbê pardjêumẽ me kute Mõjdjê kukràdjà mar djwýnhmẽ Jeju jabej rĩt mõi. Jeju kute Mõjdjê kukràdjà'õ kupa'ã arênh jabej ne me umaro dja. Ne kam mã kukijn mã kukijn mã kabên'ã kum apnên ajte kum, —Goja rã'ã ajte arẽ, ba me kuma, ane. Jeju kute kupa'ã arênh nhyim me kute o tỳm ne bĩnmã ne me ã ane. Nãm me te kute Jeju'ã kabên punu nhõrmã. Kute kabên punu 'õ jarênh nhyim me kute 'ã kabên punu nhõrmã te abej umaro dja.

Ruka 12

Kute memã kum, “Amã me uma kêt” jarênh.

Mat 10.26

1 Nhyim me Jeju'ã bikprõnho dja. 'Ã bikprõnho djan o djan o djan ã 'ã utĩ: ane. Kute pi'õ pyræk. Ne ã ãm ta aben par'ã ku'ên ã ta ikjêo aben rẽ, me krãptĩkam. Nhyim kam Jeju amikõt ba djwýnh kumrẽxmã kum, —Gora ar aminêje me wã pumũ, aminêje mekbê pardjêu jaxwe 'ãno dja. Nãm me 'êx ne kute mex pyræk. Nhyim bep kati, me kadjwýnhbê ne me punukumrẽx. Me õkre kadjwýnhbê ne me axwebit kute mar ne 'ã amim karõ. Me axwe kute djwý nhigot djà pyræk. Gêdja amũ me'õ'ýr bõx ne amũ me'õ'ýr bõx ne amũ me'õ'ýr bõx ne ã mekmẽ amrà ne ã me kunĩ tuknĩ. Kam ne ba ar amã, “Gora ar aminêje me wã pumũ”, ane.

2 Djã nãm me kadjwýnhbê axweja bipdjur rã'ãmã? Kati, dja ã amirĩt ne. Nhýnh ne mỳjja bipdjur'õ me kute omũnh kêt mã? Ne me kute mỳjja pudjur'õ mar kêt mã? Adjým, dja ã kunĩ amirĩt ne. Dja mỳjja pudjur, mỳjja o bipdjurja ã kunĩ amirĩt ne.

3 Dja gar te akamàt kõi tykkam abên prĩkam abenmã mỳjja jarẽ nhyim me ã tu irãri arênh kumex. Dja gar te amijã ijê, kikre kadjwýnhbê amijã ijên ajte aben jamakri ajajkwa momokkam abenmã mỳjja jarẽ nhyim me tu kàj bê

abenmã arẽ. Dja amirĩt ne. Dja me kuman kam kàj bê abenmã arẽ, kikrekôt arẽho ipôk ne, ne ngàbê abenmã arẽ.

⁴Ë, ar apa, inhõbikwa ar, ba ar amã arẽ. Kwãrĩk wãnh ga ar amã me kute ar aparja puma kêt. Me ja gêdja me ar akrākàbit par kajgon kam ijukri kute ar akadjwỳnhbê ajmã ar ajo kêt.

⁵Kati, ba ar amã arẽ. Me'õ pydji dja ga ar amã uma. Kute me bĩn ne kute ijukri me biknor tokry djàkam me rēnh, jabit dja ga ar amã uma. Be, ba ar amã arẽ, Metĩndjwỳnhbit dja ga ar amã uma.

⁶Ë, mã ne kwēnhne pãnh kute? Kwēnhne ne pãnh ngri:re. Kwēnhne ne amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt kam pãnh birãm ngônho pi'ók kaprĩ amãnhkrut. Nà, tãm. Nhỹnh ne Metĩndjwỳnh kwēnhne jao akno? Djã nãm o akno? Kati, nãm te mỳjja kakrit, te kubê kwēnhne nhym prĩne o djuw mex ne.

⁷Be, ar ja man atĩn prãm kêt. Ar ga ne gar kwēnhne kuràm abê kumkati. Ar ga ne gar abēngôkre ne anhĩ pỹnhkôt kwēnhne krãptĩ kuràm arax. Be, kute kwēnhneo djuw mexja pumũ. Nhym bep ar ga. Ar ga dja prĩne ar ajo djuw mex ne. Ga prĩne kute me bamar ne kute me bajãno ãmja pumũ. Mỳjja'õ kubê biknor kêt. Nhỹnh ne mỳjja'õ kubê akuno? Ga kute me bakĩ'ã akreja pumũ. Kam ne ba ar amã, “Kwãrĩk wãnh ga ar adjumar punu kêt ne amã mỳjja puma kêt”, ane.

⁸Ba ar amã mỳjja 'õdjwỳ jarẽ. Me kute amijo ipytàr ne kute me krãptĩ nhipôkri kute, “Nà, ba ne ba arỳm amijo Jeju pytà”, anhỹrja gêdja ba badjwỳ ije amijo inhĩ ne me awỳr irwỳk badjwỳ Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh nhipôkri, “Nà, ba inhõbikwa ne wã”, ane. Dja ba ã ane.

⁹Nhym bep me kute imar kêt ne kum ikĩnh kêt, me kute, “Ije bep ije tãwã mar kêt”, anhỹr, me tãm gêdja ba badjwỳ amipãnh Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh nhipôkri, “Ije tãwã mar kêt”, ane.

¹⁰Ë, gêdja me'õ ijã kabēn ba ije amijo inhĩ ne me awỳr irwỳk, dja me'õ ijã kabēn nhym Metĩndjwỳnh tu o aknon mar kêt ne. Nhym bep me'õ kute

Metĩndjwỳnh Karõ japyrỳ, tãm gêdja Metĩndjwỳnh mar rã'ã rã'ã ne, mã kam ngryk ne.

¹¹Dja me ĩ ar ajo ajkê. Gêdja me ar apa 'amỳn mekbê idjaer bikprõnh djà'ỳr ar ajo bõx. Ne kam ajte me bẽnjadjwỳr krĩ djà'ỳr ar ajo mõ. Dja me ar apa 'amỳn ar ajo mõn amikabem ar apumjuw ne ar ajaxwe jabej ar akukjêro nhỹ. Kwãrĩk wãnh gar ajõ, “Ije, mỳj dja ba ikabẽn nê? Mỳj dja ba arê? Mã gêdja ba gêt ikabẽn on arê”, anhỹr kêt. Dja gar tu ate akrãn amikam atĩn prãm kêt.

¹²Metĩndjwỳnh Karõ ta dja ar amã kabẽn jarẽ. Me kabem adjãmkam dja amã kabẽn jarẽ gar kam kabẽno akabẽn ne memã akabẽn jarẽ. Nãm ã Jeju kõt ba djwỳnhmã kabẽn jarẽnhõ ane. Me kute kõt ba djwỳnhõ bikênh nhym ar kute memã kabẽn jarẽnhmã ã arkum anhỹr djwỳnhrãm kabẽn jarẽnhõ ane.

Me'õ nhõ mỳjja raxmã Jeju kute kabẽn jarẽnh.

¹³Nhym kam me krãptĩ nhipõkri ne me'õ kàj bê kum, —Bẽnjadjwỳr, gop ikamymã arê gê imã nêkrêx kwỳ ngã. Ibãm tyk kutã ne ar imã nêkrêx'ã karõ bar ije ar o ibamã nhym ikamy bõx ne tu jãm o amijakren utàn mã o mõ. Kute imã kwỳ nhõr kêtikumrêx, ane.

¹⁴Nhym kam Jeju kum, —Ije mỳj me'õ kabẽnkõt gêdja ba aben nêje ar akukrà. Ne mỳj me'õ kabẽnkõt gêdja ba akamy kutã nêkrêx kwỳ byn amã kungã? Djãm kadjy ne ba me awỳr tẽ? Kati, ane.

¹⁵Ne kam me kunĩmã kum, —Gora me amijãno djan amã nêkrêx prãm kêt. Kwãrĩk wãnh ga me anhõ nêkrêx rũnh ne anhõ nêkrêxo adjàptàr ne ar o aba kêt. Djãm me kute amim nêkrêxo àptàr ne o bakam umar mex got, kõt me kĩnh got? ane.

¹⁶Ne kam memã me'õ'ã ujarẽnh jakreo tẽn memã, —Me'õ ne õ nêkrêx krãptĩ ne õ purkamdjwỳ djwỳ krãptĩ. Bàygogoremẽ bãyrmẽ djwỳ kunĩ INGRÕ:t ne kumex.

¹⁷Nhym kam, “Ije, mã dja ba on? Nhỹnh gêdja ba inhõ bãygogomẽ bãy kumexjao atom ne 'ã man ar o iba”? ane.

¹⁸Ne kam amim, “Goja, nà, gêdja ba bàygogo nhõ kikre kryreja ngràn kam ajte akàjbê rûnh nhipêx ne kam kam o atom ne kumex ne.

¹⁹Ije nà, dja ba o ane nhym arým mrãmri inhõ nêkrêx kumex. Mrãmri ne ba arým amimex ne. Gêdja 'ã amex krãptîn kumex rã'ã ne. Jakam gêdja ba idjâpênh krãtan ikôkam kôt ne inhõ kwỳ krên kôt ikôn kam ikĩnh katibit ma”, ane.

²⁰Nhym Metĩndjwỳnh kum, “Nã gãm ajbã. Akamàt ja tãmkam gêdja ga ty. Nã bãm te amexmã akabi ga atemã. Nhym nãr anhõ nêkrêxwã? Mỳj kadjy ne ga anhõ nêkrêx ar o aba? Nhym gêdja amỳrbê ar o ba”? ane.

²¹Bir be, nãm ã me kute amim Metĩndjwỳnh mar kêt ne kam kute õ nêkrêxbit mar ne kute amim o atommã o atom kajgoo ane. Nãm amimex ne kam Metĩndjwỳnhmã mex kêt kumrêx ne, ane.

Amikam umar punu nêje arkum karõ.

Mat 6.25

²²Ne kam ajte kôt ba djwỳnhmã kum, —Bir, kam ne ba ar amã, “Kwãrĩk wãnh gar amikam adjumar punu kêt ne anhõ kre kadjwỳnhbê amim, ‘Mỳj dja ba kukrê’? Nàr kubêkà'ã, ‘Mỳj kubêkà dja ba angij’? anhỳr kêt.”

²³Metĩndjwỳnh ta ne gwaj bajo tĩn ne, ga gwaj batĩn ne ar babaja pumũ. Ja ne gwaj bamã mex, ja ne mrãmri wỳnhĩ. Nhym bep me õ ne kajgo, djwỳ ne kàjbê. Nhym bep Metĩndjwỳnh ne gwaj banhipêx. Ja ne gwaj bamã mex, ja ne mrãmri wỳnhĩ. Nhym bep kubêkà ne kajgo. Kubêkà ne kàjbê. Kwãrĩk wãnh ar amikam adjumar punu kêt.

²⁴Ë, gop ar bàrire ja pumũ. Kute amim pur jadjwỳr kêt. Kute amim djwỳ kre kêt. Kute amim mỳjjao atom kêt. Nhỹnh got õ bày nhõ kikre, nàr o atom djà? Kati, kwênhne ne ta ar ba, nhym kam Metĩndjwỳnh pĩne o djuw mex ne. Kwênh kute amim djwỳo atom kêtja pumũ. Ar ga ne gar kwênhne kuràm amexkumrêx. Ne ar araxo kwênhne jakrenh mex ne. Dja Metĩndjwỳnh kwênhne kuràm pĩne ar ajo djuw mex ne.

²⁵Nhỹnh ne me'õ ta ajkwao, mỳjja kam umar punuo, amũ tyk kêt mã aminhõ akati kamẽ? Kati.

²⁶Gar aje mỳjja ngrire te o anhyrja pumũ. Gar aje mỳjja ngrire ja mar kêtja pumũ. Metĩndjwỳnhbit ne kute mar. Ajbit kute me tĩn nhjukri kute amidjar mar, kumãbit ne amirĩtkumrẽx. Ne kute me bajo djuw mexjadjwỳ mar, prĩne kute mar, kumã ne mrãmri amirĩ:tkumrẽx. Kam gêdja me bajo djuw mexkumrẽx. Bir be, mỳkam ne gar amikam atĩn prãm ne amikam adjumar punu? Kwãrĩk wãnh gar amikam adjumar punu kêt.

²⁷Ë, ar kapôtka pidjôrãja pumũ. Pidjôrã ne ta ingrôt ne kumex. Àpênh kêtumrẽx. Ne kute amim kubêkà kayr kêt. Ë, ba ar amã arẽ, bẽnjadjwỳr raxbê Xaromão ne kute kubêkà mextire jangjênhkam kĩ:nhkumrẽx. Nym bep pidjôrãja ne mex, kĩho Xaromão jakrenh mex ne.

²⁸Metĩndjwỳnh ta ne pidjôrã nhipex nym kam mexkumrẽx ne. Rã abenon kumex ne kam kĩnhkumrẽx. Nym akati nym me arỳm kadjy bõremã adjà nym xêr. Te mỳjja kakrit tebê apêx ba nym Metĩndjwỳnh prĩne o djuw mex ne. Ar ga ne gar pidjôrã kuràm abêngôkre ne amexkumrẽx. Dja Metĩndjwỳnh pidjôrã kuràm prĩne ar ajo djuw mex ne ar amã ar akàdjwỳ ngã. Be, kam gêdja gar tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽx. Nym mỳkam ne gar amim kamnhĩx kêt ne kàjbê amim kamnhĩx ne.

²⁹Kwãrĩk wãnh gar amikam adjumar punu kêt ne anhõ kwỳ krẽn ne kôt akõmkõtbit ajamak bẽn kêt.

³⁰Apỳnh pyka djari me kute amim Metĩndjwỳnh mar kêt ne me ar mỳjja ja jabej ba. Nym bep kati, ar Abãm kute prĩne ar amar ne ar anhõ mỳjja kêt kêt kute ar amar. Kam gêdja prĩne ar ajo djuw mex ne.

³¹Metĩndjwỳnh kumrẽx dja gar mar ar o aba, Metĩndjwỳnh kukràdjãmẽ dja gar kumrẽx ma. Nym kam ijukri dja arỳm ar amã mỳjja ja ngã.

³²Ë, inhõ kritte, inhõ àpênh ngrêreja, kwãrĩk wãnh gar atĩn prãm kêt. Ar Abãm ne arỳm amim ar ajã karõ. Kute meo atom ne me kadjy bẽnjadjwỳr ne kute ar meo bakam kute ar ajã bẽnjadjwỳr mẽn gar aje ro'ã meo abamã arỳm ar ajã amim karõ.

³³Ë, kwārīk wānh pykabê anhõ nêkrêxja'ã ano tỳx ne 'ã angràn ar o aba kêt. Dja gar anhõ nêkrêx me'ômã angã gê pānh ar amã pi'òk kaprīre ngã gar abyn kam me ò mỳjja kêtjamã angã. Bep kati, kàjkwakam dja Metīndjwỳnh ar amã anhõ mỳjjao atom, nhym tũmràm ar amã mexkumrêx gar o aba. Tũmràm rerek ne punu kêtikumrêx. Ar aje amim kàjkwakam mỳjja mextireo atomja gêdja kàpo, mỳjja'õ ar abê o bikênh kêtikumrêx nhym me àkĩnhĩ'õ 'ỳr bôx kêtikumrêx, gar ar o aba. Kwārīk wānh gar pykabê mỳjja ja mar ne o atom ne ar o aba kêt.

³⁴Be, nok ga ren ar pykabê amim mỳjjao atom ne kam ren kôt pykabê ar anhõ mỳjjabit man ar o aba. Nhym bep dja kàjkwakam Metīndjwỳnh ar amã mỳjjao atom gar kam kôt arỳm kàjkwakam anhõ mỳjja man ar o aba.

Jeju me aêrbê akubyn bôx.

Mat 24.42; Mak 13.35; Ruk 21.34; Tex k 5.4

³⁵⁻³⁶Dja ba tyn akubyn itīn ne kàjkwa kumrêxmã wabi. Ne kam arỳm ajte akubyn bôx. Ar ga dja gar ikam ama. Ne ikutêp amijāno dja. Ikutêp amijāno djan ar amijo aba. Kute mrāmri ne me ò bēnjadjwỳr me kute abenã me rēnh'ỳr mrānh nhym ò àpēnh kutêp kikrekam krīn kute kubêkà jangjēnh rã'ān òt kêt ne kute ngōnhpôkmã angjēnh rã'ān kutêp no tỳx ne kam amako krī. Nhym kam me ò bēnjadjwỳr akubyn mrān bôx ne kam ò àpēnhmã kabēn ne. Ne arkum, “Kikre'ã ta”, ane. Nhym ar tebê kum kikre'ã kuta nhym arỳm wadjà. Ar ò bēnjadjwỳrja arỳm bôx.

³⁷Ar no tỳx ne kute kam amak rã'ã nhym bôx nhym kam ar kīnhkumrêx ja pyrāk. Nhym kam ar ò bēnjadjwỳrdjwỳ arkam kīnhkumrêx ne. Ò àpēnhkam kīnhkumrêxkam gêdja kute arkum òmrômã kadjy amidjê. Mrāmri ne ba ar amã katàt arê. Dja amidjên kam ar'ỳr tēn kam arkum, “Ar nhỹ. Ar nhỹ ba ar amã ar anhõ kwỳ krēn djà nhipêx gar krē”, ane.

³⁸Dja te akamàt kô ipôkri nàr te akati maktã bôx nhym ò àpēnhja no tỳx ne kam amako krī rã'ã ne. Kam gêdja ar ò bēnjadjwỳr arkam kīnhkumrêx ne, nhym ar jadjwỳ kīnhkumrêx ne. Dja gar ã bēnjadjwỳr nhõ àpēnh'ã

amijakren arek ikam amako akrĩo ane. Gêdja gar ikam amak rã'ã jabej ba ar akam ikĩnhkumrêx ne.

³⁹Gop ar ikabên ma. Ba ajte ar amã 'ödjawy jarê gar ama. Ne ren õ kikre djwýnhja ren me àkĩnhĩ bõx djà man kam ren arek kam amako nhỹ. Nhy m ren bõx ne kikre'ã 'yr ne kum àr kêtikumrêx ne. Badjawy dja ba ije me àkĩnhĩ pyræk ne me ajaêrbê bõx.

⁴⁰Kam gêdja gar gadjawy mã ikam amako akrĩ. Ba ije amijo inhĩ ne me awyr ibõx ba gêdja ba ajte akubyn bõx. Ar aje nhýnh myt nhýr 'õkam aje ibõx djà mar kêt. Kam gêdja ba tu ar ajaêrbê bõx, ane. Nãm ã Jeju arkum amibõx djà jarêho anen kam arkum kabên jarênh pa.

⁴¹Nhy m Pedru kum, —Djãm ar imãbit ne ga arê, ar ije akam amakmã, djãm ar imãbit ne ga arê, nàr kon, djãm me kunĩmã ne ga arê? ane.

⁴²Nhy m kam kum, —Be, me kute amikajmã'ã imar kunĩ dja me arĩk ikam ama ne kam kute mrãmri ne me àpênh djwýnh kute õ bënjadjawyr kam amakja pyræk. Me õ bënjadjawyr ne õ àpênhmã kabên ne ne kum, “Ga dja ga me àpênh'ã me omũ, ane, ne prĩne 'ã meo djuw mex. Dja ga myt kunĩkõt memã õ kwý krên djà ngãn akrànãmã memã õro aba. Ne me'ã akren memã angã.” Nãm ã õ àpênhmã me'ã karõo ane. Kute akrànãmã me àpênh'ã me omũnh ne kute 'ã meo djuw mex katàtmã ã kum me'ã karõo ane. Nhy m õ àpênh kum, “Nà, gêdja ba mrãmri ã anen kam me 'ãno dja”, ane. Nhy m kam õ bënjadjawyr mã nhĩãm tẽ. Nhy m kam õ àpênhja kabênkumrêx. Nãm no mexkumrêx ne katàt ar memã mýjja nhõro ba, me kanga kêtikumrêx ne ar meo ba.

⁴³Nhy m kam bënjadjawyr akubyn bõx ne kam õ àpênhjamã kato. Kute amrêbê kum kabên jarênhja kõt mrãmri meo djuw mex nhy m kam arým kum kato. Kam dja õ àpênhjadjawy tu amikam kĩnhkumrêx ne.

⁴⁴Ë, ba ar amã kõt arê. Bënjadjawyrja dja õ àpênh ja'ã bënjadjawyr mẽ. Kute nêkrêxmẽ mýjja kunĩ pumũnhmã dja 'ã bënjadjawyr mẽ. Nhy m kam õ àpênhja kĩnhkumrêx ne.

⁴⁵Nām ren ò àpênhja òkre kadjwỳnhbê, ò bēnjadjwỳrja'ã ren, “Be, nām nhĩãm bēnjadjwỳr tēn arỳm amikrà. Jakam dja ba on tu arĩk ar iba, inomã arwãri”, ane. Ne kam ren ar ò àpênhja titiko ba, ò àpênh mymē ò àpênh nimē ren ar titiko ba. Ren ò kwỳ krēnbit ban kôt kadjwati kangôo ikôn kam ren kam ajbãn ar ba.

⁴⁶Nhym kam ò bēnjadjwỳrja aêrbê bôx. Ò àpênhja kute amim ò bēnjadjwỳrja bôx djàkôt mar kêt. Nhỹnh akati 'òkam bôx djãmã kute mar kêt ne nhỹnh myt nhỹr 'òkam bôx djãmã kute mar kêt kam ne aêrbê bôx. Nām bôx ne kam ò àpênh arĩk ar bajakam ngryk ne. Ngryk ne kam o ajkapôn bôm kumē. Me amakkre kêtjamē ro'ã bôm kumē.

⁴⁷Bir be, dja ã me bēnjadjwỳr ane. Me kute ò àpênhmã prĩne mỳjja'ã karõ nhym me ren ãm mar kajgo ne kam ren ate krãn ar ba ne ren kabēnkôt amijo ba kêt kumrēx ne. Nhym ren me ò bēnjadjwỳrja bôx ne prĩne ren meo ajkē, me kaprêprê:k ne. Kute arỳm memã 'ã karõ kajgo nhym me kute kabēn mar kêt kam.

⁴⁸Nhym bep ò àpênhja kute ò bēnjadjwỳrja kabēn mar kêt, me'ò kute memã kabēn jarēnh kêt kam, ne ren arĩk ar ba, kam ne ren ò bēnjadjwỳrja bôx ne kam ren me kaprêprêk ngrire, meo bikēnh ngri mex ne. Nām me ren te mar mex ne tu ate krãn ar ba nhym ren prĩne meo ajkē. Nhym bep kati, me kute mar kêt, kam ne bôx ne ãm meo bikēnh ngri mex ne. Metĩndjwỳnh ne apỹnh ar amã mỳjja ngã, ne ar amã ar adjê mex, ar ano mex, ar ajamak mex ar amã kungã, o ar kum adjàpênh kadjy. Dja abej ar akukij ne ar amã, “Nãr, ije ar amã ar ano mex, ar adjê mex nhõrja, mã ne gar kam nē? Djã ne gar o adjàpênh mex ne?” Kute me'õmã mỳjja kàjbê rax nhõrja gêdja o kum kàjbê àpênh rax jabej kukij. Nhym bep kute me'õmã mỳjja ra:x nhõrja gêdja o kum àpênh ra:x jabej kukij.

Jeju kute meo bikjêr jarēnh kadjy.

Mat 10.34

⁴⁹Ē, mỳj kadjy ne ba jakam tēn bôx. Ije me axweo apêxmã ne ba pyka jakam bôx. Ga kuwy kute mỳjja kakrit kunõ apêxja pumũ. Dja ba ĩ ibê kuwy mãn

pràbê ã o anen me axwemã ikaton memã pãnh jarën kam me imex ne. Gora gê on õ akati 'ÿr bõx.

⁵⁰Nhym bep dja ba itokry rax kumrëxi. Dja ba itokry rax ne kute mrãmri ne me wÿrkam ngoo tuknĩ ja pyræk. Dja ï itokry ã pñine ijo tuknĩo ane. Dja ba itokry ra:x nhym me ibĩ. Kadjy ne ba tẽ. Gora gê on inhõ akati iwÿr bõx ba gop itokry rax gê gop on apêx. Ba kam arÿm ije amimarja arÿm apêx.

⁵¹Djãm ije pykabê me jamã umar mexmẽ me typydjin ar ba jarënhmã ne ba me'ÿr tẽ. Arkati, ã, ba ar amã arẽ. Me kute imÿr jabej abeno bikjêrmã ne ba me'ÿr tẽ.

⁵²Jakam dja me kikre tãmkam imÿr jabej abeno kurê djwÿnh ne. Me ta õbikwamẽ dja me ï abeno kurê djwÿnh ne abeno ajkij. Dja ar amãnhkrut ne ikjêkêtja amẽ ar jao kurê djwÿnh nhym amẽ ar ja amipãnh ar amãnhkrut ne ikjêkêt jao kurê djwÿnh ne. Arÿm ne ar abeno ajkij.

⁵³Bãmja dja imÿr jabej kra myo kurê djwÿnh ne. Nhym kra my amipãnh bãmo kurê djwÿnh ne. Nhym ate nãja dja kra nio kurê djwÿnh nhym kra nijadjwÿ amipãnh não kurê djwÿnh ne. Nhym ate umrengêxja dja wÿnh nio kurê djwÿnh nhym wÿnh nija amipãnh umrengêxo kurê djwÿnh ne. Dja me ã imÿr jabej abeno kurê djwÿnh ne abeno bikjêro ane. Tãm ne ja. Nãm ã Jeju kõt ba djwÿnhmã kabën jarëho anen arkum kabën jarënh pa.

⁵⁴Ne kam ajte me krãptĩtjamã kum, —Nã gãm me kàjkwa nhõt kurũm kakrã amrẽ bikamënh baja pumũn kam abenmã kum, “Gêdja na ruw”, ane. Ga me mrãmri tu kôn timer kum irkumrëx, nhym arÿm ruw.

⁵⁵Nã gãm me kòk djàbêr tÿxja pumũ, kàjkwa nhirê kurũm kòk djàbêr pumũn kam abenmã kum, “Gêdja on amex nhym kam arÿm arngro tÿ:x ne”, ane. Ga me tu mrãmri kôn timer kum irkumrëx nhym ã ane.

⁵⁶Kê, nã gãm me ajêx ne mÿjja mar kajgo ar o aba. Kàjkwamẽ kòk djàbêrbit ne ga me aje mar ne omũnh. Mÿkam ne ba me akam ar ibari mÿjja pumũnh kêt kwÿ 'yn me amã mÿjjao amirĩto iba ga me ja mar kêt ne omũnh kajgon amim, “Ije tô mÿj'ã”? anhÿr kajgon mar kêt timer kumrëx ne.

⁵⁷Nhym mỳkam ne ga me amimar ne amijaxwemã akator ne Metĩndjwỳnhmã amijarēnh kêt ne? Ja ne katàt. Mỳkam ne ga me ã anhỳr kêt ne?

⁵⁸Gêdja ga me Metĩndjwỳnh nhõ akati bõx kêttri kum amijo a'wỳ gê me ajo mex. Ba me amã arēn me'õ'ã me ajakre. Birãm me'õ amã, “Ga ne ga ibê mỳjjao ajkēn ar ikam amikràò aba. Aje imã o pãnh kêtgam gêdja ba bēnjadjwỳr kute me axwemã apõx'ỳr ajo tē gê amã pãnh jarē”, ane. Gêdja ga amibêx ne kute 'ỳr ajo bõx kêttri kum amijarēn kum o pãnh. Kute memã axwe pãnh jarēnh djwỳnhmã apa 'amỳnh ne abjêro tēm nhym kute krākamngõnhmã akanga nhym me kute abê ijê kêttri. Kute ã ajo anhỳr kêttri gêdja ga atēmbê kum o pãnh. Dja ga ã o anen kum o pãnh kêt nhym arỳm mekbê ijê djàkam amē ga kam kum o pãnh ra:xo dja.

⁵⁹Gêdja ga kum pãnhò dja:n kum pãnhò ino rer jabej arỳm akato. Nhym be djã gãm kum pãnhò ino rer kêt ne mrãmri arek aku'ê. Gêdja ga me ã anen Metĩndjwỳnh kute memã axwe pãnh jarēnh nhõ akati kator kêttri Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akēx ne kum amijo a'wỳ gê me ajo mex, ane. Nãm ã Jeju memã arēnhò ane.

Ruka 13

Kute me kute abenmã axwe kukrà kêt mex ne arēnh nêje me kukrà.

¹Ne kam memã kabēn ja jarēnh pa nhym me kam kum pykabê Garrêjakam me ja jarē. Nãm me Metĩndjwỳnhmã mry pan kubô. Kum bõro ku'ê rã'ã nhym Piratu õ àpēnh krākamngõnhre me'ỳr ano nhym me prĩne me imex ne, me kute mry bõro ku'ê ja ne me me imex ne, ne mry kamrômē me kamrôo akà. Nhym me omũn kam Jejumã arē.

²Nhym kam memã kum, —Birãm gãm me we, “Be nãm me õ pykakam me ja axweo me tĩnja jakrenh mex ne kam ty.”

³Arkati. Ba me amã arē. Me gadjwỳ dja ga me amim akator ne wãnh ajaxwemã anhirer ne Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akēx kêtgam me kudjwa tu abiknorkumrēx ne, me akunĩ, ane. Nãm ã Jeju ane.

⁴Nhym krĩraxbê Djeruxarêkamdjwỳ kıkre prêktibê Xirôwe me imex ne. Nãm me'ã tỳm ne meo 18 ne me imex ne. Nhym me adjwỳnhdjwỳ pumũn kam Jejumã arê. Nhym kam ajte memã kum, —Birãm gãm me we, “Be nãm Djeruxarêkam me ja kute Metĩndjwỳnhkam amikrào me tĩnja jakrenh mex ne kam ty.”

⁵Arkati. Ba me amã arê. Me gadjwỳ dja ga me amim akator ne wãnh ajaxwemã anhirer ne Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akêx kêtkam me kudjwa tu abiknorkumrêx ne, me akunĩ, ane. Tãm ne ja, ane. Nãm ã Jeju memã ane. Nãm me abenmã axwe kukrà kêt mex ne arê nhym kam ã memã ane.

⁶⁻⁷Ne kam ajte memã atemã mỳjja 'ã ujarênh jakreo tẽ. Me kute abenmã axwe kukrà kêt mex ne arênhbê ne memã kum, —Atemã pidjôbê pigêre ne ò àpênh kute ò bẽnjadjwỳrjamã kremã o tẽ. O tẽn kum kre. Pidjôkô nhipôkri kum kre. Nhym arỳm ingrôt ne abatành ne. Nhym ò pidjô djwỳnhja kute ô jabejmã 'ỳr tẽ. Ne te ô jabej nhym amex nhym te ô jabej nhym ajte amũ amex nhym te ô jabej, ô jabej te aprãn kam ò àpênhmã kum, “Ota aje pidjô kreja ô kêt ne. Arỳm 'ã amex amãnhkrut ne ikjêkêt ba te ô jabej. On tẽn kum ta. Mỳj kadjy ne mõn inhõ purkam ãm kajgoo dja”? ane.

⁸Nhym ò àpênhja kum, “Adjỳm bẽnjadjwỳr. Gê arek djan 'ã amex pydji ba kam bu'ã kakuwn kum mry nhĩno ipôk ne o kane. Mry nhĩno dja ba kanen kam gop ô jabej.

⁹Dja ô mex ne kam arek dja. Gêdja ô kêt ba tu kum kuta”, ane. Tãm ne ja. Metĩndjwỳnh on kute memã pãnh jarênh kêt. Tũmrãm dja ì memã pãnh jarê. Me kute axwemã irer ne kute tũmrãm 'ỳr amijo akêx kadjy ne tũmrãm memã pãnh jarên meo ajkê. 'Ã ne kute memã ujarênh jakreja.

Kute me'õ nire punuo mex.

¹⁰Ne kam pi'ôk råràr 'ôkam me kute abeno bikprõnh djàkam memã Metĩndjwỳnh'ã ujarênh dja.

¹¹Nhym kam me'õ nija wadjà. Me karõ punu'õ ne mã o ba nhym kam ibôn mrã. Ibôn mrãnh'ã amex krãptĩ. Arým 'ã 18. Nãm te katàt kàjmã ãmmãn katàt kêt mex ne.

¹²Nhym kam Jeju omũn kam amiwỳr ku'uw ne kam kum, —Àpnhĩre, me karõ'õ kute ajo baja ne arým amã ire, ane.

¹³Ne kam 'ã ikra dji. 'Ã ikra dji nhym tebê kàjmã dja, arým katàt ne dja. Ne kam Metĩndjwỳnhmã mextire jarẽho dja.

¹⁴Nhym bep me bikprõnh djàkam bẽnjadjwỳrja ne 'ã ngyrk ne. Pi'òk ràràrkam Jeju kute meo mexo ãmkam ne 'ã ngyrk ne. Ne kam memã, —Pi'òk ràràr ne ja. Pi'òk tykkambit ne me àpênh djà. Pi'òk tyk amãnhkrut ne amãnhkrut ne amãnhkrutkambit ne me àpênh djà. Kam dja ga me amrẽ mō gê me ajo mex. Kwãrĩk wãnh ga me pi'òk ràràrkam amrẽ 'ỳr abao adjãm kêt, ane.

¹⁵Nhym kam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kum, —Kê, nã gãm me ajêx ne ajajkwakambit amimex jarẽ, ar amimex jarẽho aba kajgo. Nhỹnh ne ga me ajõ pi'òk ràràrkam anhõ krit'õ kôm kêt ne, anhõ mryti nàr mry'ã krĩja krãdjê djà 'ãpre bôn ũrkwã kurũm o akaton o tẽ nhym kôm kêt ne? Kati, nã gãm me pi'òk ràràrkam anhõ krito aba nhym kôm ba.

¹⁶Ije nhym mỳkam gêdja ba me'õ ni, Abraão tàmdjwỳja 'ãpre bõnh kêt ne? Me ga ne ga me pi'òk ràràrkam anhõ krit 'ãpre bõ. Nhym mỳkam gêdja ba kubêngõkreja 'ãpre bõnh kêt ne, Xatanaj kute uwpre'ã amex krãptĩ, arým 'ã amexbê 18ja 'ãpre bõnh kêt ne? Kati, dja ba 'ãpre bõ gê kàjmã dja, ane.

¹⁷Ã kum ane nhym kam kurê djwỳnhja amikam pijàm ne. Nhym bep me ja, me kunĩ ne me tu kam kĩnhkumrẽx ne. Nãm Jeju memã mỳjja krãptĩo pòx nhym mexkumrẽx nhym me kam kam kĩnhkumrẽx ne.

Metĩndjwỳnh kute me utàr ne meo ba.

¹⁸Nhym kam ajte Jeju memã kum, —Ë, Metĩndjwỳnh kute me utàr ne me kadjy bẽnjadjwỳr ne kute ar meo baja, mỳj ne kute uràk? Mỳj'ã ne ba ije akremã?

¹⁹E kum nãm kute pidjô 'y kryre ja pyræk. Pidjô 'y kryrebê motadu. Me'õ ne amim 'y kryreja by ne kam o tẽn ò purkam kre nhym tebê abatành ne. Abatành mexkumrêx nhym kam kwênhne apÿnh pa'ã aê, ane. Me kute amim Jeju marmã nhym arÿm ja pydji kadji amima, nhym arÿm ja kadji amiman 'ã tÿm, nhym ja kôt 'ã tÿm, nhym ja 'ã tÿm, nhym ja 'ã tÿm nhym arÿm 'ã krãptĩ ne. 'Ã ne 'y kryre ja jakre.

²⁰Ne kam ajte memã kum, —Metĩndjwÿnh kute me utàr ne me kadji bẽnjadjwÿr ne kute ar meo baja mÿj ne ba ije 'ã akremã?

²¹E kum nãm kute djwÿ nhigot djà pyræk. Me'õ nire ne djwÿ djôm byn ngônhkam kumẽn kam ajte iby o amãnhkrut ne kumẽ ne kam kadji djwÿ nhigot djà ngri:re ja by. Ne kam o akàn kudji nhym nõn kam arÿm igot mõi. Igot mõi:n arÿm rax ne kam prĩne djwÿo tuknĩ, ane. Nãm ã me kute Metĩndjwÿnh mar amũ abendjô'ã abenmã Metĩndjwÿnh jarẽho ane nhym arÿm me pyka kunĩkôt arẽho ajmà nhym arÿm pyka kunĩkôt me kute Metĩndjwÿnh mar krãptĩ ne. 'Ã ne memã djwÿ nhigot djà jakren arẽ.

Kikre jajkwa krekre ngrire'ã ujarẽnh.

Mat 7.13

²²Ne kam tu Djeruxarẽ'ÿr krækumrêx ne. Ne kam apÿnh krĩ rũnhmẽ krĩ kryre kôt mõi. Kam memã Metĩndjwÿnh'ã ujarẽnh mõi.

²³Djeruxarẽ'ÿr me morkôt ne memã 'ã ujarẽnh mõi nhym kam me'õ kum, —Bẽnjadjwÿr, djãm Metĩndjwÿnh kute me utàrja djãm me ngrêrebit? ane.

²⁴Nhym kam memã, —Ë, kwãrĩk wãnh ga amũ me ja mar kêt. Nhym bep Metĩndjwÿnh dja ga amikajmã'ã ama. Ga me kikre jajkwa krekre ngrire kôn timerãnh, kôn timerãnh ngjênhmã mrãnh tÿx ne kute ikjêo aben rẽnh ne mrãnh ne ngjêxja pumũ. Gadjwÿ dja ga ã amikam atÿxo anen Metĩndjwÿnh nhõ pyka'ÿr bõx. Ba me amã arẽ. Nãm me krãptĩ te 'ÿr àrmã. Dja me te o anen te o anen 'ÿr àr kêt ne. Kute mrãmri ne me te kikremã àr prãme ja pyræk.

²⁵Dja ò kikre djwÿnh 'ÿr tẽn kikre'ã ijê, me abê kikre'ã ijê. Ga me kam wãnh kapõtã akumex. Ne kam 'ã ijê djà môro akumex. Te 'ã ijê djà môro akumex ne kam kum, “Bẽnjadjwÿr, amrẽ me imã kikre'ã ta ba me wãm wadjã”,

anhÿro akumex. Te kum ane. Nhym kam me amã, “Kê waj, ije me amar kêt. Ije mÿjwã kurÿm me ajapôx djâkôt me amar kêt”, ane.

²⁶Dja ga me te kum, “Tô gêt anhikô'ã ne ba me inhô kwÿ krên kôt ikô ga me inhÿrkwã kabe'ã me akreo mō”, anhÿro akumex.

²⁷Nhym kam me amã, “Ba me amã arẽ ga me ikabën ma. Ije mÿjwã kurÿm me ajapôx djâkôt me amar kêt. Rÿm mãn me mō, me aje ajaxwebit markam dja ga me rÿm mō”, ane. Dja ã õ kikre djwÿnh me kapôtã akumexjamã ane.

²⁸Ã me amã ane ga me kam amran amim angryk ne wãnh amijanên amijo pyka titik ar o aba. Abraãomẽ Idjakmẽ Djakomẽ Metÿndjwÿnh kabën jarënh djwÿnh kunÿmẽ dja me Metÿndjwÿnh nhô pykakam ar ba, ga me te me omÿ. Metÿndjwÿnh arÿm kute me utàr ne me kadjy bënjadjwÿr ne kute ar meo ba, õ pykakam kute ar meo baja dja ga me te me omÿ, amybÿm me omÿ ne kam ajte jãm amipumÿn kam amikam angryk ne. Metÿndjwÿnh kute bõm me arënhkam gêdja ga me ã amim angryk o anen amran amijanên ar amijo pyka titik o aba.

²⁹Bir be, dja me apÿnh pyka kunÿkôt Metÿndjwÿnh'ÿr akuprôn kam kutã õ kwÿ krëno kumex. Kàjkwa kraxrÿm me jamẽ, kàjkwa nhôt kurÿm me jamẽ, aktã kàjkwa nhirê'ãnh me jamẽ, me tãm dja me 'ÿr bôx ne kutã õ kwÿ krëno kumex. Nhym bep Metÿndjwÿnh dja me ja kadjy bënjadjwÿr ne meo ba.

³⁰Nhym kam pykabê me 'uwtĩ, me kàtàm ar baja gêdja me kumrëx Metÿndjwÿnh nhô pyka'ÿr bôx. Nhym bep jakam me kute amirÿnhbit mar ne kute amirÿnh mar kanàrràm baja gêdja me pãnh me katën mrã, ane. Nãm ã Jeju memã Bãm nhô pyka jarëho ane.

Jeju Djeruxarëkam me jakam kaprĩ.

Mat 23.37

³¹Nãm memã kabën jarënh pa nhym kam mebê pardjêu kwÿ 'ÿr bôx ne kam kum, —On ja kurÿm tẽ, ane. On ja kurÿm tẽ. Arÿm ne Erodji kute abÿnmã akangrô, ane.

³²Nhym kam memã kum, —Ãm me môn kukônhwãmã arẽ, axwere wãmã arẽ, “Ota ba akati jakam arek me karõ punubê me utàro djan me kanêo

mexo dja. Gêdja akati ba ajte tãm ne. Nhyim ijã akati amãnhkrut ne ikjêkêt ba arým inom kumẽ.” Dja ga me ã kum ane.

³³Nà, mrãmri ne ba arým Djeruxarẽ'yr itêmkumrëxmã. Dja ba akati jakam meo mexo tẽn nõ nhyim akati kêt ba ajte amũ tẽn 'yr nõ nhyim akati ba arým 'yr bõx, Djeruxarëkam bõx. Nhýnh ne me kute atemã krĩrax 'õkam Metĩndjwýnh kabẽn jarënh djwýnh par djà 'õ got ba 'yr tẽ? Kati, Djeruxarẽ pydjii. Pydji ne ba arým 'yr itëmmã. Kam gêdja me ibĩ, ane. Nãm ã Jeju mekbê pardjêumã ane. Ne kam ajte Djeruxarëkam me ja'ã,

³⁴—ÿ, Djeruxarẽ, Djeruxarẽ, mýkam ne akra Metĩndjwýnh kabẽn jarënh djwýnh par prãm ne? Mýkam ne këno me titik ne me kupa, Metĩndjwýnh kute me awýr me anorja pa? Ije nã bãm te ije me ajo ibikprõnh ne ije me ajo atommã. Kute mrãmri ne õkrëñë'ãnh kute arao krao bikprõnhja pyræk. Ba ren ã me ajo ane. Nã bãm te ije ã me ajo anhýrmã ga me.

³⁵Ë, jakam me amõr djà ja gêdja kukrit mex ne kaprýn nõ. Ë, ba me amã arẽ, jakam dja ga me ipumũnh kêtumrëx ne. Ipumũnh kêt rã'ã: nhyim inhõ akati ijo rãm ne jao tẽ ga me abenmã kum, "Ë, ota arým Metĩndjwýnh kabënkõt tãmja bõxmã. Gê Metĩndjwýnh o kĩnh.” Ga me ã abenmã ane ba kam arým me awýr bõx, ane.

Ruka 14

Jeju kute me'õbê pardjêu nhürkwãkam õ kwý krën.

¹Nãm memã kabẽn jarënh pan kam ajte tẽ. Nhyim ajte pi'õk råràr nhyim mekbê pardjêu nhõ bënjadjwýr ngri'õ kum, —Amrẽ ikõt tẽn inhürkwãkam ikutã anhõ kwý krë, ane. Nhyim kum “Ã” anen kõt tẽn kutã õ kwý krë nhyim me arek kam no tyn omũho nhý.

²Nhyim Jeju kutã me'õ my nhý. Nãm prĩne igoto tuknĩ.

³Nhyim mekbê pardjêumẽ me kute Môjdjê kukràdjà mar djwýnh arek Jeju pumũho nhý. Kute o mex jabej ne me ikõ'ã nhýn omũho nhý. Nhyim kam memã, —Djãm ori me kute pi'õk råràrkam meo mexkam punu? Djori kam punu? ane.

⁴Nhym me pijàm djàje anihkrê:n nhỹ. Nhym kam pa'ã byn kàjmã kudjan o mex ne kam ano.

⁵Ne kam memã kum, —Gêdja me ajõ kra'õ, me ajõ nhõ krit'õ pi'òk ràràrkam tẽn kreti, ngòmkwatikam tỹm, mã gêdja ga on? Djãm aje arek pi'òk ràràrkam omũnh kajgoo adjãmmã? Omũnh kajgoo adjãm nhym tykmã? Kati, gêdja ga pi'òk ràràrkam o wabi, ngô kute bĩn kêttri, ane.

⁶Nhym me ajte anihkrê:n nhỹ, ne te kute amipãnh kum kabẽn'õ jarẽnhmãn mrãmri nhỹ.

⁷Nhym me õ kwỳ krẽno ỹrja, bẽnjadjwỳr kute memã arẽnh nhym me õ kwỳ krẽnmã ỹrja ne me kwỳ amijo rũnh prãm ne mekbê amijo me rũnh krĩ djà pytà. Nhym Jeju me omũn kam nêje memã kabẽn kadjy memã mỳjja'ã ajarẽ ne memã kum,

⁸⁻⁹—Me kute abenã me rẽnhkam ne me àkur rũnhĩ. Nhym kute abenã me rẽnh djwỳnhja amã kabẽn jabej ne amã, “Amrẽ tẽn me kutã anhõ kwỳ krẽ”, ane. Ga kam tẽn ỹrkwãmã wadjàn kam kwãrĩk wãnh ga amijo me rũnh krĩ djà pytàr ne kam anhỹr kêt. Dja me bẽnjadjwỳr'õ akõt bõx, kute raxo ajakrenh'õ akõt bõx nhym kam abenã me rẽnhdjwỳnh amã, “On kàjmã dja. On kàjmã dja gẽ tãwã nhỹ. Tãwã ne kute raxo ajakrenh. Ga dja ga tẽn me burũm nhỹ, me wã nhikô'ã nhỹ”, ane ga kam apijàm ne. Kute me ipòkri amã anhỹrkam dja ga apijàm rax ne.

¹⁰Bep kati, dja ga anhõ kwỳ krẽn kadjy wadjàn tu me burũm nhỹ, me kàtàm ja nhikô'ã nhỹ nhym kam ta, abenã me rẽnhdjwỳnh ta gêdja amã, “Kati, Bẽpbãmre, amrẽ tẽn me rũnh krĩ djàkam nhỹn anhõ kwỳ krẽn mex”, ane. Ga kam arỳm 'ỳr tẽ. Ta gêdja arỳm me ipòkri ajo rax. Nhym me kunĩ arỳm araxkõt apumũ. Me aro'ã anhõ kwỳ krẽno anhỹrja dja me araxkõt apumũ.

¹¹E kum ã, me kute amijo rũnh prãmja gêdja me ã pijàm ne. Nhym bep me amikam pijàm ne akrànãmã ar kute amijo baja gêdja arỳm Metĩndjwỳnh pãnh meo rũnh ne, ane.

¹²Nãm ã Jeju me ro'ã õ kwỳ krëno ÿrjamã anen kam ajte bënjadjwỳrjamã kabën ne. Ne kum, —Gêdja anhõ djwỳ kumex, anhõ mry kumex jabej ga arỳm anhõ kwỳ krën rax ne. Kàjkwa nhipôkri myt nhỳrkam nàr kon amykrykam anhõ kwỳ krën rax ne. Kwãrĩk wãnh anhõbikwamẽ akamymẽ anhõbikwa 'õmẽ me kute amimexjamẽ me jamã arënh kêt, anhõ kwỳ krën djàja jarënh kêt. Me kute akubyn amã o pãnh karõ me jamã arënh kêt. Mỳkam? Bir, ga ren anhõbikwamã mỳjja ngã nhym ren arỳm amipãnh amã mỳjja ngã.

¹³Nhym bep kati, dja ga anhõ kwỳ krën rax kutã, kadjy me õ mỳjja kêt, me kute amijo bikënh, me akry, me no rã, me jamã akabën gê me akutã õ kwỳ krë.

¹⁴Metĩndjwỳnh dja pãnh ajo kĩnh ne. Me 'uwtĩja dja me te kute amã o pãnhmã. Nhym bep Metĩndjwỳnh dja amã o pãnh ne, me katàt mrãnh ne tyk ne akubyn tĩn nhõ akatikam gêdja arỳm amã o pãnh ne, ane. Nãm ã Jeju kum kabën jarënho ane.

Metĩndjwỳnh kute amiwỳr me 'wỳr'ã me õ kwỳ krën jakre.

Mat 22.1

¹⁵Nhym kam Jejumẽ ro'ã me õ kwỳ krëno ÿr ja'õ kuman kum, —Be, godja me'õ Metĩndjwỳnh nhõ kàjkwa'ỳr bõx ne kutã õ kwỳ krën jabej, dja mrãmri kĩnhkumrëx ne, ane.

¹⁶Nhym kam kum, —Me'õ ne arỳm kute memã djwỳ nhije djàrmã djwỳmẽ mry nhijeo nhỹ. Ne arỳm kadjy me krãptĩmã arë ne arỳm memã djwỳmẽ mry ga nhym arỳm xêr.

¹⁷Arỳm xêr nhym kam kadjy õ àpênhmã arën kum, “Mã tën ar wãmã arë. Ar wãmã arë gê amrë ar mõ. Dja ga arkum, ‘Arỳm ne xêr gwaj on 'ỳr banhõ kwỳ krë’, ane.” Amrëbê ne kadjy memã arë ne kam ajte kadjy me'ỳr õ àpênh jano. Nhym kam õ àpênhja tën bõx ne te kadjy memã arë.

¹⁸Nhym kam ar kunĩ apỹnh kukràdjàkõt kubê amikati ne. Ja kumrëx ne kum, “Kati, ajbir ne ba amim pur byn kam ije omũnhmã 'ỳr tẽ. 'Ỳr tën kum

ijarë. Dja ba wãm itëm kêt ne. Kwãrĩk wãnh gê ikam ngryk kêt”, ane. “Nën”, ane.

¹⁹Nhym atãri ja kum, “Ota ba ajbir mryti krãptĩbê 100 bõx ne kam ije gop àpênh mex jabej, tỳx jabej ije kabimã 'ỳr tẽ. 'Ỗr tẽn kum ijarë. Dja ba wãm itëm kêt ne. Kwãrĩk wãnh gê ikam ngryk kêt”, ane. “Nën”, ane.

²⁰Nhym kam kute o ino rerja kum, “Ajbir ne ba iprõ ne kam te ije kum inhírer ne wãm itëmmã”, ane. Nãm ar ã kubê amikatio ane.

²¹Nhym kam õ àpênhja tẽn bõx ne kum arẽ, õ bẽnjadjwỳrjamã arẽ. Nhym kam ngryk ne, õ bẽnjadjwỳrja ngry:k ne. Ne kam kum, “Amibêx ne amũ aprõt ne ajte me abej. Ngõo pry kamũn kikre bu kamũ. Ne amrẽ me õ mỳjja kêt, me kute amijo bikênh, me no rã, me akrywã kunĩo mõi”, ane.

²²Nhym kam õ àpênh meo bõx ne kam, “Be, ota ga aje imã me arênhja ba arỳm meo bõx nhym me kute kikre jaêr kêt rã'ãã”, ane.

²³Nhym kam õ bẽnjadjwỳrja kum, “Ajte akubyn me'ỳr tẽn prykõt me abej ne purkamdjwỳ ajte me abej, ane. Memã arẽn me pa 'amỳn amrẽ meo mõi. Amrẽ meo mõi meo bõx gê me prĩne inhũrkwã kre jaê”, ane.

²⁴Ba me amã arẽ, ije kumrêx 'wỳrja gêdja mrãmri ikutã õ kwỳ krẽn kêt kumrêx ne. Tãm ne ja, ane. Nãm ã Jeju mekbê pardjêumã anen kàjkwamã 'ỳr me bõx kêt mã ã arênhõ ane.

Kute mã me Jejukõt bikamênhmã memã arênh.

Mat 10.37; Mak 8.34; Ruk 9.23; Dju r 12.26

²⁵Ne kam ajte Djeruxarë'ỳr krà. Nhym kam me itepato kõt mõi. Kõt mõi: nhym kam me'ỳr akêx ne memã kum,

²⁶—Dja ga me ajõ mã ikõt abikamênh prãm jabej gora amã ijabê tỳxo, amã ikĩnh tỳxo amã anhõbikwa kĩnhja jakrenh mex ne. Dja ga amã abãmmẽ anãmẽ aprõmẽ akramẽ akamymẽ akanikwỳnhmẽ kĩnh kêt ne kam ga amã aminhĩdjwỳ kĩnh kêt ne kam bajbit amã ijabê tỳx ne kam arỳm abê inhõ àpênhkumrêx.

27Ne kam ajte dja ga me ajõ amã atokry pyrna jabej kam arým ikõt aba djwýnh kêtumrêx. Nhym bep kati, dja ga ijã amijakren ikudjwa aje anhõ píte'y mynh mãn prãbê atokry rax ne amã ijabê rã'ã nhym me kute abĩn jabej ga ikanga kêt ne tu mã ikõt ajkamẽn kam arým mrãmri ikõt aba djwýnhkumrêx, ane. Nãm ã Jeju memã anen kam ajte memã kum,

28—Nà, dja ga me ajõ aje kikreti nhipêx jabej gêdja ga kadjy amikadjwýnhbê amim 'ã karõ ne amim 'ã pi'òk kaprĩ jakre kumrêx ne.

29Got ga ren 'ã pi'òk kaprĩ jakre kêt ne ren ipêxo mõi nhym ren kam abê 'yr pi'òk kaprĩ atãk ne. Ga ren kam kum parbit pumjuw. Kum parbit pumjuw ne kam te aje inomã mẽnhmãn kam ren tu katëri krãta. Nhym kam ren me kãtãmja ajã keket ne ren kam ajapry,

30“Tãwã ne kute kike nhipêxo tẽm ne inomã mẽnhmã ar o ban kam katëri krãta”, ane. Ga ren kam apijãm ne. Bir be, ã me kute ajã anhÿr kêtbe gêdja ga pi'òk kaprĩ kumrêx 'ã akre. Bir be, gêdja me'õ mã ikõt bikamẽn prãm jabej, amim ijã karõ kumrêx ne kam amim, “Ije ba on mã Jejukõt ajkamẽ ne kõt ar iba, o ino rer kêt, katëri krã'yr kêt. Dja ba tu kõt ar ibakumrêx ne”, ane. Dja ga ã me ajõ ijã amim karõo anen kam mã ikõt ajkamẽ, ane.

31-32Ba me amã ajte 'õdjwý jarẽ. Bẽnjadjwÿr ja ne arým kurê djwýnh'ÿr õ àpênh jao mõi. Nhym õ àpênhja krãptĩ ne. Õ àpênh ne kubê 20.000. Nhym kum ÿrja nhõ àpênh ngrêre. Kubê 10.000. Nhym bẽnjadjwÿr ja kute nĩnh 'ÿr õ àpênh mõi ja ne kum ÿr nhõ àpênhja jakrenh mex ne. Nhym kam kum ÿrja bit kurê djwýnh kutã õ àpênh mõi kam ajte amikam ajkam aman te kurê djwýnh'ã õ àpênh jakren kam amim, “Ije, mÿj dja ba nẽ? Ije ba me'ÿr inhõ àpênh jano, nĩjar me mõi rã'ãri gẽ ikãxã mekmã ijã aprã. Bar arek apÿnh nhÿn idjumar mex”, ane. Nãm me ja bit kute me ja'ÿr prõtmãn kam te amikabin amikam ajkam aman tu akubyn akẽx ne.

33Be, dja ga ã amim ijã karõ kumrêxo ane. Aje arek o atẽm ne aje inomã mẽn kadjy, katëri krã'yr kêt kadjy. Dja ga amikabi kumrêx ne kam anhõ nèkrêx, anhõ mÿjja kunĩ'ã ano tÿx kêt ne tu amibê kanga ne kam mrãmri

ikôt aba djwýnhkumrêx. Nhy m bep kati, dja ga anhõ nêkrêx 'amýnh týx ne kam arým ikôt aba djwýnh kêtumrêx.

³⁴Ë, kadjwanhĩ. Kadjwanhĩ ne mexri ànhkumrêx, akrykumrêx. Nhy m bep arým tũmkam ành kêt, akry kêt nhy m me kute ajte o mex kêtumrêx. Me te o ane. Mrãmri tu akry kêt. Mýj kadjy ne ga ar o aba kajgo? Kajgo mexi.

³⁵O me kute djwý kane kêt ne kute mry nhĩnmẽ o bikàr ne kute o pidjôjadjwý kane kêt. Nãm me tu o ban mũm kurẽ. Arým mrãmri akry kêt. Kajgo mexi. Gop me ajamakkre jabej, gop on ama, ane. Nãm ã me'õ kute amijo Jeju pytàr ne kôt tẽm ne katẽri kubê akêxkam ã kajgo ane, kum õ nêkrêx kĩnhkam kute kubê akêxkam ã kajgo ane. Djã nãm mrãmri mã Jejukôt ajkamẽ got? Kati, nãm 'êx ne kôt ar ba kajgo.

Ruka 15

Mrykĩ'átomti pydji biknor.

Mat 18.12

¹Nhy m kam me kute bẽnjadjwýr bajtemmã pi'òk kaprĩo atom djwýnhmẽ me axwe ajte Jeju'ã akuprõn kuri kumex, me kute kabẽn marmã ne me 'ã akuprõn kuri kumex.

²Nhy m kam mekbê pardjêumẽ me kute Môjdjê kukràdjà mar djwýnhmẽ ne me kàxã kabẽn ne, bẽn prĩkam kabẽn ne abenmã, —Djidjàk, tãwã ne kum me axwebit kĩnh ne ajte ro'ã mõn õ kwý krẽno nhỹ, ane.

³Nhy m kam atemã memã mýjja'ã ujarẽnh jakreo tẽn memã,

⁴—Birãm me ajõ nhõ krit, mrykĩ'átomti krãptĩbê 100. Dja abê pydji akuno ga kam mã dja ga on? Dja ga tu anhõ mrykĩ'átomti krãptĩbê 99jamã anhire gẽ wãnh akutêp kumex, kapôt kukritkam kumex ga kam pydji biknorja jabej tẽ. Abej tẽ:n arým kum akaton aprõn o tẽn o bõx.

⁵Aprõn o tẽn o bõx ne kam akĩnh ra:x ne.

⁶Akĩnh rax ne kam anhõbikwamẽ anhũrkwã nhitepã me jao akuprõn kam memã kum, “Ota ba arým inhõ krit ibê biknorja japrõn o tẽn o bõx. Dja ga me idjô'ã akĩnh ne akĩnh rax”, ane.

⁷Bir be, gêdja ã kàjkwakam me kînho ane. Me'õ pydji gêdja amim katon wãnh axwemã iren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx nhym kam me kĩnhkumrẽx. Me'õ pydjikam dja kàjkwakam me kĩnh rax ne. Kam kĩnh raxo me mex, me krãptĩkam kĩnhja jakrenh mex ne. Me kute, “Bep ba ne ba katàt mrãn imexkumrẽx”, anhỳr ne ajkwaobit kute amimex jarẽnhja ne Metĩndjwỳnh kute meo mex kêtê. Nhym kam kàjkwakam me jadjwỳ mekam kĩnh kêt ne.

Ngônthonho pi'òk kaprĩ pydji biknor.

⁸Ba ajte me amã 'õdjwỳ jarẽ. Me'õ nire nhõ kryt jakao ngônthonho pi'òk kaprĩbê 10 ne pydjin kubê akuno, pãnh ra:xkam. Mã dja on? Dja ngônhpòktimã adjàn kam prĩ:ne ar abej kapõnho ban kam kum kato.

⁹Kum katon kam õbikwamẽ itepã kikrejakam me jao akprõn memã kum, “Me ikôt akĩnh. Ota ba arỳm ije pi'òk kaprĩo ibiknorjamã ikato”, ane.

¹⁰Bir be, ba me amã arẽ. Dja Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh ã kĩnh ane. Me'õ pydjin amim kator ne kute wãnh axwemã irern kam kute Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx nhym kam ã kadjy mrãnh djwỳnh kam kĩnh ane. Nãm ã Jeju memã ujarẽnh ane.

Me'õ kra biknor ne akubyn bãm'ỳr akẽx.

¹¹⁻¹²Ne kam ajte memã 'õdjwỳ jarẽn memã, —Me'õ my kra amãnhkrut nhym kam kutapureja bãmmã kum, “Djũnwã, gop on ar imã anhõ nêkrẽx kwỳo ajkjê. Aje ar imã atyk kutã nêkrẽxo abikjêrmã arẽnhja on atĩnri ar imã o ajkjê, ar ije kam amak kêt kadjy”, ane. Nhym kam kum “Ã” anen kam arkum o ajkijn kutapure jamã kungãn kutewajamã kungã.

¹³Nhym kam bãm kute kum õrja arỳm amim kuby, kutapureja amim kuby. Nhym kam 'ã akati ngrêre nhym kam arỳm mã o mõi, õ mỳjja kunĩo atom ne o mõi ajbubê o tỳm, pyka 'òkam o mõi o bõx ne kam arĩ:k ar o ba. Tu arĩk ar ba'ã pi'òk kaprĩ krẽno tẽ:n kam krẽn pa.

¹⁴Prĩne 'ã pi'òk kaprĩ krẽn mex ne, ne kam arỳm arĩk ar ba. Nhym kam pykawãkam arỳm djwỳ kêtumrẽx, nhym me prãmkam ar ba. Nhym kam pi'òk kaprĩ krẽn pan kam tu arĩk ar ba, prãmkam ba.

¹⁵Ne kam bĕnjadjwÿr 'õ'ÿr tĕn kam kum, “Ba amã apê”, ane. Kum àpĕnh nhym kute kum pi'òk kaprĭ nhõr nhym kute o mÿjja byr ne krĕnmã. Nhym kam bĕnjadjwÿrja “Ã” anen kam õ mry nhõ kapôtmã ano, kute angrô jamyre pumũnh ne kute kum o djuw mexmã. Nhym kam kum omũho dja.

¹⁶Nhym kam angrô jamyre bày kakô kuro ba nhym kubĕngôkreja arÿm prãm bĭn mex nhym te kute angrô jamyre kutã bày kakô kwÿ krĕnmã. Nhÿnh ne me'õ got kute kum mÿjja 'õ nhõr nhym kute krĕnmã? Arkati.

¹⁷Nãm ar ban kam amim katon kam amim, “Ije, djã nãm ã ibãm nhõ àpĕnhja anen ar prãmkam ba? Djũnwã ne prĭne õ àpĕho djuw mex nhym kam djwÿ kumex. Djwÿ kumex ne kam 'ã kàtàm ne kumex. Mÿkam ne ba bajbit ar prãmkam iba.

¹⁸Ba gĕt on akubyn ibãm'ÿr tĕn kum, ‘Djũnwã, ota ba Metĩndjwÿnhkam ar amikràò iba, ne gadjwÿ akam ar amikràò iba.

¹⁹Djãm imex ne ga aje ijo akra rã'ãmã. Dja ga tu ijo anhõ àpĕnh, ijo ajtem ne. Ba kam amã apê.’ Gĕdja ba ã Djũnwã'ÿr tĕn kum ane.”

²⁰Ne kam ekruX ne kàjmã djan kam bãm'ÿr tĕ. Bãm'ÿr tĕ: nhym kam bãmja amybÿm omũ, kraja pumũ. Ne kam rerek ne, tik ngyo nhÿn kum kaprĭ ne. Ne kam prõt ne kajpan o tÿm ne kam abej muw.

²¹⁻²²Nhym kam bãmmã kum, “Djũnwã, ota ba Metĩndjwÿnhmĕ ar akam ar amikràò iba. Djãm imex got ga aje ijo akra rã'ãmã”, anhÿr konenh nhym bãmja õ àpĕnhmã kum, “Amũ ar ajõ aprõt ne kubĕkà mexwãmĕ ikrakam ràxwãmĕ parkàwãmĕ amrĕ amÿn o aprõt ne kum angjĕ, ane.

²³Ne ãm ar ajõ aprõt ne ije kutĕp mryti jabatànĥ nyre nhĩptĩã ma nhym ãmwã japrôn amrĕ o tĕn abĩ. Gwaj banhõ kwÿ krĕn rax ne bakĩnh kadjy.

²⁴Ota ikra. Be, ikra djwÿnh ja ne ibĕ tyn ajte akubyn tĭn ne. Nãm akunon arÿm akubyn imã kato”, ane. Nhym kam me kĩnh rax kato. Kĩnhkumrĕx ne õ kwÿ krĕno kumex.

²⁵⁻²⁶Nhym kam kutewaja purkam àpĕho dja. Àpĕho dja:n àpĕho ino ren kam kurũm tĕ. Tĕn kam kikre tĕpo tĕn me kanga ma. Me toro dja nhym me

ngrer man kam amikutã bãm nhõ àpênh 'uw. Nhyr kutã tẽn kajpa nhyr kum, “Mỳj nã”? ane.

²⁷Nhyr kam kum, “Ije atõnhre ne arỳm bõx. Nhyr kam abãm kadjy mryti jabatành nyreja bĩ, twỳmtija bĩ. Nhyr abãm kĩnhkumrẽx ne. Amrẽbê: atõnhre tẽn ne arỳm bõxkam ne abãm kĩnhkumrẽx ne. Mỳjja kute ajmã o kêt, umar mex ne ar ban arỳm bõx, kam ne abãm kĩnhkumrẽx ne”, ane.

²⁸Nhyr kam tu ngy:k ne kikremã àr kêtumrẽx ne. Ne kam kapõtã arek ngyk ne dja. Dja nhyr bãm 'ỳr katon te kum kabẽn ne, te kum me tor'ã apnẽn kum, “Amrẽ tẽn anhõ kwỳ krẽn me kudjwa akĩnh”, ane.

²⁹Nãm te kum ane nhyr kam kum, “Kê wajre. Nã bãm amã idjapê:nh ar iba. Arỳm idjapênh'ã amex krãptĩ. Djã nã bãm abê amikati? Ga mỳjja 'ỳr ijano ba ‘Kê wajre’ ane? Kati, nã gãm mỳjja 'ỳr ijano ba akrànãmã amã 'ỳr mrã. Djã ne ga kam mãn imã anhõ mokaàk'õnh bĩ bar inhõbikwamẽ ro'ã kwỳ krẽno nhỹn ikĩnhkumrẽx ne?

³⁰Nhyr bep akamrerre ne anhõ nêkrẽxo mõn me kuprỳ'ã kukrẽn mõn ajbir bõx ga kum gu banhõ mryti twỳmtija bĩ”, ane.

³¹Nhyr kam bãmja kum, “Akmere ga ne ga arek ikuri dja. Ne inhõ mỳjja kunõ anhõ”, ane.

³²Mrãmri ne bar ikĩnhkumrẽx ne. Mrãmri ne bar ikĩnh ne itor inhỹrja. E kum mrãmri ne atõnhre gu babê tyn ajte akubyn tĩn ne. Nãm akunon arỳm akubyn kato, ane. Nãm ã bãm kutewajamã ane. Tãm ne ja. Be, nãm ã Jeju mekbê pardjêumã ujarẽnh ane. Metĩndjwỳnh kum me axwedjwỳ jabẽn kute me abej ne kute me utar nhyr me ô'ã kĩnh'ã ujarẽnh ne ja.

Ruka 16

Õ àpênh kute õ bẽnjadjwỳr noo biknor.

¹Nhyr kam Jeju ajte kute kõt ba djwỳnhmã mỳjja 'õ'ã kabẽn jakremã arkum, —Me'õ bẽnjadjwỳr ne õ pi'ok kaprĩ kumex. Nhyr kam õ àpênh ne kum kam àpênhõ dja. Pi'ok kaprĩmẽ nêkrẽxja kunĩkam kum àpênh ar ba. Nhyr kam me kàtàm ne me kum õ àpênhja jarẽn kum, “È, ota anhõ àpênh

arým abê amijã anhõ pi'ôk kaprĩ krẽno mõi, ane. Arým abê o apêx mexo mõi”, ane.

²Nhym kam arým õ bẽnjadjwýrja amiwýr ku'uw ne kum, “Mýj nã? Mýj ne ga ajmã o nhym me imã ajarẽ? On amrẽ inhõ nêkrêx'ã pi'ôk no'ôkwão akato ba omũ. Jakam dja ga imã adjapênh kêtikumrêx ne”, ane.

³Nhym kam kabẽn ja man kam ôkre kadjwýnhbê amim, “Ije tô mã dja ba nẽ? Arým ne inhõ bẽnjadjwýr bõm imẽ. Mã dja ba nẽ? ãm arngro týxkam purkam idjapênhbê irekre ne kigre kabe'ã idjã'wýr imrãnhbê ipijãmã”, ane.

⁴Nãm ja jarẽn nhýn kam ajkam aman kam, —E kum ã ane. Arým ne ba kuma. Jakam dja ba ar jamã ikabẽn jarẽ nhym arým inhõ bẽnjadjwýr kute bõm imẽnhkam ar ja arým ijo ôbikwan amiwýr ijo wadjã, ane.

⁵Ne kam ar kute bẽnjadjwýrmã pãnh kêtja amiwýr ar ku'uw. Amiwýr ar ku'uwn arkum, “Mã ne ga aje mýjjao pãnh kêtja kute?”

⁶Nhym kam kum, “Ngõnh krõkrõktibê 100. Rõny kangõ'ã nõnh krõkrõktibê 100 ne ba kum o pãnh kêt ne”, ane. Nhym kam kum, “Mĩ. Aje pi'ôk no'ôk tũmja byn on o nhýn 100ja ngràn pãnh 50 nhõ”, ane. Ajêx ne kum ngrêre jarẽn kum 50 nhõ, ane. Nhym kam ã anen kam kĩnhkumrêx ne kunhõn mã tẽ.

⁷Nhym kam ajte abej ja kukij ne kum, “Mã ne ga aje mýjjao pãnh kêtja kute”? ane. Nhym kam kum, “Bàygogore'ã xakubê 100”, ane. Nhym kam kum, “Mĩ. Anhõ pi'ôk no'ôk tũmja by gê arĩk wãnh 100 nõ, ga pãnh kum 80 nhõ, ane. Ajêx ne 'ã kum kàjbê krãptibê 80 nhõ”, ane. Nhym kam ã anen kunhõn kam kĩnhkumrêx ne mã tẽ. Nãm ã arkum o anhýro tẽ. Õ àpênhja arkum õ bẽnjadjwýrja noo biknoro anhýro tẽ. We arkum kĩnh ne kute amipãnh o ôbikwamã ne ã arkum o anhýro tẽ.

⁸Nhym õ nêkrêx djwýnh ne õ àpênhja no mex jarẽ. Àkĩnhĩkam ne kum no mex jarẽ. Nà, mrãmri ne amikadjy no mexkumrêx. Nà, mrãmri ne pykabê me ar baja ne me mrãmri amikadjy no mexkumrêx ne o Metĩndjwýnh nhõ

me ja jakrenh mex ne. Nhym bep Metĩndjwỳnh nhõ me ja ne Metĩndjwỳnh kadjy amak mex ne kam kute a'uri me mrãnhja pyràk.

⁹Djãm ã ar aje õ àpênh kudjwa me noo abiknoro anhỹrmã ne ba ije ar amã arênhja? Djãm ar adjàkĩnhĩ, ar ajêxnhĩkõt aje meo anhõbikwamã got. Djãm ar aje pi'òk kaprĩkõt meo anhõbikwa nhym atykkam kute amikõt kàjkwamã ajo àbirmã got. Djãm me ja kute kàjkwamã ajo àbir gar atĩn rãã rã'ãmã got.

¹⁰Arkati. Gêdja me'õ mỳjja kakritte kumrêx, mỳjja ngrire kam àpênhõ djan prĩne o djuw mex ne o àkĩnh kêt, me'õ tãm gêdja arỳm ajte amũ ijukri mỳjja rũnhdjwỳo djuw mex. Nhym bep kati, gêdja me'õ mỳjja kakrittekam àpênhõ djan arỳm o akĩ ne kam ajte mỳjja raxkamdjwỳ àpênhõ djan adjwỳnhdjwỳo akĩ.

¹¹Bir be, tãm. Dja gar pykabê mỳjja kakrit, pi'òk kaprĩjao akĩ djãm Metĩndjwỳnh kute kàjkwakam õ mỳjja rũnh, õ mỳjja mextire kute ar amã òrmã got? Kati, arỳm ne ar akabi.

¹²Dja gar ari me õ nêkrêx prokam amikràn o adjàkĩnhõ aban ar mekbê o abikênhõ aba, djãm Metĩndjwỳnh kute ar amã anhõ mỳjja nhõrmã, anhõ nêkrêx djwỳnh kute ar amã òrmã? Arkati.

¹³Ë, nhỹnh ne me'õ õ bẽnjadjwỳr amãnhkrut'õ amẽ arkum àpênh ar ba? Kati, gêdja o anen kam te o ane. Gêdja kum ja kurên kam kum ja jabê. Nàr kon, gêdja kum ja kĩnh ne kumãbit apê ne kam kum ja kurên kum àpênh kêt ne. Dja ga amã Metĩndjwỳnh kĩnh ne ajte amã nêkrêx kĩnh ne kam kute bẽnjadjwỳr amãnhkrutmã adjàpênh pyràk. Gêdja ga te o ane, ane.

¹⁴Nhym bep mekbê pardjêu ne me Jeju kabên maro nhỹn aprỳo kumex. Me kum pi'òk kaprĩ kĩnhkam, kam ne arẽ nhym kam me aprỳo kumex.

¹⁵Nhym kam Jeju memã kum, —Me ga ne ga we me amijo katàt amrãnh ne. Me kunĩ kute we me amex pumũnh ne kute me amã me amex jarênhmã ne ga we me amijo katàt amrãnh ne. Nhym bep kati, Metĩndjwỳnh ne kute prĩne me akadjwỳnhbê me apumũnh. Me aje amim mỳjja'ã karõjakõt ne me akadjwỳnhbê prĩne me apumũ. Be, mebêngôkre ne me me akrākàbit pumũ,

ga me kam kute amex pyræk nhym me me amex jarẽ. Bep kati, Metĩndjwỳnh kute prĩne me akadjwỳnhbẽ me apumũnh nhym mỳjja punubit me akadjwỳnhbẽ ikwākam kum me amex kêt. Mrāmri me apunukumrẽx.

¹⁶Amrẽbẽ ne me Mõjdjẽ kukràdjækõt ar amijo ba. Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnh djwỳnh kabẽnkõtme ar amijo ba. Ar kõt me kute amijo ba rã'ã nhym arỳm Djuão ajte adjwỳnhdjwỳ bõx. Djuão kute ngõnhmã me angjẽnhja adjwỳnhdjwỳ bõx. Ajbir ne Djuão tũmràm bõx ne ar memã 'ã ujarẽnh ny jarẽho ba. Me kute axwemã irern kute Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx nhym Metĩndjwỳnh kute me utàr ne me kadjy bẽnjadjwỳr ne ar kute meo ba'ã ne memã ujarẽnh tẽ. Nhym me krãptĩ arỳm kute 'ỳr amijo akẽx prãmukumrẽx, kute mrāmri ne me krãptĩ kikre ngriremã ngjẽnh prãm ne kam 'ã kute aben nhingãnhja pyræk. Me kute ari 'ã ikjẽo aben rẽnh ne 'ã kute aben nhingãho kumexja pyræk. Nãm me ã kute Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx prãmkam ã ane.

¹⁷Nhym Metĩndjwỳnh kukràdjà tũmja, kute me mrãnh mex'ã memã karõja, djãm arỳm tũm ne apẽxmã? Kati, gẽdja rã'ã ne. Pykamẽ kàjkwabit dja apẽx nhym bep Metĩndjwỳnh kabẽn dja tũmràm rã'ã rã'ã ne. Nhỹnh ne mỳjja ngrire, mỳrbẽ itàja 'õ biknormã? ane.

¹⁸Ne kam ajte Metĩndjwỳnh kukràdjà 'õ jarẽ. Me kute tu prõ'ỳr bakumrẽx ne kute kanga kêtme memã arẽ ne memã kum, —Gẽdja me'õ prõ'ỳr mõn ar o ban kanga ne kam pãnh atemã me'õ'ỳr mõn kam kute krõ'ã prõ pyræk. Mjẽnja ne axwe. Nhym kam ajte me'õ ne prõ kanga nhym kam me'õja ne me'õ kute prõ kangaja'ỳr mõn kam arỳm kute me'õbẽ prõo àkĩnh pyræk, ane.

Radjaru mõn me'õ bẽnjadjwỳr 'wỳro nhỹ.

¹⁹Nãm ã Jeju memã anen kam ajte memã mỳjja 'õ'ã karõ ne memã, —Me'õ ne õ nẽkrẽx kumex ne kute amidjwỳnhbit mar. Nãm kubẽkà mex, kubẽkà pãnh raxbit jangij ne õ kwỳ krẽn djà mexbit kute mar. Myt kunĩkõt ne ã o anen õ kwỳ krẽn rax ne.

²⁰⁻²¹Nhym kikre jajkwa krekremã me'õ bikẽnhja ikwã. Myt kunĩkõt kikre jajkwa krekremã ikwã. Ne te kute õ anhy krẽn prãme. Me'õ kute myt kunĩkõt kubẽkà mex, kubẽkà pãnh rax jangjẽnh ne 'ã mrãnhja tãm ne te kute õ anhy

krěnmã kuri ikwã ne te 'ã 'wÿro ikwã. Idjibê ne Radjaru. Tãm ne pñine karÿr tÿx ne, tẽmẽ pñine tÿx ne. Karÿrmẽ tê tÿx nhym ta ikwã. Nhym bep roprebit ne 'ÿr màt ne karÿr kunuw, tê kunuw.

²²Nhym ò mÿjja kêtja, Radjaru, arÿm ty nhym kam kadjy mrãnh djwÿnh kumÿn kàjkwamã Abraão'ÿr o tẽn o bôx. Nhym kam ar ingêt kukãmãre Abraãomẽ ro'ã ar ba. Nhym me'õ nhõ nêkrêx kumexjadjwÿ ty nhym me kam o mõn adjà.

²³O mõn adjà nhym kam me tyk nhõ pykakam bôx ne kam tokry rax ne. Tokry: ne, ne kam tokry pymaje kàjmã rÿt ne amybÿm Abraão pumũ. Nhym ar Radjarumẽ ro'ã ar ba. Ar umar mexkumrêx ne kÿnhkumrêx ne ar ba.

²⁴Nhym kam Abraão pumũn kam kum amijo akijn kum, “Ngêtwa, ngêtwa Abraão, gop amrẽ amã ikaprÿn iwÿr Radjaru jano gẽ amrẽ iwÿr tẽn ngômã ikra nhôttebit jadjàn o inhôto ngo, ane. Ota ba kuwyjakam itokry bit itokry”, ane.

²⁵Nhym Abraão kum, “Bir be, krãny, omũ. Atÿnri ne ga mÿjja mexbito amikÿnh ne. Nhym bep Radjaru ne kaprÿ, tÿnri kaprÿn ar ba. Ne kam arÿm jakam kÿnhkumrêx ne. Ga ne ga arÿm pãnh atokryn akaprÿre.

²⁶Ë, mÿjja 'õdjwÿ. Djãm jãnh ne wãm awÿr tẽm ne kute ajmã ajomã? Nãm me banêje inuwti: nõ, ne kam abenmã kre raxi. Ne kam jakam me ijõ'õ me awÿr itẽm prãm kêtê. Ga me ajõ nÿnh pãnh me ikam abôx prãm kêtê. Aprakamã ne gwaj banêje inuwti: nõ”, ane.

²⁷⁻²⁸Nhym kam kum, “E kum ã ne. Ë, ngêtwa, gora ibãm nhÿrkwã'ÿr Radjaru jano. Kam ne ikamy amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt. Ar'ÿr dja Radjaru tẽn arkum arẽn arkum tÿn jadjà gẽ ar jakam, me tokry rax djàjamã ikôt bôx kêt”, ane.

²⁹Nhym Abraão kum, “Kati. Arkati, amrêbê ne Môjdjêmẽ Metÿndjwÿnh kabẽn jarẽn djwÿnh ar 'ã pi'òk no'òk ne te memã arẽ. Gẽ ar Môjdjê ar kabẽn ma”, ane.

³⁰Nhym kam kum, “Kati, ngêtwã Abraão, got ren me'õ me tyk kurũm me'yr katon bõx ne memã arẽ nhym ren me arým kõt amim katon kam ren wãnh axwemã iren Metĩndjwỳnh'yr amijo akẽx ne jakam bõx kêt ne”, ane.

³¹Nhym Abraão kum, “Kati, dja me Mõjdjêmẽ Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnh djwỳnh kabẽn mar prãm kêt, nhym ajte me'õ me tyk kurũm katon te memã amijo amirĩt ne te memã arẽ nhym ren ajte tãm ne. Te ren omũn tu ate krã”, ane. Nãm ã Abraão me'õ nhõ nêkrêx kumexjamã ane. Tãm ne ja, ane. Be, nãm ã Jeju memã ujarẽnh ane.

Ruka 17

Me'õ me'õkam axwe nhym tu axweo biknormã.

¹⁻²Ne kam ajte kõt ba djwỳnhmã, —Wãnh ne me axwe pro ar akukãm rax ne nõ. Nhym bep me kute memã axwe'ã àpnênhja gêdja me tokry ra:x ne. Watĩ:re. Dja prĩne Metĩndjwỳnh meo ajkẽ nhym me tokry ra:x ne. Me'õ kute me prĩre pyræk ne ajbir kute amim imar nyja nhym ren me'õ axwe'ã kum apnê nhym ren arým kõt axwe nhym kam ren me kute kum axwe'ã àpnênh djwỳnhja nhõkre'ã kênpoti nhõ ne ren ngõnhmã kumẽ, ngõ raxbê pyka kêtãm kumẽ nhym ren kubĩ, ja ne kàjbê tokry. Tokry ngri. Nhym bep kati, dja prĩne Metĩndjwỳnh o ajkẽ nhym tokry ra:x ne.

³Gora ar amijã ano tỳx ne amijãno dja. Dja ar akamy'õ axwe jabej gar ajõ kum akabẽn'õ jarẽ. Kum akabẽn'õ jarẽ gê axwekam amim ngryk ne amim kato ga kam tu o akno.

⁴Gêdja mã akam axwe jabej ga kam tu o abiknorkumrêx. Dja myt pydjikam akam axwe amãnhkrut ne amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt ne kam awỳr tẽm ne kute amã, “Arým ne ba ijaxwekam amim ingyk ne”, anhỹr amãnhkrut ne amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt jabej ga kam tu o akno, ane. Nãm ã Jeju arkum ane.

Tu amim kamnhĩxkumrêx.

Mat 17.20; Mak 11.23

⁵Nhym kute ar anor nhym ar mōrja Bēnjadjwỳrmã kum, —Ar ba ne bar ije amim amar ngrire. Gop on ar ikadjwỳnhbê ar ijo tỳx ne ar ikadjwỳnhbê akabēn wadjà bar amim amar rax.

⁶Nhym kam Bēnjadjwỳr arkum, —Ga ren ar amim ikamnhĩx ngrireo kute motadu 'y kryre ja pyræk ne ren arỳm pyjamã akabēn ne ren kum, “On amikaban ngô raxbê pyka kêt mũ jakam măn ajte dja”, ane. Nhym ren tēn ngô rax nĩjkam dja. Ar aje tu amim ikamnhĩxkumrēxkam ren tēn nĩjar ngô raxkam dja. Nhym bep kati, ãm ar aje amim ikamnhĩxkumrēx kêtê, ane. 'Ybê motadu ne kryre kute karnhō nhijy pyræk. Nhym Jeju ajte arkum,

Me tu akrànmã Metĩndjwỳnhmã àpēnhmã.

⁷Ga we ar ajō abēnjadjwỳr rax ne nhỹ. Nhym kam anhō àpēnh purkam àpēnhmã tē, nàr kon kute mrykĩ'átomtio djuw mexmã 'ỳr tē. Ne kam wānh purkam àpēnhō dja. Àpēnhō dja:n arỳm àpēnhō ino ren bōx. Djãm aje kum, “Amibêx ne nhỹn atyk djà kêt ne kam anhō kwỳ krē”, anhỹrmã got.

⁸Bep kati, dja ga ajte tu ano ne kum, “On imã òmrōn kam kadjy tēn kubēkà mex jadjàn amrē imã òmrōo tē ba kukrē. Ne ngōdjwỳ imã kwỳ jadjà. Dja ba inhō kwỳ krēn kôt ikō, ane. Ba ikumrēx inhō kwỳ krēn pa ga kam ikudjwa anhō kwỳ krēn kôt ikō”, ane.

⁹Djã nãm bēnjadjwỳrja ò àpēnh djàpēnhō amra got. Djã nãm ò àpēnh djàpēnh pumũn kum mex jarēnhō ba got. Kute kabēn mar ne kute kôt amijo bakam, djã nãm kum mex jarēn kam kum amikĩnh jarēnh ar o ba? Kati, mrãmri ne ò àpēnh. Ò àpēnh kute ò bēnjadjwỳr kabēn mar ne kute kôt kum mỳjja kupēnh.

¹⁰Bir be, ar gadjwỳ dja gar Metĩndjwỳnh kute ar amã mỳjja jarēnhja kunĩ kupēn amidjapēnh pumũn kam, “Ije, djã nã bãm ar Bēnjadjwỳrmã idjapēnh mex ar iba got ar ijo amra? Kati, dji Bēnjadjwỳr kute me anor nhym ò àpēnh kute kum àpēnhmākêt. Kôt ne Bēnjadjwỳr ar ijano bar kum idjapēnh iban ikĩnhkumrēx ne, ane. Djãm kute ar idjapēnhō àmra kadjy ne bar kum apê?

Kati, nã bãm ar tu akràn mã kum idjâpênh iban kam ikĩnhkumrêx ne”, ane. Dja gar ã ane. Be, nãm ã Jeju kôt ba djwýnh mã arênh o ane.

Me ã kajêkam tê kubê 10.

11Ne kam ajte Djeruxarê'ýr kràn tẽn pry pñã, aben nêje a'yr. Nãm mũm pykabê Xamarij ne amrê pykabê Garrêja nhym pyka 'yr nhökre djâkôt pry ja'ã tẽn, 'ã Djeruxarê'ýr tẽn.

12-13Nãm pry'ã tẽn kam ã krĩ 'õ mã àr tẽn. Krĩ 'õ mã àr tẽn nhym me ã kajêkam tê kutã mõ. Me ã kajêkam têbê 10 ne kutã mõn kajpan kam nĩjar ku'ê, tãri ku'ê kêtê, nĩjar ku'ên kam kàj bê kum kabên ne kum, —Jeju, Bẽnjadjwýr, gop amã me ikaprĩ, ane.

14Nhym Jeju me omũn kam memã, —On me mõn me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh mã amibẽ, ane. Nhym me mör pro akêx ne mã Metĩndjwýnh mar djwýnh'ýr mõn mõrrãm arým kà mex ne.

15Nhym kam pydjın amimex pumũn kam akubyn Jeju'ýr tẽn. Metĩndjwýnh mã ukaprĩ, mex jarênh o tẽn. Kàj bê kum arênh o tẽn kam Jeju'ýr bõx.

16Jeju'ýr bõx ne kam tu mýrbê tým ne kum amikĩnh jarênh o nõn kum mex jarênh o nõ. Me bajtem'õ, Xamarij kam me ja'õ. Tãm ne akubyn tẽn Jejumã mex jarẽ.

17-18Nhym kam Jeju memã, —Ije, nhãr me? Nã bãm mebê 100 mex nhym me 'õ akubyn iwýr tẽn kêt ne. Mýkam ne kubajtemjabit akubyn iwýr tẽn? Mýkam ne me wã akubyn kudjwa mör ne Metĩndjwýnh mã mex jarênh kêt ne?

19Ne kam kum, —Aj, on kàjmã djan tẽn. Nã gãm tu amim ikamnhĩxkumrêx ne. Nhym kam arým Metĩndjwýnh apytã, ane. Nãm ã Jeju kum ane nhym kam mã tẽn.

Akubyn bõx djã kutã dja me ate krãn ar ba jarênh kadjy.

Mat 24.23; Mak 13.21

20Nhym kam mebê pardjêu Jejumã, —Mýj akatikam dja Metĩndjwýnh me bawýr Bẽnjadjwýrbê kumkati jano nhym kute me bakurê djwýnhbê me bapytãr ne kute ar me bajo bamã? Nhym kam memã, —Kute me apytãr ne

ar me ajo ba kadjy, djām Bēnjadjwỳrbê kumkati mỳjja 'õmẽ ro'ã bõx ga me aje kõt omũnh ne aje abenmã bõx jarēho akumexmã? Kati, me kute mỳjja 'õkõt omũnh kêt.

²¹Me kute jakam mỳjja pumũnh ne kute abenmã, “Ota, Bēnjadjwỳr arỳm bõx”, anhỳr kêt. Nàr kon, me kute nỳjar omũnh ne kute abenmã, “Orĩnã, arỳm Bēnjadjwỳr amrẽ tẽ”, anhỳr kêt. Mỳkam? Bir, anhõ Bēnjadjwỳrbê kumkati kute ar me apytàr ne me akadjy bēnjadjwỳr ne kute ar me ajo bamã ne arỳm me awỳr bõx, arỳm me anhipôkri bõx, me anhipôkri ar ba, ga me omũnh kêtumrẽx, ane.

²²Ne kam ate kõt ba djwỳnhmã, —Adjỳm, dja ĩ ar akaprĩ djà ar awỳr bõx. Ar akaprĩ djà nhijukri dja gar te ikuka kre jabej rĩt. Ne kam abenmã, “Gora gẽ on ajte akubyn bõx gwaj omũ. Amrẽbê kute gwaj bakadjy amijo ĩ ne gwaj bawỳr rwỳkja gora gẽ akati pydjikam ajte rwỳk jabej gwaj gop ajte omũ”, ane. Dja gar te aje ipumũnh prãme.

²³Nhym me ar amã, —Ota arỳm bõx, ota arỳm jakam bõx, anhỳr jabej, nàr me ar amã, “Ë, onĩj arỳm bõx”, anhỳr jabej ga kam ar tu ate akrãn 'ỳr amõr kêt ne mekõt 'ỳr aprõt kêt.

²⁴Nhym bep kati, ibõx djà gẽdja amirĩ:tkumrẽx ne. Amirĩtkumrẽx nhym me kunĩ omũ. Ba ije amijo inhĩ dja ba akubyn bõx nhym me kunĩ ipumũ. Ga na jadjēnh ne kute prĩne kàjkwa kurwỳo tuknĩja pumũ. Dja ã akubyn ibõx djà nhõ akatikam ije amijo amirĩto kàjkwa kunĩ kurwỳo ane.

²⁵Nhym bep itokry rax kumrẽxi. Me kamingrãny ja dja me prĩne ijo ajkẽ ba kam itokry rax ne.

²⁶Nhym bep akubyn ibõx 'ỳr dja me ate krãn ar ba. Ba ije amijo inhĩ dja ba akubyn ibõx 'ỳr nhym me ate ar krãn ba. Me kute amrẽbê me bakukãmã Nõwekam me ja pyræk ne ate ar krãn ba.

²⁷Nãm me õ kwỳ krēn kõt ikõn abenwỳr babit ar o ba rã'ã nhym arỳm Nõwe kà raxmã wadjà nhym me aêrbê ngõ me iby ajkapĩn me imex ne.

²⁸Ne kam ajte kute amrêbê me bakukãmãre Rokam me ja pyræk ne ate krãn ar ba ne ò kwỳ krên kôt ikôn abenmã mỳjja ngãn abenmã mỳjja o pãnh ne purkam mỳjja kren amim kikren jabit ar kuman o ba.

²⁹Ar ã anhỳr ba rã'ã nhym arỳm Ro krĩbê Xôtôma kurũm tẽ. Aje. Nhym arỳm wakrekam kuwy me aêrbê mekam ajka'u ne me imex ne. Kẽn ngrãngrã pôkmẽ me'ã akàn kam me imex ne.

³⁰Dja ba ã akubyn ibôx djào ane. Gêdja me ate ar krãn ba. Ba kam ba ije amijo inhĩa dja akubyn ibôx djà me aêrbê ã amirĩto ane.

³¹Kam, ibôx djàjakam, gêdja me'ò kre tã nhỹ ne akubyn ò nêkrêx'ỳr àr kêt. Kwãrĩk wãnh akubyn ùrkwãkam nêkrêx'ỳr àr ne byr ne o tẽm kêt. Nhym me'òdjwỳ ar purkam ba. Ba bôx gê arĩk wãnh ò kikremã ò nêkrêx'ỳr kwỳr kêt.

³²Gar Ro prõja ma. Ro prõ ne ò nêkrêxo amak djaje amipãnh krã tẽn ty.

³³Me kute amidjwỳnhbit mar ne pykakam mỳjja jakôtbit amak bẽnja gêdja me tyn kam ijukri tĩn kêtikumrêx. Nhym bep me kute amidjwỳnh mar kêt ne amibê ò mỳjja kanga, me tãm gêdja me amiptàn ar tĩn ne ba, jakam ar tĩn ne ban kam tyk nhijukri tĩn rã'ã rã'ã. Tãm ne ja.

³⁴Nhym bep kati. Ê, ba ar amã arẽ, dja ba akamàtkam ibôx jabej nhym me'ò my ar amãnhkrut aben nhikô'ã nõ. Ba ikjêbito tẽ nhym ikjê arek wakrekam nõ.

³⁵Nhym me'ò nire ar amẽ à'uko nhỹ. Ba ikjêbit pa 'amỳn o tẽ nhym ikjêja arek wakrekam nhỹ.

³⁶Nhym me'ò my ar amẽ kapôtka tẽ ba ikjê pa 'amỳ nhym ikjê arek wakrekam dja, ane. Nãm ã Jeju ane.

³⁷Nhym kôt ba djwỳnh bôx djà jabej kukij ne kum, —Bẽnjadjwỳr, nhỹnh jakam dja ga bôx? Nhym arkum, —Gar nhônne mry tyk'ã bikprõnh ne kumex ne kute o amirĩtja pumũ, ane. Dja ã Jeju akubyn bôx kutã mỳjja apôx ne bôx djào amirĩto ane.

Ruka 18

Me'õ nire kute kabëno bënjadjwyr katyk.

¹Nhym kam ajte kôt ba djwýnhmã atemã mýjja'ã ujarënh jakreo tẽ. Mete Metĩndjwýnhmã kabën 'ãno ãm ne kute kanga kêt'ã ne arkum arën arkum,

²—Atemã pyka 'õkam ne memã axwe pãnh jarënh djwýnh kum Metĩndjwýnh pyma kêtikumrëx ne mebêngôkredjwý mar kêtikumrëx.

³Nhym pyka tãmkam me'õ ni 'uwtĩre kubê mjên tyk nhym me'õ ar o bikëho ba, 'uwtĩkam ar o bikëho ba. Nhym kam akati kunĩkôt mã 'ýr mrãn kum arën kum, “On ijo angryk”, ane. “On ikurê djwýnhmã arë gê on imã o pãnh”, ane.

⁴⁻⁵Ne mã kum 'ã apnê. Te kum 'ã apnê nhym ate krãn ar ba. Nhym mã kum arë nhym kam, “Ije. Ije ba gop on 'uwtĩwão ingyk ne kute kum o pãnh kadjy kurê djwýnhmã ikabën 'õ jarë gê gop on arek wãnh nhỹ ba ityk djã kêt. Djã nã bãm imã Metĩndjwýnh pyman imã mebêngôkre pyma got ba o ingyk? Kati, nãm mã ikujrë ba gop on o ingyk gê gop on anhikrên kabëno ikatyk ngri”, ane.

⁶Jeju ne arek arkum ujarëho dja ne arkum, —Memã axwe pãnh jarënh djwýnh ja ne axwekam me'õ 'uwtĩo ngryk ne. Amijã maje ne o ngryk ne.

⁷Djãm ã Metĩndjwýnh kute anhỹr got? Kati, Metĩndjwýnh ta ne amijo me bapytàn kam õ me jabê ate krãn ar ba kêtikumrëx. Nãm õ me ja mar 'ãno dja. Nhym me kum amijarënh ry typydji. Akamàtkammẽ a'urimẽ ne me kum amijarënh ry typydji. Nhym arým me kuma. Djã nãm amikrà:n gormã õ me jao ngryk got.

⁸Kati, ã, ba ar amã arë. Dja õ me jao ngryk kukrà kêt ne. Ba ije amijo inhĩ gêdja ba akubyn pyka jamã bõx, ije meo ingyk kadjy akubyn bõx, djã nãm me ja akubyn ibõxmã ikamnhĩx got? Kati, dja me ate krãn ar pyka jabê ba rã'ã ba akubyn bõx, ane. Nãm ã Jeju kôt ba djwýnhmã ane.

Me'õ ar amãnhkrut kute Metĩndjwýnhmã amijarënhmã.

⁹Ne kam ajte memã atemã mỳjja'ã ujarēnh jakreo tē. Me ãm ta axwekam we katàt mrānh ne ajkwaobit kute ar amimex jarēho ban kam mũm me ja'ãbit ar axwe rēho baja, me ja'ã ne memã mỳjja jarēn memã,

¹⁰—Me'õ ar amānhkrut ne ar kute Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam kum amijarēnhmã tē. Nhym jabê pardjēu'õ nhym jabê bēnjadjwỳr bajtemmã pi'òk kaprĩo atom djwỳnh, àkĩnhĩre.

¹¹Nhym kam pardjēuja tēn wadjàn djan kam Metĩndjwỳnhmã amijarēnhkam amijo àmrao djan kum, “Metĩndjwỳnh, ba amã amikĩnh jarē, ane. Ije me uràk kētkam ne ba ikĩnhkumrēx. Me ne me àkĩnhĩ, axwe, abenbê prõo akĩ. Nhym bep kati, ba ne ba ajmã ikute kētē. Ije tãwã pyràk kētē. Ije àkĩnhĩwã, kute pi'òk kaprĩo atom djwỳnhwã pyràk kētē, kam ne ba ikĩnhkumrēx.

¹²Nhym bep ba ne ba amã ikabēn kadjy amijajburo amānhkrut ne, pi'òk tyk nhõkre djàkòtmē pi'òk ràràrmēkam. Ne ajte amã apỳnh inhõ mỳjja djàri kwỳ rax ne kungã. Nã bãm apỳnh inhõ mỳjja djàri kunĩ aben kadjy kryre ne amỳn o aptàn rax ne amã kungã. Tãm ne ja”, ane.

¹³Nhym bep ate ne pi'òk kaprĩo atom djwỳnh. Nĩjar ne dja, pijàm djàje ibôn djan kàjmã kàjkwa'y'r krã kēt ne amititiko dja. Amijaxwekam kaprĩn pijà:m ne. Ne kam Metĩndjwỳnhmã kum, “Dja ga adjukaprĩkòt ikam adjukaprĩ, ane. Nà, mrāmri ne ba ijaxwe ga kam tu amã ikaprĩ”, ane. Nãm ã pi'òk kaprĩo atom djwỳnh Metĩndjwỳnhmã ane.

¹⁴Be, ba me amã arē. Mrāmri ne arỳm Metĩndjwỳnh tãmja jaxwekam ngryk kēt ne arỳm kum axwe kēt jarē. Nãm tu axweo aknon kum kabēn mex jarē nhym arỳm umar mexkumrēx ne mã ũrkwãmã tē. Nhym bep me'õbē pardjēuja ne kute kum axwe kēt jarēnh kēt. Mỳkam? Bir, me kute amijo rax kadjy kute ar amimex jarēho baja gēdja me ĩ kàtàm ne. Nhym bep me kàtàm, me akrànãmã kute amijo ban pijàm ne ar baja gēdja ĩ Metĩndjwỳnh meo rax ne. Nãm ã Jeju memã arēho ane.

Kute me prĩreo kĩnh.

Mat 19.13; Mak 10.13

¹⁵Nhym me Jeju'yr me přiredjwỳo mō, me přiredjwỳ jamỳn 'yr meo mō, kute me'ã ikra jadjwỳr ne kute meo kĩnhmã. Nhym kôt ba djwỳnh me omũn kam nêje me kajpan memã bẽn tỳx ne.

¹⁶Nhym bep Jeju ne amiwỳr me přire 'uw ne kam kôt ba djwỳnhmã kum, — Kwãrĩk wãnh arek amrẽ me přire iwỳr mō, ane. Kwãrĩk wãnh gar mebê adjaptàr kêt gê me arek amrẽ mō. ã me kute amijo anhỳrbit gêdja Metĩndjwỳnh me utàn me kadjy bẽnjadjwỳr ne ar meo ba.

¹⁷Ě, mrãmri ne ba ar amã katàt arẽ. Me kute me přire pyràk ne amijo kàtàmjabit gêdja Metĩndjwỳnh me utàn me kadjy bẽnjadjwỳr ne ar meo ba. Be, me přire kute ta amim imarja pumũ. ã me kute amijo anhỳr gêdja Metĩndjwỳnh me utàn me kadjy bẽnjadjwỳr ne ar meo ba, ane. Nãm ã Jeju arkum ane.

Jeju me'õ bẽnjadjwỳr ngrirebê nêkrêx pyma.

Mat 19.16; Mak 10.17; Xim k 6.6; Xij 5.1

¹⁸Nhym kam me'õ, bẽnjadjwỳr ngri'õ Jejumã, —Bẽnjadjwỳr, ga ne ga amexkumrêx. Mã gêdja ba amijo? Itĩn rã'ã rã'ãmã, mã gêdja ba kadjy amijon? ane.

¹⁹Nhym kam kum, —Mỳkam ne ga imã imex jarẽ? Djãm mrãmri aje amim imex marmã got ga imã imex jarẽ. Me ne me mex kêt, nhym bep Metĩndjwỳnh pydji ne mex.

²⁰Arỳm aje Metĩndjwỳnh kukràdjà marjakam ajte ikukij. Kute me mrãnh katàt'ã memã karõkôt kukràdjà ne ga arỳm ama. Aje mebê prõo adjàkĩnh kêt ne aje me par kêt ne adjàkĩnhĩ kêt ne ajêx ne aje me kàmex jarênh kêt. Ne ajte aje abãmmẽ anã ar kaběn mar ne ar kaběnkôt amijo abaja ne ga arỳm ama. Ja kunĩ ne ga arỳm ama, ane.

²¹Nhym bẽnjadjwỳr ngrija kum, —Nà, arỳm ne ba ibòktikam ja kunĩ ma. Ne kam kôt ar amijo iba rã'ã:n arỳm ijabatàn ne, ane.

²²Nhym Jeju kaběn ja man kum, —Mỳjja pydji ne kute akukrà rã'ãã. On tẽn memã anhõ mỳjja wã ngràn pãnh pi'òk kaprĩ byn me 'uwtĩ, me õ mỳjja

kêťjamã angãñ o me kĩnh ne kam amrẽ iwỳr tẽn mã ikôt ajkamẽ. Dja ga ã anen kam arỳm kàjkwakam anhõ mỳjja mex kumex, ane.

²³Nhym kam kuman kam kaprĩ:re. Õ nêkrêx kume:xkôt amak bẽn ne kam kaprĩre ne dja.

²⁴Nhym kam Jeju kaprĩ pumũn kam memã, —Nêkrêx ne kute me kukrà prãmã. Me ò nêkrêx kumex gêđja me te Metĩndjwỳnh nhõ pyka'ỳr bõxmã, te Metĩndjwỳnh kute meo baja'ỳr bõxmã.

²⁵Be, ga mry jabatãnhbê kameru te: kute aguja tekrax kremã ngjênhmãja pumũ. Me ò nêkrêx rũnhdjwỳ kute uràk. Nãm te Metĩndjwỳnh nhõ pyka'ỳr bõxmã, te Metĩndjwỳnh kute meo baja'ỳr bõxmã nhym nêkrêx utà: ne, ane.

²⁶Nhym me kabẽnja man kam kum, —Ije nhym mỳj me'õ gêđja Metĩndjwỳnh amim utà? ane.

²⁷Nhym memã, —Mebêngôkre te kute mỳjjao anhỳrja ne Metĩndjwỳnhmãbit amirĩt ne. Metĩndjwỳnh kute me ò nêkrêx kumexja kute me utàrkôt mar, ane.

²⁸Nhym kam Pedru kum, —Ë, arỳm ne bar inhõbikwa kunĩmã inhiren kam mã akôt ajkamẽ, ane.

²⁹⁻³⁰Nhym kam arkum, —Nà. Mrãmri ne ba katàt ar amã arẽ. Godja me'õ arỳm ò mỳjjamã irer jabej, nàr òbikwamã irer jabej, ò kikre, nàr prõ, nàr kamy nàr nãmẽ bãm, nàr kramã irer jabej. Godja arỳm ò mỳjja ja 'õmã irer, ne kute memã Metĩndjwỳnh'ã ujarẽnh nhym kute me utàr ne kute meo ba kadjy kum irer jabej, ba dja ba kum o pãnh ra:x ne. Dja ba pãnh on pyka jakam kum mỳjjao akrenh mex ne kum kungã. Nhym ije pykao nykam gêđja tĩn rã'ã rã'ã ne, ane. Nãm ã Jeju arkum ane.

Jeju ajte kôt ba djwỳnhmã amityk jarẽ.

Mat 20.17; Mak 10.32

³¹Ne kam kôt ba djwỳnhbê 120 aben pyđjin kam aro mõn arkum, —Ë, ota gwaj arỳm Djeruxarẽ'ỳr badjãbir ne kam babõxmã. Kam gêđja me ajmã ijo. Ba ije amijo inhĩ ne me awỳr ibõxja dja me ajmã ijo. Metĩndjwỳnh kabẽn

jarēnh djwýnh kute ijã pi'ôk no'ôk tũmja kôt dja me ã ijo anhýro tẽ:n kam inomã kumẽ.

32-33Dja gwaj bõx nhym kam me me bajtemmã ikanga nhym kam me ijã bẽno ajkẽn ijo axên ijaprýn ikutôn ikaprêprê:k ne kam ibĩ. Nhym kam ijã akati amãnhkrut ne ikjêkêt ba kam ajte akubyn itĩn ne ikato, pi'ôk no'ôk tũmja kôt, ane.

34Nãm ã Jeju kôt ba djwýnhmã amijã karõn arkum amijarẽho ane. Nhym ar kute kabẽn ja mar kêtikumrẽx. Kabẽn ja ne Ar kubê bipdjur nhym ar kam te kute marmã.

Me'õ no rã akubyn rĩt.

Mak 10.46

35Nhym kam Jeju kôt ba djwýnho mõ ne kam krĩraxe Djeriko tẽpo mõ. Nhym me'õ no rãja pry jakàkam nhỹ ne à'wýro nhỹ.

36Nhym me itepato 'ãnh mõ nhym kam me kanga man memã, —Mýkam ne ga me akanga mõ? ane.

37Nhym kam me kum, —Jeju, ane. Nadjarekam Jeju ne me ijo mõ, ane.

38Nhym kam kum amijo akij ne kum, —Ë, Jeju, Dawi tãmdjwý'õ, gop amã ikapřĩ, ane.

39Nhym me wamã mõrja kum bẽn tỳx ne kum, —E kum anhikrê, ane. Nhym kam tu kum àkjêro bẽn kum, —Dawi tãmdjwý'õ, gop amã ikapřĩ, ane.

40Nhym kam Jeju tẽm tỳx katikôt djan kam amiwýr ku'uw. Nhym kam me'õ 'ýr tẽn kum, —Aje, onĩj arým amiwýr ajuw, anen kam pa 'amýn o tẽn 'ýr o bõx.

41Nhym kam kum, —Nãr, mýj nã? Mã ne ba ije ajomã? Nhym kam kum, —Bẽnjadjwýr, aje inoo mex ba irĩtmã.

42Nhym kam kum, —Nà, on rĩt. Tu aje amim ikamnhĩxkumrẽx kam ne ga arým amex, ane.

⁴³Nhym kam tebê rīt. Ne kam Jejukôt tē, mekôt tē, ne Metĩndjwỳnhmã ukapřĩmẽ amikĩnh jarẽho tē. Nhym kam me kunĩ omũn kôt Metĩndjwỳnhmã mex jarẽ.

Ruka 19

Djakij Jejuo aminhõ.

¹⁻²Nhym kam Jeju krĩbê Djeriko'ỳr meo mõn meo bõx ne kam bit kajõnhkõt katormã. Nhym me Jeju'ã kumex ne pĩne angrĩn o mõ. Nhym kam me'õbê Djakij. Djakij ne bẽnjadjwỳr bajtemmã pi'õk kapřĩo atom djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr. Kam ne õ nẽkrẽx ra:x ne.

³Nhym me pĩne Jeju jangrĩn o mõ, kunoro mõ. Nhym kam te Djakij kute omũnhmã 'ã aminhinõ ryo tē. Mỳj me'õbê Jejuja kute omũnhmã te 'ã aminhinõ ryo tē. Djakij krõ krĩkam ne te kute omũnhmã nhym me pĩne kubê utà.

⁴Nhym kam kukãm prõt ne. Kukãm prõt ne kutêp wabi. Pidjõ'ã wabi. Amrẽ tẽm nhym kute omũnhmã kutêp pidjõ'ã wabi.

⁵Nhym kam Jeju 'ỳr tẽn bõx ne parbê djan kàjmã krãn kam kum, —Djakij, amrẽ aparmã aprõt. Jakam dja ba akõt tẽn anhũrkwãkam nõ, ane.

⁶Nhym kam tebê aparmã prõt ne ruw ne kam kĩ:nhkumrẽx ne ũrkwãmã Jejuo tẽn o wadjà.

⁷Ūrkwãmã o tẽn o wadjà nhym me omũn kam kangãngãn abenmã ajkwa momoko kumex, ne, —Djijàk, me axwe'ỳr ne mõn wadjà, ane. Djãm tãwã mex, ane.

⁸Nhym Djakij Bẽnjadjwỳr kuka kõnh djan kam kum, —Bẽnjadjwỳr, ba inhõ mỳjja kõnho ajkjẽn me bikẽnhmã kungã, ane. Ne ije me'õbê pi'õk kapřĩo idjãkĩnh jabej akubyn me'õmã inhõ jao amãnhkrut ne o amãnhkrut ne kungã.

⁹Nhym kam Jeju kum, —Akati jakam ne arým Metĩndjwýnh apytà, anhũrkwākam ar wāmẽ ro'ã. Mrãmri gadjwý ne ga abê Abraão tãmdjwý'õ nhym Metĩndjwýnh arým apytà, ane.

¹⁰Be, ja kadjy ne ba tẽ. Ije me axwe jabej ne ije me utãrmã ne ba tẽ. Kadjy ne ba amijo inhĩ ne me awýr ruw, ije me axwekam biknorja jabej ne ije me utãrmã, ane. Nãm ã Jeju kum ane.

Me'õ bẽnjadjwýr kute õ àpênhmã pi'òk kaprĩ nhõr.

Mat 25.14

¹¹Nhym me kute maro ãm rã'ã nhym ajte memã mýjja 'õ'ã ujarẽnh jakreo tẽ. Nãm Jeju arým Djeruxarẽkam bõx 'ýr nhym kam me amim, —Jakam dja Jeju Djeruxarẽkam bõx ne on me bakadjy Bẽnjadjwýrbê kumkatin me bakurê djwýnhbê me bapytàn ar me bajo ba, ane. Me ta ne me kute amim àtari kêt kam tỳx amim kamnhĩx. Nhym bep Jeju ne kute katàt memã arẽnhmã.

¹²Kadjy ne memã mýjja 'õ'ã ujarẽnh jakreo tẽn memã, —Ë, bẽnjadjwýr kra'õ ne me kute nĩjar atemã pyka 'òkam 'ã bẽnjadjwýr mẽn hmã tẽ. 'Ã bẽnjadjwýr mẽn nhym ajte akubyn õ pykamã me'ýr tẽmmã.

¹³Ne kam tẽm kutã amiwýr õ àpênh 'uw. Õ àpênhbê 10 ne amiwýr ar ku'uw ne kam arkum ngõho pi'òk kaprĩre ngã. Pãnh raxkam. Õ àpênh kunĩmã pi'òk kaprĩ pýnh'ã kabẽn ne arkum kungãn kam arkum, “Dja gar ikutêp imã jao aptà. Dja ba amrẽ akubyn 'ýr tẽ”, ane.

¹⁴Nhym bep õ pyka djwýnhkam me ja ne me kum kĩnh kêt ne, kum kurê ne kam kôt me kwý jano nhym me nĩjar kôt bõx ne kam memã, “Kwãrĩk wãnh tãmja'ã bẽnjadjwýr mẽn kêt. Me ba ne ba me imã tãwã kĩnh kêtê. Kwãrĩk wãnh gẽ tãmja me ijo ba kêt”, ane.

¹⁵Nhym me tu ate krãn 'ã bẽnjadjwýr mẽ. 'Ã bẽnjadjwýr mẽ nhym akubyn õ pykamã bõx ne kam amiwýr õ àpênh 'uw ne arkum, “Nãr, djãm arým ne ba ije ar amã pi'òk kaprĩ nhõrwã gar ikutêp imã o aptà”? ane.

¹⁶Nhym kam ja kumrëx 'ÿr o bôx ne kam kum, “Běnjadjwÿr, ota ba anhõ pi'òk kaprĩ pydjija ar o iban arÿm amã o aptà. Amã o aptàn abenã kumě nhym arÿm kubê 10”, ane.

¹⁷Nhym kam kum, “Mexkumrëx. Ga ne ga adjàpênh mexkumrëx. Nã bãm amã mÿjja ngrire ngã ga prĩne imã o djuw mex ne, ikutêp imã o djuw mex ne aje kanga kêt. Pãnh gêdja ba amã krĩ krãptĩ jarě, krĩbê 10 jarě. Ga kam aběnjadjwÿr rax ne amũ idjô'ã ar kam meo aba”, ane.

¹⁸Nhym atãri ja 'ÿr o bôx ne kum, “Běnjadjwÿr, ota ga aje imã pi'òk kaprĩ nhõrja ba ar o iban arÿm amã o aptà nhym kubê 5”, ane.

¹⁹Nhym kam kum, “Gadjwÿ ne ga amexkumrëx. Jakam dja ba amãdjwÿ krĩ krãptĩ jarě, krĩbê 5 jarě, ga kam aběnjadjwÿr rax ne amũ idjô'ã ar kam meo aba”, ane.

²⁰⁻²¹Nhym kam atãri ja 'ÿr o bôx ne kam kum, “Běnjadjwÿr, mĩ, anhõ pi'òk kaprĩ. Nã bãm ije amã kupênh prãm kêt kam prĩne amã kubêkào kupun kudji. Imã apymakam. Nã gãm apyma ne. Nã gãm aje amim mÿjja kunĩ jadjwÿr kêt kam ar mebê jãm o amijakren o atomo aba. Ne ga adjàkre kêt kam ar mebê djwÿo atomo aba”, ane.

²²⁻²³Nhym kam kum, “Ga ne ga ajaxwekumrëx ne imã adjàpênh prãm kêt ne. Akaběn jakôt gêdja ba ã ajo ane. Djã nã bãm ipyma? Ne ije amim mÿjja kunĩ jadjwÿr kêt kam ar jãm mebê o amijakren o atomo iba ne idjàkre kêt kam ar mebê djwÿo atomo iba? Bir be, ga kam we ga aje amim ipumũnhkôt ren inhõ pi'òk kaprĩ jao tẽn me kute pi'òk kaprĩ marmã angã nhym ren abenã rôrôk tẽn rax ba ren arÿm 'ÿr bôx ne kuby”, ane.

²⁴Ne kam me kute arek omũnho ku'êjamã, “Aj, amũ me ajõ kubê pi'òk kaprĩwã byn o tẽn kute imã pi'òk kaprĩo àptàr nhym kubê 10wãmã angã”, ane.

²⁵Nhym me kam kum, “Kati, běnjadjwÿr, arÿm tãwã nhõ pi'òk kaprĩre raxi. Arÿm õ 10”, ane.

²⁶Nhym kam memã, “Bir be, ba me amã arẽ. Arým me õ mỳjja gêdja ajte Metĩndjwỳnh iby memã kungã. Nhym bep me õ mỳjja kêt, kute memã õr nhym me kute kum o djuw mex kêtjabê gêdja Metĩndjwỳnh mỳjja ngrireja kunĩ by”, ane.

²⁷—Ë, ikurê djwỳnh kute ijã “Kwãrĩk wãnh gê tãmja me ijo ba kêt”, anhỳrja gêdja ga me amrẽ meo mõn ikuka kõnh me imex, ane. Be, tãm ne ja. Nãm ã Jeju kàjkwamã tẽm ne akubyn pykamã bõx ne kute ar meo bamã ã amijarẽho ane.

Jeju Djeruxarẽmã bõx.

Mat 21.1; Mak 11.1; Dju r 12.12

²⁸Memã arẽnh pan kam ate meo mõ, Djeruxarẽ'ỳr kàjmã meo mõn

²⁹kam arým amẽ krĩ ngrireja tẽpo mõ. Krãnh nhidjibê Oriwêre parbê amẽ krĩja tẽpo mõ. Krĩ nhidjibê Bepadjẽmẽ Betanha tẽpo mõn kam amikukãm kõt ba djwỳnh amãnhkrut janon arkum,

³⁰—Pry ja'ã dja gar arek katàt krĩwãmã tẽ. Nhym ar akutã pry kator kraxkam me kute mry jabatàn nyre pĩ maktã kum õkre djê nhym ãmwã. Me 'ã krĩ kêtã. Tãm gêdja gar amrẽ 'ãpre bõn o tẽ.

³¹Gêdja gar 'ãpre bõnho dja nhym me'õ ar amã, “Mỳkam ne gar 'ãpre bõnho dja”? ane. Gar kam kum, “Bẽnjadjwỳr 'ã tẽm kadjy”, ane.

³²Nhym kam Jeju kute ar anorja mã ar tẽn 'ỳr bõx ne kam kum kato. Kute arkum arẽnh kõt kum kato.

³³Kum katon 'ãpre bõnho dja nhym kam õ mry djwỳnhja arkum, —Mỳkam ne gar mry 'ãpre bõnho dja? ane.

³⁴Nhym kam ar kum, —Bẽnjadjwỳr 'ã tẽm kadjy, ane.

³⁵⁻³⁶Ne kam Jeju kutã o tẽn o bõx ne kam kum 'ã kubẽkà rẽ, 'ã ỳr kadjy. Ne kam kum ikra dja nhym ar ikrakam par djan kàjmã 'ã arĩn arým ate 'ã tẽ. Nhym kam me arým prykõt kum kubẽkà rẽnh mõ. Nãm mebê idjaer ã me bẽnjadjwỳr raxmã mỳjja rẽnh nhym 'ã tẽmmã ã kum prykõt kubẽkà rẽnh mõro ane.

³⁷Nhym kam arým Jeju Djeruxarẽ têpo mõi. Krãnhrebê Oriwêre ja'ã rwýkbê arým Djeruxarẽ têpo mõi. Nhym arým kôt ba djwýnhjamẽ, mekôt mõi, me itepato kôt mõi arým kĩnhkumrẽx, kĩnh ra:x ne arým àkjêr mõi. Jeju ne mýjja pumũnh kêt kwý rax ne ipêx ne, nhym me kute ipêxkôt omũn kam kĩnhkumrẽx ne Metĩndjwýnhmã mex jarẽho mõi, àkjêr mõi.

³⁸Ne kam abenmã, —Gê Metĩndjwýnh bẽnjadjwýr jao kĩnh rax. Bẽnjadjwýr djwýnh kukwakam ne arým me bakadjy bõx. Gora gê me kàjkwakamdjwý umar mex ne kĩnh rax. Gora gê me kàjkwakamdjwý Metĩndjwýnhmã mex jarẽho kumex, ane.

³⁹Nãm me ã anhýro kumex nhym kam mebê pardjêumẽ me krãptĩ akàn Jejukôt mõi. Nhym kam mebê pardjêu Jejumã, —Bẽnjadjwýr gop akôt ba djwýnhmã akabẽn gê anhikrê, ane.

⁴⁰Nhym kam memã, —Ba me amã arẽ. Nãm ren me anhikrê nhym ren kẽnja ijo àkjêro nhý, ikam kĩnh ne ren ijo àkjêro nhý, ane.

⁴¹Anen kam arým Djeruxarẽ'ýr mõi. 'Ýr mõi arým irã. Irãn omũn kam ate me abej muw. Me kute amibê Jeju kangan amibê kurên kute bĩn nhym Metĩndjwýnh kute pãnh prĩne meo bikẽnhmã ne kôt amak bẽn ne me abej muw, ne,

⁴²—Ga ren me ga aje amidjumar mex djà mar ren akati ja tãm kam ren adjumar mex ne ar aba. Nhym bep kati, mýjwã ne adjumar djà'ã, mýjwã ne me ajãn kam me abê o akno.

⁴³Adjým, dja ĩ me ajo bikẽnh djà nhõ akati me awýr bõx. Dja ĩ me akurê djwýnh me awýr bõx ne me amã ipôk ne prĩne pykao me abê ka'ên prĩne me abê ijên me amã ipôk me:x ne me ajo dja.

⁴⁴Dja me aminhikra kraxkam me akrã jadjuw ne prĩne me anhimex ne kam me anhõ kikre prĩne kungràn ikô rênho mõi, ne me abêngôkredjwýo pyka tako mõi, akramẽ. Dja me prĩne me ajo mõi djà kaprã. Nhýnh gẽdja par'õ dja? Nhýnh dja mýjja'õ nõ? Mýkam? Bir, me aje amim Metĩndjwýnh mar prãm kêt kam. Nãm arým Metĩndjwýnh me awýr bõx kute me amã me

adjumar mex jarēnh ga me adjumar mex ne ar abamān amā Metīndjwỳnh mar prām kêt ne, ane. Nām ã Jeju ane, anhỹr djwỳnhram Djeruxarē kurē djwỳnh kute o bikēnhmā ã memā arēnhō ane.

Kute kikreti nêje me anor.

Mat 21.12; Mak 11.15

⁴⁵Ne kam Djeruxarēkam bôx. Kam bôx ne kam Metīndjwỳnh nhō kikretimā tēn wadjà, Bām nhūrkwāmā tēn wadjà. Nhyr arỳm me kam pi'òk kaprĩ pānh memā mry nhōro ku'ê. Nhyr kam arỳm bōm nêje me rēnhō tē, Bām nhō kikre nêje bōm me rēnhō tē.

⁴⁶Ne memā, —Metīndjwỳnh ne ò pi'òk no'òkkam memā, "Me kute imā kabēn kadjybit ne inhō kikretiwā. Nhyr bep me ga ne ga me kam aje me àkĩnhō aben pydji djà", ane. Nām ã Jeju memā anen bōm me kurē.

⁴⁷Ne kam kam akati kunĩkôt memā Metīndjwỳnh kukràdjà'ã ujarēnhō ku'ê. Nhyr kam me kadjy Metīndjwỳnh mar djwỳnh nhō bēnjadjwỳrmē Mōjdjê kukràdjà mar djwỳnhmē ar kute meo ba djwỳnhmē te kute bĩn prāme.

⁴⁸Te kute ajmā on kute bĩnmā nhyr me kunĩ kum kabēn kĩ:nhkumrēx ne maro kumex. Kabēn 'ãno djan kam no tyn maro nhỹ.

Ruka 20

Jeju Djuão jabej me kukij.

Mat 21.23; Mak 11.27

¹Nhyr kam akati 'òkam Jeju Metīndjwỳnh nhō kikretikam memā 'ã ujarēnhō dja. Ne kam Metīndjwỳnh'ã ujarēnh ny memā arēnhō dja. Nhyr kam me kadjy Metīndjwỳnh mar djwỳnh nhō bēnjadjwỳrmē Mōjdjê kukràdjà mar djwỳnhmē mebēngêtemē ne me ro'ã Jeju'yr bôx ne kam kum,

²—Goja on me imā arē. Mỳj me'ò kabēnkôt ne ga ar ã meo anhỹro aba? Mỳj me'ò ne amā me'ã karō ga kam amũ ô'ã bōm ar me rēnhō aba? Goja on me imā arē, ane.

³Nhyr kam amipānh memā, —Badjwỳ dja ba mỳjja jabej me akukij. Me akumrēx dja ga me imā arē ba kam arỳm badjwỳ me amā arē, ane.

⁴Djuão kute ngônhmã me angjênhja, djãm mebêngôkre kabênkôt ne arĩk ar ngônhmã me angjêho ba? Nàr djãm Metĩndjwỳnh kabênkôt? Gop me imã arẽ, ane.

⁵Nhym kam me abenkam kangan abenmã, —Ije mã dja gwaj kum nẽ? Dja gwaj kum, “Metĩndjwỳnh kabênkôt”, ane nhym kam gwaj bamã kabên'õ jarẽ, gwaj bamã, —Bir be, mỳkam ne ga me Djuão kabênja mar kêt ne? ane.

⁶Nàr dja gwaj kum, —Me kabênkôt ne tu arĩk ar ngônhmã me angjêho ba, ane nhym me kunĩ arỳm kěno gwaj batitik ne gwaj bapa. Me kàtàm ja ne me arỳm Djuão kabên man kum kĩnh ne, ne o Metĩndjwỳnh kabên jarênh djwỳnh ne. Dja gwaj ane nhym me o ngryk ne gwaj bapa, ane.

⁷Nãm me ã abenmã anen kam Jejumã kum, —Kon ne. Ar ije mar kêt. Mỳj me'õ kabênkôt Djuão kute ngônhmã me angjênhja ar ije kêt mar kêtê, ane.

⁸Nhym kam memã, —Bir be, dja ba badjwỳ me amã arênh kêt ne. Mỳj me'õ kabênkôt ije ar meo ibaja dja ba me amã arênh kêt ne, ane.

Pidjôo djuw mex djwỳnh jaxwe.

Mat 21.33; Mak 12.1

⁹Anen kam memã atemã mỳjja'ã ujarênh jakreo tẽn memã, —Me'õ ne pur rax djin kam kam amim pidjô kumex ne. Ne kam me kwỳmã kum, “Gora me imã o djuw mex. Gora gê djan abatành ne ô ga amim kwỳo atom ne imã mũm kwỳo atom”, ane. Nãm ã memã anen kam atemã pyka 'õmã tẽ. Ne kam kam wãnh ar ba. Ar ban kam kà'ã ngrà: ne.

¹⁰Nhym arỳm pidjôja tuk ne kumex. Nhym kam õ pidjô djwỳnhja arỳm 'ã mytyrwỳ jakren kam 'ỳr õ àpênh jano. Kute memã arênh nhym me kute kum pidjô kwỳo atom ne kute kêt anor kadjy ne 'ỳr ano. Nhym kam 'ỳr tẽn bôx nhym kam me kute pidjôo djuw mexja ate kaprêprê:k ne. Nhym mã akubyn 'ỳr ÿkam tẽn bôx.

¹¹Nhym ajte õ pidjô djwỳnhja pãnh 'ỳr me'õjadjwỳ jano nhym 'ỳr tẽn bôx nhym me ajte tãm ne, kaprêprêk ne prĩne o ajkẽn kum pijàm jadjàr mex ne ano nhym akubyn 'ỳr ÿkam tẽn bôx.

¹²Nhym ajte ò pidjô djwýnh 'ýr ajte ò àpênh 'õ jano nhym 'ýr tén bôx. Adjwýnhdjwý ne me prîne o ajkên bîn punun bôm kumê nhym 'ýr tén bôx.

¹³Nhym kam ò pidjô djwýnhja amim, “Ije, mã gêdja ba nê? Mýj gêdja ba on? Jakam dja ba 'ýr ikra jano, ikra djwýnh imã abêja dja ba 'ýr ano gê gop me mar jabej.” Nãm ã amim anen kam me'ýr kra djwýnhja jano nhym me'ýr tén bôx.

¹⁴Nhym kam me kute puro djuw mex djwýnhja kra pumûn kam abenmã 'ã karõ ne abenmã, “Be, kra ne wã. Ajrã, gu me on kubĩ. Tãwã dja bãm kum mýjja kunĩ ngã, ò nêkrêx kunĩ kanga ane. Gu me on tãwã bîn kam amim ò nêkrêx, ò mýjja, ò pidjôja kunĩo aminhõ”, ane.

¹⁵Ne kam pidjôkô kurûm bôm kumên kubĩ. Bir be, mã gêdja ò pidjô djwýnhja kute me ja omã?

¹⁶Bir be, dja ò pidjô djwýnhja me'ýr tén bôx ne me imex ne kam ò pidjôkôja atemã me ja'õmã kungã, ane. Nhym me kute maro ku'êja kuman kam kum, —Kati, gora gê ã o anhýr kêt, ane.

¹⁷Nhym kam Jeju arek mekam no tyn djan kam memã, —Mrãmri, ane. Mýj'ã ne Metĩndjwýnh pi'òk no'òkkam memã ja jakre? "E kum kên ja ne me kute kikreo ãm djwýnhja kute kikremã armã te omûn kam bôm kumê. Kên ja ne kute kikremã o kajpar, kum o kajpar tỳxi”, ane. Mýj'ã ne Metĩndjwýnh kabên ja, nên? ane.

¹⁸Ë, kên ja gêdja ga me ajõ 'ã tým ne prîne 'ã amikrakrak ne. Nhym bep ta gêdja me ajõ nhiby tým ne prîne angãn prîne pyka mẽ ajo amrà, ane. Nãm ã Jeju kute prîne kurê djwýnh nhimexmã ã amijã kên jakreo ane.

¹⁹Nhym kam Môjdjê kukràdjà mar djwýnhmê me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bēnjadjwýr te kute memã 'ã ujarēho ãmri kute o tým nhym me kute bīnmã te 'ã amijakre. Jeju kute puro djuw mex djwýnh'ã me akrekam. Nhym me kuman kam kam ngryk ne. Ne te kute o tým nhym me kute bīnmã, ne kum me uma ne, kum me krãptītija pyma ne.

Me kute Xedjamã pi'òk kaprĩ nhõrmã.

Mat 22.15; Mak 12.13; Rô 12.1

²⁰Nãm te me kute Jeju bĩnmã o anen kam amim amã, kute kabẽn 'õ kupa'ã arẽnh nhym me kute on o tỹm ne bĩnmã ne me amim amã. Kam ne me Jeju'ȳr ar kwỳ jano. Ar kute amijo kabẽn mex ne kute amijo Jeju kabẽn mar prãm ne kute mỳjja jabej kukjêr kadjy ne me Jeju'ȳr ar ano. Ar kute pa 'amỹnh ne kute o tẽm ne me bajtem nhõ bẽnjadjwỳrjamã arẽnh nhym kute bĩnmã ne ar ã o ane.

²¹Ar ja, ar 'êx ne kute amijo Jeju kabẽn mar prãmja ne ar kum, — Bẽnjadjwỳr, nã gãm katàt me imã mỳjja jarẽnh mexkumrẽx ne, ne katàt adjujarẽho dja. Djã nã gãm te me mũja pymaje ne me mũjamã akabẽn mex jarẽ? Kati, nã gãm katàt me imã arẽho aben pyræk ne, me imã Metĩndjwỳnh kukràdjà'ã adjujarẽnh mexkumrẽxo dja. Bar arỳm kuma.

²²Ë, djãm Metĩndjwỳnh kukràdjækôt ne gu me baje bẽnjadjwỳr Xedjamã pi'òk kaprĩ nhõrmã? Nàr kon. Goja on ar imã arẽ, ane.

²³Bẽnjadjwỳrbê Xedja ne me kunĩmã nhỹ ne mebê idjaero aminhõ ne pi'òk kaprĩ'ã ar me 'wỳro ba. Me kute kum òr nhym kute we me utàrmã. Ja jabej ne we ar amijo kabẽn mex ne Jeju kukij. Kute “Kati, kwãrĩk wãnh kubajtemmã pi'òk kaprĩ nhõr kêt,” anhỹr nhym Xedja nhõ krãkamngõnhre kute o tỹmmã, nàr kon kute, “Nà, kum angã,” anhỹr nhym me ja kute o tỹmmã, ne ar kukij ne kum, —Djãm mrãmri ne gu me baje bẽnjadjwỳr Xedjamã pi'òk kaprĩ nhõrmã, nàr kon? ane. Nhym bep kati, Jeju ne tu ar omũ, ar kadjwỳnhbê tu ar omũn kam arkum,

²⁴—Goja amrẽ ngõnhponho pi'òk kaprĩwão tẽ ba omũ, ane. Nhym kam ar kum o tẽn kungã. Nhym kam arkum kubẽ ne arkum, —Mỳj me'õ ne 'ã karõja? Ne mỳj me'õ ne 'ã idji jêtja? Nhym ar kum, —E kum bep Xedja karõ, ane.

²⁵Nhym kam arkum, —Bir be, õ pi'òk kaprĩ. Dja gar kum angã nhym bep Metĩndjwỳnh nhõ mỳjjabit dja gar Metĩndjwỳnhmã angã, ane.

²⁶Nãm prĩne arkum arẽnh mexkumrẽx nhym kam ar abenmã, —Ije tô mã ne gwaj baje omã? Djãm nopnu: got kute mỳjja'õ kupa'ã arẽnh gwaj baje ajmã

omã, ane. Nãm ar te me ipôkri Jejumã nõ, kute kabën'õ jarënh nhym ar kute o tÿmmã te me ipôkri kum nõ nhym mrãmri kabën kôt arë. Nhym kam ar tu anhikrê, pijàm djàje anhikrê.

Me tyk ne akubyn tïn jabej me Jeju kukij.

Mat 22.23; Mak 12.18; Tex k 4.16

²⁷Nhym pãnh me ja 'ÿr bôx. Mekbê xadjudjêu ne me kwÿ 'ÿr bôx. Nãm we me, —Kati, me tyk ne akubyn tïn kêt, ane. Nãm tu me tykkumrëx ne, ane. Me ja kwÿ ne me 'ÿr bôx ne kute mÿjja jabej kukjêrmã 'êx ne kum,

²⁸—Bënjadjwÿr, we Môjdjê ne me bamã me badjupãnh'ã karõ ne 'ã pi'ôk no'ôk ne. Me'õ prõ'ÿr mör ne kra kêt ne tyk nhym atãri kamy'õ pãnh 'ÿr mör ne kute kum kra djirmã arë, ane. Kamy kumrëx 'ÿr mörja tyk nhym kam kamy pãnh 'ÿr mörja kute kum kra djir nhym kam kra kutewaja we kute bãm kamy kumrëx tykja nhõ mÿjjao aminhõmã. Nhym bep atãri ja ne kute we bãm tïn nhõ mÿjja jao aminhõmã. Nãm ã we Môjdjê 'ã me bamã karõo ane.

²⁹Be, kamybê 7 ne axikôt apôx. Nhym kutewaja prõ'ÿr mō. Prõ'ÿr mōn kra kêt ne ty.

³⁰Nhym atãrija pãnh 'ÿr mōn kam ajte ty.

³¹Nhym pãnh atãrija 'ÿr mōn kam kra kêt rã'ã ajte ty. Be, nãm ar ã o anhÿro tēm tãmtã: nhym arÿm kutapureja aro ino ren 'ÿr mōn adjwÿnhdjwÿ ty, kra kêt ne ty.

³²Nhym arÿm ar prōja arkôt ty, kra kêt rã'ã ty.

³³Be, nija, mã gêdja me akubyn tïnkam ar on? Nhym ne kute o kubajtem ne kute o prõ kêt dja 'ÿr mō? Ar kunĩ ne ar axikôt 'ÿr ban ty, ane. Nãm ã mebê xadjudjêu Jejumã anhÿro dja.

³⁴Nhym kam memã, —Ë, pyka jabê me ar bari ne me prõ'ÿr ba nhym me nire mjên.

³⁵Nhym bep me akubyn tïnkam gêdja me abenwÿr ba kêtumrëx ne. Metïndjwÿnh kute me'ã mex nhôr nhym me tyk nhjukri akubyn tïn me tãm

gêdja me abenwÿr ba kêt kumrêx ne. Me my prô'ÿr ba kêt nhym me nire mjên kêt.

³⁶Nãm me akubyn tyk prãm kêt kumrêx ne abenwÿr ba kêt ne. Kam ne me kute kadja mrãnh djwÿnh pyræk. Ne arÿm akubyn tĩnkam dja me kubê Metĩndjwÿnh krakumrêx ne tu tĩn ne ajte tyk kêt.

³⁷Môjdjêdjwÿ ne me tyk ne akubyn tĩnja memã o amirĩt ne. Ga me akaôk pôk ne tu mex ne ãm'ã ujarênhkam kute, "Tbê Abraãomê Idjakmê Djako ar ô Metĩndjwÿnh", anhÿrja pumũ. Běnjadjwÿr'ã, Metĩndjwÿnh'ã ne ã ane.

³⁸Bir be, ar tyk tũmja Metĩndjwÿnhmã tĩn ne ar ba nĩj pumũ. Djãm Metĩndjwÿnhbê me tyk nhõ Metĩndjwÿnh? Kati, Metĩndjwÿnh ne me tĩn nhõ Metĩndjwÿnh. Me tyk kunĩ ne me kum tĩn. Me tykkumrêx kêt. Metĩndjwÿnh ne akubyn meo tĩn. Kam ne ba me amã, "Metĩndjwÿnh ne kubê me tĩn nhõ Metĩndjwÿnh", ane.

³⁹Nhym kam Môjdjê kukràdjà mar djwÿnh kwÿ ne kum, —Be, bėnjadjwÿr, nã gãm me wãmã arėnh mexkumrêx ne, ane. Môjdjê kukràdjà mar djwÿnh ne me kum mebê xadjudjêu kĩnh kêt nhym Jeju kaběno me jao apa nhym me arÿm anhikrê. Nhym kam Môjdjê kukràdjà mar djwÿnh arÿm kôt omũn kĩnhkumrêx.

⁴⁰Nhym kam me kunĩ arÿm kum Jeju pyman mÿjja'ô jabej kukjêr kêt ne arÿm tu anhikrê.

Kritubê mÿj me'ô tàm djwÿ jabej me kukij.

Mat 22.41; Mak 12.35

⁴¹⁻⁴²Nhym kam Jeju amipãnh me kukij. Kute memã amijã ujarėnh nhym me kute mar ne kute kôt kum kator kadja. Amrêbê ne Metĩndjwÿnh memã Běnjadjwÿrbê kumkati jarě, kute memã anormã. Ne kam memã Běnjadjwÿrbê kumkati jarěn arěn arěn arÿm memã ano. Metĩndjwÿnh ta ne memã Jeju jano, nhym kute memã amijarėnho ãm nhym me kute kum katormã, me kute kubê Běnjadjwÿrbê kumkati kôt kum kator kadja ne memã, —Nãm we me Běnjadjwÿrbê kumkati dja kubê Dawi tàm djwÿ'ô, ane. Metĩndjwÿnh kute me bamã anorja dja kubê Dawi tàm djwÿ. Mÿkam ne me

kum Dawi tàm djwỳ ane? Be, djãm Kritubê ne Dawi tàm djwỳ bit? Kati, kubê ne Dawi nhõ Běnjadjwỳrdjwỳ, ane. Dawi ta ne o õ Běnjadjwỳr ne me ngrer'ã pi'òk no'òkkam ajte ta, Dawi ta ne, "Inhõ Běnjadjwỳrmã ne Běnjadjwỳr djwỳnh kaběn ne kum, 'Amrê idjubòk'ãnh nhỹ, Aběnjadjwỳr raxkam idjubòk'ãnh nhỹ.

⁴³Ikutêp nhỹ ba 'ỳr amrê awỳr akurê djwỳnho mō ga kwỳo apardjan kwỳ nhimex', ane. Nãm ã Metĩndjwỳnh inhõ Běnjadjwỳrmã arēnho ane", ane.

⁴⁴Bir be, ga Dawi kute kum "Aběnjadjwỳr rax" anhỳrja pumũ. Mỳkam ne me Dawi tàm djwỳ kajgo jarê? Djã nãm o tàm djwỳ kajgo? Kati, Dawi ta ne kute o õ Běnjadjwỳr rax, ane. Nãm ã Jeju memã amijarēnho anen o me unê nhy me kute ajte kukjêr kêt kumrêx.

⁴⁵Nhy me itepato Jeju kaběn maro kumex. Nhy kam Jeju me ipòkri kòt ba djwỳnhmã,

⁴⁶—Gora ar aminêje me omũ, ane. Aminêje Mōjdjê kukràdjà mar djwỳnhwã pumũ, ane. Me wã ne me kute amiběn kadjy kute kubêkà jabjêti jangjēnh ne 'ã ba prãm kumrêx. Nhy me ajte me krãptĩ nhipòkri kute me mexo àmran kute memã rũnh jarēnh ne kute memã, "Běnjadjwỳr, djãm ga, djãm ga", anhỳr jabit ne me kum kĩnh. Ne mebê idjaer bikprõnh djàkam kute abeno krĩ djàkam kute amijo rũnh ne kute mebê me rũnh krĩ djà pytàr prãm kumrêx. Ne kam ajte me krãptĩ kute abeno bikprõnh ne àkuro krĩ katã kute mebê me rũnh krĩ djà pytàr prãm kumrêx, ne kute mỳjja rũnh, mỳjja mexbit kur prãm kumrêx.

⁴⁷Nãm ã me amijo rũnho bao anen kam ate ajte me 'uwtĩ krão apan mebê mỳjja kunõ akĩ ne kam ajte ajkwaobit Metĩndjwỳnhmã kaběn rũnh ne, ne kum kaběn jabjêo ku'ê. Nãm me 'êx ne amijo mex ne kum kaběn ne. Bep kati, me axwekumrêx. Kam gêdja Metĩndjwỳnh me kuràm memã pãnh rax jarēn prĩne me kuràm meo ajkê. Kam ne ba ar amã, "Gora ar aminêje me wã pumũ", ane. Nãm ã Jeju kòt ba djwỳnhmã me kute amijo mex, amijo rũnh ne kute amijaxweo bipdjurja'ã ã arkum karõ ane.

Ruka 21

Me'õ 'uwtĩ kute õ pi'òk kaprĩ nhõr.

Mak 12.41

¹Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam ÿr rã'akam ne ã arkum anhỹro nhỹ, arkum 'ã ujarẽho nhỹn 'ã ujarẽnh pan kam ibõn nhỹn kàjmã krãn arỳm ari ar me omũ. Nhym me õ nêkrêx krãptĩ, õ pi'òk kaprĩ krãptĩja Metĩndjwỳnhmã me kute pi'òk kaprĩ nhõr djàkam kum pi'òk kaprĩ rẽnho kumex, aben nHITEPã kum kam rẽnho kumex.

²Nhym kam me'õ nija, me'õ ni 'uwtĩ kubê mjên tyk nhym õ mỳjja kêtja ngõnhponhreo pi'òk kaprĩ byn o tẽn kam kum kumẽ. Amãnhkrutkam pãnh ngrire ne amẽ kubyn o tẽn kam kumẽ.

³Nhym Jeju arek omũnho nhỹn kam arkum, —Ba ar amã arẽ, me'õ 'uwtĩ ja ne õ mỳjja kêt, ne tu me kuràm õ pi'òk kaprĩ raxo tẽn Metĩndjwỳnhmã kungã. Me kunĩ kuràm pi'òk kaprĩ raxo tẽn kum kungã.

⁴Me ja ne me õ pi'òk kaprĩ kumex ne kam 'ã kàtàm ne kumex. Ne kam 'ã kàtàmja Metĩndjwỳnhmã kungã. Nhym bep me'õ nija ne õ pi'òk kaprĩ kêtê, pi'òk kaprĩ ngrire ne tu kum kunĩ ngã. O kute amikadjy mỳjja byr ne krẽn ne tĩn kadjy Metĩndjwỳnhmã kunĩ ngã. Kum 'õ nõr kêtê. Kam ne ba ar amã, “Nãm me kuràm pi'òk kaprĩ rax ne kum kungã. Mrãmri ne ba ar amã arẽ”, ane.

Akubyn bõx djà kukãm mỳjja apõx tẽ.

Mat 24.1; Mak 13.1; Xim k 4.1; A Xim 3.1

⁵Nhym ar kwỳ abenmã Metĩndjwỳnh nhõ kikretija jarẽnho mõ. Ne abenmã, —Kẽn ja ne mexkumrêx. Nhym me o kikre nhym kĩnhkumrêx. Ja ne kikre jao kĩnh ne. Ë, nhym me kwỳ kute Metĩndjwỳnh nhõ kikretio kĩnh kadjy kute apỳnh mỳjja aben kadjy òrkam kute o kikre ja kĩnhkumrêxja pumũ, ane.

⁶Nhym kam arkum, —Bir be, ar omũ. Ar aje omũnhwã gêdja õ akati, o bikẽn djà nhõ akati 'ỳr bõx nhym me kurê djwỳnh prĩne kikreti ngrà. Dja

me kĕn aben nhiby ikwā kunī nhikô rê. Nhyġ kam kĕn'ô aben nhiby nŏr kĕtkumrĕx, ane.

⁷Nhyġ ar kum, —Bĕnjadjwÿr, nhÿnh amex 'ôkam dja me kurĕ djwÿnh o ane? Mÿj gĕdja kukām apôx bar omÿn kam kôt ô akatimā ikaton ô akati ma? ane.

⁸Nhyġ kam arkum, —Ar amijā ano tÿx, gĕ me'ô ar amā 'ĕx ne ar anoo biknor ne Metĭndjwÿnhbĕ ar ajo akĕx kĕt. Be, me krāptĭ dja ĭ aben totokmā me'ÿr bôx ne arÿm amijo 'ĕx. Amijo 'ĕx ne arÿm amijā imĕ. Amijā imĕn arÿm memā, “Me anhŏ Bĕnjadjwÿrbĕ kumkati kadjy ne Metĭndjwÿnh ijano ba tĕn bôx. Ba ibĕ Kritu”, ane. Ne kam ajte, —Ota arÿm akubyn bôx djā nhŏ akati kato, ane. Kwārĭk wānh gar me wā kabĕn mar ne mā mekôt abikamĕnh ne ar mekôt aba kĕt. Dja gar tu ate akrā.

⁹Gĕdja me abeno kurĕ djwÿnh ne abenwÿr prŏt ne aben nhimexo ba gar omÿn kôt ama. Nhyġ ajte me kwÿ ta ô pykakam ô bĕnjadjwÿro kurĕ djwÿnh ne ta ajte jām abeno kukan aben paro ba. Dja gar mÿjja ja man atĭn prām kĕt ne amā uma kĕt. Ja kumrĕx gĕdja me ā o anhÿro tĕ. Kraxje kute inomā mĕnh kĕt, kute 'ÿr o tĕm rā'ā, ane.

¹⁰Nām ā Jeju arkum 'ā karŏo anen kam ajte arkum, —Nā, apÿnh me ba djāri gĕdja me abenwÿr prŏt ne aben nhimexo ba. Nhyġ apÿnh pyka abenā rôrŏk djāri dja me abeno kurĕ djwÿnh ne aben nhimexo ba.

¹¹Apÿnh pyka djāri gĕdja kam pyka tertē:t ne, tertē rax ne. Nhyġ prāmdjwÿ me kwÿ nhimex. Nhyġ apÿnh me kanĕ djāri me kwÿ nhimex ne. Nhyġ mÿjja rŭnh, mÿjja pymadjwÿ kākwa kurŭm apô:x ne kumex.

¹²Nhyġ bep mÿjja ja apôx kĕtri gĕdja me ar ajo rôrŏk ne prĭne ar ajo ajkĕ. Ne me bikprŏnh djā'ÿr ar apa 'amÿn ar ajo mŏn me bĕnjadjwÿrmā ar ajo 'ĕx ne ar ajaxweo ar apytān mebĕ ijĕ djākam ar arĕ. Ar amā ijabĕ ne amā ikĭnhkôt gĕdja me me bĕnjadjwÿr'ÿr ar apa 'amÿn ar ajo mrā. Me bĕnjadjwÿr krymĕ me bĕnjadjwÿr rŭnh'ÿr ar ajo mrā.

¹³Kam, kamā gĕdja gar memā ikukrādja ny'ā ajarĕ gĕ me kuma.

¹⁴Kam gêdja gar adjumar punu kêt ne amim, “Mÿj ikabên gêdja me amiwÿr ijo tẽ ba arẽ”? anhÿr kêt. Ne, “Mã dja ba gêt memã amijã idjàprãrmã ikabên ja on”? anhÿr kêt. Kwãrĩk wãnh gar ã amim anhÿr kêt, anhÿr djwÿnhrãm ã amim anhÿr kêt.

¹⁵Bep kati, ba gêdja ba ar ajamakmã ikabên wadjà. Ba gêdja ba ar amã ikabên jarẽ gar kam ikabên ja tãm memã arẽ nhym kam ar akurê djwÿnh te ar amã ãm tÿx ne kute kabên'õ mar ne kute bẽno ar ajapanhmãn tu anhkirê.

¹⁶E kum ã, ar abãmmẽ, ar anã, ar akamy, ar anhõbikwaja tãm gêdja me ar akurê djwÿnh'ÿr ar apa 'amÿn ar ajo mrã nhym me ar akwÿ pa.

¹⁷Ikõt ar abikamẽnhkam dja me kunĩ kum ar akurê ne.

¹⁸Nhym bep Metĩndjwÿnh ta gêdja prĩne ar ajo djuw mex ne ar apumũnh 'ãno dja. Djãm kum ar apumũnh kangamã got? Kati, gêdjãm prĩne ar apumũnh 'ãno dja.

¹⁹Gora ar memã adjãm tÿx. Dja gar adjãm tÿx ne 'ãno djan arÿm tu atĩnkumrẽx.

²⁰Gêdja krãkamngõnh Djeruxarẽmã ipøk mõ ne 'ã aben krãkà proo mõ gar kam omũn arÿm kõt ama. Mrãmri ne arÿm õ akati tẽpo tẽ, Djeruxarẽo bikẽnh djà nhõ akati tẽpo tẽ, me kute me amõr djà ngrãnh ne kute prĩne kapõnhmã ne arÿm tẽpo mõ.

²¹Kam gêdja Djeruxarẽ bu'ã pyka ja nhidjibê Djudêjakam me ja amijã maje krãnh'ÿr prõt ne. Nhym bep krĩbê me ja gêdja me amikrà kêt mex ne amijã maje kurũm kato. Nhym purkam me jamẽ, bàkam me jamẽ gêdja me ajte akubyn ùrkwãmã mõr kêt. Dja me tu ãm kamã ajmà, apÿnh krãnh'ÿr ba. Akubyn krĩmã mõr ne bõx ne ajte akubyn prõt kêt. Tu ãm kamã amũ prõt ne.

²²Be, akati kaprĩ ne ja. Akati kĩnh kê:tkumrẽx ne ja. Mrãmri gêdja Metĩndjwÿnh me axwekam ngryk ne me axwe pãnh prĩ:ne meo ajkẽ. Anhÿr djwÿnhrãm ne Metĩndjwÿnh pi'øk no'õkkam ja kunĩã ajarẽ. Dja õ akati 'ÿr

bôx, anhÿr djwÿnhràm Metĩndjwÿnh kute pi'òk no'òkkam arènh jakôt dja 'ÿr bôx ne kam kôt ã o anhÿro tẽ.

23-24Be, akati ja dja kaprĩ ra:x ne. Watĩre me nire tujarô, watĩre me nire kute kra karàre jamÿnhja. Mã gêdja me ja krākamngôn timer pymaje prôtja on? Metĩndjwÿnh gêdja pyka jakam me jakam ngry:k ne. Ne prĩne kam meo ajkẽ, me axwekam. Metĩndjwÿnh ta gêdja pyka ja'ÿr me kurê djwÿnh jano nhym me me'ÿr bôx ne Djeruxarẽmã ipòk ne kam prĩne me imexo mō. Kàxdjwa kajgoo me kwÿ nhimex ne kam amipardja'ã me kwÿ pa 'amÿn kam apÿnh me bajtem nhō pykakôt me kungrà. Krākamngôn timer bajtem ja gêdja prĩne Djeruxarẽo ajkẽ, prĩne o ajkẽn kungràn jãm o mrãn kurẽn kam arÿm mÿrbê kam ajkarê. Kam bikarêr rã'ã: nhym arÿm me kute meo bikẽnh dja nhō akati apêx. Arÿm me bajtem nhō akatija apêx nhym arÿm me mã mō.

25Nhym kàjkwakam mÿjja pumÿnh kêt kwÿ rax dja apôx. Mytmẽ mytyrwÿmẽ kanhêtirekam gêdja mÿjja apôx ne kumex. Nhym pykabêdjwÿ ngô rax dja tàm ne aben pumjuw ne mÿja bê abenã ajkapĩ ne kam rãrã:ko nõ. Dja me apÿnh ò pyka djari omÿn kam abenmã, —Mÿj got ja? Mÿkam? anen kam umar punure. Te kute mÿjja'õ marmãn mÿjja'õ mar kêtikumrêx ne kam axwe umarre.

26Ne kam terteto kumex. Mÿjja puma kator ne kute prĩne pykao bikamÿr ne kute prĩne meo bikẽnh timer pymaje ne me terteto kumex. Nãm me amijã ja kamnhix ne kam tĩn prã:m ne. Te tĩn prãme ne kam terteto kumex. Djãm mÿjja puma ngri: ne apôxmã got me umaje tertet kêt ne. Kàjkwakam apÿnh mÿjja tÿ:x dja amingrêk ne.

27Kam gêdja ba me'ÿr bôx nhym kam me kunĩ ipumũ. Ije amijo inhĩ dja ba imextire ne itÿxikumrêx ne ipyma:kumrêx ne. Kam dja ba kàjkwakam kakrã kôt bôx nhym me kunĩ: arÿm ibôxkôt ipumũ.

28Kukãm ne mÿjja apôxja. Bir be, gêdja mÿjja ja arÿm apôxmo krax ga kam ar amikam atÿx. Amikam atÿx ne akĩnh ne. Arÿm ije ar apytãrmã me awÿr ibôx 'ÿr, ane.

²⁹Ne kam ajte arkum atemã mỳjja 'õ'ã ujarēnh jakreo tēn arkum, —Gop ar pidjôbê pigêremē ràmtàxtemē pĩ kunĩ ma.

³⁰Amex kutã gêdja 'ô ingrã gar kam arỳm amexmã kamnhĩx nhym kam arỳm amex ne.

³¹Bir be, gêdja ba ije ar amã mỳjja jarēnhja ã apôx mōr ane gar kam arỳm ijabej rīt ne ijabej ajkam ama. Akubyn ibôx ne me kadjy ibēnjadjwỳr rax ne ipymao ije me utàr ne ar meo ibamã arỳm 'ỳr. 'Ỳr dja mỳjja apôx tē. Amex kutã gêdja pi'ô ingrã, nhym bep ibôx kutã gêdja mỳjja pymatija apôx mō.

³²Nà, mrãmri ne ba ar amã kôt arē. Ar anhō krôkam me kamingrãny ja gêdja me tyk par kêttri mỳjja ja kunĩ apôx. Mrãmri ne ba ar amã arē.

³³Ikabēn kajgo kêtikumrēx. Gêdja pykamē kàjkwa ĩ apêx nhym bep ba ikabēn gêdja 'õ biknor kêtikumrēx. Mrãmri gêdja ba ije mỳjja jarēnh ja kunĩ apôx nhym me omũ.

³⁴Gora ar ikam amakbê amijã ano tỳx ne amijãno dja. Gar mrãmri akukràdjà mexbito atēm rã'ã. Kwãrĩk wãnh gar kadjwati kangôkôtbit ar aban o akôm nhym kute bōm ar ano rēnh ne prĩne kute ar ano kamrêkwã wãm nō. Ne kôt arĩk ar abawã gêdja wãm nō. Kwãrĩk wãnh gar pyka jabêbit adjumar punukôtbit ajamak bēn ne o aba kêt. Dja gar ã ar anhỳr aba ba kam ar ajaêrbê bôx gar kam ajmã imã amijarēnh on?

³⁵Kute mrãmri ne me mrymã krĩn kute aêrbê parja pyràk. Be, dja ba ã anen ar ajaêrbê bôx, pyka kunĩkôt dja ba ã ar ajaêrbê ibôxo ane, ar akunĩ jaêrbê ibôxo ane.

³⁶Kukãm dja ĩ mỳjja kunĩ apôx tē. Kadjy ne ba ar amã, “Gop ar arek ijabej ajkam aman amijãno dja. Mã amijãno djan arek Metĩndjwỳnhmã amijo adjà'wỳr rã'ã gê ar ajo tỳx. Gar atỳx ne mỳjja punu apôxkam ijãno djan ikanga kêt. Ne akubyn ibôxkam amikam apijàm kêt ne ikabem aku'ê. Ba ije amijo inhĩ ne me awỳr ibôxja ikabem amikam apijàm kêt ne aku'ê.” Nãm ã Jeju arkum bôx djà nhō akatimē kukãm mỳjja apôx djà nhō akatimē arkum arēnho ane.

37-38 Ne kam akati kunîkôt memã Metĩndjwỳnh kukràdjà'ã ujarěnh tẽ. Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam memã 'ã ujarěnh tẽ. Nhim amykry nhim kam krãnhbê Oriwêre'ỳr tẽn kam ikwã. Nhim akati nhim ajte akubyn Metĩndjwỳnh nhõ kikreti'ỳr tẽn kam ajte memã 'ã ujarěho dja. Nhim me kryràm 'ỳr ban bõx ne ujarěnh ma nhim amykry nhim me mã ba. Nãm ã akati kunîkôt ã o anhỹro tẽ.

Ruka 22

Me kute Jeju bĩn kadjy o aben maro ỳr.

Mat 26.14; Mak 14.10

1Arỳm ne Metĩndjwỳnh nhõ akati, amrěbê Metĩndjwỳnh me irõbê mrãnh nhim me mã kôt kute mar nhõ akati arỳm o rãm ne ja o mõ. Kam ne me djwỳponhreibit ku.

2Nhim kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnhmẽ ne me abenmã Jeju'ã karõo mõ. Mete bĩnmã ne me abenmã 'ã karõo mõ. Ne kam me kum me kàtàmja pyrna ne. Me kàtàm ja ne me kunĩ kum Jeju kĩnhĩ. Nhim bep me ja, me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnhmẽ ne me kum kurê ne kam kute bĩnmã abenmã 'ã karõo mõn kam kum me kàtàmja pyrna ne.

3Nhim kam Xatanaj Djudamã wadjà. Jeju kôt ba djwỳnhbê 12'õ ne Djuda. Idji 'õ ne Ikadji. Kumã ne Xatanaj wadjà.

4Arỳm Djudamã wadjà nhim kam arỳm mã me'ỳr tẽ. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ me'ỳr tẽ. Me'ỳr tẽn bõx nhim me abenmã 'ã àpněho nhỹ. Nhim kam me kum, —Ije ba gop on me amã Jeju kanga ga me abĩn amã kurê kêt, ane.

5Nhim kam arỳm me kĩnhkumrěx. Kĩnhkumrěx ne kam kum, —Mexkumrěx. Gědja bar kam pãnh amã pi'òk kaprĩre ngã, ane.

⁶Nhym kam “Ă” ane. Nhym kam me arÿm kum pi'ôk kaprîre ngã nhym kam amim kubyn kam ate kato. Katon kam arÿm Jeju'ã amim karõo tẽ. Me 'ã bikprõnh kêtri, me no prãri ne kute me kum kangamã amã.

Me kute Jeju bîn kêtri kôt ba djwÿnhmẽ ro'ã õ kwÿ krën mex.

Mat 26.17; Mak 14.12

⁷Nhym kam mebê idjaer kukràdjàkôt mete djwÿponhbit kur nhõ akati arÿm kato. Kam ne me apÿnh ùrkwãkam Metĩndjwÿnhmã mrykĩ'ãtomti pan kubôn kuku. Amrêbê Metĩndjwÿnh me irôbê mrãnh nhõ akati me kute kôt mar kadjy ne me ã o ane.

⁸Kam ne Jeju kôt ba djwÿnh jano. Nãm Pedrumẽ Djuão ar anon arkum, — Ar tẽn ar ikutêp mrykĩ'ãtomti jabatàn nyrewã bîn aga. Bar wãm bõx gwaj kukrẽ. Gwaj baje Metĩndjwÿnh me irôbê mrãnh nhõ akati mar kadjy mrykĩ'ãtomti krẽ, ane.

⁹Nhym ar kum, —Nhÿnh gêdja bar ar akutêp mry ga? ane.

¹⁰⁻¹¹Nhym kam arkum, —Ë, ba ar amã arẽ. Gêdja gar tẽn krĩ'ÿr bõx nhym me'õ my ngõo tẽn ar akajpa. Ga kam ar kôt tẽ nhym ùrkwãmã wadjà. Gar kôt wadjàn kam õ kikre djwÿnhjamã kum, “Bẽnjadjwÿr ne amã, ‘Nhÿnh kumoka'ê ja ne me bõx ny kadjy, dja ba ikôt ba djwÿnhmẽ ro'ã bõx ne kam inhõ kwÿ krẽ? Ar ije Metĩndjwÿnh me irôbê mrãnh nhõ akati mar kadjy mrykĩ'ãtomti krẽ?’ ane.”

¹²Dja gar ã kum ane nhym kam ar amã kumoka'ê rax jakre, kÿjrũm imõkkam kumoka'ê raxwã jakre, kapõnh pro, arÿm o mex pro, kam gêdja gar ar ikutêp agan adji, ane.

¹³Nhym kam ar tẽn kam kajpa. Kute arkum arẽnh kôtô. Kute arkum arẽnh kôt ne ar tẽn me'õja pumũn kam kôt tẽn ùrkwãmã wadjàn kam ar kutêp mry ga.

¹⁴Nhym Jeju kute kôt ba djwÿnh mõi'ja'ã arÿm apajrũm myt tẽ. Nhym ar bõx ne kam ro'ã õ kwÿ krënmã arÿm nhÿ.

15Nhỹ nhym Jeju arkum, kôt ba djwýnhbê 12mã, —Ba ne ba imã gwaj baro'ã banhõ kwý krën prãmkumrëx. Itokry kêtri gwaj baro'ã baje Metĩndjwýnh me irôbê mrãnh nhõ akati mar kadjy mrykĩ'ãtomti krën prãmã.

16Ë, ba ar amã arë. Ja dja ba krën o ino re. Ne kam ajte krën kêt 'iry:n kam Metĩndjwýnh me kadjy bẽnjadjwýr ne kute me utàr ne kute ar meo bakambit gêdja ba ajte inhõ kwý krën djà djwýnhja krë, ane.

17Ne ngônhrãkam uba kangôjadjwý byn 'ã Metĩndjwýnhmã ôdjãnh jarën kam arkum, —Mĩ, ar jao ikõ, aben nwhitepã o akõmo mõ.

18Ba ar amã arë, gar ama. Ije pidjô kangôo ikõmo krã'yr ne ja. Metĩndjwýnh kute amim õ me ja kunĩ pytàr ne kute meo bakambit dja ba ajte pidjô kangô nyo ikõ.

19Ne kam ajte djwý ja byn 'ã Metĩndjwýnhmã ôdjãnh jarën kam kokijn apýnh arkum kungãn arkum, —Ë, inhĩ ne ja. Inhĩ'ã ne ba djwý jakren ar amã kokij. Ar akadjy dja ba ty. Dja me pĩte'y'ã inhôn ibĩ. Dja gar akuprõn inhĩ ja'ã djwý jakren krë. Dja gar krën ã imaro anen imar rã'ã ne, ane.

20Nhym ar õ kwý krën pa nhym kam ajte uba kangô byn kam arkum, —Ikamrô'ã ne ba pidjôbê uba kangô jakre. Dja me ibĩ nhym kam ityk jakôt dja ikamrô ã me akadjy prôt ne bixabjêr ane. Ikamrô jakôt gêdja Metĩndjwýnh me amã kukràdjã ny, kabën ny jarënh mãmdji.

21-22Ë, ikuri ýr ne õ kwý krëno ýr ja gêdja ikurê djwýnhmã ikanga. Mrãmri dja me ibĩ. Amrêbê ne Metĩndjwýnh me kute ibĩn kadjy amim ijã karõ. Kute amim ijã karõjakôt gêdja me ibĩ. Ba ije amijo inhĩ ne me awýr ibôxja gêdja me ibĩ. Watĩre kute ikurê djwýnhmã ikanga djwýnhwã. Ta gêdja tokry ra:x ne, ane.

23Nãm ã Jeju arkum ane nhym kam kôt ba djwýnhja abenmã, —Ije, mýj gwaj bajõ dja gwaj kurê djwýnhmã kanga? ane.

24Ne abenkam kangao kumex ne kam adjwýnhdjwý abenbê bẽnjadjwýr pytãro kumex. Ne abenmã, —Ba gêdja ba gop ibẽnjadjwýr raxo ar ajakre, anhýro kumex.

²⁵Nhym kam Jeju arkum, —Me bajtemkam ne me bēnjadjwỳr rũnh kabēno meo atom ne ar meo ba. Nãm we memã, “Idjukaprĩkõt ne ba amim me ajo atom ne amim ar me ajo iba. Me akadgy ne ba ibēnjadjwỳr rax”, ane. Nãm we ã me bajtemkam me bēnjadjwỳr we ã ane.

²⁶Bep kati, ar ga dja gar ã anhỹr kêtikumrēx ne. Dja gar ajõ abenkam arax jabej, djã gãm aje me kutapure pyræk ne me katēn tē. Ne ar ajõ amikam aben kadgy abēnjadjwỳr jabej gēdja ga tu ar memã adjàpēnh aba.

²⁷Nhym ne bēnjadjwỳr raxo kute aben jakrenh? Djãm kum ỹr nhym kute 'ỳr òmrõ tēmja? Nàr kon djãm kum àpēnh ne kute kum òmrõ ne o tēmja? Kum ỹrja. Bep kati, ba ne ba te ibēnjadjwỳr raxo me bēnjadjwỳr kunĩ jakren tu amijo ikàtàm ne ar ar amã idjàpēnh iba. Dja gar ã ikudjwa ane.

²⁸Ë, ar ga ne gar amexkumrēx. Nãm me te kum ikurēn ijo ajkē gar mã ijã angrà tỳx ne.

²⁹⁻³⁰Kam gēdja ba akati 'õkam arỳm ar ajã bēnjadjwỳr rē. Ibãm ne ijã bēnjadjwỳr mē ba kam badjwỳ amidjô'ã ar ajã bēnjadjwỳr rē. Kam dja gar inhõ pyka djwỳnhkam ar akadgy ibēnjadjwỳr ne ije ar ajo ibakam ikõt anhõ kwỳ krēn kõt ikõ. Kam dja gar me bēnjadjwỳr rũnh krĩ djàkam memã akrĩn ar meo aba, apỹnh me kute mekbê idjaermã idji jarēnh djàri kubê 12jamã akrĩn ar meo aba, ane.

³¹ÿ, Ximão, Ximão, ota arỳm Xatanaj ar ajã Ibãm ma, kute ar akabimã, mrãmri ar amã ikĩnh ne ijã angrà tỳx ne ar ikõt aba jabej. Kute mrãmri ne me kute bày 'ykà katêk ne kute djwỳ kapĩn djàkam krĩn kute kapĩn ja pyræk. Dja ã Xatanaj kute ar akabimã ã ar ajo ane.

³²Ë, Ximão, ba ne ba arỳm Ibãmmã ajo a'uw. Ijã angrà tỳx ne mã ikõt abikamēnh ne ar ikõt aba kadgy. Dja ga mekõt ikangan kam akubyn aje iwỳr amijo akēxkam gora akamydjwỳo tỳx, ane.

³³Nhym kam Pedru kum, —Kati, Bēnjadjwỳr, ba dja ba apymaje iprõt kêtikumrēx ne. Gēdja me kute abê ijê jabej akõt ibê ijê. Ne kute abĩn o mōr jabej akõt ibĩ, ane.

³⁴Nhym kam Jeju kum, —Kati, ba amã arẽ, Pedru. Akamàt ja tãmkam òkrẽnẽ'ãnh kàr kêttri dja ga amijã maje memã ajêxo dja. Memã aminêje ajêxo adjãmo amãnhkrut ne ikjêkêt ne memã, “Kati, ije tãwã pumũnh kêt”, ane. Be, dja ga ã memã ijã ane. Ba arým amã arẽ, ane.

³⁵Nãm Jeju ã Pedrumã anen kam ajte arkum, —Ije òbê ar ajanor gar anhỹkam amõr ne aje anhõ katõk'y djà, aparkà 'õ byr ne o amõr kêt ne ajênh 'õ aje tur ne o amõr kêtja, djori kam ar anhõ mỳjja kêt? Ne kam ar anhõ kwỳ krẽn djà kêt? ane. Nhym ar kum, —Kati, kam ar inhõ mỳjja, kam ar inhõ kwỳ krẽn djà. Me ne me ar imã kungã, ane.

³⁶Nhym kam arkum, —Nhym bep jakam ne atemã. Jakam dja gar anhõ katõk'y djàwã jamà ne ajênhdjwỳ'õ tun o mõi. Ne anhõ kàxdjwa kajgo kêt jabej on kadjy aminhinòkàtiwã ngãn pãnh pi'òk kaprĩ byn amim o 'õ byn ar o mrã.

³⁷Ba ar amã arẽ. Arým ne me kute ibĩnmã arým ijo rã:m ne jao tẽ. Amrêbê me kute Metĩndjwỳnh kabẽnkam ijã pi'òk no'òkkam kute, "Nãm me o axwen me axwemẽ ro'ã kubĩ”, anhỹr ja arým kator 'ỳ:r. Amrêbê me kute ijã pi'òk no'òk ja gêdja mrãmri on kato nhym me omũ, ane.

³⁸Nhym ar kam kum, —Bẽnjadjwỳr, omũ, ota ar inhõ kàxdjwa kajgo amãnhkrut, ane. Nhym kam arkum, —Ã, aj, anũ, ane.

Pidjòkòkam Bãmmã amijarẽho ÿr.

Mat 26.36; Mak 14.32

³⁹Nãm arkum “Anũ” anen ate kikre kurũm katon krãnhbê Oriwêre'ỳr kôt ba djwỳnhho mõi. Kute 'ỳr aro mõi tũmja 'ỳr ne ajte aro mõi.

⁴⁰Ỳr aro mõi aro bõx ne kam arkum, —Ar Metĩndjwỳnhmã amijo a'wỳ. Gêdja me te ar ajaxwe'ã ar amã apnê, gar mekôt ajaxwe kêt. Ja kadjy dja gar kum amijo a'wỳ, ane.

⁴¹Arkum anen ate tẽn ÿro rãm ne nĩj. Nãm kôt ba djwỳnhmã iren tẽn ÿro rãm ne nĩj ne kõnkrão nhỹ. Ne kam arek Bãmmã kabẽno nhỹ.

⁴²Ne kum, —Djũnwã, aje ibê ikaprĩja kadjàr jabej on ibê kaba. Aje ibê ikaprĩ kadjàr nhym me kute ibĩn kêtãmã ne ba amã amijarẽ. Nàr kon, dja ga mrãmri

ibê kadjar kêt jabej ba tu mrãmri itokryo itēm rã'ã. Djãm ba ne ba amimar kôt ar amijo iba? Kati, akabênkôt ne ba amijo iba, ane.

⁴³Nhym kam kàjkwa kurũm kadjy mrãnh djwýnh 'ýr ruw ne kam o tỳx ne.

⁴⁴Nhym kam akubyn Bãmmã amijarẽnho nhỹ. Kaprĩ ra:xkam ajte akubyn prĩne kum amikôt amijarẽnho nhỹ. Kaprĩ raxkam ne ò djàkam tokry. Tokry raxkam ne arỳm 'ã ngò pepeko dja. Djãm 'ã ngò? Kati, kamrô ne prôto dja, pykakam totoko dja.

⁴⁵Ne Bãmmã amijarẽnho nhỹn kam kum amijarẽn pan kàjmã djan kam akubyn kôt ba djwýnh'ýr tẽ. Nhym kôt ba djwýnh arek òto kumex. Kaprĩ raxkam arek òto kumex.

⁴⁶Nhym kam arkum, —Mỳkam ne gar arek anhõto akumex? On ar kàjmã djan Metĩndjwýnhmã amijo a'wỳ. Gêdja me te ar ajaxwe'ã ar amã apnê, gar mekôt ajaxwe kêt. Ja kadjy dja gar kum amijo a'wỳ, ane.

Me kute Jejuo tỳm.

Mat 26.47; Mak 14.43; Dju r 18.3

⁴⁷Arkum kabẽno ãm rã'ã nhym arỳm me kute pa 'amýnh ne o mõrmã arỳm 'ýr bõx. Me krãptĩ ne me arỳm 'ýr bõx. Djuda, Jeju kôt ba djwýnhbê 12ja'õ ne 'ýr meo mõ. Ne kam kute o tỳm ne kute ine kaõrmã 'ýr tẽ.

⁴⁸Nhym kam kum, —Djuda, djãm aje inhine kaõro atēm pro aje memã ijo atỳmmã ne ga iwỳr tẽ? Nã gãm ajêx ne ije amijo inhĩ ne me awỳr ibõxja ijo anhõbikwan inhine kaõ, ane.

⁴⁹Nhym kam Jeju nhõ àpênh bu'ã ku'êja arỳm kuma, tu amikam kuman kum, —Bẽnjadjwỳr, djãm ar ije kàxdjwa kajgoo me ja parmã? ane.

⁵⁰Nhym ate ar'õ me'õjamã akabê, me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bẽnjadjwỳr rax nhõ àpênh ja'õmã akabên toxy anen arỳm amak nhikjê ta, amak djubõk ne kuta. Nãm tu amak toprik ane nhym wãnh amak tỳm.

⁵¹Nhym kam Jeju, —Aje, anũ, arek ar dja, ane. Ne kam amak djãm djà kupê nhym arỳm ajte amak mex ne.

⁵²Nhym kam me kute pa 'amỳnhmã 'ỳr mōrjamã, me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẻnjadjwỳrmẻ Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam krākamngōnhmẻ mebẻngẻttemẻ, —Ije djãm idjākĩnhĩ ne ga me aje ibĩnmẻ iwỳr anhõ kỏmẻ anhõ kàxdjwa kajgomẻ o mỏ? ane.

⁵³Myt kunĩkỏt ne ba me akam ar Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam iba ga me kam kam ijo atỳm kẻt ne. Nẻ, mrẻmri me anhõ akati ne ja. Me ajaxwe rax ne kute akamẻt kỏ tyk pyrẻk. Nẻm prẻne me bajo ajkamuw. Kam ne ga me aje ipa 'amỳnhmẻ iwỳr mỏ, ane.

Pedru aminẻje 'ẻx.

Mat 26.69; Mak 14.66; Dju r 18.15

⁵⁴Nẻm ẻ memẻ ane nhym kam me pa 'amỳn kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẻnjadjwỳr rax nhõ kikre'ỳr o mỏ. 'Ỳr o mỏ nhym kam Pedru mekỏt tẻ, nẻjar memẻ kre rax ne tẻ.

⁵⁵Nhym me arỳm Jejuo mỏn o bẻx, me kute pa 'amỳnhja ne me arỳm o mỏn o bẻx ne kam kikre nhipỏkri kẻnh ngrẻre jakam amim kuton kam 'ẻ ẻnhũnho kumex. Nhym kam Pedru mekỏt tẻn 'ỳr wadjẻn kam me ikỏ'ẻ nhẻ.

⁵⁶Nhym bẻnjadjwỳr nhõ ẻpẻnh kurererja kuwy pỏkmẻ omử ne kam 'ỳr tẻn kam no tyn djan kam memẻ, —Tẻwẻdjwỳ ne arkỏt ba, ane.

⁵⁷Nhym kam Pedru aminẻje 'ẻx ne kum, —Kati, arkati. Ije tẻwẻ pumửnh kẻt, ane.

⁵⁸Nhym adjynkẻt ne me'ỏ mydjwỳ 'ỳr bẻx ne omửn kam kum, —Gadjwỳ ne ga abẻ ỏ ẻpẻnh'ỏ, ane. Nhym kam kum, —Kati, arkati. Ibẻ ỏ ẻpẻnh kẻtẻ, ane.

⁵⁹Nhym 'ẻtửm nhym ajte me'ỏ myjadjwỳ 'ỳr bẻx ne 'ẻ no tỳx mex ne 'ẻno djan memẻ arẻn memẻ, —Mrẻmri ne tẻwẻdjwỳ arkỏt ba. Kubẻ pykabẻ Garrẻja kra'ỏ, ane.

⁶⁰Nhym kam kum, —Kati, ije akabẻnwẻ mar kẻt. Ije akabẻnwẻ mar prẻm kẻtkumrẻx, ane. Ne kam kabẻno ỳr rẻẻ nhym 'ẻ ỏkrẻnẻẻnh kỏ.

⁶¹Nhym kam Běnjadjwỳr 'ỳr akěx ne omũ. Nãm ar aktã aben pumũ. Nhym kam arỳm Pedru Běnjadjwỳr kaběn ma. Kute anhỳr djwỳnhràm kum kaběn jarěnh ja ne arỳm kuma. Kute kum, —Akamàt ja tãmkam òkrěně'ãnh kàr kětři dja ga aminėje ajêxo amãnhkrut ne ikjê kêt ne memã, “Kati, ije tãwã pumũnh kêt”, anhỳr ja ne arỳm kuma.

⁶²Ne kam katon mu:w. Kaprĩ raxkam ne mỳr rax ne.

Krãkamngònh kute Jeju'ã bėno bikėnhò ãm.

Mat 26.67; Mak 14.65

⁶³Nhym me kute Jeju pumũnhò ku'ėja kam bėno ajkěn tak ne.

⁶⁴Nãm me no'ã pron kam apỳnh tak ne kam kum, —Aj, goja me'ò kute akurwanhjakòt omũ. Goja tu aman me imã arě, ane.

⁶⁵Nãm me prĩ:ne o ajkě. Nãm me aprỳ:o kumex.

Me rũnh kute Jeju axwe jabej kukjêr.

Mat 26.57; Mak 14.55; Dju r 18.12

⁶⁶Nhym arỳm akati nhym kam mebê idjaer bėngėtmě me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bėnjadjwỳrmě me kute Mòjdjê kukràdjã mar djwỳnhmě, me ta ne me aben pydjìn amiwỳr Jeju 'uw. Nhym kam me me'ỳr Jejuo mõn o bõx ne me kabem kudja.

⁶⁷Me kabem kudja nhym me kum, —Goja on me imã amijarě. Djãm abê me babê idjaer nhõ Běnjadjwỳrbê kumkati, něn? Goja on me imã amijarě, ane. Nhym kam memã, —Got ba ren me amã amijarě ga ren me amim imar kėtkumrěx ne.

⁶⁸Ba ren badjwỳ me akukij ga ren me imã arěnh kêt ne.

⁶⁹Nhym bep jakam gėdja ba on Metĩndjwỳnh pymati djubòk'ãnh nhỹ. Ba ije amijo inhĩ ne iběnjadjwỳr raxkam gėdja ba ubòk'ãnh nhỹ, ane.

⁷⁰Nhym kam me kunĩ kukij ne kum, —Djãm abê Metĩndjwỳnh kra? ane. Nhym kam memã, —Ãã, kòt ne ga me aje arěnhwã, ane.

⁷¹Nhym kam me abenmã, —Bir be, arým ta kute amijo Metĩndjwýnhja ma. Mýj kadjy dja gu me ajte me'ödjwý kukij? Kati, ta ne arým amijarẽ gu me arým kuma, ane.

Ruka 23

Piratu kute Jeju axwe jabej kukjêr.

Mat 27.1; Mak 15.1; Dju r 18.28

¹Nhym kam me rũnhja eku:n kàjmã djan mũjar Piratu'ýr o mõn o bõx.

²O bõx ne kam Piratumã Jeju kàmex jarẽn kum, —Ë, tãmja ne axwere. Tãwã ne ar me ibê idjaer noo biknoro ba. Ba meo tým ne awýr o mõ. Nãm we me imã, “Kwãrĩk wãnh ga me bẽnjadjwýr raxbê Xedja me kunĩmã ýr djwýnhmã pi'òk kaprĩ nhõr kêt”, ane. Ibê me anhõ Bẽnjadjwýrbê kumkatikam gẽdja ba ipymao ar me apytàn me ajo iba, ane. Nãm we ã me inoo biknoro ane, ane. Nãm ã me Jejuo 'êxo ane.

³Nhym kam Piratu Jejumã, —Djãm abê mebê idjaer nhõ bẽnjadjwýr rax? ane. Nhym kam kum, —Ãã, kõt ne ga aje arẽnhwã, ane.

⁴Nhym kam Piratu me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bẽnjadjwýrmẽ me krãptĩmã, —Nã bãm te kukij. Ajmã kute kêt. Axwe kêtumrẽx, ane.

⁵Nhym kam me mã kum 'ã apnê. Kum 'ã apnê:n kum, —Kati, nãm prĩne aben kadjy memã 'êx mõ. Nãm Garrêja kurũm tẽn Djudêjakam bõx ne aben kadjy memã 'êx. Nãm krĩ 'õkam bõx ne aben kadjy memã 'êx. Ne ajte amũ krĩ 'õkam bõx ne aben kadjy memã 'êx. Ne ajte amũ 'õkam bõx ne aben kadjy memã 'êx ne ajte amũ 'õkam bõx ne aben kadjy memã 'êx. Ne jakam arým bõx, ane.

Erodji kute Jeju axwe jabej kukjêr.

⁶Nhym Piratu me kabẽn ja man kam abej me kukij ne memã, —Djãm Garrêjakam me kra'õ? ane.

⁷Nhym me kum “Ãã” ane. Garrêjakam me ja nhõ bẽnjadjwýr nhidjibê ne Erodji. Ajbir Djeruxarẽkam bõx. Kam ne Piratu Erodji'ýr Jeju jano, Erodji

kute Piratu kudjwa Jeju kukjêrmã. Jejubê Garrêja krakam ne kum ano. Nhyim me arým 'ÿr o bôx.

⁸Nhyim Erodji Jeju pumûn kam kînhkumrêx ne. Amrêbê ne Jeju'ã ujarênh man kam te kute târi omûnh prãme. Nhyim kam me arým 'ÿr Jejuo môn o bôx nhyim kam kînhkumrêx ne. Kute kum mÿjja pumûnh kêt'õ nhipêx nhyim kute omûnhmã ne bit 'ã kamnhîx ne.

⁹Ne kam te Jeju kukjêr krãptĩ ne. Nhyim mrãmri bën kêt mex ne dja.

¹⁰Nhyim bep me kadji Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bënjadjwÿrmẽ Môjdjê kukràdjà mar djwÿnhmẽ ne me Jeju kuri ku'ên kam mã kum arê. Kum kàtàm jarênh ku'ê. Djã nãm me akrànãmã kum arê? Kati, nãm me tu Erodjimã Jeju jarênh bê: ne.

¹¹Nhyim kam Erodji õ krãkamngônhrẽmẽ ro'ã Jeju japyrè ne 'ã keket ne kam kum me bënjadjwÿr kà jadjàn kam akubyn ajte Piratu'ÿr ano nhyim me ajte akubyn 'ÿr o môn o bôx.

¹²Nhyim Erodjimẽ Piratu ar myt tãmkam abeno õbikwa. Jejukôt ne ar abeno õbikwa. Amrêbê ne arkum aben kurê ne kam ajbir arým Jejukôt abeno õbikwa. Piratu kute Erodji'ÿr Jeju janorkam ne ar arým abeno õbikwa.

Piratu kute Jeju bĩn kadji memã kanga.

Mat 27.15; Mak 15.6; Dju r 18.39

¹³Nhyim me akubyn Piratu'ÿr Jejuo môn o bôx. O bôx nhyim kam Piratu me kadji Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bënjadjwÿrmẽ me kute meo ba djwÿnhmẽ me kàtømmẽ meo akprõn kam memã,

¹⁴—Ë, tãm ne ga me iwÿr o môn o bôx ne kam imã, “Tãmja ne ar me inoo biknoro ba”, ane. Ba kam te kukij, te me anhipôkri kukij, nhyim ajmã kute kêtikumrêx. Mexikumrêx. Nã gãm me ajêx ne arík kàmex jarê.

¹⁵Nhyim Erodjidjwÿ te ikudjwa kukij nhyim mexikumrêx. Ga kute ajte akubyn me bawÿr anorja pumũ. Be, mÿj kadji dja ba kubĩ? Ije bĩn prãm kêtê.

¹⁶Kam dja ba tu kaprêprêk kajgon ano, ane.

17-19Nhym kam me kunĩ axikôt kum 'ã àpnêho kumex. Ne kum, —Kati, on o tẽn abĩn me imã Baraba bõm amẽ, ane. Nãm Piratu me kute Metĩndjwýnh me irõbê mrãnh nhõ akati mar kunĩkôt me pýnh ne bõm me rẽnho tẽn. Me axwe nhym kute mebê ijêja ne bõm me rẽnho tẽn. Baraba ne axwekumrêx. Nãm me bẽnjadjwýr kadjy memã 'êx nhym me me bẽnjadjwýr'ýr prõt ne, nhym ta adjwýnhdjwý me kwý pa. Tãm ne Piratu kubê ijê. 'Ã ne me ku'uw ne kum, —On rũm tãwã o tẽn abĩn pãnh me imã Baraba kaba, ane.

20Nhym Piratu te kute Jejumã irer prãme. Ne kadjy ajte memã kabẽn ne memã, —Ba kum inhiren ano, ane.

21Nhym me kàj bê: 'ã kum apnên kum, —On pĩte'y'ã anhô. On pĩte'y'ã anhô, anhỹro kumex.

22Nhym kam ajte memã, —Tô mykam? Mã ne kute dja ba kubĩ? Djãm axwe? Nã bãm te kukij nhym axwe kêtikumrêx. Kam ne ba ije bĩn prãm kêtê. Dja ba tu kaprêprêk kajgon kam akubyn ano, ane. Nãm te memã anen te memã anen kam arým ajte te memã ane.

23Nhym me mã 'ã kum apnê. Nãm me kàj bê kum 'ã àpnêho kumex ne kum, —On pĩte'y'ã anhô, on pĩte'y'ã anhô, ane. Nãm me tỳxo Piratu jakrenh mex ne prĩne kabẽnno katy.

24Nhym kam me umaje “Ã” anen tu memã kanga.

25Nhym me'õ kute bẽnjadjwýr kadjy memã 'êx ne ta kute me kwý parja Piratu kaba. Me kute Piratumã “Me imã Baraba bõm amẽ”, anhỹr ja ne kaban anon kam pãnh memã Jeju kanga, krãkamngõnhre kute Jeju bĩnmã memã kanga. Me kum kurêkam ne me 'ã Piratumã apnê, kute bĩnmã. Nãm me kum 'ã àpnêho katyk mex ne. Nhym kam arým me kute bĩnmã memã kanga.

Me kute pĩte'y'ã Jeju nhôr.

Mat 27.32; Mak 15.21; Dju r 19.17

26Nhym kam krãkamngõnhre arým o mõi. O mõi nhym kam me'õja tẽn me kajpa. Me'õ nhidjibê Ximão, pykabê Xireni kra'õ. Arwã kurũm ne tẽn me

kajpa nhym me pa 'amỳn ikreikam pĩte'y djin kam kum, —Kum amỳ, ane. Nhym kam kum kumỳn o Jeju katẽn o mō.

²⁷Nhym me itepato kôt mō. Nhym me niredjwỳ kôt mō. Mōrkôt abej mỳr mō, kàj bê abej àmra mō.

²⁸Nhym Jeju me'ỳr akẽx ne memã, —Ë, àpnhĩre ar, Djeruxarẽkam me kra, kwārĩk wãnh ga me ijabej amỳr kêt. Bep me akra jabejbit dja ga me muw, ne ga amijabej muw.

²⁹Dja ĩ meo bikẽn djà nhõ akati me awỳr bõx. Dja me awỳr bõx nhym me abenmã, “ÿ, me nire kra kêtja ne me mrãmri kĩnhkumrẽx. Ne me kute kra jamỳnh kêt djwỳ kĩnhkumrẽx. Ne me kute krao kaôr kêt djwỳ kĩnhkumrẽx”, ane. Me jabit dja me mã prõt ne kato.

³⁰“Ne ajte kamã tokry pymaje krãnhmã, 'On amrẽ me inhiby arôrõk ne me inhimex', ane. Ne kam ajte krãnh kryre jamã, 'On amrẽ me inhiby arôrõk ne me ijo apdju', ane.”

³¹Ga me kute ã pĩ ngo anhỳrja pumũ. Godja arỳm pĩ ngrà nhym mã dja me ajte on? Ba ne ba ajmã ikute kêt kumrẽx ne itokry rax ne. Nhym bep mrãmri me axweja, mã dja Metĩndjwỳnh me on, Djeruxarẽkam me ajaxweja on? ane. Nãm ã Jeju mỳjja kute meo bikẽn djà nhõ akati djwỳnh rãm ã memã arẽnho anen ta amijaxwe kêt'ã pĩ ngo jakren me axwe'ã pĩ ngrà jakre.

³²Nhym me amẽ ar kàtàmja Jejukôt aro tẽ, me kute pĩ'ã Jejukôt ar nhôr kadjy. Ar kute mekam ar amikràò baja ne me kute Jejumẽ ro'ã ar parmã aro mō.

³³Aro mõn aro bõx. Krãnhbê me krã'i'ỳr ne me Jeju aro bõx. Aro bõx ne kam apỳnh pĩte'y'ã ar adjuw. Ne kam ar ikramã kàxiràxo iten ar parjamo iten kam kàjmã krekam ar umjuw. Nhym arỳm ar arij. Jeju òkredjàkôt wajêt nhym aktã ar axweja ijên o wajêt.

³⁴Nhym kam Jeju me nẽje Bãmmã kabẽn ne, —Djũnwã, dja ga tu imar krãtan mekam angryk kêt. Me kute ibĩnja dja ga tu mar krãta. Me kute ibĩnja ne me kute gu bakukràdjà mar kêt kumrẽx, ane. Nhym kam me abenmã kàja

ngrà. Nãm me apÿnh kute kà jamÿnh kadjy kën kryre rē. Me kute ari kën kryre rēnhkôt ne me amijo kubêkà pytàn amÿ.

³⁵Nhym me kunĩ no ma mōn Jeju pumũho dja. Nhym me bēnjadjwÿrdjwÿ aprÿo dja. Nãm me abenmã, —Amũbit ne me utà. Goja gē ta amiptà. Goja gē Metĩndjwÿnh kute anor nhym kubê me banhō Bēnjadjwÿrbē kumkatikumrēx jabej goja on amiptà, Metĩndjwÿnh kute amijo utàr jabej goja on amiptà, anhÿro kumex.

³⁶⁻³⁷Nhym me krākamngōnhredjwÿ 'ã keket ne aprÿo kumex. Nãm me 'ÿr bōx ne kum pidjō kangō kadjà bēn kum, —Ajrã, goja on amiptà. Goja abē mebē idjaer nhō bēnjadjwÿr rax jabej goja on amiptà, anhÿro dja.

³⁸Ne kam ajte Jeju nhimōkri pi'ōk no'ōk nhipêx ne kunhō. Me kute omũnh ne kam kute, —Mebē idjaer nhō bēnjadjwÿr rax ne ja, anhÿr kadjy ne me imōkri kunhō.

³⁹Nhym kam me kute Jeju nhikō'ã amē ar axwe nhōrja ikjêja Jeju japrÿo wajêt. Ne kum, —Goja abē mebē idjaer nhō Bēnjadjwÿrbē kumkatikumrēx ne goja on amiptàn ar badjwÿ ar ipytà, ane.

⁴⁰Nhym kam ikjêja kum bēn tÿx ne kum, —Kwãrĩk wãnh. Birãm amã Metĩndjwÿnh pyma kêtikumrēx. Me kute gwaj bajanhōr ga arÿm gadjwÿ atyk 'ÿrja pumũ ne kam ajmãn amã Metĩndjwÿnh pyma kêt mex ne.

⁴¹Mrãmri ne me kute arÿm gu babĩnmã arÿm ã gu bajo ane. Gu ba ne gu ar mekam amikràò baba nhym arÿm me kute pãnh gu babĩnmã. Nhym bep tãmja ne kute ajmã mÿjja 'ōo kêtikumrēx, ane.

⁴²Ne kam ajte Jejumã, —Jeju, gora anhō me ja kunĩ kadjy abēnjadjwÿr ne aje ar meo abakam gora badjwÿ ima, ibiknor kêt kadjy ima, ane.

⁴³Nhym kam Jeju kum, —Myt ja tãmkam dja gu baro'ã kàjkwakam Ibãm nhō pyka'ÿr bōx. Mrãmri ne ba arÿm amã ikabēn pydjìn arē, ane.

⁴⁴⁻⁴⁵Nhym arÿm kàjkwa nhipōkri myt nhÿ. Nhym kam tu akamàt kō tyk ne. Pyka kunĩkôt me'ã akamàt kō tyk ne, arngro kêtikumrēx ne. Nãm me'ã akamàt kō tykkam myt kyn kyn kyn ky: nhym 3 orakam, amykrykambit

arým ajte kàjkwa no pôt ne. Arým ajte myt kato. NhyM arým Metĩndjwýnh nhõ kikreti kadjwýnhbê kubêkàtija ta amikadjô. Nãm kônH e ty:k ane.

⁴⁶NhyM kam Jeju Bãmmã amijarê. Kàj bê kum amijo akij ne kum, — Djũnwã, ba wãm awýr ikarõ jano, ane. Nãm ã kum anen kum amikarõ janon ate ty.

⁴⁷NhyM krãkamngõnhre krãptĩbê 100 nhõ bẽnjadjwýr Jeju tykkõt omũn kam Metĩndjwýnhmã rax jarê, ne, —Mrãmri ne djãm tãmja axwe kêtê. Mexkumrêx, ane.

⁴⁸NhyM me itepato kute Jeju tykkõt omũnhmã mõrja arým mýjja kunĩ pumũn kam akubyn mõn kaprĩkam aminhõkõt titiko mõ, ũrkwã'ýr binhirênh mõ.

⁴⁹NhyM bep õbikwa kunĩmê, Garrêja kurũm me nire kõt mõrjamê, me tãm ne me arek omũnho dja, kum kre rax ne omũnho dja.

Me kute Jeju jadjàr.

Mat 27.57; Mak 15.42; Dju r 19.38

⁵⁰⁻⁵²NhyM kam me'õ nhidjibê Jõdje ne Piratu'ýr tẽ. Mebê idjaer nhõ krĩõ nhidjibê Armatêkam kra'õ. Nãm me rũnh bikprõnh djàkam mekõt mrã. Kabẽn mexkumrêx, katàt ne mrã. NhyM me kute Jeju bĩnmã amim 'ã karõo nhỹ nhyM kam te nêje me kukrà. Atemã ne kabẽn. Me ja kabẽnkõt kabẽn kêtê. Nãm amim Metĩndjwýnh kamnhĩx ne. Metĩndjwýnh bõx ne me kadjy bẽnjadjwýr ne kute ar meo bamã ja ne amim kamnhĩx ne. Tãm ne Piratu'ýr tẽn bõx ne Jeju'ã kuma. Kute Jejuo rwýk ne adjàrmã ne 'ýr tẽn bõx ne 'ã kuma.

⁵³NhyM kam kum “Ã” anen kam kum kanga. NhyM kam pĩte'y'ýr tẽn kam Jejuo ruw, kute adjàrmã. Ne kam kadjy kubêkà mexja byn kam prĩne o kupun kam kẽnkrekam adjà. Me kute kẽnkre kakrwýnh nyjakam adjà. Kraxje me kute kam me'õ jadjàr kêtikumrêx. Kam ne adjà.

⁵⁴Pi'õk ràràr nêje akati jakam ne adjà. Akati jakam ne me no katon õ mýjja kupênho kumex. Pi'õk ràràr kêtĩri õ mýjja kupênho kumex. Akati jakam ne adjà.

55-56Nhym me nire Garrêja kurũm Jeju kôt mörja mekôt mōn omũ. Nãm me kute kēnkrekam adjàrkôt omũn kam akubyn ũrkwãmã mōn bōx. Bōx ne kam me kudjy djãmē pidjy nhĩnmē kubyn abenkam o akàn kam kadjy kudji. Nhym pi'òk ràràr nhym arỳm me nire tyk djà kēto kumex, Mōj djê kukràdjàkôt ne me pi'òk ràràrkam tyk djà kēto kumex.

Ruka 24

Jeju akubyn tĩn.

Mat 28.1; Mak 16.1; Dju r 20.1

1Nhym arỳm pi'òk kamrêk. Nhym ar nire kry:ràm kô rã'ã kute me kudjy djà abenkam o birēnh ne irja byn 'ỳr o mō, kēnkre'ỳr o mō. Ar kute kēnkrekam adjàrja'ỳr o mō.

2Nãm ar bit Jeju'ỳr o mō, ar kute o kudjymã ne ar bit 'ỳr o mōr kajgo. Nhym arỳm me kute kēnpotio 'ã ijêja arỳm amijã kutan kre jakà'ã amidjan dja. Me'õ ne o mōn kudja nhym dja.

3Nhym ar nireja 'ỳr mōn kēnkremã wangij ne kam te Jeju nōr djà kamũ nhym nōr kêt ne.

4Nhym ar te kute mỳjja'õ marmã o dja nhym adjynkêt ne ar my amãnhkrutja ar aerbê kato. Tu ar nokam kato. Õ kubêkà jadjê:nh ne ar kuri dja.

5Nhym ar te tĩn prãme ne rôrôk ne ponh ne ikwã. Nhym kam arkum, — Mỳkam ne gar me tykkam me'õ akubyn tĩnja jabej mō?

6-7Ë, ar nōr kêtja pumũ. Arỳm ne akubyn tĩn ne kato. Djã ne gar kabēnja ma. Amrêbê ne ar amã, Garrêjakam ar ba rã'ãkam ar amã, “Gêdja me me axwemã ikanga. Ba ije amijo inhĩ dja me me axwemã ikanga nhym me pĩte'y'ã inhô ba ty ne ijã akati amãnhkrut ne ikjêkêt ne akubyn itĩn ne”, ane, ã ar amã ane. ã ar amã ane gar ajte abej mō, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh arkum ane.

8-10Nhym kam ar nire arỳm Jeju kabēn ja ma. Kabēn ja man kam akubyn kēnkre kurũm mō. Mōn bōx ne kam Jeju kôt ba djwỳnhmã mỳjja kunĩ jarê. Kôt ba djwỳnhbê 11mē òbikwaja kunĩmã mỳjja jarê. Marij Madarenamē

Djôwanãmê Xijagu nãbê Marijmê ar ro'ã mörjamê. Ar ja ne Jeju'ÿr môn te nõr djà kaprãn bôx ne memã arê, Jeju kute tũmràm ar anorjamã arê.

¹¹Nhym bep nãm me ate krã. Nãm me o kabên kajgon kam tu ate krãn amim kamnhĩx kêt ne.

¹²Nhym bep Pedrubit ne ekruux ne kàjmã djan kam kênkre'ÿr prõt ne 'ÿr bôx ne kam te 'ã ibôn ÿmkjêro nõ. Te abej rĩto nõ. Nhym kupu djàbit ate nõ. Nhym omũn kam akubyn tẽ, te kute amikam mÿjja'õ marmã umar tẽ. Tẽn ũrkwãkam bôx.

Imau'ÿr Jejukôt ba djwÿnh tẽ nhym ar nokam amirĩt.

Mak 16.12

¹³Nhym myt tãmkam kôt ba djwÿnh amãnhkrut ne krĩ ngrire 'õ'ÿr tẽ. Krĩ ngrirebê Imau'ÿr ne ar tẽ. Djãm mũjar got. Tãm ne ja. Djeruxarê kurũm pry'ã akrebê 11 kirometu 'ÿr ne ar tẽ.

¹⁴Ne kam abenmã kabên tẽ, abenmã Jeju bĩnmê mÿjja ja kunĩ jarêho tẽ.

¹⁵Abenmã arêho tẽm rã'ã nhym Jeju arkôt bôx. Arkôt bôx ne arÿm ro'ã mõ.

¹⁶Nãm ar omũnh kajgo. Bãrãm mÿjja ne ar no'ã nhym ar te kute omũnhmã. Jeju ta ne aminêje ar no nhity ne kam arkum,

¹⁷—Ije tô mÿj ne gar abenmã arêho tẽ? ane. Nãm arkum kabên nhym ar tẽm tÿx katikôt djan kam kaprĩre, nokre kaprĩre ne dja.

¹⁸Nhym kam ikjêja idjibê Kreôpa kum, —Ije birãm apydji ne ga aje mÿjja mar kêt, mÿjja ajbir katorja mar kêt ne. Djeruxarêkam me kunĩ ne me kuma, ane.

¹⁹Nhym kam kum, —Ije nhym mÿj nã? Nhym mÿj ne gar abenmã arêho tẽ? Nhym amê ar ja kum, —Ije tô gêt Nadjarekam me kra'õ nhidjibê Jeju. Metĩndjwÿnh kabên jarênh djwÿnh'õ. Kabên mexkumrêx. Nãm katàt memã Metĩndjwÿnh kukràdj'à ujarênh mexkumrêx ne. Ne ar memã mÿjja pumũnh kêt kwÿ 'yro ba. Mÿjja kwÿ nhipêx mexkumrêxo ba. Kam ne Metĩndjwÿnh kam kĩnhkumrêx nhym me kàtàmdjwÿ kam kĩnhkumrêx.

²⁰Nhym bep me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ me banhõ bẽnjadjwỳrmẽ, me ja ne me me kute bĩnmã memã kanga nhym me pĩte'ykam kubĩ.

²¹Ỗ, kute me bakurê djwỳnhbê me bapytãrmã, me babê idjaer pytãrmã ne bar bajbit amim kamnhĩx ne, nhym arỳm ty. Nãm me arỳm kubĩ nhym kam arỳm 'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt.

²²⁻²³Nhym ar nire ar ikôt Jejumã àpênh ja ar ijaê. Kry:ràm ne ar kẽnkre'ỳr mõn te abej ne kam akubyn bõx ne kam we ar imã, “Arỳm ne bar mỳj me'õja pumũ. Birãm kadjy mrãnh djwỳnh got bar omũ. Nhym ar imã, ‘Jeju ne arỳm akubyn tĩn ne’, ane.” Nà, nãm ã ar nire ar ijaêro ane.

²⁴Nhym kam ar ijõ kẽnkre'ỳr tẽn te kam abej. Nhym kẽnkre kaprỳ ne. Mrãmri ne ar nire kôt arẽ. Nhym bep Jeju ta ne amirĩt kêtikumrẽx, ane. ã kum ane. Nãm ã Jeju kôt ba djwỳnh Jejuo atemã me'õn ã kum kabẽn ane.

²⁵Nhym kam Jeju ta arkum, —E kum ar ano kêt. Mỳkam ne amrêbê Metĩndjwỳnh kabẽn jarênh djwỳnh me amã mỳjja ja jarẽ ga me tu amim mar ne amijamakkrekam kunĩ nhôr ne ar o aba kêt ne.

²⁶Mrãmri ne arỳm Bẽnjadjwỳrbê kumkati tokryn arỳm kàjkwamã tẽmmã. Amrêbê Metĩndjwỳnh kabẽn jarênh djwỳnh kute arênh kôtô. Dja tokry kumrẽx ne kam arỳm bẽnjadjwỳr rax kadjy kàjkwamã tẽ, ane.

²⁷Ne kam pĩne arkum Metĩndjwỳnh kabẽn'ã ujarênh tẽ, Metĩndjwỳnh kabẽnkam ta amijã ujarênhja ne kunĩ arkum 'ã ujarênh tẽ. Nãm Mõjdjê kumrẽx memã 'ã pi'òk no'òkmo krax nhym kam atãri Metĩndjwỳnh kabẽn jarênh djwỳnh memã 'ã pi'òk no'òk ne. Nhym kam ta amijã ujarênh tẽm tãmtã ã amũ 'ã ujarênh tẽ.

²⁸⁻²⁹Nhym kam ar ro'ã mõ. Ar krĩ'ỳr tẽmja'ỳr ne ar ro'ã mõn kam arỳm tẽpo mõ. Nhym kam bit Jeju mã tẽmmã. Nhym ar kabẽno nê ne kum, —Jãnh ar inhũrkwãkam ar inhikô'ã nõ. Arỳm ne apajrũm myt nhỹ. Arỳm akamàt 'ỳr, ane. Nhym kam tu arkôt wadjà.

30Ne kam bit ò kwỳ krēmã nhỹ. Ò kwỳ krēmã nhỹn kam djwỳ byn Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarěn kam ipôn arkum kungã.

31Nhym kam ar amak e tyk anen arỳm Jeju ma nhym kam tu ar nokam akuno.

32Tu ar nokam akuno nhym kam ar abenmã, —E kum tãm. Ga pry'ã kute gu bamã Metĩndjwỳnh kaběn'ã pi'òk no'òk jarěnho tēm gu bakĩnh ne bakrākà 'ô nhỳnhja pumũ, ane.

33-34Ne ekruux ne kàjmã djan kam ajte akubyn Djeruxarēmã tẽ, Jeju kôt ba djwỳnh'ỳr tẽ. Jeju kôt ba djwỳnhbê ìmẽ òbikwamẽ ne ar ro'ã aben pydjìn nhỹ. Nhym kam ar ar ja'ỳr bôx. Bôx nhym ar aben pydjìn ỳr ja ar kutã arkum arẽ, —Mrãmri ne arỳm Bẽnjadjwỳr akubyn tĩn ne katon Ximãomã amijo amirĩt ne, ane. Ar kutã ne ar arkum arẽ.

35Nhym kam ar nĩnh tēmjadjwỳ amipãnh arkum arẽ. Pry'ã ar tēm nhym Bẽnjadjwỳr Jeju arkôt bôx ne ro'ã mõi ne kikrekam ỳr nhym kute djwỳ nhipôn ne 'ã Metĩndjwỳnh 'wỳr ne arkum òr nhym ar kute kôt kum kator ja ar amipãnh arkum arẽ.

Kute kôt ba djwỳnhmã aminhĩ kamjỳr rã bẽn.

Mat 28.16; Mak 16.14; Dju r 20.19

36Nãm ar arkum arěnho ãm rã'ã nhym Bẽnjadjwỳr ta ajte tu ar nokam katon ar ipôkri dja. Ar ipôkri djan arkum, —On ar adjumar mex ne ar aba, ane.

37Nhym kam ar tĩn prãm ne kum uma: ne. Nãm ar Jejuo me karõn kam kum uma: ne.

38Nhym kam arkum, —Mỳkam ne gar amikam atĩn prãm ne anhõkre kadjwỳnhbê amim, “Mỳj ne ja? Birãm me karõ ne ja”, anhỹro akumex?

39Ë, ar inhikramẽ iparkam kàxiràx djwakreja pumũ. Ba. Atemã me'õ kêt. Gop ar ikupên ipumũ. Djãm ã me karõ kute anhỹr? Me karõ ã kute anhỹr kêt. Gop ar inhĩmẽ ijija pumũ. Djãm me karõ ã 'imẽ ì kute anhỹr got, ane.

40Ã arkum anen kam arkum aminhikramẽ amipar bẽn kam ari arkum o apa.

⁴¹Nhym ar omũn kam kĩnhkumrẽx ne. Ne kam kĩnhkam amim, —Ije, djãm tãm? Kati, atemã me'õ. Nàr kon tãmỹ, anhỹro kumex. Nãm ar kĩnh rax ne kam te kute marmã o dja. Nhym kam Jeju arkum, —Djori mỳjja ba kukrẽ, ane.

⁴²⁻⁴³Nhym kam ar kum tep djàr kwỳ tan kungã nhym kubyn kukrẽ. Nhym ar arek 'ã omũho nhỹ.

⁴⁴Nhym kam arkum, —Ë, ar ikabẽn ja ma. Ar akam ar ibari ikabẽn ja gop ar ama. Nã bãm anhỹr djwỳnhràm ar amã, "Me kute ijã pi'òk no'òkja kunĩ dja apòx gar omũ. Mòjdjêmẽ me Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽn djwỳnh kute ijã pi'òk no'òk nhym me ijã ngrerdjwỳ 'ã pi'òk no'òkja kunĩ dja apòx gar omũ", ane. Nã bãm ã ar amã ane nhym arỳm apòx gar arỳm omũ, ane.

⁴⁵Nãm ã arkum anen kam arkum Metĩndjwỳnh kabẽn'ã pi'òk no'òkja kunĩ jarẽnho tẽn kadjy ar amak bô nhym ar kam kuma.

⁴⁶Nãm arkum, —Metĩndjwỳnh kabẽn'ã pi'òk no'òkkam ne, “Bẽnjadjwỳrbê kumkati dja tokryn tyn 'ã akati amãnhkrut ne ikjê kêt ne akubyn tĩn ne kato”, ane.

⁴⁷Kam dja me pyka kunĩkôt kàj bê 'ã ujarẽn h mō gē me amim katon wãnh axwemã iren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx gē Metĩndjwỳnh me axweo aknon mekam ngryk kêt. Djeruxarẽkam dja me memã arẽnhmo krax ne. Ne kam apỹnh pyka kunĩkôt memã arẽnho ajmà. Nãm ã me anhỹr djwỳnhràm Metĩndjwỳnh kabẽnkam 'ã pi'òk no'òko ane.

⁴⁸Nhym arỳm apòx gar ga anoo prĩne omũ.

⁴⁹Jakam dja ba ar amã Ibãm Karõ jano. Ibãm kute ar amã kabẽn pydjìn arẽnhja tãm, kute ar amã Amikarõ jarẽn h tãm dja ba amrẽ ar amã ano. Gora ar arek krĩraxbê Djeruxarẽwãkam arek djan kam ama. Adjãm rã'ã gē arỳm ar awỳr bôx. Dja kàjkwa kurũm ar awỳr ruw ne kam ar ajo ban kam ar ajo tỳx gar kam atỳxkumrẽx ne kam pyka kunĩkôt 'ã adjujarẽn h mō, ane. Nãm ã arkum ane.

Jeju kàjkwamã àbir.

Mak 16.19; Kar 1.9

⁵⁰Ne kam krībê Betanhamã aro mōn aro bōx. Djeruxarē kurūm aro mōn aro bōx ne kam aro kīnh ne. Kute aro kīnh kadjy ne arkum ikra bēn arkum kabēn ne.

⁵¹Arkum kabēno ãm rãã, tu kabēn konenh mebê kàjkwamã wabin kam arým kàjkwakam ò pykamã bōx.

⁵²Nhym kam kôt ba djwýnhja kum mex, rax jarēho kumex. Ne kam akubyn Djeruxarēmã arým mōn bōx. Kīnhkumrēx ne mōn bōx.

⁵³Ne kam Metīndjwýnh nhõ kikretikam ar mã Metīndjwýnhmã mex, rax jarēho ba. Mrãmri. Tãm ne ja.

Djuão rax

Djuão rax 1

Me'õ nhidjibê kabën'ã ujarēnh kadjy ne ja.

Kar 10.36; Pir 2.6; Kor 2.9; Idja 1.2

¹Mỳjja kunĩ kētri ne arỳm me'õ nhidjibê Kabën. Me'õ nhidjibê Kabën kàjkwakam Metĩndjwỳnhmẽ ro'ã nhỳn adjwỳnhdjwỳ kubê Metĩndjwỳnh.

²Ta ne mỳjja kunĩ kētri Metĩndjwỳnhmẽ ro'ã nhỹ.

³Kubê ne mỳjja kunĩ nhipêx djwỳnh. Ne ren kêt nhym ren mỳjja katorjadjwỳ kunĩ ren kêtumrẽx.

⁴Me'õ nhidjibê Kabēnjabê ne mỳjja kunĩ tĩn djwỳnhkumrẽx. Ne kam kôt kute mrãmri ne me kurwỳ djà pyràk. Ga, ngônhpôk kute akamàt kô tyk kurwỳ nhym me kute akamàtkam mỳjja kunĩ pumũnh ne katàt mrãnhja pumũ. Me jadjwỳ ne me axwen kam mrãnh punu. Nhym kam me memã me'õ nhidjibê Kabēnja'ã ajarẽ nhym me kwỳ arỳm amim tu markumrẽx. Kubê mỳjja kunĩ tĩn djwỳnhkam ne me kwỳ amim tu markumrẽx ne kam arỳm axwe kêt ne katàt amijo ba.

⁵Ga, akamàt kô tykkam me kute mỳjja pumũnh kêt ne ba punuja pumũ. Me kwỳ jadjwỳ ne me axwen ba punu. Nhym kam me memã me'õ nhidjibê Kabēnja'ã ajarẽ. Memã 'ã ajarẽ nhym me axweja kute akamàt kô tykkam baja pyràk ne me amim mar kêt.

⁶Be, atemã me'õbê ne Djuão. Ngômã me angjênh djwỳnhja. Metĩndjwỳnh ne Djuão jano nhym arỳm kukwakam ujarēnh tẽ.

⁷Me'õ nhidjibê Kabēnja kute mrãmri ne me kurwỳ djà pyràk nhym Djuão arỳm 'ã ujarēnh tẽ. Kôt me kunĩ kute tu amim me'õbê Kabēnja markumrẽx kadjy ne 'ã ujarēnh tẽ.

⁸Be, djãm Djuão ta kute me kurwỳ djàja pyràk? Kati. Kukãm kute 'ã ujarēnh kadjy ne tẽ.

⁹Me'õ nhidjibê Kabënja ne mrãmri kute amijo ba mexkumrêx ne katàt kute memã kabën jarënhkumrêx. Nãm me kunĩmã arënhkumrêx. Kute mrãmri ne me kurwỳ djà kute memã pry kurwỳ pyræk.

¹⁰Me'õ nhidjibê Kabënja ne amikadjy me kunĩ nhipêx ne tũmràm me'ỳr bôx ne me ro'ã ar ba. Ta ne amikadjy me kunĩ nhipêx. Nãm te me ipêx ne te me ro'ã ar ba nhyim me kute amim mar kêt.

¹¹Õ me wỳnh'ỳr ne bôx nhyim ò me wỳnh kute o aminhõ bënjadwỳr kêt.

¹²Nhyim be, me kwỳ ne me apỳnh ì djàri arỳm o aminhõ bënjadwỳrkumrêx. Me ja ne me me'õ nhidjibê Kabënja'ã amim, —Mrãmri ne kubê Metĩndjwỳnh Krakumrêx, ane. Nãm me amim anen arỳm o aminhõkumrêx. Nhyim kam arỳm apỳnh me ì djàri memã kum, —Mrãmri ne arỳm abê Metĩndjwỳnh krakumrêx, ane.

¹³Mebê Metĩndjwỳnh krakam arỳm umar djà ny. Umar djà nyo kute mrãmri ne me prĩre bixadjwỳr nykam umar djà ny pyræk. Djãm me my kute me niremã kra jadjwỳrkôt me umar djà ny? Kati. Nàr, djãm me my kute me nireo ikwã prãmkkôt ne me umar djà ny? Kati. Nàr, djãm me kute kra'ã amim karõkkôt me umar djà ny? Kati. Metĩndjwỳnh kute memã amak bõnhkkôt me umar djà ny.

¹⁴Be, me'õ nhidjibê Kabënja ne arỳm amijo ì ne me baro'ã ar ba. Nãm mexo uman ar ba. Ar ba ne bar prĩne mexo umakôt omũnho iba. Bãm pyima o ne uma. Kubê Metĩndjwỳnh Kra djwỳnh. Pydji. Kam ne prĩne mexo uma. Ta ne tu kum me kaprĩ:kumrêx ne kabën pỳnh ne arën me baro'ã ar ba.

¹⁵Be, ngõmã me angjênh djwỳnhbê Djuão ne kàj bê 'ã ajarën memã kum, —Arỳm ne ba ar amã me'õ ja'ã ajarën 'ã ar amã, “Me'õ dja ikôt bôx. Nãm raxo katàt ijakre. Be, mỳkam? Bir, amrêbê: ikêtri ne ar ba tũm. Kam ne raxo katàt ijakre”, ane. Arỳm ne ba ã ar amã ane. Nãm ã Djuão memã ane.

¹⁶Be, mỳjja kunĩ ne ò. Ta ne ukaprĩo ukaprĩn ò mỳjja kunĩmẽ me bakunĩo djuw mexo nhỹ.

¹⁷Môjdjê ne Metĩndjwỳnh kukwakam me kute katàt amijo ba'ã memã karõ. Me axwe kêt kadjy memã karõ. Nhyr be, Jeju Kritu ta ne tu kum me kaprĩn kabẽn pỳnh ne arẽ.

¹⁸Be, djãm me'õ ne kute Metĩndjwỳnh pumũnh got? Arkati. Kra djwỳnh pydjibit ne kute omũnh. Bãmmẽ ro'ã ne nhỹ. Krabit kute omũnh ne arỳm memã 'ã ajarẽ.

Djuão kute memã amijarẽnh kadjy ne ja.

Mat 3.1; Mak 1.1; Ruk 3.1

¹⁹Be, Djeruxarẽkam mebê idjaer rũnhja ne me Djuãomã me kwỳ jano. Ne me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh kwỳ jano. Ne mebê Rewidjwỳ kwỳ jano. Me kute abej Djuão kukjêr kadjy ne me me kwỳja jano nhyr me arỳm 'ỳr mõ. 'Ỳr mõ:n kam arỳm 'ỳr bõx ne kum, —Mỳj me ajõ ga nã? Djãm abê me inhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkatibê Kritu? ane.

²⁰Nhyr Djuão memã 'êx kêt ne mrãmri tu memã arẽnhkumrẽx ne memã kum, —Ba ibê Kritu kêt. Metĩndjwỳnh kute ijã me õ Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽn kêt, ane.

²¹Nhyr me kum, —Be, abê Kritu kêt kam mỳj me ajõ ga nã? Djãm abê Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh? Djãm abê Erij? ane. Nhyr memã kum, “Kati”, ane. Nhyr me kum, —Metĩndjwỳnh kute me imã kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh'õ janormã. Djãm ga? ane. Nhyr memã kum, “Kati”, ane.

²²Nhyr me kum, —Bir, dja ga me imã amijarẽ. Me ije memã akabẽn jarẽnh kadjy. Me kute awỳr me ijanor ba me ije memã akabẽn jarẽnh nhyr me kute amar kadjy on me imã amijarẽ, ane.

²³Nhyr memã kum, —Be, amrẽbê: ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnhbê Idjaij ijã kabẽn jarẽn me bakukãmãremã kum, "Kapõt kukritkam dja me'õ kàj bê me akren memã kum, 'Bẽnjadjwỳr djwỳnh kutêp wãnh ajaxwemã anhiren kum amex. Kute mrãmri ne me kute me bẽnjadjwỳr rũnhmã katàt pry jadjwỳr nhyr mexja pyræk. Dja gar ã kutêp amexo ane', ane.” Ba ijã ne Idjaij memã ane, ane. Djuão ã memã ane.

²⁴Be, mebê idjaer rûnh kute Djuão'ÿr me kwÿ janorja, kute kukjêrabê ne mebê pardjêu.

²⁵Djuão amijã memã ane nhym me kum, —Be, abê Bênjadjwÿrbê kumkatibê Kritu kêt ne abê Erij kêt ne abê Metĩndjwÿnh kukwakam kabên jarênh djwÿnh'õ kêt ne kam Metĩndjwÿnhmã ngômã me angjêho aba. Mÿkam? ane.

²⁶Nhym memã kum, —Bir, ba ikajgo me:xi. Ije Metĩndjwÿnhmã me arênh kadjy ba ngômãbit me angjêho iba. Ikajgo nhym be, me'õ ra:x arÿm bôx. Ne kam ar me banhipôkri ba ga me aje mar kêt.

²⁷Tãmwã 'ã ne ba me amã, “Me'õ gêdja ikôt bôx. Nãm raxo katàt ijakre”, ane. Bãm te irax ne 'ã inhibôn ije kum parkà 'ãpre bônne ne o itêm prãmje. Be, ãm irax ba ren arÿm kum apê. Nhym be, kati. ãm ingrire. Nãm raxo ijakrenh mex ne. Nãm ã Djuão memã ane.

²⁸Ngô raxbê Djodão nhikjê'ã krĩbê Betanhakam ne ã memã ane. Ngômã kute me angjênh djakam ne ã memã ane. Djeruxarê kurÿm me bôxjamã ã ane.

Djuão kute arkum Metĩndjwÿnh Kra jakre kadjy ne ja.

Mat 3.11; Mak 1.10; Ruk 3.22

²⁹Nhym kam arÿm akamàt ne akati. Nhym Djuão ar jãnh dja nhym nĩnh Jeju Djuão kutã tẽ. Nhym omũn 'ã memã kum, —Ota, Metĩndjwÿnh nhõ Mrykĩ'ãtomti jabatànny tẽ. Tãm ne Metĩndjwÿnh me bawÿr ano nhym me kute bĩn nhym kute me kunĩ jaxweo pãnhmã.

³⁰Tãmwã 'ã ne ba ar amã, “Me'õ dja ikôt bôx. Nãm raxo katàt ijakre. Be, mÿkam? Bir, amrêbê: ikêtri ar ba tũm. Kam ne raxo katàt ijakre”, ane.

³¹Be, djãm ba ne ba amrêbê nokre pumũ? Kati. Ije amrêbê omũnh kêt. Metĩndjwÿnh kabênkôt ije me abê idjaermã Kritu'ã idjujarênh ga me aje marmã. Jabit ne ba kuma. Me aje Kritu marmã ne ba ngômã me ajangjêho iba, ane.

³²⁻³³Ne kam Djuão ajte memã kum, —Djãm amrêbê ije nokre pumũnh got? Kati. Metĩndjwÿnh amrêbê ngômã me angjênh'ã imã karõ. Ne kam ije Kritu nokre pumũnh kadjy ta ajte imã, “Be, me'õ'ã dja Ikarõ ruw ne arek kam nhÿ

ga omũ. Tãmja ta gêdja memã Ikarõ jano nhym arým meo ba”, ane. Kute imã anhÿr kôt ne ba kam arým nokre pumũ. Metĩndjwÿnh Karõ kute tut pyræk arým Jeju'ã ruw ne arek kam nhÿ ba arým omũn kam nokre pumũ.

³⁴Ije nokre pumũnhkam ba arým memã arẽnhkumrẽx ne memã kum, “Be, mrãmri tãmwãbê Metĩndjwÿnh Krakumrẽx”, ane. Jeju kutã tẽmkam Djuão ã memã ane.

Ar kumrẽx kute Jeju kôt amijo bikamẽnh'ã ujarẽnh.

³⁵⁻³⁶Nhym kam ajte akati nhym Djuãomẽ kôt ba djwÿnh amãnhkrut ar Jeju tẽmkôt omũho dja nhym arým arkum, —Ota, Metĩndjwÿnh nhõ Mrykĩ'ãtomti jabatãnh ny tẽ, ane.

³⁷Nhym Djuãokôt ba djwÿnh ar kuman mã Jeju kôt ajkamẽ.

³⁸Nhym Jeju ar'ÿr akẽx nhym ar kôt tẽ nhym ar omũn arkum, —Mÿj nã? Mÿj ne gar amã kĩnh ne ikôt tẽ? ane. Nhym ar kum, —Rabi, nhÿnh ne ga anhũrkwãja? ane. Ujarẽnh djwÿnh'ã ne ar kum, “Rabi”, ane.

³⁹Nãm ar ùrkwã jabej kukij nhym arkum, —Amrẽ ar ikôt tẽn omũ, ane. Nhym ar arým kôt tẽ. Kôt tẽ:n arým ùrkwã'ÿr bõx ne arým omũ. Ne kam arek kam nhÿ. Arým ar'ã amykrykam ar arek kam nhÿ. Nhÿ: nhym ar'ã akati.

⁴⁰Be, ar amãnhkrut kute Djuão kabẽn mar ne mã Jeju kôt bikamẽnhja nhikjê nhidjibê ne Ængre. Ængremẽ Ximão Pedru ar axikôt apõx.

⁴¹Nãm ar ÿr'ã akati nhym Ængre kamy Ximão kumrẽx jabej tẽn arým kum katon kum, —Arým ne bar Mexijmã ikato, ane. Me õ Bẽnjadjwÿrbê kumkatibê Kritu'ã ne me kum Mexij jarẽ.

⁴²Nãm Ximãomã anen arým Jeju'ÿr o tẽn 'ÿr o bõx ne kum akre. Nhym kam Jeju arek omũho djan kum, —Ga abê Ximão. Djõnaj ne adji. Dja ba jakam amã Xepa jarẽ, ane. Be, kẽn'ã ne kum Xepa jarẽ. Me bakabẽnkam ne kum Pedru jarẽ.

⁴³Nhym ajte ar'ã akati nhym Jeju pykabê Garrêja'ÿr tẽmmã. Ne 'ÿr tẽn kêtri Piripi kumrẽxmã katon kum, —Amrẽ mã ikôt ajkamẽ, ane.

⁴⁴Krĩraxbê Bexadakam ne Piripi nhũrkwã. Kamdjwỳ ne Ængremẽ Pedru ar ũrkwã.

⁴⁵Nãm Jeju Piripimã kabẽn nhym kam arỳm tẽn Natanajeumã kum, —Arỳm ne bar kum ikato. Me bakukãmãre Mõjdjê kute me bakukràdjà'ã pi'òk no'òkkam kute tãmwã'ã pi'òk no'òk. Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnh 'òdjwỳ ar kute tãmwã'ã pi'òk no'òk. Bar pi'òk kòt kum ikato. Kubê ne Nadjarekam Jeju, ane.

⁴⁶Nhym Natanajeu kum, —Tô nhỹnh, djãm Nadjare kurũm mỳjja mex'ò kator prãm got? ane. Nhym kum, “Amrẽ ikòt tẽn omũ”, ane.

⁴⁷Ne kam arỳm 'ỳr o tẽ. 'Ỳr o tẽ:n 'ỳr o bõx. Nhym Jeju arỳm Natanajeu tẽmkòt omũn kum, —Be, ga abê idjaerkumrẽx. Ajêxnhĩ kêtumrẽx, ane.

⁴⁸Nhym Natanajeu kum, —Je, nhỹnh ne ga arỳm ima? ane. Nhym kum, —Be, Piripi kute iwỳr ajwỳr kêttri ne ba arỳm apumũ. Pĩbê pigêre parbê anhỹrri ne ba arỳm apumũ, ane.

⁴⁹Nhym kum, —Ujarẽn djwỳnh, mrãmri ne abê Metĩndjwỳnh Krakumrẽx. Abê mebê idjaer nhõ bẽnjadjwỳr rax, ane.

⁵⁰Nhym Jeju kum, —Ba ije amã, “Pigêre parbê anhỹrri ba arỳm apumũ”, anhỹrbit. Ga kam arỳm tu amim imarkumrẽx. Adjỹm, dja ba ajte mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipê:x ga omũ. Mỳjja raxo kute ajbir ije amã arẽnha jakrenh mex dja ga omũ, ane.

⁵¹Ne kam ajte kum, —Ba ije amijo inhĩ dja ĩ ijã kàjkwa abenbê ajkij nhym Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh arỳm ikurũm wabin ijã axidjuw gar arỳm omũ. Mrãmri ne ba ar amã ja jarẽnhkumrẽx, ane.

Djuão rax 2

Kute ngò pidjò kangò.

¹Nhym akatin akatin akati nhym onĩj Garrêjakam krĩraxbê Kanakam me'ò myja me'ò nire'ỳr mõrmã. Nhym me me kukràdjà kòt arỳm ar'ã akuprõn kute abenã ar mẽnhmã o dja. Nhym Jeju nã me kòt kam ar ba.

²Nhym me Jejumě kôt ba djwýnh arkum krà nhym ar arým me'ýr bôx.

³Me'ýr bôx nhym uba kangô arým mebê apêx. Nhym nãja Jejumã kum, — Uba kangô ne arým mebê apêx, ane.

⁴Nhym kum, —Adjým me'õ nire. Djãm arým idjâpênh'ã myt bôx got ga imã arê? ane.

⁵Nhym kam nã kikrekam me õ àpênhmã kum, —Gêdja ar amã arê gar kabên kôt apê. Nãm ã nã arkum ane.

⁶Nhym kam kěno ngônhbê 6 ne ku'ê. Me kute amiku'õnh djà kadjy ne ngônha. Mebê idjaer kute Metĩndjwýnhmã amiku'õnh djà kadjy. Ngônkh kre rûnh kute ngônhti pyrâk. Kěno ngônkh pydji kre'ã akrekam ne kute ngônkhkrôkrôkti ipuo amãnhkrut ne amãnhkrut pyrâk.

⁷Nã me àpênh djwýnhmã kabên nhym kam Jeju arkum, “Ar ngô ipu”, ane. Nhym kam ar ngô runho tẽn o ipu mex ne.

⁸Nhym arkum, —Ar kwý run memã ýr djwýnhmã o tẽn, ane.

⁹Nhym arým ar kwý run memã ýr djwýnhmã o tẽn nhym arým kakin amim, —Je tô, nhýnh ne uba kangôja? ane. Ne kam amiwýr me'õ my kute ni'ýr môrja 'uw nhym 'ýr bôx nhym kum,

¹⁰—E kum, uba kangô mexkumrěx ne ga o apdjun ajbir o akato. Djãm me kute ã o anhýr got? Kati. Me kute abenã me rěnhkam ne me kute memã kangô djãnhkumrěxja kumrěxo apôx. Ne me kute o kôm kumexkambit kute memã kàjbê kangô djãnhho apôx. Be, ga ne ga atemã ne ajbir kangô djãnhkumrěx jao akato, ane.

¹¹Be, me kute raxmã kator kadjy mýjja pumũnh kêt nhipêx krax ne ja. Garrêjakam krĩraxbê Kanakam ne ngô kajgoo uba kangô nhipêx ne o memã amiraxo amirĩt. Nhym kam kôt ba djwýnh ar kute omũnhkam tu amim markumrěx.

¹²Nhym kam Jeju krĩrAXBê Kapana'ÿr rwÿk tẽ. Nãmẽ kamymẽ kôt ba djwÿnhmẽ ne ar kôt mõi. Ar 'ÿr rwÿk mõi:n arÿm 'ÿr bõx. Ne Kapanakam ar ba: nhym ar'ã akati ngrêrebit apêx. Nhym kam ar ajte mõi.

Kute Metĩndjwÿnh nhõ kikreti nêje me anor.

Mat 21.12; Mak 11.15; Ruk 19.45

¹³Djeruxarêkam mebê idjaer kute aben pydji 'ÿr. Me kute aben kajmã'ã Metĩndjwÿnh me bê idjaer kukãmãre nhirõbê mrãnhja mar kadjy ne me aben pydji 'ÿr. Nhym Jeju arÿm mekôt 'ÿr tẽ. 'ÿr tẽ:n kam arÿm 'ÿr bõx.

¹⁴Ne kam Metĩndjwÿnh nhõ kikretimã wadjã. Nhym me kumex. Me kute pi'õk kaprĩ pãnh memã mry nhõr djwÿnh kumex. Mry bàri, mrykĩ'ãtomti, tut nhõr djwÿnh kumex. Nhym me kute me õ pi'õk kaprĩ pãnh memã kikreti nhõ pi'õk kaprĩja nhõr kadjy me kumex. Nhym arÿm me omũ.

¹⁵Ne kam me kadjy arÿm djudjêdjêo me kaprêprêk djã nhipêx ne arÿm me aêro tẽn bõm me kurẽ. Nãm me kunĩmẽ me õ mrykĩ'ãtomtimẽ me õ mry bàri jano. Nãm me kute me õ pi'õk kaprĩ pãnh memã kikreti nhõ pi'õk kaprĩ nhõr djwÿnhjabê pi'õk kaprĩ ngràn mebê pĩponh ikjêo rênho tẽ.

¹⁶Ne tut nhõr djwÿnhmã kum, —Mũm me mÿjjao akato. Djãm Ibãm nhõ kikreo bikênh got ga me kikre kreo àpnu? Kwãrĩk wãnh Ibãm nhõ kikrekam mÿjja pãnh abenmã pi'õk kaprĩ nhõr kêt, ane.

¹⁷Nhym kôt ba djwÿnh omũn arÿm pi'õkkam Metĩndjwÿnh kabên ma. Amrêbê: Kra kute Bãmmã kum, "Dja ba anhõ kikre'ã ino tÿx nhym me arÿm ibĩ", anhÿr ja ne ar arÿm kuma.

¹⁸Nhym kam mebê idjaer rũnh Jejumã kum, —Goja on mÿjja pumũnh kêt'õ nhipêx bar omũ. Ne kam arÿm abênjadjwÿr rax ma. Aje mÿj me'õ kabênkôt kikretikam me anoro abaja ma, ane.

¹⁹Nhym memã kum, —Ã. Dja ba ã me amã mÿjja pumũnh kêt'õ nhipêx. Dja me Metĩndjwÿnh nhõ kikretija ngrã ba kam akubyn ipêx. Ije ipêxo idjãm'ã gêdja akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx ba arÿm ipêx pa, ane.

²⁰Nhym me kum, —Tô nhÿnh? Djãm kikre ja nhipêx'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx got? Kati. Be, me kute kikreti ja nhipêxo ku'ê'ã amex krãptĩ:bê 46 apêx nhym me arÿm ipêx pa, ane.

²¹Be, djãm Metĩndjwÿnh nhõ kikreti wã'ã ne memã kabên jarê? Kati. Aminhĩ'ã ne Metĩndjwÿnh nhõ kikreti jakren memã arê. Be, Jeju nhĩ kute mrãmri ne Metĩndjwÿnh nhõ kikre pyræk. Dja ty nhym me adjà.

²²Nhym kam arÿm akubyn tĩn. Nhym kôt ba djwÿnh akubyn tĩnkôt omũn akubyn amijo tẽn arÿm Jeju kabên ja ma. Kute aminhĩ'ã kikreti jakreja man amim, —Be, mrãmri ne Metĩndjwÿnh amrêbê: pi'ôkkam Jeju kôn timer kabên dji. Mrãmri ne Jeju kabênkumrêx, ane. Dja kôt ba djwÿnh ar kikreti'ã kabên man ã amim ane.

²³Me krãptĩ kute aben pydji djà nhõ akatikam ne Jeju Djeruxarêkam ar ba. Me kute aben kajmã'ã Metĩndjwÿnh me bê idjaer kukãmãre nhirôbê mrãnhja mar kadjy ne me aben pydji. Nhym Jeju mekam ar ban arÿm mÿjja pumũnh kêt kwÿ nhipê:x. Nãm me punu krãptĩ:o mex nhym me arÿm omũ. Me krãptĩ ne me omũn arÿm amim, —Be, mrãmri ne Jejubê Metĩndjwÿnh Krakumrêx. Mrãmri kubê me banhõ Bẽnjadjwÿrbê kumkatibê Kritukumrêx, ane.

²⁴Nhym Jeju arÿm me kabên man amim, —Be, djãm mrãmri me krãptĩja kute tu amim imarkumrêx got, ba on meo iba? Kati. Me krãptĩ kabên kajgo, ane. Be, djãm Jeju kute me mar kêt got? Nãm kute me kunĩ mar.

²⁵Djãm kute me'ômã, “Mÿj ne me kuma”? anhÿr prãm got? Kati. Kute prĩne me ôkre kadjwÿnhbê me kabên mar. Kute me kwÿ kabên kajgo mar.

Djuão rax 3

Nikodemumã umar djà ny'ã ujarênh.

¹Be, me'õ, idjibê Nikodemu. Kubê pardjêu'õ. Me rũnhmê ro'ã ne mebê idjaer kunĩmã nhÿ.

²Akamãtkam ne Jeju'ÿr tẽn 'ÿr bôx ne kum, —Ujarênh djwÿnh, mrãmri ne Metĩndjwÿnh ajano. Aje memã kukràdjã'ã adjujarênh kadjy ajano ga bôx. Arÿm ba me ije amar. Ga ne ga aje mÿjja pumũnh kêt kwÿ nhipê:x, me punu

krãptĩ:o mex. Kam ne ba me arÿm kôt ije amar. Djãm me'õ kajgo kute ã meo anhÿrmã got? Kati. Be, Metĩndjwÿnh amẽ amijo kajkep. Kam ne ga ã meo ane. Nãm ã Nikodemu Jejumã ane.

³Nhym kum, —Ë, djãm aje Metĩndjwÿnh rax ne kute meo bajamã akator ne aje marmã ne ga tẽ? Be, ga ne ga te aje kum akatormã. Adjumar djã nykambit. Adjumar djã ny kute me prĩre bixadjwÿr nykam umar djã ny pyrãk. Kambit dja ga kum akaton ama. Mrãmri ne ba amã ja jarẽnhkumrẽx, ane.

⁴Nhym kum, —Je, mÿj dja ba idjumar djã ny kadjy on? Djãm arÿm ijabatãnhkam ije inã tikkremã idjãr ne ajte ikator got ba idjumar djã nymã? ane.

⁵Nhym kum, —Djãm ja ne ba amã arẽ? Kati. Dja me amim Metĩndjwÿnh kabẽn ma. Metĩndjwÿnh kabẽn ne kute ngô pyrãk. Dja me amim kabẽn ma nhym Karõ arÿm memã amak bô nhym me arÿm umar djã ny kute me prĩre bixadjwÿr nykam umar djã ny pyrãk. Nhym kam Metĩndjwÿnh arÿm amim me utãn ar meo ba. Mrãmri ne ba amã ja jarẽnhkumrẽx.

⁶Djãm me my kute memã kra jadjwÿr nhym me bixadjwÿrkam Metĩndjwÿnh kôt umar? Kati. Me kôt umar kêtumrẽx. Nhym be, Metĩndjwÿnh Karõ kute meo ny kôt ne me mrãmri umar djã nykumrẽx ne arÿm kôt umar.

⁷Ba amã, “Dja ga adjumar djã ny kute mrãmri ne me prĩre bixadjwÿr nykam umar djã ny pyrãk”, ane. Ije amã anhÿrkam kwãrĩk wãnh te aje marmã ikam ano tyk ne anhÿr kêt.

⁸Be, ga, kôkreja pumũ. Djãm ga aje àbêrja kraxkôt omũnh ne nhĩãm prôtãkôt aje omũnh? Kati. Metĩndjwÿnh Karõdjwÿ djãm aje omũnh? Kati. Kute memã umar djã ny jangjêhdjwÿ djãm aje kôt omũnh? Kati. Aje kôt omũnh ne mar kêtumrẽx, ane.

⁹Nhym Nikodemu kum, —Kon. Bir, mÿj dja kute memã umar djã ny jangjênh on? ane.

¹⁰Nhym kum, —Be, ga ne ga mebê idjaerkam me kukràdjà'ã adjujarênh djwÿnh ne ren aje ikabên mar. Nhym be, kati. Aje imar kêt, ane.

¹¹Mrãmri amrêbê ar ije mÿjja mar ne omũnhkumrêx. Ne kam arÿm me amã arê ga me kam aje amim ar imar kêt rã'ã.

¹²Pykakam me kukràdjà kôt ba arÿm amã ikabên jarê ga aje amim imar kêt. Ne ba ren kàjkwakam ikukràdjà kôt amã ikabên jarê. Djãm kam ga ren tu amim imarkumrêx? Kati. Ga ren kamdjwÿ aje amim imar kêtumrêx.

¹³Be, nhÿnh ne me'õ kute kàjkwakam kukràdjà marmã 'ÿr wabin 'ÿr bôx? Ne kuman akubyn ruwn arÿm memã arê. Kati. Pykakam me'õ kute kadjy àbir kêtumrêx. Ba ije amijo inhĩbit ne ba arÿm kàjkwa kurũm ruw. Ba ne ba kam inhÿr tũm. Ne kam arÿm me amã arê.

¹⁴Be, me bakukãmãre Mòjdjê kapôt kukritkam kryto kangã karõ nhipex. Ipep ne pĩã kunhôn arÿm kàjmã kudja. Kudja nhym kangã karõ kÿjrũm pĩã wajêt. Badjwÿ, ije amijo inhĩdjwÿ, dja me pĩã inhô ba arÿm kÿjrũm ã ijêto ane.

¹⁵Mÿj kadjy dja ba kÿjrũm wajêt? Bir, dja me kwÿ ã pÿnhkôt tu amim imarkumrêx ne arÿm Metĩndjwÿnh kôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Ja kadjy dja ba kÿjrũm wajêt. Nãm ã Jeju Nikodemumã ane.

¹⁶Metĩndjwÿnh ne kum pykakam me kunĩ jabê:. Mÿj ne kum me abê on? Bir, nãm me kadjy Kra djwÿnh jano. Kra pydji jano nhym arÿm pykamã bôx ne me kadjy ty. Mÿj kadjy ne ty? Bir, dja me kwÿ ã pÿnhkôt tu amim Kra markumrêx nhym arÿm me utà. Dja me biknor tokry djakam me biknorbê me utà nhym kam me Metĩndjwÿnhkôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Ja kadjy ne ty. Nãm ã Metĩndjwÿnh kum me kunĩ jabêo ane.

¹⁷Mÿj kadjy ne Metĩndjwÿnh pykamã Kra jano? Djãm kute memã axwe pãnh jarênh nhym me me biknor tokry djakam biknor kadjy? Kati. Kute kubê me kunĩ pytàrmã ne ano.

¹⁸Be, me kute arÿm tu amim Kra markumrêxja Metĩndjwÿnh kute memã axwe pãnh jarênh kêtumrêx nhym me biknor kadjy kêtumrêx. Nhym be,

me kute amim mar prãm kêtjamã ne arým kute memã axwe pãnh jarënhkumrëx. Arým kute me'ã amim, —Tãmwã dja axwe pãnh me biknor tokry djàkam akuno, anhÿrkumrëx. Mÿkam? Bir, Metĩndjwÿnh Kra djwÿnh me kute amim mar prãm kêtgam dja me arým akuno.

¹⁹Mÿj ne Metĩndjwÿnh amim arën kam arým memã me biknor tokry djàkam biknor jarë? Bir, nãm amim, —Ba arým pykakam memã Jeju jano nhym bôx. Jeju ne kute memã pry kurwÿ djà pyræk. Jejukôt me katàt amijo ban tĩnkumrëx. Nã bãm memã ano nhym me kum kĩnh kêt. Ga, akamàt kô tykkam me kute mÿjja pumũnh kêt ne ba punuja pumũ. Me jadjwÿ ne me kum arĩk ar baja kĩnh. Mÿkam? Bir, me axwe'ã maje kum katàt amijo ba kĩnh kêt. Nãm ã me'ã amim ane.

²⁰Ga, me kunĩ arĩk ar baja kum Jeju kurê ja pumũ. Jeju kute memã pry kurwÿ djà pyræk me kum kurê. Djãm me kute amim Jeju mar ne kôt kute amijo ba prãm? Kati. Ren me amim Jeju ma nhym ren arým memã apÿnh axwe jarë. Axwe pãnh kute memã bën tÿx pymaje ne me kute amim mar prãm kêt.

²¹Nhym be, me katàt kute amijo baja ne me kute Jeju kôt amijo ba prãm. Jeju kute memã pry kurwÿ djà pyræk ja ne me kute kôt amijo ba prãm. Mÿj kadjy? Bir, dja me kôt ar amijo ba nhym me arým omũ. Kôt me ukaprĩja pumũ. Metĩndjwÿnh djukaprĩ kôt me ukaprĩ dja memã amirĩtkumrëx nhym me arým omũ. Ja kadjy ne me kute Jeju kôt amijo ba prãm.

Djuão Jeju'ã ujarënh.

²²Jeju Nikodemumã kabën pan kam kôt ba djwÿnhmẽ arým ar tẽ. Tẽ:n kam arým pykabê Djudêjakam bôx. Bôx ne arek ar kam ba. Metĩndjwÿnhmã ngômã me angjêho ba.

²³Nhym Djuãodjwÿ amũ ngômã me angjêho ba. Amũ krĩraxbê Xarĩ kuri pykabê Inõkam ne ngômã me angjêho ba. Kam ngô kumexkam ne meo ba. Nhym me 'ÿr bôxo ku'ê nhym ngômã me angjêho ku'ê.

²⁴Me kute Djuãobê ijê kêttri ne meo ku'ê.

²⁵Nhym kam Djuãokôt ba djwÿnhmẽ mebê idjaermẽ ar arÿm aktã kabẽno aben japanho dja. Nãm ar abenmã kum, —Mÿj godja me ngô me on nhym Metĩndjwÿnh memã mex jarẽ? anen

²⁶arÿm Djuão'ÿr tẽn 'ÿr bôx ne Jeju'ã kum, —Ë, ujarẽnh djwÿnh, aje ngôbê Djodão nhjukri me'ômẽ ro'ã aban aje 'ã adjujarẽnh ar aba. Be, adjwÿnhdjwÿ arÿm ngômã me angjêho ba nhym me kunĩ arÿm mũm abê tẽn 'ã kume:x, ane.

²⁷Nhym Djuão memã kum, —Kwãrĩk wãnh rã'ã. Metĩndjwÿnh kute me'a kum karôja ne me arÿm mũm 'ÿr bôx.

²⁸Ba arÿm me amã amijarẽ ga me ikabẽn ma. Ba me amã, “Djãm ibê me banhõ Bẽnjadjwÿrbê kumkati got? Djãm ibê Kritu got? Kati. Kukãm ne Metĩndjwÿnh ijano ba tẽ”, ane. Ba arÿm me amã ja jarẽ ga me arÿm ama.

²⁹Djãm me wã ne inhõ me? Kati. Me wã ne Jeju nhõ me. Ga, me mjênbit kute prõo baja pumũ. Jeju kute prõo ba mãn pràbê me wão ba. Jejubit ne me wão aminhõn meo ba. Ba ne inhõ me kêt. Be, ba ne ba amybÿm kam ikĩnhkumrẽx. Ga, me mjên prõ'ÿr baja pumũ. Nhym amybÿm mjên nhõbikwa kajgo arÿm mjên kabẽn ma. Kabẽn man kam arÿm kĩnhkumrẽx ne. Jeju'ã me krãptĩkam ne ba arÿm ã ikĩho ane.

³⁰Mrãmri dja raxo amũ ijakrenho tẽ. Nãm ã Djuão memã ane.

³¹Kàjkwa kurũm rwÿkja ne raxo kute me kunĩ jakrenh. Nhym be, pykabê me bixadjwÿrja ne me pykabê ar ba. Pykabê ar ban pykabê mÿjjabit jarẽ. Nhym be, kàjkwa kurũm rwÿkja raxo kute me kunĩ jakrenh.

³²Kute kàjkwakam mÿjja pumũnh ne mar ne memã 'ã amijarẽho ba. Nhym me krãptĩ: kute amim kabẽn mar kêt.

³³Nhym be, me kwÿ kute amim, —Mrãmri ne Jeju kabẽn katàtkumrẽx, anhÿrkam djãm Jejubit ne me amim kuma? Kati. Kàjkwakam Metĩndjwÿnhdjwÿ ne me amim kuma. Nãm me amim, —Mrãmri ne Metĩndjwÿnh kabẽn katàtkumrẽx, ane.

³⁴Metĩndjwỳnh kute anorkam ne Kra arỳm Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnho ba. Kute kubê Karõ nê kêtikumrêx nhym kute 'amỳnh tỳx ne o ba.

³⁵Kàjkwakam Bãm kum Kra jabê. Ne kam arỳm Kramã õ mỳjja'ã kum karõn kam kum kunĩ kanga nhym ar o ba.

³⁶Kra Bãm nhõ mỳjja kunĩo ba nhym kam me kute tu amim Kra markumrêxja arỳm Metĩndjwỳnhkõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Nhym be, me kute amim Kra mar kêtja dja me tĩnkumrêx'ỳr bõx kêtikumrêx. Metĩndjwỳnh dja mekam ngryk rã'ã ne.

Djuão rax 4

Xamarijkam me'õ nire ja'ã ujarẽn.

¹⁻³Nhym kam Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju arỳm pykabê Djudêja kurũm tẽ. Mỳkam ne tẽ? Bir, arỳm kute õ me jao Djuão jakrenhkam. Jeju amikõt me kamẽn ngõmã me angij nhym me arỳm kume:x. Nhym mebê pardjêu arỳm me kumex jarẽn ma. Nhym kam arỳm amim, —Be, me arỳm kute ijã me kumex jarẽn mar. Ba on, ane. Ne kam arỳm mebê tẽ. Djãm Jeju ta ne ngõmã me angjẽnho ba? Kati. Kõt ba djwỳnh ne ar ngõmã me angjẽnho ba. Nãm Jeju Djudêja kurũm tẽn kam ajte pykabê Garrêja'ỳr tẽmmã.

⁴Ne kam arỳm tu Garrêja'ỳr pykabê Xamarijkõt tẽm prãm.

⁵Nãm Xamarijkõt tẽ:n kam arỳm krĩrax'õ'ỳr bõx. Idjibê ne Xika. Kuri ne Jõdje nhõ pyka. Amrêbê: me bakukãmãre Djako kra Jõdjemã pyka kwỳ tan kum kungã.

⁶Õ pykakam ne Djako nhõ ngõmkwati. Nãm Jeju krĩrax'ỳr bõx ne arỳm pykakõt tẽm kurêje katy. Ne kam tẽn arỳm ngõmkwati jak'ã nhỹ. Arỳm kàjkwa nhipõkri myt nhỹrkam ne 'ã nhỹ.

⁷Nhỹ: nhym nĩnh Xamarijkam me'õ nire arỳm 'ỳr tẽ. Kute kam ngõ kwỳ jadjarmã ne 'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Nhym kam kum, “Ba ikõ”, ane.

⁸Be, arỳm kõt ba djwỳnh mã krĩraxmã mõrkam. Kute ar õ kwỳ krẽn djà byrmã ne ar tẽ.

⁹Nām kum, “Ba ikō”, ane. Nhym kum, —E 'ō. Mỳkam ne ga me ajōbê idjaerkam ngô'ã ijuw? Ba ibê pykabê Xamarijkam me'ō nire ne ga ngô'ã ijuw, ane. Be, mebê idjaer ne me kum mebê Xamarij kīnh kêt.

¹⁰Nām nireja ã kum ane nhym Jeju kum, —Ga aje Metīndjwỳnh kute meo kīnh djà mar kêt ne ba ije ngô'ã ajwỳr djwỳnh aje imar kêt. Ne ga ren iman ren ba ngô'ã ijuw ba ren amã me tīnkumrēx kadjy ngô ren amã kungã, ane.

¹¹Nhym kum, —Ô kum bēnjadjwỳr, anhō ngôo àbir djà kêt nhym ngômkwati kre ry:. Nhỳnh ne me tīnkumrēx kadjy anhō ngôja?

¹²Me banhingêt kukāmāre Djako kukwakam ne ngômkwatija. Ta ne kute kam o kōmo ku'ê nhym kramē ò mrymē kute kam o kōmo ku'ê. Djām araxo aje me banhingêt Djako jakrenh? ane.

¹³Nhym kum, —Gêdja me ngô kajgo jao ikōn akubyn kum kôr.

¹⁴Nhym be, ba ije amã ngô jarēnhja gêdja me kwỳ ĩ pỳnhkôt o ikōn akubyn kum kôr kêtumrēx. Ije amã ngô jarēnh ja gêdja me o ikō nhym mã mekam apôx kute mrāmri ne ngômkwatikam ngô mã apôx pyrāk. Nhym kam me arỳm Metīndjwỳnhkôt tīn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne, ane.

¹⁵Nhym kam kum, —Bēnjadjwỳr goja amrē imã aje ngô jarēnhwã ngã ba o ikōn goja imã kôr kêt ne amrē ngôo imrānh kêt, ane. Djām ngôkumrēx'ã ne kute kum me tīnkumrēx kadjy ngô 'ã ajarē? Kati. Metīndjwỳnh Karō'ã ne ngô jakren kum 'ã ajarē. Nām ã nire ngô'ã Jeju 'wỳro ane.

¹⁶Nhym kum, —Tēn amjēnmã arē gē amrē tē, ane.

¹⁷Nhym kum, “Imjên kêt”, ane. Nhym kum, —Nà. Mrāmri amjēnkumrēx kêt.

¹⁸Amrēbê ne aben totokmã amjên amānhkrut ne amānhkrut ne ikjêkêt ga kanga. Ne kam ajbir awỳr bao ku'êja ne kubê amjên kêt. 'Ă ne aje mrāmri imã, “Imjên kêt”, anhỳrja.

¹⁹Nhym kum, —Bēnjadjwỳr, ga abê Metīndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh'ō ba arỳm ama.

²⁰Krãnh wã'ã ne me ikukãmãre kute Metĩndjwỳnhmã rax jarēnh djà. Nhyṃ me abê idjaer ne ga me atemã ne aje memã kum, —Krĩraxbê Djeruxarēkambit ne me kute Metĩndjwỳnhmã amijarēnh djà, anhỹro aba, ane.

²¹Nhyṃ Jeju kum, —Djãm me aje krãnh wã'ã me Bãm djwỳnhmã rax jarēnh rã'ãmã? Nàr djãm me aje Djeruxarēkam kum amijarēnh rã'ãmã? Kati. Gêdja ga me ĩ kam kum amijarēnh kêt. Kam kum amijarēnh kêt'ã ne amrê akati mōr rã'ã. Mrãmri ne ba ije amã arēnhkumrēx. Dja ga tu amim ikabēnja markumrēx.

²²Me abê pykabê Xamarijkam me kra ne ga me aje we apytàr djwỳnhja, aje kum rax jarēnhja aje mar kêt. Nhyṃ be, me ibê idjaerkam ne ba me ije Metĩndjwỳnhmã amijarēnhja arỳm ije mar. Ije me utàr djwỳnhkumrēx mar. Me ibê idjaerkam ne me utàr djwỳnh kato. Kam ne ba me ije mar.

²³Me kute markumrēx dja me ĩ me Bãm djwỳnhmã rax jarēnhkumrēx ne 'êx kêtumrēx. Me kadjwỳnhbê Metĩndjwỳnh Karō kôt dja me mrãmri amijo ngriren raxmã katorkumrēx ne kum rax jarēnhkumrēx. 'Ã akati amrê mōr rã'ãn arỳm bōx 'ỳr. Me Bãm djwỳnh kum me ja kĩnh.

²⁴Djãm kàjkwakam Metĩndjwỳnh kute me bapyràk? Djãm ĩmē 'imē kute me bapyràk? Kati. Karōbit. Nhyṃ me kute omũnh kêtumrēx. Me kute omũnh kêtumrēx dja me tu amikadjwỳnhbê karō kôt mrãmri amijo ngriren raxmã katorkumrēx. Kum katorkumrēx ne kum rax jarēnhkumrēx. Nãm Jeju ã me'ō niremã ane.

²⁵Jejubê ne Bēnjadjwỳrbê kumkatibê Kritu nhyṃ kute mar kêt. Kritu nhidji 'ōdjwỳbê ne Mexij. Me'ō nire kute mar kêt ne kum, —Tukwa, gêdja Mexij bōx ne me imã mỳjja kunĩ jarē ba me kuma. Ja ne ba arỳm ije mar, ane.

²⁶Nhyṃ kum, —E kum, ba ne ba arỳm amã ikabēno nhỹ. Ibê ne Mexij, ane.

²⁷Nãm nirejamã ja jarēho nhỹ nhyṃ kôt ba djwỳnh arỳm 'ỳr bōx ne ar omũ. Jeju kute kum kabēno ỳrkôt arỳm ar omũ. Ne te kute ar marmã arkam no

tyn dja. Ne bit kute nija'ã kukjêr ne kute kum, —Mÿj ne ga kum arêno nhÿ? Mÿkam ne ga kum akabêno nhÿ? anhÿrmã ne arkum uman arek ku'ê.

28Nãm kôt ba djwÿnh Jeju'ÿr bôx nhym nire arÿm ò ngyo ngônhmã iren mã: krÿraxbê Xikamã tên wadjà. Ne kam memã kum,

29—Ô kum onÿj me'õ. Ije amijo ibaja kunÿkôt ipumÿn imã arê. Bãrãm mrãmri kubê me banhõ Bênjadjwÿrbê kumkatibê Kritukumrêx. Gwaj 'ÿr gar omÿ, ane.

30Nhym me arÿm krÿrax kurÿm katon 'ÿr tên arÿm 'ÿr bôx.

31Me 'ÿr bôx kêtri ne kôt ba djwÿnh arÿm kum, —Ujarênh djwÿnh, gop anhõ kwÿ krê, ane.

32Nhym arkum, —Be, atemã inhõ kwÿ krên djàja ar aje mar kêt, ane. Be, djãm mrãmri ò kwÿ krên'ã ne arkum ane? Kati. Nãm Metÿndjwÿnhmã àpênho ò kwÿ krên djà. Metÿndjwÿnhmã àpênh ar ba'ã ne arkum ane.

33Nãm arkum ane nhym ar arÿm abenmã kum, —Djã ne me'õ arÿm kum mÿjja'õ ngã nhym kukrê? ane.

34Nhym arkum, —Be, kàjkwakam Metÿndjwÿnh kute amrê pykamã ijanor arÿm ijã amim karõ. Kute idjàpênh djà'ã amim karõ kôt dja ba amijo iban arÿm inomã kumê. Be, idjàpênh jakam ikÿnho inhõ kwÿ krênkam ikÿnh jakrenh mex ne. 'Ã ne ba ije ar amã, “Atemã inhõ kwÿ krên djà”, anhÿrja. Nãm ã Jeju arkum ane.

35Ne kam ajte arkum, —Kwãrÿk wãnh gar amim, “Dja bàygogo'ã mytyrwÿ amãnhkrut ne amãnhkrut apêx bar kam êo mō”, anhÿr kêt. Be, ba ne ba ar amã, “Ar kàjmã akrãn me kute ikabên mar prãmja pumÿ. Me krãptÿ kute bàygogo pyræk wã pumÿ. Dja gar memã ijã ajarê nhym me arÿm tu amim imarkumrêx. Ja kadjy ne me mexkumrêx. Me mexkumrêx kute mrãmri ne bàygogo prÿ ngràn akakam ê kadjy mexja pyræk.

36Dja gar on jakam memã arê nhym me amim ima ba arÿm ar amã o pãnh. Nhym kam me ikôt tÿn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Ba ar amã o pãnh gar arÿm akÿnh rã'ã: rã'ã ne. Djãm ar gajbit dja gar akÿnh? Kati. Me kute amrêbê memã

arēnhdjwỳ dja me ar aro'ã kīnh. Ga, me kumrēx kute bāygogo kre nhym ate me ja kute tūmrām bāygogo djēja pumũ. Me kute ê parkam me ro'ã kīnhkumrēx. Inhõ àpēnh tūmmě dja gar aro'ã akīnhkumrēx.

³⁷Be, me memã kum, 'Gêdja me'õ 'y kre nhym me'õ arỳm ê', anhỹro ba. Be, ikabēnja kōnh ne me kabēn ja dji.

³⁸Ar aje o atom ne êmã ne ba 'ỳr ar ajano. Amrēbê ne gar bāyogokam adjàpēnh kêt. Me'õ kumrēx ne arỳm kam apēn kam 'y krebite ba. Gar inhõ me àpēnh tūm kôt ajbir adjàpēnh 'amỳ", ane. Ar kute memã 'ã ujarēnhmã nhym me kute tu amim markumrēxmã ne Jeju ã kôt ba djwỳnhmã ane.

³⁹Nãm me'õ nire krīraxbê Xikakam Xamarij kramã kum, —Nãm prīne ije amijo iba kunīkôt imã arēnh mex, anhỹro tẽ. Nhym me krãptĩ kuman arỳm tu amim Jeju markumrēx.

⁴⁰Ne kam Jeju'ỳr tẽn 'ỳr bōx ne kum, —Gop arek me iro'ã ar aba, ane. Nhym arỳm arek mekam ar ba. Ar ba nhym arỳm 'ã akati amãnhkrut apêx.

⁴¹Nhym kam me kute Jeju ta kabēn markam ne krãptĩ tu amim markumrēx.

⁴²Ne kam nijamã kum, —Jakam bar tu amim Jeju markumrēx. Djã ne bar akabēnbit man amim tu markumrēx? Kati. Arỳm ne bar Jeju ta kabēn kôt amim kuman amim, "Be, mrãmri ne Jejubê Bēnjadjwỳrbê kumkatibê Kritukumrēx. Mrãmri kubê pykakam me axwe kunĩ pytār djwỳnhkumrēx." Nã bãm ar ã amim ane. Nãm me ã nire jamã ane.

Kute me'õ bēnjadjwỳr krao mex.

⁴³Be, Jeju'ã akati amãnhkrut apêx nhym arỳm amũ ajte tẽ. Tẽn arỳm abatành djà, ò pykabê Garrêjakam bōx.

⁴⁴Jeju ta ne amrēbê memã kum, —Djãm Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh'õ ne abatành djàkam bōx nhym me kum rax jarēnh got? Kati. Nãm me aprỳ, ane.

⁴⁵Jeju abatành djàbê Garrêja jakam bōx. Nhym kam me kum kabēn mex jarẽ. Me kute amrēbê amũ Djeruxarēkam Jeju pumũnhkam ne me kum kabēn mex jarẽ. Me krãptĩ kute amikukràdjà tūm mar kadjy aben pydji djà

nhõ akatikam ne me Djeruxarë'yr tën 'yr bôx. 'Yr bôx ne arým kam mekôt Jeju pumũ. Nhy mÿjja pumũnh kêt krãptĩ nhipêx nhy me arým omũ. Omũn kam akubyn Garrêjakam bôx. Nhy Jejudjwÿ kam bôx ne me'yr bôx. Nhy me kam kum kabën mex jarë.

⁴⁶Jeju Garrêjakam bôx ne ajte krĩraxbê Kanakam bôx. Kam ne amrêbê kute ngô kajgoo uba kangô nhipêx. Jeju bôx nhy onĩ Kapanakam me'õ bënjadjwÿ kra arým kanê.

⁴⁷Nhy me arým bënjadjwÿrmã arën kum, —Onĩ, Jeju arým Djudêja kurũm katon Garrêjakam bôx, ane. Nhy kuman arým Kana'yr tën kam Jeju'yr bôx. 'Yr bôx ne kum, —Ë, gu 'yr ga imã ikrao mex gê kanê kum ire, ane. Nãm mã 'yr kum krà. Arým kra tyk 'yrkam ne mã 'yr kum krà.

⁴⁸Nhy Jeju kum, —Ga me aje amim imar kêtumrêx. Ije mÿjja pumũnh kêt nhipêx ga me aje omũnhkambit ne amim ima. Mÿkam? ane.

⁴⁹Nhy bënjadjwÿr Jejumã kum, —Bënjadjwÿr, amibêx, tyk kêtri gu 'yr tẽ, ane.

⁵⁰Nhy kum, —Aj mã. Arým ne akra tĩn ne, ane. Nhy arým tu amim kabën markumrêx ne arým 'yr tẽ. Amim kamnhĩxo tẽ.

⁵¹Tẽ: nhy kam arým 'ã akamãt. Nhy akati nhy ajte tẽ: nhy õ àpênh ar arým kutã tën kajpa. Ne kum, “Arým ne akra tĩn ne”, ane.

⁵²Nhy arkum, —Nhÿnh ne myt nhÿ nhy mexmo krax ne? ane. Nhy kum, —Amũja'ã myt akêxkam ne arým kanê kum ire, ane.

⁵³Nhy amim, —Be, Jeju kute imã, “Arým ne akra tĩn”, anhÿr majmã ne arým kanê kum ire, ane. Ne arým tu amim Jeju markumrêx. Õ kikrekam ar kunĩdjwÿ tu amim markumrêx.

⁵⁴Jeju Djudêja kurũm tën Garrêjakam bôxkam ne ajte mÿjja pumũnh kêt ja nhipêx. Me kute raxmã kator kadjy ne arým bënjadjwÿr krao mex.

Djuão rax 5

Ngô mÿrri me'õ punu nõr.

¹Jeju bēnjadjwỳr krao mex. Nhyr kam onj krĩraxbē Djeruxarēkam arỳm mebē idjaer kute aben pydji djà nhõ akati 'ỳr. Nhyr Jeju arỳm 'ỳr tē. 'Ỳr tēn kam arỳm 'ỳr bõx.

²Be, Djeruxarēkam ne ngô'õ nõ. Me kute krĩraxmã mrykĩ'ãtomtio ngjêx djà kuri ne ngô'õ nõ. Mebē idjaer kabēnkam ne me ngômã Bexeda jarē. Ngõ bu'ã ne kikre kre kēnh amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt.

³Kikrekam ne me punu krãptĩ ikwã. Me no rãmē me mrãnh punumē me akrymē ikwã. Ngõ kute amingrēk ne me kam amako ikwã.

⁴Mỳjkôt ne ngõ amingrēk? Bir, Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh ne ngô'ỳr ban me aērbē ngômã wangij, ngômã ngjêx pỳnh. Nhyr arỳm kôt ngõ amingrēk ne. Amingrēk nhyr me'õ punu kumrēx kute memã wan noxja ne arỳm mex ne. Pydjibit mex.

⁵Be, Jeju Djeruxarē'ỳr bõx ne ngõ ja'ỳr bõx. Nhyr me'õja me punu kôt nõ. Punu'ã ne amex krãptĩ:bē 38 apêx.

⁶Nhyr arỳm omũn amim, —Be, amrēbē ne me'õwã punu, ane. Ne kam kum, “Djãm amã amex prãm”? ane.

⁷Nhyr punuja kum, —Be, ngõ kute amingrēkkam djãm inhõbikwa'õ got ijo tēn ngômã imē ba on imex ne? Kati. Nã bãm te ngô'ỳr amibêx ne nhyr arỳm me'õ imã wan nox ne. Ba kam imex prãm kêt ne, ane.

⁸Nhyr kum, —Be, kàjmã djan anhikwã djà krãn amỳn o tē, ane.

⁹Nhyr arỳm kabēnmē ro'ã mex ne ikwã djà krãn kumỳn o tē. Pi'òk ràràrkam, me tyk djà kêt djà nhõ akatikam ne mex ne.

¹⁰Nhyr mebē idjaer rũnh omũn kum kabēn ne kum, —E kum pi'òk ràràr ne ja. Djãm aje kam kukràdjà mar kêt ne ate anhikwã djà mỳn o tē? ane.

¹¹Nhyr aminēje memã kum, —Me'õ kute ijo mex ne imã, “Anhikwã djà krãn amỳn o tē”, anhỳr kôt ne ba arỳm inhikwã djà mỳn o tē, ane.

¹²Nhyr me kum, —Mỳj me'õ ne amã, “Anhikwã djà krãn amỳn o tē”, ane ga kam o tē? ane.

¹³Nhym, “Kon, ije mar kêt”, ane. Be, ar bu'ã ne me krãptĩ: ajkarê. Nhym Jeju arÿm me katikôt mã tẽ nhym arÿm omũnh kêt ne.

¹⁴Nhym kam Jeju Metĩndjwÿnh nhõ kikretikam kum katon kum, —Ë, arÿm amexkam on ajaxwe krãta. Dja ga ajte ajaxwe nhym mÿjja'õ ajte ajo ajkẽ. Mÿjja punu kute apunu tũm jakrenh mex dja ajte ajo ajkẽ, ane.

¹⁵Nhym arÿm mebê idjaer rũnh'ÿr tẽn memã arẽn memã kum, —Be, Jeju ne ijo mex, ane.

Kute me rũnhmã amikôt amijarẽnh.

Dju r 10.30

¹⁶Jeju kute pi'òk ràràrkam meo mexo bakam ne mebê idjaer rũnh kum kurêo ba. Ne kam arÿm abenmã kum, “Gwaj on kubĩ”, anhÿro ba.

¹⁷Nhym Jeju arÿm memã kum, —Be, Ibãm ne pi'òk ràràrkam àpẽn ar ba. Ba kudjwa kam idjàpẽn ar iba, ane.

¹⁸Nhym me arÿm abenmã kum, —Be, Jeju gwaj bapãnh pi'òk ràràrkam àpẽn ba. Djãm jabit? Kati. Tãmwã ta ne amijo 'êx ne Metĩndjwÿnho bãm ne raxo amiptàro ba, ane. Me abenmã anen arÿm we Metĩndjwÿnho ngryk ne kute Jeju bĩnmã kangrõnh tÿx ne.

¹⁹Nhym kam Jeju amipãnh memã kum, —E kum, mrãmri ne ba ibê Metĩndjwÿnh Krakumrẽx. Djãm ba ipydji ne ba idjàpẽn got? Kati. Ibãmmẽ ne bar idjàpẽn'ã ajkrut. Ne ba ren ipydjin ren ije meo mex kêt. Ibãm djàpẽn ne ba omũn arÿm àpẽn o idjàpẽn. Ibãm djàpẽn kunĩkôt ne ba kudjwa ã idjàpẽnho ane.

²⁰Be, mÿkam? Bir, Ibãm kum ijabêkam. Ne kam arÿm imã amidjàpẽn kunĩ jakre ba kôt ipêx. Dja ã imã mÿjja pumũnh kêt ra:x kwÿ jakre ba arÿm ipêx ne. Dja mÿjja raxo ajbir ije ipêxja jakrenh mex ne. Dja ba ipêx ga me te aje marmã kam ano tyn aku'ê.

²¹Ba Ibãm kôt akubyn me tyko tĩn. Kute Ibãm ta kute akubyn me tyko tĩn pyræk ne ba ã meo ane. Dja ba imã me tyk akubyn o tĩn kĩnh ne arÿm ã meo ane nhym me arÿm akubyn tĩn.

²²Dja ba me axwe kukjan memã ikaton kam memã axwe pãnh jarënhdjwỳ. Ibãm kute me'õmã axwe pãnh jarënh kêt. Ta ne imã, "Ga dja ga me kunĩmã axwe pãnh jarë", ane.

²³Be, mỳj kadjy ne ijã memã axwe pãnh jarënh djwỳnh mẽ? Bir, dja ba memã axwe pãnh jarë nhym me arỳm ijo bënjadjwỳr ra:x ne. Dja me ijo bënjadjwỳr ra:x mrãmri me kute Ibãmo bënjadjwỳr rax pyræk. Ja kadjy ne ijã memã axwe pãnh jarënh djwỳnh mẽ. Be, djãm me kute imã ikajgo jarënhkam kute Ibãmmã rax jarënh got? Kati. Dja me imã irax jarënh kêt ne arỳm Ibãmdjwỳmã rax jarënh kêt. Ta ne ijano ba tẽ.

²⁴Dja me tu amim ikabën markumrëx ne tu amim kute ijanor djwỳnh markumrëx ne arỳm kunĩ Metĩndjwỳnhkôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Dja ba me jamã axwe jarënh kêtumrëx. Amrëbê ne me ja Metĩndjwỳnhbê amakkre kêt kute mrãmri ne me tyk amakkre kêt pyræk. Ne kam arỳm jakam Metĩndjwỳnhkôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Mrãmri ne ba me amã ja jarënhkumrëx.

²⁵Dja me tyk ã ikabën ma. Ibê Metĩndjwỳnh Kraja ikabën ma. Ne kam me kute ikabën mar kunĩ dja me akubyn tĩn. 'Ã akati arỳm me bajo rãm ne ja. Arỳm ije kum o kraxmã. Mrãmri ne ba me amã ja jarënhkumrëx.

²⁶Be, mỳj ne ikam kute ba memã ikabën nhym me akubyn tĩn? Bir Ibãmmẽ ije aben pyræk. Kam ne ba memã ikabën nhym me akubyn tĩn. Ibãm ta ne tĩn ne ta kute mỳjja kunĩmã tĩn jangjêho ba. Ibãm kabën kôt ne ba kudjwa itĩn ne ije mỳjja kunĩmã tĩn jangjêho iba.

²⁷Ne Ibãm kabënkôt dja ba memã axwe pãnh jarënhdjwỳ. Arỳm ije amijo inhĩkam dja ba ã meo ane.

²⁸Be, ije me amã, "Dja me tyk ikabën man akubyn tĩn", anhỹrkam kwãrĩk wãnh te aje marmã ikam ano tyk kêt. Mrãmri dja pyka krākam me tyk kunĩ ikabën man akubyn kato.

²⁹Me mex ne ukaprĩ dja me akubyn tĩn. Dja me Metĩndjwỳnhkõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Nhy m me axwedjwỳ dja me akubyn tĩn. Ije memã axwe pãnh jarẽnh kadjy dja me akubyn tĩn.

³⁰Be, djãm ipydji ne ba ar iba? Kati. Ba ipydji, idjãpênh ne ikabên kêt. Ibãm kabên o ne ba ikabên. Ibãm ne imã me axwe jakre ba kõt me axwemã ikaton kam memã pãnh jarẽ. Djãm ije amidjwỳnhbito kĩnhmã? Kati. Ibãm kute ijanor ne ba ije o kĩnhmã. Kabênkõt ije katàt me axwemã ikatorn kam pãnh jarẽnhkumrẽx.

³¹Be, djãm ipydji ne ba me amã amijarẽ? Kati. Ba ren ipydjin me amã amijarẽ ga me ren mrãmri ijã, “Kati. Kabên kajgo”, ane.

³²Nhy m be, kati. Me'ødjwỳ ne ikukãm ijã me amã ujarẽnhkumrẽx. Katàt me amã ijã ujarẽnhkumrẽx. Ja ne ba arỳm ije mar.

³³Be, me ga ne ga me amrêbê Djuã'o'yr me akwỳ jano. Nhy m me Djuã'o'yr bõx ne kukij. Nhy m arỳm katàt me amã ijã ujarẽnhkumrẽx ga me arỳm ama.

³⁴Be, djãm kute kabêno Ibãm jakrenh got ba me amã Djuã'o jarẽ? Kati. Pykakam me'õ kute kabêno Ibãm jakrenh kêt. Be, mỳj kadjy ne ba me amã Djuã'o jarẽ? Bir, me aje amijã Djuã'o kabên markumrẽx nhy m Metĩndjwỳnh kute me ajaxwebê me apytarmã ne ba me amã arẽ.

³⁵Djuã'o ne kute mrãmri ne ngõnhpõk nhirã pyræk ne ar ba. Nãm me amã kabên mex jarẽho ba. Ga me ren tu amim kabên markumrẽx ne ren amijo aba mex rã'ã. Nhy m be, kati. Djuã'o kute me amã arẽho bakam ga me aje mar 'ikrãn ne akĩnh 'ikrãn ne.

³⁶Be, Ibãmdjwỳ ne kute imã, "Ije amã adjãpênh djã jarẽnhja dja ga inomã amẽ”, anhỳr ne kute prĩne imã 'ã karõ ba arỳm kõt idjãpênh iba. Ba mỳjja pumũnh kêt nhipêxo iba ga me arỳm omũ. Idjãpênh ja kute iraxo amirĩto Djuã'o jakrenh mex. Ga me ren aje idjãpênh pumũnhkam ren arỳm mrãmri iraxmã akatornkumrẽx. Ibãm kute ijanorkõt ne ga me ren imã akatornkumrẽx.

³⁷Ibãm ta kute ijanor ne arỳm ijã ajarẽ. Djãm me aje õkre mar ne ã pumũnh got? Arkati.

³⁸Ga me ren aje amim Ibām kabēn mar prām ne ren tu amim imarkumrēx. Nhym be, kati. Ibām kute ijanor djwỳnh ta ne arỳm mǎ amǎ ijǎ ajarē ga me aje amim kabēn 'amỳnh kêt ne mar prām kêt.

³⁹Goja prīne Metīndjwỳnh kabēn'ǎ pi'òk no'òk pumũ. Me ga ne ga me 'ǎ amim, “Dja ba arēnho iban Metīndjwỳnhkôt itīn ne ar iba rǎ'ǎ: rǎ'ǎ ne”, anhỹro aba. Me aje amim anhỹrkam goja prīne amim omũn ama. Pi'òk tāmcam ne Metīndjwỳnh ba ijǎ ajarē.

⁴⁰Nām te pi'òkkam ijǎ ajarē ga me ikôt abikamēnh kêt. Ga me ren Metīndjwỳnhkôt atīn kadjy ren ikôt ajkamē. Nhym be, kati. Me aje ikôt abikamēnh prām kêtumrēx.

⁴¹Djām me aje imǎ, “Araxkumrēx”, anhỹrmǎ? Djām irax ja ne ba abej? Kati.

⁴²Be, mỳkam? Bir, me amǎ kàjkwakam Metīndjwỳnh jabê kêtcam ije irax ja jabej kêt. Arỳm ije me amar.

⁴³Ibām kukwakam ba tēn me awỳr bôx ga me aje amim imar kêt. Me'õ kâtàm ta dja tēn me awỳr bôx ne ta amiraxo àmra ar ba ga me arỳm tu amim markumrēx.

⁴⁴Be, me ga ne ga me amirax jabej mǎ amim, “Ba gêt ba amibēn gê me imǎ irax jarē”, anhỹro aba. Ne kam aje amim, “Ba Metīndjwỳnhmābit amijarē gê ta ijo rax”, anhỹr kêtumrēx. Aje amim, “Ba gêt irax. Ba gêt irax”, anhỹro abakam aje amim Metīndjwỳnh mar prām kêtumrēx.

⁴⁵Djām ba dja ba Ibāmmǎ me ajaxwe jarē? Kati. Ga me akukāmāre Mōjdjê kanàrràm ar amijo aba. Ta ne arỳm Metīndjwỳnhmǎ me ajaxwe jarēnho dja.

⁴⁶Djām mrāmri ne ga me aje tu amim akukāmāre Mōjdjê kabēn markumrēx? Kati. Ga me ren tu amim Mōjdjê kabēn markumrēx ne ren badjwỳ tu amim imarkumrēx. Ta ne ikukām ijǎ ajarēn ijǎ pi'òk no'òk. Kam ga me ren amim kabēn jarēn ren tu amim imarkumrēx.

⁴⁷Nhym be, kati. Me aje amim Môjdjê kabên mar kêt ne aje kôt amim badjwỳ ikabên mar kêt. Nãm ã Jeju pi'òk ràrarkam kute me'õ punuo mexkam mebê idjaer rünhmã ane.

Djuão rax 6

Kute djwỳo mebê 5.000o djuw mex.

Mat 14.13; Mak 6.30; Ruk 9.10

¹Nãm memã anen kam arỳm amũ tẽ. Tẽ:n kam arỳm imôtibê Garrêja nhikjêmã rê. Imôti nhidji 'õdjwỳbê Xiberij.

²Nhym kam me krãptĩ kôt mõi. Õbê Jeju kute mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx nhym me kute omũnhkam ne me kôt mõi. Nãm me punu krãptĩo mex nhym me omũn arỳm kôt mõi.

³Kôt mõi nhym Jejumẽ kôt ba djwỳnh ar me kukãm mõi. Mõi:n krãnh'ã wabi. Àbir tẽ:n arỳm kam nhỹ.

⁴Be, arỳm ne Djeruxarêkam mebê idjaer kute aben pydji djà nhõ akatija bõx 'ỳr. Me kute Metĩndjwỳnh me kukãmãre nhirõbê mrãnhja mar kadjy ne arỳm õ akati 'ỳr.

⁵Ar krãnh'ã nhỹ nhym kam Jeju amipãnh rĩt. Nhym nĩnh me krãptĩ: kôt mõi nhym me omũ. Ne kam Piripimã kum, —Jãm dja gwaj tẽn me kadjy djwỳ kwỳ by? ane.

⁶Be, djãm kute amikukãm amimar kêt ne Piripi kukij? Kati. Kute pĩne amikukãm amimar. Be, mỳkam ne kukij? Bir, Piripi kute mrãmri amim tu markumrêx jabej ne kukij.

⁷Nãm kukij nhym Piripi kum, —Tõ gêt kon. Gwaj banhõ pi'òk kaprĩ'ã akrekam kubê denarjuo 200bit. Ne gwaj ren pi'òk kaprĩ jao ren me kadjy djwỳ by nhym ren me krãptĩ abenmã kokjêr kryre nhym ren me krãptĩ:'ã djwỳ kêt, ane.

⁸Nhym Jejukôt ba djwỳnh 'õdjwỳja nhidjibê Ængre. Ximão Pedrumẽ ar axikôt apõx. Ængreja kum,

⁹—Ota jakam me'õ bôktire nhõ djwýmẽ tepprãremẽ. Xewadao djwỳ nhípêx amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt. Ne tepprãre amãnhkrut. Nhy m be, me krãptĩ:. Mỳj dja gwaj djwỳ ngrirejao me on? ane.

¹⁰Nhy m Jeju arkum, —Ar memã arẽ gê me nhỹ, ane. Be, bõre ne pyka wãkam kumex ne. Jeju arkum ane nhy m ar arỳm memã arẽ. Nhy m me arỳm bõrekam nhỹ. Me krãptĩ: kubê 5.000 ne me nhỹ.

¹¹Nhy m kam Jeju arỳm djwỳ jamỳ. Ne kam arỳm o Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarẽ. O kum amikĩnh jarẽn arỳm kôt ba djwỳnhmã kungã. Nhy m ar me krãptĩmã kungã. Nãm ã tepprãredjwỳo ane.

¹²Nhy m me õ kwỳ krẽ:n arỳm ajne. Nhy m Jeju kôt ba djwỳnhmã kum, —Dja gar djwỳ janhy karwà. O bikẽnh kêt kadjy, ane.

¹³Nhy m kam ar karwàn kaxnokai pỳnh djàri kam kungij. Nhy m kam kaxnokaibê 12 ipu. Be, xewadao djwỳ amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt janhy 'ã kàtàm ne ja.

¹⁴Nhy m me arỳm kute mỳjja pumũnh kêtja pumũnhkam abenmã kum, —Be, Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh ja ne me amrêbê arẽ. Me memã kum, “Dja pykamã bôx”, anhỹro ba. Be, kôt ne Jeju arỳm jakam bôxkumrêx, ane.

¹⁵Nhy m Jeju arỳm me kuman amim, —Got ba ren arek dja nhy m ren me tu ijo tỳm ne ijã bẽnjadjwỳr rax mẽ. Djãm on pykakam memã inhỹr prãm got? ane. Ne kam arỳm mebê tẽn amũ krãnh'ã wabin ate ar ba.

¹⁶Nhy m kam arỳm para. Nhy m kôt ba djwỳnh tẽn arỳm imôti'ỳr ruw.

¹⁷Ne kam arỳm kà'ôkam wadjàn nox ne. Amũ akàx nhikjêmã krĩraxe Kapana'ỳr mõrmã ar arỳm nox ne. 'Ỳr mõ: nhy m ar'ã arỳm akamàt ne. Nhy m kraxje Jeju ar'ỳr bôx kêt rã'ã.

¹⁸Ar mõ: nhy m arỳm kôk 'itỳx wabê nhy m kam ngô amijapĩn tỳx ne.

¹⁹Nhym ar ngô rênho môn arým ajbubê tÿm ne. Ar mör'ã arým kirometubê 5 apêx. Nhym Jeju nÿnh arkôt tu ngô'ã tẽ nhym ar omũ. Nhym arým aro rãm ne ja nhym ar arým tÿn prãm ne.

²⁰Nhym arkum, —Ar atÿn prãm kêt. Ba ne ba ar akôt tẽ, ane.

²¹Nhym ar kabên man arým kÿnh ne. Ne kum, —Amrê ar ikôt kãmã wadjà, ane. Nhym arým wadjàn nhÿ. Nhym ÿrmê ro'ã ar arým akàx nhikjê'ÿr bôx. Kapanakam ar bôx.

²²Jeju ar akàx nhikjêkam bôx nhym arým ar'ã akati. Nhym kam amũ akàx nhikjêbê me te ar ò kà jabej. Me kräptÿ kute amũja'ã djwÿ krênja ne te ar ò kà jabej ne abenmã kum, —Be, amũja'ã kà pydjibit nõ nhym ar o mõ. Kôt ba djwÿnhbit mã o mõ nhym Jeju arkôt kàkam ÿr kêt. Nãm me kräptÿ te ar ò kà jabejn kam ã abenmã ane.

²³⁻²⁴Ne kam me kute Jeju ar omũnh kêt kam arým ar'ÿr mõ. Me kà kwÿkam wadjàn akàx nhikjêmã Kapana'ÿr nox ne mõ. Be, nhÿnh kà ja'òkam ne me mõ? Bir, krÿrAXBê Xiberijkam kà 'òkam ne me mõ. Xiberijkam kà kwÿ arým me ku'ê djà'ãnh mõ. Bënjadjwÿr djwÿnh kute Metÿndjwÿnhmã amikÿnh jarênh nhym me kute djwÿ krên djà'ãnh ne arým kà mõ. Kà kwÿ jamã ne me wadjàn amũ kôt mõ. Me kute Jeju jabej kadjy ne me Kapana'ÿr mõ.

Kute amijã djwÿ jakren 'ã ujarênh.

²⁵ÿr mõ:n kam imôti nhikjêmã bôx. Bôx ne abej ne arým kum kato. Jejumã katon arým kum, —Ujarênh djwÿnh, tô nhÿnh ne myt nhÿ ga jakam bôx? ane.

²⁶Nhym memã kum, —Be, mÿkam ne ga me ijabej mõ? Djãm amũja'ã ije mÿjja pumũnh kêt kwÿ nhipêx ga me aje omũnhkam? Djãm arým me aje kôt iraxmã akatorkam? Djãm me aje ajte irax marmã ne ga me ijabej mõ? Arkati. Be, me ajajnekam. Me aje djwÿ krên ne me ajajnekam ne ga me ijabej mõ. Mrãmri ne ba me amã ja jarênhkumrêx.

²⁷Kwãrÿk wãnh djwÿkôtbit ajamak bën kêt. Tãm dja akuno. Nhym be, atemã mÿjja kute djwÿ pyræk. Jakôt dja ga me ajamak bën. Tãm ne mex rã'ã nhym

ô'ã me Metĩndjwỳnhkôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Ba ije amijo inhĩ dja ba me amã kungã ga me atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne. Bir, Ibãm kute imã 'ã karõ. Kabẽnkôt dja ba me amã kungã. Kàjkwakam Ibãm, Metĩndjwỳnh ta ne mrãmri kute 'ã imã karõ mãmđji, ane.

²⁸Nhym me kum, —Be, mỳj dja ba me Metĩndjwỳnhmã idjapênh o nhym arỳm kum me ikĩnh? ane.

²⁹Nhym, —Metĩndjwỳnh ne ijano ba tẽ. Kôt dja ga tu amim imarkumrẽx. Kum adjapênh ne ja. Dja ga me ã ane nhym arỳm kum me akĩnh, ane.

³⁰Nhym me kum, —Goja mỳjja pumũnh kêt'õ nhipêx ba me omũ. Ba me ije araxmã ikator kadjy omũn kam goja tu amim amarkumrẽx.

³¹Be, me bakukãmãre ne me kapôt kukritkam djwỳbê mỳj ne ja krẽ. Me bakukãmãre ne me 'ã pi'ok no'ok ne kamã memã kum, "Me kute krẽn kadjy ne memã kàjkwa kurũm djwỳ ngã", ane. Goja kudjwa ã me imã o ane ba me omũ, ane.

³²⁻³³Nhym amijã djwỳkumrẽx jakren memã kum, —Be, Mỏjdjê kute me akukãmãremã kàjkwa kurũm djwỳ nhõr kêt. Nhym be, Ibãm kute me amã kàjkwa kurũm atemã djwỳkumrẽx nhõr. Me'õ ne arỳm kàjkwa kurũm ruw ne kute me kunĩmã tĩn jangjênh. Kute memã tĩn jangjênh nhym me tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. 'Ã ne ije me amã, —Metĩndjwỳnh kute me amã atemã djwỳkumrẽx nhõr, anhỹr. Mrãmri ne ba me amã ja jarênhkumrẽx. Nãm Jeju ã memã ane.

³⁴Nhym me kum, —Bẽnjadjwỳr djwỳnh, goja mã me imã djwỳ ja nhõro nhỹ, ane.

³⁵Nhym Jeju memã kum, —E kum, ba. Ba ne ba ije atemã djwỳ pyræk. Ba ne ba ije memã tĩn jangjênh nhym me tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Dja me mã ikôt ajkamẽn arỳm kĩnhkumrẽx rã'ã kute mrãmri ne me arỳm kum prãm kêtgam kĩnh pyræk. Dja me tu amim imarkumrẽx ne arỳm kĩnhkumrẽx rã'ã kute mrãmri ne me arỳm kum kôr kêtgam kĩnh pyræk.

³⁶Be, djām me aje tu amim imarkumrêx got? Kati. Ba ne ba arÿm me amã, “Nã gãm me te ipumũn amim imar kêt”, ane.

³⁷Be, Ibãm kute ikadjy memã amak bõnhja kunĩ dja me tu amim imarkumrêx ne arÿm mã ikõt ajkamẽ. Ba kam me'õ kanga kêtikumrêx.

³⁸Mÿkam dja ba me'õ kanga kêtikumrêx? Bir, Ibãm kute me'ã imã karõ kõt dja ba me'õ kanga kêt. Be, djām ba ije amijã amim karõ kõt ne ba kàjkwa kurũm ruw ne ar iba? Kati. Ibãm kute ijanor djwÿnh kabẽn kõt ne ba ruw ne ar iba.

³⁹Ibãm kute ijanor djwÿnh ta ne ijã amim karõn amim, “Be, ije kadjy memã amak bõnhja dja ikra mã meo ban 'õo biknor kêt nhym me akubyn tĩn ne. Pykakam me kunĩ kute aminhinomã amimẽnh djà nhõ akatikam dja ikra akubyn õ me jao tĩn”, ane.

⁴⁰Ibãm kute ijanor djwÿnh ajte ijã amim karõn amim, “Me kute ikra pumũnh ne tu amim markumrêxja dja me kunĩ ikõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne”, ane. Ibãm kute ijã amim karõ ne ja. Pykakam me kunĩ kute aminhinomã amimẽnh djà nhõ akatikam dja ba akubyn inhõ me jao tĩn, ane.

⁴¹Nhym kam mebê idjaer rũnh arÿm kàxã kabẽn kumex ne arẽ. Kute memã, “Ba ibê kàjkwa kurũm djwÿ”, anhÿrkam ne me kabẽn kumex jarẽ.

⁴²Ne abenmã kum, —Be, djām kubê Metĩndjwÿnh Kra got? Kati. Jõdje ne kudji. Idjibê ne Jeju. Ba me ije nãmẽ bãm pumũnh tũm. Nhym amijo 'êx ne gwaj bamã, —Kàjkwa kurũm ne ba ruw, anhÿro ba. Kati:. Nãm 'êx. Nãm me ã abenmã ane.

⁴³Nhym Jeju me kabẽn man memã kum, —Kwãrĩk wãnh ikàxã akabẽn kumex ne arẽnh kêt.

⁴⁴Be, djām me ga dja ga me ikõt ajkamẽ? Kati. Ibãm kute ijanor djwÿnh kute memã amak bõnhkambit ne me mã ikõt ajkamẽ. Mã ikõt ajkamẽ ba arÿm akubyn meo tĩn. Pykakam me kunĩ kute aminhinomã amimẽnh djà nhõ akatikam dja ba akubyn meo tĩn.

⁴⁵Amrêbê: ne me bakukâmâre Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēn memã kum, "Metĩndjwỳnh ta dja memã amikabēn jarē nhyṃ me arỳm kabēn markumrēx", ane. Be, me bakukâmâre kute memã anhỹr ne 'ã pi'ôk no'ôk kôt mỳj xê dja mã ikôt ajkamē? Bir, Ibām kute memã kabēn jarēnh nhyṃ me arỳm kute kabēn markumrēx. Me kute mỳjja'ã kute kabēn jarēnhja markumrēx. Me ja dja me mã ikôt amijo bikamēnhkumrēx. Nãm ã Jeju memã ane.

⁴⁶Ne kam ajte memã kum, —Be, djãm me'ô ne arỳm Ibām pumũ got? Kati. Bajbit ne ba arỳm kàjkwakam Metĩndjwỳnh pumũn arỳm kurũm tēn bôx. Bajbit ne ba arỳm Ibām pumũ.

⁴⁷Me kute tu amim imarkumrēx arỳm Metĩndjwỳnhkôt tĩn ne ar ba rã'ã rã'ã ne. Mrãmri ne ba me amã ja jarēnhkumrēx.

⁴⁸Ba ne ba ije atemã djwỳ pyræk. Ba ne ba memã tĩn jangij nhyṃ me Metĩndjwỳnhkôt tĩn ne ar ba rã'ã rã'ã ne.

⁴⁹Be, me bakukâmâre ne me kapôt kukritkam djwỳbê mỳj ne ja ku nhyṃ mebêngêt tũmràm me kupa.

⁵⁰Ije me amã atemã djwỳ jarēnhja ne kubê kàjkwa kurũm djwỳ. Dja me kukun tyk kêt.

⁵¹Ba ne ba ije atemã djwỳ pyræk. Ba ne ba memã tĩn jangij. Dja me djwỳ ja krēn Metĩndjwỳnhkôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Djwỳ ije memã ôrja ne kubê inhĩ. Me kunĩ tĩn kadjy dja ba memã kungã, ane.

⁵²Nhyṃ kam mebê idjaer rũnh arỳm kabēno aben japan abenmã kum, —Je tô, mỳj dja memã aminhĩ nhõr on nhyṃ me ajmã krēnja on? ane.

⁵³Be, djãm mrãmri ne me kute ĩkumrēx krēnmã? Kati. Atemã. Be, mrãmri me kute tu amim Jeju markumrēxo bamã. 'Ã ne Jeju me kute ĩ krēn jakren 'ã me kute kamrôo kôm jakre. 'Ã ne memã kum, —Be, ba ije amijo inhĩ dja ga me inhĩ krēn kêt ne ikamrôo akôm kêt ne kam atĩnkumrēx prãm kêt. Mrãmri ne ba me amã ja jarēnhkumrēx.

⁵⁴Me kute inhĩ krĕn ne ikamrôo kôm ne me mrãmri Metĩndjwỳnhkôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Pykakam me kunĩ kute aminhinomã amimĕnh djà nhõ akatikam dja ba akubyn meo tĩn.

⁵⁵Mrãmri ne inhĩbĕ djwỳ ne ikamrôbĕ me kôm djà.

⁵⁶Me kute inhĩ kur ne ikamrôo kômja, me jamĕ ne ba me ije aben mar tỳx ne ije aben jamỳnh tỳx ne abenã idjukanga kĕt ne ar abeno iba.

⁵⁷Mrãmri Ibãm tĩnkumrĕx ne ijano ba tĕ. Kam ne ba Ibãm tĩn o itĩnkumrĕx. Nhym me kute inhĩ kurdjwỳ dja me ba itĩn jao tĩnkumrĕx.

⁵⁸Ije amã atemã djwỳ jarĕnh ja ne kàjkwa kurũm ruw. Djãm kute djwỳbĕ mỳj ne ja pyræk? Kati. Nãm me te mỳj ne ja ku nhym mebĕngĕt arỳm me kupa. Nhym be, ate dja me atemã djwỳ ja kun arỳm Metĩndjwỳnhkôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Nãm ã Jeju memã ane.

⁵⁹Mebĕ idjaer bikprõnh djàkam ne Jeju memã ja jarĕ. Kapanakam me bikprõnh djàkam.

⁶⁰Kute memã aminhĩ'ã djwỳ jarĕnh ne memã 'ã ujarĕnhkam ne me kôt baja krãptĩ arỳm amim, —Je, djãm me ije kabĕn wã mar got? ane.

Me krãptĩ kute Jeju kanga.

⁶¹Nhym Jeju ta arỳm me kuman memã kum, —Ba arỳm me amã atemã djwỳ jarĕ ga me aje amim imar kĕt ne arỳm apijàm ne.

⁶²Dja ba ĩ ikrĩ djà tũmmã wabi ga me idjãbirkôt ipumũ. Mỳj dja ga me arỳm kam nĕ?

⁶³Be, atemã kàjkwakam ikabĕn kukràdjà ne ba me amã arĕ. Metĩndjwỳnh Karõ kute meo bakambit ne me kute ikabĕn mar. Me ga ne ga me aje amidjwỳnho kĩnh prãm. Kam me aje imar kĕtkumrĕx. Nã bãm me amã ikabĕn jarĕ, me amã Metĩndjwỳnh Karõ jarĕ. Tãm ne kute meo ban memã tĩn jangij nhym me Metĩndjwỳnhkôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne.

⁶⁴Be, djãm me akunĩ ne ga me aje tu amim imarkumrĕx? Kati. Me akwỳ ne ga me aje amim imar kĕt, ane. Nãm Jeju ã memã ane. Be, mỳj ne me mar on kam ã memã ane? Bir, amrĕbĕ mỳjja kunĩ kĕtri ne Jeju kute amikukãm

me mar. Apÿnh me ï djàri kute amim mar kêtja arÿm kute me mar. Djudadjwÿ dja ï kurê djwÿnhmã Jeju kanga. Nhym arÿm kute adjwÿnhdjwÿ mar. Kukãm kute mar.

⁶⁵Ne kam memã kum, —Me akwÿ ne ga me aje amim imar kêt. Ba kam arÿm me amã, “Djãm me ga dja ga me ikôt ajkamẽ? Kati. Ibãm kute memã amak bônkhambit dja me mã ikôt ajkamẽ.” Nãm ã Jeju memã ane.

⁶⁶Nhym kam me kôt baja krãptĩ arÿm kubê amijo akẽx ne ajte kôt ba kêt.

⁶⁷Nhym kam Jeju kute ar anorjabê 12mã kum, —Djãm ar gadjwÿ dja gar ikanga? ane.

⁶⁸Nhym ar 'õbê Ximão Pedru kum, —Kati. Bẽnjadjwÿr djwÿnh, mÿj me'õkôt dja bar ar iba? Arkati. Gajbit ne ga akabẽno meo tĩn ne 'ã ar imã adjujarẽnh ar aba. Metĩndjwÿnhkôt me tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ãja'ã ar imã adjujarẽnh ar aba.

⁶⁹Ar ba ne bar tu amim amarkumrẽx. Mrãmri abê me inhõ Bẽnjadjwÿrbê kumkatibê Kritu. Mrãmri abê Metĩndjwÿnh Kra. Metĩndjwÿnh tĩnkumrẽx Kra. Ar ba ne bar tu amim amarkumrẽx.

⁷⁰Nhym Jeju arkum, —Be, mrãmri ne ba amijo ar apytàrkumrẽx. Ije ar ajanorbê 12 ne ba amijo ar apytàrkumrẽx. Be, djãm ar akunĩ ne gar amex? Kati. Ar ajõ apydji ne abê Xatanaj nhõ àpênh, ane.

⁷¹Djuda'ã ne kabẽn. Djuda Ikadji. Ximão 'õdjwÿ kute irja. Dja ï kurê djwÿnhmã Jeju kanga. Kute ar anorjabê 12'õ ja dja kanga.

Djuão rax 7

Djeruxarẽkam me krãptĩmã 'ã ujarẽnh.

¹Jeju memã anen kam arek Garrêjakambit ar ba. Be, mÿkam ne Djudêjakam arek ar ba kêt? Bir, mebê idjaer kute kam bĩnmã ar abej bakam.

²Nhym kam arÿm Djeruxarẽkam mebê idjaer krãptĩ kute aben pydji djà nhõ akati 'ÿr. Me kute aben kajmã'ã me bakukãmãre kukràdjà mar kadjy bõ mjÿrkam krĩ djà nhõ akati 'ÿr.

³Nhym kam Jeju kamy ar axikôt apôxja kum, —E kum, goja amũ pykabê Djudêja'ÿr tẽ. Dja wãkam akôt me ba djwÿnh adjàpênh kôt apumũ.

⁴Djãm me'õ kute me kunĩmã amiraxo amirĩt prãm kam kute mebê amijo bipdjur prãm got? Aje mrãmri mÿjja pumũnh kêt nhipêx jabej goja pyka kunĩkôt me kunĩmã amijo amirĩt, ane.

⁵Be, nãm ar te Jejumẽ axikôt apôx ne amim mar kêt. Kam ne ar ã kum ane.

⁶Nhym Jeju arÿm arkum, —Je djãm kraxje me kute ijo tÿm djà nhõ akati iwÿr bõx kêtjakam gar kam imã arẽ? Kati. Ar gajbit akati kunĩkôt ar adjumar mex rã'ã.

⁷Nhÿnh ne pykakam me axwe 'õ kum akurêmã? Arkati. Nhym be, ba, me kum ikurêkumrêx. Ije me axwe'ã memã idjujarênh ar ibakam me kum ikurêkumrêx.

⁸Ar gajbit dja gar Djeruxarêkam me krãptĩ kute aben pydji djà'ÿr mõ. Inhõ akati iwÿr bõx kêt rã'ãkam 'ÿr itẽm prãm kêt.

⁹Nãm arkum anen arek Garrêjakam ar ba.

¹⁰Nhym kam kamy ar arÿm tẽ. Nhym ar ba:n kam amipdjun arÿm me kute aben pydji djà'ÿr tẽ. 'ÿr tẽ:n arÿm 'ÿr bõx.

¹¹Nhym arÿm 'ã me kute aben pydji djà nhõ akati bõx nhym mebê idjaer rũnh arÿm abej ne memã kum, “Nhÿnh ne Jeju dja”? ane. Nhym me “Kon”, ane.

¹²Nhym me me kàxã abenmã Jeju jarêho kumex. Me kwÿ ne me abenmã kum, “Kati. Jeju mexkumrêx”, ane. Nhym me kwÿ arĩk abenmã kum, —Kati. Nãm Jeju amijo 'êx ne me noo biknoro ba, ane.

¹³Nhym be, nãm me me ipôkri memã Jeju'ã ujarêho amirĩt kêt ne. Mebê idjaer rũnh pymaje ne me me ipôkri 'ã ujarêho amirĩt kêt ne.

¹⁴Nhym kam arÿm me kute aben pydji djà nhõ akati nhõkre djà kôt Jeju arÿm Metĩndjwÿnh nhõ kikreti'ÿr tẽn wadjàn kam arÿm memã kukràdjà jarêho dja.

¹⁵Nhym kam mebê idjaer rûnh te kute Jeju marmã kam no tyn kumex ne abenmã kum, —Je tô djãm tãmwã kute mekôt pi'ôk jarênh tûm got ã me kukràdjà jarênh mexo ane?

¹⁶Nhym Jeju memã kum, —Djãm ba ikukràdjà ne ba me amã arênhô iba? Kati. Kute ijanor djwýnh kukràdjà ne ba me amã arênhô iba.

¹⁷Gêdja ga me ajõ ga aje kukràdjà kôt amijo aba prãm jabej arým ama. Me'õ kute ikukràdjà jarênhmo krax djwýnhja dja ga me ama. Djãm ba ne ba ije me amã ikukràdjà jarênhmo krax djwýnh? Kati. Kàjkwakam Metĩndjwýnh ne kute arênhmo krax ba kam kôt me amã arẽ. Ja dja ga me ama. Me aje kukràdjà kôt amijo aba prãm jabej ama.

¹⁸Ne ga ren me ajõ ga amirax jabej ne ren 'ã memã amijarên memã amijo adjàmra ar aba. Nhym be, kati. Kute ijanor djwýnh ne ba ije rax jarênh. Ije ajbit rax jarênh ne kam katàt ije ikabên jarênhkumrêx ne ijêxnhĩ kêtikumrêx.

¹⁹Me bakukãmãre Môj djê kute me amã Metĩndjwýnh kukràdjà jarênhja djã ne ga me kôt ar amijo aba? Kati. Ga me ajõ aje kukràdjà kôt ar amijo aba kêt. Ne kam aje ibĩnmã ijabej ar aba. Mýkam? ane.

²⁰Nhym me kum, —Je tô nhýnh me'õja ne kute abĩnmã ajabej ar ba? Be, me karõ punu'õ ne ajo ba, ane.

²¹Nhym Jeju arým memã kum, —Be, ba amrêbê me'õ punu pydjio mex ga me te aje mýjja marmã ikam ano tyn akumex.

²²⁻²³Nã bãm pi'ôk råràrkam me'õo mex ga me arík ijã abenmã kum, —Pi'ôk råràrkam ne apê. Axwekumrêx, anhýro aban arým ikam angryk ne. Djãm bajbit ne ba kam idjapênh iba ga me bajbit imã ijaxwe jarê? Kati. Me gadjwý ne ga me pi'ôk råràrkam adjapênh aba. Môj djê ne me amã me my nhinhu kà rênh jarê. Djãm ta ne kumrêx arê? Kati. Me bakukãmãre Abraão ar kumrêx ne ar arẽ. Ga me kam aje katàt Môj djê kukràdjà kôt amijo aba kadjy pi'ôk råràrkam adjapênh ne me my kà rênho aba. Mýkam ne ga me bajbit imã ijaxwe jarê? Ije kam prĩne me'õ punuo mexkam imã ijaxwe jarê. Ga me ren imã ijaxwe jarênh kêt.

²⁴Kwãrĩk wãnh ga me arĩk me axwe kêt'ã axwe janhôr kêt. Dja ga me mrãmri me axwekumrëxkôt memã ajapôxkumrëx ne kam arỳm katàt memã axwe jarënhkumrëx. Nãm ã Jeju memã ane.

Mebê idjaer kum kurê.

²⁵Nhym kam Djeruxarëkam me ar ba tũm kwỳ Jeju jabej aben kukij ne abenmã kum, —Je, djãm mrãmri me kute tãmwã bĩnmã ar abej ba?

²⁶Nhym kam kum me uma kêt ne memã kabën ne. Nhym me arỳm kutã kute kum mỳjja'õ jarënh prãm kêtikumrëx. Bãrãm me rũnh arỳm kute tãmwã'ã amim, “Jejubê ne me banhõ Bënjadjwỳrbê kumkatibê Kritu”, anhỳrkam ne me anhikrên kabën maro dja.

²⁷Tô nhỹnh? Be, kati. Djãm me kute kraxkôt Bënjadjwỳrbê kumkatibê Kritu mar got? Kati. Me kute kraxkôt mar kêtikumrëx. Nhym be, bãm kute Jeju djir ne gu me baje arỳm omũnh. Kôt ne gu me arỳm Jeju 'êxnhĩmã bakato. Nãm me kwỳ ã Jeju'ã abenmã ane.

²⁸Nhym kam Jeju kute Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam memã kukràdjà jarënhõ ãmkam kàj bê memã kum, —Be, mrãmri ne ga me aje imar. Nhỹnhja kurũm ne ba itēm ne ibôx ja ne ga me arỳm aje mar. Djãm ba ne ba amikabën kôt amrë tẽ? Kati. Me'õ kute ijanor djwỳnh ne mrãmri. Tãmwã ne ga me aje mar kêt.

²⁹Nhym be, ba ne ba ije omũnh tũm. Tãm ne ijano ba amrë kurũm tẽn bôx, ane.

³⁰Nhym kam me bit kute o tỹm ne pa 'amỳnhmã. Ne te: o ane. Me kute o tỹm'ã myt bôx kêt rã'ãkam ne me te: o ane.

³¹Nhym me kwỳ krãptĩ arỳm tu amim markumrëx ne abenmã kum, —Me baje raxmã bakator kadjy ne Jeju arỳm mỳjja pumũnh kêt krãptĩ nhipêx ne. Me punu krãptĩo mex. Djãm me'õdjwỳ bôx ne kute àpênh mexo kute akrenh got? Kati. Be, mrãmri tãmwãbê ne me banhõ Bënjadjwỳrbê kumkatibê Kritukumrëx, ane.

³²Me rûnh kàxã ne me ã abenmã anhÿro ku'ê nhym mebê pardjêumẽ me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bẽnjadjwÿr arÿm me kuma. Me kuman arÿm Jeju'ÿr me krākamngôn kwÿ jano. Me kute pa 'amÿnhmã ne me me ano.

³³Nhym kam Jeju arÿm memã kum, —Be, me aro'ã ar iba ne arÿm 'ã akati ngrêre. Dja ba kam arÿm kute ijanor djwÿnh'ÿr tẽ.

³⁴Ga me kam arÿm te ijabej. Te ijabej ne imã akator kêt. Ne kam ikrĩ djà'ÿr te abôx prãmje, ane.

³⁵Nhym mebê idjaer rûnh abenmã kum, —Je tô, jãm dja tẽ gu me kum bakator kêt. Djãm apÿnh me bajtem ba djākam me bimành tũm'ÿr ne tẽmmã? Djãm kam kute me bajtemmã kukràdjà jarẽnhmã?

³⁶Kute me bamã, “Dja ba tẽ ga me arÿm te ijabej. Te ijabej ne imã akator kêt. Ne kam ikrĩ djà'ÿr te abôx prãmje”, anhÿr. Mÿj gêdja kam nẽ? ane.

³⁷Nhym kam me kute amikukràdjà kôt amijo mõi ne kute 'ã aminhinomã amimẽnh nhõ akati arÿm bôx. Akati raxja bôx. Me kukãmãre kukràdjà kôt me kute bô mjÿrkam krĩã aminhinomã amimẽnh kadjy akati ne arÿm bôx. Nhym Jeju arÿm kàjmã djan memã kum, —Me ajõ ar amã kôr jabej amrẽ iwÿr tẽn ikõ.

³⁸Me kute tu amim imarkumrẽxja gêdja ĩ me kadjwÿnhbê ngõ kute meo tĩnja mã mekam apôx. Me bakukãmãre kute pi'òkkam memã arẽnh kôt ne ba ar amã arẽ.

³⁹Nãm Jeju Metĩndjwÿnh Karõ'ã ã memã ane. Dja me tu amim Jeju markumrẽx nhym Metĩndjwÿnh Karõ arÿm me'ÿr bôx ne meo ba. Djãm arÿm ne meo ba? Kati. Metĩndjwÿnh kute memã Karõ janor djwÿnhrà m ne Jeju memã ane. Dja Metĩndjwÿnh amiwÿr Jejuo wabin akubyn o rax. Ne kambit arÿm memã Karõ jano nhym bôx ne meo ba.

⁴⁰Jeju memã ane nhym me krãptĩ kute kabẽnja markam 'ã abenmã kum, —Be, mrãmri ne tãmwãbê Metĩndjwÿnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwÿnh. Me bakukãmãre ne me amrẽbê: arẽ, ane.

⁴¹Nhym me kwỳ Jeju'ã abenmã kum, —Be, tãmwã ne mrãmri kubê Kritukumrêx. Mrãmri kubê me banhõ Bënjadjwýrbê kumkatibê Kritukumrêx, ane. Nhym me kwỳ arík 'ã abenmã kum, —Be kati. Jejubê ne Bënjadjwýrbê kumkatibê Kritu kêt. Abatành djà ne pykabê Garrêja.

⁴²Nhym be, me banhõ Bënjadjwýrbê kumkatibê Kritukumrêx krĩbê Berêkam abatành. Kubê ne me bakukãmãre Dawi tãmdjwỳ. Bënjadjwýr rax Dawi jabatành djàkam ne Kritu abatành djà. Amrêbê: ne me bakukãmãre pi'òkkam arê. Nhym be, kati. Djãm Jejubê Bënjadjwýrbê kumkatibê Kritu got? Jeju ate Garrêjakam abatành, ane.

⁴³Me kute ã abenmã anhýrkam me kute Jeju'ã axikôt kabën jadjwýr kêt.

⁴⁴Nhym me ja kwỳ bit kute o tỹm ne pa 'amýnhmã. Ne kam te: kute o anhýrmã.

⁴⁵Nhym kam me krãkamngôn timeri nêje ku'êja me rũnh'ýr akêx ne me'ýr bôx. Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bënjadjwýrmê mebê pardjêu'ýr bôx. Nhym kam me rũnh me krãkamngôn timeri kum, —Je tô mýkam ne ga me Jejuo abôx kêt? ane.

⁴⁶Nhym me krãkamngôn timeri kum, —Djãm me'õ pykakam kabën mexo kute tãmwã pyræk? Kati. Nãm prĩne kabën mexo kute katàt me kunĩ jakrenh. Ba me kam te ije o itỹm ne pa 'amýnhmã, ane.

⁴⁷Nhym mebê pardjêu timeri kum, —Je tô djãm arým ne me gadjwỳ me anoo akno?

⁴⁸Ë, ba me amã arê. Djãm me irax'õ, nàr me ibê pardjêu'õ ije amim tãmwã mar got? Kati.

⁴⁹Be, djãm me kàtãmwã kute Môjdjê kukràdjà mar got? Me kute me bakukãmãre kukràdjà mar kêt kam dja Metĩndjwýnh arým me kanga, ane.

⁵⁰Nhym Nikodemu. Tãm ne akamàtkam Jeju'ýr tẽ. Kubê ne mebê pardjêu'õ. Nãm arým timeri kum,

⁵¹—Je gêdja gwãm kraxje me baje axwe jabej me kukjêr kêtkam memã axwe jarê? Kati. Be, Jeju kute kraxje me bamã amijarênh kêtkam gu me arým 'ã axwe nhôro nhỹ, me bakukràdjà kupa'ã ne gu me 'ã nhôro nhỹ, ane.

⁵²Nhym me arík kum, —Djãm gadjwỳ pykabê Garrêjakam ajabatàn dja ne ga nêje akabêno dja? Be, pi'ôkkam ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênh djwỳnh'õ Garrêjakam abatàn kêtkumrêx. Dja ga amim pi'ôk jarên arým kôt ikabênkumrêxmã akato. Jejubê Bênjadjwỳrbê kumkati kêt. Tãm dja ga pi'ôk jarên ama, ane.

⁵³Nhym kam me kunĩ ajmàn aminhũrkwãmã apêx.

Djuão rax 8

Me'õ nire kute me'õbê mjêno àkĩnh.

¹Jeju arým krãnhbê Oriwêre 'ỳr tẽ. Tẽ:n arým 'ỳr bôx nhym 'ã akamàt nhym nõ. Nõ: nhym arým ôkrên'ãnh kà.

²Nhym kam Metĩndjwỳnh nhõ kikreti'ỳr tẽn kam bôx. Nhym kam me kunĩ ajte 'ỳr bôx nhym arým nhỹ. Nhỹn arým memã kukràdjà jarênho nhỹ.

³Nhym kam me arým Jeju'ỳr me 'õ nireo bôx ne me ipôkri kudja. Arým ne mjên ne kam ajte me'õbê mjêno akĩn ar ro'ã nõ. Nhym me arým omũn o tỹm ne pa 'amỳn Jeju'ỳr o bôx.

⁴Ne kum, —Ë, ujarênh djwỳnh. Be, me'õ nire ja arým mjên ne arým me'õ myo akĩn ar ro'ã nõ. Ba me ar nõrkôt ar omũn aro tỹm ne arým awỳr o bôx.

⁵Be, me ja jaxwe pãnh ne Môjdjê arým memã arê. Kute me bakukràdjà jarênhkam Môjdjê arým 'ã memã kum, —Ga me axwe pãnh kêno titik ne abĩ gê ty, ane. Be, gadjwỳ ar imã axwe pãnh'õ jarê bar kuma. Mỳj gêdja bar on? Nãm me ã Jejumã ane.

⁶Mỳj kadjy ne me kum ane? Bir, godja kukràdjà kupa'ã mỳjja jarênh jabej nhym me arým kôt kum axwe jarê. Ja kadjy ne me kum ane. Nhym Jeju ate idjao nhỹn arek ikrao pyka no'ôko nhỹ.

⁷Nhym me mã kum tãmja jarẽ nhym arek pyka no'ôko nhỹ. Nhym kam kàjmã djan memã kum, —Goja me ajõ apydji ajaxwe kêtumrẽx jabej ga akumrẽx kën'õ byn o titik ne abĩ, ane.

⁸Nãm anen ajte nhỹ, pyka no'ôko nhỹ.

⁹Nhym me arým amima:ro djan amijaxwedjwỳ ma. Ne kam arým pijàm ne mã apôxo dja. Me abatànhja kumrẽx ne me kato. Nhym mekôt me abatành nydjwỳ apôxo dja. Nhym ajbir abatành nyre meo ino ren kato. Arým ne me kunĩ apêx. Nhym kam Jeju arým ate nhỹ nhym niredjwỳ arým ate dja.

¹⁰Nhym kàjmã djan nire ate ãmkôt omũn kum, —Me'õ nire, nhỹnh ne me kute amã ajaxwe jarẽnhja ku'ê? Djãm me'õ kute ajaxwe pãnh kẽno atitik prãm kêtumrẽx? ane.

¹¹Nhym kum, —Ã bẽnjadjwỳr. Me'õ kute pãnh ititik prãm kêt, ane. Nhym kum, —Badjwỳ. Ajaxwe pãnh ije kẽno atitik prãm kêt. Aj mã. Kwãrĩk wãnh ga ajte ajaxwe kêt, ane.

Kute katàt memã amijarẽnh.

Dju r 1.4; Rô 13.12; Ep 5.8; Tex k 5.5

¹²Nhym kam Jeju ajte memã kum, —Be, apỹnh me ba djà kunĩkôt me axwe kunĩ katàt kute amijo ba kadjy ne ije mrãmri ne memã pry kurwỳ djà pyræk. Ga, me kurwỳ djà kute akamàtkam memã pry kurwỳ nhym me kute akamàtkam mỳjja kunĩ pumũnh ne katàt baja pumũ. Badjwỳ dja me tu amim imarkumrẽx ne arým katàt amijo ba. Ga, akamàt kô tykkam me kute mỳjja pumũnh kêt ne ba punuja pumũ. Me axwedjwỳ ne me kute mỳjja mar kêt ne amijo ba punu. Djãm me kute tu amim imarkam axwe ne amijo ba punu? Kati. Ba ije mrãmri ne memã pry kurwỳ djà pyræk. Dja me tu amim imarkumrẽx ne arým katàt amijo ban kam arým ikôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne, ane.

¹³Nhym mebê pardjêu kum, —Je, djã nãm me'õ akôt kabẽn dji? Kati. Ga apydji aje memã amijarẽho aba nhym me'õ kute akôt kabẽn djir kêt. Ba me kam arým amã akabẽn kajgo jarẽ. Akabẽn kajgo nhym me kute amar kêt, ane.

¹⁴Nhym memã kum, —Kati. Ipydji ije memã amijarënhkam ije memã amijarënh kajgo kêt. Kàjkwakam Metĩndjwỳnh ne ijano ba amrë kabën kôt tẽ. Be, 'yr dja ba akubyn tẽ. Ja ne ije markumrëx. Kam ikabën kajgo kêt. Nhym be, me ga ne ga me aje imar kêt. Nhỹnhja kurũm ne ba itẽmja ne ga me aje mar kêt. Nhĩ'ãm itẽmdjwỳ ga me aje mar kêt.

¹⁵Me ga ne ga me aje amidjwỳnho kĩnh prãm ne aje memã axwe jarënh aba. Djãm ba ne ba ije amidjwỳnho kĩnh prãm ne memã axwe jarënh got? Kati.

¹⁶Godja ba memã axwe jarënh jabej arỳm katàt memã arënhkumrëx. Djãm ipydji dja ba arë? Kati. Ibãm kute ijanor djwỳnhmẽ dja bar axikôt ikabën ne memã axwe jarë. Kam ne ije katàt memã axwe jarënhkumrëx.

¹⁷Nhym be, amrëbê: me bakukãmãre kute me akukràdjà'ã pi'òk no'òkdjwỳ. Me akukràdjàja kôt ba ije Ibãmmẽ axikôt memã amijarënh iba. Me akukràdjà jakam me'õ ar amãnhkrut ne kute me omũnhkôt kute axikôt me arënh nhym me kunĩ kute mar ne kute memã kum, “Mrãmri katàt ar kute me arënhkumrëx”, anhỹrmã. Ja ne ga me arỳm aje mar.

¹⁸Be, ja kôt ne ba Ibãmmẽ ã me amã amijarënh ane. Ba ije me amã amijarënh. Nhym Ibãm kute ijanor djwỳnh ikôt kute me amã ijarënh. Ba Ibãmmẽ ar ije axikôt me amã amijarënhkam ne ga me ren me akukràdjà kôt ijã, “Mrãmri ne katàt kute memã amijarënhkumrëx”, ane. Ba Ibãmmẽ ar ije axikôt me amã amijarënhkam dja ga me ar ikabën katàtjamã akaton ama. Me akukràdjà'ã pi'òk no'òk kôt dja ga me ima, ane.

¹⁹Nãm ã Jeju memã ane nhym me arỳm kum, —Tô nhỹnh ne abãmja? ane. Nhym memã kum, —Me aje imar kêt ne aje Ibãmdjwỳ mar kêt. Ne ga me ren iman ren Ibãmdjwỳ ma. Nhym be, kati. Aje mar kêt, ane.

²⁰Be, Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam me kute Metĩndjwỳnhmã pi'òk kaprĩo atom djakam ne Jeju ã memã ane. Nhym me'õ kute o tỹm ne pa 'amỳnh kêtumrëx. Pa 'amỳnh'ã myt bõx kêt rã'ãkam.

²¹Nhym kam ajte memã kum, —Dja ba ï mã tẽ ga me arÿm te ijabej. Te ijabej ne kam arÿm ty. Nhym kam Metĩndjwÿnh me amã ajaxwe jarẽnh rã'ã. Mũm itẽmmã 'ÿr ikràja dja ga me te ikõt 'ÿr atẽm ne 'ÿr abõx prãmje, ane.

²²Nhym mebê idjaer rũnh abenmã kum, —Je tô mÿj dja nẽ? Birãm, dja amibĩ. Nãm me ã abenmã ane. Kute memã kum, —Dja ba ï mã tẽ ga me arÿm te ijabej, anhÿrkam ne me ã abenmã ane.

²³Nhym memã kum, —Be, me ga ne ga me pykakam ajapõx ne ar aba. Nhym be, ba ne ba kÿjrũm kàjkwakam ar iba tũm. Me ga ne ga me aje pykakam mÿjjabit mar. Ba ne ba ije kàjkwakam mÿjja mar.

²⁴Me aje pykakam mÿjjabit markam ne ba me amã, “Dja ga me ty nhym Metĩndjwÿnh amã ajaxwe jarẽnh rã'ã”, ane. Ne me amã, “E kum ba. Ba ne ba arÿm bõx”, ane. Dja ga me kam amim imar kêt rã'ã jabej arÿm ty nhym Metĩndjwÿnh me amã ajaxwe jarẽnh rã'ã, ane.

²⁵Nhym me kum, —Bir, mÿj me ajõ ga nã? Gop me imã amijarẽnhkumrẽx, ba me ama, ane. Nhym Jeju memã kum, —Be, amrêbê ne ba me amã amijarẽho iba. Nã bãm me amã,

²⁶“Be, ije me ajaxwe kumex markam ba ren memã me ajaxwe jarẽn ajte me amã pãnh jarẽ. Be, ijanor djwÿnh kute katàt kabẽn jarẽnhkõt ne ba me kunĩmã arẽho iba.” Nãm bãm ã me amã ane, ane.

²⁷Kute memã kum, “Kute ijanor djwÿnh”, anhÿrkam me kute mar kêt. Kute memã Bãm jarẽnhja me kute mar kêt.

²⁸Nhym kam Jeju memã kum, —Ba ije amijo inhĩ ne ibõxja dja ga me kÿjrũm inhõ. Kam dja ga me arÿm ima. Ba ije amikabẽnkõt amijo iba kêtumrẽx. Ibãm kute imã kabẽn jarẽnh kõt ne ba memã arẽho iba. Ja dja ga me aje kÿjrũm inhõrkam ama.

²⁹Kute ijanor djwÿnh ne imẽ amijo kajkep. Djã nãm imã kàx ba ate ar iba? Kati. Be, mÿkam ne imã kàx kêt? Bir, ije o kĩnh kadjy ne ba kum idjapênh mex rã'ã. Kam imã kàx kêt. Nãm ã Jeju memã ane.

³⁰Kute memã ja jarënhkam ne me kumex arým tu amim markumrëx.

Abraão tàmdjwỳ'ã ujarënh.

³¹Nhym kam mebê idjaer kute tu amim markumrëxja Jeju memã kum, — Dja ga me mã ikabën kôt ar amijo aban 'ã adjukanga kêt ne arým me abê ikôt aba djwỳnhkumrëx.

³²Ne kam arým mrãmri ikabënkumrëxmã akaton ijã amim, “Be, mrãmri ne kabën katàtkumrëx”, anhÿro aba. Ne kam ikabën katàtkumrëxmã akato ba kam arým me apytà. Me'õja kute me apa 'amỳnh ga me kum adjàpênh kajgoo abaja ba kubê me apytà. Ga me kam ikôt adjumar mexkumrëx ne ar aba. Nãm ã Jeju me axwe nhõ bënjadjwỳr'ã memã ane.

³³Nhym ajte me kwỳ kum, —Tô nhÿnh ne kam me'õ kute me ipa 'amỳnh ba me kum idjàpênh kajgoo ibaja? Kati. Me ba ne ba me ibê me bakukãmãre Abraão tàmdjwỳ. Nhym kam me'õ kute me ipa 'amỳnh kêtumrëx. Mỳkam ne ga, —Ba me'õbê me apytà? ane.

³⁴Nhym Jeju memã kum, —Mrãmri me ajaxwe prãmkam ne me ajo ba djwỳnhja arým kute me apa 'amỳnh ga me arým kum adjàpênh kajgokumrëx.

³⁵Ba me amã arẽ ga me ama. Djãm me'õ nhõ kikrekam ò àpênh djwỳnh djãm kubê ò àpênhkam kum àpênh rã'ãmã? Kati. Gêdja ã atemã me'õmã apê. Nhym be, kam me'õ krakumrëxja dja kam kra rã'ã ne.

³⁶Ba ibê Metĩndjwỳnh Kra rã'ãkam ibê me apytàr djwỳnh. Me apa 'amỳnh djwỳnhbê me apytàr djwỳnh. Dja ba me apa 'amỳnh djwỳnhbê me apytà ga me kam mrãmri adjumar mexkumrëx ne ar aba.

³⁷We me abê Abraão tàmdjwỳ, ba ije kôt me amar. Ga we me te abê Abraão tàmdjwỳ ne me aje ibĩnmã. Me amã ikabën kĩnh kêtumrëxkam ne ga me aje ibĩnmã.

³⁸Be, Ibãmmẽ ro'ã ar ibari ije mỳjja pumũnh ne mar. Tãm ne ba me amã arẽ. Me ga ne ga me anhingêt kute amã arënh kôt ar amijo aba.

³⁹Nhym me kum, —Be, mrāmri me inhingêtbê Abraõokumrêx, ane. Nhym memã kum, —Ga ren me abê Abraõo tàmdjwýkumrêx ne ren Abraõo djàpênh kôt adjàpênh ar aba.

⁴⁰Nhym be, kati. Ga me jakam aje ibĩnmã. Kàjkwakam Metĩndjwýnh kute imã kabên katàt jarênh kôt ije katàt me amã arênhkumrêxkam ne ga me aje ibĩnmã. Djãm ã Abraõo meo ane? Kati.

⁴¹Ne ren Abraõobê me anhingêtkumrêx ga ren me adjàpênh mex. Nhym be, kati. Atemã me anhingêt djàpênh kôt ne ga me atemã adjàpênh ar aba. Nhym me kum, —Djãm krô'ã me'õ kute akudjwa me ijadjwýr? Kati. Be, me Ibãm djwýnh pydji. Kàjkwakam Metĩndjwýnh, ane.

Kute memã Xatanaj tàmdjwý jarênh.

⁴²Nhym Jeju memã kum, —Ne ga me ren mrāmri kàjkwakam Metĩndjwýnho Abãm ne ren amã ijabê. Be, mýkam? Bir, kàjkwakam Metĩndjwýnh kurũm ne ba tẽn bõx. Be, djãm ba ne ba tẽn? Kati. Tãm ne ijano ba amrê tẽn. Kam ga me ren amã ijabê.

⁴³Be, mýkam ne ga me aje ikabên mar kêt? Bir, me ajamakkre kêt prãmkam.

⁴⁴Be, me anhingêtbê Xatanaj ne ar me ajo ba. Me anhingêt kum axwe prãm kôt ne ga me amã ajaxwe prãm. Kute amikrax totokbê kubê me par djwýnh. Ta kabên katàt kêt kam kute Metĩndjwýnh kabên katàt 'amýnh tỳx kêt ne kôt kute amijo ba kêt. Ta 'êxnhĩ kôt memã 'êx ba. Mrāmri 'êxnhĩkumrêxkam kubê me 'êxnhĩ nhingêt.

⁴⁵Kubê me 'êxnhĩ nhingêtkam ba te me amã katàt ikabên jarênhkumrêx ga me aje amim imar kêt.

⁴⁶Be, mýj me ajõ ga ne ga me aje mrāmri ijaxwe'õmã akatorcumrêx? Kati. Ga me te: aje ijaxwe'õmã akator prãmje. Ijaxwe'õ kêt kam mýkam ne ga me aje imar kêt? Ba te ije me amã katàt Metĩndjwýnh kabên jarênhkumrêx ga me aje imar kêt. Be, mýkam?

⁴⁷Bir, ne ga ren me abê Metĩndjwỳnh kra ne ren amim kabẽn markumrẽx. Nhym be, kati. Me abê Metĩndjwỳnh kra kêt kam ne ga me aje amim kabẽn mar kêt. Nãm ã mebê idjaer rũnhmã ane.

Kute mebê idjaer rũnhmã amijarẽn.

⁴⁸Nhym mebê idjaer rũnh arĩk kum, —Be, abê pykabê Xamarij kam me kra'õ ba me arỳm ama. Me karõ punu ne ari ajo ba, ane.

⁴⁹Nhym Jeju memã kum, —Kati. Me karõ punu kute ijo ba kêt. Ba ne ba Ibãm rax jarẽnho iba. Ga me kam imã ikajgo jarẽnho aba.

⁵⁰Be, djãm ba ne ba amirax jabej? Kati. Atemã 'õ kute irax jabej ne kute me ajaxwe mar.

⁵¹Mrãmri dja me ikabẽn man kôt ar amijo ban arỳm tykkumrẽx'ỳr bõx prãm kêt. Mrãmri ne ba me amã ja jarẽnhkumrẽx. Nãm ã Jeju memã ane.

⁵²Nhym mebê idjaer rũnh kum, —Tô nhỹnh? Be, me bakukãmãre Abraão arỳm ty. Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnhdjwỳ ne me arỳm aben kukãm ty. Tô nhỹnh dja me akabẽn man kôt ar amijo ban tyk kêt? Akabẽn jakôt ba me arỳm amã ikaton amarkumrẽx. Mrãmri ne me karõ punu ajo ba.

⁵³Djãm aje araxo me bakukãmãre Abraão jakrenh ne ga aje, “Dja me ikabẽn man kôt ar amijo ban tyk kêt”, anhỹr? Abraão arỳm ty. Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh ar arỳm ty. Mỳj me'õ rax ne ga arĩk o amiptàrn 'ã amimẽnho dja? ane.

⁵⁴Nhym Jeju memã kum, —Ne ba ren arĩk amijã me'õ rax mẽn ren mrãmri ikajgo. Nhym be, kati. Ibãm ne kute ijã irax mẽnhkumrẽx. 'Ã ne ga me aje abenmã, “Me Batĩndjwỳnh”, anhỹr kajgoo aban

⁵⁵aje mar kêt kumrẽx. Nhym be, bajbit ije markumrẽx. Ne ren ijêxnhĩ ne ren me amã, “Ije mar kêt”, ane. Ne kam ren me akudjwa memã ijêx iba. Nhym be, kati. Mrãmri ije markumrẽx ne kabẽn kôt ar amijo iban ijêxnhĩ kêt.

⁵⁶Be, me anhingêt Abraão arỳm amikukãm iman arỳm ikam kĩnhkumrẽx, ane.

⁵⁷Nhym mebê idjaer rûnh kum, —Je tô, djâm kraxje ajã amex krãptîbê 50 apêx kêtjakam djâm ga ne ga arým me bakukãmãre Abraão pumũ got? ane.

⁵⁸Nhym Jeju memã kum, —Be, me akukãmãre Abraão amirît kêtri ne ba ar iba tũm, ane.

⁵⁹Nhym me arým kên kwỳ jamỳ, kute o titik ne bĩn kadjy. Nhym Jeju arým amijo apdjun mã tẽ. Metĩndjwỳnh nhõ kikreti kurũm katon mã tẽ.

Djuão rax 9

Kute me'õ adjàkamã no rãjao mex.

¹Tẽ: nhym arým me'õ no rã nhỹ. Adjàkamã ne me'õ no rã. Nãm nhỹ nhym arým omũ.

²Nhym kôt ba djwỳnhdjwỳ omũn Jeju kukij ne kum, —Ujarẽnh djwỳnh, mỳkam ne me'õja adjàkamã no rã? Djâm ta axwe pãnh ne adjàkamã no rã? Nàr nãmẽ bãm ar axwe djô'ã ne no rã? Mỳj ne kam kute? ane.

³Nhym arkum, —Kati. Ta axwe pãnh no rã kêt. Ne nãmẽ bãm ar axwe djô'ã no rã kêt. Be, Metĩndjwỳnh kute no rãkam àpênh nhym me kute kôt raxmã kator kadjy ne no rã.

⁴Be, jakam imexri idjapênh prãm kumrẽx kute mrãmri ne a'uri me àpênh prãm pyràk. Kute ijanor djwỳnh kute idjapênh'ã imã karõ kôt idjapênh prãm kumrẽx. Adjỹm, dja me ì ijo bikẽho tẽn ibĩ ba te idjapênh prãmje. Kute mrãmri ne me akamàt kô tykkam te àpênh prãm pyràk.

⁵Pykakam me axwemẽ ro'ã ar ibari ba ije mrãmri memã pry kurwỳ djà pyràk. Ga, me kute akamàtkam memã pry kurwỳ nhym me katàt baja pumũ. Badjwỳ ne ba memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ nhym me arým kôt katàt ar amijo ba. Ne tu amim kabẽn markumrẽx ne arým katàt ar amijo ba.

⁶Nãm anen arým pykakam aptôn kam o ajrên arým o me'õ no rãja no dgy. Ne kam kum,

- ⁷—'Yr tẽn ngô nhidjibê Xirôwekam amino ku'õ, ane. Me bakabênkam ne me ren ngômã, kute anor jarê. Nãm kum ane nhym arým 'yr tẽn kam amino ku'õ. Ku'õn arým no mex ne. No mex ne kam ũrkwã'yr tẽn arým 'yr bôx.
- ⁸Nhym ũrkwã bu'ã me krĩ kute me'õ no rã pumũnh tũm abenmã kum, — Djãm tãmwã ne amijo à'wýro krĩ? ane.
- ⁹Nhym me kwý memã kum, “Nà, tãm”, ane. Nhym me kwý memã kum, — Kon, kute tãmwã pyræk, ane. Nhym ta memã kum, “Nà, ba”, ane.
- ¹⁰Nhym me kum, —Tô mýj me'õ ne amã ano mex jadjà? ane.
- ¹¹Nhym memã kum, —Be, me'õbê Jeju ne pykakam aptôn kam o ajrên arým o ino dýj. Ino djyn arým imã, “'Yr tẽn ngôbê Xirôwekam amino ku'õ”, ane. Ba kam 'yr tẽn amino ku'õn arým ino mex ne irĩt mexkumrêx, ane.
- ¹²Nhym me kum, “Nhýnh ne dja”? ane. Nhym memã kum, “Kon”, ane.
- ¹³Nhym kam me arým mebê pardjêu'yr o bôx. Me'yr me'õ no rãn arým no mexjao bôx.
- ¹⁴Be, me tyk djà kêt djà nhõ akatikam, pi'ók rârarkam ne Jeju pykakam aptôn o ajrên o me'õ no djyn o noo mex.
- ¹⁵Nãm me mebê pardjêu'yr o bôx nhym me ajte kukij ne kum, —Mýj ne ga arĩt mex kadjy nê? ane. Nhym memã kum, —Nãm pykakam aptôn o ajrên o ino dýj ba ku'õn arým ino mex ne irĩt mexkumrêx, ane.
- ¹⁶Nhym mebê pardjêu kwý abenmã kum, —Djãm Metĩndjwýnh ne tãmwã jano got? Be, me bakukràdjà pãnh ne pi'ók rârarkam ari àpênh ba. Axwekumrêx, ane. Nhym me kwý 'ã abenmã kum, —Nhym bê ne me'õ jaxwe kute ã mýjja pumũnh kêt nhipêxo anhýr. Kute ã me'õ no rão mexo anhýr. Nãm me ã Jeju'ã kabêno aben japanho ane.
- ¹⁷Ne kam me'õ no rãn arým no mexjamã kum, —Kute amã anoo mexkam 'ã akabên'õ jarê ba me ama, ane. Nhym memã kum, —Be, kubê Metĩndjwýnh kukwakam kabên jarênh djwýnh'õ, ane.

¹⁸Nhym me bêt idjaer rûnh amim mar kêt ne. Nãm me amim, —Je tô djãm mrãmri ne me'ôja adjàkamã no rã? Be, kati, ane. Ne kam arÿm bãmmẽ nã ar'ÿr me ano. Nhym me ar'ÿr tẽn arÿm aro bôx.

¹⁹Nhym me arkum, —Be, gar memã kum, “Ikra adjàkamã no rã”, anhÿro aba. Djãm tãm ne ja? Mÿj ne rît mex kadjy nẽ? ane.

²⁰Nhym ar memã kum, —Be, mrãmri ar ikrakumrêx ne ja. Mrãmri ne adjàkamã no rākumrêx.

²¹Ne kam mÿj ne arÿm no mex on, ar ije mar kêt. Mÿj me'ô ne kum noo mex nhym rît mex, ar ije mar kêt. Be, ta ne arÿm abatành ne. Dja ga me kukja nhym arÿm me amã amijarẽ, ane.

²²Be, mÿkam ne ar kute memã kum, —Jezu ne ar ikra noo mex, anhÿr kêt? Bir, arkum me bêt idjaer rûnh pymakam. Nãm me arÿm abenmã Jezu'ã kabẽn djin abenmã kum, —Dja me'ô memã kum, “Be, mrãmri ne Jejubê me banhõ Bẽnjadwÿrbê kumkatibê Kritukumrêx”, ane gwaj kôt me nêje kanga gê ajte me bikprõnh djàkam me baro'ã krĩ kêt, ane.

²³Kam ne me kute ar kanga pymaje ar memã, —Be, ta ne arÿm abatành. Dja ga me tãmwã kukja, ane.

²⁴Nhym kam me ajte amiwÿr me'ô no rãn arÿm no mexja 'uw nhym arÿm 'ÿr bôx. 'ÿr bôx nhym kum, —Be, me ba ne ba me ije Jezu jaxwekôt mar. Kwãrĩk wãnh ga mex jarênh kêt. Kàjkwakam Metĩndjwÿnh ta ne anoo mex. Tãm dja ga kum mex jarẽ, ane.

²⁵Nhym memã kum, —Be, mÿj Jezu axwe nã? Ije mar kêt. Mrãmri ne arÿm ino rākumrêx. Ne arÿm jakam ba mrãmri irît mexkumrêx. Jabit ne ba mrãmri ije markumrêx, ane.

²⁶Nhym kam me ajte kum, —Mÿj ne ajo, ga arÿm ano mex ne arît mex ne? ane.

²⁷Nhym memã kum, —Je, arým ne ba me amã arẽ. Djãm me aje imar kêt got ga me ajte: ikukij? Be, mỳj kadjy dja ba ajte me amã arẽ ga me ajte ama. Djãm me aje me kudjwa mã kôt abikamẽnhmã got ga me ikukjêro dja? ane.

²⁸Nhym me arým kum kurên kum, —Be, kati. Ga ne ga arým kôt aba djwỳnh. Me ba ne ba me atemã. Me bakukãmãre Mòjdjêkôt ne ba me amijo iba.

²⁹Be, Metĩndjwỳnh mrãmri me bakukãmãre Mòjdjêmã kabẽnkumrẽx. Ja ne ba me ije markumrẽx. Nhym be, tãmwã. Djãm me kute kator djà mar got? ane.

³⁰Nhym amipãnh memã kum, —Be:, Jeju ne imã irĩt mex jadjà ga me aje kator djà mar kêtja pumũ. Djãm me ano mex got?

³¹Ba me amã arẽ ga me ama. Djãm me axwe ne Metĩndjwỳnh kute me mar ne kôt àpênh? Kati. Ja ne gu me arým baje mar. Nhym be, me kute mrãmri Metĩndjwỳnhmã rax jarênh ne kute kabẽn mar ne kôt kute amijo bakumrẽxja Metĩndjwỳnh arým kute me mar ne me kôt àpênhkumrẽx.

³²Be, djãm Metĩndjwỳnh Jeju kôt àpênh ngri got ga me 'ã akabẽn ne? Mỳj me'õ ne adjàkamã no rã nhym me arým kute kum rĩt mex jadjàr ga me amrêbê aje mar? Kati. Me bakukãmãre kute arênh kêt. Me kunĩ kute arênh kêtikumrẽx. Jejubit ne ajbir bajbit ijo mex ga me arým aje ipumũnh.

³³Metĩndjwỳnh ren kute anor kêt nhym ren kabẽnkôt àpênh kêt ba ren ino mex kêt ne. Nhym be, kati. Mrãmri Metĩndjwỳnh kute anorkumrẽx.

³⁴Nhym me kum, —Be, djãm akudjwa adjàkamã me ijaxwe? Djãm ajaxwekam aje me ijakre got? ane. Nãm me kum anen kangan arým me nêje bõm kumẽ.

³⁵Nhym kam Jeju me kute bõm mẽnhkôt arým kuman 'ỳr tẽn kum katon kum, —Djãm arým ga tu amim Metĩndjwỳnh Kra markumrẽx? ane.

³⁶Nhym kum, —Bẽnjadjwỳr, dja ga imã Metĩndjwỳnh Kra jakre ba tu amim markumrẽx, ane.

³⁷Nhym kum, —Arÿm ga ipumũ. Ba. Ba ne ba amã ikabẽno dja, ane.

³⁸Nhym kum, —Nà, Bẽnjadjwÿr djwÿnh, arÿm ne ba tu amim amarkumrẽx, ane. Ne arÿm kute Metĩndjwÿnh Kramã katorkam amikajgo man parbê ibôn nhỹ.

³⁹Nhym Jeju memã kum, —Be, mÿj kadjy ne ba pykakam bõx ne ar iba? Bir, dja ba me kukijn me axwemã ikaton arÿm memã pãnh jarẽ. Be, me kwÿ kute amijo àmran arĩk amim, “Djãm ije Metĩndjwÿnh kabẽn mar ngri got”? anhÿrja dja ba te memã kukràdjà jarẽ nhym me arÿm mar kêt ne arÿm amakkre kêt mex ne ar ba. Me kute mrãmri ne me rĩt mex arÿm no rãn ba pyræk. Nhym be, me kwÿ kute kukràdjà mar kêt ne mar prãm dja ba memã arẽ nhym me arÿm tu amim markumrẽx. Tu amim markumrẽx ne arÿm kôt kute amijo ba mexkumrẽx. Me kute mrãmri ne me no rã arÿm rĩt mex ne katàt ba pyræk. Ja kadjy ne ba pykakam bõx ne ar iba, ane.

⁴⁰Nhym mebê pardjêu bu'ã ku'êja arÿm kabẽn man kum, —Je, djãm me badjwÿ ne ba me ije me no rã pyræk? Kati. Djãm me ije Metĩndjwÿnh kukràdjà mar ngri got? ane.

⁴¹Nhym memã kum, —Ne ga ren me aje Metĩndjwÿnh kukràdjà mar prãm ne ren aje mrãmri ne me no rã rĩt mex prãm pyræk. Ne kam ren ajaxwe kêt ne. Nhym be, kati. Me aje, “Me badjwÿ djãm me ije Metĩndjwÿnh kukràdjà mar ngri got”? anhÿrkam me ajaxwe rã'ã. Nãm ã Jeju memã ane.

Djuão rax 10

Mrykĩ'ãtomtio ba djwÿnh'ã ujarẽnh.

Idja 13.20; Ped k 5.4

¹Ne kam mrykĩ'ãtomti'ã memã ajarẽn ò me ja'ã mrykĩ'ãtomti jakren memã kum, —Be, ò kôkayrkam mrykĩ'ãtomti ar bakam nhym me ngjêx prãmkam me kwÿ ajkwa krekrekôt ngjêx kêt ne ate kôkayr nhibũm kôt wangij. Be, me ja ne me mryo àkĩnh prãm nhym me me'ã memã kum, “Me àkĩnhĩ”, ane nàr, “Mebê mÿjjao prõt djwÿnh”, ane. Mrãmri ne ba me amã ja jarẽnhkumrẽx.

²Nhym be, me kute katàt ajkwa krekrekôt ngjêxjabê ne ò mryo ba djwýnhkumrêx.

³Nhym 'ã ijê djà nêje ku'ê djwýnh arým o ba djwýnhmã 'ã ijê djà'ã kurê nhym arým wangij. Ne kam mrymã kabên nhym arým amim kabên ma. Kute apýnh mrymã idji jarênh djari aben totokmã mrymã arê nhym arým kute apýnh aminhidji jarênh mar kôt bôm rôrôk. Bôm rôrôk nhym o ba djwýnh arým kapôtmã mryo apôx.

⁴Mryo apôx ne arým mry kukãm mrã nhym mry arým kôt ba. Kute amim o ba djwýnh kabên markam kôt ba. Nãm mry ã o ba djwýnh kôt ane.

⁵Nhym be, atemã me bajtem mry'ýr bôx ne te mrymã kabên nhym kôt ba kêt ne tu mã kubê prôt ne. Kute amim me bajtem kabên mar kêt kam amijã no tỳx ne tu mã kubê prôt ne. Mrãmri ne ba me amã ja jarênhkumrêx, ane.

⁶Be, mrykĩ'ãtomti'ã ujarênhja ne Jeju kute amikabên kukràdjà'ã akre nhym me mrybit man kukràdjà mar kêt. Nãm me te: kute mýj'ã ujarênh kute amijakre marmã te: kute kukràdjà marmã.

⁷⁻⁹Nhym ajte memã kum, —Mrãmri ije mrykĩ'ãtomti nhõ kôkayrkôt ajkwa krekre pydji pyræk. Ga, mryo ba djwýnh kute ajkwa krekrekôt mryo ngjêxja pumũ. Nhym kôkayr tỳx arým kute mýjja djàkrêbê mry pytàr nhym umar mexja pumũ. Badjwý ije ajkwa krekre pydjimã pràbê dja me tu amim imarkumrêx ba arým axwebê me utà. Nhym kam me arým ikôt tìn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Atemã me'òkôt ne me tìn kêtumrêx. Dja me tu amim bajbit imarkumrêx ba arým me utà. Ga, mryo ba djwýnh kute kôkayr kurũm mryo apôxja pumũ. Nhym mry àkur ban ajte akubyn ngjêxja pumũ. Badjwý dja ba me utàro iba nhym me ikôt umar mex ne ar ba. Nhym be, amrêbê ibôx kêtri ne me kwý Metĩndjwýnh'ã 'êx ne memã kum, “Metĩndjwýnh ne imã arê ba kukwakam amã kabên jarênho iba”, ane. Me Metĩndjwýnh'ã 'êxja kunĩ ne me àkĩnhĩ. Me kute amiwýr inhõ me jao akêxmã te meo ane nhym me kute me kabên mar kêt.

10Be, me àkĩnhĩ ne me kute mryo àkĩnh ne par kadjy bôx. Nhyim be, kati. Ba ne ba atemã. Me tĩnkumrẽx ne umar mexkumrẽx kadjy ne ba bôx.

11Ije me kute mrykĩ'ãtomtio ba djwýnh mex pyræk. Dja ba me kadjy ty. Ije me utàr kadjy ty.

12Nhyim be, me mrykam àpênh djwýnh ne me atemã. Gêdja rop'õ mry'ýr bôx nhyim arým tĩn prãmje tu mry kangan prõt ne. Kubê õ mry djwýnh kêtka ne tu mry kangan mã prõt ne. Nhyim rop arým mryo rôrôk nhyim mry abenbê ajmà.

13Me mrykam àpênh djwýnh kute pi'ók kaprĩbit markam ne me kum mry jabê kêt. Nhyim kam rop bôx nhyim kum mry jabê kêtka arým mry kangan prõt ne.

14-15Ba ije me kute mryo ba djwýnh mex pyræk. Ibãm kute imarkumrẽx. Badjwý ije Ibãm markumrẽx. Inhõ me jadjwý ije ã me maro ane. Nhyim inhõ me jadjwý kute imar. Ba dja ba me kadjy ty. Ije me utàr kadjy ty.

16Djãm kôkayr jakambit inhõ krit? Kati. Onĩj inhõ krit rã'ã. Me wãdjwý dja me amim ikabên ma. Dja ba inhõ me jamẽ me wãdjwýo aben pydji. Kam arým inhõ me kunĩo iba.

17Be, mýkam ne Ibãm kum ijabê? Bir, ije kabên kôt amijo ibakam. Kam ne kum ijabê. Ba dja ba ty. Akubyn itĩn kadjy dja ba ty.

18Djãm me ta dja me ibĩ? Kati. Ba dja ba amikabênkôt tyn kam amikabênkôt akubyn itĩn ne. Ibãm ta ne ityk ne akubyn itĩn'ã imã karõ, ane.

19Nãm Jeju memã ane nhyim kam mebê idjaer rũnh ajte kabêno aben japanho dja.

20Me krãptĩ ja ne me arĩk memã kum, —Be, me karõ punu ne o ba. Ga, kute kukwakam kabên kajgo krãptĩ jarênhja pumũ. Mýkam ne ga me kabên maro dja? ane.

²¹Nhym me kwỳ ja ne memã kum, —Nhym bê ne me karõ punu kute o ba nhym ã kabẽn kute anhỹr. Be, kati. Kabẽn mexkumrẽx. Djãm me karõ punu kute me no rã noo mex mar got? ane.

Mebê idjaer rũnh kum kurê'ã ujarẽnh.

Dju r 5.18, 8.59, 12.32

²²Be, krĩraxbê Djeruxarẽkam, me krãptĩ kute aben pydji djà nhõ akatikam, arỳm na nhõ mytyrwỳkam, Jeju me'ỳr tẽn bõx ne arỳm Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam ar mrã. Me kute aben kajmã'ã me bakukãmãre kute amrêbê: Metĩndjwỳnhmã kikreti ny nhipêx mar kadjy ne me krãptĩ akati jakam aben pydji.

²³Jeju kikreti bu'ã kikre kre kênhkam ar mrã. Kikre kre kênhjamã ne me kum, “Xaromão nhõ”, ane.

²⁴Nãm kam ar mrã nhym mebê idjaer rũnh arỳm omũn kam kum ipõk ne kum, —Aje. Ga mrãmri abê me inhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkatibê Kritukumrẽx jabej tu me imã amijarẽho amirĩtkumrẽx. Mỳkam ne ga me ibê amipdju? ane.

²⁵Nhym Jeju memã kum, —E kum arỳm ne ba me amã amijo amirĩt ga me aje amim imar kêt. Ibãm kukwakam ije apỹnh mỳjja pumũnh kêt nhipêx djari. Tãm ne kute me amã ijo amirĩt mexkumrẽx ga me aje amim imar kêt.

²⁶Be, me abê inhõ krit kêt kam ne ga me aje amim imar kêt. Arỳm ba me amã ja jarẽ ga me arỳm ama.

²⁷Inhõ krit ar kute amim ikabẽn mar. Badjwỳ ije inhõ krit ar mar nhym ar mã ikõt ar amijo ba.

²⁸Dja ba memã tĩn jadjà nhym me Metĩndjwỳnhkõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Ne me biknor tokry djakam biknor kêt kumrẽx. Ba mã meo iba nhym me'õ kute ibê me pa 'amỳnh ne ibê me ikô rênh prãm kêt.

²⁹Ibãm kute ikõt me kamẽnhja ne tỳxo kute me kunĩ jakrenh. Tãm ne mã meo ba nhym me'õ kute kubê me pa 'amỳnh ne kubê me ikô rênh prãm kêt.

³⁰Ibãmmẽ ro'ã ne bar itipdjìn ar iba. Nãm ã memã ane.

³¹Nhym me bêt idjaer rũnh ajte kadjy kẽn jamỳ. Kute o titik ne bĩnmã kẽn jamỳ.

³²Nhym memã kum, —Ibãm kukwakam ne ba mỳjja mex krãptĩ nhipêx ne me amã o amirĩt ga me omũ. Nhỹnh idjãpênh mexja pãnh dja ga me kẽno ititik ne ibĩ? ane.

³³Nhym me kum, —Djãm adjãpênh mex pãnh ne ba me ije kẽno atitik ne abĩnmã? Kati. Metĩndjwỳnh ne ga arỳm aprỳ. Abê pykakam me'õkam ne ga ga amijo ajêx ne amijo Metĩndjwỳnh Kra ne amijo Metĩndjwỳnh pyrãk. Aje Metĩndjwỳnh raxo amiptarkam ne ba me arỳm Metĩndjwỳnho ingyryk ne ije abĩnmã, ane.

³⁴Nhym amipãnh memã kum, —Tô nhỹnh ne ba aprỳ? Be, kukwakam kabẽn jarênh djwỳnh ne me bakukãmãremã Metĩndjwỳnh kabẽn jarên memã kum, "Nã bãm memã kum, 'Me abê metĩndjwỳnh', ane." Nãm ã me bakukãmãremã anen arỳm 'ã pi'õk no'õk ne.

³⁵Metĩndjwỳnh kabẽn ne ga me te akabẽno aje o adjãpanhmã. Ga, Metĩndjwỳnh ta kute memã kum, "Me abê metĩndjwỳnh", anhỹrja pumũ.

³⁶Metĩndjwỳnh ta ne imã idjãpênh djã jarên pykamã ijano ba kabẽn kõt amrê tẽn bõx. Djori kam ibê Metĩndjwỳnh Kra kêt? Kati, ibê Metĩndjwỳnh Krakumrêx. Djori kam ba aprỳ. Arkati.

³⁷Ne ba ren Ibãm djãpênh o idjãpênh kêt ga ren me aje katãt imã ikajgo jarênhkumrêx.

³⁸Nhym be, kati. Mrãmri Ibãm djãpênh o idjãpênhkumrêx. Kam ga me ren amim idjãpênhbit ma. Aje amim ba imar kêtgam ga ren idjãpênhbit man ren Ibãm djãpênh o idjãpênhja man ren arỳm kam ima. Ibãmmẽ ne bar itipdjĩn ar iba ga me ren kam arỳm ama, ane.

³⁹Nãm memã ane nhym me arỳm kute pa 'amỳnhmã te o ane nhym mã me bêt katon tẽn.

⁴⁰Ne kam arým mã ngô raxbê Djodão nhijukri tẽ. Tẽ:n arým Djuão kute ngômã me angjênhmo krax djâkam bôx ne arek kam ar ba.

⁴¹Ar ba nhym me krãptĩ 'ÿr bôx ne abenmã kum, —Be, Djuão ne me kute raxmã kator kadjy kute mÿjja pumũnh kêt'õ nhipêx kêt. Kute me punuo mex kêt. Ne kam mrãmri katàt me'õja kukãm 'ã ujarênhkumrêx. Nhym kam arým kute kukãm 'ã ujarênh kôt prĩne kôt amijo bakumrêx, ane.

⁴²Nhym kam me krãptĩ pyka jakam tu amim Jeju markumrêx.

Djuão rax 11

Kute akubyn Radjaruo tĩn.

¹Be, me'õ nhidjibê Radjaru ne arým kanê bĩno mõi. Kanikwÿnh ne ar amãnhkrut. Ar idjibê ne Marijmẽ Mata ar. Ne ar kunĩ krĩbê Betanhakam ũrkwã.

²Marij ja kute Bẽnjadjwÿr djwÿnh par'ã me kudjÿ djà kangô kapĩ. 'Ã me tyk kadjy kudjÿ djà kangô kapĩn kam kute amikĩo 'ã kangô ngrà tãm.

³Nãm kamy Radjaru arým kanê bĩno mõi: nhym kanikwÿnh ar arým Bẽnjadjwÿr djwÿnh'ÿr me'õ jano. Onĩ:j. Nhym arým 'ÿr tẽ:n 'ÿr bôx ne arým kum arên kum, —Bẽnjadjwÿr djwÿnh, onĩj amã anhõbikwa jabêja arým kanê: nhym kanikwÿnh ar amã arẽ, ane.

⁴Nhym Jeju arým kuman kum, —Djãm tu tyk rã'ã kadjy ne kanêja? Kati. Dja me kàjkwakam Metĩndjwÿnh raxmã katon ba ibê Metĩndjwÿnh Kra iraxmã kato. Ja kadjy ne kanê raxja, ane.

⁵Be, Matamẽ kanikwÿnhmẽ Radjarumẽ ne Jeju kum ar abê.

⁶Nãm Jeju kabên man kam tu arek ÿr djâkam nhÿ nhym 'ã akati amãnhkrut apêx.

⁷Nhym kam kôt ba djwÿnhmã kum, —Gwaj on pykabê Djudêjamã tẽ, ane.

⁸Nhym ar kum, —E kum, ujarênh djwÿnh, wãkam ajbir mebê idjaer rũnh kute kẽno atitik ne abĩnmã ga ajte 'ÿr atẽmmã, ane.

⁹Nhym Jeju arkum, —Djãm arngro pydjikam kàxdjàkênh pa ipôkbê 12bit. Nà tãm. Djãm ori me arngrokam mrã nhym mỳjja'õ me par tok? Kati. Arngrokam ne mỳjja amirĩt nhym me omũn àà'ã mrã.

¹⁰Nhym be, akamàtkambit ne me ba punu, arĩk rôrôk ba, me nokrekam irã kêtkam, ane. Me kute o tỹm ne bĩn kêtri tẽmbê kute àpênh inomã mẽnhmã ne amijã arngro jakreo tẽn me kute o tỹm ne bĩn'ã akamàt jakre.

¹¹Nãm arkum anen kam arkum, —Be, gwaj banhôbikwa Radjaru arỳm òto nõ. Arỳm ba ije tokmã ne ba 'ỳr tẽ, ane.

¹²Nhym ar kum, —Dja òto nõrkam akubyn mex, ane.

¹³Be, djãm mrãmri òtkumrẽx'ã ne arkum ane? Be, kati. Arỳm tyk'ã ne arkum ane. Nhym ar arĩk amim, —Be, òtkam tyk djà kêt'ã ne ã ar imã ane, ane.

¹⁴Nhym kam arkum arẽnho amirĩtkumrẽx ne arkum, —Be, Radjaru ne arỳm ty.

¹⁵Wãkam idjãm kêt nhym arỳm ty. Kam idjãm kêtkam ar akadgy ikĩnh. Jakam dja gwaj wãkam tẽn bôx gar arỳm mỳjja pumũn arỳm tu amim imarkumrẽx. Ar akadgy ne ikĩnh. Aj gwaj on 'ỳr, ane.

¹⁶Nhym kam Jejukôt ba djwỳnh 'õ nhidjibê Tôme Djidjimuja kôt ba djwỳnh 'òdjwỳmã kum, —Gwaj on badjwỳ kôt ty, ane.

¹⁷Nhym kam Jeju ar arỳm 'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n arỳm 'ỳr bôx. Nhym me arỳm kum arẽn kum, —Be, arỳm ne ty ba me adjà. Nhym arỳm 'ã akati amãnhkrut ne amãnhkrut apêx ga bôx, ane.

¹⁸Be, krĩbê Betanhamẽ krĩraxbê Djeruxarẽmẽ ne aben jatãri. Abenwỳr pry'ã akrebê kirometu amãnhkrut ne ikjêkêbit.

¹⁹Kam ne mebê idjaer krãptĩ Matamẽ Marij ar'ỳr bôx. Ar kamy arỳm tykkam me kute ar kaprĩ, ar mỳr, ar amakbê arkum kabẽnãmã ar'ỳr bôx.

²⁰Nhym Jeju ar bôx 'ỳr nhym me'õ arỳm Matamã arẽ. Nhym kàjmã djan ate kutã tẽ. Nhym be, Marij arek nhỹ.

²¹Mata Jeju kutã tẽn arým kajpan kum, —Běnjadjwỳr djwỳnh, ga ren pyka jakam arek ar aba nhym ren ikamy tyk kêtikumrěx.

²²Gêdja ga mỳjja'õo Metĩndjwỳnhmã a'uw nhym arým akaběn man prĩne akaběn kôt ipêx ne. Tãm ne arým ije mar, ane. Nhym kum,

²³—Dja atõ akubyn tĩn, ane. Nhym kum,

²⁴—Nà, me kunĩ kute aminhinomã amiměnh djà nhõ akatikam dja me tyk akubyn tĩn. Nhym mekôt dja ikamy akubyn tĩn. Tãm ne arým ije mar, ane. Nhym kum,

²⁵—E kum, ba ne ba ibê akubyn me tyko tĩn djwỳnh ne ije memã tĩn jangjěnh djwỳnh. Me kute tu amim ikamnhĩxkumrěx dja me tĩn ne. Dja te tyn Metĩndjwỳnhkôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne.

²⁶Nhym me tĩn ne ar ba kute tu amim ikamnhĩxkumrěx dja me Metĩndjwỳnhkôt tĩn ne tyk kêtikumrěx. Djã ne ga tu amim ikaběnja markumrěx? ane. Nhym kum,

²⁷—Nà, Běnjadjwỳr djwỳnh, abê Kritukumrěx. Mrãmri ne Metĩndjwỳnh ajã me inhõ Běnjadjwỳrbê kumkati měnhkumrěx. Me bakukãmãre kute amrěbê: memã kum, “Gêdja ĩ Metĩndjwỳnh Kra pykamã bõx”, anhỳr kôt ga arým bõx ne kam abê Metĩndjwỳnh Krakumrěx. Tãm ne ba tu amim markumrěx.

²⁸Nãm ã kum anen kam akubyn kanikwỳnh'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n arým 'ỳr bõx ne me kàxã kum, —Arým ne memã ujarěnh djwỳnh bõx ne amã kaběn.

²⁹Nãm kum ane nhym kàjmã djan amibêx ne 'ỳr tẽ.

³⁰Be, kraxje Jeju krĩmã àr kêt. Nãm arek Mata kute kajpar djakam arek dja.

³¹Nhym Marij kàjmã djan amibêx ne tẽ nhym kikrekam mebê idjaer kute ar kaprĩbê arkum kaběno ãmja arým abenmã kum, —Be, ar mỳrmã ne ar kěnkre'ỳr tẽ, ane. Nãm me anen arým kôt tẽ.

³²Nhym be, Marij Jeju'ỳr tẽ nhym arek kam dja nhym arým 'ỳr bõx. Ne omũn arým kõnkrão nhỹn kum, —Běnjadjwỳr djwỳnh, ga ren pyka jakam ar aba nhym ren ikamy tyk kêtikumrěx, ane.

³³Nām mỳro nhỹ nhym kôt mebê idjaer mōrja kôt mỳro dja. Nhym Jeju me omũn arỳm rerekren tik ngyo dja.

³⁴Ne kam memã kum, —Nhỹnh ne ga me adjà? ane. Nhym me kum, — Běnjadjwỳr djwỳnh, amrẽ ar ikôt tẽn omũ, ane.

³⁵Nhym Jeju arỳm muw.

³⁶Nhym mebê idjaer abenmã kum, —Be, kum abêkumrẽx. Ga, arỳm mỳrja pumũ, ane.

³⁷Nhym me kwỳ abenmã kum, —E kum, me no rãmã ne rĩt mex jangij. Nok ren Radjarudjwỳo mex nhym ren tyk kêt ne, ane.

³⁸Nhym kam Jeju 'ỳr tik ngy tẽn arỳm kěnkre'ỳr bōx. Kěnpotio ne me arỳm kěnkre'ã ijê.

³⁹Nām kěnkre'ỳr bōx ne memã kum, “Me 'ã kěnpoti kaba”, ane. Nhym tyk kanikwỳnh Mataja kum, —Ô kum arỳm kro:. Tyk'ã arỳm akati amãnhkrut ne amãnhkrut apêx, ane.

⁴⁰Nhym Jeju kum, —Ë, arỳm ne ba amã, “Dja ga tu amim ikamnhĩxkumrẽx ne arỳm Metĩndjwỳnh raxmã akato”, ane.

⁴¹Nhym me arỳm kěnkre'ã jãm kěnpoti dja. Nhym Jeju kàjmã krãn kàjkwa jaběn Bãmmã kum, —Djũnwã. Ga ne ga arỳm aje ikaběn mar. Kam ikĩnhkumrẽx.

⁴²Amã ikaběn kunĩkôt ne ga arỳm aje ikaběn mar. Be, me ibu'ã ku'ê ja amã ikaběnkôt kute imar kadjy ne ba amã ikaběn. Dja me tu amim imarkumrẽx ne ijã amim, “Be, mrãmri ne Metĩndjwỳnh kute anorkumrẽx”, anhỹro ba. Ja kadjy ne ba amã ikaběn, ane.

⁴³Nām anen arỳm kàj bê kaběn ne kum, “Radjaru, amrẽ akato”, ane.

⁴⁴Nhym arỳm me aêrbê akubyn tĩn ne kato. Arỳm tu tykkumrẽx ne jakam arỳm akubyn tĩn ne kato. Prĩne kubêkào ikramẽ par'ã kupu rã'ãn kato. Kubêkào nokre kupu rã'ãn kato. Nhym Jeju memã kum, —Me 'ã kubêkà bô gê tẽn, ane.

Me kute bñn kadjy kute o aben mar.

Mat 12.14; Ruk 6.11

⁴⁵Jeju akubyn Radjaruo tñn nhym me bē idjaer omũ nhym arỳm kwỳ krãptĩ tu amim Jeju markumrēx. Marijkõt me mōrja tu amim markumrēx.

⁴⁶Nhym me kwỳ ja arỳm amũ me bē pardjēu'yr mōn memã Jeju jarē.

⁴⁷Nhym kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳrmē me bē pardjēu arỳm me rũnho akuprõ. Nhym kam me abenmã kum, —Be, mỳjja pumũnh kêt kwỳ rax ne ipêx. Me kute raxmã kator kadjy ne ipêx. Nãm me punu krãptĩo mex ne akubyn me tyko tñn. Mỳj dja gu me nē?

⁴⁸Dja gu me amitõ nhym me kunĩ arỳm tu amim markumrēx ne kõt ar amijo ba. Dja me ane nhym krĩraxbē Rômakam me õ me ja arỳm me bawỳr prõt ne pyka mē Metĩndjwỳnh nhõ kikretio amràn aben bē me babē idjaer kunĩ ngrà, ane.

⁴⁹Nhym me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳr raxbē Kajbajja ne amexja tãmkam memã nhỹ. Kajbaj memã kum, —E kum, me aje mỳjja mar kêt.

⁵⁰Me'õ pydji dja me babē idjaer kunĩ pãnh ty. Kam dja me abenbē me bangrành kêt gu me arỳm badjumar mex. Me aje ja mar kêt, ane.

⁵¹Be, djãm Kajbaj ta ne amikabēn jarē? Kati. Metĩndjwỳnh kukwakam ne kabēn jarē. Amexja tãmkam ne kubē me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳr rax. Bēnjadjwỳr rax ne Metĩndjwỳnh mar djwỳnh kunĩmã nhỹ. Kunĩmã ỹrkam ne arỳm memã Metĩndjwỳnh kabēn jarē. Kute memã Jeju me bē idjaer kunĩ pãnh tyk jarēnhkam ne memã Metĩndjwỳnh kabēn jarē.

⁵²Be, djãm me bē idjaerbit pãnh dja ty? Kati. Metĩndjwỳnh kraja amrēbē abenbē me bimành. Apỳnh me bajtem ba djàkam me bimành. Jeju kute amikõt me jao aben pydjimã. Me jadjwỳ pãnh dja ty. 'Ã ne Kajbaj kute Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnhja.

⁵³Be, krax ne ja. Me kute Jeju bñn kadjy kute aben kabën marmo krax djà ne ja. Jeju kute akubyn Radjaruo tñn nhõ akati jakam.

⁵⁴Nhym kam Jeju kute ja nhjukri mebê idjaer rñnhmã amijo amirĩto ba kêt. Kapôt kukrit nokà'ã ar bamã ne arỳm tẽ. Kam ne arỳm krĩbê Epraĩmã tẽn bõx ne kôt ba djwỳnhmẽ ro'ã kam ar ba.

⁵⁵Nhym kam mebê idjaer kute aben pydji djà 'ỳr. Me kute me kukãmãre nhirõbê mrãnhja mar kadjy arỳm õ akati 'ỳr. Kam ne me krãptĩ: kadjy krĩraxbê Djeruxarẽ'ỳr àbir mõ. Me kute Mõjdjê kukràdjà kôt Metĩndjwỳnhmã amijaxwe jarẽnhmã ne me mõ.

⁵⁶Ne kam arỳm bõxo dja nhym me rñnh arỳm Jeju jabej. Ne Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam abenmã kum, —Djãm me krãptĩ kute aben pydji djà nhõ akati kadjy mekôt bõxmã? Djã ne ga me ajõ ama? ane.

⁵⁷Be, arỳm me kute Jeju'ã memã karõ. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ mebê pardjêumẽ ne me arỳm 'ã memã karõn memã kum, —Dja ga me ajõ Jeju pumũn me imã arẽ ba me pa 'amỳ, ane.

Djuão rax 12

Marij kute par'ã kangõ pãnh rax kapñn.

Mat 26.6; Mak 14.3

¹Me Djeruxarẽkam Jeju jabej nhym arỳm ajte krĩbê Betanhakam bõx. Betanhakam ne Radjaru ar ba. Amrẽbê ne ty nhym Jeju 'ỳr bõx ne akubyn o tñn. Ne jakam Jeju ajte Betanhakam bõx. Nhym amũ Djeruxarẽkam Metĩndjwỳnh me irõbê mrãnh nhõ akati bõx 'ỳr. Dja akati amãnhkrut ne amãnhkrut ne amãnhkrut apêx nhym arỳm akati bõx.

²Nãm Jeju Betanhakam bõx nhym arỳm amykry. Nhym Mata ar arỳm kum õ kwỳ krẽn djà nhipêx. Ipêx nhym Jeju ar krẽno nhỹ. Mata ne arkum õ kwỳ krẽn djà nhõro dja. Radjarumẽ ro'ã ne ar àkuro nhỹ.

³Àkuro nhỹ nhym Marij arỳm me kudjỳ djà kangõ ipuja by. Me tyk kadjy ne kudjỳ djà. Kangõ nhidjibê ne nadu. Utĩ'ã akrekam ne kubê kiru kute o katẽ 'ỳr ne kam pãnh raxkumrẽx. Nãm ar àkuro nhỹ nhym Marij arỳm kangõja

byn Jeju par'ã kapĩ. 'Ã kapĩ ne amikĩo arým par'ã kangô kwỳ ngrà. Nhyam kam arým amũ kikre krekôt kudjỳ prôt ne.

⁴Nhyam Djuda Ikadji. Ximão kute ir ja. Jejukôt ba djwýnhja. Tãmja dja kurê djwýnhmã Jeju kanga.

⁵Marij Jeju par'ã kangô kapĩ nhyam Djuda arkum, —Je tô, mỳkam ne arým kangô mexjao akno? Ne ga ren ar memã kangô ngãn ren pãnh pi'òk kaprĩ kumex ne aby. Ne ren pãnh'ã akrekam denarju kubê 300 ne ren abyn kam ren me ò mỳjja kêt mã angrà, ane.

⁶Be, djãm Djuda kum me bikēnh kaprĩkam ne ã arkum ane? Kati. Àkĩnhĩkam. Kubê ar ò pi'òk kaprĩo ba djwýnhkam. Ne kam ta amim kwỳo àkĩho ba. Kam ne ã arkum ane.

⁷Nhyam Jeju arkum, —Kwãrĩk wãnh rã'ã. Mỳj kadjy ne amim kangô dji? Bir, dja ba ty nhyam me arým ijadjà. Kute ijã kangô kapĩnkam dja ba ikudjỳ nhyam me ijadjà. Ja kadjy ne amim kangô dji.

⁸Ar aje memã mỳjja nhõrmã wãnh ne me ò mỳjja kêt ar abu'ã ar ba rã'ã. Dja gar anen arým memã mỳjja ngã. Badjwỳ. Djãm arek gwaj baro'ã ar baba rã'ãmã? Kati. Nãm ã Jeju arkum ane.

⁹Jeju Betanhakam ar ba: nhyam kam mebê idjaer krãptĩ arým kuman 'ỳr bõx. Djãm me kute Jejubit pumũnhmã ne me 'ỳr bõx? Kati. Radjarudjwỳ. Jeju kute Radjaru tyk akubyn o tĩnkam ne me kute adjwýnhdjwỳ pumũnhmã 'ỳr bõx.

¹⁰Nhyam be, me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bēnjadjwỳr ne ar atemã. Nãm ar bit kute Radjaru bĩnmã 'ã aben maro nhỹ.

¹¹Be, mỳkam? Bir, Jeju kute akubyn Radjaruo tĩnkôt mebê idjaer krãptĩ arým omũn tu amim Jeju markumrēx. Nhyam kam me kute omũnh kêt kadjy ar kute Radjarudjwỳ bĩnmã. Nhyam Jeju Betanhakam ar ba nhyam kam 'ã akati. 'Ã akati nhyam Jeju amũ Djeruxarē'ỳr tē.

Jeju rax ne Djeruxarēmã àr.

Mat 21.1; Mak 11.1; Ruk 19.28

12Nhym kam me Djeruxarẽkam kukãm abenmã kum, —Arỳm Jeju bõx 'ỳr. Arỳm Jeju bõx 'ỳr, ane. Me krãptĩ kute aben pydji djà nhõ akati kadjy bõxja ne me ã abenmã ane.

13Ne kam mõn bõ kwỳ nhikẽ. Me kute o Jeju kajpar kadjy ne me arỳm kutã mõ. Ne kàj bê abenmã Jeju mexo àkjêr mõn mã memã kum, —Jejubê ne me banhõ bẽnjadjwỳr rax. ãm mexkumrẽx. Kam me bakĩ:nhkumrẽx. Gê on me bapytà. Gê Bẽnjadjwỳr djwỳnh o kĩnh rax. Kukwakam ne arỳm me bakadjy bõx. ãm mexkumrẽx. Me babê idjaer nhõ bẽnjadjwỳr rax ne arỳm bõx, ane.

14Me kute o anhỳr kêtri ne Jeju mry'ã nhỹ. Nãm mry'ã krĩ jabatàn nh nyremã katon 'ã nhỹ. Amrẽbê: ne me Metĩndjwỳnh kukwakam me bakukãmãremã ja jarẽn memã kum,

15“È krĩraxbê Xijãokam me ja, kwãrĩk wãnh me atĩn prãm kêt. Ota, me anhõ bẽnjadjwỳr rax bõxmã. Dja mry'ã krĩ jabatàn nyre'ã nhỹn me awỳr bõx.” Nãm me ã me bakukãmãremã anen arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Nhym me aben djõ'ã arẽnho mõ:n arẽnho mõr tãmtã tũ:mràm me bakamingrãnyrekam arỳm 'ỳr o bõx. Jeju mry'ã nhỹn arỳm Djeruxarẽ'ỳr bõxmã tẽmkumrẽx. Djeruxarẽ nhidji nhikjêbê ne Xijão.

16Nãm 'ỳr tẽ nhym me o àkjêr mõ. Nhym kõt ba djwỳnh ar kute omũnh totokbê amim, —Je tô, mỳj'ã ne me kute Jejuo àkjêrja? anen mar kêt ne. Arỳm Jeju àbir ne ra:xkambit dja ar akubyn pi'òk kõt amijo tẽn arỳm kuma. Be, pi'òkkam me kute Jejuo anhỹrmã kõt ne me arỳm jakam ã Jejuo ane. Ja dja ar kuma.

17Be, Jeju kutã me mõrja ne me amrẽbê Jeju kute akubyn Radjaruo tĩnkõt omũ. Kute kum kabẽn nhym kẽnkre kurũm katorkõt ne me omũ. Ne kam amũ memã 'ã ajarẽ.

18Nhym me krãptĩ arỳm kute akubyn o tĩnja man kam arỳm adjwỳnhdjwỳ mekõt Jeju kutã mõn kajpa.

¹⁹Me krãptĩ: Jeju kutã mõn kajpa. Nhyam kam mebê pardjêu arým abenmã kum, —Be ga, pyka kunĩkõt me kunĩ arým kute 'ÿr amijo akẽxja pumũ. Me baje te: mebê Jeju pyma nhyam me mã kum kĩnhja pumũ, ane.

Amikukãm amityk'ã ujarẽnh.

Mak 8.34

²⁰Nhyam kam me bajtembê kreguja kwÿ ne me me krãptĩ kõt ar ba. Me kute mekõt me kute aben pydji djã nhõ akatikam Metĩndjwÿnhmã rax jarẽnh kadjy ne me bõx ne mekõt ar ba.

²¹Ne kam arým Piripi'ÿr bõx ne kum, “Ba me Jeju pumũ”, ane. Piripi ne pykabê Garrêjakam krĩraxbê Bexadakam abatãnh djã.

²²Me kum ane nhyam amũ Ængre'ÿr bõx ne kum arẽ. Nhyam kam ar ro'ã Jeju'ÿr tẽn kum arẽ.

²³Nhyam Jeju arkum, —Be, arým ityk'ã akati bõx 'ÿr. Dja ba me kadjy tyn akubyn itĩn. Ne kam arým ira:xkumrẽx ne ipyma:.

²⁴Ga, me kute bãygogo 'y krekam arým tyk pyrãk. Djãm mrãmri ne arým ty? Kati. Ga, 'y ingrõt ne abatãnh nhyam arým 'ã ô kumexja pumũ. Ne ren me 'y kre kêt nhyam ren 'y kajgo rã'ãn àptàr kêtumrẽx. Ba ije bãygogo 'y pyrãk. Badjwÿ dja ba ty nhyam me arým ijadjã. Nhyam kam ityk djõ'ã arým me krãptĩ tĩn. Mrãmri ne ba ar amã ja jarẽnhkumrẽx.

²⁵Be, me arek pykabêbit ar ba kadjy kute amimarja dja me arým tyn akuno. Nàr me kadjy kute amimar kêtja, arek pykabêbit ar ba kadjy kute amimar kêtja dja Metĩndjwÿnh me utà nhyam me arým kõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne.

²⁶Be, me imã àpênhja gê me mã ikõt amijo bakumrẽx. Kam dja ba nhĩãm ar iba nhyam inhõ àpênh arek ikõt ar ba. Dja imã apê nhyam Ibãm arým kàjmã kum rax kamẽ, ane.

²⁷Ne ajte arkum, —Be, arým idjumar punu iwÿr bõx. Be, mÿj dja ba nẽ? Djãm ije kum, “Djũnwã, arým itokry'ã myt bõx 'ÿr. Itokrybê ipytã”, anhÿrmã? Kati. Ije itokry ja markumrẽx kadjy ne ba arým tẽn bõx. Nãm ã arkum ane.

²⁸Ne ajte Bãmmã kum, —Djũnwã, jakam dja ga memã amiraxo amirĩt gê me araxmã kato, ane. Nhym ar arÿm kàjkwa kurũm Bãm kabën ma nhym kum, —Arÿm ne ba memã iraxo amirĩt. Dja ba ajte memã iraxo amirĩt, ane.

²⁹Nhym ar bu'ã me ku'ê kwÿ arĩk abenmã kum, —E kum, na ne krikrit, ane. Nhym me kwÿ arĩk abenmã kum, —Metĩndjwÿnh kadjy mrãnh djwÿnh'õ ne kum kabën, ane.

³⁰Nhym Jeju memã kum, —Djãm ba ije kabën mar kadjy ne kabën kato? Kati. Me ga aje kabën mar kadjy.

³¹Be, jakam dja Metĩndjwÿnh me kunĩ axwemã kato. Me ĩ pÿnhkõt me axwe djari kum kato. Jakam dja ba pykakam me axwe nhõ bẽnjadjwÿro apan kujaten kumẽ.

³²Dja me kÿjrũm inhõ ba arÿm amiwÿr me kunĩo akẽx, ane.

³³Pĩte'y'ã jêt'ã ne ã memã ane.

³⁴Nhym me kum, —Nhym bê ne me kute me inhõ Bẽnjadjwÿrbê kumkatibê Kritukumrẽx bĩnmã. Kritu ne tyk kêtikumrẽxmã nhym me me imã arẽ, Mõjdjê kukràdjà'ã pi'òk no'òk kõt ne me imã arẽ ba me kuma. Be, ga ne ga atemã. Aje me imã, “Ba ije amijo inhĩja dja me kÿjrũm inhõ”, anhÿr kõt ba me arÿm akajgo ma. Be, we aje amijo anhĩjakam mÿj me ajõ ga nã? ane.

³⁵Nhym Jeju memã kum, —Ga, akamàt kô tykkam me ba punuja pumũ. Me kute amikukãm mÿjja pumũnh kêtka me ba punure. Ba ije memã pry kurwÿ djà pyræk ne memã Metĩndjwÿnh kabën jarënh nhym me arÿm tu amim markumrẽx ne ba mexkumrẽx. Arek me aro'ã ar ibari dja ga me tu amim imarkumrẽx ne ikabën kõt ar amijo aba. Nok ga ren kõt amijo aba kêt ne ren me axwe kõt ajaxwen arÿm aje ajte me akamàt kô tykkam ba punu pyræk.

³⁶Arek me aro'ã ar ibari dja ga me tu amim imarkumrẽx. Ne kam arÿm aje mrãmri ne pry kurwÿ djækõt me ba mex pyræk, ane. Nãm Jeju memã anen arÿm mã tẽn mebê amijo apdju.

Me kute amim Jeju mar kêt.

³⁷Kute amijo bipdjur kêtri ne me nokrekam mỳjja krãptĩ nhipêx. Nãm te me punu krãptĩo mex nhym me kute amim mar kêtkumrêx.

³⁸Be, amrêbê: Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênh djwỳnhbê Idjaij kute me bakukãmãremã arênh kôt ne me kute amim mar kêt. Nãm memã kum, "Bênjadjwỳr djwỳnh, mỳj me'õ ne kute amim ar ikabên mar got? Mỳj me'õ ne kute Bênjadjwỳr djwỳnh djàpênh pumũnhkam amim mar got?" Nãm ã me bakukãmãremã ane. Nhym me arỳm aben djô'ã arênho mō:n arênho mōr tãmtã arỳm tũ:mràm me bakamingrãnyrekam arỳm 'ỳr o bôx. Jeju te me punu krãptĩo mex nhym me me omũn amim Jeju mar kêtkumrêx.

³⁹Idjaij kute me bakukãmãremã arênh kôt ne me me omũn amim Jeju mar kêt. Be, djãm me ta ne me kute tu amim markumrêxmã? Kati. Me ta ne me te: kute amim marmã. Be, mỳkam? Bir, Metĩndjwỳnh ta kute me nomê me amako bimirakkam. Kôt ne Idjaij ajte me bakukãmãremã kum,

⁴⁰“Metĩndjwỳnh ne mebê nomê amako amrà. Nhym kam me te memã mỳjja jakre nhym me kukràdjà pumũnh kajgon mã omũnhkumrêx kêt. Nhym me te memã mỳjja jarê nhym me mar kumrêx kêt ne. Mã kukràdjà'ã mỳjja kute amijakreja mar kêt. Ne kam iwỳr amijo akêx kêt ba kam memã axwe jarênh rã'ã ne kam ije meo mex kêt. Me amakkre kêt prãm kam ne ã meo ane”, ane.

⁴¹Idjaij ne Jeju mexo umakôt omũ ne 'ã me bakukãmãremã ujarênh ba. Ne kam ã memã ane. Kam me ta te kute amim Jeju marmã.

⁴²⁻⁴³Be, djãm me rũnh kunĩ ne me amakkre kêt prãm? Kati. Me kwỳ kute tu amim markumrêx. Djãm me kwỳ ja kute memã amijo amirĩt? Djãm me kute memã kum, —Arỳm ne ba tu amim Jeju markumrêx, anhỳro amijo amirĩt? Kati. Mebê pardjêu kabên pymaje ne me kute memã amijarênh kêt. Be, mỳkam? Bir, me amim, —Dja ba amijarênh kêt nhym me imã imex jarênh rã'ã. Ba ren Jeju'ã memã amijarê nhym ren me arỳm imã ijaxwe jarênh me nêje bôm imê. Ne ren kam ajte me bikprõnh djàkam me ro'ã ikrĩ kêt, anhỳro ba. Me kute amim anhỳrkam ne me kute memã amijarênh kêt ne. Djã ne

Metĩndjwỳnhbit kute memã mex jarēnhja me kum kĩnh? Kati. Pykakam me axwe kute memã mex jarēnhja ne me kum kĩnh. Jabit ne me kum kĩnh.

⁴⁴Nhym kam Jeju kàj bê memã kum, —Djãm me aje tu amim imarkumrēxkam ne ga me aje bajbit imar? Kati. Me aje amim imar o ne ga me aje amim ijanor djwỳnh mar.

⁴⁵Me aje ipumũnh o ne ga me aje ijanor djwỳnhdjwỳ pumũnh.

⁴⁶Ga, me kute akamàt kô tykkam pry kurwỳ nhym pry arỳm amirĩtkumrēxja pumũ. Nhym me arỳm ba mexkumrēx. Badjwỳ ne ba memã Metĩndjwỳnh kabēn jarē. Nhym me kwỳ ĩ pỳnhkôt kute tu amim kabēn markumrēx ne kôt kute amijo baja ne me arỳm axwe kêt ne kute amijo ba mexkumrēx. Ne ajte kute akamàt kô tykkam me ba punuja pyràk prãm kêtumrēx.

⁴⁷Me ajõ aje ikabēn mar kajgon amim imar kêtumrēx djãm on ije amã ajaxwe pãnh jarēnhmã? Me anhĩ pỳnhkôt ajaxwe djàri pãnh jarēnhmã? Djãm on pãnh atokrymã? Kati. Djãm ije memã axwe pãnh jarēnh nhym me pãnh tokrymã ne ba bôx? Kati. Ije pykakam me kunĩ axwebê me utàrmã ne ba bôx.

⁴⁸Be, me ajõ aje ikangan amim ikabēn mar kêtumrēx me'õ dja amã ajaxwe pãnh jarē. Me kunĩ kute aminhinomã amimēnh djà nhõ akatikam dja kàjkwakam Metĩndjwỳnh amã, “Aje amim Ikra mar kêtumrēx ajaxwekumrēx”, ane. Dja amã ane ga arỳm ajaxwe pãnh atokry.

⁴⁹Mỳkam dja ã amã ane? Bir, djãm ba ikabēn ne ba me amã arē? Kati. Ibãm ne ikabēn'ã imã karõ ba arỳm me amã arē. Kam dja Ibãm ta amikabēno ngryk ne me ajõmã ajaxwe pãnh jarē.

⁵⁰Ibãm ne imã, “Dja me tu amim amarkumrēx ne arỳm ikôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne”, ane. Tãm ne ba ije markumrēx. Kam Ibãm kute imã kabēn jarēnh kôt ne ba memã arē. Nãm ã Jeju memã ane.

Djuão rax 13

Kute ar par ku'õnh.

¹Be, arým Metĩndjwýnh me bakukãmãre nhirôbê mrãnh nhõ akati 'ýr. Mebê idjaer kunĩ kute aben kajmã'ã me irôbê mrãnh djà mar kadjy aben pydji djà nhõ akati 'ýr. Jeju arým kute pykakam mebê àbir 'ýr. Bãm'ýr àbir 'ýr. Ja ne arým kute mar. Arým ne kum pykakam õ me ja jabê:. Nhyim te me amakkre kêt arým kute bĩn 'ýr nhyim kum õ me abê rã'ã.

²Arým ar kute õ kwý krën parkam nhyim Djuda kute Jeju kanga 'ýr. Ximão ne Djuda dji. Djuda ja nhidji nhikjêbê ne Ikadji. Nãm kute kurê djwýnhmã kanga 'ýr. Xatanaj ne 'ã kum apnê nhyim kute memã kanga 'ýr.

³Bãm arým kute Jejumã õ myjja kunĩ kanga nhyim arým Bãmbê Metĩndjwýnh kurũm rwýk ne kam akubyn 'ýr àbir 'ýr. Ja ne Jeju arým kute mar.

⁴Nãm kuman kam kãjmã dja. Ar õ kwý krën parkam kãjmã djan õ kubêkà krãkào pôx ne adjuw. Ne me'ã ngô ngrà djà byn arým o amikrax kupu.

⁵Ne kam arým ngõnh purortikam ngô run kam arým kôt ba djwýnh par ku'õnhmo krax. Ar par ku'õnho tẽ:n mã me'ã ngô ngrà djào ar par'ã ngô ngrà. O amikrax kupu rã'ãn o ar par'ã ngô ngrà.

⁶Nãm ar par ku'õnho tẽ:n kam arým Ximão Pedru'ýr bõx. Nhyim kum, —Je, djãm ba dja ga ipar ku'õ? ane.

⁷Nhyim Jeju kum, —Jakam aje idjãpênh mar kêt. Dja ba ĩ amã arẽ ga ama, ane.

⁸Nhyim kum, —Be kati. Aje ipar ku'õnh prãm kêtumrêx, ane. Nhyim kum, —Dja ba apar ku'õnh kêt ga arým ikôt aba kêt, ane.

⁹Nhyim kum, —Běnjadjwýr djwýnh. Djãm iparbit? Inhikramẽ ikrãdjwý dja ga ku'õ, ane.

¹⁰Nhyim kum, —Be, gar arým adjwýrkam arým ar anhĩ mex ba kam ije ar aparbit ku'õnhmã, ane. Ne kam ar axwe kêt'ã arkum, —Be, arým ar amex. Djãm ar akunĩ ne gar amex? Kati. Ar ajõ apydji ne ga amex kêt, ane.

¹¹Arÿm kute amikukãm kurê djwÿnhmã kanga djwÿnh markam ne arkum, —Djãm ar akunĩ ne gar amex? Kati, ane.

¹²Ne kam arÿm ar par ku'õnh pan kam kà jangijn kam nhÿn arkum, —Be, mÿkam ne ba ar apar ku'õ? Djã ne gar ama?

¹³Bir, gar imã, “Ujarënh djwÿnh, Bënjadjwÿr djwÿnh”, anhÿro aba. Be, mrãmri ne gar imã arë. Ibê tãm.

¹⁴Ibê ar anhõ Bënjadjwÿr djwÿnh ne ibê ar anhõ ujarënh djwÿnhkam ne ba arÿm amijo ingrin amijo ikàtàm ne arÿm ar amã apê. Ar akajgo mex, ar akàtømmã ne ba apên arÿm ar apar ku'õ. Djãm ar ajõ aje, “Be, ba ne ba irax. Ije me kajgomã idjapênh prãm kêt”, anhÿrmã? Kati. Ar gadjwÿ aben par ku'õ.

¹⁵Be, mÿj kadjy ne ba ar apar ku'õ? Bir, dja gar ipumÿn ikudjwa arÿm amijo angriren akàtàm ne abenmã apê. Ja kadjy ne ba ar apar ku'õ.

¹⁶Imã adjapênhkam djãm aje araxo ijakrenh got? Ije ajanorkam djãm aje araxo ijakrenh got?

¹⁷Ar aje araxo ijakrenh kêtgam dja gar amijã ije ar apar ku'õnhja man ikudjwa amijo angriren amijo akàtàm ne abenmã apê. Dja gar amijo anen arÿm akĩnhkumrëx.

Djuda kute memã Jeju kanga kukãm arkum 'ã ujarënh.

Mat 26.21; Mak 14.18; Ruk 22.21

¹⁸Be, djã ne ba ar akunĩmã ikabën jarë? Kati. Djãm ar akunĩ amex? Kati. Ije ar anhĩ pÿnhkôt amijo ar apytàr ba arÿm ije ar amar. Nhym be, ar ajõ dja ga amã ikurê. Amrëbê: ije amikukãm arënh kôt dja ga amã ikurê. Nã bãm me bakukãmãremã kum, "Gwaj baro'ã badjàkur'õ dja kum ikurê”, ane. Nã bãm ã memã ane nhym me arÿm 'ã pi'òk no'òk ne. Nhym me aben djô'ã arënhõ mō:. Arënhõ mōr tãmtã tũ:mràm arÿm iwÿr o bôx. Gwaj baro'ã badjàkur'õ dja kum ikurê.

¹⁹Ar ajõ amã ikurê kêttri ba arÿm pi'òkkam ar amã ikabën jarë. Be, mÿj kadjy? Bir, dja gar ajõ amã ikurê kôt arÿm omÿn kam arÿm akubyn amijo tën pi'òkkam ikabënja ma. Anhÿr djwÿnhràmm ikabën ja ma. Ne kam arÿm

amim, “Mrãmri kôt ne amikukãm arënhkumrëx. Jejubê ne Bënjadjwÿrbê kumkatibê Kritukumrëx”, ane. Dja gar ã anen tu amim imarkumrëx.

²⁰Be, godja ba amũ me ano nhym me me'ÿr bôx nhym me arÿm amim me kabën man kam arÿm kôt badjwÿ amim ima. Ne kam arÿm kôt amim kute ijanor djwÿnhdjwÿ ma. Mrãmri ne ba ar amã ja jarënhkumrëx, ane.

²¹Jeju arkum anen arÿm umar punure ne. Ne kam arkum arëho amirĩtkumrëx ne arkum, —Be, mrãmri dja gar ajõ ikurê djwÿnhmã ikanga. Mrãmri ne ba ar amã ja jarënhkumrëx, ane.

²²Nhym kôt ba djwÿnh te kute marmã abenkam no tyn nhÿn amim, —Je tô, mÿj me'õ'ã ne ane? ane.

²³Be, kôt ba djwÿnh'õ ne Jeju tãri nhÿ. Jeju kum abêja.

²⁴Nhym Ximão Pedru jãnh nhÿn amũ Jeju tãri ÿrja'ÿr akëx ne ar aktã aben pumũ. Ne kam kute ar 'õ jabej Jeju kukjêrmã Pedru kum inhuo Jeju jakre.

²⁵Nhym arÿm Jeju'ÿr ajkamën kum, —Bënjadjwÿr djwÿnh, nhym nã? Ar imã arê bar kuma, ane.

²⁶Nhym kum, —Dja ba õmrõmã djwÿ jadjàn amũ kum kungã ga arÿm ar 'õ pumũ, ane. Ne kam arÿm kum adjàn amũ Djudamã kungã. Djuda nhidji 'õdjwÿbê ne Ikadji. Ximão 'õdjwÿ ne Djuda dji.

²⁷Nãm kum kungã nhym Xatanaj arÿm Djudamã wadjàn 'amÿnh tÿx ne. Nhym kam Jeju arÿm kum, “Ajrã, amibêx”, ane.

²⁸Nhym kôt ba djwÿnh kute kabën mar kajgon mÿjja'ã Jeju kute kum kabën jarënhja ar kute mar kêt.

²⁹Djudabê ne ar õ pi'òk kaprõo ba djwÿnh. Ne kam ar kwÿ arĩk amim, —Bãrãm kute gwaj banhõ kwÿ krën djà'õ byrmã ne ano. Me krãptĩ kute aben pydji djà nhõ akati kadjy kute mÿjja byrmã ne ano. Nàr, kute me õ mÿjja kêtãmã mÿjja kwÿ nhõrmã ne ano, ane.

³⁰Nãm Jeju kum djwÿ ngã nhym arÿm kubyn mã kadjy katon tẽ. Arÿm akamàtkam ne tẽ.

Pedru 'êxnhĩ kukãm kute kum arênh.

Mat 26.31; Mak 14.26; Ruk 22.31

31Djuda kato nhym Jeju arým kôt ba djwýnhmã kum, —Ije amijo inhĩ ne ar ibaja dja me jakam arým iraxmã kato ba memã irax. Nhym kam me arým ikôt kàjkwakam Metĩndjwýnh raxmã kato.

32Nhym kam arým memã ra:x ne uma:n kam arým amiraxo badjwý ijo rax. On dja ijo ra:x ba ipyma:.

33Akmere ar, gwaj baro'ã ar babaja arým kêt 'ÿr. Dja gar ijabej ar aban te idjãm djà'ÿr abôx prãmje. Nã bãm ã mebê idjaer rũnhmãdjwý ane. Ar gadjwý ba arým ã ar amã ane.

34Be, ba ar amã 'ã karõ. Ikabên ny ne ba ije ar amã arênhmã. Dja gar aman mã kôt amijo aba mex ne amã aben jabê. Kute imã ar ajabê pyræk ã ar amã aben jabêo ane.

35Nhym kam me kàtàm kunĩ arým ar ajã abenmã kum, “Be, Jejukôt ba djwýnhkumrêx ne wã. Ga, arkum aben jabêwã pumũ.” Dja me ã ar ajã abenmã ane. Nãm ã Jeju arkum ane.

36Nhym Ximão Pedru kum, —Bênjadjwýr djwýnh, jãm ne ga atêmmã? ane. Nhym kum, —Bir, dja ba tẽ ga arým te on idjãm djà'ÿr ikôt atêm prãmje. Kam dja ga tũmràm arým ikôt tẽ, ane.

37Nhym Pedru arĩk kum, —Bênjadjwýr djwýnh, mýkam dja ba te on adjãm djà'ÿr akôt itêm prãmje? Dja me kum abĩn prãm ne ikumrêx ibĩn kam abĩ, ane.

38Nhym kum, —Djãm me kute akumrêx abĩn ne kam ibĩnmã got? Be, dja me ijo mõ, ga ôkrên'ãnh kàr kêttri amijã maje ajêxo amãnhkrut ne ikjêkêt ne ijã memã kum, “Kati. Ije me'õwã pumũnh kêtikumrêx”, ane. Nhym arým ajã ôkrên'ãnh kà. Mrãmri ne ba amã ja jarênhkumrêx. Nãm ã kum ane.

Djuão rax 14

Kute kôt ba djwýnhmã tỳx jadjàr.

¹Ne kam ajte arkum, —Kwãrîk wãnh ba ar akadju tẽ gar axwe amikam adjumar kêt. Dja gar tu amim Metĩndjwýnh markumrẽx. Badjwý dja gar tu amim imarkumrẽx.

²Onij Ibãm nhõ kikretikam me ùrkwã krãptĩ. Djã ne ren kêt ba ren arým ar amã, “Kati, kêt”, ane. Nhyim be, kati. Mrãmri ne Ibãm nhõ kikretikam me ùrkwã krãptĩkumrẽx. Ba arým 'ýr itẽmmã. Dja ba 'ýr tẽn 'ýr bõx ne arým ar akutêp ar amã anhũrkwão mex.

³Dja ba ar anhũrkwão mex kadju tẽ:n kam akubyn ajte ar awýr bõx. Ne kam arým mã amikõt ar adjan ar ajo tẽ. Be, mýj kadju? Bir gwaj arek baro'ã ar baba kadju.

⁴Be, idjãm djà gar arým ama. 'Ýr ipry gar arým ama. Kwãrîk wãnh axwe amikam adjumar kêt, ane.

Memã pry'ã ujarẽnh.

Kar 4.12

⁵Nhyim Tôme arým kum, —Jãm atẽmmã ja ar ije mar kêt ne ar ije apry kraxdjwý omũnh kêt. Mýj dja bar nẽn kum ikato? ane.

⁶Nhyim Jeju kum, —Bir, ba mrãmri ije 'ýr me pry pyræk. Dja me tu amim imarkumrẽx ba arým Ibãm'ýr meo bõx. Bajbit ije memã katàt ikabẽn jarẽnhkumrẽx ne ije memã tĩn jangjẽnh nhyim me Ibãmkõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Djãm Ibãm'ýr me o bõx kadju me'õdjwý? Kati. Bajbit ne ba 'ýr meo bõx.

⁷Ne ga ren ar aje imarkumrẽx ne ren arým Ibãmdjwý ma. Be, arým ba ar amã arẽ gar arým aman omũ, ane.

⁸Nhyim Piripi kum, —Bẽnjadjwýr djwýnh, ar imã Abãm jakre bar omũ. Ne kam arým ikĩnh ne, ane.

⁹Nhyim Jeju kum, —E kum Piripi, djãm gormã ne ga ikõt ar aban aje imarn ipumũnhja kêt? Be, me kute ipumũnh o ne me arým Ibãmdjwý pumũ. Mýkam ne ga imã, “Ar imã Abãm jakre bar omũ”? ane.

¹⁰Be, Ibāmmē ne bar itipdjín ar iba. Djām aje amim imar kêt? Ije ar amã ikabēn jarēnhja ba ba ije arēnh kêt. Djām ba ne ba idjâpēnh ar iba? Kati. Ibām ne ar ijo ban âpēnh ar ba.

¹¹Be, Ibāmmē ne bar abenã itypdjín ar iba. Ja dja gar aman tu amim imarkumrēx. Nâr idjâpēnhkôt imã akaton tu amim imarkumrēx.

¹²Me kute tu amim ikamnhĩxkumrēx gēdja me idjâpēnh o apê. Gēdja me âpēho ijakre. Be, mỳkam? Bir, arỳm Ibām'ỳr itēmkam dja me âpēho ijakrenh mex ne. Mrāmri ne ba ar amã ja jarēnhkumrēx.

¹³Dja gar amijo Metĩndjwỳnhmã a'wỳ. Tu amim imarkumrēx ne kum amijo a'wỳ ba kam ar aje kum arēnh kôt ã ar amã o ane. Be, mỳj kadjy? Bir, dja ba kôt memã Ibām ra:xo amirĩt. Ja kadjy dja ba ar aje kum arēnh kôt ã ar amã o ane.

¹⁴Ikukwakam dja gar kum mỳjja kunĩo a'wỳ ba kam ar aje kum arēnh kôt ã ar amã o ane.

Arkum Metĩndjwỳnh Karõ'ã ujarēnh.

Kar 2.2

¹⁵Gar mrāmri amã ijabê jabej mã ikabēn man kôt ar amijo aba. Ije amrānh mex'ã ar amã karõ kôt dja gar amijo aba.

¹⁶Dja ba kam arỳm ar ajo Ibāmmã a'uw nhym arỳm ar amã ajo kĩnh djwỳnh 'õdjwỳ jano. Nhym kam arỳm arek ar aro'ã ar ba rã'ã: rã'ã ne.

¹⁷Karõ dja ar amã ano. Karõ kute katàt memã ikabēn jarēnhkumrēx. Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtjamã dja Karõ janor kêt. Be, mỳkam? Bir, mebê Karõ bipdjur nhym me kute mar kêtgam dja memã anor kêt. Ar ga ne gar atemã. Arỳm aje mar. Karõ arek ar aro'ã ar bakam aje mar. Dja arek ar aro'ã ar ba rã'ã.

¹⁸Djām ije ar amã inhirer gar aje me 'uwtĩ pyràk ne akaprĩn ar abamã? Kati. Ba dja ba mrāmri ar awỳr ibõxkumrēx.

¹⁹Dja ijã akati ngrêre ba arỳm me kum ikĩnh kêtjabê amijo apdju. Ar gajbit dja ba ar abê amijo ibipdjur kêt. Itĩnkôt dja gar gadjwỳ atĩnkumrēx.

²⁰Kam dja gar amim, “Be, mrāmri ne Jeju Bāmmē tipdjin ar ba. Badjwỳ ne ba Jejumē itipdjin ar iba. Jejudjwỳ ne imē tipdjin ar ba.” Djã gãm ar ã amim ane.

²¹Mỳj me'õ ne mrāmri kum ijabêkumrêx? Bir, ba ne ba me kute katàt amijo ba'ã memã karõ. Dja me kam amim ikabên man kôt ar amijo ba. Me ja ne me mrāmri kum ijabêkumrêx. Dja me mrāmri kum ijabêkumrêx nhym Ibãmdjwỳ arỳm kum me abê. Badjwỳ dja ba imã me abên arỳm ikabêno memã amijo amirît nhym me arỳm mrāmri imarkumrêx, ane.

²²Nhym Djuda 'õdjwỳ. Djãm Djuda Ikadji? Kati. Djuda 'õdjwỳ Jejumã kum, —Be, mỳkam dja ga ar bajbit ar imã amijo amirît? Mỳkam dja ga me kunĩmã amijo amirît kêt? ane.

²³Nhym Jeju kum, —Bir, me kum ijabê dja me ikabên man kôt ar amijo ba. Nhym kam Ibãm arỳm kum me abê bar kam arỳm me'ỳr bõx ne ar meo iba.

²⁴Nhym be, me kum ijabê kêtja dja me ikabên mar kêt ne kôt amijo ba kêt ne tu ate krãn amidjwỳnhbit ma. Be, ije ar amã ikabên jarênh gar aje marja djãm ba ikabên? Kati. Ibãm kute ijanor djwỳnh kabên ne ja.

²⁵Gwaj baro'ã ar babari ne ba ar amã ikabên ja jarê.

²⁶Dja ba mã tẽ nhym ar ajo kĩnh djwỳnh arỳm ar amã ikabên jarê. Metĩndjwỳnh Karõja tãm dja arỳm ar amã arê. Ije amrêbê ar amã ikabên jarênh ja kunĩkôt dja ar amã arê. Kàjkwakam Ibãm dja ar amã Karõ jano nhym arỳm bõx ne ar amã ikabên jarê.

²⁷Itēm tekrekam dja gar ikabênkôt adjumar mex. Idjumar mex kôt adjumar mex. Djãm me kum ikĩnh kêtja kabênkôt adjumar mexmã? Kati. Tãm ne kajgo. Ba ikabên kôt dja gar adjumar mex ne mrāmri adjumar mexkumrêx. Kwãrĩk wãnh amikukãm axwe adjumar ne atĩn prãm kêt.

²⁸Õbê ne ba arỳm ar amã, “Dja ba mã tẽn kam akubyn ajte ar awỳr tẽn bõx”, ane. Ga ren ar mrāmri amã ijabêkumrêx ne ren akĩnhkumrêx. Ije ar amã Ibãm'ỳr idjãbir jarênh ar aje markam ne gar ren akĩnhkumrêx. Be, mỳkam? Bir, kàjkwakam Ibãm kute raxo ijakrenhkam.

²⁹Be, jakam ba arým ar amã arẽ. Idjàbir kêtiri ba ar amã arẽ. Dja ba wabi gar kam ikabënja man arým tu amim imarkumrẽx.

³⁰Jakam dja ba arým ar amã ikabën jarënh kwỳ ngri. Be, mỳkam? Bir, arým Xatanaj bõx 'ỳr. Me kum ikĩnh kêtja nhõ bënjadwỳr iwỳr bõx 'ỳr. Djãm iwỳr bõxkam kute ijo bamã? Arkati.

³¹Dja ba Ibãm kabën kõt ar amijo iba. Ibãm kute imã 'ã karõ kõt ar amijo iba nhym kam me kum ikĩnh kêtja arým ima. Dja me amim, “Mrãmri kum Bãm jabêkumrẽx”, ane. Tãm dja me kuma. Kàjmã ar dja. Gwaj on 'ỳr. Nãm Jeju ã kõt ba djwỳnhmã ane.

Djuão rax 15

Kute amikukràdjà'ã akrô jakren 'ã ujarënh.

¹Ne kam apỹnh akrô kukràdjà'ã ajarën arkum, —Be ga, atemã akrô djõja pumũ. Ba ne ba ije akrô bàri pyræk. Ibãm ne kute akrôo djuw mex djwỳnh pyræk. Ar ga ne gar aje akrô bàrikam apỹnh pa pyræk.

²Ga, akrôo djuw mex djwỳnh kute akrô pa kajgo rênhja pumũ. Pakam ô kêtka ne kurê. Ibãmdjwỳ kum me kute imar kajgo kĩnh kêt ne wãnh me kanga. Mỳkam? Bir, me kute imar kajgo ne ukapřĩ kêt ne axwe ar ba. Kute mrãmri ne akrô pakam ô kêt pyræk. Kam ne wãnh me kanga. Ga, akrô pa kwỳkam ôja pumũ. Nhym o djuw mex djwỳnh kute 'ã ingrã kajgodjwỳ rënh. Akrô pakam ôbit krãptĩ kadjy ne kurê. Ibãmdjwỳ kum me kute tu amim imarkumrẽxja kĩnh. Ne kam arým mebê mỳjja kajgo kunĩ kurê. Mỳj kadjy? Bir, dja me amim imar 'ãno djan mỳjja kajgo mar kêt. Ne kam arým ukapřĩ:n katàt ar amijo ba. Ne kam mexkumrẽx kute akrô pakam ô kumexkam mexkumrẽx pyræk. Ja kadjy ne mebê mỳjja kajgo kunĩ kurê.

³Be, ar aje akrô bàrikam apỹnh pa pyræk. Arým ar amex. Ije ar amã ikabën jarënhkõt arým ar amex.

⁴Dja gar arek ijamỳnh tỳxkumrẽx ne tu amim imar tỳxkumrẽx ne ijã adjukanga kêtka ne kurê. Badjwỳ dja ba arek ar ajamỳnh tỳxkumrẽx. Djãm akrô pa arek akrô bàri 'amỳnh kêtka ne kurê? Arkati. Ar gadjwỳ dja gar

ijam̀ynh kêt ne ijã adjukanga djãm kam amex? Kati. Te amex prãmje kute akrô pakam ô kêt kam mex kêt pyræk.

⁵Ba ije akrô bàri pyræk. Ar ga ne gar aje bàrikam ap̃ynh pa pyræk. Dja gar arek ijam̀ynh t̃yx ne tu amim imar t̃yxkumr̃ex ne ijã adjukanga kêt kumr̃ex. Ba badjw̃y dja ba arek ar ajam̀ynh t̃yx. Kam dja gar katàt ar amijo aban adjukapr̃in amexkumr̃ex kute akrô pakam ô mexkumr̃ex ne kumexja pyræk. Djãm aje amim imar kêt kam amex prãm got? Dja ga ijã adjukangan ar̃ym te amex prãmje.

⁶Dja me amim imar rerekren ijã ukanga nhym Met̃indjw̃ynh ar̃ym wãnh me kanga. Ga, akrô pa ate bàri'ã arij nhym o djuw mex djw̃ynh kute r̃enh ne wãnh r̃enh nhym ar̃ym ngràja pumũ. Nhym kam me kute o atom ne kuwykam r̃enh nhym xêtja pumũ.

⁷Gêdja gar arek ijam̀ynh t̃yx ne tu amim imarkumr̃ex ne ijã adjukanga kêt ne tu amim ikabên mar t̃yxkumr̃ex nhym kam Ibãm ar̃ym akabênkôt ã amã o ane. Dja gar amã m̃ỹjja k̃inh ne kum o a'uw nhym ar̃ym akabênkôt ã amã o ane.

⁸Dja gar amexkumr̃ex ne katàt ar amijo aban adjukapr̃i kute akrô pakam ô mexkumr̃ex ne kumexja pyræk. Nhym me amex ja pumũn ar̃ym Ibãm raxmã kato. Dja gar ã amijo anen ar̃ym abê ikôt aba djw̃ynhkumr̃ex.

⁹Imã ar ajabê kute mrãmri ne Ibãm kum ijabê pyræk. Dja gar tu imã ar ajabêja markumr̃ex ne ar amã ijabê'ã adjukanga kêt.

¹⁰Gêdja gar mã ikabênja man kôt ar amijo aba. Ije ar amã katàt aje amijo aba'ã karõkam ikabênja man kôt ar amijo aba. Ne kam ar̃ym ar amã ijabê'ã adjukanga kêt. Ga, ije Ibãm kabên kôt amijo ibaja pumũ. Ba kam imã Ibãm jabê'ã idjukanga kêt.

¹¹Be, m̃ỹj kadjy ne ba ar amã ikabên ja jarẽ? Bir, dja gar ikabên man ar̃ym ik̃inho ak̃inh. Ak̃inh ne ak̃inh rã'ãn ak̃inh tire.

¹²Be, ar amã aben jabêmã ne ba abenã ar amã karõ. Amã aben jabê kute mrãmri ne imã ar ajabê pyræk.

¹³Djãm ije inhõbikwa kadjy itykkam imã inhõbikwa jabê ngri got? Imã abêo katàt me kunĩ jakre.

¹⁴Dja ba ar amã katàt aje amijo aba'ã karõ gar ikabên man kunĩkõt ar amijo aba ba arým ar ajo inhõbikwakumrêx.

¹⁵Djãm jakam ije ar amã, “Inhõ àpênh”, anhÿrmã? Kati. Ne ga ren ar abê inhõ àpênhbit ba ren ar amã adjàpênh djàbit jarê gar ren jabit man ren kam aje ikabên kunĩ mar kêt. Nhyim be, kati. Ibãm kute imã kabên jarênh ja ba arým ar amã kunĩ jarê. Ije ar amã Ibãm kabên kunĩ jarênhkam arým ije jakam ar amã, “Inhõbikwa”, anhÿrmã.

¹⁶Djãm ar ga ne gar amijo ipytà? Kati. Ba ne ba amijo ar apytàn arým ar adjàpênh djà'ã ar amã karõ. Be, mÿj kadjy? Bir, dja gar katàt ar amijo aban adjukaprĩkumrêx ne memã ijã adjujarênh mõi. Ne kam arým Metĩndjwÿnhmã amexkumrêx rã'ã. Kum amexkumrêx rã'ã ne arým aje mrãmri ne akrõ pakam ô mexkumrêx ne kumexja pyræk. Ja kadjy ne ba adjàpênh djà'ã ar amã karõ. Mÿj kadjy dja gar ã amexo ane? Bir, dja gar ikukwakam mÿjja'ã Ibãmmã a'uw nhyim arým ã ar amã o ane. Ar aje kum arênh kõt ã ar amã o ane. Ja kadjy dja gar ã kum amexo ane.

¹⁷Ar amã aben jabêmã ne ba abenã ar amã karõ.

Me kum Metĩndjwÿnh kĩnh kêtja'ã ujarênh.

Mat 10.16,22; Dju r 7.7; Pir 1.29; A Xim 3.12; Dju k 3.13

¹⁸Be, dja me kum Metĩndjwÿnh kĩnh kêtja kum ar akurê jabej. Ikumrêx ne me ã kum ikurêo ane. Ja dja gar ama.

¹⁹Ne ga ren ar me kum ikĩnh kêtja jaxwe kõt ajaxwe nhyim ren me kum ar ajabê ne. Nhyim be, kati. Me axwe kõt ajaxwe kêt. Ba ne ba amijo ar apytàn mebê amikõt ar apumjuw. Kam ne me kum ikĩnh kêtja kum ar akurê.

²⁰Ba arým ar amã, “Ar abê inhõ àpênhkam djãm aje araxo ijakrenh got?” ane. Djãm ar aje araxo ijakrenh got gar amim, “Kati. Dja me ijo bikênh kêt”, anhÿro aba? Kati. Ikõt dja me ar ajo bikênhkumrêx. Nhyim be, me kwÿ kute amim ikabên mar kõt dja me amim ar akabêndjwÿ ma.

²¹Be, mỳkam dja me ar ajo ajkě? Bir, ikôt ar abakam. Me kute ijanor djwỳnh mar kêt kam dja me ar ajo ajkě.

²²Ne ba ren me'ỳr ibôx kêt ne ren memã ikaběn jarěnh kêt nhym Metĩndjwỳnh ren memã axwe jarěnh kêt. Nhym be, kati. Arỳm ne ba me'ỳr bôx ne memã ikaběn jarě nhym me kute amim imar kêt. Kam dja mrãmri memã axwe jarěnhkumrěx. Jakam dja me te Metĩndjwỳnhmã kum, “Kati. Ijaxwe kêt”, anhỳrmã.

²³Be, me kum ikurêja kum Ibãmdjwỳ kurê.

²⁴Ne ba ren ije me nokrekam mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx kêt nhym ren me omũnh kêt nhym Metĩndjwỳnh ren memã axwe jarěnh kêt. Nhym be, kati. Arỳm me kute omũnhkam ne me kum ikurên kum Ibãmdjwỳ kurê.

²⁵Me kum ikurêja'ã ne me bakukãmãre amrêbê: pi'ôk no'ôk ne. Ba ne ba kam amikukãm memã kum, "Ajmã ije meo kêt kam ne me kum ikurê." Nã bãm ã memã ane nhym me arỳm kukràdjàkam 'ã pi'ôk no'ôk ne. Nhym kam me aben djô'ã arěho mō:n arěho mōr tãmtã arỳm iwỳr o bôx. Tũ:mràm iwỳr o bôx. Nhym me kamingrãnyre arỳm kum ikurê. Ajmã ije meo kêt kam me kum ikurê.

²⁶Be, dja ba Ibãm 'ỳr wabin 'ỳr bôx ne arỳm ar amã ar ajo kĩnh djwỳnh jano, ar amã Metĩndjwỳnh Karō jano. Ta dja katàt memã kaběn jarěnhkumrěx. Ibãm kurũm dja tẽ. Dja ba ar amã ano nhym bôx. Ne kam kute ipumũnh kôt arỳm ar amã ijã ajarẽ.

²⁷Ar gadjwỳ gêdja gar ijã memã adjujarěnh aba. Idjãpênh kraxkôt iro'ã ar abakam aje ipumũnh kôt memã ijã adjujarěnh aba.

Djuão rax 16

¹Ar aje ibê amijo akěx kêt kadjy ne ba ar amã ikaběn jarẽ.

²Me bikprõnh djàkam dja me ar akangan me nêje bõm ar amẽ. Ne arĩk ar ajã amim, “Dja ba ar kupa nhym kôt Metĩndjwỳnh arỳm kum ikĩnhkumrěx”, anen arỳm ar abĩ.

³Me kute Ibämmẽ ar imar kêt kam dja me ã ar ajo ane.

⁴Djãm amrêbê ne ba ar amã ikabên ja jarênho tẽ? Kati. Gwaj baro'ã ar babari ne ije ar amã arênh kêt. Ajbir ne ba ar abê idjàbir kutã ar amã arẽ. Dja ba wabi nhym me arým ar ajo bikênho ba. Kam dja gar akubyn ije ar amã ikabên jarênh ja'ÿr amijo bôx ne arým aman amim, “Be, mrãmri kute imã arênh kôt ne me arým jakam ã ijo bikênho bao ane”, ane.

Metĩndjwýnh Karõ kute õ me jao bamã.

⁵Jakam ba arým kute ijanor djwýnh'ÿr idjàbirmã. Kam ne gar aje imã, “Jãm dja ga tẽ”? anhÿr kêt.

⁶Be, mÿkam? Bir, ba ije ar amã idjàbir jarênh gar akaprĩ raxkam ne gar aje ikukjêr kêt.

⁷Kwãrĩk wãnh ar akaprĩ kêt. Dja ba wabin arým ar amã ajo kĩnh djwýnh 'õdjwý jano. Metĩndjwýnh Karõ jano nhym ar awÿr bôx gar adjumar mexkumrêx. Ba ren idjàbir kêt nhym ren Karõ ar awÿr bôx kêt. Nhym be, kati. Dja ba idjàbirkumrêx ne ar awÿr anorkumrêx. Mrãmri ne ba ar amã ja jarênhkumrêx.

⁸⁻¹¹Mrãmri dja Metĩndjwýnh Karõ pykakam bôxkumrêx. Ne kam ta arým mã pykakam me axwemã kum, “Mrãmri ajaxwekumrêx”, anhÿro ba. Nhym kam me arým kôt amijaxwe maro ba. Be, mÿkam? Bir, me kute amim imar kêt kam ne me axwe. Dja Metĩndjwýnh Karõ ta arým mã memã kum, “Jeju katàt kute amijo bakumrêx”, anhÿro ba. Nhym kam me arým kôt ikatàtkumrêx maro ba. Be, mÿkam? Bir, Ibãm'ÿr idjàbir gar aje ipumũnh kêt kam dja me mrãmri ikatàtkumrêx maro ba. Dja Metĩndjwýnh Karõ ta arým mã memã kum, “Dja ga ajaxwe pãnh atokry”, ane. Nhym kam me arým kôt amimaro ba. Be, mÿkam? Bir, dja me kum ikĩnh kêtja nhõ bẽnjadjwÿrbê Xatanaj tokry. Axwe pãnh tokry. Dja me ja man arým amimaro ba, amijaxwekam pãnh tokry mã maro ba.

¹²Be, ba te ije ar amã ikukràdjà kumex jarênh prãmje. Ar aje ikukràdjà kumex mar kadjy ne gar ajamak mex kêt rã'ã.

¹³Kwārīk wānh rā'ā. Dja ĩ Metĩndjwỳnh Karō bōx. Kute memā katàt kabēn jarēnhkumrēxja bōx. Ne kam arỳm ar ajo ba gar ikabēn katàt kunĩ ma. Djām ta ne kute amikabēn jarēnhmā? Kati. Ba dja ba kum arē nhym arỳm ar amā kute ikabēn marja jarē gar arỳm ama. Dja ar akukām apỳnh mỳjja apōx djwỳnhràr ar amā arē gar arỳm ama.

¹⁴Ba dja ba kum ikabēn jarē nhym kuman arỳm ar amā arē. Kute ar amā ikabēn jarēnhkam dja ijo rax gar arỳm ira:xmā akaton ama.

¹⁵Be, ba Ibām kabēn o ikabēnkam ne ba ar amā, “Ba dja ba Karōmā ikabēn jarē nhym kuman arỳm ar amā arē”, ane.

¹⁶Arỳm itēm 'ỳr. Dja ba tē gar arỳm ipumũnh kêt. Nhym kam ijā akati ngrêre gar ajte ipumũ. Ibām'ỳr idjàbir 'ỳr. Kam dja gar ajte ipumũ. Nām ã Jeju kôt ba djwỳnhmā ane.

Ar'ỳr ar kĩnh djā bōx kadjy kute arkum arēnh.

¹⁷Nhym kôt ba djwỳnh kwỳ ar abenmā kum, —Nām gwaj bamā, “Arỳm itēm 'ỳr. Dja ba tē gar arỳm ipumũnh kêt. Nhym kam ijā akati ngrêre gar arỳm ajte ipumũ”, ane. Ne, “Ibām'ỳr idjàbir 'ỳr. Kam dja gar ajte ipumũ”, ane. Be, mỳj'ā ne gwaj bamā ja jarē? ane.

¹⁸Ne kam, —Kute gwaj bamā, “Akati ngrêre”, anhỳrkam mỳj'ā ne kute gwaj bamā ja jarē? Gwaj te baje mar prāmje, ane.

¹⁹Be, ar kute kukjēr prām kôt ne Jeju arỳm ar kuma. Ne kam arkum, —Djā ne gar bit aje ikukjêrmā? Ije ar amā, “Arỳm itēm 'ỳr. Dja ba tē gar arỳm ipumũnh kêt. Kam dja ijā akati ngrêre gar arỳm ajte ipumũ”, anhỳr. Ije ar amā anhỳrkam djā ne gar aje bit abej ikukjêrmā?

²⁰Ba ar amā arē gar ama. Dja gar muw ne akaprĩ rax. Nhym be, me kum ikĩnh kêtja dja me kĩnh. Dja gar akaprĩ tēn kam ĩ arỳm akĩnhkumrēx. Mrāmri ne ba ar amā ja jarēnhkumrēx.

²¹Be, me nire kra àkam kaprĩre. Me kra bixadjwỳr 'ỳr nhym me kaprĩre. Ne kam me kra bixadjwỳrkam arỳm kaprĩo aknon mar kêt ne. Me kĩnhkam ne me arỳm kaprĩo akno.

²²Dja gar ã akaprĩn ajte akĩnho ane. Jakam gar akaprĩ. Kwãrĩk wãnh rãã. Dja gwaj ajte aben pumũ gar akĩnhkumrẽx. Nhym kam me arỳm te kute ar amã akaprĩ jadjàr prãmje.

²³Gwaj baje ajte aben pumũnhkam dja gar imã adjà'wỳr prãm kêt. Ne kam ikukwakam Ibãm tamã mỳjjao a'uw nhym arỳm ã ar amã o ane. Mỳjja kunĩo ikukwakam kum adjà'wỳrja dja ã ar amã o ane. Mrãmri ne ba ar amã ja jarẽnhkumrẽx.

²⁴Kraxje ar aje ikukwakam Ibãmmã adjà'wỳr kêt rãã. Ikukwakam kum a'wỳ nhym arỳm ã ar amã o ane. Ar akĩnhtire kadjy dja ã ar amã o ane.

²⁵Be, Ibãm kukràdjà'ã ne ba pykakam apỳnh mỳjja jakren ar amã arẽ nhym kukràdjà kwỳ ar abê bipdjur. Adjỳm, dja ba ĩ ar amã ã arẽnho anhỳr kêt. Dja ba ar amã Ibãm kukràdjà jarẽ nhym ar amã amirĩtkumrẽx ne ar abê bipdjur kêt.

²⁶Amrẽ akati mõrjakam ije ar ajo Ibãmmã idjà'wỳr prãm kêt. Ar ga dja gar ikukwakam kum a'uw nhym arỳm ar ama.

²⁷Be, mỳkam? Bir, ta kum ar ajabêkam. Ar amã ijabêkam ne ta kum ar ajabê. Ije ar amã, “Ta ne ijano ba tẽ”, anhỳr gar aje tu amim ikabẽn markumrẽxkam ne ta kum ar ajabê. Dja gar kum a'uw nhym ta arỳm ar ama.

²⁸Ibãm kurũm ne ba amrẽ tẽn pykamã bõx. Dja ba jakam pyka kurũm Ibãm'ỳr tẽn arỳm 'ỳr bõx, ane.

²⁹Nhym kôt ba djwỳnh kum, —Be, jakam ne ga arỳm imã akabẽn jarẽnho amirĩtkumrẽx. Aje akukràdjà'ã pykakam mỳjja'ã adjujarẽnhja jakre kêt. Ga tu akukràdjà jarẽnho amirĩtkumrẽx.

³⁰Jakam bar arỳm amim ama. Mrãmri ne aje mỳjja kunĩ markumrẽx. Jakam ar ije ajte akabẽn jabej akukjêr prãm kêtumrẽx. Be, mrãmri ne ga kàjkwakam Metĩndjwỳnh kurũm tẽn abõxkumrẽx, ane.

³¹Nhym Jeju arkum, —Djãm jakam ne gar mrãmri tu amim imar tỳxkumrẽx? Kati.

³²Adjým, dja gar amidjwýnhbit man ĩ ibê ajmà. Me umaje ibê ajmà ba arým ate dja. Be, djám mrãmri ba ate idjãmmã? Kati. Ibãm kute imě amijo kajkepkam dja ba ate idjãm kêt.

³³Be, mýj kadjy ne ba ã ar amã ane? Bir, dja gar ĩ ije ar amã ikaběn jarěnhja man arým tu amim markumrěx. Ne kam arým ikanàrràm adjumar mex ne ar aba. Be, me kum ikĩnh kêtja kôt dja gar arek ar aba nhym me ar ajo bikěho ba. Kwãrĩk wãnh kam ar akaprĩ kêt. Ba ne ba itýxo ije me kum ikĩnh kêtja jakrenh mex ne. Nãm ã Jeju kôt ba djwýnhmã ane.

Djuão rax 17

Jeju Metĩndjwýnhmã amijo à'wýr.

¹Nãm arkum anen kam kàjmã òkren kàjkwa jaběn Bãmmã kum, —Djünwã, arým itokry'ã myt bôx. Dja ga memã iraxo amirĩt gê me iraxmã kato. Dja me iraxmã kato ba arým memã araxo amirĩt nhym me gadjwý araxmã kato.

²Be, mýjkôt dja me gu baraxmã kato. Bir, aje me kadjy ijã Běnjadjwýr djwýnh měnhkôt. Apýnh pyka djãri kunĩkôt dja ba me kunĩmã nhỹ. Ne kam arým me kwýmã tĩn jadjà. Aje mã ikôt me kaměnhja kunĩmã tĩn jadjà nhym me arým gu bakôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Ja kadjy ne ga ijã Běnjadjwýr djwýnh mē. Kôt dja me kum gu bakĩnhkumrěx.

³Be, mýj ne me kute marmãn arým gu bakôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne? Bir, dja me amim, “Kàjkwakam Metĩndjwýnh pydji. Mrãmri ne kubê Metĩndjwýnhkumrěx. Mrãmri ne kute pykamã Jeju janorkumrěx”, anhỹro ba. Ja ne me kute marmã. Me kute mar ne tu amim gu bamarkumrěxmã. Dja me tu amim gu bamarkumrěx ne arým gu bakôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne.

⁴Pykakam ar ibari ba arým memã araxo amirĩt nhym me kwý arým kum akĩnhkumrěx. Aje adjãpěnh djã'ã imã karõ kôt ba apěn arým 'ã aminhinomã amimě.

⁵Jakam badjwỳ dja ga memã iraxo amirĩt gê me ira:xmã kato. Adjàkam mỳjja kunĩ kator kêttri gu ar baba. Kam gu bara:x. Amrêbê: gu baraxja kôt dja ga jakam ijo rax.

Kute Bämmã kôt ba djwỳnho à'wỳr.

⁶Ga ne ga arỳm mebê anhõ me kwỳo akêx. Me kum akĩnh kêtja bê anhõ me kwỳo akêx ne mã ikôt me kamê. Ba kam arỳm memã ajo amirĩtkumrêx ne. Nhyim kam me arỳm akabên man kôt ar amijo ba.

⁷Arỳm me kute imarn arỳm ijã amim, “Jezu ne Metĩndjwỳnh kukwakambit àpênh ne kabên jarênh ba”, anhỳro ba. Ja ne me kute mar.

⁸Aje akabên'ã imã karõ kôt ba memã arê nhyim me arỳm tu amim markumrêx ne mã kôt ar amijo ba. Ne mã ijã amim, “Mrãmri kàjkwakam Metĩndjwỳnh kurũm ne tẽn bôx. Mrãmri ta ne kute anorkumrêx nhyim arỳm tẽn bôx”, ane.

⁹Djãm pykakam me kum akĩnh kêtjao ne ba amã a'uw? Kati. Aje ikôt me kamênhjao ne ba amã a'uw.

¹⁰Ga ne ga arỳm inhõ me kunĩo anhõ. Badjwỳ ne ba arỳm anhõ me kunĩo inhõ. Gu baro'ã arỳm meo banhõ. Nhyim me arỳm memã iraxo amirĩt.

¹¹Djũnwã, amexti:ren akatàtkumrêx. Jakam dja ba arỳm awỳr tẽn arỳm pykakam me kum akĩnh kêtjamê ro'ã ar iba kêt. Nhyim be, gu banhõ me ne me pykakam me kum akĩnh kêtjamê ro'ã ar ba rã'ã. Djũnwã, prĩne amexkam dja ga amim gu banhõ me utàn meo aba. Ga ne ga ikôt me kamê. Me kum aben jabên axikôt kabên kadjy dja ga me utàn meo aba. Gu bamã aben jabên baje axikôt bakabên pyræk gê me ã kum aben jabên ã axikôt kabêno ane.

¹²Pykakam me kum akĩnh kêtjamê ro'ã ar ibari ne ba akukwakam me utàn ar meo iba. Aje ikôt me kamênhja ne ba me utàn ar meo iba nhyim 'õ biknor kêtikumrêx. Ikôt ba djwỳnhbê Djuda pydji ne axwekumrêx. Pydjibit dja arỳm akuno. Amrêbê me ikukãmãre kute 'ã pi'òk no'òk kôt dja akuno.

¹³Be, jakam ne ba arým awýr idjàbir 'ýr. Pykakam ar ibari ba amã ikabën ja jarẽ. Me kute amã ikabënja mar kadjy ba amã arẽ. Dja me kuman arým mrãmri ikĩho kĩnhkumrẽx.

¹⁴Arým me kum akĩnh kêtja kum gu banhõ me kurê. Be, mýkam? Bir, nã bãm memã akabën jarẽ nhym me arým tu amim markumrẽx. Ne kam arým ate mebê amijo ba. Me kum akĩnh kêtjabê amijo ba. Ije ate mebê amijo iba kôt ne me ate mebê amijo ba. Kam ne me kum akĩnh kêtja kum gu banhõ me kurê.

¹⁵Djãm ije amã, “Me kum akĩnh kêtja bê dja ga amim gu banhõ meo wabi”, anhýrmã? Kati. Dja me arek me ro'ã ar ba. Dja ga mã me utàn ar meo aba gê gu banhõ me ja me axwe kôt axwe kêt.

¹⁶Me arým mebê amijo ba. Me kum akĩnh kêtja bê amijo ba. Ate ije mebê amijo iba kôt ne me ate mebê amijo ba.

¹⁷Mrãmri akabën katàtkumrẽx. Aje memã akabën katàt jarënhkôt dja ga amimexo meo mex gê me katàt ar amijo ba.

¹⁸Ga ne ga arým idjapênh djà'ã imã karõn arým pykakam me kum akĩnh kêtja'ýr ijano ba tẽ. Badjwý ne ba akudjwa arým me àpênh djà'ã gu banhõ me jamã karõn arým me kum akĩnh kêtja'ýr me ano.

¹⁹Imã me abêkam ne ba itykmã. Dja ba akabënkôt me kadjy ty nhym me arým amexo mex. Dja me tu amim ikabën katàt markumrẽx ne arým amexo mex.

Kute Bãmmã me kute mar kunõ à'wýr.

²⁰Djãm me jabit ne ba amã meo a'uw? Kati. Dja me ï amũ memã ikabën jarẽ nhym me kwý ikabën man tu amim imarkumrẽx. Amũ me jaodjwý ba amã a'uw.

²¹Be, mýj kadjy ne ba amã meo a'uw? Bir, dja ga ikabën man arým memã amak bõ nhym me arým akabënkôt kum aben jabên axikôt kabën. Dja me axikôt kabën kute gu bamã aben jabên axikôt bakabën pyræk. Be, mýj kadjy dja me kum aben jabên axikôt kabën? Bir, gêdja amũ me kum akĩnh kêtja

me omũn arým kum gu bakĩnh ne arým tu amim imarkumrẽx. Ne kam ijã amim, “Be, mrãmri ne Metĩndjwýnh Jeju jano nhym arým pykakam bõx ne ar ba”, ane. Ja kadjy dja me kum aben jabê.

²²Ga ne ga ijo rax ba arým gu banhõ meo rax. Nã bãm memã gu bakukràdjã jarẽ nhym me arým tu amim markumrẽx ar o ba. Ar o ba:n arým rax ne. Be, mýj kadjy ne ba meo rax? Bir, dja me kum aben jabên axikõt kabên kute gu bamã aben jabên axikõt bakabên pyræk. Ja kadjy ne ba meo rax.

²³Bamẽ gu banhõ me jamẽ ne me itipdjín ar iba. Gu badjwý batipdjín ar baba. Gora gê me prĩne kum aben jabên axikõt kabên. Nhym kam me kum akĩnh kêtja me omũn arým amim, “Mrãmri ne Metĩndjwýnh Jeju jano nhym arým pykakam bõx ne ar ba. Ga, Metĩndjwýnh kum me abêja pumũ. Kum me abê kute kum Jeju jabê pyræk”, ane. Dja me kum akĩnh kêtja me omũn ã amim ane.

²⁴Djũnwã, mýjja kunĩ kator kêttri ne ga amã ijabê. Kam dja ba wabi ga arým ijo ra:x ne. Aje mã ikõt me kamẽnhdjwý dja ga o wabi gê me iro'ã ar ba. Dja me iro'ã ar ba:n irax pumũnh ar o ba. Ja ne ba imã kĩnh.

²⁵Djũnwã, ga ne ga akatàt ne ajaxwe kêtikumrẽx nhym me kum akĩnh kêtja kute amar kêt. Bajbit ije amar nhym me jadjwý arým kute amim, “Mrãmri ne Metĩndjwýnh Jeju jano nhym arým pykakam bõx ne ar ba”, anhyro ba. Tãm ne me kute amim tu markumrẽx.

²⁶Ba kam arým memã ajã ajarẽ. Dja ba memã ajã idjujarẽnh rãã ne. Be, mýj kadjy dja ba memã ajã idjujarẽnh rãã? Bir, amã me abê kute amã ijabê pyræk. Amã me abêja'ã dja ba memã idjujarẽnh rãã nhym me arým mar rããn kam arým kum ajabê:. Ba kam arým meo iba. Ja kadjy dja ba memã ajã idjujarẽnh rãã. Nãm ã Jeju Bãmmã kabẽno ane.

Djuão rax 18

Me kute Jeju pa 'amýnh ne o mör.

Mat 26.47; Mak 14.43; Ruk 22.47

¹Jeju Bämmã kabën pan kam arým kôt ba djwýnhmẽ ro'ã katon mõi. Mõi:n kam arým pakretibê Kedõ'ýr bõx ne 'ã rê. Ne kam mõi:n pidjõkõ'ýr bõx ne arým 'ýr wadjàn kam nhỹ.

²Nhym onĩj Djuda dja. Kute Jeju kurê djwýnhmã kangaja dja. Djuda ne arým kute ar ýr djà pumũnh. Amrêbê ne Jejumẽ kôt ba djwýnh ar pidjõkõ'ýr mrãnhõ ku'ê nhym kam Djuda arým kute ar ýr djà pumũnh.

³Kam ne arým me rũnh'ýr bõx ne memã arẽ. Nhym me arým aminhõ krãkamngõnhmẽ aminhõ àpênhmã kum, —Me Djudakôt mõi:n Jeju pa 'amýn amrê o mõi:n o bõx. Nãm ã me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bẽnjadjwýrmẽ mebê pardjêumẽ memã ane. Nhym Djuda arým kute omũnhkôt katàt Jeju'ýr meo mõi. Nãm me Jeju kadjy ngõnhpõkmẽ kuwymẽ àbêr djãmẽo mõi. Me 'ýr o mõi:n arým pidjõkõ'ýr o bõx.

⁴Nhym Jeju ta kàjmã djan me'ýr kato. Ta ne kute amikukãm mýjja kunĩ markam amikukãm me krãkamngõnh ma. Ta me'ýr katon memã kum, —Mýj me'õ jabej ne ga me mõi? ane.

⁵Nhym kam me kum, —Be, Nadjarekam Jeju jabej ne ba me mõi, ane. Nhym Jeju memã kum, “E kum, ba”, ane. Be, Djuda ne krãkamngõnhmẽ ro'ã dja.

⁶Nãm Jeju, “E kum, ba”, ane. Nhym me tu umaje ajkran akubyn ajkamẽn arým tým ne nõ.

⁷Nhym kam ajte me kukij ne memã kum, —Mýj me'õ jabej ne ga me mõi? ane. Nhym me kum, —Be, Nadjarekam Jeju jabej ne ba me mõi, ane.

⁸Nhym memã kum, —E kum, arým ne ba me amã, “Ba”, ane. Kwãrĩk wãnh ga me bajbit ijabej gẽ ar ja mã tẽ, ane. Be, mýkam ne Jeju ã krãkamngõnhmã ane?

⁹Bir, kute ajbir Bämmã kabënkam ar'ã ujarënh kôt. Kute kum, —Aje ikôt me kamënhja ne ba ije 'õo ibiknor kêt, anhýr kôtõ. Kôt ne Jeju jakam ar nêje me krãkamngõnhmã kabën ne arým o mebê ar utà.

¹⁰Nhym kam Ximão Pedru, Jejukôt ba djwýnhja arým õ kàxdjwa kajgo. Ne kam arým kaban o akabên arým o bēnjadjwýr nhõ àpênh jamak ta. Me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bēnjadjwýr rax nhõ àpênhja jamak ta. Bēnjadjwýr rax nhõ àpênh nhidjibê ne Maku.

¹¹Nãm bēnjadjwýr rax nhõ àpênh jamak ta nhym Jeju arým Pedrumã kum, —Kwãrĩk wãnh. Akubyn àkam anhõ kàx jadjà. Djãm itokry kêt mã ne ga inêje me tak ne? Ibãm kute itokry'ã imã karõ kôt dja ba itokry, ane.

¹²Nhym kam me arým Jeju pa 'amýn uwpre. Me krãkamngõnhmẽ me õ bēnjadjwýr ar pa 'amý. Mebê idjaer rũnh nhõ àpênhdjwý pa 'amý.

Me kute bēnjadjwýr Ananh'ýr o bõx.

¹³Nãm me uwpre kam arým bēnjadjwýr rax Ananh kumrẽx'ýr o mõ. Bēnjadjwýr rax Kajbaj ne Ananho umrengêt. Kajbaj ne amex tãm kam kubê me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bēnjadjwýr rax.

¹⁴Amrêbê ne Jeju'ã memã kabên jarên memã kum, —Me'õ pydji dja me babê idjaer kunĩ pãnh ty. Kam dja gu me arým badjumar mex, ane. Be, me krãkamngõnh bēnjadjwýr rax Ananh kumrẽx'ýr Jejuo mõ. O mõn arým õ kikreti'ýr o wadjà.

Pedru kute aminêje memã 'êx.

Mat 26.69; Mak 14.66; Ruk 22.55

¹⁵Nhym Ximão Pedru kôt tẽ. Jejukôt ba djwýnh 'õdjwýmẽ ro'ã ne ar Jeju kôt tẽ. Kôt tẽ:n arým kre tã dja. Nhym Pedru nhikjêja memã kum, —Ba wadjà. Bēnjadjwýr kute ipumũnh tũmũ, ane. Ne kam arým Jeju kôt wadjà. Bēnjadjwýr nhõ kikreti nhipõkri ne kênh ngrire. Kam ne wadjàn dja.

¹⁶Nhym Pedru bõm kre tã arek dja. Nhym Pedru nhikjêja akubyn 'ýr akẽx ne. Ne kam bēnjadjwýr nhõ àpênh nire kre tã ku'ê djwýnhjamã Pedru jarẽ. Ne kam amikôt Pedruo wadjà.

¹⁷Nhym kam bēnjadjwýr nhõ àpênh nija tẽn Pedrumã kabên ne kum, —Djãm ga ne ga abê Jejukôt aba djwýnh 'õ? ane. Nhym kum, “Kati”, ane.

¹⁸Nhym wānh me ànhũho kumex. Bēnjadjwỳr nhõ àpēnhmẽ õ me krākamngôn̄h ànhũho kumex. Me arek kryje pĩ prào amim kuton ànhũho kumex. Nhym Pedru me'ỳr tēn mekôt ànhũho dja.

Bēnjadjwỳr rax kute axwe'õ jabej kukjêr.

Mat 26.59; Mak 14.55; Ruk 22.66

¹⁹Nhym kam me arỳm bēnjadjwỳr rax'ỳr Jejuo bôx. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳr rax'ỳr ne o bôx nhym arỳm kabem dja. Nhym kam arỳm kukij ne kum, —Imã akôt me ba djwỳnh'ã ajarẽ. Mỳj akukràdjà ne ga memã arēho aba? ane.

²⁰Nhym kum, —Djãm me kàxã ne ba memã ikukràdjà jarẽ? Kati. Arỳm ne ba me kunĩmã ikukràdjà jarēho amirĩt ne. Ne apỳnh me bikprôn̄h djãmẽ Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam arẽ. Kikretikam ne mebê idjaer kunĩ bikprôn̄h djà. Ba arỳm kunĩkôt memã ikukràdjà jarēho amirĩt ne.

²¹Mỳj kadjy ne ga ba ikukij? Me wã dja ga me kukja nhym me arỳm kute ikabēn mar kôt arỳm amã arẽ, ane.

²²Jeju bēnjadjwỳrmã ane nhym krākamngôn̄h'õ, kuri ãmja ikra poo Jeju kurwan kum, —Djãm me ã bēnjadjwỳr raxmã kabēn kute anhỳr? Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳr raxmã ne ga akabēn ne, ane.

²³Nhym Jeju kum, —Ikabēn punu kêt ne ga ikurwa. Ne ba ren ikabēn punu ga ren aje mỳj ikabēn punu'õ markôt ren memã ijarēho amirĩt ne kôt ren arỳm ikurwa. Nhym be, kati. Ikabēn katàt ne ba arẽ ga ikurwa, ane.

²⁴Nãm ane nhym Ananh amũ Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳr raxbê Kajbajja'ỳr Jeju jano. Uwpre rã'ã ne ano. Nhym me arỳm Kajbaj'ỳr o mōn o bôx.

Pedru ajte aminêje 'êx ne ajte aminêje 'êx.

Mat 26.71; Mak 14.69; Ruk 22.58

²⁵Nhym Ximão Pedru wānh me krākamngôn̄h kôt ànhũho dja. Ànhũho dja: nhym me arỳm kukij ne kum, —Djãm gadjwỳ abê Jeju kôt ba djwỳnh'õ? ane. Nhym memã kum, “Kati”, ane.

²⁶Nhym kam bĕnjadjwÿr nhõ àpĕnh'õ ajte kum kabĕn ne kum, —E kum, amũ pidjôkôkam Jejukôt me'õja anokre o nokre ba arÿm omũ. Djãm ga? ane. Pedru kute me'õbĕ õbikwa jamak 'yrja ã Pedrumã ane. Nãm, “Djãm ga”? ane.

²⁷Nhym Pedru ajte kum, “Kati”, ane. Nãm kum anhÿr totokbĕ nhym õkrĕn'ãnh arÿm kà.

Me kute Piratu'ÿr o bõx.

Mat 27.1; Mak 15.1; Ruk 23.1

²⁸Nãm õkrĕn'ãnh kà nhym me arÿm Kajbaj kurũm Jejuo mõ. O mõ:n kam kikreti 'õdjwÿ'ÿr o bõx. Piratu nhõ kikreti'ÿr o bõx. Me bajtemkam bĕnjadjwÿr nhidjibĕ Piratu. Kikreti jakam ne Piratu kute memã axwe pãnh jarĕnh djà. Nãm me Piratu nhõ kikreti'ÿr Jejuo bõx ne amijã maje bõm arek kumex. Nãm me abenmã kum, —Kwãrĭk wãnh gu me Piratu nhõ kikretimã badjâr kĕt. Dja gu me me bajtem nhõ kikremã wadjàn arÿm bapunuren te baje mry krĕnmã. Me kute Metĭndjwÿnhmã mrykĩ'ãtomti bĭnja te baje krĕnmã, ane. Me kute aben bĕ me bajtem nhõ kikre pymakam ne me ã abenmã anen bõm arek kumex.

²⁹Me bõm kumex nhym kam bĕnjadjwÿr Piratu arÿm me'ÿr katon dja. Ne kam Jeju'ã memã kum, —Be, mÿj ne me'õja axwe kute? Mÿj ne o ajkĕ? ane.

³⁰Nhym me kum, —Je, ne ren axwe kĕt ba me ren amã arĕnh kĕtkumrĕx. Nhym be, kati. Mrãmri axwekumrĕx, ane.

³¹Nhym Piratu memã kum, —Me ga dja ga me amũ o mõn me akukràdjà kôt mÿj axwe'õmã akaton kam arÿm pãnh ajmã on, ane. Nhym mebĕ idjaer rũnh kum, —Be, kati. Me akukràdjà kôt me ije me axwe pãnh me'õ par kĕt. Ga ne ga aje me axwe pãnh me par djwÿnh, ane.

³²Be, amrĕbĕ Jeju kute amikukãm memã, “Dja me pĭte'y'ã inhô ba kÿjrũm wajĕt”, anhÿr kôt ne me arÿm jakam ã Jeju'ã Piratumã àpnĕho ane. Kute pĭte'y'ã nhôr ne bĭn'ã ne me kum apnĕ.

³³Nhym kam Piratu arÿm ò kikretimã wadjà. Ne kam amiwÿr Jeju 'uw nhym 'ÿr bôx. Nhym arÿm kukij ne kum, —Djãm abê mebê idjaer nhõ bënjadwÿr rax? ane.

³⁴Nhym kum, —Djãm ga ne ga ima? Nàr kon. Djãm me'õ ne amã ijarẽ ga ikukij? ane.

³⁵Nhym ajte kukij ne kum, —Djãm ibê me abê idjaer'õ got? Anhõ me wÿnhmẽ me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bënjadwÿrmẽ ne me imã akanga, ane.

³⁶Nhym kum, —Be, djãm ibënjadwÿr rax kute pykakam me bënjadwÿr rax pyræk? Kati. Ne ba ren amijo ane nhym ren inhõ àpênh arÿm inêje me'ÿr prõt ne. Kam ren mebê idjaerkam me rÿnhbê aptà. Nhym be, kati. Ibënjadwÿr rax kute pykakam me bënjadwÿr rax pyræk kêt, ane.

³⁷Ã kute kum anhÿrkam Piratu kum, —Djãm kam mrãmri abê bënjadwÿr rax'õ? ane. Nhym kum, —Ga ne ga arÿm imã ibënjadwÿr rax jarẽ. Be, mrãmri. Kadjy ne ba pykakam me'ÿr bôx ne inã kurÿm ruw. Ije mrãmri katàt memã ikabën jarênh kadjy ne ba bôx. Nhym me kum ikabën kĩnhja ne me ikabën man kôt ar amijo ba.

³⁸Nhym kum, —Tô nhÿnh ne me kabën katàt'õ? ane. Nãm kum anen arÿm ajte mebê idjaer'ÿr katon Jeju'ã memã kum, —Be, axwe kêtikumrëx ba arÿm kuma.

³⁹Ba we me abê idjaer nhõ bënjadwÿr raxjamã inhiren ano gê ta arek ar me aro'ã ba. Me irôbê mrãnh nhõ akati jakam me akukràdjà kôt dja ba kum inhiren ano. Amex pÿnhkôt ne ba me pÿnh ne me'ã kurên bõm me kurẽ. Metĩndjwÿnh me irôbê mrãnh nhõ akatikam me akukràdjà kôt ne ba bõm me kurẽ, ane.

⁴⁰Nhym me ajte kàj bê kum kabën ne kum, —Kati. Kwãrĩk wãnh. Be, atemã Baraba dja ga kum anhiren ano, ane. Be, Baraba ne àkĩnhĩ, axwe, nêkrêxmẽ pi'òk kaprĩ prãmje kute me paro ba.

Djuão rax 19

Me kute píte'y'ã nhôr'ã Piratumã àpnênh.

Mat 27.27; Mak 15.16

¹Nãm me Piratumã ane nhym kam arým krākamngônhmã Jeju jarẽ. Me kute kaprêprêk kadjy memã arẽ. Nhym me o tẽn arým mrykà punuo kaprêprêk kumex ne.

²Ne kam mrÿnhĩo kajkep ne ikãnh ne o kute bẽnjadjwÿr rax krãdjê pyræk ne kum kutu. Ne kam inôkà ryti kamrêk kute me bẽnjadjwÿr rax kà pyræk kum adjà.

³Ne kam arík kum kaběno kute me me rÿnhmã kaběn pyræk ne kum, —Be, ga we abê mebê idjaer nhõ bẽnjadjwÿr rax. Goja kribêm atĩn 'iry, ane. Ne ikrao titik ne. Nãm me ã 'ã běno bikěho ane.

⁴Nhym kam Piratu ajte me'ÿr katon memã kum, —Be, ije kam axwe'õ mar kêt. Axwe kêt. Kam ba ije ajte me amã o ikatormã. Dja ba o ikato ga me kam arým ama. Axwe kêtja ma, ane.

⁵Nhym Jeju arým kato. Mrÿnhĩo krãdjêmẽ inôkà ryti kamrêk rã'ã ne 'ã kato. Nhym Piratu memã kum, —Ota, tãm ne ja, ane.

⁶Nhym me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bẽnjadjwÿrmẽ mebê idjaerkam me krākamngônhmẽ omũn arým kàj bê Piratumã kum, —Píte'y'ã anhô, ane. Nhym memã kum, —Kati. Djã ne ba kam axwe'õmã ikato got ba píte'y'ã kunhõ? Kati. Me ga dja ga me o tẽn píte'y'ã anhô, ane.

⁷Nhym mebê idjaer rÿnh kum, —Be, axwekumrêx. Kute amijo 'êx ne memã kum, “Ibê Metĩndjwÿnh Kra”, anhÿro bakam axwekumrêx. Nãm Metĩndjwÿnhbê raxo amiptàro ba. Me ikukràdjà kôt me axwe ja pãnh ne me kute me par, ane.

⁸Nãm Piratu me kaběn ja man arým tĩn prã:m.

⁹Ne kam akubyn õ kikretimã wadjàn Jeju kukij ne kum, —Nhÿnh ne akator djà kraxja? ane. Nhym Jeju tu anhikrê.

¹⁰Nhym kum, —Je tô, djãm ikajgo ne ga imã amijarênh kêt? Djãm aje imar kêt? Be, ba ikabênkôt nhym me kute pîte'y'ã anhôr jabej nâr ba ikabênkôt nhym me amã irer jabej. Djãm aje imar kêt? ane.

¹¹Nhym Jeju kum, —Be, Metĩndjwỳnh amybỳm ren kute ajã bẻnjadjwỳr mẻnh kêt ga ren akajgon ren akabẻn kêt mex ne. Kam me'ỏ kute amã ikanga djwỳnh axweo ajakrenh mex ne, ane.

¹²Nãm kum ane nhym Piratu arỳm kam kum irer jabej. Ne ajte me'ỳr katon te memã kabẻn nhym mebẻ idjaer kum, —E kum be, Jeju ne arĩk Xedjabẻ bẻnjadjwỳr raxo amiptà. Djãm Xedja akam ngryk kẻtmã ne ga aje Jejumã anhirermã? ane. Xedjabẻ ne me bẻnjadjwỳr rỳnh kunĩ nhỏ bẻnjadjwỳr.

¹³Nãm me ã Piratumã ane nhym arỳm amijã kuman kam ajte memã Jejuo kato. Ne kam arỳm me axwe pãnh jarẻnh djàkam nhỹ. Me krĩ djà jamã ne me Kẻnpoti jarẻ. Mebẻ idjaer kabẻnkam ne me me krĩ djà jamã Gabata jarẻ.

¹⁴Arỳm me irỏbẻ mrẻnh nhỏ akati nẻje akatikam ne me Jejuo kato. Me kute amim mỳjja kupẻnh kumex djà nhỏ akatikam. Kỳjrỳm myt nhỹrkam. Nãm me axwe pãnh jarẻnh djàkam nhỹn kam mebẻ idjaermã kum, —Be, ota me anhỏ bẻnjadjwỳr rax, ane.

¹⁵Nhym me kàj bẻ kum, —Rỳm o tẻ. Rỳm o tẻn píte'y'ã anhỏ, ane. Nhym memã kum, —Djãm me anhỏ bẻnjadjwỳr rax ije píte'y'ã nhỏrmã? ane. Nhym me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhỏ bẻnjadjwỳr ar kum, —Djãm me inhỏ bẻnjadjwỳr rax ne wã? Arkati. Atemã. Me inhỏ bẻnjadjwỳr raxbẻ ne Xedja. Pydji. Ajte 'ỏdjwỳ kẻtkumrẻx, ane.

¹⁶Nhym kam me kute píte'y'ã nhỏrmã arỳm kadjy ỏ me jamã arẻ.

Me kute píte'y'ã nhỏr.

Mat 27.32; Mak 15.21; Ruk 23.26

Nhym kam me Jeju pa 'amỳn mã o mỏ.

¹⁷Ne kam me kum ikrei'ã píte'y dji nhym arỳm ta amikadjy kumỳn o mỏ, krẻnhre'ỳr o mỏ. Krẻnhrebẻ me krẻ'i'ỳr ne o mỏ. Mebẻ idjaer kabẻnkam ne me me krẻ'imã Gogota jarẻ.

¹⁸Nām me o mōn arým kam o bōx ne arým pīte'y'ǎ Jejumǎ o iten kǎjmǎ kudja nhym wajêt. Nhym kam me pīte'y'ǎ ar ja amǎnhkrutmo ite nhym ar aktǎ Jeju nhijên wajêt.

¹⁹Nhym Piratu mỳj Jeju axweja'ǎ pi'ôk no'ôk ne. Nām pi'ôkkam memǎ kum, —Mebê idjaer nhō bēnjadjwỳr rax ne ja. Krĩraxbê Nadjarekam Jeju. Nām ǎ pi'ôkkam no'ôko ane. Nhym me kunĩ kute omũnh kadjy me Jeju nhimōkri kunhō.

²⁰Nhym kam mebê idjaer krǎptĩ pi'ôk pumũn arē. Krĩrax kuri ne me kute pīte'y'ǎ Jeju nhōr djà. Nhym kam me krǎptĩ 'ỳr ban bōx ne pi'ôk jarē. Apỳnh me kabēnkam ne no'ôk. Mebê idjaer kabēnkam no'ôk ne mebê kregu kabēnkam no'ôk ne me kabēnbê Raxinakam no'ôk.

²¹Nhym kam mebê idjaer kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhō bēnjadjwỳr Piratumǎ kum, —Kwǎrĩk wǎnh pi'ôkkam memǎ kum, “Mebê idjaer nhō Bēnjadjwỳr rax”, anhỳr kêt. Ate gēdja ga pi'ôkkam memǎ kum, “Nām amijo 'êx ne memǎ kum, 'Ibê mebê idjaer nhō bēnjadjwỳr rax', anhỳro ba.” Dja ga ǎ pi'ôk no'ôkkam memǎ anen 'ǎ anhō gē me omũ, ane.

²²Nhym Piratu arkum, —Kati. Arým ne ba mrāmri 'ǎ pi'ôk no'ôk ne. Kwǎrĩk wǎnh rǎǎ, ane.

²³Nām me krākamngōnh ar pīte'y'kam Jeju nhō. Ne kam ar kute abenmǎ ò kubēkà ngrànhmǎ. Nhym ar 'ō amijo ò kubēkà ja pytà. Nhym ar 'ō amijo ja pytà. Nhym ar 'ō amijo ja pytà. Nhym ar 'ō amijo ja pytà. Ne kam ar inōkàti ja'ỳr bōx. Ne ar kunĩ kum kĩnh. Nhym inōkàti pydji.

²⁴Nhym ar abenmǎ kum, —Kwǎrĩk wǎnh gwaj abenmǎ kokjêr kêt. Gwaj pykakam kēn kryre rēn kôt kuman bajō amim inōkàti by, ane. Amrēbê: ne me bakukāmāre ja jarē. Me Metĩndjwỳnh Kra kabēn jarēn memǎ kum, "Dja me abenmǎ ikà ngràn ikà ja'ǎ kēn kryre rēn kôt 'ō amim kuby.” Nām me bakukāmāre ǎ memǎ anen arým 'ǎ pi'ôk no'ôk ne. Nhym me aben djô'ǎ arēnho mō:. Arēnho mōr tǎmtǎ arým 'ỳr o bōx. Tũ:mrām me

bakamingrãnyrekam ne arým 'ÿr o bôx nhym me arým ã Jeju nhõ kubêkào anhÿrkumrêx.

²⁵Nhym nã kanikwÿnh, nãmê ar axikôt apôxjadjwÿ dja. Nhym Marij 'ôdjwÿ, mjên nhidjibê Krôpa adjwÿnhdjwÿ dja. Nhym Marij Madarenadjwÿ dja.

²⁶Nhym Jeju arým nã, kurũm katorja pumũ. Nhym kôt ba djwÿnh, kum abêja nã kuri dja nhym omũ. Nhym arým kôt ba djwÿnh ja'ã nãmã kum, — Ë, me'õ nire. Be, tãmwãbê ne arým akra, ane.

²⁷Ne kam kôt ba djwÿnhmã kum, —Ë, tãmwãbê ne arým anã, ane. Nhym kam arým õ kikremã o mõn arým o djuw mex ar o ba.

Tyk'ã ujarênh.

Mat 27.45; Mak 15.33; Ruk 23.44

²⁸Nhym kam arým kute inomã àpênh djà mênhkam memã kum, “Arým imã kôr”, ane. Amrêbê: ne me bakukãmãre Jeju kabên ja jarên memã kum, “Arým imã kôr.” Nãm me ã anen arým 'ã pi'ôk no'ôk ne. Nhym me aben dj'ôã arêho mõ:. Arêho mõr tãmtã arým 'ÿr o bôx. Tũ:mràm me bakamingrãnyrekam ne Jeju arým kum kôrkumrêx ne arým memã kum, “Arým imã kôr”, ane.

²⁹Nhym wãnh pidjô kangô kadjà ngôn'h'ôkam ipun dja. Nhym me ngôn'h puror põnh djà jakritaja kangômã adjà nhym kam ipu. Nhym me pîbê ixôpu idjamã adjàn kam kàjmã kum kungãn ajkwamã adjà.

³⁰Nhym arým kaôn pidjô kangô kadjào ikõ. Ne kam memã kum, —Arým ne ba idjàpêho tên inomã kumê, ane. Ne kam ta aparmã krãn tu amitĩnmã iren ta arým ty.

³¹Be, pi'ôk rârâr nêje arým akamât 'ÿr nhym mebê idjaer arým êje õ mÿjja kupêho kumex. Nhym kam mekam me kwÿ Piratu'ÿr mõn kum, —Ë, dja me pîte'y'ã ar arija 'i kukê gê ar on ty. Dja ar on ty nhym me on ar adjà. Ne kam pi'ôk rârâro bikênh kêt, ane.

³²Nhym arým 'ÿr me krãkamngôn'h jano nhym me 'ÿr mõn 'ÿr bôx. 'ÿr bôx ne kumrêx ja te'i kukê ne ajte ja te'i kukê.

³³Nhym ar ipôkri Jeju wajêt nhym me 'ÿr bôx. Nhym amrêbê tyn wajêt nhym me arÿm omũ. Ne kam kute te'i kukênh kêt.

³⁴Nhym arÿm krâkamngôn'h'õ õ kàxo nành jarĩn arÿm o pênàt'ãnh kanhuw. Kanhuw nhym kamrômẽ ngômẽ akàn arÿm prôt ne.

³⁵Ba ne ba omũn me amã kôt 'ã ajarẽ. Mrãmri katàt me amã 'ã idjujarênhkumrêx. Mrãmri ije omũnhkumrêx ne kôt me amã 'ã ajarẽ. Me aje tu amim markumrêxmã ne ba me amã arẽ.

³⁶Amrêbê: ne me bakukãmãre tãmja jarěn memã kum, "Be, 'i'õ dja me kwÿnh kêtumrêx", ane.

³⁷Ne kam ajte arěn memã kum, "Dja me kanhuw ne arÿm omũho dja", ane. Metĩndjwÿnh kukwakam ne me memã anen arÿm 'ã pi'òk no'òk ne. Nhym me aben djô'ã arêho mō:. Arêho mōr tãmtã arÿm 'ÿr o bôx. Tũ:mràm me bakamingrãnyrekam ne 'ÿr o bôx. Nãm me te'i kukênh kêt ne arÿm kanhuw. Me bakukãmãre kute 'ã pi'òk no'òk kôtô.

Me kute adjàr.

Mat 27.57; Mak 15.42; Ruk 23.50

³⁸⁻³⁹Nhym kam Jôdje Armatê, kubê ne Jeju kôt ba djwÿnh'õ. Mebê idjaer rũnh pymaje kute memã amijarênh kêt ne. Kubê Jejukôt ba djwÿnh'ã kute memã amijarênh kêt ne. Ne kam arÿm Piratu'ÿr tẽn kum, —Ba Jeju kaban o rwÿn o tẽn adjà, ane. Nhym Piratu kum, “Ajrã”, ane. Nhym kam arÿm amũ tẽ. Amũ Nikodemu'ÿr tẽn 'ÿr bôx. Nikodemu ne amrêbê akamàtkam Jeju'ÿr bôx nhym ar abenmã kaběno nhÿ. Nikodemu ja'ÿr ne Jôdje bôx nhym ar ro'ã Jeju'ÿr tẽ. 'ÿr tẽn kêttri ne Nikodemu arÿm Jeju kadjy kudjÿ djào atomkumrêx. Utĩ'ã akrekam utĩ: kute 50 kiru pyræk. Miramẽ arômẽ ne abenkam o akà. Nãm kudjÿ djà tun arÿm Jôdjemẽ ro'ã Jeju'ÿr o tẽn 'ÿr o bôx.

⁴⁰Ne kam arÿm pĩte'y kurũm Jeju kaban o ruwn arÿm kudji. Ne kam rinhuo kubêkào prĩne o kupu. Ar kupu djàkôt me kudjÿ djà jadjuw ne o kupu. Mebê idjaer kukràdjà kôt ne me ã me tyko ane.

⁴¹Nhym wãnh me kute pĩte'y'ã nhôr djà kuri pidjôkô'õ. Ne kam kēnkre'õ. Kēnkre ny. Kraxje me kute kam me'õ jadjàr kêt rã'ã.

⁴²Nãm ar Jeju kupun kumỳn o tẽ. O tẽn arỳm kēnkrekam adjà. Arỳm pi'òk ràràr bôx 'ỳr nhym kam ar amibêx ne me kute nhôr djà kuri kēnkrekam adjà. Kēnkrekam adjà nhym ar'ã akamàt ne. Nhym kam ajte akati. Nhym kam ajte akamàt ne.

Djuão rax 20

Akubyn tĩn ne kator.

Mat 28.1; Mak 16.1; Ruk 24.1

¹Nhym ajte akati 'ỳr, pi'òk kamrêk 'ỳr nhym Marij Madarena arỳm kēnkre'ỳr tẽn 'ỳr bôx. 'Ỳr bôx nhym me kute kēnpoo kēnkre'ã ijêja arỳm amijã kutan kre jakàja'ã dja nhym Marij arỳm omũ.

²Ne kam akubyn prôt ne arỳm Ximão Pedru'ỳr bôx ne kôt ba djwỳnh'õ jadjwỳ 'ỳr bôx. Jeju kum abêja 'ỳr bôx ne arkum, —Arỳm ne me kēnkre kurũm Bēnjadjwỳr djwỳnho kato. Nãm me nhỹnh o mõn kudji, ane.

³⁻⁴Nãm kum ane nhym kam Pedrumẽ kôt ba djwỳnh 'õdjwỳ ar arỳm tu kēnkre'ỳr prôt ne. Nhym kam kôt ba djwỳnh 'õja arỳm Pedru ren kumrêx kēnkre'ỳr bôx.

⁵'Ỳr bôx ne kēnkre'ã ibôn te kre kamũnho dja. Nhym rinhuo kubêkàbit nõ nhym omũ. Ne kam kēnkremã àr kêt.

⁶Nhym kam Pedru arỳm kôt bôx ne tu kēnkremã 'ỳr wadjà. Ne kam rinhuo kubêkà pumũn krã kupu djàja pumũ.

⁷Nhym krã kupu djàja rinhuo kubêkãmẽ ro'ã nõr kêt. Jeju ne prĩne krã kupu djà krã mex ne kudji nhym ate nõ.

⁸⁻⁹Nhym kam kôt ba djwỳnh kumrêx bôxja kēnkremã wadjàn arỳm omũ. Omũn arỳm amim, —E kum, mrãmri ne akubyn tĩn ne, ane. Ne tu amim Jeju markumrêx. Bir, ar kute omũnh kêttri ne ar amim, —Mrãmri ne arỳm tyn akubyn tĩn kêt, anhỹro ba. Ne ren mrãmri Metĩndjwỳnh kabẽn'ã pi'òk no'òk markumrêx ne ren amim, —Be, mrãmri dja akubyn tĩn, anhỹro ba.

Nhym be, kati. Ar kute pi'ôk mar kêt. Kam ne ar kute kupu djà nōrkôt omũnh kêttri amim, “Akubyn tĩn kêt”, anhỹro ba. Ne kam kēnkremã 'ỳr wadjàn arỳm omũn amim, —E kum, mrāmri ne akubyn tĩn ne, ane. Ne tu amim Jeju markumrēx.

Kute Marijmã amijo amirīt.

Mat 28.9; Mak 16.9

10Nãm ar kēnkre kamũn kam akubyn ar ò kikremã tē.

11-12Nhym Marij ar pãnh kēnkre'ỳr bôx ne bôm arek mỳro dja. Nãm mỳro djan arỳm kēnkre'ã ibô. Nhym kēnkre kadjwỳnhbê Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh amãnhkrut nhỹ. Ar ò kuběkà jaka. Jeju nōr djà'ã ar nhỹ. Nhym ja krã nōr djà'ã nhỹ nhym ja te nōr djà'ã nhỹ. Nhym Marij kēnkre'ã ibôn arỳm ar omũ.

13Nhym ar kum, —Me'õ nire, mỳkam ne ga amỳro dja? ane. Nhym arkum, —Inhõ Bēnjadjwỳr djwỳnh ne me'õ kēnkre kurũm o katon o mōn nhỹnh kudji. Ije ir djàkôt omũnh kētkam ne ba imỳro dja, ane.

14Nãm arkum anen arỳm mũm akēx. Mũm akēx ne arỳm Jeju pumũ. Djã ne tu omũ? Kati. Kute omũnh kêt.

15Nhym kum, —Mỳkam ne ga amỳro dja? Mỳj me'õ ne ga abej? ane. Nhym Jejuo kute pidjôkô pumũnh djwỳnh pyræk ne kum, —Ô kum, ga aje nhỹnh o amōr ne ir jabej imã akre. Dja ba 'ỳr tēn arỳm amrē o tē, ane.

16Nhym kum, “Marij”, ane. Nhym kam 'ỳr akēx ne kum, “Rabi”, ane. Be, me bakabēnkam ne gu me ren kum, “Ujarēnh djwỳnh”, ane. Nãm kum, “Rabi”, anen arỳm o tỹm.

17Nhym kum, —Kwãrĩk wãnh ijo atỹm kêt. Imã anhire. Kraxje Ibãm'ỳr idjàbir kêt ne ga ijo tỹm. Tēn ikamyre arkum ikabēn jarēn arkum, “Jeju ne ar amã, ‘Arỳm Ibãm'ỳr idjàbirmã. Ibãmbê ne ar Abãm. Arỳm Itĩndjwỳnh'ỳr idjàbir ne itēmmã. Itĩndjwỳnhbê ne ar Atĩndjwỳnh’, ane. Dja ga tēn ã ikamy arkum ane.” Nãm ã Jeju Marij Madarenamã ane.

¹⁸Nhym arým kôt ba djwýnh'ýr tén ar'ýr bôx. Ne arkum, —Arým ne ba Běnjadjwýr djwýnh pumũ, ane. Ne kam Jeju ajbir kute kum kaběn jarěnhja kôt arým arkum arě.

Kôt ba djwýnhmã kute amijo amirít.

Mat 28.16; Mak 16.14; Ruk 24.36

¹⁹Nhym kam arým pi'ók kamrěkkam akamàt. Nhym kam kôt ba djwýnh ar arým prïne amijã ijên nhỹ. Mebê idjaer rũnh pymaje ne ar ar bikprõnh djàkam amijã ijên nhỹ. Nhym kam Jeju bôx ne tu ar aêrbê ar'ýr wadjàn ar ipôkri dja. Djan arým arkum, “On ar adjumar mex”, ane.

²⁰Nãm arkum anen arým arkum ikrakam kàxiràx djwa kre jakren ajte pènàt'ãnh kàxdjwa kre jakre. Nhym ar kute mrãmri ar ò Běnjadjwýr djwýnh pumũnhkumrěxkam kĩnhkumrěx ne.

²¹Nhym kam ajte arkum, —On ar adjumar mex. Amrěbê ne Ibãm me'ã imã karõ. Pykakam me kum kĩnh kêtja'ýr itēm'ã ne imã karõ ba amrě tẽ. Dja badjwý Ibãm kudjwa jakam me'ã ar amã karõ. Ar aje ikudjwa me'ýr atēmãmã ne ba ar amã me'ã karõ, ane.

²²Nãm arkum anen arým ar akôn arkum, —Gê on Metĩndjwýnh Karõ ar ajo ba.

²³Dja ar ajo ba gar kôt me kwý axwe maro akno. Nhym kam Metĩndjwýnh ar akôt me axwe maro akno. Nàr gar me kwý axwe maro abiknor kêt nhym kam Metĩndjwýnh me axwe maro biknor kêt. Nãm Jeju ã arkum anen arým mã tẽ.

Tômемã kute amijo amirít.

²⁴Nhym Tôme Djidjimu. Jejukôt ba djwýnhbê 12'õ. Tôme ne kute ar bikprõnh djàkam arkôt ýr kêt ne kute Jeju pumũnh kêt. Jeju mã tẽ nhym kam ar Tômemã kum,

²⁵—Arým ne bar Běnjadjwýr djwýnh pumũ, ane. Nhym arkum, —Tô nhỹnh? Ne ba ren ikrakam kàxiràx djwa kre pumũn ren kôt inhikra'i jadjàn ren pènàt'ãnh krekôt inhikra jadjà. Be, kambit ne ba ren tu amim markumrěx

ne amim, “Mrãmri ne akubyn tĩnkumrẽx”, ane. Nhyim be, kati. Akubyn tĩn kêt. Nãm ã Tôme arkum ane.

²⁶Nhyim kam arým ar'ã akatibê 8 apêx nhyim kôt ba djwýnh ar ajte bikprõnh djakam nhỹ. Nhyim Tômedjwý arým ar ikô'ã nhỹ. Nhyim ar ajte prĩne mebê kikre'ã ijê. Ar nhỹ nhyim kam Jeju ajte tu wadjàn arým ar ipôkri djan arkum, “On ar adjumar mex”, ane.

²⁷Ne arým Tômemã kum, —Ajrã. Amrẽ anhkra 'io goja inhikra kupên omũ. Ne amrẽ ipênàtkam krekôt goja anhkra jadjà. Kwãrĩk wãnh ijã amim, “Kati. Nãm 'êx”, anhỹr kêt. On tu amim imarkumrẽx, ane.

²⁸Nhyim Tôme kum, —Inhõ Bẽnjadjwýr djwýnh, Itĩndjwýnh, ane.

²⁹Nhyim kum, —Tôme, ga aje ipumũnhkôt ne ga arým tu amim imarkumrẽx. Nhyim be, me kute ipumũnh kêt djwý. Djãm me kute ipumũnh kêt ne tu amim imarkumrẽxkam kaprĩmã? Kati. Dja me te ipumũnh kêt ne tu amim imarkumrẽx ne arým kĩnhkumrẽx. Ne kĩnho katàt ajakre. Nãm ã Jeju kum ane.

³⁰Be, kôt ba djwýnh kute omũnh ne kute raxmã kator kadjy ne Jeju kute mýjja pumũnh kêt krãptĩ nhípêx. Ne me punu krãptĩ mex. Ije ar amã mýjja kwý'ã idjujarẽnh ne ije 'ã pi'ôk no'ôk ne ja. Djãm kunĩ'ã ne ba pi'ôk no'ôk? Kati. Pi'ôk jakam ne ba kwýbit'ã pi'ôk no'ôk ne.

³¹Be, mýj kadjy ne ba ar amã pi'ôk no'ôk ne? Bir, dja gar pi'ôk jarẽn aman arým tu amim Jeju markumrẽx ne amim, —Mrãmri ne Jejubê gwaj banhõ Bẽnjadjwýrbê kumkatikumrẽx. Mrãmri kubê Kritukumrẽx. Mrãmri kubê Metĩndjwýnh Krakumrẽx, ane. Ja dja gar pi'ôkkam arẽn aman tu amim markumrẽx. Tu amim markumrẽx ne arým Jejukôt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne. Ja kadjy ne ba ar amã 'ã pi'ôk no'ôk ne. Tãm ne ja.

Djuão rax 21

Kôt ba djwýnh kute kabênkôt tep kumex pynênh.

¹Nãm Jeju ã kôt ba djwýnhmã amijo amirĩto ane. Tyk ne akubyn tĩnkam ã arkum amijo amirĩto ane. Ne kam ajte kute imôtibê Xiberij'ãnh kute arkum amijo amirĩt kadjy.

²Nhym kôt ba djwýnh kwý imô nokà'ã ar ba. Ximão Pedrumẽ Tôme Djidjimumẽ Natanajeumẽ Djebedêu kute ar adjwýrmẽ kôt ba djwýnh amãnhkrut 'ôdjwý ar ba. Natanajeu ne pykabê Garrêjakam krĩbê Kanakam abatãnh djà.

³Ar ngô nokà'ã ar ba: nhym Ximão Pedru arkum, —Ba on tep kwý pynê, ane. Nhym ar kum, —Bar akôt tẽ, ane. Ne kam tẽn kàkam nhýn kam nox ne. Ne kam ar kryreti rẽnho ba. Ne ar rẽnho ba: nhym ar'ã akamàt. Nhym ar ar o ba: nhym arým ar'ã akati tẽ nhym tep kêt mex ne.

⁴Ar'ã akati tẽ nhym Jeju arým bôx ne akàx'ã dja. Nhym ar kute nokre pumũnh kêt ne.

⁵Jeju akàx'ã dja:n kam amũ arkum kabẽn ne arkum, —Akmere ar, djã ne gar tep'ô pynê? ane. Nhym ar kum, “Kati”, ane.

⁶Nhym arkum, —Ar kà djubôk'ãnh ajte kryreti mẽn arým kwý pynê, ane. Nhym kam ar arým kà djubôk'ãnh kryreti mẽ. Nhym arým tep kume:x ne. Nãm ar arým tep kumex pynê ne arým te: kute o àbirmã nhym utĩ: ne.

⁷Nhym kôt ba djwýnhja, Jeju kum abêja, Pedrumã kum, —E kum be, Bẽnjadwýr djwýnh ne dja, ane. Nhym Pedru kuman amikajgo pumũn arým ô inôkàti jadjàn kam tu Jeju'ýr nox ne 'ýr bôx.

⁸Nhym kôt ba djwýnh 'ôdjwý ar kà ngrire 'ôkam arým akàx'ýr mō. Akàx'ýr tep kamẽnho mō. Amybým ne akàx nhym ar ar tepo ba. Akàx'ýr 'ã akrebê 90 metu.

⁹Nãm ar tep kamẽnho mō:n arým akàx'ýr o bôx. 'Ýr o bôx ne arým o wabi. Nhym arým kute tep prà'ã bôr ikwã nhym ar omũ. Nhym djwýdjwý kuri ikwã nhym ar omũ.

¹⁰Nhym kam Jeju arkum, —Amrẽ ar aje tep pynênh kwýo tẽ, ane.

¹¹Nhym Pedru arým 'ỳr tẽ. Kryretikam tep rũnh krãptĩ. 'Ỳr ne tẽ nhym kryretikam tep rã'ã nhym bjêro mõi:n akàx'ã arým kumẽ. Nhym tep'ã akrekam kubê 153. Nãm te tep rũnh krãptĩn kute kryreti rênh kêt ne.

¹²Nhym kam Jeju arkum, —Amrẽ ar mõi:n anhõ kwỳ krẽ, ane. Nhym ar 'ỳr mõi:n arek dja. Ar arým kute amim õ Bẽnjadjwỳr djwỳnhkõt kute markam ar 'õ kute kum, “Bẽnjadjwỳr djwỳnh, djãm ga”? anhỹr prãm kêtikumrẽx. Nãm ar arek umaje dja.

¹³Nhym kam Jeju arým ar'ỳr tẽn arkum djwỳmẽ tep ngã. Nãm ã Jeju arkum amijo amirĩto ane.

¹⁴Be, Jeju akubyn tĩn nhijukri ne amũja'ã arkum amijo amirĩt. Ne ajte arkum amijo amirĩt. Ne akati jakam ajte kute arkum amijo amirĩt ne ja.

Kute Pedrumã akubyn kum àpênh kadjy kabên jarênh.

¹⁵Jeju arkum kungã nhym ar arým o nhỹ, õ kwỳ krẽno nhỹ. Ne kam õ kwỳ krẽn pa nhym Jeju arým Ximão Pedru kukij. Djônaj kute Ximão djirja. Nãm kukij ne kum, —Ë Ximão. Djãm amã ijabê? Djãm amã ijabêo aje ar ja kunĩ jakrenh? ane. Nhym kum, —Nà Bẽnjadjwỳr djwỳnh, imã ajabê. Ga arým ama, ane. Nhym kum, —Inhõ me ne me kute mrykĩ'ãtomti krare pyræk. Dja ga memã ikabên jarênho aba. Dja ga memã ikabên jarênho kute mrãmri ne mrykĩ'ãtomtio ba djwỳnh kute õ krito djuw mexo ba pyræk. ã memã ikabên jarênho ane, ane.

¹⁶Ne kam ajte kum, —Ë Ximão, djãm amã ijabê? ane. Nhym kum, —Nà Bẽnjadjwỳr djwỳnh, imã ajabê ga arým ama, ane. Nhym kum, —Inhõ me kute mrykĩ'ãtomti pyræk dja ga ar meo aba, ane.

¹⁷Ne kam ajte: kum, —Ë Ximão, Djônaj kra, djãm amã ijabê? ane. Nhym arým kaprĩre. Kute kum, “Djãm amã ijabê”? anhỹro amãnhkrut ne ikjêkêtkam ne arým kaprĩre ne. Nãm Jeju kum ane nhym kum, — Bẽnjadjwỳr djwỳnh, ga ne ga aje mỳjja kunĩ mar. Imã ajabê ga arým ama, ane. Nhym Jeju kum, —Inhõ me kute mrykĩ'ãtomti pyrækja dja ga memã ikabên jarênho aba.

¹⁸Be, ajabatành nykam ne ga amipre djào amipren kam ga aje amim pry'ã karõ kôt mrã. Nhyim be, abêngêttekam dja ga me'õmã apa bã nhyim apren apa 'amÿn 'ÿr ajo tẽ. Te atẽm prãm kêt nhyim 'ÿr ajo tẽ, ane.

¹⁹Be, me kute Ximão Pedru bĩn kukãm ne Jeju ã kum ane. Pedru dja me kubĩ nhyim arÿm ty. Dja ã tyko ane nhyim me arÿm kôt Metĩndjwÿnh raxmã kato. Nãm kum anen ajte kum, —Be, dja ga mã ikôt ajkamẽ, ane.

²⁰Nãm Ximão Pedrumã ane nhyim arÿm akẽx ne kôt ba djwÿnh 'õdjwÿ pumũ. Jeju kum abêja pumũ. Tãm ne amrêbê ar àkuro ÿrkam Jeju'ÿr ajkamẽn kum, —Bẽnjadjwÿr djwÿnh, mÿj me'õ ne kute akurê djwÿnhmã akangamã? ane.

²¹Nãm Pedru kôt ba djwÿnh ja pumũn kam 'ã Jejumã kum, —Bẽnjadjwÿr djwÿnh, mÿj dja tãmwãdjwÿ kam nẽ? ane.

²²Nhyim Jeju Pedrumã kum, —Be, dja ba akubyn bõx nhyim tĩn rã'ã jabej. Kwãrĩk wãnh rã'ã. Nhyim be, ije adjàpênh djà'ã amã karõja dja ga kôtbit ajamak bẽn ne o aba. Ba dja ga mã ikôt ajkamẽ, ane.

²³Nhyim kam Jeju kukwakam me kute abeno kamyja kute Jeju kabẽn mar kêt ne arĩk 'ã abenmã kum, —Be, dja kôt ba djwÿnh wã tyk kêt kumrẽx, ane. Nhyim be, kati. Djã ne kum, “Dja tyk kêt”, ane? Kati. Nãm Pedrumã kum, —Be, dja ba akubyn bõx nhyim tĩn rã'ã jabej. Kwãrĩk wãnh rã'ã. Nhyim be, ije adjàpênh djà'ã amã karõ dja ga kôtbit ajamak bẽn ne mã ikôt ajkamẽ, ane. Jabit Jeju Pedrumã arẽ. Tãm ne ja.

²⁴Ba Jeju kôt iba djwÿnh ne ba me amã Jeju djàpênh'ã ajarẽ. Ije àpênh pumũnhkôt ne ba katàt me amã 'ã idjujarẽnhkumrẽx ne arÿm 'ã pi'òk no'òk ne. Tãm ne bar ije markumrẽx.

²⁵Djãm ije apÿnh àpênh djà'ã pi'òk no'òkja djãm jabit ne Jeju ipêx? Kati. Ije pi'òk no'òk kêtri ne ba amim, —Ne ba ren àpênh kunĩã pi'òk no'òk nhyim ren arÿm pi'òk kume:x. Ne ren apÿnh pyka djari kunĩkôt ren pi'òk me akrenh mex ne. Nhyim be, kati. Jeju djàpênh jabit ne ba 'ã pi'òk no'òk ne. Tãm ne ja.

Metĩndjwỳnh Karõ

Metĩndjwỳnh Karõ 1

Jeju djàbir'ã ujarēnh kadjy ne ja.

Mat 28.16; Mak 16.14; Ruk 24.46

¹Be, ga Teopire, amã ne ba amrēbê pi'ôk no'ôk ne. Pi'ôk wākam ne ba Jeju djàpēnh kraxkurũm, kabēn kraxkurũm prĩne amã 'ã idjujarēnh tēn 'ã amã pi'ôk no'ôk ne.

²Pi'ôk no'ôko tē:n kam arỳm àbir'ãnh amã 'ã ajarēn arỳm 'ãnh pi'ôk no'ôk krãta. Be, Jeju kumrēx ne amijo me kwỳ pytà. Amijo me kwỳ pytà arỳm àpēnh djà'ã arkum karõ. Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam 'ã arkum karõn ar anon arỳm kàjkwa djwỳnhmã wabi.

³Be, àbir kētri ne tokryn tyn akubyn tĩn ne arỳm arkum amijo amirĩt ar o ba. Mỳj kadjy ne arkum amijo amirĩt ar o ba? Bir, dja ar tĩnkôt omũn arỳm mã memã kum, —Mrãmri ne akubyn tĩn. Ar ba ne bar akubyn tĩnkôt omũnh krãptĩ, anhỹro ba. Ar kute ã memã anhỹro ba kadjy ne arkum amijo amirĩt ar o ba. Nãm arkum amijo amirĩt ne mã arkum ujarēnh ba. Metĩndjwỳnh kute amim me utarn ar meo ba'ã arkum ujarēnh ba. Akubyn tĩn'ã arkum amijarēnh ar o ba: nhym arỳm 'ã arngrobê 40 apêx.

⁴Ã arngro apêx kētri ne ar ajte Jejumē ro'ã abeno akuprõ nhym arkum 'ã karõn arkum, —Kwãrĩk wãnh Djeruxarē kurũm ar akator kêt ne ije amrēbê ar amã gwaj Babãm kabēn jarēnh kôt Metĩndjwỳnh Karõ jabej ajkam ama.

⁵Be, Djuã Metĩndjwỳnhmã ngômãbit me angij. Nhym be, dja ar ajã arngro krãptĩ apêx kêt nhym Metĩndjwỳnh arỳm ar amã Karõ jano nhym raxo ar akadjwỳnhbê nhỹn ar ajo ba. Nãm ã Jeju arkum ane.

⁶Nhym kôt ba djwỳnh Jeju àbir kutã 'ã akuprõ. Be, me bajtemmã ne mebê idjaer àpēnh tũm. Ar 'ã akuprõn kukij ne kum, —Ë, Bēnjadjwỳr djwỳnh, djãm jakam dja ga me bajtembê me babê idjaero amiptàn ar me ijo aba? ane.

⁷Nhym arkum, —Bir, gwaj Babãm djwỳnh ta ne kute mar. Kaběnkôt dja aje arěnhwã'ã akati nàr 'ã mytyrwỳ bôx. Kute ar amã 'ã akati jarěnh ar aje mar prãm kětkumrěx.

⁸Nhym be, dja Metĩndjwỳnh Karõ ar akam ruw ne ar amã tỳx jadjà gar arỳm kukwakam atỳx ne. Ne kam ijã memã adjujarěnh ar aba. Krĩraxbê Djeruxarěkam ijã memã adjujarěnh ar aba. Ne amibu'ã pykabê Djudějakam apỳnh me krĩ djàri kunĩkôt ijã memã adjujarěnh ar aba. Ne amũ pykabê Xamarijkam apỳnh me krĩ djàri kunĩkôt ijã memã adjujarěnh ar aba. Ne amũ: pyka kunĩ kôt aba:n apỳnh me ba djà kunĩkôt me'ỳr aban bôx ne memã ijã adjujarěnh ar aba.

⁹Nãm ã Jeju arkum anen arỳm kàjmã tẽ. Kàjmã tẽ nhym ar omũnho ku'ê. Nhym kakrã arỳm o akno nhym ar arỳm omũnh kêt ne.

¹⁰Abej rĩto ku'ê rã'ã nhym arỳm Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh amãnhkrut tu ar kuri dja. Ar õ kuběkà jaka.

¹¹Ar kuri djan arỳm arkum, —Ě, pykabê Garrêjakam ar ajabatành, mỳkam ne gar kàjkwa jaběno aku'ê? Arỳm ne Jeju ar abê kàjkwa djwỳnhmã wabi gar omũ. Dja gar akubyn rwỳkkôtdjwỳ ã omũnho ane. Nãm ã Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh arkum ane.

Maxij kute Djuda tykkam pãnh àpěnh djà 'amỳnh ne ja.

¹²Nhym kam ar ar ku'ê djà kurũm, krãnhbê Oriwêre kurũm akubyn Djeruxarě'ỳr tẽ. Mebê idjaer ne me amikukràdjà kôt me tyk djà kêt djàkam pi'òk ràràrkam nĩjar mrãnh kêt. Me mrãnh'ã akreo kirometu pydjibit. Me kukràdjà kôt ar akubyn Djeruxarě'ỳr tẽmo kute kirometu pydji pyràk.

¹³Ne kam bôx. Bôx ne kỳjrũm kumoka'ê'ỳr wabi. Ar bikprõnh djãmã wabin nhỹ. Pedrumẽ Djuãomẽ Xijagumẽ Āngremẽ Piripimẽ Tômeme Batormẽmẽ Matêumẽ Xijagumẽ Ximãomẽ Djuda ar nhỹ. Aupêu ne Xijagu ja dji. Ximão ja ne idji kakritbê Xerodji. Djuda ja ne Xijagumẽ ar axikôt apôx.

14Ar ja kunĩ axikôt amim Jeju maro nhÿn mã Metĩndjwÿnhmã kaběno nhÿ. Mã kum meo à'wÿro nhÿ. Nhÿm me niredjwÿ kwÿ nhÿ. Jeju nãbê Marijdjwÿ nhÿ. Jeju kamy ar axikôt ar apôxja ar adjwÿnhdjwÿ nhÿ.

15Nhÿ: nhÿm ar'ã akati kwÿ apêx nhÿm Pedru arÿm kãjmã Jejukôt ba djwÿnh nhipôkri dja. Arÿm ne me krãptĩbê 120. Kãjmã djan memã kum,

16—Akmeremẽ àpnhĩre ar, dja gar ikaběnja ma. Be, Djuda ne Jeju'ÿr meo mō nhÿm kam me pa 'amÿ. Amrēbê: ne me bakukãmãre Djuda'ã ajarē. Metĩndjwÿnh Karō kukwakam Djuda'ã ajarē. 'Ã ajarē nhÿm me arÿm 'ã pi'ôk no'ôk ne. Nhÿm me aben djô'ã arěho mō:. Arěho mōr tãmtã arÿm 'ÿr o bōx. Me bakamingrãnyrekam Djuda arÿm Jeju'ÿr meo mōrkumrēx nhÿm me arÿm pa 'amÿ. Me bakukãmãre Dawi kute 'ã ujarēnh kôtô arÿm 'ÿr meo mōrkumrēx.

17Be, Djuda kute 'ÿr meo mōr kētri ne Jeju arÿm amijo utà. Ar iro'ã amijo ar ipytàn arÿm ano bar kumẽ ro'ã apê.

18Jeju te amijo utà nhÿm kam kurê djwÿnhmã kanga nhÿm me arÿm pãnh kum ngōnhponho pi'ôk kaprĩ ngã. Nhÿm kam pi'ôk kaprĩja pãnh amim pyka'õ by. Nãm pyka byn arÿm kam tÿm ne ajkatōr nhÿm krēx kunĩ ajkapĩ.

19Nhÿm kam Djeruxarēkam me ja kunĩ abenmã arěho ipôk ne. Ne kam amikaběn djwÿnhkam õ pykamã Axēdjama jarē. Nãm ã Pedru memã ane. Me bakaběnkam ne gwaj ren Djuda nhō pykamã pyka kamrōre jarē.

20Nãm memã anen kam itepã ajte memã kum, —Be, Djuda tyk ja'ã ne me bakukãmãre amrēbê: mebê idjaer nhō me ngrer tũm'ã pi'ôk no'ôk ne memã kum, "Kwãrĩk wãnh krĩ djà ja kaprÿ. Gê me'õ kam krĩ kêtikumrēx", ane. Ne kamã ajte 'ã memã kum, "Àpēnh djàkam dja me'õ pãnh apê", ane. Nãm me bakukãmãre ã Metĩndjwÿnh kukwakam pi'ôkkam ane.

21Ije ar amã Metĩndjwÿnh kaběn jarēnhja kôt gê me'õ Djuda djàpēnh djà 'amÿ. Ë, bar Jejumẽ ro'ã ar iba. Ar gadjwÿ ar akwÿ ne gar Jeju kôt ar aba. Be, Jejumẽ ro'ã ar baba 'õ, dja àpēnh djàkam apê.

²²Gwaj baro'ã babamo kraxkam ne Djuão Metĩndjwỳnhmã ngômã me angjêho ba. Gwaj arỳm kam Jeju pumũ. Gwaj baro'ã ar baba: nhym kam Jeju arỳm wabi gwaj kam omũnho ino re. Gê Metĩndjwỳnh kabên kôt ar ajõ gwaj baro'ã apê. Gwaj baro'ã baje Jeju pumũnhkam dja ar ajõ gwaj baro'ã apê gwaj kam Jeju akubyn tĩnkôt memã badjujarênh ar baba. Nãm ã Pedru arkum ane.

²³Nhym me arkum, —Be, ar wã, Jôdje Baxabamẽ Maxijmẽ ne ar aro'ã Jeju pumũ, ane. Jôdje Baxaba nhidji 'ôdjwỳbê ne Juxu.

²⁴⁻²⁵Nhym ar arỳm Metĩndjwỳnhmã ar arên kum, —Ga abê Bẽnjadjwỳr djwỳnh. Me kunĩ nhõkre kadjwỳnhbê ne ga aje me kabên mar. Ne arỳm ar amãnhkrutja pumũ. Jeju ne amrêbê ar ijano bar 'ã memã idjujarênh ar iba. Gê ar ja'õ Djuda pãnh ar iro'ã 'ã ujarênh ar ba. Ga aje amijo ar ja'õ pytãrkôt ar imã o amirĩt. Djuda ne axwekôt Jeju kute ar ijanorjabê amijo kuka. Kwãrĩk wãnh me biknor tokry djãkam wãnh akuno. Nãm ar ã Metĩndjwỳnhmã ane.

²⁶Ne kam ar idji'ã kên kryre no'ôk. Ne kam kumẽ. Ne kam 'ã idji kute amirĩtkôt ar arỳm amijo Maxij pytã. Nhym kam me Maxijmã Jeju kute anor'õ jarẽ. Jeju kute Ar kubê 11 janor kôt ne me arkum arẽ.

Metĩndjwỳnh Karõ 2

Karõ raxo me kadjwỳnhbê ýrn meo ba kadjy ne ja.

Kar 4.31, 8.15, 10.44, 19.2

¹Arỳm ne mebê idjaer bikprõnh djã nhõ akati nhidjibê Pêxiko. Kam arỳm Jejukôt ba djwỳnh kunĩ axikôt amim Jeju man ro'ã nhỹ.

²Ro'ã nhỹ: nhym ar aêrbê arỳm kãjkwa kurũm mỳjja rãrãk ne arỳm kikremã wadjã. Mỳjja rãrãk kute kôk 'itỳx rãrãk pyrãk nhym arỳm me kunĩ kuma.

³Nhym arỳm mỳjja kute kuwy pyrãk amirĩt. Amirĩto kute me õto bikjêr pyrãk. Ne kam mỳj kuwyja arỳm ar'ã arij. Ar ã pỳnhkôt ar'ã arij nhym ar arỳm abenã omũ.

⁴Kam ne Metĩndjwỳnh Karõ arỳm ar ì pỳnhkõt raxo ar kadjwỳnhbê nhỳn ar ar o ba. Nhym ar arỳm apỳnh me bajtem ba djàkam me kaběno kaběn ne arỳm arěho dja. Metĩndjwỳnh Karõ ta arkum me kaběn jangij nhym kam ar arěho dja.

⁵Metĩndjwỳnh Karõ kute ar ar o ba kětri ne me ja apỳnh me bajtem ba djà kunĩkõt aben kurũm ban bõx. Ne arỳm myt tãmkam krĩraxbê Djeruxarěkam ar ba. Me bõx ny ja ne me mebê idjaer kukràdjào kukràdjàn kute ar o ba tũm.

⁶Nãm me Djeruxarěkam ar ba: nhym arỳm mỳjja rārāk kato. Nhym me amybỳm mỳjja man itepato ar'ã aben pydji. Me krãptĩ: bõx. Bõx nhym Jeju kõt ba djwỳnh ar arỳm apỳnh me bajtem kaběnkam kaběn jarěnh mexkumrěxo ku'ê. Ar kute me bõx ny kaběn bajtem jarěnh mexkumrěx. Apỳnh me bõx ny jabatành djàkam me kaběnjakam ar kaběn jarěnh mexkumrěx nhym me kunĩ arỳm amikaběn djwỳnh ma.

⁷Amikaběn djwỳnh man kam te kute kraxkõt ar marmã arkam no tyn kumex ne abenmã kum, —Je, me kaběnja ma. Me ja kunĩ ne me pykabê Garrêjakam abatành. Me kute me bakaběn mar kětkumrěx ne arỳm kam kaběn jarěnh mexkumrěx.

⁸Amrěbê me baprĩri apỳnh me bakaběn djwỳnh gu me arỳm jakam maro dja. Mỳj ne me ja me bakaběnkam kaběn kadjy amijon?

⁹⁻¹⁰Be, apỳnh me bajabatành djàbê ne pykabê Paxijmẽ Medjijmẽ Erãomẽ Mexomimẽ Djudějame Kapadômẽ Põtumẽ Adjijmẽ Bridjamẽ Papirijmẽ Edjijumẽ. Apỳnh me bajabatành djà ne ja. Ribijkam pykabê Xireni kuridjwỳ me bajabatành djà'õ. Krĩraxbê Rõma kurũm me babõxdjwỳ bakwỳ babê idjaerkumrěx. Nhym me bakwỳ amrěbê baje mebê idjaer kukràdjào kukràdjà.

¹¹Kretamẽ Arabijmẽ ne me bajabatành djà 'õdjwỳ. Be, apỳnh me bajabatành djà ne ja. Nhym me tu me bajaêrbê apỳnh me bakaběn djwỳnh kunĩkõt kaběn jarěnh mex. Me bakaběn jarěnh mex ne arỳm kam Metĩndjwỳnh rax'ã

ujarēnho kumex gu me arým ar kuma. Nām me bôx ny ã Jejukôt ba djwýnh ar'ã abenmã ane.

¹²Ne arým te kute kraxkôt ar marmã arkam no tyn kumex ne ar umaje umar punuren abenmã kum, —E kum, mýj'ã ne gu me baje me kabēn marja amijakre? ane.

¹³Nhym me kwý arkam bēno ajkēn abenmã kum, —Kadjwati kangô kumexkam ne me ajbã, ane.

Pedru kute kàj bê me krãptĩ:mã Metĩndjwýnh kabēn jarēnh.

¹⁴Nhym kam Pedru arým kàjmã dja. Jeju kute ar anorbê 11mē ar ro'ã kàjmã djan arým kàj bê memã kabēn ne memã kum, —Me abê idjaer, krĩraxbê Djeruxarēkam me ar aba kunĩ, dja ga me ikabēn 'ãno djan ama.

¹⁵Be, me amãbit ne bar ije kadjwati kangôkam ibibãnh pyræk. Nhym be, kati. Ota, kýjrũm myt nhỹ. Nhỹnh got kýjrũm myt nhỹrkam kadjwati kangôkam me bibãnh'õ amirĩt ne? Arkati. Ar ba ne bar ibibãnh prãm kêtikumrēx.

¹⁶Bar me amã arē ga me ama. Bar apýnh me aba djàri me akabēnkam ikabēn jarēnh mex ga me ama. Be, amrēbê: Metĩndjwýnh kukwakam kabēn jarēnh djwýnhbê Djôwe kute ar ijã ujarēnh kôt ne bar ã ikabēno ane.

¹⁷Nām me bakukãmãremã kum, "Metĩndjwýnh me bamã, 'Dja mýjja kunĩ pykakôt amingrànħ 'ýr nhym me kunĩ aminhinomã amimēnh 'ýr ba arým me kunĩmã Ikarõ jano nhym arým meo tuknĩn meo ba. Me ĩ pýnhkôt me kunĩo tuknĩn meo ba. Meo tuknĩ kute mrãmri ne me kute me iby ngô kapĩ nhym kute meo tuknĩ pyræk. Dja ba Ikarõ jano nhym akamrer ar, akadjwýx ar ikukwakam kabēn jarē. Nhym me abatànħ ny nokam mýjja pumũnh kêt kwý amirĩt nhym me omũ. Nhym mebēngêt mýjja kwý pyti.

¹⁸Apýnh akati djàri wãkam dja ba inhõ àpēnh mymē inhõ àpēnh nimã Ikarõ jano nhym arým meo tuknĩ. Nhym me arým ikukwakam ikabēn jarē.

¹⁹Nhym me te kute mýjja marmã kam no tyn kumex kadjy dja ba kàjkwakam mýjja pumũnh kêt kwý nhípêx. Ne me kute iraxmã kator kadjy

pykakamdjwỳ mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Dja ba kam me kamrômẽ kuwymẽ kũm tyk nhipêx.

²⁰Ne myt nokam akamàt kô tyk ne mytyrwỳo me kamrô. Běnjadjwỳr djwỳnh kute me axwemã pãnh jarěnh nhõ akati bôx 'ỳr. Kam dja memã ra:xi ne memã umati:re. Dja bôx 'ỳr ba kam arỳm ã mỳjjao ane.

²¹Kam dja me kwỳ ã pỹnhkôt Běnjadjwỳr djwỳnhmã amijo a'uw nhym arỳm me utà. Me ã pỹnhkôt me kunĩ pytà.' Nãm Metĩndjwỳnh ã me bamã ane." Nãm ã Djôwe Metĩndjwỳnh kukwakam ar ijã ane. Be, djãm ar ibibãnh got? Kati. Ga, me bakukãmãre Djôwe kute ar ijã ujarěnhja pumũ. Djôwe kute ar ijã ujarěnh kôt bar arỳm apỹnh me akaběnkam ikaběnh jarěnh mex. Nãm ã Pedru memã ane.

²²Ne ajte itepã memã kum, —Me abê idjaer, dja ga me ikaběnja ma. Metĩndjwỳnh ne krĩraxbê Nadjarekam Jejujao ba nhym kukwakam arỳm mỳjja pumũnh kêt nhipêxo ba. Me punuo mexo ba. Te me aje marmã kam ano tyk ne aku'ê kadjy ne kôt aje raxmã akator kadjy ipêxo ba. Metĩndjwỳnh ta ne o ba nhym arỳm kaběnkôt me akam mỳjjao ba. Me ga ne ga me amrěbê kôt omũn ama.

²³Tãm ne Metĩndjwỳnh kum ire. Me abê idjaermã kum ire. Mỳjja kunĩ kěttri kute amikukãm mỳjja kunĩ mar kôt ne kum ire. Me kěttri ne arỳm amim 'ã karõ mãmđji. Kute amim 'ã karõkôt ne arỳm me amã Jejumã ire. Nhym me axwe me akaběnh kôt pĩte'ykam kunhôn kubĩ ga me mekôt ajaxwe.

²⁴Ga, me arỳm tu tykkumrěxja pumũ. Mỳj me'õ ta dja akubyn meo tĩn nhym me ajte mekôt ar ba? Arkati. Me arỳm tu tykkumrěx. Kam me kute mrãmri ne me kute me uwpre tỳxkam me te: kator prãmje kute amikjěho bakam tokryja pyràk. Jejudjwỳ ne mrãmri tu tykkumrěx. Nhym be, djãm tyk rã'ã? Kati. Tyk rã'ã prãm kětumrěx. Metĩndjwỳnh ne arỳm akubyn o tĩn ne. Metĩndjwỳnh ne o kute mrãmri ne me kute me uwpre tỳxkam arỳm 'ãpre bõnh pyràk nhym akubyn me ta ajte mekôt ar ba pyràk.

²⁵Amrěbê: Kritu ta Metĩndjwỳnhmã amijarě. Tyk rã'ã kět'ã kum amijarě. Nhym me bakukãmãre Dawi arỳm kôt arě gu me pi'òkkam omũ. Nãm

Metĩndjwỳnhmã kum, "Běnjadjwỳr djwỳnh, inokrekam ga amirĩt rã'ã. Ga imě amijo akajkepkam dja me te: idjumar punumã ingrěkmã.

²⁶Ba kam arỳm inhõkre kadjwỳnhbê ikĩnhkumrěx ne ikĩnh'ã memã amijarě. Dja ba inhĩkumrěx ne akubyn itĩn ne ar iba. Ja kadjy dja ba tu amim akamnhĩxkumrěx ne ate ikrã.

²⁷Dja ba tyn me tyk ba djàkam ar iba. Djãm kam dja ga ikanga? Kati. Djãm inhĩ rerekmã? Kati. Ba ne ba amexo imex. Kam dja ga ikanga kětkumrěx. Kam ne ba ikĩnhkumrěx.

²⁸Mỳj dja ba itykkam ně? Bir, ga ne ga arỳm imã arě. Dja ba akubyn itĩn ne akõt ar iba rã'ã: rã'ã ne. Dja ga ikuri dja. Kam dja ba ikĩnhkumrěx ne." Nãm ã Dawi ane nhym Pedru arỳm kõt memã arě. Kritu tyk rã'ã kět'ã memã arě.

²⁹Ne kam itepã Kritu tĩn'ã memã kum, —Akmere, ba prĩne me amã me bakukãmãre Dawi kaběnh'ã ajarě ga me prĩne ama. Djãm amijã ne kaběnja jarě got? Kati. Dawi ne amrěbê: ty nhym me arỳm me tyk nhõ kikrekam adjà gu me baje kikre pumũnh rã'ã.

³⁰⁻³¹Be, Kritu akubyn tĩn'ã ne kaběnh jarě. Dawibê Metĩndjwỳnh kukwakam kaběnh jarěnh djwỳnh'õ. Nhym kam Metĩndjwỳnh kum kaběnh jarěnh mãmđjin kum, "Dja atãmdjwỳ ar aben djô'ã apõx. Aben djô'ã apõx tãmtã nhym tũmrãm dja atãmdjwỳja kato. Tãmja dja kubê Kritu. Apãnh dja memã nhỹn arỳm kubê Běnjadjwỳrbê kumkati. Ikaběnh pydji ne ba arě." Nãm Metĩndjwỳnh ã Dawimã ane nhym arỳm kuma. Kute amidjô'ã Kritu kator markam ne Dawi Metĩndjwỳnhmã Kritu kaběnh jarěnh kum, "Dja ba tyn me tyk ba djàkam ar iba. Djãm kam dja ga ikanga? Kati. Djãm inhĩ rerekmã? Kati. Dja ga ikanga kětkumrěx", ane. Djãm amijã ne Dawi kaběnh ja jarě? Kati. Kritu'ã ne arě. Běnjadjwỳrbê kumkati'ã ne arě. Kritu dja ĩ rerek kět ne akubyn tĩn.

³²Be, Jeju ne Metĩndjwỳnh akubyn o tĩn. Ar ikunĩ ne bar omũ. Jejubê ne Běnjadjwỳrbê kumkati. Kubê ne Kritu.

³³Nām akubyn o tīn nhym kam wabin arỳm ra:x ne Metĩndjwỳnh djubôk'ãnh me kunĩmã nhỹ. Nhỹ nhym Bãm arỳm kum Karõ ngã. Amrêbê kute kum arênhkôt ne kum kungã nhym kam ajbir ar imã ano. Nhym kam ar ikam ruw ne arỳm ar ijo ba bar arỳm kukwakam me bajtem kabên jarênh mexkumrêx ga me arỳm ar ima.

³⁴Be, mrãmri ne Jeju arỳm wabi. Nhym be, Dawi ne kàjkwa djwỳnhmã àbir kêt. Nām amrêbê: me bakukãmãremã kum, "Inhõ Bẽnjadjwỳrmã ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabên ne kum, 'Amrê idjubôk'ãnh nhỹ, Abẽnjadjwỳr raxkam idjubôk'ãnh nhỹ.

³⁵Ikam ama ba amrê awỳr akurê djwỳnho mō ga me kwỳo apardjan me kwỳ nhimex.' Nām Metĩndjwỳnh ã Kritumã ane." Nām ã Dawi me bakukãmãremã ane.

³⁶Me abê idjaer kunĩ dja ga me Dawi kabênja man 'ã ikabên mar pydji. Mrãmri ne Metĩndjwỳnh Jeju'ã Bẽnjadjwỳrbê kumkati mênhkumrêx. Kubê ne Kritukumrêx, me aje pĩte'y'ã nhôrja tãm. Ja dja ga me amim mar pydji. Nām ã Pedru memã ane.

³⁷Nhym me kute ja markam arỳm amim ngryk ne kaprĩre ne. Ne kam arỳm Pedrumẽ Jeju kute ar anorja kunĩmã kum, —Akmere ar, mỳj dja ba me kam amijon? ane.

³⁸Nhym Pedru memã kum, —Me on amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Jeju Kritu'y'r amijo akêx. Bar kam arỳm kukwakam kum ngômã me ajangij. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm me ajaxwe maro aknon me akam ngryk kêt ne arỳm me amã Karõ jano nhym ar me ajo ba.

³⁹Be, Metĩndjwỳnh ne amrêbê me amã Karõ jarẽ. Ne ajte me akramẽ atãmdjwỳmã arẽ. Ne ajte anhỹr bê me mōr wãmã arẽ. Kute amiwỳr me 'wỳr kunĩ ne Metĩndjwỳnh arỳm memã Karõ jarẽ. Nām ã Pedru memã ane.

⁴⁰Ne kam ajte memã Metĩndjwỳnh kabên kumex jarên axwe nêje me akre:n ajte memã karõ:. Nām memã kum, —Me kamingrãny ja ne me axwekumrêx.

Dja me ï me biknor tokry djàkam akuno. Me gop mekôt abiknor kêt kadjy amipytà, ane.

⁴¹Nhym kam me kum kabën kïnh ne tu amim markumrêx. Nhym kam me arÿm Metïndjwÿnhmã ngômã me krãptï jangij. Mebê 3.000 ne me angij nhym me arÿm mekôt tu amim Jeju markumrêxo ba.

Me kute Jeju mar kute abeno òbikwa.

Kar 4.32

⁴²Nhym me mã Jeju kute ar anorja kukràdjà man kôt ar amijo ba. Ne aben tã akuprô. Ne Jeju kute aminhï'ã djwÿ jakren kokjêrja tãm ne ajte kute 'ã akren kokjêro krï, aben tã, me kute tyk mar rã'ã kadjy. Ne aben tã Metïndjwÿnhmã kabëno krï.

⁴³Nhym me te kute mÿjja marmã kam no tyk ne kute Metïndjwÿnh raxmã kator kadjy Jeju kute ar anorja me aêrbê mÿjja pumÿnh kêt krãptï nhipexo ba nhym me kunï arÿm madjà kreti.

⁴⁴Nhym me kute amim Jeju mar kunï ro'ã ar ban kute abenbê mÿjja'õ nê kêt ne abenmã abennhõ mÿjjao ba.

⁴⁵Ne amÿ memã apÿnh aminhõ pykamê aminhõ mÿjja ngãn pãnh pi'òk kaprï jamÿ. Ne kam apÿnh me ò mÿjja kêt mã pi'òk kaprï ngã.

⁴⁶Ne kam akati kunïkôt Metïndjwÿnh nhõ kikretikam axikôt Jeju maro krï. Ne kam apÿnh me ùrkwã kôt Jeju kute aminhï'ã djwÿ jakren kokjêrja tãm ne ajte kute 'ã akren kokjêro krï. Ne kïnh tiren tu aben markumrêx ne ro'ã ò kwÿ krëno kumex.

⁴⁷Ne mã Metïndjwÿnhmã kum, —Imã akïnhkumrêx. Amexti:re, anhÿro kumex. Nhym bu'ã me kunï kum me kïnh. Nhym Bënjadjwÿr djwÿnh akati kunïkôt amiwÿr me kwÿo akêx. Aben totokmã amiwÿr meo akêx ne me axwebê me utà. Ne arÿm me kute amim Jeju mar kôt me umjuw nhym me arÿm mekôt ar aben pydjio ba.

Metïndjwÿnh Karõ 3

Pedru kute me'õ mrãnh kêtto mex.

¹Ne kam akati 'òkam arým myt ibô, arým 3 ora nhyr Pedrumě Djuão ar Metĩndjwýnh nhõ kikreti'ýr tẽ. Akati kunĩkõt, myt ibôkam ne mebê idjaer kikretikam Metĩndjwýnhmã kaběno krĩ. Nãm ar 'ýr tẽn 'ýr bõx nhyr me me'õ mýn o tẽ.

²Adjàkam ne mrãnh kêt nhyr me mýn o ba. Akati kunĩkõt ne meo ban kikreti jajkwa krekre kuri krĩ. Ajkwa krekre ja nhidjibê ne Kĩnhtire. Nãm me o ban krĩ nhyr kam me ngjêx kunĩkõt pi'òk kaprĩã me 'wýro krĩ.

³Be, nãm me kumýn o tẽn kam ýr. Nhyr Pedrumě Djuãomě mekõt àrmã tẽ nhyr ar omũn arým pi'òk kaprĩã ar ku'uw.

⁴Nhyr Pedrumě Djuãomě 'ýr akêx ne omũ, omũnh tỳx ne kum, “Amrẽ ar ipumũ”, ane.

⁵Nhyr arým ar kuman mýjja jabej ar'ýr akêx ne ar omũnho nhỹ.

⁶Nhyr Pedru kum, —Inhõ kryt jakao pi'òk kaprĩ kêt ne inhõ kẽn karýro pi'òk kaprĩ kêt. Nhyr be, atemã inhõ mýjja ba amã arẽ. Be, Nadjarekam Jeju Kritu kukwakam on kàjmã djan on mrã, ane.

⁷Nãm anen tu ubôk'ãnh ikra 'amýn kàjmã aro tẽ. Nhyr on parmẽ parkõn mex

⁸ne ekruux ne kàjmã dja. Ne arým tẽ. Ne kam arkõt Metĩndjwýnh nhõ kikretimã wadjà. Nãm arkõt arĩ tẽ, kĩnhkumrêxkam arkõt àtor tẽn Metĩndjwýnhmã mextire jarěho tẽ.

⁹Nãm kum mextire jarěho tẽ nhyr me kunĩ arým omũ.

¹⁰Omũn kam amim nokre pumũn arým abenmã kum, —E kum, tãmwã ne kikreti jajkwa krekrebê Kĩnhtire kuri amijo à'wýro krĩ. Je tô mýj ne arým kam nẽ? anen te aben kukijn kam no tyn kumex.

Me krãptĩmã Jeju'ã ujarěnh.

¹¹Nhyr mrãnh kêt ne arým mexja arým Pedrumě Djuão aro tỳm ne aro dja. Metĩndjwýnh nhõ kikreti janhàkam kikre kre kěnhkam ne ar dja. Me kute

kum Xaromão nhõ kikre kre kênh jarênhja. Nãm aro dja nhym me kunĩ arỳm kam ar'ã akuprõn te kute marmã arkam no tyn kumex.

¹²Nhym Pedru arỳm memã kum, —Ga me abê idjaer, mỳkam ne ga me te aje marmã me'õjakam ano tyn akumex ne ar ijã ano mao akumex? Djãm ar ba ne bar me'õjamã mrãnh mex jadjà? Kati. Ar ba ne bar ije o mex mar kêt. Djãm ar amimexo ne bar kum mrãnh mex jadjà? Arkati. Jeju ne paro mex ne kum mrãnh mex jadjà.

¹³Ba me amã arẽ ga me ama. Metĩndjwỳnh kute Abraãomẽ Idjakmẽ Djakomẽ me bakukãmãre kunĩo ba djwỳnh arỳm jakam amirax kôt Kra Jejuo ra:xi. Tãmwã ne ga me amrêbê Piratumã kanga. Nhym kam bit kute kum irermã. Ta kute arek me aro'ã ar ban umar mex kadjy bit kute kum irermã ga me kum, “Kati, Kati”, ane.

¹⁴Be, Jeju ne Metĩndjwỳnh mexo mex ne katàt ar amijo ban axwe kêtikumrẽx ga me kanga. Ne kam me'õ jaxwe kute me parja'ã Piratumã kum, “Tãmwã dja ga kum anhiren ano gê ta me ikôt arek ar ban umar mex”, ane.

¹⁵Ne kam kute mỳjja kunĩmã tĩn jangjênh djwỳnhja bĩ. Nã gãm me bĩn'ã memã apnê nhym me kubĩ. Nhym be, Metĩndjwỳnh ne arỳm akubyn o tĩn. Ar ba ne bar omũn me amã kôt 'ã idjujarênh ar iba.

¹⁶Be, Metĩndjwỳnh ne amikôt Jejuo rax bar kam arỳm tu amim Jeju kamnhĩxkumrẽx. Tu amim kamnhĩxkumrẽx nhym arỳm me'õjamã tỳx jadjàn o mex ne. Jeju ta ne ar imã ijamak bô bar arỳm tu amim kamnhĩxkumrẽx nhym arỳm pĩne me'õjao mex ne. O mex nhym arỳm me anhipôkri dja ga me akunĩ arỳm omũ.

¹⁷Be, akmere ar, ba me amã arẽ ga me ama. Anhõ bẽnjadjwỳrmẽ ne ga me ajamakkre kêtgam Jeju bĩ ba arỳm kuma.

¹⁸Nhym be, amrêbê: ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênh djwỳnh kunĩ me bakukãmãremã kum, “Dja Kritu tokry. Metĩndjwỳnh kute Kra'ã Bẽnjadjwỳrbê kumkati mênhja dja tokry.” Nãm me ã me bakukãmãremã ane. Nhym me aben djô'ã arênhõ mō:n arênhõ mōr tãmtã: arỳm 'ỳr o bôx.

Tũ:mràm me akamingrãnyre amã kurê nhym arým Kritu tokry. Me bakukãmãre kute arënh kôt Kritu tokry. Nãm ã Pedru memã ane.

¹⁹Ne kam itepã memã kum, —Kam me on amikam akaprïren wãnh ajaxwemã anhiren Bënjadjwÿr djwÿnh'ÿr amijo akëx ne katàt kabën man kôt ar amijo aba. Dja ga me ã amijo ane nhym arým me ajo kïnh ne. Ga, me kum kôrkam kaprïja pumũ. Ne ajte kute ngôo kômkam kïnhja pumũ. Dja ã me ajaxwekam akaprïkam me ajo kïnho ane.

²⁰Dja ga me ã amijo ane nhym arým akubyn me amã Kritu jano. Amrëbê: me kute kàj bê me amã 'ã ujarënhja dja me amã ano. Bënjadjwÿrbê kumkatibê ne Jeju. Kritubê ne Jeju.

²¹Dja arek kàjkwa djwÿnhkam ar ba:n kam akubyn ruw. Kute akubyn mÿjja kunïo ny kadjy akubyn ruw. Metïndjwÿnh kukwakam kabën jarënh djwÿnhja kunï ne me amrëbê: me bakukãmãremã ja jarënhkumrëx.

²²Mrãmri ne Môjdjê me bakukãmãremã kum, "Ba ne ba Metïndjwÿnh kukwakam me amã ikabën jarëho iba. Dja Metïndjwÿnh ï me akadjy amijo me anhôbikwa'ô pytà nhym arým ï ikudjwa ã me amã kabën jarëho ane. Dja me amã kabën jarë ga me prïne aman kôt ar amijo aba.

²³Nhym me'ô kute kabën mar këtja dja me o ajkë nhym ajte ô me wÿnhkôt amirït kêtikumrëx ne." Nãm ã Môjdjê ane nhym Pedru kôt memã arë.

²⁴Ne kam itepã memã kum, —Mrãmri ne amrëbê Metïndjwÿnh kukwakam kabën jarënh djwÿnh kunï apÿnh mÿjja apôxmã 'ã ajarë. Me ajte Kritu katormã 'ã ajarë. Nhym jakam mÿjja arým amirït nhym Kritu arým kato. Dja ga pi'ôk kôt akubyn arëho tën Xamuwe'ÿr o bôx. Metïndjwÿnh kukwakam kabën jarënh djwÿnh ne aben nHITEPã apôx tẽ. Kunï'ã dja ga pi'ôkkam ujarënh jarëho tẽ:n arým kôt ama. Kukwakam kabën jarënh djwÿnh kunï ne me Kritu'ã memã ajarë. Ja dja ga me kôt ama.

²⁵Ga me Metïndjwÿnh kukwakam kabën jarënh djwÿnh kabënjao aba rã'ã ne. Metïndjwÿnhmẽ me bakukãmãremẽ arým abenmã kabën jarënh mãmджи ga me kabëno aba rã'ã. Nãm Metïndjwÿnh Abraãomã kum, "Dja akrakam

kra aben djô'ã apôx. Aben djô'ã apôx krãptĩ:. Atãmdjwỳ ja'õ dja meo kĩnh. Dja apỹnh pyka kunĩkôt meo kĩnh nhym me arỳm kĩ:nhkumrẽx.” Nãm ã Abraãomã kabẽn pydjìn arẽnho ane.

²⁶Be, ba me amã arẽ ga me ama. Kute meo kĩnh kadjy ne Metĩndjwỳnh amijo Kra pytàn me akumrẽxmã ano. Dja me anhĩ pỹnhkôt me ajaxwebê me ajo akẽx ne arỳm me ajo kĩnh. Ja kadjy ne me amã ano. Nãm ã Pedru memã ane.

Metĩndjwỳnh Karõ 4

Pedru me rũnh krãptĩmã Jeju'ã ujarẽn.

¹Nãm ar memã kabẽno dja nhym me rũnh arỳm ar'ỳr bõx. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh ar'ỳr bõx. Metĩndjwỳnh nhõ kikreti nẽje ku'ê djwỳnhho ba djwỳnhjadjwỳ mekôt ar'ỳr bõx. Mebê xadjudjêumẽ mekôt ar'ỳr bõx.

²Pedru ar kàj bê memã Jeju tyk ne akubyn tĩn'ã ujarẽnho dja. Ne kam ajte kàj bê me kute amim Jeju mar tykja kunĩ akubyn tĩn'ã ujarẽnho dja. Jeju akubyn tĩn kôt me tĩn'ã ujarẽnho dja. Kam ne me rũnhja ngry:k ne arỳm ar'ỳr bõx.

³Nãm me ar'ỳr bõx ne arỳm aro tỹm ne ar pa 'amỳn aro tẽn Ar kubê ijê. Arỳm me'ã akamàt 'ỳr. Nhym kam me akati kadjy Ar kubê ijê.

⁴Nhym be, me kute Ar kubê ijê kêtri ne me kute ar kabẽn marja krãptĩ: arỳm tu amim Jeju markumrẽx. Õbê me kute tu amim markumrẽxjamẽ ajbir me krãptĩjamẽ ne me abenã mẽnham krãptĩ:kumrẽx. Me my ne mebê 5.000.

⁵⁻⁶Nãm me akati kadjy Ar kubê ijê nhym kam me'ã akati nhym me rũnh ar'ã akuprõ. Mebêngêtmẽ Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnhmẽ ar'ã akuprõ. Nhym me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxbê Ananh mekôt nhỹ. Nhym Kajbajmẽ Djuãomẽ Arexãrimẽ Ananh nhõbikwa kunĩ ar'ã akuprõ. Me rũnh ja ne me krĩraxbê Djeruxarẽkam ar'ã akuprõ.

⁷Nhym me arÿm aro katon me ipôkri ar kudja. Nhym kam me ar kukij ne arkum, —Mÿj me'õ kukwakam ne gar mrãnh kêtjao mex? Mÿj ne idji kute? ane.

⁸Nhym kam Metĩndjwÿnh Karõ arÿm raxo Pedru kadjwÿnhbê nhÿn ar o ba. Nhym kam memã kum, —Mebê idjaerkam me abẽnjadjwÿrmẽ ar abêngêt ar,

⁹mÿjkôt ne bar imã me'õ punuja kaprĩn o mex ga me abej ar ikukij.

¹⁰Dja bar me amã arẽ ga me ama. Me gamẽ mebê idjaer kunĩ dja ga me ikabẽn ma. Nadjarekam Jeju Kritu, me aje pĩte'y'ã nhôr ne bĩn nhym Metĩndjwÿnh akubyn o tĩnja. Jeju ja kukwakam ne me'õ mrãnh kêtja arÿm mex. Mex ne me anhipôkri dja ga me arÿm omũ.

¹¹Amrêbê: ne me bakukãmãre Jeju'ã ajarẽn memã kum, "E kum kẽn ja ne me kute kikreo ãm djwÿnhja kute kikremã armã te omũn bõm kumẽ. Kẽn ja ne arÿm kute kikremã o kajpar, kum o kajpar tÿxi." Nãm ã me bakukãmãre memã anen arÿm 'ã pi'òk no'òk ne. Me aje kikreo ãm djwÿnhwã pyræk. Amã Jeju kurê nhym arÿm kute kẽnwã pyræk ne arÿm kàjkwa djwÿnhkam me bakunĩmã nhÿ.

¹²Djãm ikrebê me'õ kute me bajaxwebê me bapytâr? Arkati. Me'õ kute me bapytâr kêtikumrẽx. Mrãmri ne kute me bapytâr kadjy Metĩndjwÿnh memã Jeju pydji jarẽ. Nhym pyka kunĩkôt me bakadjy me'õdjwÿ kêtikumrẽx. Nãm ã Pedru memã ane.

¹³Be, Pedrumẽ Djuão ar memã kabẽnkam me rũnh abenmã kum, —E kum, arkum gwaj bapyma kêtikumrẽx. Be, ar kute me bakukràdjà mar kêt, ar kajgo mexi. Mÿj got ar nẽn ã kabẽn mexo ane, ane. Ne kam arÿm ar kuman abenmã kum, —Be, ar Jejukôt ba tũmkam ne ar ã kabẽn mexo ane, ane.

¹⁴Nhym ar kute me'õo mexjadjwÿ ar ro'ã dja nhym me omũ. Ne te kute abenmã, "Nãm ar 'êx", anhÿr prãmje.

¹⁵Ne kam me rũnh me bikprõnh djà nêje ar ano nhym ar tẽ. Nhym me ar kàxã aro aben maro nhÿ.

¹⁶Ne abenmã kum, —Mỳj dja gwaj ar on? Me kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ar mrãmri mỳjja pumũnh kêt raxja nhipẽx. Me'õ punu mex nhym ar arỳm o mex. Nhym Djeruxarẽkam me ja kunĩ arỳm omũ. Kam gwaj baje te memã, “Nãm ar 'êx”, anhỳr prãmje.

¹⁷Be, gwaj ar kangrõnh tỳx gê ar ajte Jeju'ã ujarẽnh kêt. Gêdja amũ me bu'ã me wã mar kêt. Nãm me ã abenmã ane.

¹⁸Ne kam amiwỳr ar ku'uw nhym ar bõx nhym me arkum, —Kwãrĩk wãnh ajte Jeju kukwakam memã kabẽn jarẽnh kêt. Ne kwãrĩk wãnh 'ã memã adjujarẽnh kêt, ane.

¹⁹Nhym Pedrumẽ Djuão ar memã kum, —Be, mỳj dja bar nẽ? Metĩndjwỳnh kute ar imã ar imex jarẽnh kadjy mỳj dja bar nẽ? Djãm me akabẽnkõt ar ije Jeju'ã idjujarẽnh kêtãm? Nàr kon, djãm Metĩndjwỳnh kabẽnkõt ar ije Jeju 'ã idjujarẽnhmã? Me gadjwỳ amikadjy ama.

²⁰Be, ar ije Jeju akubyn tĩnkõt omũnh ne ar ije kabẽn mar. 'Ã dja bar bir idjujarẽnhkumrẽx ar iba. Te 'ã idjujarẽnh kêtãm, ane.

²¹Nhym kam me ajte ar kangrõn arkum ire nhym ar arỳm mã tẽ. Me rũnh ne me te: kute aro aben mar nhym me kute mỳj ar axwe'õ pãnh kute aro bikẽnhmã. Ar kute me'õo mexkam ne me kàtàm kunĩ Metĩndjwỳnhmã ra:x jarẽn kum ar kĩnh. Me rũnh ren aro ajkẽ nhym ren bu'ã me kàtàm ren kum me kurê. Kam ne me rũnh te: kute aro bikẽnhmã.

²²Be, te me'õ jakryja abatành mex nhym ar arỳm o mex. 'Ã amexbê 40 nhijukri ne ajte amex rã'ã arỳm 'ã apêx nhym ar o mex. Djã ne me mỳjja ja'õ pumũ? Arkati.

Me kute Jeju mar kute Metĩndjwỳnhmã rax jarẽnh.

²³Nãm me rũnh Pedrumẽ Djuão arkum ire nhym ar mã tẽn kam arỳm aminhõ me ja'ỳr bõx. Ne kam me rũnh kute arkum kabẽn kõt memã arẽ. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ mebêngêtmẽ kabẽn kõt arẽ nhym me arỳm kuma.

²⁴Ne kam axikôt Metĩndjwỳnhmã kaběn ne kum, —Běnjadjwỳr djwỳnh, abê Metĩndjwỳnh. Ga ne ga kàjkwa nhipêx ne pyka nhipêx ne ngô raxbê pyka kêt nhipêx ne kam mỳjja ar baja kunĩ nhipêx.

²⁵Be, anhõ àpênh Dawi ne akukwakam memã kum, "E kum, mỳkam ne apỳnh me ba djàkam me bajtem àkrêo kumex? Mỳkam ne me amim mỳjja'ã karõ kajgoo kumex?"

²⁶Pykakam me bēnjadjwỳr rũnh ar arỳm kàjmã dja. Kute Bēnjadjwỳr djwỳnhbê àptàrmã arỳm kàjmã djan itepato abeno akuprõ. Õ Kritudjwỳ me arỳm kute kubê àptàrmã kàjmã dja. Me õ Bēnjadjwỳrbê kumkatibê àptàrmã kàjmã dja." Nãm ã me bakukãmãre Dawi ane.

²⁷Be, Bēnjadjwỳr djwỳnh, mrãmri ne Dawi kaběnkumrēx. Arỳm ne me kute Jejubê àptàrmã akuprõ. Akra Jeju ne amexo mex. Ga ne ga arỳm 'ã Bēnjadjwỳrbê kumkati mẽ. Nhyim Erodjimē Põxu Piratumē apỳnh me ba djàkam me bajtemmē mebê idjaermē me kunĩ kute kubê àptàrmã arỳm abeno akuprõ.

²⁸Ga ne ga amrēbê me kētri arỳm amim me'ã karõn amybỳm meo aba. Meo aba: nhyim kam me arỳm ã Jejuo ane.

²⁹Me kute Jejubê àptàrmã akuprõ. Bēnjadjwỳr djwỳnh, jakam dja ga me kute ar ikangrõnhja ma. Ne kam ar imã itỳx jadjà bar imã me uma kêt ne me kunĩmã akaběn jarē. Ar ibê anhõ àpênh.

³⁰Dja ga ar imã tỳx jadjà bar me punuo mex ne akra kukwakam me aêrbê mỳjja pumũnh kêt nhipêx. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne ku'ên araxmã kator kadjy bar mỳjja pumũnh kêt nhipêx. Akra ne mexti:ren axwe kêtikumrēx, ane.

³¹Nãm me Metĩndjwỳnhmã kaběn pa nhyim me bikprõnh djà arỳm amingrēk ne. Nhyim Metĩndjwỳnh Karõ arỳm me ĩ pỳnhkôt raxo me kadjwỳnhbê nhỳn ar meo ba. Nhyim me arỳm kum me uma kêt ne memã Metĩndjwỳnh kaběn jarē.

Me kute abenmã õ mỳjja nhõr.

Kar 2.42

³²Nhym kam me kute amim Jeju mar krãptĩ: kum aben jabê. Me ï pÿnhkôt kum aben jabên kum Jejuo kĩnh prãm. Ne aminhõ mÿjja kunĩo aminhõ kêt ne amikutã abenmã kwÿ ngã.

³³Nhym Jeju kute ar anorja mã memã kum, —Bënjadjwÿr djwÿnh Jeju akubyn tĩn. Ar ba ne bar tĩnkôt omũ, anen mã memã 'ã ujarênh ar ba. Metĩndjwÿnh ne arkum tÿx jadjà nhym ar tÿ:x ne memã 'ã ujarênh ar ba. Nhym Metĩndjwÿnh arÿm tu me kunĩmã ukaprĩ jadjà nhym me arÿm ukaprĩ:kumrêx.

³⁴Nhym kam me'õ kum mÿjja'õ prãm kêt kumrêx. Mÿkam? Bir, apÿnh me ï djari ne me õ pyka nâr õ kikre. Ne kam aben totokmã amũ memã kungã. Ne kam pãnh amim pi'òk kaprĩ byn o tẽn

³⁵mã Jeju kute ar anorjamã kungã. Nhym kam ar mã me õ mÿjja kêt mã pi'òk kaprĩ ngã. Me õ mÿjja kêt kôt memã kungã nhym me kam o mã amim mÿjja jamÿ. Ne kam me'õ kum prãm kêt.

³⁶Kamã ne me'õ nhidjibê Jôdje. Jeju kute ar anorja ne kum idji ny jarê. Kum Banabe jarê. Me kaprĩreo kĩnh djwÿnh'ã ne ar kum idji jakren kum arê. Kubê ne mebê Rewi'õ. Apêxtibê Xiprekam ne abatành djà.

³⁷Banabe ne arÿm õ pyka. Ne kam pãnh kadjy arÿm amũ memã kungã. Ne kam amim pi'òk kaprĩ byn o tẽn arÿm Jeju kute ar anorjamã kungã. Nãm arkum 'êx kêt ne arkum kungã.

Metĩndjwÿnh Karõ 5

Ananijmẽ Xapire ar 'êx.

¹Nhym be, Ananijmẽ prõ Xapire ne ar õ pyka. Ne kam amũ memã kungãn kam pãnh amim pi'òk kaprĩ by. Ne kam 'êx.

²Nhym my prõmã kum, —Gu amim kwÿo apdju, ane. Nhym, “Ã”, ane. Nhym kwÿbito tẽn Jeju kute ar anorjamã o tẽn o bôx ne 'êx ne arkum, —Mĩ, bar inhõ pyka pãnh pi'òk kaprĩ jabit by, ane. Ne kam arÿm arkum kungã.

³Nhym Pedru kum, —Ananij, mỳkam ne Xatanaj arỳm ajo ba ga arỳm Metĩndjwỳnh Karõmã ajêx? Arỳm ne ga amim pi'òk kaprĩ kwỳo apdju.

⁴Ga ren anhõ pyka nhõr kêt nhym ren anhõ pyka rã'ã ga ren amexkumrêx. Nàr, aje memã òrkam ga ren pi'òk kaprĩo aba rã'ãn ren amexkumrêx. Mỳkam ne ga amim ajêxja'ã karõ? Djãm ar imãbit ne ga ajêx got? Kati. Metĩndjwỳnhmãdjwỳ ne ga ajêx. Nãm ã Pedru kum ane.

⁵Nhym Ananij kabẽn man arỳm tỳm ne ty. Nhym kam me kute arênh mar kunĩ arỳm umaje madjà kreti ne.

⁶Nhym kam me abatành ny kwỳ kàjmã djan Ananijo kupun o mõn arỳm adjà.

⁷Nhym 'ã myt kwỳr kàjbê 'iry. 'Ã 3 ora apêx. Nhym prõja kute mjên tyk mar kêt rã'ã. Ne kam arỳm me'ỳr wadjà.

⁸Nhym kam Pedru kum, —Aje, on imã arê. Mỳj ne gar pyka pãnh pi'òk kaprĩ on aby? Djãm jabit? ane. Nhym mjên kôt kum 'êx ne kum, —Ô nà. Bar amim ã pi'òk kaprĩ byro ane, ane.

⁹Nhym Pedru kum, —Mỳkam ne ga aje Bẽnjadjwỳr djwỳnh Karõmã amikurê'uk kadjy amjênmẽ aben kôt akabẽn dji? Ota, amjên jadjàr djwỳnh ar arỳm akubyn kikre jajkwa krekre'ỳr mõ. Dja ar rũm gadjwỳ ajo mõ, ane.

¹⁰Nhym on parbê tỳm ne arỳm ty. Nhym ar abatành nyre arỳm wadjà. Nhym arỳm ty nhym ar omũ. Ne kam o mõn mjên kuri adjà.

¹¹Nhym me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio baja kunĩ arỳm umaje madjà kreti. Me kute ar tyk jarênh mar kunĩ arỳm umaje madjà kreti.

Pedru ar kute me krãptĩ mex.

¹²Nhym Pedrumẽ Jeju kute ar anorja kunĩ mỳjja pumũnh kêt krãptĩ nhipêxo ba. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne ku'ên kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ne ar mỳjja nhipêxo ba. Xaromão nhõ kikre kre kênhkam ne me kunĩ axikôt Jeju maro krĩ.

¹³Nhym me kàtàm te me umaje ne te me ikô'ã krĩ prãmje ne amybòm abenmã me mexkumrẽx jarẽho kumex.

¹⁴Nhym kam me krãptĩ kum Bẽnjadjwỳr djwỳnh kĩnh ne arỳm tu amim markumrẽxo kumex. Amim maro kumex ne arỳm mekôt akuprõ. Nhym kam me kute amim marja arỳm krãptĩ: tẽ. Me mymẽ me niremẽ arỳm krãptĩ: ne.

¹⁵Nhym Jeju kute ar anorja myjja pumũnh kêt nhipêxo ba. Nhym me me punuo apôx ne Pedru kukãm pry jakà'ã me adjwỳro mõi. Me ikwã djàkam nàr aty djàkam me adjwỳro mõi. Dja Pedru tẽmkôt karõbit me kwỳ'ã rôrôk nhym me arỳm mex. Ja kadjy ne me kukãm me adjwỳro mõi.

¹⁶Nhym Djeruxarẽ bu'ã me krĩ djàri me jadjwỳ me krãptĩ: 'ã akuprõ. Me aben totokmã 'ỳr me punu jamỳn o ban o bõx. Me karõ punu kute meo badjwỳ nhym me aben totokmã 'ỳr meo ban meo bõx. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm me kunĩo mex ne.

Me kum ar kurê.

¹⁷Nhym kam me rũnh kwỳ arỳm Pedru arkam ngryk ne. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxmẽ ro'ã mebê xadjudjêu krĩ kunĩ arkam ngry:k ne.

¹⁸Jeju kute ar anorjakam ngryk ne ar'ỳr mõi ar'ỳr bõx ne arỳm aro tỳm. Ne kam Ar kubê ijê nhym kam me kunĩ ar omũ.

¹⁹Nhym Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh 'õ akamàtkam ar'ỳr bõx ne arỳm arkum kikre'ã ijê djà'ã kuta. 'Ã kutan arỳm aro katon arkum,

²⁰—Dja gar Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam tẽn adjujarẽho dja. Dja me tu amim Jeju markumrẽx ne arỳm kôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Tãm dja gar memã 'ã adjujarẽho dja, ane.

²¹Nhym ar kadjy mrãnh djwỳnh kabẽn man kam myt katorkam arỳm Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjà. Wadjàn arỳm 'ã memã ujarẽho dja. Memã ujarẽho dja nhym wãnh me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax ar arỳm me rũnh bikprõnh djàkam bõx. Bõx ne arỳm amiwỳr õ me rũho akuprõ. Mebê idjaerkam me rũnh kunĩo akuprõ. Me rũho

akuprõ nhym arým mebê ijê djãmã ar'ÿr me krãkamngônã jano nhym me 'ÿr mõ.

22'ÿr mõn arým mebê ijê djà'ÿr bõx ne te ar abej. Te: ar abej ne arým ar abej aprã. Ne kam akëx ne me rûnh'ÿr mõn 'ÿr bõx ne memã kum,

23—Mebê ijê djà'ã ijê tÿx mex nhym kre'ã ku'ê djwÿnh ar bõm 'ã ijê djà kabem dja ba me ar omũ. Ne kam 'ã ijê djà'ã kurên te kadjwÿnhbê ar abej aprã, ane.

24Nhym me rûnh arým me kabën ma. Metïndjwÿnh nhõ kikreti nêje ku'ê djwÿnh ba djwÿnh me kabën ma. Me kadjy Metïndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bënjadjwÿr me kabën ma. Ne te aben kukij ne abenmã kum, —Je, mÿj dja ar ijukri nê? ane.

25Nhym kam me'õ me'ÿr bõx ne memã kum, —E kum, onÿj me aje Ar kubê ijêja Metïndjwÿnh nhõ kikretikam memã ujarënã dja, ane.

26Nhym kam kikreti nêje ku'ê djwÿnh ba djwÿnhja ar'ÿr õ me jao mõn ar'ÿr bõx. Ne arým arkum prïre ne akubyn me rûnh'ÿr aro bõx. Kum me kàtãm krãptï pymakam. Ar'ÿr tēm kētri ne me abenmã kum, —Gu me ren aro ajkē nhym me ren pãnh kēno me batitik ne me bapa, ane.

27Kam ne me arkum prïre ne arým me rûnh'ÿr aro bõx. Aro bõx nhym ar arým me kabem dja. Nhym kam me kadjy Metïndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bënjadjwÿr rax kukij ne arkum,

28—Bar arým ar amã ikabën ne. Jeju kukwakam memã 'ã adjujarënã kêt kadjy ar amã ikabën gar ajte 'ã adjujarënã ar aba nhym arým krïraxjabê Djeruxarē kunïkõt me abenmã ar akukràdjã jarënã ipõk ne. Gar kam aje bit ar ijã ar ijaxwe nhõrmã memã ar ije Jeju bïn djwÿnh jarënã aba, ane.

29Nhym Pedrumē Jeju kute ar anorja kunï memã kum, —Bar me amã arē ga me ama. Be, dja Metïndjwÿnh ar imã 'ã karõ bar mrãmri ajbit kabën markumrëx ne kõt ar amijo iba. Nhym be, dja me te ar imã atemã kabën jarē bar mar kêt ne.

30Be, Metĩndjwỳnh kute me bakukãmãreo ba ja ne arỳm akubyn Jejuo tĩn ne. Me ga ne ga me pĩã anhôn arỳm abĩ. NhyM Metĩndjwỳnh arỳm akubyn o tĩn ne.

31Be, tãm ne Metĩndjwỳnh arỳm o wabi nhyM arỳm ubôk'ãnh bẽnjadwỳr rax ne memã nhỹ. Kute me utàr kadjy memã nhỹ. Dja mebê idjaermã amak bô nhyM me arỳm amikam kaprĩren wãnh axwemã iren Metĩndjwỳnh'ȳr amijo akẽx. NhyM kam Metĩndjwỳnh arỳm me axwe maro aknon mekam ngryk kêt. Ja kadjy ne Metĩndjwỳnh arỳm Jejuo wabi nhyM memã nhỹ.

32Ar ba ne bar omũn memã 'ã idjujarẽnh ar iba. Metĩndjwỳnh Karôdjwỳ ne omũ. Me kute kabẽn mar ne kôt ar amijo baja ne Metĩndjwỳnh arỳm memã Karô jano nhyM arỳm meo ba. Nãm ã Pedru ar memã ane.

33NhyM me arỳm ar kabẽn man arkam ngryk ne àkrêo kumex. Ne bit kute ar parmã.

34NhyM Gamarij raxja arỳm me rũnh nhipôkri kàjmã dja. Kubê ne mebê pardjêu'ô ne kubê mebê idjaer kukràdjà mar djwỳnh'ô. NhyM me kunĩ kum kĩnh. Gamarij kàjmã djan Pedru ar'ã memã kum, —Ar o akator ngrire, ane. NhyM me arỳm aro kato.

35NhyM Gamarij arỳm ar kàxã memã kum, —Ba ar amã arẽ. Kwãrĩk wãnh ajmã aro kêt. Dja gar ar par jabej mỳj dja gar ijukri nẽ?

36Ba ar amã arẽ gar ama. Amrêbê me'ôbê Teuda ari memã amiraxo àmra ar ba. NhyM me krãptĩ kute 400 pyràk mã kôt ajkamẽ. NhyM kam me arỳm kubĩ nhyM me kunĩ kôt baja arỳm ajmà nhyM arỳm kêt ne.

37NhyM kam me'ôbê Djuda memã amijo amirĩt ne. Bẽnjadwỳr bajtem amrêbê kute me idji'ã pi'ôk no'ôko ãmri ne Djuda memã amijo amirĩt ne. Pykabê Garrêjakam ne abatành djà. Djuda amijo amirĩt ne amikôt me krãptĩ kamẽ. Ne kam adjwỳnhdjwỳ arỳm ty nhyM me kunĩ kôt bajadjwỳ arỳm ajmà.

38Be, Teudamẽ Djudakôt me krãptĩ ba. Ne kam me ta arỳm bimànhja dja gar ama. Pedru arkum anhikra karo gẽ ar ta mekôt ar ba. Godja ar ta

amikabĕnkôt meo ba jabej nhym me ta ĩ ajmà. Amrĕbĕ me ja kôt dja me ta ã bimànhò ane.

³⁹Nàr, godja ar mrāmri Metĩndjwỳnh kabĕnkôt meo bakumrĕx jabej gwaj te aro àpanh ne aben bĕ me ngrành prāmje. Gwaj ren aro ajkĕn arỳm ren Metĩndjwỳnhmã amikurĕtuw.

⁴⁰Nãm ã memã ane nhym me arỳm kôt amikabĕn dji. Ne kam amiwỳr Jeju kute ar anorja 'uw nhym ar arỳm bôx. Nhym kam me ar titik ne arkum, — Kwãrĩk wãnh Jeju kukwakam memã adjujarĕnh kĕt, ane. Ne kam arỳm arkum ire nhym ar tĕ.

⁴¹Djãm ar kaprĩre ne ar tĕ? Kati. Ar kĩnhkumrĕx ne me rũnhbĕ tĕ. Mỳkam ne ar kĩnh? Bir, ar amim, —Be, Metĩndjwỳnh ta ne amim ar ijã karõn amim, “Be, me kum Jeju kurĕ. Dja kôt me kum ar adjwỳnhdjwỳ kurĕ.” Nãm ã amim ar ijã karõo ane. Nãm ar ã amim anen arỳm kĩnhkumrĕx. Metĩndjwỳnh ta kute amim ar'ã karõkôt ar tokrykam ar kĩnhkumrĕx ne me rũnhbĕ tĕ.

⁴²Ne kam akati kunĩkôt kàj bĕ memã Jeju kukràdjà'ã ujarĕnh ar ba. Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam o ba. Me õ kikre kunĩ kôt o ban memã kum, —Mrāmri ne Jejubĕ Kritukumrĕx. Mrāmri ne Metĩndjwỳnh Jeju'ã me banhõ Bĕnjadjwỳrbĕ kumkati mĕnhkumrĕx, anhỹro ba.

Metĩndjwỳnh Karõ 6

Me kute amijo Ar kubĕ 7 pytàr.

¹Nhym kam Jejukôt me ba djwỳnh arỳm krãptĩ:. Ne kam me kwỳ me bajtembĕ kregu kabĕnkam kabĕn nhym me kwỳ mebĕ idjaer kabĕnkam kabĕn. Nhym kregukam me kwỳ kabĕnja idjaerkam me kwỳ kabĕnjakam kaprĩre ne. Nãm me Jeju kute ar anorjabĕ 12'ã abenmã kum, —Be, Pedru ar akati kunĩkôt me 'uwtĩo djuw mex nhym kam me bakam me 'uwtĩ kwỳ 'ã kàtàm, ane.

²Nhym Pedru ar arỳm kuman arỳm amiwỳr Jeju kôt me ba djwỳnh krãptĩ:ja 'uw. Nhym me ar'ã akuprõ nhym ar arỳm memã kum, —Godja bar memã

mỳjja nhõrbito iban arỳm te ije Metĩndjwỳnh kabẽn'ã memã idjujarẻnh prãmje. Nhyam kam arỳm ar akaprẻire ne.

³Be, mỳj dja gwaj nẻ? Bir, akmere, àpnẻire ar, dja gar me kwỳo aben man me'ã aben kukij ne abenmã kum, “Djãm me kunẻ kute ar mex jarẻ? Djãm Metĩndjwỳnh Karỏ raxo ar kadjwỳnhbẻ nhẻn aro ba? Djãm ar krã mex”? ane. Dja gar ã me kabio ane. Nhyam kam me kwỳ ã mexo ane, gar mekam amijo Ar kubẻ 7 pytàn ar imã ar arẻ. Ar imã ar arẻ bar arỳm ar'ã meo djuw mex djwỳnh rẻ.

⁴Ne kam meo djuw mex kẻt ne ate ikrã. Ate ikrẻn arỳm Metĩndjwỳnhmã ikabẻn 'ãno djan memã kabẻn jarẻnh 'ãno djan ar o iba, ane.

⁵Nẻm ar ane nhyam me kunẻ arỳm kum ar kabẻn kẻnh ne. Ne kam arỳm amijo Exewỏo pytà. Nẻm mrẻmri tu amim Metĩndjwỳnh markumrẻx. Nhyam Metĩndjwỳnh Karỏ raxo kadjwỳnhbẻ nhẻn ar o ba. Nhyam kam me amijo me kwỳ pytà. Piripimẻ Prokorumẻ Nikanỏmẻ Ximỏmẻ Pamenajmẻ Nikoraumẻ ne me amijo ar utà. Nikorau ja ne amrẻbẻ kubẻ me bajtem. Krẻraxbẻ ãxikikam ne abatẻnh djà. Ne kam arỳm mebẻ idjaer kukrẻdjà man kỏt ar amijo ba. Ne kam arỳm tu amim Jeju markumrẻx. Mebẻ kregu kabẻnkam ne kabẻn.

⁶Nẻm me amijo ar utẻn arỳm Jeju kute ar anorja kabem aro akuprỏ. Nhyam ar arỳm aro Metĩndjwỳnhmã a'uw ne ar'ã ikra jadjuw.

⁷Nhyam kam me kute Jeju mar arỳm amử memã Metĩndjwỳnh kabẻn jarẻho kumex. Nhyam me kàtẻm krẻptẻ arỳm tu amim Jeju markumrẻx. Nhyam kam Jejukỏt me ba djwỳnh arỳm Djeruxarẻkam àptẻr mex ne. Nhyam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnhdjwỳ krẻptẻ: tu amim Jeju markumrẻx ne kabẻn man kỏt ar amijo ba.

Me kute Exewỏo pa 'amỳnh.

⁸Exewỏo ne tu amim Metĩndjwỳnh mar tỳ:xkumrẻx nhyam Metĩndjwỳnh arỳm kum tỳ:x jadjà. Kum tỳx jadjà nhyam arỳm me ipỏkri mỳjja pumửnh kẻt rửnh nhipẻxo ba. Me punu mex nhyam meo mexo ba. Me te kute mỳjja

marmã kam no tyk ne ku'ên kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ne ipêxo ba.

⁹Nhym ate me kwỳ kam kaběn punun arỳm Exewãomẽ aktã kaběno aben japanho dja. Mebê idjaer bikprõnh djà 'õ kurũm ne me mõi. Me bikprõnh djà jamã ne me kum, —Me ta ar ban ta amim àpênh ar ba ne ja, ane. Krĩraxbê Xirenimẽ Arexã kurũm ne me ja mõi. Nhym pykabê Xirxijmẽ Adjij kurũm me jadjwỳ mõi. Ne kam Exewãomẽ aktã kaběno aben japanho dja:

¹⁰nhym Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam memã kaběn ne kaběn katàto me akrenh mex ne. Nhym kam me te: kute kaběno itymã o ku'ê.

¹¹Te: kute kaběno itymã o ku'ên kam tẽn arỳm me kàxã me kwỳmã pi'òk kaprĩ jarẽ. Nhym me arỳm me'ỳr bõx ne memã 'êx. Pi'òk kaprĩ pãnh arỳm memã Exewão'ã 'êx ne me kunĩmã kum, —Be, Exewão ne arỳm me bakukãmãkjê Mõjdjê Metĩndjwỳnh japrỳ bar arỳm kuma. Nãm me ã anen mebê Exewão kurêo dja.

¹²Mebê kurêo djan arỳm memã kurêtuw. Mebêngêtmẽ Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnhmã kurêtuw. Nhym me arỳm kam àkrêo kumex ne 'ỳr prõt ne o tỳm ne pa 'amỳ. Nhym me rũnh krãptĩ arỳm kutêp akuprõ nhym me arỳm me'ỳr o bõx.

¹³Ne kam me rũnh kabem me 'êxnĩ kwỳ dja. Nhym me arỳm me rũnhmã Exewão'ã 'êx ne memã kum, —Me'õ ja ne mã Metĩndjwỳnh nhõ kikreti japrỳo ban mã Mõjdjê kukràdjà japrỳo ba.

¹⁴Nãm mã memã kum, “Nadjarekam Jeju dja ã Metĩndjwỳnh nhõ kikretio ajkẽn pyka mẽ o amrà. Mõjdjê kute me bakukãmãremã kukràdjà jarẽnhja dja pãnh me bamã kukràdjà 'õdjwỳ jarẽ gwaj baje we mar ne kõt amijo babamã.” Nãm ã memã anhỹro ba bar arỳm kuma. Nãm me 'êx ne ã me rũnhmã arẽho ane.

¹⁵Nhym kam me rũnh kunĩ Exewãokam no ty. Kam no ty nhym nokre arỳm amijo Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh nokre pyræk nhym me arỳm nokre pumũ.

Metĩndjwỳnh Karõ 7

Exewão me rũnh krãptĩmã me kukãmãkjê'ã ujarẽnh.

¹Nhym kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax kum kabẽn ne kum, —Djãm kõt ne me arẽ? ane.

²Nhym tu me kukãmãre'ã ajarẽn memã kum, —Akmere, mebêngêt ar, dja ga me ikabẽnja ma. Metĩndjwỳnh ne me bakukãmãre Abraãomã amijo amirĩt. Prĩne me:xkumrẽx ne uma: ne arỳm kum amijo amirĩt ne. Pykabê Arãkam ar ba kêttri Mexomikam ar bari ne Metĩndjwỳnh arỳm Abraãomã amijo amirĩt ne.

³Ne kam kum, "Anhõ pyka kurũm akato. Kam anhõbikwa ar baja Ar kubê akato. Dja ga tẽ: ba kam ĩ amã pyka 'õdjwỳ jakre ga kam 'ỳr tẽn 'ỳr bõx", ane.

⁴Nhym kam kabẽn kõt pykabê Kaudjêkam me ja nhõ pyka kurũm katon tẽ. Tẽ:n kam arỳm pykabê Arã'ỳr bõx ne kam ar ba. Nhym kam bãm kute irja arỳm kam kubê ty. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm pykaja tãmmã ano nhym 'ỳr tẽn arỳm 'ỳr bõx. Kam ne ga me ar aba.

⁵Djã ne Metĩndjwỳnh pyka jakam kum pyka 'õ ta nhym arỳm o aminhõ? Kati. Kute kam kum pyka'õ 'yr kêtikumrẽx. Kum 'yr kêt ne arỳm kukãm kum arẽnhbit ne kum, "Dja ba ĩ anhõ kadjy amã pyka ja kanga. Dja akrakam kra aben djõ'ã apõx ne arỳm atãmdjwỳ krãptĩ:. Me jamẽ me amã dja ba kanga ga me arỳm o aminhõ." Nãm ã kraxje kra'õ kêt rã'ãkam ã kum ane.

⁶Ne kam Metĩndjwỳnh ajte Abraãomã kum, "Atãmdjwỳ krãptĩ dja me me bajtem nhõ pykakam ar ba. Ne kam arỳm memã àpẽnħ kajgo ar ba. Ar ba nhym me arỳm àpẽnħ pytĩo me kamjêro ba. Meo ba: nhym pyka wãkam arỳm me'ã amex krãptĩ: kubê 400 apêx.

⁷Dja ba kam me tokry pãnh meo ajkẽ. Me bajtem kute me àpẽnħ'ã memã àpnẽnħ djwỳnho ajkẽ. Kam dja atãmdjwỳ ar katon arỳm pyka jakam bõx ne imã àpẽnħ ar ba." Nãm ã Metĩndjwỳnh Abraãomã ane. Nhym Exewão kõt memã arẽ.

⁸Ne kam itepã memã kum, —Ne kam Metĩndjwỳnhmẽ Abraão ar abenmã kabẽn jarẽnh mãmđji nhym kamã Metĩndjwỳnh kum, “Dja ga me aben djô'ã me my nhinhu kà rê”, ane. Nhym kam arỳm Idjak dji nhym ruw. Nhym 'ã akatibê 8 nhym arỳm kra my nhinhu kà krãta. Nhym kam abatành ne arỳm Djako dji nhym ruw. Ne kam abatành ne kam me bakukãmãre kubê 12 jadjuw. Nãm ar aben jatãri apôx tẽ ne arỳm abatành ne.

⁹Ne kam te kute Jôdje pyræk prãmje arỳm kam ngryk ne. Kam ngryk ne pi'ôk kaprĩ kadjy arỳm me bajtemmã kanga. Nhym kam me pykabê Edjitukam kum ire nhym kam memã àpênh kajgo ar ba. Nhym be, Metĩndjwỳnh ne mã Jôdje mẽ amijo kajkep

¹⁰ne kaprĩ djà kunĩbê utà. Nãm kum krã mex jadjà nhym bẽnjadjwỳr arỳm kum kĩnh. Edjitukam me ò bẽnjadjwỳr rax nhidjibê Parao kum kĩnh ne arỳm 'ã bẽnjadjwỳr mẽ. Nhym kam pykabê Edjitukam Parao nhõ me kunĩmã nhỳn kum ò mỳjja kunĩ pumũnho ba.

¹¹Nhym kam Edjitukam me jamẽ pykabê Kanaãkam me ja kunĩbê djwỳ kêt. Nhym prãm arỳm me pa:ro dja nhym me arỳm kaprĩ:ren kumex. Nhym me bakukãmãre ar te amityx djà jabej aprã.

¹²Ne kam abenmã kum, “Edjitukam ne me djwỳo atom nhym kumex”, ane. Nhym Djako me kabẽn man arỳm djwỳ'ỳr me bakukãmãre ar ano.

¹³Nhym ar Edjitu'ỳr tẽn arỳm 'ỳr bôx. Ne kam akẽx ne arỳm akubyn aminhõ pyka'ỳr bôx. Ne kam ajte 'ỳr tẽn 'ỳr bôx. Nhym kam kamy arkum amijarẽnho amirĩtkumrẽx ne arkum, “Ba. Axikôt gwaj bajapôx”, ane. Nhym kam me Paraomã Jôdje nhõbikwa jarẽ nhym kuma.

¹⁴Nhym kam Jôdje arỳm bãm Djakomẽ ar'ỳr kamy ar ano. Õbikwa kunĩ'ỳr ano. Me abenã ar mẽnhkam ne ar krãptĩkumrẽxbê 75.

¹⁵Nhym kam Djako ar Edjitu'ỳr tẽ:n kam 'ỳr bôx ne kam arek kam ar ba. Nhym kam Djako kubêngêtte kubĩ. Nhym kam me bakukãmãre arkubêngêtte ar kupa. Aben nHITEPã ar paro tẽ.

¹⁶Nhym me amũ krĩraxbê Xikĩkam aro ban arỳm kēnkrekam ar angij. Amrēbê: ne ar kukāmāre Abraão kute me tyk jangjēnh kadjy mebê kēnkre by. Xikĩkam Imô tãmdjwỳmã ne ngōnhponho pi'ôk kaprĩ ngãn pãnh kēnkre ja by. Kēnkre jakam ne me ar angij.

¹⁷Nhym tũmràm Metĩndjwỳnh arỳm kute memã pyka kanga kadjy amikabēn tũm ma. Kute amrēbê: Abraãomã pyka jarēnhja arỳm kute memã kanga kadjy amikabēn tũm ma. Nhym Edjitukam arỳm me àptàr mex mō.

¹⁸Me àptàr mō nhym atemã bēnjadjwỳr rax me kadjy kato. Bēnjadjwỳr ja ne kute me kukāmāre Jōdje'ã ujarēnh mar kêt.

¹⁹Nãm me kadjy katon arỳm me banhō me wỳnhmã 'êx ban ar meo bikēho ba. Nãm me bakukāmāremã me prĩre'ã karōn memã kum, “Dja me prĩre axidjuw ga me bōm arē gē ty”, ane.

²⁰Nhym kam Mōjdjê ruw. Nhym Metĩndjwỳnh kum kĩnh. Nhym kam nã ta ũrkwākam o kaōro krĩ nhym arỳm 'ã mytyrwỳ amãnhkrut ne ikjêkêt apêx.

²¹Nhym kam me bōm kudji. Nhym Parao kra ni arỳm amim kumỳn kra'ã amim o djuw mex.

²²Nhym kam me kum pykabê Edjitu nhō me ja kukràdjà kunĩ jarē nhym arỳm kuma. Ne kute me kabēn jarēnh kadjy kabēn mexkumrēx ne àpēnh mex kadjy tỳxkumrēx.

²³Ne arỳm abatành mex ne. Rwỳk'ã amexbê 40 apêx nhym amim, “Ba 'ỳr inhō me wỳnhbê idjaer pumũ”, ane.

²⁴Ne me'ỳr tē:n kam me'ỳr bōx. Nhym Edjitukam me kra'ō mebê idjaer'ōo bikēho dja nhym omũn arỳm o ngryk ne kubĩ.

²⁵Be, kute bĩn kētri ne amim, “Be, Metĩndjwỳnh kukwakam dja ba me utà. Godja me kôt ima”, ane. Nhym kam me kute mar kêt.

²⁶Nãm Edjitukam me kra'ōnh bĩ nhym 'ã akati nhym ò me wỳnh ar aben tako dja. Nhym bit kute aro mexmã aben nēje arkum kabēn ne arkum, “Ē, ar ikabēn ma. Ar aje abeno anhōbikwajakam aben tako dja”, ane.

²⁷Nhym kute ikjêo bikêho ãmja arým amũ Môjdjê kujaten kum, “Nhÿnh ne me'õ me ikadjy ajã bënjadjwÿr mẽ, ga aben nêje ar imã akabên ne?”

²⁸Ga ne ga amũja'ã Edjitukam me kra'õnh bĩ. Djãm aje ã ijo anhÿrmã”? ane.

²⁹Nhym arým kuman amijã maje atemã pykabê Midjijãmã prõt ne. Prõt ne kam 'ÿr bõx ne arým me bajtemwãkam ar ba. Ar ba:n kam arým kra ja dji nhym ruw. Nhym ajte ja dji nhym ruw.

³⁰Nhym kam ar ba: nhym 'ã amex krãptĩbê 40 apêx. Nhym akati 'õkam arým kapõt kukritkam ar ba. Krãnhbê Xinaj bu'ã kapõtka ar ba: nhym akaõk tu pôko dja. Nhym kuwykam Bënjadjwÿr djwÿnh kadjy mrãnh djwÿnh kum amijo amirĩt ne.

³¹Nhym te kute marmã kam no tyn djan amim, “Je tô, mÿj ne wã”? ane. Ne kute omũnh mexmã 'ÿr bikamênh tẽ nhym Bënjadjwÿr djwÿnh kum,

³²“Ba ne ba ibê me akukãmãre nhõ Metĩndjwÿnh. Ibê Abraãomẽ Idjakmẽ Djako ar õ Metĩndjwÿnh.” Nãm ã Bënjadjwÿr djwÿnh kum ane. Nhym Môjdjê umaje tertet ne ibõn djan te kãjmã 'ÿr krãn kute omũnhmã.

³³Nhym Bënjadjwÿr djwÿnh kum, “Ë, aparkà kaba. Inhõ pykakam ne ga adjãm wã. Kwãrĩk wãnh o abikênh kêt.

³⁴Ë, pykabê Edjitukam me kra ne inhõ me jao bikêho ba ba arým mrãmri me tokrykõt omũn me kangãngã ma. Ije me utàr kadjy ne ba ruw. Amrẽ tẽ ba Edjitemã ajano.” Nãm ã Môjdjêmã ane.

³⁵Be, Môjdjê ja ne me amrêbê kangan kum, —Nhÿnh ne me'õ ajã bënjadjwÿr mẽ ne ga aben nêje ar imã akabên ne? ane. Be, me te kanga nhym Metĩndjwÿnh ta arým me kadjy ano. Memã bënjadjwÿr kadjy ne ano. Kute me utàr kadjy ne ano. Bënjadjwÿr djwÿnh kadjy mrãnh djwÿnh ne akaõk tu pôkkam kum amijo amirĩt nhym arým me kadjy ano.

³⁶Nhym kam Môjdjê Edjitu kurũm meo mõ. Kamã ne me aêrbê mÿjja pumũnh kêt kwÿ nhipêx. Me te kute mÿjja marmã kam no tyk ne ku'ên Metĩndjwÿnh raxmã kator kadjy mÿjja kwÿ nhipêx. Edjitukam ipêx ne ajte

ngô ra:x nhidjibê Kamrêkrekam ipêx. Ne kam kapôt kukritkam meo ba: nhym amex krăptîbê 40 me'ã apêx. Nãm ã Exewão memã ane.

³⁷Ne itepã ajte memã kum, —Môj djê ja ne mebê idjaermã kum, "Ba ne ba Metĩndjwỳnh kukwakam me amã kaběn jarēho iba. Dja Metĩndjwỳnh ĩ me akadjy amijo me anhōbikwa 'õ pytà. Amijo utà nhym arỳm ikudjwa ã me amã kaběn jarēho ane." Nãm ã Môj djê memã ane.

³⁸Be, Môj djê ja ne kapôt kukritkam ar meo aben pydjìn meo ba. Nhym kam krãnhbê Xinajkam Běnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kum kukràdjà jarē. Me kute katàt amijo ba'ã Metĩndjwỳnh kute memã karōkam kukràdjà ja ne kum arē. Me kute mar ne tĩn ne ar bamã ne kum arē. Nhym arỳm me bakukãmãremã arē. Nhym me aben djô'ã abenmã arē gu me bakamingrãnyre arỳm baje mar ne o baba.

³⁹Nhym be, me bakukãmãre ne me kum kaběn mar prãm kêt. Me aminhirô bê kaběn rěn arỳm te akubyn Edjítumã mōrmã bikraro nhỹ.

⁴⁰Môj djê krãnh nhimōk'ã kute amikràkam ne me arỳm Arãomã kum, "Môj djêwã, kute Edjítu kurũm me bajo kator ne kute me bajo mōr djwỳnhwã birãm mỳjwã ne arỳm ajmã on. Nhym got omũ. 'Yr aprôt ne me batĩndjwỳnh karō kwỳ nhípêx gê me bakukãm ba." Nãm me ã Arãomã ane.

⁴¹Ne kam arỳm mrybàri krare karō nhípêx ne o we Metĩndjwỳnh. Ne kam arỳm we mry karō kĩnh djà'ã mryo bōx. O bōx ne parbê kudjìn arỳm kum kubĩ. Ne arỳm kute ikrao mỳjja nhípêxjakam kĩnh katio dja.

⁴²Nhym Metĩndjwỳnh arỳm mebê amijo akêx ne wãnh memã ire. Me ta wãnh kute kanhêti krăptĩmã rax jarēho ba kadjy memã ire. Ije amã arēnh kôt ne Metĩndjwỳnh kukwakam kaběn jarēnh djwỳnh kaběn'ã pi'ôk no'ôk. Kamã ne Metĩndjwỳnh memã kum, "Ga me abê idjaer, djãm imã ne ga me mry paro aba? Me aje mỳjjamã mry paro aba nhym 'ã amex krăptîbê 40 apêxja djãm imã ne ga me mry pa got? Arkati.

⁴³Ate ne ga me mỳjjao metĩndjwỳnh karō nhípêx ne kum rax jarēho aba. Ne mã me karōbê Morkimã kikreo aba. Ne me anhō metĩndjwỳnhbê

Rěnpānh nhõ kanhêti karõo aba. Aje ikupa'ã amijo aba prām kam dja ba arým me anhõ pyka djwýnh bê me akujate. Dja ba me bajtem nhõ krĩraxe Babirõnij nhijukri me akujate.” Nãm ã Metĩndjwýnh memã ane. Nhy m Exewão arým kõt me rũnhmã arẽ.

⁴⁴Ne itepã ajte memã kum, —Mrykào kikre ne me bakukãmãre kapõt kukritkam ar o ba. Metĩndjwýnh kute memã amijo amirĩt nhy m me kute mar kadjy ar o ba. Ta ne Mõj djemã 'ã karõn kum, “Ije kikre'ã amã karõ kõt dja ga ipêx.” Nãm ã Mõj djemã 'ã karõo ane. Nhy m arým kõt ipêx nhy m me ar o ba.

⁴⁵Nhy m kam ô'ã me bakukãmãremẽ Djodjuwemẽ ar kikreo ba:n arým apýnh me bajtem nhõ pyka djari'yõr o bõx. Nhy m Metĩndjwýnh arým apýnh me bajtem ba djario apan me kujate. Me kujate nhy m me arým me pãnh pykakam ar ba. Nhy m mebẽngêt aben kukãm me paro mõ. Me paro mõ nhy m me tãmdjwý arým aben djõ'ã mrykào kikreo krĩ. O krĩ: nhy m kam tũ:mrãm Dawi arým me kadjy katon kam me kadjy bẽnjadjwýr.

⁴⁶Nhy m kam Metĩndjwýnh kam kĩnh. Nhy m kum, “Metĩndjwýnh, abẽ Djakoo aba djwýnh. Ba amã anhũrkwã nhipêx”, ane.

⁴⁷Nhy m be, Dawi ne kute kum kikre nhipêx kêt. Nhy m be, krabẽ Xaromão ne arým kum kikre nhipêx.

⁴⁸Nhy m be, djãm me kute ikrao kum kikretikam Metĩndjwýnhbẽ kumkati krĩ prãm got? Arkati. Me bakukãmãre kabẽn kõt ne ba ikabẽn jarẽ. Amrẽbẽ: ne me Metĩndjwýnh kukwakam memã kum, "Bẽnjadjwýr djwýnh ne me amã,

⁴⁹'Be, kute me bẽnjadjwýr rũnh krĩ djã pyræk ne ã kýjrũm kàjkwakam ikrĩ djã ã imã nõr ane. Kàjkwabẽ ne ikrĩ djã. Kute me par ku'ẽ djã pyræk ne pyka ã iparbẽ imã nõr ane. Be, djãm me kute imã kikreti'õ nhipêx nhy m imãnhkutãmã? Arkati. Djãm me kute imã ikrĩ djã'õ nhipêx ba kam inhýr ne ityk djã kêt mã? Arkati.

⁵⁰Ba ne ba inhikrao kàjkwamě pyka nhipêx. Djã ne ga me ja ma?' Nãm ã Běnjadjwỳr djwỳnh me amã ane." Nãm kukwakam kaběn jarěnh djwỳnh ã memã ane. Ga, me kute ikrao kum kikreti nhipêxjakam Metĩndjwỳnhbê kumkati kam krĩ kêtja pumũ. Nãm ã Exewão memã ane.

⁵¹Ne kam itepã ajte memã kum, —Ba me amã arě ga me ama. Be, me akukãmãre kwỳ kute arĩk amijo ba'ã ne ga me amijakren arĩk ar amijo aban mã aminhirôbê Metĩndjwỳnh kaběn rěn anhôkre kadjwỳnhbê ajaxwe ar aba. Ne kam ajamakkre kêtikumrěx ne mã aminêje Metĩndjwỳnh Karôbê adjaptàr aba.

⁵²Nhỳnh got Metĩndjwỳnh kukwakam kaběn jarěnh djwỳnh'ô nhym me akukãmãre kute o bikěnh kêt? Nãm me mã aben kukãm me kupa. Metĩndjwỳnh kukwakam kaběn jarěnh djwỳnh mã me bakukãmãremã kum, "Kritu ne katàt ne axwe kêtikumrěx. Mrãmri dja bôxikumrěx." Nãm me mã ã memã ane nhym kam me mã me kupa. Tãm ne ajbir jakam bôx ga me arỳm kangan abĩ.

⁵³Be, kadjy mrãnh djwỳnh ne me kadjy Môjdjêmã Metĩndjwỳnh kaběn jarě. Me kute katàt amijo ba'ã kaběn jarě ga me aben djô'ã o aba kajgon mar kêt ne kôt amijo aba kêtikumrěx. Nãm ã Exewão memã ane.

Me kute Exewão bĩn.

⁵⁴Nhym me kute amijã kaběn markam arỳm ngryk tỳx mex ne.

⁵⁵Nhym be, Metĩndjwỳnh Karô arỳm raxo Exewão kadjwỳnhbê nhỳn ar o ba. Ar o ba nhym arỳm kàjmã krãn kàjkwa pumũn kam Metĩndjwỳnh pumũ. Prĩne me:xikumrěx ne uma: nhym omũ. Nhym Jeju Metĩndjwỳnh djubôk'ãnh dja nhym omũ.

⁵⁶Nãm Exewão ar omũn arỳm memã kum, —Ě ota, arỳm ne kàjkwa abenbê ajkij. Kute amijo ĩ ne bôxja ne arỳm ra:x ne Metĩndjwỳnh djubôk'ãnh dja, ba arỳm omũ, ane.

⁵⁷Nhym kam me tu kàj bê amran amijamak'ã pron itepato 'ỳr prôt ne. 'Ỳr prôt ne o tỳm ne

⁵⁸arým krĩrax kurũm o kato, atykmã o katon kumẽ. Kumẽn kam kẽno titik ar o ba. Anhỹr djwỳnhrãm ne me'õ abatành nybê Xaur dja. Nhy m me aminhõ kubêkào pòx ne parbê adjuw.

⁵⁹Nãm me Exewão titik ar o ba nhy m arým amijo Metĩndjwỳnhmã a'uw ne kum, —Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju, amim ikarõo wabi, ane.

⁶⁰Ne kam kõnkrão nhỹn kàj bê àmrao kum kabẽn ne kum, —Bẽnjadjwỳr djwỳnh, dja ga me kute ibĩn pãnh jarẽnh kêt. Nãm ã ane nhy m me arým kubĩ nhy m arým ty.

Metĩndjwỳnh Karõ 8

Me kute Jeju nhõ me jao bikẽnho mõi nhy m me bimành.

¹Be, me kute Exewão bĩn kêttri ne Xaur memã kum, “Rã'ã me abĩ”, ane. Nhy m me kubĩn kam arým me krãptĩo bikẽnhmo krax ne. Me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio bajao bikẽnhmo krax ne. Nãm me Djeruxarẽkam meo bikẽnho mõi:n me krãptĩ:o ajkẽ. Nhy m me me umaje arým ajmà. Pykabê Djudêjakam pyka kunĩkõt ajmà. Ne pykabê Xamarij kam pyka kunĩkõt ajmà. Jeju kute ar anorjabit ne ar arek Djeruxarẽkam ar ba.

²Nhy m me kwỳ kum Metĩndjwỳnh jabêja ne Exewão mỳn o mõi n arým adjà. Ne kam abej mu:w.

³Nhy m be, Xaur arým àkrên ari me kute amim Jeju maro bikẽnho ba. Me kute Jejukõt ar aben pydjio bajao bikẽnho ba:n kikre kunĩkõt mrãn wangij ne me bjêro mrãn meo apòx. Nãm me mymẽ me nireo mõi n arým mebê ijê.

Piripi Xamarij kam bõx ne Jeju'ã memã ujarẽnh.

⁴Nhy m me amũ bimànhja ne me arým memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽho mõi. Apỹnh me ba djari memã arẽho mõi.

⁵Kamã ne Piripi krĩraxbê Xamarijmã tẽn bõx. Ne kam arým kàj bê Kritu'ã memã ujarẽnh tẽn.

⁶Nhym me itepato arým kaběn ma, me krãptĩ: kaběn ma. Nãm mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhípêx nhym me arým omũn kam kunĩ kaběn mar 'ãno dja.

⁷Be, me karõ punu me krãptĩo ba nhym arým ano nhym me karõ amran memã iren arým mã mõi. Nhym ajte me akrymẽ me mrãnh kêt krãptĩo mex.

⁸Nhym kam me arým krĩrax wãkam kĩnhti:re ne.

Ximãobê wajangare'ã ujarēnh.

⁹Nhym krĩrax tãmkam ne me'õ. Me kum Ximão jarẽ. Ta ne kute amijo mỳjja mar pytår, amijo apỹnh mỳjja mar pytår ne ari amijo wajangao ba. Nãm me noo biknor ar o ba nhym me kam no tyn kumex. Nhym mã amijo rax ne memã kum, —Ë, ba ne ba iraxkumrẽx, anhỹro ba.

¹⁰Nhym me kàtømmẽ me rũnh kunĩ ma:r ar o ban abenmã kum, —Tãmwã ne Metĩndjwỳnh pymao uman tỳ:x ne, ane.

¹¹Be, amrēbê ne amijo apỹnh mỳjja mar ne me kupênh ne me noo biknor ar o ba nhym me arým maro ba.

¹²Mar ar o ba: nhym kam Piripi arým memã kaběn jarẽ. Memã Metĩndjwỳnh kute amim me utår ne ar meo bakam kaběn jarẽ. Ne Jeju Kritu'ã memã ajarẽ nhym me arým kuman tu amim Jeju markumrẽx. Nhym arým Metĩndjwỳnhmã ngômã me angij. Me mymẽ me nire jangij.

¹³Nhym kam Ximãodjwỳ arým mekõt amim kuma. Amim kuma nhym me arým Metĩndjwỳnhmã ngômã adjà. Nhym kam arým mã Piripi kõt ajkamẽ. Nhym Piripi me aêrbê mỳjja pumũnh kêt rũnh nhípêxo ba. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ne ipêxo ba. Nhym Ximão amim omũnho ban te kute marmã kam no tyn ku'ê.

¹⁴Nhym kam me amũ Djeruxarêkam memã kum, —Be, pykabê Xamarijka ne me arým amim Metĩndjwỳnh kaběn markumrẽx, ane. Nhym Jeju kute ar anorja arým kuma. Kuman arým me'ỳr Pedrumẽ Djuão ar ano.

¹⁵Nhym ar me'ỳr tẽn me'ỳr bõx. Ne kam Metĩndjwỳnhmã meo a'uw ne kum, —Dja ga memã Akarõ jano gê me 'amỳn meo ba, ane.

¹⁶Be, kraxje Metĩndjwỳnh Karõ mekam rwỳk kêt rã'ã. Nãm me Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju kukwakam Metĩndjwỳnhmã ngômãbit me angij.

¹⁷Nhym Pedru ar Metĩndjwỳnhmã meo a'uw ne me'ã ikra jadjuw nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm me 'amỳn meo ba.

¹⁸⁻¹⁹Pedru ar kute me'ã ikra jadjwỳrkõt Metĩndjwỳnh Karõ me 'amỳ nhym Ximão arỳm amim omũn arkum, —Ota pi'òk kaprĩ. Dja gar amikudjwa imã akre. Ba badjwỳ ar akudjwa maro iba ne me'ã aminhikra jadjwỳro iba gê Metĩndjwỳnh Karõ me 'amỳn meo ba, ane.

²⁰Nhym Pedru kum, —Metĩndjwỳnh kute tu memã kajgo Amikarõ janorjakam ga arĩk amim, “Dja ba pi'òk kaprĩ pãnh Metĩndjwỳnh Karõ man ar o iba”, ane. Kam gê Metĩndjwỳnh me biknor tokry djãmã ajano ga anhõ pi'òk kaprĩmẽ ro'ã akuno.

²¹Be, Metĩndjwỳnhmã akadjwỳnhbê ajaxwe rã'ãn kum amex kêt rã'ã. Kam ne ga aje Karõ mar prãm kêtumrẽx.

²²On amikam akaprĩn wãnh ajaxwejamã anhiren Metĩndjwỳnhmã amijo a'wỳ. Gê kute ajaxweo biknor ne akam ngryk kêt jabej. Aje Metĩndjwỳnh Karõ'ã amim karõ punujao biknor ne akam ngryk kêt jabej kum amijo a'wỳ.

²³Be, arỳm ne ba apumũ. Ajaxwe kute ajamỳnh tỳx ne kute ajo ba rã'ã. Nãm ã Pedru Ximãomã ane.

²⁴Nhym Ximão kum, —Inėje Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã akabẽn gê aje imã akabẽn jarẽnhja kõt ijo anhỳr kêt, ane.

²⁵Nhym kam Pedrumẽ Djuão ar Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ã memã amijarẽho djan kabẽn'ã kàj bê memã ujarẽho djan kam arỳm o ino re. Ne kam arỳm Djeruxarẽmã akẽx ne. 'Ỳr mõ:n mõr kõt memã Kritu'ã ujarẽnh ny jarẽho mõ. Pykabê Xamarijkam me ja apỳnh me ba djari krãptĩ memã arẽho mõ.

Exopijkam me'õjamã Piripi Jeju'ã ujarẽnh.

²⁶Nhym kam Piripi arek Xamarijkam ar ba. Kam ar ba nhym Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ arỳm 'ỳr bõx ne kum, —Kàjmã djan amũ

aparmã tẽ. Ga, Djeruxarẽmẽ, krĩrãxbê Gadjamẽ abenmã pry mẽnha pumũ. Pry 'ãnh ne kapôt kukrit. Dja ga 'ỳr tẽn 'ỳr bôx, ane.

²⁷Nhym arỳm kàjmã djan 'ỳr tẽ:n arỳm 'ỳr bôx. Nhym me'õ pry'ã tẽ nhym omũ. Õ pyka djwỳnhbê ne Exopij. Kubê eunuku'õ. Exopijkam bẽnjadwỳr rax nibê Kãdjidji. Nhym kukwakam ra:xi. Kubê õ nêkrêx kunĩ pumũnh djwỳnh. Djeruxarẽ kurũm ne tẽ. Arỳm ne Metĩndjwỳnhmã rax jarẽn kam tẽ.

²⁸Ne kam kurũm akubyn ò pyka'ỳr tẽ. Õ kàmránhtỳx, mry kute bjêrjakam tẽ. Ne kam pi'òk jarẽnho nhỹ. Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnhbê Idjaij nhõ pi'òk ne arẽnho nhỹ.

²⁹Piripi me'õ ja pumũ nhym Metĩndjwỳnh Karõ kum, —'Ỳr aprôt ne kàmránhtỳxmẽ ro'ã tẽ, ane.

³⁰Nhym arỳm 'ỳr prôt ne ro'ã tẽ. Nhym Idjaij nhõ pi'òk jarẽnho nhỹ nhym arỳm kuma. Ne kam kum, —Ë, djã ne ga arỳm me kabẽnwã ma? Mỳj'ã ne kabẽn amijakre? ane.

³¹Nhym kum, —Djãm ije mỳjja mar godja ba mỳjja'ã kute amijakreja ma. Kon, me'õ dja imã kraxkôt arẽ ba arỳm kôt kuma. Iwỳr wabin inhikô'ã nhỹ, ane.

³²Me bakukãmãre Idjaij kabẽn ne eunuku arẽnho nhỹ. Nãm amim, "Me kute bĩnmã o tẽ nhym uwbôre kute mrãmri ne mrykĩ'ãtomti djuwbôre pyràk. Ne kute mrãmri ne me arỳm kĩ jakàro ãmkam mrykĩ'ãtomti jabatành nyre bẽn kêt pyràk. Nãm ã aminêje kabẽn kêtto ane.

³³Nãm me 'êx ne o kàtàm ne 'ã, 'Tãmwã ne axwekumrêx. Tãmwã ne axwekumrêx', ane. Axwe kêtumrêx nhym me arỳm tu kum mỳj axwe pãnh jarẽ. Nhym arỳm tyn wabi nhym kute ô'ã me'õ kêt pyràk", ane. Tãm ne eunuku pi'òkkam arẽnho nhỹ.

³⁴Nhym Piripi 'ỳr wabin ikô'ã nhỹ nhym kum, —Imã arẽ. Mỳj me'õ'ã ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh ja jarẽ? Djãm amijã nàr me'õ'ã? ane.

³⁵Nhym kam Piripi eunuku kute pi'ôk jarênh kôt arÿm kum Jeju'ã ujarênhmo krax ne arek 'ã ujarênho tẽ.

³⁶O tẽ:n kam arÿm ngô'ÿr bôx nhym eunukuja kum, —Ota ngô. Mÿj dja ba nẽ ga Metĩndjwÿnhmã ngômã ijadjà? ane.

³⁷Nhym Piripi kum, —Mrãmri aje tu amim Jeju markumrẽx jabej ba kam arÿm ngômã ajadjà, ane. Nhym kum, —Nà. Ba mrãmri tu amim Jeju Kritu markumrẽx. Mrãmri kubê Metĩndjwÿnh Krakumrẽx, ane.

³⁸Nhym eunuku mry kute kà bjêrmã kabên nhym arÿm dja. Nhym kam ar ngô'ÿr ruw ne arÿm nox ne. Nhym kam Piripi arÿm Metĩndjwÿnhmã ngômã adjà.

³⁹Ne kam ar wabin dja. Nhym kam Bẽnjadjwÿr djwÿnh Karõ tu Piripi byn mã o tẽ. Nhym eunuku arÿm ijukri omũnh kêtumrẽx. Ne kam õ pykamã tẽ. Arÿm kĩhtiren tẽ.

⁴⁰Nhym kam krĩraxbê Oxotokam ajte Piripi amirĩt ne. Ne kam bu'ã krĩ kunĩkôt memã 'ã ujarênh tẽ. Tẽ:n kam krĩraxbê Xedjare'ÿr bôx.

Metĩndjwÿnh Karõ 9

Xaur Jeju'ÿr amijo akẽx.

Kar 22.3, 26.9

¹Nhym kam Xaurja kute ari meo bikênhô baja kute me kangrônh rã'ã. Kute Bẽnjadjwÿr djwÿnhkôt me ba djwÿnh kangrônh rã'ã. Nãm mã me'ã memã kum, —Gê me tu me kupa. Gê me tu me kupa, ane. Nãm memã anhÿr rã'ãn arÿm me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bẽnjadjwÿr rax'ÿr tẽn arÿm 'ÿr bôx ne kum,

²—Ba krĩraxbê Tamagukam me rũnh'ÿr tẽ. Dja ga me kute amim Jeju mar'a pi'ôk no'ôk ne imã angã ba memã o tẽ. Ba apÿnh mebê idjaer bikprônh djakam me rũnh kunĩkôt memã akreo tẽ. Dja me akabênkôt me kute amim Jeju mar jabej ne memã katon arÿm imã me kanga. Ba me uwpren amrẽ Djeruxarẽ'ÿr meo tẽn awÿr meo bôx, ane. Nhym kam arÿm me'ã memã pi'ôk no'ôk nhym arÿm kubyn me'ÿr o tẽ.

³Me 'l'yr o tē:n kam ar'ym krīraxbê Tamagu tēpo tē. Tēpo tē nhym tu aêrbê kàjkwa kurūm m'jja adjēnhja prīne kurw'è.

⁴Nhym ar'ym tu pykabê t'ym ne ar'ym me'ō kabēn ma. Nhym kum, —Xaur, Xaur, m'kam ne ga me kute amim imaro abikēho aba? Aje ba m'ān ijo abikēnh pyrāk ane.

⁵Nhym Xaur kum, —Bēnjadjw'yr, m'j me ajō ga ne ga imā akabēn? ane. Nhym kum, —Ba, ibê Jeju. Nā gām me kute amim imaro abikēho aba ne aje ba m'ān ijo abikēho aba pyrāk. Ne kam te adjumar mex prāmje. Ga, mry kute jēnh bjērja pumū. Me kute m'jja djwa mexo mry kamj'yr nhym ar'ym umaje prōt t'yxja pumū. Nhym kw'è amakkre kētkam tu amikamj'yr djà kanā ne ar'ym tokry ne. Gadjw'è dja ga ari ijo abikēho aban ar'ym atokry:. Nām Jeju ā kum ane.

⁶Nhym kam kum, —Bēnjadjw'yr djw'ynh, m'j ne ga amā kīnh? Dja ba ā amā o ane, ane. Nhym kum, —On kàjmā djan amū krīraxmā wadjà. Kam dja me amā 'ā karō. Dja ga mrāmri katāt me kabēn man kōt amijo abakumrēx, ane.

⁷Nhym Xaurkōt ar mōrja me'ō kabēn man kam ar kute ī pumūnh kētkumrēx. Ne kam te: umaje te kabēnmā.

⁸Nhym kam Xaur kàjmā djan no pōt kajgon ar'ym rīt kēt ne. Nhym kam ar pa 'am'yn o tēn ar'ym krīraxbê Tamagumā wadjà.

⁹Nhym rīt kētkumrēx ne. Ne kam kute m'jja krēn kēt ne kōm kēt'ā akati amānhkrut ne ikjēkēt apēx.

¹⁰Nhym kam krīraxbê Tamagukam ne me'ōbê Ananij. Bēnjadjw'yr djw'ynh ne Ananij nokrekam amirīt nhym ar'ym omū. Nhym kum, “Ananij”, ane. Nhym kum, “Bēnjadjw'yr djw'ynh, m'j nā”? ane.

¹¹Nhym kum, —Kàjmā djan tēn pry nhidjibê Katāt'ānh tēn Djuda nhūrkwā'l'yr bōx. Kam Xaur jabej me kukja. Krīraxbê Taxukam ne abatānh djà. Dja ga abej me kukja. Wākam ne Xaur Metīndjw'ynhmā amijo à'w'yro nh'è.

¹²Be, ga ne ga arým amikukãm nokrekam amirĩt nhym akarõ pumũ. Ga ne ga arým 'ÿr wadjàn 'ã anhikra dji nhym arým akubyn rĩt mex ne. Nãm ã apumũnho ane. Nãm ã Bẽnjadjwÿr djwÿnh Ananijmã ane.

¹³Nhym kum, —Je, Bẽnjadjwÿr djwÿnh, mÿkam? Xaur wã ne umakumrẽx. Nãm arým Djeruxarẽkam anhõ me ja krãptĩ ajkẽ nhym me krãptĩ arým imã arẽ.

¹⁴Ne jakam arým me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bẽnjadjwÿr ar me ijã pi'õk no'õk nhym amrẽ o tẽ. Me ije amã amijarẽnhja kunĩ kadjy arým amrẽ pi'õko tẽ. Kute me idjuwpre kadjy ne o tẽ, ane.

¹⁵Nhym Bẽnjadjwÿr djwÿnh kum, —'ÿr tẽ. Ba ne ba inhõ àpênh kadjy amijo utà. Dja me bajtemmã ijã ajarẽn me bẽnjadjwÿr rũnhmã ijã ajarẽn mebê idjaermã ijã ajarẽ. Ja kadjy ne ba amijo utà.

¹⁶Dja ba ĩ kum, “Dja ga ĩ ijã adjujarẽnh djô'ã atokry kumex.” Nãm ã Xaur'ã Ananijmã ane.

¹⁷Nhym kam arým 'ÿr tẽ. 'ÿr tẽ:n kam arým Djuda nhũrkwãmã wadjàn Xaur'ÿr bõx. Ne kam arým 'ã kute ikra djirkam kum, —Xaur, akmere, gu banhõ Bẽnjadjwÿr djwÿnh Jeju ne ijano ba arým awÿr bõx. Pry'ã atẽm nhym kute amã amijo amirĩtja tãm ne ijano ba awÿr tẽ. Dja ga akubyn arĩt mex nhym Metĩndjwÿnh Karõ arým raxo akadjwÿnhbê nhÿn ar ajo ba. Ja kadjy ne ijano ba tẽ. Nãm Ananij ã kum ane.

¹⁸Nhym aêrbê no kurũm mÿjja kute tepkà pyræk rôrõk ne. Nhym akubyn rĩt mex ne. Ne kam kàjmã dja nhym kam arým Metĩndjwÿnhmã ngõmã adjà.

¹⁹Nhym kam ajte õ kwÿ krẽn arým akubyn tÿx ne.

Xaur memã Jeju'ã ujarẽnh nhym me kum kurê.

A Kò 11.32

Ne kam arek Tamagukam Jejukõt me ba djwÿnhmẽ ro'ã ar ba nhym 'ã akati kwÿ apêx.

²⁰Tamagukam ar bari ne apÿnh mebê idjaer bikprõnh djàkam kàj bê memã ujarẽnh tẽ. Nãm memã kum, —Mrãmri ne Jejubê Bẽnjadjwÿrbê

kumkatikumrëx. Kubê Kritukumrëx. Kubê Metĩndjwỳnh Krakumrëx, anhỳr tẽ.

²¹Nhym me kunĩ kute kabẽn markam te kute kraxkõt marn kam no tyn kumex ne aben kukij ne abenmã kum, —Bãrãm tãmja ne Djeruxarëkam ari meo bikẽnho ba. Me kute Jeju Kritumã amijarënhjao bikẽnho ba. Bãrãm tãmja ne kute ajte me uwpre kadjy amrẽ tẽ. Kute me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ar'ỳr meo bõx kadjy amrẽ tẽ, ane.

²²Nhym kam Xaur kabẽn mexo amũ amikamẽnho tẽn arỳm kute memã Jeju jarënh mar me:xkumrëx. Nãm Tamagukam mebê idjaermẽ aktã kabëno aben japa nhym me arỳm kabẽn kõt Jejubê Kritu ma. Mrãmri Jejubê Bẽnjadjwỳrbê kumkatikumrëx man arỳm te kute kum kabẽn'õ jarënh prãmje. Te o anen õkre kadjwỳnhbê arĩk amikabẽn kwỳ jarënho kumex.

²³Nãm ã memã anhỳr tẽ nhym 'ã akati krãptĩ apêx. Nhym kam mebê idjaer kwỳ arỳm o aben maro nhỳn abenmã kum, —Mỳj dja gwaj Xaur on arỳm kubĩ? ane. Nhym kam me arỳm amũ Xaurmã arẽ nhym arỳm kuma.

²⁴Me õ krĩrax nêje ne bu'ã pyka tỳx nhípêx jabatànhja nhym kam apỳnh ajkwa krekre djari. Nhym me kute Xaur katorkõt bĩnmã ajkwa krekre kunĩ'ã ku'ên omũnh'ã rĩtkumrëx ne. Nhym Xaur arỳm me kuma.

²⁵Nhym kam akamàt nhym Jejukõt me ba djwỳnh krĩrax nêje pyka tỳx'ã Xauro wabin djan kadjy djudjêdjêo kaxnokai akà 'ãpren kam Xaur nhỳr. Ne kam djudjêdjê 'amỳn pyka tỳx burũm aparmã kumẽn o rwỳko tẽn arỳm pykabê kudja. Nhym kam kàjmã djan mã mebê katon tẽ.

²⁶Tẽ:n kam arỳm akubyn Djeruxarëkam bõx. Ne kam bit Jejukõt me ba djwỳnhmẽ ro'ã ýrmã. Nhym me kum uman 'ã abenmã kum, —E kum nhỳnh ne tãmwã Jeju ma ne kõt ba? Godja ajte me bakwỳo ajkẽ, ane.

²⁷Nhym kam Banabe o tẽn Jeju kute ar anorja'ỳr o bõx. Ne 'ã arkum, —Be, nãm prykõt tẽn arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh pumũ nhym kum kabẽn jarẽ. Nhym kam arỳm krĩraxbê Tamagukam Jeju'ã memã ujarënh ba. Nãm kum me uma kêt ne kàj bê 'ã memã ujarënh ba, ane.

²⁸Nãm arkum ane nhym kam me arým kum uma kêt ne. Nhym kam Djeruxarêkam Jejukôt me ba djwýnhmẽ ro'ã ar ba.

²⁹Ar ba:n kum me uma kêt ne Bẽnjadjwýr djwýnh kukwakam memã ujarênh ar ba. Nhym mebê idjaer kwý ne me me bajtembê kregu kabênkam kabên. Nhym Xaur arým me jamẽ aktã kabêno aben japanho dja. Aben japanho dja nhym kam me bit kute Xaur bĩnmã.

³⁰Nhym Jeju kukwakam me kute abeno kamy arým me kuma. Ne kam Xauro tẽn krĩraxbê Xedjaremã o tẽn o bôx. Ne kam krĩraxbê Taxumã ano nhym arým 'ýr tẽ.

³¹Nhym kam me arým me kute amim Jeju marjao bikêno ino re. Apýnh me ja kute Jejukôt ar aben pydjio ba djari meo bikêno ino re. Pykabê Djudêjakam o ino re. Ne pykabê Garrêjakam o ino re. Ne pykabê Xamarijakam o ino re. Kunĩkôt ne me meo bikêno ino re. Nhym me arým akubyn umar mex ne. Ne kam Metĩndjwýnh maro amũ amikamêno tẽn arým mar ra:x ne. Ne me kum Metĩndjwýnh pymakam katat kabên kôt ar amijo ba. Nhym Metĩndjwýnh Karõ memã kĩnh jadjà nhym me arým kĩnhkumrêx. Nhym me kàtàm krãptĩ arým tu amim Jeju markumrêx ne arým mekôt ajkamẽ. Nhym kam me arým krãptĩ: tẽ.

Pedru kute Anêjao mex nhym Dokre tyk nhym akubyn o tĩn.

³²Nhym kam Pedru pyka kunĩkôt kute me omũnh kadjy tẽ. Me omũno tẽ:n kam krĩbê Ridjakam me jadjwý'ýr bôx. Jeju nhõ me ja'ýr bôx.

³³Nhym kamã me'õbê Anêja amrêbê akryn arek ikwã. Akry'ã arým amexbê 8 apêx. Nhym Pedru arým omũ.

³⁴Ne kam kum, —Ë, Anêja, Jeju Kritu arým ajo mex ne. On kàjmã djan anhikwã djawão mex, ane. Nhym me aêrbê arým kàjmã dja.

³⁵Nhym krĩbê Ridjamẽ krĩbê Xaronakam me ja kunĩ arým omũ. Ne kam arým Bẽnjadjwýr djwýnh'ýr amijo akêxo kumex.

³⁶Pedru krībê Ridjakam arek ar ba. Nhyam kam krībê Djopekam Jejukôt ba djwýnh ni'õ ar ba. Idjibê ne Tabita. Mebê kregu kabēnkam ne me kum Dokre jarē. Ukaprīkumrēx ne mǎ me õ mýjja kēto djuw mexo ba.

³⁷Ne kam kanēn arým ty. Nhyam me amikukràdjákôt ku'õn kikre tǎmkam kýjrūm kumoka'êkam kudji nhyam nõ.

³⁸Krībê Ridja ne krībê Djopeo rām ne ja. Dokre ty nhyam kam me kum, — Pedru ne Ridjakam ar ba, ane. Nhyam Jejukôt me ba djwýnh arým kuman Pedru'ýr ar amǎnhkrut jano. Nhyam ar 'ýr tēn kam 'ýr bōx ne kum, —Ē, amikrà kēt ne Ridja'ýr tē, ane.

³⁹Nhyam amibēx ne 'ýr arkôt tē. Tēn kam arým 'ýr bōx. Nhyam ar Pedruo tēn kýjrūm kumoka'ê'ýr o wabi. Nhyam kam me 'uwtī kunī 'ýr bōx ne muw. Ne Dokre tīnri kute apýnh me inōkāti, apýnh kubēkà nhipēx djàri mǎ: kum akreo ku'ê.

⁴⁰Nhyam Pedru arým bōm me kunī jano. Ne kam kōnkrāo nhýn arým Metīndjwýnhmǎ o a'uw. Ne kam tykja'ýr akēx ne kum, —Ē Tabita, kǎjmǎ nhý, ane. Nhyam arým no pôt ne Pedru pumūn arým kǎjmǎ nhý.

⁴¹Nhyam 'ýr ikran arým ikra 'amýn kǎjmǎ kudja. Ne kam memǎ kabēn nhyam me arým 'ýr bōx. Jeju nhõ me jamē me 'uwtīmē ne me bōx nhyam arým memǎ kum, —Ota, arým akubyn tīn ne, ane.

⁴²Nhyam me arým krībê Djopekam kikrepdjitǎ abenmǎ arēnho ipôk ne. Nhyam me krǎptī arým tu amim Jeju markumrēx ne.

⁴³Nhyam kam Pedru arek krībê Djopekam ar ba. Me'õbê Ximǎo nhūrkwākam ne nhý. Ximǎobê ne mry kào mex djwýnh'õ. Pedru krī wākam ar ba nhyam arým 'ǎ akati krǎptī apēx.

Metīndjwýnh Karõ 10

Me'õ bajtembê Koneru'ǎ ujarēnh.

¹Pedru Djopekam ar ba nhym krĩraxbê Xedjarekam me'õbê Koneru ar ba. Kubê ne krākamngõnhre krãptĩ: kubê 100 nhõ bẽnjadjwỳr. Me kute krākamngõnh ja'ã memã kum, —Pykabê Itarij kurũm me ja, anhỹro ba.

²Koneru katàt Metĩndjwỳnh kabẽn man kõt ar amijo ba. Konerumẽ ũrkwākam ar krĩja kunĩ ne arkum Metĩndjwỳnh rax pyma. Nãm me õ mỳjja kêtgam õdjànkhkumrẽx ne mã Metĩndjwỳnhmã kabẽn ar ba.

³Nhym kam arỳm myt akẽxkam, 3 orakam, Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ nokrekam amirĩt nhym arỳm omũho nhỹ. Nhym kum, “Ë, Koneru”, ane.

⁴Nhym kute omũnhkam madjã kretin kum, “Bẽnjadjwỳr djwỳnh mỳj nã”? ane. Nhym kum, —Ga Metĩndjwỳnhmã akabẽn nhym arỳm ama. Ga me õ mỳjja kêtgam anhõdjàn nhym arỳm apumũ.

⁵Jakam dja ga krĩbê Djopemã anhõ me ja kwỳ jano. Kam ne me'õbê Ximão Pedru. Gê ar tẽn kum arẽn awỳr o bõx.

⁶Imõti mỳrri ne nhỹ. Mrykào mex djwỳnhbê Ximãomẽ ro'ã ne ar nhỹ. Dja ar tẽn kum arẽn amrẽ awỳr o tẽn o bõx nhym arỳm amã arẽ ga kabẽn kõt ã amijo ane. Nãm ã Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh Konerumã ane.

⁷Ne kam mã tẽ. Nhym arỳm amiwỳr ar amãnhkrut ne ikjêkêt 'uw. Me kute ar amãnhkrut pa 'amỳnhja ne kum àpẽn kajo ar ba. Nhym pydji ja ne kubê õ krākamngõnh. Adjwỳnhdjwỳ ne katàt Metĩndjwỳnh kabẽn man kõt ar amijo ba. Ne kam Koneru tãri kum àpẽn ar ba. Nãm amiwỳr ar ja 'uw nhym ar arỳm bõx.

⁸Nhym kam prĩne arkum kadjy mrãnh djwỳnh'ã ajarẽn arỳm krĩbê Djopemã ar ano.

Mỳjja kute Pedru nokrekam amirĩt nhym kute omũnh.

Kar 11.5

⁹Nhym ar'ã akati nhym ar arỳm 'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n arỳm krĩ tẽpo tẽ. Nhym arkum ajmã Pedru krĩraxkam kikre'ã wabin imõk'ã nhỹ, imõk ngrenger'ã nhỹ.

Mebê idjaer ne me tu õ kikre nhimõk po. 'Yr ne wabin nhỹ. Ne kam Metĩndjwỳnhmã kabẽno nhỹ. Kàjkwa nhipõkri myt nhỹrkam.

¹⁰Ne kam kum prãm ne bit kute õ kwỳ krẽnmã. Nhyim ar arỳm kum õmrõo dja. O dja nhyim Pedru jaêrbê mỳjja amirĩt nhyim omũ.

¹¹Kàjkwa ne abenbê ajkij nhyim omũ. Nhyim mỳjja kute kubẽkàti pyræk rwỳk mõ. Idja amãnhkrut ne amãnhkrut. Nhyim mỳjja idja kunĩ 'amỳn o rwỳko mõ.

¹²Kadjwỳnhbê ne apỳnh pykakam mry kunĩ. Apỳnh rop, apỳnh mry ngãngão mrãnh, apỳnh àk, mry kunĩ kubẽkàti kadjwỳnhbê ikwã nhyim omũ.

¹³Nhyim kam arỳm me'õ kum kabẽn nhyim kuma. Nhyim kum, —Ë, Pedru kàjmã djan 'õnh bĩn krẽ, ane.

¹⁴Nhyim Pedru kum, —Kati, Bẽnjadjwỳr djwỳnh. Mõjdjê kute me ibê mỳjja kakrit pyma ja ne ije kur kêtumrẽx, ane.

¹⁵Nhyim ajte kum, —Be, Metĩndjwỳnh kute mỳjjao mex kwãrĩk wãnh kum kakrit jarẽnh kêt, ane.

¹⁶Be, me'õ kum kabẽn ne ajte kum kabẽn ne ajte kum kabẽn nhyim aêrbê mỳjja akubyn kàjkwamã wabi.

¹⁷Nhyim Pedru amim, —Je, mỳj'ã ne ije mỳjja pumũnhja amijakre? ane. Nãm amim anhỹro dja nhyim Koneru kute ar anorja kikre jabej me kukij nhyim me arỳm arkum arẽ. Nhyim ar 'yr tẽn arỳm ajkwa krekre tãri bõx ne dja. Ne arỳm abej me kukij

¹⁸ne kàj bê memã kum, —Ximão Pedru, djori kikre wãkam nhỹ? ane.

¹⁹Nhyim wãnh Pedru kute mỳjja pumũnh'ã arek amikabẽn maro nhỹ nhyim Metĩndjwỳnh Karõ arỳm kum, —Ë, ar amãnhkrut ne ikjêkêt ne ar ajabej akukij.

²⁰Kàjmã djan ar'yr rwỳn arkõt tẽ. Kwãrĩk wãnh ar kubajtemkam axwe amikam adjumar kêt. Ba ne ba ar ano nhyim ar tẽ, ane.

²¹Nhym Pedru ar'ym ar'yr ruw ne ar'yr bôx ne arkum, —Ë, ba, ba ne gar ijabej. Mÿj ne gar amã kĩnh ne iwÿr tẽ? ane.

²²Nhym ar kum, —Krãkamngônh krãptĩ: kubê 100 nhô bẽnjadjwÿr'õ ne ar ijano bar awÿr tẽ. Idjibê ne Koneru. Nãm katat amijo ban kum Metĩndjwÿnh rax pyma. Nhym mebê idjaer kunĩ kum mex jarẽ. Metĩndjwÿnh kadjy mrãnh djwÿnhja ne kum karôn kum, “Pedru'yr ar 'õ jano gê amrẽ awÿr tẽn amã kabẽn jarẽ. Dja ga prĩne kabẽn ma”, ane.

²³Nãm ar Pedrumã ane nhym ar'ym arkum, “Amrẽ ar ikôt wadjà”, ane. Ne kam arkum aminhũrkwã jarẽ nhym ar ar'ym kam nhÿ.

Pedru Koneru nhũrkwãkam bôx.

Nhym ar'ã akati nhym Pedru arkôt ar'ym 'yr tẽ. Djopekam Jeju kukwakam me kamy kwÿ ne arkôt tẽ.

²⁴Amũ Xedjare'yr tẽn 'yr bôx. Nhym Koneru ar'ym arkam amako nhÿ. Nãm ar'ym amijã õbikwamẽ kute meo õbikwao akuprõ.

²⁵Nhym ar me'yr bôx nhym Pedru kikremã àr tẽ nhym Koneru ar'ym kajpa. Ne umaje amijo ngriren parbê tÿm ne ibô.

²⁶Nhym Pedru pa 'amÿn kàjmã kudjan kum, —E kum, kàjmã dja badjwÿ ibê pykabê me'õ, ane.

²⁷Ne kam kum kabẽn tẽn wadjà. Nhym me krãptĩ akuprõ nhym ar'ym me omũ.

²⁸Ne kam memã kum, —Be, me ba ne ba me me bajtemmẽ ibikprõnh kêtumrẽx. Me ibê idjaerkam ikukràdjà kôt ba me me bajtem nhũrkwãmã idjàr kêtumrẽx. Ar'ym ga me ama. Nhym kam Metĩndjwÿnh imã ikukràdjà ny jarẽ. Imã me kunĩ kĩnhmã ne imã arẽ. Ne ije me'õmã kakrit jarẽnh kêtã ne imã arẽ. Ije me'õo me bajtem kêtã ne imã arẽ.

²⁹Kam aje imã ar anorja iwÿr bôx ne ar kute imã akabẽn jarẽnhkam ba aminêje ikabẽn kêt ne tu arkôt awÿr tẽn bôx. Bôx ne ar'ym me anhũrkwãmã wadjàn me anhikô'ã nhÿ. Kam ba me amã arẽ. Mÿj kadjy ne ga me ijo bôx? Mÿj ne ga me amã kĩnh? Nãm ã Pedru memã ane.

³⁰Nhym Koneru kum, —Amũja'ã, arým 'ã arngrobê 4 apêx ba amijajburo nhỹ. Nhym ã myt ibô ane, 3 orakam ba inhũrkwãkam Metĩndjwýnhmã ikabẽno nhỹ. Nhym ijaêrbê me'õ ikuka kônh dja nhym õ kubêkà jadjênh ne.

³¹Nhym imã, “Ë Koneru, ga Metĩndjwýnhmã akabên nhym arým ama. Ga me õ mýjja kêt kam anhôdjânh nhym arým apumũ.

³²Jakam dja ga krĩraxbê Djopemã anhô me ja kwý jano. Kam ne me'õbê Ximão Pedru. Gê ar tẽn kum arẽn awýr o bôx. Imôti mýrri ne me'õ mrykào mex djwýnhbê Ximão nhũrkwã. Kam ne ro'ã nhỹ. Pedru dja awýr bôx ne amã arẽ.” Nãm ã me'õ imã ane.

³³Ba kam amikrà kêt ne awýr ar ano. Be, arým ga bôx ba me ikĩnhkumrêx ne. Ne jakam ba me ikunĩ Metĩndjwýnh parbê nhỹ. Metĩndjwýnh kute kabên'ã amã karõ kunĩ me ije mar kadjy ne ba me nhỹ. Nãm ã Koneru Pedrumã ane.

³⁴Nhym kam Pedru kum, —Mrãmri ne Metĩndjwýnh kum me kunĩ kĩho aben pyræk. Ja arým imã amirĩtkumrêx ne.

³⁵Be, mebê idjaer nâr me bajtem. Apýnh me ba djâ kunĩkôt me kunĩ. Me apýnh kum Metĩndjwýnh rax pyman katât kute amijo baja, Metĩndjwýnh kum me ja kunĩ kĩnh.

³⁶Ba me amã kabên jarẽ ga me ama. Be, Metĩndjwýnh ne mebê idjaermã me umar mex jarẽ. Dja me tu amim Jeju Kritu markumrêx ne arým umar mex. Kubê ne me kunĩ nhõ Bẽnjadjwýr djwýnh. Metĩndjwýnh ne mebê idjaermã ujarênh ny ja jano.

³⁷Me ga ne ga me arým 'ã ujarênh ma. Djuão kute 'ã memã ujarênhkam ngômã me angjênhkam ne me Garrêjakam Jeju'ã ujarênhmo krax. Ne kam Djudêja kunĩkôt me 'ã ujarênh ar ba ga me arým ama.

³⁸Be, Metĩndjwýnh ne Nadjarekam Jejumã ta Karõ jano nhym arým raxo kadjwýnhbê nhýn ar o ba nhym arým kukwakam tỳx ne. Ne kam àpênh mex ar ba. Nhym Xatanaj meo ba nhym me umar punu:re nhym Jeju arým me

kunĩo mex. Metĩndjwỳnh kute kumě amijo kajkepkam ne mã meo mex ar o ba.

³⁹Kute mỳjja kunĩ nhipêxkôt ne bar omũ. Mebê idjaer nhõ pykakam bar omũn krĩraxbê Djeruxarêkam omũn arỳm 'ã memã idjujarēnh ar iba. Nãm me pĩte'y'ã kunhôn kubĩ.

⁴⁰Nhym kam 'ã akatin akatin akati nhym Metĩndjwỳnh akubyn o tĩn. Ne irãri o amirĩt bar omũ.

⁴¹Me kunĩmã ne o amirĩt kêt. Metĩndjwỳnh ta kute amrêbê amijo me utàr jamã ne o amirĩt ne. Me kute omũnhkôt memã 'ã ujarēnh kadjy ne memã o amirĩt. Ar imã ne arỳm o amirĩt ne. Ar ba ne bar akubyn tĩnkam ro'ã inhõ kwỳ krēn kôt ikõ.

⁴²Nhym ta ar imã karõn ar imã, “Mrãmri ne Metĩndjwỳnh arỳm amijo ipytà. Dja ba memã axwe pãnh jarē. Me tĩn ne ar bajamã axwe pãnh jarē. Me tykjamã axwe pãnh jarē. Ja kadjy ne amijo ipytà. Tãm dja gar kàj bê memã arēnho aba. Arỳm ar aje ipumũnhkôt memã 'ã adjujarēnh ar aba.” Nãm ã ar imã ane.

⁴³Be, Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh kunĩ ne me amrêbê: me bakukãmãremã kum, “Jezu arỳm tyk ne akubyn tĩnkam dja me kwỳ ì pỳnhkôt tu amim markumrēx nhym Metĩndjwỳnh arỳm me axwe maro aknon mekam ngryk kêt.” Nãm me ã me bakukãmãremã ane, ane.

⁴⁴Pedru memã ja jarēnho dja nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm me kunĩkam ruw ne ar meo ba. Me kute kabēn maro ýrja kunĩkam ruw ne ar meo ba

⁴⁵⁻⁴⁶nhym me arỳm apỳnh me ba djàkam me kabēnkam kabēno kumex. Me kute me kabēn mar kêtjakam ne me kabēno kumex. Ne apỳnh me kabēnkam Metĩndjwỳnh rax jarēnho kumex. Nhym Pedrukôt ar bõxja arỳm kuma. Kôt ar bõx jamã ne me kum me my kà rēnhne jarē. Ar ja ne ar amrêbê tu amim Jezu markumrēx. Nãm ar me kabēn man arỳm mekam no tyn djan abenmã kum, —Je, amrêbê me babê idjaermãbit ne Metĩndjwỳnh kute Karõ janor. Ne kam arỳm jakam tu me bajtemmã Karõ jano, ane. Nhym Pedru arkum,

⁴⁷—Be, amrêbê Metĩndjwỳnh kute me bamã Karõ janorkõt ne arỳm jakam ã me bajtemmã anoro ane. Me babê idjaer ren amrêbê abenmã, “Kwãrĩk wãnh ngômã me bajtemja jangjênh kêt”, ane. Nhyim be, jakam Metĩndjwỳnh kute memã Karõ janorkam me baje ngômã me angjênh kadjy amimar, ane.

⁴⁸Ne kam arkum, —Arỳm ne me tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrêx. Ar Metĩndjwỳnhmã ngômã me angij, ane. Nhyim ar arỳm ã meo ane. Nhyim kam me amijã Pedru nêh kum, —Dja ga arek me ikam ar aba gê ajã akati kwỳ apêx ga kam ajte tẽ, ane.

Metĩndjwỳnh Karõ 11

Pedru kute Djeruxarêkam me jamã amikõt amijarêh.

Kar 10.9

¹Nhyim kam me bajtemdjwỳ arỳm tu amim Metĩndjwỳnh kabên markumrêx nhyim me kwỳ arỳm amũ memã arêho ipõk ne. Nhyim pykabê Djudêjakam Jeju kute ar anorja arỳm me arênh ma. Nhyim Jeju kukwakam me kute abeno kamydjwỳ me arênh ma.

²Nhyim kam Pedru arỳm akubyn krĩraxbê Djeruxarêmã tẽn bõx. Nhyim me kute amim Jeju mar kwỳ mebê idjaer kukràdjà tũm'ã no tỳxi. 'Ã ne me memã me my kà rênhne jarê. Pedru bõx nhyim me my kà rênhne arỳm Pedrumê aktã kabêno aben japanho dja.

³Ne kum, —Ga ne ga me bajtem nhũrkwãmã wangij ne me ro'ã adjàkuro akrĩ, ane.

⁴Nhyim Pedru akubyn amijo tẽn krax kurũm prĩne 'ã memã ajarên memã kum,

⁵—Be, krĩraxbê Djopekam ne ba Metĩndjwỳnhmã ikabêno nhỹ. Nhyim mỳjja ijaêrbê inokrekam amirĩt ba omũho nhỹ. Mỳjja kute kubêkàti pyràk. Nhyim mỳjja idja kunĩ 'ãnh 'amỳn iwỳr o rwỳko mõ. Ne arỳm iwỳr o bõx.

⁶Ba kam arỳm omũho dja nhyim apỳnh pykakam mry kunĩ, ropmẽ mry ngãngão mrãnhmẽ àkmẽ kadjwỳnhbê nõ ba omũ.

⁷Nhym kam kàjkwa kurũm me'õ kabẽn ba kuma. Nhym imã, “Ë Pedru kàjmã djan 'õnh bĩn krẽ”, ane.

⁸Ba kuman arỳm kum, “Bẽnjadwỳr djwỳnh, kati. Mõjdjê kute mỳjja kakrit, mỳjja punu wã nêje me imã kabẽn kõt ije kur kêtikumrẽx”, ane.

⁹Nhym kàjkwa kurũm me'õ ajte imã, “Be, Metĩndjwỳnh kute mỳjja mex kwãrĩk wãnh ga kum kakrit jarẽn kêt”, ane.

¹⁰Be, me'õ imã kabẽn ne ajte imã kabẽn ne ajte imã kabẽn nhym arỳm mỳjja kunĩ akubyn kàjkwamã wabi.

¹¹Nhym ijaêrbê ar amãnhkrut ne ikjêkêt kikrekam inhỳrja'ỳr bõx. Krĩraxbê Xedjare kurũm me'õ imã ar ano nhym ar tẽn bõx.

¹²Nhym Metĩndjwỳnh Karõ imã, “Dja ga arkõt tẽ. Kwãrĩk wãnh ga Ar kubê me bajtemkam axwe adjumar kêt”, ane. Ba kam arkõt tẽ. Nhym Jeju kukwakam gwaj bakamy Ar kubê 6ja arỳm ikõt tẽ. Bar 'ỳr tẽn kam Koneru nhũrkwãkam bõx ne arỳm 'ỳr wadjà.

¹³⁻¹⁴Nhym kam ar imã 'ã ajarẽ. Nãm ar imã, “Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ inhũrkwãkam dja ba omũ. Nhym imã, ‘Dja ga anhõ me ja kwỳ krĩraxbê Djopemã ano. Me'õbê Ximão Pedru ne kam ar ba. Gê ar kum arẽn amrẽ awỳr o bõx. Ta dja amã kabẽn jarẽ. Gamẽ anhõbikwa kunĩmẽ dja gar kabẽn ma nhym Metĩndjwỳnh arỳm ar ajaxwebê ar apytà.’ Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh imã ane.” Nãm Koneru ã ar imã ane. Nãm ã Pedru me kukràdjà tũm'ã me no tỳxjamã ane. Ne kam ajte memã kum,

¹⁵—Ba kam memã ikabẽn kraxbit jarẽnho dja. Nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm mekam ruw ne meo ba. Amrêbê kute me bajo ba kõt ne ã wãkamdjwỳ arỳm meo bao ane.

¹⁶Ba kam akubyn amijo tẽn arỳm amijã Bẽnjadwỳr djwỳnh kabẽn ma. Nãm me bamã, “Be, Djuão Metĩndjwỳnhmã ngômãbit me angij. Nhym be, dja ba ar amã Metĩndjwỳnh Karõ jano nhym arỳm ar ajo ba”, ane. Nã bãm Bẽnjadwỳr djwỳnh kabẽn ja man kõt ar amã arẽ.

¹⁷Be, gu me baje tu amim Běnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu markumrěxkam ne amrěbê me bamã Karõ jano. Jakam ne me bajtemdjwỳ me bakôt tu amim markumrěx nhym arỳm ã memãdjwỳ Karõ janoro ane. Kam ba ar amã arẽ gar ama. Djã ne ba iraxo Metĩndjwỳnh jakre got ba kubê aptà? Kati. Nãm ã Pedru memã ane.

¹⁸Nhym me arỳm amijã kaběn man Pedrumã kaběn krãta. Ne arỳm abenmã Metĩndjwỳnh rax jarěn abenmã kum, —Be, me bajtemdjwỳ ne Metĩndjwỳnh arỳm kum me kĩnh ne arỳm memã amak bô. Memã amak bô nhym me arỳm amikam kaprĩre wãnh axwemã iren Jeju'ỳr amijo akěx. Jakam dja me kôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne, ane.

Ăxikikam me kute Jeju mar'ã ujarěnh.

¹⁹Be, amrěbê me kute Exewão bĩnkam ne me me kute amim Jeju marjao bikěho mō. Nhym kam me arỳm ajmã. Ajmã:n kam me kwỳ amũ pykabê Penixijmã bôx. Nhym me kwỳ amũ apêxtibê Xipremã bôx. Nhym me kwỳ krĩraxbê Ăxikimã bôx. Me ja ne me kaj bê mebê idjaermãbit 'ã ujarěnh tẽ.

²⁰Nhym be, me kwỳ ja ne me apêxtibê Xiprekam abatãnh djã nhym me kwỳ pykabê Xirenikam abatãnh djã. Me kwỳ ja ne me Ăxiki'ỳr bôx ne arỳm me bajtembê kregumã arẽ. Memã Běnjadjwỳr djwỳnh Jeju'ã ujarěnh ny jarẽ.

²¹Nãm me me bajtemmã arẽ nhym Běnjadjwỳr djwỳnh mekmẽ amijo kajkep. Me kute memã Jeju jarěnh jamẽ amijo kajkep nhym me arỳm kaběn mekkumrěx ne. Nhym me bajtem krãptĩ: tu amim Běnjadjwỳr djwỳnh markumrěx ne arỳm 'ỳr amijo akěx.

²²Nhym me arỳm amũ me arẽ. Nhym onĩ krĩraxbê Djeruxarěkam me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio baja arỳm me arěnh ma. Ne kam Ăxikimã Banabe jano. Nhym 'ỳr tẽ:n kam

²³'ỳr bôx ne arỳm me omũn amim, —Be, mrãmri ne Metĩndjwỳnh tu kum me kaprĩ:kumrěx ane. Ne kam arỳm mekam kĩnhkumrěx ne memã 'ã karõn memã kum, —Dja gar amã Běnjadjwỳr djwỳnh jabê:n kaběn man arek kôt

amijo abakumrêx. Kwãrîk wãnh 'ã adjukanga kêt. Nãm ã memã anhÿro bao ane.

²⁴Be, Banabe ne mexkumrêx nhym Metĩndjwÿnh Karõ arÿm raxo kadjwÿnhbê nhÿn ar o ba nhym mrãmri tu amim Metĩndjwÿnh mar tÿ:xkumrêx. Nhym ô'ã arÿm me krãptĩ Bẽnjadjwÿr djwÿnh'ÿr amijo akêx ne tu amim markumrêx.

²⁵Nhym kam Banabe amũ krĩraxbê Taxumã tẽ. Kute kam Xaur jabej kadjy ne tẽ. Nãm 'ÿr tẽ:n arÿm 'ÿr bôx.

²⁶'ÿr bôx ne kam abej ne arÿm kum kato. Ne kam akubyn Æxiki'ÿr o bôx. Nhym kam ar arÿm me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio bajamẽ ro'ã akuprõ. Aben tã me ro'ã akuprõ. Me krãptĩ:mã Metĩndjwÿnh kabên jarênho ku'ê: nhym ar'ã amexmẽ na apêx. Be, krĩraxbê Æxikikam ne me Jejukôt me ba djwÿnhja kumrêxmã me kute amim Kritu mar jarẽ.

²⁷Nhym kam Metĩndjwÿnh kukwakam kabên jarênh djwÿnh kwÿ bôx. Krĩraxbê Djeruxarẽ kurũm Æxiki'ÿr bôx.

²⁸Nhym kam ar 'õ kàjmã me ipôkri dja. Idjibê ne Agabu. Agabu kàjmã djan Metĩndjwÿnh Karõ kukwakam memã kum, —Dja apÿnh me ba djari pyka kunĩkôt mebê djwÿ kêt. Nhym me kunĩ kum prã:m, ane. Nhym tũmràm arÿm kato. Bẽnjadjwÿr raxbê Kraôdjô memã ÿrri ne arÿm kato nhym me arÿm kum prã:m.

²⁹Nhym memã prãm kêtri Æxikikam Jejukôt me ba djwÿnh kunĩ arÿm abenmã kabên djin abenmã kum, —Gwaj amikutã memã banhõ mÿjja kwÿ jano. Jeju kukwakam me bakamy pykabê Djudêjakam ar bajamã ano, ane. Nhym me abenmã kum, —Dja gwaj ã memã o ane. Dja gwaj ã memã o ane, ane.

³⁰Nhym kam Banabemẽ Xaur ar kute memã o tẽmmã nhym me arÿm arkum aminhõ mÿjja ngã. Ne arkum, —Dja gar me kute Jeju nhõ me jao ba djwÿnhmã angã nhym me arÿm memã kungrà, ane.

Metĩndjwỳnh Karõ 12

Pedru mebê ijê djà kurũm kator.

¹Ãxikikam me kute memã mỳjja nhõrmã o dja: nhym onĩj pykabê Djudêjakam bẽnjadjwỳr raxbê Erodji arỳm àkrê:. Àkrên arỳm õ me ja jano nhym me me kute amim Jeju mar kwỳo rờrờk ne. Me kute Jejukôt ar aben pydjio baja kwỳo rờrờk ne. Kute meo bikēnh kadjy meo rờrờk ne.

²Ne kam arỳm kàxdjwa kajgoo Xijagu bĩ. Xijagumẽ Djuão ar axikôt apõx.

³Nãm me Xijagu bĩ nhym mebê idjaer arỳm kam kĩnhkumrẽx. Nhym Erodji arỳm mekam kĩnhkôt omũn kam kute Pedruo tỳm kadjy memã arẽ. Me kute djwỳponhbit kur djà nhõ akatikam ne memã arẽ.

⁴Nhym kam me arỳm o tỳm ne kubê ijê. Nhym kam Erodji 'ỳr õ krākamngõnhbê 16 jano. Nhym me kute Pedru pumũnh kadjy me arỳm meo aben nhikjê'ã kabēn. Me kunĩbê 4'ã kabēn. Nhym kam me 'ã aben japanho dja. Metĩndjwỳnh me irõbê mrãnh djà nhõ akati apêx totokbê Erodji bit kute memã o katormã. Kute memã kukjêr nhym me kute bĩnmã bit kute memã o katormã.

⁵Kam ne me arek mebê ijê djàkam Pedruo dja. Nhym me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio baja ne me Pedruo Metĩndjwỳnhmã à'wỳr'ã rĩtkumrẽx.

⁶Nhym nêje akamàtkam Erodji amim, —Gê kryràm, ba memã Pedruo ikato, ane. Nhym Pedru arek õto nõ. Nhym krākamngõnh amãnhkrut ne aktã ijên o nhỹ. Kàxiràxo ne krākamngõnh Pedrumẽ aktã amijãpre. Nhym kre'ã ku'ê djwỳnh ar 'ã ijê djà kuri dja. Arek kre nêje dja.

⁷Nhym Pedru õto nõ: nhym Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ arỳm 'ỳr wadjà. Nhym arỳm mebê ijê djà kadjwỳnhbê irã. Nhym arỳm Pedru nhikre'i nhikjêbê kurwan kàjmã kangõn kum, —Amikrà kêt ne kàjmã dja, ane. Nhym kàjmã dja nhym kàxiràxo inỳx 'ãpre djà arỳm tu rờrờk ne.

⁸Nhym kadjy mrãnh djwýnh kum, —On amipren aparkà ponh jadjà, ane nhym arým ã amiyo ane. Nhym ajte kum, —Anhõ kubêkà krākào amikupun ikôt tẽ, ane nhym arým amikupu.

⁹Nhym mã kator tẽ nhym arým kôt tẽ. Ne kute amimar kêtkam amim we, —Be, nãm mýjja kute ijo anhýr kajgo. Nã bãm amiptir kajgoo nõ, ane.

¹⁰Nhym ar arým amipãnh 'ã ijê djà ja mẽ. Kam ne kre'ã ku'ê djwýnh ar ja dja. Nhym ar ajte amipãnh 'ã ijê djà ja mẽ. Kam ne kre'ã ku'ê djwýnh ar jadjwý dja. Nhym kam ar arým krĩrax 'ýr kàxiràxtio 'ã ijê djà ja tẽpo tẽ nhym ta arkum amijã kuta. Nhym arým ar kato. Ne pry ja kumrẽx'ã tẽn amipãnh kumẽ nhym kadjy mrãnh djwýnh arým mã kubê tẽ.

¹¹Nhym Pedru arým kute amiptir kêtja man amim, —Je, mrãmri ne Bẽnjadjwýr djwýnh Jeju imã kadjy mrãnh djwýnh jano nhym Erodjibê arým ipytà. Mebê idjaer kute ibĩnmã kam amak kajgo nhym arým mebê ipytà, ane.

¹²Ne arek amimaro tẽ:n kam arým Marij nhũrkwã'ýr bõx. Djuão Makô ne Marij kurũm kato. Kikre jakam ne me krãptĩ Metĩndjwýnhmã kabẽno nhỹ.

¹³Nhym Pedru bõx ne arým kikre'ã ijê djà mô. Nhym me õ àpênh nija àmôr man arým kute me'õ pumũnhmã 'ýr tẽ. Idjibê ne Rodji.

¹⁴'Ýr tẽn arým 'ã ijê djà'ýr bõx. Nhym Pedru kabẽn nhym arým mrãmri Pedrukumrẽx kabẽn ma. Ne arým kĩnhkam tu kikre'ã ijê djà'ã 'yr kêt ne akubyn me'ýr wadjàn memã kum, —Ô kum, Pedru kikre'ã ijê djà tãri dja, ane.

¹⁵Nhym me tu kum, “Ajbã”, ane. Nhym, “Kati, mrãmri”, ane. Nhym me arĩk kum, —Be, kadjy mrãnh djwýnh kute mã Pedruo baja ne dja, ane.

¹⁶Nhym wãnh Pedru arek 'ã ijê djà môro dja nhym kam me kum 'ã kutan arým omũ. Omũn kam arým te kute mýjja marmã kam no tyn kumex.

¹⁷Nhym memã aminhikra bẽno dja nhym me arým anhikrê. Nhym kam arým Bẽnjadjwýr djwýnh Jeju kute mebê ijê djà kurũm o kator'ã memã ajarẽ. Ne

kam memã kum, —Aje, dja gar tẽn Xijagumẽ Jeju kukwakam me kute abeno kamy arkum ijã ajarẽ. Ba on, ane. Ne kam arým amũ kikre 'õ'ÿr tẽ.

¹⁸Nhym kam akati. Nhym arým krãkamngõnh abenkam kangao kumex. Bẽnjadwÿr mekam ngryk karõ abenkam kangao kumex. Ne abenmã kum, “Nãr Pedru? Nãr Pedru”? ane.

¹⁹Nhym kam Erodji Pedru'ÿr me ano. Nhym me abe:j ne te abej aprã. Nhym arým prĩne kre'ã ku'ê djwÿnh ar kukij. Nhym me te: aminêje kum kabẽn ne. Nhym arým memã arẽn memã kum, —Pedru kator pãnh me kupa, ane. Nhym me arým me kupa. Nhym kam Erodji arým pykabê Djudêja kurũm amũ tẽn arým krĩraxbê Xedjare'ÿr bõx. Ne kam arek kam ar ba.

²⁰Arým krĩraxbê Xirukam me jamẽ krĩraxbê Xidõkam me jakam ngryk mex ne. Nhym me arým axikõt 'ÿr bõx. Me bõx djwÿnhãm ne me Erodji nhõ àpênh rax'õmã amijarẽ. Idjibê ne Bradju. Kubê ne Erodji nhõ kumoka'ê, kam õt djà, nêje omũnh djwÿnh. Kute me nêje Erodjimã kabẽn kadjy ne me Bradjumã amijarẽ. Amrêbê ne me kute Erodji nhõ pykakam õ djwÿ jamÿnho ku'ê. Ne kam mebê djwÿ kêt karõ Bradjumã amijarẽ nhym arým me nêje bẽnjadwÿr Erodjimã kabẽn jarẽ.

²¹Nhym kam Erodji kute memã kabẽn kadjy akati'õ jarẽ. Nhym arým 'ã akati bõx. Nhym Erodji arým õ kubêkà rũnho prĩne amijo mex ne õ krĩ djà rax'ÿr bõx ne kam nhÿ. Nhÿn arým memã kabẽno nhÿ.

²²Nhym kam me arým abenmã o akij ne abenmã kum, —Djãm pykakam me'õ kabẽn got? Be, kubê ne kàjkwakam metĩndjwÿnh'õ, ane.

²³Nhym totokbê arým Bẽnjadwÿr djwÿnh kadjy mrãnh djwÿnh mÿj kanêjao kubĩ. Nhym kôp arým kakuw nhym arým ty. Be, mÿkam? Bir, me kute kum metĩndjwÿnh jarênh nhym kute aminêje memã kum, “Kati”, anhÿr kêtgam. Kute memã kum, “Kati, atemã kàjkwakam Metĩndjwÿnh pydji”, anhÿr kêtgam ne kadjy mrãnh djwÿnh mÿj kanê punure jao kubĩ nhym arým ty.

²⁴Nhym kam me amũ memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho kumex nhym me krãptĩ arỳm kum kĩnh. Nhym me kute tu amim Jeju markumrẽxja arỳm krãptĩ: mõ.

²⁵Be, amrẽbê ne ãxikikam me kute memã me õ mỳjja kwỳ janormã. Djeruxarẽkam me õ mỳjja kêtjamã me kute anormã. Nhym Banabemẽ Xaur ar arỳm amũ me kadjy o mõn memã o bõx ne arỳm memã kungã. Memã kungãn arỳm akubyn kurũm akẽx ne tẽ. Ar Djuão Makô japrõn o tẽ. Tẽ:n arỳm akubyn ãxikikam bõx.

Metĩndjwỳnh Karõ 13

Me kute Jeju mar kute amũ Banabemẽ Xaur ar anor.

¹Be, ãxikikam me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio bajakam ne me kwỳbê Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnh. Nhym me kwỳbê memã kukràdjà'ã ujarẽn djwỳnh. Ar idjibê ne Banabemẽ Ximião Nidjẽmẽ Ruxumẽ Manaũmmẽ. Krĩraxbê Xirenikam ne Ruxu abatành. Manaũm ne bẽnjadjwỳr raxbê Erodjimẽ ro'ã abatành ne kute o kamy.

²Ar Metĩndjwỳnhmã rax jarẽ ne kum amijajburo nhỹ. Nhym Metĩndjwỳnh Karõ arkum, —Dja gar imã Banabemẽ Xaur aro aben nhikjê. Ba arỳm ar àpẽn djà ny kadjy aro amiptà, ane.

³Nhym kam ar amijajburo nhỹn Metĩndjwỳnhmã aro à'wỳro nhỹ. Ne kam ar krã'ã aminhikra djin amũ ar ano.

⁴Metĩndjwỳnh Karõ ã kute ar anoro anhỹrkam ne ar arỳm krĩraxbê Xerxij'ỳr tẽ:n kam 'ỳr bõx. Ne kam kàraxkam ngô raxbê pyka kêtikõt tẽ. Apêxtibê Xipre'ỳr tẽ:n kam arỳm 'ỳr bõx.

⁵Krĩraxbê Xarami'ỳr ne ar bõx. Ne kam wabin tẽ. Apỹnh mebê idjaer bikprõnh djakam kàj bê memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho tẽ. Djuão Makôdjwỳ ne ar aprõn o tẽ. Arkum àpẽnhmã ne ar o tẽ.

⁶Ne kam pykakõt krĩraxbê Papu'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Ne kam arỳm me'õbê Bajaju kajpa. Kubê ne mebê idjaer'õ. Ta ne amijo apỹnh mỳjja mar mexo ban me

kupêho ban amijo wajangao ba. Ne kam ta amijo Metĩndjwỳnh mar mex ne amijo 'êx ne we kukwakam memã kabên jarêho ba.

⁷Nãm pyka tãmkam bẽnjadjwỳrmã àpênh ar ba. Bẽnjadjwỳr nhidjibê ne Xedju Paur. Bẽnjadjwỳr krã mexkumrêx. Banabemê Xaur ar Papu'ỳr bôx nhym bẽnjadjwỳr amiwỳr ar ku'uw ne arkum, —Imã Metĩndjwỳnh kabên jarê. Ije mar prãm, ane.

⁸Nhym kam Erimanh, kubê ne Bajējuja. Me bakabênkam ne gu me ren kum wajanga jarê. Nhym be, me bajtem kabênkam ne me kum Erimanh jarê. Nãm bit kute Paur Ar kubê àptãrmã. Erimanh bit kute ò bẽnjadjwỳr nêje Metĩndjwỳnh kabên pytãrmã ne arỳm kabêno Xaur ar apanho dja.

⁹Nhym Xaur, idji nhikjêbê ne Paur. Metĩndjwỳnh Karõ raxo Paur kadjwỳnhbê nhỳn ar o ba nhym arỳm wajanga'ỳr akêx ne kam no tyn omũho djan

¹⁰kum, —'Êxnhĩti, axweti, Xatanaj tãmdjwỳ. Nãm me axwe kêt prãm, ga mã amã me kurê. Bẽnjadjwỳr djwỳnh memã 'ã karõ katãtkumrêx ga kam ga kupa'ã ar memã arêho aba nhym me arỳm aman Metĩndjwỳnh kupa'ã amijo ba. Je tô mỳkam ne ga akabên punu jao krã'yr kêtumrêx?

¹¹Jakam arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute ajaxwe pãnh ajo bikênhmã. Dja ga arỳm ano rãn arngro pumũnh kêt nhym ajã akati krãptĩ apêx, ane. Nhym totokbê arỳm no rãn kam nokrekam akamãt kô tyk pytĩ. Nhym arỳm me'õ jabej àpênh mō. Me'õ kute pa 'amỳnh ne o tẽmmã ne mekôt me'õ jabej àpênh mō.

¹²Nhym bẽnjadjwỳr Xedju Paur kute wajanga no rã pumũnhkam arỳm tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrêx. Nãm anhỳr djwỳnhràmm amim, —E kum, Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ã ar kabên kukràdjà mexkumrêx, anen kam tu amim markumrêx.

Paur Āxiki 'òdjwỳkam memã Jeju'ã ujarênh ne ja.

13Nhym kam Paurmẽ ro'ã ar tẽmja ar kàraxmã wadjàn nox ne arým amipãnh krĩraxbê Papu mẽ. Ne tẽ:n kam arým pykabê Papirijkam krĩraxbê Pedji'ÿr bõx. Nhym kam Djuão Makô arým ar kangan Djeruxarẽ'ÿr akẽx ne.

14Nhym kam ar amipãnh krĩraxbê Pedji mẽ. Ne tẽ:n kam pykabê Pidjijkam krĩraxbê ãxiki 'õdjwÿ'ÿr bõx. Nhym kam arým ar'ã pi'òk ràràr nhym ar arým mebê idjaer bikprõnh djãmã wadjàn nhÿ.

15Nhym me'õ pi'òk jarẽho dja. Mõjdjê kukràdjãmẽ Metĩndjwÿnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwÿnh 'õdjwÿmẽ kabẽn jarẽho dja. Ne kam arým arẽnh pa. Nhym me bikprõnh djàkam bẽnjadjwÿr ar Paurmã kabẽn kadjy memã arẽ. Nhym me amũ abenmã arẽn arým kum arẽn kum, —Bẽnjadjwÿr ar ar amã kabẽn ne ar amã, “Be, akmere ar, ar ajõ aje memã akabẽn jarẽnh prãm jabej arẽ”, ane.

16Nhym kam Paur arým kàjmã dja. Ne memã aminhikra bẽ nhym me arým anhikrê. Nhym memã kum, —Gar abê idjaer ar, ar akunĩ amã Metĩndjwÿnh pyma ar, dja gar ikabẽn ma.

17Me babê idjaero ba djwÿnhbê ne Metĩndjwÿnh. Nãm arým amijo me bakukãmãre pytà. Nhym kam me pykabê Edjitukam ar ba nhym Edjitukam me ja ar meo kubajtemo ba. Nhym kam Metĩndjwÿnh me bakukãmãreo krãptĩ:n o ra:x. Ne kam tÿx me:xkõt arým meo kato.

18Meo kato nhym me kapõt kukritkam ar ba. Nhym me mã kam amikràò ba nhym mã kum me kaprĩn meo ba. Nhym kam me'ã amexbê 40 apêx.

19Nhym kam Metĩndjwÿnh pykabê Kanaãkam me ar ba tũmjao apêx. Apÿnh me bajtem ba djàribê 7 nhym arým memã meo apêx. Ne kam memã me õ pyka nhirê ne memã kungã.

20Ne kam aben totokmã memã me kute memã axwe pãnh jarẽnh djwÿnh jarẽ nhym me aben kukãm ar meo ba. Nhym kam me'ã amex krãptĩ:o kute 450 pyràk apêx nhym Metĩndjwÿnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwÿnhbê Xamuwe me kadjy kato.

²¹Nhym kam me amikadjy Metĩndjwỳnhmã bẽnjadjwỳr raxo a'uw. Nhym arỳm memã Xau, Ki kute irja jarẽ. Nhym memã bẽnjadjwỳr'ã amexbê 40 apêx. Xaubê ne Bẽnjamĩn djô'ã me'õ.

²²Nhym kam Metĩndjwỳnh bõm Xau mẽn pãnh arỳm me kadjy Dawi jarẽ nhym arỳm ar meo ba. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm 'ã memã kum, "Dawi ne ba arỳm kum ikato. Dja ba 'ã kum karõ nhym arỳm katàt ikabẽn kunĩ man kôt ar amijo ba. Djexe ne Dawi dji." Nãm ã Metĩndjwỳnh memã ane.

²³Ne kam amrêbê kute me bakukãmãremã arẽnh kôt arỳm tũmràm me babê idjaer kamingrãny kadjy Jeju jano. Dawija tãm djô'ã ne kato. Jejubê ne õ kàjkwa kadjy me utàr djwỳnh.

²⁴Jeju kute àpênhmo krax kêtri ne Djuão me babê idjaer kunĩ jakren me bamã, "Me amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akêx. Ba kam kum ngômã me ajangij", ane.

²⁵Ne kam kute àpênh'ã aminhinomã amimẽnh 'ỳr ne me bamã, "Ga me Kritu bõxmã kam amako aba. Djãm ibê tãmwã got? Kati, ibê atemã. Nhym be, itotokbê me'õ bõxja ne raxo kute ijakrenh, kute ijakrenh mexi. Nã bãm te irax ne 'ã inhibôn ije kum parkà 'ãpre bõnh prãmje. Be, ãm irax ba ren arỳm kum apê. Nhym be, kati, ãm ingrire. Nãm raxo ijakrenh mex ne." Nãm ã Djuão memã ane. Nãm ã Paur memã ane.

²⁶Ne itepã ajte memã kum, —Be, akmere ar, gar abê Abraão tãmdjwỳ ar, ar akunĩ ar amã Metĩndjwỳnh rax puma ar. Be, Metĩndjwỳnh arỳm me bamã kabẽn jano. Jeju kute me utàr'ã kabẽn jano. Ba arỳm ar amã kabẽn jarẽho dja.

²⁷Djeruxarêkam me jamẽ kam me bẽnjadjwỳrmẽ ne me kute Jeju raxkôt mar kêt. Amrêbê: ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh me bakukãmãremã arẽ. Me kute Kritu'ã axwe nhôr ne bĩnmã arẽ. Nhym me aben djô'ã kabẽn jarẽnh djwỳnh kabẽn jarẽ. Pi'òk ràràr kunĩkôt kabẽn jarẽho mõi tãmtã. Nãm me te arẽn mỳjja'ã kabẽn kute amijakreja mar kêt. Jeju'ã kabẽn kute amijakreja mar kêt. Ne kabẽn jarẽho mõi tãmtã arỳm 'ỳr o bõx. Tũmràm me kamingrãnyre kute mar kêt rã'ãn arỳm Jeju'ã axwe nhôn

bĩnmã arẽ. Amrẽbê: Jeju rwỳk kêtri kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh kute arẽnh kôt arỳm tu bĩnmã arẽ.

²⁸Ne te: kute axwe'õ jabej ne kum kator ne pãnh kute bĩnmã te me kukij nhym axwe kêtumrẽx. Te Jeju axwe kêt nhym me tu mrãmri kute bĩnkumrẽxmã Piratumã o a'uw.

²⁹Ne kam amrẽbê: me bakukãmãre kute pi'õkkam Kritu'ã kabẽn jarẽnh kôt ã Jejuo ane. Kabẽn kunĩkôt me kute o anhỹrmã kôt ne me kamingrãnyre arỳm ã Jejuo ane. ã Jejuo ane nhym arỳm ty. Ty nhym kam me arỳm pĩte'y kurũm kaban o ruw ne me tyk nhõ kẽnkrekam adjà nhym nõ.

³⁰Nhym be, Metĩndjwỳnh akubyn o tĩn.

³¹Nhym kam kôt ba djwỳnhmã amijo amirĩt ar o ba nhym arỳm 'ã akati krãptĩ apêx. Jeju tyk kêtri ne ar pykabê Garrêja kurũm ro'ã tẽ, Djeruxarẽ'yr tẽ. Nãm arkum amijo amirĩto ba nhym kam jakam ar Jeju'ã ujarẽnh ar ba. Ar kute Jeju akubyn tĩn pumũnhkôt memã 'ã ujarẽnh ar ba. Nãm ã Paur memã ane.

³²⁻³³Ne kam itepã memã kum, —Metĩndjwỳnh ne amrẽbê: me bakukãmãremã kum, “Dja ba akubyn Krituo tĩn”, ane nhym me aben dj'õ arẽho mõ:. Arẽho mõr tãmtã arỳm 'yr o bõx. Me bakamingrãnyrekam Jeju ty nhym Metĩndjwỳnh arỳm akubyn o tĩn. Tãm ne bar ar amã arẽho dja. 'ã ne me bakukãmãre amrẽbê: mebê idjaer nhõ me ngrer tũmbê 2'ã pi'õk no'õk. Kamã Metĩndjwỳnh arỳm kramã kum, "Mrãmri abê ikrakumrẽx. Jakam ga arỳm ijo Abãmumrẽx”, ane. Kute Kramã anhỹrkôt ne arỳm akubyn o tĩn ne.

³⁴Nhym amrẽbê: me pi'õk 'õdjwỳ no'õk. Kamã Metĩndjwỳnh kute akubyn o tĩn nhym ã rerek prãm kêt'ã ajte kum, "Ije angêt Dawimã ajarẽnh kôt dja ba ã ajo djuw mexo ane”, ane.

³⁵Nhym me mebê idjaer nhõ me ngrer tũm 'õdjwỳ'ã pi'õk no'õk. Kamã ne Dawi Metĩndjwỳnhmã kum, "Djãm inhĩ rerekmã? Kati. Ba ne ba amexo

imex. Kam dja ga ikanga kêt-kumrêx”, ane. Amrêbê: me kute pi'ôk no'ôk kôt ne Jeju tyn ï rerek kêt ne akubyn tïn ne. Nãm ã Paur memã ane.

³⁶Ne kam itepã ajte memã kum, —Nhyim be, djãm Dawi nhĩ rerek kêt? Kati. Dawi tyn arÿm ï rerek ne. Metĩndjwÿnh kabênkôt ne Dawi kum apê: nhyim kam kubêngêt arÿm kubĩ nhyim ty nhyim me arÿm adjà. Dawi akubyn tïn kêt nhyim arÿm ï rerek ne.

³⁷Nhyim be, djãm Jeju nhĩ rerek? Kati. ï rerek kêt. Metĩndjwÿnh kute akubyn o tĩnkam ne ï rerek kêt. Nãm ã Paur memã ane.

³⁸Ne kam ajte memã kum, —Be, akmere ar, ba ar amã arê gar ama. Jeju tyk ne akubyn tĩnkam Metĩndjwÿnh arÿm me axweo aknon mekam ngryk kêt. Ja'ã ne bar kàj bê ar amã idjujarêhno dja.

³⁹Môjdjê kute me kute katàt amijo ba'ã memã karõkam kukràdjà gu me te baje mar ne katàt kôt amijo baba prãmje ne kam bajaxwe rã'ã. Nhyim be, dja me tu amim Jeju markumrêx nhyim Metĩndjwÿnh arÿm me axwe kunĩ maro akno. O aknon tu memã axwe kêt jarê nhyim me arÿm kum mexkumrêx ne.

⁴⁰⁻⁴¹Amrêbê: ne Metĩndjwÿnh kukwakam kabên jarêh djwÿnh me bakukãmãremã kum, "Ë, me atĩn ne ar abari dja ba mÿjja pumũnh kêt nhipêx. Nhyim me te me amã 'ã ajarê ga me mar prãm kêt-kumrêx. Ë, me aje ijapryè prãm wã dja ga me te aje mÿjja marmã kam ano tyn aku'ên arÿm me biknor tokry djàkam akuno”, ane. Ga, me kute mar prãm kêt-kam me biknor tokry djàkam biknorja pumũ. Kwãrĩk wãnh mekôt ã amijo anhÿr kêt. Ar ga dja gar tu amim Jeju markumrêx. Nãm ã Paur memã ane.

⁴²Nhyim kam me bikprõnh djà kurũm me kator mõrkam ne me Paur arkum, —Dja gar amrê pi'ôk ràràr mõrkam ajte ar imã me kabên ja jarê, ane.

⁴³Nhyim arÿm me bimànhkam me krãptĩ Paurmê Banabe arkôt tẽ. Mebê idjaermê me bajtem kute mebê idjaer kukràdjà mar ne kôt kute amijo bajamê ne me arkôt tẽ. Nhyim ar memã kabên ne memã kum, —

Metĩndjwỳnh ta kum ar akaprĩkumrẽx Dja gar tu amim markumrẽx ne 'ã adjukanga kêt, ane.

⁴⁴Nhym kam ajte pi'òk ràràr nhym me ajte ar'ã akuprõ. Me kute Metĩndjwỳnh kabẽn marmã ne krĩrax wãkam me kunĩ ar'ã akuprõ.

⁴⁵Nhym mebê idjaer kwỳ arỳm ar'ã me krãptĩja pumũn arỳm me'ã ngry:k ne. Ta te kute uràk prãmje arỳm Paur japrỳo kumex.

⁴⁶Nhym kam Paurmẽ Banabe arkum me uma kêt ne memã kabẽn ne memã kum, —Me abê idjaerkam bar ije me akumrẽxmã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽn prãm kumrẽx. Be, jakam ne ga me aminhirõbê kabẽn mẽn kam amim, “Djãm Metĩndjwỳnhkõt itĩn rã'ãmã? Kati. Ja ne imã kĩnh kêt”, ane. Kam dja bar arỳm memã idjujarẽn kadjy me bajtem'ỳr amijo akẽx ne.

⁴⁷Metĩndjwỳnh kute pi'òk kõt ar imã me bajtem'ã karõ kõt dja bar ã amijo ane. Kamã ne Kritumã kum, "Ga, akamàt kô tykkam me kute mỳjja pumũnh kêt ne mrãnh punuja pumũ. Nhym me kute memã pry kurwỳ nhym me arỳm irãkam katàt mrã. Me bajtemdjwỳ ne me mrãnh punun axwe. Ga dja ga memã ikabẽn jarẽ. Ja kadjy ne ba arỳm ajano. Dja me amim ikabẽn man arỳm gadjwỳ ama. Aje me axwebê me utàr djwỳnh dja me ama. Aje pyka kunĩkõt me axwebê me utàr kadjy ne ba ajano.” Nãm ã Kritumã ane. Ar badjwỳ ne bar arỳm kabẽnkõt me bajtemmã akẽx ne. Nãm ã Paur memã ane.

⁴⁸Nhym me bajtem kute ar markam arỳm kĩnhkumrẽx ne abenmã kum, —Metĩndjwỳnh kabẽn mexkumrẽx. Metĩndjwỳnh kabẽn mexkumrẽx, ane. Ne kam Metĩndjwỳnh kute me kêttri amijo me utàrja, kute kõt tĩn ne ar ba rã'ã kadjy amijo me utàrja arỳm tu amim Jeju markumrẽx ne.

⁴⁹Nhym kam me pykaja kunĩkõt arỳm memã Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn jarẽnho ba.

⁵⁰Nhym mebê idjaer arỳm Paurmẽ Banabe ar'ã memã apnê. Me nire kwỳ rũnh kute mebê idjaer kukràdjà mar ne kõt amijo bajamã ne me ar'ã apnê.

Ne me my bēnjadjwýrdjwýmã ar'ã apnê. Krĩraxbê ãxikikam me jamã apnê. Nhyam kam me ari memã ar kurêtuw. Ne arým amibê ar kujate.

⁵¹Nhyam ar kute me kangao amirĩt kadjy mebê amiparkà'ã me õ pyka ka'u. Ne kam amũ krĩraxbê Ikõni'ýr tē. 'Ýr tē:n arým 'ýr bõx.

⁵²Nhyam Jejukõt me ba djwýnh arým kĩnhkumrêx ne. Nhyam Metĩndjwýnh Karõ arým raxo me kadjwýnhbê nhýn ar meo ba.

Metĩndjwýnh Karõ 14

Ikõnikam Paur ar memã Jeju'ã ujarênh.

¹Nhyam kam Ikõnikam Paurmê Banabe ar arým mebê idjaer bikprõnh djà'ýr tēn wadjàn kam memã ujarênh dja. Ne memã kabēn mexkumrêxo dja. Nhyam kam me krãptĩ: kum kĩnh ne arým tu amim Jeju markumrêx. Mebê idjaermê me bajtembê kregu krãptĩ: tu amim markumrêx.

²Nhyam kam mebê idjaer kwý amakkre kêt ne kute Jeju mar prãm kêtja arým me bajtemmã me kurêtuw. Memã Jeju kukwakam me kute abeno kamy kurêtuw nhyam me kum me kurêo ba.

³Nhyam kam Paurmê Banabe ar arek mekam ar ba. Arkum me uma kêt ne Bēnjadjwýr djwýnh'ã memã 'ã ujarênh ar ba nhyam ar'ã arým arngro krãptĩ: apêx. Metĩndjwýnh ta kute tu kum me kaprĩ'ã memã ujarênh ar ban Bēnjadjwýr djwýnh kukwakam me aêrbê mýjja pumũnh kêt kwý nhipêx. Me te kute mýjja marmã kam no tyk ne kute Metĩndjwýnh raxmã kator kadjy mýjja pumũnh kêt kwý nhipêx. Nãm ar me punu kwýo mex. Me kute abenmã kum, —Mrãmri ne Metĩndjwýnh kõt ar kabēnkumrêx, anhýr kadjy ar ipêx.

⁴Nhyam kam krĩraxkam me apýnh kabēn. Me kwý mebê idjaer kõt kabēn. Nhyam me kwý Jeju kute ar anorja kõt kabēn.

⁵Nhyam kam me bajtemmê mebê idjaermê mekam me bēnjadjwýrmê arým abenmã ar'ã karõn abenmã kum, —Gwaj arkum akjan kēno ar titik gē ar ty, ane.

6-7Nhym kam ar arým me kuman arým mã mebê tẽ. Mebê tẽ:n kam arým pykabê Rikaôkam bôx. Ne kam krĩraxbê Rixakam bôx ne memã arẽ. Ne kam krĩraxbê Tebikam bôx ne memã arẽ. Ne bu'ã pyka kunĩkôt memã arẽho ba. Kritu'ã ujarẽnh nyja ne memã arẽho ba.

Rixakam Paur ar memã 'ã ujarẽnh.

8Nhym krĩraxbê Rixakam me'õ mrãnh kêt. Adjakam ne par punuren mrãnh kêt rã'ã ne arým abatãnh ne.

9Nhym kam Paur memã ujarẽho dja nhym par punuja kabẽn maro nhỹ. Ne mex kadjy arým tu amim Metĩndjwýnh kamnhĩxkumrẽx. Nhym Paur kam no djar tỳx ne arým kute amim kamnhĩxkôt omũ.

10Nãm omũn kàj bê kum, “Kàjmã dja”, ane. Nhym arým ekrux ne kàjmã djan arým mrãnh mex.

11Nhym me krãptĩ arým Paur kute o mexkôt omũn kàj bê abenmã o akij. Nhym be, Paur ar kute me kabẽn mar kêt. Me õ pykabê Rikaôkam me kabẽn kôt ne me kabẽn. Nãm me abenmã o akij ne abenmã kum, —Apýnh me batĩndjwýnh ar amijo me bapyràk ne arým pykamã ruw ne ar ba, ane nhym ar kute me kabẽn mar kêt.

12Nhym me Banabemã Djupite jarẽ. Ne Paur kute kabẽno Banabe jakrenhkam kum Mekuju jarẽ. Me õ metĩndjwýnh kajgo kôt ne me arkum idji jarẽ.

13Krĩrax jajkwa krekre 'ỳr ne me kute me õ metĩndjwýnh kajgomã amijarẽnh djà. Me õ metĩndjwýnh jamã ne we kum Djupite jarẽ. 'Ỳr ne kute mar djwýnh arým mrybàri kwỳo bôx. Nãm me pidjôrã nhipêxo ipôk nhym mry arým upij. Be, me krãptĩmẽ Djupite mar djwýnhmẽ ne me Paur aro õ metĩndjwýnh kajgon bit kute arkum mry bĩnmã. Bit kute arkum amijarẽnh kadjy arkum mry bĩnmã.

14Nhym Jeju kute ar anorjabê Banabemẽ Paur ar arým me omũn arým kuma. Ne kute amikapriõ amirĩt kadjy amikà kadjôn me'ỳr prôt ne. Ne me krãptĩ

katikôt aminêje kàj bê: memã kabên tẽ. Me kute arkum mry bĩn nêje kàj bê: memã kabên tẽn memã kum,

15—Ë, mỳkam ne ga me aje ar imã amijarēnhmã? Djãm ar ibê Metĩndjwỳnh? Kati. Ar ije me apyràk. Me aje wãnh mỳjja kajgo jamã anhirermã ne bar kàj bê me ajakreo iba. Metĩndjwỳnh ne tĩn ne ar ba. Ta ne arỳm kàjkwa nhipêx ne ajte pyka nhipêx ne ajte ngô raxbê pyka kêt nhipêx ne ajte kam mỳjja kunĩ nhipêx. Tãm dja ga me amim maro aba.

16Amrêbê: apỳnh me ba djàkam ne me ta kute amidjwỳnhbit marn amikôt amijo ba kajgo nhym Metĩndjwỳnh ate krã.

17Djãm ate krākam kute me bamã amijo amirĩt kêt? Kati. Kute me bamã amijo amirĩt rã'ã. Ga, kute me bakunĩo djuw mex rã'ãja pumũ. Nãm mã djwỳ nhõ mytyrwỳ kôt apỳnh djwỳ djari pykakam o apôx rã'ã. Ne kam djwỳo mã me bajo djuw mexkumrêx ne o me bajo kĩnhkumrêx. Ne kute me bajo anhỳr rã'ã ne. Ga, Metĩndjwỳnhkumrêx ne kute me bakunĩo djuw mex rã'ãja pumũ. Nãm Paur ar ã aminêje memã ane.

18Nãm ar te memã ane nhym me krãptĩ:ja ar'ã ajkê. Ne me kute arkum amijarēnh kadjy kute mry bĩn prãm rã'ãn kam arỳm kanga.

19Nhym kam mebê idjaer kwỳ bôx. Æxiki kurũm me kwỳ bôx. Ajte Ikõni kurũm me kwỳ bôx. Ne kam memã ar kurêtuw nhym me arỳm kēno Paur titiko djan arỳm 'ã abenmã, “Arỳm ne ty”, ane. Ne kam arỳm krĩrax nêje bjêro mõn o katon atykmã kumẽ.

20Nhym kam Jejukôt me ba djwỳnh bôx ne kum ipôk ne. Nhym kam kàjmã djan arỳm akubyn krĩraxmã wadjà. Nhym kam me'ã akati nhym Banabemẽ Paur ar arỳm krĩraxbê Tebi'ỳr tẽ.

Ar arỳm amipry krax'ỳr akêx.

21Ỳr tẽ:n kam 'ỳr bôx. Ne kam krĩrax tãmkam kàj bê memã ujarēnh ny jarēho ba nhym me krãptĩ arỳm tu amim Jeju markumrêx. Nhym kam ar akubyn krĩraxbê Rixa'ỳr tẽn 'ỳr bôx ne kam Ikõni'ỳr tẽn 'ỳr bôx ne kam Æxiki'ỳr tẽn 'ỳr bôx.

²²Ne krĩ kunĩkõt Jeju kõt me ba djwỳnhmã 'ã karõo tẽn memã kum, —Dja gar tu amim Jeju markumrẽx rã'ãn 'ã adjukanga kêt. Dja me kàtàm gwaj bajo bikẽnh ar o ba gwaj batokry kumex ma. Nhym kam Metĩndjwỳnh ýtã amikõt gwaj bapymjỳrkumrẽx. Arỳm õ me ja kunĩmã bẽnjadjwỳrkam dja ã gwaj bajo ane. Nãm Paur ar ã memã anhỹro tẽmo ane.

²³Ne kam apỳnh me kute amim Jeju mar djàri kunĩkõt tẽ. Me kute Jejukõt ar aben pydjio ba djàri kunĩkõt tẽn me kwỳ'ã meo ba djwỳnh rẽ. Ne kam Metĩndjwỳnhmã meo a'uw ne kum amijajbun arỳm memã kum, —Gar arỳm tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrẽx. Bar kum ar ajo a'uw gẽ mã ar ajo djuw mex ne ar ajo ba, ane.

²⁴Ne kam arỳm tẽ. Pykabê Pidjijkõt tẽ:n kam arỳm pykabê Papirij'ỳr bõx.

²⁵Ne tẽ:n kam krĩraxbê Pedji'ỳr bõx. Ne kam kàj bê memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ. Memã arẽn kam ajte tẽ. Tẽ:n kam krĩraxbê Atarij'ỳr bõx.

²⁶Ne kam ajte ngõ raxbê pyka kêt kõt akubyn krĩraxbê ãxiki 'õdjwỳ'ỳr tẽmmã. Krĩrax jakam ne me amrẽbê Metĩndjwỳnhmã aro a'uw ne kum, — Amã ar àpẽn kadjy dja ga tu amã ar kaprĩkumrẽx ne aro djuw mexo aba, ane. Nãm me kum aro a'uw ne kam amũ ar ano. Nhym ar arỳm amũ krĩrax krãptĩkõt ujarẽn ba. Ne kam arỳm inomã amidjapẽn djà mẽn ajte akubyn ãxiki ja'ỳr tẽmmã.

²⁷Ỳr tẽ:n kam arỳm 'ỳr bõx. Bõx ne me kute amim Jeju marjao aben pydjio arỳm memã amijã ajarẽ. Metĩndjwỳnh kukwakam ar àpẽn kunĩkõt memã 'ã ajarẽn memã kum, —Be, Metĩndjwỳnh ne arỳm apỳnh me bajtem ba djàkam memã amak bõ nhym me krãptĩ: arỳm tu amim Jeju markumrẽx, ane.

²⁸Ne kam arek Jejukõt me ba djwỳnhja kõt ar ba 'ã tũm.

Metĩndjwỳnh Karõ 15

Djeruxarẽkam me kute kukràdjào aben mar.

¹Nãm ar arek ãxikikam ar ba: nhym kam me kwỳ arỳm pykabê Djudêja kurũm bõx. Ne kam 'êx ne Jeju kukwakam me kamymã kabẽn. Me bajtemmã

kabën ne memã kum, —Gê me Môjdjê kukràdjà kôt me amy nhinhu kà rê. Dja me me amy nhinhu kà rênh kêt nhym Metĩndjwỳnh kute ò kàjkwa kadjy me apytàr prãm kêt. Nãm me 'êx ne ã memã ane.

²Nhym kam Paurmẽ Banabe ar arỳm Djudêja kurũm me bôxjamẽ aktã kabëno aben japa:nho dja. Nhym kam me abenmã kum, —Gê Paurmẽ Banabemẽ me bakwỳdjwỳ Djeruxarẽmã tẽ. Gê ar Jeju kute ar anorjamẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnh'ỳr bôx ne me my kà rênh jabej me kukja, ane.

³Ne kam me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio baja arỳm amũ ar ano nhym ar tẽ. Tẽ:n pykabê Penixijkôt tẽ. Ne tẽ:n pykabê Xamarijkôt tẽ. Ne tẽmkôt Jeju kukwakam me kute abeno kamymã ujarênh tẽn memã kum, —Apỳnh me bajtem ba djàkam ne me arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ỳr amijo akẽx ne tu amim markumrẽx. Nãm ar ã memã anhỳr tẽ. Nhym kam me kunĩ arỳm kĩhtirekumrẽx.

⁴Nhym ar tẽ:n kam arỳm Djeruxarẽ'ỳr bôx. Nhym kam me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio baja ar pa krij ne arkum kabën mextire jarẽ. Mekam Jeju kute ar anor jadjwỳ, meo ba djwỳnhdjwỳ ne ar ã aro ane. Nhym kam ar memã amijã ajarẽ. Metĩndjwỳnh kukwakam ar àpênh kunĩkôt ar memã 'ã ajarẽ.

⁵Nhym kam mebê pardjêu kwỳ kàjmã dja. Adjwỳnhdjwỳ ne ar tu amim Jeju markumrẽx. Ar kàjmã djan memã kum, —Gê me me my kà rê. Me bajtem kute amim Jeju marja my kà rê. Dja me me bakukràdjà'ã memã karõn memã kum, “Djã gãm me katàt Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo aba”, ane. Dja me ã me bajtemmã ane. Nãm ã mebê pardjêu memã ane.

⁶Nhym kam me kute 'ã aben marmã Jeju kute ar anorjamẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnhmẽ akuprõ.

⁷Ne kam aktã kabëno aben japanho kumex. Nhym kam Pedru kàjmã djan memã kum, —Be, akmere ar, ba ar amã arẽ. Metĩndjwỳnh ne amrêbê ar akuràm amijo ipytà. Ije me bajtemmã idjujarênh kadjy amijo ipytà. Ije

memã Kritu'ã ujarënh ny jarënh nhym me kute tu amim markumrëx kadjy. Ja kadjy ne amijo ipytà. Ja ne gar arým aje mar.

⁸Metĩndjwýnh ne kute me ökre kadjwýnhbê me kabën kunĩ mar. Nãm kum me bajtem kĩnh ne arým memã ta Karõ jano. O ne arým gwaj bamã kum me kĩnho amirĩt ne. Amrëbê ne gwaj bamã anon kam arým jakam ã memã anoro ane.

⁹Djãm kum me babê idjaerbit kĩnh ne kum me bajtem kĩnh kêt? Kati. Me tu amim markumrëx nhym arým me ökre kadjwýnhbê memã axweo ajngrà. Kam arým kum me bajtemdjwý kĩnh. Nãm kum me kunĩ kĩnho aben pyræk.

¹⁰Ar akwý ne gar aje, “Dja me bajtem Mõj djê kukràdjà kôt amijo ba mex”, anhýro aba. Je tô, mýkam ne gar akabën jao Metĩndjwýnhmã amikurê'uko aba? Djãm Mõj djê kukràdjà kôt ne me bakukãmãre kute amijo ba mex got? Gwaj badjwý djãm kôt ne gwaj amijo baba mex got? Kati. Gwaj bajaxwekam ne gwaj te: baje Mõj djê kukràdjàkôt amijo baba mexmã. Kam kwãrĩk wãnh me bajtemmã ja jarënh kêt. Me kute Mõj djê kukràdjà kôt amijo ba mexmã kwãrĩk wãnh memã arënh kêt.

¹¹Be, mrãmri Bënjadjwýr djwýnhbê Jeju Kritu ta ne tu kum gwaj bakaprĩkumrëx. Kam ta ne õ kàjkwa kadjy gwaj bapytà. Gwaj amrëbê tu amim ja markumrëx. Ta ne tu kum me bajtemdjwý kaprĩn ã me utàro ane. Nãm ã Pedru memã ane.

¹²Nhym me krãptĩ:ja arým kabën krãta. Nhym kam Banabemë Paur ar arým memã kum, —Be, me kute Metĩndjwýnh raxmã kator kadjy bar kukwakam mýjja pumũnh kêt kwý nhipêx. Nã bãm ar me punu kwýo mex nhym me te kute marmã kam no tyn kumex, ane. Nãm ar memã anen 'ã memã ujarënh dja.

¹³Nhym me arek ar maro nhý: nhym kam ar arým anhikrê. Nhym kam Xijagudjwý memã kabën. Memã kabënkam ne Pedrumã Ximão jarë. Nãm memã kum, —Akmere ar, dja gar ikabën ja ma.

14Be, Ximão arým ar amã arẽ. Metĩndjwýnh arým kum me bajtem kaprĩn kute amim me kwý pytàr kraxkôt ne ar amã arẽ.

15Me bakukãmãredjwý tãm jarẽ. Metĩndjwýnh kute amim me bajtem kwý pytàr jarẽ. Amrêbê: Metĩndjwýnh kukwakam kabên jarênh djwýnh tãm jarênh arým 'ã pi'òk no'òk ne. Dawimẽ kramẽ tàm djwý ar kute aben djô'ã mebê idjaermã krĩn meo ba. Metĩndjwýnh me'ã Dawi nhõ kikre jakren memã kum,

16“Kam dja ba bôx ne akubyn Dawi tàm djwý'ã bẽnjadjwýr mẽ. Mrãmri ne me kute akubyn kum õ kikre nhipêx pyræk. Kikre kukràdjà tũmja ne amrêbê amingrà. Dja ba kàjmã kudjan ipêx ne.

17Dja ba ã tàm djwýo ane gê me anhy ijabej. Gê mebê idjaer bu'ã me bajtem djwý ijabej. Me bajtem kute tu amim imarkumrêxja kunĩ ijabej. Ba Ibẽnjadjwýr djwýnh dja ba ã meo ane.” Nãm ã Metĩndjwýnh memã ane. Dawi tàm djwýmẽ me bajtem'ã memã ane. Ga, kute amim me bajtem kwý pytàr jarênhja pumũ.

18Adjakam kute amikukãm mýjja kunĩ markôt ne ã memã ane. Nãm ã Xijagu memã ane.

19Ne ajte itepã memã kum, —Ga, me bajtem kute Bẽnjadjwýr djwýnho aminhõ Bẽnjadjwýrja pumũ nhym kute me bajtemo aminhõ meja pumũ. Ba ar amã arẽ. Me bajtem kwý ne ajbir arým Metĩndjwýnh'ýr amijo akêx ne tu amim markumrêx. Kwãrĩk wãnh Môjdjê kukràdjà kunõ me kunor kêt.

20Gwaj memã Môjdjê kabên ngrêrebit'ã pi'òk no'òk ne memã arẽ. Gwaj memã kum, “Me kute mýjjao metĩndjwýnh karõ nhipêxjamã mry parja kwãrĩk wãnh krên kêt. Kwãrĩk wãnh aprõ djwýnh kupa'ã nàr amjên djwýnh kupa'ã akurê aba kêt. Mry me kute mut djêo parja kwãrĩk wãnh àr ne krên kêt. Kwãrĩk wãnh kamrô krên kêt”, ane. Gwaj ã memã ane.

21Gwaj me bajtemmã Môjdjê kukràdjà jabit jarẽ. Gwaj ren memã arênh kêt nhym ren me kute mar kêt nhym ren kam mebê idjaer kum me kurê. Me Môjdjê kabên'ã no tỳxkam kum me kurê. Be, me õ krĩ kunĩkôt ne me Môjdjê

kabën'ã no tỳx ne kàj bê memã arênho ku'ê. Pi'òk ràràr kunĩkòt ne me kute me bikprõnh djàkam mỳjja ja'ã pi'òk no'òk jarênho ku'ê. Amrêbê: ne me me bakukãmãremã arên ajbir me kute arênh rã'ã. Kam dja gwaj me bajtemmã Môjdjê kukràdjà ngrêre jabit jarë gê me kuman kòt ar amijo ba nhym kam mebê idjaer arỳm kum me kurê kêt. Nãm Xijagu ã memã ane.

Me kute me bajtemmã pi'òk no'òk.

²²Nhym kam me abenmã kum, —Gwaj Paurmẽ Banabe arkòt krĩraxbê ãxikimã gwaj banhõ me ja kwỳ jano, ane. Nhym Jeju kute ar anorjamẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnhmẽ me kute kòt ar aben pydjio baja kunĩmẽ ne me abenmã kum, —Be, mextire. Dja gwaj arkòt ar'õ jano, ane. Ne kute arkòt ar anor kadjy amijo Djuda Baxabamẽ Xira ar utà. Ar amẽ ne ar Jeju kukwakam me kamy kuràm rax. Ar ja arkòt mõrmã.

²³Nhym kam me arỳm pi'òk no'òk ne. Ar kute o mõr kadjy ne me pi'òk no'òk ne. Ne kamã me bajtemmã kum, "Me ba Jeju kute me ijanor tũm ja ne ba me me amã ikabën jarë. Me ije Jeju nhõ me jao iba djwỳnhdjwỳ ne ba me me amã ikabën jarë. Me ibê Jeju kukwakam me kamydjwỳ ne ba me me amã ikabën jarë. Ga me apỳnh me bajtem ba djàkam ar aba, krĩraxbê ãxikimẽ pykabê Xirijmẽ pykabê Xirxijkam ar aba. Ba me Jeju kukwakam me ajo ikamy. Wãm ne ba me ikabën mex'ã me amã pi'òk no'òk ne. Dja ga me me ikabën jarën ama.

²⁴Be, wãm me kwỳ kumrêx mõrwã ne me arỳm me amã 'êx. Me ikurũm mõn me awỳr bõx ne me amã 'êx. Ne me ikukràdjà tũmo me akunoro ban arĩk me amã, 'Gê me Môjdjê kukràdjà kòt me amy nhinhu kà rê. Dja me me amy nhinhu kà rênh kêt nhym Metĩndjwỳnh arỳm kute õ kàjkwa kadjy me apytàr prãm kêt', ane. Be, me kute me amã anhỳr djô'ã ne ga me te: aje katàt Metĩndjwỳnh kabën marmã. Arỳm ne Paur ar amrẽ tẽn me imã ja jarë ba me kuman arỳm wãm me amã ikabën jarë. Djãm me ba ne ba me wãm me 'êxnhĩwã jano got? Kati.

²⁵Be, ba me ije me ajarēnh markam arỳm axikôt ikabēn ne me akadjy amijo me ijō ar utà. Amijo ar utàn Banabemē Paur arkôt me awỳr ar ano. Gu me bamã bakamy Banabemē Paur ar kīnhja kôt ar ano.

²⁶Be, me kum Metīndjwỳnh kīnh kêt ja ne me te ar kangrônho ba nhym ar mã memã Jeju'ã ujarēnh ar ba. Kum me uma kêt ne tu memã banhō Bēnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu'ã memã ujarēnh ar ba.

²⁷Me ije arkôt me amã ar anorjabê ne Djudamē Xira ar. Dja ga me pi'òk jakam me ikabēn jarēn ama. Nhym ar wã dja ar ajkwakumrēxkôt ajte me amã tãm jarē ga me mrãmri ajte kôt aman mar pydji.

²⁸⁻²⁹Môjdjê kukràdjà ngrêrebit dja ba me me amã arē ga me aman katàt kôt ar amijo aba. Ba me me amã, 'Me kute mỳjjao metīndjwỳnh karō nhipêxjamã mry parja kwārīk wānh krēn kêt. Kwārīk wānh mry kamrô krēn kêt. Mry me kute mut djêo parja kwārīk wānh àr ne krēn kêt. Kwārīk wānh aprō djwỳnh kupa'ã nàr amjên djwỳnh kupa'ã akurē aba kêt', ane. Jabit ne ba me me amã arē. Dja ga me katàt Môjdjê kukràdjà ngrêre jabit man kôt ar amijo aban arỳm amrānh mex. Ba me ren me amã itepã kukràdjà 'òdjwỳ jarē ga me ren te: ajte mar ne katàt kôt amijo aba prãmje. Be, Metīndjwỳnh Karō ne me ikôt amikabēn dji ba me me amã ikabēn jarē. Tãm ne ja." Nãm me ã me bajtemmã pi'òk no'òkkam kabēn jarēho ane.

³⁰Nãm me memã pi'òk no'òk ne kam arỳm Paur arkum kungān arkum, "Aj mã", ane. Nhym ar arỳm Āxiki'ỳr o tē:n kam 'ỳr o bōx. Ne kam me krãpti:o akuprôn arỳm memã pi'òk no'òk ngã.

³¹Nhym me memã pi'òk jarē nhym me arỳm kuma. Kabēn mextire man arỳm kīnhkumrēx ne.

³²Nhym Djudamē Xira Ar kubê Metīndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh ne arỳm memã 'ã karō kumex ne memã kum, —Dja ga me tu amim Jeju mar tỳxkumrēx rã'ãn 'ã adjukanga kêtumrēx. Nãm ar ã memã 'ã karōo ane.

³³Ne arek kam ar ba nhym ar'ã arým akati kwỳ apêx. Nhym kam ar memã kum, —Bar akubyn Jeju kute ar anorja'ÿr tễ, ane. Nhym Jeju kukwakam ar kute abeno kamy arkum, —Aj mã. Ar adjumar mex ne tễ, ane.

³⁴Nhym kam Xira memã kum, —Ba arek me akam ar iba, ane.

³⁵Paurmẽ Banabe ar adjwỳnhdjwỳ arek ãxikikam ar ba. Arek me krãptĩ ro'ã kàj bê memã Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn jarẽn 'ã memã ajarẽ.

Paurmẽ Banabe kute abeno bikjêr.

³⁶Nhym kam ar'ã akati kwỳ apêx nhym Paur Banabemã kum, —Gu baje ôbê apỹnh krĩraxkôt Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ã memã badjujarẽnhja gu akubyn kunĩkôt tễ. Gu baje Jeju kukwakam meo bakamy pumũho tễ. Me katàt kute amijo ba jabej me omũho tễ, ane.

³⁷Nhym arkôt tễm kadjy Banabe kum Djuão Makô kĩnh.

³⁸Nhym be, Paur ne kum o tễm kĩnh kêt. Ôbê kute pykabê Papirijkam kute ar kangan arkôt àpênh'ÿr tễm kêt kam ne kum o tễm kĩnh kêt.

³⁹Nhym kam ar kabẽno aben japan arým abenkam kaprĩre ne. Ne kam arým abenbê ajkij. Nhym kam Banabe arým Makô tẽn ngôkôt apêxtibê Xipre'ÿr o tễ.

⁴⁰Nhym Paur amijo Xira pytà. Nhym kam Jeju kukwakam ar kute abeno kamy ar'ã Metĩndjwỳnhmã kum, —Ga ne ga adjukaprĩ:kumrẽx. Kam tu amã ar kaprĩkumrẽx ne ar o aba, ane. Nhym kam ar mã tễ.

⁴¹Ne pykabê Xirijmẽ pykabê Xirxijkam tễ. Apỹnh me kute amim Jeju mar djàri kôt ba. Me kute Jejukôt ar aben pydjio ba djàri kôt ba. Ne memã tỳx jangjêho tễ. Nãm ar memã kum, —Dja gar tu amim Jeju mar tỳxkumrẽx rã'ãn 'ã adjukanga kêt kumrẽx, anhỹro tễ.

Metĩndjwỳnh Karõ 16

Paur kute mã amikôt Ximoxio ba.

¹Ne kam tễ:n kam arým krĩraxbê Tebi'ÿr bôx ne ajte tễ:n kam krĩraxbê Rixa'ÿr bôx. Nhym Jejukôt me ba djwỳnh'õ nhidjibê Ximoxi kam ar ba. Nã

kurũm katorja ne kubê mebê idjaer'õ. Nãm nãja kumrẽx tu amim Jeju markumrẽx. Nnym bãm kute irjabê me bajtembê kregu'õ.

²Krĩraxbê Rixakammẽ krĩraxbê Ikõnikamdjwỳ Jeju kukwakam me kamy mã: memã Ximoxi mexkumrẽx jarẽho ba.

³Nnym Paur Ximoxi'yřr bõx ne omũn kam kum ar ro'ã ba prãm ne. Kum ar ro'ã ba prãm nnym be ar kukãm pyka kunĩkõt mebê idjaer krãptĩ ar ba. Me kute Ximoxi mar tũm. Ximoxi bãmbê me bajtembê kreguja me kute mar tũm. Ximoxi my kà krã'yřr kêt me kute ajte mar. Nnym kam mebê idjaer kum Ximoxi kurê kêt mã Paur arỳm kum my nhinhu kà krãta.

⁴Nnym kam ar tẽ. Apỹnh krĩraxkõt tẽn kunĩkõt me kute amim Jeju marmã kabẽn jarẽho tẽ. Djeruxarẽkam Jeju kute ar anorjamẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnhmẽ ar kabẽn ne memã arẽho tẽ. Me kute mar ne katàt kõt kute amijo bamã ar memã arẽho tẽ.

⁵Nnym kam ar ô'ã apỹnh me kute amim Jeju mar kute ar Jejukõt aben pydjio ba djari tu amim Jeju mar tỳ:xkumrẽx. Nnym akati kunĩkõt me kwỳ kute Jeju mar kêtja me kõt arỳm tu amim markumrẽx. Nnym kam arỳm me krãptĩ.

⁶Nnym ar pykabê Bridjakõt tẽn pykabê Garaxakõt tẽ. Nnym Metĩndjwỳnh Karõ arkum, —Kwãrĩk wãnh pykabê Adjijkam memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnh kêt, ane.

⁷Nnym kam ar tẽ:n arỳm pykabê Midjij tẽpo tẽ. Ne bit kute pykabê Bixinij katikõt tẽmmã. Nnym Metĩndjwỳnh Karõ akubyn ar nê.

⁸Nnym kam ar arek tẽ:n kam amipãnh pykabê Midjij mẽ. Ne tẽ:n kam krĩraxbê Krõwadji'yřr bõx.

⁹Nnym ar'ã akamàt ne. Nnym Metĩndjwỳnh Paurmã me'õ karõ bã nnym omũ. Pykabê Matenikam me'õ amiwỳr Paur 'uw nnym omũ. Nnym kum, — Amrẽ pykabê Matenikam tẽn me ikõt apê, ane.

¹⁰Be, Paur kute me'õ pumũnhkam bar on pykabê Mateni'ÿr itẽm kadjy amiman abenmã, —Be, mrãmri ne Bẽnjadjwÿr djwÿnh gwaj bajuw. Gwaj baje kàj bê memã Kritu'ã ujarẽnh ny jarẽnh kadjy gwaj bajuw, ane.

Ridjij kute tu amim Jeju markumrẽx.

¹¹Ne kam Krôwadjji kurũm ikaton arÿm inox ne. Ne ngôkôt Xamokra'ÿr tẽ. 'ÿr tẽ:n arÿm 'ÿr bôx. Ne ajte tẽ: nhym kam ar ijã akati. Bar kam ajte tẽ:n kam arÿm krĩraxbê Nêjapôr'ÿr bôx ne 'ã kà nhô.

¹²Ne wabin kam ajte Nêjapôr kurũm pykakôt tẽ. Tẽ:n kam arÿm krĩraxbê Pirpu'ÿr bôx, pykabê Matenikam ne krĩraxbê Piripuja. Krĩrax ja ne kute raxo krĩrax kwÿ jakrenh. Myt apôx djã kutã pykabê Mateni nhikjê'ã kute krĩrax kunĩ jakrenh. Krĩraxbê Rôma nhô me ja ne me krĩrax jao djuw mex. Bar arek kam ar iba: nhym kam ar ijã akati kwÿ apêx.

¹³Nhym kam ar ijã pi'ôk rârâr. Bar kam krĩraxbê tẽn ngô rax'ÿr bôx. Kam ne mebê idjaer kute Metĩndjwÿnhmã kabẽn djã. Me nire kwÿ arÿm kam akuprô. Bar me'ÿr tẽn arÿm me ikô'ã nhÿn kam memã idjujarẽho dja.

¹⁴Nhym mekôt me'õ nire, idjibê ne Ridjij. Krĩraxbê Xijxira kra 'õ. Kubê ne kubêkà nhôr djwÿnh. Ta ne kubêkà 'ôk nhym kamrêk. Nhym kam pi'ôk kaprĩ kadjy memã ôro ku'ê. Nãm Môjdjê kukràdjã kôt mã Metĩndjwÿnhmã rax jarẽho ba. Bar memã idjujarẽho dja nhym Ridjij ar ikabẽn maro nhÿ. Nhym kam Metĩndjwÿnh arÿm kum amak bô nhym arÿm tu amim Jeju markumrẽx.

¹⁵Bar kam Ridjijmẽ õ kikrekam ôbikwa kunĩdjwÿ Metĩndjwÿnhmã ngômã ar angij. Nhym kam ar imã krà ne ar imã, —Ar aje ijã amim, “Mrãmri kute tu amim Bẽnjadjwÿr djwÿnh markumrẽx”, anhÿr jabej dja gar on ikôt tẽn inhũrkwãkam anhikwã, ane. Ne kam ar imã krào dja. Bar kam kôt tẽn ũrkwãkam inhikwã.

Me kute Paurmẽ Xira Ar kubê ijê.

¹⁶Arek ũrkwãkam inhikwã:n kam Metĩndjwÿnhmã kabẽn djã'ÿr tẽ. Nhym me prĩti'õ ar ikajpa. Me karõ punu ne ar o ba. Nhym me mã amikukãm mÿjja kute apôx'ã prĩtija kukij nhym me karõ punu mã kum arẽ. Kum arẽ nhym

ô'ã prítija mã memã mỳjja'ã ajarẽ. Nhym kam me arỳm pãnh kum pi'òk kaprĩ ngã. Nhym kam prítija nhõ bẽnjadjwỳr ar arỳm kubê pi'òk kaprĩ kumex jamỳ. Ta ne arkum kungã nhym ar arỳm kubê amỳ.

¹⁷Nãm Paurmẽ ar ikajpan ar ikôt arỳm ar ijo memã àkjêr tẽ. Nãm àkjêrkam memã kum, —Ota, ar ja ne ar Metĩndjwỳnhbê kumkatimã àpênh ar ba. Ne me amã Jeju kute me apytàr'ã ujarênh ba, ane.

¹⁸Nãm akati kunĩkôt memã anhỹro tẽ nhym kam arỳm ar ijã akati krãptĩ apêx. Nhym kam Paur me karõ punumã àkrên arỳm 'ỳr akêx ne kum, —Ë, Jeju Kritu kukwakam ba amã ikabên ne. On prítijamã anhiren kurũm akato, ane. Nhym kum kabên majmã nhym arỳm kum iren mã tẽ.

¹⁹Nhym o ba djwỳnh ar arỳm omũn abenmã kum, —Je, jakam prítija arỳm kute gwaj bamã pi'òk kaprĩ jamỳnh prãm kêt, anen kam ar arỳm Paurmẽ Xira aro tỳm ne ar pa 'amỳ. Ne kam me rũnh'ỳr ar bjêro mõn aro bõx. Me krãptĩ kute djwỳ jamỳnh djakam ne me bikprõnh djà.

²⁰Ỳr ne ar aro bõx ne arỳm me rũnh kabem ar kudjan memã 'êx ne memã kum, —Ar kubê idjaer ja ne ar me banhõ krĩraxkam me kunĩmã umar punu jangjênhõ ba nhym me arỳm kangao kumex.

²¹Nãm ar me bamã atemã kukràdjà jarênhõ ba. Krĩraxbê Rõmakam me ja kute me bajo aminhõ. Ne gu me ren ar kukràdjà wã man kôt ar amijo baba nhym ren me bakam me bẽnjadjwỳr rũnh ren me bakam ngryk ne. Nãm ar ã memã ane.

²²Ne kam me bu'ã me krãptĩ: amim ar kurêtuw. Nhym me rũnh arỳm ar'ã memã apnê. Me kute Ar kubê kubêkà o põx ne kôo ar titik kadjy ne ar'ã memã apnê.

²³Nhym me arĩk ar titik ne. Ne kam arỳm mebê ijê djãmã aro tẽn kam aro bõx. Ne kam mebê ijê djwỳnhmã kum, —Dja ga omũnh 'ãno dja gê ar kator kêt, ane.

²⁴Nām me kum ane nhym arỳm mebê ijê djà nhipôkri kumoka'êkam ar ÿr. Ne kam pĩponh amãnhkrut aktã me temã nàtjao ar te janê nhym ar wãnh nhỹ.

²⁵Wãnh nhỹ: nhym arỳm ar'ã akamàt kô ipôkri. Nhym ar Metĩndjwỳnhmã kaběn ne kum ngrero nhỹ. Nhym bu'ã mebê ijê krãptĩ ar maro ikwã.

²⁶Nhym me aêrbê arỳm pyka amingrêk tỳ:x nhym ô'ã arỳm mebê ijê djà par krax amingrêk ne. Amingrêk nhym on 'ã ijê djà kunĩ jãm amijã kurê. Nhym me kunĩ'ã apỳnh me unênh djàja arỳm amijã kurê.

²⁷Nhym mebê ijê djwỳnh arỳm no tỳx ne. Ne kam mebê ijê djà'ã ijê djà jãm kute amijã rênhkôt omũ. Ne kam amim, —Je, arỳm ne mebê ijê kunĩ kato, ane. Ne kam ò kàxdjwa kajgo kaban bit kute o amibĩnmã amijo dja.

²⁸Nhym Paur kàj bê kum, —Kwãrĩk wãnh amibĩn kêt. Ota, ba me ikunĩ inhỹ rã'ã, ane.

²⁹Nhym kam ngônhpôk'ã me ku'uw ne mebê ijê djãmã prôt ne wadjà. Wadjàn umaje tertet ne arỳm Paurmẽ Xira ar parbê tỳm.

³⁰Ne kam aro katon arkum, —Ë, bẽnjadjwỳr ar, mỳj dja ba amijon arỳm ijaxwebê amipytà? ane.

³¹Nhym ar kum, —Dja ga tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu markumrêx nhym arỳm ajaxwebê apytà. Anhõ kikrekam anhõbikwadjwỳ gê ar tu amim markumrêx, ane.

³²Ne kam arỳm arkum Metĩndjwỳnh kaběn jarẽ, ò kikrekam ar ÿr kunĩdjwỳmã arẽ.

³³Nhym kam akamàt tãmkam Paurmẽ Xira arkum igot ku'õ. Nhym kam urokam ar arỳm Metĩndjwỳnhmã ngômã ar angij. Mebê ijê djwỳnhmẽ õbikwa ar angij.

³⁴Nhym kam aminhũrkwãmã aro tẽ. Ne kam arkum òmrõ jarẽ nhym ar ò kwỳ krêno nhỹ. Nhym ar kunĩ arỳm kĩnhkumrêx ne. Ar kute amim Metĩndjwỳnh markam ne ar kĩnhkumrêx ne.

³⁵Nhym kam ar'ã akati. Nhym me rûnh arÿm Paur ar'ÿr krâkamngôn timer ar ano. Nhym ar ar'ÿr môn mebê ijê djwÿnh kumrêx'ÿr bôx ne kum, —Me rûnh ne me arÿm amã, “Arkum anhire gê ar tẽ.” Nãm me ã amã ane, ane.

³⁶Nhym kam mebê ijê djwÿnh Paur'ÿr tẽn kum arẽn kum, —Me rûnh ne me arÿm ar ajã imã, “Arkum anhire gê ar tẽ”, ane. Kam dja gar akaton tẽn adjumar mex, ane.

³⁷Nhym kam Paur krâkamngôn timer arkum, —Krîraxbê Rômakam me ja ne me ar ijo aminhõ. Nhym me kute ar ijaxwe jabej ar ikukjêr kêt kam tu me ipôkri ar ititik ne. Ne kam tu ar ibê ijê. Ne kam bit kute me kàxã bôm ar imênhmã. Djãm me kute ã krîraxbê Rôma nhõ me jao anhÿr got? Be, kati. Me kute ã Rôma nhõ me jao anhÿr kêt. Gê me ta amrê tẽn ar ijo kato, ane.

³⁸Nhym kam krâkamngôn timer akubyn tẽn me rûnhmã ar kabẽn jarê. Nhym me kute Rômakam me ja kute aro aminhõ markam arÿm ar umaje tîn prãm.

³⁹Ne kam arÿm ar'ÿr tẽn aminêje arkum kabẽn ne arkum, —Gop ar ijarênh kêt, ane. Ne kam arÿm aro katon ajte arkum, —Gop krîrax jabê mã tẽ, ane.

⁴⁰Nhym kam ar mebê ijê djã kurûm katon Ridjij nhûrkwãmã tẽn bôx. Ne kam Jeju kukwakam me kamy pumûn arÿm memã 'ã karôn meo kînh. Ne kam mã ajte tẽ.

Metîndjwÿnh Karõ 17

Texarôn timer kam memã Jeju'ã ujarênh.

¹Tê:n kam krîraxbê ãporij'ÿr bôx ne amipãnh kumê. Ne tê:n kam krîraxbê Apôn timer'ÿr bôx ne amipãnh kumê. Ne tê:n kam krîraxbê Texarôn timer'ÿr bôx. Kam ne mebê idjaer bikprôn timer djã'õ.

²Nhym kam Paur ajte tãm ne pi'ôk rârârkam me bikprôn timer djãkam tẽn arÿm pi'ôkkôt memã 'ã ajarênh me kukij ne 'ã memã karõ. Nhym ajte pi'ôk rârârhym ajte kam tẽn pi'ôkkôt memã 'ã ajarê. Nhym ajte pi'ôk rârârhym ajte kam tẽn pi'ôkkôt memã 'ã ajarê.

³Nãm memã kum, —Be, amrêbê me bakukãmãre kute pi'ôk no'ôk ne. Pi'ôkkam ne mrãmri Kritu tokryn tyk ne akubyn tînmã. Be, pi'ôkkam Kritu

kute amijo anhÿrmã kôt arÿm Jeju ã amijo ane. Mrãmri ne Metĩndjwÿnh Jeju'ã me banhõ Bẽnjadjwÿrbê kumkati mēnhkumrēx. Ja dja ga me pi'ók kôt ama. Ga, mrãmri kubê Kritukumrēxja pumũ. Jejuja tãm ne ba kàj bê memã arēho iba. Nãm ã memã anhÿro ku'ê.

⁴Nhym kam me kwÿ 'ã amim, —Be mrãmri. Kôt ne arē, anen arÿm mã Paurmē Xira arkôt ajkamē. Me bajtembê kregu kute Metĩndjwÿnhmã amijarēho baja krãptĩ: arkôt ajkamē. Me nire rũnhdjwÿ krãptĩ arkôt ajkamē.

⁵Nhym mebê idjaer kwÿ kute amim Jeju mar kêtja arÿm 'ã ngryk ne. Me te kute ar uràk prãmje arkam ngryk ne. Ar'ã me krãptĩkam arkam ngryk ne. Nhym me kwÿ axwekam ate ar ba. Nhym mebê idjaer me jamã kum, —Paur ar axwekumrēx. Gwaj me kunĩbê ar kurê, ane. Nhym kam me kwÿja krĩraxkam me krãptĩmã ar kurêtuw nhym me arÿm arkam kangao kumex. Ne kam Djaxõ nhũrkwã'ÿr prõt ne. Me kute kam Paur ar abej ne arkum kator ne me krãptĩmã aro katormã ne me ũrkwã'ÿr prõt ne.

⁶Ne te: ar abej. Ne kam ar pãnh Djaxõmē Jeju kukwakam ar kute abeno kamy kwÿ pa 'amÿn aro katon krĩraxkam me rũnh'ÿr aro mōn me'ÿr aro bōx. Ne ar'ã 'êx ne kàj bê memã kum, —Paurmē Xira ar pyka kunĩkôt abenmã me kurê'uko ba nhym me kangao kumex. Nhym kam ar arÿm jakamdjwÿ bōx.

⁷Nhym kam Djaxõ arkum aminhũrkwã jarēn aro djuw mex. Ar ja kunĩ ne arkum bẽnjadjwÿr raxbê Xedja kabēn kurê. Xedjabê ne me bẽnjadjwÿr rũnh kunĩ nhõ bẽnjadjwÿr. Arkum kabēn kurê. Ne mã memã kum, “Bẽnjadjwÿr rax 'ōdjwÿ kute kabēno Xedja jakrenh ne kubê Jeju.” Nãm ar ã memã anhÿr ba, ane. Be, nãm me ã ar'ã me rũnhmã ane.

⁸Nhym kam me krãptĩmē krĩraxkam me rũnh kute ja markam arÿm arkam ngryk ne àkrêo kumex.

⁹Ne kam Djaxõ Ar kubê pi'òk kaprĩ kumex byn arkum, —Paur ar ano gê ar mã tẽ. Ar mã tẽm nhjukribit dja bar akubyn ar amã anhõ pi'òk kaprĩ ngã, ane. Ne kam arkum ire nhym ar akubyn ũrkwãmã tẽ.

Berêjakam memã Jeju'ã ujarẽnh.

¹⁰Nhym kam Jeju kukwakam me kamy akamàt tãmkam amũ Paurmẽ Xira ar ano. Krĩraxbê Berêjamã ar ano. Nhym ar'ÿr tẽ:n kam 'ÿr bõx. Ne kam mebê idjaer bikprõnh djà'ÿr tẽ.

¹¹Berêjakam me ja ne me kute amak mexo krĩraxbê Texarõnikakam me ja jakrenh. Paur ar ajkwao memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ nhym me arỳm kum kabẽn kĩnh. Kum kabẽn kĩnh ne kam akati kunĩkõt amim pi'òk jarẽ. Metĩndjwỳnh kabẽn'ã pi'òk no'òk jarẽn amim, —Djãm Paur ar katàt amikabẽn jarẽnhkumrẽx? Djãm ar Metĩndjwỳnh kabẽn'ã pi'òk no'òk kõt amikabẽn jarẽnhkumrẽx? ane. Me kute Paur ar mrãmri Metĩndjwỳnh kabẽn kõt kabẽn jabej ã amim pi'òk jarẽnh ne maro ane.

¹²Me kum kabẽn kĩnhkam ne me krãptĩ tu amim Jeju markumrẽx. Me ni bajtem rũnhbê kregujamẽ me my bajtemdjwỳ krãptĩ tu amim markumrẽx.

¹³Krĩraxbê Berêjakam Paur kàj bê memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽho ba: nhym amybỳm krĩraxbê Texarõnikakam mebê idjaer arỳm arẽnh ma. Ne kam 'ÿr tẽ:n arỳm kõt bõx. Ne wãkamdjwỳ me krãptĩmã ar kurêtuw nhym me arỳm kangao kumex.

¹⁴Nhym kam Jeju kukwakam me kute abeno kamy ngõ raxbê pyka kêt'ÿr Paur jano. Nhym Xiramẽ Ximoxi ar arek Berêjakam ar ba.

¹⁵Nhym me kamy kwỳ Pauro tẽ. O tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Atẽna'ÿr o bõx. Nhym kam Paur arkum, —Dja gar Xiramẽ Ximoxi ar'ÿr tẽn ar'ÿr bõx ne arkum ikabẽn jarẽ gê ar amrẽ tẽ, ane. Nhym ar arỳm akubyn Berêja'ÿr akẽx ne.

Atẽnakam memã Jeju'ã ujarẽnh.

¹⁶Nhym kam Paur arek krĩraxbê Atẽnakam arkam amako nhỹ. Arkam amako nhỹn kam arỳm mekam kaprĩ:re ne. Be, me kute kum amijarẽnh kadjy ne

me apÿnh metĩndjwÿnh karõ krãptĩ nhipêx ne krĩrax tãmkam kikre kunĩkõt umjuw. Nnym arÿm omũn mekam kaprĩre ne.

17Ne kam mebê idjaer bikprõnh djãkam memã kabẽno ku'ê. Me kukjêro ku'ê. Memã 'ã karõo ku'ê. Me bajtem kute Mõjdjê kabẽnkõt amim Metĩndjwÿnh mar jadjwÿmã 'ã ujarẽho ku'ê. Ne akati kunĩkõt me krãptĩ kute djwÿ jamÿnh djãkam memã 'ã ujarẽho ku'ê.

18Nnym kam apÿnh me kukràdjã tũm'ã ujarẽnh djwÿnh arÿm Paur'ÿr bõx ne kabẽn ma. Me ja ne me mebê epikurêju kukràdjã'ã ujarẽnh ar ba. Nnym ate me jadjwÿ ne mebê exoko kukràdjã'ã ujarẽnh ar ba. Amẽ me ja ne me Paur'ÿr bõx ne kabẽn man kam arÿm abenmã kum, —Je tõ, mÿj ne kabẽn krãptĩja bit kute me bamã arẽnhmã? ane. Nnym me kwÿ 'ã abenmã kum, —Bãrãm metĩndjwÿnh bajtem'ã memã ujarẽnh ar ba, ane. Mÿkam ne me ã abenmã ane? Bir, Paur kute kàj bê memã Jeju'ã ujarẽnh ny jarẽho bakam. Ne kute kàj bê me tyk akubyn tĩn'ã ujarẽnh ar bakam. Kam ne me ã abenmã ane.

19Me ja ne me Paur kabẽn man kam kum kràn arÿm o tẽn krãnhbê Apaku nhimõk'ÿr o bõx. Kam ne me kute aben pydji djã.

20-21Nãm me me aben pydji djãkam Pauro bõx ne arÿm kum, —Dja ga prĩne me imã arẽ. Aje memã me kukràdjã ny jarẽnhja mÿj ne kraxkam kute? Be, ga bõx ne atemã me kukràdjã jarẽ. Mÿj'ã ne ga arẽ? ane. Be, krĩraxbê Atẽnakam me krĩ tũm kunĩmẽ me bõx ny kunĩmẽ ne me mã akati kunĩkõt abenmã ujarẽnhbit. Me abenmã apÿnh me ujarẽnh ny jarẽho babit nàr me me maro krĩbit. Ne atemã mÿjja kupênh kêt.

22Nãm me Paur kukij nnym arÿm me aben pydji djãbê Apaku nhipõkri kàjmã djan memã kum, —Krĩraxbê Atẽnakam me akrĩ ga me aje apÿnh me anhõ we metĩndjwÿnh krãptĩ mar prãmikumrêx. Arÿm ne ba omũ.

23Be, nã bãm me anhõ kikre kabe'ã tẽn apÿnh me õ mÿjjamã kute amijarẽnh djã kumexja pumũnho tẽn kam kẽn ja'ÿr ikato. Me anhõ we metĩndjwÿnh mar djã'ã kẽn jamã ikato. Ga me akabẽn'ã kẽn no'õk ne. Kamã ne ga me, “Gu me baje metĩndjwÿnh mar kêtjamã rax jarẽnh djã kadjy ne gu me kẽn

ja dji”, ane. Be, me ga ne ga me kum kën djir kajgo. Aje Metĩndjwỳnhkumrëx mar kêt kam ne ga me aje kënja djir kajgon kum amijarënh kajgo. Be, ba ne ba arỳm ije tãmja mar. Ije Metĩndjwỳnhkumrëx mar. Dja ba Metĩndjwỳnhkumrëx'ã me amã ajarë ga me ama.

²⁴Be, ta ne pykamë kam mỳjja kunĩ nhipêx. Pykakam mỳjjamë kàjkwakam mỳjjamë kunĩmã Bënjadjwỳr djwỳnh ne kute o ÿr. Kunĩmã Bënjadjwỳr djwỳnhkam djãm me kute kum kikre nhym Metĩndjwỳnh kam ÿrmã got?

²⁵Nàr djãm mỳjja 'õ Metĩndjwỳnh nhõ kêt ga me kam aje kum òrmã? Kati. Be, ta ne kute memã tĩn jangjênh ne memã àkôr jangjênh nhym me ar ba. Ta ne memã mỳjja kunĩ nhõro nhỹ.

²⁶Apỳnh me ba djà kunĩkôt me bakunĩ me banhingêt djwỳnh pydji nhym Metĩndjwỳnh adjàkamã ipêx. Nhym kam ô'ã pyka kunĩkôt me ajmàn kam ar ba. Metĩndjwỳnh amim me kukãm apỳnh me bixadjwỳr djà'ã karõ. Amim apỳnh akati'ã karõ nhym kôt me aben kukãm apôx. Nhym me kukãm amim apỳnh me ba djà'ã karõ nhym me kam aben kukãm apôx ne arỳm kam ar ba.

²⁷Mỳj kadjy ne me ipêx? Bir, me kute Bënjadjwỳr djwỳnh jabejmã ne me ipêx. Me gop kute amim mar ne kum katormã ne me ipêx. Djãm kute me bajõmã kre rax got? Kati.

²⁸Metĩndjwỳnh me bamë amijo kajkep. Kute me bamë amijo kajkepkam ne gu me batĩn ne amingrêk ne amirĩto baba. Ikabënja kôt me akukràdjà jarënh djwỳnh kwỳ amrëbê: ã memã ane. Ne memã kum, “Gu me babê Metĩndjwỳnh kra”, ane.

²⁹Be, ta ne kute me banhipêx gu me babê ta krakam kwãrĩk wãnh ga me amim, “Be, me ê mex ne umarkôt ne me kute Metĩndjwỳnh karõ nhipêx. Kën karỳro nàr kryt jakao nàr këno me kute ipêx mex”, kwãrĩk wãnh ga me ã amim anhỹr kêt. Metĩndjwỳnh ta kute me banhipêxkam kwãrĩk wãnh ga me amim anhỹr kêt.

³⁰Be, amrêbê me kute mar kêtkam ne me ã amim anhÿro ba nhym Metĩndjwÿnh ate krã. Ne kam ajbir jakam pyka kunĩkôt me kunĩmã kum, “Me on amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren iwÿr amijo akêx”, ane.

³¹Be, dja ĩ pyka kunĩkôt me kunĩmã axwe pãnh jarēn katàt memã o pãnhkumrêx. Kute kukwakam memã axwe pãnh jarēnh kadjy ne arÿm amijo Jeju pytà. Arÿm kadjy kukãm 'ã akati jarēnh mãm dji. Me kunĩ kute kum kator ne mar kadjy ne Metĩndjwÿnh arÿm akubyn o tĩn. Me kute tãmwã kute memã axwe pãnh jarēnh djwÿnhkôt mar kadjy ne arÿm akubyn o tĩn.

³²Nãm ã Paur memã ane nhym me arÿm aprÿ. Me kute me tyk akubyn tĩn jarēnh markam ne me kwÿ arÿm aprÿo dja. Nhym me kwÿ kum, —Dja ba me ĩ ajte 'ã ama, ane.

³³Nhym kam Paur mã mebê tẽ.

³⁴Be, tẽm kêtri nhym me kwÿ mã kôt ajkamēn tu amim Jeju markumrêx. Me'õja nhidjibê ne Dijoni. Nãm Apakukam me rũnh bikprõnh djakam me ro'ã rax. Me'õ nire jadjwÿ idjibê Tamari. Nhym me kwÿdjwÿ ar jakôt tu amim Jeju markumrêx.

Metĩndjwÿnh Karõ 18

Kôritukam memã Jeju'ã ujarēnh kadjy ne ja.

¹Nhym kam Paur amipãnh krĩrAXBê Atēna mēn arÿm krĩrAXBê Kôritu'ÿr tẽ. 'ÿr tẽ:n 'ÿr bõx.

²Ne kam me'õbê idjaer, idjibê Akwire'ÿr bõx. Pykabê Põtukam ne rwÿk djà. Amrêbê ne krĩrAXBê Rômakam prõmē ro'ã ar ba. Pykabê Itarijkam ne krĩrAXBê Rôma. Prõbê Prixira. Ar kam ar ba: nhym kam bēnjadjwÿr rAXBê Kraôdjô mebê idjaer kunĩ jano. KrĩrAXBê Rôma kurũm me ano nhym Akwiremē prõ ar arÿm mekôt katon tẽ. Tẽ:n arÿm Kôritukam bõx. Ne kam ar ba. Ar ba: nhym kam Paur arÿm Akwire ar'ÿr bõx. Ne kam ar ũrkwākam tẽ.

³Paurmẽ Akwire ar àpênh djà kute aben pyræk. Ar kubê kubêkàtio kikre nhipêx djwỳnh. Kam Paur arỳm ar ùrkwākam tẽn arek kam krĩn ar ro'ã kikre nhipêxo ba.

⁴Ipêxo ban kam pi'òk ràràr kunĩkòt mebê idjaer bikprõnh djà'ỳr ban memã 'ã ujarêho ku'ê. Nãm mebê idjaermẽ me bajtembê kregudjwỳmã 'ã ujarêho ku'ê. Me kukjêro ku'ê, memã 'ã karõo ku'ê. Me kute tu amim Jeju markumrẽxmã memã 'ã karõo ku'ê.

⁵Nhym kam Xiramẽ Ximoxi ar pykabê Mateni kurũm kòt bõx. Nhym Paur no kato:n memã arênh prã:mkumrẽx ne mã mebê idjaermã kum, —Mrãmri Jejubê me banhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkatibê Kritukumrẽx anhỹro ba.

⁶Nãm memã arênh prã:m nhym mebê idjaer arỳm kabẽno apanh ne aprỳo ku'ê. Nhym kam Paur kute me kangao amirĩt kadjy amijã kubêkà karngrõn memã kum, —Ba te me abê idjaermã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ ga me mã akabẽno ijapanho aku'ê. Jakam dja ga me te aje Metĩndjwỳnhmã kum, “Be, Paur kute me imã arênh kêt kam ne ba me biknor tokry djàkam itokry”, anhỹrmã. Jakam dja ba me bajtemmã tẽn memã arẽ.

⁷Nãm ã memã anen kam arỳm mebê tẽn me'õbê Juxu nhũrkwãmã wadjàn kam nhỹ. Juxu ne amrêbê Metĩndjwỳnhmã rax jarêho ba. Mebê idjaer bikprõnh djà kuri ne ùrkwã.

⁸Me bikprõnh djà jakam me õ bẽnjadjwỳrbê Kripu. Paur Juxu nhũrkwākam ikwã: nhym kam Kripu arỳm tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrẽx. Õ kikrekam õbikwa kunĩdjwỳ tu amim markumrẽx. Nhym bu'ã krĩrãxbê Kòritukam me krãptĩ Paur kabẽn man kam tu amim Jeju markumrẽx. Nhym me arỳm Metĩndjwỳnhmã ngòmã me angij.

⁹Nhym kam akamàtkam Bẽnjadjwỳr djwỳnh Paur nokam amirĩt nhym omũ. Nhym kum, —Kwãrĩk wãnh me umaje abinhikrênh kêt. Dja ga memã akabẽn jarênh rã'ã.

¹⁰Ba ne ba amě amijo ikajkep. Me'õ kute awÿr prõt ne ajo bikěnh prãm kêtikumrěx. Be, krĩrax jakam inhõ me ja krãptĩkam ne me'õ kute ajo bikěnh prãm kêtikumrěx. Nãm ã Běnjadjwÿr djwÿnh kum ane.

¹¹Nhym kam arek Kõritukam memã Metĩndjwÿnh kaběnh jarěho ba nhym arÿm 'ã amex ne 'ã nan ajte 'ã amex apêx.

¹²Nhym akati 'õkam mebê idjaer arÿm akuprõ. Gariju pykabê Akajakam memã běnjadjwÿrkam ne me akuprõn kam abenmã Paur kurêtuw. Abenmã kurêtuw ne arÿm 'ÿr prõt. 'ÿr prõt ne o tÿm ne pa 'amÿn arÿm me kute memã axwe pãnh jarěnh djàkam o bõx.

¹³Ne kam me rũnhmã kum, —Me'õ ja ne me ibê ikukràdjà kurêo ban me imã, “Be, ikukràdjà jakõt dja ga Metĩndjwÿnhmã rax jarěho aba”, ane.

¹⁴⁻¹⁶Nhym Paur kum amijarěnh 'ÿr nhym Gariju kumrěx ne memã kum, —Je, me'õja ren axwekumrěx. Ren me'õnh bĩ, nàr ren mÿjjao akĩ ba ren arÿm 'ã me akaběnh ma. Nhym be, ate ga me abê idjaer me akaběnbito angryk ne me anhidjibito angryk ne me akukràdjà tũmbito angryk ne arÿm o ikunoro aba. Djãm ba ije mÿjja kajgo jakõt memã axwe pãnh jarěnh got? Rũm me mõn wãnh me akukràdjào aba. Nãm ã Gariju mebê idjaermã anen arÿm me anon bõm me kurě.

¹⁷Nhym kam me bajtembê kregu kunĩ Xoxinio tÿm. Xoxinibê ne mebê idjaer bikprõnh djàkam memã běnjadjwÿr rax. Nãm me o tÿm ne arÿm me kute memã axwe pãnh jarěnh djàja kabem titik ne. Nhym Gariju ate krã nhÿ.

Prixiramě Akwiremě Apõr ar'ã ujarěnh.

¹⁸Nhym kam Paur krĩraxbê Kõritu tãmkam arek ar ba 'ãtũm ne. Ne kam arÿm Jeju kukwakam me kute abeno kamy arkum, “Ba on”, ane. Ne kam arÿm Prixiramě Akwire ar aprõn aro tẽ. Ar pykabê Xirij'ÿr tẽmmã. Ne krĩraxbê Xekrere kumrěx'ÿr tẽn 'ÿr bõx. Bõx kêttri ne Paur Metĩndjwÿnhmã amikaběnh pydjın arẽ. Ne kam amikaběnh kõt amijo tẽn arÿm aminhinomã amimě nhym me arÿm kum krãnh kê, mebê idjaer kukràdjà kõt. Nhym kam ar nox ne.

¹⁹Ne tē:n kam arým krĩrAXBê Epexu'ÿr bôx. NhyM kam Prixiramẽ Akwire ar arek Epexukam ar ba kadjy Paur arkum ire. Arkum iren kam tu arým meBê idjaer bikprõnh djàkam tēn memã Jeju'ã ujarēho dja. Me kukjêro dja, memã 'ã karõo dja.

²⁰⁻²¹NhyM me kum, —Dja ga arek jakam ar aba. Gê kàjbê ajãtũm ga kam amũ tē, ane. NhyM memã kum, —Kati. Djeruxarẽkam meBê idjaer krãptĩ kute aben kajmã'ã amikukràdjã tũm mar kadjy arým aben pydji 'ÿr. Ije me aben pydji djã nhõ akati majmã ibôxmã. Ba on me'ÿr. NhyM kam Metĩndjwýnh kum akubyn itēm kĩnh jabej ba kam ajte akubyn me awÿr tē. Aj, ba on, ane. Ne kam arým krĩrAXBê Epexu kurũm tē. Ngõkõt tē.

²²Tē nhyM kam me arým krĩrAXBê Xedjarekam kà nhõ nhyM kam wabi, krĩrAXBê Djeruxarẽ'ÿr wabin kam 'ÿr bôx. Ne kam me kute amim Jeju mar pa krij. Me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio baja pa krij ne memã kabēn mex jarē. Ne kam krĩrAXBê ãxiki'ÿr tē. 'ÿr tē:n arým 'ÿr bôx.

²³Ne kam kam ar ba kàjbê 'ãtũm ne ajte tē. Tē:n kam pykabê Garaxakõt tē. Ne kam pykabê Bridjakõt tēn apýnh Jejukõt me ba djwýnh djãri kunĩkõt memã tÿx jangjēho tēn mã memã kum, —Gora tu amim Jeju mar tÿxkumrēx. Kwãrĩk wãnh 'ã adjukanga kêt, anhÿro tē.

²⁴NhyM kam meBê idjaer'õ nhidjibê Apõr arým krĩrAXBê Epexukam bôx. KrĩrAXBê Arexãkam ne rwÿk djã. Nãm kabēn mexkumrēx ne kute Metĩndjwýnh kabēn'ã pi'õk no'õk mar mexkumrēx. Kute memã arēnh mexkumrēx nhyM me kãtãm te kute kabēno itymãn kam kutã amikabēno biknoro nhÿ.

²⁵Apõr Bēnjadjwÿr djwýnh Jeju'ã prĩne me bakukãmãre kabēn kukràdjã mar mexkumrēx. Ne kam no kator mex ne prĩne katãt memã kabēn jarēnh mexkumrēx. Ne kam Djuão kute Metĩndjwýnhmã ngõmã me angjēnhkam me kabēnbit ne kute mar. Kute ja nhijukri Jeju'ã ujarēnh kunĩ mar kêt.

²⁶Apõr ja ne Epexukam bôx ne kam meBê idjaer bikprõnh djã'ÿr tēn 'ÿr wadjàn arým memã 'ã ujarēho dja. Nãm kum me uma kêt ne memã 'ã

ujarēnho dja. Nhym kam Akwiremē Prixira ar arým 'ã ujarēnh man arým o tēn kum arēnh mex. Apôr kute Jeju'ã ujarēnh mar kêtja kum arēnh mex.

²⁷Nhym kam kute pykabê Akajamã tēmmã nhym Jeju kukwakam me kute abeno kamy arým memã pi'ôk no'ôk ne. Kute Akajakam Jejukôt me ba djwýnhmã òr kadjy ne memã pi'ôk no'ôk ne arým Apôrmã kungã. Pi'ôkkam ne me memã 'ã karõn memã kum, —Dja ga me tu Apôro anhõbikwakumrēx, ane. Nhym kam Apôr me'ýr tēn me'ýr bõx. Ne kam arým me kute amim Jeju marjamã Metĩndjwýnh kabēn jarē. Nhym kam me arým tu Apôro õbikwakumrēx. Amrēbê ne Metĩndjwýnh tu kum me kaprĩkumrēx ne memã amak bõ nhym kam me arým tu amim Jeju markumrēx. Nãm me Apôro õbikwakumrēx nhym kam memã Metĩndjwýnh kabēn jarē: nhym kam me arým amũ amim mar kamēn kabēn mar rax ne.

²⁸Nãm mã mebê idjaermã me kukãmãre kute Kritu'ã pi'ôk no'ôk jarēn mã memã kum, —Be, pi'ôkkam Bēnjadjwýrbê kumkatibê Kritu kute amijo anhýrmã kôt ne Jeju arým ã amijo ane. Be ga, mrãmri pi'ôk kôt Jejubê me banhõ Bēnjadjwýrbê kumkatikumrēxja pumũ. Mrãmri kubê Kritukumrēxja pumũ, ane. Nãm me krãptĩ nhipõkri ã memã kabēn mex jarēnho ane nhym mebê idjaer te: kute kabēno itymã te o anen amikabēno biknoro nhỹ.

Metĩndjwýnh Karõ 19

Paur Epexukam Jeju'ã ujarēnh.

¹Nhym Apôr arek krĩraxbê Kõritukam ar ba nhym Paur arým atýx kôt tē. Tē:n kam krĩraxbê Epexu'ýr bõx. Ne kam Kritu nhõ me ja kwý'ýr bõx. Ar ja ne ar kute Metĩndjwýnhmã ngõmã me angjēnh djwýnhbê Djuãõ kabēnbit mar.

²Nãm ar'ýr bõx ne arkum, —Ar aje tu amim Kritu markumrēxkam djã ne Metĩndjwýnh Karõ ar ajamýn ar ajo ba? ane. Nhym ar kum, —Kraxje me'õ kute ar imã Metĩndjwýnh Karõ'ã ujarēnh kêtgam ne bar ije mar kêtikumrēx, ane. Nhym Paur arkum,

³—Be, me kute Metĩndjwỳnhmã ngômã ar ajangjênhkam mỳj ne me kute o amirĩt kadjy ngômã ar ajangij? ane. Nhym ar kum, —Be, nã bãm ar arỳm amikam ikaprĩren wãnh ijaxwemã inhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akêx. Kute jao amirĩt kadjy me ngômã ar ajangij. Nãm ã Djuão ngômã me angjêho ane, ane.

⁴Nhym kam Paur arkum, —Mrãmri ne me amikam kaprĩren wãnh axwemã iren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akêx. Jao amirĩt kadjy Djuão ngômã me angij. Kamã ne memã kum, “Be, itotokbê ne me'õ bôxmã. Tãmwã dja ga me tu amim markumrêx”, ane. Kritubê Jeju'ã ne ã memã ane. Nãm ã Paur arkum ane

⁵nhym ar arỳm kuma. Ne kam ar tu amim Běnjadjwỳr djwỳnh Jeju markumrêx nhym arỳm kum ngômã ar angij.

⁶Ne kam ar krã'ã aminhikra jadjuw nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm ar 'amỳ. Nhym ar arỳm apỳnh ar kute me kaběn mar kêt kam kaběn jarêho dja, Metĩndjwỳnh kukwakam kaběn jarêho dja.

⁷Kute ngômã ar angjênh ja ne Ar kubê 12 pyræk.

⁸Nhym kam Paur aben tã mebê idjaer bikprõnh djækam těn kum me uma kêt ne memã 'ã ujarêho ku'ê. Nãm aben tã Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo ba'ã memã ujarêho ku'ê, memã 'ã karõo ku'ê. Nhym me kwỳ amim, “Mrãmri kaběnkumrêx”, anhỹro krĩ. Nhym arỳm 'ã mytyrwỳbê 3 apêx.

⁹Nhym ate, me kwỳ ta arỳm amakkre kêt ne arỳm kaběn mar kêt ne me krãptĩ nhipõkri kaběn punuo dja. Ne memã kum, —Djãm Jejukõt me kute amijo bakam mex got? Arkati, anhỹro ku'ê. Nhym kam Paur mebê Jeju nhõ me jao těn arỳm me kàxã meo krĩ. Me'õbê Xiranu kute memã me kukràdjà jarênh djækam meo krĩ. Akati kunĩkõt memã ujarêho krĩ.

¹⁰Nãm aben tã meo krĩ nhym me'ã amex ne ajte 'ã na ne ajte 'ã amex ne ajte 'ã na apêx. Apêx nhym kam pykabê Adjijkam me õ krĩ kunĩkõt ne me arỳm

Paur kabĕn ma. Mebĕ idjaermĕ me bajtembĕ kregudjwÿ ne me Bĕnjadjwÿr djwÿnh Jeju'ã ujarĕnh ma.

11Nhym Paur Metĭndjwÿnh kukwakam arÿm apÿnh mÿjja pumÿnh kĕt djari ipĕxo ba. Nãm me punuo mexo ba.

12Nãm ipĕxo ba nhym me me ĩjarop kukõnh djà, nàr me õ kubĕkà Paurmã o mõn o kupĕ. Ne kam apÿnh me punu djari memã o mõ nhym me punu kunĭ arÿm mex ne. Nhym me karõ punu kunĭ arÿm memã ire.

13-14Nhym mebĕ idjaer kwÿja ne ar Epexukam ate ar babit ne arek krĭ kĕt. Me kadjy Metĭndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bĕnjadjwÿr'õ nhidjibĕ Xewa ne ar kunĭ jadjuw. Ar kubĕ 7. Xewabĕ ne mebĕ idjaer'õ. Kra ar ta ne amijo me karõ mar mexo ba. Ar me karõ punu kute meo ba'ã Bĕnjadjwÿr djwÿnh Jeju nhidji jarĕn kum, —Bar Jeju kukwakam amã ikabĕn. Paur kute kàj bĕ Jeju'ã memã ujarĕnhja ba kukwakam amã ikabĕn. On kum anhire. Nãm ar ã memã anhÿro ba.

15Ne kam ar bit kute me'õ jakam me karõ punu janormã kum Jeju nhidji jarĕnh kajgo. Nhym me karõ punu arÿm ar aĕrbĕ arkum, —Jeju ije kabĕn mar ne Paur ije kabĕn mar. Nhym be, ar ga djãm ije ar akabĕn mar got? ane.

16Nhym me'õja me karõ punu kute o baja arÿm tu aro arĭ ne ar titiko tĕ. Nãm aro tĕn prĭne ar õm ne. Ne arÿm Ar kubĕ ar õ kubĕkà kadjõn o põx. Ne ar par punu nhym ar kajgo mã kikre kurÿm prõt ne.

17Nhym kam me ar arĕnho ipõk ne. Nhym me kunĭ arÿm kuma. Mebĕ idjaermĕ me bajtembĕ kregumĕ krĭraxbĕ Epexukam me ja kunĭ arÿm kuma. Me kunĭ arÿm umaje madjà kretin Bĕnjadjwÿr djwÿnh Jeju ra:xkumrĕxmã kato.

18Nhym kam me krãptĭ kute tu amim Jeju markumrĕxja bõx ne tu amijaxwe djari arĕnho amirĭtkumrĕx.

19Nhym kam mebĕ wajanga krãptĭ aben totokmã amidjudjy'ã pi'õk no'õk jao bõx. Ne kam me kute amidjudjy kangao amirĭt kadjy me ipõkri kum kuton

kam kurê nhym kumex ne. Mỳj ne pi'òk pãnh kute nhym me kum kuto? Bir, pãnh ra:x. Kryt jakao ngônthonho pi'òk kaprĩ krãptĩ:, aben 'ã akre kubê 50.000. Nhym me tu kum pi'òk kurên arỳm kuwykam kunĩ rê nhym xêr.

²⁰Nhym kam me arỳm tỳx ne amũ memã Metĩndjwỳnh kabên jarêho kumex nhym me krãptĩ kum kĩnh nhym me kute tu amim Jeju markumrêxja arỳm krãptĩ: ne.

²¹Nãm me ã o ane nhym Paur òkre kadjwỳnhbê arỳm amim pry karõ djà djirkumrêx ne amim, —Ba pykabê Matenimẽ Akajamẽ 'ỳr tẽn kam me omũ. Dja ba anen kam arỳm Djeruxarẽmã tẽ. Ne kam krĩraxbê Rômamãdjwỳ itẽm prãmikumrêx, ane.

²²Ne kam amikukãm Matenimã ò àpênh amãnhkrut jano. Nãm Ximoximẽ Eraxu ar ano. Ne kam arek pykabê Adjijkam ar ba rã'ã.

Temexu kute me krãptĩ:mã Paur kurê'uk.

²³Paur ar ba: nhym kam krĩraxbê Epexukam me krãptĩ arỳm ngryk ne kangao kumex. Be, Temexu kute me krãptĩbê me kute amim Jeju mar kurêkam me arỳm ngryk ne.

²⁴Temexubê kryt jakao kikre kryre nhipêx djwỳnh tũm. Kute kikreti pyræk ne kikre kryre nhipêxo ba. Kikretikam ne me amrêbê Djijanamã amijarênh djà. Djijanabê ne me ò metĩndjwỳnh kajgo'õ. Nãm kryt jakao kikre kryre nhipêxo ba. Ne kam kute memã òr pãnh pi'òk kaprĩ jamỳn ò àpênhmã kungã. Pi'òk kaprĩ rũ:nh ne amỳn memã kungã.

²⁵Nhym me krãptĩ jadjwỳ kute ar mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxo ba. Nhym Temexu ò àpênh jao akuprõn metĩndjwỳnh karõ nhipêx djwỳnh krãptĩ jadjwỳo akuprõn memã kum, —Ë, ar ikabên ma. Gwaj badjapênh djà ja djô'ã ne gwaj mã banhõ pi'òk kaprĩ kumex jamỳ. Tãm ne gar arỳm ama.

²⁶Ë, arỳm ne gar Paur kute ar amijo ba kôt omũn arỳm kabên kôt ama. Djãm krĩrax jabê Epexukambit ne ar kabên ba? Kati, pykabê Adjijja kunĩkôt ne me krãptĩ:bê metĩndjwỳnh karõ nhipêxja kurêo ban kubê ar meo akêxo ba.

Nām arīk memã kum, “Djãm metĩndjwỳnh karõ nhipêxjabê Metĩndjwỳnhkumrêx? Arkati. Kubê Metĩndjwỳnh kêtikumrêx”, anhỹr o ba.

²⁷Be, dja Paur memã ja jarêho ba rãã nhym me krãptĩ arỳm me baje metĩndjwỳnh karõ nhipêxja kanga. Djijana nhõ kikretidjwỳ dja me kum kĩnh kêt. Be, Djijanabê me banhõ metĩndjwỳnh raxkumrêx. Pykabê Adjij kunĩ, kam me kunĩ kum rax jarêho ba. Pyka kunĩkõt apỳnh me ba djãkam me kunĩ: kum amijarêho ba. Dja me Paur kabên man kõt ar amijo ban arỳm Djijanamã amijarênh krãta. Nãm ã Temexu memã ane.

²⁸Nhym me kute amijã kabên ja markam arỳm ngry:k ne kàj bê abenmã kum, —Epexukam me batĩndjwỳnhbê ne Djijana. Djijana raxkumrêx. Epexukam me banhõ metĩndjwỳnhbê ne Djijana. Djijana raxkumrêx anhỹro kumex.

²⁹Nhym me kam me ja djô'ã kikrepdjitã abenkam kanga:o kumex. Ne kam arỳm Gajumẽ Arxaku ar pa 'amỳ. Pykabê Matenikam ne ar abatành djã. Paurmẽ ro'ã ar Epexukam bõx. Nhym me ar pa 'amỳn aro tẽn me bikprõnh djàtimã aro wadjã.

³⁰Nhym Paur kute aben nêje me akre kadjy bit me kanga katikõt àrmã. Nhym Jejukõt me ba djwỳnh arỳm akubyn Paur nê.

³¹Be, pykabê Adjijkam me bẽnjadjwỳr kwỳ Pauro õbikwa tũm. Ar jadjwỳ Paur nên kum, —Kwãrīk wãnh me bikprõnh djàtimã adjàr kêt, ane. Me kute o bikênh karõ ne ar nê.

³²Nhym me bikprõnhja ar kanga prõt ne ba. Djãm me krãptĩ kute me kanga kraxkõt mar got? Kati. Nãm me apỳnh kabên ne. Me kwỳ 'ã me kabên ja jarêho amra. Nhym me kwỳ 'ã atemã me kabên ja jarêho amra.

³³Nhym mebê idjaer arỳm Arexãrimã 'ã karõ. Kute me nêje me kunĩ kukràrà ne me kum 'ã karõ. Nhym me binhikrênh kadjy te: memã ikra bẽno dja. Nãm bit kute mebê idjaer nêje me bajtemmã kabênãmã.

³⁴Nhym me arỳm Arexãribê mebê idjaer'õ kõt omũ. Omũn arỳm kàj bê kabẽno tuknĩn mã abenmã kum, —Epexukam me banhõ metĩndjwỳnhbê

Djijana raxkumrêx. Nãm me ã anhÿro kumex nhym arÿm me'ã myt ky:n me'ã ora amãnhkrut apêx.

³⁵Nhym kam krÿraxkam me'ã pi'ôk no'ôk djwÿnh raxja arÿm bôx ne memã kabên nhym me arÿm anhikrê. Nhym kam memã kum, —Krÿraxe Epexukam me ar abaja, gu me ba ne gu me babê metÿndjwÿnh raxe Djijana nhô kikretio djuw mex djwÿnh. Djijana karô ne mrãmri kàjkwa kurũm ruw.

³⁶Gu me babê o djuw mex djwÿnh nhym pyka kunÿkôt me kute me bamar. Me kute me bamarkam ga me ren tu anhikrên adjàkrê kêtumrêx.

³⁷Be, ga me jakam aro abôxja djã ne ar me banhô metÿndjwÿnh nhô kikretikam mÿjja'ôo akÿnh got? Nàr djãm ar kute me banhô metÿndjwÿnh'ã kabên punu'ô jarênh got ga me ar'ã ajatom ne? Kati. Nã gãm me jakam ar jao abôx kajgo.

³⁸Be, dja Temexumê metÿndjwÿnh karô nhipêx djwÿnh ar kute ar arênh prãm, wãnh ne memã axwe pãnh jarênh djà dja. Myt ja tãmkam ne memã pãnh jarênh djwÿnh kam memã nhÿ. Gê Temexu ar 'ÿr aro bôx ne kum ar arê. Kam ne me kunÿ kute abenmã axwe jarênh djà.

³⁹Nàr me aje mÿjja 'ôdjwÿo aben mar prãm jabej dja ga me tu me bakukràdjà kôtbít akuprôn o aben ma.

⁴⁰Be, jakam me banhô bënjadjwÿr rax arÿm me bamã uma. Me bakangatikam kute me bamã pãnh jarênh arÿm me bamã umakumrêx. Godja bënjadjwÿr rax abej me bakukjêr jabej gu me bakangati ja'ã te: baje kum amijarênhmã, te: aminêje kum bakabênmã.

⁴¹Nãm ã me'ã pi'ôk no'ôk djwÿnh rax memã ane. Ne kam memã kum, —Aje, me on ajmà, ane. Nhym me arÿm ajmà.

Metÿndjwÿnh Karô 20

Paur Matenikam tēm ne kam Krexakam bôx 'ã ujarênh.

¹Me kangati apêxkam Paur arÿm amiwÿr Jejukôt ba djwÿnh 'uw nhym me arÿm bôx. Nhym kam meo rôrôk ne memã kum, —Ba on pykabê Mateni 'ÿr.

Gora ar amim Jeju mar tỳx ne 'ã adjukanga kêt, ane. Ne kam me kurũm pykabê Mateni'ỳr tẽ.

²Nãm 'ỳr tẽ:n kam apỹnh Jejukôt me ba djàri me omũnho tẽn me tỳxmã memã 'ã karõn memã kum, —Dja gar tu amim Jeju mar tỳxkumrẽx, anhỹro tẽ. Nãm ã memã anhỹr kumexo tẽ. Ne tẽ:n kam arỳm pykabê Krexa'ỳr bõx.

³Ne kam arek kam ar ba nhym 'ã mytyrwỳ amãnhkrut ne ikjêkêt apêx. Nhym kam bit kute ngôkôt pykabê Xirij'ỳr tẽmmã. Nhym mebê idjaer bit kute kam o arĩmã. Nhym kam ate pykabê Matenikôt amipry karõ djà dji.

⁴Nhym kam me kwỳ Paur kôt tẽmmã. Pykabê Mateni katikôt tẽmmã. Pykabê Xirij'ỳr ne kôt tẽmmã. Xopatu Paur kôt tẽmmã. Piju ne Xopatu dji. Krĩrãxbê Berêjakam ne abatành djà. Nhym Arxakumẽ Xekunu arkôt tẽmmã. Krĩrãxbê Texarônikakam ne ar abatành djà. Nhym ajte Gajudjwỳ kôt tẽmmã. Krĩrãxbê Tebikam ne abatành djà. Nhym ajte Ximoxidjwỳ kôt tẽmmã. Nhym ajte Xikikumẽ Krôpimu ar adjwỳnhdjwỳ kôt tẽmmã. Pykabê Adjijkam ne ar abatành djà. Paurkôt ar mõi ne ja.

⁵Xopatu ar ar ikukãm tẽn krĩrãxbê Krôwadjikam ar ikam ama. Badjwỳ Paur kôt tẽ. Ba ibê Ruka.

⁶Apỹnh akati wãkam ne mebê idjaer amikukràdjà kôt djwỳponhbit kuro ba. Nhym ar ijã akati wã apêx bar krĩrãxbê Pirpu kurũm, pykabê Matenikam krĩrãxbê Pirpu kurũm inox ne tẽ. Tẽ: nhym kam ar ijã akatibê 5 apêx. Bar kam krĩrãxbê Krôwadjikam Xopatu ar'ỳr bõx. Ne kam ar iba: nhym kam ar ijã akatibê 7 apêx.

Juxiku tỳm ne tyk nhym kute akubyn o tĩn.

⁷Nhym arỳm ar ijã pi'òk kamrêk ne. Nhym Jejukôt me ba djwỳnh arỳm akuprõ, djwỳ kokjêr kadjy. Jeju kute aminhĩ'ã djwỳ jakren kokjêrja tãm ne ajte kute 'ã akren kokjêr ne krẽn kadjy akuprõ. Nhym Paur arỳm kàj bê memã 'ã ujarẽnho dja. Akati nhym tẽm kadjy ne 'ã ujarẽnh 'iryõ dja. 'Ã ujarẽnho dja: nhym kam me'ã akamàt kô ipòkri.

⁸Atemã kikkrekam ne me bikprõnh djà. Kikre amãnhkrut ne ikjêkêt ne me aben nhiby ipêx. Kÿjrũm kumoka'êkam ne me nhÿ nhym me õ ngõnhpõk krãptĩ.

⁹Nhym me'ã akamàt kô 'iry: nhym me'õ nõrny nhidjibê Juxiku kre krã'yr'ã nhÿ. Paur memã ujarênh 'iry: nhym Juxiku arÿm õtdjwa bĩn mex ne. Nhym arÿm õt mex ne e u:n mõn tu:k ane. Pykabê mõn tÿm nhym me 'ÿr ruw ne kumÿ nhym arÿm ty.

¹⁰Nhym Paur arÿm 'ÿr ruw. Ne tu tykja nhiby tÿm ne 'amÿnh tÿx ne. Ne memã, —Kwãrĩk wãnh ga me kam atĩn prãm kêt. Arÿm ajte tĩn ne, ane.

¹¹Ne kam akubyn wabin arÿm djwÿ kokijn õ kwÿ krẽno nhÿ. Õ kwÿ krẽn pan ajte memã ujarênhmo krax. Ne o nhÿ: nhym arÿm me'ã õkrẽn'ãnh kàr mex ne. Nhym kam arÿm tẽ.

¹²Nhym me ùrkwãmã nõrny akubyn tĩnjao tẽ nhym arÿm mexkumrẽx ne. Nhym kam me arÿm kĩ:nhkumrẽx ne.

Paur kute Epexukam meo ba djwÿnhmã amijarênh.

¹³Nhym kam Paur kute bamẽ Xopatumẽ ar ijo mõrmã ar imã 'ã karõ. Ba ibê Ruka. Nãm ar imã, —Ba dja ba pykakõt krĩraxbê Axô'ÿr tẽ. Dja ba 'ÿr bõx ne arÿm ar akõt kàraxkam amũ tẽ, ane. Ne kam pykakõt tẽ. Ar ba ne bar kàraxkam tẽ.

¹⁴Tẽ:n kam arÿm krĩraxbê Axô'ÿr bõx nhym arÿm ar ikõt bõx. Ne kam ar ikõt kàraxmã wadjà. Bar kam krĩraxbê Mixini'ÿr tẽ:n kam 'ÿr bõx.

¹⁵Ne kam ajte ngõkõt tẽ. Tẽ: nhym ar ijã akati. Bar ajte tẽ:n arÿm apêxtibê Kuju'ãnh tẽ. Ne ajte tẽ: nhym ajte ar ijã akati. Bar tẽ:n arÿm apêxtibê Xamu'ãnh tẽ. Tẽ:n kam arÿm krĩraxbê Krodjirkam bõx. Ne kam amikrà:n kam ajte ngõkõt inox ne mõ. Nhym ajte ar ijã akati. Bar kam tẽ:n arÿm krĩraxbê Miretukam bõx.

¹⁶Ar ibõx kêtri Paur ar imã, —Gwaj krĩraxbê Epexu jaà'ã tẽ. Ba ren kam tẽn pykabê Adjijkam amikrà:, ane. Adjijkam ne krĩraxbê Epexu. Nãm mebê

idjaer bikprõnh djà nhõ akatibê Pëxiko majmã Djeruxarê'ÿr bõxmã. Kam ne amikrà kêt ne tẽ.

17Bar krĩraxbê Miretukam bõx nhym Paur arÿm amũ krĩraxbê Epexukam memã amikabën jano. Nãm memã kum, —Gê amrẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwÿnh mõ. Me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio bajao ba djwÿnh amrẽ mõn ipumũ, ane.

18Nhym me arÿm wãm kabëno tẽn o bõx ne memã arẽ nhym me arÿm kuma. Ne kam arÿm Paur'ÿr tẽn 'ÿr bõx. Nhym memã kum, —Be, akmere ar, jakam dja ba tẽ. Ne kam arÿm ar amã ikabën jarẽ. Be, nã bãm katàt ar amijo iba rã'ã gar arÿm ipumũn ima. Me anhõ pykabê Adjikkam ibõx totokbê gar katàt ije amijo ibakõt ipumũnhmo krax ne jakam aje ikatàt kõt ipumũnh rã'ã.

19Djã nã bãm Bënjadjwÿr djwÿnhmã idjapênh kêt? Nã bãm amijo ingrin akrànãm kum idjapênh rã'ã ne. Ba kum idjapênh ar iba nhym me axwekam irerek iwÿr bõx ba mekam imÿr iba. Nhym mebê idjaer mã: amim ijã karõn ar ijo bikëho ba, ba kam itokry kumex.

20Djã ne ba ar abê Metĩndjwÿnh kabën'õ nèn ar amã arênh kêt got? Kati. Ar aje mar mexo amũ amikamënhmã ne ba ar amã Metĩndjwÿnh kabën kunĩ jarẽ. Nã bãm ar akrãptĩ nhipõkri ar amã arẽ. Ne ajte ar anhũrkwãkõt ar amã arêho iba.

21Nã bãm me abê idjaermã arën ajte me abajtembê kregumã arẽ. Ne mã: ar amã, “Ar amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Metĩndjwÿnh'ÿr amijo akëx ne tu amim Bënjadjwÿr djwÿnhbê Jeju Kritu markumrëx.” Nã bãm ã ar amã ane.

22Nhym arÿm jakam Metĩndjwÿnh Karõ mã: Djeruxarê'ÿr itëm'ã imã karõo dja ba te imàtmã. Mÿj dja wãkam ikam nẽ? Kon. Ije mar kêt.

23Be, krĩrax kunĩkõt ne me Metĩndjwÿnh Karõ kukwakam imã kabën jarën imã, “Dja me mrãmri abê ijê ga mrãmri amitokry kumex ma”, ane. Jabit ne ba amikadjy kuma.

²⁴Be, me kute imã ja jarënhkam ne ba ate ikrã. Djãm ba ne ba imã pykakam itĩn kĩnh got? Amrêbê ne Bënjadjwÿr djwÿnh Jeju imã idjâpênh djà'ã karõ. Nãm imã, “Metĩndjwÿnh tu kum me kaprĩ. Djãm me ta ne me axwe kêt nhym pãnh kum me kaprĩ? Kati. Me te axwe kêt mã nhym ta arÿm tu kum me kaprĩn memã ijano ba me axwebê me utàro iba. Tãm dja ga memã arêho aba gê me kuma.” Nãm Jeju ã imã idjâpênh'ã karõo ane ba kam ije idjâpênh djà inomã mênh prã:m. Jabit imã kĩnh. Dja ba inomã kumên arÿm ikĩnhkumrêx. Djãm imã pykakam itĩn kĩnh got? Kati. Jabit imã kĩnh.

²⁵Amrêbê ne ba ar amã, “Arÿm ne Metĩndjwÿnh kute amim me utàr ne ar meo ba 'ÿr”, anhÿr ne 'ã kàj bê ar amã idjujarênh ar iba. Be, jakam dja gar akunĩ ajte ipumũnh kêt. Ja ne ba kuman 'ã ar amã amijarê.

²⁶⁻²⁷Be, djã ne ba ar amã Metĩndjwÿnh kabên kwÿbit jarê? Kati. Ba ne ba ar amã kabên kunĩ jarê. Be, mÿj me ajõ ga dja gar ï ijã Metĩndjwÿnhmã kum, “Be, Paur kute imã arênh kêt kam ne ba me biknor tokry djàkam akuno”? ane. Be, kati. Ar aje te Metĩndjwÿnhmã ja jarênhmã. Ba ne ba ar akunĩmã kabên kunĩ jarê. Ja dja gar akati jakam aman o abiknor kêt.

²⁸Ije ar amã ja jarënhkam dja gar ajaxwe kêt kadjy amijãno djan me axwe kêt kadjy me omũnh 'ãno dja. Metĩndjwÿnh Karõ ne arÿm ar ajã meo ba djwÿnh rê. Ar ajã me kute Jeju maro ba djwÿnh rê. Ga, mrykĩ'ãtomti pumũnh djwÿnh mã mryo djuw mexo baja pumũ. Ar abê me kute Jeju maro aba djwÿnhkam dja gar omũnh djwÿnh kudjwa mã memã kabên jarêho aba. Kamrô prõtkam ne Metĩndjwÿnh arÿm me axweo pãnh. Ta kute o pãnhkam dja gar ikabên kôt me omũnh 'ãno dja.

²⁹Be, dja ba tẽ nhym itekrekam dja me axwe ar awÿr bõx gar abenkam akà. Ga, rop djàkrê mrykĩ'ãtomti katikôt ngjêxja pumũ. Nãm kwÿ pa nhym umaje kunĩ ajmã. Me axwedjwÿ dja me wangij ne Jeju bê ar akwÿo akêx gar akwÿ mekôt ajaxwe.

³⁰Djãm me kàtãmbit kute ã ar ajo anhÿrmã? Kati. Ar akwÿ dja gar Jeju bê amijo akêx ne arÿm ajaxwen Metĩndjwÿnh kupa'ã memã 'ã ajarê. Nhym kam me kwÿ arÿm ar amaro ban arÿm ar akôt axwe.

³¹Kam, me kute amiwỳr ar ajõo akẽx kêt kadjy dja gar me 'ãno dja. Kwãrĩk wãnh ikabẽno ajamak kêt kati kêt. Nã bãm akatikam ar abê me uma. Ne ajte akamàtkam ar abê me uma. Ne ajte imỳrkam ar abê me uma. Ne ar akunĩbê me umao iku'ê: nhym arỳm amexbê 3 apêx. Kwãrĩk wãnh ikabẽno ajamak kêt kati kêt.

³²Be, akmere ar arỳm itẽm 'ỳr. Jakam ba arỳm Metĩndjwỳnhmã ar ajo a'uw. Gêdja ar ajo bakumrẽx. Dja gar kabẽn ma nhym arỳm ar amã ajamak mex jangij gar mar mexo amũ amikamẽn arỳm mar rax ne. Metĩndjwỳnh tu kum gwaj bakapřĩ. Ukapřĩã dja gar kabẽn man arỳm ajamak mexo amũ amikamẽn mar rax ne. Be, dja ĩ Metĩndjwỳnh õ me jamã mỳjja ngã. Dja gar kabẽn ma nhym kute memã mỳjja nhõrmã kôt arỳm ar amã kungã. Ja kadjy ne ba kum ar ajo a'uw.

³³Be, djãm ba ne ba imã me'õ nhõ mỳjja puro prãm? Kati. Me'õ nhõ kryt jaka nàr kẽn karỳr nàr me'õ nhõ kubẽkà ne imã prãm kêtukumrẽx.

³⁴Be, ba ne ba inhikrao idjapẽnho iku'ê. Bamẽ iro'ã ar ar bamẽ ne bar imã mỳjja prãm jabej ba ba inhõ pi'òk kapřĩo ar amim kuby.

³⁵Mỳj kadjy ne ba ã idjapẽnho ane? Bir, dja gar iman arỳm ikudjwa ã adjapẽnho anen kam amikutã me õ mỳjja kêtãmã mỳjja nhõro aba. Dja gar kam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn ma. Nãm memã kum, “Ga amikutã memã mỳjja ngãn kam arỳm akĩnh ne. Kam akĩho me kute mebê mỳjja jamỳnhkam kĩnhja jakrenh mex”, ane. Be, ije me amã ikabẽn jarẽn ne ja. Tãm ne ja.

³⁶Nãm ã Paur memã anen kam arỳm kõnkrão nhỹn Metĩndjwỳnhmã kabẽn. Nhym me kunĩdjwỳ Metĩndjwỳnhmã kabẽno nhỹ.

³⁷Nhym kam me Paurkam mỳro kumex ne aben nHITEPã o rôròk ne ine kaô.

³⁸Paur kute memã kum, —Jakam dja gar akunĩ ajte ipumũnh kêt, anhỳrkam ne me kapřĩ:re. Ne kam kà nhikwã djà'ỳr kôt mõ.

Metĩndjwỳnh Karõ 21

Paur akubyn Djeruxarẽ'ỳr tẽm.

¹Bar kam mebê tẽn kàraxmã wadjàn amũ mebê inox ne. Ne kam apêxtibê Kux kôn timer. Ne tẽn arým 'yr bôx. Nym kam ar ijã akati. Bar ajte tẽn kam apêxtibê Rodji'yr bôx. Ne ajte tẽn kam krĩraxe Patara'yr bôx.

²Ne kam wabin kàrax 'odjwý jabej ne arým kum ikato. Pykabê Penixij'yr ne kàrax mormã. Bar kum wadjàn ajte inox ne.

³Ne tẽn kam amybým apêxtibê Xipre pumũ. Ne kam tẽn ar idjuge'ãnh amipãnh Xipre mẽn tẽn arým pykabê Xirij tẽpo tẽ. Ne tẽn arým krĩraxe Xiru'yr bôx. Kam ne kàraxkam me kute kàkam jẽnh kadjarmã.

⁴Bar kam wabin Jejukôt me ba djwýnh jabej mõn arým me kwýmã ikato. Ne kam mekam ar iba: nym kam ar ijã akatibê 7 apêx. Ar ijã akati apêx kêtri ne me Metĩndjwýnh Karõ kukwakam Paurmã kum, —Kwãrĩk wãnh Djeruxarẽmã àbir kêt, ane.

⁵Nym arým ar ijã akati apêx bar tẽn. Nym me kunĩ ar ikôt kàrax'yr tẽn. Me mymẽ me niremẽ me prĩremẽ ne me ar ikôt mõ. Ba me mõn arým krĩrax kurũm ikato. Ne kam ngõ myrri ikõnkrão nhýn Metĩndjwýnhmã ikabẽn.

⁶Bar kam memã kum, “Bar on”, anen kam arým kàraxmã wadjàn nhý. Nym me akubyn ũrkwãmã akẽx ne.

⁷Bar kam amipãnh krĩraxe Xiru mẽ. Ne tẽn kam arým krĩraxe Tomedja'yr bôx. Ne kam ar ije Jeju kukwakam me kute abeno kamy pumũnh kadjy arým wabi. Nym ar ijã akati pydji apêx.

⁸Nym akati bar arým mebê tẽn. Ne tẽn arým krĩraxe Xedjare'yr bôx. Ne kam wabin arým Piripi nhũrkwãmã wadjã. Amrẽbê ne Piripibê me kute amim Jeju mar o djuw mex djwýnh'õ. Ar kubê 7 kôt kubê meo djuw mex djwýnh'õ. Piripi ajte me kute mar kêtjamã Jeju'ã ujarẽnh ar ba.

⁹Kra ni ne amãnhkrut ne amãnhkrut. Kraxje ar mjẽn kêt rã'ã. Ar kubê Metĩndjwýnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwýnh.

¹⁰Bar Piripi nhũrkwākam nhỹ: nhym ar ijã akati krãptĩ apêx. Nhym arým pykabê Djudêja kurũm me'õbê Agabu bõx. Kubê ne Metĩndjwýnh kukwakam kabên jarênh djwýnh'õ.

¹¹Agabu ar iwýr bõx ne arým Paur pre djà bõn kuby. Ne kam o aminhinýxmê amite djuwpre. Ne kam ar imã, —Be, Metĩndjwýnh Karõ ar amã, “Djeruxarêkam mebê idjaer dja me ã pre djà djwýnhja djuwpreo ane. Ne kam arým me bajtemmã kanga.” Nãm ã ar amã ane. Nãm ã Agabu ar imã ane.

¹²Bar kuman arým tu Paurmã kum, —Kwãrĩk wãnh Djeruxarêmã atêm kêt, ane. Nhym Jejukõt me ba djwýnh, Xedjarekam ar ba tũmjadjwý ar ikõt ã kum ane.

¹³Nhym Paur ar imã, —Mýkam ne gar amýro imã ikaprĩ jadjàro dja? Kwãrĩk wãnh me idjuwpre. Godja me wākam ibĩn jabej. Bẽnjadjwýr djwýnh Jejumã idjapênhkam ibĩn jabej. Kwãrĩk wãnh rã'ã, ane.

¹⁴Nã bãm ar te: nên kam kum, —Aj, Bẽnjadjwýr djwýnh kute amim ajã karõ kõt gê ã ajo tẽmo ane, anen arým anhikrê.

¹⁵Nhym ar ijã akati ja kwý apêx bar arým amijo atom ne arým Djeruxarê'ýr tẽ.

¹⁶Nhym Xedjarekam Jejukõt me ba djwýnh kwý ne ar ikõt tẽ. Ar me'õbê Maxõ japrõn ar ikõt o tẽ. Apêxtibê Xiprekam ne abatành djà. Jejukõt ba tũm. Djeruxarêkam ne õ kikre. Õ kikrekam ar inhýr kadjy ne ar aprõn aro mõ.

Djeruxarêkam bõx ne kute Metĩndjwýnhmã amijo mex.

¹⁷Bar Djeruxarê'ýr tẽ:n kam arým 'ýr bõx. Nhym Jeju kukwakam ar ikamy ar ipumũn kam kĩnhkumrêx ne ar imã kabên mex jarê.

¹⁸Nhym ar ijã akati. Bar kam ije Xijagu pumũnh kadjy Paurkõt 'ýr tẽn 'ýr bõx. Nhym me kute Jeju nhõ me jao ba djwýnh kunĩ kam nhỹ.

¹⁹Nhym Paur arým arkum kabên mex tire jarê. Ne kam arkum apýnh me bajtemkam àpênh'ã ajarê. Kute apýnh mýjja nhipêx'ã prĩne ajarê.

²⁰Nhym ar kute ja markam arým Metĩndjwýnhmã rax jarẽ. Ne kam arým Paurmã kum, —Be, akmere, ga, mebê idjaer kute tu amim Jeju markumrẽxja arým krãptĩ:ja pumũ. Me me'ã akrekam ne mebê 1.000'ã akre krãptĩkumrẽx. Ne kam me kunĩ Mõjdjê kukràdjà'ã notý:x.

²¹'Ã no tỳx nhym me kwý arým ajã 'êx ne memã ajarẽ. Ne memã kum, “Paur arĩk apýnh me bajtemkõt ban mebê idjaerbê Mõjdjê kukràdjà kurêo ba. Ne mã memã kum, ‘Kwãrĩk wãnh me akra my nhinhu kà rênh kêt ne kwãrĩk wãnh me bakukãmãre kukràdjà mar ne kõt amijo aba kêt’, anhýro ba.” Nãm me kwý ã memã ajã 'êxo ane.

²²Be, me kwý kute ajã 'êxo anhýrkam dja me mrãmri abõx jarênh man arým akadjy akuprõ.

²³Be, djãm aje mebê idjaerbê Mõjdjê kukràdjà kurêo aba? Kati. Gadjwý ne aje katàt mar ne kõt ar amijo aba. Me kute katàt aje amijo abakõt amã kator kadjy dja ga ar ikabên man kõt amijo tẽ. Be, me babê idjaer ar amãnhkrut ne amãnhkrut arým Metĩndjwýnhmã amijarên kum, “Bar Mõjdjê kabên kõt amã amijo mex.” Nãm ar ã kum anen kam arým amijo mex.

²⁴Dja ga ar kudjwa Metĩndjwýnhmã amijo mex ne Mõjdjê kukràdjà kõt ar aro'ã akrãnh kênh ne. Dja ga anen kam memã ar akrãnh kênh kunĩo pãnh. Dja mebê idjaer kute amim Jeju mar arým kõt apumũn ajã abenmã kum, “Be kati. Nãm me Paur'ã 'êx. Ga, me bakõt kute katàt Mõjdjê kabên mar ne kõt amijo tẽmja pumũ”, ane. Dja me ã ajã anen arým akubyn akam kĩnh ne.

²⁵Be, mrãmri dja gu me babê idjaerbit katàt Mõjdjê kabên man kõt ar amijo baba. Nhym be, me bajtem kute amim Jeju mar dja me me babê idjaer kõt ar amijo ba kêt. Gwaj amrêbê arým me kadjy Mõjdjê kabên ngrêrebit'ã pi'òk no'òk ne memã kum, “Me kute mýjjao metĩndjwýnh karõ nhipêxjamã mry bĩn kwãrĩk wãnh krên kêt. Kwãrĩk wãnh mry kamrô krên kêt. Mry me kute mut djêo bĩn kwãrĩk wãnh àr ne krên kêt. Kwãrĩk wãnh aprõ djwýnh kupa'ã akurẽ aba kêt. Nàr, kwãrĩk wãnh amjên djwýnh kupa'ã akurẽ aba kêt”, ane. Gwaj ã memã ane. Kam dja me Mõjdjê kabên ngrêre jakõtbit amijo ba. Nãm Xijagu ar ã Paurmã ane.

²⁶Nhym me'ã akati nhym Paur arým me kabën man kôt amijo tẽ. Nãm ar amãnhkrut ne amãnhkruto tẽn ar ro'ã Metĩndjwýnhmã amijo mexmo krax ne. Ne kam ar Metĩndjwýnh nhõ kikretimã wadjàn me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnhmã kum, —Ar ijã akatibê 7 apêxkam dja bar arým amijo mexo ino re. Kam dja bar me kute Metĩndjwýnhmã mry bĩn kadjy mryo bõx, ane.

Me kute Paur pa 'amýnh ne uwpre.

²⁷Nhym kam ar'ã akatibê 7 apêx 'ýr nhym mebê idjaer pykabê Adjij kurũm bõxja arým Paur pumũ. Metĩndjwýnh nhõ kikretikam ar ba nhym me omũ. Ne kam me me kunĩmã kurêtuw ne arým pa 'amý.

²⁸Pa 'amýn o djan 'ã 'êx ne kàj bê memã kum, —Ë me abê idjaer, amibêx ne ar ikôt o kangõ. Ota, me'õ ja ne bar arým ar amã arẽ. Nãm mebê ar inhõ me wýnh kurêo ba. Nãm ajte mebê Mõj djê kukràdjà kurêo ba. Nãm ajte mebê kikreti ja kurêo ba. Nãm apýnh me ba djàri kunĩkôt me kunĩbê kurêo ba. Ne kam arým Metĩndjwýnh nhõ kikreti kreo àpnu. Nãm arým amikôt me bajtembê kreguo wadjà nhym Metĩndjwýnhbê arým kikreti kre punure ne. Nãm me ã Paur'ã 'êxo ane.

²⁹Be, amũ jakam ne Paur krĩraxbê Djeruxarēja tãm kam me'õ bajtemmẽ ro'ã tẽ. Idjibê ne Krõpimu. Me bajtem nhõ krĩraxbê Epexukam ne Krõpimu abatành djà. Amũ jakam ne kubajtemjamẽ ar ro'ã tẽ nhym me arým ar omũ. Ne jakam Paur kikretikam ar ba nhym me arým omũn arĩk 'ã abenmã kum, —Be, arým ne Paur Metĩndjwýnh nhõ kikretimã me bajtemo wadjà. Nhym Metĩndjwýnhbê arým kikreti kre punure ne, ane.

³⁰Nãm me anen kam arým krĩraxkam me kunĩmã Paur kurêtuw. Nhym me arým prõt ne 'ã akuprõ. Ne arým Paur pa 'amýn Metĩndjwýnh nhõ kikreti kurũm bjêro mõn o katon kam pãnh 'ã ijê.

³¹Ne kam bit kute Paur bĩnmã o dja. Nhym me'õ arým krākamngõnh nhõ bẽnjadjwýr'ýr tẽ. Bẽnjadjwýr ja ne me krãptĩ: kubê 1.000mã nhỹ. Nhym me'õ arým bẽnjadjwýrja'ýr tẽn kum, —Ë, bẽnjadjwýr, krĩraxbê Djeruxarẽ jakam me kunĩ arým kangao kumex, ane.

³²Nhym bĕnjadjwÿr amikrà kĕt ne   kr kamng ho m n meo ba djwÿnhm  ro'  meo m . Meo ba djwÿnh ne kr kamng nh kr ptĭ: kub  1000 ba. Nhym bĕnjadjwÿr meo m n me'ÿr pr t ne. Nhym me kr ptĭ arÿm kr kamng nh pum n umaje Paur titik kr ta.

³³Nhym kr kamng nh nh  bĕnjadjwÿr Paur'ÿr b x ne pa 'amÿn   kr kamng nhm  '  kar n kum, “K xir x am nhkruto uwpre”, ane. Nhym me arÿm uwpre. Nhym arÿm bu'  me ku'  kukij ne mem  kum, —Mÿj me'  ne ja? Mÿj ne o ajk ? ane.

³⁴Nhym me k j b  '  kum apÿnh kab n kwÿ jar . Nhym me kangao kumexkam te: kute me mar mexm . Ne kam   kr kamng nhm  '  kar n kum, —Me banh  kikretim  o wadj , ane.

³⁵Nhym me o m n arÿm kikreti'  me  bir dj 'ÿr b x. Ne arÿm 'amÿn k jm  meb  arĭn o m . Me  kr  kumexkam ne me k jm  meb  Paur jarĭn o m n o wabi.

³⁶Me kr ptĭ: ne me k t m n k j b  mem  kum, “Me tu abĭ. Me tu abĭ”, anhÿro m .

Kute me kr ptĭ:m  amijar nh.

³⁷Nhym kam me bit kute aminh  kikretim  Pauro  r 'ÿr nhym meb  kregu kab nkam arÿm kr kamng nh nh  bĕnjadjwÿrm  kum, “Ba am  ikab n jar ”, ane. Nhym kum, —Je, dj m meb  kregu kab nkam ne ga akab n mex?

³⁸Dj m ab  Edjitukam me' w  k t?  b  ne me kr ptĭm  bĕnjadjwÿr kur tuw nhym me arÿm kangao kume:x ne. Nhym kam kap t kukritm  me  pr r kr ptĭ: kub  4.0000 kato. Dj m ab  t mw  k t? ane.

³⁹Nhym Paur kum, —Kati. Ib  meb  idjaer' . Kr r xb  Taxukam ne irwÿk dj . Taxu raxo kute pykab  Xirxijkam apÿnh kr r x dj ri kr ptĭ jakrenh mex. Me ja ne ijo   me wÿnh. Ba me kr ptĭ ren kute ibĭnjam  ikab n jar , ane.

⁴⁰Nhym kum, “Ajr ”, ane. Nhym  bir dj '  djan me binhikr nh kadjy arÿm mem  aminhikra b . Nhym kam me arÿm binhikr nhkumr x. Nhym arÿm meb  idjaer kab nkam mem  kab n jar .

Metĩndjwỳnh Karõ 22

Paur me krãptĩmã kabẽn.

Kar 9.3, 26.13

¹Memã kabẽn ne memã kum, —Akmere ar, ba aminêje me amã ikabẽn jarẽ. Dja ga me ikabẽn ma, ane.

²Paur ne mebê idjaer kabẽn djwỳnhkam memã kabẽn jarẽ nhym me arỳm tu binhikrênhkumrêx ne.

³Nhym kam ajte memã kum, —Ibê ne mebê idjaerkumrêx. Ba pykabê Xirxijkam krĩraxbê Taxukam ruw. Ne kam krĩraxbê Djeruxarêja tãmkam ijabatànħ djà. Gamarij ne prĩne imã me bakukãmãkjê kukràdjà jarẽ ba prĩne mar mexkumrêx ne. Nã bãm Metĩndjwỳnh kabẽn'ã ino tỳx ne. Mytja tãmkam ne gar akunĩdjwỳ ã kabẽn'ã ano tỳxo ane.

⁴Ba 'ã ino tỳx ne kam me kute amim Jeju maro ibikẽnho iba. Me kute me par kadjy ne ba meo ibikẽnho iba. Ne mã me mymẽ me nire djuwpren mã mebê ijê djãmã meo mrã.

⁵Be, me rũnh dja ar amã, “Be, kõt ne Paur arẽ”, ane. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxmẽ apỳnh me rũnhmẽ dja me ã me amã ane. Me ta ne me me'ã pi'òk no'òk ne imã kungã. Ba kam krĩraxbê Tamagumã o tẽ. Nã bãm bit ije kam mebê idjaer rũnhmã o itẽmmã. Ne bit kam me kute amim Jeju mar djuwpren ije Djeruxarẽmã meo imõrmã nhym me kute kam me axwe pãnh jarẽnhmã. Ja kadjy ne ba bit ije memã pi'òko itẽmmã.

⁶Nã bãm me'ỳr o tẽn arỳm krĩraxbê Tamagu tẽpo tẽ. Nhym arỳm kàjkwa nhipòkri myt nhỹ nhym ijaêrbê arỳm kàjkwa kurũm mỳjja adjẽnho prĩne ikurwỳ.

⁷Ba kam arỳm tu pykabê tỳm ne me'õ kabẽn ma. Nhym imã, “Xaur, Xaur mỳkam ne ga me kute amim imaro abikẽnho aba? Nã gãm aje ba mãn ijo abikẽnho aba pyràk”, ane.

⁸Ba kam kum, “Běnjadjwỳr, mỳj me ajõ ga ne ga imã akaběň”? ane. Nhyim imã, “Ba ibê Jeju. Krĩraxbê Nadjarekam ijabatành djà. Nã gãm me kute amim imaro abikěňho aba ne aje ba măn ijo abikěňho aba pyræk”, ane.

⁹Nhyim ar ikõt mõrja ne ar mrãmri adjěnh pumũn arỳm kam tĩn prãm ne. Nhyim be, kaběnja ne ar kute mar kět.

¹⁰Jeju imã ane ba kam kum, “Běnjadjwỳr djwỳnh, mỳj dja ba nẽ”? ane. Nhyim Běnjadjwỳr djwỳnh imã, “On kàjmã djan amũ krĩraxbê Tamagumã wadjà. Kam dja me'õ awỳr bõx. Ba ne ba arỳm amim ajã karõn arỳm kum arẽ. Tãm dja ikukwakam amã ikaběň jarěň amã 'ã karõ. Dja ga ikaběň man kõt ar amijo aba.” Nãm ã Běnjadjwỳr djwỳnh imã ane.

¹¹Be, mỳjja inokam adjěnh tỳx ba kam arỳm ino rã. Nhyim ar ikõt mõrja arỳm inhikra 'amỳn ijo mõ ba arỳm Tamagu'ỳr bõx.

¹²Nhyim kam me'õbê Ananij arỳm iwỳr bõx. Ananij ne katàt Mõjdjê kukràdjà man kõt ar amijo ba nhyim Tamagukam mebê idjaerja kunĩ mex jarě.

¹³Ananij iwỳr bõx ne djan imã, “Akmere Xaur, on akubyn arĩt mex”, ane. Ba kam arỳm myt tãmkam akubyn irĩt mex ne kàjmã ikrãn omũ.

¹⁴Nhyim imã, “Metĩndjwỳnh kute me bakukãmãkjêo ba djwỳnh ne arỳm amijo apytà. Arỳm ne amim ajã karõ. Tãm dja ga ama. Arỳm ne ga me'õ katàt kute amijo ban axwe kět kumrěxja pumũ. Arỳm ne ga Jeju pumũn kaběň ma. Ja kadjy ne arỳm amijo apytà.

¹⁵Ga dja ga aje mỳjja pumũnh ne mar kõt me kunĩmã 'ã ajarě.

¹⁶Be, mỳj kadjy ne ga nhỹ? Aje, kàjmã dja. Ba Metĩndjwỳnhmã ngõmã ajadjà. Ga, me ngrã tykkam me kute amipõnh ne arỳm mexja pumũ. Gadjwỳ dja ga Běnjadjwỳr djwỳnhmã amijo a'uw gê amã axwe kět jarě ga kum amex.” Nãm ã Ananij imã ane. Nãm ã Paur me krãptĩmã 'ã ujarěňho ane.

¹⁷⁻¹⁸Ne kam itepã ajte memã kum, —Ba kam akubyn Djeruxarěkam bõx. Ne kam Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjàn arỳm Metĩndjwỳnhmã ikaběno nhỹ. Kum ikaběno nhỹ nhyim arỳm Běnjadjwỳr djwỳnh inokrekam amirĩt ba

omũ. Nhyim imã, “Aje, amikrà kêt ne on Djeruxarẽ kurũm akato. Dja ga te memã ijã adjujarẽnh ar aba nhyim me amim amar kêtikumrẽx”, ane.

¹⁹Ba kam kum, “Kati Bẽnjadjwỳr djwỳnh, dja me ima. Ba ne ba apỳnh mebê idjaer bikprõnh djakam mrãn me kute amim amar jabej mō. Ne me titik ne mebê ijêo iba.

²⁰Nhyim me kute ajã ujarẽnh djwỳnh Exewão bĩno mō ba arek me kuri dja. Ne memã kum, ‘Ajrã me on abĩ’, anhyro djan kam memã kubẽkà jamỳn o dja. Nã bãm ã imã me kurêo ane nhyim me kunĩ kute imar”, ane.

²¹Nhyim imã, “Kati, on akato. Dja ba amũ: apỳnh me bajtem ba djari me'ỳr ajano ga me'ỳr mrã.” Nãm ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh imã ane. Nãm ã Paur memã ane.

Me krãptĩ:ja ajte Paurkam ngryk.

²²Nãm me arek maro dja nhyim kam me bajtemmã amitẽmja jarẽ. Nhyim kam me arỳm tu ngryk ne. Ngryk ne on kàj bê kabẽno kumex ne krãkamngõnhmã kum, —On me abĩ. Axwekumrẽx. Tĩn ne ar bakam ne punukumrẽx, ane.

²³Nãm me kàj bê kabẽno djan arỳm aminhõ kubẽkà krãkào pōx ne kurẽn kàjmã pyka rẽnho dja. Me ngryk tỳ:xkam ne me ã amijo ane.

²⁴Nhyim kam krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr me omũn arỳm õ me jamã 'ã karõn kum, —Me kikretimã Pauuro wadjà. Mrykà punuo kaprêprêk gẽ tokry pymaje axwe'õ kôt amijarẽ. Ba gop me 'ã kabẽno kumex kraxkôt kuma, ane.

²⁵Nhyim me arỳm kadjy djudjêdjêo uwpreo dja. O dja nhyim Paur arỳm mebê 1000 ba djwỳnhjamã kum, —Ë, dja ga me ikukjan ima. Krĩraxbê Rômakam me ja ne me ijo aminhõ. Me bakukràdjà kôt ne me kute me axwekumrẽx jabej me kukjêr kumrẽx. Me kute me axwe markambit ne me kute me kaprêprêk. Kraxje me aje imar kêtikumrẽx ne ga me tu ikaprêprêko mō, ane.

²⁶Nhyim meo ba djwỳnh kuman arỳm uwpre kangan krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr rax'ỳr tẽn kum, —Ë, aminêje Paur kukja. Gwaj ren bakukràdjà kupa'ã o ajkẽ. Be, krĩraxbê Rômakam me ja ne me Pauuro aminhõ, ane.

²⁷Nhym krākamngônh nhõ bĕnjadjwÿr rax arÿm 'ÿr tĕn 'ÿr bôx ne kum, — Djām mrāmri ne krīraxbĕ Rômakam me ja ajo aminhōkumrĕx? ane. Nhym kum, “Nà”, ane.

²⁸Nhym bĕnjadjwÿr kum, —Be, Rômakam me ja kute ijo aminhō kadjy ne ba arÿm pānh pi'ôk kaprī kumex ne memā kungā. Mÿj ne ga gadjwÿ memā nĕ? ane. Nhym Paur kum, —Rômakam me ja ne me ibām kute idjiro aminhō. Ibām kôt ne me ijo aminhō, ane.

²⁹Nhym me bit kute kaprĕprĕk 'ÿrja arÿm umaje kum kre rax ne dja. Nhym krākamngônh nhõ bĕnjadjwÿr raxdjwÿ kute Rômakam me ja kute Pauro aminhōja markam arÿm umaje tĭn prām. Kabĕnkôt me kute uwprekam ne umaje tĭn prām.

Paur kute me rĭnh krāptĭmā amijarĕnh.

³⁰Nhym kam me'ā akati nhym bĕnjadjwÿr bit kute kraxkôt marmā. Bit kute mebĕ idjaer kute Paurmā axwe jarĕnh kraxkôt marmā. Nām arÿm 'ā kàxirāx bôn kum ire. Ne kam me kadjy Metĭndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bĕnjadjwÿrmĕ me rĭnh kunĭmā amikabĕn jano. Me Paur'ā bikprōnhmā ano. Nhym me arÿm 'ā akuprō. Nhym kam me Pauro tĕn me ipôkri kudja.

Metĭndjwÿnh Karō 23

¹Nhym kam Paur me rĭnhkam no djar tÿxkumrĕx ne memā kum, —Akmere ar, ije amimarkam ne ba akubyn amimaro tĕn kam amiwÿr amijo bôx ne arÿm amim, “Djā ne ba amikam mÿjja'ō ma nhym me ibĕ ijĕ? Kati. Ije amikam mÿjja'ō mar kĕt ne katāt Metĭndjwÿnhmā idjāpĕnh ar iba. Akati jakam ne ba katāt kum idjāpĕnh rā'ā ne. Metĭndjwÿnh ne prĭne ipumĭn ima.” Nā bām ā amimaro ane.

²Nhym kam me kadjy Metĭndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bĕnjadjwÿr rax Ananij Paur bu'ā me ku'ĕmā 'ā karōn kum, —Me on ajkwabĕ kurwa, ane. Nhym me arÿm kurwa.

³Nhym Paur kum, —Ga ne ga ajĕx ne amijo Metĭndjwÿnh maro aba. Metĭndjwÿnh dja ĭ gadjwÿ akurwa. Dja ĭ amā ajaxwe pānh jarĕ. Nā gām me

bakukràdjà kôt aje ikukjêr ne imã mỳj ijaxwe pãnh jarënhmãn ate me bakukràdjà kupa'ã ijã memã apnê nhym me ikurwa, ane.

⁴Nhym kam bu'ã me ku'ê kum, —Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bënjadjwỳr raxmã ne ga adjàkjêro dja. Djãm ã me kute kum anhỹr got? ane.

⁵Nhym Paur memã kum, —Akmere ar, kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bënjadjwỳr raxkôt ije mar kêt. Ba ren ja man ren ã kum anhỹr kêt. Be, Metĩndjwỳnh ne memã kum, “Kwãrĩk wãnh me bënjadjwỳrmã adjàkjêr kêt”, ane nhym me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Kam ba ren kum idjàkjêr kêt. Nãm ã Paur memã ane.

⁶⁻⁸Ne kam òkre kadjwỳnhbê amim, —Be, ibu'ã me ku'ê jabê ne mebê xadjudjêu nhym jabê mebê pardjêu, ane. Be, mebê xadjudjêu ne me amikukràdjà kôt mã memã kum, —Me tyk akubyn tĩn kêt ne Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kêt ne me karõ kêt, anhỹro ba. Nhym be, mebê pardjêu ne me mã memã kum, —Kati. Mrãmri me tyk akubyn tĩnkumrêx. Mrãmri Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnhkumrêx. Mrãmri me karõkumrêx, anhỹro ba. Paur apỳnh me ja kukràdjà ja man arỳm mebê pardjêu kôt amikabën djin kàj bê me rũnhmã kum, —Be, akmere ar, ibê mebê pardjêu'õ. Ibãm kute idjirbê mebê pardjêu'õ. Be, mrãmri dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩnkumrêx. Ja ne ba tu amim markumrêx. Ije mrãmri me tyk akubyn tĩnja jarënho ibakôt ne gar imã ijaxwe jarën we ijaxwe jabej ikukjêro nhỹ. Nãm ã memã ane nhym mebê pardjêumẽ mebê xadjudjêumẽ aben kukràdjà mỳr jabej arỳm abenkam ngryk ne aktã kabëno aben japanho kumex. Nhym kôt me krãptĩ: apỳnh kabëno kumex.

⁹Ne kam kangao kumex. Nhym mebê idjaer kukràdjà mar djwỳnh kwỳ kàjmã dja. Ar kute mebê pardjêu kukràdjàkôt amijo baja kàjmã djan arỳm Paur nêje memã bën tỳx ne memã kum, —Djãm me karõ mex kukwakam nàr Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kukwakam me akubyn tĩn jarënhkam axwe got? Kati, axwe kêt. Gwaj ren 'ã axwe nhôn ren kam Metĩndjwỳnho bakurê djwỳnh. Nãm ar ã memã ane

¹⁰Nhym me arým kabën mÿr jabej kangao kumex. Nhym kam krâkamngônh nhõ bënjadjwÿr rax amim, —Je, me kute arým abenmã Paur nhirênh 'ÿr pyrâk, anen arým krâkamngônhmã kum, —On me 'ÿr rwÿn pa 'amÿn o katon me banhõ kikretimã o wadjà, ane. Nhym me arým o wadjà.

¹¹Nhym arým me'ã akamàt nhym Bënjadjwÿr djwÿnh arým tën kuri djan kum, —On atÿx ne akĩnh. Ga arým mrãmri Djeruxarẽ jakam ijã memã adjujarẽnhkumrẽx. Dja ga ĩ krĩraxbê Rômakamdjwÿ ã adjujarẽho ane, ane.

Me kute Paur bĩn kadjy kute o aben mar.

¹²Nhym arým 'ã akati nhym mebê idjaer kwÿ me kàxã aben kôt kabën djin abenmã kum, —Dja gwaj baje mrãmri Paur bĩnkumrẽx kadjy amijajbu. Dja gwaj bajõ Paur bĩn kêtri mÿjja'õ krẽ nàr ikõ gora gẽ Metĩndjwÿnh gwaj bajõnh bĩ. Gwaj bakabën kajgo pãnh gwaj bajõnh bĩ, ane.

¹³Me krãptĩbê 40 ne ijukri ajmã kute ne me ã abenmã Paur'ã karõo ane.

¹⁴Ne kam me rũnh'ÿr bõx. Me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bënjadjwÿrmẽ mebêngêt'ÿr bõx. Ne kam memã kum, —Ba me ije Paur bĩnkumrẽx kadjy arým aben kôt ikabën djirkumrẽx ne abenmã kum, “Kwãrĩk wãnh gwaj mÿjja'õ krẽn ne kôt bakõm kêt. Gwaj baje Paur bĩnkambit dja gwaj banhõ kwÿ krẽn kôt ikõ. Dja gwaj bajõ bajêx ne mÿjja 'õ krẽn kôt ikõ nhym arým Metĩndjwÿnh gwaj bajõnh bĩ. Gwaj bakabën kajgo pãnh gwaj bajõnh bĩ.” Nã bãm me ã abenmã ane.

¹⁵Kam ne ba me me amã arẽ. Me ije bĩnkumrẽx kadjy dja ga me krâkamngônh nhõ bënjadjwÿr'ÿr tẽ. Gamẽ me rũnh 'õdjwÿmẽ 'ÿr tën kum Paur'ã a'uw ne kum, “Ajte akatikam me imã Pauro rwÿ ba me prĩne kukjêr mex”, ane. Dja ga me ã kum ane. Nhym arým o kato ba me arým kubĩ. Me awÿr bõx kêtri ba me tu bĩnkumrẽx. Nãm me ã me rũnhmã ane.

¹⁶Nhym kam Paur tàmdjwÿ arým me kute ingêt kangrõnh jarẽnh ma. Ne kam me krâkamngônh nhõ kikretimã wadjàn arým Paurmã me arẽ.

¹⁷Nhym kam Paur amiwỳr me krākamngôn̄h krāptī: kubê 1000 ba djwỳnh'ôja 'uw nhym bôx. Nhym kum, —Ē, anhō bēnjadjwỳr'ỳr bôktijao tē. Nām kute kum mỳjja'ô jarēnhmã, ane.

¹⁸Nhym arỳm 'ỳr o tēn ô bēnjadjwỳr'ỳr o bôx. Bēnjadjwỳr nhidjibê ne Kraôdjô Rixijanh. Nām 'ỳr o bôx ne kum, —Aje me'ôbê ijê nhidjibê Paur ne amiwỳr ijuw ne imã, “Ē, anhō bēnjadjwỳrmã bôktijao tē. Nām kute kum mỳjja'ô jarēnhmã.” Nām ã Paur imã ane, ane.

¹⁹Nām meo ba djwỳnh kum ane nhym arỳm bôkti pa 'ãbyn amũ o tēn me kàxã kum, —Mỳj ne ga aje imã arēnhmã? ane.

²⁰Nhym kum, —Mebê idjaer arỳm aben kôt kabēn dji. Me kute amã arēnh ga aje me rũnhmã ajte ngêtwã Pauro akator nhym me we kute prĩne kukjêr mexmã.

²¹Kwãrĩk wãnh ga memã o akator kêt. Me kubê 40 ne ijukri ajmã kute ne me ngêtwakam amako nhỹ. Me kute tu bĩnkumrêx kadjy arỳm abenmã kum, “Kwãrĩk wãnh gwaj mỳjja'ô krēn ne kôt bakôm kêt. Gwaj baje Paur bĩnkambit dja gwaj banhō kwỳ krēn kôt ikō. Dja gwaj bajō 'êx ne mỳjja 'ô krēn kôt ikō nhym arỳm Metĩndjwỳnh gwaj bajõnh bĩ. Gwaj bakabēn kajgo pãnh gwaj bajõnh bĩ” Nām me ã abenmã ane. Ne kam jakam me kute bĩn kadjy akabēnkam amako nhỹ. Nām ã bôkti bēnjadjwỳrmã ane.

²²Nhym krākamngôn̄h nhō bēnjadjwỳr rax arỳm kum, —Aj, aje imã arēnhja kwãrĩk wãnh me'ômã arēnh kêtumrêx. Aj mã, ane.

Me kute Xedjare'ỳr Pauro mōr.

²³Ne kam amiwỳr krākamngôn̄h kubê 1000 ba djwỳnh amãnhkrut 'uw ne arkum, —Gar krākamngôn̄h kubê 200mã arē gê me amijo atom. Me ajã kàjbê kô 'irykam, 21 orakam dja ga me krĩraxbê Xedjare'ỳr mō. Mebê 70djwỳ dja me kawaru'ã 'ỳr mō. Mebê 200djwỳ dja me kàxo nãnh jamỳn 'ỳr o mō.

²⁴Paurdjwỳ kadjy dja gar kawaru kwỳo mō. Gar me krāptĩo mōn mebê idjaerbê Paur pytãr mex ne bēnjadjwỳrbê Perimã o bôx. Nām bēnjadjwỳr ã meo ba djwỳnh arkum ane.

- ²⁵Ne kam amũ bĕnjadjwÿr raxbĕ Perimã amikabĕn'ã pi'ôk no'ôk ne kum,
- ²⁶“Ba ibĕ Kraôdjô Rixijanh. Bĕnjadjwÿr Peri, araxkumrĕx. Ba ne ba amã pi'ôk no'ôkkôt wãm amã ikabĕn mex jarĕ.
- ²⁷Pi'ôk jakôt ba amã me'ôbĕ Paur jano. Ajbir ne mebĕ idjaer o tÿm ne pa 'amÿn bit kute bĭn 'ÿr. Ba kam arÿm krĭrAXBĕ Rômakam me ja kute Pauro aminhõja man 'ÿr inhõ krãkamngõnho mõn mebĕ utã.
- ²⁸Ne kam me kute axwe jarĕnh kraxkôt bit ije marmã. Ne kam kadjy mebĕ idjaer nhõ me rÿnh'ÿr o bõx.
- ²⁹Ne kam arÿm kuman amim, ‘Be, mebĕ idjaer ta kukràdjã kôt ne me kum axwe jarĕ’, ane. Nhym kute me babĕ Rôma kukràdjã'õo bikĕnh kĕt. Kam pãnh me baje bĭn nãr pãnh baje kubĕ ijĕ kadjy kĕt.
- ³⁰Nhym mebĕ idjaer bit kute bĭn kadjy aben kôt kabĕn djin arÿm prykôt kum nõn kam amako nõ. Nhym me imã arĕ ba on wãm ano. Ne me kute kum axwe jarĕnh djwÿnhmãdjwÿ arÿm memã 'ã karõn memã kum, ‘Bĕnjadjwÿr rax kuka kõnh dja gar kum axwe'õ jarĕ’, ane. Be, tãm ne ja.” Nãm ã krãkamngõnh nhõ bĕnjadjwÿr pi'ôkkam Perimã ane. Ne me kute 'ÿr o mõr kadjy arÿm memã pi'ôk ngã.
- ³¹Nhym kam me'ã akamãt. Nhym me krãkamngõnh arÿm bĕnjadjwÿr kabĕnkôt Djeruxarĕ kurÿm Pauro katon o mõ. Akamãt kôkam mõ:n kam arÿm krĭrAXBĕ Pakrir'ÿr o bõx.
- ³²O bõx nhym kam arÿm me'ã akati. Nhym me krãkamngõnh pykabĕ mrãnhja akubyn aminhõ kikretimã akĕx ne. Nhym me kawaru'ã mõrja amũ Pauro mõ.
- ³³Ne o mõ:n kam arÿm krĭrAXBĕ Xedjare'ÿr o bõx. Ne kam bĕnjadjwÿr Perimã pi'ôk ngãn kam kum, “Ota, Paur ne ja”, ane.
- ³⁴Nhym arÿm amim pi'ôk jarĕnh kabĕn ma. Ne kam kukij ne kum, —Nhÿnh pykajakam ne arwÿk djã? Mÿj ne idji kute? ane. Nhym kum, “Xirxijkam ne ba irwÿk djã”, ane.

³⁵Nhym kum, —Gê me kute amã axwe jarênh djwýnh bôxmã ba kam arým akabên ma, ane. Ne kam õ krãkamngônhmã kum, —Bênjadjwýr rax Erodji nhõ kikkrekam dja gar Pauro nhỹ, ane.

Metĩndjwýnh Karõ 24

Kute bênjadjwýr Perimã amijarênh.

¹Nhym me'ã akatibê 5 apêx nhym mebê idjaer rũnh arým Xedjare'ýr bôx. Me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bênjadjwýr rax Ananijmẽ mebêngêtmẽ me kadjy me kabên jarênh djwýnhbê Teturmẽ ne me arým Xedjare'ýr bôx. Ne kam arým bênjadjwýr Peri'ýr tẽn 'ýr bôx. 'Ýr bôx ne arým Paur kàxã 'ã axwe janhô nhym bênjadjwýr Peri kuma.

²Kuman arým Paur'ýr õ àpênh jano nhym me o bôx. Nhym Tetur arým 'ã axwe nhôrmõ krax ne bênjadjwýr rax Perimã kum, —Be, ga me imã abênjadjwýr raxkam ne ba me idjumar mexkumrêx. Ga me imã mýjja kumexo mex.

³Be, me imã akĩnh ne pyka kunĩkõt amã amikĩnh jarênh rã'ã.

⁴Dja ba akunor ngri ne amã ikabên 'ikrãnnabit jarê ga ikabên ma.

⁵Ba me me'õja axwekumrêxmã ikato. Nãm apýnh me ba djà kunĩkõt mebê idjaer kunĩmã me banhõ bênjadjwýr kurê'uko ba nhym me arým kangao kumex. Kubê meo ba djwýnh'õ. Krĩraxbê Nadjarekam Jejuwã kukràdjà kõt ne õ me jao ba.

⁶Ne kam kute Metĩndjwýnh nhõ kikretio àpnumã ba meo tým ne pa 'amý. Ne bit ije kum pãnh jarênhmã o mõ. Me ikukràdjà kõt ne ije kum axwe pãnh jarênhmã o mõ.

⁷Nhym kam krãkamngônh nhõ bênjadjwýrbê Rixijanh bôx ne me imã àkrê:. Ne arým me ibê Paur pytàn mã o mõ.

⁸Ne kam me kute kum axwe jarênh djwýnhmã 'ã karõn memã kum, “Bênjadjwýr rax'ýr dja gar tẽn kum arẽ”, ane. Be, ga dja ga abej kukjan arým ama. Me ije me'õjamã axwe jarênh kõt dja ga ama. Nãm ã Tetur Perimã ane.

⁹Nhym mebê idjaer kunĩ 'êx ne kum, —Be, mrãmri ne kôt arê. Mrãmri ne kôt arê, ane.

¹⁰Nhym bĕnjadjwÿr Peri arÿm Paur'ÿr akĕx ne inhuo akre. Paur kute kum amijarĕnhmã akre nhym kam kum, —Ga ne ga pyka jakam aje memã axwe pãnh jarĕnho aba nhym arÿm jakam ajã amex krãptĩ apĕx. Ba arÿm kôt aman akam ikĩnh ne arÿm aminĕje amã ikabĕn jarĕ.

¹¹Be, ba ne ba ajbir Djeruxarĕmã wabin 'ÿr bôx. Ije Metĩndjwÿnhmã rax jarĕnh kadjy ne ba wabi nhym arÿm jakam akatibê 12bit apĕx. Ga dja ga me kukja gĕ me arÿm kute ipumũnh kôt amã, “Be, mrãmri ne akati kôt arê”, ane.

¹²Ajbir ne ba bôx ne ije Metĩndjwÿnh nhõ kikretikam me'õmĕ aktã ikabĕno aben japanh kĕtkumrĕx ne ije amijã me krãptĩo ibikprõnh kĕtkumrĕx. Apÿnh me bikprõnh djakam ije meo anhÿr kĕt ne krĩraxkam ije meo anhÿr kĕtkumrĕx. Nhym mebê idjaer rũnh akabem ÿrja kôt kute imã kator ne ipumũnh kĕtkumrĕx. Ije mebê bĕnjadjwÿr kurĕkôt me kute imã kator ne ipumũnh kĕtkumrĕx.

¹³Kam me kute ijarĕnhja kôt ga te aje mÿj ijaxwe'õmã akator ne marmã.

¹⁴Dja ba amã amijarĕ ga imarkumrĕx. Be, Jeju kôt ne ba amijo iba. Kôt ne ba me ikukãmareo ba djwÿnhmã rax jarĕnho iba, Metĩndjwÿnhmã rax jarĕnho iba. Nhym mebê idjaer kwÿ 'êx ne ijã abenmã kum, “Metĩndjwÿnh kupa'ã ne amijo ba”, ane. Nhym be, kati. Ba ne ba mrãmri tu amim Mõjdjĕ kukràdjã markumrĕx ne tu amim Metĩndjwÿnh kukwakam kabĕn jarĕnh djwÿnh kunĩ kabĕn markumrĕx ne kôt ar amijo iba. Me kabĕn'ã pi'òk no'òk kôt ne ba amijo iba.

¹⁵Be, mrãmri dja Metĩndjwÿnh akubyn me tyko tĩn. Me axwe kĕtjao tĩn. Me axwejao tĩn. Ja ne ba tu amim markumrĕx. Be, me rũnh nhÿr jadjwÿ ne me amim ã maro ane.

¹⁶Mrãmri ne me tyk kunĩ akubyn tĩnmã. Ba kam ijaxwe kêt kadjy amijãno dja. Metĩndjwỳnh kute imã ijaxwe jarẽnh karõn ibu'ã me kunĩdjwỳ kute imã ijaxwe jarẽnh karõ amijãno idjãm rã'ã: ne.

¹⁷Be, amrêbê ne ba apỳnh me ba djàkam ar iba nhym ijã amex krãptĩ apêx. Ba kam akubyn inhõ me wỳnh'ỳr bõx. Mebê idjaer'ỳr bõx. Ibõx kêtri ne me bajtem me õ mỳjja kêt kadjy imã pi'òk kaprĩ ngã ba arỳm o bõx ne memã kungã. Ne me kute ikadjy Metĩndjwỳnhmã mry bĩn kadjy me 'ỳr bõx.

¹⁸Ne kam arỳm me ikukràdjà kõt Metĩndjwỳnhmã amijo mex ne arỳm Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjà. Nhym mebê idjaer kwỳ arỳm pykabê Adjij kurũm bõx. Kikretikam bõx ne arỳm ipumũ. Ipumũ ba amijã me krãptĩo ibikprõnh kêt ne ije memã me bẽnjadjwỳr'õ kurê'uk kêt nhym me kam kangati kêtumrêx.

¹⁹Adjij kurũm me bõxwã kute Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam ipumũnhkõt ren awỳr bõx. Ne ren me kute mỳj ijaxwe'õ markõt ren amã ijarê.

²⁰Nàr gê akuka kõnh me ỳrwã'õ kute Djeruxarêkam ipumũnhkõt amã ijarê. Mebê idjaer rũnh kute Djeruxarêkam ijaxwe jabej ikukjêrkõt gê me'õ kute ipumũnh jabej amã ijarê. Me kute mỳj ijaxwe'õmã katorkõt amã ijarê.

²¹Ba amã amijarê ga ama. Ba Djeruxarêkam me ipòkri idjãmkam kàj bê memã kum, “Ije mrãmri me tyk akubyn tĩn jarẽho ibakõt ne gar akati jakam mỳj ijaxwe'õ jabej ikukjêro nhỹ”, ane. Djãm ori ije ja jarẽnhkam ijaxwe'õ? Kati. Tãm ne ja. Nãm ã Paur Perimã ane.

²²Nhym Peri kute Paur kabẽn markam arỳm kadjy akati 'õdjwỳ jarê. Amrêbê ne Peri Jeju'ã ujarẽnh ma. Nãm kadjy akati 'õ jarẽn memã kum, —Dja krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr Rixijanh amrê tẽ. Ba kam arỳm prĩne ajã ujarẽnh ma, ane.

²³Ne kam krãkamngõnh krãptĩ: kubê 100 nhõ bẽnjadjwỳrjamã Paur'ã karõn kum, —Dja ga omũ gê ta ar mrã. Gê õbikwa ta 'ỳr wangij ne o djuw mex. Nãm ã Peri anen kam mã tẽ.

²⁴⁻²⁵Nhym arým 'ã akati kwỳ apêx nhym Peri akubyn bôx. Prõ nhidjibê Kruxire ne o bôx. Kubê mebê idjaer'õ. Nhym kam Paur'ỳr õ me ja jano nhym me kum o bôx. Nhym kam arkum ujarêho djan arkum, —Metĩndjwỳnh ne arým mrãmri Jeju'ã me banhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽ. Kubê ne Kritu. Djã gãm ar tu amim Jeju markumrêx nhym Metĩndjwỳnh arým ar amã ajaxwe kêt jarê gar arým kum amexkumrêx. Djã gãm ar ajaxwe kêt kadjy amijãno dja. Dja Metĩndjwỳnh ĩ me kunĩmã axwe pãnh jarê. Kadjy amrê akati mõi rã'ã, ane. Nãm prĩne ã kum 'ã ujarêho ane nhym kabẽn pymaje Peri arým madjà kretin kum, —Aj mã. Gê idjàpênh'õ kêtka ba ajte amã arê. Ga ajte imã arê ba kuma, ane.

²⁶Nãm anen õkre kadjwỳnhbê amim, —Dja Paur imã pi'òk kaprĩ nhõi jabej ba arým kum inhire gê tẽ, ane. Ne kam pi'òk kaprĩ jabej aben tã amiwỳr Paur 'uw ne kum kabẽno krĩ.

²⁷Paur mebê ijê djàkam nhỹ nhym arým 'ã amex amãnhkrut apêx. Nhym arým Peri kato nhym Poxu Pexu arým pãnh memã bẽnjadjwỳr rax. Peri kator kêttri ne kute mebê idjaero kĩnh kadjy tu wãnh mebê ijê djàkam Paurmã irerkumrêx nhym wãnh krĩ rã'ã.

Metĩndjwỳnh Karõ 25

Kute bẽnjadjwỳr Pexumã amijarênh.

¹Pexu pykabê Djudêja'ỳr bôx ne kam krĩraxbê Xedjarekam bôx. Nhym kam 'ã akatin akatin akati nhym krĩraxbê Xedjare kurũm katon Djeruxarê'ỳr tẽ. Tẽ:n kam 'ỳr bôx.

²Nhym kam me rũnh Pexumã Paur jarê. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxmẽ mebê idjaer nhõ me rũnh 'õdjwỳmẽ ne me kum arê

³ne kum, —Ë, amã me ikĩnh jabej gop amrê Djeruxarẽmã Pauro bôx, ane. Me kute kum arênh kêttri ne me abenmã kum, —Gêdja me amrê pry'ã Pauro mõi gwaj kubĩ, ane.

⁴⁻⁵Nãm me rũnh ã Pexumã Paur jarêho ane nhym kam memã kum, —Kati, gê wãnh Xedjarekam me arek o nhỹ. Badjwỳ arým 'ỳr itẽm 'ỳr. Gê ar anhõ

me rŭnh'õ ar ikõt 'ÿr tĕn axwe'õ jabej kukja gĕ kum amijarĕ gĕ kam kum axwe jarĕnhkumrĕx, ane.

⁶Nhym me'ã akatibĕ 10 ne ajmã kute apĕx nhym kam arÿm Xedjare'ÿr tĕ:n 'ÿr bõx. Nhym akati nhym arÿm tĕn memã axwe pãnh jarĕnh djãkam memã nhÿ. Ne arÿm Paur'ÿr õ me ja jano nhym me o mõn 'ÿr o bõx.

⁷O bõx nhym arÿm Djeruxarĕ kurŭm mebĕ idjaer kwÿ 'ÿr bõx ne Paurmã ipõk ne. Ne kam Pexumã Paur jarĕnho dja. Nãm me kum axwe krãptĩ: jarĕnho dja. Djãm axwe kryre ne arĕ? Kati, Axwe rŭ:nh ne arĕ. Me kute axwekõt omŭnh kĕt ne tu arĭk kum axwe jarĕnho dja. Nhym Pexu me kabĕn ma:n kam mrãmri Paur jaxwe'õmã kator ne mar kĕtkumrĕx.

⁸Nhym Paur aminĕje Pexumã kum, —Be, ba ne ba ije mebĕ idjaer kukrãdjã 'õo ibikĕnh kĕt ne Metĩndjwÿnh nhõ kikretio ibikĕnh kĕt ne mebĕ bĕnjadjwÿr raxbĕ Xedja kurĕ kĕt, ane. Xedja ne me bĕnjadjwÿr rŭnh kunĩ kurãm rax.

⁹Nhym be, Pexu bit kute mebĕ idjaerjao kĩnhmã ne arÿm Paurmã kum, —Djãm Djeruxarĕkam atĕm prãm? Dja ba kam mrãmri ajã me ja kabĕnkumrĕx jabej, ane.

¹⁰Nhym Paur kum, —Kati. Bĕnjadjwÿr raxbĕ Xedja kabĕnkõt aje me axwe jabej me kukjĕr djã ne ja. Jakam dja ga ima. Mÿj kadjy dja ga Djeruxarĕmã ijo tĕ nhym me ikukij? Ba ne ba mebĕ idjaer 'õo ibikĕnh kĕtkumrĕx ga arÿm ama.

¹¹Be, me ren ijaxwe'õmã kato ne ren pãnh tu ibĩ, ba ren aminĕje ikabĕn 'õ jarĕnh kĕt ne. Nhym be, me 'ĕx ne kute imã ijaxwe jarĕnh kajgokam ne ga te aje memã ikangamã. Ba bĕnjadjwÿr raxbĕ Xedja'ÿr tĕn aminĕje kum ikabĕn jarĕ. Nãm ã Paur kum ane.

¹²Nhym kam Pexu amibu'ã me rŭnhmã kabĕn nhym me Pauro aben ma. Nhym kam kum, —Nã gãm imã, “Ba bĕnjadjwÿr raxbĕ Xedja'ÿr tĕn aminĕje kum ikabĕn jarĕ”, ane. Be, jakam dja ga mrãmri amũ Xedja'ÿr atĕmkumrĕx, ane.

Pexu kute Paur'ã Angripa kabën mar.

¹³Nhym 'ã akati kwỳ apêx nhym bënjadjwỳr raxbê Angripamê prôbê Berni ar krĩrAXBê Xedjareỳr bôx. Ar kute Pexumã kabën mex jarënh kadjy ne ar bôx.

¹⁴Ne kam arek kam ar ba nhym ar'ã akati kwỳ apêxmã. Nhym Pexu arỳm bënjadjwỳr raxmã Paur'ã ajarën kum, —Peri mebê ijê djàkam me'ômã iren arỳm mã tẽ.

¹⁵Ba krĩrAXBê Djeruxarëkam ar ibari nhym mebê idjaer nhõ me rũnh arỳm imã Paur jarë. Me õ mebêngêtmê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bënjadjwỳrmê imã arẽ ba arỳm kuma. Me imã, “Dja ga kum axwe pãnh jarën abĩ”, ane.

¹⁶Ba memã kum, “Be, djãm Rômakam me ja kukràdjà kôt ne ba me ije me axwe jabej me kukjêr kêt kam tu me par? Kati. Ba me me axwe jabej me kukjêr kumrêx. Nhym me me kuka kôn timer axwe jarënh kumrêx ba me me kuma. Nhym kam me me imã amijã aprã ba me arỳm kuma. Me ije me axwemã ijapôxkambit ne ba me arỳm pãnh me kupa.” Nã bãm ã memã ane.

¹⁷Ne kam mebê idjaer arỳm amrê Xedjare jakam bôx. Nhym me'ã akati ba amikrà kêt ne ije memã axwe pãnh jarënh djàkam bôx ne memã nhỹ. Ba kam Paur'ỳr inhõ me ja jano nhym me o bôx.

¹⁸O bôx ba arĩk 'ã amim, “Be, mrãmri axwekumrêx”, ane. Nhym me kwỳ kàjmã ku'ên kam 'ã imã kabën kajgobit jarënh ku'ê.

¹⁹Nãm me 'ã imã, “Paur kum me ikukràdjà kurê”, ane. Ne me'õ nhidjibê Jeju jarë. Nãm me Jeju tyk jarënh nhym be, Paur ne Jeju tĩn jarë. Nãm me ã Paur'ã kabën kajgo jarënh ane.

²⁰Ba amim, “Je, djãm ije me kukràdjàja mar got”? ane. Ne kam kum, “Djãm Djeruxarëkam atêm prãm? Dja ba kam ajã me ja mrãmri kabënkumrêx jabej”, ane.

²¹Nhym kam Paur imã, “Ba gop tẽn aminêje bẽnjadjwỳr raxbê Xedjamã ikabẽn jarẽ”, ane. Ba krãkamngônhmã kum, “Dja gar o nhỹ ba kam ã arỳm Xedjamã ano.” Nã bãm ã memã ane. Nãm ã Pexu Angripamã ane.

²²Nhym kum, —Badjwỳ me'õja kabẽn ma, ane. Nhym kum, —Gê akatimã ga kam arỳm kabẽn ma, ane.

Paur Angripa kabem ãm ne kute kum amijarẽnh.

²³Nhym arỳm ar'ã akati nhym Angripamẽ Berni ar õ nêkrêxo prĩne amikunhêr ne me axwemã pãnh jarẽnh djãmã wadjà. Krãkamngôn nhõ bẽnjadjwỳrmẽ krĩraxkam me rũnh ja arkôt wadjà. Nhym Pexu arỳm Paur'ỳr õ me ja jano nhym me o bõx.

²⁴Nhym Pexu Angripamã kum, —Bẽnjadjwỳr raxbê Angripamẽ me akatãmjamẽ, djã ne ga me me'õja pumũ? Krĩraxbê Djeruxarêkam mebê idjaer kunĩmẽ krĩrax jakamdjwỳ mebê idjaer kunĩmẽ ne me imã me'õja jarẽho ku'ên kam kàj bê imã, “On abĩ. On abĩ”, anhyro kumex.

²⁵Ba kam te ije axwe'õmã ikator nhym me kute pãnh bĩnmã te kukij nhym axwe kêtê. Nhym ta imã, “Ba gop tẽn aminêje bẽnjadjwỳr raxbê Xedjamã ikabẽn jarẽ. Ta ne kute raxo me kunĩ jakrenh”, ane. Kam dja ba 'ỳr anorkumrêx.

²⁶Dja ba anen kam te ije me banhõ bẽnjadjwỳr raxmã Paur jaxwe'ã pi'òk no'òkmã. Ba kam amã o ikato. Ga, bẽnjadjwỳr rax Angripa, akumrêx ne ba aman amã o ikato. Ga dja ga axwe'õ jabej kukjan ama ba arỳm 'ã pi'òk no'òk ne.

²⁷Ba ren me'õ bê ijêja jano ne ren ije kôt axwe'ã pi'òk no'òk janor kêt ne ren Xedjamã kute ibẽno ibikẽnh pyrãk. Nãm ã Pexu Angripamã ane.

Metĩndjwỳnh Karõ 26

¹Nhym kam Angripa arỳm Paurmã kum, —Ajrã. Aminêje akabẽn jarẽ, ane. Nhym memã aminhikra bẽn arỳm aminêje kum,

²—Běnjadjwỳr rax Angripa, arỳm mebê idjaer ijã axwe krãptĩ janhô ba kam aminêje amã ikaběn jarẽ. Myt ja tãmkam aje ikaběn mar prãmkam ne ba ikĩnhkumrẽx.

³Ga ne ga aje prĩne mebê idjaer kukràdjã mar. Me kute kukràdjã jabej aben kukjêrdjwỳ aje prĩne mar. Aje markam ne ba ikĩnhkumrẽx. Dja ba amã amijã ajarẽ. Gop amijamãr 'iryn ikaběnja kunĩ ma.

⁴Be, inhô pyka djwỳnhkam, krĩraxbê Djeruxarẽkam ne me kute ipumũnh. Iprĩrũm ne mebê idjaer kunĩ ipumũ.

⁵Me kute ipumũnhkôt ren ijã amã ajarẽ. Ba mebê pardjêu kukràdjã man kôt ar amijo iba. Mebê pardjêu ne me prĩne kute me ikukãmãkjê kukràdjã marn kôt amijo ba mex. Prĩne kute kôt amijo ba mexo kute mebê idjaer kunĩ jakrenh. Me ja kôt ne ba amijo iba.

⁶Ne kam jakam arỳm akabem dja ga ijaxwe jabej ikukjêro nhỹ. Be, Metĩndjwỳnh me ikukãmãkjêmã kum, “Dja ba mrãmri akubyn me tyko tĩn”, ane. Kute akubyn me tyko tĩnja ne me tu amiwỳr kamnhĩxkumrẽx.

⁷Me ikukãmãkjê Djako ne krabê 12 jadjuw. Krabê 12 ja ne ar aben djô'ã apỹnh tãmdjwỳ ba djãri kubê 12, apỹnh me krãptĩ: ba djãri kubê 12. Apỹnh me ikukãmãkjê ba ja ne me akatikammẽ akamàtkammẽ mã Metĩndjwỳnhmã amijarẽho kumex. Ne mã kum àpẽnho kumex ne mã amim, “Mrãmri dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩn”, ane. Ne mã me akubyn tĩn nhô akati bôx jabej ajkam ama. Ba ne ba mekôt tu amim kamnhĩxkumrẽx ne mã me kunĩmã kum, “Mrãmri dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩn”, ane. Nhym kôt mebê idjaer kamingrãnyre imã ijaxwe jarẽ ga kam ijaxwe'õ jabej ikukjêro nhỹ.

⁸Be, djãm aje mekôt amim, “Metĩndjwỳnh te kute akubyn me tyko tĩnmã”? ane. Djãm aje amim anhỹr got? Kati. Ga ne ga aje ã amim anhỹr prãm kêt. Nãm ã Paur Angripamã ane.

⁹Ne kam ajte kum, —Be, badjwỳ amrêbê ne ba mekôt amim, “Kê, Nadjarekam Jeju wã. Ba 'ã me kabênbê idjaptàrkumrêx gê me ĩ maro ba”, ane.

¹⁰Ne kam kôt mrãmri Djeruxarêkam ã mebê idjaptàro ane. Ne me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ar kabênkôt me krãptĩbê ijê. Jeju nhõ me jabê ijê. Nhyim me kute me parmã ba mekôt memã kum, “Ajrã. Me abĩ”, ane.

¹¹Ne mã me bikprõnh djà kunĩkôt meo ibikêngo iba. Me tokry pymaje kute Jeju japrỳn kanga jabej ne ba mã meo ibikêngo iba. Meo ibikêngo iba:n kam amũ apỳnh krĩrax bajtem djàridjwỳ me'ỳr mrãn bõx.

¹²Kamã ne ba krĩraxbê Tamagu'ỳr tẽ. 'Ỳr itẽm kêtri ne me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ar me kadjy imã pi'òk no'òk ne.

¹³Bẽnjadjwỳr rax Angripa, nã bãm me'ỳr pi'òk no'òko tẽ: nhyim arỳm ijã kàjkwa nhipòkri myt nhỹ. Nhyim kàjkwa kurũm mỳjja jadjênh prĩne ikurwỳ ba arỳm omũ. Adjênh tỳxo kute arngro jakrenh. Nhyim ikôt me mõrdjwỳ mỳjja jadjênh me kurwỳ.

¹⁴Bar ikunĩ pykabê irôròk ne. Ba kam me'õ kabên ma. Nhyim mebê idjaerkam ikabên djwỳnhkôt imã kabên ne imã, “Xaur, Xaur, mỳkam ne ga me kute amim imaro abikênh ar o aba? Nã gãm aje ba mãn ijo abikêngo aba pyræk. Ga ari aje ijo abikêngo abakam te adjumar mex prãmje. Ga, mry kute jênh bjêrja pumũ. Me kute mỳjja djwa mexo mry kamjỳr nhyim arỳm umaje prõt tỳxja pumũ. Nhyim kwỳ amakkre kêtka tu amikamjỳr djà kanãn arỳm tokry ne. Gadjwỳ dja ga ari ijo abikêngo aban arỳm atokry: ne”, ane.

¹⁵Ba kum, “Bẽnjadjwỳr mỳj me ajõ ga ne ga imã akabên ne”? ane. Nhyim imã, “Ba ibê Jeju. Nã gãm me kute amim imarjao abikêngo aban aje ba mãn ijo abikênh pyræk.

¹⁶Be, amibêx ne kàjmã dja. Ije ajã inhõ àpênh djwỳnh mẽn kadjy ne ba amã amijo amirĩt. Aje ajbir ipumũnh'ã dja ga memã ajarẽ. Dja ba ĩ mỳjja kwỳ nhipêx ne kôt amã amijo amirĩt ga ipumũ. Jadjwỳ dja ga 'ã memã ajarẽ.

17Jakam dja ba me bajtemmã ajanon mã me bajtembê apytà nhym me kute abĩn kêt. Ne mebê idjaerdjwỳbê apytà nhym me kute abĩn kêt.

18Ga, me no mjõtka me kute mỳjja pumũnh kêt ne arĩk ba punuja pumũ. Nhym be, me no pôt ne me mỳjja kunĩ pumũn kam katàt ba. Ga ajte, akamàt kô tykkam me kute mỳjja pumũnh kêt ne ba punuja pumũ. Nhym me memã mỳjja kurwỳ nhym me arỳm mỳjja kunĩ pumũn katàt ba. Me bajtemdjwỳ ne me arĩk ar ban axwe. Dja ba memã ajano ga memã ikabẽn jarẽ. Memã arẽ nhym me arỳm tu amim imarkumrẽx ne arỳm katàt amijo ban axwe kêt ne ar ba. Xatanaj ne kute meo ba tũm. Kubê dja ga Metĩndjwỳnh'ỳr meo akẽx nhym me arỳm tu amim imarkumrẽx. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm me axwe maro aknon mekam ngryk kêt. Mekam ngryk kêt ne arỳm mekôt me umjuw. Ta kute amimexo meo mexja kôt me umjuw. Dja me tu amim imarkumrẽx nhym Metĩndjwỳnh arỳm me axwebê me utà. Ja kadjy dja ba me bajtemmã ajano.” Nãm ã Jeju imã ane. Nãm ã Paur Angripamã ane. Ne kam ajte kum,

19—Kam, Bẽnjadjwỳr raxbê Angripa, Jeju kute kàjkwa kurũm imã amijo amirĩtkam ne ije omũnhkam djãm ijamakkre kêt ne ije mar kêt? Kati. Arỳm ne ba tu amim markumrẽx ne katàt kabẽn man kôt ar amijo iba.

20Kam ne ba krĩraxbê Tamagu kumrẽxkam memã 'ã ajarẽ. Ne kam Djeruxarẽmẽ pykabê Djudêja kunĩkôt memã 'ã ajarẽ. Ne kam apỳnh me bajtem ba djakam memã 'ã ajarẽ. Ne memã kum, “Dja gar amikam akapřiren wãnh ajaxwemã anhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx. Ne kabẽn man kôt ar amijo aba gê me ar apumũn arỳm amim, ‘Be, mrãmri ne ar kute Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽxkumrẽx’, ane. Gê me ar apumũn ã amim ane”, ane.

21Amrêbê ije memã ja jarẽho ibakam ne me arỳm ijo tỳm, mebê idjaer ne me Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam ijo tỳm ne ipa 'amỳn bit kute ibĩnmã.

22-23Nhym Metĩndjwỳnh mã: mebê ipytà ba memã idjujarẽho itẽm rã'ãn arỳm myt ja'ỳr bõx. Nã bãm me kàtammẽ me rũnhmã 'ã idjujarẽnh itẽm rã'ã ne. Mõjdjẽmẽ Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh ar amrêbê me bakukãmãremã kum, “Dja me banhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkatibê Kritu tokryn

tyn akubyn tĩn ne. Akubyn tĩno me bamã wa. Ne kam kàj bê mebê idjaermã amijarẽ. Ne ajte me bajtemmã amijarẽ. Ne memã kum, ‘Ga, ityk ne akubyn itĩnja pumũ. Dja ga me tu amim imarkumrẽx ne arỳm ikôt atyk nhijukri akubyn atĩn’, ane. Nãm ã memã anhỹro ba. Kabẽn ja ne kute memã pry kurwỳ djà pyràk. Kôt ne me katàt amijo ban tĩnkumrẽx.” Nãm ã Mòjdjê ar me bakukãmãremã ane. Me kabẽn jabit ne ba memã arẽnho iba. Nãm ã Paur Angripamã ane.

²⁴Nãm kum ja jarẽnho dja nhym Pexu tu o kapêr tan kàj bê kum, —Paur, nã gãm ajbã. Aje pi'òk nhidji jarẽn h krãptĩkam ne ga ajbã, ane.

²⁵Nhym kum, —Bẽnjadjwỳr Pexu, kati. Ibibãnh kêt. Mrãmri ne ba katàt ikabẽn jarẽnhkumrẽx ne ibẽno ibikẽn h kêt.

²⁶Bẽnjadjwỳr raxbê Angripa kute imarkumrẽx. Kam ne ije amipudjur kêt ne tu aminêje kum ikabẽn jarẽnhkumrẽx. Djãm me kute mỳjjao bipdjur ne o ba? Kati.

²⁷Nãm me tu irãri o ba nhym me kunĩ kute omũnh ne mar. Kam Angripadjwỳ arỳm prĩne kute mar. Ba ne ba ja ma, ane. Nãm anen arỳm Angripa'ỳr akẽx ne kum, —Bẽnjadjwỳr rax Angripa, djãm ga ne ga arỳm Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn h djwỳnh'ã amim, “Mrãmri Metĩndjwỳnh kôt me kabẽnkumrẽx”? ane. Arỳm ba ama. Mrãmri ne ga ã amim ane. Nãm ã Paur kum ane.

²⁸Nhym Angripa kum, —Aje Kritu'ỳr ijo akẽx'ỳr, ane.

²⁹Nhym Paur kum, —Ga ren 'ỳr amijo akẽx 'ỳr nàr ga ren ikudjwa tu amim Kritu markumrẽx ba ren kam ikĩnhkumrẽx. Me kunĩ kute jakam imaro ỳrdjwỳ ren ikudjwa tu amim markumrẽx ba ren mekam ikĩnhkumrẽx. Jao ne ba Metĩndjwỳnhmã a'uw. Nhym ren me kute ikudjwa adjuwprekambit ne ba ren ikĩnh kêt.

³⁰Nãm Paur ã Angripamã ane. Nhym kam bẽnjadjwỳr rax Angripamẽ bẽnjadjwỳr Pexumẽ Bernimẽ ar ja nhikô'ã me ỳrjamẽ arỳm kàjmã dja.

³¹Kàjmã djan kubê akêx ne mōn kàxã o aben maro djan abenmã kum, —Ne ren axwe gwaj ren kubĩ nàr kubê ijê. Nhy m be, kati. Axwe kêt kumrêx, ane.

³²Nhy m kam Angripa Pexumã kum, —Ren kute amã arênh kêt ne ren kute amã, “Ba gop bēnjadjwÿr raxbê Xedjamã aminêje ikabēn jarē”, anhyr kêt, gwaj ren arÿm kum banhire nhy m ren ta mekôt ar ba, ane.

Metĩndjwÿnh Karõ 27

Me kute krĩrAXBê Rõmamã Pauro mõr.

¹Nhy m kam bēnjadjwÿr ar memã kum, —Me on ngõkõt pykabê Itarij'ÿr mebê ijējao mō, ane. Ne kam arÿm krākamngõho ba djwÿnh nhidjibê Jurmã Paur ar arē. Paurmē mebê ijê kwÿmē ne meo ba djwÿnhmã arē. Kum arē nhy m arÿm kute pykabê Itarij'ÿr meo mõrmã. Jurbê ne bēnjadjwÿr raxbê Xedja nhõ krākamngõnh krãptĩ: kubê 100 nhõ bēnjadjwÿr 'õ. Ba ibê Ruka ne ba ajte mekôt tē.

²Ba me kam pykabê Itarij'ÿr imõrmãn kam krĩrAXBê Amitukam me ja nhõ kàraxmã wadjàn arÿm inox ne. Pykabê Adjij'ãnh ne me kute kàraxo mõrmã. Me'õ nhidjibê Arxaku ne me ikõt tē. Pykabê Matenikam krĩrAXBê Texarõnikakam ne abatàn djà.

³Ba me kàraxkam mō: nhy m me ijã akati. Ba me kam krĩrAXBê Xidõ'ã kàrax nhõ. Nhy m Jur kum Paur kaprĩn kum, —Ajrã. Anhõbikwa'ÿr wabi gē ar ajo djuw mex, ane. Nhy m ar'ÿr wabin ar ikõ'ã nhÿ:n kam ajte akubyn kàraxmã wadjà.

⁴Ba me kam inox ne. Ne apêxtibê Xipre tekre'ãnh mō, kõk me ikutã àbêrkam.

⁵Ne kam pykabê Xirxij'ãnh mō:n kam amipãnh kumē. Ne pykabê Papirij'ãnh mō:n kam amipãnh kumē. Ne kam arÿm pykabê Rixijkam krĩrAXBê Mire'ÿr bõx ne kam kàrax nhõ.

⁶Nhy m kam krākamngõnh kubê 100 nhõ bēnjadjwÿr arÿm kàrax 'õdjwÿmã kato. Nãm krĩrAXBê Arexãkam me ja nhõ kàraxmã kato. Kà wãkam ne me kute pykabê Itarij'ÿr mõrmã. Nhy m kam me ijo tē ba me kà wãmã wadjà.

⁷Ne kam inox ne mō. Ne iprĩã mō: nhym arým me ijã akati kwỳ apêx. Ba me kam krĩraxe Nidju tēpo mō. Nhym kōk djàbêr tỳ:x me ibê aptà ba me kam aparmã apêxtibê Kreta'yr mō. Mō:n kam Kretakam krãnh krã'yrbê Xamona'ãnh mō.

⁸Ne kam iprĩã mō:n kam arým amipãnh Xamona mẽ. Ne kam kàrax nhikwã djà nhidjibê Kà jarij djà mexte'yr bōx ne 'ã kàrax nhô. Krĩraxe Raxêr kuri ne nō.

⁹Nhym kam me ijã akati krãptĩ apêx. Nhym Paur amim, —E kum, arým ne ba me amikrà nhym arým na 'itỳx 'yr. Na 'itỳx'ã mytyrwỳ bōx 'yr. Be, arým me kute amijajbur'ã akati apêx. Me ibê idjaer kute Metĩndjwỳnhmã amijajbur djà nhô akatija apêxkam na 'itỳx kumex. Arým na 'itỳx kumexkam ne ba me imã imōr pyma:, ngô raxe pyka kêt kam me imōrja pyma:, ane. Ne kam memã kum,

¹⁰—Ikabên dja gar ama. Dja gwaj ngô raxe pyka kêt kam mō nhym na arým gwaj bajo ajkê. Ne arým kàkam me jênhmê kàraxo bikênh mex ne. Ja ne ba gwaj bakukãm kuma. Nãm ã Paur memã ane.

¹¹Nhym krãkamngōnh nhô bēnjadjwỳrja Paur kôt kabên djir kêt. Nãm kào akêx djwỳnhmê ô kàrax djwỳnh kôt kabên dji.

¹²Ne kam me kute na 'itỳx apêx jamãrbê kàrax nhikwã djà punure. Nhym me bēn 'ãtom ne abenmã kum, —Gwaj on banox ne amũ krĩraxe Penixij'yr babōxmã. Ne kam kam na 'itỳx apêx kam ama, ane. Be, apêxtibê Kreta tãm kam ne krĩraxe Penixij. Penixijkam kà nhikwã djàkam dja aparmã kōk 'itỳx wabê nàr kàjmã wabê nhym bu'ã akàx kōkbê aptà nhym kàrax nōr mex ne.

Kōk tỳ:x kute tu kàrax rēho mōr.

¹³Nãm me bēn 'ãtom nhym kōkdjwỳ arým aparmã kàjbê wabê. Nhym me arým abenmã kum, —Aje. Jakam arým 'yr me banox kadjy mexkumrêx, ane. Ne kam arým djudjêdjêti'ã kēn 'ãprejao wabin kàraxkam kudji. Ba me kam mō. Apêxtibê Kreta 'ãnh mō.

14Nhym kàjbê 'ătũm nhym kôk arỳm àbêr tỳx ne. Kôk djàbêr tỳx jamã ne me kum Juraku jarẽ.

15Nhym arỳm kôk djàbêr tỳ:x ne tu kàrax rênho mỗ. Rênho mỗ: ba me kam arỳm tu kum inhire nhym kôk arek o mỗ.

16-17Nhym kam kà arỳm kôk djàbêr kôt apêxti nhidjibê Kraôdja tekre'ãnh mỗ. Amrêbê ne ba me kàrax katẽ'ã kà ngrire nhôn o mỗ. Ne kam arỳm jakam idjâpênh rax ne kà ngrireo wabin kàraxkam kudji. Nhym kam me djudjêdjêtio ibũmkôt kàrax'ã kajngàro tẽ. Ngô tỳ:x kute kàrax ka'êk kêt kadjy ne me 'ã kajngàr. Kôknhõkà raxkam ne ba me mỗ. Kôknhõkà raxkam ne me par kwỳ pumjuw nhym ku'ê tũm. Nhym me apỹnh pĩo krãbê o kapan ajte kraxbê o kapa. Ne pĩ'ã apỹnh kubêkàti janhô. Kôk kute o mỗr tỳx kadjy ne me 'ã anhô. Ba me mỗ: nhym kôk me ijo mỗr tỳ:x ne. Nhym kute arerek'õ'ã kàrax mênh karõ ne me arỳm par'ã wabin kubêkàtimẽ kukràdjà kunĩ bôn arỳm o ruwn kudjin kam nhỹ. Nhym kôk arek kàraxo mỗ. Nhym arỳm kà kajgon prĩ'ã mỗ. Arerek wã nhidjibê ne Xixi.

18Nhym kôk djàbêr tỳ:x ne me ijo àbêr tỳ:x. Nhym kàrax amijadjwỳr tỳxo mỗrri: nhym 'ã akati. Nhym me kàrax kajkritmã arỳm ngônhmã kàkam me jênh kwỳ rẽ.

19Nhym kam arỳm me inox'ã akatibê 3 apêx ba me arỳm ngônhmã kàraxkam apỹnh kukràdjà kwỳ rẽ.

20Ne kam mỗ: nhym arngromẽ kanhêti amirít kêt'ã arỳm akati krãptĩ apêx. Nhym kôk 'itỳ:x me ijo mỗr tỳx rã'ã ne. Ba me te: amipytâr djà'õ jabej ar irít ne arỳm idjumar punure ne.

21Ne mỗn arỳm inhõ kwỳ krên kêt 'ătũm ne. Nhym kam Paur kàkam me àpênh'ỳr tẽn arỳm me ipôkri djan memã kum, —Ë, ba ar amã arẽ gar ama. Nã gãm ren ar amũja'ã ikôt akabên dji gwaj ren apêxtibê Kreta'ãnh arek wajêt. Ne ren kam badjumar mex nhym ren mỳjja'õ biknor kêt.

22Jakam dja gar akubyn adjumar mex ne atỳx. Dja te kàrax wadjà nhym ngô kute gwaj bajõnh bĩn prãm kêtumrẽx.

²³Be, akamàtkam Metĩndjwỳnh kadjy mrānh djwỳnh'õ iwỳr bõx ne ikuri dja. Metĩndjwỳnh ta ne mã ijo ba, ba kum idjāpēnh ar iba.

²⁴Kadjy mrānh djwỳnhja ne imã, “Paur, on atĩn prām kêt. Dja ga bēnjadjwỳr raxbê Xedja kabem adjām kumrēx. Nhy m aro'ã me mōrwã ne Metĩndjwỳnh arỳm akôt me kunĩ dja. Akôt dja me tyk kêt kumrēx”, ane.

²⁵Be, ã kute imã anhỳrkam dja gar adjumar mex. Mrāmri dja amikabēn kôt ngôbê gwaj bapytār kumrēx. Metĩndjwỳnh kute gwaj bapytārja ne ba tu amim kamnhĩx kumrēx.

²⁶Nhy m kam mrāmri kôk 'ityx dja apēxti'õã gwaj bamēnh kumrēx. Kàraxmē ro'ã gwaj bamēnh kumrēx, ane.

Kàrax bika'èk'ã ujarēnh.

²⁷Nhy m kam arỳm me inox'ã akatibê 14 apēx nhy m akamàtkam ngô raxbê pyka kêt nhidjibê Angrikukam kôk 'ityx ari: kàraxo ba. Nhy m akamàt kô ipôkri kàkam me àpēnh abenmã kum, —Ë, kute akàx'ỳr kà arỳm mōr pyrāk, ane.

²⁸Ne kam koror jabej ngô'ã kadjāt'ã tu jakre nhy m 'ã djudjêdjêbê 30 metu apēx. Nhy m me kam amak ngriren ajte 'ã kadjāt jakre. Nhy m arỳm kāj bê krān 'ã 27 metu apēx.

²⁹Nhy m kàrax kēn'ã bika'èk karõ me arỳm ngônhmã djudjêdjêti mē. Djudjêdjêti'ã kēn 'ãpreja mēn ajte ja mēn ajte ja mēn ajte ja mē. Nhy m kēn arỳm akubyn kàrax pynê. Nhy m me'ã akatio wajêt ne arỳm axwe umar.

³⁰Nhy m kam kàraxkam me àpēnh bit kute mebê amipdjur ne amijã maje kàrax kurūm katormã. Nām me 'êx ne memã kum, —Ba me kà ngrirekam djudjêdjêti'ã kēn 'ãpreja'õ nhỳr ne o ikaton kà krwýt'ānh kumē gē akubyn kà krwýt pynê, ane. Ne kam djudjêdjêti'ã kà ngrireo ruwn bit ngônhmã mēnhmã.

³¹Nhy m Paur arỳm me krākamngônhmē mebê 100 nhõ bēnjadjwỳr'ỳr tēn memã kum, —Dja me wã mōn arỳm utār djà kêt ne me gadjwỳ apytār djà kêt, ane.

³²Nhym me krākamngônh arÿm 'ÿr mōn 'ã djudjêdjêti kunĩ jakà. Nhym arÿm kà ngrire mebê ngônhmã nox ne akuno.

³³Nhym arÿm akati tē nhym Paur arÿm memã arēn memã kum, —Nã gãm ar kōk apêxkam amakbê amijajbu nhym arÿm ar ajã pi'ôk kamrêk amãnhkrut apêx.

³⁴Ar atÿx kadjy gop on ar anhō kwÿ krē. Ngō kute ar apar prãm kêtikumrêx.

³⁵Nãm ã memã anen arÿm djwÿ'ō by. Ne me kunĩ nhipôkri Metĩndjwÿnhmã amikĩnh jarēn kokij ne arÿm krēnmo krax ne.

³⁶Nhym kam me kunĩ akubyn kĩnh ne adjwÿnhdjwÿ ò kwÿ krēno kumex.

³⁷Kàraxkam me ikunĩ ne me ikrãptĩ:. Me kute me ijã akrebê 276.

³⁸Nhym me ò kwÿ krēn arÿm ajne. Ne kam kàrax kajkritmã ngônhmã jēnh rē. Atemã bàygogo 'yo jēnh rē.

³⁹Nhym arÿm akati. Nhym me arÿm pyka pumũ. Nhym me'ō kute amrêbê pyka pumũnh kêtikumrêx. Nhym wãnh pyka kute aktã ngō nhijêkam ngō binhikrēnhja. Nhym me arÿm amybÿm kàrax kadjy omũ. Ne kam abenmã kum, —E kum, gwaj 'ÿr kam mãn kàraxo wadjà gê umar mex, ane.

⁴⁰Ne kam arÿm kēn kunĩ'ã djudjêdjêti 'ãpre bôn tu kum ire. Ne kà katē pynēnh djà'ã djudjêdjê 'ãpre bō. Ne kam kà krwÿt'ãnh par'ã kubêkatio wabin 'ã kunhō, kōk kute kàraxo mōr tÿx kadjy. Ne arÿm akàx'ÿr kàrax krāo akēx ne.

⁴¹Nhym kam kàrax arÿm ngō kute aben mok djà'ÿr bōx. Kam ne kororre. Ne mōn 'ã nōn arÿm 'ã nōr tÿx mex ne. Nhym ngō djàkà 'itÿ:x arÿm kàrax katē titik ne ka'êko mō.

⁴²Nhym krākamngônh ar abenmã kum, —Mebê ijê tũm nox ne akàxmã rēr ne atÿxã àbir ne mã prôt kētri gwaj me kupa, ane.

⁴³Nhym krākamngônh nhō bēnjadjwÿr Paur'ã maje akubyn me unēn memã kum, —Kwãrĩk wãnh. Gê me rērja kumrêx tu nox ne rēn akàx'ã wabi.

⁴⁴Gê me rêr kêt pīponh jamỳ nàr ngô kute kà ka'êk jamỳn 'ã mekôt rê, ane. Ba me kam ikunĩ arỳm inox ne. Ne kam ikunĩ arỳm akàx'ã wabi.

Metĩndjwỳnh Karõ 28

Apêxtibê Matākam ar ba.

¹Ba me arỳm wabi nhym me bajtem apêxtikam ar baja me imã, —Apêxti ja nhidjibê ne Matã, ane. Ba me kam kuma.

²Nhym kam namẽ krykam apêxtikam me bajtemja kum me ikaprĩkumrêx. Ne kam arỳm me imã kuton me imã kabên mextire.

³Nhym Paur arỳm pĩ ngrà kwỳ karwàn kuwykam adjuw. Nhym kangã djàkrê kuwy pymaje pĩ ngrà kurũm katon arỳm Paur nhikra nhãn 'ã wajêt.

⁴Nhym me arỳm ikra'ã kangã jêtkôt omũn abenmã kum, —Be, tãmwãbê ne me par djwỳnh'õ. Jakam dja ty. Ngô ne kute bĩn kêt nhym be, kangã dja kubĩ. Axwe pãnh dja ty, ane.

⁵Nhym kangã ikra'ã wajêt nhym tu kum ikra wabê nhym arỳm kuwykam tỳm. Nhym kam tokry kêt ne.

⁶Nhym me te Paur nhigot jabej. Nàr, me aêrbê tyk ne tỳm karõ te 'ã ajkam ama. Te kam ama:n omũnho kumex. Omũnh 'ãtũm nhym ajmã kute kêtikumrêx. Nhym kam me atemã kabên djin abenmã kum, —Be, kubê ne metĩndjwỳnh'õ, ane.

⁷Apêxti tãmkam bẽnjadjwỳr nhidjibê Pubriju. Õ pyka kuri ne ba me dja. Pubriju me imã, —Inhõ kikrekam dja gar nhỹ, ane. Bar kam 'ỳr mõn kam nhỹ nhym arỳm me ijo djuw mex mexikumrêx. Ba me kam kam inhỹr'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx.

⁸Nhym kam Pubriju bãm kute ir djwỳnhja kà kangron iku:w. Nhym Paur arỳm 'ỳr wadjàn Metĩndjwỳnhmã o a'uw ne krã'ã ikra djin arỳm o mex ne.

⁹Nãm Paur ã o ane nhym kam apêxtikam me punu kunĩ 'ỳr bõx nhym arỳm me o mex ne.

¹⁰Nhym kam me me imã mỳjja kumex ngã. Ba me kam arỳm inoxmã. Nhym me arỳm apỳnh me imã mỳjja kĩnh djàri kàraxkam kumex ne.

Krĩraxbê Rôma'ỳr mörn bôx.

¹¹Me inox kêtri ne apêxtikam me ijã mytyrwỳbê amãnhkrut ne ikjêkêt apêx. Ba me arỳm inox ne. Krĩraxbê Arexãkam me ò kàraxkam inox ne. Nãm me amrêbê amex jamãrbê apêxti'ãnh kàraxja nhô. Kàrax krwỳt'ã ne me karô amãnhkrut wajêt. Ja nhidjibê ne Kaxu. Nhym ja nhidjibê Pôr.

¹²Ba me inox ne mõi:n kam krĩraxbê Xiraku'ãnh kàrax nhô. Nhym me ijã akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx.

¹³Ne kam ajte inox ne pyka 'ãnh mõi:n kam krĩraxbê Reguju'ỳr bôx. Ne kam me aã'ã mõi: nhym me ijã akati. Nhym kam kàjmã kôk wabê ba me ajte akatikam krĩraxbê Poteroj'ỳr bôx ne 'ãnh kà nhô.

¹⁴Bar kam wabin Jeju kukwakam me kute abeno kamy kwỳ jabej ne memã ikato. Nhym me ar imã, —Dja gar inhũrkwãkam nhỹ, ane. Bar kam nhỹ. Nhym ar ijã akatibê 7 apêx. Bar kam itekôt krĩraxbê Rôma'ỳr mõi.

¹⁵Nhym kam me amũ krĩraxbê Rômakam Jeju kukwakam me kute abeno kamymã ar ijarê. Nhym me arỳm ar ikutã mõi, kute ar ikajpar kadjy. Ne kam Apiju'ãnh djwỳ jamỳnh djãmê me ôt djàbê 3mê kam bôx. Bar kam me'ỳr bôx. Nhym kam Paur me omũn arỳm Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarên akubyn tỳx ne.

¹⁶Ba me kam mõi:n arỳm krĩraxbê Rôma'ỳr bôx. Nhym kam krãkamngônkh krãptĩ: kubê 100 nhõ bẽnjadjwỳrja mebê ijê tũmo bôx. Me nêje ku'ê djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmã mebê ijê tũm kunõ bôx. Nhym arỳm mebê ijê djakam mebê ijê. Nhym be, me Paurmã kum, —Ga dja ga anhõ kikrekam nhỹ. Krãkamngônkh pydjibit dja anêje nhỹ, ane. Nhym kam me'õ nhũrkwã purokam nhỹ.

Kute Rômakam mebê idjaermã amijarênh.

¹⁷Nhym kam arỳm Paur'ã akatin akatin akati nhym arỳm amiwỳr mebê idjaer rũnh 'uw nhym me 'ỳr bôx ne arỳm 'ã akuprô. Nhym kam memã kum, —Akmere ar, djãm me babê idjaerkam ne ijaxwe'õ? Nàr djã ne ba me

bakukāmākjê kukràdjà'õo ajkê? Arkati. Ijaxwe kêt nhym Djeruxarêkam me arým ibê ijên krĩraxbê Rômakam me jamã ikanga.

¹⁸Nhym me prĩne ijaxwe jabej ikukij ne ima. Nhym bēnjadjwỳr ar ijã abenmã kum, “Ren bĩn kadjy axwekumrēx gwaj ren arým kubĩ. Nhym be, kati. Axwe kētkumrēx”, ane. Ne bit kute imã ikra karo ba itēmmã.

¹⁹⁻²⁰Nhym mebê idjaer mã kabēno bēnjadjwỳr ar apa. Ba kam aminêje arkum, “Ba gop bēnjadjwỳr raxbê Xedjamã aminêje ikabēn jarē”, ane. Nhym ar arým amrē 'ỳr ijano ba tēn bōx. Dja ba aminêje Xedjamã ikabēn jarē. Djãm ije kum inhõ me wỳnhbê idjaer jaxwe'õ jarēnhmã? Arkati. Imã inhõ me wỳnh jabêkam ne ba amiwỳr ar ajuw. Ije ar apumũnh ne ar amã ikabēnmã ne ba amiwỳr ar ajuw. Ę, ba ar amã arē gar ama. Dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩn. Mebê idjaer ne me tu amiwỳr me akubyn tĩn kamnhĩxkumrēx. Badjwỳ ne ba tu amiwỳr kamnhĩxkumrēx. Ije amiwỳr kamnhĩxkam ne me arým kàxiràx jao idjuwpre. Nãm ã Paur memã ane.

²¹Nhym kam me kum, —Pykabê Djudêjakam ne me nĩnh ar imã ajã pi'òk no'òk kêt. Nhym mebê idjaer'õ nĩnh bōx ne kute ajã mỳjja'õ jarēnh kêt.

²²Be, pyka kunĩkôt me kute me kukràdjàja japrỳo ba. Jabit ne bar kuma. Nhym be, ar ba ne bar ije 'ã adjujarēnh mar prãm, ane.

²³Ne kam kute mar kadjy kum akati'õ jarē. Nhym kam me kute kum akati jarēnh bōx nhym me krãptĩ Paur nhũrkwãmã wadjà. Nhym kam kryràm memã ujarēnhmo krax ne akamàtkam o ino re. Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo ba'ã memã ajarē. Nãm memã Mòjdjê kukràdjà jarēn Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh kunĩ kabēn jarē. Ne me kabēn kôt memã kum, —Ga, pi'òk kôt Jejubê me banhõ Bēnjadjwỳrbê kumkatija pumũ. Kubê Krituja pumũ. Dja gar tu amim Jeju markumrēx. Nãm ã memã anhỹro nhỹ.

²⁴Nhym me kwỳ tu amim kabēn markumrēx. Nhym me kwỳ amim kabēn mar kêt.

²⁵Ne arým kaběno aben japanho kumex ne arým ajmà. Nhyim me bimành kêtri Paur memã kum, —Idjaij ne amrěbê: Metĩndjwýnh Karõ kukwakam me akwỳ'ã kaběn jarě. Mrãmri ne arěnhkumrěx. Nãm me bakukãmãremã kum,

²⁶“Me'ỳr těn memã ikaběn jarěn memã kum, 'Dja ga me maro aku'ê kajgon mar kêt ne, kukràdjà'ã mỳjja kute amijakreja mar kêt ne. Ne omũnh kajgon amim omũnhkumrěx kêt.’ Mỳkam?

²⁷Bir, arým ne ga me adjumar djàkam ajamakkre kêt ne ajamakkre jaduj ne tu ano ngõr. Nã gãm me arĩk ã ibê amijo abao ane. Mỳkam? Bir, aje anoo omũnh kêtmã ne aje ajamako mar kêtmã ne aje ikukràdjà'ã mỳjja kute amijakreja adjumar djàkam mar kêtmã ne aje iwỳr amijo akěx ba ije me ajo mex kêtmã. Nã gãm me ibê ã ajamakkre kêtmě ano kêtto ane.” Nãm ã me bakukãmãre Idjaij ane. Nhyim me bakukãmãre aben djô'ã arěho mõi. Arěho mõi tãmtã arým me awỳr o bõx. Tũ:mràm ga me akamingrãnyre ã ikaběn mar kajgoo ane.

²⁸Me aje ikaběn mar kajgokam dja Metĩndjwýnh arým me bajtemmã ijano. Dja ba memã Metĩndjwýnh kute me utàr'ã ajarě nhyim me arým tu amim markumrěx nhyim kam arým me axwebê me utà. Nãm ã memã ane.

²⁹Paur mebê idjaermã arěnh pa nhyim me arým mã kubê mõi. Ne aktã kaběno aben japanho mõi.

³⁰Nhyim kam Paur ta aminhũrkwãkam arek krĩ nhyim 'ã amex ne ajte 'ã amex. Paur ta õ pi'òk kaprĩo õ kikre djwýnhmã ũrkwão pãnh. Nãm ũrkwãkam nhỹ nhyim me mã 'ỳr ban bõx nhyim mã kam me kunĩo djuw mex.

³¹Ne kàj bê Metĩndjwýnh kute amim me utàr ne ar meo baja'ã memã ujarěho krĩ. Ne mã memã Běnjadjwỳr djwýnhbê Jeju Kritu'ã kukràdjà jarěho krĩ. Nãm kum me uma kêt ne ã memã arěho ane. Nhyim me'õ kubê àptàr kêtkumrěx. Tãm ne ja.

Rôma

Rôma 1

¹Ba ibê Paur. Ibê Jeju Kritu nhõ àpênh. Ta ne amiwỳr ijuw ne arỳm mebê amim ipytàn ar ijo ba. Ijo ban arỳm ijano ba arỳm Kritu'ã ujarênh ny jarênhô iba.

²Amrêbê: ne kukwakam memã kabên jarênh djwỳnh ar me bakukãmãremã ujarênh ny jarên mã memã kum, "Dja Metĩndjwỳnh ì memã ujarênh ny jarê." Nãm me ã Metĩndjwỳnh nhõ pi'ôkkam memã ane.

³Kra'ã ne ujarênh nyja. Krabê Jeju Kritu'ã ne ujarênh nyja. Me banhõ Běnjadjwỳrbê kumkati'ã ne ujarênh nyja. Nãm Kra amijo ì ne nã kurũm kato. Nã kurũm katon arỳm kôt kubê me bakukãmãre Dawi tãmdjwỳ.

⁴Ne kam tyn akubyn tĩn nhym kam Metĩndjwỳnh Karõ arỳm memã tỳx jadjà nhym me arỳm tỳx. Tỳx ne arỳm memã Jeju'ã ujarênh ar ba. Ne memã kum, —Mrãmri, Jejubê Metĩndjwỳnh Krakumrêx. Ga, tyk ne akubyn tĩnja pumũ, anhỹro ba.

⁵Ta ne tu kum ikaprĩn ijano ba arỳm memã 'ã idjujarênh ar iba. Gêdja apỳnh me ba djà kunĩkôt me idjujarênh man arỳm tu amim Jeju markumrêx ne arỳm katàt kabên man kôt ar amijo ba. Ja kadjy ne ijano ba Jeju'ã idjujarênh ar iba.

⁶Ga, ar gadjwỳ Jeju Kritu kute amiwỳr ar ajwỳr ne ar ajo baja pumũ.

⁷Krĩraxbê Rômakam Metĩndjwỳnh kum ar ajabê. Kute ar ajo aminhõ kadjy arỳm amiwỳr ar ajuw ne ar ajo ba. Ar akunĩmã ne ba pi'ôk no'ôkjakam ikabên jarê. Gê Metĩndjwỳnh tu kum ar akaprĩ. Kubê ne me Babãm. Ne kam Běnjadjwỳr djwỳnhbê ne Jeju Kritu. Gê ar tu kum ar akaprĩn ar ajo ba gar adjumar mex rã'ã ne.

Paur kute Rômakam me omũnh prãm'ã amijarênh ne ja.

⁸Ba mã ijo ba djwỳnh, Metĩndjwỳnh kumrêxmã ar ajarên mã kum ar akunĩkam amikĩnh jarê. Apỳnh me ba djà kunĩkôt ne me ar ajã abenmã kum,

—Onĩj, KrĩrAXBê Rômakam me arÿm tu amim Jeju markumrêx, anhÿro ba. Ba kam ar akam ikĩnhkumrêx.

9-10Ne Metĩndjwÿnhmã ar ajarênh rã'ã ne. Kum idjà'wÿr kunĩkôt ne ba mã kum ar ajarê. Ba ar awÿr itêm kadjy mã kum amijo a'uw ne kum, —Djũnwã, ba jakam krĩrAXBê Rômakam ar'ÿr tẽn ar'ÿr bôx, idjumar mex ne ar'ÿr bôx. Ga mrãmri aje ar'ÿr ibôx'ã amim karõ jabej ba jakam ar'ÿr ibôxkumrêx. Nã bãm ã kum amijo idjà'wÿro ane. Mrãmri ne ba ar awÿr ikrà ne. Djã nã bãm ar amã ijêx? Metĩndjwÿnh ta ne kute ar amã ijêx kêtkôt kute imar. Djãm kum idjàpênh kêt got? Mrãmri Kra'ã ujarênh ny ne ba kàj bê memã arênho ibakumrêx. Kam ne ba mrãmri ar amã arênhkumrêx.

11Mÿkam ne ba ã kum idjà'wÿro ane? Bir, ije ar apumũnh prã:mkam. Dja ba ar akam bôx ne Metĩndjwÿnh kadjy arÿm ar amã adjàpênh djà'õ'ã karõ. Metĩndjwÿnh Karõ kukwakam ar amã 'ã karõ gar arÿm maro aban arÿm Jejukôt ar amijo aba. Kôt ar amijo aban arÿm 'ã angrà tÿx ne 'ã adjukanga kêtkumrêx.

12Gwaj kam baje tu amim Jeju markumrêx'ã aben pumũn arÿm aben man kam tu amim Jeju mar tÿ:xkumrêx ne bakĩnhkumrêx.

13Bir, ar awÿr itêmmã ne ba mã amim 'ã karõ krãptĩ nhym apÿnh mÿjja mã ibê aptà. Ar aje imar kêt karõ ne ba ar amã ja jarê. Imã ar awÿr ibôx prãm. Ga, me kute bàygogo djêo baja pumũ. Arÿm me kute ê parkam kĩnhkumrêx. Badjwÿ dja ba ar akam bôx ne Jeju'ÿr me kwÿo akêx nhym me arÿm tu amim markumrêx. Tu amim markumrêx ba kam arÿm ikĩnhkumrêx. Ije me akam Jeju'ÿr meo akêx prãm kute mrãmri ne ba ije pyka 'õkamdjwÿ arÿm 'ÿr meo akêxja pyræk. Kute arÿm ije amũ me bajtem 'õdjwÿkam 'ÿr meo akêx pyræk. Me ibê idjaer ne ba me mebê idjaer kêt me bajtemo iba. Ba ne ba ije Metĩndjwÿnh'ÿr me bajtemo akêx prãm kumrêx.

14Jeju imã me kunĩ'ã karõkôt ne ba ije me kunĩmã 'ã ujarênh ny jarênh prãm. Me krõr tũmbê kregujamê me krõr nyjamã ije arênh prãm. Ne me krã mexmê me krã mex kêtmã ije arênh prãm. Ije Jeju'ÿr meo akêx kadjy ne ba ije memã arênh prãm.

¹⁵Kam krĩraxbê Rômakam me gadjwýmã ije Kritu'ã ujarēnh ny jarēnh prã:mkam ne ba dja.

¹⁶Bir, djãm ije Kritu'ã ujarēnh ny jarēnhbê ipijàm? Kati. Ba arēnhkumrēx nhym me arým kwỳ ĩ pýnhkôt tu amim markumrēx nhym kam Metĩndjwýnh arým me utà. Tỳxkôt me utà. Mebê idjaer kumrēx ne me utà. Ne kam me bajtembê kregujadjwỳ me utà. Kam ne ba ije arēnhbê ipijàm kêtikumrēx.

¹⁷Ujarēnh nykam ne Metĩndjwýnh kute memã axwe kêt jarēnhjao amirĩt gwaj arým kam kuma. Dja me tu amim markumrēx nhym arým memã axwe kêt jarē nhym me arým kum mex. Dja me tu amim markumrēx ne amim marbê ar ba rã'ã: ne. Me bakukãmãre kabēn kôt ne ba ar amã arē. Amrēbê: me bakukãmãre memã kum, "Metĩndjwýnh kute memã axwe kêt jarēnh nhym me arým kum mexja dja me tu amikajmã'ã markumrēx ne arým tĩn ne ar ba", ane. Amrēbê: ne me bakukãmãre memã ja jarē nhym me arým 'ã pi'ôk no'ôk ne. Kam mrãmri dja me tu amim Kritu markumrēx nhym Metĩndjwýnh arým memã axwe kêt jarēnhkumrēx nhym me arým kum mexkumrēx ne. Nãm ã meo ane ba kam krĩraxbê Rômakam ar aje amim Jeju marjamã arē.

Paur kute memã Metĩndjwýnh mekam ngryk jarēnh ne ja.

¹⁸Nhym be, atemã mỳjja ne Metĩndjwýnh kute me axwemã o amirĩt. Amingryk ne memã o amirĩt. Me kute Metĩndjwýnh mar prãm kêt ne axweja kunĩkam ne ngryk ne. Me axwekam kute amim, —Kati. Ije kabēn katàtwã mar prãm kêt, anhỹro bajamã ne mekam ngryko amirĩt ne.

¹⁹⁻²⁰Godja me kwỳ amim, —Mỳkam ne Metĩndjwýnh ikam ngryk ne? Djãm arým imã amijo amirĩt ba kuma? Kati. Ta kute imã amijo amirĩt kêtikum ne tu ikam ngryk ne, ane. Djãm mrãmri ne me kwỳ kabēnja? Kati. Nãm me 'êx. Arým ne me Metĩndjwýnh man mar kajgo. Me te kute noo omũnh kêt nhym Metĩndjwýnh arým prĩne memã amijã mỳjja kwỳo amirĩt ne nhym me arým kuma. Tỳ:xi ne tỳx rã'ã: rã'ã ne. Kubê me kunĩmē mỳjja kunĩ tĩn djwýnhkumrēx. Ja ne o amirĩt nhym me arým kuma. Adjàkamã ne mỳjja kunĩ: nhipêx nhym me arým omũ. Jakamdjwỳ mỳjja rã'ã nhym me arým

omũ. Mỳjja rũnh, mỳjja puma, mỳjja tĩn nhym me arỳm prĩne omũn arỳm apôkmã amim, —Be, Metĩndjwỳnh tỳ:xi ne tỳx rã'ã: rã'ã ne. Kubê ne mỳjja kunĩ, me kunĩ tĩn djwỳnhkumrẽx. Nãm me ã amim anen arỳm Metĩndjwỳnh man kam mar kajgo.

²¹Djãm me kute markam kum, —Metĩndjwỳnh ara:x ne apyma:kumrẽx. Me imã akĩ:nhkumrẽx? ane. Arkati. Nãm me te Metĩndjwỳnh man kum rax jarẽnh kêt ne ate kubê krã. Ate kubê krãkam ne me arỳm arĩk amim mỳjja'ã karõ punuo ba. Bẽn katikumrẽxkam ne me arỳm no kêt ne kam arỳm umar djakam kute akamàt kô tyk pyræk.

²²Me ta ne me amijo krã mex ne amijo àmra ar ba. Ne kam mrãmri arỳm no kêtikumrẽx.

²³Ne kam arỳm Metĩndjwỳnh raxo kubê kumkatija mar kangan kum amijarẽnh kanga, Metĩndjwỳnh tĩno kubê kumkatija kanga. Ne ate kam pãnh apỳnh mebêngôkre, àk, mry, mry ngãngão mrãnh, apỳnh mỳjja tĩn 'ikrãn maro ba. Maro ban arỳm karõ nhipêx ne o Metĩndjwỳnh ne kum amijarẽho ba.

²⁴Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm wãnh memã ire. Me kum mỳjja punu prãmja ta kute wãnh ar o ba kadjy wãnh memã ire. Me ta kute wãnh ari prõ, mjên kupa'ã kurẽ ba kadjy. Me ta kute aben nhĩo àpnu kadjy. Ja kadjy ne wãnh memã ire.

²⁵Mrãmri Metĩndjwỳnh katàt amikabẽn jarẽnhkumrẽx nhym me arỳm aminhirôbê kabẽn rẽ. Aminhirôbê kabẽn rẽn arỳm pãnh me 'êxnĩ kabẽn'yr amijo akẽx ne kôt ar amijo ba. Me ren mỳjja kunĩ nhipêx djwỳnh maro ban ren kum rax jarẽho ban ren kum àpênh ar ba rã'ã ne. Nhym be, kati. Nãm me kangan arỳm mỳjja nhipêxmãbit rax jarẽho ban kum àpênh ar ba. Nhym be, mrãmri ne mỳjja kunĩ nhipêx djwỳnh ra:xi. Me kute amim marja kute kum rax jarẽnh rã'ã: rã'ã ne. Mrãmri ne ba ar amã arẽnhkumrẽx.

²⁶Nhym be, me axwe ne me Metĩndjwỳnh kanga. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm wãnh memã ire. Me kum mỳjja punu prãm ta kute wãnh ar o ba kadjy ne wãnh memã ire. Nhym me arỳm pijàm kêt ne axwe amijo ban kam

abenbê me kupêho ba prã:m. Me nire axwe amijo ban me my kangan arým amikupa'ã me nire kupêho ba.

²⁷Nhym me mydjwÿ axwe amijo ban me ni kangan aktã kurẽ prã:mkam pijàm kêtkam amikupa'ã me my kupêho ba. Kam Metĩndjwÿnh arým memã axwe pãnh jarẽnh katàt. Me ta ne me amijo bikẽnh mex ne.

²⁸Metĩndjwÿnh ne kute õ mÿjjakõt arým memã amijo amirĩt nhym me arým kuma. Ne kute mar rããmã ne ate kam ajte amim, —Kati. Ije mar prãm kêtkumrẽx, anhÿro ba. Mã me kute ã amim anhÿro bakam ne Metĩndjwÿnh arým wãnh memã ire. Nhym kam me arým mÿjja punubit man arým axwe amijo ba.

²⁹Ne kam apÿnh axwe kunõ ba tÿ:x ne. Ne ajte ari prõ, mjên kupa'ã kurẽ ba prã:m kumrẽx ne. Ne ajte meo bikẽnh kume:x. Ne ajte kute amim mÿjja rũho atom prã:m. Ne ajte amim meo bikẽnh'ã karõ prã:m. Ne ajte me õ mÿjja'ã ngryk prã:m. Me axwe amijo bakam ne me ajte aben par prã:m. Ne ajte kute kabẽno aben japanh prã:m. Ne ajte memã 'êx ne me noo biknor prã:m. Ne ajte kum me kurê:. Ne ajte kute me kàxã me arẽnh prã:m ne.

³⁰Me axwe amijo bakam ne me ajte memã me kurê'uk prã:m ne. Ne ajte kum Metĩndjwÿnh kurê:o ba. Ne ajte tu memã àkjêr prã:m ne. Ne amijo àmra prã:m ne. Ne ajte amibẽn prã:m ne. Ne ajte apÿnh axwe kumex'ã amim karõ ba prã:m ne. Nhym me bãmmẽ me nã ar te ar me akre: nhym me ajte amakkre kêt prã:m ne.

³¹Me axwe kute amijo bakam ne me ajte no kê:t ne. Ne ajte 'êx ne we memã kabẽn pydjin arẽnh nhym me me mar pydji. Mar pydji nhym me atekam ajte, —Kati. Dja ba ipêx kêt ne, anen ajte kabẽn 'õdjwÿo ikjên kabẽn pydji mar kêtkumrẽx ne. Ne ajte kum me abê kêtkumrẽx ne. Ne ajte ukapřĩ kêtkumrẽx.

³²Me kute ã amijo anhÿro bajamã ne Metĩndjwÿnh arým memã axwe pãnh jarẽ. Me axwejakam me biknormã. Tãm ne arým memã arẽ nhym me arým prĩne kuma. Nãm me te kuman axwe amijo ba rã'ã ne. Djãm me axwe amijo babit? Kati. Nãm me ajte apÿnh axwe ja'ã amũ memã kum, —Ã amijo ane.

Kam ne me kum me akĩnhkumrëx, anhỹro ba. Nãm me ã axweo ane ba kam arỳm wãm Rômakam me amã arẽ. Tãm ne ja.

Rôma 2

Metĩndjwỳnh kute memã axwe pãnh jarënh.

Mat 13.41; Ruk 13.3; Idja 9.27

¹Me akwỳ ne ga me amũ memãbit axwe jarëho aba. Djãm me gadjwỳ ajaxwe kêt got ga me amũ me wãã amim, —Me axwekumrëx. Dja Metĩndjwỳnh me axwe pãnh me kanga, ane? Me aje me'ã amim, “Dja me axwe pãnh me kanga”, anhỹr kôt dja Metĩndjwỳnh me gadjwỳ arỳm me akanga. Mỳkam? Bir, me gadjwỳ me ajaxwekam. Me ajaxwe kute mrãmri ne amũ me wã axwe pyræk. Me axwe kôt me ajaxwekam dja me gadjwỳ pãnh me akanga. Djãm me aje Metĩndjwỳnhmã kum, —Ijaxwe kêt. Ga ren ikanga kêt, anhỹrmã? Kati. Me gadjwỳ me axwe kôt ajaxwekam ne ga me aje te kum anhỹrmã.

²Nhym be, me kute ã axweo bao anhỹrja'ã ne Metĩndjwỳnh katà:t memã kum, —Pãnh dja me biknor tokry djækam akuno, ane. Tãm ne gwaj baje markumrëx.

³Me abê pykakam me ĩ kajgo. Akajgokam aje amũ me wãbit'ã amim, “Dja Metĩndjwỳnh pãnh kanga”, anhỹro aba. Ne kam ajte mekôt ã ajaxweo ane. Mekôt ã ajaxweo anhỹrkam djãm apydji Metĩndjwỳnh kute akanga kêt mã? Kati. Gadjwỳ. Dja katàt amã ajaxwe jarë ne kam arỳm pãnh akangakumrëx.

⁴Nàr, ga me te ã ajaxweo ane nhym Metĩndjwỳnh ukapřĩ ra:x ne ngryk tô:n kute amijã ngryk nê 'ãtũ:m. Djã ne ga me ukapřĩã amim, “Kê, djãm mỳjja mex”? ane? Kati. Kwãřĩk wãnh ã amim anhỹr kêt. Metĩndjwỳnh kute me ajaxwebê amiwỳr ajo akëxmã ne kum me akapřĩ:. Me aje 'ỳr amijo akëxmã kum me akapřĩ. Djãm me aje amijã ja mar kêt?

⁵Ga me atekam ajte kubê ajamakkre kêt ne 'ỳr amijo akëx prãm kêt. Be ga, me mã kute amim mỳjjao atomja pumũ. Me mã amim adjuw nhym arỳm mã kàjmã ajkamën arỳm kum ra:xja pumũ. Ga me aje me uræk ne mã ajaxwe nhym mã me akam ngryk ne mã kàjmã me akam ngryk ajkamë. Nhym kam

dja ò akati arým me awÿr bôx. Kute katàt memã axwe pãnh jarënh djà nhõ akati me awÿr bôx nhym arým me akam ngry:k ne. Me ajamakkre kêtka me akam ngry:k ne.

⁶Dja Metĩndjwÿnh katàt memã o pãnh. Dja katàt apÿnh me kute mÿjjao ba kôt memã o pãnh. Me ï pÿnhkôt katàt memã o pãnh.

⁷Me kute arek katàt amijo bajamã dja katàt memã o pãnh. Metĩndjwÿnh kute ta amimexo meo mex kadjy, ne kute memã, “Amexkumrëx”, anhÿr kadjy, ne kute memã ï ny, ï punu prãm kêtja nhõr kadjy ne me arek katàt amijo ba. Nhym kam Metĩndjwÿnh katàt memã o pãnh nhym me arým Metĩndjwÿnh kôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne.

⁸Nhym be, me kute amidjwÿnhbit mar ne kute kabën katàt kangan me axwe kôt axwe. Dja katàt me jadjwÿmã o pãnh ne arým mekam ngry:k ne. Nhym kam arým mÿjja puma: mekam apôx.

⁹Me me axwe kôt axweja dja me arým ï pÿnhkôt umar punure ne tĩn prã:m. Mebê idjaer kumrëx dja ã ane. Nhym kam me bajtemdjwÿ ã ane.

¹⁰Nhym be, me mex kôt me mexja dja me arým me:xkumrëx nhym Metĩndjwÿnh arým kum me kĩ:nhkumrëx. Nhym kam me arým umar me:xkumrëx. Mebê idjaer kumrëx dja ã umar mexo ane. Nhym kam me bajtemdjwÿ ã ane.

¹¹Mÿkam dja me ã ane? Bir, djãm Metĩndjwÿnhmã me'õ pyman kute kum 'ã mamã? Arkati. Nãm me kunõo kute aben pyræk ne katàt kute memã o pãnhkumrëxmã.

¹²Metĩndjwÿnh ne me bakukãmãre Mõj djëmã kukràdjà jarë. Me kute katàt amijo ba kadjy kukràdjà jarë nhym amũ mebê idjaermã arë. Nhym kam me aben djô'ã kukràdjà'ã, “Mõj djê kukràdjà, Mõj djê kukràdjà”, anhÿro ba. Dja Metĩndjwÿnh katàt memã axwe pãnh jarëho nhÿ. Nhym me bajtem, memã me kute Mõj djê kukràdjà jarënh kêtja. Godja me bajtemja kwÿ kam axwe jabej arým axwe pãnh akuno. Djãm kam Metĩndjwÿnh kute memã kum, — Aje Mõj djê kukràdjà kôt amijo aba kêtka me dja ga akuno, anhÿrmã? Kati.

Mỳkam? Bir, me kute memã Mòjdjê kukràdjà jarēnh kêt nhym me kam kute mar kêt. Kam dja ã memã anhỹr kêt. Nhym kam me arỳm axwe pãnh akuno. Me biknor tokry djàkam akuno. Nhym mebê idjaerdjwỳ, memã me kute Mòjdjê kukràdjà jarēnh tũmjã. Godja me kwỳ kam axwe jabej Metĩndjwỳnh dja arỳm memã kum, —Aje Mòjdjê kukràdjà kôt amijo aba kêt kam dja ga akuno, ane. Me kute kukràdjà mar ne kôt amijo ba kêt kam dja ã memã ane. Nhym kam me arỳm axwe pãnh akuno. Me biknor tokry djàkam akuno.

¹³Djãm me kute memã kukràdjà jarēnh nhym me kute mar kajgoja djãm Metĩndjwỳnh kute memã axwe kêt jarēnh? Kati. Me kute amim kukràdjà markumrẽx ne kôt amijo ba jabit dja memã axwe kêt jarē nhym me arỳm kum mex ne.

¹⁴Me bajtemmã me kute Mòjdjê kukràdjà jarēnh kêtja. Me kwỳ ta ne me tu kute amikadjwỳnhbê kukràdjà mar ne tu kôt ar amijo ba. Kam me kwỳ ta tu kute mar mexkumrẽx ne tu kôt amijo ba mexkumrẽx. Te me kute memã Mòjdjê kukràdjà jarēnh kêt nhym me ta tu kute mar ne kôt ar amijo ba mexkumrẽx.

¹⁵Me tu kadjwỳnhbê kabēn mexkumrẽx ne kute mrãmri ne umar djàkam arỳm Metĩndjwỳnh kukràdjà no'òk pyràk. Me ta kute amikadjwỳnhbê markam ta tu kute axwe nėje amikukrà. Ne kam axwekam kute amim, “Mrãmri ijaxwe”, nàr axwe kêt kam kute amim, “Kati, imexkumrẽx”, anhỹr.

¹⁶Me kwỳ tu kute kukràdjà kôt amijo ba ja dja Metĩndjwỳnh ã memã axwe kêt jarē nhym me arỳm kum mex ne. Amrẽ ò akati mōrn bōxkam dja ã me kwỳmã ane. Nhym be me kwỳ kute mex pyràk ne te amikadjwỳnhbê axwe pudju nhym tu me kuman arỳm memã pãnh jarēnhkumrẽx. Jeju Krituo dja memã axwe pãnh jarēnhkumrẽx. Ja ne ba ujarēnh nykam memã arēho iba.

Paur kute memã me kute mex o me akrenh kêt jarēnh.

¹⁷Be, me ga ne ga me memã kum, “Ba ibê idjaer”, anhỹro aba. Ga me ajte memã kum, —Ba ne ba Mòjdjê kukràdjà kôt ar amijo iba nhym kam Metĩndjwỳnh kum ikĩnhkumrẽx, anhỹro aba. Ne ajêx ne amijo amran memã kum, —Me bajbit ne ba me ije Metĩndjwỳnh mar mexkumrẽx, anhỹro aba.

¹⁸Nhym me me amã Môjdjê kukràdjà jarẽ ga me we aje p̄rĩne markam we aje Metĩndjwỳnh kute amim me'ã karõ kôt mar ne mỳjja kabin we amijo mỳjja mexbit pytàn memã arẽ.

¹⁹Ne kam ajte we aje amimarkôt amim, —Me no rã katàt pry'ã mrãnh kadjy ne me kute me pa 'amỳnh ne kute meo mrãnh katàt. Ba ije me uràk ne mrãmri ibê katàt me no kêtõ iba djwỳnhkumrẽx, anhỹro aba. Ne ajte amim, —Me axwe ne me kute mrãmri ne akamàt kô tykkôt me ar ba pyràk. Ije mrãmri ne memã pry kurwỳ djwỳnh pyràk. Ba ne ba ibê me axwe kêt kadjy me akre djwỳnh, anhỹro aba.

²⁰Ne me'ã amim, —Ba ne ba ibê me no rerekremã kukràdjà jarẽnh djwỳnh. Me kute me kra karàre pyràk ne me no rerekre. Ba ne ba me no tỳx kadjy memã kukràdjà'ã idjujarẽnh djwỳnhkumrẽx, anhỹro aba. We aje Metĩndjwỳnh kukràdjà katàtkumrẽxja kunĩ maro abakam ne ga ã 'ã amijo adjàmrao ane.

²¹Ba me amã arẽ. Me aje amũ me akren ã amim anhỹrkam mỳkam ga: ne ga amijakre kêt? Aje amũ me àkĩnhĩ kêt kadjy me akrekam mỳkam ga: ne ga adjàkĩnhĩ?

²²Aje memã kum, —Kwãrĩk wãnh mebê prõ adjàkĩnh kêt, anhỹro abakam mỳkam ga: ne ga mebê prõ adjàkĩho aba? Ga we amã mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx kurê:o aba. Mỳkam ga: ne ga mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx nhõ kikrekam ar aba? Mỳkam ga: ne ga mebê adjàkĩnh kadjy kam ar aba?

²³Aje Môjdjê kukràdjà'ã memã kum, “Kukràdjàja ne mexkumrẽx”, anhỹro abakam mỳkam ga ne ga ajte ari kukràdjàkam amikràõ aba? Ga kukràdjàkam amikràõ aba nhym me arỳm adjô'ã abenmã kum, “Metĩndjwỳnh kajgo”, anhỹro ba.

²⁴Amrêbê: ne me bakukãmãre Metĩndjwỳnh kukwakam me ajã kabẽn jarẽn kum, "Apỳnh me bajtem ba djàri ne me me ajaxwekôt Metĩndjwỳnh japrỳ:." Nãm me ã me ajã me bakukãmãremã anen arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Ga me

kukràdjào abikênho aba nhym me arým ã me ajaxwe djô'ã Metĩndjwýnh japryò ane.

²⁵Me abê idjaer, mýj kadjy ne me me amy kà nhinhu rê. Bir, me aje amy kà rênh mar ne aje 'ã amim, “Arým ne Metĩndjwýnh ijo aminhõ”, anhýr kadjy. Djãm me bamy kà rênhkambit nhym arým me bajo aminhõ? Kati. Gu me baje ajte Metĩndjwýnh kukràdjà marn kôt ar amijo babakam ne arým me bajo aminhõ. Nhym be, godja ga me kukràdjàkam ajaxwe jabej arým me amy kà rênh kajgo.

²⁶Kam me my kà tãja, me bajtemja, godja me ta kute amikam katàt kukràdjà marn kôt amijo ba jabej nhym Metĩndjwýnh arým meo aminhõ. Te me my kà tã nhym arým meo aminhõ.

²⁷Kam, dja me my kà tãja, kubê me bajtemja arým me abê idjaermã ajaxwe jarẽ. Ta te kute Mõj djê kukràdjà'ã pi'òk no'òk mar kêt kam dja arým me amã ajaxwe jarẽ. Ta tu kute katàt kôt amijo bakam dja me amã arẽ. Me aje Metĩndjwýnh kukràdjà'ã pi'òk no'òk mar kajgon amy kà rênh kajgon kukràdjàkam amikrà ar o aba. Nhym kam me ta arým me apumũn me amã ajaxwe jarẽ.

²⁸Mýj xêjabê ne Metĩndjwýnh nhõ me jakumrêx? Djãm me kute amibên ne ajkwa kajgokam memã kum, “Ibê idjaer, ibê idjaer”, anhýrbit? Djã ne me kute amijo anhýrbit ne kam mrãmri mebê Metĩndjwýnh nhõ me jakumrêx? Kati. Djã ne me me my kà nhinhubit rê nhym kam arým me mrãmri kubê Metĩndjwýnh nhõ me jakumrêx? Kati.

²⁹Me kute mrãmri kadjwýnhbê Metĩndjwýnh kabên mar ne kôt amijo babit. Me jabit ne mebê õ me jakumrêx. Me kute amikadjwýnhbê amim mýjja'ã karõ djàkam kute Metĩndjwýnh Karõ mar ne kum amijã maja me jabê ne õ me jakumrêx. Nhym be, me kute kukràdjà 'ã no'òk mar kajgon me my kàbit rênhja me jabê ne õ me ja kêt. Me kute Metĩndjwýnh Karõ mar ne kum amijã maja djãm pykakam me ar baja gêdja memã mex jarẽ? Kati. Metĩndjwýnh dja memã mex jarẽ nhym arým mebê õ me jakumrêx.

Rôma 3

Kute memã Metĩndjwỳnh 'êxnhĩ kêt ne kabẽn kajgo kêt jarěnh.

¹Nhym kam mỳj kadjy dja mebê idjaer? Kam ajte mỳj kadjy dja me me my kà nhinhu rê? Djãm mebê idjaer kute mỳjja maro kute me bajtem jakrenh?

²Nà. Me kute mỳjja maro kute me akrenh me:xi. Bir, me kute Metĩndjwỳnh kabẽn mar. Metĩndjwỳnh kute me kute katàt amijo ba'ã memã karõkõt amikabẽn'ã pi'òk no'òkja ne me kute mar ne o ba.

³Me kwỳ kute amim Metĩndjwỳnh kabẽn mar kêt kam mỳj gêdja kam kute? Djãm me kute kabẽn mar kêt kam ne Metĩndjwỳnh arỳm kabẽn kajgo?

⁴Arkati. Dja te me kunĩ 'êxnhĩn kabẽn kajgo. Nhym be, Metĩndjwỳnh ne kabẽn kajgo kêt kumrêx. Amrêbê: ne me bakukãmãre Metĩndjwỳnhmã kabẽn kajgo kêt kumrêx jarěn kum, "Dja me te ajã amim, 'Kabẽn kajgo', anen kam mrãmri akabẽnkumrêxmã katorkumrêx." Nãm me bakukãmãre ã Metĩndjwỳnhmã ane nhym me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Nhym me arỳm aben djô'ã arěho mō:n arěho mōr tãmtã gu me bakamingrãnyredjwỳ baje arěnh rã'ã. Mrãmri ne me arěnhkumrêx. Metĩndjwỳnh kabẽn kajgo kêt kumrêx.

Metĩndjwỳnh me axwekam ngrykkam ne katàt.

⁵Nhym be, pykakam me kajgo ta ren kabẽn kajgokam ren abenmã kum, — Metĩndjwỳnh ren gwaj bajaxwekam ngryk kêt. Ga, gwaj bajaxwekõt me kum Metĩndjwỳnh kĩnhja pumũ. Me kute gwaj bajã, "Tãmwã ne axwe:. Ba ne ba imã me axwe kĩnh kêt kumrêx. Ba dja ba atemã ne imã Metĩndjwỳnhbit kĩnh", ane. Be ga, gwaj bajaxwe nhym me kum gwaj bakĩnh kêtja pumũ. Ne kam kõt kum Metĩndjwỳnh kĩnh. Gwaj bajaxwekõt me kum kĩnhkam Metĩndjwỳnh ren gwaj bakam kĩnh, ane. Me ta ren ã kabẽn kajgo jarěho ane.

⁶Djãm mrãmri me kabẽn? Kati. Ne ren Metĩndjwỳnh gwaj bajaxwekam kĩnh ne ren kam gwaj bamã bajaxwe pãnh jarěnh kêt. Ne ren apỳnh me ba djã kunĩkõt djwỳ ren memã axwe pãnh jarěnh kêt.

⁷Nhym ren ajte me ta ajte kabën kajgokam memã kum, —Metĩndjwỳnh ren ijêxnhĩkam ngryk kêt ne. Ga, ijêxnhĩkôt me kum Metĩndjwỳnh kĩnhja pumũ. Me kute ijã, “Tãmwã ne 'êxnhĩ. Djãm ba dja ba kôt ijêxnhĩ? Kati. Ba dja ba imã kôt ijêxnhĩ kĩnh kêtumrêx. Metĩndjwỳnhbit dja ba imã kĩnhkumrêx”, ane. Be ga, ijêxnhĩ nhym me kum ikĩnh kêt ne kam kôt me kum Metĩndjwỳnh kĩnhja pumũ. Ijêxnhĩkôt me kum kĩnhkam ne ren ikam kĩnh ne ren imã ijaxwe jarênh kêt ne ijêxnhĩ pãnh ikanga kêt ne. Ne ren me kabën kajgokam ã ren memã ane.

⁸Me'õ ar ta ne arĩk ijã, —Paur memã kum, “Gwaj bajaxwe baba nhym gwaj bajaxwekôt arỳm mỳjja mex apôx”. Nãm ã memã anhỹro bao ane, ane. Kati. Nãm me arĩk ikabën kêt jarẽ. Ne ren mrãmri Metĩndjwỳnh me axwekam kĩnh bar ren ã memã ane. Nhym be, kati. Mrãmri me axwekam ngryk ne kute me kangakumrêx. Me kute ar ikabën kêt jarênh ja dja Metĩndjwỳnh pãnh me kanga. Kute me kangaja katàt, punu kêt, nhym Metĩndjwỳnhdjwỳ katàt.

Kute memã me kunĩ kupãnhĩa axwe jarênh.

Kar 17.30; Kô k 6.9; Gar 3.22; Xit 3.3

⁹Mỳj dja gu me babê idjaer abenmã nẽ? Djãm gu me baje, —Gu me ba ne gu me bamexo me bajtem jakre, anhỹrmã? Kati. Ba ibê Paur ne ba arỳm me kunĩ'ã, —Mebê idjaermẽ me bajtemmẽ ne me kute aben pyræk. Me kupãnhĩa axwe:n ta te: axwe kêt prãmje, ane.

¹⁰Me bakukãmãre kabën kôt ne ba me amã arẽ. Amrêbê: me bakukãmãre memã kum, "Djãm me'õ axwe kêt? Arkati. Me'õ axwe kêtja kêtumrêx.

¹¹Me'õ kute mar kêtumrêx. Me'õ kute Metĩndjwỳnh jabej kêtumrêx.

¹²Me ta amiprykôt binhirên ban kunĩ kupãnhĩa Metĩndjwỳnhbê punu:re. Djãm me'õ pydji ne àpênh mex? Arkati. Me'õ mex kêtumrêx.” Nãm me bakukãmãre ã amrêbê: memã ane.

¹³Ne kam ajte memã kum, "Me ajkwakam me kabën apôx ne kute mrãmri ne me kute arỳm pyka krã'ã kuprãr nhym kurũm mỳjja punu prôt pyræk.

Nãm me ã kabën punuo ane. Me kute memã 'êxkôt ne me me noo biknoro ba. Me kabën ne kute kangã djwakam tokry djàja pyræk.

¹⁴Me kute me ùn kume:x ne me kabën djà kume:x.” Nãm me bakukãmãre ã amrêbê: memã ane.

¹⁵Ne kam ajte memã kum, "Nãm me amikrà kêt ne tu me paro ba.

¹⁶Ne ari meo bikênho ba: nhym me me ôã tokry kume:x ne umar mex kêtukumrêx.

¹⁷Mỳj dja me umar mex kadjy nê? Ja ne me kute mar kêtukumrêx.

¹⁸Me kum Metĩndjwỳnh pyma kêtukumrêx.” Nãm me bakukãmãre ã amrêbê: memã ane nhym me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Nhym me aben djô'ã arênho mō:n arênho mōr tãmtã gu me bakamingrãnyredjwỳ baje arênh rã'ã. Mrãmri ne me arênhkumrêx. Me kupãnhntã axwen ta te axwe kêt prãmje.

¹⁹Be, mebê idjaermã ne Metĩndjwỳnh kukràdjà kunĩ jarê. Me kute kukràdjà maro baja, me jamã ne arê. Mỳj kadjy ne memã arê? Bir, me kute kukràdjà maro ban ta te kute kôt amijo anhỹrmã. Ne kam kôt kute amijaxwemã katormã. Ja kadjy ne memã kukràdjà jarê. Kam dja me kunĩ ajte Metĩndjwỳnh me axwekam ngryk ma. Dja me amim, —Metĩndjwỳnh ne ijaxwekam ngryk, ane. Tãm dja me arỳm kam kuma. Apỳnh me ba djà kunĩ dja me ngryk markumrêx. Ja kadjy ne memã kukràdjà jarê. Tãm ne gu me baje arỳm mar.

²⁰Kam djãm me kute kukràdjà mar ne kute kôt amijo anhỹro ba nhym Metĩndjwỳnh arỳm kute memã kum, “Be, ajaxwe kêt”, anhỹrmã? Kati. Nhym be, mỳj kadjy ne memã kukràdjà jarê? Bir, me kute amijaxwemã kator kadjy ne memã kukràdjà jarê.

Metĩndjwỳnh ta kute memã axwe kêt jarênhja'ã ujarênh.

Gar 2.16; Xit 3.5

²¹Nhym be, jakam atemã me'õ kôt Metĩndjwỳnh kute memã axwe kêt jarênh nhym me arỳm kum mex ne. Djãm me kute Metĩndjwỳnh kukràdjà mar ne ta kute kôt amijo anhỹro ba nhym kôt kute memã axwe kêt jarênhmã? Kati. Atemã me'õ kôt ne kute memã axwe kêt jarênh. Amrêbê: kute Mōjdjêmã

kukràdjà jarēnhkam Metīndjwỳnh arỳm memã Kritu'ã ajarē. Kukwakam kabēn jarēnh djwỳnhdjwỳ ne me arỳm memã 'ã ajarē.

²²Me kute tu amim Jeju Kritu markumrēx kôt ne Metīndjwỳnh kute memã axwe kêt jarēnh nhym me arỳm kum mex ne. Me ĩ pỳnhkôt kwỳ kute tu amim Kritu markumrēxja nhym kute tu memã axwe kêt jarēnh. Mỳkam? Bir, me kunĩ ne me axweo kute aben pyràk.

²³Djãm me'õ ta mexo Metīndjwỳnh mǎnhkutã? Arkati. Me kunĩ kupãnhntã axwe.

²⁴Nhym kam tu memã axwe kêt jarē nhym me arỳm kum mex ne. Djã ne me kukràdjà maro ban kôt amijo anhỳro ba nhym pãnh arỳm memã axwe kêt jarē? Kati. Ta ne tu kum me kaprĩn ta memã arē. Kritu Jeju ta ne arỳm me axweo pãnh mex nhym kam kôt ta memã axwe kêt jarē nhym me arỳm kum mex ne.

²⁵Metīndjwỳnh ne amim Jeju dja nhym kam arỳm me axwe pãnh pĩte'y'ã wajêt nhym kamrô prôt nhym arỳm ty. Nhym kam me kute tu amim markumrēxja Metīndjwỳnh arỳm me ja jaxwekam ngryk kêt. Be, ja kadjy ne pĩte'y'ã wajêt. Ne mỳjja 'õdjwỳ kadjy ne Jeju pĩte'y'ã wajêt. Me kute Metīndjwỳnh kute katàt meo baja mar kadjy. Kute katàt memã axweo pãnhkumrēx ja mar kadjy. Amrēbê: pĩte'y'ã jêt kêttri ne me axwe: nhym Metīndjwỳnh ren mekam ngry:k ne ren me biknor tokry djàkam me kumēn kam ren arỳm katàt memã axweo pãnh kumrēx. Nhym be, kati. Nãm amijã ngryk nê:n tu me axwe maro akno. Djãm ã kute memã anhỳrkam katàt kute meo bakumrēx? Nà, mrãmri katàt.

²⁶Mỳj ne me kam kuman kam Metīndjwỳnh katàtja ma? Bir, jakam ne Metīndjwỳnh Jejumã me axwe pãnh jarē nhym kam Jeju me pãnh tyn arỳm Metīndjwỳnhmã me axweo pãnh. Nhym kam me arỳm Metīndjwỳnh kute katàt memã o pãnhja man arỳm kum kato. Jeju kute me axweo pãnhjamã kato. Nhym kam me tu kute amim Jeju markumrēxja ne Metīndjwỳnh arỳm katàt kute memã axwe kêt jarēnhkumrēx.

²⁷Djãm kam gwaj ba ne gwaj baje, —Metĩndjwỳnh kukràdjà kòt ne ba amijo anhỹro iba. Imexkumrẽxja pumũ, anhỹrmã? Kati. Djãm gwaj bajõ bamex? Arkati. Nhim be, dja gwaj tu amim Jejubit markumrẽx nhim Metĩndjwỳnh tu gwaj bamã axwe kêt jarẽ gwaj arỳm kum bamexkumrẽx ne.

²⁸Kam, djãm me kute Metĩndjwỳnh kukràdjà mar ne kute kòt amijo anhỹro ba nhim kam kute kòt memã axwe kêt jarẽnh? Kati. Atemã ne wã. Nhim be, me kute tu amim Jeju markumrẽxbit. Kòtbit ne kute memã axwe kêt jarẽnh nhim me arỳm kum mexkumrẽx.

²⁹Djãm Metĩndjwỳnh kute mebê idjaerbato ba? Djãm kute me bajtemo ba kêt? Kati. Kute me bajtemdjwỳo ba.

³⁰Mỳkam? Bir, Metĩndjwỳnh pydji:. Kam dja mebê idjaerbê me my nhinhu kà rênhja tu amim Jeju markumrẽx nhim kòt arỳm memã axwe kêt jarẽ. Nhim me bajtembê me my kà tãjadjwỳ dja me ajte tãm. Dja me tu amim Jeju markumrẽx nhim kòt arỳm me adjwỳnhdjwỳmã axwe kêt jarẽ.

³¹Djãm gwaj baje tu amim Jeju markumrẽxkam ne gwaj baje Metĩndjwỳnh kukràdjà kòt amijo anhỹrja kangamã? Kati. Nhim bê ne gwaj baje kukràdjà kanga prãm. Gwaj ba baje tu amim Jeju markumrẽxkam ne gwaj baje kukràdjà kòt amijo anhỹr prãm kumrẽx.

Rôma 4

Kute Abraõomã axwe kêt jarẽnh'ã ujarẽnh.

Gar 3.6; Xij 2.23

¹Kam gwaj akubyn amijo tẽn me bakukãmãre Abraõo'ã ujarẽnh ma. Mỳj ne ta amikam kuma? Djãm ta ne mex? Kati.

²Djãm Abraõo kute amijo ba mex pãnh Metĩndjwỳnh kum axwe kêt jarẽ? Kati. Kute amijo ba mex pãnh kute kum axwe kêt jarẽnh kêt. Ren kute amijo ba mex pãnh ren kum axwe kêt jarẽ nhim ren amimexo àmra ar ba. Nhim be, kati. Metĩndjwỳnhmã ne amimexo àmra kêt.

³Mỳkam? Bir, djãm Abraõo ta axwe kêt? Kati. Metĩndjwỳnh ne tu kum axwe kêt jarẽ nhim me arỳm 'ã ajarẽ. Me bakukãmãre amrêbê: memã kum,

"Abraão ne tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽx nhym 'ã amim, 'Be, nãm tu amim ikamnhĩxkumrẽx ba kam ba tu kum axwe kêt jarẽ nhym arỳm imã mex.' Nãm Metĩndjwỳnh ã Abraão'ã amim ane." Nãm me bakukãmãre ã Abraão'a memã ane. Nãm tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽx nhym ta tu kum axwe kêt jarẽ.

⁴Be ga, me'õ me bẽnjadjwỳr'õmã àpênhja pumũ. Kute amim pi'òk kaprĩ kwỳ byr kadjy bẽnjadjwỳrmã apê. Nãm kadjy kum apê:n arỳm o ino re. Nhym kam bẽnjadjwỳr arỳm kum pi'òk kaprĩ ngã. Àpênh pãnh ne kum pi'òk kaprĩ ngã. Djãm kajgo got? Kati. Àpênh pãnh ne kum kungã.

⁵Nhym be, djãm me kute amijo ba mex pãnh Metĩndjwỳnh kute memã axwe kêt jarẽnh? Kati. Me kute amijo ba mex pãnh kute memã axwe kêt jarẽnh kêt. Me tu kute amim Metĩndjwỳnhbit markumrẽx nhym kôtbít arỳm kute memã axwe kêt jarẽnh. Metĩndjwỳnh kute me axwemã axwe kêt jarẽnh djwỳnh ta kute ã memã anhỳr nhym me arỳm kum mexkumrẽx.

⁶Me bakukãmãre Dawidjwỳ ne amrêbê: ja tãm jarẽ. Metĩndjwỳnh kute tu memã axwe kêt jarẽnh nhym me arỳm kum mexkumrẽx. Me ja ne me kĩnhkumrẽx. Me kute kukràdjà kôt amijo ba mex pãnh ne Metĩndjwỳnh kute memã axwe kêt jarẽnh kêt. Tãm ne me bakukãmãre Dawi 'ã ajarẽ.

⁷Nãm memã kum, "Metĩndjwỳnh kute wãnh me axweo biknor ne me kam ngryk kêt ne kute me axweo bipdjur ja ne me kĩ:nhkumrẽx.

⁸Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute tu memã axwe kêt jarẽnh ja ne me kĩnhiti:re ne." Nãm me bakukãmãre Dawi ã memã ane nhym me aben djô'ã arẽho mõi:n arẽho mõi tãmtã gu me bakamingrãnyre baje arẽnh rã'ã. Mrãmri ne arẽnhkumrẽx. Mrãmri Metĩndjwỳnh kute tu memã axwe kêt jarẽnhkam ne me kĩnhkumrẽx.

⁹Djãm kute mebê idjaermãbit arẽnh? Djãm kute mebê idjaerbê me my kà rênh jamãbit arẽnh? Kati. Me bajtembê me my kà tãjadjwỳ. Ga, Abraãodjwỳ ja ma. Abraão ne tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽx nhym 'ã amim, —

Abraão ne tu amim ikamnhĩxkumrẽx ba kam arým tu kum axwe kêt jarẽ, ane. Tãm ne gwaj arým kuma.

¹⁰Mỳj ne kute kum axwe kêt jarẽnhkam kute? Djã ne kumrẽx kum amimy nhinhu kà krãta nhym kam arým kum axwe kêt jarẽ? Kati. Kute amimy kà krã'yr kêttri ne kum axwe kêt jarẽ nhym arým kum mexkumrẽx.

¹¹Nhym kam Metĩndjwỳnh arým kum my kà krã'yr'ã kum karõ. Nhym kabẽnkõt arým amijo tẽn arým amimy kà krãtan kam arým amijã maro ba. Nãm mar kunĩkõt amim, —Be, amrẽbê ne ba tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽx nhym arým tu imã ijaxwe kêt jarẽnhkumrẽx. Ga, imy kà krã'yrja pumũ, anhỹro ba. Amrẽbê kute my kà krã'yr kêttri ne Abraão tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽx nhym arým tu kum axwe kêt jarẽnhkumrẽx. Nhym kam tũmràm amimy kà krãtan arým ã amim anhỹro ba. ã amimy kà krã'yr'ã amim anhỹro ba. Mỳj kadjy ne kute my kà krã'yr kêttri kum axwe kêt jarẽ? Bir, me bajtem my kà tãja kunĩ kajmã'ã ne kum axwe kêt jarẽ. Abraãobê me kute amikajmã'ã Metĩndjwỳnh marja kunĩ nhingêt kadjy. Dja me tu amim markumrẽx nhym arým tu memã axwe kêt jarẽnhkumrẽx.

¹²Abraãobê ne me my kà rênhja nhingêt. Djãm Abraãobê ne me my kà rênhbit nhingêt? Kati. Abraão kute amimy kà krã'yr kêttri kute tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽx. Nhym me kute Abraão kudjwa tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽxja me ajbit Abraãobê me ingêt.

¹³Nhym ajtekam Metĩndjwỳnh arým tu Abraãomẽ ô'ã tàmđjwỳ arkum ar kute meo aminhõn meo bamã arẽnhkumrẽx ne arkum, —Gamẽ adjô'ã atàmđjwỳmẽ dja gar apỳnh me ba djã kunĩkõt meo aminhõn meo aba. Meo aminhõn meo aba kute mrãmri ne me tàmđjwỳ ingêt nhõ nêkrêxo aminhõn o ba pyræk. Nãm ã tu Abraãomẽ ô'ã tàmđjwỳmã kabẽn pydjìn arẽho ane. Djãm ar kute Mỏjdjê kukrãdjã mar ne kõt kute amijo anhỹro ba pãnh kute arkum ar kute meo bamã arẽnh got? Kati. Nãm ar tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽx nhym arým tu arkum axwe kêt jarẽn kam arým kõt arkum kute meo bamã arẽ. Kabẽn pydjìn arẽ.

¹⁴Ne ren memã me kute Môjdjê kukràdjà maro ba pãnh ren memã kute meo bamã arẽ nhym kam me ren kute Môjdjê kukràdjà maro ba nhibej ren amim Metĩndjwỳnh kamnhĩx kêt. Nhym kam ren kabẽnja jarẽnh kajgo. Nhym be, kati. Djãm me kute kukràdjà mar ne kôt kute amijo anhỹro ba pãnh memã me kute meo bamã arẽ? Kati. Ja pãnh kute memã me kute meo aminhõ jarẽnh kêt.

¹⁵Me kute Môjdjê kukràdjàbit maro baja ne Metĩndjwỳnh mekam ngrykbit. Mỳkam ne mekam ngrykbit? Bir, me kute kukràdjàkam amikràò ba prãm kam ne mekam ngrykbit. Nhym be, memã me kute Môjdjê kukràdjà jarẽnh kêt nhym me kute mar kêt jabit ne me kute kukràdjàkam amikrà kêt. Ren me arỳm memã arẽ nhym ren me arỳm kuma, kambit me kute kam amikrà. Nhym be, me kute mar kêt kam ne me kute kukràdjàkam amikrà kêt.

¹⁶Kam, me kute tu amim markumrẽxja ne Metĩndjwỳnh memã me kute meo bamã arẽ. Mỳkam? Bir, dja Abraão djô'ã tàm djwỳ kunĩ tu amim markumrẽx nhym Metĩndjwỳnh ta arỳm tu kum me kaprĩ. Tu kum me kaprĩkam gêdja arỳm mrãmri tàm djwỳ kunĩmã apỳnh me ba djàkam me ja nhõrkumrẽx nhym me arỳm ar meo ba. Djãm mebê idjaer kute Môjdjê kukràdjà mar jabit dja meo ba? Kati. Me kute Abraão kudjwa tu amim Metĩndjwỳnh markumrẽxja kunĩ dja me meo ba. Mrãmri ne kute me ja kunĩmã kute meo bamã arẽnhkumrẽx. Abraãobê ne me bakunĩ nhingêt.

¹⁷Metĩndjwỳnh ne amrêbê: me bakukãmãre Abraãomã ja jarẽ. Kum me bakunĩ nhingêt jarẽ. Metĩndjwỳnh kum, "Apỳnh me ba djà krãptĩ:kam me jamã ne ba arỳm ajo me ingêt." Nãm ã Abraãomã ane. Nhym me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Nhym me aben djô'ã arẽnh mõ:n arẽnh mõr tãmtã gu me bakamingrãnyredjwỳ baje arẽnh rã'ã ne. Ga, mrãmri Abraão kubê me banhingêt kumrẽxja pumũ. Abraão kute tu amim kamnhĩxkumrẽxja ne arỳm Metĩndjwỳnh nokrekam kubê me banhingêt kumrẽx. Metĩndjwỳnh ta ne kute akubyn me tyko tĩn ne mỳjja kukãm 'ã ajarẽ. Mỳjja kator kêt rã'ã nhym memãbit kute kator prãm kêt pyràk. Nhym be, Metĩndjwỳnhmãbit arỳm

mýjja amirít nhym arým kukãm 'ã ajarẽ. Ga, mrãmri Abraão kubê me banhingêtkumrêxja pumũ.

¹⁸Ne ren atemã me'õ ne ren te amiwýr kute meo aminhõja katorkam ama ne ren 'ã ukanga. Nhym be, kati. Nãm Abraão kute meo aminhõmã tu amiwýr kam amako tẽmkumrêx ne me kadjy tu amim Metĩndjwýnh kamnhĩxkumrêx. Ne kam arým meo aminhõkumrêx, arým kubê me ingêt. Kubê apýnh me ba djã krãptĩkam me ja nhingêt. Metĩndjwýnh kute kum anhýr kôt. Kute kum, “Dja ã atãmdjwý krãptĩo ane”, anhýr kôt ne Abraão arým tu amiwýr me kamnhĩxkumrêx.

¹⁹Nãm te amim, —Arým Xaramẽ ar ibêngê:tte. Nã bãm te ar ikra'õ prã:mje. Mrãmri ar ije me tykkam kra prãm kêtja pyræk, ane. Nãm te amim anen tu amim kamnhĩxo tẽmkumrêx. Arým ne Abraão'ã amex krãptĩ: kubê 100 pyræk.

²⁰Djã ne Metĩndjwýnh kum kabẽn jarẽ nhym we amim, —Dja ijo anhýr jabej. Nàr kon. Dja ijo anhýr kêt jabej? ane. Kati. Nãm tu amim kamnhĩx tỳxkumrêxo tẽ. Ne kam o Metĩndjwýnhmã ra:x jarẽ.

²¹Nãm amim, —Djãm Metĩndjwýnh 'irere:k got? Mrãmri kute imã ikra jarẽnh kôt dja imã ikra nhõrkumrêx, ane.

²²Kute ã amim anhýrkam ne Metĩndjwýnh arým 'ã amim, —Ba tu kum axwe kêt jarẽ nhym arým imã mex ne, ane.

²³Djã ne Abraãobit man amim, “Ba tu kum axwe kêt jarẽ”, ane nhym me'ã pi'òk no'òk ne? Kati.

²⁴Gwaj badjwý ne arým gwaj bama. Dja gwaj tu amim Metĩndjwýnh kamnhĩxkumrêx nhym arým gwaj bamãdjwý axwe kêt jarẽ. Metĩndjwýnh kute akubyn gwaj banhõ Bẽnjadjwýr djwýnh Jejuo tĩn djwýnh dja gwaj tu amim kamnhĩxkumrêx, tu amim markumrêx nhym arým gwaj bamãdjwý axwe kêt jarẽ gwaj kam arým kum bamex ne.

²⁵Nãm me memã Jeju kanga nhym me arým kubĩ. Mỳj kadjy? Bir, kute gwaj bajaxweo pãnh kadjy ne me Jeju kanga nhym me arým kubĩ. Kubĩ nhym arým akubyn o tĩn. Kute gwaj bamã axwe kêt jarẽnh kadjy ne akubyn o tĩn.

Rôma 5

Kritu tykkôt me umar mex ne kĩnh.

Mat 5.12; A Kô 4.8; Pir 1.28; Ped k 4.13

¹Gwaj baje tu amim Jeju markumrẽxkam ne Metĩndjwỳnh arým gwaj bamã axwe kêt jarẽ. Kute gwaj bamã axwe kêt jarẽnhkam arým gwaj bakam ngryk kêt ne. Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu gwaj bajaxwe pãnh tokrykam ne gwaj bakam ngryk kêt. Gwaj bakam ngryk kêt kam ne gwaj arým badjumar me:xkumrẽx ne ar baba.

²Jejukôt ne Metĩndjwỳnh arým kute gwaj ba mar. Gwaj tu amim Jeju markumrẽx nhym arým kute gwaj bamarkumrẽx. Gwaj kum amijarẽ nhym arým tu kum gwaj bakaprĩkumrẽx. Tu kum gwaj bakaprĩkumrẽx gwaj arým kôt badjãm tỳx. Dja gwaj ĩ Metĩndjwỳnh mexkumrẽx pumũ. Baje Metĩndjwỳnh me:xkumrẽx pumũnhkam amakbê gwaj bakĩnhkumrẽx.

³Ne kam te apỹnh gwaj badjumar punu, batokry djàri gwaj bawỳr bôx gwaj bakĩnhkumrẽx. Gwaj badjumar punu, batokry japôkmã bakĩnhkumrẽx. Mỳkam? Bir, gwaj kam amim, —Dja ba te itokryn mã Jeju kôt ar amijo iban 'ã idjukanga kêt.

⁴Mã kôt ar amijo iba:n kam arým kum imexkumrẽx. Kum imexkumrẽx ne kam arým tu amiwỳr kamnhĩxkumrẽx. Nã gwãm ã amim anen kuman arým bakĩnhkumrẽx.

⁵Baje omũnhkumrẽxkam amakbê mỳj dja gwaj amikam kuman kôt batỳx. Bir, kum gwaj bajabê:. Nãm gwaj bamã Karõ jano nhym arým gwaj bamã arẽho ba. Gwaj bamã, —Ga, Metĩndjwỳnh kum ajabê:ja pumũ, anhỹro ba. Ne kum gwaj bajabêja prĩne gwaj bamã o amirĩt mex gwaj arým amikam kuma. Ja ne gwaj kuman arým baje kam amakjakam batỳx. Baje Metĩndjwỳnh pumũnhkumrẽxkam amakjakam batỳx.

⁶Amrêbê ne gwaj te: kum bamex prãmje ne mã: bajaxwe rã'ã ne nhym arým ò akati bôx nhym arým Kritu gwaj bapãnh ty. Metĩndjwýnh kute amrêbê tyk nhõ akati'ã kum karõ kôt ne akati wajêt nhym Kritu arým gwaj bapãnh ty. Gwaj ba ne gwaj bamã Metĩndjwýnh kĩnh kêt ne ar baba nhym arým gwaj bapãnh ty.

⁷Djãm gwaj bajõ ne gwaj ren baje me'õ jaxwe pytàr kadjy ty? Kati. Djã ne gwaj ren bajõ baje me'õ kute katàt amijo baja pytàr kadjy ren batyk prãm? Kon. Gwaj baje me'õ djukaprĩ pytàr kadjy mrãmri ren batyk prãm jabej.

⁸Nhym be, djãm gwaj ba ne gwaj katàt amijo baba nàr badjukaprĩ? Kati. Gwaj ba ne gwaj bajaxwe: nhym Kritu arým kute gwaj bapytàr kadjy ty. Nãm Metĩndjwýnh ã kum gwaj bajabêo amirĩto ane.

⁹Kamrô prõt ne tykja kam ne Metĩndjwýnh arým gwaj bamã axwe kêt jarẽ gwaj arým kum bamex ne. Gwaj baje ja markam ne gwaj amim, —Mrãmri ne Kritu kute Metĩndjwýnh ngrykbê ipytàr mexkumrẽx, ane.

¹⁰Amrêbê ne gwaj Metĩndjwýnho bakurê djwýnh nhym Kra arým ty. Ty nhym Metĩndjwýnh arým gwaj bajo õbikwa. Kute gwaj bajo õbikwakam ne gwaj arým amim, —Mrãmri dja amim ipytàr me:xkumrẽx. Arým tyn akubyn tĩn ne. Kam dja ipytàr mexkumrẽx, ane.

¹¹Djãm jabit? Kati. Ajte. Gwaj Metĩndjwýnhkam bakĩ:nhkumrẽx. Bẽnjadjwýr djwýnhbê Jeju Kritu djàpênhkôt kam bakĩnhkumrẽx. Kute gwaj bajaxweo pãnhkôt bakĩ:nhkumrẽx.

Me kute tu amim Kritu markumrẽxja tĩn.

Kô k 15.21

¹²Nhym be, Adão pydji me kukãm axwe nhym kam me kunĩ kudjwa arým axwen arým ty. Me kunĩ Adão kudjwa axwekam arým kunĩ ty.

¹³Mýj ne me axwekam kute? Bir, Metĩndjwýnh kute Mõjdjêmã kukràdjà jarẽnh nhym amũ amidjõ'ã kute memã arẽnh kêttri ne me arým pykakam axwe ar ba. Nhym be, djãm kute memã kukràdjà jarẽnh kêttri Metĩndjwýnh kute memã kum, “Ajaxwe”, anhýr? Kati. Kute memã kukràdjà jarẽnh kêttri nhym me kute mar kêttri ne kute memã axwe jarẽnh kêt.

14Nhym be, kute pidjô krĕn kĕt kadjy kabĕn ja ne Adăo arÿm kam axwe. Djă ne me kunĭ Adăo kôt ă axweo ane? Djă ne me ă Metĭndjwÿnh kabĕnkam amikrăo ane? Kati. Me te Metĭndjwÿnh kabĕnkam amikră kĕt ne arÿm axwe. Ne kam arÿm ty. Axwekam aben djô'ă ty: nhym kam arÿm Metĭndjwÿnh Môj djĕmă kukrădjă jarĕ. Adăo kumrĕx axwe nhym me kunĭ kudjwa axwe. Nhym be, me'ôdjwÿ amrĕ mORMă ne atemă ne ukaprĭ. Jeju ne ukaprĭ.

15Gwaj Adăomĕ Jeju Kritumĕ abenă ar maro nhÿ. Adăo axwe nhym Jeju Kritu ukaprĭ. Adăo pydji axwekam ne me krăptĭ: ty. Aben djô'ă ty. Nhym be, Jeju Kritu pydji tu kum me kaprĭ:kumrĕxkam ne arÿm amim me krăptĭ: pytă. Metĭndjwÿnh tu kum me kaprĭ nhym Jeju Kritudjwÿ ukaprĭ ne arÿm me axwe krăptĭ: pytă.

16Adăo pydji axwekôt mÿjja kator nhym be, Jeju djukaprĭkôt mÿjja kator. Apÿnh mÿjja kator. Adăo pydji axwe kôt Metĭndjwÿnh arÿm kam ngryk ne pănh memă biknor jarĕ nhym me arÿm me biknor tokry djăkam akuno. Nhym be, te apÿnh me axwe djari krăptĭ nhym Metĭndjwÿnh kute memă Jeju nhOR kôt memă axwe kĕt jarĕ nhym me arÿm kum mex ne.

17Adăo pydji axwekôt me kunĭ aben djô'ă ty. Nhym be, Metĭndjwÿnh tu kum me kaprĭn tu memă axwe kĕt jarĕ nhym me arÿm kum mex ne. Kute memă axwe kĕt jarĕnhkôt dja me tĭn. Năm me Jejuo aminhō nhym Metĭndjwÿnh arÿm kum me kaprĭ:kumrĕx nhym me tĭn. Adăokôt ne me ty. Nhym be, Jeju Kritu pydjikôt ne me tĭn ne ar ba ră'ă: ră'ă ne.

18Adăo kute pidjô krĕnkôt axwe. Axweja pydji kôt ne Metĭndjwÿnh arÿm me kunĭmă biknor jarĕ nhym me arÿm me biknor tokry djăkam akuno. Nhym be, Jeju Kritu me axwe pănh ty. Ja pydjikôt ne Metĭndjwÿnh arÿm memă axwe kĕt jarĕ nhym me arÿm kum mex ne. Me kum axwe kĕtkam me kunĭ arÿm Metĭndjwÿnh kôt tĭn ne ar ba ră'ă: ră'ă ne.

19Bir, me'ô pydji kute Metĭndjwÿnh kabĕn kangakam Metĭndjwÿnh arÿm me krăptĭmă axwe jarĕ. Nhym be, me'ô pydji kute Metĭndjwÿnh kabĕn markumrĕxkam dja Metĭndjwÿnh arÿm me krăptĭmă axwe kĕt jarĕ nhym me arÿm kum mex ne.

²⁰Nhym ajtekam Metĩndjwỳnh arỳm memã Mõj djê kukràdjà jarẽ. Apỳnh me axwe djàrio krãptĩ: kadjy ne memã kukràdjà jarẽ. Nhym be, te apỳnh me axwe djàri krãptĩ: nhym ukapřĩ:. Me te mã axwe nhym mã ukapřĩ:. Ukapřĩo amũ amikamẽn arỳm ukapřĩ ra:x ne.

²¹Mỳj kadjy? Bir, me mã axwe:n te axwe kêt prãmje. Ne kam arỳm me biknor tokry djàkam akuno. Nhym be, Metĩndjwỳnh tu kum me kapřĩ:kumrẽx ne memã axwe kêt jarẽ ne kam arỳm meo ba. Meo ban memã tĩn jangij nhym me kõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Nãm me tu amim me banhõ Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu markumrẽx ne kam arỳm Metĩndjwỳnhkõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne.

Rõma 6

Me Kritumẽ ro'ã tyk ne akubyn tĩn.

A Kõ 5.17; Gar 2.20; Kor 2.13

¹Te gwaj bajaxwe nhym Metĩndjwỳnh tu kum gwaj bakapřĩ. Djãm tu kum gwaj bakapřĩkam dja gwaj we abenmã kum, —Gwaj mã bajaxwe ar baba rã'ã. Gêdja kam Metĩndjwỳnh tu kum gwaj bakapřĩ:kumrẽx, ane? Djãm gwaj baje ã abenmã anhỹrmã?

²Arkati. Arỳm gwaj tu bajaxwe kangakumrẽx. Baje mrãmri ne me tyk kute tu axwe kangakumrẽx pyræk. Djãm kam gwaj bajaxwe rã'ãmã? Arkati.

³Me kute ngõmã gwaj bajangjênhja kunĩ gwaj amim, —Ba Kritu Jejumẽ itypdji. Ne kam arỳm kute mrãmri ne Kritumẽ ro'ã ityk ne ijadjàr pyræk. Nã gwãm ã amim ane. Djãm ar aje ja mar kêt?

⁴Kam, me kute ngõmã gwaj bajangjênhkam ne kute gwaj Kritumẽ ro'ã batyk ne bajadjàr pyræk. Ga, Bãm mexo uma:n arỳm akubyn Krituo tĩnja pumũ. Gwaj badjwỳ baje mrãmri ne Kritumẽ ro'ã akubyn batĩn pyræk. Gwaj ã amimaro ane. Kam dja gwaj atemã amijo baba nyo amijo baban katàt amijo baba.

⁵Godja gwaj kumẽ batipdjikam baje ro'ã batyk pyræk jabej dja gwaj kam kumẽ baje mrãmri ne ro'ã akubyn batĩn pyræk.

⁶Bir, amrêbê ne gwaj ar bajaxwe: baba. Ne kam Jejumê batipdjin arým kute ro'ã píte'y'ã arým bajarij pyræk. Ne kute bajaxwe wãnh arij pyræk. Gwaj ã amimaro ane. Gwaj kam arým bamã bajaxwe prãm kêt. Arým gwaj Jejumê batypdji. Ne kam baje bajaxweo krã'yr mar mexkumrêx.

⁷Ga, arým me tykkam me ajte axwe kêtja pumũ. Gwaj badjwý arým baje Jejumê ro'ã batyk pyræk ne bamã bajaxwe prãm kêt.

⁸Godja gwaj baje ro'ã batyk pyræk mar jabej ne kam arým baje ro'ã akubyn batĩn pyræk jadjwý mar ar o baba. Tãm ne gwaj baje tu amim markumrêx.

⁹Mýkam? Bir, Kritu arým mrãmri akubyn tĩnkam ajte tyk'ýr bõx prãm kêtumrêx. Dja ajte tyk prãm kêtumrêx. Tãm ne gwaj baje ajte markumrêx.

¹⁰Mýkam? Bir, tykkam ne arým gwaj bajaxwe pãnh tyk mãmdji. Nhym be, jakam ne akubyn tĩn ne ar ba. Metĩndjwýnh kabên kôt ar amijo ba kadjy tĩn ne ar ba.

Me kute wãnh axwemã irerkumrêxmã.

Rô 8.4; Ep 4.17; Kor 3.5; Ped k 4.1

¹¹Tãm dja gar amijã aman amim, —Badjwý ne ba ije me'õ tyk pyræk ne tu wãnh ijaxwemã inhirerkumrêx. Nhym be, jakam ije Metĩndjwýnhkôt katàt ar amijo iba kadjy ne ba ije me'õ tyk ne akubyn tĩn pyræk ne ar iba, ane. Dja gar ã amim ane. Gwaj banhõ Běnjadjwýr djwýnhbê Jeju Kritumê batipdji kôt dja gar ã amim ane.

¹²Ba ar amã me'õ'ã ajarê gar ama. Me'õja ne õ běnjadjwýrmã àpênh ar ba ne kubê utĩ:n amim, —Ba te ije běnjadjwýr kangan ikator ne ate ikrãn ityk djà kêt prãmje. Nhym ijã no tỳx ne mã ijãno djan idjapênh'ã inê ne, ane. Ar gadjwý ar aje me'õja pyræk ne te ajaxwe kêt prãmje ne ajaxwe rã'ã. Kwãrĩk wãnh ajte amã ajaxwe prãm kêt. Jakam akubyn kubê aminê gê ar anhõ ba kêt, ar anhĩ tyk prãmjao ba kêt.

¹³Kwãrĩk wãnh kum adjapênhmã me axwe nhõ běnjadjwýrmã amijarênh kêt. Kwãrĩk wãnh kum aminhikra, amipar, amino, amidjumar djà jarênh kêt. Dja gar kôt ajaxwe. Kubê aminê. Nhym be, aje me'õ tyk ne akubyn tĩn

pyràk dja gar Metĩndjwỳnhmã amijarẽ, kum aminhikra, amipar, amino, amidjumar djà jarẽ. Ne kam arỳm kôt katàt amijo aba.

14Amrêbê ne gar amim, —Ba dja ba Môjdjê kukràdjà man kôt amijo anhỹro iban arỳm kôt Metĩndjwỳnhmã ijaxwe kêt, anhỹro aban te kôt amijo anhỹr prãmje ne ajaxwe rã'ã. Nhyim be, jakam ne gar amim, —Metĩndjwỳnh djukaprĩtire ta ne tu ijo mex, anhỹro aban arỳm tu amim markumrêxo aba. Kam ar aje wãnh ajaxwemã anhirer kadjy atỳx.

Me kute Metĩndjwỳnho bẽnjadjwỳrn kum àpênhmã.

Kô k 7.22; Gar 5.1

15Gwaj baje Môjdjê kukràdjà marn kôt amijo anhỹro babakôt Metĩndjwỳnh kute gwaj bajo mex kêt. Nhyim be, tu kum gwaj bakaprĩkôt ta kute gwaj bajo mex. Djãm kam gwaj baje we amim, —Ba gêt ijaxwe rã'ã. Tu kum ikaprĩkam ba gêt ijaxwe rã'ã. Dja imã ijaxwe pãnh jarênh kêt, anhỹr ne kam kôt bajaxwe rã'ãmã? Kati.

16Godja gar me axwe nhõ bẽnjadjwỳrmã kum, —Ã. Ba amã apê ga arỳm ijo aba, anhỹr jabej gar arỳm kum adjàpênhkumrêx. Ne kam arỳm ajaxwen kam ô'ã arỳm akuno, me biknor tokry djàkam akuno. Nhyim be godja gar Metĩndjwỳnhmã kum, —Ba akabên kôt amã idjàpênhkumrêx, anhỹr jabej ne arỳm Metĩndjwỳnho ar anhõ bẽnjadjwỳrkumrêx jabej arỳm aje kabên marn kôt amijo anhỹro aba. Ne kam arỳm ô'ã ajaxwe kêt ne akatàt. Djãm ar aje ja mar kêt?

17Nhyim be, ba Metĩndjwỳnhmã ar akam amikĩnh jarẽ. Gar amrêbê me axwe nhõ bẽnjadjwỳrmã apê. Kum adjàpênhri te katàt aje amijo abamãn arerekre. Ne arỳm jakam mrãmri aje Metĩndjwỳnh kabên markumrêx. Me kute ar amã Metĩndjwỳnh kabên jarênhja amã kĩnh. Ne kam mrãmri aje mar ne kôt amijo anhỹro abakumrêx.

18Ne kam arỳm ajaxwe kêtãmã atỳx ne arỳm akatàt. Abê Metĩndjwỳnh nhõ àpênh ne arỳm kôt katàt ar amijo aba.

19Ar ano rerekren ar ajamak mex kêt kam ne ba tu pykakam me kukràdjà kôt ar amã ikabên jarẽ. Amrêbê ne gar aje me axwe nhõ bẽnjadjwỳrmã

adjàpênh kadjy kum amijarë, kum aminhikra, amipar, amino, amidjumar djà jarë. Aje amũ ajaxweo amikamênh kadjy kum amijarë nhym ar ajo ba. Gar kum apên te katàt amijo abamãn arÿm arerekre. Nhym be, jakam dja gar Metĩndjwÿnho ar anhõ bēnjadjwÿr ne kum adjàpênhkumrēx. Ne kam aje katàt amijo abamã arÿm atÿx ne. Dja gar kum atÿx ne arÿm katàt amijo aban amũ kum amexo amikamēnho mō.

²⁰Me axwe nhõ bēnjadjwÿrmã adjàpênhri Metĩndjwÿnho kute ar ajo ba kētkumrēx gar te katàt kōt amrãnh mex prãmje.

²¹Jakam dja gar akubyn amijo tēn amima. Kam amikam apijàm ne. Amrēbē ate ar abakam mÿj got gar me axwe nhõ bēnjadjwÿrkam amim aby. Arkati. Ar ga ne gar ar mekōt aba kajgo. Me ate ar ba djô'ã ne me me biknor tokry djàkam akuno.

²²Nhym be, jakam ne Metĩndjwÿnho arÿm me axwe nhõ bēnjadjwÿrbē ar apytà gar kum adjàpênh ar aban arÿm ô'ã amexkumrēx. Ne amũ amexo amikamēnho mōn kam ô'ã arÿm Metĩndjwÿnhkōt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne.

²³Tãm ne ja. Me axwe pãnh ne me arÿm me biknor tokry djàkam akuno. Nhym be, Metĩndjwÿnho ne kute memã tĩn jangjēnh nhym me arÿm kōt tĩn ar ba rã'ã: rã'ã ne. Djãm me kute kum o pãnhkam kute memã angjēnh? Kati. Me kute kum o pãnh kētkam tu kute memã angjēnh. Me kute tu amim gwaj banhõ Bēnjadjwÿr djwÿnhbē Jeju Křitu markumrēx nhym arÿm ta kum me kaprĩn kute memã kōt tĩn jangjēnh.

Rōma 7

Me kute Křitubit marn kōt amijo bamã kute arēnh.

Rō 8.2; Gar 4.1; Ep 2.2; Kor 3.7

¹Akmere, àpnhĩre ar, Metĩndjwÿnho kute Mōjdjēmã kukrãdjà jarēnh gar aje mar mexja, ar amã ne ba ikabēn. Me tĩnri ne me kute kukrãdjà mar ne kōt kute amijo anhÿro bamã. Nhym be, djãm me arÿm tykkam kute kōt amijo bamã? Kati. Arÿm me tykkam me kute kōt amijo ba kēt. Djãm ar aje ja mar kēt got?

²Ba ar amã arẽ. Me'õ nire arým mjênkam dja arek mjên'ã ngrà. Metĩndjwýnh kukràdjàkõt arek mjên'ã ngrà. Mjên tĩri 'ã ngrà. Godja mjên'ã ngrà kêt jabej arým Metĩndjwýnh kukràdjàkam amikràn arým axwe. Nà, dja mjên tĩri 'ã ngrà. Nhy m be, arým kubê mjên tykkambit dja arým 'ã ngrà kêt.

³Godja mjên tĩri me'õdjwý'ýr mõi jabej nhy m me arým kum mjênkam axwe jarẽ. Arým ne me'õjao akĩ. Nhy m be, godja mjên arým kubê ty nhy m my 'õmẽ arkum aben kĩnh kwãrĩk wãnh ar abenwýr mõi. Djã ne kam ar Metĩndjwýnh kukràdjàkam amikrà? Kati. Arým mjên kubê tykkam nhy m ar kute abenwýr mõi kam kute kukràdjàkam amikrà kêt. Me kute kum mjênkam axwe jarẽnh prãm kêt kumrẽx. Tãm dja gar ama.

⁴Mjên tykkam kukràdjaja mýj'ã ne ba ar amã arẽ? Mýj ne gar aje kam marmã? Bir, amrẽbê ne gwaj Metĩndjwýnhmã bamex kadjy Môjdjê kukràdjà man kõt amijo anhýro baba. Tãm ne kute mrãmri ne gwaj bamjên arým tyk pyræk. Jakam ne gwaj baje kukràdjà kõt amijo baba prãm kêt. Jakam arým Kritu tyn akubyn tĩn ne. Kritumẽ batipdjikam ne gwaj baje Môjdjê kukràdjà marn kõt amijo anhýro baba prãm kêt. Kam Metĩndjwýnhmã bamex kadjy gwaj Kritubit man kõt ar amijo baba. Ja'ã ne ba ar amã mjên tykkam kukràdjà jarẽ. Kritu tyk ne akubyn tĩnjamẽ batipdji kadjy ne gwaj Kritu man kõt ar amijo baba. Metĩndjwýnhmã bamexkumrẽx kadjy gwaj Kritu man kõt ar amijo baba.

⁵Amrẽbê gwaj ba baje amidjwýnhbit o kĩnh prãm kam ne gwaj tu bajaxwe:. Me te Môjdjê kukràdjào gwaj bajaxwe nêje gwaj bajakre gwaj bajamakkre kêt ne kam bajaxwe: ne. Metĩndjwýnhkam bajaxwe: ne. Nhy m bit kute me biknor tokry djàkam gwaj bamẽnhmã.

⁶Amrẽbê ne gwaj baje te Môjdjê kukràdjà marn te kõt amijo anhýro baba. Ne amim, —Dja ba Môjdjê kukràdjà man kõt amijo anhýro iban arým Metĩndjwýnhmã ijaxwe kêt, anhýro baba. Ne kam kõt te bajaxwe kêt prãmje. Nhy m be, jakam arým gwaj Kritumẽ batipdjikam baje ro'ã batyk pyræk ne arým baje ajte Môjdjê kukràdjà tũm'ã pi'òk no'òkja mar prãm kêt. Djãm gwaj baje ajte amim, —Dja ba Môjdjê kukràdjà man kõt amijo anhýro

iban arým Metĩndjwỳnhmã ijaxwe kêt, anhỹrmã? Kati. Gwaj baje amim anhỹr kêt-kumrẽx. Jakam ne gwaj mỳjja ny man amim, —Arým ne Metĩndjwỳnh Karõ iwỳr bõx ne ijo ba. Ta ne kute Metĩndjwỳnhmã ijo mexo ba, anhỹro baba.

Dja me Mõjdjê kukràdjà man kõt amijaxwe ma.

Rõ 3.20, 5.20

⁷Metĩndjwỳnhmã gwaj bajaxwe kêt kadjy ne gwaj ajte Mõjdjê kukràdjà kõt amijo anhỹro baba kêt. Kam, djãm gwaj we baje amim, —Mõjdjê kukràdjà punu, anhỹr jabej? Arkati. Ne ba ren Mõjdjê kukràdjà mar kêt ne ren amijaxwemã ikator kêt ne ren ajte amijaxwe mar kêt. Ë, ren me Mõjdjê kukràdjào nêje ikukrà kêt, imã me'õ nhõ mỳjja pro kĩnh ne amim 'ã karõ kêt kadjy ren ikukrà kêt ba ren tu imã me õ mỳjja pro kĩnh ne 'ã amim karõo iban kam ren kam amijaxwe ja mar kêt. Me kute nêje ikukrà kêt-kam ne ba ren kam amijaxwe mar kêt.

⁸Nhym be, kati. Arým ne me Mõjdjê kukràdjào nêje ikukrà. Ba kam arým amijaxwe ma. Ba kàjbê imã me'õ nhõ mỳjja puro kĩnh nhym me Mõjdjê kukràdjào mã imã, —Kwãrĩk wãnh amã me õ mỳjja puro prãmje ar aba kêt, ane. Ba kam ba arým imã me õ mỳjja pro kĩ:nh. Ne kam arým me õ mỳjja puro prãmje ar iba. Ne arým imã apỳnh me õ mỳjja puro kĩ:nh ne arým ijaxweo imõr me:x ne. Ne ren Mõjdjê kukràdjà kêt nhym ren me mar kêt nhym ren me axwe ren kute kajgo pyræk. Kam ne ba ren badjwỳ ren amijaxwe mar kêt ne. Nhym be, kati. Arým ne ba kukràdjà man ajte kõt ijaxwe ma.

⁹Amrêbê ije Mõjdjê kukràdjà mar kêttri ne ba ate ikrãn amim, —Dja ba Metĩndjwỳnhkõt itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne, anhỹro iba. Ne kam kute itĩn pyræk ne ar iba. Ne kam arým Mõjdjê kukràdjà man amim, —Je, arým ijaxwe:. Ijaxwe pãnh dja Metĩndjwỳnh arým ikangan me biknor tokry djækam imẽ, ane. Ba kam arým ityk pyræk.

¹⁰Ba arĩk amim, —Dja ba Mõjdjê kukràdjà mextire man kõt amijo anhỹro iban arým Metĩndjwỳnh kõt itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne, ane. Ne kam te ije kõt amijo anhỹrmãn kam arým amim, —Ijaxwe:. Dja Metĩndjwỳnh ikangan

me biknor tokry djàkam imě. Nã bãm ã amim ane. Ne kam ije Môjdjê kukràdjà mextire markam amityk ma.

¹¹Mỳkam? Bir, ba ne ba amim ijêx ne aminoo aknon amim, —Dja ba Môjdjê kukràdjà man kôt amijo anhỹro iban Metĩndjwỳnh kôt itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne, ane. Nhym be, kati. Me kunĩ te kute kukràdjà marn kôt amijo anhỹr prãmje, ne kam kam amikràò ba. Badjwỳ ne ba kam amikràò iba. Ne kam aminoo aknon arĩk amim, —Dja ba Môjdjê kukràdjà man kôt amijo anhỹro iban arỳm Metĩndjwỳnh kôt itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne, ane. Nhym be, kati. Ije kukràdjàkam amikràkam dja Metĩndjwỳnh me biknor tokry djàkam imě.

¹²Djãm kam Môjdjê kukràdjà punu? Kati. Mexkumrěx. Metĩndjwỳnh kukwakam ne Môjdjê kute memã kukràdjà jarěnh. Môjdjê kute kam me axwe kêt kadjy me akre katàtkumrěx. Kukràdjà mexkumrěx.

¹³Djãm Môjdjê kukràdjà mex kôt ije amijo anhỹr djô'ã ne ijaxwen me biknor tokry djàkam itěmmã? Arkati. Ba kukràdjà maro iban kam arỳm amijaxwemã ikaton amima. Ne kam te kukràdjà kôt amijo anen mã ijaxwen kam arỳm mã amim, —Dja Metĩndjwỳnh ijaxwe pãnh me biknor tokry djàkam imě. Be, ijaxwe ne punu:re, anhỹro iba.

Ta te: axwe kêt prãmje mã axwe'ã kute amijarěnh.

Gar 5.17

¹⁴Metĩndjwỳnh Karõ ne Môjdjê kukràdjà jarě. Nhym be, jakam djě ne ba mã Metĩndjwỳnh Karõ ma? Kati. Imã ijaxwe prã:m ne te ijaxwe kêt prãmje.

¹⁵Djãm imã mỳjja kĩnhja ne ba o iba? Kati. Imã mỳjja kĩnh kêtja ne ba o iba. Mỳkam ne ba o iba? Kon. Ije mar kêt.

¹⁶Imã mỳjja kĩnh kêtò ibakam ba arỳm amim, —Mrãmri, Môjdjê kukràdjà mexkumrěx, ane.

¹⁷Djãm kam ba ne ba o iba, imã mỳjja kĩnh kêtjao iba? Kati. Ikadjwỳnhbê ijaxwe ja ne 'ã imã apnên ijo ba.

¹⁸Djãm imex got? Ije amidjwỳnhbito kĩnh prãmkam djãm imex got? Ije mỳjja mexo iba kadjy te imã mỳjja mexbit kĩnh. Kam, ije mỳjja mexbito iba kadjy mỳj dja ba amijon? Kon. Ije amikam mar kêtikumrêx.

¹⁹Imã mỳjja mex kĩnhja djãm tãm ne ba o iba? Kati. Imã ijaxwe kĩnh kêtja ijaxwe ja ne ba o iba. Te imã ijaxwe kĩnh kêt mã o iba.

²⁰Kam, imã ijaxwe kĩnh kêtjao ibakam djãm ba ne ba o iba? Kati. Ikadjwỳnhbê ijaxwe ja ne ijaxwe'ã imã apnên ijo ba.

²¹Kam, djã ne ba mrãmri mỳjja mexo ibakumrêx? Kati. Bit ije mỳjja mexo iba kunĩkôt ne ba mã mỳjja punu o iba.

²²Ba ne ba imã Metĩndjwỳnh kukràdjã kĩnh.

²³Nhym be, ikadjwỳnhbê ijaxwe ja ne ijaxwe'ã imã apnê. Ba amim, “Ba on imexbit”, ane. Ne kam mã ijaxwen te ijaxwe kêt prãmje. Ije mỳjja mexo iba prãm kunĩkôt mã ijaxwe.

²⁴Ba amim, —ÿ, watĩre. Ikadjwỳnhbê ijaxwe ja ne ijaxwemã ingrêk prãm ba arỳm me biknor tokry djàkam itemmã. Mỳj me'õ dja ikadjwỳnhbê ijaxwe jabê ipytà? Nã bãm ã amim ane.

²⁵Bir, gwaj banhõ Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu dja ikadjwỳnhbê ijaxwebê ipytà. Ba kam mã Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarê. Tãm ne ja. Ba kam mã amim, —Ba on Metĩndjwỳnh kabên kôtbit amijo iba, ane. Nhym be, ikadjwỳnhbê ijaxwe mã kute ijo ba prãmikumrêx. Tãm ne ja.

Rôma 8

Me kute Metĩndjwỳnh Karõ marja tĩn.

¹Kritu Jejumê gwaj batipdji nhym arỳm kute gwaj bakadjwỳnhbê bajaxweo apêxmã. Kam, Metĩndjwỳnh kute gwaj bamã bajaxwe pãnh jarênh kêt gwaj me biknor tokry djàkam babiknor kêtikumrêx. Baje amidjwỳnhbito kĩnh kadjy bajaxweo baba kêtja, baje Metĩndjwỳnh Karõ kôt amijo babaja, gwaj ba dja gwaj me biknor tokry djàkam babiknor kêtikumrêx.

²Mỳkam? Bir, gwaj mã bajaxwekam arỳm me biknor tokry djàkam batěmmã. Nhyam be, gwaj arỳm tu amim Kritu Jeju markumrěx nhyam Metĩndjwỳnh Karõ gwaj babê bajaxwe kurên kubê gwaj bamã tỳx jadjà gwaj kam arỳm katàt amijo baba kadjy batỳx. Ne kam babiknor kêtumrěx ne Metĩndjwỳnhkôt batĩn ne ar baba rã'ã: rã'ã ne.

³Bir, gwaj baje amidjwỳnhbito kĩnh kadjy bajaxweo babakam ne gwaj te: katàt baje amijo baba prãmje ne te baje Mõjdjê kukràdjà mar ne te kôt baje amijo baba mexmã. Nhyam kam Metĩndjwỳnh pykamã ta Kra pydji jano nhyam ta amijo kute me axwe nhĩ pyràk ne ar ba. Nãm aminhĩ tã pĩte'y'ã wajêt nhyam Metĩndjwỳnh arỳm gwaj bamã tỳx jadjà. Katàt baje amijo baba kadjy arỳm gwaj bamã tỳx jadjà nhyam gwaj bajaxweja arỳm gwaj bamã rerekren ajte kute gwaj bajo ba kêt.

⁴Dja gwaj amidjwỳnhbito kĩnh kêt ne bajaxweo baba kêt ne Metĩndjwỳnh Karõ man kôt ar amijo baba. Nhyam kam arỳm gwaj bamã tỳx jadjà. Gwaj bajaxwe kêt kadjy bamã tỳx jadjà. Gwaj kam arỳm kum bajaxwe kêt ne katàt ar amijo baba. Ne kam arỳm tu Mõjdjê kukràdjà kôt katàt ar amijo baba.

Me ta kute amidjwỳnhbito kĩnh.

Gar 5.16

⁵Bir, me ta kute amidjwỳnhbito kĩnhja ne me kum axwe mar prãm. Nhyam be, me kute Metĩndjwỳnh Karõ kôt amijo baja ne me kum Karõ mar prãm.

⁶Nhyam me mã kum axwe mar prãm ja dja me me biknor tokry djàkam akuno. Nhyam be, me kum Karõ mar prãm dja me Metĩndjwỳnhkôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne umar mexkumrěx.

⁷Mỳkam ne me mã: kum axwe mar prãm akuno? Bir, me kum Metĩndjwỳnh kurêkam. Me ja ne me kute Metĩndjwỳnh kukràdjà kôt amijo ba prãm kêt. Nãm me te: kôt amijo ane.

⁸Me ja, me kute amidjwỳnhbito kĩnh kadjy axweo ba prãmja ne me te kute Metĩndjwỳnhho kĩnhmã.

Me kum Metĩndjwỳnh Karõ mar prãm'ã ujarěnh.

Dju r 7.38

⁹Nhym be, djãm ar ga ne gar amã ajaxwe maro aba prãm? Kati. Ar ga ne gar amã Karõ mar prãm. Mrãmri ar akam Metĩndjwỳnh Karõ ỳrkumrẽx jabej ar amã Karõ mar prãm. Nhym be, me'okam Kritu Karõ ỳr kêtja Metĩndjwỳnh kute o aminhõ kêtikumrẽx.

¹⁰Nhym be, mrãmri Kritu ar akam ỳrkumrẽx jabej ar anhĩbit dja ty. Me axwe djô'ã me batyjkakam dja ar anhĩbit ty. Nhym be, Metĩndjwỳnh kute ar amã axwe kêt jarẽnh nhym Karõ kute ar ajo bakam dja gar kôt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne.

¹¹Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm Karõo akubyn Jejuo tĩn. Karõ ja ar akam ỳr jabej dja ar gadjwỳ ar ajo tĩn. Krituo tĩn djwỳnh ar ajo tĩn. Dja gar te arỳm ty nhym akubyn ar gadjwỳ ar ajo tĩn. Ar akam Karõ ỳr jao akubyn ar ajo tĩn.

¹²Kam, djãm gwaj baje amidjwỳnhbito kĩnh kadjy mã bajaxweo babamã? Kati.

¹³Dja gar arek ajaxweo aban arỳm akuno. Me biknor tokry djàkam akuno. Nhym be, dja gar apỳnh ajaxwe krãta. Aparo ajaxwe'ỳr amrãnh, anhikrao aje ajaxwe nhipêx, anoo aje ajaxwe pumũnh, adjumar djàkam aje ajaxwe mar, ajajkwao aje mỳjja punu jarẽnh ajaxweja kunĩ krãta kute mrãmri ne me kute mỳjja bĩnkam arỳm àpênh krã'yr pyràk. Dja gar Metĩndjwỳnh Karõ maro ajaxwe krãtan arỳm Metĩndjwỳnhkôt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne.

¹⁴Mỳkam? Bir, me kute Metĩndjwỳnh Karõ maro ba nhym kute meo baja ne me mrãmri kubê Metĩndjwỳnh krakumrẽx.

¹⁵Karõ kute ar ajo bakam djãm Metĩndjwỳnh ar ajo õ àpênh kajgon kum ar akurên ar ajo ajkẽ gar amã uma: ar aba? Kati. Karõ kute ar ajo bakam Metĩndjwỳnh arỳm ar ajo krakumrẽx gar amã kĩ:nhkumrẽx. Ne kam kum, “Djũnwã”, ane. Mebê idjaer kabẽnkôt ne me kum, “Aba”, ane. Nhym be, me bakabẽnkôt ne gwaj kum, “Djũnwã”, ane.

¹⁶Metĩndjwỳnh Karõ ta ne gwaj bakadjwỳnhbê gwaj bamã, —Be, omũ. Mrãmri abê Metĩndjwỳnh krakumrẽxja pumũ, anhỹro ba. Kam, gwaj babê Metĩndjwỳnh krakumrẽx. Tãm ne gwaj baje markumrẽx.

¹⁷Arỳm gwaj babê krakam dja gwaj arỳm Metĩndjwỳnh nhõ mỳjjao aminhõ. Kritumẽ ro'ã dja gwaj õ mỳjjao aminhõn ar o baba. Kõt batokry jabej o aminhõ. Kritukõt mrãmri batokry jabej dja gwaj õ mỳjjao aminhõn arỳm ro'ã bame:xkumrẽx.

Me kute amimexkumrẽx kam amak.

Dju r 17.22; A Kõ 4.17; Kor 3.4

¹⁸Bir, mỳj dja gwaj batokry jakam kuma? Bir, 'ã dja gwaj amim, —Jakam ba itokry ne kute itokry rax pyræk. Nhym be, dja ba ã Kritumẽ ro'ã ime:xkumrẽx nhym me kunĩ arỳm ipumũ. Dja ba kam ikĩnh. Ne ikĩnhkam ajbir itokry ja mar kêt, ane. Gwaj ã batokry'ã amim ane.

¹⁹Dja gwaj babê Metĩndjwỳnh krakõt bakato. Dja amrẽ õ akati bõx gwaj kam arỳm bakato. Djãm kam dja gwaj bapunu: got? Kati. Dja gwaj kam bame:xkumrẽx. Mỳjja kunĩ Metĩndjwỳnh kute ipêx ja ne amiwỳr gwaj bakatorkam ama:. Mrymẽ bàmẽ pykamẽ mỳjja kunĩ amiwỳr gwaj bakatorkam ama:.

²⁰Mỳkam ne amiwỳr gwaj bakam ama:?. Bir, Metĩndjwỳnh kute mỳjja kunĩ nhipêx ja ne amrêbê amijo ajkẽn arỳm punu. Pykakam 'ê kumex ne mỳjja djàkrê kumex kato. Djãm mỳjja ta ne amijo ajkê? Kati. Metĩndjwỳnh kabẽnkõt ne ã mỳjja amijo bikẽnho ane. Nhym be, ajmãkam dja mỳjja kunĩ mexkumrẽx. Mỳjja kunĩ amiwỳr amimexkam ama:.

²¹Mỳkam? Bir, jakam ne mỳjja punu prãm, kà rerek prãm, kro prãm, apõk prãm. Nhym be, mỳjja kute amijo mexkam dja punu prãm kêt, kà rerek prãm kêt, kro prãm kêt, apõk prãm kêtumrẽx. Gwaj babê Metĩndjwỳnh kramẽ ro'ã dja mỳjja me:xkumrẽx ne kĩ:nhkumrẽx. Dja ã gwaj babê Metĩndjwỳnh kra amirĩt. Ne kam bamexkumrẽx ne bakĩnhkumrẽx. Nhym kam me baro'ã mỳjja kunĩdjwỳ mexkumrẽx. Kam ne mỳjja kunĩ amiwỳr amimexkam ama:.

²²Jakam ne mỳjja kunĩ: tokry pymaje kangãngã. Kute mrãmri ne me nire kra àn tokry pymaje kangãngã pyræk ne kute kra bixadjwỳrkam ama:k pyræk. Amrêbê: ne mỳjja kangãngã jakam kangãngã rã'ã ne.

²³Gwaj badjwỳ ne gwaj banhĩ nykam ama:. Gwaj badjwỳ baje arỳm amijã Metĩndjwỳnh Karõ kakinhja ne gwaj banhĩ nykam ama:. Dja gwaj babê Metĩndjwỳnh krakumrêx amirĩt. Nnym akubyn bôxkam dja gwaj bamã banhĩ ny ngã. Dja gwaj banhĩ nyja rerek prãm kêt ne apêx prãm kêt ne ny rã'ã. Banhĩ nykam amakbê bakangãngã. Banhija punu prãm kam batokry pymaje bakangãngã.

²⁴Gwaj amiwỳr banhĩ ny kam ama: nnym arỳm Metĩndjwỳnh amim gwaj bapytà. Nnym be, djãm arỳm ne gwaj banhĩ nyja pumũ? Kati. Gwaj ren arỳm banhĩ ny pumũn ren amiwỳr kam amak kêtumrêx ne ren ate bakrãn ar baba.

²⁵Nnym be, kati. Kute gwaj bamã banhĩ ny jadjàr kêtri ne gwaj amiwỳr kam ama:n kam akrànmã amiwỳr amãr 'iry.

²⁶Gwaj banhĩ nykam amakbê Metĩndjwỳnh Karõ kum gwaj bakaprĩ:. Gwaj bakaprĩn barerekrekam ne Karõ kum gwaj bakaprĩ:. Ne Metĩndjwỳnhmã gwaj bajo a'u:w. Gwaj bakaprĩn barerekrekam dja gwaj amim, —Mỳj dja ba ikaprĩkam Metĩndjwỳnhmã ikabên jarênh on? anen te baje Metĩndjwỳnhmã amijarênhmã. Nnym kam Karõ kute pykakam gwaj bajo ba arỳm gwaj bama. Gwaj baman arỳm kum gwaj bakaprĩ:. Kum gwaj bakaprĩn arỳm amũ kàjkwakam Metĩndjwỳnhmã gwaj bajo a'u:w. Djãm gwaj bakabênkam ne gwaj bajo a'uw? Kati. Ta kabên mar kêt kam. Kum gwaj bakaprĩ:kam ne kabêno kangãngã gwaj bajo a'u:w. Nãm ã Karõ amybỳm amũ kàjkwakam Metĩndjwỳnhmã gwaj bajo à'wỳro ane.

²⁷Metĩndjwỳnh ne kute me kunĩ djumar djakam me kabên mar mexkumrêx ne kam arỳm kute prĩne Karõ kabên mar mex. Karõ ta ne arỳm kute gwaj bajã Metĩndjwỳnh kabên mar. Kute gwaj bajã amim karõkam kabên ja kute mar ne kabên kôt kute kum gwaj bajo à'wỳr. Jeju kute arỳm gwaj bajo õ me ja, Karõ kute Metĩndjwỳnhmã gwaj bajo à'wỳr. Metĩndjwỳnh kabên kôt kute

kum gwaj bajo à'wỳr. Nnym kam Metĩndjwỳnh arỳm kute prĩne kabẽn mar mex.

Kra mex kõt me mex.
Rò 8.37; Pir 1.12; Ped k 5.10

28Be, nnym apỳnh mỳjja kute gwaj bajo baja. Mỳjja kunĩkõt. Apỳnh gwaj bakaprĩ djàri nàr apỳnh gwaj bakĩnh djàri kute gwaj bajo baja. O ne Metĩndjwỳnh amim gwaj bajo mexo tẽ. Gwaj bamã abêja ne gwaj bajo mexo tẽ. Metĩndjwỳnh ne amrêbê: gwaj bakukãm amim gwaj bajã karõn arỳm kõt amiwỳr gwaj bajuw ne ar gwaj bajo ba. Ne kam arỳm apỳnh mỳjjao gwaj bajo mexo tẽ. Ja ne gwaj arỳm baje mar.

29Mỳj kadjy ne gwaj bajo mexo tẽ? Bir, Kra mex kõt gwaj bamex kadjy. Mỳjja kunĩ kêtri ne kute me kukãm õ me ja kunĩ mar ne arỳm amijo me utà. Kra mex kõt kute meo mex kadjy ne amijo me utà. Krakõt kute õ me ja kunĩo mexo tẽmkam ne kute mrãmri ne me kra kutewa apõx nnym kõt aben nHITEPã kamy kunĩ apõx pyræk. Kra kute kamy krãptĩ:mã wa kadjy ne Kra mex kõt gwaj bajo mexo tẽ.

30Kute amijo me utàr ja ne amiwỳr me ku'uw ne meo ba. Kute amiwỳr me 'wỳr ja ne memã axwe kêt jarẽ nnym me arỳm kum mex ne. Kute memã axwe kêt jarẽnh ja dja meo me:xkumrẽx. Nnym me arỳm kàjkwakam Kra mex kõt mrãmri me:xkumrẽx. Dja gwaj kàjkwakam kõt arỳm bame:xkumrẽx.

Metĩndjwỳnh kum me abê ne me'ã ukanga kêt.

31Metĩndjwỳnh arỳm gwaj bamã axwe kêt jarẽ. Ne kam dja ã Kra kõt prĩne gwaj bajo mex. Kam, djãm me'õ kute Metĩndjwỳnh bê gwaj bajo akẽx gwaj kõt bajaxwemã? Kati. Metĩndjwỳnh ã kum gwaj bajabêo anhỳrkam dja me'õ kubê gwaj bajo akẽx kêtumrẽx.

32Nãm amijã Kra djwỳnh pydji nê kêt ne gwaj bakunĩ kadjy kanga nnym arỳm gwaj bapãnh ty. Djãm kute gwaj bakadjy Kra kangakam kute gwaj babê mỳjja mex'õ nẽmã? Arkati. Kute gwaj bamã mỳjja mex kunĩ nhõrmã.

33Mỳj me'õ dja gwaj bamã axwe jarẽ? Kati. Metĩndjwỳnh kute amijo gwaj bapytàrja dja gwaj bamã axwe jarẽnh kêt. Ta ne arỳm gwaj bamã axwe kêt jarẽ gwaj arỳm kum bamex ne. Kam dja te me'õ kute gwaj bamã axwe jarẽnhmã.

34Mỳj me'õ dja gwaj bamã me biknor tokry djàkam babiknormã arẽ? Kati. Kritu Jeju ne tyn akubyn tĩn ne ajte Metĩndjwỳnh djubòk'ãnh nhỹ. Metĩndjwỳnh djubòk'ãnh nhỹn ajte gwaj banêje kum kaběno nhỹ. Kam dja te me'õ kute gwaj bamã babiknormã arẽnhmã.

35Kritu kum gwaj bajabê:. Dja te me'õ gwaj bajo ajkẽ nhym Kritu kum gwaj bajabê rã'ã:n gwaj bajo ba rã'ã: ne. Dja te apỳnh gwaj bakaprĩ djàri ajte gwaj bajo ba nhym Kritu kum gwaj bajabê rã'ã. Dja te apỳnh mỳjja tỳx ajte gwaj bajo ba. Dja te me ajte kum gwaj bakurê. Kritumã badjapênhkam te kum gwaj bakurê. Dja te ajte gwaj bamã prã:m. Dja te ajte gwaj bakà kêt kam bamã kry:. Dja te apỳnh mỳjja pyma ajte gwaj bajã apôx. Dja me ajte te kàxo gwaj bapa. Nhym Kritu mã: kum gwaj bajabê rã'ã:n gwaj bajo ba rã'ã: ne.

36Apỳnh gwaj bakaprĩ djàri kute gwaj bajo ba kôt ne me bakukãmãre amrêbê: Metĩndjwỳnhmã amijarẽn kum, "Be, amã ar idjapênhkam ne me kute ar ibĩn pyræk. Myt kunĩkôt ne me kute ar ibĩn pyræk. Nãm me ar ijo mrykĩ'ãtomti pyræk ne kum ar ibĩn prãm." Nãm ã me bakukãmãre Metĩndjwỳnhmã anen arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Kam gwaj badjwỳ bakamingrãnyre dja gwaj mrãmri mekôt ã apỳnh bakaprĩ djàri maro ane. Jejumã badjapênhkam ã apỳnh bakaprĩ djàri maro ane.

37Jeju ne gwaj bajã ukanga kêt ne kum gwaj bajabê rã'ã:. Kam te apỳnh mỳjja pymaja gwaj bajo ba gwaj amim Jeju mar tỳx ne arỳm kubê amijo akẽx kêt kumrẽx.

38Djãm gwaj batykkam kum gwaj bajabê kêt ne gwaj bajã ukangamã? Kati. Nàr, djãm gwaj batĩn ne ar babakam kum gwaj bajabê kêt ne gwaj bajã ukangamã? Kati. Nàr, djãm kadjy mrãnh djwỳnh 'õ kute gwaj bajo bikěnh nhym kum gwaj bajabê kêt ne gwaj bajã ukangamã? Kati. Nàr, djãm me

karõ punu, nàr djãm jakam apÿnh mÿjja apôx, nàr djãm amrẽ apÿnh mÿjja apôx môr, nàr djãm apÿnh mÿjja 'ityx gwaj bajo bikẽnh nhym kum gwaj bajabê kêt ne gwaj bajã ukangamã? Kati.

³⁹Nàr, djãm kàjkwa kurũm mÿjja apôx, nàr djãm pyka krakri mÿjja apôx, nàr djãm Metĩndjwÿnh kute amũ apÿnh mÿjja kunĩ nhipêx'õ kute gwaj bajo bikẽnh nhym kum gwaj bajabê kêt ne gwaj bajã ukangamã? Arkati. Apÿnh mÿjja puma te gwaj bajo ajkẽ nhym Metĩndjwÿnh kum gwaj bajabê:n gwaj bajo ba rã'ã:. Nãm ã kum gwaj bajabêo ane. Gwaj baje Kritu Jejuo banhõ Bẽnjadjwÿr djwÿnhkõt ã kum gwaj bajabêo ane. Tãm ne ba tu amim markumrẽx.

Rôma 9

Metĩndjwÿnh ta kute amijo me utàr.

¹⁻²Djãm gwaj baje Môj djê kukràdjà mar ne kõt baje amijo babakam ne Metĩndjwÿnh kute gwaj bamã axwe kêt jarẽnh gwaj arÿm kum bamex ne? Kati. Nã gwãm tu amim Jeju markumrẽx nhym arÿm gwaj bamã axwe kêt jarẽ gwaj arÿm kum bamex ne. Nhym be, inhõ me wÿnh, inhõbikwabê mebê idjaer djãm me kute tu amim Jeju markumrẽx? Kati. Me kute amim Jeju mar kêt. Nãm me amim, —Ba Môj djê kukràdjà man kõt ar amijo iba nhym Metĩndjwÿnh arÿm imã ijaxwe kêt jarẽ ba arÿm kum imex, ane. Me kute amim Jeju mar kêt kam dja Metĩndjwÿnh arÿm pãnh me kanga. Kam ne ba ikadjwÿnhbê ikaprĩn iban imÿr rã'ã: ne. Kritu kõt ne ba katàt ikaprĩ'ã ar amã amijarẽnhkumrẽx. Metĩndjwÿnh Karõ ta ne ajte idjumar djà kadjwÿnhbê imã, —Mrãmri 'ã ajêx kêt kumrẽx, ane. Mrãmri ikaprĩkumrẽx.

³Inhõ me wÿnh, inhõbikwabê mebê idjaer ne me kute amim Jeju mar kêt. Ba ren me kadjy Metĩndjwÿnhmã kum, —Kwãrĩk wãnh mebê idjaer kanga kêt. Ba dja ga me pãnh ikanga, ane. Nhym ren me kam arÿm tu amim Jeju Kritu markumrẽx ba ren arÿm ã Metĩndjwÿnhmã ane. Nhym be, kati. Me kute amim Jeju mar kêt. Kam ne ba mekam ikaprĩ:re.

⁴Mebê idjaerkumrẽx. Metĩndjwÿnh ne amrẽbê meo kra nhym Metĩndjwÿnh rax djô'ã me ra:x. Ne kam ajmã kuten amim Jeju mar kêt ba arÿm mekam

ikapřire ne. Metĩndjwỳnhmẽ ne me kute aktã abenmã amijarẽnh mãmđji nhym arỳm memã kum, —Ba dja ba me ajo djuw mex rã'ã: rã'ã ne, ane. Ne arỳm memã Mõjdjê kukràdjà jarẽ nhym me o ba. Ne kukràdjà kõt kum apê ne kum amijarẽho ba. Nhym kute memã mỳjja jarẽnh mãmđji. Me kukãm apỳnh mỳjja mex apõxmã kute memã arẽnh mãmđji. Nhym me ajmã ne Jeju mar kêt ne ar ba. Ba kam mekam ikapřire ne.

⁵Me bakukãmãre ne me me babê idjaer kukãmãrekumrẽx nhym Jeju Kritu arỳm mekam amijo ĩ ne kato. Kubê ne apỳnh me ba djà kunĩkõt me kunĩ, mỳjja kunĩ Tĩndjwỳnh. Pydji ne me:xkumrẽx ne ra:x. Mex ne rax rã'ã: rã'ã ne. Mrãmri ne ba ar amã arẽnhkumrẽx. Jeju Kritu me ibê idjaer kurũm kato nhym kam me ajmã ne Jeju mar kêt ne ba. Ba kam mekam ikapřire ne imã me kapři:kumrẽx.

⁶Metĩndjwỳnh kute mebê idjaero kran kute memã, “Me abê ikra”, anhỹrkam ne me kwỳ arỳm kanga. Me kwỳ kute kangakam djãm arỳm kam Metĩndjwỳnh kabẽn kajgo? Kati. Metĩndjwỳnh kabẽnkõt me kwỳbê Metĩndjwỳnh krakumrẽx. Djãm mebê idjaer kunĩ ne Metĩndjwỳnh kute meo kra? Kati. Me kwỳbit.

⁷Nàr, djãm Abraão djô'ã me ar ba kunĩ ne Metĩndjwỳnh kute memã, —Me abê Abraão tàmđjwỳkumrẽx, anhỹro ba? Kati. Me kwỳmãbit. Nãm Abraãomã kum, —Idjak kurũm dja atàmđjwỳ apõx, ane.

⁸Mỳj'ã ne gwaj kabẽn ja ma? Bir, amrêbê: me bakukãmãre Abraão ta ne amikabẽnkõt õ àpênh kajgomã Imaêr dji nhym kato. Djãm kra Imaêrmẽ ô'ã tàmđjwỳ apõxmẽ djã ne Metĩndjwỳnh me jao krakumrẽx? Kati. Metĩndjwỳnh kute kabẽn pydjin arẽnh kõt ne prõkumrẽxmã Idjak dji nhym arỳm kato. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm o krakumrẽx. Kra Idjakmẽ kam tàmđjwỳ apõxmẽ ne Metĩndjwỳnh meo krakumrẽx.

⁹Arỳm ne Abraãomã kum, —Dja ba ĩ bõx nhym Xara arỳm kra, ane. Metĩndjwỳnh kute kabẽn pydjin arẽnh ne ja. Nhym kam arỳm kra kato nhym Metĩndjwỳnh amikabẽnkõt arỳm o kra.

10Nhym ajtekam me banhingêt Idjak Rebekamã kra ar kudji nhym tujarô rã'ãkam Metĩndjwỳnh arỳm kra ar'ã amim karõ.

11-13Ar rwỳk kêtri. Ar mex nàr ar axwe kêtri ne arỳm ar'ã amim karõn Rebekamã kum, "Kutewa dja kutapumã apê", ane. Pi'òkkam kute me bakukãmãremã ar arēnh kôt ne ã Rebekamã ane. Ne memã kum, "Imã Djako kĩnh. Nhym be, imã Ixau kĩnh kêt", ane. Djãm mexkam ne kum Djako kĩnh? Kati. Djãm axwekam ne kum Ixau kĩnh kêt? Kati. Kute ar'ã amim karõ kôt kum Djako kĩnh ne kum Ixau kĩnh kêt. Idjujarēnhja ne me kunĩ'ã amijakre. Mỳj dja gwaj me kunĩ'ã amim arēn kuma? Bir, dja gwaj amim, —Be, Metĩndjwỳnh ne amikabēn kôt arỳm amijo me utà. Kute me kêtri me'ã amim karõ kôt ne arỳm amijo me utà. Djãm me ta mexkôt ne amijo me utà? Kati. Amikabēn kôt. Kute amiwỳr me 'wỳr djwỳnh ta amikabēn kôt ne kute amijo me utàr, ane. Tãm dja gwaj idjujarēnh ja markam amim arēn maro baba.

14Metĩndjwỳnh ta kute amijo me utàr. Me kator kêtri kute amijo me utàr. Kute amim me'ã karõ kôt kute amijo me utàr. Djãm kam gwaj ba baje amim, —Be ga, Metĩndjwỳnh kute katàt amijo ba kêtja pumũ, anhỳrmã? Arkati. Metĩndjwỳnh katàt ry tipdji.

15Ga, Metĩndjwỳnh amrēbê: me bakukãmãre Mòjdjēmã kum, "Ba dja ba amim me'õ'ã karõn tu imã kaprĩ. Ba dja ba amim me'õ'ã karõn tu imã kĩnh." Nãm ã Metĩndjwỳnh me bakukãmãremã ane.

16Mỳj ne gwaj kabēn ja burũm kuma? Bir, djãm me'õ ta kum kĩnh nhym kum kaprĩ? Kati. Nàr, djãm me'õ ta kum apê nhym kum kaprĩ? Kati. Metĩndjwỳnh ta ne tu kum me kaprĩ. Tãm ne gwaj Metĩndjwỳnh kabēnja burũm kuma.

17Amrēbê: me bakukãmãre ar bari ne Metĩndjwỳnh Parao'ã amakkre kêt mēn ajte o bikēnh dja. 'Ã amakkre kêt mēnh ãmri ne kum, "Mỳj kadjy ne ga anã kurũm ruw ba ajo ikato? Bir, ije ajã ajamakkre kêt mēnh ne ajo ibikēnh kadjy. Ije me kunĩmã akam itỳxo amirĩt kadjy ne ba ajo ikato. Apỳnh pyka kunĩkôt dja me iraxmã katon abenmã irax ne ipyma jarē. Ja kadjy ne

ba ajo ikato. Me kute ipyma: mar kadjy. Kadjy ne ba ajo ikato.” Nãm ã Paraomã ane nhym me arým 'ã pi'òk no'òk ne.

¹⁸Arým ne ba Rebeka'ã ajarën ajte Môjdjê'ã ajarën ajte Parao'ã ajarë. Mÿj dja gwaj Metĩndjwÿnh kute kam arkum kabën jarënh burũm kuma? Mÿj'ã ne amijakre? Bir, Metĩndjwÿnh ta ne amim me'ã karõ. Ne kam amikabënkõt arým tu kum me kwÿ kaprĩ. Tãm ne gwaj kute Rebekamã kabën jarënh ne ajte Môjdjêmã kute kabën jarënh burũm kuma. Ba kam ajte Parao'ã ajarë. Mÿj dja gwaj Metĩndjwÿnh kute kum kabën jarënhja burũm kuma? Bir, Metĩndjwÿnh ta ne amim me'ã karõ. Ne kam ta amikabënkõt ajte tu me kwÿ'ã amakkre kêt rë. Tãm dja gwaj Paraomã kabën burũm kuma.

¹⁹Djãm ar ajõ imã, —Metĩndjwÿnh kute ã amim me'ã karõo anhÿrkam mÿj me'õ ne kubê àptàrmã? Arkati. Metĩndjwÿnh ta kute me'ã amakkre kêt mënkhkam ne ren memã axwe jarënh kêt. Mÿkam ne memã axwe jarë? ane. Djãm aje ã imã anhÿrmã?

²⁰Kati. Kwãrĩk wãnh mÿjwã wã jarënh kêt. Pykabê ne ga ar aban angri:re ga we ajte akabëno aje Metĩndjwÿnh japanhmã. Nã bãm me bakukãmãre kabën kõt amã ane. Amrëbê ne me memã kum, "Djãm arým mÿjja nhipêx kute ipêx djwÿnhmã kum, 'Mÿkam ne ga ga inhipêx prãm ne kam ã ijo ane'? anhÿrmã? Kati.” Nãm ã me bakukãmãre memã ane. Mrãmri ne me bakukãmãre memã arënhkumrëx.

²¹Ga, ngyo ngõnh nhipêx djwÿnh ta kute amim 'ã karõ kõt kute ngy kajgo jamÿnh ne o ngõnh nhipêxja pumũ. Ta mÿjja mex kadjy ngõnh nhipêx. Nàr, ajte ta mÿjja punu kadjy ngõnh nhipêx. Metĩndjwÿnhdjwÿ, kute me ipêx djwÿnh ta amikabënkõt tu ã meo ane. Djãm kam gwaj baje bakabëno apanhmã? Kati.

²²Ta amikabënkõt tu ã meo ane. Mekam ngryk ne tu kute meo biknorkumrëx kadjy ne me ipêx. Me kwÿ ja'ã ne ta amim karõn amim, —Dja ba ã me kwÿkam ingyko amirĩt ne. Nhym me kunĩ ipumũn arým 'itÿx ma, ane. Ne kam ajte amijã ngryk nèn amiwÿr me amãr 'iry.

²³Ne kam mekam ukaprĩ kadjy me kwỳ nhipêx. Amrêbê: ne ta me'ã amim karõn amim, —Me ja dja ba amimexo meo me:xkumrêx. Ne me kunĩmã mekam idjukaprĩo amirĩt. Me kunĩ dja me 'ã ipumũn ime:xkumrêx ma. Ja kadjy dja ba amimexo meo me:xkumrêx, ane. Djãm ta kute amim me'ã karõn ajte ã me ipêxo anhỹrkam djãm katàt kute amijo ba kêt? Kati. Katàt ne amijo ba.

²⁴Ta ne tu ã gwaj badjwỳ gwaj bajo mexo ane. Ta ne amiwỳr gwaj bajuw ne gwaj bajo ba. Djãm me ibê idjaerbato ba? Kati. Me abajtemdjwỳo ba.

²⁵Metĩndjwỳnh ta ne amim me'ã karõ. Ne kam ta amikabênkõt arỳm amijo me utàn ar meo ba. Me bakukãmãre Ôdjêja amrêbê: ja jarê. Metĩndjwỳnh ta amikabênkõt kute amijo me kwỳ pytàrja jarê. Metĩndjwỳnh ne Ôdjêjamã kabên jarê nhym me bakukãmãremã kum, "Metĩndjwỳnh ne me amã, 'Amrêbê ije me kwỳo inhõ kêt. Nhym be, jakam dja ba memã inhõ me ja jarê. Me kwỳ amrêbê imã me kĩnh kêt. Nhym be, jakam dja ba imã me kĩnh.' Nãm ã Metĩndjwỳnh me amã ane." Nãm ã me bakukãmãre Ôdjêja memã ane nhym me arỳm kabên'ã pi'òk no'òk ne. Ga, Metĩndjwỳnh ta kute amijo me bajtem kwỳ pytàrja pumũ.

²⁶Nhym kam ta ajte memã kum, "Metĩndjwỳnh ne me amã, 'Pyka 'òkam me'ã ne ba memã kum, Ije meo ikra kêt ne ja, ane. Pyka tãmkam dja me ĩ memã kum, Me abê Metĩndjwỳnh tĩn ne ar baja kra ar, ane. Dja me ĩ ã memã ane', ane. Metĩndjwỳnh ã me amã ane." Nãm ã me bakukãmãre Ôdjêja memã ane nhym me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Ga, ajte Metĩndjwỳnh ta kute amijo me bajtem kwỳ pytàrja pumũ.

²⁷Nhym kam me bakukãmãre Idjaij ajte amrêbê: tãm jarê. Metĩndjwỳnh ta amikabênkõt kute amijo me kwỳ pytàrja jarê. Idjaij mebê idjaer'ã kàj bê memã kum, "Dja mebê idjaer krãptĩ: kute mrãmri ne ngô raxbê pyka kêt kam pykati 'ykà krãptĩ pyràk. Dja te me krãptĩ nhym arỳm amim me ngrêrebit pytà. Me anhybit me utà. Me kute amim mar me utà.

²⁸Nhym me kute Metĩndjwỳnh mar kêt djwỳ. Mỳj dja me on? Bir, Bênjadjwỳr djwỳnhbê Metĩndjwỳnh kute pykabê me axwemã pãnh jarênhmã. Dja meo

kukrà kêtikumrêx ne katàt memã pãnh jarênhkumrêx ne on inomã kumê.” Nãm ã me bakukãmãre Idjaij memã ane nhym me arým 'ã pi'òk no'òk ne. Ga, ajte Metĩndjwýnh ta kute amijo me kwý pytàrja pumũ.

²⁹Nhym kam Idjaij ajte tãm'ã ajarên memã kum, "Běnjadjwýr djwýnh 'ityxo kubê kumkati amrêbê: me axwe raxkam arým krĩraxbê Xôtômamê krĩraxbê Gomora gan pyka mẽ o amrà. Ne ren kum me bajã ma kêt gu ren me badjwý arým mekôt bakêt. Nhym be, kati. Nãm kum me bajã ma nhym kam me badjô'ã me anhy rã'ã, me kwý rã'ã ne.” Nãm ã me bakukãmãre Idjaij memã ane. Ga, me bakukãmãre kaběnja kunĩ kôt Metĩndjwýnh ta amikaběnkôt kute amijo me kwý pytàr ne meo baja pumũ.

Mebê idjaer kute Kritu mar kêt.

³⁰Mýj dja gwaj jakam abenmã arê? Bir, me bajtem ne me amrêbê kute Metĩndjwýnhmã amijo mex jabej kêt. Nãm me te kum amijo mex jabej kêt nhym Metĩndjwýnh ta arým kum me kaprĩn memã axwe kêt jarê. Me tu amim Jeju Kritu markumrêx nhym Metĩndjwýnh arým tu memã axwe kêt jarê nhym me arým kum mex ne.

³¹Nhym be, mebê idjaer kute Metĩndjwýnh kukràdjà marn kôt amijo bakam djãm me arým kum axwe kêt? Kati.

³²Mýkam? Bir, me kute amim Kritu mar kêt kam. Me kute amim, —Djãm ba dja ba amim Jeju ma got? Ba Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo iban arým Metĩndjwýnhmã ijaxwe kêt, ane. Me kute amim anhýro bakam ne me axwe rã'ã ne. Kam ne me kute kěn me par tok nhym me rôròk pyræk. Me kute amim Jeju mar kêt.

³³Metĩndjwýnh ne amrêbê me bakukãmãremã kum, "Ota, ba Xijãokam kěn'õ nhýr. Kěn wã kute me par tokkam me rôròk prãmikumrêx. Kam dja me kum kěn wã kurê. Nhym be, dja me kwý ĩ pýnhkôt tu amim markumrêx ne arým pijàm kadjy kêtikumrêx.” Nãm Metĩndjwýnh ã memã ane nhym me arým 'ã pi'òk no'òk ne. Kritu'ã ne kěn jakren arê nhym me kum kurêmã. Nhym kôt mebê idjaer ã kum kurên mar kêt o ane.

Rôma 10

¹Akmere, àpnhĩre ar, imã mebê idjaer kĩ:nh. Mebê inhõbikwakam imã me kĩnh. Metĩndjwỳnh ren amim mebê idjaer kunĩ pytà ba ren mekam ikĩnhkumrẽx. Nã bãm mã Metĩndjwỳnhmã kum, —Gop amim me utà. Gop amim me utà, anhỹro iba.

²Ba ne ba amrẽbê mekam ar iban prĩne me omũ. Kam djãm me Metĩndjwỳnhmã àpênh prãm ngri got? Me kum àpênh prã:m. Me te kum àpênh prãm ne kute Metĩndjwỳnh mar kêt. Me arĩk ar kupa'ã ba.

³Metĩndjwỳnh ta ne memã kum, —Me kute amim Kritu markam dja ba memã axwe kêt jarẽ nhym me arỳm imã mex ne, ane. Nhym me atekam ajte mar kêt ne amim, —Djãm ba ije amim Jeju marmã got? Kati. Ba dja ba ijaxwe kêt. Ba dja ba Mõj djê kukràdjà man kôt ar amijo iban arỳm ijaxwe kêt ne Metĩndjwỳnhmã imex ne, anhỹro ba.

⁴Djãm gwaj ba baje amim, —Djãm ba ije amim Jeju marmã got? Kati. Ba dja ba Mõj djê kukràdjà man kôt ar amijo iban arỳm Metĩndjwỳnhmã ijaxwe kêt, anhỹrmã? Djãm gwaj baje ã amim anhỹrmã? Kati. Kritu ta ne gwaj bakadjy prĩne kukràdjà man kôt amijo ba me:xkumrẽx. Gwaj baje Kritubit mar ne tu amim markumrẽx nhym Metĩndjwỳnh arỳm tu gwaj bamã axwe kêt jarẽ gwaj arỳm kum bamex ne.

Mỳj dja me nẽn arỳm axwe kêt?

⁵Me bakukãmãrebê Mõj djê ne amrẽbê: memã kum, "Dja me katàt kukràdjà man kôt amijo ban kam arỳm tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne", ane. Kute memã ja jarẽnhkam mỳj dja me nẽn arỳm axwe kêt? Bir, dja me katàt kukràdjà man kôt ar amijo ban arỳm axwe kêt. Ja ne Mõj djê amrẽbê memã arẽ.

⁶Nhym be, ajbir jakam me kute tu amim Jeju markumrẽx, nhym Metĩndjwỳnh arỳm tu memã axwe kêt jarẽ nhym me arỳm kum mex ne. Gar akwỳ ne gar arĩk amim, —Mỳj me'õ godja kàjkwa djwỳnhmã wabi? Ne ren me'õ kàjkwamã wabin ren iwỳr Krituo ruw ba ren kôt omũn tu amim markumrẽx, ane. Kwãrĩk wãnh ja jarẽnh kêt.

⁷Gar akwỳ ajte arĩk amim, —Mỳj me'õ godja me tyk ba djàkam ruw? Ne ren me'õ me tyk ba djàkam Kritu'ȳr ruw ne ren iwỳr o wabin iwỳr o bõx ba ren tu amim markumrēx, ane. Kwārĩk wānh ja jarēnh kêt. Mỳkam dja gar ja jarēnh kêt? Bir, arỳm ne me ar amã Kritu'ã ajarē gar arỳm ama. Ne kam ajte tu amim markumrēx kêt.

⁸Metĩndjwỳnh ne me bakukãmāremã kum, "Djãm onĩj ikabēn nõ? Kati, arỳm ne akadjwỳnhbê nõ. Ajajkwa kôt ne ga memã arē nhym ajajkwakam nõn adjumar djà kadjwỳnhbê nõ", ane. Kabēn ja ne bar kàj bê memã arē. Dja me kwỳ tu amim kabēnja mar ne amim Kritu markumrēx. Ja kadjy ne bar memã kabēn ja jarē.

⁹Nã bām ar memã kum, —Dja gar amibu'ã memã amijarēn memã kum, "Mrāmri Jejubê inhõ Bēnjadjwỳr djwỳnhkumrēx", anen ajte ar adjumar djà kadjwỳnhbê amim, "Mrāmri ne Metĩndjwỳnh akubyn Jejuo tĩnkumrēx", ane nhym arỳm amim ar apytà, ane. Ar ikabēn ja ne bar memã arē.

¹⁰Mỳkam? Bir, me umar djà kadjwỳnhbê ne me tu amim markumrēx nhym arỳm tu memã axwe kêt jarē nhym me arỳm kum mex ne. Ne kam amibu'ã memã amijarēn memã kum, —Arỳm ba tu amim Jeju markumrēx, ane nhym arỳm amim me utà.

¹¹Me bakukãmāre kabēn kôt ne ba ar amã ikabēn ja jarē. Amrēbê: ne me bakukãmāre memã kum, "Djãm me kute tu amim markumrēx nhym Metĩndjwỳnh kute amim me utàr kêt nhym me arỳm pijàm? Kati. Djãm me kute amim, 'Ba arỳm tu amim Metĩndjwỳnh markumrēx nhym arỳm ibê kajgo', anhỹrmã? Kati. Me kwỳ ĩ pỳnhkôt kute tu amim markumrēxja dja Metĩndjwỳnh arỳm me utàrkumrēx." Nãm ã me bakukãmāre memã ane nhym me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Ga, me kute tu amim markumrēx nhym kute amim me utàrja pumũ. Mrāmri me kabēnkumrēx. Ba kôt ar amã ikabēn jarē.

¹²Djãm kam kute mebê idjaerbit pytār ne kute amũ me bajtembê kreguja pytār kêt? Kati. Kute me bajtemdjwỳ pytār. Mỳkam? Bir, Bēnjadjwỳr djwỳnh ne pydji:n me kunĩmã bēnjadjwỳr rax. Mebê idjaermã Bēnjadjwỳr

ra:xi. Me bajtemmã Běnjadjwỳr ra:xi. Me ĩ pỳnh kôt me kute kum amijo à'wỳrja ne Běnjadjwỳr djwỳnh kute apỳnh meo djuw mex. Õ mỳjja kume:xo meo djuw mex.

¹³Me bakukãmãre ne me amrěbê: ã memã ane. Nãm me memã kum, "Me kwỳ ĩ pỳnhkôt dja me Běnjadjwỳr djwỳnhmã amijo a'uw ne kum, 'Ipytà', ane nhym arỳm me utà." Nãm ã me bakukãmãre memã ane. Ga, me bajtemdjwỳ kute tu amim Jeju markumrěxja pumũ. Metĩndjwỳnh kute amim me adjwỳnhdjwỳ pytãrja pumũ. Mrãmri ne me kaběnkumrěx ba me amã arěnhkumrěx.

¹⁴Nhym be, me kute amim Jeju kamnhĩx kětkam djãm me kute kum, "Jeju ipytã", anhỹrmã? Kati. Ne ajtekam me kute Jeju'ã ujarěnhja mar kětkam djãm me kute amim kamnhĩxmã? Kati. Ne ajtekam kraxje me kute memã Jeju'ã ujarěnh kětkam djãm me kute marmã? Kati.

¹⁵Ne ajtekam me kute me'ỳr me anor kětkam djãm me kute memã Jeju'ã ujarěnhmã? Kati. Nhym be, Metĩndjwỳnh arỳm me'ỳr me kwỳ jano nhym me arỳm kàj bê memã 'ã ajarě nhym me kum kĩ:nhkumrěx. Me bakukãmãre kaběnh kôt ne ba ar amã ja jarě. Amrěbê: me bakukãmãre memã kum, "Kritu'ã ujarěnh ny, kôt me umar mexja. Apỳnh mỳjja mex'ã me ujarěnh nyja. Ujarěnhkam me kĩ:nhkumrěxja. Djãm kute memã 'ã ujarěnh ny jao mrãnh djwỳnh mex ngri got? Me'ỳr bôxkam me kum kĩ:nhkumrěx." Nãm ã me bakukãmãre memã ane. Ga, me kwỳ kum kĩnhkumrěxja pumũ. Mrãmri me kaběnkumrěx.

¹⁶Nhym be, djãm mebê idjaer kunĩ ne me arỳm Kritu'ã ujarěnh ny ma? Djãm me kunĩ arỳm Krituo aminhõ? Kati. Mebê idjaer kunĩ kute Krituo aminhõ kět. Me bakukãmãre Idjaj ne amrěbê: me arě. Me kute amim mar kětja jarě. Nãm memã kum, "Nhỹnh got me'õ kute tu amim ar ikaběnh markumrěx?" Nãm me bakukãmãre ã mebê idjaer jarěho ane. Ga, me kute amim mar kětja pumũ.

¹⁷Bir be, kam me kute memã Metĩndjwỳnh kaběnh jarěnhkambit ne me arỳm kuman tu amim markumrěx.

¹⁸Djãm arým ne me mebê idjaermã 'ã ujarënh ny jarë nhym me arým kuma? Nà, arým. Amrëbê: ne me bakukãmãre memã arë nhym me arým kuma. Nãm me memã kum, "Apÿnh me ba djà kunĩkôt ne me me kabën ma. Djãm jakambit ne me kuma? Kati. Orĩ:nãdjwÿ ne me arým kuma. Apÿnh me ba djà kunĩkôt ne me arým me'ÿr kabëno bôx ne arým memã arë nhym me arým kuma." Nãm me bakukãmãre ã memã ane. Ga, mebê idjaer arým kute Kritu'ã ujarënh ny marja pumũ.

¹⁹Ba ajte me amã arë. Mÿj'ã ujarënh ny kute amijakreja djãm me kute mar? Nà. Me kute mar. Ne kam me kute mar kajgo. Metĩndjwÿnh ne amrëbê mebê idjaermã amikabën jarë. Me bajtem'ã memã amikabën jarë. Nhym Môj djê arým kabën man amũ Metĩndjwÿnh kukwakam me bakukãmãremã arën memã kum, "Metĩndjwÿnh ne me amã, 'Me aje me'ã, Me kakrit, anhÿrja. Me ja dja ba amim me utà. Dja ga me kam te ga aje me uràk prãmje angryk ne. Ne aje me'ã, Me no kêt, anhÿr ja. Me ja dja ba amim me utà. Dja ga me kam te ga aje me uràk prãmje amim angry:k ne.' Nãm ã Metĩndjwÿnh me amã ane." Nãm ã me bakukãmãre Môj djê mebê idjaermã ane.

²⁰Ne kam me bakukãmãre Idjaijdjwÿ kum mebê idjaer puma kêt ne ajte me bajtem'ã memã ajarë. Metĩndjwÿnh ne kum amikabën jarë nhym kukwakam arým me bakukãmãremã kum, "Metĩndjwÿnh ne me amã, 'Me kute ijabej kêt ja ne me arým imã kato. Ba ne ba memã amijo amirĩt nhym me arým imã kato. Me kute ijabej me kujêr kêtjamã ne ba amijo amirĩt.' Nãm ã Metĩndjwÿnh me amã ane." Nãm ã Idjaij me bajtem'ã mebê idjaermã ane.

²¹Nhym Metĩndjwÿnh ajte mebê idjaer'ã memã kum, "Me kute aminhirôbê ikabën rënh ne amakkre kêt. Me jamã ne ba kryràm te ipa koror ne amiwÿr me kam amako iku'ê: nhym ijã akamàt nhym me kute imar kêt kumrëx." Nãm ã Metĩndjwÿnh mebê idjaermã ane. Be ga, mebê idjaer arým kute Kritu'ã ujarënh ny mar ne mar kajgoja pumũ.

Rôma 11

Metĩndjwÿnh kute amijo me anhybit pytàr.

¹Kam djām arỳm ne Metĩndjwỳnh ò mebê idjaer kunĩ kanga? Arkati. Ga, badjwỳ ibê mebê idjaer 'òja pumũ. Nhyim bê ne badjwỳ kute ikanga. Ibê Abraão tàmdjwỳ'ò. Tàmdjwỳ Běnjamĩn djô'ã ne ba ikato. Ba ibê idjaerkumrěx nhyim kute ikanga kêt.

²Metĩndjwỳnh ne me kunĩ kêtri amijo me kwỳ pytà. Kute amijo mebê idjaer kwỳ pytàr ja ne kute me kanga kêt. Me bakukãmãre Erij ne amrêbê Metĩndjwỳnhmã mebê idjaer'ã kaběn ne 'ã ajarě. Nhyim me arỳm kaběn'ã pi'òk no'òk. Erij kaběn dja gar ama. Nãm arĩk amim, —Arỳm ne me kunĩ Metĩndjwỳnh kanga, ane.

³Ne kam Metĩndjwỳnhmã kum, "Běnjadjwỳr djwỳnh, arỳm ne me akukwakam kaběn jarěnh djwỳnh kunĩ pa. Ne arỳm apỳnh anhõ ki djàri kungrà. Ba kam ipydjin ar iba nhyim me kute badjwỳ ibĩnmã ijabej ar ba." Nãm ã Erij kum ane nhyim me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne.

⁴Nhyim mỳj ne Metĩndjwỳnh me bakukãmãre Erijmã arě? Bir, nãm kum, "Ba ne ba amim me krãptĩ: pytà. Me'ã akre kubê 7.000 kute bajbit amim imarkam ne me Baaumã kōnkrão krĩ kêt ne kute kum amijarěnh kêtumrěx ba arỳm amim me utà." Nãm ã Metĩndjwỳnh me bakukãmãre Erijmã ane nhyim me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Be ga, amrêbê: mebê idjaer kwỳ kute amim Metĩndjwỳnh mar tỳxja pumũ. Me anhy kute amim mar tỳx.

⁵Ajbir jakamdjwỳ mebê idjaer janhy kute amim Jeju Kritu mar tỳx. Ta ne me kêtri tu kum me anhy kaprĩn amijo me utà nhyim kam me kute amim mar tỳx.

⁶Djām me ta kute katàt kaběn mar ne kôt kute amijo ba pãnh ne Metĩndjwỳnh amijo me utà? Kati. Ta ne me kêtri tu kum me kaprĩn arỳm amijo me utà. Nãm ren me kute arỳm kum o pãnhkam ren amijo me utà djã ne ren kam tu kum me kaprĩ? Kati. Kam ren tu kum me kaprĩ kêt. Nhyim be, kati. Tu kum me kaprĩkumrěxkam ne me kute kum o pãnh kêt.

Mebê idjaer krãptĩ jamakkre kêt.

⁷Kam, djām gwaj baje amim, —Metĩndjwỳnh ne arỳm ò mebê idjaer kanga, anhỳrmã? Kati. Mebê idjaer ta te kute Metĩndjwỳnhmã amijo mex jabej ar ban axwe rãã ne. Ne kam Metĩndjwỳnhmã mex kêt ne. Nnym be, Metĩndjwỳnh kute me kêttri amijo mebê idjaer kwỳ pytàr ja ne me arỳm Metĩndjwỳnhmã mex ne. Nnym kam mebê idjaer 'ã kàtàmja Metĩndjwỳnh arỳm me'ã amakkre kêt mẽ.

⁸Me bakukãmãre kute amrêbê: me'ã pi'òk no'òk kôt Metĩndjwỳnh ã meo ane. Kamã ne me bakukãmãre memã kum, "Metĩndjwỳnh ne me'ã kaptĩ mẽ. Nãm me te non no kêt. Te me amak krekren kute mar kêt." Nãm ã me bakukãmãre memã ane nnym me jakam amakkre kêt rãã.

⁹Nnym me bakukãmãre Dawi ajte memã tãm jarẽ. Me amakkre kêt nnym 'ã memã kum, "Me kute ate krãn àkur raxbit markam gê Metĩndjwỳnh me aêrbê memã axweo pãnh. Gê me te: aminêje amijo ane. Kute mrãmri ne mrybê ka'ê aêrbê kute unênh pyræk, nnym kute kên me aêrbê kute me tok nnym me rôrøk pyræk.

¹⁰Gê me amakkre kêt ne no kêt gê me kaprĩ pymaje ibôn mrãnh rãã: rãã ne." Nãm ã me bakukãmãre Dawi me amakkre kêt'ã memã ane.

Kute me'ã pidjô jakren 'ã memã ujarênh.

¹¹Ba kam ar amã arẽ. Mebê idjaer ne me kum Jeju kĩnh kêt ne arỳm axwe. Kute mrãmri ne kute kên me par tok nnym me rôrøk pyræk. Me kum kĩnh kêt kam djām Metĩndjwỳnh tu kute me kangakumrêxmã? Arkati. Nnym be, arỳm me kum Jeju kĩnh kêt kam ne Metĩndjwỳnh arỳm me bajtem'ỳr akêx ne arỳm amim me utàro dja. Mebê idjaer ne mebê idjaer kêtjamã me bajtem jarêho ba nnym Metĩndjwỳnh arỳm me'ỳr akêx ne me utàro dja. Dja amim me bajtem pytàro dja nnym mebê idjaer arỳm omũ. Kute me bajtem pytàrkôt omũ:n arỳm amim ngryk ne. Me te ta kute me uræk prãmje amim ngryk ne. Ne amim, —Je tô mỳkam ne ba me imã Jeju kĩnh kêt? Ga, Metĩndjwỳnh kute me bajtembit pytàrja pumũ, ane.

¹²Nãm me kum Jeju kĩnh kêt nnym me kute Jeju mar arỳm amũ me bajtemjamã Jeju'ã ajarẽ. Apỳnh me ba djà kunĩkôt ne me memã arẽ nnym

me arým tu amim markumrëx. Nhym kam Metĩndjwýnh arým amim me utà. Nhym kam me arým kĩ:nhkumrëx. Nhym be, mebê idjaer kum Jeju kĩnh kêt kam ne me kĩnh kêt kumrëx. Nhym be, mebê idjaer kute meo me bajtembit, me bajtembit ne Metĩndjwýnh amim me utà. Kute amim me utàrkam ne me kĩ:nhkumrëx. Kam godja mebê idjaer amim ngryk ne ĩ akubyn Metĩndjwýnh'ýr amijo akëx jabej ne tu amim Jeju markumrëx jabej. Me kute tu amim Jeju markumrëxkam dja me kĩ:nhkumrëx. Dja me kĩho me bajtem jakrenh me:x ne.

¹³Me abajtemmã ne ba ikabën. Kritu ne me abajtemmã ijano. Ije me amã Kritu'ã idjujarënh kadjy ijano. Ije me amã Kritu'ã idjujarënhkam ikĩnh ne mebê idjaermã me akam ikĩnh jarënh kume:x.

¹⁴Nã bãm inhõ me wýnhmã me ajarën memã kum, —Ba me bajtemmã Kritu jarënhõ iba nhym me krãptĩ: arým tu amim markumrëx nhym Metĩndjwýnh arým me krãptĩ: pytà, anhýro iba. Ba ã memã anhýro ibao ane. Nhym godja me te: ta kute me uràk prãmje amim, —Ga, Metĩndjwýnh kute arým ikangaja pumũ. Nãm me bajtembit me utàro ba. Jakam dja ba tu amim Jeju markumrëx gë Metĩndjwýnh arým amim ipytà, anhýr jabej. Godja me amim ngryk ne arým tu amim Jeju markumrëx jabej nhym Metĩndjwýnh arým me utà.

¹⁵Nhym be, jakam mebê idjaer kute amim Jeju mar kêt. Kam Metĩndjwýnh arým me kanga. Nãm me bajtem'ýr amijo akëx ne arým amim me utàro ba. Me kute tu amim Jeju markumrëxkam ne amim me utàro ba. Nhym be, godja mebê idjaer amim ngryk jabej ne tu amim Jeju markumrëx jabej nhym Metĩndjwýnh arým amim me utà. Kam, arým kute me utàrkam mýj dja me kam nẽ? Bir, dja me kute mrãmri ne arým me tyk ne akubyn tĩn pyràk. Kam dja me kunĩ kĩnhkumrëx.

¹⁶Amrëbê: ne me abenmã kum, —Be, me kukãmãkjê kukràdjà kôt ne me kute Metĩndjwýnh kumrëxmã djwý kwý rënh ne kum òr. Godja djwý kumrëx me kute kum rënhja kum mex jabej nhym kôt djwý kunĩdjwý kum mex. Nàr, godja pidjô jarê kum mex jabej nhym apýnh padjwý kum mex, ane. Mrãmri

ne me kute abenmã arēnhkumrēx. Me bakukãmãre Abraão ne kute uràk. Abraão arým Metĩndjwýnhmã mex. Kam, dja ôã mebê idjaerdjwý Metĩndjwýnhmã mex.

¹⁷Ba me amã arē ga me ama. Mebê idjaer ne kute pidjô djujabê pa pyràk. Me abajtem ne ga me aje pidjô djujabê kêt pa pyràk. Mebê idjaer kute Jeju mar kêt kam ne Metĩndjwýnh arým me kangan kam arým me abajtem pytàn me ajo aminhõ. Kute mrãmri ne me'õ kute pidjô bàrikam pa djujabê mok ne kute pãnh pa djujabê kêt jadjàr pyràk. Me ga ne ga me arým jakam tu amim Jeju markumrēx nhym Metĩndjwýnh arým me apytàn me ajo aminhõn me ajo djuw mex. Me aje mrãmri ne pidjô djujabê kêt pa kute pidjô djujabê jarêkam kangô mex kaôro ariija pyràk. Mebê idjaer djwýnh kwý kute amim Jeju marmẽ ro'ã ne Metĩndjwýnh arým me ajo djuw mex.

¹⁸Djãm me amã mebê idjaer kurêmã? Djãm me aje amijo adjãmran amim, —Be, ga, Metĩndjwýnh arým mebê idjaer kangan kum me bajbit ikĩnhja pumũ, anhỹrmã? Kwãrĩk wãnh amijo adjãmra kêt. Ga me abajtem dja ga me mrãmri amijã ikabēn ma. Djãm ga ne ga Metĩndjwýnhmã tỳx jangij got? Arkati. Ta ne amã tỳx jangij kute mrãmri ne pidjô jarê bàrimẽ pamã tỳx jangjēnh pyràk.

¹⁹Ga me ren amim, —Be, Metĩndjwýnh ne mebê idjaer kangan arým me ibajtembit ipytà. Nãm me kanga kute mrãmri ne me'õ kute pidjô djujabê pa mok ne kanga pyràk. Ne kam arým pãnh pidjô djujabê kêt pao tēn pidjô djujabê bàrikam adjà. Nãm Metĩndjwýnh ã me ijo ane, ane.

²⁰⁻²¹Mrãmri ne Metĩndjwýnh arým amim me apytàro ba. Nhym be, kwãrĩk wãnh amijo adjãmra kêt ne amim, —Te me ibajtem nhym Metĩndjwýnh arým me ijo kra. Me bajbit kum me imexkumrēx, anhỹr kêt. Kwãrĩk wãnh ã amijo adjãmrao anhỹr kêt. Dja ga amã Metĩndjwýnh pyma. Mebê idjaer kute Jeju mar kêt kam ne Metĩndjwýnh arým me kanga. Nãm me kanga kute mrãmri ne me kute pidjô pa djwýnh mok ne kanga pyràk. Me ren Jeju kanga kêt nhym ren arým amim me utà. Me ga ne ga me tu amim Jeju markumrēx nhym arým amim me apytà. Kam, dja ga me akubyn amijo tēn amiman

amidjwÿnho adjàmra kêt. Metĩndjwÿnh ta kum me akaprĩkam ne arÿm me apytà. Dja ga me amidjwÿnho amra nhym arÿm me gadjwÿ akanga.

²²Dja ga me Metĩndjwÿnh kum me kaprĩja ma:ro aba. Ne uma:djwÿ ma:ro aba. Mebê idjaer ne me kute amim Jeju mar kêt ne arÿm Metĩndjwÿnhbê amijo akẽx. Kam ne arÿm mekam ngryk. Nhym be, me ga ne arÿm tu kum me akaprĩ. Dja ga me ukaprĩ ma:ro aba. Godja ga me ukaprĩja mar kêt jabej nhym arÿm me akanga. Dja me akanga kute mrãmri ne me kute pidjô pa mok ne wãnh kanga pyræk.

²³Mebê idjaer arÿm kute Jeju mar kêt djwÿ godja me kwÿ arÿm Jeju'ÿr amijo akẽx jabej ne tu amim markumrẽx jabej. Metĩndjwÿnh dja ajte meo kran me utà mrãmri ne kute amim me abajtem pytàrja pyræk. Kute akubyn me utàr mar mexkumrẽx.

²⁴Ga, me abajtem Metĩndjwÿnh kute me apytàr ne ajo kraja pumũ. Nãm amim me apytà kute mrãmri ne me kute pidjô djujabê kêt paja pidjô djujabêkam adjàr pyræk. Kute ã kum me akaprĩo anhÿrkam djãm kum mebê idjaer kaprĩ prãm kêt? Kati. Mebê idjaer ne me kute mrãmri ne pidjô djujabê pa pyræk. Kum me kaprĩ prãm kumrẽx. Kum ajte meo kra prãm kumrẽx ne kum amim me utàr prãm kumrẽx. Kam dja me ajte kubê Metĩndjwÿnh krakumrẽx kute mrãmri ne amrêbê me kukãmãrebê Metĩndjwÿnh krakumrẽxja pyræk.

Metĩndjwÿnh kute tũmràm mebê idjaer kunĩ pytàr.

²⁵Akmere ar, mebê idjaer kwÿ rax ne me amakkre kêt ba arÿm me amã me arẽ. Me aje mar kadjy ne ba me amã arẽ. Dja ga me aman arÿm amijo adjàmra kêt. Dja mebê idjaer djwÿnh amakkre kêt ar ba:. Nhym kam me bajtem Metĩndjwÿnh 'ÿr amijo akẽx ne kôt ar amijo ba. Metĩndjwÿnh ne me kêtri arÿm amijo me bajtem kwÿ pytà. Kute amijo me utàrja kunĩ dja 'ÿr amijo akẽx ne tu amim Jeju markumrẽx nhym arÿm me utà.

²⁶Dja me utà nhym kam mebê idjaerdjwÿ arÿm tu amim Jeju markumrẽx, kunĩ: tu amim markumrẽx nhym Metĩndjwÿnh arÿm amim me kunĩ pytà. Ije me amã ja jarẽnh ne me kute mar kêt kumrẽx. Mar kêt kumrẽx ba arÿm

me amã arẽ. Dja ga me aman arým amijo adjàmra kêt. Me bakukãmãre kute amrêbê: 'ã pi'òk no'òk kôt dja ã me adjwýnhdjwý pytàro ane. Kamã ne Metĩndjwýnh memã kum, "Dja me utàr djwýnh krĩraxbê Xijão kurũm katon amim mebê idjaer pytà. Djako djô'ã ne mebê idjaer apôx. Dja amim me utà nhym me arým Metĩndjwýnhmã axwe kêt.

²⁷Bamẽ mebê idjaer kukãmãremẽ ne bar aktã abenmã ikabën jarënh mãmджи. Nã bãm memã kum, 'Ije memã ikabën jarënh kôt dja ba arým me axwe maro aknon arým me kam ingyk kêt ne.' Nã bãm ã memã ane." Nãm ã Metĩndjwýnh me bakukãmãremã ane. Ga, kute mebê idjaerdjwý pytàrmãja pumũ.

²⁸Nãm me mebê idjaermã Kritu'ã ujarënh ny jarë nhym me kum kĩnh kêt. Me kum kĩnh kêt kam ne me arým Metĩndjwýnhho kurê djwýnh. O kurê djwýnh nhym arým mebê amijo akẽx ne arým amim me utàr kêt. Nãm mebê amijo akẽx ne arým amim me bajtem pytà. Nhym be, kum me ikukãmãre kĩnh. Kum me kĩnh kôt ne kum me ibê idjaer kwý kĩnh rã'ã ne. Kute me kêtri amijo me ipytàrja kum me ikĩnh rã'ã.

²⁹Amrêbê ne me bakukãmãremã apýnh mýjja jarë. Ne ajte kute meo ba kadjy amiwýr me ku'uw. Djãm kute kabën jarënh ne ajte atemã kabën 'õ jarënhmã? Kati. Djãm kute kabën tũm japanh ne o biknormã? Kati. Mrãmri ne tu kabën jarënhkumrẽx. Kam ne kum mebê idjaer kwý kĩnh rã'ã.

³⁰Ga me abajtem ne ga me amim Metĩndjwýnh mar kêt. Amim mar kêt nhym kam arým tu kum me akaprĩn amim me apytà. Mebê idjaer ne me amim mar kêt nhym kam arým mebê amijo akẽx ne arým tu kum me akaprĩn amim me apytà.

³¹Nà, mebê idjaerdjwý ne me kute jakam amim mar kêt. Dja me amim mar kêt nhym Metĩndjwýnh kum me akaprĩ kôt ajte kum me kaprĩ.

³²Nãm mebê idjaermẽ me bajtemmẽ arým axikôt amakkre kêt. Amrêbê: ne me Metĩndjwýnh kabënkôt amakkre kêt ne ta te amak mexmã. Mýj kadjy

ne me amakkre kêt? Bir, Metĩndjwỳnh kum me kunĩ kaprĩ kadjy ne me amakkre kêt.

Metĩndjwỳnh rax'ã ujarēnh.

Ep 3.20; Kor 1.16

³³E kum, Metĩndjwỳnh ne kute mỳjja mar me:xkumrēx. Kute amim me'ã karõ mar me:xkumrēx. Kute me mar mexo me barer me:x ne. Mỳj me'õ ne kute kum kator ne kute mar? Djãm me'õ amak mexo 'ỳr bõx? Ari:kati. Umaro memã kre ra:x ne me'õ umaro 'ỳr bõx kêtumrēx. Kute me kunõ ba me:xkumrēx. Mỳj me'õ ne kute uræk? Ari:kati.

³⁴Me bakukãmãre ne me amrēbê: Metĩndjwỳnh djumar'ã ajarēn memã kum, "Bēnjadjwỳr djwỳnh kute apỳnh mỳjja marja djãm arỳm ne me'õ kute mar? Djãm arỳm ne me'õ kumrēx kum mỳjja'ã karõ nhym arỳm kôt kute mar? Ari:kati."

³⁵"Nàr djãm Metĩndjwỳnh we me'õmã kum, 'Ga ne ga akumrēx imã angã. Dja ba kam amã o pãnh ne', ane? Ari:kati." Nãm ã me bakukãmãre Metĩndjwỳnh djumar'ã ujarēho ane.

³⁶Ta ne kumrēx amim mỳjja kunĩ'ã karõ nhym kôt mỳjja kunĩ apõx. Ta ne mỳjja kunĩ nhipēx nhym apõx. Amikadjy ne ipēx ne. Gê me kunĩ 'ã kum rax jarēnh rã'ã: rã'ã ne. Mrãmri ne ba ar amã arēnhkumrēx.

Rõma 12

Me kute Metĩndjwỳnhmã aminhõr'ã memã karõ.

Kor 1.10; Tex k 4.1; Ped k 2.11

¹Akmere, àpnhĩre ar, Metĩndjwỳnh kum gwaj bakaprĩ:kumrēx. Kum ar akaprĩ:kam dja gar kum amingã. Ga, Jeju kute Metĩndjwỳnhmã aminhõrja pumũ. Nãm kum amingãn pĩte'y'ã wajēt ne arỳm ty. Ar gadjwỳ dja gar kudjwa kum amingã. Djãm me kute abĩn ne kute kum anhõrmã? Kati. Ar ga dja gar atĩn ne prĩne kum amijã ma gê ar akam kĩnh ne ar ajo aminhõn ar ajo ba. ã kum aminhõro anen kam arỳm katàt Metĩndjwỳnh kabēn markumrēx ne kôt amijo abakumrēx. Ja ne mexkumrēx.

²Djãm me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kute ar ajo amipyràk ne amikukràdjà punu kôt kute ar ajo bamã? Kati. Kwãrĩk wãnh mekôt amijo aba kêt. Dja gar mebê adjumar djà nyn atemã akabên nybit ma. Mỳj kadjy? Bir, Metĩndjwỳnh ne arỳm ar ajã kabên mex jarẽ. Nãm amim ar ajã karõn kabên mex jarẽ. Dja gar atemã akabên nybit man arỳm amijã Metĩndjwỳnh kabên mexja ma. Ne kam kabên mex kôt ar amijo aban prĩne kum amex. Kum amex nhym arỳm akam kĩnhkumrẽx. Ja kadjy dja gar mebê atemã adjumar djà nyn atemã akabên nybit ma.

³Ba ar akunĩmã ikabên jarẽ. Djãm amikukwakam ne ba ar amã arẽ? Kati. Metĩndjwỳnh ta ne tu kum ikaprĩn arỳm imã ikabên'ã karõ. Kôt ne ba ar amã ikabên jarẽ. Ar anhĩ pỳnhkôt ar amã arẽ. Ar gadjwỳ ne Metĩndjwỳnh arỳm ar amã adjàpênh djà'ã karõ. Ar aje adjàpênh djà markam dja gar mã amim Metĩndjwỳnh rax ma. Kwãrĩk wãnh arĩk amim, “Be, iraxkumrẽx”, anhỳr kêt. Dja gar katàt amim, —Be, nã bãm tu amim Metĩndjwỳnh markumrẽx nhym arỳm imã idjàpênh djà ja'ã karõ ba kabênkôt maro iba, ane. Djã gãm me ã amimaro ane.

⁴Ga, gwaj banhĩ pỳnhja pumũ. Gwaj banhĩ pỳnhkôt badjàpênh djà krãptĩ. Gwaj baparkam bamrãnh djà. Gwaj banhikrao baje mỳjja kupênh djà. Ne gwaj bakrãkam banhõ mỳjja mar djà. Ne gwaj banokam baje mỳjja pumũnh djà. Ne gwaj bajamakkrekam baje mỳjja mar ne kupênh djà. Gwaj banhĩkam badjàpênh djà krãptĩ.

⁵Ga, Kritudjwỳ. Te gwaj bakrãptĩ gwaj baje amim Kritu markam baje kumẽ banhĩ pydji pyràk. Djãm gwaj bamã aben jabê kêtĩmã? Djãm gwaj apỳnh ar babamã? Kati. Gwaj banhĩ pỳnhkôt abeno banhõbikwa.

⁶Metĩndjwỳnh tu kum gwaj bakaprĩkam gwaj abeno banhõbikwan banhĩ pỳnhkôt apỳnh badjàpênh djà. Metĩndjwỳnh ta ne gwaj bamã badjàpênh djà'ã karõ gwaj maro baba. Gwaj banhĩ pỳnhkôt apỳnh Metĩndjwỳnhmã badjàpênh djàn kum badjàpênh ar baba. Godja me'õ Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarẽnhja mar jabej gê kute amim Metĩndjwỳnh mar kô:t memã arẽ.

⁷Nàr, godja me'õ me kadjy mỳjja 'õ kupênh mar jabej gê me kadjy kupê. Nàr, godja me'õ memã Metĩndjwỳnh kukràdjà jarênh mar jabej gê arê.

⁸Nàr, godja me'õ kute 'ã memã karõ mar jabej. Me kute amim Jeju mar rerekre jamã 'ã karõ mar jabej. Me kute amim mar tỳx'ã memã karõ mar jabej. Gê memã 'ã karõ ba gê me amim mar tỳx. Nàr, godja me'õ memã mỳjja nhõr jabej gê òdjàn nhõr ne memã kungã. Nàr, godja me'õ kute meo ba mar jabej gê meo ba 'ãno djan 'ã ukanga kêt. Nàr, godja me'õ kum me kaprĩ mar jabej. Djãm nokre kaprĩn kum me kaprĩmã? Kati. Dja nokre kĩnh ne kum me kaprĩ.

Me kum me abê'ã memã karõ.

Dju r 13.34; Xim k 1.5; Idja 13.1

⁹Dja gar amã me abê. Kwãrĩk wãnh amijo ajêx kêt. Dja gar mrãmri amã me abê katàtkumrêx. Godja me abenkam axwe nàr amijo axweo ba, ar ga dja gar amã axwe kĩnh kê:tkumrêx. Nàr, godja me abenkam mex nàr amijo ba mex ar ga dja gar amã mex kĩnh ne 'ã angrà: ne.

¹⁰Kute ar amã akamy jabê pyràk ne abenmã aprĩ:ren amã aben jabê. Kwãrĩk wãnh gar me'ã amim, —Gê me kumrêx imã imex jarê. Ba kam amipãnh ã memã mex jarênhõ ane, anhỳr kêt. Ar ga akumrêx dja gar memã wan tu memã mex jarênhõ aba. Memã mex jarênhõ aban kàjmã memã rax kamênhõ aba.

¹¹Metĩndjwỳnh kadjy mỳjja'õo aba'ã ar adjukanga kêt ne atỳx. Dja gar Karõ man kôt amã Metĩndjwỳnh jabê:n arek kadjy mỳjjao aba.

¹²Dja gar amiwỳr Metĩndjwỳnh nhõ mỳjja mexja kamnhĩxkumrêx. Aje amiwỳr kamnhĩxkôt akĩnhkumrêx. Dja te apỳnh ar akaprĩ djari ar ajo ba arek amim Jeju mar tỳx rã'ãn 'ã adjukanga kêt. 'Ã adjukanga kêt ne Metĩndjwỳnhmã amijo adjà'wỳr rã'ã ne.

¹³Godja Jeju nhõ me ja õ mỳjja kêt jabej ar amã me kaprĩn amikutã memã mỳjja kwỳ ngã. Gê me ar awỳr wangjê gar meo djuw mex. Ja dja gar amã kĩnh.

¹⁴Godja me'õ ar ajo bikēnh jabej gar Metīndjwỳnhmã o a'uw ne kum, —Dja ga o djuw mex, ane. ã kadjy kum ane. Kwārīk wānh kum, —Dja ga ijo angryk ne o ajkē, anhỹr kêt.

¹⁵Godja me'õ kīnh jabej ar gadjwỳ kôt akīnh. Godja me'õ muw ar gadjwỳ kôt akaprīn muw.

¹⁶Dja gar axikôt akabēn man axikôt arē. Kwārīk wānh amijo araxmã amijo adjāmra kêt. Ar amã me kajgo kīnh ne ro'ã ar aba. Kwārīk wānh amim, —Ba ne ba ijamak mex'ã ipydji, anhỹr kêt.

¹⁷Godja me'õ ar ajo ajkē kwārīk wānh amipānh o abikēnh kêt. Dja gar akabēn katàt ne katàt amijo aba gê me amim ajã, —Be, mrāmri, tãmwã ne katàt kute amijo bakumrēx, ane.

¹⁸Ar ga dja gar me kunīmē abenmã akabēn mexkumrēx jarē ne 'ã adjukanga kêt. Nār gar te me'õmã akabēn mex jarē nhym tu ar ajapa. Kwārīk wānh rã'ã.

¹⁹Akmere, àpnhīre ar, imã ar akīnhkam ne ba ar amã ikabēn jarē. Kwārīk wānh amipānh kêt. Dja gar Bēnjadjwỳr djwỳnhkam ama gê ta ar ajo ngryk. Metīndjwỳnh ne amrēbê: me bakukãmãremã kum, "Ba ne ba ibê memã o pānh djwỳnh. Ba dja ba ajo ingryk ne o pānh. Kwārīk wānh amipānh kêt." Nãm ã Bēnjadjwỳr djwỳnh memã ane. Kam dja gar kam ama.

²⁰Nhym kam ajte memã kum, "Kam godja akurê djwỳnh kum prãm jabej ga kum mỳjja ngã gê kukrē. Godja kum kôr jabej ga kum ngô ru gê o ikõ. Dja ga ane nhym ta arỳm amiman amim ngryk jabej ne ajo õbikwa jabej." Nãm Bēnjadjwỳr djwỳnh ã me bakukãmãremã ane. Kam kwārīk wānh amipānh kêt.

²¹Me kute ar ajo bikēnhkam djãm mekôt ajaxwemã? Kwārīk wānh mekôt ajaxwe kêt. Ar ga dja gar adjukaprīo meo djuw mex.

Rôma 13

Me kute me bēnjadjwỳr kabēn kôt amijo ba'ã memã karõ.

Xit 3.1; Ped k 2.13

¹Pykakam me bĕnjadjwÿr rŭnh me kute katàt amijo ba'ã kute memã karõkam dja gar me kabĕn mar tÿx ne kôt ar amijo aba. Nhÿnh ne bĕnjadjwÿr'õ Metĩndjwÿnh kute ar kĕt. Nãm me bĕnjadjwÿr kunĩ pumjuw.

²Gĕdja me'õ kum õ bĕnjadjwÿr kurĕ jabej. Djãm õ bĕnjadjwÿr kajgo ne kum kurĕ? Kati. Kajgo kĕt. Metĩndjwÿnh ne 'ã bĕnjadjwÿr mĕ. Me kum kurĕ dja Metĩndjwÿnh arÿm memã axwe pãnh jarĕ.

³Djãm me mexkam kum krãkamngõnh nhõ bĕnjadjwÿr puma? Kati. Me axwekambit kum uma. Ar amã uma kĕt kadjy mÿj dja gar nĕ? Bir, dja gar amextiren ar aba nhym arÿm ar amã mextire jarĕ.

⁴Mÿj kadjy dja gar kabĕn ma? Bir, ar amextiren ar aba kadjy ne me ar amã krĩ. Metĩndjwÿnh ne ar akadjy me'ã õ àpĕnh rĕ nhym me ar amã krĩ. Nhym be, godja gar ajaxwe jabej on atĩn prãm. Djãm kute amijã kàxdjwa kajgo nhõrn kute o ba kajgo? Kati. Metĩndjwÿnh ne me àpĕnh'ã me kurĕ kute kukwakam àpĕnhmã, me badjumar mex kadjy àpĕnhmã. Kam dja me'õ axwe nhym arÿm kam ngryk nhym arÿm tokry. Kadjy ne me bĕnjadjwÿr nhõ kàxdjwa kajgo.

⁵Kam dja gar tu me kabĕn ma. Djãm ar amã umakambit? Djãm kambit dja gar kabĕn ma? Kati. Ar ga ne gar aje anhõkre kadjwÿnhbĕ 'ã amim, — Pykakam anhõ bĕnjadjwÿr kabĕn ma, anhÿro aba. Ar akabĕnja kôt dja gar me bĕnjadjwÿr kabĕn ma.

⁶Kam dja gar ajte amikutã me bĕnjadjwÿrmã ar anhõ pi'õk kaprĩ kwÿ ngã. Me kute ar amã ìpõxu'ã karõ kôt memã kwÿ ngã. Mÿkam? Bir, me mã ar akadjy bĕnjadjwÿrkam àpĕnhkam. Metĩndjwÿnh ne me'ã õ àpĕnh djwÿnh rĕ. Gora ar memã angã.

⁷Me kute 'ã ar amã karõ kôt ar anhõ bĕnjadjwÿrmã angã. Ar aje adjàpĕnh pãnh pi'õk kaprĩ jamÿnhja ar aje kum kwÿ nhõrmã. Aje me kabĕnkôt amikutã kwÿ ngriren 'yr ne aje kum õrmã. Kwãrĩk wãnh kubĕ nĕ kĕt. Ar kum angã. Nàr, gar pi'õk kaprĩ pãnh me'õbĕ nĕkrĕx jamÿ. Nhym me ar amã, —Ar aje nĕkrĕx jamÿnh pãnh'ã akreja kôt dja gar pi'õk kaprĩ kwÿ ngã.

Amikutã me bĕnjadjwÿrmã kwÿ ngã, ane. Kwãrĭk wãnh kubê nê kêt. Ar kum angã. Nàr, dja me ar amã, —Dja gar amã me bĕnjadjwÿr puma, ane. Tu ar amã uma. Nàr, dja me ar amã, —Dja gar kàjmã me bĕnjadjwÿrmã rax kamẽ, ane. Tu kàjmã kum rax kamẽ.

Akubyn bôxkam amakbê me kum aben jabê'ã memã karõ.

Mat 22.39; Dju r 15.12; Ped k 1.22

⁸Ar aje amikutã memã anhõ mÿjja'õ nhõrmã kwãrĭk wãnh mebê nê kêt. Ar amã me abĕmãdjwÿ kwãrĭk wãnh mebê aminê kêt. Dja gar mrãmri amã me abĕkumrĕx ne arÿm aje Metĭndjwÿnh kukràdjà marn kôt amijo aba mexkumrĕx. Me kute katàt amijo ba'ã kute memã karõkôt kukràdjà kôt gar arÿm amijo aba mexkumrĕx.

⁹Me bakukãmãre ne Metĭndjwÿnh kukwakam memã kabĕn kukràdjà jarĕn memã kum, "Kwãrĭk wãnh mebê prõ nàr mjĕno adjàkĭnh kêt. Kwãrĭk wãnh me'õnh bĭn kêt. Kwãrĭk wãnh adjàkĭnhĭ kêt. Kwãrĭk wãnh me'ã ajĕx kêt. Kwãrĭk wãnh me amã me'õ nhõ mÿjja puro kĭnh ne 'ã amim karõ kêt." Nãm ã memã anen kam ajte memã kum, "Me amã amibu'ã me ja jabê. Kute mrãmri ne ga me amã amijabêja pyràk dja ga me ã amã amibu'ã me ja jabêo ane." Nãm ã memã ane. Ja dja gar aman ar amã me abê. Ar amã me abĕkam ne gar tu Metĭndjwÿnh kukràdjà kôt amijo aba mex. Me kute katàt amijo ba'ã kute memã karõkôt kukràdjà kunĭkôt gar tu amijo aba mex. Kukràdjà 'õ ne 'ã kàtàm kêt. Ar amã me abĕkam gar aje kukràdjà kunĭ marn kôt amijo aba mexkumrĕx.

¹⁰Nhym bê ne me kum me abĕkam kute meo bikĕnh. Kati. Dja gar mã amã me abĕjabit man arÿm urokam Metĭndjwÿnh kabĕn kukràdjà kunĭkôt amijo aba mexkumrĕx.

¹¹Kam, ba ajte ar amã arẽ. Arÿm 'ÿr. Mÿkam ne gar ate akrã? Ar aje mrãmri ne me õto nõr pyràk. On ar ano tÿx. Gwaj baje tu amim Kritu kamnhĭxkumrĕxmo kraxkam akubyn bôxja kute onĭj pyràk. Nhym be, kati. Gwaj bawÿr bôx ne kute amim gwaj bapytâr nhõ akatija arÿm 'ÿr.

¹²Arÿm akamàt kêt 'ÿr. Me axwe kumexkam kute pykakam akamàt pyræk. A'u ne gwaj bajo rãm ne ja. Dja Kritu bôx nhym arÿm me mexkumrëx. Me mexkumrëxkam dja kute pykakam a'u pyræk. Kam gwaj on wãnh badjàpênh punu kute akamàt kô tyk pyræk ja kanga. Kute mrãmri ne me krãkamngônh kute amipytâr kadjy ò kàxo kubêkà jangjênh pyræk. Gwaj Kritu kukwakam batÿx ne katàt ar amijo baba. Kritu kute gwaj bajaxwebê bamã tÿx jadjàr. Dja gwaj bamã tÿx jadjà gwaj arÿm katàt ar amijo baba. Kukwakam katàt ar amijo baba ne arÿm baje mrãmri ne me kute a'ukam mrãnh pyræk.

¹³Gwaj memã katàt ar amijo baba kute a'uri me katàt ba pyræk. Djãm mekôt ar abixaêr punumã? Djãm kadjwati kangôkam ar abibãnhmã? Djãm mekôt aprô kupa'ã, amjên kupa'ã akurê abamã? Djãm mekôt ar abixaêr tÿ:x ne tu apunu raxmã? Djãm ar aje abenmã akabên punu abamã? Djãm ar aje aben nhô mÿjja puro'ã angrykmã? Kati. Kwãrîk wãnh.

¹⁴Bênjadjwÿr djwÿnhbê Jeju Kritu mextire kôt dja gar amextiren ar aba. Ar amex ja dja gar ama. Kwãrîk wãnh ar aje amidjwÿnhbito kînh kadjy ar ajaxwe aba kêt.

Rôma 14

Me kute Jeju mar rerekreja'ã memã ujarênh.

Mat 7.1; Rô 2.1; Xij 4.11

¹Me kwÿ kute amim Jeju mar rerekreja dja gar o anhôbikwa. Kwãrîk wãnh mÿjja'ô mÿr jabej ar amã kurê kêt ne 'ã amim, “Axwe”, anhÿr kêt.

²Me kute ar amã, —Dja gar ãm mry pumũ, anhÿro ba. Ga kam aje amim Jeju mar tÿxkam amim, —Kati. Ba dja ba mÿjja kunĩ kuro iban kam Metĩndjwÿnhmã imex rã'ã, anhÿro aba. Nhym me kwÿ kute amim Jeju mar rerekren kum mry pyman djwÿbit kuro ba.

³Kwãrîk wãnh ar amã kurê kêt. Ar aje mÿjja kunĩ kuro abakam kwãrîk wãnh ar amã me'ô kute djwÿbit kurja kurê kêt. Nàr ar akwÿ aje djwÿbit kurja kwãrîk wãnh me kute mÿjja kunĩ kur'ã akabên kêt ne amim, “Me axwe”, anhÿr kêt. Mÿkam? Bir, Metĩndjwÿnh ta kute arÿm o krakam. Kwãrîk wãnh mÿjja kur mÿr jabej ar amã aben kurê kêt.

⁴Me axwekam djãm ar ga dja gar memã axwe pãnh jarẽ? Kati. Metĩndjwỳnh dja memã axwe pãnh jarẽ. Nàr, me mexkam djãm ar ga dja gar memã kĩnh djà ngã? Kati. Metĩndjwỳnh dja memã kĩnh djà ngã. Djãm ar ga ne gar meo aba? Kati. Metĩndjwỳnh ne meo ban me axwebê memã tỳx jangjêho ba. Kam kwãrĩk wãnh ar amã kurê kêt.

⁵Amrêbê me bakukãmãre ne me kute apỳnh akati maro ba. Nhym ajbir jakam dja me kute amim Jeju mar kwỳ amim, “Akati punu ne ja”, anhỹro ba. Nhym ajtekam me kwỳ kute amim Jeju mar kute akati mar kêt ne amim, —Kati. Akati kunĩ ne mex ne 'õ kute aben japanh kêt, anhỹro ba. Gê kam me kunĩ ta ã pỳnhkôt prĩne akatio amiman ta akati ma nàr ta mar kêt. Kwãrĩk wãnh akati'õ mỳr jabej ar amã aben kurê kêt.

⁶Me'õ kute akati marja ta kute Bẽnjadjwỳr djwỳnh markam kute akati mar. Nàr, me'õ kute akati mar kêtja ta kute Bẽnjadjwỳr djwỳnh markam kute akati mar kêt. Ajte me'õ kute mỳjja kunĩ kurja ta kute Bẽnjadjwỳr djwỳnh markam kute kur. Ga, ta kute 'ã Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarênhkam kute kurja pumũ. Nàr, me'õ kute djwỳbit kurja ta kute Bẽnjadjwỳr djwỳnh markam kute djwỳbit kurja pumũ. Ga, kute djwỳbit kurkam kute 'ã Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarênh ne kute kurja pumũ.

⁷Gwaj baje amim Jeju mar kunĩ djãm gwaj baje amidjwỳnhbit maro babamã? Kati. Dja gwaj Metĩndjwỳnh maro baban ajte gwaj babu'ã me ar baja maro baba. Gwaj batĩnri dja gwaj Metĩndjwỳnh maro baba nàr gwaj tyn Metĩndjwỳnh ma.

⁸Bẽnjadjwỳr djwỳnh ne gwaj baje markumrêx. Dja gwaj batĩn ne ar babari Bẽnjadjwỳr djwỳnh maro baba. Ne tyn Bẽnjadjwỳr djwỳnh ma. Kam dja gwaj batĩn ne ar baba jabej nàr batyk jabej. Kwãrĩk wãnh rã'ã. Bẽnjadjwỳr djwỳnh ne gwaj baje mar nhym arỳm gwaj bajo kra.

⁹Mỳj kadjy ne Kritu tyn akubyn tĩn ne? Bir, kute me tykmẽ me tĩn kunĩmã Bẽnjadjwỳr djwỳnh ne meo ba kadjy. Ja kadjy ne tyn akubyn tĩn ne.

¹⁰Ga kam ar aje Jeju kukwakam me'õo ar akamyja mỳkam dja gar mỳjja'õ mỳr jabej ar akamymã axwe jarêh ar amã kurêo aba? Djãm ar abê memã

axwe pãnh jarënh djwýnh got? Kati. Dja gwaj bakunĩ Kritu kabem dja nhym ta arým gwaj bamã bajaxwe pãnh jarënho nhỹ. Kwãrĩk wãnh ga akamymã axwe jarënh kêt.

¹¹Amrêbê me bakukãmãre kute 'ã pi'òk no'òk kôt dja gwaj kabem djan amikôt kum amijarë. Nãm memã kum, "Bënjadjwýr djwýnh ne memã arën memã kum, 'Itĩn ne ar iba. Djãm itĩn ne ar iba kêt ne ba ikabën kajgo? Itĩn ne ar ibakumrëx ne ba me amã ikabën ne. Me kunĩ dja me ikabem kõnkrão nhỹn kunĩ amikôt imã amijarë.' Nãm ã Bënjadjwýr djwýnh ane." Nãm me bakukãmãre ã memã anen arým 'ã pi'òk no'òk ne.

¹²Ga, pi'òk no'òkja kôt gwaj banhĩ pýnh kôt gwaj baje Metĩndjwýnhmã amikôt amijarënhmãja pumũ.

¹³Dja gar aje meo akamy kwýja ma. Me kwý kute amim Jeju mar rerekreja ma. Kwãrĩk wãnh mýjja'õ mýr jabej ar amã kurê kêt. Dja gar atemã amijo tën ar akamy'ã amim, —Ba on Metĩndjwýnhmã amijangri tỳx. Ikamy ne ipumũho ba. Nok ba ren tu ikamy nokrekam mýjjao iban ren Metĩndjwýnhbê ikamyo akëx. Ba on amijangri tỳx. Ba ren kubê o akëx ne ren kam ije mrãmri ne mýjja kute me par tok nhym me rôròk pyræk, ane. Dja gar ã amim anen ã ar akamy maro ane.

¹⁴Nhym me kute mýjja kurdjwý. Djãm me kute mýjja'õ krën arým Metĩndjwýnhmã axwe? Arkati. Ja ne ba ije Bënjadjwýr djwýnh Jeju kabënkôt markumrëx. Nhym be, dja ar akamy kwý mýjja 'õ'ã amim, —Dja ba kukrën Metĩndjwýnhmã ijaxwe, anhýro ba. Be, akamy jamã ne mrãmri mýjja punu.

¹⁵Ga kam tu akamy nokrekam mýjja ja krë nhym kôt arým akam kaprĩre ne. Godja ajã amim, —Nãm mýjja punure krën arým Metĩndjwýnhbê amijo ajkë, ane. Godja ã akamy anen arým kaprĩ:re ne. Djãm amã akamy kĩnhkam ne ga tu nokrekam mýjja krë? Kati. Aje amidjwýnhbit mar. Kritu kum akamy kĩnh ne kam kadjy ty. Gadjwý ga ren amã kĩnh ne ren nokrekam mýjja krën kêt. Nhym be, kati. Ga amidjwýnhbit man amã akamy kĩnh kêt ne tu nokrekam mýjja krën arým akamy ajkë. Kwãrĩk wãnh o anhýr kêt.

¹⁶Dja ga te mỳjja 'õ'ã amim, —Kati. Imã ne mexkumrëx, ane. Nhym me kute ajã, “Axwe”, anhÿr prãm kwãrĩk wãnh nõ. Dja ga ãm mỳjja pumũ gê me ajã anhÿr kêt.

¹⁷Metĩndjwỳnh kute gwaj bajo bakam djã ne gwaj baje mỳjja kuro babaja mar tỳx? Nàr, djãm gwaj baje mỳjjao bakõm mar tỳx? Kati. Gwaj baje mar kajgo. Nhym be, kute gwaj bajo bakam gwaj baje bajaxwe kêt kadjy amimar. Gwaj badjumar mex kadjy baje amimar. Gwaj bakĩnh kadjy baje amimar. Gwaj baje Metĩndjwỳnh Karõ maro babakam ne gwaj bakĩnh kadjy baje amimar. Metĩndjwỳnh kute gwaj bajo bakam mỳjja mex ja kadjy gwaj baje amimar tỳxkumrëx.

¹⁸Mỳkam? Bir, me mỳjja mex jao ba ne me Kritumã àpênho ba ne arỳm kàjkwakam Metĩndjwỳnh kĩnh nhym pykakam me ar badjwỳ kum me kĩnh.

¹⁹Gwaj abenmã bakabên mex ne badjumar mex kadjy amima. Gwaj abenmã Jeju'ã ajarên arỳm mar mexo amũ aben kamẽ. Ja kadjy dja gwaj amima.

²⁰Djãm ar aje me'õo akamyja mar kêt ne ar aje adjàkurbit mar ne o ar aje Metĩndjwỳnh bê o akëxmã? Akamybê Metĩndjwỳnh nhõ àpênh. Kwãrĩk wãnh kubê o akëx kêt. Mrãmri ne me kute mỳjja kunĩ kurkam Metĩndjwỳnhmã mex. Nhym be, godja gar akamy mar kêt ne amidjwỳnhbit man arỳm tu nokrekam mỳjja'õ krë ne kam arỳm o Metĩndjwỳnh bê o akëx. Aje kubê o akëxkam arỳm ajaxwe.

²¹Djãm aje tu mỳjjao aba ne aje tu mry'õ kuro abamã? Nàr djãm ar aje tu uba kangõo akõmo abamã? Nàr djãm ar aje apỳnh mỳjja 'õdjwỳo abamã? Nàr djãm ar aje mỳjjao abakõt ar amã Metĩndjwỳnh bê akamy o akëx pyma kêt? Aje o abakõt aje o kubê o akëx pymakam kwãrĩk wãnh o aba kêt. Dja gar akamy man kwãrĩk wãnh o aba kêt. Nàr djãm ar aje mỳjja 'õo abakõt ar aje akamymã kaprĩ jadjàr jabej nàr ar aje akamymã Metĩndjwỳnh mar rerekre jadjàr jabej? Kwãrĩk wãnh o aba kêt. Dja gar akamy ma. Kwãrĩk wãnh o aba kêt.

²²Apỳnh mỳjja'ã ne gar amim, —Ije amim Metĩndjwỳnh markam ne mỳjja ja ajmã kute kêt. Ba ren o iba ne ren ijaxwe kêt, anhÿr jabej. Amimãbit dja

gar arê gê Metĩndjwỳnhbit ama. Nok gar ren ar akamy mar kêt ne ren tu mỳjjao abao anen ren amim angyk ne ren amim, —Mỳkam ne ba o iban Metĩndjwỳnh bê ikamyo akêx? ane. Nhym be ar aje amikam ajaxwe'õ mar kêt kam dja gar adjumar mextire.

²³Godja me'õ kute mỳjja'õ krēmã amim, —Kon. Dja ba kukrēn arỳm ijaxwe jabej, anen atekam tu krēn jabej. Djori kam mex? Kati. Arỳm axwe. Mỳkam? Bir, kute Metĩndjwỳnh mar kêt ne tu krēnkam. Me kute mỳjjao ba kunĩkõt dja me kumrēx o Metĩndjwỳnh ma. Ne kam arỳm o ba. Godja me Metĩndjwỳnh mar kêt ne tu mỳjjao ba jabej arỳm axwe.

Rôma 15

Me kute Jeju mar rerekreja'ã memã ujarēnh rã'ã.

Mak 10.45; Kõ k 10.24; Pir 2.4

¹Kam, gwaj baje amim Jeju mar tỳx jabej ne gwaj ren me kute amim mar rerekre jamã baprĩre. Djãm gwaj baje amidjwỳnhbito bakĩho babamã? Kati. Gwaj meo kĩnh.

²Gwaj bakunĩ banhĩ pỳnhkõt amibu'ã meo kĩnh. Mỳj kadjy? Bir, me mexmã. Me kute Jeju mar mexo kute amũ amikamēnh ne mar raxmã.

³Ga, Kritudjwỳ kute amidjwỳnh kĩnh kêtja pumũ. Kute amidjwỳnh kĩnh kêt kõt ne me bakukãmãre Kritu kabēn jarē. Nãm Kritu Bãmmã kum, "Me kum akurê kõt ne me kum ikurê." Nãm ã Kritu Bãmmã ane nhym me bakukãmãre memã arē nhym me arỳm 'ã pi'õk no'õk ne. Nhym kam tũ:mràm me bakamingrãnyrekam Kritu katon ar ba nhym me arỳm kum kurê. Kum kurê nhym arỳm amidjwỳnh kĩnh kêt. Gwaj badjwỳ kwãrĩk wãnh amidjwỳnhbito kĩnh kêt.

⁴Metĩndjwỳnh ne mã me bakukãmãreo djuw mexo ba nhym me mã me'ã ajarēn mã me'ã pi'õk no'õko ba. Mỳj kadjy? Bir, dja gwaj pi'õk jarēn mã amijã kabēn kunĩ maro baba. Ja kadjy ne me 'ã pi'õk no'õk ne. Dja gwaj amijã kabēn kunĩ man arỳm tu amim Jeju mar tỳx ne. Nhym kam te apỳnh gwaj bakaprĩ djari gwaj bajo ba gwaj tu amim Jeju mar tỳx rã'ãn 'ã badjukanga kêt. Ne kam mã amijã kabēn kunĩ man te bakaprĩn akubyn

bakĩnh ne. Bakĩnh ne arỳm amiwỳr kamnhĩx tỳx. Ja kadjy ne me me bakukãmãre'ã ajarěn me'ã pi'òk no'òk ne.

⁵Metĩndjwỳnh ne kute amijamãr 'iry ne kute memã tỳx jangjênh nhym me kute amim mar tỳx ne kĩnh. Nã bãm mã kum ar ajo a'uw gê ar amã akabêh mextire jadjà. Ar aje Jeju Kritu kôt ar amijo abakam gê ar amã akabêh mextire jadjà gar axikôt abenmã akabêh mextire jarê.

⁶Ne kam axikôt anhõkre kadjwỳnhbê Metĩndjwỳnh ra:x ne uma:ja man arỳm me kunĩmã arêhno amirĩt ne. Ja kadjy ne ba ã Metĩndjwỳnhmã ar ajo idjà'wỳro ane. Metĩndjwỳnhbê ne Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu Bãm.

Metĩndjwỳnh kum me bajtemdjwỳ kĩnh.

Kar 10.34; Rô 9.24; Gar 3.28; Ep 2.16

⁷Kam dja gar abeno anhõbikwa kute Kritu gwaj bajo õbikwa pyræk. Ar aje memã Metĩndjwỳnh raxo amirĩt kadjy ar abeno anhõbikwa.

⁸Ba kam ajte ar amã arê gar ama. Kàjkwakam Metĩndjwỳnh ne amrêbê mebê idjaer kukãmãremã mỳjja jarê. Me my kà rênhamã arê. Nãm memã apỳnh mỳjja jarênh mãmджи. Nhym kam kôt Jeju Kritu nã kurũm katon ar ba. Me bakamingrãnyrekam ar ba. Ar ba:n arỳm mebê idjaermã àpênh ar ba. Metĩndjwỳnh kute me bakukãmãremã apỳnh mỳjja jarênh kôt ne memã àpênh ar ban mỳjja nhipêxo ba. Nhym me arỳm omũn amim, —Mrãmri ne Metĩndjwỳnh kabênkumrêx. Ga, Jeju arỳm kôt memã àpênh ar baja pumũ. Metĩndjwỳnh kute me bakukãmãremã arênh kôt àpênh ar baja pumũ. Nãm me Jeju pumũn arỳm ã amim ane.

⁹Jeju memã mỳjja pumũnh kêt nhipêxo ba:, me punuo mexo ba: nhym me bajtemdjwỳ arỳm omũ. Me kute Metĩndjwỳnh raxmã kator ne abenmã kum, —Djãm Metĩndjwỳnh ukapřĩ ngri got? Mrãmri ne ukapřĩ:kumrêx, anhỳr kadjy. Ja kadjy ne me bajtemdjwỳ arỳm mỳjja pumũnh kêt kwỳ pumũ:. Djãm mebê idjaerbit ne me kute Metĩndjwỳnh raxmã katorn kum rax jarênhmã? Kati. Me bajtemdjwỳ ne me kute raxmã katorn kum rax jarênhmã. Me bakukãmãre ne amrêbê: ja jarê. Me bajtem kute Metĩndjwỳnhmã rax jarênhja jarê. Kritu kàjkwakam Bãmmã amijarěn kum,

"Me bajtem nhipôkri dja ba memã ajã idjujarêho amirît ne apyma'ã ngre." Nãm ã Kritu Bãmmã me bajtem jarêho ane nhym me arÿm 'ã pi'ôk no'ôk ne.

¹⁰Nhym kam me bakukãmãre 'ôdjwÿ me bajtemmã kum, "Me abajtem, me on ò me wÿnh kôt akĩhkumrêx." Nãm ã memã ane nhym me arÿm 'ã pi'ôk no'ôk ne.

¹¹Nhym kam me bakukãmãre 'ôdjwÿ me bajtemmã kum, "Me abajtem kunĩ dja ga me Bẽnjadjwÿr djwÿnhmã mextire jarê. Apÿnh me aba djà kunĩkôt ar abaja kum mextire jarê." Nãm ã me bajtemmã ane nhym me ajte 'ã pi'ôk no'ôk ne.

¹²Nhym kam Idjaijdjwÿ me bakukãmãremã me ajarê. Nãm Kritu'ã arê nhingrôt jakren memã kum, "Dja me bakukãmãre Djexe tãmdjwÿ'ô kato. Tũ:mràm me kamingrãnyrekam kato. Me kute mrãmri ne pĩ 'yr nhym tũmràm ajte arêkam ingrãn abatành pyræk. Dja ã tãmdjwÿ'ô katorn ar bao anen arÿm kubê Bẽnjadjwÿrbê kumkati. Ne kam arÿm apÿnh me ba djàri meo ba. Nhym kam me bajtem arÿm tu amim kamnhĩxkumrêx." Nãm ã Idjaij me bakukãmãremã ane. Me bakukãmãreja kunĩ ne me me bajtem jarê. Metĩndjwÿnh kum me kaprĩ nhym me kute kum rax jarênhmãja jarê.

¹³Metĩndjwÿnh ne kute memã amak bônh nhym me kute amiwÿr ò mÿjja mex kamnhĩxo ba. Gê ar amã ajamak bô gar tu amim Kritu markumrêx. Ne kam arÿm kôt ar akĩnhti:ren ar adjumar mexti:re. Nhym kam Metĩndjwÿnh Karô ar amã atÿx jadjà gar amiwÿr kamnhĩx tÿx ne. Ja kadjy ne ba ã kum ar ajo idjà'wÿro ane.

Paur kute me bajtem kadjy àpênh'ã amijarênh.

¹⁴Akmere, àpnhĩre ar, djãm ar amex kêt ne ba ar amã ikabên? Kati. Ar ga ne gar arÿm amextire ne ar aje Metĩndjwÿnh mar mexkumrêx. Ne kam aje abenmã 'ã karô mar mexkumrêx. Tãm ne ba arÿm ije markumrêx.

¹⁵Ije ar amã pi'ôk no'ôkkam ne ba itÿx ne ar amã 'ã karô. Te ar aje arÿm ikabên mar jabej ba akubyn ar amã arê gar ajte ama. Metĩndjwÿnh ne tu

kum ikaprĩn tu imã idjãpênh djã'ã karõ ba arým kabên kôt ar amã ikabên jarẽ.

¹⁶Ije me bajtemmã Metĩndjwýnh'ã ujarênh ny jarênhõ iba kadjy ne imã Kritu Jejumã idjãpênh'ã karõ. Mýj kadjy? Bir, ije Metĩndjwýnhõ kĩnh kadjy. Ije 'ýr me bajtemo akêx nhym me kum mexmã. Dja me tu amim Jeju markumrêx nhym Metĩndjwýnh Karõ arým meo mex. Tãm dja Metĩndjwýnhõ kĩnhkumrêx.

¹⁷Kritu Jeju kute imã tỳx jadjãrkam ne ba me bajtemmã Metĩndjwýnh kabên jarênhõ iba. Idjãpênh djã jakam ne ba ikĩnhkumrêx ne ar amã 'ã amijarênhõ amirĩtkumrêx.

¹⁸Kum idjãpênhkam ne ba Kritu kukwakam mýjja pumũnh kêt kumex nhipêx. Kritu kukwakam ije mýjja nhipêxbit dja ba 'ã amijarẽ. Me bajtem kute kabên mar ne kôt amijo ba kadjy ne ba memã kabên jarẽ. Nã bãm memã kabên jarên kôt mýjja kwý nhipêx nhym me arým omũ. Omũn arým kabên man kôt ar amijo ba.

¹⁹Metĩndjwýnh Karõ 'itỳxkôt ne ba mýjja pumũnh kêt kwý nhipêx. Ne me punuo mex. Nhym me karõ punu meo ba ba me nêje me ano nhym me arým memã ire. Nã bãm mýjja pumũnh kêt kwý nhipêx nhym me te kute marmã kam no tyn kume:x ne arým Metĩndjwýnh raxmã kato. Ba kam kàj bê memã Kritu'ã ujarênh ny jarênhõ iba:. Djeruxarêkam arênhõ iba:n amũ apýnh pykakam me ba djãri kunĩ kôt o iba:n o inhipòk ne. Ne arênhõ iba:n arým pykabê Irrij'ýr arênhõ bõx.

²⁰Ba ne ba me kute Kritu mar kêtjamã arẽ. Me kute memã Kritu'ã ujarênh ny jarênh kêtjamã ne ba ije kàj bê memã arênh prã:mkumrêx. Me'õ kumrêx kute memã 'ã ujarênh ny jarênh nhym me arým kute mar. Me jamã ne ije arênh prãm ngrire. Me ujarênh nhiby ije ajte memã arênh prãm ngrire. Amũ me kute mar kêt jamãbit ije kàj bê memã arênh prãmkmumrêx. Ga, me'õ arým kute kikre nhipêxmo kraxja pumũ. Nhym kam me'õdjwý arým 'ýr bõx ne omũ. Omũn ajte iby ipêx prãm kêt. Badjwý ije me arým kute mar jamã ajte arênh prãm ngrire. Me kute mar kêt jamãbit ne ije arênh prãmkmumrêx.

²¹Ije me amã ja jarënh kôt ne me amrêbê: me bakukãmãremã arënh memã kum, "Me kute memã 'ã ujarënh kêt jamã dja me memã 'ã ajarë nhym me arÿm kuma. Me kute mar kêt ja dja me arÿm kraxkôt prïne amijã kuma." Nãm me ã me bakukãmãremã ane nhym me arÿm 'ã pi'òk no'òk ne. Ba 'ã pi'òk no'òk pumÿn arÿm ije me kute mar kêt jamã arënh prãmkumrëx.

²²Me kute memã arënh kêt jamã ije arënh prãmkam ne ba pyka jakam amikrà ar o iban te ar awÿr ikrà krãptĩ ne.

Me ò krĩraxbê Rôma'ÿr tēm kadjy kute memã amijarënh.

²³Nhym be, jakam arÿm ne ba pyka ja kunĩkôt memã Kritu'ã ajarënh arÿm inomã kumẽ nhym me arÿm kuma. Amrêbê ne ba ar awÿr ikrà nhym ijã amex krãptĩ apêx. Jakam dja ba wãm ar awÿr tēn bôx ne

²⁴ar akam dja. Dja gwaj kam abeno bakĩnho bakrĩ:n bakrĩ kãjbê 'iry. Ba kam arÿm amũ pykabê Êpanha'ÿr tē. Êpanha'ÿr itēm kadjy dja gar ikôt o kangõn 'ÿr ijano. Ba kam arÿm 'ÿr tē. Ja kadjy ne ba amima.

²⁵Nhym be, ajbir jakam dja ba Djeruxarê'ÿr itēm ne ibôx kumrëx ne Jeju nhõ me jamã pi'òk kaprĩ ngã.

²⁶Matenimẽ Akajakam Jeju nhõ me ja ne me kute amũ memã ò pi'òk kaprĩ kwÿ janormã. Djeruxarêkam me kute amim Jeju mar kwÿ ne me ò mÿjja kêt ne ar ba nhym me kute memã anormã.

²⁷Me ta ne me kute memã anormã. Mrãmri me kute memã òr prãmkam mexkumrëx. Djeruxarêkam me kute amim Jeju mar ja ne me kumrëx Kritu'ã ujarënh nyo ban amũ me bajtemmã arẽ. Mebê idjaer ne me amũ me bajtemmã Kritu jarë nhym me arÿm tu amim markumrëx ne kĩnhkumrëx. Ne kam me kute amikutã memã ò pi'òk kaprĩ janor prãmkumrëx.

²⁸Dja ba me'ÿr pi'òk kaprĩo bôx ne memã kungã. Me kĩnh djà ja memã kungãn arÿm akubyn tē. Akubyn pykabê Êpanha'ÿr tē. 'ÿr tē:n krĩraxbê Rôma kumrëxkam ar akam bôx. Ne kam amũ pykabê Êpanha'ÿr tē.

²⁹Ije Kritu mar raxkôt ikĩ:nhkumrëx. Ar akam ibôx ne ije prïne ar amã Kritu'ã ujarënh ny jarënhkam dja gar ikudjwa akĩnhkumrëx. Tãm ne ba arÿm kuma.

³⁰Akmere, àpnhĩre ar, Běnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu kaběnkôt, Metĩndjwỳnh Karõ kum gwaj bajabêja kaběnkôt ne ba ar amã arẽ. Dja gar Metĩndjwỳnhmã ijo adjà'wỳr 'ãno dja. Ba ne ba idjapěnh tỳx ar iba. Kum ijo adjà'wỳr 'ãno djan o iro'ã apěn ikôt o kangõ.

³¹⁻³²Dja gar kum, —Djũnwã, arỳm Paur pykabê Djudêjakam tēmã. Kam me kwỳ kute amar kêt ne ar ba. Dja ga mebê utà. Gêdja krĩrAXBê Djeruxarêkam těn Jeju nhõ me jamã me õ pi'òk kaprĩ ngã. Dja ga memã kĩnh jadjà gê me kum me kĩnh ne amim me õ pi'òk kaprĩ by. Djũnwã, aje mrãmri Paur ar ikam bõx'ã amim karõ jabej amrẽ ar iwỳr ano gê kĩnh ne ar ikam bõxkumrẽx. Dja bar kam Paur kôt abenmã tỳx jangijn Jeju kôt ar amijo iban 'ã idjukanga kêt, ane. Dja ga ã kum ijo adjà'wỳro ane.

³³Metĩndjwỳnh ne kute memã umar mex jangjěnh djwỳnh. Jakam ba kum ar ajo a'uw gê ar akunĩ mẽ amijo kajkep rã'ã ne. Tãm ne ja.

Rõma 16

Kute apỳnh õbikwamã kute amikaběn mex janor.

¹Gwaj bakanikwỳnh Bebi ije ar amã arěnhmã. Bebi ne mexkumrẽx ne krĩrAXBê Xekrerekam me kute amim Jeju mar kadjy àpěnh ba. Me kute Jejukôt ar aben pydjio baja kadjy àpěnh ba.

²Dja gar amã kĩnh ne kum akaběn mex jarẽ. Běnjadjwỳr djwỳnh Jeju nhõ me ja ne me kum aben jabê. Dja gar me kudjwa amã Bebi jabê. Godja gar àpěnh'õ'ã omũ nhym Bebi kum ar aje kôt o kangõnh prãm jabej tu kôt o kangõ. Ta ne me krãptĩ:kôt o kangõ. Badjwỳ ikôt o kangõ. Dja gar pãnh kôt o kangõ.

³Ne ajte amũ Prixiramẽ Akwire arkum ikaběn mex jarẽ. Nãm ar iro'ã Kritu Jejumã àpěnh ba.

⁴Ar ta ne ar inêje memã kaběn. Nãm me te umati tã nhym arkum amijã ma kêt ne tu me'ỳr těn inêje memã kaběn. 'Ã ne ba arkum ukaprĩ: jarẽ. Me bajtem kute amim Jeju mar kunĩ, apỳnh me kute Jejukôt ar aben pydjio ba djàri ne me ajte arkum ukaprĩ jarẽ.

⁵Ar ò kikrekam me kute amim Jeju mar ne ar aben pydjio bawãdjwỳ. Me wãmãdjwỳ dja gar ikaběn mex jarě. Wākam imã inhōbikwa kīnh. Kubê Epenexu. Dja gar kum ikaběn mex jarě. Pykabê Adjijkam ne Epenexu kumrěx Kritu'ỳr amijo akěx.

⁶Dja gar ajte Marijmã ikaběn mex jarě. Marij ne gwaj bakadjy àpênh rax.

⁷Dja gar ajte wākam inhōbikwa Tōnikumě Djunijmě arkum ikaběn mex jarě. Ar wã ne me ar iro'ã ar ibê ijê. Jeju kute ar anorja ne ar abenmã Tōnikumě Djunij ar arê:n kute ar mar tỳx. Ar kumrěx Kritu'ỳr amijo akěx. Ba kam badjwỳ 'ỳr amijo akěx.

⁸Āpritumě ne bar imã Běnjadjwỳr djwỳnh jabê. Kam imã Āpritu jabê. Ar kum ikaběn mex jarě.

⁹Ne ajte Ubanumã ikaběn mex jarě. Ubanu Kritu kadjy gwaj bakôt àpênh ar ba. Etakidjwỳ imã kīnh. Dja gar ajte kum ikaběn mex jarě.

¹⁰Ne ajte Aperimãdjwỳ ikaběn mex jarě. Aperi ne Kritumã àpênh mexkumrěx nhym me arỳm kôt kuma. Dja gar ajte Artobur nhō kikrekam ar wãdjwỳmã ikaběn mex jarě.

¹¹Ne ajte inhōbikwa Erodjiãomã ikaběn mex jarě. Ne Naxixu nhō kikrekam ar kute Běnjadjwỳr djwỳnh marjamã ajte ikaběn mex jarě.

¹²Gwaj bakanikwỳnh Kripenamě bakanikwỳnh Kripodjamã dja gar ajte arkum ikaběn mex jarě. Nãm ar Běnjadjwỳr djwỳnhmã àpênh ar ba. Dja gar ajte Pexirmã kum ikaběn mex jarě. Me kum me bakanikwỳnh kīnh. Pexir ne Běnjadjwỳr djwỳnhmã àpênh ra:x.

¹³Nhym Rupumě nã ar. Badjwỳ ne ba o inã. Dja gar ajte arkum ikaběn mex jarě. Běnjadjwỳr djwỳnh ne amijo Rupu pytàn ar o ba.

¹⁴Dja gar ajte Axikritumě Prekōtimě Erimanhmě Patubamě Erimijmě ar ro'ã gwaj baje aro bakamyja arkum ikaběn mex jarě.

¹⁵Ne Pirogumě Djurijmě Nerumě Neru kanikwỳnhmě Orĩpamě ar ro'ã Jeju nhō me ja kunĩmě dja gar arkum ikaběn mex jarě.

¹⁶Ne abenwỳr bôx ne abeno arôrôk ne aben pa krij. Apỹnh me kute amim Kritu mar ne kôt ar aben pydjio ba djàri ne me ar amã kabẽn mex jarẽ.

Me kute aminêje me 'ãno ãm'ã memã karõ.

¹⁷Akmere, àpnhĩre ar, gora ikabẽn ma. Arỳm ne gar aje Metĩndjwỳnh kabẽn kukràdjà mar katàt. Dja me'õ ar bôx ne kupa'ã ajte ar amã atemã mỳjja'õ jarẽ. Ne abenbê ar ajo bikjêr prãm ne Metĩndjwỳnhbê ar ajo akẽx prãm. Gora ar aminêje me 'ãno djan memã akàx.

¹⁸Mỳkam? Bir, djãm me wã ne me gwaj banhõ Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Kritumã apê? Kati. Nãm me amidjwỳnhbit man mã axwe. Ne kute me noo biknor kadjy prĩne memã me kabẽnno irô mex. Ne memã 'êx ne kabẽn mexkumrẽx. Nhy m me no rerekreja kum me kabẽn kĩnhkumrẽx.

¹⁹Nhy m be ar ga ne gar aje Metĩndjwỳnh mar mex nhy m me kunĩ kute abenmã ar ajarẽnho ipôk ba ar ama. Ne kam ar akam ikĩnhkumrẽx. Kam, dja gar mỳjja mexbit ma. Kwãrĩk wãnh mỳjja punu mar kêt.

²⁰Metĩndjwỳnhkôt me umar mexkumrẽx. Ta dja ar amã tỳx jadjà nhy m Xatanaj te ar amã apnê. Kôt ar ajaxwemã te ar amã apnê gar amijãno dja. Arỳm aje Xatanajmã rerek jadjàrmã. Aje mrãmri ne aparõ Xatanaj krã kajyr pyræk. Arỳm aje Xatanajmã rerek jadjàr 'ỳr. Gê Bẽnjadjwỳrbê Jeju tu kum ar akaprĩn ar ajo ba. Tãm ne ja.

²¹Ximoxi ikôt àpênhja ne ar amã kabẽn mex jarẽ. Inhõbikwa Juxumẽ Djaxõmẽ Xopatudjwỳ ar amã kabẽn mex jarẽ.

²²Ba ibê Texu ne ba Paur kukwakam pi'òk ja no'òk. Nã bã m tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrẽx. Ne amũ ar amã ikabẽn mex jarẽ.

²³Gajudjwỳ ne ar amã kabẽn mex jarẽ. Jakam ar ije amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio ibaja kunĩ ne bar mã Gaju nhõ kikrekam bôx nhy m mã ar ikunĩo djuw mex. Eraxumẽ gwaj bakamy Kwatu ar amã kabẽn mex jarẽ. Eraxu ne kute krĩrax jakam bẽnjadjwỳrmã pi'òk kaprĩ pumũnh djwỳnh.

²⁴Gê Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu tu kum ar akunĩ kaprĩ:kumrẽx ne ar ajo ba.

²⁵Dja ar amã tỳx jadjà. Amrêbê ne ba kàj bê memã Jeju Kritu'ã ajarê nhym 'ã ujarênh arỳm ar awỳr bôx gar tu amim markumrêx. Ar aje tu amim markumrêxkam dja ar amã tỳx jadjà gar kôt ar amijo aban 'ã adjukanga kêt. Amrêbê ne Kritu'ã ujarênh nyja me bakukãmãrebê bipdjur tũm. Nhym kam me kute arênh kêtumrêx.

²⁶Nhym kam ajbir jakam Metĩndjwỳnh arỳm gwaj bamã Kritu'ã ujarênho amirĩtkumrêx. Amrêbê: ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênh djwỳnh Kritu'ã pi'òk no'òk gwaj jakam, 'ãtũ:mkam amim arên arỳm kuma. Metĩndjwỳnh tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Kabên kôt ne gwaj apỳnh pyka djari kunĩkôt memã Kritu'ã ajarê nhym kunĩkôt me arỳm 'ã ujarênh ma. Dja me kwỳ tu amim Kritu markumrêx ne kabên markumrêx ne kôt ar amijo ba. Ja kadjy ne gwaj memã 'ã ajarê.

²⁷Metĩndjwỳnh pydji ne amak me:xkumrêx ne no me:xkumrêx. Ba kum meo a'uw gê memã amak bô. Me kute tu amim Jeju Kritu markumrêxkôt gê memã amak bô. Dja memã amak bô nhym me kunĩ arỳm kum rax jarênh rã'ã: rã'ã ne. Tãm ne ja.

Kôritu kumrêx

Kôritu kumrêx 1

¹Ba ne ba ibê Paur. Kritu Jeju ne amiwÿr ijuw. Metĩndjwÿnh kute amim ijã karõ kôt Jeju amiwÿr ijuw ne ar ijo ban ijano. Ba kam arÿm 'ã memã idjujarênh ar iba. Me bakamy Xoxinidjwÿ ne ikôt dja.

²Krĩraxbê Kôritukam ar aje Metĩndjwÿnh mar ne kôt aje ar aben pydjio abaja ba ar amã ikabên jarê. Kritu Jeju ne arÿm amimexo ar ajo mex. Arÿm amiwÿr ar ajuw gar tu amim markumrêx. Kute ar ajo õ me ja kadjy ne amiwÿr ar ajuw. Nãm amiwÿr gwaj bakunĩ 'uw. Apÿnh gwaj baba djãri bakunĩ 'uw. Gwaj baje banhõ Běnjadjwÿr djwÿnhbê Jeju Kritumã amijo badjà'wÿrja kunĩ 'uw. Kute gwaj bajo õ me ja kadjy ne gwaj bakunĩ 'uw. Amũ me wãmê gwaj bamê ne Jeju arÿm amiwÿr gwaj bakunĩ 'uw. Ar amã ne ba ikabên jarê.

³Metĩndjwÿnhbê ne me Babãm. Ne Běnjadjwÿr djwÿnhbê ne Jeju Kritu. Gê ar tu kum ar akaprĩn ar ajo ba gar adjumar mex rã'ã ne.

Kute Metĩndjwÿnhmã mekam amikĩnh jarênh ne ja.

⁴Ba mã ijo ba djwÿnh, Metĩndjwÿnhmã ar akam amikĩnh jarê. Metĩndjwÿnh tu kum ar akaprĩ. Gar tu amim Jeju Kritu markumrêx nhym arÿm kum ar akaprĩ. Kam ne ba mã kum ar akam amikĩnh jarê.

⁵Nãm kum ar akaprĩn prĩne ar ajo djuw mex. Mÿj ne ar ajo djuw mex on? Bir, nãm ar amã apÿnh akĩnh djã, adjãpênh djã'ã karõ gar maro aban kam arÿm kôt aje memã kukràdjã jarênh me:xkumrêx ne aje mÿjja mar me:xkumrêx.

⁶Ar ba ne bar ar amã Kritu jarê. Ar ije omũnh kôt bar ar amã arê: gar arÿm amim, —Mrãmri Paur ar kabên katàtkumrêx, ane. Nã gãm ar amim anen kam arÿm tu amim Kritu markumrêx.

⁷Ne kam aje àpênh djã kunĩ mar ne o aba. Metĩndjwÿnh Karõ ne ar amã àpênh djã kunĩ'ã karõ gar aje mar ne akubyn bõxkam amako aba.

Bĕnjadjwÿr djwÿnhbĕ Jeju Kritu bôxkam amako aba. Kam ne ba mǎ Metĭndjwÿnhmǎ ar akam amikĭnh jarĕ.

⁸Ta dja mǎ ar amǎ tÿx jadjà gar mǎ amim mar tÿx rǎ'ǎ: nhym Bĕnjadjwÿr djwÿnhbĕ Jeju Kritu arÿm bôx. Ne kam ar amǎ ajaxwe jarĕnh kĕtkumrĕx gar arÿm kum ajaxwe kĕt ne amextire ne dja.

⁹Metĭndjwÿnh ne mrāmri kabĕnkumrĕx. Kabĕn kôť dja gwaj bajo djuw mexkumrĕx. Ta ne arÿm kra'ÿr ar ajuw. Bĕnjadjwÿr djwÿnhbĕ Jeju Kritu'ÿr ar ajuw ne ar ajo ba. Gar kam arÿm o anhôbikwakumrĕx. Mrāmri kabĕnkumrĕx.

Me kabĕno aben japanho ku'ĕ nhym nĕje memǎ kabĕn.

Rô 15.5; A Kô 13.11; Pir 2.2; Ped k 3.8

¹⁰Akmere, àpnĭre ar, ba ar amǎ arĕ gar ama. On abenmǎ akabĕn pydjĭn arĕ. Bĕnjadjwÿr djwÿnhbĕ Jeju Kritu kukwakam ne ba ar amǎ amex'ǎ karô. Kwǎrĭk wǎnh apÿnh mÿj xĕjakôť adjām ne abenǎ akabĕn kĕt. Ate dja gar axikôť akabĕnjabit man axikôť akabĕn jarĕnh kôť prĭne amex.

¹¹Akmere, àpnĭre ar, Krôre nhô kikre wǎkam ar kwÿ arÿm nĭnh iwÿr bôx ne ar arÿm ar ajǎ imǎ, —Onĭj, me kabĕno aben japanho kumex, ane. Ba arÿm ar kabĕn man arÿm wām ar amǎ arĕ.

¹²Gar we akwÿ amǎ me kĭnh kĕt ne memǎ kum, —Ba ne ba Paur kôť ar iba, anhÿro aba. Nhym ar akwÿ ajte amǎ me kĭnh kĕt ne memǎ kum, —Be, ba ne ba Apôť kôť ar iba, anhÿro aba. Nhym ar akwÿ ajte amǎ me kĭnh kĕt ne memǎ kum, —Be, ba ne ba Xepa kôť ar iba, anhÿro aba. Nhym ar akwÿ ajte amǎ me kĭnh kĕt ne memǎ kum, —Be, ba ne ba Kritu kôť ar iba, anhÿro aba. Nǎ gǎm ar ǎ ari aben bĕ abĭkjĕrn amǎ aben kĭnh kĕto ane nhym me arÿm imǎ arĕ ba arÿm kuma.

¹³Nǎ gǎm ar arÿm apÿnh mÿj xĕja kôť aku'ĕn arÿm abenǎ akabĕ:n ne. Nǎ gǎm ar arÿm aje abenmǎ Kritu nhirĕnh pyrāk. Djām ba ne me arÿm pĭte'y'ǎ inhô gar we ikôť ar aba? Djām imǎ ne me arÿm ngômǎ ajadjà gar we ikôť ar aba? Kati:.

14-16Djãm ba ne ba ngômã ar ajangij? Kati. Ije ngômã ar ajangjênh kêt. Kam ne ba ikĩnh ne Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarẽ. Mỳkam ne ba kam ikĩnh? Bir, ba ren ngômã ar ajangij nhym ren ar ajõ arĩk ijã amim, —Ba ne ba tu amim Paur markumrẽx. Nãm arỳm amim ngômã ijadjà, ane ba ren kam ikaprĩre ne. Nhym be, kati. Kripumẽ Gajubit ne ba ngômã ar adjà. Exepa nhõ kikrekam ar jadjwỳ ba ngômã ar angij. Nhym me'õdjwỳ ije mar kêt. Ar ngrêre jabit ne ba ngômã ar angij.

17Djãm ije ngômã me angjênh kadjy ne Kritu ijano ba tẽ? Kati. Kàj bê ije memã Kritu'ã ujarênh ny jarênh kadjy ne ijano ba tẽ. Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja me ta krã mexja djãm me ta krã mexo ikrã mex ne ikabẽn mex ne ba ar amã arẽ? Kati. Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja krã mexo ikrã mex kêt. Ba ren me krã mexo ikrã mex ne ren ar amã ikabẽn mex jarẽn ren arỳm o amibê Kritu'ã ikabẽnja kuno. Kritu pĩte'ykam tyk'ã ikabẽn ja ne ba ren o kuno. Nhym kam ren me arỳm Kritu mar kêt ne.

Me ta krã mex'ã ujarênh.

Kô k 3.19

18Nhym be, kati. Kritu pĩte'ykam tykbit ne ba kàj bê ar amã 'ã ajarẽ nhym arỳm ar amã amirĩtkumrẽx. Nhym kam me biknor tokry djàkam me biknor prãmja ikabẽn man amim, —Kê. Djãm katàt kute amikabẽn jadjwỳr got? Nãm krã punu, ane. Nhym be, gwaj ba, Jeju kute gwaj bajo bakumrẽxja gwaj amim, —Mrãmri, Paur kute Kritu pĩte'ykam tyk'ã ujarênhkumrẽx. Nãm 'ã ajarẽ nhym me tu amim Kritu markumrẽx. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm 'itỳxo me utàn ar meo bakumrẽx, ane.

19Amrêbê: Metĩndjwỳnh kute me bakukãmãremã arênh ne ja. Nãm memã kum, "Me ta krã mex ne kute memã kabẽn mexja dja ba mebê kabẽno akno. Nhym kam me arỳm kabẽn kajgo me:xi. Nhym me ta amak mex ne kute prĩne memã mỳjja'ã karõ mex ne kute mar ja dja ba mebê amak mexo akno nhym me arỳm kabẽn kajgokumrẽx." Nãm Metĩndjwỳnh ã me bakukãmãremã ane nhym me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Nhym kam me arỳm aben djô'ã arênho mō:n arênho mōr tãmtã arỳm 'ỳr o bõx. Tũ:mràm me bakamingrãnyrekam Jeju Kritu arỳm pĩte'y'ã wajêt ne kam ty. Ty nhym

Metĩndjwỳnh arỳm o gwaj bapytàn kam arỳm mebê amak mexo akno. Nhyim kam me arỳm kabẽn kajgo me:x ne.

²⁰Nhỹnh ne me'õ ta krã mex? Nhỹnh ne me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja ta krã mex? Kati. Nhỹnh ne me'õ ta kute prĩne me kukràdjà mar? Kati. Nhỹnh ne me'õ ta krã mex ne kute kabẽn mexo kute me apanh mar? Kati. Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja ne me krã mex kêt. Me kabẽn kajgo me:xi.

²¹Mỳkam ne me kabẽn kajgo mexi? Bir, Metĩndjwỳnh ta kute katàt me'ã amikabẽn djirkumrẽx ne amim, —Djãm me kum ikĩnh kêtja ta kute imarmã? Djãm me ta krã mex ne kute imarmã? Arkati. Me kute kàj bê memã Kritu pĩte'ykam tykja'ã ujarẽn nhym me kute me'ã, “Me krã punu”, anhỹrja. Me kute anhỹrkam gê inhõ àpẽn ar kàj bê memã Kritu pĩte'ykam tyk'ã ujarẽnhkumrẽx. Nhyim kam me kwỳ kute tu amim Kritu markumrẽx ba arỳm me utàn ar meo iba. Ja ne imã kĩnhkumrẽx. Nãm ã Metĩndjwỳnh me'ã amim ane. Kute amim anhỹrkam ne me kabẽn kajgo me:xi. Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêt ta krã mexja ne me kabẽn kajgo me:xi.

²²Be, mebê idjaer ne me ar imã, —Goja mỳjja pumũnh kêt'õ nhipêx ba me omũn kam arỳm amim Kritu'ã akabẽn markumrẽx, anhỹro ba. Nhyim be, me bajtembê kregu ne me kute ar imã, —Goja me krã mex o akrã mex ne akabẽn mex ne arỳm imã Kritu 'ã ajarẽ. Dja ba me aman kam arỳm amim Kritu'ã akabẽn markumrẽx, anhỹro ba.

²³Bar kàj bê memã kum, —Metĩndjwỳnh ne Jeju'ã Bẽnjadjwỳrbê kumkatibê Krituja mẽ nhym arỳm pĩte'y'ã wajêt ne ty, ane. Nhyim mebê idjaer arỳm kôt kum Jeju kurê kute mrãmri ne kẽn me par tok nhym me rôrôk ne arỳm kum kurêja pyræk. Nhyim be, me bajtem kwỳ ne me abenmã, —Nãm ar ari kabẽn kwỳ jadju:w. Nãm ar krã punu, anhỹro ba.

²⁴Nhyim be, bar katàt me kwỳmã 'ã ajarẽ. Metĩndjwỳnh kute arỳm amiwỳr me kwỳ 'wỳr ne ar meo bajamã 'ã ajarẽ. Mebê idjaerja nàr me bajtemja bar katàt me jamã 'ã ajarẽ. Katàt Kritu pĩte'ykam tyk'ã memã ajarẽ. Nhyim me abenmã kum, —Djãm Metĩndjwỳnh 'irere:k got? 'Itỳxo kute me kunĩ rer

me:xi. Djãm Metĩndjwỳnh kute ari kabẽn jadjwỳr got? Metĩndjwỳnh kute no mexo, kabẽn mexo me kunĩ rer me:xi, anhỹro ba.

²⁵Mỳkam me ã abenmã anhỹro ba? Bir, Metĩndjwỳnh kute krã mexo, 'itỳxo kute me kunĩ rer mexkam. Nãm me kute Metĩndjwỳnh'ã amim, “Krã punure”, anhỹr, me ta ne me krã punure. Nhyim be, Metĩndjwỳnhbit ne krã me:xkumrẽx. Nàr, nãm me kute, “'Irerekre”, anhỹr, me ta ne me 'irerekre. Nhyim be, Metĩndjwỳnh 'itỳxo kute me rer me:xi.

²⁶Aj, mỳj gêdja ga me kam amikadjy ama? Bir, mỳj ne ga me kam akute nhyim Metĩndjwỳnh arỳm amiwỳr me ajuw ne me ajo ba? Bir, djãm me akrãptĩ akrã mexkam ne amiwỳr me ajuw ne me ajo ba? Kati. Djãm me akrãptĩ ajitỳx nhyim kam arỳm amiwỳr me ajuw ne me ajo ba? Kati. Djãm me akrãptĩ arũnh nhyim kam arỳm amiwỳr me ajuw ne me ajo ba? Kati.

²⁷Nhyim be, me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêt kute me'ã, “Me krã punure”, anhỹr Metĩndjwỳnh arỳm amijo me we krã punure ja pytàn meo ba. Mỳj kadjy? Bir, dja meo ban arỳm meo me we krã mexjao apa. Me ta kute amijo krã mexjao apa nhyim me arỳm pijàm ne. Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kute me'ã, “Me rerekre”, anhỹrja Metĩndjwỳnh arỳm amijo me we rerekre ja pytàn meo ba. Mỳj kadjy? Bir, dja meo ban arỳm meo me we 'itỳx jao apa. Me ta kute amijo 'itỳxjao apa nhyim me arỳm pijàm ne.

²⁸Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kute me'ã, —Me kajgo. Me kum me kĩnh kêtikumrẽx, anhỹro ba. Me kajgo ja Metĩndjwỳnh arỳm amijo me utàn meo ba. Mỳj kadjy? Bir, dja meo ban arỳm meo me rũho apa nhyim me arỳm pijàm ne kajgo ne.

²⁹Dja meo ba nhyim me kunĩ arỳm Metĩndjwỳnhmã amijo àmra kêt.

³⁰Nhyim be, ar ga ne Metĩndjwỳnh arỳm amijo ar apytàn Kritu Jeju kôt ar ajo ba. Ne arỳm gwaj bamã Kritu jano nhyim bôx ne arỳm gwaj bamã katàt kabẽn jarẽnhkumrẽx. Gwaj kam arỳm markumrẽx ne kôt arỳm bakrã mexkumrẽx. Nhyim Metĩndjwỳnh ajte Kritu kôt arỳm gwaj bamã axwe kêt

jarē gwaj arým ta mexo bamex ne. Nnym ajte Krituo gwaj bajaxweo pãnh mex.

³¹Amrêbê: me kute me bakukãmãremã arênh kôt ne ba ar amã arê. Nãm memã kum, "Djãm amijo adjãmra prãm? Kwãrĩk wãnh amijo adjãmra kêt. Dja ga Běnjadjwỳr djwỳnho amra." Nãm ã memã ane nnym me arým 'ã pi'òk no'òk ne. Kam, dja gwaj Jeju Kritubito amra. Tãm ne ja.

Kôritu kumrêx 2

¹Akmere, àpnhĩre ar, amrêbê ne ba ar awỳr bôx ne Metĩndjwỳnh kukwakam ar amã kaběn jarē. Djã nã bãm me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja krã mexo ikrã mex ne arým mekôt prĩne ikaběn jarēnh mex, prĩne mekôt ar amã ikaběn jarēnh mex gar arým amã ikaběn kĩnhkumrêx? Kati. Mỳkam?

²Bir, ba ar awỳr ibôx kêtri amim, —Dja ba arkam bôx ne Jeju Kritubit man arkum 'ã ajarē. Kritu pĩte'y'ã jêt ne tyk'ã dja ba ajarē. Kwãrĩk wãnh ba arkum atemã mỳjja'õ jarēnh kêt. Nã bãm ã amim ane.

³Ne kam ar awỳr bôx ne amikam irerekre ma. Ba irerekre man arým ar apymaje itertet kumex.

⁴Djã nã bãm amim, —Ba me krã mex o ikrã mex ne prĩne arkum ikaběn jarēnh mex gê ar arým ikaběn mex man kôt ar amijo ba, ane? Djã nã bãm amim anen arým ã ar amã arênh ane? Kati. Metĩndjwỳnh Karõ ne ijo ba gar arým ipumũ. Ba kam arým ar amã ikaběn jarē gar arým ama.

⁵Mỳj kadjy ne ba ã ar amã ikaběn jarēnh ane? Bir, ar aje me ta krã mex mar kêt kadjy. Nnym be, Metĩndjwỳnh ne 'ity:x. Ar aje tu amim Metĩndjwỳnh markumrêx kadjy ne ba ã ar amã ikaběn jarēnh ane.

Me kute Metĩndjwỳnh Karõ marbit ne me krã mex.

Mat 7.6; Dju r 14.22

⁶Be, djã nã bãm ar ikrã punun kôt ikaběndjwỳ punu? Kati, nã bãm ar ikrã mex ne kôt ikaběn mex. Me amak mexjamã ne bar prĩne memã arê. Nnym be, me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kaběn kôt ne bar ije ikaběn jadjwỳr

kêt. Nâr, me rûnh kwỳ kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kaběnkôt ne bar ije ikaběn jadjwỳr kêt. Me ja dja me ĩ kêtikumrěx.

⁷Nhym be, Metĩndjwỳnh kute katàt kaběn jadjwỳrkumrěx. Kaběn ja ne bar ije memã arěnh. Mỳjja kunĩ kěttri ne Metĩndjwỳnh kute tu amim kaběn'ã karőkumrěx. Kute prĩne amimexo gwaj bajo mex kadjy amim kaběn'ã karõ. Ne kam kute me bakukãmãremã arěnh kêt. Ne kam ajbir ar imã kaběn jarě bar arỳm jakam memã arěnhõ iba.

⁸Djãm pykakam me rûnh'õ kute kaběnja mar? Kati. Ne ren me rûnh kuman ren pĩte'y'ã Jeju nhôr kêt. Běnjadjwỳr djwỳnh Jeju ne prĩne mex ne umakumrěx. Ren me kute pĩte'y'ã nhôr kêtikumrěx.

⁹Mrãmri me'õ ta kute kaběnja mar kêtikumrěx. Ije ar amã arěnh kôt ne me amrěbê: me bakukãmãremã arě. Me memã kum, "Metĩndjwỳnh ne arỳm me kadjy amim mỳjja mex'ã karõ. Djãm me'õ ta kute omũnh? Kati. Me'õ ta kute omũnh kêt. Djãm me'õ ta kute mar? Kati. Me'õ ta kute mar kêt. Djãm pykakam me'õ ta kute amim 'ã karõ? Kati. Me'õ ta kute amim 'ã karõ kêt. Me kum abêja kadjy ne Metĩndjwỳnh amim mỳjja mex'ã karõn memã kudji. Nhym kam me'õ ta kute mar kêtikumrěx." Nãm me ã me bakukãmãremã ane nhym arỳm 'ã pi'òk no'òk ne.

¹⁰Ga, me ta te kute marmãja pumũ. Nhym be, Metĩndjwỳnh ta ne arỳm gwaj bamã o amirĩtkumrěx. Karõo kute gwaj bamã kaběno amirĩtkumrěx. Karõ kute prĩne mỳjja mar. Metĩndjwỳnh kute õkre kadjwỳnhbê amim mỳjja'ã karõja kunĩ ne Karõ kute prĩne mar mex.

¹¹Djãm gwaj babu'ã me'õ kute gwaj bakadjwỳnhbê bakaběn mar? Kati. Gwaj bajbit ne gwaj baje banhõkre kadjwỳnhbê bakaběn mar. Metĩndjwỳnhdjwỳ õkre kadjwỳnhbê kaběnja me'õ kute mar kêtikumrěx. Metĩndjwỳnh Karõbit arỳm kute mar.

¹²Djãm me kum kĩnh kêtja karõ ne Metĩndjwỳnh gwaj bamã ano nhym gwaj bajo ba? Kati. Ta Karõ ne gwaj bamã ano. Gwaj baje bakĩnh djà mar kadjy

ne gwaj bamã ano. Metĩndjwỳnh ta gwaj bamã apỳnh bakĩnh djà ngã, kajgo gwaj bamã kungã. Gwaj ba ne baje bakĩnh djàjao pãnh kêt.

13Bar memã gwaj bakĩnh djà'ã idjujarēnh ar iba. Djãm me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêt ja ne ar imã 'ã ajarē, ta krã mexkôt ar imã 'ã ajarē? Kati. Metĩndjwỳnh Karõ ne ar imã 'ã ajarē. 'Ã ajarē bar ije mar ne arỳm memã 'ã idjujarēnh ar iba. Karõ kute katàt kabēn jadjwỳrkumrēx ar ije mar ne Karõ kabēn kôt memã 'ã ajarē.

14Nhym be, me ja, Metĩndjwỳnh Karõ kute meo ba kêtja djãm me kute amim Metĩndjwỳnh Karõ kabēn mar prãm? Kati. Mỳkam? Bir, nãm me aprỳn amim, —Djãm kute amikabēn jadjwỳr mex got? Nãm krã punu, ane. Ne kam amim, —Ba gêt mekôt kabēn ma, ane. Ne kam 'ỳr tēn gwaj bakôt maro krĩn mar kajgo. Mar kajgon arỳm amim, —Je, mỳj'ã ne kabēn jarē? ane. Ne te 'ã amijakren te kute marmã.

15Nhym be, gwaj ba ne gwaj baje Metĩndjwỳnh kabēn kunĩ mar kadjy bamex. Gwaj baje Metĩndjwỳnh Karõ markôt kadjy bamex. Nhym be, me kute Karõ mar kêtja ne me te kute Metĩndjwỳnh kabēn marmã. Ne kute gwaj badjwỳ gwaj bamar kêt.

16Ikabēnja kôt ne me amrēbê: me bakukãmãremã kum, "Bēnjadjwỳr djwỳnh kute mỳjja'ã amim karõ djãm me'õ kute mar? Kati. Kam, djãm me'õ kute Metĩndjwỳnhmã mỳjja'ã karõmã ne kum, 'Gêdja ga ã ane'? ane. Arkati. Metĩndjwỳnh ajbit ne kute mỳjja kunĩ mar." Nãm me ã me bakukãmãremã ane. Nhym be, gwaj bajbit ne gwaj Karõ kôt Kritu djumaro badjumar ne arỳm baje mar. Kute amikabēn'ã amim karõja gwaj arỳm baje mar. Tãm ne ja.

Kôritu kumrēx 3

Me kute me prĩre pyràk nhym kute memã arēnh.

Kô k 14.20; Ep 4.14; Idja 5.11

1Akmere, àpnhĩre ar, djãm ije ar amã ikabēn kunĩ jarēnhmã? Djãm arỳm ar ajamak mex got ije ar amã ikabēn kunĩ jarēnhmã? Kati. Ar aje Metĩndjwỳnh

Karō mar kêt rã'ã. Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêt kukràdjàja ne ar aje mar tỳx rã'ã. Ar aje me prĩre bixadjwỳr nyre pyràk.

²Ga, me prĩre bixadjwỳr nyrekam kute mỳjja tỳx kur kêtja pumũ. Ar gadjwỳ Metĩndjwỳnh kabẽn kwỳbit ne ba ar amã arẽ. Amirĩtbit ne ba ar amã arẽ. Ije ar amã kunĩ jarẽn kêt. Metĩndjwỳnh kabẽn kwỳ ne mebê bipdjur ne mebê tỳx. Me kute Metĩndjwỳnh Karō marjabit ne kute kabẽn bipdjur mar. Djãm ije ar amã kabẽn bipdjur jarẽn prãm? Kati. Amrêbê ne ar aje Karō mar mex kêt. Gar kam ajte jakam aje Karō mar mex kêt rã'ã. Ba kam te ije ar amã Metĩndjwỳnh kabẽn kunĩ jarẽn prãmje.

³Ar aje amidjwỳnhbito kĩnh kadjy amimar tỳx rã'ã ne. Ne kam te aje me uràk prãmje angryk ne ari akabẽno aben japanho aku'ê. Ne kam arỳm apỳnh mỳj xê jakôt aku'ê ne arỳm abenã akabê:n ne. Djãm kam ar aje me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kukràdjà mar kêt got? Djãm mekôt ar aje amijo aba kêt got? Mrãmri me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêt kêtbit ar aje amijo abakumrẽx.

⁴Ar akwỳ ar amã me kwỳ kĩnh kêt ne memã kum, —Ba ne ba Paur kôt ar amijo iba, anhỹro aba. Nhym ar akwỳ ajte tãm ne memã kum, —Ba ne ba Apôr kôt ar amijo iba, anhỹro aba. Gar kam aktã ar amã aben kĩnh kêt aban mỳj xêja kôt aku'ên ã aben bê akẽxo ane. Djãm me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kôt adjumar kêt got? Ar aje me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kôt adjumarkumrẽx.

⁵Djãm Apôrmẽ ar irax got gar ar ikôt aben bê abikjêr prãm? Kati. Ar irax kêt ne ingrire ne ibê Metĩndjwỳnh nhõ àpênhbit. Ar ikabẽn kôt ne gar tu amim Jeju markumrẽx. Kute ar imã apỳnh ar idjapênh djà'ã karō kôt ne bar kum idjapênho iba.

⁶Bar ije puro djuw mex djwỳnh pyràk. Ba ne ba ije pur kre djwỳnh pyràk. Nhym Apôr kute ngo djwỳnh pyràk. Nhym be, Metĩndjwỳnhbê djwỳ kunĩmã rũnh jangjênh djwỳnh. Ba ikumrẽx ne ba ar amã Jeju'ã ajarẽ gar arỳm 'ỳr amijo akẽx ne kôt ar amijo aba. Nhym kam Apôr bôx ne ar amã

Metĩndjwỳnh kabĕn ra:x ne arĕ gar ama. Nhyĵ be, Metĩndjwỳnhbit ne ar amã ajamak bô gar arỳm amũ maro amikamĕ.

⁷Kam ne ba ikajgokumrĕx. Nhyĵ Apôrdjwỳ kajgokumrĕx. Nhyĵ be, Metĩndjwỳnhbit ne raxkumrĕx. Kute memã amak bônĥkam ne raxkumrĕx.

⁸Djwỳ abatãnhmã ne kre djwỳnh pur kre nhyĵ ajte ngo djwỳnh pur ngo. Ar badjwỳ ne ar aje Jeju mar raxmã bar ar amã arĕ. Ar ije ar amã arĕnh mex kôt dja Metĩndjwỳnh ar inhĩ pỳnhkôt ar imã o pãnh ne.

⁹Ar iro'ã ne bar Metĩndjwỳnhmã idjãpĕnh ar iba. Ar ga ne gar aje Metĩndjwỳnh nhô pur pyrãk. Ar aje Metĩndjwỳnh mar ne kôt amijo aba kadjy ne bar ar akam apĕ kute mrãmri ne me kute purkam ãpĕnh pyrãk. Ne ar aje mrãmri ne kute Metĩndjwỳnh nhô kikre pyrãk. Kute kĕn krãptĩo kikre pyrãk. Ar akrãptĩ nhyĵ Metĩndjwỳnh arỳm amijo ar apytãn ar ajo kra.

Kikre'ã memã ujarĕnh.

A Kô 6.16; Ep 2.20; Ped k 2.5

¹⁰Metĩndjwỳnh tu kum ikapřikam ne ba přine ar amã Metĩndjwỳnh kukrãdjã jarĕnh mex. Kute mrãmri ne me kute přine kikre nhipĕx mexja pyrãk ne ba ar amã kukrãdjã jarĕnh mex. Ba ne ba ikumrĕx ar amã kukrãdjã jarĕ gar ama. Kute mrãmri ne me kute kikremã pyka nhipônho tĕm, katã:t pyka nhipônho tĕm ne kam kam kĕn kapĩn ne kam iby pyka tỳx kapĩnja pyrãk ne ba ikumrĕx ar amã arĕnh mex. Me'ô ne arỳm ar awỳr bôx ne ajte ar amã kukrãdjã 'ôdjwỳ jarĕ. Kute mrãmri ne me'ôdjwỳ kute pyka kadjwỳnhbĕ kĕn ja nhiby kikre pyrãk ne me'ô ar amã kukrãdjã 'ôdjwỳ jarĕ. Ije ar amã kukrãdjã jarĕnh nhijukri ar amã arĕ. Gora gĕ ikôt bôxja ikudjwa ajte Metĩndjwỳnh kukrãdjã jarĕnh 'ãno djan přine katãt ar amã arĕnh mex. Kute mrãmri ne me kute kikre 'ãno ãm ne přine katãt ipĕx mexja pyrãk gora gĕ me katãt ar amã arĕnh mex.

¹¹Djãm me kute pyka kadjwỳnhbĕ kĕn ngrãnh ne kupa'ã kute ajte 'ôdjwỳ nhipĕxkam mex got? Kati. Kritudjwỳ. Djãm me'ô kute katãt memã Kritu'ã ujarĕnh nhyĵ ajte me'ôdjwỳ bôx ne kute memã kupa'ã 'ã ujarĕnhkam mex got?

¹²Ë, gop ajte kikre ma. Djãm me kute mỳjja tỳxo, mỳjja pãnh raxo kikrekam punu got? Me kute kën karỳro ipêx nàr kute kryt jakao ipêx nàr kute kën pãnh rax 'òdjwỳo ipêx. Tãm dja punu kadjy kêt ne tũmràm mex rã'ã ne. Me'õ kute ar amã Metĩndjwỳnh kabën jarẽnhjadjwỳ godja ar amã katàt Metĩndjwỳnh kabënkumrêx jarẽ gar ama. Nhym kam kute mỳjja pãnh raxo kikre pyræk. Gar kam arỳm Metĩndjwỳnhmã amex rã'ã ne tu amim Jeju markumrêx rã'ã ne. Ë, gop ajte kikre ma. Djãm me kute mỳjja rerekre, mỳjja pãnh kryo kikrekam mex got? Me kute pĩo ipêx nàr kute bõo ipêx nàr kute bõo ipêx. Tãm dja tẽmbê punu. Me'õ kute ar amã Metĩndjwỳnh kabën jarẽnhjadjwỳ godja bõx ne Metĩndjwỳnh kabën kupa'ã ar amã arẽ, Metĩndjwỳnh kabën kêt jarẽ, ta kabën ar amã arẽ gar ama. Nhym kam kute mỳjja rerekreo kikre nhipêx pyræk. Dja ar amã arẽ gar ama. Ne kam arỳm Metĩndjwỳnhmã amex kêt ne tẽmbê apunu ne tu amim Jeju markumrêx kêt.

¹³Dja Jeju arỳm bõx 'ỳr nhym arỳm apỳnh me umar punu djàri ban bõx. Kute mrãmri ne kuwy kikre'ỳr bõx pyræk. Nhym kam me arỳm me omũ. Me'õ kute memã kabën jarẽnh mex kôt dja me arỳm omũ. Nàr me'õ kute memã kabën jarẽnh punu kôt dja me arỳm omũ. Godja me'õ arỳm katàt memã kabën jarẽnhkumrêx jabej nhym te me umar punu djà me'ỳr bõx nhym me mex rã'ã ne. Dja me kute mrãmri ne kuwy kikre'ỳr bõx ne xêt kêt ne umar mex mex ne ku'ê pyræk. Nàr, godja me'õ kupa'ã memã ta kabën jarẽnh jabej. Nhym kam me umar punu djà me'ỳr bõx. Nhym kam me arỳm mex kêt ne Jeju bê amijo akêx. Dja me kute mrãmri ne kuwy kikre'ỳr bõx nhym pòk ne xêt pyræk.

¹⁴Godja me'õ katàt memã Metĩndjwỳnh kabën jarẽnhkumrêx jabej nhym me arỳm Jeju mar tỳx rã'ã. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm me'õjamã pãnh mextire ngã.

¹⁵Nàr godja me'õ memã arẽnh punu jabej nhym me arỳm Jeju bê amijo akêx. Nhym kam me'õja arỳm umar punure. Kute pãnh'õ byr kêt kam dja umar punure. Nhym be, dja Metĩndjwỳnh arỳm me'õja pytà. Kute mrãmri ne me kute kikre pòk katikôt kute me pa 'amỳnh ne meo kator pyræk.

16Metĩndjwỳnh Karõ ar akam ỹrkam ar aje mrãmri ne Metĩndjwỳnh nhõ kikreti pyræk. Djãm ar aje ja mar kêt?

17Metĩndjwỳnh nhõ kikreti ne ta mexo mex ne uma:. Gêdja me'õ õ kikretio bikênh jabej nhym kam pãnh o bikênh rax ne. Ar gadjwỳ ar aje Jeju markam aje mrãmri ne õ kikreti pyræk ne ta mexo amex. Gêdja me'õ ar abê Metĩndjwỳnh kurên kubê ar ajo akêx jabej nhym kam pãnh o bikênh rax ne.

18Gar ajõ we aje pĩne me kukràdjà mar. We aje me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêt kukràdjàja mar ne mekõt ar amijo aba. Ba amã arẽ ga ama. Kwãrĩk wãnh amim ajêx ne aminoo abiknor kêt ne amim, —Ba ne ba mekõt ikrã mexkumrêx, anhỹr kêt. Djãm mrãmri akrã mexkumrêx? Kati. Ate dja ga amim, “Ikrã punu”, ane. Mỳj kadjy dja ga ã amim ane? Bir, dja ga amim anen kôt amim Metĩndjwỳnh man arỳm kôt akrã mexkumrêx.

19Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kute amikukràdjà punu kôt amijo ban kute amim, “Ba ikrã mexkumrêx”, anhỹrja, me jamã ne Metĩndjwỳnh memã krã punu jarẽ. Ije ar amã arênh ja ne me amrêbê: me bakukãmãremã arên memã kum, "Ga, me kute mry kukràdjà mar kute kum ka'ên kam kute kum õ mry janhôrja pumũ. Nhym mry ta amikukràdjà kôt amijo ba tãmtã õ mry'ỳr bõx ne ta arỳm amipynê. Nhym me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtjwỳ we ta krã mexkam dja me amikukràdjà punu kôt amijo mõi tãmtã arỳm ta amijo bikênh mex ne.” Nãm me ã me bakukãmãremã ane nhym me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne.

20Nhym me ajte kam memã kum, "We me krã mex. Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja we me krã mexja. Me ta umar kôt ne me amim 'ã karõ. Nhym Bẽnjadjwỳr djwỳnh arỳm me kabên man kam arỳm amim, 'Me kabên mrãmri kajgokumrêx.' Nãm ã amim ane.” Nãm me ã me bakukãmãremã ane nhym me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne.

21Kam, djãm ar aje mekõt we me krã mexjao adjãmramã? Kati. Kwãrĩk wãnh mekõt we me krã mexjao adjãmra kêt. Mỳkam? Bir, mỳjja kunĩ ne ar anhõ mỳjjakam.

22-23Metĩndjwỳnh ne Krituo Kra nhym arỳm ar ajo kamy. Ar aje tu amim markumrēxkam arỳm ar ajo kamy. Nhym kam Metĩndjwỳnhdjwỳ arỳm ar ajo kran kam arỳm ar amã mỳjja kunĩ ngã. Ne kam ba arỳm ibê ar anhõ àpênh. Nàr, kam Apôr arỳm kubê ar anhõ àpênh. Nàr, kam Pedru arỳm kubê ar anhõ àpênh. Kritu kute ar ajo krakam pykakam mỳjja kunĩ ne ar anhõ mỳjja. Gar arek mekôt atĩn ne ar aba nàr ty. Te tyn arỳm Metĩndjwỳnh kôt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã. Kam mỳjja kunĩ ne ar anhõ mỳjja. Ajbir jakam mỳjja ne ar anhõ mỳjja. Nàr amrē gwaj bawỳr mỳjja apôxdjwỳ ne ar anhõ mỳjja. Kritu kute ar amã mỳjja kunĩo bakam mỳjja kunĩ ne ar anhõ mỳjja.

Kôritu kumrēx 4

Paur kute Kritumã àpênh'ã memã amijarēnh.

Rô 14.4

¹Kam gê me ar ijã abenmã kum, —Ar wãbê ne Kritu nhõ àpênh ne ar gwaj bamã Metĩndjwỳnh kabēn jarēnh ba. Amrēbê memã kabēn jarēnh kêtja ne ar arỳm jakam gwaj bamã arēnh ba, ane.

²Bir, mỳj dja memã kabēn jarēnh djwỳnh memã arēnh on? Bir, dja memã arēnh katàt. Metĩndjwỳnh kute kum arēnh kôt dja memã arēnh katàt.

³Nhym be, ba. Ar ga ar aje te idjapênh jaxwemã akator prãmkam djãm kam itĩn prãmmã? Kati. Djãm ije idjapênh jaxwe'õmã ikatorn mar? Kati. Ije amikam ijaxwe'õ mar kêt.

⁴Ne kam djãm ije amikam ijaxwe'õ mar kêt kam ije amim, “Ijaxwe kêt kumrēx”, anhỹrmã? Kati. Bēnjadjwỳr djwỳnh ne kute imar. Ta ne kute idjapênh jaxwe'õ pumũnh jabej ne kute imar.

⁵Kam, kwãrĩk wãnh me'õmã axwe jarēnh kêt. Nàr, kum axwe kêt jarēnh kêt. Gwaj Bēnjadjwỳr djwỳnh nhõ akatikam ama. Ta dja bõx ne me mex nàr me axweo amirĩt ne mỳjja kunĩo amirĩt. Ga, me kute akamàt kô tykkam mỳjjao bipdjurja pumũ. Nhym a'ukam amirĩt nhym me kunĩ arỳm omũ. Bēnjadjwỳr djwỳnhdjwỳ dja mỳjja kunĩo amirĩt, me kute mỳjja pudjurja kunĩo amirĩt gê me kunĩ kuma. Me kute umar djà kadjwỳnhbê amim mỳjja'ã karõjao amirĩt

gê me kunĩ kuma. Kam gêdja me ĩ pÿnhkôt me mex jabej memã mex jarẽ. Nàr, me axwe jabej memã axwe jarẽ.

⁶Akmere, àpnhĩre ar, ba ar amã, —Kwãrĩk wãnh me'õ'ã, “Axwe” nàr “Mexkumrẽx”, anhÿro aba kêt. Ja ne ba ajte Apôrmẽ ar amijã arẽ. Ar akadji ne bar amijã arẽ. Dja gar kam ar iman arÿm ar ijõo adjãmra kêt. Ne kam arÿm Metĩndjwÿnh kabẽnbit mar rax. Kute me'ã kabẽn jarẽnh jabit mar rax. Ne kam arÿm me'õo adjãmran ate amũ amã me'õ kurê kadji kêt.

⁷Mÿj me'õ ne ar amã arẽ gar amim, —Ba ne ba imexkumrẽx, anhÿro aba? Nhÿnh ne ar amex'õja? Nhÿnh ne ar anhõ mÿjja'õja? Kati. Metĩndjwÿnh ta ne ar amã kungã gar kam amijo amran amim, —Djãm me'õ ne imã kungã? Kati. Ba ne ba imex. Ba ne ba inhõ mÿjja, anhÿro aba.

⁸Nã gãm ar aje mrãmri ne kute me ajne pyræk. Nã gãm ar amim, —Arÿm jakam imexkumrẽx. Ije imexo amũ amikamẽnh prãm kêt. Arÿm jakam iraxkumrẽx ne ije mrãmri ne ibẽnjadjwÿr rax pyræk. Arÿm ne ba amipãnh Paur ar kumẽ. Nã gãm ar ã amim anhÿro aba. Djãm mrãmri ne akabẽnwã? Kati. Ga ren ar mrãmri araxkumrẽx ba ren ikĩnhkumrẽx. Gar ren kam amipãnh ar ijõ mẽn kêtumrẽx. Ar ba ne bar ren ar aro'ã ren irax.

⁹Nhym be, kati. Kritu kute ar ijanorja djãm ar ba ne bar irax? Kati. Ga, me kute me par kadji kute me ipôkri me umjÿr nhym me kunĩ kute me omũnhja pumũ. Ar badjwÿ. Bar memã Metĩndjwÿnh kabẽn jarẽho iban kam memãbit ar ije mÿjja pyræk. Nhym kam me kunĩ 'ã ar ipumũ. Nhym me kute ar ibĩn prãm. Pykakam me ja 'ã ar ipumũ. Nhym Metĩndjwÿnh kadji mrãnh djwÿnhdjwÿ 'ã ar ipumũ.

¹⁰Bar Kritumã apê nhym me arÿm ar ijã, “Nãm ar krã punu”, ane. Nhym be, ar ga ne gar amim, —Ba tu amim Kritu markumrẽx ne ikrã mexkumrẽx, anhÿro aba. Ar ijã ne me, “Ar rerekre”, ane. Nhym be, ar ga ne gar amim, —Ba ne ba itÿ:xkumrẽx, anhÿro aba. Nhym be, ar ijã ne me, “Ar ngrire”, ane.

11Apÿnh myt djàri ne bar prãmkam, kôrkam ar iba. Ne ajte inhõ kubêkà punuren iba. Nhyr me ajte ar ikam àkrê kumex ne ar ititik ne. Bar ajte arek ar inhÿr djà kêt ne ar ibaobit iba.

12Bar ajte inhikrao idjàpênh tÿx. Me te ar imã, —Gora gê Metĩndjwÿnh ajo ajkê, ane bar mã memã kum, —Gê Metĩndjwÿnh ajo djuw mex, ane. Me te ar ijo ajkê bar arek memã dja.

13Me te mã memã ar ijã kabên punu bar mã memã iprïren nêje me kukrà. Me kubê ar ikĩnh no kati. Kute mrãmri ne mÿjja arÿm punurekam me kubê kĩnh no kati pyræk. Ga, me kute mÿjja kro janhĩnh ne mÿm rênha pumÿ. Nãm me ã ar ijo ane. Akati jakam me kubê ar ikĩnh no kati rã'ã. Be, djãm kam ar irax?

14Djãm ije ar amã apijãm jadjàr kadjy ne ba ã ar amã amijarênho ane? Kati. Nã bãm ar abê akabên kajgo pymao dja. Me kum kra jabêja pyræk ne ba imã ar ajabê. Imã ar ajabêkam ne ba ar abê akabên kajgo pymao dja.

15Ga, me bãm kute kra jadjwÿr nhyr apôxja pumÿ. Badjwÿ ne ba ar amã Kritu Jeju jarê gar ikabênkôt tu amim markumrêx ne kôt ar amijo aba. Ba kam ba ije ar abãm pyræk. Gar Kritu man kôt ar amijo aba nhyr kam me krãptĩ aben totokmã ar awÿr bôx. Ar awÿr bôx ne ar amã arê gar arÿm me krãptĩ kabên ma. Nhyr be, djãm me kute ipyræk? Kati. Djãm me kumrêx ar amã arê? Kati. Ba ikumrêx ne ba ar amã arê. Kam me kute ar abãm pyræk kêt. Ba ikumrêx ne ba ar amã Kritu'ã ujarênh ny jarê gar ikôt arÿm tu amim markumrêx.

16Kam ne ba arÿm ar amã 'ã karõ. Dja gar ijã amijakren ikôt ar amijo aba.

17Ar aje ijã amijakren mã ikôt amijo abamã ne ba arÿm ar amã Ximoxi jano nhyr ar awÿr tẽ. Imã ikra Ximoxi jabê:. Ba ikumrêx ne ba kum Bënjadjwÿr djwÿnh'ã ajarê nhyr arÿm tu amim markumrêx ne arÿm katàt kabên man kôt ar amijo ba. Ba kam arÿm o ikra. Nã bãm katàt Kritu markumrêx ne kabên kôt ar amijo iba. Me kute katàt Kritu mar ne kabên kôt amijo bamã ne ba memã arênho iba. Me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio baja

kunĩmã ne ba memã arẽho iba. Tãm dja Ximoxi ar amã arẽ gar ajte ama. Dja gar kam ikudjwa katàt Kritu markumrẽx ne kabẽn kôt ar amijo aba.

¹⁸Be, kute ar awỳr ibôx kêt pyræk gar akwỳ amijo adjàmra ar aba.

¹⁹Bẽnjadjwỳr djwỳnh mrãmri ar awỳr itẽm'ã kute amim karõ jabej dja ba amikrà kêt ne ar awỳr tẽ. Ar awỳr tẽn ar awỳr bôx ne me kute amibẽn prãmja kabẽn kôt me kuma. Djãm me kabẽnjabit dja ba kuma? Kati. Dja ba mrãmri me àpẽn tỳxkumrẽx jabej memã ikato. Djãm mrãmri ne we Metĩndjwỳnh me wãmã tỳx jadjà? Kon. Dja ba bôx ne goja me omũ.

²⁰Metĩndjwỳnh kute meo bakam djãm me kabẽnbit? Kati. Mrãmri kute meo bakumrẽxkam kute memã tỳx jadjardjwỳ.

²¹Mỳj dja ba ar awỳr ibôxkam gar amã kĩnh? Ga, me kute me àbêr djào me kaprêprêk nhym me tokryja pumũ. Me kute memã bẽn tỳxkamdjwỳ me tokry. Djãm ba ar awỳr ibôx ne ar amã ibẽn tỳxmã gar atokrymã? Nàr ar awỳr ibôx ne imã ar ajabêkam ije ibẽn prĩo ar amã ikabẽn. Djãm tãm ne gar amã kĩnh?

Kôritu kumrẽx 5

Me kute bõm me'õ jaxwe mẽn'h'ã memã karõ.

¹Me ar akurũm iwỳr tẽn bôx ne imã ar akam me'õ jarẽ. Ne imã, —Me'õ ne bãmbê prõ pytàn o ikwã. Nãm me ã imã ar akam me'õ jarẽho ane ba kuman arỳm ar amã arẽ ajte ar amã me'õja axwe jarẽ. Me kute Jeju mar kêt'õ kute bãmbê prõ pytàr kêt. Wākambit we me'õ kute Jeju mar arỳm bãmbê prõ pytà.

²Gar kam apijàm kêt. Me'õja bãmbê prõ pytà gar mỳjja 'õ jarẽnh kêt ne ate ar akrãn arỳm amijo adjàmrabit. Ne ga ren ar amikam akaprĩ:ren ren aminêje bõm me'õja mẽ gẽ ar akôt krĩ kêt.

³Mrãmri ne ba jakam idjãmkam ar amar 'ãno djan arỳm mrãmri me'õ jaxwe wã'ã ikabẽn djirkumrẽx.

⁴Dja gar Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu kute gwaj bamã arẽnh kôt me'õ'ã akuprõ. Kute bãmbê prõ pytàrja'ã akuprõn amim kukjan kam kum axwe

pãnh jarẽ. Dja ba ar akaxã ar amaro nhÿn arÿm ar akôt ikabën dji. Bënjadjwÿr djwÿnhbê Jeju Kritu ne gwaj bajo ban arÿm àpênh tÿx. Kam dja gar katàt me'ôja'ã ar akabën djirkumrëx ba arÿm ar akôt ikabën dji.

⁵Axwekam 'ã ar akabën djirkumrëx ne on Xatanajmã kanga gê ar o ban arÿm o ajkê. Dja o ajkê nhÿm arÿm ty. Nhÿm kam Jeju arÿm amikôt karõ dja. Ô akatikam dja Bënjadjwÿr djwÿnhbê Jeju Kritu bôx ne arÿm amikôt karõ dja nhÿm arÿm biknor kêt.

⁶Gar ate akrãn amijo adjàmrakam mex kêtikumrëx. Ga, me kute djwÿ nhigot djà ngrire djwÿkam rênhkam arÿm djwÿ kunÿ'ÿr bôx nhÿm igotja pumũ. Me'õ jaxwejadjwÿ. Dja gar ate akrã nhÿm me'õ amijo tēm tãmtã gar akrãptÿ arÿm amã axwe kÿnh ne kôt ajaxwe.

⁷Ga, mebê idjaer kukràdjà kôt ne me kute djwÿ nhigot djà tũm kunÿ kapÿnja pumũ. Nhÿm kam arÿm djwÿ nykam igot djà kêt. Dja gar aminêje me'õ jaxwe jano gê mã tẽ gar kam arÿm ajaxwe kêt. Ga, me kute me irôbê mrãnh nhõ akatikam me axwe pãnh mrykÿ'ãtomti parja pumũ. Kritu ne ã anen arÿm ta gwaj bajaxwe pãnh ty. Nhÿm kam Metÿndjwÿnh arÿm gwaj bamã axwe kêt jarẽ gwaj arÿm kum bamex.

⁸Ga, Metÿndjwÿnh me irôbê mrãnh nhõ akatikam me kute katàt Metÿndjwÿnh mar kadjy kute djwÿponhbit kurja pumũ. Kritu gwaj bajaxwe pãnh tykkam gwaj badjwÿ dja gwaj katàt Metÿndjwÿnh maro baba. Ga, me kute djwÿ nhigot djà tũm kur kêtja pumũ. Gwaj badjwÿ dja gwaj bajaxwe tũm kunÿ kangan bamã aben kurêja kangan arÿm katàt Metÿndjwÿnh maro baba. Me kute djwÿkam djwÿ nhigot djà kêtjabit kur, kute djwÿponhbit kur. Gwaj badjwÿ dja gwaj bajêx kêtikumrëx ne bakabënkumrëx ne katàt Metÿndjwÿnh maro baba.

Djãm me axwemê ro'ã me ar bamã?

A Tex 3.6

⁹Amrêbê ne ba ar amã pi'ôk no'ôk ne ar amã, —Me mjên djwÿnh kupa'ã nàr prõ djwÿnh kupa'ã kurê ba kwãrÿk wãnh ro'ã ar aba kêt, ane.

¹⁰Djãm me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja'ã ne ba ar amã ane? Djãm ar aje me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtme ro'ã aba kêtme? Kati. Pyka kunĩkõt me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja krãptĩ gwaj te memã bakaxmã. Me mjên djwỳnh kupa'ã nàr prõ djwỳnh kupa'ã kurẽ baja, me kute amim mỳjjao atom rũnh prã:mja, me kute me noo biknor ne kute mebê mỳjjao àkĩnh prãmja, me kute mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxmã amijarẽnh prãmja. Pyka kunĩkõt me axweja krãptĩ gwaj te memã bakaxmã.

¹¹Nhym be, me'õ ta kute amijo Jeju mar, ta kute amijo gwaj bakamy'õ. Dja kum axwe kĩnh rã'ã djãm ro'ã ar abamã? Kati. Me ja'ã ne ba ar amã, — Kwãrĩk wãnh me ro'ã ar aba kêt, ane. Godja me'õ mjên djwỳnh kupa'ã nàr prõ djwỳnh kupa'ã kurẽ ba prãm nàr amim mỳjja rũho atom prãm nàr mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxmã amijarẽnh prãm nàr kute mebê me kurẽ prãm nàr kadjwati kangôkam bibãnh prãm nàr kute me noo biknorn mebê mỳjjao àkĩnh prãm godja me'õ ta kute amijo Jeju mar ne ã axwe prãm rã'ão ane kwãrĩk wãnh ro'ã aba kêt. Kwãrĩk wãnh ro'ã anhõ kwỳ krëndjwỳ kêt.

¹²⁻¹³Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja djãm on gwaj baje memã axwe pãnh jarẽho babamã? Kati. Metĩndjwỳnh ta dja me kum kĩnh kêtjamã axwe pãnh jarẽ. Nhym be, gwaj ba baje amim Jeju mar bajaxwe jabej baje abenmã axwe pãnh jarẽho babamã. Kam, ba ar amã arẽ. Ar akam me'õ jaxwe ja dja gar kum axwe pãnh jarẽnhkumrẽx ne arỳm aminêje bõm amẽ gẽ ar aro'ã bikprõnh kêt. Tãm ne ja.

Kôritu kumrẽx 6

Me kute memã axwe pãnh jarẽnh.

¹Be, jakam ije ar amã mỳjja 'õdjwỳ jarẽnhmã. Be, ar akam me kute Jeju mar'õ ajmã ajon axwe. Axwe gar arỳm pa 'amỳn tu apijàm kêt ne me kute Jeju mar kêt'ỳr o mrã. Kute kukjêr ne kum axwe pãnh jarẽnhmã 'ỳr o mrã. Mỳkam ne gar kute amim Jeju mar'õ'ỳr o amrãnh kêt?

²Be, dja gu me baje amim Jeju mar ã pykakam me kunĩ kukij ne memã axwe pãnh jarẽ. Jeju akubyn bõxkam gu me babê Metĩndjwỳnh nhõ me ja dja gu me me kunĩmã axwe pãnh jarẽ. Kam ar ga ne gar ren jakamdjwỳ me kute

amim Jeju mar jaxwe ja'ã akuprõ ne kum axwe pãnh jarẽ. Djãm ar aje amim Jeju markam ajõ akrã mex kêt kam ne gar amikupa'ã me kute Jeju mar kêt mã meo mrã?

³Be, Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kwỳ axwe. Dja gwaj ì memã axwe pãnh jarẽ. Kam ar ga ne gar ren jakamdjwỳ ren me kute amim Jeju mar'ỳr meo mrã. Nhym be, kati. Amikupa'ã ne gar me kute Jeju mar kêt mã meo mrã nhym me kute Jeju mar kêt kam arỳm memã axwe pãnh jarẽ.

⁴Dja me kute amim Jeju mar'õ ajmã ne axwe jabej, kadjy dja gar me'õ kute amim Jeju marjao amiptà. Ar akam rax kêt'õo amiptà gê ar amã kukjan kum axwe pãnh jarẽ.

⁵Ga ren ar amikam apijàm ne. Ar aje me kute Jeju mar kêt jamã me kute amim Jeju maro amrãnh prãm kam ga ren ar amikam apijàm ne. Nhym be, kati. Amikam ar apijàm kêt kam ne ba ar amã ikabẽn ne. Ar ga ne gar aje amim Jeju markam ar akrã mex ne ate me kute Jeju mar kêt'ỳr meo mrã. Kwãrĩk wãnh. Ar ga ne gar ren me kute amim Jeju mar'õ jaxwe'ã akuprõ ne ren arỳm amim kukij ne ren arỳm kum axwe pãnh jarẽ.

⁶Nhym be, kati. Ar aje amim Jeju mar ne gar me kute Jeju mar kêt'ỳr meo mrã. Ar aje Jeju kukwakam meo akamyja me'ỳr meo mrã nhym me arỳm memã axwe pãnh jarẽho krĩ. Nhym kam me kute Jeju mar kêt ja me'ã ar apumũnho kumex. Kam ne ba ipijà:m ne.

⁷Ar aje amikupa'ã me kute Jeju mar kêt'ỳr meo amrãnhkam ne gar arỳm axwe amijo mrã. Axwe amijo amrãnhkam ga ren ar arỳm ate akrã. Me kute amim Jeju mar ren te ar anoo akno ga ren ar ate akrã. Me ren te ar abê mỳjjao akno ga ren ar ate akrã ren me kute Jeju mar kêt'ỳr meo amrãnh kêt.

⁸Nhym be, kati. Ar ga ne gar me noo abiknor ne mebê mỳjjao abiknor abã. Ar akamy ne gar ã aro ane.

⁹Kwãrĩk wãnh gar amim, —Dja ba te ijaxwe rãã nhym Metĩndjwỳnh arỳm amiwỳr ijo wabin ijo ba, anhỳr kêt. Kwãrĩk wãnh ã amim ajêx ne aminoo

abiknoro anhÿr kêt. Mÿj xê dja Metĩndjwÿnh meo ba kêt? Bir, me kute mjên djwÿnh kupa'ã nàr prõ djwÿnh kupa'ã kurê ba prãmja. Nàr me kute mÿjjao metĩndjwÿnh karõ nhipêxmã amijarênh prãmja. Nàr me kute mebê prõ àkĩnh nàr mjêno àkĩnhja. Metĩndjwÿnh kute me jao ba prãm kêt. Nàr me kute me kupêho ikwã kadjy me my kute amijo me nire pyrækja. Nàr me my kute me my kupêho ikwãja nàr me nire kute me nire kupêho ikwãja. Metĩndjwÿnh kute me jao ba prãm kêt.

¹⁰Nàr me àkĩnhĩja. Nàr me kute amim mÿjjao atom rũnh prãmja. Nàr me kute kadjwati kangôkam bibãnh prãmja. Metĩndjwÿnh kute me jao ba prãm kêt. Nàr me kute mebê me kurê kadjy me'ã kabên punu prãmja. Nàr me kute me noo biknor ne mebê mÿjjao prõt prãmja. Metĩndjwÿnh kute õ kàjkwakam me ja'õo ba prãm kêtumrêx. Kwãrĩk wãnh amim ajêx ne aminoo abiknor kêt ne amim, —Dja ba te imã ijaxwe prãm rã'ã nhym Metĩndjwÿnh arÿm amiwÿr ijo wabin ijo ba, anhÿr kêt.

¹¹Amrêbê gar akwÿ mekôt ã amijo ane. Nhym kam Metĩndjwÿnh arÿm ar ajo kute mrãmri ne me kute me põnh nhym me arÿm mextire pyræk. Nãm arÿm amimexo ar ajo mex ne arÿm ar amã axwe kêt jarê gar arÿm kum amexkumrêx. Ar aje tu amim Bẽnjadjwÿr djwÿnhbê Jeju Kritu markam ne arÿm ã ar ajo ane. Metĩndjwÿnh Karõo arÿm ã ar ajo ane.

Me ari prõ, mjên kupa'ã kurê ba nêje kute me akre.

Mat 5.27; Ep 5.3; Kor 3.5

¹²Nã gãm ar abenmã, —Apÿnh imã mÿjja kĩnh djàri dja ba kunõo iba nhym Metĩndjwÿnh ajmã ijo kêtumrêx, anhÿr ar o aba. Djãm ba ne ba amim anhÿr ar o iba? Kati. Djãm apÿnh imã mÿjja kĩnh djàri dja ba kunõo iban arÿm amijo mex? Kati. Gar amim, —Apÿnh imã mÿjja kĩnh djàri dja ba kunõo iba nhym Metĩndjwÿnh ajmã ijo kêtumrêx, anhÿr ar o aba. Djãm ba ne ba amim anhÿr ar o iba? Kati. Dja ba imã mÿjja kĩnh ne arÿm ije o ibamã ne kam arÿm amiman amim, —Kati. Dja ba mÿjja wão iban kam arÿm te ije kangamã, ane. Dja ba ã amimaro anen kam arÿm o iba kêt ne. Te imã kĩnh ba o iba kêt ne.

¹³Nã gãm ar abenmã, —Me tik kadjy ne djwỳ. Djwỳo me ajne kadjy ne me tik, anhỳr ar o aba. Nhym be, djwỳmẽ me tik kajgo. Metĩndjwỳnh dja pyka mẽ o amrà nhym kêt ne. Nhym be, gwaj ba, djãm gwaj bakajgo? Kati. Mỳj kadjy ne gwaj ar baba? Bir, gwaj baje Bẽnjadjwỳr djwỳnh mar nhym kute ar gwaj bajo ba kadjy ne gwaj ar baba. Mỳj kadjy ne gwaj banhipêx? Djãm ga aje amjên djwỳnh kupa'ã ar akurẽ aba, nàr gwaj baje baprõ djwỳnh kupa'ã ar bakurẽ babamã? Djãm ja kadjy ne Metĩndjwỳnh gwaj banhipêx? Kati. Ta amikadjy ne gwaj banhipêx.

¹⁴Metĩndjwỳnh tỳxo arỳm akubyn Bẽnjadjwỳr djwỳnho tĩn ne. Ne kam gêdja gwaj badjwỳ kôt akubyn gwaj bajo tĩn.

¹⁵Be, Kritu ne arỳm gwaj bajo kute apỳnh amikukràdjà pyràk. Kute arỳm ijo amikukràdjà pyràkkam djãm ije me kuprỳ mjên prãmjaio inõrmã? Kati. Djãm me ni kuprỳja mex? Kati. Kam ije me kuprỳo inõr prãm kêtumrêx. Kritu kute arỳm ijo amikukràdjà pyràkkam ije me kuprỳo inõr prãm kêtumrêx.

¹⁶Amrêbê ne me bakukãmãre memã kum, "Ar ã abenã tỳm ne kam kute ã pydji pyràk." Nãm ã me bakukãmãre memã ane. Ga, me kute me kuprỳ mjên prãmjaio ikwãkam abenã tỳm ne kam kute mrãmri ne ã typdji pyràk ja pumũ. Ja ne Kritumã mex kêt.

¹⁷Nhym be, me Bẽnjadjwỳr djwỳnhmẽ typdjija ne me arỳm ta Karõkôt typdji.

¹⁸Ar aje me'õ kuprỳo anõrmã on kum akàx ne kubê aprõt ne. Dja ga me kuprỳo anhikwãn arỳm aminhõ abikênh rax ne. Nhym be, aje mỳjjao adjàkĩnhkam ne ga amibu'ã meo ajkê. Nàr aje me'õnh bĩnkam nàr aje memã ajêxkam ne ga amibu'ã meo ajkê. Nàr, apỳnh me àpênh jaxwe 'õdjwỳkam me kute amibu'ã meo bikênh. Nhym be, me kute me kuprỳo ikwãkambit ne me kute aminhõ bikênh rax ne.

¹⁹Djãm ar aje amimar kêt? Ga, Metĩndjwỳnh õ kikretikam ýrja pumũ. Metĩndjwỳnh Karõ ne ar akamdjwỳ nhỹ. Mexi:re ne axwe kêtumrêx ne ar

akam nhỹ. Kàjkwakam Metĩndjwỳnh ne ar amã ano nhym nhỹ. Djãm ar aje ja mar kêt? Djãm ar ga dja gar amijo aba? Kati.

²⁰Metĩndjwỳnh arỳm pãnh raxo ar ajo pãnh ne ar ajo ba. Ga, kute Kra janor nhym pĩte'ykam tyk ne kute o ar ajaxweo pãnhja pumũ. Kute pãnh ra:xo ar ajo pãnh ne ar ajo ba. Kam, dja gar katàt ar amijo aban adjukaprĩ nhym kam me arỳm ar apumũn amim, —Be ga, me kute katàt Metĩndjwỳnh mar ne kôt kute amijo baja pumũ. Me ukaprĩkumrẽx. Kam, ne me mrãmri Metĩndjwỳnh'ã ujarẽnhkumrẽx ne. Arỳm imã kĩnhkumrẽx, ane. Dja me ã ar akatàt pumũnhkam ane.

Kôritu kumrẽx 7

Me abenwỳr mõi'ã ujarẽnh.

Ep 5.22; Kor 3.18; Idja 13.4

¹Ar aje amrêbê nĩnh imã pi'òk no'òkkam ne gar mỳjja kwỳ jabej ikukij. Me kute abenwỳr mõi jabej ikukij. Jakam dja ba arỳm kôt ar amã arẽ gar ama. Be, me abenwỳr mõi kêt kam ne me kwỳ mexkumrẽx.

²Nhym be, ar amy kunĩkôt ren aprõ nhym ar anire kunĩkôt ren amjên. Mỳkam? Bir, me krãptĩ kute mjên djwỳnh kupa'ã nàr prõ djwỳnh kupa'ã kurẽ ba prãm kam.

³Ne kam ar amy, kwãrĩk wãnh ate anhikwãn aprõbê aminê kêt. Ar aniredjwỳ, kwãrĩk wãnh amjênbê ate anhikwãn kubê aminê kêt.

⁴Mỳkam? Bir, djãm me abenwỳr bakam akubyn kuprỳkam kute amijo baja kôt kute amijo ba rã'ãn kute amidjwỳnhbit mar ne kute o bamã? Arỳm prõ'ỳr bakam gêdja prõdjwỳ maro ba. Nhym prõdjwỳ amipãnh mjên maro ba.

⁵Kam kwãrĩk wãnh aben bê ate ar anhikwãn aben bê aminê kêt. Ar aje abenmã akabên mex jarẽnhkambit dja gar apỳnh anhikwã. Nãm me kwỳ kute Metĩndjwỳnhmã amijajbur ne kum kabên'ã rĩt kady apỳnh ikwã kryre. Ne kam ajte ro'ã ikwã. Me kute aben bê aminê'ã akati krãptĩkam tỳx kêt. Tỳx kêt kam Xatanaj ren axwe'ã memã apnê nhym me ren arỳm rerekren ren arỳm prõ djwỳnh kupa'ã amijo tẽ. Nàr mjên djwỳnh kupa'ã amijo tẽ. Nhym

be, kati. Dja gar apÿnh anhwã: nhym ajã akati ngrêrebit apêx gar kam ajte aro'ã anhwã.

⁶Djãm ar akunĩ abenwÿr amõrmã ne ba ar amã 'ã karõ? Kati. Ar akwÿ amã amijo anhwÿr prãm kêt jabej amã amijã ma.

⁷Ba iprõ kêtja pumũ. Ba amim, —Me kunĩ ren kute ipyræk ne ren me mexkumrêx, ane. Metĩndjwÿnh ne me kwÿmã tÿx jangij nhym me kum amijã ma rãã. Nhym me kwÿ tÿx kêt ne kum amijã ma kêt. Gêdja me ta kute amimar kôt abenwÿr ba nàr abenwÿr ba kêt jabej.

⁸Ne kam ar aprõ kêt. Nàr, ar amjên kêt. Nàr ar anhwjê arÿm ty. Ba ar amã arẽ. Ga ren ar arã'ã ne ren aje ipyræk ne ren kam amexkumrêx.

⁹Nhym be, te amã amijã mamã ne abenwÿr amõr prãm. Abenwÿr ar amõr prãm kam dja gar tu abenwÿr mõ. Abenwÿr ar amõr kam amexkumrêx. Ar amã aben prãm kajgo ne mex kêt.

¹⁰Nhym be, ar ajõ arÿm abenwÿr amõr kam ba arÿm 'ã ar amã karõkumrêx. Bênjadjwÿr djwÿnh kumrêx ne imã arẽ ba kôt ar amã arẽ. Ar anire, kwãrĩk wãnh amjên kanga kêt.

¹¹Nàr kon, godja ar ajõ aje arÿm amjên kanga jabej ne ajte amã amjên prãm jabej. Dja ga amã akubyn amjên tũm kĩnh gê akubyn awÿr mõ. Nàr dja ga te o ane nhym kum akĩnh kêt kwãrĩk wãnh atemã amjên 'õdjwÿ jabej kêt. Me amydjwÿ, kwãrĩk wãnh aprõ kanga kêt.

¹²Ne kam ar ajõ anhwjê kute Jeju mar kêt dja ba ar amã arẽ. Djãm Bênjadjwÿr djwÿnh ne imã arẽ ba arÿm ije ar amã arênhmã? Kati. Ba ije markam dja ba ar amã arẽ. Ga abê Jeju kukwakam ikamy'õ arÿm aprõ nhym kute Jeju mar kêt. Ne kam ar aro'ã ar aba kadjy kum akĩnh. Kwãrĩk wãnh kanga kêt.

¹³Ar anidjwÿ arÿm amjên nhym kute Jeju mar kêt. Ne kam ar aro'ã ar aba kadjy kum akĩnh. Kwãrĩk wãnh kanga kêt.

¹⁴Mÿkam? Bir, amjên kute Jeju mar kêtja ne Metĩndjwÿnh arÿm amiwÿr o tẽ. Akôt ne amiwÿr o tẽ. Nhym ar ajõ aprõ kute Jeju mar kêtja ne

Metĩndjwỳnh arỳm amiwỳr o tẽ. Akõt amiwỳr o tẽ. Ne ren amiwỳr o tẽm kêt nhym ren akradjwỳ Metĩndjwỳnh nokrekam mex kêt. Nhym be, kati. Akõt akradjwỳ Metĩndjwỳnhmã mex.

¹⁵Nàr, gêdja kute Jeju mar kêtja akanga jabej. Kwãrĩk wãnh wãm tẽ. Akmere, àpnhĩre ar, djãm aje arek 'ã angràn akaprĩ rã'ãmã? Kati. Arỳm kute akangakam on ate akrã. Gwaj badjumar mexmã ne Metĩndjwỳnh amiwỳr gwaj bajuw ne gwaj bajo ba.

¹⁶Me nire ar, djãm mrãmri ar aje Jeju'ỳr ar amjêno akẽxmã? Djãm arỳm aje mar? Kati. Aje mar kêt. Nàr, me my ar, djãm mrãmri ar aje Jeju kõt ar aprõo akẽxmã? Djãm arỳm aje mar? Kati. Aje mar kêt.

¹⁷Metĩndjwỳnh kute amiwỳr ar ajwỳr ne ar ajo bakam djãm aje aba djà kangamã? Kati. Djãm aje aprõ, amjên kangamã? Kati. Akuprỳkam djãm aje me'õ'ỳr amõrmã? Kati. Djãm aje adjàpênh djà kangamã? Kati. Ba ar amã arẽ gar ama. Dja gar arek apỳnh aba djà, adjàpênh djàjakam amrãnh katàt rã'ã. Ja'ã ne ba me kute amim Jeju mar kunĩmã karõn memã arẽ. Apỳnh me kute Jejukõt ar aben pydjio ba djàrija kunĩkõt memã arẽ.

¹⁸Djãm arỳm ar amy nhinhu kà rênh nhym Metĩndjwỳnh arỳm amiwỳr ar ajuw ne ar ajo ba? Kwãrĩk wãnh ar amy kà rênho bimràk kêt. Kwãrĩk wãnh memã, —Imy nhinhu kào akuprõn 'ã kay gê kam arỳm kute adjàkamã imy kà djwỳnh pyràk, anhỳr kêt. Tu ar amy kà rênh rã'ã ne ar abê idjaer rã'ã. Djãm ar amy nhinhu kà tã nhym Metĩndjwỳnh arỳm amiwỳr ar ajuw ne ar ajo ba? Kwãrĩk wãnh ar amy kà rênh kêt.

¹⁹Djãm me kute amimy kà nhinhu rênh nhym Metĩndjwỳnh arỳm me kam kĩnh? Kati. Djãm me amimy kà tã nhym arỳm me kam kĩnh? Kati. Nhym be, dja gar kabẽn man kõt ar amijo aba. Kute me kute katàt amijo ba'ã memã karõkõt, kabẽnja kõt dja gar amijo aba nhym kambit arỳm ar akam kĩnhkumrẽx.

²⁰Apỳnh ar adjàpênh djà tũm, ar aba djà tũm nhym Metĩndjwỳnh kute kam amiwỳr ar ajwỳr ne ar ajo ba. Kam ar ajo bakam kwãrĩk wãnh ar aba djà

tũm kanga kêt. Dja gar mã Metĩndjwỳnh man arek ar aba djà tũm, ar adjàpênh djà tũmkam ar aba rã'ã ne.

²¹Djãm me kute apa 'amỳnh ga tu memã adjàpênh kajgo ar aba nhym Metĩndjwỳnh arỳm amiwỳr ajuw ne ar ajo ba? Kwãrĩk wãnh adjàpênh pãnh kêt kam adjumar punu kêt. Adjumar mex ne arek kam adjàpênh rã'ã. Nhym kam me amã, —Arỳm me kute amã ikra karomã, ane. Dja ga kum, —Ã. Bon ba arek mekôt ar iba, ane. Nhym me arỳm amã ikra karo ga arỳm ga arek mekôt ar aban amim apê.

²²Kam, ar akwỳ ne me arỳm ar apa 'amỳ gar tu memã adjàpênh kajgo ar abaja. Kwãrĩk wãnh kam ar akaprĩ kêt. Kritu ne arỳm amiwỳr ar ajuw ne ar ajo ba. Gar kam ga kôt ar amijo aban akĩnhkumrêx. Nàr, ar akwỳ me'õ kute ar apa 'amỳnh kêt gar amim adjàpênh ar abaja. Kritu ne arỳm amiwỳr ar ajuw ne ar ajo ba kute mrãmri ne me'õ bẽnjadjwỳr kute me pa 'amỳnh nhym me kute katàt kabẽn kôt ar amijo ba pyràk. Kritu ne arỳm ar ajo ba gar katàt kabẽn kôt ar amijo aba.

²³Ga, me kute arỳm me'õ pa 'amỳnhja pumũ. Nhym me'õja arỳm 'ỳr bõx ne arỳm o pãnh ne o katon o aminhõ. Nhym kam arỳm kum àpênh ar ba. Metĩndjwỳnhdjwỳ ne kute pãnh raxo ar ajo pãnh ne ar ajo katon arỳm amim ar ajo ba. Ga, kute Kra janor nhym kute pĩte'ykam tyk ne kute o ar ajaxweo pãnhja pumũ. Pãnh ra:xja pumũ. Kam me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêt kukràdjàja kwãrĩk wãnh ar amã kĩnh kêt gê me amikôt ar ajo ba kêt. Ga ren ar amã kĩnh nhym ren me amikôt ar ajo ba ga ren ar arỳm aje mrãmri ne me'õ pa 'amỳnh ne mekôt ba pyràk.

²⁴Akmere ar, apỳnh ar adjàpênh djà tũm, aba djà tũm nhym Metĩndjwỳnh kute kam amiwỳr ar ajo akêx. Kam kute amiwỳr ar ajo akêxkam kwãrĩk wãnh ar aba djà tũm kanga kêt. Dja gar tu amim Metĩndjwỳnh mar tỳxkumrêx ne arek ar aba djà tũmkam ar aba rã'ã ne.

²⁵Me nire kraxje me'õ kute 'ỳr mõi kêt rã'ã. Me'ã ne ije ar amã karõmã. Ba ije markam dja ba me'ã ar amã karõ. Djãm Bẽnjadjwỳr djwỳnh ne imã arê ba arỳm ije ar amã arênhmã? Kati. Ba ije markam dja ba ar amã 'ã ikabẽn

jarẽ. Bẽnjadjwỳr djwỳnh kum ikaprĩkam ne arỳm ije ikabẽn jarẽnh katàt kadjy ijo mex. Ba kam ba katàt ar amã arẽnhkumrẽx.

26-27Me kute gwaj baje amim Jeju marjao bikẽnh kumex gwaj batokry kumex. Kam, djãm arỳm amjẽn nàr arỳm aprõ? Dja ga arã'ã. Kwãrĩk wãnh kanga kêt. Nàr, djãm amjẽn kêt rã'ã nàr djãm aprõ kêt rã'ã? Dja ga arã'ã. Kwãrĩk wãnh amjẽn nàr aprõ jabej kêt.

28Nàr, ga kam arỳm me'õ nire'ỳr mõ. Djãm kam ga arỳm amijo ajkẽn ajaxwe? Kati. Nhyim me my'õ 'ỳr mõrkam djãm nire axwe? Kati. Djãm arỳm amijo ajkẽn axwe? Kati. Ba ar amã arẽ gar ama. Dja gar abenwỳr mõn arỳm amikam ar adjumar punu, ar atokry kumex ma. Ar ajamãnhkrutkam ne ajte ar akrakam dja gar amikam adjumar punu kumex ma. Nàr, dja gar abenwỳr amõr kêt ne arỳm ar adjumar punu kumex mar kêt. Apydjikam adjumar punun aje atokry kumex mar kêt. Ar adjumar punun ar atokry karõ ne ba kukãm ijamak bẽn bit abenwỳr ar amõr nêje ar akukrà.

29-31Akmere àpnhĩre ar, ba ar amã arẽ gar ama. Pykakam mỳjja kunĩ dja ì kêt ne. Gwaj mỳjjao baba 'ikrãn ne. Kam, dja gwaj pykakam gwaj banhõ mỳjja kunĩkõt bajamak bẽn tỳx kêt. Godja arỳm aprõ. Djãm aje o aba rã'ãmã? Kati. Dja ga o aba 'ikrãn ne. Kam kwãrĩk wãnh kõt ajamak bẽn tỳx kêt. Nàr, godja arỳm amỳr jabej. Djãm amỳr rã'ãmã? Kati. Dja ga amỳr 'ikrãn ne. Kam, kwãrĩk wãnh kõt ajamak bẽn tỳx kêt. Nàr, godja arỳm akĩnh jabej. Djãm akĩnh rã'ãmã? Kati. Dja ga akĩnh 'ikrãn ne. Kam kwãrĩk wãnh kõt ajamak bẽn tỳx kêt. Nàr godja ga arỳm pi'òk kaprĩ pãnh mỳjja mex'õ byr jabej. Djãm o aba rã'ãmã? Kati. Dja ga o aba 'ikrãn ne. Kam, kwãrĩk wãnh kõt ajamak bẽn tỳx kêt. Gwaj pykakam gwaj banhõ mỳjja kunĩkõt bajamak bẽn tỳx kêt. Djãm gwaj baje o baba rã'ãmã? Kati. Dja gwaj o baba 'ikrãn ne.

32Mỳkam ne ba ar amã ikabẽn ja jarẽ? Bir, dja gar ikabẽn ja man arỳm pykakam mỳjja kõt ajamak bẽn tỳx kêt ne adjumar punu kêt. Me prõ kêt ne me kute kàjkwakam Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã àpẽn kadjy amimar. O kĩnh kadjy kute amimar.

³³Me arým prõ ne me kute pykakam mỳjja kadjy àpênh kadjy amimar. Kute prõo kĩnh kadjy kute amimar.

³⁴Me nire arým mjênja ne atemã umar nhym me nire me'õ kute 'ỳr mõi kêtja ne atemã umar. Me apỹnh umar. Mjên kêtja Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã àpênh kadjy kute amimar. Nãm prĩne kum amijã man Bẽnjadjwỳr djwỳnh mar 'ãno dja. Nhym be, arým mjênja pykakam mỳjja kadjy àpênh kadjy kute amimar. Nãm kute mjêno kĩnh kadjy kute amimar.

³⁵Djãm ar akunĩ akuprýmã ne ba ar amã ja jarẽ? Nàr, gar arým aprõkam nàr gar arým amjênkam, djãm kam ar akaprĩmã ne ba ar amã ja jarẽ? Kati. Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã prĩne ar amexmã ne ba ar amã arẽ. Dja gar ikabênja man arým kum adjàpênh 'ãno dja. 'Ãno dja nhym mỳjja'õ arým ar akunor kêt. Ja kadjy ne ba ar amã arẽ.

³⁶Nàr, akra nhym mjên kêt rã'ã jabej ga arým kam adjumar mex kêt ne ar o aba. Arým abatành mex tẽn kum mjên prãm. Arým aje mjênmã arênh ne õr prãm jabej kum angã. Ga kam amex. Kwãrĩk wãnh ar abenwỳr mõi.

³⁷Nàr kon, akra kum me my prãm kêt ne aje me'õmã õr prãm kêt. Aje amim akra'ã karõn amim, —Kati. Ba arek ikrao iba, ane. Jadjwỳ ne mex.

³⁸Kam ne me kute mebê kra nê mexo me kute memã õr jakrenh.

³⁹Metĩndjwỳnh kukràdjà kôt dja prõ mjên'ã ngrà. Mjên tĩnri 'ã ngrà. Nhym kam godja arým mỳjja'õ kubê kubĩ nhym tyk jabej. Dja kum me my 'õdjwỳ 'ỳr mõi prãm jabej arým 'ỳr mõi. Dja me'õ kute amim Jeju marbit'ỳr mõi.

⁴⁰Ba kam bajbit 'ã amim, —Nãm ren mjên kêt rã'ã nhym ren umar mex. Arým ajte mjênkam umar mex ngrire, ane. Nã bãm ã amim ane. Metĩndjwỳnh Karõ kute ijo bakam ba badjwỳ 'ã katàt ikabên jarẽ. Ja ne ba kuma. Tãm ne ja.

Kôritu kumrẽx 8

Me kute mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxmã mry bõrja'ã ujarênh.

Kõ k 13.2; Gar 5.13; Ped k 4.8; Dju k 3.18

¹Me kute mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxmã mry bõrja krẽndjwỳ. Jadjwỳ ne gar abej ikukij. Gar imã, —Djãm ar ije amim Jeju mar mỳjja karõmã mry bõrja kurmã? Nàr djãm ar ije kur kêtãm? ane. Jakam ije 'ã ar amã ikabẽn jarẽnhmã. Ar ga ne gar we, —Djãm ar ino kêt? Djãm ar ijamakkre kêt? Arỳm ar ije mỳjja mar, ane. Nà, gwaj bakunĩ baje mỳjja kwỳ mar. Badjwỳ dja ba ar amã arẽ. Gwaj baje mỳjja kumex markam ne gwaj baje amibẽn prãm. Nnym be, gwaj bamã aben jabêkam baje abenmã tỳx jangjêho tẽn kam baje amim Jeju mar mexo amũ aben kamẽn arỳm mar rax ne.

²Be, me kute mỳjja maro amibẽn prãmkam djãm mrãmri kute mỳjja markumrẽx? Kati. Kraxje kute mỳjja mar mex kêt rã'ã.

³Nnym be, me'õ kum Metĩndjwỳnh jabê jabej, tãmja dja Metĩndjwỳnh amipãnh kuma.

⁴Kam, me kute mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxmã mry bõr kurja mỳj dja gwaj mar on? Mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx kunĩ ne kajgokumrẽx. Nnym be, Metĩndjwỳnh pydji. 'Õdjwỳ kêtikumrẽx. Ja ne gwaj kam kuma.

⁵Mrãmri me kute arĩk apỳnh mỳjjamã metĩndjwỳnh jarẽnh. Kàjkwakam nàr pykakam mỳjja krãptĩkumrẽx nnym me kute arĩk kum metĩndjwỳnh, bẽnjadjwỳr djwỳnh jarẽho ba.

⁶Nãm me te mỳjja kumexmã metĩndjwỳnh jarẽ gwaj bamã ne Metĩndjwỳnh pydjibit. Me Babãm djwỳnh. Tãm ne kute mỳjja kunĩ nhipêx. Kute amikadj gwaj banhipêx. Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu pydji. Kõt ne mỳjja kunĩ kato. Gwaj badjwỳ kõt bakato. Ja ne ar aje mar. Badjwỳ ije mar.

⁷Metĩndjwỳnh pydjibit. Nnym kam mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx ja ne kajgo. Ne kam djãm me kunĩ kute amim, “Mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx ne kajgo”, anhỹro ba? Kati. Me kwỳ ja ne me arĩk amim, —Be, mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxbê metĩndjwỳnh'õ. Nãm me kwỳ ã amim ane, kute Metĩndjwỳnhkumrẽx mar rerekre rã'ãkam. Ne kam arỳm mry bõrja krẽ. Ne kam arỳm amim, —Be, mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxmã ne me kute mry bõrja. Kubê ne metĩndjwỳnh'õ. Ba arỳm mekõt mryja krẽ. Arỳm ne ba

Metĩndjwỳnhkumrēxkam ijaxwe ne, ane. Me kute Metĩndjwỳnhkumrēx mar rerekre rã'ākam me ã amim ane.

⁸Nhym be, djãm gwaj baje Metĩndjwỳnh mar tỳxkam ã amim ane? Kati. Gwaj ã amim anhỹr kêt. Gwaj baje mỳjja kunĩ krẽn kajgokumrēx nhym ajmã kute kêt. Djãm gwaj baje mỳjja'õ krẽno Metĩndjwỳnh kôt ajkamẽ? Kati. Nàr, djãm gwaj baje krẽnkam ne Metĩndjwỳnh gwaj bamã punu jarẽ? Kati. Nàr, djãm gwaj baje krẽn kêtgam ne gwaj bamã mex jarẽ? Kati. Mỳjja kunĩ ne me kute krẽn kajgo. Kam ajmã kute kêt.

⁹Nhym be, gora amijãno dja. Dja gar amidjwỳnhbit maro aban arỳm tu mỳjja karõ nhõ mry krẽno aba. Nok ga ren tu õ mry krẽno abao ren me'õ akẽx jabej. Nok ga ren me'õ kute amim Jeju mar rerekreja Metĩndjwỳnhbê o akẽx jabej nhym ren ate ar ba jabej. Kam gora amijãno dja. Nok ga ren o me'õ akẽx ne ren kam aje mỳjja kute me par tok nhym me rôrôk pyræk.

¹⁰Ga amim, —Djãm ije mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx nhõ mry krẽnkam Metĩndjwỳnhbê ajmã ikuten ijaxwe? Kati. Ije krẽnkam ajmã ikute kêt. Mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx ne kajgo. Õ mrydjwỳ ne kajgo, anhỹro aba. Aje amim anhỹro abakam ne ga tu mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx nhõ kikretikam tẽn me ikô'ã nhỹ. Nhỹ:n arỳm õ mry krẽ. Nhym arỳm me'õ kute amim Jeju mar rerekre awỳr bõx ne arỳm amim omũ. Djãm kute 'ã amim karõ kêtma got? Kati. Dja amim, —Je, ba badjwỳ krẽno iba, ane. Kute Metĩndjwỳnh mar rerekreja dja amim anen arỳm krẽno ba.

¹¹Ga amim, —Djãm ije mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx nhõ mry krẽnkam Metĩndjwỳnhkumrēxbê ajmã ikuten ijaxwe? Kati. Ije mry krẽnkam ajmã ikute kêt. Mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx ne kajgo. Õ mry ne kajgo, anhỹro aba. Ne kam tu mỳjja karõ nhõ mry krẽ. Nhym kam aje me'õ akamyja kute Metĩndjwỳnh mar rerekreja arỳm apumũ. Ta kute anhỹr djwỳnhrà m arĩk amim, —Mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxbê metĩndjwỳnh'õ. Dja ba õ mry krẽn arỳm Metĩndjwỳnhkumrēxbê ajmã ikuten arỳm ijaxwe, anhỹro ba. Ta kute arĩk amim anhỹro ba ja ga arỳm tu nokrekam mỳjja karõ nhõ mry krẽ. Nhym arỳm apumũn amim, —Ga, me'õ

kute Metĩndjwỳnh mar tỳx kute mỳjja karõ nhõ mry krēja pumũ. Je, ba badjwỳ kuro iba, ane. Ne kam arỳm tu mỳjja karõ nhõ mry krẽ. Kritu kute utàr kadjy arỳm axwe pãnh ty. Akamy kute amim Jeju mar rerekre jaxwe pãnh ty. Ga krẽ nhym arỳm akudjwa kukrẽ. Kukrẽn arỳm arĩk amim, “Ijaxwe”, anhỹro ba.

¹²Akamy kute amim Jeju mar rerekreja ta kute arĩk amim, —Dja ba mỳjja karõ nhõ mry'õ krẽn kam ajmã ikuten ijaxwe, anhỹro ba. Ga mỳjja karõ nhõ mry krẽ nhym arỳm akudjwa kwỳ krẽn arỳm arĩk amim, “Ijaxwe”, anhỹro ba. Nhym kam Kritu arỳm ga amã, “Ajaxwe”, ane. Ga ren krẽn kêt nhym Kritu ren amã ajaxwe jarẽn kêt. Nhym be, kati. Ga krẽ nhym Kritu arỳm amã, “Ajaxwe”, ane.

¹³Kam mỳj ne ba ren ba nẽ. Bir, ba ren mỳjja karõ nhõ mry krẽ nhym me'õ kute amim Jeju mar rerekre ren ikudjwa kukrẽn ren amim, “Ijaxwe”, ane ba ren kam ajte krẽn kêt kumrẽx. Me kute ipumũnh ne ikudjwan kute amim, “Ijaxwe”, anhỹr karõ dja ba ajte krẽn kêt kumrẽx.

Kõritu kumrẽx 9

Jeju kute Paur janor'ã kute memã amijarẽn.

¹Djãm mrãmri ne ba we imã mỳjja kĩnh ne ije o ibamã nhym me we ipa 'amỳ ba we te ije o ibamã? Kati. Ba ne ba ije o iba kêt. Djãm mrãmri ne we Jeju ta kute ijanor kêt? Kati. Mrãmri ne ta kute ijanorkumrẽx. Djãm mrãmri ne ba we ije gwaj banhõ Bẽnjadjwỳr djwỳnh pumũnh kêt? Kati. Mrãmri ije omũnhkumrẽx. Kum idjãpẽnham djãm 'ỳr ije ar ajo akẽx kêt got? Ba ne ba Jeju'ỳr ar ajo akẽxkumrẽx.

²Wãnh ar abu'ã me wã ijã, —Kati. Jeju kute Paur janor kêt, ane. Ije Kritu'ỳr me wão akẽx kêt kam ne me ã ijã ane. Djãm ar ga ne gar ijã ane? Kati. Ar ga ne gar aje ijã anhỹr kêt. Mỳkam? Bir, ba ne ba Kritu'ỳr ar ajo akẽx. Dja gar akubyn amikõt amijo tẽn ba ije Kritu'ỳr ar ajo akẽxja ma. Ne arỳm amim, —Mrãmri ne Kritu kute Paur janorkumrẽx. Ga, Paur kute Kritu'ỳr ijo akẽxja pumũ, ane. Dja gar ã amim ijã ane.

Me kute ren Paurdjwỳo djuw mex'ã kute memã amijarẽn.

³Ar akwỳ ne gar we abenmã, —Djãm gwaj baje Paur aro djuw mexmã? Ar kute gwaj bamã kukràdjà jarēnh pānh aro djuw mexmã? Kati. Kwārīk wānh gwaj o pānh kêt. Djãm Jeju ne Paur jano got? Kwārīk wānh gwaj Paurmã o pānh kêt, ane. Ar akwỳ ã ijã ane. Me kwỳ jamã ije jakam amijarēnhmã.

⁴Jeju kute ar 'ödjwtỳ janorja ar awỳr bôx ne ar amã kukràdjà jarē. Gar kam pānh arkum mỳjja ngã nhym ar kukrēn o ikō. Nhym be, ar ba, djãm ar bajbit ne gar ren ar imã o pānh kêt got? Ar ije amã kukràdjà jarēnhja gar ren ar imã o pānhkumrēx.

⁵Ar kute ni kute amim Jeju mar'ỳr mōr ne mã amikôt o ba. Djãm kam bajbit ren iprō'ỳr imōr kêt got? Ba ren iprō'ỳr imōrkumrēx. Wānh ne Jeju kute ar anor 'ödjwtỳ ar memã arēho ban mã prō japrôn o ba. Jeju kôt axikôt ar apôxdjwtỳ. Pedrudjwtỳ. Idji 'ödjwtỳbê ne Xepa. Wānh ne ar mã prō japrôn o ba.

⁶Jeju kute ar 'ödjwtỳ janorja ar ar awỳr bôx ne ar amã arē gar arỳm memã kabēno pānh. Nhym be, bamē Banabemē ne bar ije ar amã pānh'ã idjà'wỳr kêt. Ar idjà'yr pānh ne bar amim inhō pi'ôk kaprī jamỳ. Djã ne ba ren ar amã ikabēn pānh'ã idjà'wỳr kêt? Kati. Ba ren ar amã ikabēn pānh'ã idjà'wỳrkumrēx.

⁷Ga, me krākamngônhja pumũ. Nhỹnh got krākamngônh'õ me 'ỳr prôt ba ne ta õ pi'ôk kaprīo kute amim djwỳ, mỳjja jamỳnh? Kati, kute anor djwỳnh nhõ pi'ôk kaprīo ne amim mỳjja jamỳ. Kute me aêro ba nhym kute pānh memã pi'ôk kaprī nhōro ne me amim mỳjja jamỳ. Ga, ajte me kute pidjô kre nhym nep nhym me kute kurja pumũ. Djãm pidjô nep nhym me kute kur kêt got? Ga, nep nhym me kute kre pānh kute krēnja pumũ. Ga, ajte me kute mrykĩ'ãtomtio djuw mexo baja pumũ. Djãm kute kà kangô kwỳo kôm kêt got? Kute kwỳo kômumrēx. Kute o djuw mex pānh kute kwỳo kômumrēx.

⁸Ba ibê pykabê me'õ kajgo ne ba ar amã ja jarē. Nhym kôt Metĩndjwỳnhdjwỳ ar amã arē.

⁹Kamã ne amrêbê: me bakukãmãre Môjdjê memã 'ã karõ. Nãm Metĩndjwýnh kukwakam memã 'ã karõn memã kum, "Mryti kute ituo me amã bàygogo ngãho tẽmkam kwãrĩk wãnh ajkwabê ijê djà inhumã adjàr kêt. Kwãrĩk wãnh ta àpênh pãnh õ kwý krê." Nãm ã memã ane. Djãm Metĩndjwýnh kute mrybit mar?

¹⁰Djãm kute gwaj bamar kêt? Kati. Kute gwaj badjwý gwaj bamar. Gwaj bajã ne kabẽn jarẽ. Kam, gê pur kre djwýnh àpênh ar bakam tu amim djwý kwý kamnhĩxkumrẽx ne djwý tỳxkam amim kwý byrkumrẽx. Kute kre pãnh kwý byrkumrẽx. Gê djwý ngãnh djwýnhdjwý àpênh ar bakam tu amim djwý kamnhĩxkumrẽx. Ne àpênh pãnh amim kwý byrkumrẽx.

¹¹Ar badjwý ne bar arým ar amã Metĩndjwýnh kabẽn jarẽ. Bar ren ar abê pãnh byrkumrẽx. Ar ije mrãmri ne me kute purkam 'y kre pyræk. 'Y ingrõt ne abatãnh ne arým ngrà. Nym kam me êo mõn arým amim kwý by. Ar badjwý ne bar ar amã Metĩndjwýnh kabẽn jarẽ. Djãm ba ren ar ije pãnh ar akutã mỳjja'õ byr kêt got? Ba ren ar ije ar abê pãnh byrkumrẽx.

¹²Me'õdjwý ne me ar awýr bõx ne ar amã Metĩndjwýnh kabẽn jarẽ. Ne kam ajte ar amã pãnh'ã a'uw gar tu memã mỳjja ngã. Me kute ar amã arẽnh pãnh tu memã mỳjja ngã. Ar badjwý ar ibê ar anhõbikwakumrẽx ne bar ar amã Metĩndjwýnh kabẽn jarẽ. Mỳkam ne gar ren ar ibê pãnh nê? Djã ne bar ren ar amã 'ã a'uw gar ren ar ibê pãnh nê? Kati. Gar ren ar ibê nê kêt. Gar ren ar ikabẽn pãnh ar imã mỳjja ngã bar ren ar abê byrkumrẽx. Nym be, kati. Ar ba ne bar ije ar abê pãnh byr kêt. Te mỳjja prãm ar ikangõ. Te ar idjà'wýr ar ikangõ. Bar amim, —Kati. Ba ren ar memã Kritu'ã ujarẽnh ny jarẽn iby ren memã pãnh jarẽ nym ren me abenmã, “Je, mỳkam ne Paur gwaj bamã Kritu'ã ujarẽnh ny jarẽn ajte gwaj bamã pãnh jarẽ”, ane. Ne ren abenmã ja jarẽn ren arým Kritu mar rerekre. Nã bãm ar ã amim anen kam ar ikabẽn pãnh jarẽnh kêt ne.

¹³Be ga, Metĩndjwýnh nhõ kikretikam me àpênh ku'êja pumũ. Me kute kikretikam mỳjjao memã àpênh pãnh. Me kute kikretikam

Metĩndjwỳnhmã mry par ne kute bôro ku'êja kute àpênh pãnh amim mry kwỳ 'yr. Ja ne gar arỳm aje mar.

¹⁴Kôt ne Běnjadjwỳr djwỳnh arỳm memã 'ã karõn memã kum, —Gê me kute memã ujarěnh ny jarěnhja pãnh amim me kutã mỳjja kwỳ byn õ kwỳ krěn mex, ane.

¹⁵Nhym be, ba ne ba ije ar amã 'ã idjà'wỳr kêt. Nàr djãm arỳm jakam ije ar amã idjà'wỳr kadjy ne ba ã ar amã ikaběno anen ã ar amã pi'òk no'òko ane? Kati. Ba ne ba memã Kritu'ã ujarěnh ny jarěn pãnh jarěnh kêt. Ne kam ikĩnhkumrěx. Gar ren imã o pãnh ba ren arỳm ikĩnh kêt ne ren kam ikaprĩre.

Metĩndjwỳnhmã àpênh'ã kute memã amijarěnh.

¹⁶Nhym be, kàj bê ije ar amã ujarěnh ny jarěho ibakam djãm ba ne ba amim 'ã karõn amim, —Ba dja ba memã arě, ane? Kati. Mỳkam? Bir, Metĩndjwỳnh ta ne imã idjàpênh djà'ã karõ ba te akubyn ije aminemã. Ba ren aminên amim, —Kati, ba memã ujarěnh ny jarěnh kêt, ane nhym ren pãnh arỳm imã kaprĩ jadjà ba ren kam ikaprĩkumrěx.

¹⁷Godja ba imã memã arěnh kĩnhkôt memã arě nhym pãnh arỳm imã ikĩnh djà ngã. Nhym be, dja ba imã memã arěnh kĩnh kêt kam tu memã arěho iba. Mỳkam? Bir, Metĩndjwỳnh ta kute tu imã 'ã karõkumrěxkam. Kam ne ba tu memã arěnhkumrěx.

¹⁸Ije ikaběn pãnh jabej kêt kam mỳj dja ijo kĩnh? Bir, ije memã Kritu'ã ujarěnh ny jarěnh ne memã pãnh jarěnh kêt kam ne ba ikĩnhkumrěx. Me kute amã amijo à'wỳrja ne me amijo a'uw nhym be, bajbit ne ba ije amijo idjà'wỳr kêt. Kam ne ba ikĩnh.

¹⁹Djãm pykakam me'õ ne ipa 'amỳ ba kum apên arỳm memã Jeju jarěho iba? Kati. Me'õ ne kute ipa 'amỳnh kêt. Ba ne ba memã arěho iba. Te me'õ kute ipa 'amỳnh kêt ba imã me kĩnh. Imã me kunĩ kĩnh ne ije memã arěho iba. Ije mrãmri ne me'õ kute amijo me kunĩ nhõ àpênh djwỳnh pyràk. Imã me kunĩ kĩnh ne me kunĩmã arěho iba. Dja ba me kunĩmã arěn arỳm Jeju'ỳr me krãptĩo akěx.

²⁰Dja mebê idjaer jabej ba ba amijo mebê idjaer pyræk. Ije Jeju'yr mebê idjaer kwỳo akêx kadjy ba ã amijo ane. Me kute Mòjdjê kukràdjà mar tỳx jabej ba ba amijo ije Mòjdjê kukràdjà mar tỳx. Ije me kwỳo akêx kadjy ba ã amijo ane.

²¹Nàr me kute mebê idjaer kukràdjà mar kêt jabej ba ba amijo ije mebê idjaer kukràdjà mar kêt. Ije me kwỳo akêx kadjy ba ã amijo ane. Djãm kam ije Metĩndjwỳnh kukràdjà 'amỳnh rerekre? Kati. Ije Metĩndjwỳnh kukràdjà 'amỳnh tỳx ne Kritu kukràdjà 'amỳnh tỳxkumrêx.

²²Me rerekremã ba ba amijo irerekre pyræk. Ije me rerekre kwỳo akêx kadjy ba ã memã amijo ane. Me kunĩmã ije amijo me uræk. Ije amijo me uræk kunĩkôt dja ba Jeju'yr me kwỳo akêx jabej.

²³Dja ba amijo me uræk ne memã ujarênh ny jarê nhym me arỳm amim kuma. Ba kam arỳm amim ikĩnh djà by, Metĩndjwỳnh kute memã me kĩnh djà nhõrja amim kuby, me ro'ã kuby.

²⁴Be ga, me kute aben rer djàja pumũ. Kam me kute aben rer kadjy me kunĩ prõt. Nhym be, me'õ pydjibit me kunĩ ren arỳm amim kĩnh djà by. Krãdjêja by. Djãm ar aje ja mar kêt? Ar gadjwỳ dja gar Jeju man kôt ar amijo aba. Atỳx ne kôt amijo aba ne amã djukanga kêt. Dja ga anen arỳm akĩnh djà byrkumrêx. Metĩndjwỳnh kute memã kĩnh djà nhõrja byrkumrêx.

²⁵Nhym kam me kute me rer prãmja kunĩ ne me kadjy amijangri tỳx. Kute kĩnh djà punu byrmã. Kute pi'ôo krãdjê byrmã amijangri tỳx. Nhym be, gwaj ba ne gwaj baje bakĩnh djà punu prãm kêtja byrmã. Kadjy gwaj Metĩndjwỳnhmã amijangri tỳx ne katàt ar amijo baba. Nok gwaj ren kum amijangri kêt ne ren Metĩndjwỳnhmã bamex kêt nhym ren gwaj bamã kĩnh djà nhõr kêt.

²⁶Djãm ije mrãmri ne me arĩk prõt pyræk ne amikukãm ikĩnh djà mar kêt got? Ba amikukãm ikĩnh djà mar 'ãno djan Metĩndjwỳnhmã apê. Djãm me ajbit ije me akre? Djãm ije amijakre kêt got? Ne ba ren amijakre kêt ne ren

ije mrāmri ne me bit kute ikra krāo me titikmān kôkremā ukabêr kajgo pyrāk ne ren ikajgo mexi.

²⁷Nhym be, kati. Nā bām mā amijakren mā amikukrān amim, —Je, djām ije amidjwñhbito kīnh ne ijaxwemā? Kati. Kwārīk wānh ijaxwe kêt, anen mā akubyn aminê. Ne kam ije mrāmri ne me ta kute amititik pyrāk. Ne mā amijakren arým amiman katāt amikabēn kôt ar amijo iba. Ije mrāmri ne me kute me pa 'amýnh nhym me kute katāt me kabēn mar ne mekôt amijo ba pyrāk. Ne ba ren me ajbit jakren ren amijakre kêt ne ren arým ate amijo iba. Nhym kam Metīndjwýnh ren arým imā, —Djām amā dja ba kīnh djā ngā? Kati. Ije amā ōr prām kêt kumrēx, ane.

Kôritu kumrēx 10

Memā mebê idjaer tūm'ā ujarēnh.

Idja 3.8; Djuda 5

¹Be, akmere, àpnhīre ar, ar aje mar kêt karō ne ba ije ar amā me bakukāmāre'ā idjujarēnhmā. Amrēbê: ne me bakukāmāre kapôt kukritkam mō. Metīndjwýnh ne me kadjy kakrā nhipêx nhym me kunī kakrā parbê mō. Nhym kam ngô raxbê pyka kêt aprakamā memā ajkij nhym me kam ngô bikjêrkôt mōn rê.

²Me kunī Mōjdjê kôt ar amijo ba. Ga, me kute ngômā gwaj bajangjênhja pumū. Nhym me gwaj bajā amim, —Ga, me arým kute Jeju mar ne kôt amijo baja pumū, ane. Me bakukāmāredjwý kunī Mōjdjê kôt ar amijo ba ne kakrā parbê mōn ajte ngô parbê mōn rê.

³Metīndjwýnh memā djwý jano nhym axidjuw nhym me kunī djwý jabit kuro ba. Nhym ta ajte memā ngô kato nhym me kunī ngô jabito kōm ar o ba.

⁴Metīndjwýnh nhō kēn ne mekôt ar ba nhym me kôt ngô kōm ar o ba. Kēn ja ne Kritu'ā amijakre.

⁵Nām Metīndjwýnh te meo djuw mexo ban me kunīkam kīnh kêt. Nām me kwý ngrêrebitkam kīnh. Ne me krāptīkam kīnh kêt nhym kam me arým ty.

Nhym wānh me kapôt kukrit kunîkôt me tyk jangij nhym me krã wānh kumex. Me tykkôt ne gwaj Metĩndjwýnh mekam kĩnh kêtja ma.

⁶Mýj kadjy ne gwaj baje me bakukãmãre marmã? Bir, dja gwaj me kuman arým me kudjwa ã anhýr kêt ne bamã mýjja punu prãm kêt.

⁷Kam kwãrĩk wānh me kwý kudjwa kêt ne mýjjaao metĩndjwýnh karõ nhipêxmã amijarēho aba kêt. Amrēbê: ne me me bakukãmãre'ã ajarēn memã kum, "Me mry karõmã mry bôn kukrēn kam kôt kōmo nhý. O nhý:n kam kàjmã dja. Kàjmã djan ajte mry karõmã tor ne kam kĩnh katio nhý", ane. Ga, me kute amrēbê: memã 'ã ujarēnh nhym me bakukãmãre kute 'ã pi'òk no'òkja pumũ.

⁸Nãm me mjên djwýnh kupa'ã nàr prõ djwýnh kupa'ã kurē ba. Kwãrĩk wānh gwaj me kudjwa kêt. Me bakukãmãre kwý ã anen kam akati pydjikam arým ty. Krãptĩ: kubê 23.000 arým ty.

⁹Nãm me kwý ajte amim, —Ba ijaxwe mex gê goja ijo ajkê. Goja Metĩndjwýnh mrãmri kute ipumũnh jabej goja ijo ajkê, anhýro ba. Nãm me amim anhýro ba: nhym kangã krãptĩ arým bõx ne me imex ne. Kwãrĩk wānh gwaj me kudjwa ã bakabēno anhýr kêt.

¹⁰Me kwý Bēnjadjwýr djwýnhmẽ õ àpēnh ar'ã kabēn ar ba. Bēn prĩkam 'ã kabēn ar ba. Kwãrĩk wānh me kudjwa kêt. Nãm me'ã kabēn ar ba: nhym Metĩndjwýnh arým me'ýr kadjy mrānh djwýnh jano nhym me arým me'ýr bõx ne arým me imex ne.

¹¹Mýkam ne mýjja ã me bakukãmãreo anhýro ba? Bir, gwaj baje amijã mýjja mar kadjy. Nãm me me'ã pi'òk no'òk gwaj arēnh maro baba. Arým pykakam me kute aminhinomã amimēnh djà nhõ akati bõx 'ýr gwaj mýjja'ã pi'òk no'òk jarēnhja maro baba. Dja gwaj amikajmãtã mýjja man arým bamã bajaxwe pyma. Me kute gwaj babê bajaxwe pyma kadjy ne me arým me'ã pi'òk no'òk ne.

¹²Dja gar amijã ano tỳx. Nok ga ren ar ajõ amim, —Ba ne ba itỳxkumrẽx. Ije me kudjwa ã ijaxweo anhỹr prãm kêt, anhỹro aba. Nok ga ren ar te amitỳx jarẽn ren arỳm me kudjwa ren ajaxwe ar aba.

¹³Nhym be, jakam ne me ar ajaxwe'ã ar amã àpnênh ba. Djãm ar gajbit ar ajaxwe'ã ar amã àpnênh ba? Kati. Nãm ar ajaxwe'ã ar amã àpnênh ban tãm'ã me kunĩmã àpnênh ba. Nhym be, Metĩndjwỳnh ne kute gwaj bamar ne kabẽnkumrẽx. Amikabẽn kôt dja mrãmri gwaj bajo djuw mexkumrẽx ne gwaj bajã ukanga kêt. Dja me te axwe'ã ar amã àpnênh ba nhym arỳm ar amã tỳx jadjà nhym kam me tỳxo kute ajakrenh prãm kêt. Gar kam arỳm memã akàx ne ajmã akute kêt.

Me kute mỳjja karõmã amijarẽnh nêje kute me akre.

Ap 9.20

¹⁴Kam akmere ar, imã ar ajabêkam ne ba ar amã ikabẽn jarẽ. Godja me mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxmã amijarẽnh prãm kwãrĩk wãnh mekôt amijo anhỹr kêt ne on memã akàx.

¹⁵Ar akrã mexkam ne ba ar amã ikabẽn jarẽ. Goja ije kôt arẽnh jabej dja ga ikabẽn mexmã akato.

¹⁶Gwaj baje ngõnhkrãkam pidjõ kangõ'ã Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarẽho bakrĩ nhym kôt gwaj bajo djuw mex gwaj bakĩnhkumrẽx. Gwaj baje o bakõmkam arỳm Kritu kamrõ'ã kangõ jakre. Ne kam arỳm Kritu kamrõ prõt ne tyk baje mar pydji. Ne baje djwỳ kokjêr ne krẽnkam arỳm Kritu nhĩ'ã djwỳ jakre. Ne kam arỳm me kute Kritu pĩte'y'ã nhôr nhym tykja baje mar pydji. Mrãmri ikabẽnkumrẽx.

¹⁷Gwaj Kritu pydji'ã djwỳ jakren pydjĩn kubyn bakunĩ kukrẽ. Te bakrãptĩn kute gwaj banhĩ pydji pyrãk. Ne kam baje djwỳ pydjija kwỳ krẽnkôt baro'ã Kritu mar pydji.

¹⁸Ga, me bakukãmãrebê idjaerjadjwỳ pumũ. Me kunĩ Metĩndjwỳnhmã mry bõrja krẽ. Me kute krẽnkam arỳm ro'ã mar pydji.

¹⁹Mỳj ne ba ije me kute mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx'ã ar amã arēnhmã? Bir, mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx tĩn ne ar ba kêt ne kajgo. Me kute kum mry bõrdjwỳ me kute kur kajgo.

²⁰Nhym be, me kute Metĩndjwỳnh mar kêtja ne me mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxmã mry bõr ne kum amijarēho ba. Djãm Metĩndjwỳnhmã ne me amijarēho ba? Kati. Me karõ punu ar bajamã ne me amijarēho ba, Xatanaj nhõ àpēnhjamã amijarēho ba. Me mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxmã amijarēho ban kam me karõ punu ar bajamã amijarēho ban kam arỳm mar pydji. Ne kam 'ã typdji. Djãm kam ar aje me kudjwa me karõ punu mar pydjĩn 'ã atypdji prãm? Kati. Ja ne ba ar abê uma.

²¹Djãm ar aje Bēnjadjwỳr djwỳnh nhõ ngõnhkrākam pidjõ kangõo akõm prãm ne ajte me karõ punu nhõ ngõnhkrākam pidjõ kangõo akõm prãm? Kati. Djãm aje Bēnjadjwỳr djwỳnh nhõ djwỳmã akrĩ prãm ne ajte me karõ punu nhõ mrymã akrĩ prãm? Kati. Kwãrĩk wãnh.

²²Dja gwaj ari amijo akēxo ane nhym Bēnjadjwỳr djwỳnh arỳm gwaj bakam ngryk ne. Te ta gwaj bajã pydji prãmje arỳm ngryk ne. Djãm gwaj batỳxo baje akrenh got?

Me katàt ar amijo ban ukapřĩ'ã kute memã karõ.

Mat 20.28; Rõ 15.1; Pir 2.4

²³Nã gãm ar abenmã, —Ba apỳnh imã mỳjja kĩnh djàri kunõ iba nhym Metĩndjwỳnh ajmã ijo kêtikumrēx, anhỹro aba. Djãm ba ne ba ije amim anhỹr? Kati. Djãm apỳnh imã mỳjja kĩnh djàri dja ba kunõ iban arỳm amijo mex? Kati. Gwaj bamã mỳjja kĩnh kunõ babakam djãm kunĩkõt baje amim Jeju mar mex? Djãm kõt gwaj baje mar mexo amũ amikamēnh? Kati. Kunĩkõt gwaj baje amũ amikamēnh kêt.

²⁴Kwãrĩk wãnh amidjwỳnhbit mar kêt. Ne aje mỳjjao abamã ar amibu'ã me ama. Me aman kam mỳjja man amim, —Ba ren o iba nhym ren me arỳm 'ã ipumũ ne ren arỳm Jeju mar prãm kêt. Kam, dja ba o iba kêtikumrēx, ane. Dja ga ã me maro anen arỳm o aba kêtikumrēx. Nàr, ga amim, —Dja ba o

iba nhym me arým 'ã ipumün arým kum Jeju mar prãmkumrëx. Kam, tãm dja ba o ibakumrëx, ane. Dja ga ã me maro anen kam arým o abakumrëx.

²⁵Ga, me kute memã mry nhõr djàja pumũ. Kam ne me mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx nhõ mry memã kungã ne mry kajgo tu o akàn kungã. Ga kam mry nhõr djàkam bõx. Aje mry'õ byrmã bõx. Tu mry byn krë. Kwãrĩk wãnh amim me kukjêr ne memã kum, —Djãm mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx nhõ mry? anhỹr kêt.

²⁶Amrëbê: ne me bakukãmãre memã kum, "Pykamẽ pykakam mỳjja kunĩdjwỳ, mỳjja kunĩ ne Metĩndjwỳnh nhõ mỳjja", ane. Ja dja ga aman me kukjêr kêt. Tu abyn krë. Kwãrĩk wãnh amã uma kêt.

²⁷Nàr, ajtekam godja me'õ kute amim Jeju mar kêtja amã kràn amã, —Dja ga ikutã anhõ kwỳ krë, ane ga kum, "Ã", ane. Tu kute amã mỳjja jarënh kunĩ krë. Kwãrĩk wãnh kum, —Djãm me karõ nhõ? anhỹr kêt. Dja ga amim, —Mỳjja kunĩ ne Metĩndjwỳnh nhõ, ane. Dja ga amim anen tu krë.

²⁸Nhym be, godja amũ me'õdjwỳ nĩnh bõx ne amã, —Be, ja ne me mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxmã kubõ ga krë, ane. Kwãrĩk wãnh kam krën kêt. Me'õja ne arĩk amim, —Dja ba me karõ nhõ mry krën arým ajmã ikuten ijaxwe, anhỹro ba. Ga ren omũnh nhiràm arek mỳjja karõ nhõ mry krë nhym ren arým akudjwa kwỳ krë. Ren kwỳ krën ren arým amim, "Ijaxwe", anhỹro ba. Mrãmri ne pykamẽ kam mỳjja kunĩdjwỳ, mỳjja kunĩ ne Metĩndjwỳnh nhõ mỳjja.

²⁹⁻³⁰Nhym be, djãm aje amidjwỳnhbit marmã? Kati. Me'õjadjwỳ dja ga aman omũnh nhiràm krën kêt. Nok ren akudjwa kwỳ krën ren arým amim, "Ijaxwe", anhỹro ba. Ga ren amidjwỳnhbit ma nhym ren me'õ bõx ne amã kabën ga ren amim, —Je tô mỳkam ne me'õ imã kabën ne ikunoro dja? Arým ba mry ja'ã Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarë. Ba tu omũnh nhiràm kukrë, ane. Kwãrĩk wãnh amidjwỳnhbit mar ne omũnh nhiràm krën kêt.

³¹Ga dja ga katàt ar amijo aban adjukaprĩ. Aje anhõ kwỳ krën ne akõmkõt nàr aje anhõ mỳjja kunĩõ abakõt katàt ar amijo aban adjukaprĩ. Nhym kam me arým apumün amim, —Be ga, me kute katàt Metĩndjwỳnh mar ne kõt

amijo baja pumũ. Me ukaprĩkumrẽx. Kam, mrãmri ne me Metĩndjwỳnh'ã ujarẽnhkumrẽx. Arỳm imã kĩnhkumrẽx, ane. Kam, dja me kum Metĩndjwỳnh kĩnhkumrẽx.

³²Kwãrĩk wãnh amidjwỳnhbit maro aba kêt. Dja ga amidjwỳnhbit maro aban arỳm Metĩndjwỳnh bê me'õo akẽx. Mebê idjaer nàr me bajtem nàr me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio baja. Kwãrĩk wãnh aje amidjwỳnhbit maro Metĩndjwỳnh bê me'õjao akẽx kêt. Nok ga ren me'õo akẽx ne ren kam aje mrãmri ne mỳjja kute me par tok nhym me rôròk pyræk.

³³Ba ije me kunõo kĩnh kadjy ije amimar ne katàt ar amijo iba. Ije mỳjjao iba kunĩkôt katàt ar amijo iba. Djãm ije amidjwỳnhbit mar? Kati. Ije me krãptĩ mex kadjy amimar. Ije Metĩndjwỳnh'ỳr meo akẽx nhym kute me utàr nhym me mex kadjy amimar.

Kôritu kumrẽx 11

Mjên dja prõo ba nhym kàjmã kum rax kamẽ.

Ep 5.22; Xim k 2.9; Ped k 3.1

¹Nã bãm Kritu'ã amijakren kôt ar amijo iba. Ar gadjwỳ dja gar ijã amijakren ikôt ar amijo aba.

²Be, ije amrêbê ar amã ikabẽn jarẽnh gar aje mar rã'ã ne ikabẽn kunĩkôt ar amijo aba. Kam ne ba mrãmri ar amã amex jarẽ.

³Me kute me bikprõnh djàkam amikrã'ã prodjwỳ. Jadjwỳ ne gar abej ikukij. Gar imã, —Dja bar me bikprõnh djàkam ikrã'ã pro jabej. Nàr, dja bar 'ã pro kêt. Mỳj dja bar nẽ? Nã gãm ar ã imã ane. Jakam ije ar amã ikabẽn jarẽnhmã. Ga, me krãja pumũ. Me krãkam ne me umar ne kam kukwakam amũ ikrao apê nàr parkam mrã. Me krã ne amũ me kukrãdjã kunĩ ngrêk ne meo ba. Kritudjwỳ ne gwaj bakunõo ba kute mrãmri ne me krã kute meo ba pyræk. Gwaj bamydjwỳ ne gwaj baprõo baba kute mrãmri ne me krã kute meo ba pyræk. Metĩndjwỳnhdjwỳ ne Krituo ba kute mrãmri ne me krã kute meo ba pyræk.

⁴Godja me my mekôt akuprôn Metĩndjwỳnhmã kaběn nàr kukwakam memã kaběn jarẽ djãm kute amikrã'djê tur ne o amikrã'ã pro? Kati. Kam kute amikrã'ã prokam mex kêt.

⁵Nhym be, godja me nire Metĩndjwỳnhmã kaběn nàr kukwakam memã kaběn jarẽ djãm amikrã'ã pro? Nà. Me nire kute amikrã'ã prokam mex. Ren kam amikrã'ã pro kêt nhym ren me arỳm kam pijàm ne. Ren me kam pijàm kute mrãmri ne me nire prĩne krã kênhkam ren me arỳm kam pijàm pyræk.

⁶Dja me nire amikrã'ã pro prãm kêt nhym ren me kum krãnh kê. Mỳj kadjy ren me kum krãnh kê? Bir, pijàm kadjy. Nhym be, kati. Me nire krãnh kênhkam nàr kĩ jakàrkam mex kêt. Mex kêt kam gê me nire amikrã'ã pro.

⁷Adjàkamã ne Metĩndjwỳnh amimexkôt, amipymakôt me my nhipêx nhym arỳm mexkumrêx ne uma. Kute amikôt ipêxkam me my kute amikrã'ã pro kêt. Nhym be, djãm Metĩndjwỳnh amimexo me nire nhipêx? Kati. Kute amimexo me nire nhipêx kêt. Nãm me my mexo me nire nhipêx. Kam dja me nire amikrã'ã pro.

⁸Djãm me'õ nireo ne Metĩndjwỳnh my nhipêx? Kati. My nhõkwao ne ni nhipêx.

⁹Djãm me my me nirekôt ba kadjy ne my nhipêx? Kati. Mykôt ba kadjy ne ni nhipêx.

¹⁰Kam dja me nire me my kaběn man kôt ar amijo ba. Kamdjwỳ dja me nire arỳm amikrã'ã pro. Amikrã'ã pron arỳm memã amijo amirĩt. Mrãmri kute mjên kaběn mar ne kôt amijo bakumrêxja dja memã o amirĩt nhym me arỳm omũ. Dja amikrã'ã pron Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnhmãdjwỳ amijo amirĩt nhym me arỳm omũ.

¹¹Nhym arỳm me kute Bẽnjadjwỳr djwỳnh markam djãm me nire ta ar ban kum me my mar prãm kêt ne ar ba? Kati. Nàr, djãm me my ta ar ban kum me nire mar prãm kêt ne ar ba? Kati. Ar ta ne ar ar ba kêt. Arkum aben mar prã:m.

¹²My nhõkwao ne ni nhipêx nhym me nire kurũmdjwỳ arỳm me my apôx. Nhym be, Metĩndjwỳnh rax ne mỳjja kunĩ nhipêx.

¹³Be, godja me nire amikrã'ã pro kêt ne Metĩndjwỳnhmã kaběn jabej djãm kam mex? Ar ga dja gar amim mex jabej kabi.

¹⁴⁻¹⁵Me my kĩ jabjêkam mex kêt. Nhym be, me nire kĩ jabjêkam me kum me kĩnhkumrêx. Me krã'ã pro kadjy ne mexkumrêx.

¹⁶Nhym dja ar ajõ aje me nire krã kajgo mỳr jabej akaběno ijapanh prãm. Kwãrĩk wãnh rã'ã. Djãm ar ikam me nire kute amikrã'ã pro kêt? Nàr djãm amũ me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio baja apỳnh ba djãkam me nire kute amikrã'ã pro kêt? Arkati. Me nire amikrã'ã pro. Tãm dja gar ama. Tãm ne ja.

Me kute Jeju'ã djwỳ jakren kute kur.

¹⁷Gar abikprõnh ne aje amim Jeju mar kadjy djwỳ krê. Be, djã ne gar akuprõn arỳm Jeju man aje mar mexo amũ aben kamẽ? Kati. Ar aje Jeju'ã djwỳ krên ne aje Jeju marmã akuprõn ate aben kam amex kêt ne. Djãm kam we ije ar amã mex jarênhmã? Kati. Kam ar amex kêtumrêx.

¹⁸Ar aje amim Jeju mar ar aje aben pydjio abakam gar we arỳm apỳnh mỳj xêjakôt akrĩ ne arỳm abenã akabě:n ne. Ja ne me nĩnh imã arẽ ba arỳm kuma. Birãm mrãmri ne me kaběnkumrêx.

¹⁹Mrãmri gêdja ar akam me kwỳ abenã kabě:n ne. Nhym be, mỳj xêja dja mrãmri Metĩndjwỳnhmã mex? Djãm me ajkwa kajgokambit memã kum, — Ba ne ba ije amim Jeju mar, anhỹro ba ne kute katàt kôt amijo ba kêt? Djãm kam me arỳm Metĩndjwỳnhmã mex? Kati. Me kum mex kêtumrêx. Nhym be, me kute tu amim Jeju markumrêx ne katàt Jeju kôt ar amijo ba. Be, me ja ne me mrãmri Metĩndjwỳnhmã mexkumrêx.

²⁰Ar abikprõnhkam djãm ar aje Běnjadjwỳr djwỳnh mar kadjy ne gar anhõ kwỳ krê? Kati. Ar aje amidjwỳnhbit mar kadjy ar anhõ kwỳ krê.

²¹Nã gãm ar apÿnh aben bê anhõ djwÿ jamÿn o aprõt ne o akrĩ. Nhyim me kwÿ kum prãm ne te 'ã ar apumũ. Gar akwÿ atekam anhõ kwÿ krẽn raxkam ajbã.

²²Djãm ar aje anhõ kwÿ krẽn ne akõm kadjy ar anhürkwã kêtkaam ne gar aben bê djwÿo aprõt? Djãm ar amã me kute amim Metĩndjwÿnh mar ne kõt ar aben pydjio baja kurẽn me õ mÿjja kêtja kanga nhyim me arÿm pijàm ne? Mÿj dja ba kam ar amã arẽ? Djãm kam ije ar amã amex jarẽnhmã? Kati. Kam ar amex kêtkaumrẽx.

²³Nhyim be, gwaj babikprõnh ne baje djwÿ krẽn ne baje Jeju tyk marmã. Bẽnjadjwÿr djwÿnh ta ne imã tãm'ã karõ ba kuman arÿm amrêbê ar amã arẽ. Ne jakam ije ajte kõt ar amã tãm jarẽnhmã. Bẽnjadjwÿr djwÿnh Jeju arÿm djwÿ by. Djuda ate tẽm ne kute kurê djwÿnhmã kangao ãmri nhyim akamàt tãmkaam arÿm djwÿ byn

²⁴'ã Metĩndjwÿnhmã amikĩnh jarẽ. Ne kam arÿm kõt ba djwÿnh arkum djwÿ kokij ne 'ã aminhĩ jakre. Ne arkum, —Ar abyn krẽ. Inhĩ ne ja. Dja me pĩte'y'ã inhõn ibĩ. Dja gar akuprõn inhĩ'ã djwÿ jakren krẽ. Dja gar ã imaro anen imar rã'ã ne. Nãm ã Jeju arkum anen arkum kungã nhyim ar arÿm kukrẽ.

²⁵Kukrẽn arÿm krẽn pa. Nhyim kam arÿm ngõnhkrãdjwÿ by. Ngõnhkrãkaam pidjõ kangõ byn arÿm arkum, —Pidjõ kangõ ja ne ikamrõ prõt ne ityk'ã amijakre. Arÿm ikamrõ prõt ne itykkõt gêdja Metĩndjwÿnh arÿm memã kabẽn ny jarẽnh mãmджи. Gêdja memã kum, “Dja gar tu amim ikra markumrẽx ba arÿm ajaxwe maro aknon akam ingyk kêt”, ane. Kabẽn ny ne ja. Dja gar akuprõn ikamrõ'ã pidjõ kangõ jakren o ikõn ã imaro anen imar rã'ã ne. Nãm ã Jeju arkum ane.

²⁶Kam dja gar akuprõn 'ã djwÿ krẽn 'ã pidjõ kangõ ikõn ã maro ane. Ar aje ã maro anhÿr kunĩkõt gar arÿm memã Bẽnjadjwÿr djwÿnh tyko amirĩt. Dja gar memã o amirĩto akrĩ tãmtã nhyim ĩ akubyn bõx.

²⁷Kam me kute Bẽnjadjwÿr djwÿnh nhõ djwÿo mÿjja kajgon kute krẽnja ne me arÿm axwe. Me kute Bẽnjadjwÿr djwÿnh nhõ pidjõ kangõ mÿjja kajgon kute o kõmja ne me arÿm axwe. Kute Bẽnjadjwÿr djwÿnh tyk mar kêtkaam

ne axwe. Axwe kute mrãmri ne me kute Jejuo bikênh ne kamrômã òpòkkam me axwe ja pyràk.

²⁸Kam dja gar amijaxwe jabej adjumaro nhÿn arÿm amima. Amiman amijaxwe kôt Metĩndjwÿnhmã amijarê. Ne kam arÿm Jeju'ã djwÿ krên 'ã pidjô kangôo ikô.

²⁹Dja gar ajô Běnjadjwÿr djwÿnh tyk mar kêt ne tu djwÿ krê ne tu pidjô kangôo ikô nhym kam Metĩndjwÿnh arÿm ajo ajkê.

³⁰Ga, ar akrãptĩ aje Běnjadjwÿr djwÿnh mar kêt kam tu ar aje krên ne o akômja pumũ. Kam arÿm ar akrãptĩ arerekren akanê nhym me kwÿ arÿm ty.

³¹Gwaj ren bakumrêx bajaxwe jabej badjumaro nhÿn ren arÿm amijaxwe ma. Ne kam ren arÿm amijaxwe kôt Metĩndjwÿnhmã amijarê. Nhym kam ren Metĩndjwÿnh arÿm gwaj bajaxwe pãnh gwaj bajo bikênh kêt.

³²Běnjadjwÿr djwÿnh kute gwaj babê bajaxwe kurê. Kute gwaj babê kurê kadjy ne gwaj bajo ajkê. Ne ren gwaj babê bajaxwe kurê kêt gwaj ren arÿm akuno. Nhym be, kati. Me axwe kôt me biknor tokry djàkam babiknor kêt kadjy ne gwaj babê bajaxwe kurê.

³³Kam akmere ar, dja gar Běnjadjwÿr djwÿnh tyk mar kadjy akuprôn abenkam amako nhÿ. Kwãrĩk wãnh aben bê anhô djwÿ 'amÿnh ne tu o aprôt kêt. Dja gar abenkam amako nhÿ.

³⁴Nhym me'ô kum prãm gê ũrkwākam ô kwÿ krên mex. Ô kwÿ krên mexkam gê ar awÿr bôx ne ar aro'ã nhÿ. Ne kam arÿm Běnjadjwÿr djwÿnh tyk mar katàt ne arÿm djwÿ krên kangôo ikô. Mÿkam? Bir, kute pãnh meo bikênh kêt kadjy. Me kute Běnjadjwÿr djwÿnh tyk mar kêt ne tu kute krên ne o kôm kam ne Metĩndjwÿnh kute pãnh meo bikênh puma. Be, ije ar amã mÿjja kwÿ'ã idjujarênh prãm rã'ã. Ba wãm itēm ne ar akam ibôxkambit dja ba ar amã arê.

Kôritu kumrêx 12

Karökôt me apÿnh Metĩndjwÿnhmã àpênh djà.

Dju k 4.1

¹Ar ga ne gar Metĩndjwỳnh Karõkõt adjàpênh jabej ikukij, ba arỳm kuma. Ba ar amã 'ã ajarẽ gar ama.

²Amrêbê ar aje amim Jeju mar kêtri ne me amã, —Dja gar mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxmã amijarêho aba. Nãm me ã ar amã ane gar arỳm ari mekõt apỳnh mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx jamakkre kêtjamã amijarêho aba nhym kute ar amar kêtikumrêx. Kam ne gar Metĩndjwỳnh Karõ djàpênhja mar kêt. Ja ne gar aje mar.

³Kam, ar aje Metĩndjwỳnh Karõ djàpênhja mar kadjy ba jakam ar amã arẽ. Me'õ kute Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam kabên'õ jarênhkam djãm kute memã kum, —Djãm Jeju mex? Kati, punure, anhỳro ba? Arkati. Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam ne me kute Jeju'ã kabên mexbit jarêho ba. Ne kam ajte me'õ kute memã kum, —Mrãmri Jejubê Bẽnjadjwỳr djwỳnhkumrêx, anhỳro ba, Metĩndjwỳnh Karõbit kukwakam kute arêho ba.

⁴Kam, mỳj ne Metĩndjwỳnh Karõ djàpênh kute? Bir, nãm apỳnh mỳjja'ã memã karõ nhym me arỳm kõt kute mar ne arỳm kam kum àpênh ar ba. Djãm kam apỳnh karõ kute apỳnh mỳjja'ã memã karõ? Kati. Metĩndjwỳnh Karõ ta pydji. Pydji kute 'ã memã karõ.

⁵Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy gwaj apỳnh badjàpênh djàri maro baba. Djãm kam apỳnh Bẽnjadjwỳr djwỳnh? Kati. Bẽnjadjwỳr djwỳnh ta pydji.

⁶Metĩndjwỳnh apỳnh gwaj bajo õ àpênh ne kam kum badjàpênh kadjy apỳnh gwaj bamã bano mex, bajamak mex, badjê mex jarẽ. Djãm kam apỳnh Metĩndjwỳnh? Kati. Metĩndjwỳnh ta pydji.

⁷Metĩndjwỳnh Karõ kute gwaj bakõt amijo amirĩt kadjy arỳm gwaj bakunĩmã 'ã karõ. Gwaj badjàpênh djà'ã gwaj bamã karõ. Dja gwaj bakunĩ apỳnh badjàpênh djà kõt kum apên arỳm abenmã Metĩndjwỳnh raxo amirĩt ne kam bakunĩ arỳm ra:x ma. Rax man arỳm katà:t kõt ar amijo baba nhym arỳm gwaj bakam kĩnhkumrêx.

⁸Kute gwaj bakunĩmã àpênh djà'ã karõ kôt ne Karõ gwaj bakam me kwỳmã amak mex jadjà. Nhym kam arỳm kute memã kabên katàt jarênh mar mexkumrêx. Metĩndjwỳnh Karõ ta ajte gwaj bakam me kwỳmã apỳnh mỳjja mar kêt jarê nhym me arỳm kôt kute mar ne kute gwaj bamã arênh mar mex.

⁹Metĩndjwỳnh Karõ ta ajte gwaj bakam me kwỳmã Metĩndjwỳnh raxo amirĩt nhym me arỳm kôt tu amim Metĩndjwỳnh markumrêx. Metĩndjwỳnh Karõ ta ajte gwaj bakam me kwỳmã me punuo mex'ã kum karõ nhym me arỳm kôt kute me punuo mex mar mex.

¹⁰Nhym ajte gwaj bakam me kwỳmã mỳjja pumũnh kêt nhipêx'ã kum karõ nhym me arỳm kôt kute mỳjja pumũnh kêt nhipêxja mar mex. Nhym ajte gwaj bakam me kwỳmã kabên jarênh ba nhym kam me arỳm kôt kute Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênh mar mex. Nãm ã gwaj bamã ane gwaj kam baje apỳnh mỳjja mar mex ne arỳm o kum badjàpênh ar baba. Nhym be, me'õ Metĩndjwỳnhmã àpênh gêdja gwaj bawỳr bôx. Nàr kon, me'õ me karõ punumã àpênh gêdja gwaj bawỳr bôx. Kute mex pyràk gêdja gwaj bawỳr bôx. Mỳj dja gwaj me'õmã bakator on? Bir, Metĩndjwỳnh Karõ ajte gwaj bakam me kwỳmã me'õ jarênh nhym me arỳm kôt kute kum kator mar mex. Me'õ Metĩndjwỳnhmã àpênhkumrêx gwaj bawỳr bôx nhym me arỳm kuman gwaj bamã, —Metĩndjwỳnhmã àpênhkumrêx ne wã, ane. Nàr, me'õ me karõ punumã àpênhja gwaj bawỳr bôx nhym me arỳm kuman gwaj bamã, —Me karõ punumã àpênh ne wã, ane. Gwaj bakwỳ Metĩndjwỳnh Karõkôt badjàpênh djà 'õdjwỳ ne ja. Nhym kam ajte Metĩndjwỳnh Karõ gwaj bakam me kwỳmã me kabên'ã karõ nhym me arỳm kôt kute me bajtem kabên mar kêtja jarênh mar mex. Nhym kam ajte Metĩndjwỳnh Karõ gwaj bakwỳmã me kabên'ã karõ nhym kôt me kute gwaj bakabên djwỳnhkôt amũ gwaj bamã me bajtem kabên mar kêtja jarênh mar mex. Metĩndjwỳnh Karõkôt gwaj bakwỳ badjàpênh djà 'õdjwỳ ne ja.

11Metĩndjwỳnh Karõ ta ne kute gwaj bamã apỳnh badjapênh djari arênh ne ja. Gwaj banhĩ pỳnhkõt kute gwaj bamã arênh. Ta kute gwaj bajã amim karõn arỳm kõt gwaj bamã badjapênh djà jarênh ne ja.

Gwaj baje Kritumẽ banhõ typdji pyræk.

Rõ 12.4; Ep 4.16; Kor 3.15

12Ga, gwaj banhĩja pumũ. Gwaj banhĩkam apỳnh badjapênh djà krãptĩ. Gwaj baparkam bamrãnh djà. Ne banhikrao baje mỳjja kupênh djà. Ne bakrãkam banhõ mỳjja mar djà. Ne banokam baje mỳjja pumũnh djà. Ne bajamakkrekam baje mỳjja mar ne kupênh djà. Be, gwaj banhĩkam apỳnh badjapênh djà krãptĩja pumũ. Kritudjwỳ gwaj baje amim mar nhym kute gwaj bajo õbikwakam gwaj baje kumẽ banhĩ pydji pyræk. Ne kam gwaj banhĩ pỳnhkõt apỳnh badjapênh djà krãptĩ, badjumar djà krãptĩ.

13Metĩndjwỳnh Karõ ne pydji. Ne kam gwaj bakunĩo ban Kritu pydji'ã gwaj bamẽ. 'Ã ne me ngõmã gwaj bajangjênh jakre. Gwaj te babê idjaer nàr te gwaj babajtem nhym arỳm Metĩndjwỳnh Karõ Kritu pydji'ã gwaj bamẽ. Nàr, me arỳm gwaj bakam ar kwỳ pa 'amỳ nhym ar memã àpênh kajgo ar ba. Metĩndjwỳnh Karõ arỳm ar o ban Kritu pydji'ã ar kumẽ. Nàr, gwaj bakam ar kwỳ me kute ar pa 'amỳnh kêtja nhym ar arek mekõt ar ban umar mex. Kwãrĩk wãnh rãã. Metĩndjwỳnh Karõ pydji arỳm gwaj bakunĩo ban Kritu pydji'ã gwaj bamẽ. Metĩndjwỳnh Karõ kute ngõ pyræk gwaj bakunĩ baje pydjio bakõm pyræk.

14Ga, gwaj banhĩja pumũ. Djãm gwaj badjapênh djà pydjibit? Kati. Gwaj banhĩkam apỳnh badjapênh djà krãptĩ, badjumar djà krãptĩ. Kritudjwỳ gwaj baje amim mar nhym kute gwaj bajo õbikwakam kumẽ banhĩ pydji pyræk. Ba ar amã arẽ gar ama. Kritu mẽ gwaj baje banhĩ pydji pyræk.

15Birãm Kritukam gwaj bajõ djapênh djà kute gwaj bapar djapênh djà pyræk ne kajgo. Ne kam kum àpênh djà kĩnh kêt. Kum me'õ djapênh djà kĩnh, àpênh djà mexkumrêx kute me ikra djapênh djàja pyræk kum kĩnh. Ne kam ren amim, —Tãmwã ne àpênh djà mexkumrêx. Me kum kĩnhkumrêx. Nhym be, me kum ba idjapênh djà kĩnh ngrire. Mỳkam ne Metĩndjwỳnh Karõ imã idjapênh djà ja'ã karõ? Kute Kritu ijo õbikwa kêt pyræk. Kute kadjy idjapênh

kêt pyræk, ane. Djãm kute amim anhÿrkam djãm mrãmri Kritu kute o òbikwa kêt? Kati. Mrãmri kute o òbikwakumrêx.

¹⁶Ne birãm atekam Kritukam gwaj bajòdjwÿ djàpênh djà kute me amak djàpênh djà pyræk. Ne kam kum àpênh djà kÿnh kêt. Kum me'ò djàpênh djà kÿnh, àpênh djà mexkumrêx kute me no djàpênh djàja pyræk kum kÿnh. Ne kam ren amim, —Tãmwã ne àpênh djà mexkumrêx. Me kum kÿnhkumrêx. Nhyim be, me kum ba idjapênh djà kÿnh ngrire. Mÿkam ne Metĩndjwÿnh Karõ imã idjapênh djà ja'ã karõ? Kute Kritu ijo òbikwa kêt pyræk. Kute kadjy idjapênh kêt pyræk, ane. Djãm kute amim anhÿrkam djãm mrãmri Kritu kute o òbikwa kêt? Kati. Mrãmri, kute o òbikwakumrêx.

¹⁷Ne ren gwaj banobit ne ren gwaj bajamakmê bajamakkre kêt mÿjo ne gwaj ren badjumar? Ne ren gwaj bajamakbit ne ren banhijãkre kre kêt mÿjo ne gwaj ren badjubãr?

¹⁸Nhyim be, kati. Metĩndjwÿnh ta gwaj bakadjy apÿnh gwaj bakukràdjà, gwaj badjapênh djà nhipêx. Ta ne kute amim gwaj badjapênh djà'ã karõ kôt arÿm apÿnh gwaj badjapênh djà nhipêx. Kritudjwÿ. Gwaj baje amim mar nhyim kute gwaj bajo òbikwakam ne gwaj apÿnh kôt badjapênh djario baba.

¹⁹Nhyim be, Metĩndjwÿnh ren gwaj banhijãkrebit nhipêx gwaj ren badjàkur kêt, badjapênh kêt, bamrãnh kêt. Ren gwaj bakukràdjà'ò pydjibit nhipêx mÿj ne gwaj ren nê? Ne ren gwaj banhijãkrebit nhipêx ne ren gwaj bajajkwa nhipêx kêt gwaj ren badjàkur kêt. Ne ren gwaj banhikra nhipêx kêt gwaj ren badjapênh kêt. Ne ren gwaj bapar nhipêx kêt gwaj ren bamrãnh kêt. Mÿj ne gwaj ren kam nê? Gwaj ren kam ajmã nê.

²⁰Nhyim be, kati. Gwaj bakukràdjà kunĩ. Gwaj badjapênh djà krãptĩ. Nhyim be, gwaj banhĩ pÿnhbit. Kritudjwÿ gwaj baje amim mar nhyim kute gwaj bajo òbikwakam kute kumê gwaj baje banhĩ pydji pyræk. Nhyim be, apÿnh gwaj badjapênh djà krãptĩ. Kam kwãrĩk wãnh ar amã adjapênh djà kurê kêt.

Me kute abeno òbikwan kum aben jabê'ã memã karõ.

Rô 12.10; Pir 2.3; Ped k 2.17

21Ba ar amã mỳjja jarẽ gar ama. Djãm gwaj bamã bano kĩnh ne ate bamã banhikra kurê? Kati. Gwaj bamã bano kĩnh ne bamã banhikra kĩnh ne bamã bakukràdjà kunĩ kĩnh. Metĩndjwỳnh Karõ ne kute gwaj bamã apỳnh badjapênh djà'ã karõ gwaj o baba ne kam bamã badjapênh djàdjwỳ kunĩ kĩnhmã. Djãm gwaj baje me kabẽn mar kêtja jarẽnh djãm jabit ne gwaj bamã kĩnhmã? Djãm me punuo mex ne gwaj bamã kĩnh kêtãm? Kati. Dja gwaj bamã badjapênh djà kunĩ kĩnh aben pyræk.

22Gwaj bakukràdjàdjwỳ kwỳ rerekre. Gwaj bakĩ, gwaj bajamak, gwaj bajai, gwaj bakukràdjà kwỳ rerekre. Te kwỳ rerekre gwaj bamã kĩ:nhkumrẽx ne. Ne ren kêt gwaj ren ajmã nẽ?

23Nhym gwaj bakukràdjà kwỳ me kum kĩnh kêt jabej gwaj amim o mex. Gwaj o mex ne kàjmã kamẽ nhym me arỳm kum kĩnh.

24Gwaj bakukràdjà me kum kĩnhja gwaj o mex kêt ne kàjmã kamẽnh kêt. Metĩndjwỳnhdjwỳ ne Kritu nhõ àpênh aro aben pyræk ne kum ar kunĩ kĩnh aben pyræk. Nãm mã me kum õ àpênh kĩnh kêtjao mex ne kàjmã kum mex kamẽ. Nhym kam me arỳm kum õ àpênh kunĩ kĩnh aben pyræk.

25Mỳkam ne õ àpênh aben pyræk? Bir, ne ren meo aben pyræk kêt nhym ren me amirax mỳr jabej abenmã kabẽn ne. Nhym be, kati. Me kute abenmã anhỳr kêt kadjy ne arỳm õ àpênh aben pyræk nhym kam me arỳm abeno djuw mex'ã kabẽn.

26Nhym kam godja gwaj bajõ tokry jabej gwaj bakunĩ arỳm ô'ã batokry. Nàr godja me kàjmã kum rax kamẽ nhym arỳm kĩnh. Kĩnhkam gwaj arỳm ô'ã bakĩnh ne.

27Ar aje tu amim Kritu markam nhym kute ar ajo õbikwakam ar aje mrãmri ne kumẽ anhĩ kute pydji pyræk. Nhym arỳm ar ajo õ àpênh.

28Me baje amim Jeju mar kunĩ ne kôt ar aben pydjio babaja ne Metĩndjwỳnh kute aben nwhitepã me bajã àpênh rẽnh. Nãm me bakwỳ'ã memã wa djwỳnh mẽ. Jeju ne amrêbê ar ijano bar 'ã idjujarẽnh ar iba. Ar ikumrẽx. Nhym me bakwỳ'ã ajte kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh mẽ nhym me ar ijatãri. Nhym

me bakwỳ'ã memã kukràdjà'ã ujarēnh djwỳnh mẽ nhym me me atãri. Nhym kam ajte me bakwỳ'ã mỳjja pumũnh kêt nhipêx djwỳnh mẽ. Ne kam ajte me bakwỳmã me punuo mex'ã karõ gu me baje mar. Nhym kam ajte me bakwỳmã me àpênhkôt o kangõnh'ã karõ gu me baje mar. Nhym kam me kwỳmã meo ba djwỳnh'ã kum karõ nhym me kute mar. Nhym kam me bakwỳmã me kabēn'ã karõ gu me kôt baje me bajtem kabēn mar kêtja jarēnh mar.

²⁹Djãm kam me bakunĩbê Jeju kute ar anorja? Kati. Me bakwỳbit. Djãm kam me bakunĩbê Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh? Kati. Me bakwỳbit. Djãm me bakunĩbê memã kukràdjà'ã ujarēnh djwỳnh? Kati. Me bakwỳbit. Djãm me bakunĩ baje mỳjja pumũnh kêt nhipêx mar, baje me punuo mex mar? Kati. Me bakwỳbit.

³⁰Djãm me bakunĩ baje me bajtem kabēn mar kêtja jarēnh mar? Kati. Me bakwỳbit. Djãm me bakunĩ baje me kabēn djwỳnhkôt amũ memã me kabēn mar kêtja jarēnh mar? Kati. Me bakwỳbit.

³¹Kam ar adjàpēnh djàja'õ mexo kute kunĩ jakrenh dja gar amã kĩnh. Mex ja dja gar abej tỳx. Ne kam mỳj dja gar nēn kam apê? Bir, dja gar amã me abēn kam apê. Gwaj bamã me abê kêtka badjàpēnh kajgo. Gwaj bamã me abêkambit mrãmri badjàpēnh mexkumrēx.

Kôritu kumrēx 13

Me kum me abê'ã ujarēnh.

¹Gwaj bamã me abêkambit ne mrãmri gwaj badjàpēnh mexkumrēx. Ne ren gwaj bakam me'õ ren pykakam apỳnh me bajtem kabēn mar kêtja jarē nàr ren kàjkwakam Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kabēn mar kêtja jarē. Ne ren kum me abê kêt. Djãm kam mex? Kati. Kum me abê kêtka kabēn kajgokumrēx. Kum me abê kêtka kabēn jarēnh kajgo kute mrãmri ne me ngõnh krõkrõkti titikkam kanga kajgo pyræk.

²Nhym ren gwaj bakam me'õ kute Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh mar. Ne ren kute mỳjja bipdjur tũm kunõ amirĩt mar. Ne ren me kute mỳjja

marja kunĩ ren mar. Ne kam ren kum me abê kêt. Djãm me'õja rax? Kati. Kum me abê kêt kam ne kajgo me:xi. Nhym ren gwaj bakam me'õ ren mrãmri kute Metĩndjwỳnh rax markumrẽx. Ne ren mỳjja nhipêx kadjy amim kamnhĩx mexkumrẽx. Ne ren kum, —Djũnwã, dja ga imã krãnhwã kaba, ane. Nhym ren arỳm kum kadjàrkumrẽx. Nhym kam ren me'õja kum me abê kêt. Djãm me'õja rax? Kati. Kum me abê kêt kam ne kajgokumrẽx.

³Nhym ren gwaj bakam me'õ ren õ mỳjja kunĩ me bikẽnhmã kungrà. Ne ren kum me abê kêt, mã ne kute? Kati, Kute memã mỳjja nhõrja kajgo mexi, kum me abê kêt kam. Nhym ren kam me'õ kute me'õ pytàr kadjy memã kum, —Kwãrĩk wãnh kuwyo tãmwã bĩn kêt. Ba dja ga pãnh kuwyo ibĩ, ane. Nhym ren me arỳm kabẽnkõt pãnh kubĩ. Kubĩ nhym tykjao ren arỳm me'õ pytà. Nhym be, ren tykja anhỳr djwỳnhràm kum me abê kêt, mã ne kute? Kati, tykja kajgo mexi, kum me abê kêt kam.

⁴Gwaj bamã me abêkam dja gwaj memã bano kator kêt ne amijamãr 'iry. Ne bamã me kaprĩ. Ne me õ mỳjja'ã bangryk kêt. Ne bamã me abêkam babẽn kati kêt. Ne amijo badjãmra kêt.

⁵Ne memã baprĩre ne memã bakabẽn jarẽ. Ne bamã me abêkam amidjwỳnhbit mar kêt. Ne amijã bangryk nê. Nhym me'õ gwaj bajo ajkẽ gwaj amipãnh kadjy mar kêt kumrẽx.

⁶Ne bamã me abêkam me axwekam bakĩnh kêt kumrẽx. Ne me kute katàt amijo bakam bakĩnhkumrẽx.

⁷Ne memã me arẽnh prãm kêt. Ne bamã me abêkam tu amim me markumrẽx ne amim, “Mrãmri kabẽnkumrẽx”, anen amiwỳr mỳjja kamnhĩxkumrẽx. Ne mekõt badjãm tỳxkumrẽx ne 'ã badjukanga kêt.

⁸Ne bamã me abêkam arỳm Metĩndjwỳnh kadjy badjapênhkumrẽx ne bakajgo kêt kumrẽx. Nhym be, Metĩndjwỳnh Karõ kute apỳnh memã àpênh djà jarẽnhja dja ã kêt. Dja kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh ã memã arẽnh kêt. Nhym me ã me bajtem kabẽn mar kêtja jarẽnh kêt. Nhym me kute apỳnh

mỳjja mar djwỳnh ì mar kêt. Nhyim be, djãm me kum me abên kam kum me abê kêt mã? Arkati. Dja me kum me abê rã'ã. Ne kam kajgo kêt rã'ã ne.

⁹Jakam gwaj mỳjja kwỳbit man Metĩndjwỳnh kukwakam kabên kwỳbit jarẽ. Gwaj baje kabên kunĩ mar kêt.

¹⁰Nhyim be, dja ì mỳjja kunĩ kute amirĩt djà nhõ akati bõx gwaj arỳm prĩne mỳjja kunĩ ma nhyim me:xkumrẽx. Nhyim mỳjja kàjbê mexja arỳm kêt ne.

¹¹Amrêbê iprĩri ikabên kute me prĩre kabên pyræk. Iprĩri ije mỳjja mar kute me prĩre kute mỳjja mar pyræk. Ne ije amim mỳjja'ã karõ kute me prĩre amim mỳjja'ã karõ pyræk. Ba kam arỳm ijabatàn nh ne arỳm iprĩre prãm kêt. Ba arỳm iprĩre kam amijo ibaja kanga.

¹²Jakam gwaj baje Metĩndjwỳnh nhõ mỳjja pumũnh mex kêt kute mrãmri ne ix e punukam me kute mỳjja pumũnh mex kêt pyræk. Dja gwaj ã omũnh ane:n kam ì arỳm kuka kõnh omũnh mexkumrẽx. Jakam gwaj baje mỳjja kwỳbit mar. Dja gwaj ã maro ane:n kam ì arỳm prĩne mar mexkumrẽx. Dja gwaj maro kute mrãmri ne ta kute prĩne gwaj bamar pyræk.

¹³Jakam gwaj tu amim Metĩndjwỳnh markumrẽx rã'ã. Ne amiwỳr kamnhĩxkumrẽx rã'ã. Ne bamã me abê rã'ã. Ne kam gwaj baje tu amim markumrẽxja ne kàjbê mex. Gwaj amiwỳr kamnhĩxjadjwỳ ne kàjbê mex. Nhyim be, gwaj bamã me abêja ne mexo kute kunĩ jakrenh.

Kõritu kumrẽx 14

Aben kabên djwỳnhkõt me kute aben mã arẽnh'ã memã karõ.

¹Dja gar mã amã me abê. Ne kam ajte ar amã apỳnh adjapên nh djàdjwỳ kĩnhkumrẽx. Metĩndjwỳnh Karõ kute 'ã ar amã karõja dja gar amã kĩnh. Ne kam ar adjapên nh djà'ã abê Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarên nh djwỳnhja dja gar amã kĩnhkumrẽx. Abê kukwakam kabên jarên nh djwỳnhkam aje me aben djwỳnh kabênkõt memã arẽnh. Tãm dja ga amã kĩnhkumrẽx.

²Nhyim be, me'õ kute me bajtem kabên mar kêt jarên nhkam djãm gwaj bajõ mã ne arẽ? Kati. Gwaj bajõ baje mar kêt. Metĩndjwỳnh mã ne arẽ. Me'õ ta ne mỳjja mar kêt jarẽ.

³Nhym be, me'õ kute gwaj bakabēnkôt Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh ja ne mex. Gwaj baje markam ne mex. Nām gwaj bamã arē gwaj kam bajamak mexo amũ amikamēnho tēn arỳm Metĩndjwỳnh mar rax ne. Nām gwaj bamã 'ã karõn gwaj bajo kĩnh.

⁴Nhym be, me'õ kute me bajtem kabēn mar kêtja jarēnh ne amidjwỳnhmãbit arēn kam ajbit arỳm amak mexo amũ amikamē. Me'õdjwỳ kute mar kêt. Nhym be, me'õ kute me aben djwỳnh kabēnkôt Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnhja. Ja ne me kute amim Jeju marja kunĩmã arē nhym me arỳm kuma. Ne kam arỳm amak mexo amũ amikamēn arỳm Metĩndjwỳnh mar rax ne.

⁵Ar akunĩ ren me bajtem kabēn mar kêtja jarē ba ren kam ikĩnh ngrire. Nhym be, ren ar akunĩ me bakabēnkôt Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarē ba ren kam ikĩnhkumrēx ne. Mỳkam? Bir, ar aje kukwakam kabēn jarēnhkam ne gar amexkumrēx. Nhym me'õ kute me bajtem kabēn mar kêt jarēnhja kàjbê mex. Nàr, godja me'õ ar amã me kabēn mar kêtja jarēnh jabej. Nhym me'õdjwỳ me bakabēnkam amũ ar amã me'õ kabēn jarē gar arỳm kabēn mar jabej. Kambit dja mexkumrēx. Ar aje kabēn markam mexkumrēx. Ne kam arỳm ajamak mexo amũ amikamēn arỳm mar rax ne. Ar aje amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio baja kunĩ arỳm mar rax ne.

⁶Akmere, àpnhĩre ar, ba ren ar awỳr bõx ne ren ar amã me bajtem kabēn mar kêtja jarē djã ne ga ren ar amim aman akĩnh? Kati. Dja ba ar awỳr bõx ne me bakabēnkôt ar amã arē gar arỳm amim aman arỳm akĩnh ne. Metĩndjwỳnh kute imã mỳjja ny jarēnh dja ba me bakabēn kôt ar amã arē gar arỳm amim aman arỳm akĩnh. Nàr ije mỳjja'õ bipdjur tũm mar dja ba me bakabēnkôt ar amã arē gar arỳm amim aman arỳm akĩnh ne. Nàr, dja ba me bakabēnkôt Metĩndjwỳnh kukwakam ar amã kabēn jarē gar arỳm amim aman arỳm akĩnh ne. Nàr, dja ba me bakabēnkôt ar amã Metĩndjwỳnh kukràdjã jarē gar kam arỳm amim aman arỳm akĩnh ne.

⁷Nhym be, aje memã me bajtem kabēn mar kêtja jarēnhkam aje mrãmri ne me kute me õ'i kakôr punu pyræk. Nhym kam me abenmã kum, —Je tô mỳj

ne kute kakôr punuja? ane. Ar aje me bajtem kabên mar kêtja jarênhkam aje mrâmri ne me kute pījābàrekam ngrer punu pyrāk. Nhyim kam me abenmā kum, —Je tô mỳj ngrer punu ja? ane.

⁸Me krākamngônh apỹnh prôt djàri ò me ngrer. Ò'ikam me ngrer. Ne ren me me ngrer kupa'ā ò'i kakô djā ne ren krākamngônh me ngrer man kurê djwỹnhmē aben kutā prôt kadjy akuprō? Kati.

⁹Kam ar gadjwỳ ga ren ar memā akabên djwỹnh jarênh kêt djā ne me ren akabên ma? Kati. Ne ga ren ar aje kôkmā akabên nhyim kute akabên mar kêt pyrāk.

¹⁰Apỹnh me ba djākam apỹnh me kabên krāptī. Ne kam me kute aben djwỹnh kabênkôt kute aben kabên kunī mar.

¹¹Gwaj ren me kabên mar kêtjakam abenmā bakabên ne ren abeno me bajtem.

¹²Ar gadjwỳ ne gar ā aje aben kabên mar kêtka m ā abeno me bajtemo ane. Kam, me bakabênkôt dja gar memā akabên jarē. Metĩndjwỹnh Karō kute ar amā apỹnh ar adjāpênh djā jarênh dja gar me bakabênkôt memā akabên jarên kôt apê nhyim me arỳm ar akabên markumrēx. Ne kam arỳm amak mexo amũ amikamēn arỳm mar rax ne. Me kute amim Jeju mar ne ar aben pydjio baja kunī arỳm mar rax ne. Ar adjāpênh djā ja'ō dja gar amā kĩnhkumrēx.

¹³Kam, ar ajō aje me bajtem kabên mar kêtja jarênh markam dja ga Metĩndjwỹnhmā amijo a'uw ne kum, —Me ikabênkam dja ga ajte imā arē, ane. Dja ga ā kum ane gē me bakabênkam ajte amā arē. Ga kam arỳm amũ me bakabênkam memā arē nhyim me arỳm ama. Tām ne ja.

¹⁴Metĩndjwỹnhmā gwaj bakabênkamdjwỳ. Godja gwaj kum me bajtem kabên mar kêtja jarên arỳm baje mỳj kabên jarênhja mar kêt. Gwaj bajajkwakambit ne gwaj arē ne kam bajamakjao baje mar kêt ne.

¹⁵Mỳj godja gwaj kam nē? Bir, dja gwaj me bajtem kabên mar kêtjao kum bakabên jarên mā bakabên djwỹnhkôt kum bakabên jarên arỳm amikabên

ma. Dja gwaj mã me kabën mar kêtjao kum ngren mã bakabën djwýnhkôt kum ngren arým amikabën ma.

16Godja gar me bajtem kabën mar kêtôtkôbit kum mex jarë mÿj godja ar abu'ã me ja kute akôt kum, “Mrãmri”, anhÿr on? Me kute akabën mar kêtja mÿj godja me akôt nê? Me kute akabën mar kêtukumrëx.

17Mrãmri ga me bajtem kabënkôt kum mex jarë. Nhym be, abu'ã me ja dja me amim amar kêt ne amak mexo amũ amikamënh kêt.

18Ba ne ba ije apÿnh me bajtem kabën mar kêtja jarënh kumex. Ije me bajtem kabën mar kêtja jarëho ar akunĩ jakrenh mex ne. Kam ne ba Metĩndjwýnhmã amikĩnh jarë.

19Ne kam me kute amim Jeju mar kute aben pydjikam djãm mekam ije me bajtem kabën mar kêtja jarënh prãm? Kati. Nhym be, me kabën djwýnh ije arënh prãmukumrëx. Ije memã Metĩndjwýnh kukràdjà jarënh nhym me kute mar kadjy ije me kabën djwýnh jarënh prãmukumrëx. Ne ba ren me bakabën djwýnhkôt ikabën ngrêrebê 5bit jarën ren imã ikabënja kĩnhkumrëx. Nhym be, ne ba ren me bajtem kabën mar kêtja kabën krãptĩ: kubê 10.000 jarën ren kam imã ikabën ja kĩnh ngri:re ne.

20Akmere, àpnhĩre ar, kwãrĩk wãnh ar aprĩre kêt ne arĩk amim akabën kajgo jarënh kêt. Dja gar ajabatành ne amim akabënkumrëx jarë. Dja gar me prĩre ma. Prĩ:rekam me axwe kêt dja gar aman me kudjwa ajaxwe kêt ne katàt ar amijo aba.

21Be, amrêbê: ne Bënjadjwÿr djwýnh me bakukãmãre Mòj djêmã 'ã karõ nhym kukwakam memã 'ã karõ. Nãm te memã 'ã karõ nhym me kute mar kêt ne amakkre kêt rã'ã ne. Nhym kam arým memã kabën ne memã kum, "Me kabën mar kêtôtkôt, me bajtem kabënkôt dja ba jakam memã ikabën jarë. Dja ba te memã arë nhym me amim ikabën mar kêt rã'ã ne." Nãm me amakkre kêt kam Bënjadjwÿr djwýnh ã me bakukãmãre'ã ane nhym me arým 'ã pi'ôk no'ôk ne.

²²Kam, ba ar amã arẽ. Mỳj xê kadjy ne me kute me bajtem kabẽn mar kêt jarẽnh? Djãm me kute tu amim Metĩndjwỳnh markumrẽxja kadjy ne me kute arẽnh? Kati. Me kute amim Jeju mar kêtja kadjy ne me kute arẽnh. Nhym be, mỳj xê kadjy ne me kute Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh, kute me bakabẽn djwỳnhkõt kabẽn jarẽnh? Djãm me kute amim Jeju mar kêtja kadjy ne me kute kabẽn jarẽnh? Kati. Me kute amim Jeju marja kadjy ne me kute kabẽn jarẽnh.

²³Kam, godja gar akunĩ aben pydjın akunĩ arỳm me bajtem kabẽn mar kêtjakam akabẽn jarẽnh jabej. Nhym me kute Metĩndjwỳnh kabẽn mar prãmja ar akõt wadjà. Nàr me kute amim Jeju mar kêtja ar akõt wadjàn ar akabẽn ma. Gar me bajtem kabẽn mar kêt jarẽnho akumexkam mỳj dja me ar ajã abenmã arẽ? Bir, dja me abenmã abibãnh jarẽ.

²⁴Nhym be, dja gar akunĩ abikprõnh djàkam akabẽn djwỳnhkõt Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ. Aben totokmã arẽ. Nhym kam me'õ kute amim Jeju mar kêtja ar akõt wadjà. Nàr me'õ kute Metĩndjwỳnh kabẽn mar prãmja ar akõt wadjà. Ne kam arỳm amijã akabẽn ma:ro nhỹ. Maro nhỹn arỳm amiman arỳm amim, —Mrãmri ne ba mekõt ajmã ikuten ijaxwe, anhỹro nhỹ. Amimaro nhỹ:n arỳm amim kator mex ne.

²⁵Dja gar akunĩ akabẽn djwỳnhkõt ã arẽnho ane nhym arỳm prĩne amima. Kute apỳnh mỳjja punu nhipêx ne kute amikam o bipdjur djàri amikam kuma. Ne kam Metĩndjwỳnh pymaje arỳm tu mỳrbê tỳm ne kum rax jarẽ. Ne kam arỳm ar ajã me kunĩmã kum, —Be, mrãmri Metĩndjwỳnh mekmẽ amijo kajkepkmrẽx, ane.

Me kabẽn'ã atom ne kute arẽnh nêje me akre.

Kar 2.42; Idja 10.25

²⁶Akmere ar, ba apỳnh ar adjàpênh djà'ã ar amã karõ gar ama. Me kute amim Jeju mar rax kadjy dja gar memã akabẽn jarẽ. Me kute amim mar mexo amũ amikamẽnhmã dja gar memã arẽ. Kwãrĩk wãnh ar akabẽn kajgo jarẽnh kêt. Arỳm ar abikprõnhkam ar aje memã apỳnh anhõ me ngrer jarẽnhmã nàr memã kukràdjà'õ jarẽnhmã me kute amim Jeju mar rax kadjy dja gar memã arẽ. Nàr ar aje me bajtem kabẽn mar kêtkaam akabẽn jarẽnhmã

nàr Metĩndjwỳnh kute ar amã mỳjja 'õo amirĩtja ar aje memã arẽnhmã me kute amim Jeju mar rax kadjy dja gar memã arẽ. Nàr, ar aje me bajtem kabẽn mar kêtja akabẽn djwỳnhkõt memã arẽnhmã me kute amim Jeju mar rax kadjy dja gar memã arẽ. Kwãrĩk wãnh ar akabẽn kajgo jarẽnh kêt.

²⁷Nhym kam ar akam me'õ ar me bajtem kabẽn mar kêtja jarẽnh jabej. Djãm ar krãptĩ kute arẽnhmã? Kati. Gê ar amãnhkrut nàr ar amãnhkrut ne ikjêkêt arẽ. Ar jabit. Djãm me kute kabẽn jarẽnh'ã atom ne aben mar kêtãmã? Kati. Kwãrĩk wãnh. Gê ar aben nHITEPã pỳnh ne memã arẽho tẽ. Nhym kam gêdja me'õ me bakabẽn kõt amũ memã arẽnhkumrẽx.

²⁸Nàr kon, dja me me bajtem kabẽn mar kêtja jarẽ nhym me'õ kute me bakabẽnkõt amũ ar amã arẽnh mar kêt. Kute mar kêtkaM kwãrĩk wãnh me me bajtem kabẽn jarẽnh kêt. Me'õ kute me ijuk'ã ar amã arẽnh mar kêtkaM gê me ja anHikrê. Ar aje aben pydjikaM anHikrê. Gê me bixamaM amimãbit me kabẽn mar kêt jarẽn Metĩndjwỳnhmã bit arẽ.

²⁹Nhym kam me'õ ar kute Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnhmã. Djãm tu ar krãptĩ kute arẽnhmã? Kati. Gê ar amãnhkrut nàr kon ar amãnhkrut ne ikjêkêt ne arẽ. Aben nHITEPã pỳnh ne arẽho tẽ gê kam ar bu'ã me ja ar maro krĩ. Mrãmri Metĩndjwỳnh kabẽn kõt ar kabẽn katãtkumrẽx jabej ar maro krĩ.

³⁰Gê ar aben nHITEPã memã kabẽn jarẽho tẽ. Nhym kam wãnh me'õdjwỳ nhỹ nhym Metĩndjwỳnh arỳm kum mỳjja 'õo amirĩt nhym kuma. Gê kumrẽx kabẽn jarẽho ãmja kum anHikrê. Nhym kam me'õ ỳrja kàjmã djan pãnh memã kabẽn jarẽ.

³¹Gêdja gar akunĩ aben nHITEPã apỳnh ne Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽho tẽ gê me kunĩ arỳm amim ar akabẽn ma. Ar akabẽn man arỳm amim Jeju mar mexo amũ amikaMẽn arỳm kõt kĩnh.

³²Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnh djwỳnh ne me kute amimexkumrẽx. Dja gar aminẽn ar apỳnh ne aben nHITEPã memã akabẽn jarẽ.

³³Djãm ar aje akabẽn'ã atom ne aje aben kabẽn mar kêtãmã? Djãm Metĩndjwỳnh kute ar amã ar akangaja jadjãrmã? Kati. Nãm kute memã me

umar mexbit jadjàrmã. Nãm ã apÿnh me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio ba djàri umar mexo ane.

³⁴Nhym kam me niredjwÿ. Mÿj dja ga me abikprôn timer djàkam nê? Djãm me nire kute memã arênhmã? Kati. Dja me anihkrên me my kabên ma. Djãm apÿnh me kute amim Jeju mar ne ar aben pydjio ba djàri me nire kute kam memã kabên 'õ jarên timer? Kati. Kunîkôt me anihkrê. Ar akam me niredjwÿ, gê me me kudjwa anihkrên me my kabên ma. Me bakukãmãre kute Metîndjwÿnh kukràdj'à pi'òk no'òkkôt ne me nire kute me abikprôn timer djàkam me my kabên mar ne kute kôt amijo bamã.

³⁵Ne me kute mÿjja'õ marmã, djãm me aben pydji djàkam kute me kukjêrmã? Kati. Gê me akrànmã aminhûrkwãkam mjên kukja. Me kute amim Jeju mar aben pydjikam me nire kute kabên'õ jarên timer kam ne mex kêt ne.

³⁶Djãm ar ajõ aje akabêno ijapanhmã? Djãm ar akumrêx ne gar aje Metîndjwÿnh kabên jarên timer krax djwÿnh? Djãm ar gajbit ne Metîndjwÿnh kabên ar awÿr bôx? Kati.

³⁷Godja me'õ we, —Ibê Metîndjwÿnh kukwakam kabên jarên timer djwÿnh, ane. Nàr, —Ije Metîndjwÿnh Karõ mar, ane. Gê tãmwã ikumrêx iman ijã ar amã, —Paur kabênkumrêx. Kute gwaj bamã kabên'a pi'òk no'òk ja ne mrãmri Bênjadjwÿr djwÿnh kute kum arên timer kumrêx, ane. Dja ã ar amã ane gwaj kam arÿm me'õja markumrêx.

³⁸Nàr, dja me'õ amakkre kêt prãm kwãrîk wãnh me'õ kabên timer mar kêt.

³⁹Kam, akmere ar, ar akabên timer djwÿnhkôt aje Metîndjwÿnh kabên jarên timer hja amã kînh. Nhym be, dja ar akam me'õ kute me bajtem kabên mar kêt timer kam kabên'õ jarên timer prãm jabej. Kwãrîk wãnh kubê adjàptàr kêt.

⁴⁰Ne kam ar akabên jarên timer 'ã atom kêt gê mex. Nhym be, apÿnh dja gar aben nHITEPã akabêno aku'ê. Ije Metîndjwÿnh Karõkôt ar adjàpên timer 'ã idjujarên timer ino rer ne ja. Tãm ne ja.

Kôritu kumrêx 15

Jeju tyk ne akubyn tîn'ã ujarênh.

Kar 2.23, 10.39, 13.29

¹Jakam ba ajte ar amã Kritu'ã ujarênh ny jarê. Ije amrêbê ar amã 'ã ujarênh ny jarênh gar arým tu amim markumrêx ne 'ã adjukanga kêt. Ba ajte ar amã tãm jarê.

²Ar aje amim 'ã ujarênh nyja markôt Metĩndjwýnh arým ar apytà. Tãm dja ba ajte kàj bê ar amã arê. Ar aje kam tu amim mar tỳx rã'ã jabej arým ar apytà. Nàr ar aje mar kajgo jabej.

³Metĩndjwýnh ne kute imã kabên mex jarênhja ba arým ar amã arê. Kritu ne arým gwaj bajaxwe pãnh ty. Amrêbê: Metĩndjwýnh kute me bakukãmãremã 'ã ujarênh nhym me kute 'ã pi'ôk no'ôk kôt Kritu arým gwaj bajaxwe pãnh ty.

⁴Ty nhym me arým adjà. Nhym me kute ajte 'ã pi'ôk no'ôk kôt 'ã akatin akatin akati nhym arým akubyn tîn ne.

⁵Nãm akubyn tîn nhym kam Pedru arým omũ. Pedru nhidji 'ôdjwýbê ne Xepa. Nhym kam Jeju kute ar anorbê 12djwý arým omũ.

⁶Nhym kam ajte arngro pydjikam gwaj baje meo bakamy krãptĩ kubê 500 ne kam ajmã ijukri 'ã akre kuteja adjwýnhdjwý arým omũ. Me kute omũnhja krãptĩ ne akati jakam tîn ne ar ba rã'ã ne. Nhym me kwýbit arým ty.

⁷Nãm me omũ nhym kam ajte Xijagu omũ. Nhym kam Jeju kute ar anorja kunĩ omũ.

⁸Kam ne ba ba me tekren arým omũ. Ije mrãmri ne me prĩre nhõ akati nhõkre djà kôt me aêrbê bixadjwýr pyræk. Imã Jeju kurê:o iba. Nhym kam memã amijo amirĩto ba nhym me omũnho ba. Omũnho ba ba kam badjwý arým omũ. Nãm ijaêrbê imã amijo amirĩt ba me totokbê arým omũ.

⁹Jeju kute ar anorja djwý ar rũnho kute ijakrenh mex. Bajbit mekam ikajgo pyræk. Mrãmri ne me ren kute ijã memã kum, “Jeju ne Paur jano”, anhÿr

kêt. Ije me kute amim Jeju marjao ibikênho ibakam ne me ren ijã anhÿr ar ba kêt.

¹⁰Nhym be, kati. Metĩndjwÿnh tu kum ikaprĩ kôt Jeju arÿm ijano ba arÿm 'ã idjujarênh ar iba. Djãm kum ikaprĩ kajgo? Kati. Ba ne ba kum idjãpênh ar kunĩ jakrenh mex. Djãm ba ne ba apê? Kati. Metĩndjwÿnh ta ne tu kum ikaprĩn ikadjwÿnhbê djan ijo ba. Ijo ban ikam apê ba arÿm kum apê.

¹¹Nhym ar wãdjwÿ kàj bê memã 'ã ujarênh ar ba. Badjwÿ ba kàj bê memã 'ã idjujarênh ar iba. Bar aktã Kritu'ã memã ajarê gar kam arÿm tu amim markumrêx.

Medjwÿ tyk ne akubyn tĩn.

Ruk 20.37

¹²Me arÿm kàj bê Kritu akubyn tĩn'ã ar amã ajarê gar arÿm aje mar. Mÿkam ne ga ate ar akwÿ ajte memã kum, —Kati. Me tyk akubyn tĩn prãm kêtumrêx, anhÿro aba?

¹³Ne ren mrãmri me tyk akubyn tĩn kêt nhym Kritudjwÿ ren akubyn tĩn kêt ne.

¹⁴Ne ren mrãmri akubyn tĩn kêt ba ren ar kàj bê 'ã ar amã idjujarênh ar iba kajgo. Ga ren ar gadjwÿ ren amim maro aba nhym ren arÿm kajgo:kumrêx.

¹⁵⁻¹⁶Ne ren mrãmri me tyk akubyn tĩn kêt nhym Kritudjwÿ ren akubyn tĩn kêt ne. Ba ren ar kam me kunĩmã Metĩndjwÿnh jarênh'ã ijêxnhĩo iban memã, —Metĩndjwÿnh arÿm akubyn Krituo tĩn, anhÿro iba.

¹⁷Ne ren mrãmri Kritu akubyn tĩn kêt ga ren ar amim maro aba nhym ren arÿm kajgo:kumrêx. Gar kam ren ajaxwe tũm rã'ã ne.

¹⁸Nhym me kute Kritu mar arÿm tykdjwÿ ren akubyn tĩn kêt ne ren mrãmri tu biknorkumrêx.

¹⁹Gwaj ren batĩnri amim Kritu kamnhĩx ne ren kam arÿm ty. Ne ren kam akubyn gwaj batĩn kêt djã ne gwaj ren kam bakĩnh? Kati. Gwaj ren kam bakaprĩkumrêx. Ne ren bakaprĩo katàt me kunĩ jakrenh mex ne.

²⁰Nhym be, kati. Mrāmri ne Metīndjwỳnh akubyn Krituo tīnkumrēx. Kam me kute amim Kritu mar tyk kunīdjwỳ dja me Kritu kôt akubyn tīn ne.

²¹Pykakam me'ô djô'ã ne me arỳm ty. Ne kam akubyn tīndjwỳ pykakam me'ôdjwỳ djô'ã akubyn tīn.

²²Adão kôt me ja kunī Adão djô'ã ty. Nhym Kritu kôt me ja kunī ajte Kritu djô'ã akubyn tīn.

²³Djām me kumrēx akubyn tīn? Kati. Kritu arỳm tyn kam kumrēx akubyn tīn ne wabi. Dja ĩ akubyn bôx. Akubyn bôx kambit dja akubyn ô me jao tīn.

²⁴Nhym kam arỳm pykakam mỳjja kunī aminhinomã amimē. Kam dja Kritu arỳm Bämmã me kanga. Kute meo baja kunī arỳm Bämmã me kanga. Kute kum me kanga djwỳnhrà m dja pykakam me bēnjadjwỳr kunīo kajgo. Me 'ityx kunīo kajgo. Nhym kam me arỳm meo ba kêt ne arỳm rerekre. Kam dja Kritu arỳm Bämmã ô me ja kunī kanga nhym arỳm me kunīo ba.

²⁵Bir, ajbir jakam ne Kritu Metīndjwỳnh kabēnkôt arek meo ba. Dja meo ba:n arỳm kurê djwỳnh kunīmã rerek jadjà. Ga, me kum bēnjadjwỳr rűnh pymakam rerekren parbê rôrôkja pumũ. Kurê djwỳnh kunīdjwỳ dja Kritu pymaje rere:kre.

²⁶Gwaj badjwỳ. Mỳj dja gwaj bajon? Bir, dja gwaj bajo ban arỳm akubyn gwaj bajo tīn. Gwaj kam batyk kêt kumrēx. Gwaj bakurê djwỳnhbê batykjadjwỳ dja kêt kumrēx. Gwaj bakurê djwỳnho ino rer ne ja.

²⁷Nà, dja Kritu kurê djwỳnh kunīmã rerek jadjà. Amrēbê ne me me bakukãmãremã 'ã ajarēn memã kum, "Arỳm ne me kunīmã rerek jadjà nhym me kunī arỳm umaje parbê kum rôrôk ne", ane. Amrēbê me ã Kritu'ã ane. Me bakukãmãremã ane. Kam dja Kritu arỳm me kunīmã rerek jadjà. Djām kam Metīndjwỳnh ta Kritumã rerekre? Kati. Mỳjja kunī, me kunī Metīndjwỳnhmã rerekren kam arỳm Kritumã rerekre.

²⁸Kute me kunīmã rerek jadjàr nhym me kute o bēnjadjwỳr raxkam dja Kra ta arỳm Bämmã bēnjadjwỳr rax jarē. Nhym kam Bãm arỳm me kunīmã rax'ã pydji. Ta ne Kra kadjy mỳjja kunīmã rerek jadjà.

²⁹Ë, jadjwỳ. Me kute me tĩnri ngômã me angjênh kêt nhym me arỳm tyk. Nhym me kute me tykja mar kadjy ne me ãm djàkam ngômã me tĩnja jangjênh ba. Ne ren mrãmri me tyk we akubyn tĩn kêt nhym ren me ngômã me angjênh kajgo. Nhym be, kati. Mrãmri me tyk akubyn tĩnkumrêx.

³⁰Badjwỳ myt kunĩkôt imã me kute ibĩn pyma.

³¹Akati kunĩkôt imã me kute ibĩn pyman mã kum idjapênh ar iba. Ne ren me tyk akubyn tĩn kêt ba ren ã idjapênh anhyr kêt nhym ren me kute ibĩn prãm kêt. Ba ren kam imã ibĩn pyma kêt. Ba ne ba Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Kritu Jeju'ã ajarê gar 'ỳr amijo akêx. Kam ikĩnhkumrêx ne mã ar ajo amra. Ne ren me tyk akubyn tĩn kêt ba ren ar amã Kritu'ã idjujarênh kêt gar ren kam amim mar kêt. Ba ren kam ã ar akam ikĩnho anhyr kêt. Nhym be, kati. Me tyk akubyn tĩnkumrêx.

³²Krĩraxbê Epexu jakam me kute ibĩn prãm. Ga, me kute rop djàkrêo kê nhym kute me par prãmja pumũ. Nã bãm memã Kritu'ã ajarê nhym me arỳm imã àkrê:n ibĩn prãm. Ne ren me tyk akubyn tĩn kêt ba ren ba akubyn itĩn kêt ne ren ajmã nê. Ren me Epexukam ibĩ ba ren akubyn itĩn kêt ne ren ajmã nê. Nhym be, kati. Dja me ibĩn ba akubyn itĩnkumrêx. Nhym be, amrêbê ne me arĩk abenmã kum, "Dja akatibê gwaj batyk ne babiknor jabej. Gwaj kam on batĩnri amijo kĩnhbit. Gwaj banhõ kwỳ krên bakõm rax ne bakĩnh kati", anhyro ba. Ne ren gwaj batyk ne akubyn batĩn kêt ba ren mekôt ã ikabêno ane. Nhym be, kati. Me tyk akubyn tĩnkumrêx.

³³Kwãrĩk wãnh gê me ar amã 'êx ne ar anoo biknor kêt. Amrêbê me memã kum, —Dja me mexja me axweo õbikwan kôt ar ban ĩ arỳm me axweo axwe, ane. Kôt ne me kute arênhja. Kam kwãrĩk wãnh gê me ar anoo biknor kêt. Ga ren ar amim me kabên man ren arỳm me kôt ajaxwe.

³⁴Wãkam me kwỳ kute Metĩndjwỳnh mar kêt. Gora ar amiman amijãno djan ajaxwe kêt. Ar apijammã ne ba ar amã ja jarê.

Akubyn me tĩnkam mỳj dja me ĩkam kute?

A Kô 5.1; Pir 3.21

³⁵Godja ar ajō ikukij ne imã, —Arỳm gwaj batykkam mỳj dja gwaj akubyn batĩn on? Mỳj godja gwaj banhĩkam kute? ane.

³⁶Ajbã. Purkam aje mỳjja 'y kreo amōrkam ne gar aje mỳjja 'y jangjêho kute me tyk jangjêh pyræk. Gar ren aje 'y jadjàr kêt nhym ren ingrôt ne abatàn kêt. Gwaj badjwỳ ren batyk kêt gwaj ren akubyn batĩn kêt.

³⁷Gar bàygogo 'y nàr atemã 'y 'ōdjwỳ kre nhym kam ingrôt ne kam bàri abatàn ne. Djãm bàri jabatàn pro ne ga kre? Kati. 'Ybit. Djãm bàri jabatàn kute 'y pyræk? Kati. Atemã.

³⁸Apỳnh mỳjja djàri ne Metĩndjwỳnh kute 'y kadjy bàri nhipêx. Kute amim 'ã karō kôt kute ipêx. Pi'y kadjy ne kute pi'y bàri nhipêx. Katêbàri 'y kadjy ne kute katêbàri bàri nhipêx. Apỳnh mỳjja djàri ne kute 'y kadjy bàri nhipêx.

³⁹Djãm axikôt ne mỳjja nhĩ? Kati. Apỳnh me banhĩmẽ mry nhĩmẽ àk nhĩmẽ tep nhĩmẽ. Apỳnh mỳjja nhĩ.

⁴⁰Me apỳnh kàjkwakam mỳjja pumũn kam kum kĩnh. Myt pumũ, mytyrwỳ pumũ, kanhêtire pumũn kam kum kĩnh. Apỳnh me kum mỳjja kĩnh djàri ne me omũn kum kĩnh. Ne apỳnh pykakam mỳjja pumũn kam kum kĩnh. Mry pumũn, tep pumũn, bà pumũn kam kum kĩnh. Apỳnh me kum mỳjja kĩnh djàri ne me omũn kum kĩnh. Kàjkwakam mỳjjamẽ pykakam mỳjja ne me apỳnh kum mỳjja kĩnh djàri.

⁴¹Me kute myt pumũnhkam kum kĩnhkumrêx. Ne kute mytyrwỳ pumũnhkam kum kĩnhkumrêx. Ne kute kanhêtire pumũnhkam kum kĩnhkumrêx. Apỳnh kanhêtire djàri ne me omũn kum kĩnhkumrêx.

⁴²Me tyk akubyn tĩnkamdjwỳ. Me tyk jangjêhja myt tãm kam punu. Nhym be, akubyn me tĩnkam arỳm punu prãm kêt kumrêx.

⁴³Me kute me angjênhkam me kum me kĩnh kêt. Nhym be, akubyn me tĩnkam me arỳm kum me kĩnhkumrêx. Me kute me angjênhkam tỳx kêt. Nhym be, akubyn tĩnkam me arỳm 'ityxkumrêx.

⁴⁴Pykakam me ĩ. Kàjkwakam atemã me ĩ. Pykakam me ne me ĩ jangij. Nnym be, akubyn me tĩkam ne me atemã ĩ. Me kàjkwakam me ĩjao ĩ. Pykakam me ĩ nnym kàjkwakamdjwỳ atemã me ĩ.

⁴⁵Ikabēnja kôt ne me amrēbê: memã kum, "Me banhingêt Adão kumrēx ne Metĩndjwỳnh ipêx ne akôn o tĩn nnym arỳm tĩn ne." Nãm me amrēbê ã me bakukãmãremã ane. Nnym be, Adão kôt Adão 'ôdjwỳ ne kubê Jeju. Ne kute mỳjja kunĩ tĩno ba.

⁴⁶Metĩndjwỳnh kute pykakam me ipêxkam djãm kàjkwakam me ĩo ne me ĩ? Kati. Pykakam me ĩ jao ne me ĩ.

⁴⁷Adãoja kumrēx ne Metĩndjwỳnh pykao kum ĩ. Nnym be, Jeju, Adão 'ôdjwỳja ne kàjkwakam me ĩo ĩ.

⁴⁸Adão nhĩa kumrēxo pykabê me bakunĩ nhĩ. Kàjkwakam Adão 'ôdjwỳ nhĩo ne kàjkwakam me ja kunĩ nhĩ.

⁴⁹Nnym be, arỳm gwaj batyk ne akubyn batĩn ne badjàbirkam mỳj dja gwaj banhĩkam kute? Djãm Adão nhĩo gwaj banhĩmã? Kati. Dja gwaj atemã banhĩ kute kàjkwakam Jeju nhĩ pyræk.

Dja meo kukrà kêt ne meo ny.

Tex k 4.16

⁵⁰Djãm me banhĩ, me bakamrô jao dja Metĩndjwỳnh kàjkwakam me bajo ba? Kati. Me banhĩ ja rã'ã, Metĩndjwỳnh kute me bajo ba prãm kêt. Me banhĩ punu prãmkam. Nnym be, kàjkwakam mỳjja punu prãm kêt.

⁵¹Ba ar amã mỳjja bipdjur tũm jarē gar ama. Djãm gwaj bakunĩ dja gwaj ty? Kati. Gwaj bakwỳ dja gwaj batyk kêt. Nnym be, gwaj bakunĩmã dja Metĩndjwỳnh atemã gwaj banhĩ nhipêx.

⁵²Dja gwaj banhipêxo kukrà kêt kute gwaj bano bikraro kukrà kêtja pyræk. Dja me kunĩ, mỳjja kunĩ aminhinomã amimē nnym kadjy mrãnh djwỳnh arỳm ô'i kakô. Nnym kam Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩn ne. Dja me ĩ punu prãm kêt akubyn meo tĩn ne. Ne kam arỳm gwaj badjwỳ atemã gwaj banhĩ nhipêx.

⁵³Gwaj banhĩ tũmja ne punu prãm nhym be me ĩ punu prãm kêtô dja gwaj banhĩ ny. Jakam gwaj batyk prãm nhym be dja gwaj ĩ batyk prãm kêt ne batĩn rã'ã: rã'ã ne.

⁵⁴Dja gwaj banhĩ punu prãm kêt ne batyk prãm kêt ne Metĩndjwỳnh kôt batĩn ne ar baba rã'ã: rã'ã ne. Nhym kam me kute amrêbê: mỳjja jarēnhja dja katorkumrēx. Amrêbê: ne me memã kum, "Arỳm me tyk kêt. Arỳm akubyn meo tĩn nhym me arỳm tyk kêtikumrēx. Ne tu tĩn rã'ã: rã'ã ne." Nãm me amrêbê ã me bakukãmãremã ane nhym me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne.

⁵⁵Nhym kam me ajte memã kum, "Ga, mỳjja kakrit kute me kamjỳr nhym me arỳm tykja pumũ. Dja Běnjadjwỳr djwỳnh me batykjao apêx kute mrãmri ne me kute mỳjja kakrit perey jakàr nhym kute arỳm me kamjỳr kêt pyràk. Běnjadjwỳr djwỳnh dja akubyn me tyko tĩn. Nhym kam nhỹnhjakam me ajte tykmã? Kati. Arỳm me tyk kadjy kêtikumrēx. Ga, me tỳx kute me pa 'amỳnh ne kute meo baja pumũ. Nhym me te kator ne te ta ar ba prãmje. Me kunĩdjwỳ ne me aben djô'ã tyn te tĩn ne ar ba rã'ã prãmje. Nhym be, Běnjadjwỳr djwỳnh dja akubyn me tyko tĩn. Nhym kam nhỹnhjakam me ajte tykmã? Arkati. Arỳm me tyk kêtikumrēx." Nãm me amrêbê ã me bakukãmãremã ane nhym me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Nhym kam me aben djô'ã arē:n arēho mōr tãmtã:. Me bakamingrãnyre dja gu me ajte arēho bamōr tãmtã: arỳm 'ỳr o bōx. Mrãmri me batyk kêtikumrēx'ỳr o babōxikumrēx.

⁵⁶Mỳjja kakrit kute me kamjỳrkôt ne me ty. Me axwekôtdjwỳ ne me tyn arỳm me biknor tokry djàkam akuno. Ne kam mỳj ne me kute amijaxwe mar on? Bir, me memã Mōjdjê kukràdjà jarē nhym me arỳm amijã kuman amijaxwe ma. Ne kam arỳm te axwe kêt prãmje. Te: axwe kêt prãmje ar ba:n arỳm axwe pãnh tyn kam me biknor tokry djàkam akuno.

⁵⁷Nhym be, Metĩndjwỳnh ne ukaprĩikumrēx ne arỳm Běnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu jano. Nhym kam arỳm gwaj bajaxwe pãnh tyn akubyn tĩn. Dja gwaj kôt te tyn akubyn batĩn. Akubyn batĩn ne ajte batyk kadjy kêtikumrēx, bajaxwe kadjy kêtikumrēx.

⁵⁸Kam, akmere, àpnhĩre, dja gar arek Běnjadjwỳr djwỳnhkôt adjām tỳx ne tu amim mar tỳxkumrěx. Kwārĩk wānh 'ã adjukanga kêt. Mỳjja 'òkôt 'ã adjukanga kêt. Kum adjàpēnh kumex rā'ã. Běnjadjwỳr djwỳnhkôt adjàpēnhja kajgo kêtikumrěx.

Kôritu kumrěx 16

Metĩndjwỳnh nhõ me ja kadjy pi'òk kaprĩ'ã kute memã karõ ne ja.

Kar 11.29; Rô 15.25; A Kô 8.1; Xim k 6.18

¹Jakam Metĩndjwỳnh nhõ me ja kadjy pi'òk kaprĩ'ã ije ar amã karõmã. Dja gar Jeju nhõ me jamã pi'òk kaprĩ jano. Ije krĩraxbê Garaxakam me kute amim Jeju marjamã arēnh kôt dja gar memã pi'òk kaprĩ jano.

²Pi'òk kamrêk kunĩkôt dja gar akunĩ me kadjy anhõ pi'òk kaprĩ kwỳ jadjuw. Apỳnh ar anhõ pi'òk kaprĩja nhidji kôt dja gar me kadjy kwỳ jadjuw. Ar anhõ pi'òk kaprĩ rax jabej ar anhõ rax kwỳ tan me kadjy adjuw. Nàr ar anhõ ngrire jabej ngrire kwỳ tan me kadjy adjuw. Adjuw ne o atom. Dja ba bôx nhym arỳm o atom pro. O atom pro ba kubyn kam 'ã idjà'wỳr ar iba kêt.

³Dja ba bôx gar amim amikam me'õ aro amiptàn imã ar arē. Ba kam ar'ã pi'òk no'òk ne arkum kungān arỳm krĩraxbê Djeruxarē'ỳr ar ano. Gê ar pi'òko tēn anhõ pi'òk kaprĩo tē. Ne Djeruxarē'ỳr o tēn o bôx ne memã kungā gê me omũ. Ne kam arỳm ar mar katàt.

⁴Nàr kon, gar me'ỳr ijanor prām jabej ba dja ba me'ỳr aro tēn aro bôx. Dja gar ã pi'òk kaprĩo ane. Tām ne ja.

⁵Jakam dja ba ar awỳr itēm'ã ajarē. Wām ar awỳr gēdja ba ĩ tēn ar apumũ. Gēdja ba pykabê Mateni kumrěxkam tē:n kam ajte amũ ar awỳr tēn bôx.

⁶Ne kam ar akam arek idjām jabej ar akam ijã na apêx jabej. Gar kam amũ itēm kadjy ikôt o kangõn ijano. Ba kam o ajte amũ itēm kadjy 'itỳx ne.

⁷Djām jakam dja ba ar awỳr tēn bôx? Kati. Ne ba ren jakam ar awỳr tēn ren ar akam idjām 'iry kêt ne ren ajte amũ tē. Arek ar akam idjām 'iry kadjy ne ba amima. Metĩndjwỳnh kute amim ijã karõ kôt ikaběnkumrěx jabej dja ba arỳm ã ar akam ane.

8-9Nhym be, krĩraxbê Epexujakam ne ba idjâpênh mexkumrêx. Me kum idjujarênh kĩnh. Nãm me kute mrãmri ne me kute memã 'ã ijê djà'ã 'yr ne memã, “Ajrã amrê wadjà”, anhÿr pyræk ne me kum idjujarênh kĩ:nh. Ba memã Kritu'ã ajarê nhym me ma:ro kumex. Nhym me kwÿ krãptĩdjwÿ kute ikapêrkâr ne ibê àptâr prãm kumrêx. Gêdja ba kam arek jakam ar iba. Ar iba: nhym me bikprõnh djà nhõ akatibê Pêxiko ijã apêx ba kam arÿm wãm itëmmã.

10Nhym godja Ximoxi ar akam bõx jabej dja gar kam kum akabên mexbit jarê. Abenmã ikabên ja jarê gê ar akam bõx gar amã abê. Ne kam kum akabên mexo akabên gê umar mex. Mÿkam dja gar ã kum ane? Bir, nãm ikudjwa mã Bënjadjwÿr djwÿnhmã àpênh ba. Kam dja gar ã kum ane.

11Kwãrĩk wãnh ar ajõ amã kurê kêt. Ne amrê ajte tēm kadjy dja gar kôt o kangõ gê tÿx ne umar mex ne amrê tē. Nã bãm amiwÿr kam amak ar o iba. Gwaj baje aro bakamy Ximoxikôt mõrjadjwÿ ne ba amiwÿr arkam amak ar o iba.

12Apôrdjwÿ ne ba o ikamy. Nã bãm te ar awÿr tēm mãm kum ikabên mex jarê nhym mã imã, —Kati. Jakam me'ÿr itēm prãm kêt, ane. Ta dja 'õkam arÿm ar awÿr tē.

13Ar ajaxwebê amijã ano tÿx. Kritukôt adjãm tÿx ne tu amim mar tÿxo aba. Me kum Metĩndjwÿnh kĩnh kêtja dja gar amã me uma kêt ne atÿx.

14Amã me abêbit. Amrãnh kunĩkôt amã me kunĩ jabê.

15Nhym kam Exepa nhõ kikrekam ar ja ne ar amrêbê Metĩndjwÿnh'ÿr amijo akêx. Pykabê Akajakam ar kumrêx 'ÿr amijo akêx. Ja ne gar arÿm aje mar. Nãm ar mã Jeju nhõ me ja kôt o kangõnh ar o ba. Arkum me kôt o kangõnh kĩnhkumrêx.

16Dja gar ar kabên ma. Ne me kute ar kudjwa Metĩndjwÿnhmã àpênh tÿx ar o bajadjwÿ kabên ma.

¹⁷Exepamě Potunamě Akaku ar arým amrě iwỳr bôx ba arým ikĩnhkumrěx. Gar amrě iwỳr abôx kêt ne ikôt o kangõnh kêt. Nhym kam ar arým iwỳr bôx ne ikôt o kangõ.

¹⁸Ba kam arým ikĩnhkumrěx ne. Wākam ar gadjwỳ amybỳm dja gar arým aman idjô'ã akĩnhkumrěx. Dja ar wãm tẽn bôx gar ar aman abenmã ar mex jarě.

Kute apỹnh õbikwa djari kum amikaběn mex janor.

¹⁹Pykabê Adjijjakam apỹnh me kute amim Jeju mar ne ar aben pydjio ba djari ne me ar amã kaběn mex jarě. Ba me kuman arým pi'òk jakam wãm ar amã arě. Akwiremě Prixira ar amã kaběn mex jarě. Arkum ar ajabê ne ar amã amijarě. Ar ũrkwākam me kute amim Jeju mar ne ar aben pydjio bajadjwỳ ne me ar amã kaběn mex jarě. Ba me kuman arým pi'òk jakam wãm ar amã arě.

²⁰Jakam gwaj bakamy kunĩ ar amã kaběn mex jarě ba kuman arým wãm ar amã arě. Dja gar abenwỳr abôxkam abeno arôròk ne aben pa krij.

²¹Ba ibê Paur ne ba inhikrao ar amã ikaběn mex ja'ã pi'òk no'òk ne.

²²Godja ar akam me'õ kum Běnjadjwỳr djwỳnh jabê kêt jabej Metĩndjwỳnh dja o ajkě nhym arým me biknor tokry djakam akuno. Gědja Běnjadjwỳr djwỳnh bôxkumrěx.

²³Gê Běnjadjwỳrbê Jeju tu kum ar akaprĩ.

²⁴Ota, jakam ba imã ar ajabêkumrěx. Kritu Jeju kum ar ajabê. Ba kôt imã ar akunĩ jabêkumrěx. Tãm ne ja.

Atãri Kôritu

Atãri Kôritu 1

¹Ba ibê Paur. Kritu Jeju ne ijano ba memã 'ã idjujarênh ar iba. Metĩndjwýnh kaběnkôt ne ijano ba 'ã idjujarênh ar iba. Ximoxidjwý ne ikôt dja. Gwaj baje Ximoxio bakamy. Ba ne ba pi'ôk no'ôkkam ar amã ikaběn jarě. Krĩraxbê Kôritukam ar aje amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio abaja ne ba ar amã ikaběn. Bu'ã pykabê Akaja kunĩkôtdjwý Metĩndjwýnh kute ar ajo õ me ja ba ar amã ikaběn.

²Metĩndjwýnhbê ne me Babãm. Ne Běnjadjwýr djwýnhbê ne Jeju Kritu. Gê ar tu kum ar akaprĩn ar ajo ba gar adjumar mex rã'ã ne.

Apýnh me kaprĩ djari nhym Metĩndjwýnh akubyn meo kĩnh.

Kor 1.11; A Tex 2.16

³Metĩndjwýnhbê Jeju Kritu Bãm. Kubê gwaj banhõ Běnjadjwýr djwýnhbê Jeju Kritu Bãm. Ba kum mextire jarě. Mýkam ne ba kum mextire jarě? Bir, me Babãm djwýnh ne ukaprĩkumrěx. Ga, me kaprĩ nhym Metĩndjwýnh kute me kunĩmã kĩnh jangjênhja pumũ.

⁴Ar ba ne bar apýnh ar ikaprĩ djari kuma. Bar amikanê man me Jeju'ã kum ar ikurê man apýnh ikaprĩ ja ma nhym Metĩndjwýnh arým kunĩkôt akubyn ar ijo kĩnh. Mýj kadjy ne ã ar ijo kĩho ane? Bir, dja me'ôdjwý kaprĩ jabej bar amikudjwa akubyn o kĩnh nhym arým ar ikudjwa kĩnh. Metĩndjwýnh ta kute ar ijo kĩnh o dja bar ajte me'õo kĩnh. Ja kadjy ne ã ar ijo kĩho ane.

⁵Amrěbê Kritu tokry: bar kôt arým itokry kumex ma. Memã 'ã idjujarěnhkôt itokry ma nhym Kritu arým mã ar ijo kĩnh bar ikĩnhkumrěx.

⁶Mýj kadjy ne bar itokry? Bir, dja bar itokry gar arým amim Metĩndjwýnh ma nhym arým ar apytà. Gar kam akubyn akĩnh. Te atokryn akubyn akĩnh ne. Nàr, godja bar akubyn ikĩnh jabej. Mýj kadjy dja bar akubyn ikĩnh? Bir, ar gadjwý dja gar kam akubyn akĩnh ne arým atokrykam atýx. Ne kam aje amim Jeju mar'ã adjukanga kêt. Godja gar atokry kute ar itokry pyræk jabej ne kam arým ar ima. Ne kam ar ikudjwa atokrykam atýx ne aje amim Jeju mar'ã adjukanga kêt. Ja kadjy dja bar akubyn ikĩnh.

⁷Itokryn mã: ikĩnh. Ne kam ar ajã amim, —Godja ar ikudjwa tokry jabej ne kam ikudjwa ã kĩho ane. Bar amim anen kam tu amim ar akĩnh kamnhĩxkumrẽx.

⁸Akmere, àpnhĩre ar, bar ar amã pykabê Adjikkam itokry jarẽ gar ama. Ar itokry kume:x. Bar te: ikatormã te: amijo anen kam arým amikukãm itykbitkam ama.

⁹Mrãmri ne bar mã amim, —Dja me ibĩ. Dja me ibĩ, anhỹr ar ibakumrẽx. Mỳj ne bar kam kuma? Bir, dja me ar ikangrõnho ba, bar arým amikanàrràm ar iba kêt ne arým tu amim Metĩndjwỳnhbit kamnhĩxkumrẽx. Ta kute akubyn me tyko tĩn djwỳnh dja bar tu amim kamnhĩx tỳxkumrẽx.

¹⁰Ta ne kute ar ityk jabê ar ipytàr. Ar ityk pymatijabê ar ipytàr ne kute kubê ar ipytàr rã'ã. Ba tu amim kamnhĩxkumrẽx ne amim, —Mrãmri dja kubê ar ipytàr rã'ã ne, ane.

¹¹Ar gadjwỳ dja gar ar ikõt o kangõn Metĩndjwỳnhmã ar ijo a'wỳ. O dja gar ar ikõt o kangõ. Ar ikadgy Metĩndjwỳnh 'wỳr ar o aban o ar ikõt o kangõ. Nhym kam arým ar akabẽn man ar akabẽnkõt kum ar ikaprĩn ar ipytà. Gar kam akĩnho akumex ne ar ikõt Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarẽ.

Paur kute memã 'êx kêt'ã amijarẽnh.

¹²Wãkam me kwỳ ar ijã memã kum, “Paur ar 'êxnhĩkumrẽx”, ane. Djãm mrãmri me kabẽnkumrẽx? Kati. Bar akubyn amijo tẽn amrêbê ar akam ar ibaja'ỳr amijo bõx ne amiman amim, —Kati. Nãm me ijã 'êx. Nhym bê ne ba mekam ijêxnhĩ ar iba. Kati. Ba ne ba Metĩndjwỳnh mexo imex ne mekam ar iba. Metĩndjwỳnh kõt ijêxnhĩ kêtumrẽx ne mekam ar iba. Ibu'ã me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja ba memã ijêx kêt. Nàr, me kute amim Jeju marmã ijêx kêtumrẽx ne mekam ar iba. Nã bãm ã amimaro anen arým amikõt ar amã amijarẽ. Djãm me kute amidjwỳnhbito kĩnhja we krã mex kõt ne bar ikrã mex ne ar akam ar iba? Kati. Ba ne ba ikrã mex kêt. Nhym be, Metĩndjwỳnh ta ne tu kum ikaprĩ ba arým ikrã mex ne ar akam ar iba. Ba ar amã amikõt amijarẽn amikam ikĩnhkumrẽx. Amikam ikaprĩre kêt.

13Ije ar amã pi'òk no'òkkam ikabën jarënhdjwỳ. Djãm ikabën krãptĩ? Kati. Ba ikabën pỳnh ne arënh 'ã pi'òk no'òk gar arỳm omũn ama. Ba kam ar ajã amim, —Dja me ĩ imar pydji. Ne imar pydji rã'ã ne.

14Be, kraxje me kute prĩne imar mex kêt rã'ã. Godja me ĩ imar pydji. Nã bãm ã ar ajã amim ane. Dja gar ĩ iman ikam akĩnhkumrëx kute mrãmri ne ije ar akam ikĩnh pyræk. Dja Bënjadjwỳr djwỳnh akubyn bôx ba ar akam ikĩnhkumrëx. Nã bãm ã ar amaro ane.

15Ar ije ã ar amaro anhỳrkam ne ba bit tẽmbê ar awỳr itẽm ne ibôx ne ije ar amã arënh gar aje amim Jeju mar mexo amũ amikamënhmã. Kam ne ba bit ajte akubyn ar akam ibôx ne ije ajte ar amã arënh gar ajte o amũ amikamënhmã.

16Ba ar ajã amim, —Dja ba me kumrëx 'ỳr bôx. Krĩraxbê Kôritukam me'ỳr bôx ne mekam ar iban amũ pykabê Mateni'ỳr tẽ. Ne kam Mateni kurũm akubyn tẽn ajte mekam bôx. Nhym kam ajte amũ pykabê Djudêja'ỳr itẽm kadjy godja me ikôt o kangõ ba arỳm 'ityx ne tẽ. Nã bãm ã ar ajã amim ane. Nhym be, kati. Ar akam ibôx kêt.

17Djã nã bãm bit ar akam ibôxmã ne arĩk ikabën dji? Kati. Djã nã bãm me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kudjwa ikabën amãnhkrut ne ar amã, —Nà. Dja ba ar awỳr bôx, anen atekam ajte amim, —Kati. Dja ba ar'ỳr ibôx kêt, ane? Kati. Ikabën amãnhkrut kêt.

18Metĩndjwỳnh kute kabën pỳnh ne arënh ba ije kudjwa ikabën pỳnh ne arënh.

19Bamẽ Xibanumẽ Ximoximẽ ne bar kàj bê ar amã, —Metĩndjwỳnh Krabê Jeju Kritu dja gar tu amim markumrëx nhym arỳm ar apytà, ane. Djã ne bar atekam ajte ar amã, “Kati. Dja ar apytàr kêt”, ane? Kati. Dja gar tu amim markumrëx nhym mrãmri arỳm ar apytàrkumrëx.

20Metĩndjwỳnh ne gwaj bamã, —Dja ba ĩ ar amã apỳnh mỳjja mex ngã. Ar aje tu amim Kritu markam dja ba ĩ ar amã kungã. Dja gar ikôt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne. Mỳjja kumex dja ba ar amã kungã. Nãm ã gwaj bamã anen kam

kabën pÿnh ne arë. Kabën pÿnh ne arë gwaj arÿm mar pÿnh ne abenmã kum, —Mrãmri ne arënhkumrëx, ane. Gwaj ã abenmã ane nhym Metĩndjwÿnh arÿm gwaj bakam kĩnhkumrëx.

²¹Kritu ne kute gwaj bamã tÿx jangjênh. Ar bamë ar gamë kute gwaj bamã tÿx jangjênh gwaj tu amim mar tÿxkumrëx ne 'ã badjukanga kêtumrëx. Nãm gwaj bamã Karõ jano nhym arÿm ar gwaj bajo ba.

²²Ga, me kute mÿjja 'ã aminhidji nhôr nhym arÿm amirĩtkumrëxja pumũ. Gwaj badjwÿ arÿm ne gwaj bamã Karõ jano nhym arÿm gwaj bakam nhÿn gwaj bajo ba. Gwaj kam arÿm amikam Karõ man amim, —Mrãmri ne Metĩndjwÿnh arÿm ijo krakumrëx. Ga, arÿm kute imã Karõ janor nhym kute ijo bakumrëxja pumũ, ane. Gwaj amim anen arÿm kuma. Arÿm Metĩndjwÿnh gwaj bajo kra. Ja ne gwaj kuma. Karõ kute gwaj bajo bakôt ne gwaj kuma. Ga, me kute memã mÿjja rÿnh nhõrmãn kute kukãm memã kryre nhõrja pumũ. Nhym me amim kryre jamÿn arÿm amiwÿr rÿnh kamnhĩxkumrëx. Gwaj badjwÿ Metĩndjwÿnh arÿm gwaj bamã Karõ jano nhym arÿm gwaj bajo ba. Gwaj kam arÿm amim, —Ga, Metĩndjwÿnh arÿm kute imã Karõ janorja pumũ. Ga, kute ijo baja pumũ. Mrãmri dja ba kàjkwakam kôt itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne, ane. Karõ gwaj bajo ba gwaj kam amim anen kam arÿm baje mrãmri ja markumrëx. Mrãmri kàjkwakam Metĩndjwÿnhkôt batĩn rã'ã: rã'ãja markumrëx ne amiwÿr kamnhĩxkumrëx.

²³Amrëbê ne ba pi'ôkkam ar amã me'õ jaxwe jarë. Me'õ jaxwe: ar akam ar ba gar ate akrã nhym arek ar akam axweo ba rã'ã. Ba ren on ar awÿr bôx ne ren arÿm 'ã ar amã ikabën ne ren ar amã kaprĩ jadjà. Ije ar amã akaprĩ jadjàr karõ ne ba on ajte Kôritukam ar awÿr ibôx kêt. Mrãmri ne ba ar amã amijarënhkumrëx. Metĩndjwÿnh ne kute imar. Nok ba ren ar amã ijêx nhym ren ajmã ijon. Mrãmri ne ba ar amã amikôt amijarënhkumrëx.

²⁴Ar aje amim Bënjadjwÿr djwÿnh Jeju marmã ne bar ar awÿr ibôxmã. Djãm ar ije ar akam amijo ibënjadjwÿr ne ibamã? Kati. Ar ba ne bar ije ar amã kàjmã akĩnh kamënhmã. Kritu pydjibit ar aje tu amim markumrëxmã. Tãm dja ar ajaxwebê ar amã tÿx jadjà gar mã kôt ar amijo aban 'ã adjukanga kêt.

Atãri Kôritu 2

¹Ar akaprĩ karõ ne ba amim, —On me'yr itẽm prãm kêt. Nok ba ren me'yr bõx ne ren memã kaprĩ jadjàr mex ne, ane.

²Nã bãm ren ar amã kaprĩ jadjàr mex nhym mỳj me'õja ren ijo kĩnh? Gar ren akaprĩkam te aje ijo kĩnhmã.

³Kam ne ba amrẽbê amikukãm ar amã pi'òk no'òkkam ikabẽn jarẽ. Ar aje ikutêp abeno mexmã ne ba ar amã arẽ. Ba ar awỳr itẽm ne ibõx ne ije ar apumũnh ne idjumar punu kêt kadjy ne ba ar amã arẽ. Ar aje ijo kĩnhmã ne ba bit tẽmbê ar awỳr itẽm ne ar awỳr ibõxmã nhym ren ate ar akwỳ imã idjumar punu jadjà. Ar akwỳkam idjumar punu karõ ne ba amrẽbê amikukãm ar amã pi'òk no'òk ne. Nã bãm ar amexkam amakbê amim ar akunĩ kamnhĩx ne. Ba ar awỳr bõx gar iro'ã akĩnh kadjy ba tu amim ar amex kamnhĩxkumrẽx ne.

⁴Nã bãm ar akam idjumar punu rax ne ikadjwỳnhbê itokry kumex man mu:w. Djãm ije ar amã ar akaprĩ jadjàr kadjy ne ba ar amã pi'òk no'òk? Kati. Ar aje imar kadjy. Imã ar ajabê:ê. Ar aje imar kadjy ne ba ã amrẽbê amikukãm ar amã pi'òkkam ane.

Me kute me'õ axwe maro biknor'ã kute memã karõ.

Ruk 17.3; Gar 6.1; Ep 4.32

⁵Ije amrẽbê pi'òkkam ar amã me'õ jaxwe: jarẽnhja djãm bajbit ne imã ikaprĩ jadjà? Kati. Ar gadjwỳ ne ar akunĩmã kaprĩ jadjà. Ba ar amã iprĩren ar amã me'õ jaxwe jarẽ.

⁶Aje, kwãrĩk wãnh ajte ijukri me'õjamã kaprĩ jadjàr kêt. Mrãmri amrẽbê me'õja axwen kam arỳm kaprĩre. Ar akrãptĩ arỳm axwe pãnh kum kaprĩ jadjà. Jao dja gar krãta. Kwãrĩk wãnh ajte kum kaprĩ jadjàr kêt.

⁷Jakam dja gar on me'õja jaxweo aknon ajte mar kêt. Ne kam tu o kĩnh gẽ akubyn tỳx ne. Gar ren kum kaprĩ jadjàr rã'ã nhym ren kaprĩbê te amijo anen arỳm rerek mex ne.

⁸Dja gar ajte kum, —Mrāmri ar imã ajabêkumrëx, ane. Dja gar kum ane gê on kaprî kêt.

⁹Be, ije amrêbê ar amã ikabên'ã pi'ôk no'ôkja ije ar amar kadjy ne ba 'ã pi'ôk no'ôk. Ije 'ã pi'ôk no'ôk kadjy ba amikabên man amim, —Ba arkum ikabên mex jarê gê ar iman goja ikabên kôt amijo ba jabej, ane. Ar aje ikabên kunî mar ne kôt amijo aba jabej ne ba ar amã pi'ôk no'ôk.

¹⁰Godja gar me'õ axwe'õo abiknor jabej ba badjwÿ arÿm axweo aknon mar kêt ne. Mrāmri me'õja axwekumrëx jabej ba arÿm axweo akno, ar adjumar mex kadjy arÿm o akno. Kritu kukwakam ba arÿm axweo aknon arÿm mar kêt ne.

¹¹Djãm ije axwe mar rãã? Kati. Arÿm ba o aknon mar kêt. Ba ren axwe mar rãã nhym ren Xatanaj arÿm gwaj banoo akno. Nãm me noo biknoro ba. Ja ne gwaj baje prîne mar.

¹²Be, ba amrêbê krîraxbê Krôwadji'ÿr tën 'ÿr bôx. Ije kàj bê memã Kritu'ã ujarênh ny jarênh kadjy ba Krôwadji'ÿr tën 'ÿr bôx. Ne kam memã Kritu jarê nhym kam me kum kînh ne ma:ro kumex. Nãm me kute mrāmri ne me kute memã kikre'ã ijê djà'ã rênh ne memã, “Ajrã amrê wadjà”, anhÿr pyræk.

¹³Nãm me ã kum Kritu'ã ujarênh ny kînh ane. Me te kum kînh ba idjumar punu rãã ne. Nã bãm kam bôx ne te ikamy Xitu jabej ne kum ikator kêt. Xituo ne ba ikamy. Kum ikator kêt kam idjumar punu. Ne kam memã, “Ba on”, anen arÿm amÿ pykabê Mateni'ÿr Xitu jabej tẽ.

Me kudjÿ djào me kurwÿk mörja Paur kute amijã akre.

Ep 5.2; Pir 4.18

¹⁴Bar te idjumar punun mã Metîndjwÿnhmã ar amikînh jarê. Mÿkam? Bir, ta ne ar ijo djuw mex bar mã Kritu kôt ar amijo iban mã ikînh. Ikînh kute mrāmri ne me kute me kurê djwÿnh'ÿr meo ban kute 'ã àprãrn akubyn ôbikwa têpo ban kurwÿko pôx ne kînhja pyræk. Nãm ã Kritu kôt amijo ibakam ikînh ane. Ga, me krākamngôn krãptî: akubyn kurê djwÿnh kurÿm ban kurwÿko pôx nhym me kute kukãm prykôt pidjôrã rênh ne kute kudjÿ djà kudjÿ tÿx bôr nhym kudjÿ:ja pumÿ. Nhym kam ardjanh me

kunĩkôt prôt ne kute me kunĩo bikamÿr ja pumũ. Ar badjwÿ ne bar pyka kunĩkôt Kritu'ã memã idjujarẽnh iba nhym me arÿm pyka kunĩkôt 'ã idjujarẽnh ma. Kritu ta kute kudjÿ djà mextire pyræk bar me kunĩmã 'ã ajarẽ.

¹⁵Nã bãm ar ã anen kam arÿm Metĩndjwÿnh kĩnh. Kute mrãmri ne me kute kum kudjÿ djà mextire bôr nhym ardjãnh 'ÿr àbir nhym kute bãrn kĩnhja pyræk. Nã bãm ar ã kum anen kam arÿm me jamãdjwÿ ã ane. Metĩndjwÿnh kute amim me utàrjamẽ kute me kangajamẽ amẽ me jamã ne bar ije mÿjja kudjÿ mextire pyræk ne memã Kritu'ã idjujarẽnh iba.

¹⁶Nhym be, me ja ne me kum Kritu 'ã ar idjujarẽnhja kĩnh kêt. Ar ije mÿjja kudjÿ mextire ja pyræk me kum kĩnh kêt. Metĩndjwÿnh kute me kanga nhym me me biknor tokry djàkam biknor ja kadjy ne me kum kĩnh kêt. Nhym be, ate me ja ne me kum Kritu'ã ar idjujarẽnhja kĩnh. Ar ije mÿjja kudjÿ mextire ja pyræk me kum kĩnh. Metĩndjwÿnh kôt me tĩn ne ar ba kadjy ne me kum kĩnh. Be, mÿj me'õ ta ne àpênh djà ja kadjy tÿx? Kritu'ã ujarẽnh kadjy tÿx. Djãm ar ba? Arkati. Nhym be, Metĩndjwÿnh ne ar ijo ban ar imã tÿx jangij bar me kunĩmã 'ã idjujarẽnh ar iba.

¹⁷Nhym kam me krãptĩ kute arĩk Metĩndjwÿnh kupa'ã kabẽn jarẽnh punu. Djã ne bar me kudjwa ã arẽho ane? Kati. Ar ba ne bar amijãno djan Metĩndjwÿnh kukwakam katàt arẽnhkumrẽx. Metĩndjwÿnh ta ne ar ipumũho nhÿ. Ar ije kupa'ã arẽnh nhym kute ar imã o pãnh karõ ne bar ã katàt arẽho ane. Kritu ar imẽ amijo kajkep bar katàt arẽnhkumrẽx ne.

Atãri Kôritu 3

Paur ta kute amimex'ã amijarẽnh kêt.

¹Djãm mrãmri ne ba ije ajte ar amã amimex jarẽnhmo kraxja? Kati. Ar ba ne bar ije amimex jarẽnh kêt. Djã ne bar me kwÿ kudjwa memã, nàr kon ar amã, —Memã ar imex'ã pi'òk no'òk ne ar imã angã bar memã o tẽn o bôx. O bôx gê me arẽn arÿm ar imex man kum ar ikĩnh, ane? Ne kam ar amã pi'òko tẽn o bôx gar arẽn kôt arÿm ar imex man ar amã ar ikĩnh? Kati. Ar

ba ne bar imã imex'ã pi'ôk no'ôk prãm kêt. Me kwỳ ne me mrãmri kum amimex'ã pi'ôk no'ôk prãm kumrêx. Nnym be, ar ba ne bar imã prãm kêt.

²Mỳkam ne ar bajbit ar imã amimex'ã pi'ôk no'ôk prãm kêt? Bir, ar ga ne gar aje ar imex'ã pi'ôk no'ôk pyræk. Ar ba ne bar ar amã Kritu jarẽ gar ar idjô'ã 'ỳr amijo akêx. 'Ỳr amijo akêx nnym arỳm ar ajo mex ne. Ar idjô'ã ne gar amex. Nnym kam me kunĩ kute ar idjô'ã ar amex pumũnh ne kute ar amar. Ne kam jãm kute ar badjwỳ ar imex mar. Me kute ar apumũnh kute mrãmri ne me kute ar imex'ã pi'ôk no'ôk pumũnh pyræk. Tãm ne bar kuman ar amã, —Ar ga ne gar aje ar imex'ã pi'ôk no'ôk pyræk, ane. Ar badjwỳ ar ije ar amex pumũnh ne ije ar amar ne arỳm imã ar ajabê:ê. Me kunĩ ne me kute ar amar.

³Kritu ta ne ar amã ajamak bô gar adjumar djà ny. Nãm ar ajo kute mrãmri ne me kute pi'ôk no'ôk pyræk. Ar ba ne bar amã Kritu'ã ajarẽ gar arỳm tu amim markumrêx. Nnym kam arỳm ar amã ajamak bô gar adjumar djà ny. Ga, Metĩndjwỳnh Karõ tĩn ne ar baja ne kute ar amã ajamak bôngh gar adjumar djà nyja pumũ. Kritu ne Karõo ar amã ajamak bô. Ga, me bakukãmãre kute mỳjja tỳxo kênpo'ã no'ôkja pumũ. Djãm ã Kritu ar ajo ane? Kati. Bar ar amã Kritu'ã ajarẽ gar arỳm tu amim markumrêx ne arỳm adjumar djà ny.

⁴Ar ba ne bar ar amã arẽ nnym Kritu arỳm ar ajo mex. Tãm ne bar ije markumrêx nnym mrãmri Metĩndjwỳnhdjwỳ kute ar imar.

⁵Djãm kam ar ba ne bar ije amim, —Ba ne ba ije aro mex, anhỳro iba? Kati. Metĩndjwỳnh ta ne ar imã 'ã karõ bar arỳm ar amã Kritu'ã ajarẽ nnym kam ta arỳm ar amã ajamak bô.

Metĩndjwỳnh kute Kritu'ã kabẽn ny jarẽnh mãm dji.

⁶Ta ne me kadjy ar imã ijamak mex jadjà bar memã arẽho iba. Metĩndjwỳnh ne kute Kritu'ã kabẽn ny jarẽnh mãm dji bar arỳm kuman memã arẽho iba. Djã nã bãm Mòj djê kudjwa memã kabẽn'ã kênpoti no'ôk tũmja jarẽho iba? Kati. Metĩndjwỳnh Karõ ne bar memã arẽho iba. Mỳkam ne bar memã kabẽn tũm jarẽnh kêt? Bir, ba ren ar memã tũm jarẽ

nhym ren me te: kute katàt kôt amijo ba prãmje ne ren ta amikôt axwe rã'ã ne. Ne kam ren arým pãnh me biknor tokry djàkam akuno. Nhym be, kati. Bar memã Metĩndjwýnh Karõ jarẽ nhym me arým maro ba nhym ta arým katàt meo ba. Nhym kam me arým Karõkôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne.

⁷Me memã kēnpotikam kabēn jarēho ba nhym me arým mar kajgon ta amikôt axwe rã'ã. Ne kam pãnh arým akuno. Metĩndjwýnh mỳjja tỳxo kēnpoti tỳx no'òk ne. Nhym kam Metĩndjwýnh mexo umakôt Mòj djê nokre jadjēnh ne arým kēnpoti mỳn memã o bôx. Ne kam memã Metĩndjwýnh kabēn jarēho dja nhym kabēn me:xkumrēx nhym me maro dja. Maro djan te kute nokre 'ãno ãm ne omũnhmã. Metĩndjwýnh mexo uma djô'ã ne Mòj djê nokre jadjēnh nhym me te kute omũnhmã. Nhym kam adjēnh apêx tē:n arým tu apêxkumrēx. Nhym Metĩndjwýnh kute Mòj djēmã kabēn jarēnh tũmjadjwỳ. Djãm me kute kabēn tũm kôt katàt amijo bamã? Kati. Me ta te: katàtmãn axwe rã'ã ne.

⁸Nhym be, Metĩndjwýnh Karõ ne gwaj bamã kabēn ny jarẽ. Kute gwaj bamã arēnh ja ne mexo kute Mòj djê kabēn tũm jakrenh mex ne.

⁹Djãm Metĩndjwýnh kute Mòj djēmã kabēn jarēnh tũm punu? Kati. Mexkumrēx. Nhym be, nãm me te memã Mòj djê kabēn tũm jarẽ nhym me axwe rã'ã ne. Me ta amikôt axwe rã'ã ne. Axwe rã'ãn kam pãnh arým me biknor tokry djàkam akuno. Nhym be, gwaj Karõ kabēn ma nhym arým gwaj bamã tỳx jadjà gwaj arým katàt kôt ar amijo baba. Kam ne Metĩndjwýnh Karõ kabēn nyja arým mexo Mòj djê kabēn tũm jakrenh mex ne.

¹⁰Kabēn nyja kute tũmja jakrenh mex nhym tũmja me arým kute kum kĩnh kêt pyràk.

¹¹Tũmja me kute 'ã ukangan mar kêt mã. Nhym be, pãnh kabēn nyja dja me mar rã'ã ne kôt amijo ba rã'ã ne. Kam nyja ne mexo kute tũmja jakrenh me:xi.

¹²⁻¹³Bar Karõ kabēn ny mar rã'ãn tu amiwỳr kute mỳjja jarēnhja kamnhĩxkumrēx ne irãri memã kabēn ny jarēho amirĩtkumrēx. Nhym be, Mòj djê ta ne kubêkào aminokre'ã pro. Metĩndjwýnh mexo uma djô'ã nokre

jadjênh ne kam mebê idjaer kute omũnh kêt kadjy aminokre'ã pro. Nhyam kam adjênh arým apêx.

14-16 Me abendjô'ã Metĩndjwýnh kabên tũm jarê:. Ne akati jakam kute arênh rã'ã ne. Nhyam be, me kam amakkre kêt tẽ:n amakkre kêt rã'ã. Akati jakam me amakkre kêt rã'ã. Ga, gwaj baje kubêkào banokre'ã prokam baje mýjja ngrirebit pumũnhja pumũ. Mebê idjaerdjwý ne me kute Metĩndjwýnh mar ngrire. Nhyam be, me kwý arým Běnjadjwýr djwýnh'ýr amijo akêx ne kôt ar amijo ba. Kôt ar amijo ban arým mar rax ne. Ga, gwaj baje kubêkào banokre'ã pro kêt kam baje mýjja pumũnh rũnhja pumũ. Mebê idjaer kwýdjwý ne me Metĩndjwýnh mar rũnh. Nãm me Běnjadjwýr djwýnh'ýr amijo akêx ne kôt ar amijo ba. Ne kam arým Metĩndjwýnh mar rũnh ne. Nhyam be, me kute Běnjadjwýr djwýnhkôt amijo ba kêtja ne me kute Metĩndjwýnh mar kryre. Me amakkre kêt kam.

17 Be, Běnjadjwýr djwýnhjabê ne Metĩndjwýnh Karõ. Běnjadjwýr djwýnh Karõ arým gwaj bamẽ amijo kajkep. Djã ne gwaj kam arek amim, —Ba katàt Môjdjê kabên man kôt ar amijo iban arým Metĩndjwýnhmã ijaxwe kêt, anhýro baba? Kati. Gwaj baje amim anhýr kêt. Metĩndjwýnh ta ne gwaj bamã axwe kêt jarẽ gwaj arým kum bamex ne.

18 Ga, me kute kubêkào aminokre'ã pro kêt kam kute mýjja pumũnh rũnhja pumũ. Gwaj badjwý baje Běnjadjwýr djwýnh mex mar rax. Ga, me kute ixekam mýjja kumex pumũnh mexja pumũ. Gwaj badjwý ã Metĩndjwýnh mar mexo ane. Ne maro baba:n arým kôt ar amijo baba. Ta kute amijo ba pyræk kôt ar amijo baba. Kôt ar amijo baba: nhyam arým amikôt gwaj bajo mexo tẽ. Gwaj kam arým bamexo amũ amikaměn arým ta mexo bamex ne. Mýj me'õ ne kute gwaj bajo mex? Bir, Běnjadjwýr djwýnh Karõ ne kute gwaj bajo mex.

Atãri Kôritu 4

Paur kute memã Kritu'ã ujarênh'ã amijarênh.

A Kô 1.12; Tex k 2.1

¹Metĩndjwỳnh kum ar ikaprĩkam ne ar imã me'ã karõn ar imã, —Dja ga memã Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Kritu'ã ujarẽnh nyja jarẽho aba, ane. Kam ne bar arỳm memã arẽho iba. Djã ne bar memã arẽnh'ã idjukanga? Kati. Bar memã arẽnh'ã idjukanga kêtikumrẽx ne memã arẽnh ar o iba.

²Djã ne bar memã arẽn ate mebê amipdjun mebê mỳjja kupẽnho iba? Kati. Amrẽbê: ne ba mebê amipdjun mebê mỳjja kupẽnha kanga. Djã ne bar ari memã ijêx ne me noo ibiknoro iba? Nàr ijêxnhĩn ari me noo ibiknor ne Metĩndjwỳnh kabẽn kupa'ã memã mỳjja kwỳ jarẽho iba? Arkati. Ar ba ne bar katàt memã arẽho iba. Ar ije memã Kritu kabẽn jarẽnhkam djã ne bar ajmã ikuten kupa'ã amijo iba? Kati. Kritu kôt ne bar katàt ar amijo iba. Metĩndjwỳnh ta ne kute ar ipumũnh. Bar katàt ar amijo iban kam katàt memã arẽ nhym me arỳm amim, —Nà. Nãm ar katàt me bamã arẽnhkumrẽx. Ga, katàt ar kute amijo baja pumũ. Ar mexkumrẽx. Dja ba amim ar kabẽn ma, ane. Dja me kunĩ ar ipumũn kwỳ arỳm ã amim ane.

³Bar memã Kritu'ã ujarẽnh ny jarẽho iba. Djãm kam mrãmri we Kritu'ã ar idjujarẽnhja bipdjurkumrẽx? Kon. Mrãmri, me kwỳ biknor prãmjabê bipdjurkumrẽx. Ga, me kute kubêkào aminokre'ã pron mỳjja pumũnh kêtja pumũ. Mỳjja mebê bipdjur. Me biknor prãmdjwỳ mebê ikabẽn bipdjurkumrẽx.

⁴Kritumẽ Metĩndjwỳnh ar. Djãm ja ne uma rax nhym ikjê uma ngrire? Kati. Ar umao kute aben pyræk. Me kum amẽ ar uma:. Bar memã Kritu'ã ujarẽnh ny jarẽ. Ujarẽnh ny kute mrãmri ne memã irã djà pyræk. Gwaj baje amim Kritu markam gwaj baje mrãmri ne me kute irækam mỳjja kunĩ pumũnh mex pyræk. Nhym be, nã bãm ar me biknor prãmmã ujarẽnh ny jarẽ nhym mebê bipdjur nhym me kute amim mar kêtê. Me kute mrãmri ne me no rã kute mỳjja pumũnh kêt pyræk, ne te: kute marmã. Me kum Metĩndjwỳnhkumrẽx kĩnh kêtja nhõ metĩndjwỳnh, Xatanaj ne arỳm memã amakkre kêt jadjà nhym me arỳm ajbit maro ba. Nhym kam arỳm mebê Kritu'ã ujarẽnh nyja pytàro ba. Kam ne Kritu'ã ujarẽnh nyja mebê bipdjurkumrẽx.

⁵Djã nã bãm ar memã, —Ar ba dja gar tu amim ar imarkumrêx bar kam arým ar apytà, anhÿro iba? Kati. Bar kàj bê memã kum, —Jeju Kritubê ne me kunĩ nhõ Bẽnjadjwÿr djwÿnh. Tãm dja gar tu amim markumrêx nhym arým ar apytà, anhÿro iba. ã Jejumã ar idjâpênh kute anhÿrkam ne bar ar amã idjâpênh ar iba.

⁶Be, adjâkamã Metĩndjwÿnh ta kabên ne, "Akamàt kô tykbit. Gê on a'u. Gê a'u akamàt kurwÿ", ane. Ga, a'u kute mÿjja kunĩ kurwÿkam mÿjja kunĩ arým memã amirĩt mexja pumũ. Metĩndjwÿnhdjwÿ ne arým gwaj bamã bajamak bô gwaj arým Kritu mar mex ne. Metĩndjwÿnh ne kute mexo, umao me kunĩ jakrenh. Tãm ne gwaj arým kuma. Kritu ne kute amijo ba mexkumrêx gwaj arým 'ã ujarênh ma. Gwaj baje Kritu mar o ne gwaj baje arým Metĩndjwÿnh mar. Metĩndjwÿnh ne kute mexo, umao me kunĩ jakrenh. Tãm ne gwaj baje Kritu mar o kuma.

Me kute ngyo ngôn̄h pyrâk nhym Metĩndjwÿnh mekam ÿr.

A Kô 11.23; Kor 1.11

⁷Nhym be, gwaj ba ne gwaj baje mrãmri ne ngyo ngôn̄h pãnh ngrire pyrâk. Gwaj bapãnh ngrire. Te gwaj bapãnh ngrire nhym gwaj bakam Metĩndjwÿnh nhÿ. Metĩndjwÿnhbê kumkati nhÿ. Mÿj kadjy ne gwaj bakam nhÿ? Bir, Metĩndjwÿnh ta dja gwaj bakam amityxo amirĩt nhym me arým ajbit rax ma. Dja me gwaj bamar kêt ne arým Metĩndjwÿnh ajbit ma. Ja kadjy ne gwaj bakam nhÿ.

⁸Ar ije ngyo ngôn̄h pãnh ngrire pyrâk. Me arĩk ar ibu'ã ar ijã kabên punu krãptĩ. Me ã kabên pytĩ: ane. Djã ne kam bar Jejumã idjâpênh'ã idjukanga? Kati. Bar 'ã idjukanga kêt ne kum idjâpênh rã'ã. Ne mã amim, —Mÿj godja bar amijon? Mÿj godja bar amijon? ane. Djã nã bãm ar kam amim Metĩndjwÿnh kamnhĩx kêt got? Bar tu amim kamnhĩxkumrêx.

⁹Me ar ijo bikênh ba. Djãm kam Metĩndjwÿnh kute ar ikanga got? Kute ar ikanga kêtumrêx. Nhym me arým pyka'ã ar imê bar nõ. Djãm kam bar arým ty? Kati. Ar itĩn ne ar iba.

10Akati kunĩkõt me kute ar ibĩn puma. Kute mrãmri ne amrêbê Jeju akati kunĩkõt me kute bĩn puma pyræk. Nã bãm ã ar ije amikam me kute ar ibĩn puma maro ane. Dja te me kute ar ibĩn puma nhym Jeju mã ar ikam tĩn ne ar ijo ba. Bar kam itĩn ne nhym me arỳm ar ijã abenmã kum, —Ga, ar tĩn rã'ãja pumũ. Mrãmri Jeju tĩn ne ar ba. Tãm ne ar utàr ar o ba, ane.

11Bar Jejumã idjapênh ar iba nhym akati kunĩkõt me ar ibĩn puma. Bar kam itĩn rã'ã ne. Nhym kam me arỳm ar ijã abenmã kum, —Ga, ar tĩn rã'ãja pumũ. Mrãmri Jeju tĩn ne ar ba. Ta ne ar utàro ba, ane.

12Me kute ar ibĩn puma bar itĩn rã'ã. Gar kam arỳm ar ipumũn arỳm tu amim Jeju markumrêx ne arỳm kõt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne.

13Kam ne me amrêbê: memã kum, "Ba ne ba tu amim Metĩndjwỳnh markumrêx. Ne kam arỳm memã arêho iba." Nãm me ã me bakukãmãremã ane nhym me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Ar badjwỳ ne bar tu amim Metĩndjwỳnh markumrêx ne kam memã arêho iba. Dja te me kute ar ibĩn puma bar tu amim Metĩndjwỳnh markumrêx ne mã memã arênh ar o iba.

14Nhym be, godja me mrãmri ar ibĩn jabej mỳj dja bar kam ikute? Metĩndjwỳnh ne arỳm akubyn Běnjadjwỳr djwỳnh Jejuo tĩn ne. Ta dja Jejukõt akubyn ar badjwỳ ar ijo tĩn ne ar ijo mõn arỳm amikabem ar ipumjuw. Ar gamẽ dja gwaj baro'ã kabem baku'ê. Tãm ne bar tu amim markumrêx.

15Akati kunĩkõt me kute ar ibĩn puma. Bar itokry ne ikaprĩre maro iba. Mỳj kadjy? Bir, ar akadjy. Bar te itokry kumex nhym Metĩndjwỳnh mã kum ar ikaprĩ bar mã memã Kritu jarêho iba. Gar kam arỳm ar ipumũn arỳm Metĩndjwỳnh djukaprĩ: man kam arỳm akĩ:nhkumrêx. Akĩ:nhkumrêx ne kum, —Djũnwã, adjukaprĩ:kumrêx. Imã akĩ:nhkumrêx, anhỹro aba. Nhym gwaj babu'ã me krãptĩ: gwaj bapumũn arỳm kum Metĩndjwỳnh kĩnh. Ne kam tu amim markumrêx ne adjwỳnhdjwỳ kĩ:nhkumrêx. Kĩ:nhkumrêx ne arỳm kum, —Djũnwã, adjukaprĩ:kumrêx. Imã akĩ:nhkumrêx, anhỹro ba. Dja me krãptĩ: kum amikĩnh jarẽ nhym Metĩndjwỳnhdjwỳ arỳm kĩnhkumrêx. Ja kadjy bar itokry o iba.

¹⁶Dja me krãptĩ: kum amikĩnh jarẽ. Bar amikukãm ja man mã kam ikĩnh nhym kam arỳm irerek iwỳr bõx kêt. Memã ar idjujarẽnhkõt bar itokrymẽ ikaprĩ maro iba. Maro iba: nhym arỳm ar ibê ar inhĩ kator mex ne. Nhym be, djãm kam ar irerekre? Kati. Te ar ibê ar inhĩ kator mex bar mã ikĩnh ne mã 'itỳx ne. Akati kunĩkõt mã 'itỳx ne.

¹⁷Mỳj ne bar kuman mã ikĩnh ne mã 'itỳx ne? Bir, djãm me kute ar ijo bikẽnh rã'ã rã'amã? Kati. Me kute ar ijo bikẽnh 'ikrãn ne. Kam dja bar Metĩndjwỳnh'ỳr tẽn bõx ne ikĩnhkumrẽx. Djãm kam ar ikĩnh 'ikrãn ne? Kati. Dja bar kam ikĩnh rã'ã: rã'ã ne. Jakam ar ikaprĩre. Metĩndjwỳnhkõt dja bar ikĩnhhti:re. Tãm ne bar kuman mã ikĩnh ne mã 'itỳx ne.

¹⁸Djãm gwaj baje mỳjja pumũnhja ne bar kõt ijamak bẽn? Me kute ar ijo bikẽnh ja nàr ar itokry ja nàr ar ikaprĩ ja djãm kõt ne bar ijamak bẽn? Kati. Mỳjja pumũnh kêt kõt ne bar ijamak bẽn 'ãno dja. Gwaj baje mỳjja pumũnh ja dja ĩ kêt ne. Nhym be, gwaj baje mỳjja pumũnh kêt ne rã'ã: rã'ã ne. Metĩndjwỳnhkõt ar baban bakĩnhhtire ja ne baje omũnh kêt rã'ã. Kàjkwakam õ mỳjja baje omũnh kêt rã'ã. Mỳjja ja ne rã'ã: rã'ã ne. Ar ije mỳjja pumũnh kêt jakõt bar ijamak bẽn 'ãno dja. Ne kam mã ikĩnh ne mã 'itỳx.

Atãri Kõritu 5

Atemã me ĩ ny'ã ujarẽnh.

Pir 3.21

¹Be, gwaj banhĩ ja kute mrãmri ne kubẽkãtio kikre pyræk. Pykakam ar babari gwaj kam nhỹ, banhĩ kute kubẽkãtio kikre pyræk ja kam nhỹ. Ga, me kute tẽmbê kubẽkãtio kikre ngrãnhja pumũ. Gwaj badjwỳ gwaj on ty. Nhym be, arỳm gwaj batykkam gwaj arỳm Metĩndjwỳnh'ỳr tẽn arỳm atemã banhĩ ny. Metĩndjwỳnh dja gwaj banhĩ ny nhipêx gwaj kõt ar baba rã'ã: rã'ã ne. Tãm ne bar ije markumrẽx. Gwaj banhĩ ny ne kute gwaj banhũrkwã ny pyræk.

²Dja gwaj kàjkwamã tẽn arỳm banhĩ ny. Kute mrãmri ne me kute kubẽkã tũmo põx ne ny jangjẽnh pyræk dja gwaj banhĩ ny. On jakam gwaj bamã banhĩ ny prã:m. Gwaj banhĩ ny prãmje kam ama:n kam amakbê bakangãngã. On gwaj banhĩ ja katyk ne tokry djaje bakangãngã.

³Gêdja gwaj arÿm kàjkwakam banhĩ nyn bakajgo kêt. Ne bakadjwÿnhbit ar baba kêt. Gwaj banhĩ:ĩ.

⁴Jakam gwaj banhĩ ja, kute kubêkàtio kikre pyràk ja, gwaj kam ar babari bakangãngã. Batokry djàje bakangãngã. Djãm on gwaj bamã banhĩ kangan bakajgo prãm, kàjkwakam bakajgo ar baba prãm? Kati. Gwaj bamã on kàjkwakam banhĩ ny prãm. Ne kam arÿm batyk kêt ne banhĩ nyn batĩn ne ar baba rã'ã: rã'ã ne.

⁵Ja kadjy ne Metĩndjwÿnh gwaj banhipêx. Gwaj batĩn ne ar baba rã'ã rã'ã kadjy ne gwaj banhipêx. Ga, me kute memã mÿjja rũnh nhõrmãn kukãm kute mÿjja kryre nhõrja pumũ. Me amim kryre jamÿn arÿm amiwÿr mÿjja rũnh kamnhĩxkumrêx. Gwaj badjwÿ. Metĩndjwÿnh arÿm gwaj bamã Karõ jano nhym arÿm gwaj bajo ba gwaj arÿm amim, —Ga, Metĩndjwÿnh arÿm kute imã karõ janorja pumũ. Ga, arÿm kute ijo baja pumũ. Mrãmri dja ba kàjkwakam kôt itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne, ane. Karõ kute gwaj bajo bakam dja gwaj ã amim ane. Ne kam arÿm baje mrãmri ja markumrêx. Dja gwaj mrãmri kàjkwakam Metĩndjwÿnhkôt batĩn ne ar baba rã'ã: rã'ã ne. Tãm ne gwaj baje mrãmri markumrêx ne amiwÿr kamnhĩxkumrêx.

⁶Ar ije itĩn markam 'itÿx rã'ã ne. Kum idjapênhkam 'itÿx rã'ã. Jakam ne bar arek inhĩ jakam ar iba. Arek kam ar ibari djãm Bẽnjadjwÿr djwÿnh'ÿr ar ibôx? Kati. 'ÿr ar ibôx kêt rã'ã. Ja ne bar ije mar.

⁷Djãm jakam ne bar Bẽnjadjwÿr djwÿnh pumũnhbê ar iba? Kati. Te ar ije omũnh kêt bar tu amim Bẽnjadjwÿr djwÿnh markumrêx ne ar iba.

⁸Ar ije markam 'itÿx rã'ã. Nhym be, ba ren ar on Bẽnjadjwÿr djwÿnh'ÿr tẽn bôx ne kôt ar iban ren ikĩ:nhkumrêx. Ba ren ar on tyn inhĩja kangan ren arek Bẽnjadjwÿr djwÿnhkôt ar iba. Ne kam ren ikĩ:nhkumrêx ne.

⁹Kam ne bar arek kum idjapênh iba. Arek pykakam inhĩ ja'ã ar iba jabej bar Bẽnjadjwÿr djwÿnhmã idjapênh ne ije o kĩnh kadjy amima. Nàr bar ityk ne kàjkwamã itēm jabej bar Bẽnjadjwÿr djwÿnhmã idjapênh ne ije o kĩnh kadjy amima. Ar ije o kĩnhmã ne bar kum idjapênh ar iba.

¹⁰Mỳkam ne bar ije o kĩnhmã? Bir, dja Kritu kàjkwakam krĩ djàkam gwaj bamã nhỹ. Gwaj kam arỳm 'ỳr bõx ne kabem dja nhym arỳm gwaj bakukij. Pykakam gwaj ar babari gwaj baba mex jabej bakukij. Nàr, gwaj baba punu jabej bakukij. Gwaj kam arỳm prĩne amikõt kum amijarẽ nhym kam arỳm gwaj bakunĩmã o pãnh. Apỹnh gwaj banhĩ djari gwaj bamã o pãnh. Gwaj baje amijo baba kõt gwaj bamã o pãnh. Katàt gwaj baba mex jabej arỳm gwaj bamã o pãnh mex. Nàr ate gwaj amijo baba punu jabej arỳm gwaj bamã o pãnh punu.

Metĩndjwỳnh kute me kunĩo õbikwao ãm.

A Kò 4.2

¹¹Dja gwaj baje amijo baba kõt gwaj bakunĩmã o pãnh. Kam ne bar Kritu'ỳr me 'wỳro iba. Me kute Kritu'ỳr amijo akẽxmã me 'wỳro iba ne me axwe nẽje ar me kukràò iba. Bẽnjadjwỳr djwỳnh pyma: bar arỳm kuman arỳm nẽje ar me kukràò iba. Ne katàt ar amijo iba nhym Metĩndjwỳnh prĩne kute ar imar. Ar gadjwỳ ar aje ar imar jabej ne aje amim, —Mrãmri ne Paur ar katàt kute amijo bakumrẽx, anhỹr jabej.

¹²Wãkam ne me we ar ijã, —Ar wã ne ar ajte ar amã amimex jarẽnhò ba, ane. Djãm mrãmri me kabẽn? Kati. Wãkam me kwỳ ta amimexo amran ar amã, —Ba ne ba Kritu'ã idjujarẽnh mexkumrẽx. Me kum ikĩnhkumrẽx, anhỹro ba. Djãm mrãmri ne me kabẽn mex? Kati. Nãm me amijo 'êx. Djãm Kritu kabẽn kõt me kum me abê? Kati. Me jamã dja gar ar ijã ajarẽnh memã kum, —Paur ar kute katàt ar imã arẽnhkumrẽx. Paur ar kute katàt Metĩndjwỳnh kabẽn marn kõt amijo bakumrẽx, ane. Dja gar ã memã ane nhym me arỳm pijàm ne.

¹³Djãm mrãmri ne bar we ajbãn ar amã amijarẽ? Nà. Kwãrĩk wãnh rã'ã. Bar we ajbã. Metĩndjwỳnh kadjy ne bar we ajbã. Nàr, djãm mrãmri ar ikrã mex ne katàt ar amã amijarẽnhkumrẽx? Metĩndjwỳnh ta ne kute ar imar. Ar aje Metĩndjwỳnh mar kadjy ne bar katàt ar amã amijarẽnhkumrẽx.

¹⁴Kritu kum gwaj bajabê:ê. Kum gwaj bajabêkam ne gwaj bakunĩ pãnh ty. Gwaj badjwỳ bamã Kritu jabê:n arỳm 'ã memã badjujarẽnh prã:m. Dja me te Kritu'ã gwaj bakangrõnhò ba. Kwãrĩk wãnh rã'ã. Gwaj ty. Gwaj bamã

batyk pyma kêt. Kritu gwaj bakunĩ pãnh tykkam gwaj badjwỳ gwaj bamã batyk pyma kêt.

15Gwaj bakunĩ pãnh tykkam mỳj dja gwaj nẽ? Bir, dja gwaj amidjwỳnhbit maro babaja krãta. Ne kam Kritu maro baban kôt ar amijo baba. Nãm gwaj bapãnh tyn akubyn tĩn ne. Kam dja gwaj maro baban kôt ar amijo baba.

16Arỳm gwaj bapãnh tykkam djãm kam ar ije me mar punu? Kati. Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêt ja ne me kute me mar punu. Djã ne bar ã me mar punuo ane? Kati. Bar aminhijukri amidjan kam arỳm ar ije me mar punu kêt. Mrãmri amrẽbê ar ije Kritu mar punu. Djãm jakam ar ije mar punu rã'ã? Kati. Bar arỳm aminhijukri amidjan kam arỳm ije mar punu kêt.

17Bir, mỳj ne ar ije me mar on? Bir, dja Kritu meo kra nhym me arỳm umar djà ny. Amrẽbê ne me mỳjja tũm kôt ar amijo ba. Ne jakam arỳm kute mỳjja tũmkôt amijo baja arỳm krãtan arỳm mỳjja nykôt ar amijo ba. Be ga, me arỳm mrãmri prĩne umar djà nykumrẽxja pumũ. Bar aminhijukri amidjan arỳm kute meo ny ja ma.

18Metĩndjwỳnh ta ne arỳm prĩne meo ny. Gwaj badjwỳ ne gwaj amrẽbê Metĩndjwỳnho bakurê djwỳnh nhym ta arỳm gwaj bajo nyn gwaj bajo õbikwa. Jeju Kritu arỳm tyn akubyn tĩn gwaj kam tu amim markumrẽx. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm gwaj bajo õbikwa. Gwaj bajo õbikwan arỳm me'ã gwaj bamã karõ. Gwaj baje memã 'ã badjujarẽnhmã gwaj bamã karõ. Gwaj kam arỳm memã kum, —Ga me aje Metĩndjwỳnho akurê djwỳnh. Nhym be, dja ga me tu amim Jeju markumrẽx nhym arỳm me ajo nyn me ajo õbikwa. Nã gwãm ã memã anhỹro baba.

19Metĩndjwỳnh ta ne me kunĩo õbikwao dja. Kritu arỳm tyn akubyn tĩn ne nhym me arỳm tu amim markumrẽx nhym kam arỳm meo õbikwa. Meo õbikwan arỳm memã axwe kêt jarẽ nhym me arỳm kum mex ne. Nhym arỳm ar imã Kritu'ã ujarẽnhja jarẽ. Bar memã 'ã ajarẽn memã kum, —Dja ga me tu amim Kritu markumrẽx nhym Metĩndjwỳnh arỳm me ajo nyn me ajo õbikwakumrẽx, ane. Tãm ne bar memã arẽho iba.

²⁰Kam ne bar Kritu kaběnkôt memã idjujarěnh ar iba ne Kritu kukwakam 'ỳr ar ajwỳro iba. Ar aje Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akěxmã ar ajwỳro iban ar amã, —Dja gar tu amim Kritu markumrěx nhym Metĩndjwỳnh arỳm ar ajo õbikwa, anhỳro iba. Bar 'ỳr ar ajwỳro iba kute mrãmri ne Kritu ta mãn kute amiwỳr me 'wỳro ba pyràk.

²¹Kritu amikam axwe 'õ mar kêt ne axwe kêt me:x ne. Nhym be, Metĩndjwỳnh arỳm kum axwe jarě. Nhym mỳj axwe'õja? Bir, gwaj ba bajaxwe pro. Nãm kum gwaj bajaxwe pro jarě nhym arỳm kute ta mãn axwe djwỳnh pyràk. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm pãnh gwaj bamã axwe kêt jarě. Gwaj tu amim Kritu markumrěx nhym Metĩndjwỳnh arỳm gwaj bamã axwe kêt jarě gwaj arỳm Metĩndjwỳnh jaxwe kêtõ bajaxwe kêt. Kam dja gar tu amim Kritu markumrěx nhym Metĩndjwỳnh arỳm ar ajo õbikwakumrěx.

Atãri Kõritu 6

¹Metĩndjwỳnh kôt ne bar idjãpěnh ar iba. Kam ne bar arỳm ar amã arě. Metĩndjwỳnh ne tu kum ar akaprĩ:kumrěx ne ar amã ar ajamak bõ gar arỳm amim ama. Ar aje amim markam tu amim markumrěx ne kwãrĩk wãnh 'ã adjukanga kêt.

²Mỳkam dja gar 'ã adjukanga kêt? Bir, Metĩndjwỳnh ne arỳm gwaj bakukãmãremã kaběnh ne memã kum, "On jakam ije me amar. Ga me imã amijarě ba arỳm me ama. Imã me akaprĩkam ne ba me ama. Ě, on akati jakam ije me apytàr. Ba me apytàn arỳm me ajo djuw mex." Nãm ã Metĩndjwỳnh gwaj bakukãmãremã ane. Badjwỳ kôt ar amã arě. Mytja tãmkam Metĩndjwỳnh kum ar akaprĩ. Akati jakam kute ar apytàr. On 'ỳr amijo akěx. Kwãrĩk wãnh 'ã adjukanga kêt.

Paur kute apỳnh kaprĩ djari'ã amijarěnh.

Kor 1.10

³Ar ba ne bar amijaxwe nėje amijãno dja. Mỳkam ne bar amijãno dja? Bir, ba ren amijãno idjãm kêt ne ren arỳm ajmã ikute. Nhym kam ren me'õ arỳm ijã, —Djãm Metĩndjwỳnhmã ar àpěnh wãkam ar mex? Kati, ar axwe ar ba,

ane. Me'õ ren ar ijã anen ren arým Metĩndjwýnh bê amijo akẽx. Me'õ kute Metĩndjwýnh bê amijo akẽx karõ ne bar amijaxwe nẽje amijãno dja.

⁴Ne ar imrãnh kunĩkõt katàt Metĩndjwýnhmã idjapênhkumrẽx nhym me kunĩ kute kõt ar imar. Katàt kum ar idjapênhkam te apýnh ar ikaprĩ djari ar ijo ba bar kum idjapênh'ã idjukanga kêt. Ne ajte apýnh itokry ma. Ne ajte imã mýjja prãm ne inhõ mýjja kêt. Ne ajte apýnh mýjjakam itĩn prãm.

⁵Katàt kum ar idjapênhkam me ajte mry kà punuo ar ikaprêprêk. Nhym me ar ibê ijê nhym me krãptĩ: ar ikam àkrên ar ikam kangao kumex. Bar apýnh idjapênh tỳxo prĩne amidjôm ne. Ne ajte apýnh idjapênh'ã ino tỳx ne inhõt kryre nhym arým akati. Bar ajte Metĩndjwýnhmã amijajburo iba. Katàt kum ar idjapênhkam bar ã ane.

⁶Ne ajte kam prĩne amijaxwe nẽje amijãno dja. Ne ajte prĩne mýjja mar mexkumrẽx. Nhym me ajte ar ijo ajkẽ bar bit ingykmãn ajte akubyn amijã ingyk nê. Ne kum ar idjapênhkam ajte imã me kaprĩ. Nhym Metĩndjwýnh Karõ ajte ar ijo ba bar mrãmri imã me abêkumrẽx.

⁷Ne ajte katàt memã ikabên jarênhkumrẽx nhym Metĩndjwýnh ajte ar ikõt àpênh tỳx. Kum ar idjapênhkam bar amijãno djan katàt ar amijo iba. Ga, krãkamngõnh kute kàxo kubêkà jangjênh ne kute kurê djwýnhbê amipytarja pumũ. Ar badjwý ne bar inhõ kàxo kubêkà jadjar mãn prabê amijãno djan katàt ar amijo iba. Me kute ar imã ar ijaxwe jarênh karõ ne bar amijãno dja.

⁸Nhym me ajte kum ar ikĩ:nhkumrẽx. Djãm kam ar ije amidjwýnhbit mar ne Metĩndjwýnhmã idjapênhmã kanga? Kati. Bar mã kum apê. Nhym me ajte te mebê ar ikurê bar mã kum apê. Nhym me ajte te ar ikàxã abenmã kum, —Djãm ar wã mex got? ane bar mã Metĩndjwýnhmã apê. Nhym kam me ajte te ar ikàxã abenmã kum, —Me kum ar kĩ:nhkumrẽx, ane bar mã kum apê. Nhym me ajte te ar ijã, —Nãm ar ta amijo Metĩndjwýnh maro ba. Nãm ar memã 'êx ne me noo biknoro ba, ane. Nãm me te ar ijã ane bar katàt kum idjapênhkumrẽx rã'ã.

⁹Nhym me ajte te ar ibê ate krãn ba nhym Metĩndjwýnh kute ar imarkumrẽx. Nhym õ me jadjwý kute ar imarkumrẽx. Nhym me ajte kute ar ibĩn pyma.

Te ar ibĩn pyma. Ota, ar itĩn rã'ã. Nhyim me ajte mã ar ikaprêprêk. Ne te ar ikaprêprêk bar ityk kêt.

¹⁰Ne ajte ikaprĩ:ren ikaprĩ japôkmã mã ikĩnh. Ne ajte ar inhõ mỳjja kêt. Te ar inhõ mỳjja kêt bar memã Kritu'ã idjujarẽnh ar iba nhyim me arỳm tu amim markumrẽx. Me krãptĩ ne me tu amim markumrẽx ne arỳm kôt Kritu nhõ mỳjja kume:xo õ mỳjja. Te ar inhõ mỳjja kêt bar tu amim Kritu markumrẽx ne arỳm Kritukôt ar inhõ mỳjja kunĩ.

¹¹Krĩraxbê Kôritukam ar ga ne bar imã ar ajabê:. Kam ne bar prĩne amikôt ar amã amijarẽho amirĩtkumrẽx.

¹²Djã nã bãm ar ar abê amiptàn imã ar ajabê kêt got? Ar ga ne gar amã ar ijabê kêt.

¹³Ar ije ar ajo ikramãn pràbê bar ar amã ikabẽn. Ar gadjwỳ dja gar amipãnh ar imã akabẽn mex jarẽn ar amã ar ijabê.

Me kute Jeju marbito aben nhikjê'ã kute memã karõ.

Ep 5.7; A Xim 2.4; Xij 4.4; Ped k 2.11

¹⁴Ga, mry kute jênh bjêr kadjy me kute o aben nhikjêja pumũ. Mry kute aben pyræk kambit ro'ã àpênh mex. Ar gadjwỳ ar aje me'õo anhikjêmã me kute amim Jeju marbito anhikjê. Kwãrĩk wãnh me'õ kute Jeju mar kêtõ anhikjê kêt ne ro'ã adjàpênh kêt. Djãm me axwemẽ me axwe kêt kute aben pyræk ne ro'ã àpênh mex? Kati. Ga, a'umẽ akamàtmẽ ro'ã ba kêtja pumũ. Apỹnh ne ba. Ar gadjwỳ ne gar aje amim Jeju mar. Kam ar amã ajaxwe kĩnh kêt. Me kute Jeju mar kêtja ne me kum axwe kĩnh. Djãm ro'ã ar adjàpênhkam mex? Kati. Kam mex kêt.

¹⁵Djãm Kritumẽ Berij axikôt kabẽn? Kati. Ar apỹnh kabẽn. Berij nhidji 'õdjwỳbê ne Xatanaj. Me kute amim Jeju mardjwỳ djãm me kute amijo ba kute me kute Jeju mar kêtja amijo ba pyræk? Kati. Me kute amim Jeju mar katàt ar amijo ba. Nhyim be, me kute mar kêtja ate amijo ba. Me apỹnh ba.

¹⁶Djãm Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam me kute kum amijarẽnh kadjy apỹnh mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxja krĩ? Djãm Metĩndjwỳnhmã ja mex? Arkati. Me kute kam Metĩndjwỳnhmãbit amijarẽnhmã. Gwaj badjwỳ. Djãm

gwaj baje Metĩndjwỳnhmã amijarēnh ne jām mỳjjao metĩndjwỳnh karō nhipêxmã amijarēnhmã? Me kute Jeju mar kêtja kudjwa mỳjjao metĩndjwỳnh karō nhipêxmã amijarēnhmã? Kati. Gwaj baje me kute Jeju mar kêtja kudjwa kêt ne mỳjjao metĩndjwỳnh karō nhipêxmã amijarēnh kêtãm. Ga, Metĩndjwỳnh õ kikretikam ýrja pumũ. Gwaj badjwỳ. Metĩndjwỳnh ne gwaj bakam nhỹ. Metĩndjwỳnh tĩn ne ar bakumrēx. Tyk kêtumrēx. Tãm ne gwaj bakam nhỹ. Metĩndjwỳnh ta ne amrēbê: memã kum, "Ba dja ba mekôt ar iban mekmẽ ar mrã. Dja me imã, 'Me inhõ Metĩndjwỳnh', ane ba meo iba rã'ã ne." Nãm ã amrēbê: me bakukãmãremã ane.

17-18 Ne kam ajte, "Kam, on me me kute imar kêtjamã akàx. Djãm me aje meo anhikjēn me ro'ã adjàpēnhmã? Kati. Kwãrĩk wãnh. On me memã akàx ne ate ar aba." Nãm ã Bēnjadjwỳr djwỳnh me bakukãmãremã ane. Ne kam ajte memã kum, "Kwãrĩk wãnh me axwe kôt ajaxwe kêt. Me axwe kôt ajaxwe kêt kam ba dja ba ibê abãm kumrēx. Ne kam arỳm ajo ikrakumrēx. Ajo ikra mykumrēx. Ajo ikra nikumrēx." Nãm ã Bēnjadjwỳr djwỳnh me bakukãmãremã ane. Bēnjadjwỳr djwỳnh 'ityxo kubê kumkati ta ne memã ja jarẽ.

Atãri Kôritu 7

1 Ga, kute gwaj bamã mỳjja mex jarēnhja pumũ. Mrãmri ne gwaj bamã kabēn pydjĩn arẽ. Kam dja gwaj on wãnh bajaxwe kunĩ kanga. Baje amidjwỳnhbito kĩnh kadjy bajaxwe kunĩ gwaj on wãnh kanga. Bakabēn punu kunĩkôt, badjapēnh jaxwe kunĩkôt ne gwaj tu Metĩndjwỳnhbê amijo ajkẽ. Gwaj wãnh kunĩ kangan katàt Metĩndjwỳnh kôt ar amijo baba. Gwaj kum bamexo amũ amikamēn prĩne ta mexo bamex. Gwaj bamã umakôt ã kum bamexo batẽmo ane.

Paur kute memã amikĩnh jarēnh.

2 Dja gar amã ar ijabê. Djã nã bãm ar ar ajõo ajkẽ? Djã nã bãm ar ar ajõo àpnu? Djã nã bãm ar ar ajõbê mỳjja 'õo iprõt? Arkati.

³Djãm ar ije ar amã ajaxwe jarënhmã ne bar ar amã ja jarë? Kati. Arým bar ar amã, —Gwaj baro'ã dja gwaj batĩn ne ar baba. Nàr kon ar atyk jabej gwaj baro'ã ty, ane. Nãm bãm ar ã imã ar ajabêo ane.

⁴Nã bãm tu amim ar amex markumrëx ne prĩne ar amã amikôt amijarë. Nã bãm ar akam ikĩnh ne memã ar akam ikĩnh jarënh kumex ne. Nãm te apỹnh ikaprĩ djari iwỳr ban bõx ba ar amex djô'ã akubyn ikĩnh ne amikĩnh ra:x ma.

⁵Nã bãm ar amrêbê pykabê Mateni'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Nhym kam apỹnh ar ikaprĩ djari mã ar iwỳr ban bõx bar te ityk djà kêt prãmje. Me kum ar ikurê:n ari ar ijo ba bar arým itĩn prã:m.

⁶Nhym be, me Batĩndjwỳnh kute me kaprĩo kĩnh ba tãm ne arým akubyn ar ijo kĩnh ne. Arým Xitu ar akurũm bõxkam ne bar akubyn ikĩnh ne.

⁷Djãm bõxkambit ar ikĩnh? Kati. Kute ar imã ar ajarënh djô'ã ne bar ajte ikĩnh. Nãm ar imã ar akam amikĩnh jarë. Nãm ar imã, —Nãm me ar ajo ama: ne kaprĩre ne muwn mã memã kum, “Paur ne ba ar imã kĩnhkumrëx”, anhỹro ba. Nãm ã Xitu ar imã ar ajarënho ane. Ba kam arým Xitu kĩnh djô'ã badjwỳ ar akam ikĩnhkumrëx.

⁸Amrêbê ar ije ar amã pi'òk no'òkkam ne ba amim ingryk ne amiman ar ajã amim, —Ỳ, watĩre. Mỳkam ne ba arkum pi'òk no'òk ne arým arkum kaprĩ jadjà? ane. Djãm jakam ije amim anhỹr rã'ã? Kati. Ije inhõ pi'òko ije ar amã kaprĩ jadjàr ngrirebit.

⁹Jakam ne ba ikĩnh ne. Mỳkam? Djãm ar akaprĩkam? Kati. Gar akaprĩkam arým akubyn amima. Ba kam arým ikĩnh ne. Ar aje Metĩndjwỳnh kabẽn markôt gar arým akaprĩ. Akaprĩn arým akubyn amima. Ga, ar aje akubyn amimarkam ije ar ajo ibikënh kêtja pumũ. Ije pi'òkkam ar amã ikabën'ã no'òko ije ar ajo ibikënh kêtê.

¹⁰Me kute arým amikam Metĩndjwỳnh kabẽn mar ne kôt kaprĩkam ne me arým amiman wãnh axwemã iren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akëx. 'Ỳr amijo akëx nhym arým me utà. Djãm kute me utàrkam me amim ngryk ne kaprĩ? Arkati. Nhym be, me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtjamã ne me kabẽn jarë

nhym me arým amim ngryk ne amikam kaprĩ. Amikam kaprĩ kajgon wãnh axwemã irern kute Metĩndjwýnh'ýr amijo akẽx kêt ne arým akuno. Me biknor tokry djàkam akuno.

¹¹Nhym be, amrêbê inhõ pi'òk ar awýr bõx ja ne gar amim arẽn aman arým amima. Amiman arým amijo mex prãm ne amijo mex ngry'ã ar ano kator me:x ne arým abenbê ar ajaxwe kurê. Abenbê ar ajaxwe kurên arým ar amã ajaxwe puma:. Ne kam ijo ama:n arým inêje mã memã akabên. Ne kam me'õ jaxwe jabe:j ne axwemã akatorkumrêx. Ar Metĩndjwýnh kabên kôt akaprĩkumrêxja pumũ. Ne kam arým ar amexo amirĩtkumrêx. Õbê ne ba ar amã apýnh mýjja kwý jarẽ. Gar arým jakam mýjja kunĩkôt imã amimexo amirĩtkumrêx ba arým ar ama.

¹²Ba amrêbê ar amã pi'òk no'òk ne. Me'õ jaxwe ne ba kuman pi'òkkam arým ar amã arẽ. Nãm ar ajo ajkê ba kuman pi'òkkam arým ar amã arẽ gar arým ama. Djãm ar aje jabit marmã ne ba ar amã arẽ? Kati. Ar aje badjwý imarmã. Ba ar ajã ino tỳ:x. Tãm ne ar aje marmã ne ba ar amã arẽ. Mrãmri ne ba ar ajã ino tỳxkumrêx. Metĩndjwýnh ta ne kute imar.

¹³Ar aje ar imar ne akubyn ar akĩnhkam bar badjwý ar adjô'ã akubyn ikĩnh. Nhym Xitudjwý ar awýr bõx ne bit umar punure. Gar kam akunĩ arým aêrbê o kĩnh nhym arým ar akam kĩnhkumrêx. Ne kam arým amrê tẽn iwýr bõx ne imã ar ajã ajarẽ bar badjwý arým ô'ã ikĩnhtire.

¹⁴Nã bãm Xitumã ar amextire jarẽ. Djãm kam ikabên kajgon arým kam ipijàm ne? Kati. Ije amrêbê ar amã ikabên kunĩ jarênhja ba ar akõnh kudji. Ije Xitumã ar amex jarênhdjwý ba ar amex kõnh kum arẽ. Nhym kam ta ar awýr bõx ne arým ta ar amex pumũnhkumrêx.

¹⁵Ne kam ta ajte akubyn jakam bõx ne akubyn amijo tẽn ar ama:ro nhỹ. Nãm ar awýr bõx gar akunĩ aje kabên maro akumex. Nã gãm ar atertet ne kum akabên mexbit jarẽ. Nãm akubyn amijo tẽn ar amaro nhỹn arým amybým kum ar ajabê:ê.

¹⁶Kam ne ba arÿm ate ikrãn amim ar amexbit man arÿm ar akam ikĩnhkumrëx.

Atãri Kôritu 8

Kute me ôdjàn'h'ã memã karõ.

Kar 11.29; Rô 15.25; Kô k 16.1; Xim k 6.18

¹Kam, akmere, àpnhĩre ar, ba ar amã pykabê Matenikam me arê. Ga, Matenikam apÿnh me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio ba djari ne me ukaprĩkumrëxja pumũ. Djãm me ta ne me ukaprĩ? Kati. Metĩndjwÿnh ta ne kum me kaprĩ ra:xi nhym me arÿm kuman arÿm ô'ã kum me kaprĩkumrëx.

²Nãm me te amikam tokry ne kaprĩ kumex man arÿm apôkmã amikam kĩnh kati ma. Nãm me te ô mÿjja ngrire ne memã mÿjja nhõr prã:m. Nãm me tu ôdjànhti:re ne memã mÿjja kumex ngã.

³Be, apÿnh me àpênh djà kôt ne me kute apÿnh pi'ôk kaprĩ jamÿnh. Me kwÿ ô pi'ôk kaprĩ rax nhym me kwÿ ô ngrire. Djãm Matenikam me ô pi'ôk kaprĩ rax? Kati, me ô ngrire. Nãm te me ô pi'ôk kaprĩ ngriren memã kumex ngã. Ba ne ba omũ. Me ta ne me memã kungã.

⁴Nã bãm bit akubyn memã nênen memã kum, —Kati. Ar anhõ pi'ôk kaprĩ ngrire. Kôt dja gar memã ngrirebit ngã, ane. Nhym ar imã, —Kati. Djeruxarëkam Jeju nhõ me ja ne me ô mÿjja kêt ne kum prãm. Bar kam imã me kaprĩ. Ar ba dja bar memã kumex ngã, ane.

⁵Bar kam me kute memã pi'ôk kaprĩ nhõrkam ama. Nhym kam me ta kumrëx ar ijaêrbê Metĩndjwÿnhmã amingãn amim, —Ba katàt Bënjadjwÿr djwÿnh kabën man kôt amijo iba mex, ane. Ne kam amim, —Ba Paur kabën man kôt amijo iba mex, ane. Metĩndjwÿnh kabënkôt ne me ã ane. Ne kam me kadjy ar imã pi'ôk kaprĩ ngã.

⁶Matenikam me ã ane bar kam Kôrituwãkam ar abaja'ã Xitumã karõ. Ta ne amrêbê ar awÿr bõx ne ar amã arê. Gar kam arÿm memã pi'ôk kaprĩo atommo krax. Nhym kam jakam ar iwÿr bõx. Kam ne bar ar ajã Xitumã

karõn kum, —Dja ga Kôritukam memã arẽ gê me mrãmri ukaprĩkumrẽx ne pi'òk kaprĩo atomo tẽn inomã mẽnhkumrẽx, ane.

⁷Akmere àpnhĩre ar, gar arỳm amex ne arỳm tu amim Metĩndjwỳnh markumrẽxo aba. Ne aje kabẽn jarẽnh me:xkumrẽx. Ne aje kôt mỳjja kume:x mar. Ne mrãmri akabẽnkumrẽx ne amã ar ijabê:kumrẽx. ã amexo ane. Nhym be, dja gar mekam adjukaprĩdjwỳ ne me kadjy pi'òk kaprĩo atomkumrẽx.

⁸Djãm ar ba ne bar amirax pumũnh nhiràm ar amã, —Ar iraxja man ar ikabẽn kôt memã o atomkumrẽx, anhỹro iba. Kati. Nã bãm ã ar amã anhỹr kêt. Matenikam me ja kumrẽx ne me memã o atomo tẽn inomã kumẽ. Ar gadjwỳ ar aje ar ikabẽn mar ne aje memã o atomo atẽm ne inomã mẽnhmã. Djãm mrãmri ne gar amã ar ijabêkumrẽx? Ar amã ar ijabêkam dja gar o atomkumrẽx.

⁹Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu ta ne tu ukaprĩkumrẽx. Tãm ne gar arỳm aje mar. Nãm õ mỳjja kumex. Mỳjja kunĩ ne õ mỳjja. Nãm te õ mỳjja kunĩn arỳm ar akadjy õ mỳjja kêt. Gar kam arỳm mỳjja kumexo anhõ.

¹⁰Ba kam arỳm ja man ar amã arẽ. Be, amũ amex ja'ã ne gar akumrẽx aje memã pi'òk kaprĩ nhõr prãm ne arỳm o atommo krax ne.

¹¹Jakam dja gar o atomo tẽn inomã mẽnhkumrẽx. Djãm ar aje memã õr prãm ne o atommo krax ne katẽri krã'yrkam mex got. Kati. Gar amã memã õr prãm ne ajte o atomo tẽn inomã mẽnhkumrẽx. Kambit arỳm mex. Ar aje apỳnh adjàpẽn pãnh pi'òk kaprĩ jamỳnh kôt dja gar memã ikjê rẽn memã o atom.

¹²Be, me kute memã õr prãm kumrẽxja ne Metĩndjwỳnh kute me mar ne arỳm mekam kĩnh. Djãm me'õ nhõ mỳjja kêt kam dja Metĩndjwỳnh memã kum, “Memã angã”, ane? Kati. Me õ mỳjja rax gêdja 'ã akren pi'òk kaprĩ rax ngã. Nhym be, me õ mỳjja ngrire dja 'ã akren pi'òk kaprĩ ngriren kum kungã.

¹³Djãm ar aje memã õr nhym me kum prãm kêt gar ajte me pãnh anhõ mỳjja kêt mã ne ar amã prãmmã? Djãm ja kadjy ne ba ar amã arẽ? Kati. Gêdja ar

anhõ mỳjja nhym amũ me õ mỳjja nhym kam ar ajõ'ã kàtàm kêt. Gamẽ amũ me wãmẽ gêdja ar anhõ mỳjjao aben pyràk. Ja kadjy ne ba ar amã ikabẽn.

¹⁴Jakam arỳm ar anhõ mỳjja kumexkam ar aje memã kwỳ nhõr nhym memã prãm kêt mã. Nhym kam ajmãkam gar me pãnh amã prãm jabej nhym me õ mỳjja kumex jabej. Ne kam arỳm amipãnh ar amã mỳjja ngã. Gar kam anhõ mỳjjao aben pyràk.

¹⁵Me bakukãmãre kute djwỳbê mỳj ne jao atomo bakam ne me ã ane. Amrêbê: ne me'ã memã kum, "Nãm me djwỳo atom kumex nhym me mãnhtutã ne. Ne djwỳ'ã kàtàm kêtne. Nhym me jadjwỳ djwỳ ngrireo atom nhym me mãnhtutã ne. Ne me'ã 'ã kàtàm kêt ne." Nãm me ã me bakukãmãremã ane nhym me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Ga, me kunĩ õ djwỳ nhym me'õ'ã djwỳ'ã kàtàm kêtja pumũ.

Kute me'yr Xitu ar anor kadjy.

¹⁶Be, Metĩndjwỳnh ne Xitumã amak bõ nhym kute ar amarkumrẽx. Kute ba ije ar amar pyràk ne ã ar amaro ane. Ba kam Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarẽ.

¹⁷Bar Xitumã ar ajã karõn kum, —Dja ga memã arẽ gê me pi'òk kaprĩo atomo tẽn inomã mẽnhtumrẽx, ane. Nhym ar imã, —Be, mrãmri. Dja ba ã memã ane, ane. Ne kam ta kadjy ar awỳr tẽn prãm kumrẽx. Ne kam arỳm kute ar awỳr pi'òko tẽn ne kute o bõxmã gar aje omũnhmã.

¹⁸Bar ar ajã Xitumã karõn kam kõt ije gwaj bakamyja 'õdjwỳ janormã. Gwaj bakamy jamẽ Xitu ar ar awỳr tẽn mã. Ar ikamy ja ne àpênh mexkumrẽx. Kute Kritu'ã ujarênh ny jarênhkam àpênh mexkumrẽx. Me kute amim Jeju mar kunĩ apỳnh kõt ar aben pydjio ba djàri kunĩ ne me aben mã mex jarẽ.

¹⁹Me kute Jeju mar ta ne me amijo utàn ar imã, —Gwaj bakamy ja dja ar ikabẽn kõt ar akõt pi'òk kaprĩo tẽn memã kungã, ane. Gwaj bakamy ja ne bar kuman kumrẽx Xitu kõt ar awỳr ano. Dja ar bõx gar me kadjy pi'òk kaprĩo atom inomã mẽnhtumrẽx. Ar badjwỳ dja bar ì ar awỳr tẽn bõx gar ar imã pi'òk kaprĩ ngã bar Xitumẽ ro'ã arỳm Djeruxarê'yr o tẽn. 'Yr o tẽn o bõx ne iro'ã memã kungã. Me ar ikõt Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy dja

bar ã o ane. Ar aje memã õr prãm nhym me kute jadjwỳ mar kadjy dja bar ã o ane.

²⁰Godja bar memã pi'òk kaprĩ kumexo tẽn memã kungã. Nhym kam me ar ikõt gwaj bakamy tẽmja pumũn ar ijã ar idjãkĩnhĩ nhõr kêt.

²¹Dja bar iro'ã katàt memã o tẽn o bõx. Metĩndjwỳnh dja katàt ar ije amijo ibakõt ar ipumũ. Nhym pykakam me ar badjwỳ dja me katàt ar ije amijo ibakõt ar ipumũ.

²²Kam gwaj bakamy ja Xitu kõt ar awỳr tẽmmã. Dja bar kam gwaj bakamy 'õdjwỳ jano nhym arkõt tẽ. Gwaj bakamy jadjwỳ ne mexkumrẽx. Metĩndjwỳnhmã àpẽn kunĩkõt gwaj bakamy ja mrãmri kum ukanga kêtumrẽx ne kum àpẽnkhumrẽx bar arỳm amim omũ. Nhym tu amim ar amarkumrẽx. Kam ne ar akadjy àpẽn prãmumrẽx. Gwaj bakamy jadjwỳ dja arkõt ar awỳr tẽ.

²³Nhym Xitudjwỳ. Be, tãmjamẽ ne bar iro'ã apê. Ne kam arỳm ar iro'ã ar akam idjãpẽnhmã. Nhym gwaj bakamy ar jadjwỳ, apỳnh me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio ba djari ne me ar ano. Nhym kam ar arỳm me kabẽn kõt ar awỳr tẽmmã. Kute memã Kritu raxo amirĩt kadjy ar awỳr tẽmmã.

²⁴Kam dja gar pi'òk kaprĩo atomo tẽn inomã mẽnkhumrẽx. Nhym ar arỳm o ar amarkumrẽx. Ar amã ar abêja markumrẽx. Nã bãm ar mã memã ar ajarẽnho iba. Ar akam ar ikĩnh jarẽnho iba. Dja gar pi'òk kaprĩo atomo tẽn inomã mẽnkhumrẽx gê ar pi'òk kaprĩ pumũnhumrẽx. Kam dja ar abenmã kum, —Mrãmri Paur kabẽnkhumrẽx, ane. Kam gêdja ar akubyn õ pykakam bõx. Bõx ne apỳnh me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio ba djari memã ar ajarẽnho ba. Ne memã kum, —Mrãmri ne me õdjãnhumrẽx. Nãm me arỳm pi'òk kaprĩo atom. Djeruxarẽkam me kute Jeju marja kadjy ne me arỳm pi'òk kaprĩo atomkumrẽx, ane. Dja ar ã ar ajarẽnho ane.

Atãri Kõritu 9

¹⁻²Djãm ar aje amijã pi'òk kaprĩ nê mã ne ba ajte ar amã arê? Kati. Ar aje pi'òk kaprĩo atom mã ne ba ar amã arê. Ar ga ne gar aje Jeju nhõ me jamã o atom prãm kumrêx. Arÿm ba ar apumũn Matenikam me jamã ar ajarênhõ iba. Nã bãm memã kum, —Onij, pykabê Akajakam krĩraxbê Kôritukam me ja ne me arÿm kute memã òr prãm kumrêx. Amũ amex ja'ã me kute memã òr prãm kumrêx. Nã bãm ã ar ajã memã anhÿro iba nhym kam me ar akudjwa kute memã ò pi'òk kaprĩ nhõr prãm kumrêx.

³Kam, ar aje pi'òk kaprĩo atomo atêm ne inomã mênh kadjy ije ar awÿr gwaj bakamy ar anormã. Ar ga ne gar imã, —Dja bar o atomo tẽn inomã mênh kumrêx, ane. Kam dja gar o atomo tẽn inomã mênh kumrêx nhym kam ikabên dja kajgo kêt, Matenikam me jamã ikabên ja dja kajgo kêt. Nok ba ren ikabên kajgo. Ije memã kum, —Kôritukam me ja kute òr prã:m, anhÿrkam gar ren katêri pi'òk kaprĩo atom krãta ba ren arÿm ikabên kajgo.

⁴Dja ba ar awÿr tẽn nhym Matenikam ar ja'õ ikôt ar awÿr tẽn ne ar awÿr bõx jabej. Kam bar ren ar awÿr bõx ga ren ar arÿm pi'òk kaprĩ katêri o atom krãta nhym ren Matenikam ar jamê ba ren ar ar apumũn ren arÿm ar akam ren ar ipijãm ne. Ga ren ar gadjwÿ kam apijãm ne. Ba ren ar amim, —Nã bãm ar bit tÿx'ã me kamnhĩx kumrêx nhym meo mõn tu krãta. Bar kam arÿm ipijãm, ane.

⁵Gwaj bapijãm karõ ne bar aben mã kum, —Gwaj amikukãm bakamy ar ano, ane. Ne kam arkum, —Dja gar me'ÿr atêm kumrêx ne me'ÿr bõx nhym kam me arÿm ar ikukãm pi'òk kaprĩo atomo tẽn inomã mênh kumrêx. Nã bãm ar ã arkum ane. Dja ar ikabên ja man ar awÿr bõx ne ar amã arê. Arÿm ne ba amrêbê ar amã arê. Ar aje o atomo atêm ne inomã mênhmã ba ar amã arê. Djãm me kute pi'òk kaprĩã ngyrk ne amim, —Je tô, mÿkam ne me ibê pi'òk kaprĩ jamÿnhõ ba, anhÿrkam mex? Kati. Kam mex kêt kumrêx. Dja gar o atomo tẽn inomã mênh kumrêx bar arÿm ar awÿr bõx gar arÿm anhõdjãnh ne akĩnh kumrêx. Ne kam arÿm me kadjy ar imã angã. Kam dja bar arÿm Djeruxarêmã o tẽn o bõx ne arÿm memã kungã.

Me kĩnh ne kute memã mÿjja nhõr raxmã.

Kô k 16.2; Xim k 6.18; Idja 13.16

⁶Ba ar amã arẽ gar ama. Godja me 'y ngrêre ne kren kam djwỳ ngrêre ne o atom. Nàr, godja me 'y kumex ne kren kam djwỳ kumex ne o atom. Tãm dja gar anhõ pi'òk kaprĩã ama.

⁷Djã gãm ar abenã ar anhõ pi'òk kaprĩ jakre kumrêx ne amim, —Be, kôt dja ba memã amikutã kwỳ ngã, anen kam memã angã. Kwãrĩk wãnh 'ã maje amim, —Dja ba memã kwỳ ngã nhym ibê kêt ba ajmã nẽ, anhỹr kêt. Nàr, kwãrĩk wãnh 'ã maje amim, —Gê me imã 'ã àpnênh tỳxmã ba kam memã kwỳ ngã, anhỹr kêt. Mỳkam? Bir, dja me òdjàn̄h ne kĩnh ne memã mỳjja ngã nhym Metĩndjwỳnh arỳm kum me kĩnhkumrêx. Tãm dja gar ama.

⁸Djãm Metĩndjwỳnh òdjỳ got ar abê mỳjja 'õ nêrnã? Kati. Dja ar amã mỳjja kunĩ ngã. Djãm kute ar amã mỳjja ngrêre nhõrmã? Kati. Mỳjja kumex dja tu ar amã kungã gar arỳm akĩnhkumrêx. Ar gadjwỳ dja gar akati kunĩkôt mekam adjukaprĩkumrêx.

⁹Ikabênja kôt ne me amrêbê: memã arên memã kum, "Arỳm ne amikutã me ò mỳjja kêtã ò mỳjja ngrã. Nãm katàt amijo bakumrêx rã'ã: rã'ã ne." Nãm me amrêbê ã me bakukãmãremã ane nhym me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne.

¹⁰Ga, me kute pur kreo mõrja pumũ. Metĩndjwỳnh ne me kute kre kadjy kute memã 'y nhõr. Ne kam kute memã djwỳ nhõr. Me ò kwỳ krên djã'ã kute memã òr. Mỳj'ã ne ba ar amã ja jarẽ. Bir, ar aje memã mỳjja nhõr'ã ne ba ar amã ja jarẽ. Metĩndjwỳnh ta dja ar apumũ. Dja gar me ò mỳjja kêtã amikutã anhõ mỳjja kwỳ ngã nhym arỳm ar apumũn ar amã mỳjja kumex ngã. Ar aje memã mỳjja nhõr jakrenh mex ne ar amã kungã. Ga, me kute mỳjja 'y kumex ne kren arỳm ò djwỳ kumex ne kute o atomja pumũ. Ar gadjwỳ dja gar memã mỳjja kumex ngã. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm pãnh ar amã mỳjja kumex ngã gar arỳm katàt ar amijo aban kum amexkumrêx ne.

¹¹Ar anhõdjàn̄hkam mỳj dja Metĩndjwỳnh ar amã nẽ? Bir, dja mã ar amã mỳjja kumex ngã gar mã amikutã memã anhõ mỳjja kwỳ ngã. Anhõdjàn̄h ne mã memã angã. Dja gar ar imã amikutã ar anhõ pi'òk kaprĩ kwỳ ngã bar kubyn arỳm memã ar anhõ pi'òk kaprĩo tẽn memã kungã. Dja me ar anhõ

pi'ôk kaprĩ byn arým Metĩndjwýnhmã amikĩnh jarẽ. Gwaj badjô'ã kum amikĩnh jarẽ.

¹²Dja gar Jeju nhõ me jamã angã nhym me arým o amikĩnh. Djãm me o amikĩnhbit? Kati. Dja me kĩnh ne ar adjô'ã Metĩndjwýnhmã amikĩnh jarẽho kumex.

¹³Ne kam ar amarkumrẽx ne arým Metĩndjwýnhmã kum, —Mrãmri ne me kute Kritu'ã ujarẽnh ny markumrẽx ne arým akabẽn kôt òdjànhtire. Òdjànhtire ne arým amikutã ar imã ò mýjja kwý ngãn arým amũ me kum prãm kunĩmã kwý ngã. Bar kam arým amã amextire jarẽ, ane. Ar aje memã pi'ôk kaprĩ nhõrkam dja me ã Metĩndjwýnhmã ane.

¹⁴Ar aje memã pi'ôk kaprĩ nhõrkam dja me kum ar ajabẽn arým ar akadjy Metĩndjwýnhmã kabẽn ne kum, —E kum, Djũnwã, me kĩnh djà rax ne ga memã angã nhym me arým adjô'ã ar imã pi'ôk kaprĩ jano. Bar kam amã amextire jarẽ, ane. Dja me ã Metĩndjwýnhmã ajã ane.

¹⁵Mýj kĩnh djàja ne Metĩndjwýnh memã kungã? Bir, Kraja ne arým memã kungã. Nãm gwaj bakunĩmã kungã. Kra ra:xi. Mýj me'õ ne kute prĩne 'ã ujarẽnh mex kadjy 'ýr bõx. Arkati. Kra ra:x ne gwaj bamã kungã gwaj kam kum amikĩnh jarẽ.

Atãri Kõritu 10

Mrãmri ne Kritu kute Paur janorkumrẽx.

¹Ga, Kritu kabõt kati ne kute memã prĩ mex ne ar meo baja pumũ. Ja ne ba kuman arým ar amã ikabẽn mex jarẽ. Ar gadjwý dja gar Kritu man badjwý ikabẽn ma. Ba ibê Paur ikabẽn ma. Wãkam me'õ ar memã kum, —Paur ne amybým kute tỳx pyræk ne me ýtãri 'ýr bõxkam kum me uma:, ane. Djãm mrãmri me kabẽn? Kati.

²Dja gar on ikabẽn ma. Got ba ren ar awýr bõx ne tu ar amã ibẽn tỳ:x ne. Nã bãm anhýr djwýnhràam amim, —Dja ba wãkam bõx ne ar kwýmã ibẽn tỳx jabej, ane. Ar akwý aje amim, —Paur ne amidjwýnhbito kĩnh ne axwe

ar ba, anhÿro abakam ba ibôx ne ije ar akwÿmã ibên tÿx karô ne ba ar amã,
—Dja gar on ikabên ma, ane.

3-5 Ga, me kurê djwÿnh me'ÿr bôxja pumũ. Me'ÿr bôx nhym me arÿm àbêr djà jamÿn o me'ÿr prôt ne arÿm aminêje me aê. Pykakam ne me ã aminêje meo ane. Djã ne bãm ar ã me kudjwa ane. Kati. Nã bãm ar ije pykakam me àbêr djà jamÿnh kêt. Metĩndjwÿnh ne tÿ:x. Bar tÿxo itÿx ne me nêje ikabêno me ity nhym me arÿm anhikrê. Ga, me kurê djwÿnh kwÿ kute aminêje kikre tÿ:x nhipêxja pumũ. Nhym be, me tÿxo me ja jakre ne me arÿm me'ã kikre kate. Ne kam arÿm pardja'ã me pa 'amÿn meo ban meo bôx nhym kam me arÿm memã àpênh ar ba. Me kwÿ jadjwÿ ne me kute me bakurê djwÿnh pyræk. Me 'êxnhĩ. Metĩndjwÿnh ne kute gwaj bamã amijã ujarênh pydji baje mar pydjimã nhym me arÿm 'êx ne ta amijo Metĩndjwÿnh mar mex ne arĩk kupa'ã memã 'ã ujarênh punu. Nhym kam me arÿm me ma:ro ba. Nhym me Metĩndjwÿnh kupa'ã apÿnh mÿjja rÿnh jarênh mebê Metĩndjwÿnh kabênkumrêx kurên arÿm me noo akno. Nãm me memã 'êx ba. Me kabên 'êxnhĩ ne kute mrãmri ne me ô kikre tÿx pyræk. Bar kam ikabêno me ity nhym me arÿm ar imã rerekre. Ar imã rerekre nhym me arÿm katàt Kritu'ã ujarênh man katàt kabên kôt ar amijo ba. Kam ar ije mrãmri ne me kute me pardja'ã me pa 'amÿnh ne me meo ban meo bôx pyræk nhym me arÿm Kritu kôt amijo ba.

6 Ar gadjwÿ dja gar prĩne Kritu kabên kôt amijo aba mex ba arÿm bôx. Bôx nhym ar ajô ate aje ar amijo aba prãm rã'ã ba arÿm ar amã ibên tÿx gar arÿm pãnh atokry.

7 Ar akwÿ ne gar abenmã, —Djã ne Kritu Paur jano? Kati, anhÿro aba. Ba ar amã arê gar ama. Djãm gwaj baje me krākàbit pumũnh ne kam arÿm amim, “Tãmwã ne mex”, ane nàr, “Tãmwã ne mex kêt”, ane. Djãm gwaj baje me krākàbit pumũnho ne arÿm prĩne me mar mex? Kati. Djãm mrãmri Kritu ar ajo bakumrêx gar arÿm ama. Aje mrãmri markumrêx jabej ar badjwÿ ar ima. Djãm Kritu kute ar ijo ba kêt got? Ar badjwÿ mrãmri Kritu kute ar ijo

bakumrêx. Gwaj ba ne Kritu kute gwaj bajo bakumrêx. Gwaj baje aben pyrâk. Tãm dja gar ama.

⁸Ba ren ar amã ar irax jarênh kume:x. Djã ne ba ren kam amikam ipijãm? Kati. Mrãmri ne Bënjadjwÿr djwÿnh ar ba ar ijã irax mënkhkumrêx. Ar akadjy ar ijã ar irax mënkhkumrêx. Djãm ar ije ar amã ibën tÿx kadjy ne ar ijã rax mē? Kati. Bar Kritu'ã ar amã ajarē gar mar mexo amũ amikamēn mar rax. Ja kadjy ne Bënjadjwÿr djwÿnh ar ijã rax mē.

⁹Ba ren ajte ar amã amirax jarênh kumex. Nhym be, kati. Me kute ar amã, —Paur ne ar amã pi'ôk no'ôko kute ar ajaêr prãm, anhÿr. Djãm mrãmri? Kati. Ije ar ajaêr prãm kêt.

¹⁰Me kwÿ ta ne me arík ijã kabën ne ar amã, —Paur ne pi'ôkkambit we kabënkumrêx ne tÿ:x. Djãm mrãmri ne tÿxkumrêx? Kati. Dja ta anhÿtãri ar awÿr bôx ne arÿm rerekren kabën punure gar amã kabën kÿnh kêt, ane. Nãm me kwÿ ã ijã ar amã ane.

¹¹Gora gê wãkam me'õ ar ajte ikabën ma. Amybÿm ar ikabën kajgo kêt. Pi'ôkkam ar amã ar ikabënkumrêx. Dja ba wãkam ar awÿr bôx ne wãkamdjwÿ itÿxkumrêx. Ar ije pi'ôk no'ôkkam 'itÿx kôt itÿxkumrêx.

¹²Me kwÿ ta ne me amiraxo àmra ba. Me kum me kÿnhmã ne me ta amijo àmra ba. Djãm ar ije amijo me uràk? Kati. Djãm ar ije me'ã amijakreo iba? Kati. Nhym be, me ta ne me amirax jabej abenã amijakreo ban amim, —Irax kute tãm wã rax pyrâk, anhÿro ba. Nàr, —Ba ne ba iraxo tãm wã jakre, anhÿro ba. Djãm kam me krã mex? Kati. Me krã punu.

¹³Nhym be, kati. Metĩndjwÿnh ne ar imã idjãpênh djã'ã karõ bar Kritu'ã memã idjujarênh ar iba. Djã ne bar kam amijo me'õ nhõ àpênh djã pytàn 'ã ar amijo amra? Kati. Metĩndjwÿnh ta ne ar imã ar idjãpênh djã'ã karõ. Kabën kôt ne bar memã Kritu jarên 'ÿr meo akëxo iba. Kute ar imã ar idjãpênh djã jakre kôt ne bar idjãpênh tē:n kam arÿm ar gadjwÿ ar awÿr bôx ne arÿm ar amã arē. Ar ba ne bar ar amã Kritu jarên arÿm ar gadjwÿ 'ÿr ar ajo akëx ne. Ar ije Kritu'ÿr ar ajo akëxkam ne bar iraxja.

¹⁴Bar ren ar awÿr ibôx kêt ne ren arîk ar amã amijarênh kajgo. Nhyrn be, kati. Arÿm ne bar ar gadjwÿ ar awÿr bôx ne ije kàj bê ar amã Kritu'ã ujarênh ny jarênhkumrêx. Kam ne bar ar akadji irax.

¹⁵Pyka 'ôdjwÿkam dja me'ô Metîndjwÿnhmã apên arÿm Kritu'ÿr meo akêx. Djã ne bar kam me kwÿ kudjwa ô pykakam ô me ja'ÿr bôx ne ô àpênh djà'ã amimên arîk memã kum, —Ba ne ba Kritu'ÿr ar ajo akêx ne. Kam ne ba ar akadji irax, anhÿro iba? Kati. Ar ije ã memã anhÿr prãm kêt. Adjÿm. Dja ba ajte akubyn ar awÿr bôx ne ajte ar amã Kritu kabên jarê. Gar kam arÿm amim Kritu mar mexo amÿ amikamênho tē:n arÿm mar mexkumrêx. Nhyrn kam ar abu'ã me krãptÿ arÿm ar adjô'ã ajte 'ÿr amijo akêx ne.

¹⁶Dja gar ajte ar ikôt o kangô bar ajte amÿ ar anhijukri me jamã arênhho tē. Amÿ memã Kritu'ã ujarênh ny jarênhho tē. Ja ne bar kam ama. Djãm ar ije me kwÿ kudjwa me'ô djàpênh djà'ã amimên ne arîk me àpênh proo idjãmra prãm? Kati.

¹⁷Amrêbê: me kute me bakukãmãremã arênh kôt bar amijo iba. Nãm me memã kum, "Djãm amijo adjãmra prãm? Kwãrîk wãnh amijo adjãmra kêt. Dja ga Bênjadjwÿr djwÿnhho amra." Nãm me ã memã ane bar kabên man kôt ar amijo iban amijo idjãmra kêt ne Bênjadjwÿr djwÿnhho amra.

¹⁸Djãm me'ô ta kute amijo rax ne kute memã amijarênhkam Metîndjwÿnh kute 'ã memã kum, "Ã. Mrãmri ne raxkumrêx", anhÿr? Kati. Metîndjwÿnh ta kute me'ôã rax mênhkambit kute 'ã memã kum, "Mrãmri ne raxkumrêx", anhÿr.

Atãri Kôritu 11

Me 'êx ne ta kute amijo Jeju kute anor pyræk.

Mat 7.15; Rô 16.17; Kor 2.8; A Ped 2.1

¹Ba ije ar amã amijarênhkam kute ibên kati pyræk. Ar arek nhÿn ikabên ma. Nà, dja gar arek ikabên maro nhÿ.

²Nã bãm ar ajã ino tÿ:x kute Metîndjwÿnh ô me ja'ã no tÿxja pyræk. Dja gar katàt Kritu kôtbit amijo aban ajaxwe kêt. Kwãrîk wãnh me kum Metîndjwÿnh kÿnh kêt kukràdjàjakôt amijo aba kêt. Mekôt ar aje amijo aba

kêt kadjy ne ba ar ajã ino tỳx ne. Ga, me bãm, me nã kra ni'ã no tỳxja pumũ. Me my kute Ar kubê kupênh kêt kadjy kra'ã no tỳxja pumũ. Nhyam kam arỳm abatànhy nhyam mjên pydji 'ỳr morkumrêx nhyam krô'ã mjên kêtikumrêx. Badjwỳ. Ba arỳm Kritumã ar ajarên kum, —Kôritukam ar ja dja ar katàt akôtbít amijo ban me kum akĩnh kêt kukràdjàja kôt amijo ba kêt. Nã bãm ã kum ar ajarênho anen arỳm ar ajã ino tỳx ne. Dja gar katàt Kritu kôtbít amijo aban ajaxwe kêt. Kwãrĩk wãnh me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kôt amijo aba kêt. Mekôt amijo aba kêt kadjy ba ar ajã ino tỳx ne.

³Me kute ar anoo biknor karõ ne ba ar akam axwe idjumar. Ar aje katàt Kritu pydji kôt amijo aban ajaxwe kêt mã. Godja me arĩk kupa'ã ar amã mỳjja kwỳ jarẽ gar aman arỳm Kritu kupa'ã amijo aban ajaxwe. Nãm ã kangã no tỳ:xkam kute me bakwatynh Ewamã 'êx ne noo biknoro ane. Me kute ar gadjwỳ ar anoo biknor karõ ne ba ar akam axwe idjumar.

⁴Godja me ar awỳr bôx ne ije ar amã Jeju'ã ujarênhy ny jarênhy kupa'ã ar amã atemã Jeju 'ôdjwỳ'ã ujarênhy jabej. Djã nã gãm ar me kanga? Kati. Nã gãm ar tu amã me kĩnh ne arek me kabên maro akrĩ. Djã nã gãm ar me kôt Metĩndjwỳnh Karõ maro aba? Kati. Atemã me karõ punu ne gar me kôt maro aba. Djãm Kritu'ã ujarênhy ny ne gar amim maro aba? Kati. Atemã mỳjja punu'ã ujarênhy ny ne gar maro aba. Nãm me ar amã kupa'ã arẽ gar amã me kĩnh ne arek me kabên maro akrĩ.

⁵Me kwỳ ta amijo 'êx ne ar amã, —Kritu ne ijano ba ar amã arênho iba, ane. Ta ne ar amijo raxo ba. Djãm mrãmri ne we ar ja ikurãm rax? Kati.

⁶Nãm me ijã, —Paur ne kabên tô, anhỹro ba. Kwãrĩk wãnh rã'ã. Ikabên tô. Djã ne ba Kritu'ã ajarênhy ikabên tô? Kati. Ar ga ne gar prĩne katàt 'ã idjujarênhy ma, ikabên amirĩtkumrêxja ma.

⁷Nã bãm ar amã ujarênhy ny jarênhy pãnh ije amim ar abê pi'ôk kaprĩ jamỳnh kêt. Djãm kam ne gar arỳm ijo kajgo? Ije amim ar abê pi'ôk kaprĩ jamỳnh kêt kam ne ije amijo me kajgo pyræk. Mỳkam ne ba ã amijo ane? Bir, ije ar ajo raxmã ne ba ije amijo me kajgo pyræk. Djãm kam ne gar amim, —Paur kajgon axwe, ane. Kwãrĩk wãnh gar amim anhỹr kêt.

⁸Djãm ba ne ba ar amã amijo a'uw? Kati. Amũ me ja ne ba me ku'uw, ne apỹnh me õ pykakam mrãn bõx ne me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio ba djàri me ku'uwn memã kum, —Ar ikõt o kangõ ba Kõritukam memã arẽ. Nã bãm ã memã ane nhym me arým imã pi'òk kaprĩ ngã ba amỳ. Ne kam ar akam bõx ne ar amã Kritu kabẽn jarẽ. Ne kam ba inhõ mỳjjao pãnh ne. Amũ me'õ nhõ pi'òk kaprĩo inhõ mỳjjao pãnh. Ije ar amã idjà'wỳr kêt kadjy ne ba inhõ mỳjjao pãnh ne ar akam idjàpênh ar iba. Ar amã arẽho iba.

⁹Ne kam ar akam ar iba nhym kam prãm iwỳr bõx. Djã nã bãm ar ajõ 'uw? Kati. Mateni kurũm gwaj bakamy ar bõx. Ne kam ar ta arým ijo djuw mex. Inhõ mỳjja ibê kêt nhym ar arým imã kunĩ ngã. Ar akam idjàpênh kunĩkõt ije pãnh ar abê pi'òk kaprĩ jamỳnh kêt. Dja ba rã'ãn ar abê amỳnh kêtumrẽx ne.

¹⁰Mrãmri ne Kritu kabẽn katàtkumrẽx. Badjwỳ kõt katàt ar amã ikabẽn jarẽnhkumrẽx. Pykabê Akajakam ar abê Kõritu ar, ije idjàpênh pãnh ar abê pi'òk kaprĩ jamỳnh kêt. Ije amỳnh kêt'ã dja ba ar amã amijarẽho iba rã'ã. Dja gar ajõ ije amijarẽnh jabê adjàptàr kêtumrẽx.

¹¹Ije idjàpênh pãnh ar abê pi'òk kaprĩ jamỳnh prãm kêt. Ja'ã ne ba ije ar amã amijarẽnh prãm ne arým ar amã amijarẽ. Mỳkam? Djãm imã ar ajabê kêtumrẽx? Kati. Imã ar ajabêkam ne ba arým ar amã amijã ajarẽ. Metĩndjwỳnh kute imar.

¹²Ne ba ren ar abê pi'òk kaprĩ jamỳ nhym ren me'õ ikàxã ar amã, —Be, djãm ar bajbit ne bar ar abê pi'òk kaprĩ jamỳ? Ga, Paurdjwỳ kute ar abê pi'òk kaprĩ jamỳnh ar o bawã pumũ. Ar ije aben pyrækja pumũ, ane. Ar kute ijã, “Ar ije aben pyræk”, anhỹr karõ dja ba irã'ãn idjàpênh pãnh ar abê pi'òk kaprĩ jamỳnh kêt rã'ã ne.

¹³Djãm mrãmri ne bar ije aben pyræk? Djãm mrãmri ne Kritu ar ano kute mrãmri kute ijanorja pyræk nhym ar 'ã ujarẽnh ar ba? Arkati. Nãm ar ar anoo biknoro ba. Nãm ar ta memã 'êx ne memã, —Kritu ne ijano ba 'ã idjujarẽnh ar iba, ane.

¹⁴Djã ne ba amim, —E kum, mỳkam ne ar me noo biknoro ba, ane? Kati. Ga, me axwe nhõ bēnjadjwỳrbê Xatanajdjwỳ kute me noo biknorja pumũ. Nãm amijo Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh pyræk ne me noo biknoro ba.

¹⁵Kam õ àpēnhdjwỳ ar õ bēnjadjwỳrbê Xatanaj kudjwa memã 'êx ne amijo Metĩndjwỳnh nhõ àpēnh pyræk. Ar ta arĩk ar amã, —Dja gar ikabēn man kam mrãmri katàt ar amijo abakumrēx, anhỹro ba. Kam ar kute aminhinomã amimēnhkam dja Metĩndjwỳnh ar 'êxnhĩ kôt arkum o pãnh katàt nhym ar arỳm me biknor tokry djækam akuno.

Apỳnh amikapřĩ djàri Paur kute 'ã amijarēnh.

¹⁶Ba ajte ar amã arē gar ama. Kwãrĩk wãnh amim, —Paur ne amimex jarēho ba. Ga, bēn katikumrēxja pumũ, anhỹr kêt. Nàr gar aje ijã amim anhỹr jabej arek nhỹn ikabēn ma. Ba ajte ar amã amimex jarē gar ama.

¹⁷Ije ar amã amimex jarēnh ja ne kute Bēnjadjwỳr djwỳnh kabēn pyræk kêt. Ne kute ar amã ibēn kati pyræk ne ar amã amijarē.

¹⁸Me krãptĩ ne ar amã amijo àmra prã:m. Me kute amidjwỳnhbito kĩnh kadjy amijo àmra prã:m. Ba ne ba bir amimex kôt ar amã amijarēho amirĩtkumrēx gar badjwỳ ima.

¹⁹Me kwỳ ne me mrãmri bēn katikumrēx. Nãm me ar awỳr bôx ne ar amã amijarē gar arek me kabēn maro akrĩ. We ar akrã mex ne kam arek me bēn kati maro akrĩ.

²⁰Dja me'õ bēn kati ar akwỳ apa 'amỳn amiwỳr ar ajo akēx gar arỳm kôt ar amijo aba. Ne kam ate akrãn arek me'õja kabēn maro akrĩ. Dja me'õ bēn katikôt ar akwỳ anoo aknon ar abê mỳjjao prôt, gar kam ate akrãn arek me'õja kabēn maro akrĩ. Me'õ ta dja ar akam amijo ra:x nàr ar akwỳ nobê tak ne. Gar kam ate akrãn arek kabēn maro akrĩ.

²¹Ba ren badjwỳ ar amã ibēn tỳx gar ren ikabēn ma. Nhym be, kati. Ba ne ba ar amã ibēn tỳx kêt. Ba akrànmã ar akam ar iba gar kam arỳm amim, “Paur rerekre ne kajgo”, anhỹro aba. Nhym be, kati. Irerekre ne ikajgo kêt. Me ta ne me amijã, “Jeju ne ijano ba bôx”, anhỹro ba. Me amijo amra:n arĩk

ar amã, “Ba ne ba iraxkumrëx.” Nãm me ã ar amã anhÿr ar o ba. Ba badjwÿ jakam ar amã amimex jarë gar ama. Nã bãm ije ibën kati pyræk ne ar amã amirax jarë gar ama.

²²Djãm ar wãbêbit ne ebraga. Badjwÿ. Djãm ar wãbêbit ne idjaer. Badjwÿ ibê idjaer. Djãm ar wãbêbit ne Abraão tàmdjwÿ. Badjwÿ ibê Abraão tàmdjwÿ.

²³Djãm ar wãbêbit ne Kritu nhõ àpênh. Badjwÿ ibê Kritu nhõ àpênhkumrëx ne o ar akrenh mex. Nã bãm ije ar amã ibën kati pyræk ne ar amã amirax jarë. Nã bãm kum idjàpênh tÿxo ar akrenh mex ne. Me kute mry kà punuo ikaprêprêk kume:xi. Ba te ije itak'ã akremã. Ne kute ajte ibê ijê krãptiõ ar akrenh mex ne. Ne ajte bit kute ibĩnmã ijo baja krãpti: ba ityk pyma ar iba. Ga, ibê Kritu nhõ àpênhkumrëxja pumũ.

²⁴Kamã ne apÿnh mebê idjaer djàri ajte mry kà punuo ikaprêprêk kumex. Nãm me ikaprêprêk nhym kam me ajte ikaprêprêk nhym kam me ajte ikaprêprêk nhym kam me ajte ikaprêprêk nhym kam me ajte ikaprêprêk. Me kute ikaprêprêk kunĩkõt ne me kute mrykà punuo itak'ã akre krãpti: kute 39 pyræk.

²⁵Nhym kam me ajte kôo ititik ne. Nhym kam me ajte kôo ititik ne. Nhym kam me ajte kôo ititik ne. Nhym kam me ajte kute ibĩnmã kēno ititi:k ne. Ga, ibê Kritu nhõ àpênhkumrëxja pumũ. Ba kàkamdjwÿ, kà rũnhkam ngô raxbê pyka kêtkaam iba nhym ijã kà ja wadjà. Ne ajte ijã ja wadjà. Ne ajte ijã ja wadjà. Ba ajte ngô raxkam wadjà ne pĩã wajê:t ne ar iba:. Nhym ijã akamàt ne akati ba wabi.

²⁶Nã bãm ar imrãnh kume:x ne. Nhym kam ajte apÿnh ngô rũnh djàrikam idjàr pyma: ne. Nhym apÿnh me àkĩnhĩ kute ijaêrbê ijo tÿm ne ijo bikēnh pyma:. Nhym apÿnh mebê idjaerdjwÿ kute ijo bikēnh pyma:. Nhym me bajtemdjwÿ kute ijo bikēnh pyma:. Apÿnh krĩrax djàrikam ar iba ne apÿnh kapõt kukrit djàrikam ar iba ne ngô raxbê pyka kêtkaam ar iba. Ja kunĩkõt ne mÿjja kute ijo bikēnh pyma: ne. Nhym me 'êx ne kute amijo Jeju mardjwÿ kute ijo bikēnh pyma:. Ga, ibê Kritu nhõ àpênhkumrëxja pumũ.

²⁷Nã bãm idjâpênh pytĩdjwỳo iku'ên o amidjôm me:x ne. Ne ajte inhôt kêt krãptĩ:. Prãmmẽ kôrkam ne ba ajte ar iba. Ije ajte amijajbur kumex. Ajte imã kryn ikà kêt ne ar iba.

²⁸Ikà krākà'ã mỳjja ne ja. Ba kam me kute amim Jeju marja ma:ro ikrĩ. Apỹnh me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio ba djàri ne ba kunĩkôt me ma:ro ikrĩ. Ne me kwỳ'ã àpnhĩx ne, ne akati kunĩkôt mekam idjumar punu:re.

²⁹Dja mekam me'õ rerekre. Djãm kôt irerek kêt got? Kôt badjwỳ irerekre. Dja me Metĩndjwỳnhbê me'õo akẽx. Djãm o ingyryk kêt got? O ingyrykkumrẽx. Nã bãm me ma:ro ikrĩ. Ga, Kritumã idjâpênhkumrẽxja pumũ.

³⁰Me kwỳ ta kute amijã, —Kritu ne ijano ba bôx, anhỹro baja djãm mrãmri ar kum àpênhkumrẽx. Kon. Ga, Kritumã idjâpênho ije me akrenh mexja pumũ. Dja ba ar amã amimex'ã idjujarênh prãm jabej arỳm ar amã apỹnh itokry djàri, apỹnh ikaprĩ djàri'ã ar amã ajarẽ. Kunĩ kôt irerekre. Ba ar amã irerekredjwỳ 'ã ajarẽ gar ama.

³¹Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Tĩndjwỳnh kute imar. Jeju Bãm, mexti:re rã'ã: rã'ã ne. Tãmja ne kute imar. Ije amimex jarênh ne ijêxnhĩ kêt kôt kute imar.

³²Ba ajte ar amã irerekre jarẽ gar ama. Krĩraxbê Tamagu nhõ bẽnjadjwỳrja bit kute ipa 'amỳnhmã. Bẽnjadjwỳr rax Areta ne Tamagu nhõ bẽnjadjwỳr jamã nhỹ. Tamagu nhõ bẽnjadjwỳr õ krākamngônhmã ijarẽ. Nhym krĩrax bu'ã pyka tỳx nhipêx apỹnh ajkwa krekre djàri. 'Ã ikator nhym me kute ipa 'amỳnh kadjy nàrà̀m ne me ibê kre kunĩ pytà.

³³Nhym me kute amim Jeju mar arỳm djudjêdjêo kaxnokai jakà 'ãpren kam inhỹr. Ne kam kỳjrũm krĩrax nêje pyka tỳxja burũm imẽ. Kre krã'yrykôt burũm imẽn arỳm ijo ruw. Ba arỳm pykabê djan mã mebê ikaton iprôt ne. Be, djãm kam 'itỳx got? Kati. Ba ne ba irere:kre. Nhym be, Metĩndjwỳnhbit tỳ:x ne arỳm ipytà.

Atãri Kôritu 12

Kute kàjkwa pumũnh'ã amijarênh.

¹Djãm ije amikôt ar amã amijarêho iban kôt iraxmã? Kati. Kwãrĩk wãnh rã'ã. Ba ar amã mỳjja'ã ajarẽ. Me kute mỳjja pumũnh kêtja ba arỳm omũ. Dja ba ar amã 'ã ajarẽ. Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute amrêbê memã mỳjja jarênh kêt. Arỳm ne imã arẽ. Nãm imã arẽ ba arỳm kuma. Dja ba ar amã 'ã ajarẽ gar ama.

²Ba amipumũ. Ije amim Kritu markam amipumũ. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm amiwỳr ijo àbiro tẽ ba amipumũho tẽ. Nãm kàjkwa jan iby jan amũ ja. 'Ỳr ne ijo wabi, amiwỳr ijo wabi ba arỳm amipumũ. Bãrãm inhĩtã got ijo wabi nàr kon ikadjwỳnhbit got o wabi. Kon, ije mar kêt. Metĩndjwỳnh ta ne kute mar. Ba ije amipumũnhja'ã arỳm amex krãptĩ apêx. Amexbê 14 ne ijukri ajmã 'ã akre kute ne ijã apêx.

³Bãrãm inhĩtã got ijo wabi nàr kon ikadjwỳnhbit got o wabi. Kon. Ije mar kêt.

⁴Nã bãm amipumũho tẽ nhym Metĩndjwỳnh amiwỳr ò kàjkwa djwỳnhmã ijo wabi. Kàjkwa djwỳnh ne me:xkumrêx. Kam mỳjja punu kêtumrêx. Metĩndjwỳnh ò kàjkwa djwỳnhmã ijo wabi ba amipumũ. Ne kam arỳm kam me kabẽn ma. Me kabẽn mexkumrêx. Punu kêtumrêx. Ba kam te ije me kabẽn jarênhmã. Mexti:rekam te ije arênhmã. Pykakam me babêngôkre kabẽn'ỳr bôx kêt. Nhym ta ibê uma, ije arênh kêtã.

⁵Be, tãm ne ja. Ije amipumũnhja'ã dja ba ar amã amikôt amijarẽ. Djãm ba ije ar amã amimex jarênhmã? Kati. Ba irerek mexi. Kam ne ba ar amã amikôt amijarẽ.

⁶Nàr, ba ren ar amã amimex jarẽ djã ne ba ren ibẽn kati? Kati. Ba ren ibẽn kati kêtumrêx ne kam mrãmri ar amã amimex jarẽ. Ne ren katàt amimex kôt ar amã amijarênhkumrêx nhym ren me'ò arỳm ren ijo amra: ne. Nhym be, kati. Irerekre'ã dja ba ar amã amijarẽ gar kam arỳm aje ipumũnh kôt ne aje ikabẽn mar kôt imar katàt.

⁷Ga, kute imã apỳnh mỳjja pumũnh kêtjao amirĩtja pumũ. Nãm imã mỳjja rũho amirĩt. Ba ren kam 'ã amijo amra. Nhym be, kati. Kam amijo idjãmra

kêt kadjy itokry djà ja iwỳr bôx. Mrãmri itokry djà ja ne kute mrỳnhĩ arek me ìkam ku'ê nhym me tokry pyræk. Xatanaj imã itokry djà ja jano nhym iwỳr bôx ba arỳm itokry.

⁸Kam, kute kubê ipytàr kadjy ba te Metĩndjwỳnhmã amijo a'uw. Ne ajte te kum amijo a'uw. Ne ajte te kum amijo a'uw.

⁹Nhym arỳm imã, —Kati. Dja ga atokryja mar rã'ã ne. Be ga, me tokry ne kaprĩrekam rerekreja pumũ. Me te rerekre ba idjukaprĩn itỳx puroo memã tỳx jangij. Gadjwỳ dja ba ajo djuw mex. Dja ga te atokry ne arekrekre ba dja ba ajo djuw mex ga arỳm atỳx. Nãm ã Metĩndjwỳnh imã ane. Kam ba itokry ne irerekre rã'ã. Tãm ne ba ije ar amã arēnh prãm. Irerekre dja ba ar amã arē, me kunĩmã irerekre jarē. Kritu tỳxo itỳx kadjy ije memã irerekre kôt amijarēnh prãm.

¹⁰Kam Kritumã idjapēnhkam mã ne ikute? Bir, apỳnh irerek djàri ne iwỳr ban bôx. Nhym apỳnh me kwỳ imã akij. Nhym apỳnh itokry djàri iwỳr ban bôx. Nhym apỳnh me kwỳ ijo ajkē. Nhym apỳnh mỳjja pyma djàri ikam apôx. Te apỳnh mỳjja ikam apôx ne te irerekre ba kunĩkôt ikĩnh. Mỳkam? Bir, dja ba ba irerekre nhym Kritu arỳm imã tỳx jadjà ba arỳm itỳx ne.

Me kute kupa'ã Paur mar.

¹¹Ije amimex kôt ar amã amijarēnhkam kute ibēn kati pyræk. Mỳkam ne ba amimex jarē? Bir, ar aje ikupa'ã ijarēnhkam. Ar ga ne gar ikupa'ã abenmã kum, —Djãm Kritu ne Paur jano nhym 'ã ujarēnh tē? Kati. Kute anor kêt, ane. Ba kam amã amimex kôt amijarē. Ba amimex kôt amijarēn kute ibēn kati pyræk. Ar ga ne ga ren ar abenmã kum, —Mrãmri ne Kritu kute Paur janorkumrēx nhym gwaj bamã 'ã ujarēnh ar ba, ane. Ga ren ar anen ba ren amimex kôt ar amã amijarēnh kêt. Ar akam me'õ ar ta arĩk amijo 'êx ne kute ar amã, —Kritu ne ijano ba ar amã idjujarēnh ar iba, anhyr ne ta amijo raxo ba. Djãm mrãmri ne ba we ar wã katēri irax? Kati. Ba ne ba ar wãmē ije aben pyræk ne ar katēri itēm kêtukumrēx. Ne kam djãm ba ne ba irax? Kati. Ba ne ba ikajgo. Nhym be, mrãmri ne Kritu ijano ba 'ã idjujarēnh ar iba.

¹²Amrêbê ne ba arek akràn mã ar akam mỳjja pumũnh kêt nhipêxo iba. Ne apỹnh me punu djàri meo mex gar omũn arỳm Kritu raxmã akato. Ba ar akam mỳjja rũnh nhipêxo iba gar amim, —Mrãmri ne Kritu kute Paur janorkumrêx. Ga, Kritu kute anor kôt kute mỳjja nhipêxja pumũ. Nã gãm ar amrêbê ã amim ane. Mỳkam ne gar jakam arỳm amim, —Kati. Kritu kute Paur janor kêt, ane?

¹³Mỳkam ne gar jakam arỳm amã ikĩnh kêt ne? Nã gãm ar amim, —Be, Paur kum me ikĩnh kêt. Nãm kum me wãbit kĩnh. Kum apỹnh me kute amim Jeju mar wãbit kĩnh. Kum apỹnh kôt me ar aben pydjio ba djàri wãbit kĩnh ne arỳm àpênh pãnh mebê pi'òk kaprĩ jamỳ. Nhym be, gwaj bajbit ne kute gwaj babê pi'òk kaprĩ jamỳnh kêt. Nã gãm ar ã amim ane. Djãm mrãmri imã me wãbit kĩnh? Kati. Imã ar gadjwỳ kĩnh. Imã ar akĩnho aben pyræk. Kwãrĩk wãnh gar ikam angryk kêt.

¹⁴Ota, jakam ba arỳm ar awỳr itẽmmã. Arỳm ne ba ar akam tẽn ajte ar akam tẽ. Ne jakam ajte ar akam itẽmmã. Dja ba ar akam tẽn bõx ne ajte idjapênh pãnh ar abê pi'òk kaprĩ byr kêt. Djãm ar anhõ mỳjja ne ba abej ne ar akam itẽmmã? Kati. Imã ar anhõ mỳjja prãm kêt. Ar aje amim Jeju mar raxmã ne ba ar akam itẽmmã. Ja ne ba imã kĩnh. Djãm me kra ne kute bãm kadjy mỳjjao atom ne adjwỳr? Kati. Bãm ne kute kra kadjy mỳjjao atom.

¹⁵Ba ije ar abãm pyræk dja ba ar akadjy apê:n prĩne ibê inhĩ kato. Ne kam ikaprĩ kêt. Ikĩnhbit. Ar ga dja gar te amã ikĩnh ngrire. Ba dja ba kàjmã imã ar akĩnh kamẽho tẽn mã ar akadjy apê.

¹⁶Be, ar ga ne gar ima. Idjapênh pãnh ije ar abê pi'òk kaprĩ jamỳnh kêtja ma. Nhym be, ar akam me'õ arĩk ar amã, —Djãm me kum prãmja kadjy ne Paur kute ar abê pi'òk kaprĩ jamỳnh? Kati. Paur no tỳxtikam ne arĩk ar amã 'êx ne ar anoo akno. Nãm arỳm ar anhõ pi'òk kaprĩo aminhõ, anhỹro ba.

¹⁷Be, amrêbê ba ar awỳr ar ja jano nhym ar awỳr bõx. Ne kam arỳm ar abê pi'òk kaprĩ byn arỳm imã o bõx. Djãm kam ne ba arỳm o aminhõ? Kati.

¹⁸Nã bãm ar ajã Xitumã karõ. Gwaj bakamy jadjwỳ ba arkôt ano nhym ikabẽn kôt ar arỳm ar awỳr tẽn bõx. Djãm Xitu kute ar anhõ pi'òk kaprĩo

aminhõ? Djã ne atemã ibê kabên djin atemã ibê amijo tẽ? Kati. Ar ije imrãnh katàto aben pyræk gar arým ama.

¹⁹Ar akwỳ ne gar aje abenmã kum, —Be, Paur ar mrãmri gwaj bajo ajkẽ. Ga, ar kute aminêje gwaj bamã amijã àprãrja ma, ane. Djã ne bar ar ajõo ajkẽ got bar ar amã amijã aprã? Arkati. Bar tu amim Kritu markumrẽx ne ar amã amijarẽ nhym Metĩndjwýnh ta kute ar imar. Akmere àpnhĩre ar, djãm ar ije amijo djuw mex kadjy ne bar ar akam apê? Kati. Ar gajbit bar ije ar ajo djuw mex kadjy ar akam apê. Ar ije ar amã arẽnh gar aje Kritu mar raxmã. Ja kadjy bar ar akam apê.

²⁰Imã ar ajaxwe kêt prãm. Nok ren ar ajaxwe ba ren ar awýr bõx. Ar amã ne ba ikabên mexobit ikabên prãm. Ikabên ja ne gar amã kĩnh. Ne ba ren ar awýr bõx ne ren ar amã ibên tỳx ne. Ar amã ibên tỳx karõ ba amikukãm pi'òkkam ar amã ikabên. Ga ren ar aje akabẽno aben japanh prãm ba ren ar awýr bõx ne ren ar amã ibên tỳx ne. Ga ren ar aje aben nhõ mýjja'ã angryk prãm nàr ren ar aje abenkam adjàkrê prãm ba ren ar amã ibên tỳx ne. Nàr ga ren ar abenmã adjàkjêr prãm nàr ren abenã akabên punu ba ren ar amã ibên tỳx ne. Nàr ren ar aje aben kàxã abenbê aben kurê prãm nàr ren abên kati prãm nàr ren abenmã adjàkjêro abikarêr prãm ba ren ar amã ibên tỳx ne. Ar awýr ibõx gar akrãptĩ ajaxwe ja'õ karõ ne ba pi'òkkam amikukãm ar amã ikabên ne.

²¹Ga ren ar akwỳ ajaxwe prãm rã'ã. Nàr ren akwỳ ar aprõ djwýnh kupa'ã akurẽ aba prãm rã'ã. Nàr akwỳ amjên djwýnh kupa'ã akurẽ aba prãm rã'ã. Nàr ren akwỳ aje apijàm kêtikam adjàpênh punu prãm rã'ã. Amrêbê ar akwỳ ã ajaxweo ane ba ar amã pi'òk no'òk ne. Ar amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhirer ne aje akubyn Metĩndjwýnh'ýr amijo akẽx kêt karõ ne ba amikukãm pi'òkkam ar amã ikabên ne. Ba ren ar akam bõx nhym ren Metĩndjwýnh ar akam imã irerek jadjà ba ren ar akrãptĩkam imýr rax. Ar akam imýr rax karõ ne ba amikukãm ar amã ikabên ne.

Atãri Kõritu 13

Kute me kwýbê axwe pyma.

¹Jakam ba arÿm ar awÿr itëmmã. Arÿm ba ar akam tën ajte ar akam tẽ. Ne jakam ajte ar akam itëmmã. Be, amrëbê: Metĩndjwÿnh me bakukãmãremã kum, "Dja me'õ amijarënh jabej. Gê ar amãnhkrut nàr ar amãnhkrut ne ikjêkêt kabën kôt memã arẽ. Ar kute kabën mar kôt arẽ nhym me arÿm kuma. Ar axikôt kabënkam dja me ar kabën man arÿm abenmã kum, 'Mrãmri me'õja kute amijarënh nhym ar kute kabën kôt arënhkumrëx', ane. Dja me ã abenmã ane." Nãm ã Metĩndjwÿnh me bakukãmãremã ane. Ja dja gar amijã ama.

²Be, õbê ne ba ar awÿr bõx. Ne kam ajte ar awÿr bõx ne ar abê ajaxwe puma. Jakam ba ajte ar akàxã pi'òkkam ar abê uma. Ja dja gar amijã aman ikabën mar pydji. Amrëbê ar akwÿ ajaxwe jabej nàr ajbir ar akwÿdjwÿ axwe jabej djãm ije ar amã iprĩmã? Kati. Dja ba bõx ne ar amã iprĩ kêt ne tu itÿx.

³Gar akwÿ ijã, —Goja mrãmri Paur Kritu kabëno kabënkumrëx jabej bar goja kabënkumrëxmã ikato, anhÿro aba. Ar aje ijã anhÿrkam dja ba bõx ne itÿx. Djãm Kritu ar akam àpênhkam rerekre? Kati. Ar akam tÿ:xi.

⁴Mrãmri me kute pĩte'y'ã nhòrkam memã amijo rerekre. Nãm te memã amijo rerekren jakam Metĩndjwÿnh 'itÿxkôt tĩn ne ar ba. Ar badjwÿ ne bar kôt amijo irerekre. Ne te amijo irerekre dja bar bõx ne Kritu kôt itĩn ne ar iban Metĩndjwÿnh 'itÿxo ar akam itĩn ne ar iba.

⁵Djãm bajbit ne gar aje imexkôt imã akatormã? Ar gadjwÿ dja gar amima:ro tën amim akatorkumrëx ne amim, —Djãm mrãmri ije tu amim Kritu markumrëx? ane. Dja ga ã amikukjêro anen kam mrãmri ar aje tu amim markumrëx jabej amim, —Nà ije mrãmri tu amim Kritu markumrëx, anen kam arÿm ja markumrëx. Aje tu amim markumrëxja markumrëx. Ja dja gar amim akatorkam ama. Kritu ne mrãmri ar akam ÿrkumrëx. Djãm ar aje amikam ja mar kêt? Nàr kon, ar ajõ ga mrãmri amijo ajêx ne amijo Jeju mar jabej nhym kam mrãmri ar akam ÿr kêt.

⁶Dja gar amiman arÿm ar badjwÿ ar iman amim, —Mrãmri ne Paur ar kute Kritu markumrëx, ane. Ar aje amim ja jarënh ne ba kam ama.

⁷Jakam ne bar Metĩndjwỳnhmã ar ajo a'uw ne kum, —Dja ga meo djuw mex gê me axwe'õ kêt, ane. Mỳj kadjy dja gar ajaxwe kêt? Djãm me kute ar akôt ar imar ne kute ar imã mex jarēnh kadjy? Kati. Godja me te ar ijã, “Paur ar ta ne amijo 'êx ne amijo Jeju maro ba”, anhỳr rã'ã jabej. Kwãrĩk wãnh rã'ã. Ar ba dja bar we amijo ijêx ne. Ar ga dja gar katàt ar amijo aban ajaxwe kêt. Ar ajaxwe kêt mã ne bar ar ajo Metĩndjwỳnhmã a'uw.

⁸Djãm bar Metĩndjwỳnh kabēn katàt kupa'ã amijo iba nhym kam arỳm kabēn katàt kêt? Kati. Metĩndjwỳnh ta kabēn katàt rã'ã: rã'ã ne. Nhym be, kati. Bar katàt kabēn kôtbit amijo iba prãm kumrēx. Nhym kam me arỳm ar ikôt Metĩndjwỳnh kabēn katàt kumrēxmã kato.

⁹Dja bar te memãbit irekre. Kwãrĩk wãnh rã'ã. Ar ga dja gar Metĩndjwỳnh kabēn kôt katàt ar amijo aban arỳm atỳx. Kôt atỳxkam ar ikĩnhkumrēx. Prĩne ar amex ja ne ar imã kĩnhkumrēx.

¹⁰Mỳj kadjy ne ba ar akàxã pi'òkkam ã amikukãm ar amã ikabēno ane? Bir, ba ren ar awỳr bôx ne ren ar amã ibēn tỳx. Bēnjadjwỳr djwỳnh kute ijã rax mēnh kôt ba ren ar amã ibēn tỳx. Ar amã ibēn tỳx karõ ne ba ar akàxã ã amikukãm ar amã ikabēno ane. Djãm ije ar ajo ibikēnh kadjy ne ijã rax mē? Kati. Dja ba ar amã arē gar amim Jeju mar mexo amũ amikamēn arỳm mar rax ne. Ja kadjy ne ijã rax mē.

Kute memã amikabēn mex jarēnh ino rer.

¹¹Akmere àpnhĩre ar, ikabēno ino rer ne ja. Dja gar adjumar mex ne prĩne Metĩndjwỳnhmã amex. Ne prĩne amijã ikabēnja ma. Ne axikôt ar akabēn ne aben mã akabēn mexo akabēn. Dja gar amijo ane nhym Metĩndjwỳnh arỳm ar amē amijo kajkep. Kubê ne me kum aben jabê djà krô krax. Kubê ne me umar mex djà krô krax. Tãm gêdja ar amē amijo kajkep.

¹²Dja gar amã aben jabêo amirĩt kadjy aben pa krij ne aben tatak.

¹³Amrē jakam Jeju nhõ me ja kunĩ ne me amũ ar amã kabēn mex jarē.

14Gê Běnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu tu kum ar akunĩ kaprĩn ar ajo ba. Gê Metĩndjwỳnh kum ar akunĩ jabên ar ajo ba. Gê Metĩndjwỳnh Karõ ar akunĩ mẽ amijo kajkep ne ar ajo ba. Tãm ne ja.

Garaxa

Garaxa 1

¹Ba ne ba ibê Paur. Djãm pykakam me'õ kajgo ne ijano? Nàr, djãm Metĩndjwỳnh ne me'õ kajgomã ijã karõ nhym ijano? Kati. Jeju Kritumẽ Bãmbê Metĩndjwỳnh ijano ba arkum idjãpênh iba. Jeju Kritu arỳm ty nhym Bãm akubyn o tĩn ne.

²Jeju kukwakam bakamydjwỳ ikõt dja bar wãm ar amã ikabẽn mex jarẽ. Pi'òk no'òkkam ar amã arẽ. Pykabê Garaxakam apỳnh ar aje amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio aba djàri ne ba ar amã ikabẽn mex jarẽ.

³Metĩndjwỳnhbê ne me Babãm. Ne Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê ne Jeju Kritu. Gê ar tu kum ar akaprĩn ar ajo ba gar adjumar mex rã'ã ne.

⁴Jeju Kritu ne gwaj bakadjy amingã. Nãm gwaj bajaxwe pãnh ty. Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja ne me axwe:. Mekõt bajaxwe kêt kadjy gwaj bapãnh ty. Kute kubê gwaj bapytàr kadjy gwaj bapãnh ty. Me Babãmbê Metĩndjwỳnh kute kum 'ã karõ kõt ne gwaj bapãnh ty.

⁵Metĩndjwỳnh ne ra:x ne uma:. Gê me aben djô'ã memã Metĩndjwỳnh rax jarênh rã'ã: rã'ã ne. Mrãmri, tãm ne ja.

Me memã Kritu kupa'ã ujarênh nhym mebê uma.

Mat 7.15; Ep 4.14; Kor 2.8; A Ped 2.1

⁶E kum, djãm ar ga ne gar ajaxwe kêt nhym Metĩndjwỳnh pãnh kum ar akaprĩn amiwỳr ar ajuw ne ar ajo ba? Kati. Ar ga ne gar ajaxwe: nhym ta kum ar akaprĩ. Kritu ar ajaxwe pãnh ty nhym kam Metĩndjwỳnh ta kum ar akaprĩn amiwỳr ar ajuw ne ar ajo ba. Nhym kam wãnh me kwỳ ar awỳr bõx ne arỳm 'êx ne ar amã we Kritu'ã ujarênh ny 'õdjwỳ jarẽ. Me wãnh ar amã arẽ gar arỳm ijaêrbê me'y'r amijo akêx ne mekõt amijo abao dja.

⁷I:je. Djãm mrãmri ne me ar amã Kritu'ã ujarênh ny jarẽ? Kati. Nãm me arĩk ar anoo biknoro ba. Kritu kupa'ã ne me ar amã arêho ba.

⁸Arỳm ne bar kàj bê ar amã arẽ, katàt Kritu'ã ujarênh nykumrêx jarẽ gar arỳm amim ama. Nhym be, godja ar ijõ akubyn ar awỳr bõx ne ar amã Kritu

kupa'ã ajte ujarënh ny 'ödjuwỳ jarënh jabej gê Metĩndjuwỳnh on pãnh o akno gê biknor rã'ã rã'ã ne. Nàr, godja kàjkwakam kadjy mrãnh djwỳnh 'õ ar awỳr bõx ne ar amã kupa'ã ujarënh ny 'ödjuwỳ jarënh jabej gê Metĩndjuwỳnh on pãnh o akno gê biknor rã'ã: rã'ã ne.

⁹Bar ajte jakam ar amã arẽ gar ama. Arỳm ne bar katàt ar amã Kritu'ã ujarënh nykumrẽx jarẽ gar amim ama. Nhym be, godja me'õ ar awỳr bõx ne ar amã Kritu kupa'ã ajte ujarënh ny 'ödjuwỳ jarënh jabej gê Metĩndjuwỳnh on pãnh o akno gê biknor rã'ã: rã'ã ne.

¹⁰Djãm me kum ikĩnhmã ne ba abej ar iba? Kati. Metĩndjuwỳnh kum ikĩnh ne ba abej. Djãm ije meo kĩnh prãm got? Kati. Ne ba ren meo kĩnh prãm ba ren ibê Metĩndjuwỳnh nhõ àpênhkumrẽx kêt.

Jeju ta ne Paurmã amijarẽ.

A Kõ 1.12; Tex k 2.4

¹¹Akmere, àpnhĩre ar, ba ar amã arẽ. Ije kàj bê ar amã Kritu'ã ujarënh ny jarënhja djãm me'õ ta ne amim ujarënh'ã karõn imã arẽ? Kati.

¹²Djãm me kute aben djô'ã ujarënh ar baja ne me'õ imã arẽ ba o iba? Kati. Nàr, djãm me'õ kute prĩne ujarënh marja ne imã arẽ ba kuma? Kati. Jeju Kritu ta ne imã ujarënh ny jarẽ ba maro iba. Tãm ne ba jakam pi'õkkam wãm pykabê Garaxakam ar amã arẽ.

¹³Arỳm ne me ar amã ijã ajarẽ gar ama. Amrêbê ne ba mebê idjaer kukràdjà kõt ar amijo iban Metĩndjuwỳnh nhõ me ja kute amim Jeju maro ibikënh kumex. Ne kam me kute amim Jeju mar kêt kadjy mebê Jeju kurên abenbê me ngrànhõ iba.

¹⁴Ne mebê idjaermẽ ro'ã ijabatànhja ije me kukràdjà maro me akrenh mexo tẽ. Ne me ikukãmãre kukràdjà tũm'ã ino tỳ:x ne o iba.

¹⁵Nhym kam Metĩndjuwỳnh ta arỳm kum ikĩnh ne kum ikaprĩ. Djãm ba ne ba imã kĩnh nhym kum ikaprĩ? Kati. Ta ne tu kum ikaprĩn arỳm amiwỳr ijuw ne ijo ba. Adjàkamã inã tikkrekam ijêtri ne Metĩndjuwỳnh amijo ipytà.

¹⁶Ije kàj bê me bajtemmã 'ã idjujarênh kadjy arým imã Krao amirít. Kute imã Krao amirítkam djã nã bãm o me'õ kumrêx ma nhym arým imã arê ba ô'ã memã arêho iba? Kati. Kritu ta ne imã arê.

¹⁷Nàr, djã ne ba kríraxbê Djeruxarê kumrêxmã tèn bôx? Nãm Jeju ar ja kumrêx janon kam badjwý ijano ba kum idjâpênh ar iba. Djã nã bãm Jeju kute ar anor ja kumrêx'ýr Djeruxarêmã tèn bôx nhym ar imã kabên'õ jarê ba memã arêho iba? Kati. Ar'ýr Djeruxarêkam itêm kêt. Ate ne ba pykabê Arabijkam tẽ. Ba kam ajte akubyn kríraxbê Tamagumã akêx. Kritu ta ne imã kabên jarê ba memã arêho iba. Tãm ne ba jakam pi'ôkkam wãm pykabê Garaxakam ar amã arê.

¹⁸Nhym kam ijã amex amãnhkrut ne ikjêkêt apêx. Kambit ne ba arým Djeruxarê'ýr tẽ. Ije Pedru pumũnhmã 'ýr tẽ. Ne kam Pedru'ýr bôx ne ar iro'ã nhỹ. Ar iro'ã nhỹ: nhym ar ijã akatibê 15bit apêx ne. Djã ne ba kam idjãm 'iry got Pedru imã me kabên 'õ jarê ba memã arêho iba? Kati.

¹⁹Djã ne ba kam Jeju kute ar anorja 'ôdjwý pumũ? Kati. Ije ar 'õ pumũnh kêt. Běnjadjwýr djwýnh kamy axikôt katorja ne kubê Xijagu. Xijagubit ne ba omũ.

²⁰Djã nã bãm ar amã ijêx? Kati. Metĩndjwýnh kute imarkam ne ba mrãmri ar amã ikabênkumrêx.

²¹Ne kam Djeruxarê kurũm ikaton tẽ. Tẽ:n kajônkhôt pykabê Xirijmẽ Xirxij'ýr tẽ. Tẽ:n kam arým kam bôx.

²²Nhym Djeruxarê bu'ã pykabê Djudêjakam apýnh me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio ba djãri me kute ipumũnh kêt rã'ã.

²³Nhym be, me kwý ne me amũ memã ijarên memã kum, —Paur kute me bajo bikêho ba ja ne arým jakam kàj bê Kritu'ã memã ujarênh ar ba. Me kute Kritu kôt amijo bamã memã 'ã ujarênh ar ba. Me kute Kritu mar kêt kadjy ne Paur amrêbê mebê Kritu kurêo ba. Ne jakam arým 'ã memã ujarênh ar ba. Nãm me ã ijarêho ane.

²⁴Nhym me arÿm jabit man ikam Metĩndjwÿnhmã mextire jarẽho kumex. Be, djãm kam ne me'õ ikabẽn'ã imã karõ ba memã arẽho iba? Kati. Kritubit ne imã arẽ ba arÿm pi'õkkam wãm pykabê Garaxakam ar amã arẽ.

Garaxa 2

Pedru ar kute Paur kabẽn'ã aben mar.

Kar 15.4

¹Nã bãm ar iba: nhym kam ijã amexbê 14 apêx. Ba kam Banabekôt Djeruxarẽmã tẽ. Xitudjwÿ ne ba o tẽ.

²Metĩndjwÿnh ta ne imã 'ã karõ ba kabẽn kôt 'ÿr tẽ. 'ÿr tẽ:n kam arÿm 'ÿr bõx. Ne kam me krãptĩ kàxã me rũnh kumrẽxmẽ ro'ã akuprõ. Me kute amim Jeju mar rũnhmẽ ro'ã akuprõ. Memãbit ar rũnh pyrækjamẽ ro'ã akuprõ. Ne kam memã arẽ. Ije me bajtemmã Kritu'ã idjujarẽnh ny jarẽho ibaja ne ba memã arẽ. Ne ba ren Djeruxarẽkam me krãptĩ kumrẽxmã arẽn ren kam te memã arẽ nhym ren me kute imar kêt ne. Nhym be, kati. Me krãptĩ kàxã ne ba me rũnh kumrẽxmã arẽ.

³⁻⁴Nhym Xitubê me bajtembê kreguja ikôt dja. Me ja ne me kute Môjdjê kukràdjà kôt amijo ba kêt ne my nhinhu kà tã. Nãm Xitu ikôt dja. Nhym me ta kute amijo 'êx ne kute amijo Jeju mar mexja ne me arÿm apdjun mekôt wadjà. Bar Kritu Jeju kabẽn kôt idjumar mex ne ar ibamã nhym me amim, —Paur ar kute Môjdjê kukràdjà kôt amijo ba katàt jabej ba ar omũ. Gêdja ar kôt amijo ba kêt ba me kukràdjà'ã arkum apnê, ane. Ga, me ta te: kute Môjdjê kukràdjà kôt amijo ba mexja pumũ. Ne te: Metĩndjwÿnhmã amijo mexo ban umar punu. Ar idjumar punu ja kadjy ne me ã amim ar ijã ane. Ne kam te: kute Xitu my kà krã'ÿrmã memã 'ã apnê. Djã ne me kute amim Jeju markam me rũnh ja ne mekôt kabẽn dji? Kati. Me mekôt kabẽn djir kêt ne kute, —Gê ar Môjdjê kukràdjà kôt amijo tẽn on Xitumã my kà ta, anhÿr kêtumrẽx.

⁵Djãm ar ba ne bar me ta kute amijo Jeju mar mexja kabẽn kôt Xitu my kà krãta? Kati. Bar me kabẽn kôt Môjdjê kukràdjà kôt amijo itẽm kêtumrẽx. Mÿkam? Bir, ne ba ren ar mekôt amijo tẽn my kà krãta gar ren ikôt Môjdjê

kukràdjà maro aban kôt ar amijo aba. Ne kam ren arým Kritu kabën katàt mar kêt ne kôt amijo aba kêt. Amrêbê ne bar ar amã katàt Kritu'ã ujarënh ny jarë gar kôt ar amijo aba. Kôt amijo aba rã'ã kadjy ne bar me ja kôt amijo iba kêtumrëx.

⁶Nhym be, memãbit ar kute rûnh pyræk ja, me kute ar'ã abenmã kum, — Amrêbê ne ar gwaj bamã wan gwaj bajo ba. Gwaj bamã ne ar raxkumrëx, anhÿrja. Djãm me kute ar rûnh'ã abenmã anhÿrkam djãm imã ar uma? Kati. Memãbit ne ar kute rûnh pyræk. Nhym be, Metïndjwÿnhmã ne ar ngri:ren kajgo. Bir be, Kritu ne imã kabën jarë. Djãm ijukri ne ar rûnh imã mÿjja 'ôdjwÿ jarë ba kam memã arënhô iba? Kati. Ar kute ijukri imã mÿjja'ô jarënh kêtumrëx.

⁷Ne kam ar ipa krij ne ar itatakbit. Arým ne ar kute imar ne ar abenmã kum, —Be, mrãmri ne Metïndjwÿnh Paurmã kum, “Ga dja ga me bajtemmã Kritu'ã ujarënh ny jarë”, anhÿrkumrëx. Nãm ar ã abenmã ane.

⁸Metïndjwÿnh ne mebê idjaermã Pedru jano nhym arým memã Kritu'ã ajarë. Ga, me krãpti: arým kute tu amim markumrëxja pumũ. Metïndjwÿnh ajte badjwÿ ijano ba me bajtemmã 'ã ajarë. Ga, me jadjwÿ krãpti tu kute amim markumrëxja pumũ.

⁹Xijagumë Pedrubê Xepamë Djuãomë ne ar kumrëx tũm. Ar memãbit rûnh. Ar ja ne ar amim, —Mrãmri ne Metïndjwÿnh ta kum Paur kapri:kumrëx nhym mrãmri arým kôt kum àpênhkumrëx, ane. Nãm ar anen arým Banabemë bamë ar ipa krij ne ar itatak ne ar imã, —Mrãmri ar ga dja gar me bajtem'ÿr mrãn memã 'ã ajarë. Nhym be, ar ba dja bar mebê idjaer'ÿr mrãn memã 'ã ajarë, ane.

¹⁰Ne kam ar imã, —Dja gar ar ikam me ô mÿjja kêt mar rã'ã, ane. Jabit ne ar ar imã arë. Ba kam arým ar kuman amũ memã me arënhô iba nhym me arým memã mÿjjao atomo ba. Nã bãm ã Djeruxarëkam me maro anen arým pi'ôkkam wãm pykabê Garaxakam ar amã arë.

Paur Pedrumã kabën ne.

11Bar kam krĩraxbê Āxikimã tẽn bõx ne kam dja. Nhyim kam Pedru nĩnh tẽn kam Āxikikam ar iwỳr bõx. Ba kam arỳm kuka kõnh kum ikabẽn ne. Arỳm Metĩndjwỳnh kabẽn kupa'ã kute amijo tẽmkam ne ba kum ikabẽn ne.

12Mỳkam? Bir, amrẽbê ne Pedru tu me bajtemmẽ ro'ã àkuro krĩ. Ar ba ne bar me bajtemmẽ ro'ã idjàkuro nhỹ nhyim Pedru mekmẽ ro'ã àkuro nhỹ. Nhyim kam me kwỳ Mõjdjê kukràdjà'ã no tỳxja arỳm bõx. Xijagu kurũm ne me bõx. Me ja ne me memã kum, —Dja me me bajtemmẽ ro'ã àkuro krĩn arỳm Mõjdjê kukràdjà kupa'ã amijo tẽ. Nãm me ã memã anhỹro ba. Me ja bõx nhyim Pedru arỳm me omũ. Ne kam arỳm me bajtemmẽ ro'ã õ kwỳ krẽn krãtan arỳm ate nhỹ. Me Mõjdjê kukràdjà'ã no tỳxja, me my kà rẽnheja, kute 'ã kum kabẽn karõ ne Pedru ate nhỹ. Me ja kute kum, —Kwãrĩk wãnh me bajtemmẽ ro'ã adjàkur kêt. Abê mebê idjaer. Mõjdjê ne me bamã, “Kwãrĩk wãnh me bajtemmẽ ro'ã adjàkur kêt”, ane ga kam me ro'ã adjàkuro akrĩ, anhỹr karõ ne Pedru ate nhỹ.

13Nhyim kam ar ikam mebê idjaer kunĩ Pedru kõt amijo mõn ate ar ibê nhỹ. Nhyim kam Banabedjwỳ arỳm rerekre ne me umaje kõt amijo tẽn ate me bajtembê amijo tẽn ate ar ibê nhỹ.

14Ba kam me omũ. Kritu'ã ujarẽn nh ny ne katàtkumrẽx nhyim me arỳm kupa'ã amijo mõ ba arỳm me omũn arỳm Pedrumã ikabẽn ne. Me kunĩ nhipõkri ne ba 'ã kum ikabẽn ne kum, —E kum, ga ne ga arỳm me bajtem kõt ar amijo aban ajte. Ga arỳm mebê idjaer kukràdjàbê amijo akẽx ne arỳm me bajtem kõt ar amijo aba. Mỳkam ne ga arỳm jakam ajte mebê idjaer kukràdjà kõt me kute amijo ba'ã me bajtemmã karõo dja? Nã bãm ã Pedrumã ikabẽno ane.

15Ne kam ajte Pedru arkum, —Mrãmri me bakukãmãkjê kõt ne gu me babê idjaerkumrẽx. Me baje me bajtem'ã abenmã kum, “Me axwe”, anhỹro baba. Djãm me baje me wã kõt amijo baba got? Arkati. Me ba ne gu me babê idjaerkumrẽx.

16Djãm kam me kute Mõjdjê kukràdjà kõt amijo bakam ne me mrãmri axwe kêt? Kati. Me kute kukràdjà kõt amijo baja ne me te axwe kêt prãmje. Nhyim

be, me tu kute amim Jeju Kritu markumrëx. Nhyim kambit arým memã axwe kêt jarë nhyim me kum axwe kêt. Tãm ne gwaj amrëbê kuma. Me bajtemja ne me tu amim Kritu markumrëx. Gwaj badjwý ne gwaj bajaxwe kêt kadjy tu amim Kritu Jeju markumrëx. Djãm gwaj bajaxwe kêt kadjy ne gwaj baje Môjdjê kukràdjà marn kôt ar amijo baba? Kati. Kadjy ne gwaj tu amim Kritu markumrëx. Djãm pykakam me'õ ta axwe kêt prãm? Arkati. Me'õ ta kute Môjdjê kukràdjà marn kute kôt amijo bakam te: axwe kêt prãmje. Nã bãm ã Pedru arkum ane.

¹⁷Ne kam ajte arkum, —Me'õ ta ne te axwe kêt prãmje. Nhyim be, dja gwaj tu amim Kritu markumrëx ne arým bajaxwe kêt. Ne kam amim Kritu maro tẽ nhyim arým gwaj bamã bajaxweo amirïto tẽ gwaj arým amima. Gwaj baje amimarkam djãm gwaj baje me kwý kudjwa amim, “Ije amim Kritu kabën markôt ne ba ijaxwe”, anhÿr mã? Arkati. Kritu kute me axwe'ã memã àpnênh kêt. Kabënkôt me'õ axwe prãm kêtumrëx.

¹⁸Be, amrëbê ne gwaj te: Môjdjê kukràdjà kôt bajaxwe kêt prãmje bajaxwe rã'ã ne. Nhyim be, jakam ba arým kubê amijo akëx. Kubê ije amijo akëxkam ba ren ar akudjwa ren akubyn Môjdjê kukràdjà'ÿr amijo akëx ne ren amim, —Ba Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo iban arým ijaxwe kêt, anhÿro iba. Djãm kam ba ren mrãmri ijaxwe kêt? Arkati. Akubyn ije 'ÿr amijo akëxkam ba ren arým Metĩndjwýnh kabën mar kêt ne kam ren kam amikrà ar o iba.

¹⁹Amrëbê ne ba amim, —Ba Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo iban arým ijaxwe kêt, anhÿro iba. Djãm kam mrãmri ijaxwe kêt? Kati. Ijaxwe rã'ã. Ne kam arým Môjdjê kukràdjà ma. Amrëbê ne Môjdjê memã kum, “Dja me axwe arým pãnh ty”, ane. Tãm ne ba kuman kam ijaxwe man kam arým amim, —Kati. Dja ba Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo iban te ijaxwe kêt prãmje, ane. Kam ne ba arým Môjdjê kukràdjà kôt ar amijo iba kêt. Ga, me arým tykkam kute kôt amijo ba kêtja pumũ. Badjwý ije me tyk pyræk. Ne kam arým Metĩndjwýnh kadjy itĩn ne ar iba.

²⁰Ba ne ba Krumẽ ro'ã pĩte'ykam ty. Ne kam ba itĩn ne ar iba kêt. Kritu ta ne ikam tĩn ne ar ba. Nã bãm ã amimaro ane. Ne kam inhĩ jakam itĩn ne ar

iba jakam ne ba tu amim Metĩndjwỳnh kra markumrẽx ar o iba. Ta ne kum ijabên ijaxwe pãnh ty.

²¹Nãm Kritu ã kum ikapřĩ o ane. Djã nã bãm kubê ate ikrãn Mõjdjê kukrãdjãbit mar 'ãno dja? Djã nã bãm ijaxwe kêt mã kukrãdjãbit man o Kritubê aptà? Kati. Ne ren me Mõjdjê kukrãdjã kôt ren axwe kêt nhym ren kam Kritu me axwe pãnh tykja ren kajgokumrẽx. Nhym be, kati. Kritu kôtbit ne me axwe kêt. Nã bãm ã Pedru arkum anen ajte pi'òkkam wãm pykabê Garaxakam ar amã arẽ.

Garaxa 3

Me ta kute amijo mex kêt.

Ep 2.8; Pir 3.9; A Xim 1.9; Xit 3.5

¹Ar abê Garaxa ar, ar ano rere:kre. Mỳj me'õ ne ar amã 'êx ne ar anoo akno? Ë, Metĩndjwỳnh kabên katàtkumrẽx. Kabên kôt ar aje amijo aba kêt kadjy ne me ar anoo akno. Arỳm ne ba přĩne ar amã Kritu pĩte'y'ã jêt'ã ajarẽ gar přĩne ama. Nhym kam me ar anoo akno. Ar ano rere:kre.

²Dja gar ar imã arẽ ba kuma. Djã nã gãm ar Mõjdjê kukrãdjã man kôt ar amijo aban kôt we ajaxwe kêt? Djã nã gãm we ar ajaxwe kêt nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm ar awỳr bõx ne ar ajo ba? Dja gar imã arẽ ba kuma. Kati. Nã gãm ar Kritu'ã idjujarẽnh man tu amim Kritu markumrẽx nhym Karõ arỳm ar awỳr bõx.

³Nã gãm ar Metĩndjwỳnh Karõkôt amijo abamo krax. Djã nã gãm jakam Mõjdjê kukrãdjã man kôt ar amijo aban aje kôt ga: we amijo amex mã.

⁴Amrêbê ar aje Kritu mar'ã ne me ar ajo bikẽnho ba gar arỳm kadjy atokry kumex ma. Godja gar jakam kubê amijo akẽx ne 'ã adjukanga jabej nhym arỳm kadjy ar atokry ja arỳm kajgo. Nhym be, kati. Ar aje mrãmri tu amim Kritu markumrẽx rã'ã jabej arỳm atokryja kajgo kêt.

⁵Djã nã gãm ar Mõjdjê kukrãdjã man kôt ar amijo aban kôt we ajaxwe kêt nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm ar amã Karõ jano nhym kam ar akam mỳjja pumũnh kêt nhipêx, ar akam apỳnh me punuo mex? Kati. Nã gãm ar Kritu'ã

idjujarēnh man tu amim markumrēx nhym arỳm kôt ar amã Karõ jano nhym kam arỳm ar akam apỹnh mỳjja pumũnh kêt nhipêx.

⁶Me bakukãmãre Abraãodjwỳ ne "tu amim Metĩndjwỳnh markumrēx nhym arỳm tu kum axwe kêt jarē."

⁷Kam, me kute tu amim Kritu markumrēx, me ja kunĩ kute mrãmri ne Abraão tàmđjwỳ pyràk. Tãm dja gar ama.

⁸Amrêbê: ne Metĩndjwỳnh amim, "Dja me bajtem tu amim Kritu markumrēx ba kam tu memã axwe kêt jarē nhym me arỳm axwe kêt." Nãm ã amim anen kam kàj bê Abraãomã tãm jarē. Nhym me arỳm 'ã pi'ôk no'ôk ne. Mrãmri ne me kute tu amim Kritu markumrēx nhym kute tu memã axwe kêt jarēnh. Ja 'ã ne Abraãomã kum, "Ga tu amim ikamnhĩxkumrēx. Ba kam arỳm imã akaprĩ. Dja atàmđjwỳ akôt tu amim imarkumrēx. Ba kam arỳm imã me kaprĩ. Dja apỹnh me ba djàkam me bajtemđjwỳ akôt tu amim imarkumrēx. Ba kam arỳm imã me adjwỳnhđjwỳ kaprĩ", ane.

⁹Ga, me kute tu amim Kritu markumrēxja Metĩndjwỳnh arỳm kum me kaprĩja pumũ. Abraão tu amim kamnhĩxkumrēx nhym me kute kôt tu amim markumrēxja Metĩndjwỳnh arỳm kum me kaprĩ.

¹⁰Be, me kute amim, —Dja ba Mòjdjê kukràdjà man kôt ar amijo iban arỳm ijaxwe kêt, anhỹro baja. Me ja kunĩ'ã ne Metĩndjwỳnh arỳm amim, —Me wã dja ba me kanga nhym me arỳm me biknor tokry djàkam akuno, ane. Mỳkam dja me kanga? Bir, amrêbê Metĩndjwỳnh me bakukãmãremã kum, "Ga, Mòjdjê kukràdjà'ã pi'ôk no'ôkja pumũ. Godja me mar kêt ne katàt kunĩ:kôt amijo ba kêt jabej ba dja ba pãnh me kanga nhym me arỳm me biknor tokry djàkam akuno." Nãm Metĩndjwỳnh ã me bakukãmãremã ane. Me bit kute kukràdjà kunĩkôt amijo baja, djãm kôt me axwe kêt mã? Kati. Nãm me te kute kukràdjà kunĩkôt amijo ba ne kam axwe rã'ã. Kam Metĩndjwỳnh ta kabēnkôt dja me ja kunĩ akuno.

¹¹Nhym kam me ajte me bakukãmãremã kum, "Metĩndjwỳnh kute memã axwe kêt jarēnh nhym me arỳm kum mexja dja me tu amikajmã'ã markumrēx ne arỳm tĩn ne ar ba", ane. Ga, Metĩndjwỳnh kute memã axwe

kêt jarênhja pumũ. Me kute tu amim markumrêx kambit ne kute memã axwe kêt jarênh. Kam me kute Môjdjê kukràdjà marn kôt amijo baja te: axwe kêt prãmje.

¹²Nhym kam ajte pi'òkkam memã kum, "Me kute Môjdjê kukràdjà marn kôt amijo baja gê me prïne kunĩkôt amijo ba mex", ane. Djãm pi'òkkam kabên jakam ne memã, me kute tu amim Metĩndjwỳnh markumrêx jarê? Kati. Kute arênh kêtumrêx. Nãm memã, kôt me kute amijo babit jarê.

¹³Nhym be, Metĩndjwỳnh ne memã Kritu jarê. Kritu arỳm pĩte'y'ã gwaj bajaxweo pãnh. Amrêbê ne Metĩndjwỳnh memã kum, —Godja me Môjdjê kukràdjà mar kêt ne katàt kukràdjà kunĩ: kôt amijo ba kêt, ba dja ba pãnh me kanga nhym me arỳm me biknor tokry djàkam akuno, ane. Tãm ne Metĩndjwỳnh amrêbê arê. Kam gwaj ba ne gwaj kôt amijo baba kêt ne bajaxwe:. Ga, gwaj bajaxwe pãnh Metĩndjwỳnh bit kute gwaj bakangaja pumũ. Nhym be, kati. Jakam Kritu arỳm gwaj bajaxweo pãnh. Gwaj bakadjy ne Kritu ta mãn axwe djwỳnh pyràk ne pĩte'ykam wajêt. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm kute kanga pyràk nhym me biknor tokry djàkam biknor pyràk. Nãm ã anen pĩte'ykam wajêt ne arỳm gwaj bajaxweo pãnh. Amrêbê: ne Môjdjê me bakukãmãremã kum, "Me pĩ'ã me anhô nhym me arij. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm me kanga nhym me arỳm me biknor tokry djàkam akuno", ane. Ga, Kritu pĩte'ykam jêtkam Metĩndjwỳnh kute kanga pyràkja pumũ.

¹⁴Kam, Jeju Kritu arỳm gwaj bajaxweo pãnh. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm me bajtemo djuw mex ne arỳm memã axwe kêt jarê. Tãm ne Abraãomã arê. Gwaj tu amim Kritu markumrêx, nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm gwaj bawỳr bôx. Amrêbê kute gwaj bamã Karõ jarênhja arỳm gwaj bawỳr bôx. Ja kadjy ne Kritu gwaj bajaxweo pãnh.

Metĩndjwỳnh ne Abraãomã kabên pỳnh ne arê.

Idja 6.13

¹⁵Akmere, àpnhĩre ar, ba ar amã pykakam me kukràdjà'õ jarê gar ama. Godja me'õ ar tu abenmã mỳjja'õ jarênhkumrêx. Nhym me rũnh arỳm 'ã pi'òk no'òkkumrêx. Djãm kam ajte me'õ kute ijukri kabên 'õ jarênhmã? Nàr,

djãm kam kute kabën 'õo bingrànhmã? Arkati. Arým ne me tu 'ã pi'òk no'òk mãmджи.

16Abraãomã ne Metĩndjwýnh apýnh mýjja jarën kam kum kabën pýnh ne arën kum, —Dja ba ajo djuw mex ne atãmdjwýo djuw mex, ane. Djãm kute kabën jao bingrànhmã? Kati. Djãm tãmdjwý krãptĩ'ã ne kum, “Dja ba atãmdjwýo djuw mex”, ane? Kati. Tãmdjwý pydji'ã ne kum arë. Tãmdjwý ja ne kubê Kritu.

17Metĩndjwýnh ne amrëbê: tu Abraãomã tãmdjwýbê Krituja jarënhkumrëx. Nhyim kam tũ:mràm, arým kute kum arënh'ã amexbê 430 apêxkam Môj djêmã kukràdjà jarë. Djã ne kute Môj djêmã me kukràdjà jarëho kabën tũm japa? Djã ne kute amrëbê: Abraãomã tãmdjwýbê Kritu jarënhja arým arënh kajgo? Arkati. Kute amrëbê: Abraãomã arënh kute mar tỳx rã'ã ne.

18Djã ne me kute Môj djê kukràdjà marn kôt amijo bakam axwe kêt ne ajte kute amim Kritu markam axwe kêt? Kati. Nhyim be, arým ne Metĩndjwýnh mrãmri tu Abraãomã tãmdjwý Kritu jarënhkumrëx nhyim amim tu markumrëx nhyim arým kum axwe kêt jarë.

19-20Nhyim be, mýj kadjy ne Metĩndjwýnh Môj djêmã kukràdjà jarë? Bir, me kute amijaxwe mar ne kute kôt amim kator kadjy. Ja kadjy ne Môj djêmã kukràdjà jarë. Me aben djô'ã abenmã arëho mõ:. Abenmã arëho mõr tãmtã arým tũmràm Abraão tãmdjwý Kritu'ýr o bõx. Me bakamingrãnyrekam Kritu arým katon ar ba. Nhyim kam me tu amim markumrëx nhyim Metĩndjwýnh arým memã axwe kêt jarë. Metĩndjwýnh ne Môj djêmã kukràdjà jarë. Kadjy mrãnh djwýnh kumrëxmã ne arë nhyim arým amũ Môj djêmã arë nhyim amũ memã arë. Nhyim kam me krãptĩ amipãnh Môj djêmã amijarë nhyim amũ Metĩndjwýnhmã me arë. Nhyim be, djã nãm Metĩndjwýnh me'õmã Kritu jarë nhyim arým amũ Abraãomã arë? Kati. Metĩndjwýnh pydji ne tu Abraão kuka kônň djan kum tãmdjwýbê Kritu jarë.

21Metĩndjwýnh ne Abraãomã apýnh mýjja mex jarën kum tãmdjwýbê Kritukôt axwe kêt jarë. Djã ne kam amikabën jao aknon kam memã kum, —Dja ga me Môj djê kukràdjà man kôt ar amijo aba. Ba kam arým me amã

axwe kêt jarẽ, ane? Kati. Dja me Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo ban arým te axwe kêt prãmje ne Metĩndjwýnhkôt tĩn ne ar ba kêt. Ne ren me Môjdjê kukràdjà'õ man kôt ar amijo ban ren kam axwe kêt ne ren kam Metĩndjwýnh kôt tĩn ne ar ba nhym Metĩndjwýnh ren kam memã kum, — Dja ga me Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo aban kam ajaxwe kêt, ane.

²²Nhym be, kati. Me'õ ta te axwe kêt prãmje. Metĩndjwýnh ne pi'õkkam me kunĩ kupãnhã memã axwe jarẽ. Mýj kadjy ne me kunĩmã axwe jarẽ? Bir, me kute tu amim Jeju Kritu markumrẽx kadjy. Dja me tu amim markumrẽx nhym Metĩndjwýnh arým memã axwe kêt jarẽ. Tãm ne amrêbê: me bakukãmãremã arẽnh pydji.

²³Nhym be, amrêbê me bakukãmãre kute tu amim Kritu markumrẽx kêtri ne me Môjdjê kukràdjàkôt ar amijo ba. Me ta te: katormã ar amijo ba. Me kute mrãmri ne mebê ijêkam me ta te: katormã amijo ba pyræk. Gwaj badjwý te bakatormã ari amijo baba. Nhym kam tũmràm me arým gwaj bamã Kritu'ã ajarẽ, gwaj arým tu amim markumrẽx ne arým bakato. Bakaton arým gwaj ba ar baban bakĩnhkumrẽx.

²⁴Kam, Môjdjê kukràdjà ne kute me kra prĩre pumũnh djwýnh pyræk. Me bakukãmãre ne me kute me kra prĩre pyræk. Ne kam me omũnh djwýnh kôt ar amijo ba, Môjdjê kukràdjà kôt ar amijo ba nhym mebê tỳ:xi. Me kute aben djô'ã kôt amijo ba tãmtã nhym kam tũmràm arým Kritu me'ýr bõx. Gwaj bawýr bõx gwaj arým tu amim markumrẽx nhym arým tu gwaj bamã axwe kêt jarẽ.

²⁵Gwaj arým tu amim Kritu markumrẽx. Djãm kam gwaj baje akubyn Môjdjê kukràdjà'ýr amijo akẽx prãm? Kati. Arým me abatãnhkam djãm akubyn kute amipumũnh djwýnh prãm? Kati. Gwaj badjwý ne gwaj akubyn baje Môjdjê kukràdjà mar prãm kêt. Kritu ne gwaj tu amim markumrẽx.

Mebê Metĩndjwýnh kra'ã ujarẽnh.

Dju r 1.12; Rõ 8.14; Ep 1.5

²⁶Ar akunĩ ne gar arým abê Metĩndjwýnh kra. Gar arým tu amim Kritu markumrẽx ne arým abê Metĩndjwýnh kra.

²⁷Me kute ngômã ar ajadjàr kunĩja, mỳj'ã ne ngômã ar ajadjàrja amijakre? Bir, Kritumẽ ne gar atypdji. 'Ã ne amijakre. Gar kam arỳm aje Kritu pyràk. Kritubê Metĩndjwỳnh Kra. Ar gadjwỳ ne gar Kritu kôt abê Metĩndjwỳnh kra.

²⁸Djãm kam dja gar ajõ aben mỳr jabej memã kum, “Ibê idjaer”, ane? Nàr, “Ibê me bajtembê kregu”, ane? Nàr, gar ajõ aben mỳr jabej memã kum, — Nãm me ipa 'amỳ ba me kabẽnkôt kajgo ari idjapênh tỳxo iban idjumar punu, ane? Nàr, —Me kute ipa 'amỳnh kêt ba arek mekôt ar iban idjumar mex, ane? Nàr gar ajõ aben mỳr jabej memã kum, “Imy”, ane, nàr, “Ini”, ane? Djãm aje amim Kritu markam aje aben mỳr jabej ã abenmã anhỹro abamã? Kati. Ar aje amim Kritu markam ne ar akunĩ abeno anhõbikwan apydji:i.

²⁹Ne, ar abê Kritu nhõbikwakam Metĩndjwỳnh arỳm ar ajo Abraão tàmdjwỳ. Kute ar anhingêt Abraõomã kabẽn pỳnh ne arẽnhja kunĩ ne ajte ar amãdjwỳ arẽ. Dja gar arỳm Abãm nhõ mỳjjao aminhõ. Metĩndjwỳnh nhõ mỳjjao aminhõ.

Garaxa 4

Metĩndjwỳnh gwaj bajo kra.

¹Jakam ne ba ar amã arẽ, me abê Garaxakam me jamã arẽ, gar ama. Me kra prĩre ne me kute bãm nhõ nêkrêx kunĩo bamã te o ane. Prĩrekam kute o ba kêt rã'ã. Nãm me kute bãm nhõ àpênh kajgo pyràk ne kajgo: ne.

²Nhym kam me omũnh djwỳnh me prĩre jamã mrãnh mex'ã karõn me omũnho ba nhym me kam kôt amijo ba. Nãm me prĩre pumũnh djwỳnh meo ba: nhym me arỳm abatành ne. Nhym me bãm kute õ akati jarẽnhja arỳm bõx nhym kam me arỳm bãm nhõ nêkrêxo aminhõn o ba.

³Gwaj badjwỳ Kritu bõx kêtri ne gwaj baje me prĩre pyràk. Gwaj baje me àpênh kajgo pyràk ne gwaj bakajgo: ar baba. Nhym me kute gwaj bamã pykakam me kukràdjà jarẽnh gwaj ajbit maro baba. Kute mrãmri ne me prĩre pumũnh djwỳnh me prĩremã mrãnh mex'ã karõo ba nhym me kute kôt

amijo baja pyrək. Gwaj badjwỳ gwaj pykakam me kukràdjàkòtbit amijo baba.

⁴Nhym be, kam arỳm ò akati bôx nhym Metĩndjwỳnh arỳm pykamã Kra jano nhym me'ò nire kurũm kato. Katon arỳm Mòjdjê kukràdjà man kòt ar amijo ba.

⁵Mỳj kadjy ne Mòjdjê kukràdjà man kòt ar amijo ba? Bir, kute gwaj bajaxweo pãnh kadjy. Gwaj te Mòjdjê kukràdjàkòtbit amijo baban mã bajaxwe:. Nhym Kra arỳm gwaj bajaxweo pãnh nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm gwaj bajo kra. Ja kadjy ne Kra arỳm ruw ne Mòjdjê kukràdjà man kòt ar amijo ba.

⁶Kute gwaj bajo krakam ne arỳm gwaj bamã Kra Karõ jano nhym arỳm gwaj bakam nhỹn gwaj bajo ba. Gwaj kam amikam Karõ ma nhym arỳm gwaj bakadjwỳnhbê Metĩndjwỳnhmã kum, “Aba, Aba”, anhỹro nhỹ. Me kabẽn djwỳnhkam kum, “Aba, Aba”, anhỹro nhỹ. Me bakabẽnkam ne Karõ ren arẽn ren kum, “Djũnwã, Djũnwã”, anhỹro nhỹ.

⁷Ga, me kute me pa 'amỳnh nhym me memã àpênh kajgo ar baja pumũ. Amrêbê ar gadjwỳ ne gar Mòjdjê kukràdjà man kòt amijo aba kajgo. Ne jakam arỳm Mòjdjê kukràdjà kòt amijo aba kêt. Kritu ar akadjy ty nhym Metĩndjwỳnh kute ar ajo krakam. Dja ar amã ò mỳjja ngã gar o aba.

Me kute akubyn me kukràdjào ba prãm.

A Kò 11.3; Kor 2.16; Ped k 1.14

⁸Be, ar abê me bajtem ne gar amrêbê ar aje Metĩndjwỳnhkumrêx mar kêt ne kòt amijo aba kêt. Apỹnh mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxjamã ne gar adjàpênh tỳx kajgoo aba. Djãm mrãmri ne kubê Metĩndjwỳnhkumrêx? Arkati. Gar o aban aje mrãmri ne me pa 'amỳnh nhym me memã àpênh tỳx kajgoo ba ne te apòx prãmje ja pyrək.

⁹Nhym be, jakam ne gar arỳm aje Metĩndjwỳnhkumrêx mar. Djãm ar ga ne gar amim mar? Kati. Ta kumrêx ne kute ar amarn arỳm ar amã amijo amirĩt gar kam kòt arỳm amim maro aba. Arỳm ar aje Metĩndjwỳnhkumrêx mar jakam mỳkam ne aje akubyn me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kukràdjà

marn kôt amijo aba prãm? Gar me kukràdjà kôt ar amijo aban te ajaxwe kêt prãmje. Kam ar arerekre. Me kukràdjà kajgo. Dja gar kôt ar amijo aban arým aje mrãmri ne me pa 'amýnh nhym me memã àpênh kajgo ba pyræk.

¹⁰Ar aje mýjja kajgo kadjy adjàpênh tỳx prãmkam ne gar apýnh akati krãptíkam me kukràdjà man arým abenmã kum, —Akati ja dja gwaj 'ã bano tỳx ne Môjdjê kukràdjà kôt bamex, anen ajte apýnh mytyrwý'ã abenmã kum, —Mytyrwý ja dja gwaj 'ã bano tỳx ne me kukràdjà kôt bamex, anen ajte abenmã kum, —Dja gwaj bàygogo djê pan ajte Môjdjê kôt akati ja ma, anen ajte abenmã kum, —Dja gwaj amex ja'ã bano tỳx ne Môjdjê kukràdjà kôt bamex, ane. Dji:jæk. Djãm me kukràdjà kajgoja krãre got? Djãm ar aje ã amijo anhýrkam Metĩndjwýnh kute ar amã ajaxwe kêt jarênh gar kum amex got?

¹¹Amrêbê ba me abê Garaxakam Kritu jarênhô iban idjápênh kume:x. Ar akam idjápênh kajgo gar aje Kritu mar kajgo karõ ne ba ar ajã idjãpnhĩx ne axwe idjumar ne.

¹²Akmere, àpnhĩre ar, on ar ikudjwa. Ba ne ba ije ar apyræk. Djãm ba ne gar ijo ajkê, ba ar amã ikabên? Kati.

¹³Nhym be, amrêbê ije ar amã Kritu'ã ujarênh ny jarênh kutewa. Kamã ne ba ikanên ar amã Kritu'ã ajarê gar ama.

¹⁴Nãm itokry te ijo ba djãm kam ne gar amã ikurên ikanga? Kati. Nã gãm ar prĩne imar mex. Nã gãm ar ijo Metĩndjwýnh kadjy mrãnh djwýnh pyræk nàr ijo Kritu Jeju pyræk ne ar amã ikĩ:nh ne.

¹⁵Ba ino kanê: gar te aje ikadjy ano kadjàr ne pãnh imã ano jadjàr ba ikanê kêtãmã. Ba ne ba 'ã ar apumũn arým ar amã arê. Ar amã ikĩnh. Mýj ne gar arým jakam amijon?

¹⁶Djãm ije katàt ar amã Metĩndjwýnh kabên jarênhkam gar arým ijo akurê djwýnh?

¹⁷Be, wãkam me'õ ar kute amiwýr ar ajo akêxmã àpênh kume:xo ba. Djãm me kute ar ajo mex kadjy? Kati. Me kute ar abê ikurêmã. Dja me ar abê

ikurê gar kam arým mekôt ar amijo aban arým me kukràdjà'ã ano tỳx ne ar o aba. Ja kadjy ne me ar abê ar ikurêo ba.

¹⁸Ne ren me kute ar ajo mexmã àpênh kumex ne ren kam mrãmri mexkumrêx. Ar akam idjãmkam ne me ren ar ajo mexmã àpênh kumex ne ren ajbubê itỳmkamdjwỳ ren ar ajo mexmã àpênh kumex ne kam ren mrãmri mexkumrêx. Nhym be, kati. Me kute ar abê ikurê kadjy ne me àpênh kumex.

¹⁹Ba ne ba imã ar ajabê:ê kute mrãmri ne me kum kra prĩre jabêja pyræk. Ije me'õ nire kra àkam umar punure pyræk ne ar akam idjumar punu:re. Me'õja amijo 'êx ne Kritu kupa'ã ar amã arê ba ar ama:ro iba. Nok gar ren kabên man Kritu kupa'ã amijo tẽ. Ga, me prĩre kute nã tikkrekam aminhipêxo baja pumũ. Nãm aminhipêxo ba:n arým prĩne aminhipêx nhinomã kumẽ. Ar gadjwỳ. Dja gar prĩne Kritu kôt amexo amũ amikamênho tẽ. Amikamênho tẽ:n kam arým prĩne Kritu mexo amex. Tãm ne ba imã kĩnh. Nã bãm ar ama:ro iba.

²⁰Ar awỳr ibôx prãmkam ne ba dja. Ne ba ren inhýtã ar awỳr bôx. Djã ne ba ren kam ar amã ibên tỳx? Kati. Kam ne ba ren ar amã ibên rerekbito ikabên. Nhym be, kati. Amybỳm ne ba axwe ar akam idjumar ne.

Agaremẽ Xara'ã ujarênh.

²¹Dja gar jakam imã arê. Ar aje Môjdjê kukràdjà marn kôt amijo aba prãmja mỳkam ne gar amikadjy kukràdjà kunĩ mar kêt?

²²Ba ar amã kukràdjà jarê gar ama. Môjdjê ne kute 'ã pi'òk no'òkkam memã Abraão kra amãnhkrut'ã ajarê. Kra ja ne Abraão ò àpênh kajgobê Agaremã kudji. Agare ne kubê me pardja. Nãm Abraãomã àpênh kajgobit ar ban umar punure. Ò àpênh kajgo jamã ne kra ja dji. Nhym be, prõ djwỳnhbê Xaramã ne kra djwỳnhja dji. Prõ ja ne kubê me pardja kêt ne ta arek mekôt ar ban umar mex.

²³Nhym kam Abraão ta ne Xara kute kum arênhkôt me pardjajamã kra ja dji nhym kumrêx ruw. Nhym be prõ djwỳnhmã kute kra djwỳnh djirja ne Metĩndjwỳnh kabênkôt. Metĩndjwỳnh ta kute kum kra jarênh kôt ne Abraão

arým prōbê Xaramã kudji. Kute kum, “Dja akra'ō amirīt”, anhÿr kôt arým kum kudji. Xara kubê me pardja kêt ne ta arek mekôt ar ban umar mezkumrëxjamã ne kudji nhym kam ruw.

²⁴Mÿkam ne ba ar amã ar nire abenkôt kra rwÿkja'ã ajarê? Mÿj'ã ne ar nireja amijakre? Bir, ar amãnhkrut Metĩndjwÿnh kabën amãnhkrut'ã amijakre. Ba ar amã kabën jarê gar ama. Metĩndjwÿnh kute Abraãomã kabën jarënhkam ne kum Kritu jarê. Kritu'ã ne Xara amijakre. Nhym be, Mōjdjê kukràdjà'ã ne Agare amijakre. Be, kabën amãnhkrut ne ja. 'Ã ne ar nire amãnhkrut amijakre. Metĩndjwÿnh ne krãnhbê Xinajkam Mōjdjêmã me kukràdjaja jarê. Me kukràdjaja kôt ne me àpênh tÿx kajgobit ar ban te axwe kêt prãmje. Krãnhbê Xinaj'ã ne Agare amijakre. Agare ne kubê me pardja ne Abraãomã àpênh tÿx kajgobit ar ba.

²⁵Agare'ã ne krãnhbê Xinaj amijakre. Pykabê Arabijkam ne krãnhbê Xinaj. Nhym kam Xinaj'ã ne pykakam krĩrAXBê Djeruxarêja amijakre. Djeruxarê jakam me ar ba ne me kute Mōjdjê kukràdjàbit mar. Me kute Mōjdjê kukràdjàbit mar ne me àpênh tÿx kajgobit ar ban te axwe kêt prãmje.

²⁶Nhym be, me kute amim Kritu mar ne me kàjkwakam Djeruxarêkam ar ba. Me ja ne me kute Mōjdjê kukràdjà marn kute kôt amijo baja kangan Kritubit kôt ar amijo ba. Kôt ar amijo ban kubê me pardja kêt ne ta arým arek mekôt ar ban umar mex ne. Kàjkwakam Djeruxarê ne kute me banã pyræk.

²⁷Ga, Metĩndjwÿnh amrêbê: kute me bakukãmãremã kabën jarënh nhym me arým kute 'ã pi'òk no'òkja pumũ. Nãm Metĩndjwÿnh tu krĩrAXBê Djeruxarêmã kabën jarê. Nãm tu kum, "Ga te akra prãmje ne akra kêtumrëxja on akĩnh. Aje akra à mar kêtja on tu adjàmra tÿx kaba. Djãm mrãmri akra kêt ne ar abamã, amjên kute akangakam akra kêt ne ar abamã? Kati. Dja me arým mjênja te akuràm kra krãptĩ ga dja ga akra krãptĩo me akrenh mex ne." Nãm ã kàjkwakam krĩrAXBê Djeruxarêjamã ane. Ga, kàjkwakam krĩrAXBê Djeruxarê kute mrãmri ne gwaj bakunĩ nã pyrækja

pumũ. Arým gwaj bakrãptĩn tu amim Kritu markumrẽx nhym Metĩndjwýnh arým tu gwaj bamã axwe kêt jarẽ.

²⁸Ga, Metĩndjwýnh kute Abraãomã kum, “Dja akra amirĩt”, anhýrja pumũ. Nhym kam kute kum arẽnh kôt arým Idjak kato. Ar gadjwý ne gar aje Idjak pyræk. Mýkam? Bir, Metĩndjwýnh ne ar amã, —Dja gar tu amim Kritu markumrẽx. Ba kam arým ar amã axwe kêt jarẽn arým ar ajo ikra, ane. Gar kam arým tu amim markumrẽx nhym kute ar amã arẽnh kôt arým ar ajo kra. Kute Abraãomã arẽnh kôt ne arým kra Idjak kato. Ar gadjwý kute ar amã arẽnh kôt ne arým ar amã axwe kêt jarẽn arým ar ajo kra.

²⁹Nhym be, amrẽbê: Imaêr kum Idjak kurêo ba. Metĩndjwýnh Karõ kabẽn kôt ne Abraão arým kra Idjak dji nhym katon ar ba nhym Imaêr kum kurêo ba. Abraão ta ne Imaêr dji nhym arým kum kamybê Idjak kurêo ba. Nãm ã akati jakam me kum gwaj bakurêo ane. Me kute amim, —Dja ba Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo iban arým ijaxwe kêt, anhýro baja. Me ja ne me kum gwaj bakurê. Kum gwaj baje amim Kritu marja kurêo ba. Gwaj baje amim Kritu mar ne gwaj amim, —Dja ba tu amim Kritu markumrẽx nhym Metĩndjwýnh arým imã ijaxwe kêt jarẽ, anhýro baba. Gwaj anhýro baba nhym me arým kum gwaj bakurêo ba.

³⁰Nhym kam mýj ne amrẽbê: me bakukãmãre arẽ nhym me'ã pi'òk no'òk ne? Bir, Xarabê me pardja kêtja ne Agare'ã Abraãomã kabẽn ne kum, "Djãm gu banhõ àpênh kajgo kraja kute ikra kôt anhõ mýjjao aminhõmã? Amýrbê kute o aminhõmã? Kati. Ikrabit dja anhõ mýjjao aminhõ. On ikra nêje bõm Agaremẽ kra ar amẽ.” Nãm ã Xara Abraãomã ane.

³¹Ar tãm 'ã dja gwaj amijakren amima. Me kute amim, —Ba Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo iban ijaxwe kêt, anhýrja ne me te axwe kêt prãmje. Nãm me me pardja kra'ã amijakre ne àpênh kajgo ar ba. Dja me Metĩndjwýnh nhõ mýjjao aminhõ kêt ne axwe rã'ã. Nhym be, gwaj ba ne gwaj tu amim Kritu markumrẽx nhym Metĩndjwýnh arým tu gwaj bamã axwe kêt jarẽ gwaj arým kum bajaxwe kêt. Gwaj ba ne gwaj me pardja kêt kra'ã amijakre ne kam Metĩndjwýnh nhõ mýjjao aminhõ.

Garaxa 5

Pykakam me kute kukràdjà kajgo kôt amijo ba nêje me akre.

Rô 3.21; Kor 2.20

¹Gwaj ba: arek mekôt ar baban badjumar mex kadjy ne Kritu arým gwaj bapytà. Ga, mryti kute jênh pytĩ tur ne kute o baja pumũ. Gwaj badjwỳ amrêbê: gwaj pykakam me kukràdjà kôt badjapênh tỳx kajgobit ar baba. Kam ne gwaj badjumar punu:re. Nhyim Kritu arým gwaj bapytà gwaj arým me kukràdjà kôt badjapênh kêt. Gwaj ba ne gwaj Kritukôt arek ar baban badjumar mex. Arým Kritu kôt badjumar mexkam kwārĩk wānh Môjdjê kukràdjà'ỳr amijo akêx kêt ne kôt amijo aba kêt. Dja ga kôt ar amijo aban arým akaprĩ:re kute mrãmri ne mry jênh pytĩkam kaprĩ pyræk. Gê me te: kukràdjà'ã ar amã karõ gar arek mebê dja. Kritu kôt dja gar adjãm tỳx.

²Ba ibê Paur ne ba me abê Garaxamã arê. Godja gar aje memã kum, —Ajrã. Môjdjê kukràdjà kôt imy nhinhu kà krãta. Dja ba kôt ijaxwe kêt, anhỳr jabej nhyim me amy kà nhinhu krãta gar kam arým aje Kritu mar kajgo.

³Ba ajte mrãmri me kunĩmã arênhkumrêx. Metĩndjwỳnh ne arým me my kà rênhamã kute prĩne Môjdjê kukràdjà kunĩ kôt amijo bamã memã arê.

⁴Ar ajõ ar aje amim, —Ba Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo iban arým ijaxwe kêt, anhỳr. Ar aje amim anhỳrkam aje Kritu mar kajgo. Nhyim kam Metĩndjwỳnh kum ar akaprĩ kêt ne arým ar amã axwe jarê. Ar ga ne gar Kritu bê amijo akêx.

⁵Nhyim be, gwaj ba ne gwaj arým tu amim Kritu markumrêx. Nhyim kam Metĩndjwỳnh arým Karõ kôt gwaj bajo mex. Dja Karõ gwaj bajo ban arým gwaj bajo mex gwaj kam bakunĩ bajaxwe kêt. Tãm ne gwaj tu amiwỳr kamnhĩxkumrêx.

⁶Be, Kritu kôt gwaj baje amijo babakam djãm Metĩndjwỳnh kute gwaj bamy kà rênh mar? Nàr djãm kute gwaj bamy kà tã mar? Kati. Ja ne kum kajgokumrêx. Nhyim be, gwaj baje tu amim Kritu markumrêxkam. Kambit ne gwaj mrãmri kum bakajgo kêtumrêx ne kum bajaxwe kêt. Ne baje tu amim markumrêxkam arým bamã me abêkumrêx.

⁷Amrêbê ne gar aje mrãmri ne me rer djwÿnh prõt mex pyræk. Ne katàt Kritu kôt ar amijo aban 'ã adjukanga kêt-kumrêx. Mÿj me'õ ne ar abê aptà? Gar kabên katàt man kôt ar amijo aba nhym ar abê aptà?

⁸Djãm Metĩndjwÿnh kute amiwÿr ar ajwÿr djwÿnh ta ne ar abê aptà? Djãm ta ne Mõjdjê kukràdjà'ã ar amã karõn o ar abê aptà? Kati. Atemã me'õ.

⁹Ga, me kute djwÿkam igot djà kryre rênhja pumũ. Nhym kam arÿm djwÿ djôm mẽ amrà. Ar gadjwÿ ne me ngrêre ar amã 'ã karõo dja. Dja me arek ar amã 'ã karõo dja: nhym me kabên ar anhĩ kunĩ mẽ amrà arÿm me'ÿr ar ajo akêx gar arÿm mekôt ar amijo aba.

¹⁰Nhym be, arÿm ne gar aje ikabên ja markam ba tu amim ar akamnhĩxkumrêx ne amim, —Kati. Jakam dja ar ikabên man Kritu kôtbit amijo ba, ane. Nhym be, me'õ ja kute Mõjdjê kukràdjà'ã ar amã karõn ar amã kaprĩ jadjàrja gêdja Metĩndjwÿnh arÿm kum axwe pãnh jarê.

¹¹Nhym me we ar amã, —Paurdjwÿ ne me my kà rênh'ã memã àpnêho ba, anhÿro ba. Djãm mrãmri me kabên? Kati. Ba ne ba kàj bê memã kum, —Kritu ne pĩte'ykam ty. Dja ga me tu amim markumrêx, nhym Metĩndjwÿnh arÿm tu me amã axwe kêt jarê ga me kum ajaxwe kêt, anhÿro iba. Ne ba ren iby ajte memã kum, —Gê me me amy kà rênh gê kam arÿm Metĩndjwÿnh me amã axwe kêt jarê, anhÿro iba nhym ren me kum ikurê kêt. Nhym be, kati. Nã bãm memã kum, —Kritu ne pĩte'ykam ty. Dja ga me tu amim markumrêx nhym Metĩndjwÿnh arÿm tu me amã axwe kêt jarê, anhÿro iba. Jabit ne ba memã arê. Ne kam ije me my kà rênh'ã memã karõ kêt. Kam ne me arÿm ijo bikêho ba.

¹²Be, me kute ar amy kà rênh'ã ar amã karõn ar amã kaprĩ jadjàrja ren ta ã amijo bikêho ane.

Me kute Metĩndjwÿnh Karõ mar'ã memã karõ.

Idja 13.3; Ped k 1.22; Dju k 3.11

¹³Kam, akmere àpnhĩre ar, djãm ar aje Mõjdjê kukràdjà marn kôt amijo aban ar akaprĩmã ne Metĩndjwÿnh amiwÿr ar ajuw ne ar ajo ba? Kati. Ar adjumar mex ne arek mekôt ar abamã. Ja kadjy ne Metĩndjwÿnh amiwÿr ar ajo akêx.

Ar aje Môjdjê kukràdjà kôt amijo aba kêt ne arek mekôt ar abakam djâm kam arým tu ajaxwemã? Djâm aje amidjwýnhbito kính kadjy tu ajaxwemã? Kati. Kwãrĩk wãnh ajaxwe kêt. Arým aje Môjdjê kukràdjà mar kêt ne arek mekôt ar abakam dja gar amã aben jabên abenmã apê.

¹⁴Mýkam? Bir, Metĩndjwýnh ne memã kum, "Me amã amibu'ã me ja jabê. Kute mrãmri ne ga me amã amijabêja pyræk dja ga me ã amã amibu'ã me ja jabêo ane", ane. Dja gar Metĩndjwýnh kabênja pydjibit man kôt ar amijo aban arým Môjdjê kukràdjà kunĩ man kôt amijo aba. Mrãmri ar amã me abêkam ne gar tu Metĩndjwýnhmã amexkumrêx.

¹⁵Nàr kon dja gar amã aben kurêo aba mýj dja kam akute? Ga, ropre kute aben kamjãnh ne kute abeno apêxo baja pumũ. Ar gadjwý dja gar amã aben kurê tãmtã ĩ arým aben bê akunĩ ajmã.

¹⁶Gwaj ba, bamã amidjwýnhbito kính prãm ne kôt arým bajaxwe prãm. Nhym be, dja gar amim Metĩndjwýnh Karõ man mã kôt ar amijo aban kam arým kôt ajmã akute kêt ne katàt amijo aba.

¹⁷Djâm ar ga ne gar Metĩndjwýnhmã ajaxwe kêt? Kati. Gwaj ba ne gwaj bajaxwe prãm ne amim, "Ba amidjwýnhbito kính", anhýro baba. Nhym kam Metĩndjwýnh Karõ mã gwaj bamã, —Kati. Kwãrĩk wãnh, anen ã akubyn gwaj banêo ane. Karõ mã akubyn gwaj banê gwaj ba bajaxwemã mã amim, "Ba amidjwýnhbito kính", anhýro baba. Gwaj mã bakabêno Metĩndjwýnh Karõ japanho baba. Nhym ta mã akubyn gwaj banêo ba. Kam ar ga ne gar te ga: ajaxwe kêt prãmje.

¹⁸Nhym be, ar ga dja gar amim Metĩndjwýnh Karõ man mã kôt ar amijo aba nhym kam ta arým katàt ar ajo ba. Dja gar amim Karõ maro aba:n arým amã Môjdjê kukràdjà maro aba prãm kêtukumrêx.

Me kute amidjwýnhbito kính prãmkam apýnh axwe djãri 'ã ujarênh ne ja.

¹⁹Me kute amidjwýnhbito kính prãmkam ne me apýnh mýjjao ban kôt axwe. Me kute apýnh mýjjao baja ne me kunĩ kute mar. Nãm me mebê prõo akĩ, mjêno akĩ. Ne ajte ari prõ, mjên kupa'ã kurê ba. Ne ajte kute abenbê me

kupêho amijo àpnuo ba. Ne ajte amijo àpnu me:x ne. Me kute amidjwýnh kĩnh prãm kam kute mýjjao ba ne ja.

²⁰Ne ajte mýjjao metĩndjwýnh karõ nhipêxmã amijarêho ba. Ne ajte ta apýnh mýjja maro amiptàn arým amijo wajangao ba. Ne ajte kum me kurêo ba. Ne ajte axikôt kabên kêt ne abenã kabên ba. Ne ajte me õ mýjja pro'ã ngryk ba. Ne ajte kute amijã ngryk nê kêt ne tu ngryk ba. Ne ajte kute amidjwýnhbit markam amijo rax pytàro ba. Ne ajte kute amiwýr meo akêx prãmje aben bê me kurêo ba. Ne ajte apýnh mýj kukràdjaja'ã no tỳx ne kam mýr jabej apýnh me kwý djàri kôt bikprõnh ba. Me kute amidjwýnhbito kĩnh prãm kam kute mýjjao ba ne ja.

²¹Ne ajte te kute me uràk prãmje ngryk ba. Ne ajte aben paro ba. Ne ajte kadjwati kangôkam bibãnh ba. Ne ajte apýnh mýjja punukam aben tỳx jabejo ba. Be, apýnh mýjja kute ja pyràk rã'ã. Me kute amidjwýnhbito kĩnh prãm kam kute mýjjao ba ne ja. Dja Metĩndjwýnh ì õ me ja kunõ ba. Djãm kam kute me jao bamã? Me kute mýjja jao ba, djãm kute meo bamã? Kati. Dja me ja wãnh me biknor tokry djàkam akuno. Tãm ne ba amrêbê ar amã arêh ajte jakam ar amã arê.

Metĩndjwýnh Karõ kute meo bakam me kute amijo ba mex.

²²Nhym be, dja Metĩndjwýnh Karõ ta ar ajo ba. Gar arým ô'ã amã me abê. Ne ajte akĩhtire. Ne ajte adjumar mex. Ne ajte memã ano kator kêt ne amijamãr 'iry. Dja Karõ ta ar ajo ba gar ajte ô'ã memã aprĩ. Ne ajte anhõdjàn. Ne ajte katàt Metĩndjwýnh kabên man kôt ar amijo aban 'ã adjukanga kêt.

²³Ne ajte akabôt katin ar aba. Ne ajte amijaxwe kêt kadjy amijãno dja. Dja Karõ ta ar ajo ba gar arým ã amijo anen kam Metĩndjwýnh kôt amijo aba mexkumrêx nhym arým ar akam kĩnhkumrêx ne ar amã ar akatàtkumrêx jarê.

²⁴Kritu kute gwaj bajo aminhõkam gwaj arým bamã bajaxwe prãm kêt. Baje amidjwýnhbito kĩnh kadjy bajaxwe prãm kêt. Baje mebê me kupênh prãm

kêt ne bamã mỳjja punu prãm kêt. Baje mrãmri ne Kritumẽ ro'ã aktã banhikra, baparmo i'êk pyræk. Gwaj ã amimaro ane.

²⁵Mrãmri Karõ kute gwaj bajo ba jabej gwaj mã Karõ man prĩne kôt amijo baba mex.

²⁶Kwãrĩk wãnh gwaj bakajgokam arĩk amijo badjãmra ar baba kêt. Dja gwaj amijo badjãmra ar baba:n arỳm abenmã aben kurê'uko baba. Ne aben rax mỳr jabej aben kam bangryko baba.

Garaxa 6

Me kum me kunĩ kaprĩ'ã kute memã karõ.

¹Akmere àpnhĩre ar, godja me'õ arỳm axwe nhym me arỳm kute kôt omũnh jabej. Ar ga aje amim Metĩndjwỳnh Karõ maro abaja dja gar me'õmã aprĩren akubyn Metĩndjwỳnh'ỳr o akẽx. Ne amiman amim, —Ỳ, watĩre. Nok ba ren akati 'õkam Metĩndjwỳnh maro aknon ren ã kudjwa ijaxweo anhỳr jabej, ane. Dja gar ã amimaro anen ajaxwe nêje amijãno djan arỳm me'õjamã aprĩren akubyn 'ỳr o akẽx jabej.

²Ga, me kute jênh pytĩo baja pumũ. Nhym me arỳm 'ỳr bõx ne arỳm kum kaprĩn kôt o kangõ. Ar gadjwỳ dja gar aben maro aba nhym me'õ amikam kaprĩre. Ar amã kaprĩn kum kaprĩ kwỳ ngri. Dja gar ã anen arỳm aje Kritu kukràdjà marn kôt amijo aba mexkumrẽx.

³Nhym be, godja ajõ katàt aje amijo aba kêtka mã amim, —Djãm ba ijaxwe? Kati. Ijaxwe'õ kêtka mũrẽx, 'itỳx, anhỳro aba jabej. Djãm mrãmri ne akabẽn? Kati. Ga ne ga amim ajêx ne aminoo abiknoro aba.

⁴Ar akunĩ apỳnh anhĩ djari gar mrãmri katàt aje amijo aba jabej ga: amikabi. Ne kam mrãmri katàt aje amijo abakam ga amikam akĩnh. Nhym be, djã ne aje amim, —Ba ne ba ije katàt amijo ibao tãmwã jakrenh, anhỳro abakam djãm mrãmri akatàt? Kati. Ar aje ã amim anhỳro abakam akatàt kêtka mũrẽx.

⁵Nhym be, ar akunĩ apỳnh anhĩ djari dja gar goja mrãmri akatàtkumrẽx jabej katàt amijo aba.

⁶Be, dja Metĩndjwỳnh kabẽn jarẻnh djwỳnh ar amã kabẽn jarẻho ku'ẻ, ar amikutã kum ar anhỏ mỳjja mex kwỳ ngã. Kum angã gẻ ar akỏt o amikĩnh.

⁷Djãm me kute Metĩndjwỳnh'ả abenmã kum, —Djãm mrãmri dja Metĩndjwỳnh memã axwe pãnh jarẻ? Kati. Kabẽn kajgo. Me àkĩnhĩkam pãnh kẻt. Me 'ẻnhĩkam pãnh kẻt. Me axwe kunĩkam pãnh kẻt, anhửr? Djãm me kute anhửrkam mrãmri me kabẻnkumrẻx? Kati. Kwảrĩk wảnh amim ajẻx ne aminoo abiknor kẻt. Ga, mrẻnhĩ 'y, akrỏ 'y, akaỏk 'y, 'ẻ 'ỏdjwỳ 'yja pumũ. Djã ne ren me 'y ja kren ren kỏt djwỳ mex jamỳ? Kati. Me kute 'y mexbit krekam kute kỏt djwỳ mex jamẻnh.

⁸Gwaj badjwỳ. Godja gwaj amidjwỳnhbito kĩnh kadjy bajaxwe jabej, badjảkĩnhỏ baba jabej, bakabẻn punuo baba jabej. Metĩndjwỳnh dja pãnh gwaj bamã mỳjja punu ngã gwaj arỳm bakaprỉ:re. Dja gwaj baje me kute mrẻnhĩ 'y kren arỳm kaprỉ pyrỏk. Nỏr, godja gwaj amim Metĩndjwỳnh Karỏ man katỏt kỏt ar amijo baba, Metĩndjwỳnh Karỏ dja arỳm gwaj bamã o pãnh. Pãnh dja gwaj arỳm kỏt batĩn ne ar baba rả'ả: rả'ả ne.

⁹Kam dja gar adjukaprỉn katỏt ajẻ amijo aba'ả adjukanga kẻt. Dja gar ả anen ỉ arỳm amim akĩnh djả byn akĩnhkumrẻx. Kute mrãmri ne me kute bảygogo djẻ parkam me kĩnh pyrỏk.

¹⁰Pykakam mekỏt ar abari dja gar amã me kunỉ kaprỉ. Dja gar me kute amim Jeju marja kumrẻx aman amã me kaprỉn kam amã me kunỉ kaprỉ.

Metĩndjwỳnh kute meo nykambit kĩnh.

¹¹Ga, ba inhikrakam ije ar amã pi'ỏk no'ỏkkam ije no'ỏk rửnhja pumũ.

¹²Me ar amy kả rẻnh'ả ar amã àpnẻnhỏ ba. Dja gar me kabẻn kỏt ar amy kả rẻ nhym amũ me ja arỳm me'ả abenmã kum, —Be, me Mỏjdjẻ kukrỏdjả'ả no tỳxkumrẻx. Me mexkumrẻx, ane. Ja kadjy ne me ar amy kả rẻnh'ả ar amã apnẻ. Ne ren 'ả ar amã àpnẻnh kẻt nhym ren me 'ả kum me kurẻỏ ba. Nhym ren me Kritu pẻte'ykam jẻtbit'ả ar amã ajarẻ nhym ren me 'ả kum me kurẻỏ ba. Nhym be, kati. Nảm me ar amy kả rẻnh'ả ar amã àpnẻnhỏ ba nhym me arỳm kum me kĩnh.

13Djām me arým my kà rênhkam kute mrāmri Mōjdjê kukràdjà marn kôt amijo bakumrêx? Kati. Ne kam mỳj kadjy ne me ar amy kà rênh'ã ar amã apnê? Bir, dja me amiwỳr ar ajo akêx ne 'ã amidjwỳnhbito amran memã kum, —Be, arým ar me bakukràdjà kôt ba mexkumrêx. Ba ne ba 'ỳr aro akêx, ane. Ja kadjy ne me ar amy kà rênh'ã ar amã àpnêho ba.

14Nhym be, djã ne ba ba: amijo idjãmra prãm? Kati. Běnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu ne ba o idjãmra prãm. Kute gwaj bajaxweo pãnh kadjy ne arým pĩte'ykam ty. Tãm ne ba o amra. Pĩte'ykam tykkam Metĩndjwỳnh arým imã ijaxwe kêt jarê. Kam, me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêt kukràdjàja ba arým kanga. Ga, me arým tykkam kum mỳjja kĩnh kêtja pumũ. Badjwỳ imã me kukràdjà kĩnh kêt. Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêt kukràdjàja imã kĩnh kêt. Ba Kritumẽ ro'ã pĩte'ykam arým ityk pyræk ne imã me kukràdjà kĩnh kêt.

15Be, arým gwaj baje tu amim Jeju Kritu markam djãm Metĩndjwỳnh kute gwaj bamy kà rênh mar nàr djãm kute gwaj bamy kà tã mar? Kati. Mỳjja ja ne arým kum kajgokumrêx. Nhym be, gwaj arým tu amim markumrêx nhym arým gwaj bajo ny ne. Tãm ne Metĩndjwỳnh kute markumrêx.

16Me kute ikukràdjà jakôt amijo baja gê Metĩndjwỳnh kum me kaprĩ gê me umar mexkumrêx. Metĩndjwỳnh nhõ mebê idjaerkumrêxja gê kum me kaprĩ gê me umar mexkumrêx.

17Jakam dja gar aminhijukri amidjan ajõ ajte imã ikaprĩ jadjàr kêt. Kute mrāmri ne me kute Běnjadjwỳr djwỳnh Jejuo bikênhkam apỳnh kà rã kumex pyræk ne ikà rã kumex. Jejukôt ne ba ikà rã kumex. Kam kwārĩk wãnh ajte imã ikaprĩ jadjàr kêt.

18Gê Běnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju tu kum ar akaprĩ. Tãm ne ja.

Epexu

Epexu 1

¹Ba ne ba ibê Paur. Metĩndjwỳnh ne Jeju Kritumã ijã karõ nhym arỳm ijano ba memã 'ã idjujarẽnh ar iba. Krĩraxbê Epexukam Jeju kute ar ajo õ me ja ne ba pi'òk kòt ar amã ikabẽn. Gar aje arek Kritu Jeju kòt ar amijo aban 'ã adjukanga kêtja ba pi'òk no'òkkam ar amã ikabẽn.

²Metĩndjwỳnhbê ne me Babãm. Ne Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê ne Jeju Kritu. Gê ar tu kum ar akaprĩn ar ajo ba gar adjumar mex rã'ã ne.

Mỳjja kunĩ kêttri Metĩndjwỳnh kute amijo me utàr.

Rô 8.29; Tex k 1.4; A Tex 2.13; Ped k 1.2

³Be, Metĩndjwỳnh ne ukaprĩ:kumrẽx. Kute Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Krituo ba nhym kute o Bãm. Metĩndjwỳnh ta ne gwaj bajo djuw mex. Gwaj tu amim Kritu markumrẽx nhym prĩne kàjkwakam õ mỳjja kunĩo gwaj bajo djuw mex.

⁴Ga, kute amijo gwaj bapytàrja pumũ. Mỳjja kunĩmẽ me kunĩ kator kêttri ne amijo gwaj bapytàn amim, —Be, me wã dja me tu amim Kritu markumrẽx ba arỳm meo inhòkumrẽx nhym me arỳm imã axwe kêtikumrẽx. Nãm ã kum gwaj bajabêkam gwaj bajã amim ane.

⁵Amrêbê me kunĩ kêttri, mỳjja kunĩ kêttri ne ta kum gwaj bakĩnhkumrẽx ne amijo gwaj bapytà. Ne kam tu amim gwaj bajã karòkumrẽx ne amim, —Me wã dja me tu amim Jeju Kritu markumrẽx ba arỳm meo ikrakumrẽx, ane.

⁶Metĩndjwỳnh tu kum gwaj bakaprĩ:kumrẽx. Nãm kum Kra jabêkumrẽx, ne Krakòt kum gwaj badjwỳ kaprĩ:kumrẽx. Dja gwaj kam bakunĩ: kum, —E kum, djãm adjukaprĩ ngri: got? Adjukaprĩ ra:xi. Amexti:re. Me imã akĩnhkumrẽx, anhỹro baba. Gwaj baje ã kum anhỹro baba kadjy ne arỳm amijo gwaj bapytà.

⁷Nãm Krakòt kum gwaj bakaprĩ:kumrẽx. Kra ne amikamròo gwaj bajaxweo pãnh. Nhym kam arỳm gwaj bajaxwe maro aknon bakam ngryk kêt ne. Nãm ukaprĩ:kumrẽxkòt ã gwaj bajaxweo ane.

⁸Kute prĩne mỳjja kunĩ mar. Kute amikukãm mỳjja kunĩmẽ me kunĩ'ã amim karõ. Ne kam gwaj badjwỳ, kute amim gwaj bajã karõ kõt arỳm kum gwaj bakapri:kumrẽx.

⁹Ta ne amrẽbê: kute mỳjja kunĩ markõt arỳm amim kabẽn'ã karõ. Ta ne kum kabẽn kĩnh ne arỳm amim kabẽn'ã karõ ne kam memã arẽnh kêt 'ãtũm. Ne kam ajte ta arỳm jakam gwaj bamã kabẽnja jarẽ.

¹⁰Nãm jakam gwaj bamã, —Dja ĩ me kunĩ kute aminhinomã amimẽnh djã nhõ akati bõx ba kam Kritu'ã me kunĩmẽ mỳjja kunĩo akuprõ. Kàjkwakam mỳjja nàr pykakam mỳjja dja ba Kritu'ã kunĩo akuprõ nhym arỳm kunĩo ba, ane. Amrẽbê kute kabẽn jarẽnh kêt ja ne jakam arỳm gwaj bamã arẽ.

¹¹Amrẽbê mỳjja kunĩ kêttri, me kêttri ne amijo me ibê idjaer pytà. Nãm tu me ijã amim karõkumrẽx ne amim, —Be, me wã dja ba memã amak bõ nhym me arỳm tu amim Kritu markumrẽx ba kam arỳm meo aminhõ. Nãm ã me ijã amim ane. Ta ne kute amim mỳjja kunĩmẽ me kunĩ'ã karõ. Kute amim 'ã karõ kõt ne mrãmri kute o apõxkumrẽx ne kute o bakumrẽx. Djãm me ibê idjaerbit ne amijo me ipytà? Kati. Mỳjja kunĩ:. Kute amim mỳjja kunĩ'ã karõ kõt arỳm mrãmri kute o apõx ne o bakumrẽx.

¹²Mỳj kadjy ne amijo me ibê idjaer pytà? Bir, ba me ikumrẽx ne ba me tu amim Kritu markumrẽx ne kõt ar amijo iba. Me kunĩ dja me me ijã abenmã kum, —Ga, me kute Kritukõt katàt ar amijo baja pumũ. Kritu mexti:rekumrẽx. Me bamã kĩnhkumrẽx, anhỹro ba. Ja kadjy ne amijo me ipytà.

¹³Me ibê idjaer kumrẽx ne ba me tu amim markumrẽx. Nhym kam me arỳm me abajtemmã Kritu'ã ujarẽnh ny katàtkumrẽxja jarẽ ga me aman tu amim markumrẽx. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm me ajaxwebê me apytàn kam me amã Karõ jano. Amrẽbê Kritu kute me bamã Karõ jarẽnhja ne me amã ano nhym arỳm me ajo ba. Ga, me kute mỳjja'ã aminhidji janhõr nhym arỳm amirĩtkumrẽxja pumũ. Me badjwỳ Metĩndjwỳnh arỳm me bamã Karõ jano nhym arỳm me bajo ba. Me bajo ba gu me arỳm amim, —Mrãmri ne Metĩndjwỳnh arỳm ijo krakumrẽx. Ga, arỳm kute imã Karõ janor nhym kute

ijo bakumrëxja pumũ, ane. Karõ ne me bajo ba gu me ã amim ane. Kam, gu me baje mrãmri ja markumrëx. Arÿm Metĩndjwÿnh kute me bajo kraja ne gu me baje mrãmri markumrëx.

14Ga, me kute memã mÿjja rũnh nhõrmãn kam kukãm kute memã mÿjja kryre nhõrja pumũ. Me amim kryre jamÿn arÿm amiwÿr rũnhja kamnhĩxkumrëx. Me badjwÿ Metĩndjwÿnh arÿm me bamã Karõ jano nhym arÿm me bajo ba gu me arÿm amim, —Ga, Metĩndjwÿnh arÿm kute imã Karõ janorja pumũ. Ga, kute ijo baja pumũ. Mrãmri dja ba kàjkwakam kõt itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne, ane. Karõ ne me bajo ba gu me ã amim anen kam arÿm baje mrãmri ja markumrëx. Mrãmri kàjkwakam Metĩndjwÿnhkõt batĩn ne ar baba rã'ã: rã'ãja baje mrãmri markumrëx ne amiwÿr kamnhĩxkumrëx. Dja gu me Metĩndjwÿnh kõt batĩnmãja maro baba: nhym Kritu arÿm bõx ne amikõt me bajo mõ. Metĩndjwÿnh kute amijo me bapytàrjao mõ. Dja amikõt me bajo mõ nhym me kunĩ arÿm abenmã kum, —Metĩndjwÿnh me:xkumrëx. Me bamã kĩnhkumrëx, ane.

Kute Metĩndjwÿnhmã meo à'wÿr.

Kor 1.9; Pir 1.9; Tex k 5.23; Idja 13.20

15-16Kam ne ba mã Metĩndjwÿnhmã ar akam amikĩnh jarẽho iba. Ar ga ne gar arÿm tu amim Bẽnjadjwÿr djwÿnh Jeju markumrëx ne kam amã Jeju nhõ me ja kunĩ jabê:. Nhym kam me arÿm imã ar ajarẽ ba ar aman mã Metĩndjwÿnhmã ar akam amikĩnh jarẽho iban kam mã kum ar ajo a'own kum,

17—Metĩndjwÿnh, ga ne ga Bẽnjadjwÿr djwÿnhbê Jeju Krituo aba. Djũnwã, amexti:re. Dja ga Akarõo aro aba gê ar arÿm ô'ã katàt akabẽn markumrëx nhym arÿm arkum Akrao amirĩtkumrëx gê ar mar mexkumrëx.

18Anhõ me ja dja me arÿm kàjkwakam anhõ mÿjja mexti:rekumrëxo aminhõ. Mÿjja ja kadjy ne ga amiwÿr ar 'wÿr ne aro aba. Dja ga arkum anhõ mÿjjao amirĩt gê ar prĩne mexti:rekõt kuman amiwÿr kamnhĩxkumrëx.

19Me kute tu amim amarkumrëxja dja ga memã tÿx jadjà. Aje memã tÿx jadjàr kadjy ajitÿ:xi. Me kadjy ajitÿxo abê kumkati. Mÿj ne ga aje meo tÿx

kadjy ajitỳxkam kute? Tãm dja ga arkum o amirĩt, gê ar prĩne kuma. Anhõ mỳjja ja dja ga arkum o amirĩt gê ar kuma. Nã bãm ã ar akadjy Metĩndjwỳnh 'wỳro ane. Metĩndjwỳnh ne 'itỳ:xi.

²⁰Ga, Kritu arỳm tykkam Metĩndjwỳnh 'itỳxo kam àpênhja pumũ. 'Itỳxo kam àpênhõ kute akubyn o tĩnja pumũ. Nãm ajte kàjkwa djwỳnhkam o wabin aminhikô'ã ỳr. Raxo kute me rũnh jakrenh mex kadjy amidjubôk'ãnh ỳr.

²¹Kỳjrũm, me rũnh kunĩ nhiby ỳr. Nhym arỳm rax ne tỳxo me akrenh me:x ne. Nhym pa:rbê memã ỳr djwỳnh kunĩmẽ me rũnh kunĩmẽ me 'itỳx kunĩmẽ me bẽnjadjwỳr kunĩmẽ ne me kum ngri:re. Jakam me bakam me rũnh kunĩ ne me kum ngri:re, nàr amrẽ pyka ny mõrkam me rũnh kunĩ ne me kum ngri:re. Me kunĩ ne me kum ngri:ren kajgo:.

²²Pa:rbê me kunĩ kum kajgo me:xi. Metĩndjwỳnh arỳm me rũnh kunĩ kadjy Jeju'ã ra:x mẽ. Ne õ me kute amim Jeju marja kunĩ kadjy 'ã rax mẽ nhym arỳm meo ba. Kute meo bakam arỳm kute me krã pyræk.

²³Ga, me bakrãja pumũ. Me bakrãkam ne gu me badjumar nhym kam kukwakam amũ me banhĩ amingrêk ne ar me bajo ba. Me bakrãkam gu me badjumar ne arỳm me banhikrao badjapênh nàr me baparkam bamrãnh. Me bakrã amũ me bakukràdjà kunĩ ngrêk ne me bajo ba. Kritudjwỳ kute me bakrã pyræk ne me bakunĩõ ba, me babê õ me ja kute ta ì pyrækjao ba, me bangrêk ne me bajo ba, me baje amim mar kunĩjao tuknĩn ar bajo ba. Ta ne kute amiraxo pykamẽ kàjkwamẽ mỳjja kunĩõ tuknĩn ar o ba kute me badjwỳ me bajo ba.

Epexu 2

Metĩndjwỳnh kute akubyn Krituo tĩnkôt õ me jadjwỳo tĩn.

Kô k 6.11; Xit 3.3

¹Nhym be, ar ga ne gar amrêbê ajamakkre kêt kute me tyk amakkre kêt pyræk ne ar aba. Gar Metĩndjwỳnh kabẽnkam amikràõ aban mekôt ajaxwe.

²Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kukràdjà kôt ne gar amijo aba. Gwaj banhiby me karõ punu nhõ bẽnjadjwỳr kukràdjà kôtdjwỳ ne gar amijo aba. Me karõ nhõ bẽnjadjwỳrja tãm ne jakam me amakkre kêt prãmjaio ba.

³Amrêbê gwaj bakunĩdjwỳ ne gwaj mekôt amidjwỳnhbito kĩnho baban arỳm bajaxwe:. Djãm me'õ ne gwaj bajo axwe gwaj bajaxwe? Kati. Gwaj ba ne gwaj bamã bajaxwe prãm ne amim 'ã karõn arỳm kôt bajaxwe. Amrêbê gwaj bajaxwekam ne Metĩndjwỳnh gwaj bakam ngryk ne. Me axwe kunĩmẽ gwaj bakam ngry:k ne.

⁴Djãm gwaj bakam ngryk rã'ãmã? Kati. Metĩndjwỳnh kum gwaj bakaprĩ:kumrêx ne kum gwaj bajabê:.

⁵Gwaj bajaxwekam ne gwaj bajamakkre kêt kute mrãmri ne me tyk amakkre kêt pyræk. Gwaj kam tu amim Kritu markumrêx ne kam mrãmri ne baje me tyk ne akubyn tĩn pyræk. Metĩndjwỳnh ne jakam Kritumẽ ro'ã akubyn gwaj badjwỳ gwaj bajo tĩn ne. Ta ne tu kum ar akaprĩn arỳm ar apytà.

⁶Metĩndjwỳnh ne jakam Kritumẽ ro'ã akubyn gwaj badjwỳ gwaj bajo tĩn. Gwaj kam arỳm bajamak mex ne ar baba nyo ar baba. Kritumẽ ro'ã ar baban ar baba rã'ã: rã'ã ne kute mrãmri ne jakam on kàjkwakam Kritumẽ ro'ã ar baba pyræk.

⁷Mỳj kadjy ne gwaj Kritumẽ ro'ã ar baba? Bir, Metĩndjwỳnh gwaj bakam ukaprĩkumrêx. Kute me kunĩmã gwaj bakam ukaprĩo amirĩt kadjy ne gwaj Kritumẽ ro'ã ar baba. Gwaj tu amim Kritu Jeju markumrêx nhym kam gwaj bakam òdjànhkumrêx. Ukaprĩ:kumrêx kôt ne gwaj bakam òdjànhkumrêx. Amrê amex mõi jakam ne amũ nĩ:jkamdjwỳ dja memã gwaj bakam ukaprĩjao amirĩt rã'ã: rã'ã rã'ã.

⁸Be, Metĩndjwỳnh ta ne kum ar akaprĩ. Ar ga ne gar amex kêtikumrêx, nhym ta kum ar akaprĩn ar amã Kritu jano nhym ty. Gar kam tu amim markumrêx, nhym arỳm kôt amim apytà. Djãm ar amex ne ar adjukaprĩ gar ga: amipytà? Kati. Metĩndjwỳnh ta ne kum ar akaprĩn ar amã Kritu janon kam ta amim ar apytà.

⁹Djãm we kute ar amã, —Be, ga ne ga amex ne adjukaprĩkumrẽx, anhỹr, ne kam we kõt kute amim ar apytàr? Arkati. Nãm ren ã ar ajõmã ane, gar ren arĩk ga amimexo adjãmra ar aba.

¹⁰Nhym be, kati. Metĩndjwỳnh ta ne gwaj bajo mex gwaj kam arỳm badjukaprĩ. Kritu Jeju tyn arỳm akubyn tĩn nhym kõt arỳm gwaj bajo ny. Metĩndjwỳnh ta ne gwaj bajo ny gwaj aminhijukri amidjan kam arỳm bamã me kaprĩo baba. Ar adjukaprĩ ja ne Metĩndjwỳnh amim 'ã karõ. Gwaj bakêtri amim 'ã karõ. Ne kam tũmràm arỳm gwaj bajo ny gwaj arỳm kõt bamã me kaprĩo baba.

Mebê idjaermẽ me bajtem arỳm Kritu kõt abeno õbikwa.

¹¹Be, amrẽbê ne ba me imã me akurêo iba. Ga me abajtemkam ne ba me ibê idjaerkam imã me akurêo iba. Ba me me ajã memã kum, —Me wã ne me my nhinhu kà rênh kêt. Metĩndjwỳnh kum me kĩnh kêt. Me ba ne ba me imy kà rênh. Nhym Metĩndjwỳnh kum me ikĩnhkumrẽx, ane. Djãm mrãmri me kute me imy kà rênhkam arỳm me imex? Kati. Me imy kàbit rênh.

¹²Me abajtemkam ne ga me amrẽbê aje Kritu mar kêtikumrẽx ne ate amijo aba. Ba me ibê idjaer ne ba me ari me ajo kubajtemo iba. Metĩndjwỳnh ne amrẽbê: kute me ipytàr'ã me imã, —Me kute tu amim ikra markumrẽx dja ba amim me utà, ane. Ne kam 'ã me imã apỳnh mỳjja jarênh mãmdji ba me maro iba. Djãm me abajtemmã ne Metĩndjwỳnh mỳjja ja jarẽ? Kati. Kute me amã arênh kêt ga me aje mar kêt. Kam ne ga me Metĩndjwỳnhkõt atĩn kadjy kêt ne aje amiwỳr atĩn kamnhĩx kêt ne aje mekõt Metĩndjwỳnh mar kêt. Ne kam ate kubê amijo aba. Tãm dja ga me nhỹn ama ne mar rã'ã ne.

¹³Metĩndjwỳnh bê ne ga me amrẽbê ate ar amijo aba. Nhym be, jakam ne arỳm Kritu Jeju kamrõ me bakadjy prõt ne nhym me bapãnh ty. Ga me kam kõt ar amijo aba nhym arỳm ar me ajo ba.

¹⁴Ta ne me bamã, —Me abeno anhõbikwa, ane. Nãm ã me bamã ane, gu me arỳm abeno banhõbikwa. Me abajtemmẽ me ibê idjaermẽ ne gu me bamã aben kurê. Me bamã aben kurêja ne kute mrãmri ne gu me baje aben nêje

ka'ê pyræk. Gu me kam Jeju kabënkôt arým abeno banhöbikwa nhym kute mrãmri ne aben nêje ka'ê ngranh pyræk.

¹⁵Môj djê kute Metĩndjwỳnh kukwakam mebê idjaermã 'ã karökam kukràdjaja ne Kritu arým o kajgo. Pĩte'y'ã tyko arým o kajgon arým ajte mar kêt. Mỳj kadjy ne o kajgo? Bir, nãm o kajgon arým amiwỳr me bajo akêx. Amiwỳr me bajo akêx gu me arým abeno banhöbikwa. Ga, kute me bajo nyja pumũ. Gu me arým baje mrãmri banhĩ tipdji pyræk. Ja kadjy ne Môj djê kukràdjào kajgo.

¹⁶Kritu pĩte'y'ã tyko ne me bajo aben pydjin kam Metĩndjwỳnh'ỳr me bajo akêx ne. Gu me kam arým o banhöbikwan kam bamã aben kurê kêt.

¹⁷Kritu arým me abajtem'ỳr bôx. Metĩndjwỳnh bê amijo akre raxkam arým me awỳr bôx. Me awỳr bôx ne arým kàj bê me amã kabën jarẽ. Me aje Metĩndjwỳnho anhöbikwa kadjy ne me amã kabën jarẽ. Ajte me aje me ijo anhöbikwa kadjy ne me amã kabën jarẽ. Ne, me ibê idjaer ije Metĩndjwỳnh kôt amijo ibakam Kritu arým me iwỳr bôx ne kàj bê me imã kabën jarẽ. Me ije Metĩndjwỳnho inhöbikwa kadjy ne me imã kabën jarẽ. Ne me ije ajte me ajo inhöbikwa kadjy me imã kabën jarẽ.

¹⁸Djãm apỳnh me Babãm'ỳr me bapry? Kati. Arým ne me Babãm'ỳr me bapry pydji. Metĩndjwỳnh Karõ pydji. Me ibê idjaermẽ me abajtemmẽ ne gu me Karõ pydji kôt me Babãm'ỳr bôx.

¹⁹Kam ne ga me arým abajtem kêt ne me akàtàm kêt. Metĩndjwỳnh ne arým me ajo õ me ja ne me ajo õbikwa. Me ibê õ me tũmmẽ ro'ã me ajo õbikwa.

²⁰Gu me kam arým baro'ã babê Metĩndjwỳnh nhö këno kikreti pyræk. Kritu ne ar ijano bar me awỳr bôx ne me amã arẽ. Ar ba ne bar Metĩndjwỳnh kukwakam me amã arẽ, ga me kabën ma. Ar ba ne bar ije mrãmri ne kikreti kadjy pyka mã: par krax ku'ê pyræk. Jeju Kritu kute mrãmri ne kikre par krax kadjy kum kajpar djà djwỳnh pyræk.

²¹Kum kajpar djà djwỳnh kôn timer ne me prĩne kën jadjwỳr mexo mō. Kôn timer ne me aben nhiby kën jadjwỳr mexo mō. Ne kam aben nhiby kën jadjwỳr mexo

mõ: nhym Metĩndjwỳnh nhõ kikreti arỳm abatành mõ. Metĩndjwỳnh Karõdjwỳ ã me bajo anen Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu kõt me bapymjỳr mexo mõ. Metĩndjwỳnh me ibê idjaero õbikwan kam me abajtemo õbikwa gu me arỳm Jeju kõt djan arỳm batypdjìn dja. Batypdjìn djan arỳm Metĩndjwỳnhmã bamexkumrẽx ne.

²²Djãm me ibê idjaerbit ne me ijo õbikwa? Kati. Me abajtemdjwỳ. Gu me kam arỳm baro'ã babê Metĩndjwỳnh nhõ kẽno kikreti pyræk. Metĩndjwỳnh ne me bamã Karõ jano. Kute me bamẽ amijo kajkep kadjy ne me bamã ano.

Epexu 3

Metĩndjwỳnh kute me bajtem'ỳr Paur janor.

¹Metĩndjwỳnh kute me amã Karõ janorkam ne ba arỳm kum me ajo a'uw. Me abajtemo ne ba kum a'uw ne me amã ne ba Jeju Kritu'ã idjujarẽnh ar iba nhym me arỳm 'ã kum ikurẽn idjuwpre. Ba ibê Paur ne me arỳm idjuwpre.

²Me ga ne ga me arỳm ama. Metĩndjwỳnh ta ne kute imã me ajã karõ ga me arỳm ama. Nãm imã, —Arỳm imã me bajtemdjwỳ kaprĩ. Ga dja ga memã 'ã adjujarẽnh djwỳnh, ane. Tãm ne ga me aje mar jabej ba ajte akubyn me amã arẽ.

³Kum me abajtem kaprĩmã ne kute amrẽbê arẽnh kêt. Ne kam jakam ba imã arỳm arẽ ba arỳm me amã 'ã pi'òk no'òk ngrire ga me arỳm omũn aman

⁴badjwỳ ima. Metĩndjwỳnh kute Kritu'ã mỳjja jarẽnh kêt ba ije prĩne marja dja ga me ama.

⁵Nãm amrẽbê kute memã arẽnh kêt nhym pykakam me kra'õ kute mar kêt. Me kute aben djô'ã mar kêt. Nhym kam Metĩndjwỳnh Karõ arỳm jakam ar imã arẽ bar arỳm jakam kuma. Kritu ne ar ijano bar ibê õ àpênhkumrẽx ne kukwakam idjujarẽnh ar iba. Nãm ar imã arẽ bar jakam arỳm kuma.

⁶Kute mỳjja jarẽnh kêtja arỳm ar imã arẽn ar imã, —Djãm me bajtemmẽ me abê idjaermẽ arek apỳnh ar abamã got? Arkati. Dja ga me akunĩ tu amim Kritu'ã ujarẽnh ny markumrẽx ne arỳm aro'ã kõt ar aba. Ne kam arỳm aro'ã

Metĩndjwỳnh nhõ mỳjjao aminhõn aro'ã kõt ar aban kam aje anhĩ tipdji pyræk. Ne kam Metĩndjwỳnh kute amrêbê: memã mỳjja jarênh mãmđjija me aro'ã amim aby. Me abê idjaermê me abajtemmê dja ga me tu amim Kritu markumrêx ne arỳm me aro'ã amim aby, ane. Tãm ne ar imã arê ba arỳm kuma.

⁷Metĩndjwỳnh ta ne 'itỳxkõt ijo ban tu kum ikaprĩ. Ne kam arỳm imã me'ã karõ ba memã Kritu'ã kabên nyja'ã idjujarênh ar iba.

⁸Metĩndjwỳnh nhõ me ja kunĩ ne me kute rũho ijakrenh mex. Ba kam bajbit ikajgo me:x ne. Nã bãm te ikajgo: nhym Metĩndjwỳnh ta arỳm tu kum ikaprĩn kam arỳm imã idjâpênh djà'ã karõ. Ta ne imã, —Ga dja ga me bajtemmã kàj bê Kritu'ã adjujarênh ar aba, ane. Kritu ne memã kĩnh djà rũ:nh ngã, krãptĩ: ngã. Me te: kute kĩnh djà'ã ujarênh inomã mênhmã. Kritu kõt me kĩnh djà ja'ã ne ba idjujarênh ar iba.

⁹Kum ikaprĩkam ne imã, —Ije memã ikabên jarênh kêtja dja ba amã arê ga arỳm prĩne ama. Ije amim me bajtem pytarmã. Tãm dja ga aman me kunĩmã arêho amirĩto aba. Nãm ã imã ane. Metĩndjwỳnh ta ne Krituo mỳjja kunĩ nhipêx. Adjâkamã kute Jeju Krituo mỳjja kunĩ nhipêx ne kute me abajtem pytâr'ã amim karõn kute me bakukãmãremã arênh kêt tãm ne imã arê.

¹⁰⁻¹¹Mỳkam ne kute amrêbê me bakukãmãremã me apytâr jarênh kêt? Bir ga, Kritu kute ajbir pykakam abenã me bamênhja pumũ. Kam ne me kàjkwakam aparmã abenã me bapumũho nhỹ. Kàjkwakam me bẽnjadjwỳrmê me rũnhmê ne me jakam me bapumũho nhỹ. Me baje amim Jeju mar kunĩja pumũho nhỹn arỳm me bakõt Metĩndjwỳnh raxmã kato. Me kute me bakõt Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ne Metĩndjwỳnh kute amrêbê me bakukãmãremã arênh kêt. Memã kute me abajtem pytâr ne kute abenã me bamênhja kute arênh kêt. Nãm me me bapumũho nhỹn me bajã abenmã kum, —Be, djãm mrãmri ne djãm Metĩndjwỳnh kute prĩne abenã me mênh mar mexkumrêx. Nãm mỳjja kunĩ kêtri amim me'ã karõkumrêx. Djãm kabêno kute amikapêr kâr? Kati. Nãm Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu'ỳr meo akêx nhym tu kute ar meo bakumrêx. Djãm Metĩndjwỳnh no

kêt got? Ga, prĩne kute aben ã me mēnh mar mexkumrēxja pumũ. Ga, me kute abeno õbikwa mexkumrēxja pumũ, ane. Nãm me me bapumũho nhỹn ã abenmã ane. Me kute kàjkwakam ã abenmã anhỹr kadjy ne Metĩndjwỹnh kute amrēbê me bakukãmãremã arēnh kêt. Kute memã me abajtem pytār ne kute aben ã me bamēnhja jarēnh kêt.

¹²Metĩndjwỹnh ne uma:. Kam dja me kute Kritu mar kêtja kum uma:. Me badjwỹ gu me ren baje Kritu mar kêt ne ren bamã Metĩndjwỹnh puma: ne. Nhym be, kati. Arỹm ne gu me tu amim me banhõ Bēnjadjwỹr djwỹnhbê Jeju Kritu markumrēx ne arỹm batĩn prãm kêt. Ne kam arỹm Metĩndjwỹnh pymatio banhõbikwakumrēx ne kum amijarēho baba.

¹³Kam kwārĩk wānh amim mar rerekre kêt. Me amextire kadjy ne ba Metĩndjwỹnhmã apê. Nhym kam me arỹm 'ã kum ikurēn ijo bikēho ba. Gê me te ijo bikēho ba kwārĩk wānh kam amim mar rerekre kêt. Dja ga me tu amim Jeju mar tỳxkumrēx.

Kute meo Metĩndjwỹnhmã à'wỹr.

¹⁴Me akĩnh kadjy ne ba arỹm ikõnkrão nhỹn Bēnjadjwỹr djwỹnhbê Jeju Kritu Bãmmã me ajarē.

¹⁵Ta ne me kute amim Jeju mar kunĩo kra. Kàjkwakam me kute amim Jeju marmē pykakam me kute amim Jeju marmē ne me kunĩo kra. Ba arỹm kum me ajo a'uw. Nã bãm kum,

¹⁶⁻¹⁷—Djũnwã, ara:x ne adjukaprĩti:rekõt dja ga memã tỳx jadjà. Gê Akarõ me umar djàkam memã tỳx jadjà gê me kõt tỳ:x ne mrãmri tu amim Kritu markumrēx. Nhym kam Kritu arỹm mrãmri tu me kadjwỹnhbê ỹrkumrēx. Nhym kam me arỹm ô'ã kute mrãmri ne pidjõ pykakam arê jabjêkam ku'ê tỳx pyræk. Kam dja me mar tỳxkumrēx. Mỳj dja me kuma? Bir, Kritu mrãmri kum me abê:kumrēx. Tãm dja me mar tỳxkumrēx. Ne kam ô'ã mrãmri me kum me abê:kumrēx ne.

¹⁸Dja me kum me abêkumrēx ne kam arỹm prĩne kuma. Mỳj dja me kuma? Bir, Kritu ta kum me abê:kumrēx. Ja dja me prĩne kuma. Kritu nhõ me ja kunĩ dja me prĩne kuma. Mỳj ne Kritu kum me abêkam kute? Kum me abê

ja ne kute mỳjja jabatà:nh pyràk. Mỳjja jabatành ne kum me abê ja'ã amijakre. Me te kute kàjkwa nàr kon, pyka'ã akremãja pumũ. ã abatà:nh ane nhym me te aktã irê'ỳr bôx ne 'ã akremã. Nàr kon, me te 'ênhôt nàr krax'ỳr bôx ne 'ã akremã. Nàr kon, me te 'ã àbir nàr aparmã rwỳk ne 'ã akremã.

¹⁹Nãm ã Kritu kum me abê ra:xo ane. 'Ã akre'ỳr me bôx kê:tkumrêx. Me kute mar mex kê:tkumrêx. Kritu kum me abê:ê. Kum me abêo me rer me:x ne. Dja kum me abê rã'ã: rã'ã ne. Nhym be, Djũnwã, dja ga memã akren memã arê gê me kuma. Dja me prĩne Kritu kum me abêja ma ga kam arỳm araxo me kadjwỳnhbê nhỹ. Ne kam me ĩ pỳnhkôt meo tuknĩn prĩne meo aba mex. Nhym kam me prĩne araxmã katon arỳm prĩne amikam ama. Nã bãm ã me Babãmmã ajarêho ane.

²⁰Metĩndjwỳnh ne ra:xi. Me'õ ne kute raxo têp kêtkumrêx. Kute mỳjja kunĩ nhipêx mar. Mỳjja 'õ kubê tỳx kêtkumrêx. Djãm me baje kum mỳjja ra:xo badjà'wỳr nhym te kute me bakadjy ipêxmã nhym kubê tỳxmã? Kati. Kubê tỳx kêt. Nàr, djãm me baje amim mỳjja ra:x'õ'ã karõ nhym te kute me bamã ipêx mã? Arkati. Me bamãbit ne kute mỳjja rũnh pyràk. Nhym be, kumã ne mỳjja kunĩ kry:re. Kute mỳjja kunĩ nhipêx kadjy umaro, tỳxo kute me bajakrenh me:xi. Djãm gu me baje kum mỳjja rax'õ jarênh nhym te kute umaje ne ipêx kêtmã. Kati. Tỳxo me bakadjwỳnhbê ỳrkam dja arỳm mỳjja rũnh nhipêx ne.

²¹Gu me kam kum, —Me ije amim Jeju mar kunĩ ne ba me amã, “Ara:x ne apyma:kumrêx”, anhỹro iba. Dja ba me aben djô'ã amã arax jarênh rã'ã: rã'ã ne, ane. Gu me ã kum ane.

Epexu 4

Me kum aben jabê'ã kute memã karõ.

Rô 15.5; Pir 2.1; Ped k 3.8

¹Ë, Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã ne ba apê nhym me 'ã kum ikurên idjuwpre. Ba kam arỳm ar amã 'ã karõ. Katàt ar aje amijo aba kadjy ne Metĩndjwỳnh

arým amiwỳr ar ajuw ne ar ajo ba. Kam dja gar katàt ar amijo aba nhym Metĩndjwỳnh arým ar akam kĩnhkumrěx.

²Dja gar kum amijo angri. Kwãrĩk wãnh amijo adjàmra kêt ne akrànMã ar amijo aba. Kwãrĩk wãnh memã bêx kêt ne memã aprĩren memã akaběn. Gê me'õ ar ajõo bikěnh jabej akubyn amijã angryk nê. Ar amã aben jabêkôt amijã angryk nê ne.

³Metĩndjwỳnh Karõ kute abenã ar aměnh gar aje abeno anhõbikwakam aje mrãmri ne me ĩ pydji pyràk. Kam amã aben jaběn abenMã akaběn mex jarě. AbenMã akaběn mex ry typydji 'ãno djan aben nêje aben pumũ.

⁴Gwaj baje mrãmri ne me ĩ pydji pyràk ne ren kam axikôt bakaběn. Metĩndjwỳnh Karõ pydji kute gwaj bajo ba gwaj ren axikôt bakaběn. Kute amiwỳr gwaj bajwỳr ne gwaj bajo bakam gwaj bakunĩ amiwỳr me'õ pydji kamnhĩxkumrěxo baba.

⁵Běnjadjwỳr djwỳnh pydji:. Gwaj bakunĩ baje tu amim Jeju pydji: markumrěx ne pydji kôt ar amijo baba nhym me arým ngõmã gwaj bajangij.

⁶Nhym me Batĩndjwỳnh pydji kubê ne gwaj bakunĩ Bãm djwỳnh ne gwaj bakunĩmã Běnjadjwỳr djwỳnh. Nãm gwaj bakunĩõ ban bakunĩ mẽ amijo kajkep. Ga, gwaj baje mrãmri ne me ĩ pydji pyràkja pumũ.

⁷Nhym be, ajtekam gwaj banhĩ pỳnhkôt apỳnh gwaj badjàpěnh djà. Kritu ta kum gwaj bakaprĩn gwaj banhĩ pỳnhkôt arým amim gwaj bajã karõ. Amim gwaj bajã karõn arým gwaj bakunĩmã gwaj badjàpěnh djà'ã karõ. Gwaj kam banhĩ pỳnhkôt arým apỳnh badjàpěnh djà maro baba. Gwaj badjàpěnh djà'ã ne Metĩndjwỳnh gwaj bakĩnh djà jarě.

⁸Amrěbê: gwaj bakêtri ne Metĩndjwỳnh me bakukãmãremã kum, "Nãm kàjkwamã wabin amim me uwpre tũm krãptĩja pytàn meo mõ. Ne kam pykakam me jamã me kĩnh djà ngã", ane. Ga, Metĩndjwỳnh kute Kritu kàjkwamã àbir jarěnhja pumũn kam kute memã kĩnh djà nhõrja pumũ.

⁹Mỳj ne kàjkwamã àbir kêtri nê? Bir, nãm ruw. Nãm apa:rmã pykamã ruw ne pyka mã: nõ.

¹⁰Nõ:n kam ta ajte wabi. Kàjkwa kunĩ mỳrbê kàjkwa djwỳnhmã wabin kam nhỹ. Kute mỳjja kunĩ mẽ amijo kajkep kadjy kam nhỹ. Kute kàjkwamẽ pykamẽ amijo kajkep ne o ba kadjy kam nhỹ.

¹¹Ga, Kritu àbirkam kute memã me kĩnh djà nhõrja pumũ. Tãm ne Metĩndjwỳnh me bakukãmãremã arẽ. Mỳj'ã ne kute memã kĩnh djà nhõrja amijakre? Bir, kute memã apỳnh àpênh djà nhõr'ã ne amijakre. Kritu ne arỳm gwaj bamã apỳnh badjapênh djari'ã ajarẽ gwaj maro baba. Ar ije 'ã idjujarênhmã ne ar ikwỳmã 'ã karõn ar ijano. Bar kam ije omũnhkõt memã 'ã idjujarênh ar iba. Nhym kam ajte gwaj bakwỳmã apỳnh kabên jarẽ gwaj maro baba ne arỳm kukwakam amũ memã kabên jarêho baba. Nhym kam ajte gwaj bakwỳmã bakabên mex'ã karõ gwaj me kute Jeju mar kêtjamã arêho baba. Nhym kam me arỳm amim Jeju maro ba. Nhym kam ajte gwaj bakwỳmã me kute Jeju marjao djuw mexo ba'ã karõ. Gwaj meo djuw mexo baba nhym kam me tu amim Jeju mar tỳxkumrêx ne 'ã ukanga kêt ne ar ba. Nhym kam ajte gwaj bakwỳmã memã kukràdjà'ã badjujarênh'ã karõ gwaj memã 'ã badjujarêho baba. Kritu kute gwaj bakĩnh djà'ã gwaj bamã apỳnh badjapênh djà nhõr ne ja.

¹²Dja gwaj apỳnh badjapênh djajakam apê:, Jeju nhõ me ja prĩne kum mex kadjy apê: nhym kam me adjwỳnhdjwỳ Metĩndjwỳnhmã àpênh ar ba. Gwaj me kadjy badjapênh ar baba nhym me kunĩ arỳm Kritu mar mexo amũ amikamên arỳm amim mar ra:x ne. Me kute Kritu mẽ ĩ pydji pyræk ja arỳm amim mar ra:x ne.

¹³Djãm kam dja gwaj Metĩndjwỳnh Kra mar punun kam bakabên kajgo'õ mỳr jabej abenmã bakabên ar baba? Kati. Dja gwaj Kra'ã bakabên pydjibit man axikõt arên tu amim markumrêx. Ne kam baje me prĩre pyræk kêt ne Kritu mar rerekre kêt ne bajabatànhkumrêx. Ne kam prĩne amim kuman arỳm amim mar ra:xkumrêx.

¹⁴Djãm gwaj bano rerekre kute me prĩre no rerekre pyræk rã'ãmã? Nhym apỳnh me 'èxnhĩ mrãn bõx ne no tỳxtikam ari gwaj banoo biknoro bamã? Me kute ari apỳnh me kukràdjà jarêho kute kôk, kute ngô djàkà ari mỳjja

japĩn pyræk. Djãm gwaj baje jãm Kritukôt bakabẽn djir ne ajte jãm me kukràdjà punukôt bakabẽn djir ne ari: bakabẽn jadjwỳro babamã? Kati.

¹⁵Gwaj ba dja gwaj bamã aben jabẽn bakabẽn katàtbit jarẽn arỳm kàjmã Kritumã aben kamẽnho tẽ. Baje mar mexo, kum bamexo kàjmã aben kamẽnho tẽ. Ga, gwaj bakrãja pumũ. Gwaj bakrãkam badjumar ne kam amũ banhikrao apê nàr baparkam mrã. Gwaj bakrã ne amũ gwaj bakukràdjà kunĩ ngræk ne gwaj bajo ba. Gwaj bakrã kumrẽx umar nhym kam ô'ã amũ gwaj bakukràdjà kunĩ apê. Kritudjwỳ ne kute gwaj bakrã pyræk ne gwaj bakunõ ba gwaj kukwakam apỹnh kum badjapẽn djari kum badjapẽn ar baba.

¹⁶Ga, gwaj bapar, bate, bapa, banhikra, bano, banhijãkre, bakukràdjà kunĩ:, kunĩ apỹnh gwaj bakudjêkkôt kute aben jamỳnh tỳx, kute abenmã tỳx jangjẽn mex. Ne ren gwaj bakudjêk kêt gwaj ren bakukràdjà kunĩ ren aben bê ajka'u gwaj ren kam kàjmã baku'ê kêt. Kritudjwỳ ne ã ane. Nãm gwaj bakrãptĩo õbikwa gwaj banhĩ pỹnhkôt apỹnh kum badjapẽn djari. Gwaj kam baje aben jamỳnh tỳx mãn pràbê abeno banhõbikwan baro'ã Kritumã apê. Te apỹnh kum badjapẽn djari gwaj baro'ã kum badjapẽn ar baban o abenmã tỳx jangjẽnho baba. Kute gwaj bamã badjapẽn djà'ã ujarẽn kôt gwaj kum badjapẽn ar baba. Gwaj bamã aben jabêo ro'ã aben kamẽnho mõ. Gwaj baje mar mexo, kum bamexo aben kamẽnho mõ.

Me kute me kukràdjà punu kôt amijo ba kêtãm.

Kor 3.5; Ped k 4.7

¹⁷Ije ar amã ja jarẽnhkam djãm ar aje arek amijo aba tũm kôt amijo aba rã'ãmã? Amrêbê ne gar ate Metĩndjwỳnh bê ar amijo aban me bajtem kukràdjà punu kôt ar amijo aba. Djãm aje arek me kukràdjà punu kôt amijo aba rã'ãmã? Kati. Tãm ne ba ar abê uma:. Me wã ne me amim mỳjja kajgobit'ã karõ ba.

¹⁸Nãm me tu amakre kêtumrẽx. Nhym me te kute memã mỳjja mex'ã karõ nhym me kute mar kêtumrẽx. Mỳjja'ã me kabẽn kute amijakreja ne me kute mar kêtumrẽx. Kam ne me arỳm umar djakam mỳjja punubit man arĩk

ar ba. Arĩk ar ba kute mrãmri ne akamàt kô tykkam me arĩk ar baja pyræk. Nãm me Metĩndjwỳnhbê: amijo ban kam kôt tĩn ne ar baja mar kêtikumrêx.

¹⁹Nhym ren me me akre ren me amimaro tẽn ren arỳm amim ngryk ne. Nhym be, kati. Me ja ne me kute amimar kêtikumrêx ne kam kute kurêbit mar ne aben bê me kupênh ra:x ne mỳjja punu kunĩ nhipêxo ban ajbit mar prã:m ne.

²⁰Nhym be, Kritu. Djã ne gwaj bamã, —Ajrã mekôt ã amijo ane, ane? Arkati.

²¹Arỳm ne gar mrãmri Jeju kabẽn katàt kôt ama. Nãm amã, “Kwãrĩk wãnh”, ane. Nàr ar akwỳ aje mar kajgo jabej ba ajte ar amã tãm jarẽ.

²²Amrêbê ne gar me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kukràdjà kôt ar amijo aba. Aje kangamã. Me kukràdjaja kôt ne me kum mỳjja punu prãm ne amim 'êx ne amim, “Ajrã, kam amexikumrêx”, anhỹro ba. Aje me kukràdjà ja kangamã.

²³Adjumar djà ny kadjy aje amimarmã.

²⁴Ne amrãnh nymã ne mrãmri Metĩndjwỳnh katàtkôt katàt aje amijo abamã ne mexo amexmã.

²⁵Kam memã ajêxo abaja tu wãnh kangakumrêx ne abu'ã me kunĩmã akabẽn katàtbit jarẽ. Mỳkam? Bir, Kritu amikôt gwaj bakunĩo ba gwaj baje kumẽ banhĩ pydji pyræk. Kam dja gwaj memã bakabẽn katàt jarẽ.

²⁶Godja ga angryk jabej kwãrĩk wãnh kam ajaxwe kêt. Kwãrĩk wãnh angryk'ã akamàt kêt ne angryk 'iry kêt.

²⁷Ajaxwe kêt gê Xatanaj akam ãm kêt.

²⁸Kwãrĩk wãnh ar ajõ adjàkĩnhĩ ajte mỳjja 'õo adjàkĩnh kêtikumrêx. Ga dja ga adjàpênh tỳx ne anhikrao katàt mỳjja kupênh mex. Ne kam adjàpênh pãnh arỳm amim anhõ mỳjja jamỳ. Ne kam arỳm amikutã me õ mỳjja kêtjamã kwỳ ngã.

Me kabẽn mex'ã kute memã karõ.

²⁹Kwārīk wānh akabēn punu'ō jarēnh kêt. Memã akabēn mexbit jarē gê me kuman mex. Gê me mexo amũ amikamēn arỳm mexkumrēx.

³⁰Kwārīk wānh Metīndjwỳnh Karōmã kaprī jadjàr kêt. Metīndjwỳnh ne arỳm ar amã ano nhym amim ar ajo ba. Nhym o kute mrāmri ne arỳm ar ajã kute aminhidji nhôr pyràk. Dja Karō arek amim ar ajo ba: nhym kam Jeju arỳm bôx. Bôx ne amikôt ar ajo mō.

³¹Dja gar wānh angryk, kam amadjàkam atokryja wānh kanga. Ne wānh mekam adjàkrēmē angrykmē akabēn punumē wānh kangakumrēx. Ar aje meo abikēnh'ã amim karōja kunī dja ga wānh kangakumrēx.

³²Ar ga dja gar amã aben kaprīn abenmã abēn rerek ne aben jaxwe maro aknon abenkam angryk kêt. Mỳkam? Bir ga, Metīndjwỳnh arỳm Kritu tykkôt kute ar ajaxwe maro biknor ne ar akam ngryk kêtja pumũ. Kam dja gar aben jaxwe maro aknon abenkam angryk kêt.

Epexu 5

¹Ga, me bãm kum kra jabê nhym kute bãm kôt amijo baja pumũ. Nãm kute amim, —Ba djūnwã kudjwa, ba djūnwã kudjwa, anhỹro ba. Metīndjwỳnh kum ar ajabêkam dja gar kôt ar amijo aban kudjwa amã me abêo aba.

²Ga, Kritu kum gwaj bajabê:ja pumũ. Ne kam arỳm gwaj bajaxwe pãnh Metīndjwỳnhmã amingã nhym me kam kubī nhym arỳm gwaj bajaxwe pãnh ty. Kritu kute mrāmri ne mry bīn pyràk, me kute amrēbê me axwe pãnh kute Metīndjwỳnhmã mry par pyràk. Me kum mry pan kubô nhym arỳm ardjành bãn kīnh ne. Dja gar Kritu kudjwa ã amã me abêo ane nhym arỳm akam kīnhkumrēx ne.

Apỳnh me axwe djari nêje kute me kukrà.

A Xim 2.4; Xij 4.4; Dju k 1.6, 2.15

³Nhym be, me mjên djwỳnh nàr prō djwỳnh kupa'ã kurē ba. Nàr me àpēnh punu:re kunī nhym me arỳm mekam pijàm ne. Nàr me kute mỳjjao atom rűnh prã:m. Kwārīk wānh ar ajō amijo anhỹr kêtikumrēx gê me ajarēnh kêtikumrēx. Djãm Jeju nhō me ja kute ã amijo anhỹrkam mex got?

⁴Nàr, me kabēnkamdjwỳ. Ar amy aje me nire kukràdjà'ã me aprỳ nhym me ar akam pijàm. Nhym ar anire aje me my kukràdjà'ã me aprỳ nhym me ar akam pijàm. Nàr, ar abixaêrkôt ar akabēn kajgo. Nàr me keket kadjy ar amy me ni'ã abēno ajkē nhym ar ani amipānh me my'ã abēno ajkē. Ar akabēn ja ne mex kêt. Kwārīk wānh memã arēnh kêt. Atemã dja gar memã Metīndjwỳnhkam amikīnh jarē.

⁵Nhym be, me mjēn djwỳnh nàr prō djwỳnh kupa'ã kurē ba. Nàr, me àpēnh punu:re nhym me mekam pijàm ne. Nàr, me kute mỳjjao atom rūnh prā:m. Me ja ne me mrāmri ne me kute mỳjjao metīndjwỳnh karō nhipēxmã amijarēho ba pyrāk. Djām me ja Metīndjwỳnh kute meo bamã? Djām Kritumē Metīndjwỳnh ar me kunīmã Bēnjadjwỳrkam djām ar kute meo bamã? Nàr, djām ar kute me jamã ar õ mỳjja nhōrmã? Arkati. Ja ne gar aje amrēbê mar.

⁶Ar aje markam kwārīk wānh me'õ ajte kabēn kajgoo arīk ar amã, —Ajrã. ã ajaxweo ane. Dja Metīndjwỳnh ajmã ajo kêtikumrēx, anhỹr kêt. Kwārīk wānh o anoo biknor kêt. Me amakkre kêt prām kute ã axweo anhỹr prām kam ne Metīndjwỳnh arỳm mekam ngry:k ne.

⁷Kam kwārīk wānh mekôt ã ar ajaxweo anhỹr kêt.

⁸Mỳkam? Bir, amrēbê ne gar ajaxwe:n aje akamàt kô tykkam me ar baja pyrāk. Nhym be, jakam ne gar arỳm Bēnjadjwỳr djwỳnh kôt ar amijo aban arỳm aje a'uri me ar baja pyrāk. Bēnjadjwỳr djwỳnh kute ar ajo krakam dja gar ajmã akute kêt ne katàt ar amijo aba. Dja gar aje mrāmri ne me a'uri ar baja pyrāk.

⁹Metīndjwỳnh Karō dja meo ba nhym kam me ô'ã ukapřīkumrēx ne katàt kute kabēn jarēnhkumrēx ne 'ēxnhĩ kêtikumrēx.

¹⁰Dja gar Bēnjadjwỳr djwỳnh kīnh, mỳj akabēnkôt, aje mỳjo abakôt aje Bēnjadjwỳro kīnh jabej amikabi.

¹¹Ne kwārīk wānh me axwe kôt ajaxwe kêt. Me axwe ne me kute akamàt kô tykkam me àpēnh punu pyrāk. Djām me àpēnh punu djô'ã mỳjja mex got?

Arkati. Kwārīk wānh me axwe kôt ar ajaxwe kêt. Ar ga dja gar me axwe nêje me kukrà.

¹²Mỳkam dja gar me axwe kôt ajaxwe kêt? Bir, me me kàxã apdjun ba punukumrëx. Gwaj ren abenmã me arëh ren bapijà:m ne.

¹³Me axwe ne me apdjun àpênh punuo ba: nhym me arým memã Metĩndjwýnh kabën jarë. Nhym kam me arým amijaxwe ma. Me kute memã arënh nhym me kute amimar kute mrãmri ne me kute memã mỳjja kurwỳkam mỳjja kunĩ kum amirĩt pyræk.

¹⁴Me kute memã Metĩndjwýnh kabën jarënhkambit ne me arým kute amijaxwe kunĩ mar. Amrëbê: ne me me bakukãmãremã me kute amijaxwe mar'ã ajarë. Me memã kum, "Kute mrãmri ne me ôto nörkam kute me kabën mar kêt pyræk ne ga aje Metĩndjwýnh mar kêt. On ano tỳx ne amim kabën ma kute mrãmri ne me krã apôx ne no tỳxkam amak mex pyræk. Aje kabën mar kêt kute mrãmri ne me tyk kute me kabën mar kêt pyræk. On kabën man kôt ar amijo aba kute mrãmri ne me tyk ne akubyn tĩn ne ar ba pyræk. Dja ga kabën ma nhym Kritu arým prĩne amã arë ga prĩne amima. Kute mrãmri ne me kute memã pôk ne o kute pry kurwỳ nhym kam me kute prĩne rĩt mex pyræk", ane. Mrãmri ne me kute me bakukãmãremã arënhkumrëx. Mrãmri ne Metĩndjwýnh kute memã arënh ne kute me axwe kunĩo amirĩtmã.

¹⁵Kam dja gar amijã ano tỳx ne katàt ar amijo aban ajmã akute kêt. Djãm ano kêtãmã? Kati. Dja gar akrã mex ne amijã ano tỳ:x ne katàt ar amijo aba.

¹⁶Ar abu'ã me axwe kunĩja dja gar me'ã ano tỳ:x. Nhym kam ar aje memã Metĩndjwýnh kabën jarënh djà ar awỳr bôx gar arým memã arë. Akati jakam me axwe krãptĩkam dja gar ã memã ane.

¹⁷Kam kwārīk wānh ar akrã punu kêt. Dja gar amijo Bënjadjwỳr djwýnh man kum, —Mỳj dja ba nẽ ga kam arým ikam akĩnhkumrëx jabej? ane. Dja gar ã kum anen arým prĩne amijo Bënjadjwỳr djwýnh markumrëx.

¹⁸Kwārīk wānh kadjwati kangôkam ar abibānh kêt. Kam ne me arým amijo ajkên punu mex ne. Ar ga dja gar Metĩndjwýnh Karõ mar tỳx ne 'ã adjukanga kêt gê ar anhĩ pýnhkôt raxo ar akadjwýnhbê nhýn ar ajo ba mex.

¹⁹Dja gar mar tỳx ne abenmã mebê idjaer nhõ me ngrer tũm jarẽ, me ngrerkôt Běnjadjwýr djwýnhmã mextire jarẽ. Metĩndjwýnh'ã me ngrerja kunĩ jarẽ. Djãm ate akrãn ajajkwa kajgokambit aje Běnjadjwýr djwýnhmã me ngrer jarěnhmã? Kati. Dja gar amikam me ngrerkam kaběnja markumrěx ne angrerkôt kum arěnhkumrěx.

²⁰Dja gar Karõ mar tỳx ne mã Metĩndjwýnhmã, me Babãmmã amikĩnh jarẽ. Mýjja kunĩkôt kum amikĩnh jarẽ. Djãm ar adjumar mexkambit dja gar kum amikĩnh jarẽ? Kati. Ar adjumar punukamdjwý dja gar kum, —Djũnwã, te idjumar punu ga mã ijo djuw mex ne mã ijo kĩnh. Běnjadjwýr djwýnhbê Jeju Kritu ba tu amim markumrěx ne arým amã amikĩnh jarẽ, ane. Dja gar akati kunĩkôt ã kum amikĩnh jarěho ane.

²¹Dja gar akrãnmã aben kaběn man kôt ar amijo aba. Ar aje Metĩndjwýnh pyma markam dja gar ã amijo abao ane.

Prõmẽ mjěnmẽ abenã memã karõ.

Kô k 11.3; Kor 3.18; Ped k 3.1

²²Me aniremã ne ba ikaběn jarẽ. Dja gar amjěn kaběn man akrãnmã kôt ar amijo aba. Aje mrãmri ne Běnjadjwýr djwýnh kôt ar amijo aba pyræk dja gar ã amjěn kôt amijo abao ane.

²³Mýkam? Bir, ar amjěn ne ar ajo ba kute mrãmri ne me krākam umar ne o kute amingrěk ne ba pyræk. Me krākam ne me umar ne kam amũ ikrao apê nàr parkam mrã. Me krã ne amũ me kukràdjà kunĩ ngrěk ne meo ba. Nãm Kritudjwý ã me kute amim marja kunĩo ane. Ta ne kute me krã pyræk ne meo ba. Ne kam arým me utàn meo ba. Õ me kunĩ ne me kute ta ã pyræk nhym me utàn meo ba.

²⁴Nhym kam Kritu nhõ me kute amim mar kunĩja akrãnmã kaběn man kôt amijo ba. Dja me aniredjwý ã amjěn kaběn kunĩ mar ne kôt amijo abao ane.

²⁵Me amymãdjwỳ ne ba ikaběn jarě. Dja gar amã aprõ jabê: kute Kritu kum õ me kute amim marja kunĩ jabê pyræk. Ga, Kritu arỳm me kadjy tykja pumũ.

²⁶Mỳj kadjy ne me kadjy ty? Bir, prĩne kute meo mex kadjy. Kute mrãmri ne me kute ngõo kuběkà põnh nhym prĩne mex pyræk. Mrãmri ne kaběn kute ngõo pyræk ne prĩne meo mex. Kritu memã kaběn jarě nhym me amim kuman arỳm Metĩndjwỳnh mexo mex. Ja kadjy ne Kritu me kadjy ty.

²⁷Õ me kute amim marja kunĩ prĩne kum me:xkumrěx nhym me arỳm kum me kĩ:nhkumrěx nhym kam kute amikabem me umjỳr ne kute ar meo ba kadjy. Ja kadjy ne Kritu me kadjy ty. Dja õ me ja kute ta ĩ pyrækja prĩne mexkumrěx ne axwe kêtikumrěx kute mrãmri ne me kà mjõ kêtikumrěx ne ngrã kêtikumrěx nhym mỳjja 'õ kute meo bikěnh kêtikumrěx pyræk. Dja me Metĩndjwỳnh mexo mex ne kum punu kêtikumrěx nhym arỳm meo ba. Ja kadjy ne Kritu me kadjy ty. Be, djãm kum õ me ja jabê ngri: got?

²⁸Bir be, me mydjwỳ dja me ã kum prõ jabêo ane. Kum prõ jabêo kute mrãmri ne me kum aminhĩ jabêja pyræk. Me kum prõ jabêja ne me kum aminhĩ jabê.

²⁹Djã nãm me'õ kum aminhĩ kurê? Kati. Me kum aminhĩ jabê ne õ kwỳ krěnmě kuběkãmě mỳjja kunĩo aminhĩo djuw mex. Nãm ã Běnjadjwỳr djwỳnh me baje Kritu mar djwỳnho djuw mexo ane.

³⁰Me banhĩ pỳnhkõt ne gu me baje Kritumě banhĩ typydji pyræk. Baje Kritu pa pyræk, no pyræk, par pyræk. Baje ta kukràdjà kunĩ pyrækkam ne Kritu amim me bajo djuw mex. Dja ã me amim prõdjwỳo djuw mexo ane.

³¹Amrěbê: ne me bakukãmãre 'ã memã kum, "Kamã dja me my prõ kadjy arỳm bãmmě nã arkum iren kam arỳm prõbit'ã ngrà ne. Nhym kam ar ĩ abenã tỳm ne kam kute ĩ typdji pyræk." Nãm me bakukãmãre ã memã ane.

³²Be, ije ar amã kukràdjà jarěnhja ne me kute prĩne mar mex kêtikumrěx, mebê tỳx. Kritumě me bamě õ me kute amim marja kunĩ'ã ne ba ikaběn ja jarě.

³³Kam ne ba ar amã aprõ jabêkumrëxmã ar amã 'ã karõ. Kute mrãmri ne ar amã amijabê pyræk ne ar amã aprõ jabên aje o djuw mexmã. Nnym ar anireja, ar amjên ne ar ajo ba. Kam ar aje amijã marmã ne ba ar amã 'ã karõ. Tãm ne ja.

Epexu 6

Bämmë kramë abenã memã karõ.

Kor 3.20

¹Jakam ne ba me aprĩremã 'ã karõ. Bënjadjwÿr djwÿnh kabënkõt dja gar abämmë anã kabën man ar kabën kõt ar amijo aba. Ja ne mex.

²⁻³Mÿkam? Bir, amrëbê: Metĩndjwÿnh me bakukãmãremã kum, "Me amã abämmë anã jabên ar kabën ma." Nãm ã memã anen kam kõt memã mÿjja mex jarën memã kum, "Kam arÿm adjumar mex ne kribêm pykakam ar aba", ane. Metĩndjwÿnh kute memã 'ã karõkõt kukràdjà ne ja. Kukràdjà kumrëx kute kõt memã mÿjja mex jarënh ne ja. Kam dja gar mar tÿx ne.

⁴Ne ar amy, ar ajabatànhwãdjwÿ, ar amã ne ba 'ã karõ. Kwãrik wãnh akra arkum amikurê'uk kêt. Ari arkum adjàkrêo kum amikurê'uk kêt. Ar ga dja gar akumrëx amijã Bënjadjwÿr djwÿnh kabën man arÿm katàt kõt ar amijo aba. Ne kam kõt axwe nêje ar akren kam mrãnh mex'ã arkum karõ. Dja gar ã akra aro ane gê ar akõt Metĩndjwÿnh kõt ar amijo ba.

Bënjadjwÿrmë õ àpënhmë abenã memã karõ.

Kor 3.22; Xim k 6.1; Xit 2.9; Ped k 2.18

⁵Ar akwÿ ne me arÿm amim ar apa 'amÿ gar memã adjàpënh tÿx kajgo ar aba. Ar amã ne ba ikabën. Dja gar pykakam ar anhõ bënjadjwÿr kabën ma. Ar anhõ bënjadjwÿr raxmë uma dja gar aman kum adjàpënh katàt. Kute mrãmri ne Kritumã ar adjàpënh pyræk dja gar ã kum adjàpëho ane.

⁶Djãm ar aje anhõ bënjadjwÿr ÿtãbit kum adjàpënh katàtmã? Kati. Ar amã kàxkamdjwÿ dja gar amim, —Kati, Kritumã ne ba apê. Kam dja ba Metĩndjwÿnh kabën kõt mrãmri pykakam inhõ Bënjadjwÿrmã idjapënh katàtkumrëx.

⁷Dja ba kabën man kum idjâpênhkam ikĩnh. Nã bãm kute pykakam memã idjâpênh pyræk. Nhyim be, kati. Kàjkwakam Bënjadjwÿr djwÿnhmã ne ba apê, ane. Dja gar ã amim anen kam kum adjâpênhkam akĩnh.

⁸Mÿkam? Bir, ar akwÿ apa 'amÿnh aje me kabën kôt adjâpênh tÿx kajgo ar aba. Bënjadjwÿr djwÿnh Jeju kute aparmã ar adjâpênh pumũnh. Ar adjâpênh mex kôt dja ar amã o pãnh mex. Nàr ar akwÿ apa 'amÿnh kêtã ne ar ga gar adjâpênh ar aba. Me kute ar amã o pãnh kadjy gar adjâpênh ar aba. Bënjadjwÿr djwÿnh kute ar adjâpênh pumũnh. Ar adjâpênh mex kôt dja ï ar amã o pãnh mex. Me akunĩ adjâpênh mex kôt dja ta amã o pãnh mex. Tãm ne gar amrêbê ama.

⁹Ne bënjadjwÿr ar, ar aje amim me pa 'amÿnh nhyim me ar amã àpênh kajgo ar bawã ar amã ne ba ikabën. Dja gar ije ajbir ar anhõ àpênhmã ikabën jarênhja ma. Ikabën kôt ar gadjwÿ ar anhõ àpênhmã amex. Kwãrĩk wãnh aje meo abikênhmã me kangrônho aba kêt. Djãm bënjadjwÿr'ã apydji? Kati. Ar gadjwÿ ne kàjkwakam ar anhõ Bënjadjwÿr djwÿnh. Tãm ne ba ar amã arê gar amrêbê aje mar. Ta ne kum me'õ pyma kêtumrêx.

Metĩndjwÿnh nhõ kàxo kubêkà'ã ujarênh.

Rô 16.20; Tex k 5.8; Xij 4.7; Ped k 5.8

¹⁰Akmere àpnhĩre ar, ije ar amã arênho ino rer kadjy ne ja. Bënjadjwÿr djwÿnh tÿ:xi. Atÿx kadjy gora amim maro aba nhyim arÿm ar amã atÿx jadjà.

¹¹Me karõ punu nhõ bënjadjwÿr kute gwaj bamã 'êx ne gwaj banoo biknor prãmumrêx. Dja gar amijã ano tÿx ne arek kubê dja nhyim arÿm ar anoo biknor kêt. Arek kubê ar adjãm ne aje kangõnh kadjy dja gar aminêje Metĩndjwÿnh nhõ kàxo kubêkà jangjê, kute gwaj bamã kàxo kubêkà nhõr kunĩja aminêje angjê.

¹²Mÿkam dja gar angjê? Bir, djãm me ï, gwaj baje me omũnhja ne gwaj baje aminêje me kangõnhmã? Kati. Me karõ punu pumũnh kêtja. Apÿnh me axwe nhõ bënjadjwÿr ja ne gwaj baje aminêje me kangõnhmã. Apÿnh me karõ punu, me rũnh 'itÿx ja ne gwaj baje aminêje me kangõnhmã. Pykakam me axwe prãmja ne me kute mrãmri ne akamàt kô tykkam me mrãnh punuja

pyràk. Me ja nhõ bēnjadjwỳr ne gwaj baja aminēje kangõnhmã. Kàjkwakam me karõ jaxwe ar baja. Me karõ punu ja ne gwaj baja aminēje me kangõnhmã.

¹³Kam, dja gar aminēje Metĩndjwỳnh nhõ kàxo kuběkà kunĩ jangjê. Dja aje me kangõnh nhõ akati awỳr bõx ga mebê atỳx ne me kangõnho dja. Ne kam arỳm meo apan me kujate. Kam dja ga arek mebê adjãm tỳx rã'ã.

¹⁴Be, mỳj dja mebê ar anhõ kàxo kuběkàja kute gar aminēje angij? Bir, ajēxnhĩ kêt ne akabēnkumrēx. Ajēxnhĩ kêt kadjy ne ar anhõ kàxo apre djà. Ga, krākamngõnh kàxo pre djào kute kà janēnh tỳxja pumũ. Kute o kàxo kuběkàja kunĩ janēnh tỳx nhym arỳm 'ã rorok kêt. Ar gadjwỳ ar aje apre djào amikrax pre mãn pràbê ajēxnhĩ kêt ne akabēnkumrēx. Akabēn kajgo kêt ne arek me karõ punu kangõnho dja. Nhym kam me te kute Metĩndjwỳnhbê ar ajo akēxmã. Metĩndjwỳnh kabēnkõt dja gar katàt ar amijo aban ajaxwe kêt. Akatàt jabê ne anhõ kàxo anhinòkà. Ga, krākamngõnh kute kurê djwỳnhbê amipytār kadjy kute kàxo inòkà jangjēnhja pumũ. Ar gadjwỳ ar aje kàxo ar anhinòkà jadjār mãn pràbê ajaxwe kêt ne Metĩndjwỳnhmã akatàt. Ne arỳm me karõ punubê amipytàn aminēje kangõnho dja.

¹⁵Ar prĩne 'ã ujarēnh nyja ma. Aje 'ã ujarēnh ny mar jabê ne ar aparkà tỳx. Ga, krākamngõnh kute parkà tỳx jangjēnhja pumũ. Kurê djwỳnh'ỳr prõt ne kute amiparo bikēnh kêt kadjy ne kute parkà tỳx jangjēnh. Ar gadjwỳ ar aje ar aparkà tỳx jadjār mãn pràbê dja gar Kritu'ã ujarēnh ny kõt adjumar mexja prĩne aman arỳm me'ỳr mrãn memã arē. Dja gar memã arēn arỳm o aminēje me karõ punu kangõnho dja nhym me te: kute Metĩndjwỳnhbê ar ajo akēxmã.

¹⁶Dja gar kam tu amim Metĩndjwỳnh markumrēx. Aje tu amim markumrēx jabê ne ar anhõ kàxo kruwbê àptār djà. Ga, krākamngõnh kute kruwbê àptār kadjy kute amỳnhja pumũ. Ar gadjwỳ ar aje anhõ kruwbê àptār djà byr mãn pràbê tu amim Metĩndjwỳnh markumrēx. Tu amim markumrēx ne arỳm arek me karõ jaxwe nhõ kruwbê adjàptàro dja. Aje tu amim markumrēx jao

dja ga õ kuwyo kruw kunĩbê aptàn mã pa. Me kaběn punu, apỹnh me kaprĩ djàri, apỹnh me tokry djàri ne kubê me karõ jaxwe nhõ kuwyo kruwja. Ar aje tu amim markumrẽxjao dja gar mã pa. Nhyim me te: kute Metĩndjwỹnhbê ar ajo akẽxmã.

17Mrãmri ne Metĩndjwỹnh arỹm kute amim ar apytàrkumrẽx. Ja dja gar tu amim markumrẽx. Jabê ne ngõho ar akrãdjê. Ga, krãkamngõnh kute amikrã pytâr kadjy kute ngõho krãdjê turja pumũ. Ar gadjwỳ ar aje ngõho akrãdjê tur mãn prãbê tu amim ja markumrẽx. Mrãmri Metĩndjwỹnh arỹm kute amim ar apytàrkumrẽxja markumrẽx. Ne kam arek me karõ punu kangõho dja nhyim me arỹm te kute Metĩndjwỹnhbê ar ajo akẽxmã. Dja gar ajte prĩne Metĩndjwỹnh Karõ kaběn man memã arẽ. Aje kaběn mar jabê ne ar anhõ kàxdjwa kajgo. Ga, krãkamngõnh kute kurê djwỹnho àpanh kadjy kute õ kàxdjwa kajgo jamỹnhja pumũ. Ar gadjwỳ ar aje ar anhõ kàxdjwa kajgo byr mãn prãbê prĩne Metĩndjwỹnh Karõ kaběn man memã arẽ. Ne arỹm me karõ punu kangõho dja nhyim me arỹm te kute Metĩndjwỹnhbê ar ajo akẽxmã.

18Dja gar kam Metĩndjwỹnhmã akabẽno aba. Kum mỳjja kunĩo a'wỳ. Akati kunĩkõt kum ar akaběn jarẽ. Aje Metĩndjwỹnh Karõ mar'ã ar amã djukanga kêt gê prĩne ar ajo ba mex. Prĩne kute ar ajo ba mexkam mã Metĩndjwỹnhmã akaběn jarẽ. Kum Jeju nhõ me ja kunĩo a'wỳ. Ar ano tỳx ne amã djukanga kêt ne meo a'wỳ.

19Badjwỳ kum ijo a'wỳ gê ijamak'ỳr kabẽno bõx ba gop imã me uma kêt ne memã kaběn jarẽ. Me krãptĩ kute Kritu'ã ujarẽnh ny mar kêt rã'ã. Ba gop me kunĩmã arẽho amirĩtkumrẽx gê 'ã ujarẽnh ny memã amirĩtkumrẽx.

20Ba ne ba Bẽnjadjwỳr djwỹnh kabẽnkõt memã 'ã ujarẽnh ny jarẽho iba nhyim me arỹm kàxiràx jao idjuwpre. Dja gar kum ijo a'wỳ gê me te arỹm idjuwpre ba gop imã me uma kêt ne memã arẽnhkumrẽx ne gop mrãmri kabẽnkõt ibê 'ã idjujarẽnh djwỹnhkumrẽx ne memã arẽnhkumrẽx.

21-22Xikiku ne ba arỹm ar amã ano. Imã gwaj bakamy Xikiku jabêkumrẽx nhyim Bẽnjadjwỳr djwỹnhmã àpẽn katàtkumrẽx ne 'ã ukanga kêtumrẽx.

Ba arým ar amã ano. Gêdja ar awÿr bôx ne arým ijã ar amã ajarẽ. Mÿjja kunĩã ar amã ajarẽ gar arým iman arým ikam adjumar punu kêt ne akĩnh.

²³Metĩndjwÿnhbê ne me Babãm. Ne Bẽnjadjwÿr djwÿnhbê ne Jeju Kritu. Gê ar ar aje abeno akamywão djuw mex gar adjumar mex ne amã aben jabêkumrêx ne tu amim ar markumrêx.

²⁴Ar amã Bẽnjadjwÿr djwÿnhbê Jeju Kritu jabêkumrêx ne 'ã adjukanga kêtja gê ar tu kum ar akaprĩkumrêx. Tãm ne ja.

Pirpu

Pirpu 1

Paur kute Metĩndjwỳnhmã ar arēnh.

Ep 1.15

¹Ba ibê Paurmẽ Ximoximẽ ne bar ar amã pi'òk no'òk ne. Ar ibê Jeju Kritu nhõ àpēnh ne bar ar amã pi'òk no'òk ne. Ě, krĩrAXBê Pirpukam Kritu Jeju nhõ me ja, õ me mextire jamã ne bar pi'òk no'òk ne. Ar aje Jeju nhõ me jao aba djwỳnhwãmẽ atãri àpēnhwãmẽ, ar akunĩmã ne bar pi'òk no'òk ne.

²Gê Metĩndjwỳnh ar ajo djuw mex, Metĩndjwỳnhbê gwaj Babãmmẽ krabê Bēnjadjwỳr Jeju Kritu ar ukaprĩkòt ar ajo djuw mex ne ar ar ajo ba ne ar amã umar mex jarẽ gar adjumar mex ne ar aba.

³Ota ba inhõ Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarẽ. Nã bãm mã ar aman ar amar rã'ã. Nã bãm ar akam ikĩnh ne ije ar amar kunĩkòt kum amikĩnh jarẽ.

⁴Djã nã bãm ar akam ikaprĩ? Kati, nã bãm ikĩnhkumrēx ne ije kum ar akunĩo idjã'wỳr katã kum amikĩnh jarẽ.

⁵Mỳkam ne ba ikĩnhkumrēx ne ar ajo a'uw? Bir, ar ikòt adjàpēnhkam. Kra:x kurũm ne gar ikòt apê ne memã Jeju kukràdjã ny'ã adjujarēnh atēm rã'ã ne kam kòt ijo djuw mex ba kam itỳxkumrēx ne memã Jeju'ã idjujarēnh tē.

⁶Kam ne ba ar akam ikĩnh ne. Arỳm ba kuma. Metĩndjwỳnh ta ne arỳm ar ajo mexmo krax ne. Dja ar ajo mexo tēn o tēn o tēm rã'ãn arỳm inomã kumē gar akunĩ amextire. Ā kute ar ajo anhỹrmã ne ba amikajmã'ã kuma. Mỳj akatikam dja inomã kumē? Bir, akubyn Jeju Kritu bõx nhõ akatikam.

⁷Be, kòt ne ba ije ar akunĩo ijamakja. Bir, mrãmri. Mỳkam? Bir, imã ar akĩnhkumrēxkam. Ar akunĩ ne gar ikòt ar adjàpēnh aba. Metĩndjwỳnh kute imã idjàpēnh jarēnhja ne gar ikòt kum adjàpēnh ar aba. Djãm mekbê ijê djãkam idjãmkambit ne gar adjàpēnh ar aba? Kati, irãri ar ibaridjwỳ ne gar ikòt adjàpēnh ar aba. Irãri ar ibari ije Jeju kukràdjã ny'ã idjujarēnh nhym me kute aprỳo ba, ba prĩne kòt memã 'ã idjujarēnh ne ije memã kum, —

Mrāmri ne ba ije me amã kôt Jeju'ã idjujarēnh ar o ibaja, anhÿrja, be, nã gãm ar ã ikôt Jeju'ã adjujarēnh ane. Kam ne ba imã ar akĩnhkumrēx ne.

⁸Imã ar akĩnhkôt ne ijamak inhõ djàkam tokry ne. Mrāmri ne ba kôt ar amã arē. Metĩndjwÿnh kute prĩne me kadjwÿnhbê me omũnhkôt arÿm ikadjwÿnhbê ipumũ, ije ar ajo ijamakkôt ipumũ. Imã ar akĩnh raxi. Kute Jeju Kritu kute kum ar akĩnh pyræk. Aben kôt ne bar ã ar amaro ane.

⁹Nã bãm Metĩndjwÿnhmã ar ajo a'uw. Ar amã aben jabêo amõr rã'ã o amõr rã'ãn arÿm ar amã aben jabê rax kadjy. Kadjy ne ba Metĩndjwÿnhmã ar ajo a'uw. Be, dja gar amã aben jabêo atēm rã'ãn kam arÿm kôt prĩne mÿjja pumũnh mex ne kôt akrã kre mex.

¹⁰Gar kam amim mÿjja kabin mÿjja mexbito amiptà. Nhyim mũm mÿjja punu nõ gar katàt mÿjja mexbito amiptàn kam amextire ne ajmã akute kêt ne ar aba rã'ã nhyim arÿm akubyn Kritu bõx.

¹¹Nà, gar kam amextire. Jeju Kritu kute katàt me krã pymjÿr djwÿnh tãm gêdja katàt ar amã ar akrã pumjuw gar katàt mrã. Nhyim me kam ar apumũn kam kôt Metĩndjwÿnhmã rax jarēn kum mex jarē. Tãm ne ja.

Paur tyko nàr tĩno kute Jeju raxo amirĩtmã.

Kor 1.24; A Xim 2.9

¹²Akmere ar, àpnhĩre ar, ě, ba ar amã arē. Djã nãm me ibê ijēn kam Jeju'ã me ujarēnh nyja mekbê krãta? Kati, nãm me mã Jeju jarē, arēnh ry typydji nhyim me kunĩ kuma, me kute arēnh bàptàr kêt.

¹³Nhyim kam bēnjadjwÿrbê Xedja nhõ krākamngõnhre kunĩ kuma, mete mekbê ijē djàkam imēnhkôt kuma. Nã bãm Kritu'ã idjujarēnh tē nhyim me mekbê ijē djàkam imē nhyim me kunĩ kôt kuma.

¹⁴Nhyim gwaj baje abeno bakamy kwÿ rax ne mekbê ijē djàkam idjãmkkôt ipumũn kam Bēnjadjwÿr kanàrràm kum me uma kêtumrēx ne irãri ar tu memã Metĩndjwÿnh kabēn jarēnh ar o ba.

¹⁵⁻¹⁷Nhyim bep apÿnh ne me kwÿ kute amijo rũnh prãmcam Jeju'ã pydjĩn 'ã ujarēnh mõr prãme memã Jeju jarēho ba. Kum ikĩnh kêt ne 'ã pydji prãme ne arĩk ajkwakambit we memã Kritu jarēnh ar o ba. Ikaprĩ rax kadjy, mekbê

ijê djâkam idjâmkam ikaprî rax kadjy ne me arîk Jeju'ã ujarênh ny jarênh kajgo ar ba. Nhym bep ate ne me kute mrãmri ukaprîkôt ar memã Jeju jarênh ba. Me ja ne me kum ijabên arým prîne ipumũ. Metîndjwýnh kute imã idjâpênh jarênh ba ije tu katât arênhkumrêx nhym kôt me kute ibê ijê kôt ipumũn kum ijabên kam ikudjwa memã Jeju jarênh ba. Nhym bep ate ne me kwý arîk Kritu'ã ujarênh kajgoo ba.

¹⁸Kwãrîk rã'ã gê me tu ar amê arek 'ã ujarênh ba. Dja me kum Jeju jabên 'ã ujarênh mexja mrãmri rã'ã. Nhym me kute 'ã pydji prãme Jeju jarênh kajgojadjwý mrãmri rã'ã. Mrãmri gêdja me amê ar 'ã ujarênh ba. Gê kam me kunî Kritu'ã ujarênhja ma. Ba kam arým ikînhkumrêx. Gêdja ba mã ikînh rã'ã ne.

¹⁹Jeju Kritu Karõ gêdja ijo ba rã'ãn ikadjy me ngrêk nhym me kam ikaba. Nhym adjwýnhdjwý mrãmri ar aje Metîndjwýnhmã ijo adjà'wýro gêdja me arým bõm imê. Ja ne ba arým prîne kuma. Kam dja ba ikînh rã'ã ne.

²⁰Gora ba imã me uma kêt ne idjâm tỳx ne Kritu'ã ajarê. Gora ba ã anhÿr jabej kam memã Kritu raxo amirît ne amikam ipijâm kêt. Ije Kritu raxo amirît prã:mã. Itîn rã'ã nâr kon mete ibîn jabej o ne ba ije Krituo rax prãm, o ne ba ije memã o amirît nhym me arým kôt kute kum katormã. Amrêbê ne ba memã Kritu raxo amirît rã'ã. Gora ba jakam djwý ã o ane. Tãm ne ba amim kamnhîx ne aminhõkre kadjwýnhbê maro nõ.

²¹Ikînh djâbê ne Kritu. Ajbit dja ba kuman o amikînh. Djâm ityk nhjukri ikaprî? Kati, ityk nhjukri dja ba ikînh itînja jakrenh mex ne. Ityk nhjukri dja ba arým Kritubê ikînh djâ pumũn kam ikînhkumrêx ne.

²²Nhym bep dja ba arek itîn jabej kam Kritumã apê ne memã 'ã ajarê nhym me krãptî arým amikajmã'ã Jeju ma. Jadjwý ne mexkumrêx. Ije, nã bãm te ari mýjja ma.

²³⁻²⁴Nãm te mýjja 'õ imã pydji prãme. Nã bãm ityk ne Kritumê ro'ã iban inhÿtã ije aben pumũnhmã kuman jãm itînkam ije Kritumã idjâpênhja ma. Ije, nã bãm te ari mýjja ma. Dja ba tyn arým mrãmri imexo, ikînh itînja

jakrenh mex ne. Tãm ne ba imã kĩnhkumrëx ne. Nhym bep dja ba itĩn ne kam ar amãdjwỳ kĩnh jadjàn ar amã arënh nhinom kumë.

²⁵Nà, dja ba itĩn ne kam ar amã Metĩndjwỳnh kabën jarëho tën inom kumë. Tãm ne ba arỳm prĩne kuma. Itĩn ne arek ar ar akam iba rã'ã, ar aje amim Jeju mar rax ne o atëm ne kôt akĩnh kadjy. Ja ne ba arỳm kuma.

²⁶Bir be, dja ba arỳm ar awỳr ibôxjakam gar arỳm ipumũn kam arỳm ikôt Kritu Jejumã mex jarë. Kute ipytàrkôt ipumũn kam akĩnh rax ne kam arỳm akunĩ kikrepdjitã Kritu Jejumã rax jarë.

Ar te tokry Jeju'ã ukanga kêt mã.

Ruk 6.22; Xij 1.12

²⁷Ë, ar ikabën ma. Gar arỳm Kritu'ã ujarënh nyja ma. Gora kôt ar amijo aba. Dja ba ar awỳr itëm ne ibôx ne ije inhýtã ar apumũnh jabej arỳm ikĩnhkumrëx. Ar aje kôt amijo abakam ikĩnhkumrëx. Nàr kon, mekbê ijê djàkam idjãm rã'ã jabej nhym arỳm iwỳr ar ajã ujarënh bôx jabej dja ba kuman ikĩnhkumrëx. Gar atypydjin adjãm tỳx ne axikôt akabën ne ar memã Jeju kukràdjà ny'ã adjujarënh aban aro'ã aje o angryk ne aje akabëno me unënhkam. Me kute Metĩndjwỳnh Kabën japrỳja dja gar akabëno me unê. Ja dja ba kôt kuman arỳm ikĩnhkumrëx ne.

²⁸Kwãrĩk wãnh me kute ar ajaprỳwã ne mũm kute Metĩndjwỳnho akëx ne kute aprỳwã kwãrĩk wãnh gar amã me uma kêt. Ate gêdja me wãnh ar axwe ba. Gwaj mrãmri tu katat Metĩndjwỳnh mã badjapênh mex ne. Nhym kam kôt me ar amã katon kam amijã, —Bep djãm mrãmri ne Metĩndjwỳnh ar wã pytà. Nhym bep ba ne ba ije mar kêt kam kute ipytàr kêt kumrëx. Dja ba tu ibiknorkumrëx. Bep djãm mrãmri ne ar ja arỳm mrãmri Metĩndjwỳnho aminhõ. Kam ne kute ar utàrja, ane. Dja me ar apumũn kam ã ane.

²⁹Arỳm ne Metĩndjwỳnh Kritu kadjy amim ar ajã karõ. Ga kam ar arỳm amikajmãtã Kritu ma. Djãm ja'ãbit ne amim karõ? Kati, mỳjja 'ôdjwỳ. Ë, aje Kritukôt amijo abakam ar atokrymãdjwỳ.

³⁰Dja gar ikudjwa Kritukôt djan o angryk nhym me arỳm jãm ar ajo akëx ne ar amã tokry jadjà ga kam ar ikudjwa aje Kritukôt amijo abakam te atokryn

te akaprĩn mã kôt ajkamě. Wākam idjāmkam ne ba ã ane gar kôt ipumũ. Jakam idjāmkamdjwỳ ne ba Krituo ingyk ne memã ikaběn gar ijã ujarěnh ma. Tãm ne gar gadjwỳ arỳm kôt adjãm ne aje o angyk ne atokryo aben pyræk kadjy ne Metĩndjwỳnh ar ajã amim karõ. Tãm ne ja.

Pirpu 2

Ar kute Kritu kudjwa amijo kàtømmã.

Ep 4.1; A Kõ 8.9

¹Akmere ar, àpnhĩre ar, gora axikôt akaběn ne akaběno ikĩnh. Be, ga arỳm Kritu kute ar amã tỳx jangjěnhwã pumũ. Ne ajte kum ar ajaběn kam ar akaprĩkam kute ar amã kĩnh jadjãrwã pumũ. Metĩndjwỳnh Karõdjwỳ kute ar ajo õbikwan kute ar ar ajo bawã pumũ. Gar kôt aje abeno anhõbikwan kam amã aben kaprĩ.

²Be, ã kute ar ajo anhỹrwākam dja gar kôt axikôt akaběn ne akaběno ikĩnh. Kam dja ba arỳm kàjmã amũ ikĩnh ajkamě. Dja gar akaběn'ã kaběn ne ar amã aben jaběo aben pyræk ne axikôt akaběn ne abenmã kum, —Gwaj atemã bakaběn kêt ne kam gwaj badjãpěnhõ aben pyræk ne gwaj bakaběno aben pyræk, ane. O dja gar amũ kàjmã ikĩnh kaměnhõ mõ.

³Kwãrĩk wãnh gar amikadjwỳnhbê amijo aběnjadjwỳr ne ar meo aba kêt. Kwãrĩk wãnh gar amijo arax prãm kêt. Dja gar tu amikam apijãm ne amijo angyre ne amijo akàtøm. Kwãrĩk wãnh gar amikadjwỳnhbê amijo aběnjadjwỳr kêt. Nhym bep amũ me ja'ãbit dja gar aminėje me'ã běnjadjwỳr rěn kàjmã me kaměnhõ tẽ.

⁴Kwãrĩk wãnh gar gajbit amimar ne ar amijo aba kêt. Kwãrĩk wãnh gar amijo adjãptàr ne ar mebê mỳjja jao anhỹro aba kêt. Dja gar amũ me jadjwỳ ma.

⁵Be, Kritu Jeju kute amijo ngrija pumũ. Kute mrãmri amijo ngri mex ne kute amijo kàtømja pumũ. Kudjwa dja gar ã amijo ane.

⁶Nà, Kritu raxmẽ Metĩndjwỳnh raxo aben pyràk. Kute aben pyràk. Dji Kritu kubẽ Metĩndjwỳnhkêt. Nãm ren Kritu ren amirax pumũnh japkrem ren arek ar ba.

⁷Nhym bep kati, nãm te rax ne, te kàjkwakam ò mỳjja mex ne tu me bakadjy amikangan ruw. Tu amikunĩ kangan amijo ngrin me bawỳr ruw. Ne kam ar memã àpênh ba. Nãm tu amijo kubêngôkre.

⁸Ne kam ì kute me babêngôkre nhĩa pyràk. Axikôtô. Nãm amijo ngrire ne amak mex ne akrànãm Bãm kaběnkôt mrã. Akrànãm Bãm kaběnkôt mrãnh rã'ã nhym me kubĩ. Djã nãm me bĩn kajgo? E kum kati, pĩte'y tokry tỳxkam ne me kubĩ.

⁹Kam ne Metĩndjwỳnh raxo kàjmã kaměn kam kum idji mex jarẽ, idjibẽ kumkati ne kum arẽ, idji rax ne kum arẽ. Kàjmã kute raxo amũ mỳjja kunĩ jakrenh, o kute mỳjja jakrenh mexi.

¹⁰Dja me Jeju nhidji man kam arỳm umaje ibô, pijàm djaje ibô. Mỳjja kunĩ dja idji raxkôt kuman kam arỳm umaje ibôn anhikrên 'õ kaběn kêtikumrẽx. Kàjkwakam kadjy mrãnh djwỳnhmẽ pykakam me kunĩmẽ, pyka kadjwỳnhbê me karõmẽ mỳjja kunĩ.

¹¹Be, me kunĩ dja me abenmã, —Nà, Jeju Kritu, ajbit ne Běnjadjwỳr djwỳnh, ane. Dja me ane nhym kam Metĩndjwỳnhbê Bãmdjwỳ dja ô'ã memã rax nhym me Bãmmãdjwỳ kàjmã rax jarěho tẽ. Be, dja gar ã Jeju Kritu'ã amijakreo ane.

¹²Jeju ne amak mex ne Bãm kaběnkôt ar amijo ba. Kam dja gar gadjwỳ, akmere ar, àpnhĩre ar, ajamak mex ne kaběnkôt ar amijo aba. Be, gora ar ikamã ajamak mexwã kwãrĩk wãnh rã'ã. Gar itekre kamã mỳjja punu wã 'õ nhipêx kêt. Nã gãm ar ikam ajamak mex ne prĩne Metĩndjwỳnh kaběnkôt ar amijo aba. Gora ar aje Metĩndjwỳnh kaběnkôt amijo abawã rã'ã. Gora Metĩndjwỳnh kute ar apytàr ne kute ar ar ajo bakam gora ar mã ajamak mex ne kôt amijo aba rã'ã. Ne kum adjapênh rã'ã ne. Dja gar amã Metĩndjwỳnh pyman kam apijàm ne kam kum adjapênh rã'ãn kôt ar amijo aba rã'ã ne.

¹³Nhym mỳj me'õ ne ar angrêk gar kabênkôt ar amijo aban kum adjàpênh prãm ne kum adjàpênh ar aba? Bir, Metĩndjwỳnh. Metĩndjwỳnh ta ne ar amã arê gar kabênkôt ar amijo aban kum adjàpênh prãm ne kum adjàpênh ar aba.

¹⁴Kwãrĩk wãnh gar aben prĩkam mỳjja japry kêt ne akabêno aben japanh kêt. Dja gar tu abenkam akabên mex.

¹⁵Mỳkam? Bir, ar ajaxwe kêt ne ajmã akute kêt ne arek ar abamã. Ar abê Metĩndjwỳnh krakumrêxkam memã katàt amrãnhmã. Gora memã katàt mrã gê me axweja, me arĩk ar baja ar apumũ. Katàt ar amrãnhkam ne gar aje ngônhpôkti nhirã pyræk, aje akamàt kô tykkam ngônhpôkti kute memã irãja pyræk. Nhym bep me axweja, me arĩk ar baja ne me kute akamàt kô tyk pyræk.

¹⁶Dja gar aje ngônhpôkti pyræk ne aje mã memã Metĩndjwỳnh kabên jarênh nhym me kute amim mar ne tĩn rã'ã rã'ã rã'ãmã. Dja gar ã amijo anhyr ar o aba ba kam ar akam ikĩnh. Kritu akubyn bôx ne kute me bakabin kam kute ar amexmã apôxkam dja ba ar akam ikĩnh ne ar ajo idjãmra iba ne kam aminhõkre kadjwỳnhbê, —Be, djã nã bãm te arkam idjàpênh rax? Djã nã bãm te arkum Jeju jarênh iba? Djã nã bãm arkum arênh kajgo? Kati, nãm ar amikajmãtã Jeju markumrêx. Ba kam idjàpênh kajgo kêt, ane.

¹⁷Birãm djãm me ibĩ. Kon ne. Dja me te ibĩ ba mã ikĩnh. Nhym Metĩndjwỳnhdjwỳ mã ikam kĩnh. Mỳkam? Bir, dja mete ibĩn jabej ibĩ nhym Metĩndjwỳnh mrãmri ikam kĩnhkumrêx. Kute mrãmri ne me kute amrêbê Metĩndjwỳnhmã mry par ne kute kum bôr nhym kam mekam kĩnhja pyræk. Dja ã ikam kĩnh ane. Ar gadjwỳ, dja gar amim Metĩndjwỳnh kamnhĩx. Kam gêdja Metĩndjwỳnh ar akamdjwỳ kĩnhkumrêx. Kute mrãmri ne me kute Metĩndjwỳnhmã mry nhiby uba kangô runh nhym kam mekam kĩnhja pyræk. Kute tãm pyræk. Dja ã itykkam gwaj bakam kĩnh ane. Bir, mrãmri, kwãrĩk wãnh ibĩn rã'ã ba tu ikĩnh ne. Gwaj bakunĩ baro'ã bakĩnh ne.

¹⁸Gar gadjwỳ ã ikôt akĩnh ane gwaj baro'ã bakĩnh.

Ximoxi'ã ujarênh.

¹⁹Adjým, dja ba ĩ wãm ar awỳr Ximoxi jano. Ije ar awỳr anormã tu amijã Běnjadjwỳr Jeju kamnhĩxkumrěx. Dja ar akam bõx ne akubyn iwỳr tẽn bõx ne kam imã ar ajarẽ. Kute imã ar ajarěnh mexo dja imã ikĩnh jadjà, ba kam ajte ikĩnh ne.

²⁰Ximoxi ne mexkumrěx. Nhỹnh ne atemã me'õ ne ba ije wãm ar awỳr anormã? Kati, Ximoxi pydjii. Ajbit ne ikõt mrãmri ar ajo djuw mex ne.

²¹Me kunĩ ne me amidjwỳnhbit ma, ne kam Jeju Kritu mar kêt ne.

²²Nhym bep ate ne Ximoxi. Gar arỳm mexmã akato. Nãm ikõt àpěnh mexkumrěx. Kute me kra bãm kõt àpěnh mexja pyræk. Nãm ã ikõt memã Jeju'ã ujarěnh ny jarěho tẽmo ane.

²³Be, tãm ne ba ije ar awỳr anormã tu kamnhĩxkumrěx. Dja ba amima, itĩn jabej nàr kon ityk jabej, dja ba amiman kam on ar awỳr ano nhym wãm tẽ.

²⁴Adjým, dja ba badjwỳ ĩ wãm ar awỳr tẽn bõx. Nã bãm itěmmã tu amijã Běnjadjwỳr djwỳnh kamnhĩxkumrěx.

²⁵Mrãmri dja ba akubyn ar awỳr ikamy Epaprodji jano. Nã gãm ar iwỳr ano nhym iwỳr bõx ne ikõt àpěnh ar ba. Bar kam iro'ã ar ije Jejuo ingyryk ne memã ikaběnh iba. Tãm ne gar iwỳr ano nhym iwỳr bõx ne kam ar akàxã ijo djuw mex ar o ba, ba kam ije arỳm akubyn ar awỳr anormã.

²⁶⁻²⁷Nãm ar ajo ama: ne. Ba kam ije akubyn ar awỳr anormã. Mrãmri ne arỳm kanê tỳx ne tyk 'ỳr. Tyk 'ỳr nhym Metĩndjwỳnh kum kaprĩn arỳm o mex ne. Kum tãmja kaprĩn kum badjwỳ ikaprĩ. Ikaprĩ nhiby ajte ikaprĩ karõ ne kanêbê utà, Epaprodji pytà, nhym arỳm mexkumrěx ne ar ajo aman kam, —Ỳ, arỳm ne ar ikanêkõt iman arỳm ikam umar punu, anen kam ar akõt umar punu.

²⁸Kam ne ba ije akubyn ar awỳr anor prãm kumrěx, gẽ ar awỳr tẽn bõx gar omũn kam ajte akĩnhkumrěx. Ar akĩnhkumrěx ba badjwỳ arỳm ikaprĩ apêx.

²⁹Bir be, kam dja ar awỳr bōx gar amiwỳr o wadjà, ne akĩnhkumrēx ne Bēnjadjwỳr kōpdji'ã kum akabēn mex jarē. Dja gar ã o ane, me'õ kute Epaprodji pyràk dja gar ã o ane, kàjmã kamēnho tē.

³⁰Be, tu amiwỳr o wadjàn kum akabēn mex jarē. Djã nã gãm ar omũ, Kritumã àpēnh ar bakam ren tykja pumũ? Nãm ikôt ar àpēnh ba. Gar te ikôt adjàpēnh prãm nhym kam ta ar akàxã ikôt àpēnh ar ba. Kute amikam tyk mar kêt ne tu ikôt ar àpēnh ba.

Pirpu 3

Paur kute amikukràdjà tũm kunĩ kanga.

¹Ē, akmere ar, àpnhĩre ar, gora ar ajte ikabēn ma. Gora ar akĩnh. Gora ar gwaj banhō Bēnjadjwỳrwã kôt akĩnh. Ē, ba ajte ar amã mỳjja 'ōdjwỳ jarē, òbê ije ar amã 'ã pi'òk no'òkja dja ba ajte ar amã arē. Djã nã bãm ije ajte akubyn ar amã arēnhbê imã idjukanga? Kati, me kute ar anoo biknorbê dja ba ajte akubyn ar amã arē.

²Ē, gora ar aminēje me omũ. Me axwe, me arĩk ar bawã ar aminēje me omũ. Me wã ne me mỳjja punubit nhipêx ne memã me kute me mykà jakàrmãbit arēnh ar o ba. Nãm me 'êx ne we ar memã, —Djãm me aje amim Jeju mar ne kam tu aje mar kajgomã. Bep kati, dja ga me amim ama nhym me me amy nhinhu kàdjwỳ rê. Metĩndjwỳnh ne kum me my nhinhu kà rēnhbit kĩnh ne meo kra, bep me mykà tã ne kute meo kra kêt, anhỳr ar o ba. Nãm me 'êx. Me 'êxnhĩ ne me ar 'êx ba. Bir, nhỹnh me jabê ne Metĩndjwỳnh krakumrēx? Gwaj ba.

³Gwaj ba ne gwaj mrãmri babê Metĩndjwỳnh krakumrēx. Gwaj baje Metĩndjwỳnh mar ne kum rax jarēnh nhym Metĩndjwỳnh Karō kute gwaj bajo ba nhym Kritu Jeju kute gwaj bapytàr gwaj baje kam kamnhĩxbê ar baba. Kam ne gwaj babê Metĩndjwỳnh krakumrēx. Djãm gwaj ba ne gwaj ajmã amijon amiptàn ar amijo badjãmra baba? Kati, Kritu Jeju ne gwaj bapytà gwaj kam Kritukam bakĩnhkumrēx ne o ar badjãmra baba.

⁴Djori me'owã amikukãmãreo amran we, —Ba inhingêt kôpdji'ã Metĩndjwỳnhmã imex, anhỹr ar o ba? Nàr kon ajmã amijon amijo àmra ba? Bir be, ba ren amijo idjãmra prãm ne ren badjwỳ ren amikukãmãreo amran ren amimexo idjãmra iba. Djãm ikàtàm, djãm iprỳ kàtã got ba? Arkati, inhingêt kute imã mỳjja rero kute me ja kunĩ rer. Gora ima.

⁵Ë, ijã pi'òk kamrêk pydji nhym me imykà krãta. Ibê idjaerkumrêx nhym inhingêt bê Bẽnjamĩn. Djãm ibajtem got? Kati, inãmẽ ibãm amẽ Ar kubê idjaer djwỳnhĩ. Ibê mekbê pardjêu 'õ ne ba prĩne Môjdjê kukràdjàkôt amijo iba mextire.

⁶Nã bãm imã Môjdjê kukràdjà kĩnhkumrêx ne o ingyk ne meo ajkẽ, me kute amim Jeju marjao ibikẽnh mex ne. Nã bãm prĩne Môjdjê kukràdjàkôt amijo iba. Nhỹnh ne me'õ ijã, —Kati, nãm Môjdjê kukràdjà 'õo akno, ane? Kati, nã bãm prĩne kôt amijo iba.

⁷Bir be, amrêbê mỳjja ja kunĩ imã mex ba kanàrràm amijo iba. Nhym bep kati, jakam arỳm imã punun imã kajgo. Ba arỳm kanga. Kritubit ne ikadjy mex, ba kam kanàrràm ar amijo iba.

⁸Djãm Môjdjê kukràdjãmẽ me ikukãmãre jabit imã kajgo? Kati, mỳjja kunĩ ne imã kajgo mexi. Nhym ije inhõ Bẽnjadjwỳrbê Kritu Jeju marmã, ajbit pydji ne imã mex, imã kĩnh, ba kôtbit ijamak bẽn. Bir be, Kritu kadjy ne ba mỳjja kunĩ kanga. Nã bãm ikukràdjà tũm kunĩo mĩn ne tu bõm kumẽ, ije ajbito aminhõ kadjy.

⁹Ije Krituo aminhõn kam kôt idjãm ne kôt ibamã ne ba mỳjja kunĩ kanga. Ta ne imã ijaxwe kêt jarẽ ba kam kum imexkumrêx. Djãm Môjdjê kukràdjàkôt ije ar amijo ibakam imexkumrêx? Kati, Kritukôt ne ba imex. Nã bãm amikajmã'ã Kritu ma nhym Metĩndjwỳnh imã ijaxwe kêt jarẽ ba kam kum imex ne. Nãm me ã amikajmãtã Kritu maro ane nhym arỳm Metĩndjwỳnh memã axwe kêt jarẽho ane.

¹⁰⁻¹¹Bir be, ije Kritu mar ne kôt ar amijo ibamã ne ba mỳjja kunĩ kanga. Mỳkam ne ba mỳjja kunĩ kanga? Bir, ije prĩne Kritu mar nhym kute ta tỳxo ijo tỳx, tỳxja tãm kute akubyn amitĩn jao itỳxmã ba kudjwa tokryo itokryn

'ã ingrà tỳx rã'ã nhym me kute Jeju kudjwa ibĩn jabej ba kanga kêt ne kam ije ityk nhjukri akubyn itĩn ne ikator kadjy amim kamnhĩxbê ar amijo iba.

12Djãm arỳm imexo imexkumrêx? Djãm arỳm imex ne ijaxwe 'õ kêtikumrêx? Kati, ãm ije amijo itēm rã'ã. Tũmràm gêdja Metĩndjwỳnh ijã mex mẽ ba kam mrãmri imexkumrêx. Kadjy ne Kritu Jeju ipytàn ijã amim karõ.

13-14Ë, akmere ar, àpnhĩre ar, kraxje ijaxwe apêx kêt rã'ã. ãm ije amijo itēm rã'ãã. Ne kam mỳjja pydji'ã ino tỳx. Mỳjja tũm, ije amijo iba tũmja ne ba tu wãnh kum inhire. Tu wãnh kum inhiren mar kêt ne amikukãmbit maro tẽ. Kute me kute aben rerkam prõt tỳx ne kam amim kĩnh djà jamỳnhja pyræk. Nãm me amikukãm 'ỳr prõt ne prõt tỳx ne tyk djà kêt ne arỳm 'ỳ:r tẽ. Me kute me tỳxmẽ me tyk djà kêt nhõ nêkrêx jamỳnhmã. Me kute amim amỳnhmã ne me katàt 'ỳr prõt ne. Me prõt kôt ari ar rĩt kêt ne ate krãn mũm rĩt ne mũm rĩt kêt. Ajbit ne me kuman tu 'ỳr prõt ne. Bir be, nã bãm ã ane. Nã bãm ã amijo anen 'ỳr amijo itēm rã'ãn 'ã inopdji ne. Metĩndjwỳnh kute ijã amim karõkôt ne ba amijo tẽ. Metĩndjwỳnh ikam kĩnh ne kute imã ikĩnh djà nhõr ba ije amim amỳnhmã ne ba kôt amijo tẽ. Bir be, nã bãm ajbit ma. Ije kôt amijo iba nhym ikam kĩnh ne kute imã ikĩnh djà nhõrmã ne ba kadjy amijo itēm rã'ãn 'ã inopdji ne. Mỳj nêkrêx nã, mỳj ikĩnh djà ne ba ije amim byrmã? Bir, Metĩndjwỳnh kute kàjkwamã me bajwỳr gu me 'ỳr bamõr ne õ kàjkwakam mỳjja mextikam ar babamã, tãm. Kritu Jejukôt dja gu me kàjkwamã wadjà. Mỳj me'õkôt? Bir, Kritu Jeju pydjikôt dja ba kàjkwamã wadjà. Kadjy ne ba amijo itēm rã'ãn 'ã inopdji ne. Metĩndjwỳnh ikam kĩnh ne kute imã ikĩnh djà nhõr kadjy.

15Gwaj baje amim Jeju mar tũm ne kôt arỳm bamexja, dja gwaj arek kôt amijo bamõr rã'ã. Metĩndjwỳnhmã bajaxwe kêt kadjy arek amijo batēm rã'ã. Nà, gwaj o ane, ã axikôt maro ane. Dja gar akwỳ ate anhõ kre kadjwỳnhbê, —Kê, waj. Ije Metĩndjwỳnhkôt ar ije amijo iba prãm kêtikumrêx. Mỳj kadjy gêdja bar mỳjja wākôt ar amikangõnho iba? anhỳr jabej, nhym Metĩndjwỳnh arỳm ar amã kabēn 'õ jarē gar arỳm aman kam kôt amim akato.

¹⁶Ë, ja dja gar ama. Arÿm ne gwaj kôt amijo batẽmo ane. Gwaj arek bamõr rãã. Metĩndjwÿnh kute gwaj bajo mõr gwaj arek kôt bamõr ne atemã mÿm bajõ bamàt kêt ne tu arek katàt kôt amijo batẽm nhym tũmràm Metĩndjwÿnh kute gwaj bajã mex mẽn ghaj bamextire ne bajaxwe kêt kumrẽxmã.

¹⁷Akmere ar, àpnhĩre ar, ar aro'ã ijã amijakren ikôt amijo tẽ. Ë, ar ipumũ. Ar akajmãtã katàt imrãnhja pumũ. Dja gar ipumũn kam katàt ã ikudjwa ar amijo anhÿr ar o aba. Arÿm ar kwÿ kute ikõpdji'ã ikôt ar amijo ba. Dja gar ar kudjwa ama.

¹⁸Nhym bep ate ne me kwÿ kum Kritu kurê. Nãm me arĩk ar ba ne kute Kritu me bakunĩ kadjy pĩte'ykam tykja mar prãm kêt kumrẽx ne kum kurê. Arÿm ne ba ar amã me ja jarẽnh krãptĩ ne kam ajbir ajte akubyn ar amã arẽ, imÿrkam ne ba ar amã arẽ.

¹⁹Me ja dja me tu biknorkumrẽx. Djã nãm me kum Metĩndjwÿnh kĩnh got? Kati, nãm me arĩk ar ban kam kum axwebit kĩnh ne. Djã nãm me pijàm ne? Nãm me ren axwekam pijàm ne ar ba. Bep kati, nãm me pijàm kêt ne ar ban ajte ta amijo àmra ba. Djã nãm me kàjkwakam mÿjja ma? Kati, nãm me pyka jakam mÿjjabit mar ar o ba.

²⁰Bep ate ne gwaj ba. Gwaj banhõ pykakumrẽxbê ne kàjkwa, Metĩndjwÿnh nhõ kàjkwa. Kurũm dja Bẽnjadjwÿr Jeju Kritu kubê me bapytàr djwÿnhja bõx. Tãm ne gwaj kõtbit bajamak bẽn ne amãr ar o baba.

²¹Dja bõx ne kam me bajo ny, me banhĩ punuja, tyk prãmja dja o ny gu me kam banhĩ kute ta ã mextire, ã kadjwÿnh ajmã kute kêt, ã mextire pyræk. Mÿjo dja me banhõ ny? Djãm Jeju Kritu rerek got. Tÿxi. Ta tÿxo. Dja amitÿxo amijo aptàn kam amikôt mÿjja kunĩ mẽn kam mÿjja kunĩ nhõ bẽnjadjwÿr. Ta tÿx tãmõ dja me banhõ ny.

Pirpu 4

Kute arkum amijo ba mexmã 'ã karõ.

Ep 4.3; Pir 2.2; Kor 3.15; Xij 3.17

¹Be, akmere ar, àpnhĩre ar, kam dja gar ã Běnjadjwỳrkôt amijo aban 'ã angrà tỳxo ane. Djãm imã ar akĩnh ngri. Axwe imã ar akĩnh, ije ar ajo ijamak tỳxkam ne ba ar amã ikaběn jarěn ar amã pi'òk no'òk ne. Ar ajo dja ba amikĩnh ar o iba. Ar ga dja ba ar ajo idjàmra mō, imã ar akĩnh raxkam, akmere ar, àpnhĩre ar. Ar Jeju 'ã angrà tỳx ne kôt aje amijo abamã ne ba ã ar amã pi'òk no'òko ane.

²Ĕ, àpnhĩre ar, Ebodjijmē Xīxiki, ba ar amã ikaběn jarē. Kwārīk wānh akaběno aben japanh kêt. Ar abê Běnjadjwỳr djwỳnh krakam on ar aje aben pyræk ne aro'ã axikôt akaběn.

³Gadjwỳ, akmere, ikôt adjàpênh djwỳnhkumrēx, dja ga arkum akaběn jarē gē on ar kute aben pyræk ne kaběno aben japanh kêt. Nãm ar ikôt àpênh ar ban memã Jeju'ã ujarēnh ny jarēnh ar o ba. Ne kam Kremēxidjwỳkôt àpênh ar ba. Kremēximē me ikôt àpênh kunĩmē, me tãm ne me arỳm Metĩndjwỳnh me tĩn rã'ã rã'ãmã arỳm pi'òk no'òkkam amim me idji janhô. Nhym bep ar nire kute ar ikôt àpênhja ne ajmãn ar arỳm ajbir kaběno aben japa. Mỳkam? Arkumã dja ga akaběn jarē.

⁴Be, on tu ar akĩnh ry typydji, ar abê Běnjadjwỳr djwỳnh krakam on tu ar akĩnh ry typydji. Ba ajte ar amã arē, —Ar akĩnhkumrēx.

⁵Gora me kunĩmã ar adjukaprĩ. Běnjadjwỳr arỳm akubyn bōx 'ỳrkam dja gar me kunĩmã adjukaprĩ gē me kunĩ ar adjukaprĩkôt ar ama.

⁶Kwārīk wānh gar mỳjjakam adjumar punu kêt. Tu Metĩndjwỳnhmã akaběn ne prĩne kum amijarěn mỳjjao a'wỳ. Ne mỳjjao adjà'wỳr katã kum amikĩnh jarē. Kute ar amã mỳjja kunĩ nhōrkam kum amikĩnh jarěn kum òdjành jarē. ã kum amijarēho ane.

⁷Dja gar ane nhym kam Metĩndjwỳnh ar amã umar mex djà jarē gar kam adjumar mexkumrēx ne ar aba. Djãm tãwã nhō me umar mex djà punu got. Tãmwã ne ò me umar mex djà ra:xi. Nãm me te kute mar ne kute kraxkôt omũnhmã. Kritu Jejukôt dja gar adjumar mexkumrēx. Ò me umar mex djàjao dja prĩne ar anēje aptà. Nhym me umar punu 'ò ar amã àr prãm

kêtkumrëx, amadjãmã àr kêtkumrëx ne ar anhõkre kadjwÿnhbê àr kêtkumrëx.

⁸Be, akmere ar, àpnhÿre ar, ba ajte ar amã mÿjja jarë. Godja mÿjja mextire, nàr mÿjja ajmã kute kêt ne kÿnhkumrëx jabej gora ar ajbit ma. Kwãrÿk wãnh gar mÿjja punu 'õ mar kêt. Bep mÿjja me kute arënh ne 'êxnhÿ kêt 'õ, me kute katàt kabën jadjwÿr 'õ, mÿjja mex me kute kôt amijo ba 'õ, me kabën mex me kute o aben nhikjê kêt 'õ, mÿjja mex me kute omÿnh ne kÿnhkumrëx 'õ, mÿjja mextire me kute kikre kunÿkôt mar ne kute o ÿrja 'õ, mÿjja ja dja gar mar o aba.

⁹Ije ar amã ikabën jarënh gar aje ikabën mar ne ikabënkôt aje amijo aba ne ije amijo iba gar aje ije amijo ibakôt ipumÿnh gora ar ã ikudjwa amijo ane nhym kam Metÿndjwÿnh ar amã umar mex jarën prÿne ar ar ajo ba. Tãm ne ja.

¹⁰Be, nã bãm ikÿnh ra:x ne. Ne Bënjadjwÿrmã amikÿnh jarë. Nã gãm ar ajte ijo djuw mex ba kam ikÿnhkumrëx ne. Ar aje ijo djuw mex kêt ne kam ajbir ajte ijo djuw mex. Ar atãri ar iba ga ren ar ijo djuw mex rã'ã. Nhym bep amybÿm ne ba ar iba gar ijo djuw mex kêt. Djã nã gãm ar ijo aknon ijo djuw mex kêt. Arkati, nã gãm ar aje imar rã'ã ne te jãnh gar aje ijo djuw mex prãme.

Kute arkum arkam amikÿnh jarënh.

¹¹⁻¹²Djãm imã prãm nàr inhõ mÿjja kêtkam ne ba ije ar amã amijarënhja? Kati, ikÿnhkumrëx. Ba arÿm amikam ajkam aman arÿm tu ate ikrã. Ë, godja inhõ mÿjja kêtkam nàr kon inhõ mÿjja krãptÿkam ba tu kam ikÿnhkumrëx ne ar iba. Godja mÿjja punu arÿm iwÿr bõx ba tu ikÿnhkumrëx. Nhym mÿjja mexdjwÿ arÿm iwÿr bõx ba arÿm ikÿnhkumrëx. Mÿjja punu nàr mÿjja mex iwÿr ban bõx katã ba tu ikÿnhkumrëx ne ar iba. Imã prãm nàr ijajne jabej, inhõ nêkrëx krãptÿ nàr inhõ nêkrëx kêt jabej ba tu ikÿnhkumrëx ne ar iba. Ja ne ba arÿm ije mar tÿx.

¹³Kritu ta ne ijo tÿx nhym mÿjja kunÿ iwÿr ban bõx katã ba tu ate ikrãn ikÿnhkumrëx ne ar iba.

14Bep mrãmri ne gar adjukaprĩkumrëx. Nã gãm ar itokry pumũn kam anhõdjànhkõt imã mỳjja jano. Mrãmri ne gar amexkumrëx.

15Amrëbê ije pykabê Matenikam memã Jeju'ã idjujarënh ny jarënhmo krax ne kam kurũm itëm kam ne gar gajbit ikõt apê ne imã mỳjja kwỳ jano. Atemã me kute Jejukõt aben pydji 'õ kute imã mỳjja janor kêt. Ar gajbit ne gar imã mỳjja jano. Be, gar aje imar rã'ãja pumũ. Krĩbê Pirpukam ar aje amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio baja, ar gajbit ne gar imã pi'òk kaprĩre jano ba amim kuby.

16Ne ajte krĩbê Texarõnikakam idjãm rã'ãkam inhõ pi'òk kaprĩre kêt. Gar imã kwỳ jano, ne ajte ano.

17Djãm ar aje ajte imã pi'òk kaprĩre nhõrmã ne ba ajte ar amã ane? Kati, Metĩndjwỳnh ar akam kĩnh ne kute ar adjukaprĩo pãnh gar akĩnh raxmã.

18Nà, mrãmri ar aje imã anorja kunĩ arỳm iwỳr bõx ne imãnhkutãn kwỳ ijakre. Gar aje Epaprodjikõt imã anor nhym kute imã o bõxja imã kungã nhym arỳm inhõ mỳjja krãptĩ ne. Ar aje imã õrja kute Metĩndjwỳnh nhõ mry pyræk, kute õ mry kudjyre pyræk. Me kute Metĩndjwỳnhmã mry par ne kute kum bõr nhym kum kĩnh ne mekam kĩnhja. Kute tãm pyræk. Nã gãm ar imã mỳjja ngã nhym kam Metĩndjwỳnh ar akam kĩnhkumrëx.

19Kam dja ar amã mỳjja ngã nhym ar amãnhkutã ne. Djãm inhõ Metĩndjwỳnh õ nêkrëx kêt got. Arkati, kàjkwakam õ mỳjja krãptĩti: kute kanhêtire pyræk. Dja ar amã kwỳ ngã, Kritu Jeju djô'ã ar amã kwỳ ngã nhym kam ar anhõ mỳjja ar amãnhkutã. Nhỳnh ne Metĩndjwỳnh ar amã mỳjja 'õ nhõr kêt? Kati, dja ar amãnhkutã kungã nhym rã'ãn kumex.

20Gê me kunĩ me banhõ Metĩndjwỳnhmã rax jarẽ, Metĩndjwỳnhbê me Babãmmã rax jarẽ. Kum rax jarënh rã'ã rã'ã. Gê me ã ane. Tãm ne ja.

21Nã bãm ar ajo ama, wãnh, Kritu Jejukõt ar abê Metĩndjwỳnh nhõ ar amexja ne ba ar akunõo ama ne. Wãnh ar abenmã ijarẽ. Nhym jakamdjwỳ ar kute Jejukõt abeno kamy ar ajo amak rã'ãn ar amã amijarẽ.

²²Jakam, Metĩndjwỳnh nhõ me mex kunĩ ne ar ar ajo amak rã'ãn ar amã amijarẽ. Nhym bẽnjadjwỳr Xedja nhũrkwãkam me jadjwỳ ar ajo amak tỳ:x ne.

²³Gê gwaj banhõ Bẽnjadjwỳr Jeju Kritu ukaprĩkõt prĩne ar akunĩo djuw mex. Tãm ne ja.

Korxi

Korxi 1

1-2 Ba ibê Paurmê gwaj bakamy Ximoximê ne bar ar amã pi'òk no'òk ne. Ibê Paur, Metĩndjwỳnh kute ijã amim karõ nhym Jeju Kritu kute ijanor ba itēm, ba, ba ne ba ar amã pi'òk no'òk ne. Krĩraxbê Korxikam Kritu nhõ me ja, õ me mextire ja, ar aje amim Kritu markumrêx ne 'ã angrà tỳx ne Kritukõt aje abeno akamyja, ar amã ne ba pi'òk no'òk ne. Gê Metĩndjwỳnh ar ajo djuw mex, Metĩndjwỳnhbê me Babãmmê krabê Bẽnjadjwỳr Jeju Kritu ar ukaprĩkõt ar ajo djuw mex ne ar ar ajo ba, ne ar amã umar mex jarẽ gar adjumar mex ne ar aba.

Paur kute Metĩndjwỳnhmã arkam amikĩnh jarēh.

3 Bar ije Metĩndjwỳnhmã ar ajo idjã'wỳrkõt mã kum ar akam amikĩnh jarē. Bãmbê Metĩndjwỳnh, gwaj banhõ Bẽnjadjwỳr Jeju Kritu Bãmbê Metĩndjwỳnh kumã ne bar amikĩnh jarē.

4 Mỳkam ne bar kum ar akam ikĩnh jarē? Bir, nã gãm ar tu amim Kritu Jeju markumrêx ne kam kõt amã me jadjwỳ jabêkumrêx, amã õ me ja, õ me mextire ja jabêkumrêx bar arỳm kuman kam ikĩnhkumrêx.

5 Be, kute ar amã mỳjja mex djir ne gar kam ama. Metĩndjwỳnh kute kàjkwakam ar amã mỳjja mex djir ne katàt ar amã arēnh, mỳjja mex tãm ne gar aman tu amim kamnhĩxkumrêx ne kam kam ama. Ar aje mỳjja mexkam amakkam ne gar tu amim Jeju markumrêx ne kam kõt amã õ me ja jabêkumrêx. Bir be, nã gãm ar Jeju'ã ujarēnh nyja man tu amim kamnhĩxkumrêx. Jeju'ã ujarēnhja ne katàt nõ. Kabēn punu kêt. Kabēn 'êxnhĩ kêt. Kam ne katàt nõ.

6-7 Be, Jeju'ã ujarēnh ny arỳm wãkam ar awỳr bõxwã pumũ. Nãm me pyka kunĩkõt Jeju'ã ujarēho ajmà. Arỳm ne me o ajmà nhym me ar akudjwa arỳm kuman arỳm kum mỳjja mexbit kĩnh ne ar o ba. Nãm me mỳjja mexbit ma. Be, nãm ã wãkamdjwỳ ar amã arēho ane. Gar arỳm ã mỳjja mexbit maro ane. Krax kurũm ar aje mar totokbê ne gar ã amijo ane. Epapraj ne ar amã Metĩndjwỳnh jarēho tẽ gar arỳm kõt maro tẽ. Nà, Epapraj ne ar amã

Metĩndjwỳnh djukaprĩ jarẽ. Metĩndjwỳnh ne ukaprĩkõt ar ajo djuw mex. NhyM Epapraj ar amã ukaprĩ jarẽ gar kam arỳm tu amim markumrẽx. Nã gãm ar anhõkre kadjwỳnhbê, —Nà, mrãmri ne arỳm Metĩndjwỳnh djukaprĩkumrẽx ne ja, ane. Nà, Epapraj ne ar amã arẽ gar maro tẽ. Ar imã Epapraj kĩ:nhkumrẽx. Nãm ar ikõt àpênh ar ba. Mrãmri Kritu nhõ àpênhkumrẽx ne kum àpênh ar ba ne kute kanga kêtumrẽx. Nãm wãm ar akam bõx ne ar ikõpdji'ã ar àpênh ba.

⁸Be, Epapraj, ta ne ar imã ar amex jarẽn ar imã, —Ota arkum aben jabêkumrẽx. Metĩndjwỳnh Karõ ne abenã arkum karõ nhyM ar arỳm kum aben jabêkumrẽx, ane. Nãm ã ar imã ar ajarẽnho ane.

⁹Bir be, kam ne bar mã kum ar ajo a'uw. Epapraj kute ar ajarẽn bar ije mar totokbê ne bar Metĩndjwỳnhmã ar ajo idjà'wỳr ry typydji. Nã bãm ar kum ar ajã, —Dja ga prĩne arkum 'ã karõ gẽ ar kuman akabênkõt ar amijo ba. Dja ga Akarõo prĩne ar no bõ, Akarõo ar no bõ gẽ ar prĩne akukràdjà ma. Nã bãm ar ã kum ar ajo idjà'wỳro ane.

¹⁰Bir be, dja Metĩndjwỳnh prĩne ar amã ar adjàpênh'ã karõn ar ano bõn ar amã amikukràdjà jarẽ gar kam arỳm mã kõt amijo aba mextire gẽ Bẽnjadjwỳr ar akam kĩnhkumrẽx. Ga kam ar amã mỳjja mexbit kĩnh ne ar o aban ajte Metĩndjwỳnh maro tẽ:n amũ maro ajkamẽn mar rax ne.

¹¹Gêdja Metĩndjwỳnh prĩne ar ajo tỳx. Djãm uma ngri got. Uma raxo kute mỳjja kunĩ jakrenh. Ta tỳxo godja prĩne ar ajo tỳx ne, ta mexo prĩne ar ajo mex ne. Ga kam ar akrànãmã amijo aba. Kwãrĩk wãnh gẽ te mỳjja punu ar akam apõx nàr kon ar akaprĩ ar akam apõx gar mã Jejukõt ajkamẽn tu akrànãmã amijo aban angryk kêt ne tu akĩnhkumrẽx.

¹²Ne tu Jeju Bãmbê Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarẽ. Bir, mỳkam? Bir, arỳm ne gwaj bajo mex. Gwaj bamex nhyM kute õ me mextire jamẽ ro'ã gwaj bamã mỳjja nhõrmã. Kute õ me jamã mỳjja mextire djir ja tãm gêdja gwaj baro'ã gwaj bamã kungrà. Õ pykakam a'ubit, õ pykakam me axwe 'õ kêt, mỳjja punu 'õ kêt tãm'ỳr dja gwaj bõx nhyM kute gwaj bamã mỳjja ngrành ne kam ar kute gwaj bajo bamã. Kadjy ne gwaj bajo mex ne.

¹³Be, arým ne mrãmri tu gwaj bapytàrkumrëx. Amrëbê ne Xatanaj ar gwaj bajo ba gwaj kam bamã bajaxwebit kïnh ne ar o baba nhym kam kute mrãmri akamàt kô tykkam kute ar gwaj bajo ba pyræk. Nhym arým Metïndjwýnh kubê gwaj bapytà nhym arým wãnh ar ba. Arým tu Xatanajbê gwaj bapytàrkumrëx. Xatanaj kute àtykri ar gwaj bajo bajabê ne arým gwaj bapytà nhym Kra arým ar gwaj bajo ba. Bãm kum Kra kïnhkumrëx ja ta ne arým ar gwaj bajo ba.

¹⁴Nà, Bãm ta Xatanajbê gwaj bapa 'amỳ. Amrëbê Xatanaj ajbit ar gwaj bajo ba nhym kam Bãm kubê gwaj bapa 'amỳn gwaj bajo katon gwaj bajaxwe tu o aknon gwaj bajo ba. Kra tyk ne kamrô bikapïnkôt ne Bãm gwaj bapytàn gwaj bajaxweo aknon tu mar kêt ne.

Kritu kute raxo katàt me kunĩ jakrenh.

Dju r 1.1; Kar 10.36; Kor 2.9; Idja 1.2

¹⁵Nà, kra ta ne memã Bãmo amirĩt ne. Djãm me kute noo Metïndjwýnh pumũnh got. Me kute noo omũnh kêt. Nhym kam kra ta memã Bãmbê Metïndjwýnh amirĩt ne. Amẽ ar kute aben pyræk. Ar amẽ tãmỹ. Nhym kam kra ta memã Bãmo amirĩt ne. Ne kam ajte kubê Metïndjwýnh Krakam ta ne õ mỳjja kunĩ djwýnh, mỳjja kunĩ nhõ bënjadjwỳr.

¹⁶Ta ne kute mỳjja kunĩ 'yr djwýnh. Bãm kabënkôt ne mỳjja kunĩ 'y. Kàjkwamẽ pykakam mỳjja ja kunĩ 'y. Mỳjja me kute noo omũnhjamẽ mỳjja me kute noo omũnh kêtjamẽ, tãm ne kunĩ 'y. Me karõ nhõ bënjadjwỳrmẽ kadjy mrãnh djwýnh nhõ bënjadjwỳrmẽ mebêngôkre nhõ bënjadjwỳr rũnhmẽ bënjadjwỳr krymẽ mỳjja kunĩ ne amim ipêx ne. Bãm kabënkôt amim ku'y. Nãm prĩne amim mỳjja kunĩ 'y, prĩne o atom, kam ne õ mỳjja kunĩ djwýnh, ta õ mỳjja djwýnh.

¹⁷Adjàkam, mỳjja kator kêttri ne Jeju ar tĩn ne ba. Djãm pykabê mỳjja ta ar ba? Kati, ta ne kute mỳjjao ba djwýnh ne kam kute mỳjja 'õ kanga kêtikumrëx. Kute mỳjja kunĩ 'yrkam ne kute mỳjja 'õ kanga kêt. Kra ta ne ar mỳjjao ba. Nhym mrãmri mỳjja tu kunĩ rã'ã: rã'ã.

¹⁸Nhym ajte Krabê Jeju ta ne ò me ja kadjy bēnjadjwỳr. Me kute amim Jeju mar ne kôt amijo baja me tām ne me kute Jeju nhĩ pyrāk. Nhym bep Jeju ne kute krā pyrāk. Jeju ne kam ò me ja kadjy bēnjadjwỳr. Ta ne kutewa ne kam amikôt mỳjja kunĩ apòxo tē. Ne kubê Metĩndjwỳnh krakam kumrēx me tyk kurũm tĩn ne kato. Kam ne ajbit pydji raxo kute mỳjja kunĩ jakrenh, raxo mỳjja kunĩmā wa.

¹⁹Kubê Metĩndjwỳnh djwỳnhĩ. Apỳnh Ar kubê Metĩndjwỳnh djwỳnhĩ. Kra kubê Metĩndjwỳnh djwỳnhkumrēx. Metĩndjwỳnh ne Kramē kute aben pyrāk'ā amim karō nhym kam Kradjwỳ kubê Metĩndjwỳnh djwỳnhĩ. Ar amē kubê Metĩndjwỳnh djwỳnhĩ.

²⁰Bir be, Metĩndjwỳnh ta ne amim Kra'ā karō, krakôt kute amim mỳjja kunĩ òbikwamā, pykakam mỳjja nār kàjkwakam mỳjja, kunĩ kute o òbikwamā. Mỳjkôt? Krakôt, kra ne me kadjy pĩte'ykam tyn kamrô ajkapĩ nhym kam kôt Bām memā kabēn mex jarē nhym me arỳm umar mexbit ma.

Metĩndjwỳnh kute meo òbikwa.

²¹Amrēbê ne gar Metĩndjwỳnho akurê djwỳnh. Ar aje ajaxwekôtbit ajamak bēn ne aje mỳjja jaxwebit ar o abakam ne gar o akurê djwỳnh.

²²Nhym bep ajbir ne Metĩndjwỳnh ar ajo òbikwa. Nā gām ar te amā kurē nhym Metĩndjwỳnh tu ar ajo òbikwakumrēx. Kra ne me kadjy amijo kubēngòkren ruwn kam ty. Nhym kam kôt Metĩndjwỳnh ar ajo òbikwakumrēx. Mỳj kadjy ne ar ajo òbikwa? Bir, kute amiwỳr ar ajo bôx, gar kabem aku'ēmā. Ar mrāmri Metĩndjwỳnh mexo amextire ne ajmā akute kêt ne ar aba ne ar akam mỳjja punu 'ò kêtumrēx ne kabem aku'ēmā. Kadjy ne Metĩndjwỳnh ar ajo òbikwa, godja gar arek o tēn kanga kêt jabej.

²³Godja gar arek aje Jeju 'ā angràn mrāmri adjām tỳx ne aje kanga kêt jabej ne kam ajte amijā kamnhĩxbê kam amak ar o aban kanga kêt jabej. Nā gām ar arỳm Jeju'ā ujarēnh nyja man kam amim kamnhĩx ne kam kam ama. Godja gar mrāmri arek kôt amijo atēm rā'ā ne aje kanga kêt jabej ne kam mrāmri arỳm 'ỳr bôx. Djām ar gajbit ne gar Jeju'ā ujarēnh ma? Kati, pyka kunĩkôt ne Jeju'ā ujarēnh mekôt ajmā. Ba ibê Paur ne ba memā Jeju

kukràdjà ny'ã idjujarënh mō. Idjàpênh ne ja. Kam ne ba kàjbê memã 'ã idjujarënh mō.

Paur me kadjy àpênh.

²⁴ ã idjujarënh mō nhym me arým kôt ijo ajkê ba itokry ne. Djãm kôt ikaprĩ? Arkati, ikĩnhkumrêx. Me akadjy ne ba itokry ne kam ikĩnh ne. Mete Krituo bikênh nhym tokryja 'ã ne me ijakre. Ba kam ba itokrykôt mete inhõ bikênhõ ba, ba itokryjakôt ne ba Kritu tokry nhinomã rênho tẽ. Jeju nhĩ kadjy, mete amim Jeju mar ne kute Jeju nhĩ pyrækja, me kadjy ne ba itokryja.

²⁵ Ne me akadjy idjàpênhja. Metĩndjwýnh ne me akadjy idjan imã idjàpênh jarẽ. Ba kam me amã idjàpênh ar iba. Mýj idjàpênh nã? Bir, ije me kunĩmã prĩne Metĩndjwýnh kabên'ã idjujarënh itēm nhym me kunĩ kute marmã.

²⁶ Amrêbê ne me kunĩbê Kritu apdju ne. Nãm me bakukãmãre amikam kra jadjwýro tēm tãmtã: nhym bipdjur rã'ã. Nhym kam ajbir Metĩndjwýnh arým memã o amirĩt, ta õ me mextire jamãbit o amirĩt ne. Kute amim me ja'ã karõkôt ne memãbit o amirĩt ne.

²⁷ Amrêbê ne amim 'ã karõ ne kam mebê udju: ne. Ne arým jakam memã o kato, õ me mextire jamãbit ne o amirĩt ne. Mýj ne mekbê udju ne ajbir memã o amirĩt ne? Bir, Kritu me bakadjwýnhbê ýrja. Tãm ne gu me õ mýjja mex'ã amim kamnhĩx ne. Kritu me bakadjwýnhbê ýrkam ne myt kunĩkôt mã me bamã mýjja mex ngã ba me ikĩnhkumrêx. Mã ne mýjja mexja kute? Bir, mýjja mex ja ne apêx prãm kêtikumrêx. Mýjja mex ja ne mexo kute mýjja kunĩ jakrenh, kute me kute õ nêkrêxo amimexja kunĩ jakrenh mex ne. Dja mã amirĩt rã'ã ne. Djãm me kwýmã ne o amirĩt ne? Kati, pyka kunĩkôt ne õ me jamã o amirĩt ne.

²⁸ Bir be, kam ne bar mã me kunĩmã Kritu'ã ajarẽ. Ar ikrã mexkôt, ar ikabên mexo ne bar me kunĩmã tĩn jangiyn me kunĩmã Metĩndjwýnh kabên jarẽ. Ar ije Metĩndjwýnhmã meo imõr ne kum me õrmã. Me kunĩ arým kute Kritu mar mex ne kute inomã mênh, me tãm ne bar ije Metĩndjwýnhmã meo imõr ne kum me õrmã.

²⁹Kadjy ne ba idjàpênhkam ityk djà kêt ne. Djãm Kritu rerek got. Axwe tỳx ne ta tỳxo ijo tỳ:x ba kam me kadjy idjàpênh ra:x ne.

Korxi 2

Kritu ajbit rax nhym me kute ja mar kadjy ne Paur djàpênh raxja.

¹Ë, ba ar amã arẽ, gar ama. Gora ar amã idjàpênh raxjakôt ima. Krĩraxbê Raodjikam ar jamẽ apỹnh krĩ rũnh djàri me jamẽ me aje te ipumũnh kêt ba akrànãmã ar me akunĩmã idjàpênh ibaja pumũ.

²Mỳj kadjy ne idjàpênh raxja? Ije ar amã tỳx jangjênh gar ajte atỳxmã. Ne ajte ar amã aben jabên axikôt akabên ne ar abamã. Ga kam ar aje mrãmri Kritu markumrẽxmã, Metĩndjwỳnh kute prĩne mekbê o bipdjurja ar aje mar ne aje katàt kôt mar ar o abamã. Mỳj ne mekbê o apdju? Kritu. Kritu mekbê bipdjur ne gar aje marmã. Me kute Kritu mar rax ne kute mrãmri me ò nêkrêx rũnh pyràk. Dja gar ã Kritu mar rũho ane. Kadjy ne idjàpênh raxja.

³Nà, Kritu pydji ne kute amikadjy memã no mex jangjênh djwỳnh. Ajbit kute memã Bãmmẽ ar kukràdjào amirĩt, kukràdjà bipdjurjao amirĩt nhym kôt me arỳm ò mỳjja mex maro tẽ, ò mỳjja mex maro tẽn kam kôt no mex. Nhym kam apỹnh me kute Metĩndjwỳnh nhõ mỳjja mar djàri mrãmri kute ò nêkrêx mextire ja pyràk. Be, ga Kritu pydji kute amikadjy memã no mex jangjênh nhym me no mex ne kute ò mỳjja marja pumũ.

⁴Atemã 'õ kêt. Ta pydji ne kute Bãmo amirĩt. Ë, me'õ kute ar anoo biknor karõ ne ba ar amã katàt 'ã ajarẽ. Me 'êx ne kute kabên punuo amikabên mex ne o kute ar anoo biknor karõ ne ba ar amã ane.

⁵Nãm te jãnh prãme ba amybỳmbit imã ar akĩnh ne ar amar rã'ã. Arỳm ne ba ar aman kam ikĩnhkumrẽx ne. Nã gãm ar amim Kritu markumrẽx ne 'ã angrà tỳx ne amã me uma kêt ne kanga kêtumrẽx ne 'ãno dja, ne akrànãmã aben mẽ ar aba. Ba kuman kam ikĩnhkumrẽx ne.

Ar kute Kritubit mar kadjy.

⁶Bir be, ar aje Kritu Jejuo anhõ Bẽnjadjwỳrkam ã kôt amijo abao ane, anhõ Bẽnjadjwỳr Jejukôt ã amijo abao ane.

⁷Dja gar ã amũ Kritu maro abikamẽho atẽm kute mrãmri ne pĩ abatãnh kadjy kute pykamã arê ngjênh ne kute pyka 'amÿnh tÿxja pyrãk. Dja gar ã amũ Kritu maro abikamẽho atẽmo ane, ne ã Kritu 'amÿnh tÿx ne 'ãno adjãmo ane. Ne amrêbê ar aje amim Kritu marja arek o tẽ. Me kute ar amã arẽnhkõt dja gar arek o anhÿro tẽ. Dja gar ã o anhÿro atẽm rã'ãn prĩne mar tÿx ne. Ne kam Metĩndjwÿnhmã amikĩnh jarẽ, ne kum amikĩnh jarẽnh 'ãno dja.

⁸Dja gar aminêje me kabẽn punuwã pumũ. Dja me kabẽn punu 'êx ne amijo kabẽn mex ne mõn ar anoo akno. Djãm me kabẽn punuja kabẽn katàt got, kabẽn mex got? Kati, me kabẽn kajgo mexi. Me ta ne me ar abenmã 'êx ban amũ abenmã arẽho mõr tãmtã nhym ï kamingrãny amũ abenmã arẽho mõ. Djãm Metĩndjwÿnh kabẽnkõt ne wã? Kati, me ta kukràdjãkõt ne me kabẽn kajgowã. Nhym bep atemã ne Kritu kabẽn katàtã. Mrãmri katàt arẽ.

⁹Kubê Metĩndjwÿnh djwÿnhkumrêx. Amijo kubêngõkren me bawÿr pykamã ruw. Kubêngõkrekam ne kubê Metĩndjwÿnhkumrêx. ãm Metĩndjwÿnh djwÿnhĩ. Ta ne kubê Kritu.

¹⁰Ne ta gwaj bakadjwÿnhbê nhÿn gwaj bamã umar mexti:re jarẽ. Gwaj bamã umar mextire jarẽ gwaj kam bakĩnhkumrêx. Mã ne gwaj bakĩnh kute? Bir, mrãmri me kute õ nêkrêx rÿ:nhkam kĩnhja pyrãk. Dja gwaj Jejukam bakĩho bamã nêkrêx kĩnhja jakrenh mex ne. Ê, mrãmri ne Kritu raxo kute me bẽnjadjwÿr rÿnhmẽ me bẽnjadjwÿr kry kute meo baja kunĩ jakrenh. Ta ne umar mexo ar gwaj bajo ban gwaj bajo kĩho ba, gwaj bamã kĩnh jangjêho ba.

¹¹Arÿm gwaj baje Krituo aminhõkam ne gwaj atemã bakukràdjã. Gwaj bakukràdjã tũm, gwaj bajaxweja ne gwaj arÿm tu wãnh kangan kum banhire. Ne kam gwaj bamex kute mrãmri ne mekbê idjaer kute me my nhinhu kà rênh nhym me kam mex ne kĩnhja pyrãk. Me bajtem kute Metĩndjwÿnh nhõ me ja mar kadjy ne me me my nhinhu kà rê. Nãm me me my nhinhu kà rên mũm kurẽn kam kĩnh nhym Kritudjwÿ arÿm gwaj bamã

gwaj bakukràdjà tùmja mùm ã rênho ane gwaj kam ã badjwỳ ã bamexo ane nhym Metĩndjwỳnh arỳm gwaj bakam kĩnh ne.

¹²Jeju akubyn tĩn ne me tyk krã kurũm kator'ã ne ngõnhmã gwaj bajangjênhja amijakre. Ngõnhmã gwaj bajangjênh ne kute Jeju tyk ne pykakam ir pyràk. Nãm me ã ngõnhmã gwaj bajangjênh ane. Ngõnhmã gwaj bakrã jangjênh, gwaj kam akubyn bakrã apõx ne kute Jeju kênkre kurũm akubyn tĩn ne kator pyràk. Metĩndjwỳnh ta ne tỳxo akubyn Krituo tĩn, me tyk kurũm Krituo kato. Gwaj kam arỳm tu amim kamnhĩxkumrẽx nhym kam ngõ kurũm me bakator kute gwaj badjwỳ akubyn batĩn pyràk, kute ta tỳxo Kritumẽ ro'ã gwaj bajo tĩn pyràk. Kam dja gwaj bakukràdjà nykõtbit amijo baba.

¹³Bir be, amrêbê ne gwaj baje batyk pyràk ne ar baba. Nã gwaj bajaxwekumrẽx ne mùm amikukràdjà tùm rênh kêt kam kute me batyk pyràk. Nhym bep ajbir ne Metĩndjwỳnh gwaj bajaxwe kunõ biknorkumrẽx. Nhym kam kute Kritumẽ ro'ã gwaj bajo tĩn pyràk.

¹⁴Arỳm ne Metĩndjwỳnh Mõjdjê kukràdjào apêx. Mõjdjê kute memã “Kwãrĩk wãnh” anhỹr ne 'ã pi'òk no'òkja arỳm o apêx. Nã gwaj te kukràdjàkõt amijo babamã ãm mã bajamakkre kêt. Nhym kam Metĩndjwỳnh õkre kadjwỳnhbê, —Ikra tykkõt, mete pĩte'ykam kum o i'êk nhym tykkõt dja me tu amim ikamnhĩxkumrẽx ba kam me'ã mex rẽ. Nãm me te Mõjdjê kukràdjàkõt te o anen mar kêt kumrẽx ne, ane. Nãm ã Metĩndjwỳnh o anen ã Mõjdjê kukràdjào apêxo ane.

¹⁵Be, Kritu tykkõt ne Metĩndjwỳnh me karõ punu rũnhjadjwỳo ajkê, me karõ punu nhõ bẽnjadjwỳrmẽ, me tãm ne Metĩndjwỳnh meo ajkê. Nãm me amipardja'ã me pa 'amỳn kam meo kurwỳko ban meo bõx. Me ipõkri ne me meo kurwỳko ban meo bõx ne kam pĩne mekbê àbêr djà kunõ apdjun kam memã me uma ngrành mex ne. Nhym me kunĩ kõt omũn arỳm kõt kuma. Nãm ã Kritu tykkõt ã Metĩndjwỳnh me karõ punu rũho bikẽho ane.

¹⁶Metĩndjwỳnh kute me karõ punu rũho bikẽnhkam kwãrĩk wãnh õ kukràdjaja mar kêt. Nãm me Mõjdjê kukràdjà kupa'ã mekbê mỳjja pyma ar

o ba ne memã amijangri'ã apnê. Bir be, kukràdjà kakritja dja gar mar kêt. Metĩndjwỳnh arỳm kute mỳjja tũmjao apêxkam dja gar mar kêt. Kwãrĩk wãnh ga arĩk ar adjàkur abakam gê me'õ adjàkur mỳr jabej ar amã kabên 'õ jarênh kêt, nàr kon, mỳjja akõm mỳr jabej gê me'õ ar amã kabên 'õ jarênh kêt. Nàr kon, me rer mex 'õkam, mytyrwỳ 'õkam, akati 'õkam, me rer mexo mõrkam, mekõt ar aje amijo anhỳr kêt kam, kwãrĩk wãnh gê me kam ar amã kabên 'õ jarênh kêt. Kwãrĩk wãnh mỳjja kukràdjà ja mỳr jabej gê me'õ ar amã àkrê kêt.

¹⁷Kritu bõx kêttri ne me kukràdjà ja arĩk kam ar ba. Nãm me Kritu kutêp ar kukràdjà jabito ba. Kajmã'ã ari o ba nhym kam bõx ne arỳm o ajngrà, kukràdjà tũmja tu mũm kumê.

¹⁸Kwãrĩk wãnh me 'êx ne kute amijo pijàm ne arĩk Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnhmã kabênja wãnh nõ. Nãm me kum mỳjja ja kĩnh ne 'ã ar amã apnê, ar aje me kudjwamã. Nãm we me, —Dja gar me ikudjwa kadjy mrãnh djwỳnhmã amijarên kum rax jarê nhym arỳm Metĩndjwỳnh kum ar akĩnh. Dja ga ar o anhỳr kêt nhym arỳm kum ar akĩnh kêt. Djãm abênjadjwỳr got ga tu Metĩndjwỳnhmã akabên, ane. Kati, nãm me 'êx. Kwãrĩk wãnh wãm nõ gê me ja ar anoo biknor kêt. Nãm we me biptirkam mỳjja pytiro ikwãn we ar amã kõt 'ã ujarênh ba. Kati, nãm me 'êx. Me ja ne me kajgo mex ne kam we ar amã mỳjja jarênhõ ban we amijo àmra ba. Kati, nãm arĩk ar ta amijo 'êx ne amijaxwekõt amiman kam we amijo àmra ba. Kati, nãm me 'êx.

¹⁹Ne arỳm Kritumã iren 'amỳnh kêt. Kritubê Metĩndjwỳnh djwỳnhkumrêx. Ta ne wỳnhĩ. Kute ta krã pyràk. Me baje Kritu mar ne gu me baje ì pyràk. Nhym bep Kritu ta ne kute krã pyràk nhym me kum iren 'amỳnh kêt. Nã gu me bakukràdjàri ajkanhõk ne kam tu batypdji. Apỳnh kêtê. Me bakukràdjàmê me bakudjêk kunõ aben pydjìn me bakrãmã kumê. Nãm ã Kritu ta kubê krãkam ta ïo djuw mexo tẽ, me bajo djuw mexo tẽmo ane. Kritu ne ta õ me jamã bênjadjwỳr ne kam amim meo atom ne meo djuw mex. Te apỳnh me ba djàri baba nhym tu amim me bajo atom, me bajo aben pydji gu me batypdjin aben mẽ ar baban kam kõt bamã aben jabên kam

baro'ã Kritu maro tẽ. Metĩndjwỳnh ne amim me bajã karõ gu me kam kàjmã kõt ã maro batẽmo ane.

²⁰Arỳm ne gar Kritumẽ ro'ã ty nhym arỳm ar amã mỳjja kukràdjà kakritja mũm kumẽ. Kritu kute ar amã mỳjjao apêx gar kam mã ajte amã akukràdjà kakrit kĩnh. Mỳkam ne gar akubyn mã amã pyka jakam me kukràdjà jabit kĩnh ne kõt ar amijo aba? Nãm we me,

²¹—Kwãrĩk wãnh byr kêt, —Kwãrĩk wãnh kakin kêt, —Kwãrĩk wãnh kupênh kêt, ã we anhỹr ar ba gar kõt amijo aba.

²²Djãm Metĩndjwỳnh kukràdjà ne ja ne me we ar “Kwãrĩk wãnh” ar o ban mekbê mỳjja puma ar o ba? Kati, me ne me ane. Kukràdjà tũm, kukràdjà kakritja arỳm kêt. Metĩndjwỳnh arỳm kukràdjà tũmjao apêx gu me arỳm kõt amijo baba kêt. Mrãmri kute me badjàkur djà pyræk. Tebê dja me batikkrekam apêx ne me banhĩ'ã apêx ne me bakràkà'ã mrã. Nãm ã kukràdjà kakrit, kukràdjà tũmja apêxo ane.

²³Me kute mebê mỳjja pymaja ne me 'êx ne kabên mex ne. Bep kati, nãm me tu ar mỳjjamã amijarêho ba, mỳjjao Metĩndjwỳnh ne ar kum amijarêho ban 'ã memã apnê nhym me kudjwa. Nãm we me 'êx ne we ar amijo pijàmo ban ar ta aminhĩ djwỳnho bikêho ba. Me ta kute we amibê axwe rênhmã prĩne amijo bikêho ba. Metĩndjwỳnh kute memã ja jarênh kêt. Me ta ne me arĩk ta kute amijaxwe bĩnmã apỳnh amijo ba djari amijo ba. Nãm me amititik ne kam amijo bikênh mexo ba. Kati, ãm kajgo mexi. Nãm me te aminhĩ djwỳnhja te o ane nhym ãm mã axwe. Djã nãm me amibê axwe kurê? Kati, nãm me te o anen mã axwe.

Korxi 3

Ar kute katàt amijo bamã arkum 'ã karõ.

¹Gora ar Kritumẽ ro'ã arỳm akubyn atĩnkam, ngô kurũm ar ajapôx kute akubyn atĩn pyræk, kam dja gar kàjkwakambit mỳjja jabej ajkam ama. Kam ne Kritu nhỹ, Metĩndjwỳnh djubôk'ãnh nhỹ.

²Dja gar kàjkwakam mỳjjakôtbít ajamak bën. Kwãrĩk wãnh pykakam mỳjja mar kêt.

³Kute Kritumẽ ro'ã arỳm atyk pyræk. Djãm me tykkam kute pyka jakam mỳjja mar got. Bir be, arỳm Kritumẽ ro'ã ar atyk ne ro'ã akubyn atĩnkam, dja gar jakam, pyka jakam, Kritumẽ atypydjin ari ar aba. Nhyam kam Kritu kadjwỳnhbê, Metĩndjwỳnh ar ajo bipdjur mex ne, kute apytàr mex kadjy. Kam dja gar kàjkwakam mỳjjabit ma.

⁴Be, Kritumẽ ne gar atypydjin ar aban kam tu atĩnkumrẽx ne. Gêdja Kritu akubyn raxo amirĩt ne kam abêngôkredjwỳ arỳm araxo amirĩt.

⁵Bir be, kam dja gar arĩk abawã tu krã'yrkumrẽx gê on wãnh nõ. Kwãrĩk wãnh gar krô'ã aprõ kêt, nhyam me nijadjwỳ krô'ã mjên kêt. Ar aprõ prãm, nhyam me ni mjên prãmja kwãrĩk wãnh nõ. Gê me my prõ prãm ne kurẽ ar ba, nhyam me ni ar mjên prãm ne kurẽ ba kwãrĩk wãnh nõ. Me kum mỳjja punubit prãmja kwãrĩk wãnh nõ. Ne me kum nêkrêxbit prãmja kwãrĩk wãnh nõ. Nãm me kum nêkrêxbit kĩnh ne kam kôtbít amak bën ne kam kum Metĩndjwỳnhja mar prãm kêtumrẽx. Me kute mỳjjao Metĩndjwỳnh karõ nhípêx ne kute we kum ar amijarẽnho baja tãm ne Metĩndjwỳnh kum kĩnh kêtumrẽx. Nhyam me kum nêkrêxbit prãmjadjwỳ kum kĩnh kêtumrẽx. Amẽ punu nhyam kam kum kĩnh kêtõ aben pyræk ne. Kam ne ba ar amã, — Tãm gêdja on wãnh nõ, ane.

⁶Mỳjja ja kunĩkôt ne Metĩndjwỳnh mekam ngry:k ne. Godja me kute mỳjja jao ban kam kute Metĩndjwỳnhkôt amijo ba kêtumrẽxja, me tãm gêdja Metĩndjwỳnh mekam ngryk ne ã memã o pãnh.

⁷Nhyam bep amrêbê ne gar gadjwỳ ã amijo aba punuo anen ajbit ma.

⁸Bep jakam dja gar on mỳjja ja kunĩ kanga. Kwãrĩk wãnh gar angyk kêt ne memã adjàkjêr kêt ne aje amipãnhmã mar kêt ne me kàmex jarẽnh kêt ne ajajkwakam akabën punu 'õ jarẽnh kêt. Me my kute me nire kukràdjà'ã me aprỳja dja kêt. Nhyam me niredjwỳ kute me my kukràdjà'ã me aprỳjadjwỳ dja kêtumrẽx.

9-10 Kwãrĩk wãnh gar akukràdjà tũm jakôt abenmã ajêxnhĩ kêt. Arỳm ne gar akukràdjà tũmja mũm kunĩ mẽ. Ar aje akukràdjà tũmkôt aje abenmã ajêx aba ja ne gar arỳm nhĩãm kunĩ mẽ. Pãnh ne gar akukràdjà nykôt mỳjja mexbit ma. Metĩndjwỳnh kute ar ajo ny nhipêx djwỳnh ne ar ajo nyo tễ, ar aje Metĩndjwỳnh mex pyràk kadjy ne ar ajo nyo tễ, prĩne ar aje Metĩndjwỳnh markumrẽxmã ne ar ajo nyo tễ.

11 Metĩndjwỳnh kute meo nykam ne me arỳm abenmã kre rax kêt ne tu arỳm abenã tỳm ne typydji. Arỳm Kritukôt me apỳnh ba djàri kute abeno kurê djwỳnh kêtê ne kam arỳm tu abeno kamyn abeno òbikwa. Me bajtemmẽ mebê idjaermẽ, me tãm ne Metĩndjwỳnh arỳm meo aben pydji. Ne ajte me my nhinhu kà rênhmẽ me mykà tãmẽ, me tãm ne Metĩndjwỳnh ajte meo aben pydji. Me kute arỳm me krõrmẽ me krõr kêt apỳnh ò pykakam ba djàri bajamẽ, me tãm ne Metĩndjwỳnh arỳm meo aben pydji. Me kute me pa 'amỳnh nhym me memã àpênh kajgo ar bajamẽ me kute memã o pãnh kadjy àpênhjamẽ, me tãm ne arỳm Metĩndjwỳnh meo aben pydji. Nà, ne arỳm memã me kute abeno kurê djwỳnhja arỳm o ajngrà. Kritukôt ne me aben pydji ne kam kute Kritubit mar, arỳm ajbit kute amikajmãtã mar. Djã nãm kum me'ò kĩnh kêt ne? Kati, nãm kum me kunĩ kĩnh ne me 'ãno dja. Nãm me 'ãno ãmo aben pyràk ne.

12 Ga Metĩndjwỳnh kute amijo ar apytàr ne arỳm kute amim ar ajo bikjêr ne kam kute ar ajo mex ne kum ar ajabêkumrẽxja pumũ. Kam gêdja gar tu amim akukràdjà ny man kôt amijo aba. Gora ar amã me kaprĩ ne adjukaprĩ ne ar meo aba. Kwãrĩk wãnh ar ajõ apydji arax prãme ari aba kêt. Dja gar memã aprĩ mex ne ar meo aba. Tu akabôt katin akrànãmã ar meo aba. Be, mỳjja mex ja dja gar ã maro anen kam tu kôt amijo aba.

13 Gêdja me'ò ari kute anoknoro ba jabej kwãrĩk wãnh ga kum adjàkrê kêt ne mã kum akabẽn mex jarẽ. Dja gar ã anen ar abeno aba. Dja gar abenkam amikrà rax jabej nàr kon amikrà ngri jabej tu o aknon abenkam angyr kêt. Gar Bẽnjadjwỳr djwỳnh arỳm ar aje kam amikràja tu o biknorkumrẽx ne ar

akam ngryk kêtja pumũ. Dja gar ã anen ar aje abenkam amikràja tu o abiknorkumrêx ne abenkam angryk kêt.

¹⁴Gora ar mỳjja ja kunĩkôt amijo aban kam ajte iby amã aben jabê. Gora ikabên ja ma. Ar amã aben jabên ar abeno aba. Ar atypydji djà ne ja. Ar amã aben jabên kam atypydjin kam amexkumrêx.

¹⁵Djãm ar aje abeno ajtemmã ne Metĩndjwỳnh amiwỳr ar ajuw? Kati, gar atypydjin aben kam adjumar mex kadjy ne amiwỳr ar ajuw. Bir be, kam dja gar adjumar mexbit ma. Kritu ta umar mextire jao dja ar amã umar mextire jadjà ne o aben nêje me akukrà. Dja ta ò me umar mex djào prĩne ar ajaên kam o aben nêje ar ajakre. Ë, gora ar Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarê.

¹⁶Gora ar prĩne ajamakkrekam Kritu kabên kunĩ nhôn kôt ar amijo aba. Ne akabên mexo abenmã Metĩndjwỳnh kukràdjà jarên o abenmã tĩn jadjà. Ne Metĩndjwỳnh'ã angrer aba. Mebê idjaer nhõ me ngrer tũm jarên kam ajte Metĩndjwỳnh Karõ kute ar amã me ngrer ny jarênhjadjwỳ jarê. Ne Metĩndjwỳnhmã ar amikĩnh jarê, angrerkôt kum akadjwỳnhbê akĩnh jarê.

¹⁷Dja gar Běnjadjwỳr Jejukôt amijo aban Jeju Bãmbê Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarê. Djãm ar akàtàm, djãm ar anhõ běnjadjwỳr kêt dja gar adjàpênh punun akabên punu? Kati, ar abê Běnjadjwỳr Jeju nhõ àpênhkam dja gar adjàpênh mexkumrêx ne akabên mex ne. Ar abê Běnjadjwỳr Jeju nhõ àpênhkam dja gar anhõ běnjadjwỳrkôt amiman kôt akabên mexkumrêx ne kôt adjàpênh mexkumrêx ne mỳjja kunĩkôt Jeju Bãmbê Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarê. Kritukôt kum amikĩnh jarê.

¹⁸Ë, ar apa, ar anire, arỳm ar amjênja dja gar amjên kabên man kôt amijo aba. Běnjadjwỳr djwỳnh kute ar amã ã anhỳrkam dja gar ã amjên kabên mar ne kôt amijo abao ane nhym kam mexkumrêx ne.

¹⁹Ë, ar apa, ar amy, ar amã aprõ jabên kum akabên djà jarênh kêt ne kum akabên mexbit jarê.

²⁰Ar apa, ar aprĩre, gora ar ar anãmẽ ar abãm ar kabẽn man ar kabẽnkõt amijo aba. Ar kute ar amã kabẽn jarẽnhjakõt amijo aba ne o abiknor kêt. Nhym kam Bẽnjadjwỳr djwỳnh ar akam kĩnhkumrẽx ne.

²¹Ë, ar apa, ar ajabatànhja, kwãrĩk wãnh gar akra arkum akabẽn kêt ne arkum ngryk jadjàr kêt. Arkum akabẽn mexbit jarẽ. Dja gar arkum adjàkrê nhym ar arỳm kaprĩ ne katàt mrãnhja kanga.

²²Ë, ar apa, memã ar adjàpênh kajgo ar abawã, me kute ar ajo pãnh ne amim ar apa 'amỳnh gar memã adjàpênh kajgo ar abawã gora ar pyka jakam ar apa 'amỳnh djwỳnhja kabẽn ma. Kute mỳjja ar amã arẽnh kunĩkõt dja gar kabẽn man kõt amijo aba. Djãm me kute ar apumũho ku'êkambit got gar memã adjàpênh mex ne, nhym we me ar akam kĩnhmã? Kati, me kàxãdjwỳ dja gar tu adjàpênh katàt ne. Ar amã Bẽnjadjwỳr Jeju kĩnh ne amã umakam dja gar tu kum adjàpênh katàt ne.

²³Gora tu ar adjàpênhkumrẽx. Kwãrĩk wãnh gar adjàpênh punu kêt. Dja gar tu adjàpênh kunĩ amã kĩnh ne kupêho tẽ. Ne tu adjàpênh mexkumrẽx ne katàt adjàpênh tẽ. Djãm pykabê mebêngôkre 'õbitmã ne gar apê? Kati, kàjkwa kam ar anhõ Bẽnjadjwỳrmã ne gar apê. Kam ne ba ar amã katàt ar adjàpênh'ã karõ, ar aje katàt adjàpênhwão atẽmmã ne ba ar amã adjàpênh'ã karõ.

²⁴Gora ar ama. Bẽnjadjwỳr djwỳnh ta dja ar amã o pãnh. Kute õ me jamã mỳjja mextire djirja dja ar amã kungã gar amim aby. Bir be, Bẽnjadjwỳr Kritumã ar adjàpênhja man kam kõt kute ar apa 'amỳnh djwỳnhmã adjàpênh ar aba.

²⁵Bep apỳnh me axwe djàri gêdja Metĩndjwỳnh memã axwe pãnh jarẽho tẽ. Amrêbê tĩri axweri gêdja Metĩndjwỳnh kõt kum o pãnh ne, tĩri axwekam dja memã o pãho aben pyræk ne. Djã nãm we, —Ije bep tãmja ne õbikwa krãptĩ ne kam bẽnjadjwỳr rax. Kwãrĩk wãnh kum pãnh jarẽnh kêt. Ba 'uwtĩjamã pãnh jarẽ, anhỳr got? Kati, nãm tu memã pãnh jarẽho aben pyræk ne. Ne me axwekam katàt memã o pãnh.

Korxi 4

Me bĕnjadjwÿr kute ȳ àpĕnho ba katàtmã.

¹Ĕ, ar apa, ar aje meo pãnh ne amim me pa 'amÿnh nhym me ar amã àpĕnh kajgo ar bawã, ar amã ne ba ikabĕn. Gora ar anhȳ àpĕnhmã akabĕn mex jarĕn meo aba katàt. Ĕ, ar gadjwÿ ne gar kàjkwakam anhȳ Bĕnjadjwÿr. Gora ar ama. Tãm ne ja.

²Ĕ, ar apa, gora ar akupãnhthã Metĭndjwÿnhmã akabĕn 'ãno dja. Gora ar Metĭndjwÿnhmã amijarĕnhkam amã adjukanga kĕt ne aje kum amijarĕnh ar o abakȳt aje mÿjja'ã 'wÿrja tãm dja gar kam ama. Ne kum ar akabĕnkȳt kum amikĭnhdjwÿ jarĕnh 'ãno dja.

³Kum ar akabĕnkȳt ar badjwÿ kum ar ijo a'wÿ gĕ Metĭndjwÿnh mÿjja kute ar ibĕ àptàrjao ajngrà bar tu memã Metĭndjwÿnh kabĕn jarĕ, memã Kritu jarĕ. Nãm mekbĕ apdju bar kam ije memã o amirĭtmã. Kam ne ba mekbĕ ijĕ djàkam idjãmjã. Nã bãm ije memã Kritu jarĕnho itĕm katikȳt nhym me mekbĕ ijĕ djàkam imĕ.

⁴Bir be, kam gĕdja gar kum ijo a'wÿ, ije memã arĕnh ne ije katàt memã o amirĭtmã. Ije Jeju mekbĕ bipdjurja memã arĕnh ne ije memã mã o amirĭt nhym me kute katàt marmã. Nà, kadjy ne Metĭndjwÿnh amim idja, ije prĭne memã o amirĭtmã. Tãm ne ja.

⁵Be, me kàtàm kadjy, me kute Jeju mar kĕtja, kadjy dja gar akrànrmã amijo aba mextire ne memã akabĕn mexbit jarĕ. Gĕdja aje Jeju'ã adjujarĕnh djà awÿr bȳx ga kam mekmã Jeju jarĕ.

⁶Gora akrànrmã memã adjujarĕnho akrĭ gĕ me ar amã, —E kum goja ajte adjujarĕnho nhÿ. Ga nã gãm akabĕn mar prãmre, ane. Gĕdja me kute mÿjja 'ȳ mar prãm jabej akukij ga kam memã katàt 'ã adjujarĕnho nhÿ. Be, tãm ne ja.

Apÿnh ȳbikwamã kute kabĕn janor.

⁷Ota me bakamy Xikiku dja ar amã prĭne ijarĕ. Gwaj bamã Xikiku jabĕkumrĕx tãm dja ar amã ijarĕ. Nà, nãm ikȳt àpĕnh mexkumrĕx ne àpĕnh

kanga kêt-kumrêx. Bênjadjwÿr nhõ àpênhkumrêx ne ja. Nãm ar ikôt kum àpênh ar ba. Ta dja prîne ar amã ijarê.

⁸Kadjy dja ba ar awÿr ano, kute ar amã ar ijarênh gar aje ar imar nhym kute ar amã kînh jadjàr gar ajte atÿx ne akînhmã. Kadjy dja ba ar awÿr ano.

⁹Gwaj bakamy Ônemudjwÿ dja ba ano, wãm ar ro'ã ar ano. Gwaj bamã Ônemu jabêkumrêx, tãm dja ba ano. Nãm amim Kritu markumrêx ne kanga kêt. Ar ajõ 'õ. Be, ar ta dja ar ar amã jakam mÿjja kunĩ jarê.

¹⁰Gwaj bakamy Arxakumê ar iro'ã mekbê ijê djàkam dja. Ne ar ajo aman wãm ar amã amijarê. Nhym Makudjwÿ kubê Banabe tàmdjwÿja adjwÿnhdjwÿ ar ajo aman wãm ar amã amijarê. Ê, arÿm ne ba ar amã 'ã karõ. Dja ar awÿr tèn bôx gar amiwÿr o wadjàn kum akabên mex jarê.

¹¹Jejuw, mete kum Juxu jarênhja adjwÿnhdjwÿ ar ajo aman wãm ar amã amijarê. Be, Arxakumê Makumê Jejuw ar ajbit ne Ar kubê idjaer ne kute amim Jeju mar ne ar ikôt àpênh ar ba. Ar kute mekmã Jeju jarênh nhym me kute amikajmãtã Jeju mar nhym Metĩndjwÿnh kute ar meo bamã ne ar ikôt àpênh ba. Nãm ar ikôt àpênh mexkumrêxo ikînh ne.

¹²Epapraj, ar ajõ 'õ ne kubê Kritu Jeju nhõ àpênh ne ar ajo aman wãm ar amã amijarê. Nãm Metĩndjwÿnhmã ar ajo à'wÿr 'ãno dja. Tyk djà kêt ne ar ajo à'wÿro ban kum, —Ga dja ga aro tÿx gê ar ajã ngrà tÿx ne akanga kêt ne amar mex nhinomã kurê. Ga dja ga arkum 'ã karõ gê ar kôt mrã, aje amim ar'ã karõkôt mrã. Nãm ã kum ar ajo à'wÿro ane.

¹³Be, ba ne ba inoo Epapraj pumûn kôt ar amã 'ã pi'òk no'òk ne. Mrãmri ne ar ajã àpnhîx ne. Krîraxbê Raodjikam ar jamê krîraxbê Ijeporikam ar jamê me akunĩã ne àpnhîx ne. Ba ne ba arÿm omûn ar amã 'ã pi'òk no'òk ne.

¹⁴Rukabê me kane djwÿnh gwaj bamã kînhkumrêxjamê Temanhmê ar ar ajo aman wãm ar amã amijarê.

¹⁵Nã bãm Raodjikam gwaj baje abeno bakamyo ama ne. Gora arkum ijarê. Nĩpa nhûrkwākam ar kute Jejukôt aben pydjiwãmê Nĩpa bêngôkremê ne ba o ama ne. Ar wãmãdjwÿ ijarê.

16Ë, ije ar amã pi'ôk no'ôk nhõrwã gar omũ:n omũnh pan kam amũ krĩraxbê Raodjikam ar kute Jejukôt aben pydjiwãmã angã gê kam ar amipãnh ar amã wã ngã. Dja ba ije wãm ar amã pi'ôk no'ôk nhõrwã gar ga wã pumũn amũ ar wãmã angã gê Raodjikam ar wã amrẽ amipãnh ar amã wã ngã. Gar aprakamã omũ.

17Ë, Akipumã kum, —Gora Bẽnjadjwỳr kute amã adjàpênh jarênhja on o tẽn inomã amẽ, ane.

18Ba ibê Paur ne ba wãm ar amã ikabên ne. Nhym bep ngrire ja ne ba ba inhikrao ipêx ne. Nã bãm ar ajo aman kam wãm ar amã amijarẽ. Gora mekbê ijê djàkam idjãmja man o abiknor kêt. Gê Metĩndjwỳnh ukaprĩkôt ar ajo djuw mex. Tãm ne ja.

Texarônika kumrêx

Texarônika kumrêx 1

¹Ba ibê Paur ne ba ar amã pi'ôk no'ôk ne. Xiramê Ximoximê ne bar ar amã pi'ôk no'ôk ne. Krĩraxbê Texarônikakam ar aje amim Jeju mar ne kôt aben pydjwãmã ne bar pi'ôk no'ôk ne. Metĩndjwỳnhbê ar Babãm ne kam krabê Běnjadjwỳr Jeju Kritu arkôt ne gar aben pydji, ar amã ne bar pi'ôk no'ôk ne. Gê Metĩndjwỳnh ar ajo djuw mex, Metĩndjwỳnhbê gwaj Babãmmê Běnjadjwỳr Jeju Kritu ar ukaprĩkôt ar ajo djuw mex ne ar ar ajo ba ne ar amã umar mex jarê gar adjumar mex ne ar aba.

Paur kute Metĩndjwỳnhmã arkam amikĩnh jarēnh.

²Nã bãm ar Metĩndjwỳnhmã ar akam ikĩnhkumrêx jarê ne kum ar ajarēnh 'ãno dja.

³Mỳkam ne bar ar akam ikĩnh? Bir, ar aje tu amim Jeju markumrêx ne arỳm kôt aje amijo abakam ne bar ikĩnhkumrêx. Ne ajte ar amã Metĩndjwỳnh jabêkôt arỳm kum adjàpēnh raxkamdjwỳ ne bar ikĩnhkumrêx. Ne ajte ar aje arỳm Jeju Kritu jabej mã adjumarkamdjwỳ ne bar ikĩnhkumrêx. Gwaj banhõ Běnjadjwỳr Jeju Kritu akubyn bõxmã ar aje mã abej ajkam amakkamdjwỳ ne bar ikĩnhkumrêx. Kam ne bar ar akam ikĩnhkumrêx ne gwaj Babãmmã ar ajarē, gwaj banhõ Metĩndjwỳnhbê gwaj Babãmmã ar ajarē.

⁴Akmere ar, àpnhĩre ar, mrãmri ne arỳm Metĩndjwỳnh kum ar ajabêkôt arỳm amijo ar apytà. Kute ar ajo kra kadjy amijo ar apytà bar arỳm kuma.

⁵Djãm Jeju'ã ar amã idjujarēnh nyja kabēn kajgo got? Kati. Mrãmri ne ba ar amã Jeju'ã idjujarēnhkumrêx ne. ãm Metĩndjwỳnh pyma kôt ne bar mã ar amã Jeju kabēn jarē. Djãm ar ba ne bar ar amã ikabēn jarē? Kati, ãm Metĩndjwỳnh Karõ kabēnkôt ne bar ar amã ikabēn jarē. ãm Metĩndjwỳnh kabēnja ne kajgo kêt. ãm 'êxnhĩ kêt. Tãm ne bar mã kuman ar amã arē. Nã bãm ar ar akam imexkumrêx ne akrànãmã ar ar ajo iba. Gar arỳm prĩne ar ipumũn tu amim ar ikabēn markumrêx.

⁶Ar ikabēn man ar ijã amijakren Běnjadjwỳr Jeju'ãdjwỳ arỳm amijakre. Ar ijã amijakren mã ar ikôt amijo aba. Nym kam me ar ajo ajkê. Ar aje Jeju

markam ne me ar ajo ajkê. Nãm me te ar ajo ajkê gar mã ajamako ar ikabên mar tỳx mex ne. Ne tu ate akrãn tu akĩnhkumrêx ne. Nã gãm ar Metĩndjwỳnh Karõ kabênkõt tu akĩnhkumrêx ne mã ar ikabên ma.

⁷Nhym arỳm Akajakam ar kute amim Jeju marjamê Matenikam ar kute amim Jeju marja me kunĩ arỳm ar apumũ, ar aje Jejukõt ar amijo aba pumũn arỳm ar ajã amijakren kute ar apyràk ne ar ba.

⁸Ë, ar ga ne gar memã Jeju'ã ajarê nhym Akajakam ar jamê Matenikam ar jamê ne me arỳm kunĩ Bẽnjadjwỳr Jeju'ã adjujarênh ma. Djãm me ajbit ne me kuma? Kati, nã gãm ar me kunĩmã arê nhym me arỳm kuman kam arỳm amũ abenmã arê. Nhym me arỳm prĩne kuma. Nã gãm ar aje amim Metĩndjwỳnh marja memã amijarê nhym me arỳm prĩne kuma ne kam amũ aben djô'ã abenmã ar ajarê. Nhym kam pyka kunĩkõt me arỳm ar ajarênhbit ma. Kam ne bar ije arỳm memã ar ajarênh kêt.

⁹Me ja ta ne me ar imã ar ajarê. Me ja ta ne me ar imã, —Be, onĩj Texarônikakam ar ja ne arkum ar akĩnhkumrêx. Be, ga ar abôxkam ar kute ar amã kabên mexbit jarênhja ma, ane. Ne ajte ar imã, —Be, Texarônikakam ar ja ne ar arỳm mỳjjao we Metĩndjwỳnh karõ nhipêxja kangan arỳm Metĩndjwỳnhkumrêx, Metĩndjwỳnh tĩnjao aminhõ. Ar kute amikadjy kum àpênhmã ne ar o aminhõ,

¹⁰ne arỳm krakam amako dja. Metĩndjwỳnh kra ne ar arỳm amiwỳr kam amako dja, ane. Nãm me ã ar ajarênhõ ane. Mrãmri ne gar Metĩndjwỳnh krabê Jejukam ama. Tãm ne tykkam Bãm ajte akubyn o tĩn ne. Tãm dja ajte kàjkwa kurũm bôx. Tãm ne gar kam ama. Tãm ne kubê gwaj bapytâr djwỳnh ne Metĩndjwỳnh ngrykbê gwaj bapytà. Godja Metĩndjwỳnh me axwekam ngryk ne. Bãm ngrykbê godja Jeju arỳm gwaj bapytà. Tãm ne bôxmã gwaj kam ama.

Texarônika kumrêx 2

Paur arkam àpênh mex.

A Kô 1.12

¹Akmere ar, àpnhĩre ar, wānh ar ar akam idjām ne kajgo kêtikumrêx. Gar arỳm ama.

²Ar awỳr ar imõr kêttri ne me Pirpukam prĩne ar ijo ajkên ar imã kabên punu jarê. Gar arỳm ama. Nãm me ja te ar ijo ajkê bar ar amã Metĩndjwỳnh'ã idjujarênh ny jarênh rã'ã ne. Metĩndjwỳnh ne ar imã tỳx jadjà bar itĩn prãm kêt ne tu ar amã arê. Nãm me te Metĩndjwỳnh'ã ar amã ar idjujarênhkôt kum ar ikurê bar mã ar amã arê.

³Nã bãm ar ar amã, —On ar tu amim Jeju markumrêx, ane. Djãm kupa'ã ne bar ar amã arê? Nàr djãm mỳjja 'õ prãme ne bar ar amã arê? Nàr djã nã bãm ar ar amã ijêx?

⁴Arkati, Metĩndjwỳnh ta ne ar ijano bar tẽ. Nãm ar imã, —Gora ar memã Jeju kukràdjà ny'ã ajarê, ane. Nãm ã Metĩndjwỳnh ar imã ane bar kabênkôt me akunĩmã 'ã idjujarênh mõ. Djãm me abêngôkre amã ikĩnh kadjy ne ba me amã Metĩndjwỳnh'ã idjujarênh mõ? Kati, Metĩndjwỳnh ta ar ikam kĩnh kadjy ne bar me amã 'ã idjujarênh mõ ne kum ar idjapênh iba. Tãm ne kute prĩne ar ikabi. Kum ar idjapênhkôt ne arỳm ar ipumũ.

⁵Djã nã bãm ar ar amã ijêx ne ar atãri ar amã, —Bep ar amexkumrêx, anen kam ar akàxã ar ajã ikabên ne? Arkati. Arỳm ne gar imex pumũ. Nàr djã nã bãm ar arĩk ar amã ijêx ne pi'òk kaprĩre prãme ar amã ikabên jarê? Kati, Metĩndjwỳnh ta ne prĩne ar ikadjwỳnhbê ar ipumũ.

⁶Nàr djãm wākam ar aje ar imã ar imex jarênhmã ne bar tẽ? Kati, Kritu kute ar ijanorkôt ne bar tẽ. Nàr djãm atemã me ja'õ kute ar imã ar imex jarênhmã ne bar tẽ? Kati, Metĩndjwỳnh ta ne kute prĩne ar ipumũnh.

⁷Kritu kute ar ijanor pumũnh nhiràm ne bar ren ar amã, —Amrê ar ar imã mỳjja ngã, —Gop ar ar imã apê, ane ne ren arỳm ikabêno ar akaty. Nhym bep kati, ã ar ije anhỹr kêtê. Nã bãm ar akrànmã ar ajo iba. Mrãmri ne me nire kute amim kra karàkam o djuw mex pyræk. Nã bãm ã ar ar ajo ibao ane.

⁸Ar imã ar akĩnh raxi. Kam ne bar prĩne arỳm ar amã Metĩndjwỳnh kukràdjà ny'ã ajarẽ ne ar itĩn prãm kêtukumrẽx ne. Djẽ ne ren me'õ kute ar ibĩn prãm bar kam ren tu ate ikrãn mã ar amã Metĩndjwỳnh'ã ajarẽ nhym kam me ren ar ibĩ. Nã bãm ã imã ar akĩnh rax ane.

⁹Akmere ar, àpnhĩre ar, ar akam ar idjãmkam ar idjapênh raxja gar omũ. Arngro'ãmẽ akamàtkammẽ ar idjapênhja pumũ. Bir mỳkam? Ar ije pi'òk kaprĩre'ã ar ajwỳr kêt kadjy. Ar ije kàj bê ar amã Metĩndjwỳnh kukràdjà ny'ã idjujarẽho iku'êkam ije pi'òk kaprĩre'ã ar ajwỳr kêt kadjy.

¹⁰Nã bãm ar akràn mã: ar ar ajo iba. Nã bãm ar ar ajo iba mexkumrẽx ne ar ar ajo iba. Ar aje Jeju marja, ar ga ne bar akràn mã ar ar ajo iban ijaxwe kêtukumrẽx ne. Ar imrãnh mexkumrẽx. Nã bãm ar katàt amijo iba. Gar arỳm ar ipumũ. Metĩndjwỳnhdjwỳ ne arỳm prĩne ar ipumũ.

¹¹⁻¹²Nã bãm ar ar akunĩ:o ikrakumrẽx ne ar ar ajo iba, ne ar akunĩ mã ikabẽn jarẽn ar amã, —Kwãrĩk wãnh Metĩndjwỳnh kanga kêt. Gora ar 'ã angrà tỳx, ane. Ne kam ajte me kaprĩ mã kum, —Kwãrĩk wãnh akaprĩ kêt. Metĩndjwỳnh dja ajo kĩnh, ane. Ne kam ajte ar amã, —Gora ar mã Metĩndjwỳnh kabẽnkôt ar amijo aba rã'ã ne, ane. Ar aje ã anhỳrkam godja Metĩndjwỳnh ar akam kĩnhkumrẽx. Metĩndjwỳnh ne ar kute gwaj bajo ba djwỳnh. Tãm ne amiwỳr gwaj bajuw. Tãm ne kute ar gwaj bapytår ne ar kute gwaj bajo bamã amiwỳr gwaj bajuw. Gwaj bamextire ne õ pyka mexti:re, õ pyka ra:xkam ar babamã ne amiwỳr gwaj bajuw. Kadjy dja gar katàt amijo aba, Metĩndjwỳnh ar akam kĩnh kadjy.

Akubyn kute arkam amikĩnh jarẽnh.

¹³Arỳm ne bar ar amã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ gar arỳm ama. Kam ne bar mã ar akam ikĩnhkumrẽx ne Metĩndjwỳnh mã amikĩnh jarẽ. Djã nã gãm ar mar kajgo got? Kati, nã gãm ar tu markumrẽx. Nã gãm ar anhõkre kadjwỳnhbê, —Djãm mebêngõkre kabẽn got? Kati, Metĩndjwỳnh kabẽn ne ja, ane. Kôt ne gar arẽ. Metĩndjwỳnh kabẽnkumrẽx ne ja. Metĩndjwỳnh ne arỳm ta kabẽno katàt ar akrã dja, kam ne gar arỳm amrãnh mexkumrẽx mõ.

¹⁴Ë, akmere ar, àpnhĩre ar, djãm wãnh Texarôníkakam, ar anhõ krôkambit ne me ar ar ajo bikẽho ba? Kati, mekbê idjaerkamdjwỳ ne me õ krôkam me ar ar o bikẽho ba, pykabê Djudêjakam. Mekbê idjaer kwỳ ne ar arỳm Kritu Jejukôt aben pydji. Nhyr me kute Jeju mar kêt ar aro bikẽho ba. Gar ar anhõ krôkam me kute ar ajo bikẽhja pumũ. Aprakamã ar aje amim Metĩndjwỳnh marja ne me arĩk ar me ajo bikẽho ba.

¹⁵Amrêbê ne mekbê idjaer ta ar Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnh djwỳnh paro ban kam arỳm Bẽnjadjwỳr Jeju bĩn kam arỳm ar badjwỳ ar ijo kurê djwỳnh ne. Arỳm o Metĩndjwỳnhmã ngyrk jadjàn me kunĩkam amikrà ar o ba.

¹⁶Mã ne mekbê idjaer mekam amikrà on? Bir, nã bãm ar ije me bajtem, me jamã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽho itẽm nhyr me kute me utarmã nhyr mekbê idjaer mã: ar ikukrà ar o ba. Godja me ã anen arek Metĩndjwỳnhmã ngyrk jadjaro tẽ:n kam arỳm Metĩndjwỳnhmã ngyrk jadjar mex ne. Nhyr kam arỳm Metĩndjwỳnh prĩne me axwe pãnh meo ajkẽ.

Kute aro amak'ã kute arkum amijarẽnh.

¹⁷Akmere ar, àpnhĩre ar, nã bãm ar ar akurũm itẽm ngrĩre ne ar ajo ama: ne. Ne kam ar ije me 'uwtĩ tũm pyræk. Nã bãm ar ar ajo aman iba. Ne te ije inhýtã ar apumũnh prãme.

¹⁸Ne te akubyn ar awỳr imõr prãme. Ibê Paur ne ba te akubyn ar awỳr itẽmmã ikràn ikràn ikrà nhyr Xatanaj mã: ar ikukrà.

¹⁹⁻²⁰Ë, Bẽnjadjwỳr Jeju akubyn bõxkam, kuka kõnh gwaj badjãmkam, nhyr dja bar mex jarẽ? Ar ga. Ar ga dja bar ar amex jarẽ ne kum, —Be, ar ja ne ar mexkumrẽx ne ar ba. Arỳm amar tỳx ne, ane. Be, ar ga dja bar ar ajo idjãmra mõ. Ar ije kum ar ajarẽnhmã ne bar kam ama ne. Mỳjbê ne ar ikĩnh djà? Ar ga. Texarôníkakam ar ga ne gar abê ar ikĩnh djà. Nhyr Metĩndjwỳnhdjwỳ dja ar imã ar amex jarẽ bar kam ikĩnhkumrẽx ne.

Texarônika kumrẽx 3

¹⁻²Nã bãm axwe ar akam idjumar ne kam inhõkre kadjwỳnhbê amim, —Birãm ijamak dja ibĩ, ane. Kam ne ba ar awỳr Ximoxi janon kam ate: krĩbê

Atēnakam dja. Gwaj bakamy Ximoxi ar ikôt Metĩndjwỳnhmã àpēnh ba. Tãm ne bar ar awỳr ano. Kute memã Kritu'ã ujarēnh ny jarēnho baja tãm ne bar ar awỳr ano. Kute ar amã tỳx jadjàr ne kute ar amã kabēn jarēnhmã ne kute ar amã, —Arỳm ne gar tu Jeju markumrēx ne. Gora ar 'ã angrà tỳx, anhỳrmã ne bar ar awỳr ano nhym tē.

³Birãm me kute ar ajo bikēnh gar arỳm aje Jeju kanga karō ne bar ar awỳr Ximoxi jano nhym tē, kute ar amã tỳx jadjàrmã ar awỳr ano nhym tē. Be, mrãmri godja me arĩk ar ba gwaj bajo ajkē. Arỳm ne Metĩndjwỳnh gwaj bajã amim karō. Me arĩk ar ba kute me baje Jeju maro bikēnhmã ne amim me bajã karō, me kute me bajo bikēnh gu me Jeju'ã bangrà rã'ã jabej amim me bajã karō. Gar arỳm ama.

⁴Ar akam ar idjãmkam ne bar arỳm ar amã arē. Anhỳr djwỳnhràr ne bar ar amã arēn ar amã, —Gora ar ar ikabēn ma. Godja me ar ar ajo bikēnh ba, ane. Be, kôtô. Nã bãm tu kōnh kum irkumrēx gar arỳm ama.

⁵Kam ne ba ar awỳr Ximoxi jano. Ije ar amar prãm kute ibĩn kajgo ne ba ar awỳr ano, ije marmã. Ar aje Jeju kanga kêt jabej ne ba ar awỳr ano. Ar 'ã angrà rã'ã jabej ne ba ar awỳr ano. Nã bãm inhōkre kadjwỳnhbê amim, —Birãm arỳm godja Xatanaj arkum ar kute Jeju kangamã arkum 'ã apnê nhym arỳm ar kanga. Nhym arỳm ar idjapēnh, ar ije arkum arēnhja arỳm kajgo, ane. Nã bãm ã amim ikabēn jarēnho ane.

Ximoxi kute ar mex jarēnh.

⁶Nhym bep kati. Nã bãm ar ar awỳr Ximoxi jano nhym ar awỳr tēn ar akurũm tēn bōx ne arỳm ar imã ar ajarēnh mextire ne. Bar kam ikĩnhkumrēx ne. Nã gãm ar tu aje Jeju markumrēx ne 'ã angrà tỳx nhym omũn bōx ne ar imã arē bar ikĩnhkumrēx. Nhym ajte ar amã me abê jarē. Nãm ar imã, —Onĩj ar ar ajo ama ne. Ar kute ar apumũnh prãmã. Ar kute ar apumũnh prãm gar gadjwỳ aje ar omũnh prãm kute aben pyræk, ane. Be, nãm Ximoxi ã ar ajã ar imã anen ã ar ajarēnho ane.

⁷Be, akmere ar, àpnhĩre ar, ar aje Jeju mar tỳx ne mã 'ã angrà rã'ãja ne omũn akubyn bōx ne ar imã arē. O ar imã ar ikĩnh jadjà. Nãm me ja ar ijo ajkē. Ar

ijo ajkê bar idjumar punure ne kam irerekre. Nhyim bep ar ga ne gar ar imã kïnh jadjà.

⁸Jakam ne bar arÿm ajte itÿxkumrêx ne. Ar aje Bënjadjwÿr mar ne 'ã angrà tÿx rã'ãkôt ne bar arÿm ajte 'itÿx ne.

⁹Jakam dja bar Metïndjwÿnhmã ar akam ikïnh jarê. Mÿjkôt ne bar ikïnh? Bir, ar akam. Ar aje mar ne 'ã angrà tÿxkam ne bar ikïnhkumrêx ne kam gwaj Batïndjwÿnhmã amikïnh jarê.

¹⁰Akamàt kunïkôt arngro kunïkôt ne bar amikadjy Metïndjwÿnh ma:ro iku'ê. Ar awÿr ar itêm, gwaj baje aben nhÿtã aben pumÿnh bar ije õbê ar amã Metïndjwÿnh kabën jarêho ino rer kêtja jarênh gar aje pÿrïne amim marmã. Kam ne bar amikadjy Metïndjwÿnh ma:rbito kuma.

¹¹Gora gê gwaj Babãmbê Metïndjwÿnhmê gwaj banhõ Bënjadjwÿrbê Jeju, gora gê ar ar ijano bar kam wãm ar awÿr tẽ.

¹²Mrãmri ne gar arÿm amã aben jabên ar aba. Gê Bënjadjwÿr abenã ar amã karõ gar amã aben jabê rax. Amã aben jabê rax ne ar abeno aba. Ne ar amã me kunï jabê, ar amã me kunï jabê rax ne ar aba, ar amã me abê raxo kute ar imã ar ajabê ja pyræk.

¹³Kam dja Metïndjwÿnh arÿm ar ajo tÿx ne, gar arÿm 'ã angrà tÿx ne. Nhyim kam Jeju akubyn bõxkam gar ajaxwe kêtka amextire ne ar aba. Gwaj banhõ Bënjadjwÿr Jeju dja õ me ja kunïo bõx. Õ me ja kunïo bõx gu me bajaxwe kêtka me Babãmbê Metïndjwÿnh kabem bakumex. Gu me baje Jeju mar bakunï ajmã bakute kêt ne Metïndjwÿnh mexo bamexkumrêx ne dja, me Babãm kuka kôn timer dja.

Texarônika kumrêx 4

Me kute katàt amijo bao Metïndjwÿnh kïnhmã.

Rô 12.9, 13.13; Kor 3.5

¹Be, akmere ar, àpnhïre ar, bar pÿrïne arÿm ar amã arê gar arÿm ama. Ar aje Metïndjwÿnh kabënkôt ar amijo aba nhyim ar akam kïnh kadjy ne gar arÿm ama. Mrãmri ne gar arÿm ã anhÿr ar aba. Ba kam ar ije ajte ar amã arênhmã.

Běnjadjwỳr Jeju djô'ã ajte ije ar amã arěnhmã. —Arek ar Metĩndjwỳnh kaběnkôt ar amijo aba rã'ã ne.

²Amrěbê ne bar ar amã ikaběn jarě ga arỳm ar ama. Běnjadjwỳr Jeju kaběnkôt ar amã ikaběn jarě gar arỳm prĩne ama.

³Metĩndjwỳnh ne arỳm ar ajã amim karõ. Ar Metĩndjwỳnh mexo amextire ne ar aba ne ajaxwe kêt ne ar abamã ne ar ajã amim karõ. Kam dja gar aprõ prãm kêt ne abenbê prõo adjãkĩnh kêt ne amextire ne ar aba. Nhy m me nidjwỳ mjên prãm kêt gar arek ar aba.

⁴⁻⁵Kam dja gar aprõ djwỳnh'ỳrbit tu abakumrěx ne ar o aba ne amexkumrěx. Nhy m bep me kàtàm, me kute Metĩndjwỳnh mar kêt me tãm ne me prõ prãm kam, kurěkam tu arĩk prõ'ỳr ba. Nhy m bep kati, kwãrĩk wãnh mekmã nõ. Nhy m bep ar ga dja gar aprõ djwỳnh'ỳrbit aban 'ã apỳnh ne. Kwãrĩk wãnh gar krõ'ã meo aprõ kêt. Kwãrĩk wãnh gar krõ'ã meo amjên kêt. Ne kam arĩk ar aba kêt.

⁶Kwãrĩk wãnh akamykam amikrà ar o aba kêt ne kubê prõo adjãkĩnh kêt. Mỳkam? Bir, Běnjadjwỳr Jeju godja mỳjja ja kunĩo pãnh ne. Ě, kute o pãnh kěttri ne bar anhỳr djwỳnhrà m arỳm prĩne ar amã arě gar ama.

⁷Be, djãm gwaj arĩk ar baba kadjy ne Metĩndjwỳnh amiwỳr gwaj bajuw? Kati. Arkati, gwaj bamextire ne katàt bamrãnh kadjy. Katàt me bamrãnh ne baje abenbê prõo badjãkĩnh kêt kadjy ne Metĩndjwỳnh amiwỳr gwaj bajuw.

⁸Dja me'õ kaběn ja mar prãm kêt djãm mebêngôkre kaběn dja me'õ mar prãm kêt ne? Kati, Metĩndjwỳnh kaběn dja mar prãm kêt. Metĩndjwỳnh ta kute ar amã ta Karõ mex janor tãm dja me'õ mar prãm kêt.

⁹Nã gãm ar amã aben jabê. Ar aje Jeju marja ne gar amã aben jabê. Metĩndjwỳnh ne ar amã arě gar kam amã aben jabê. Kam dja ba ar amã 'ã pi'òk no'òk kêt ne.

¹⁰Nã gãm ar amã aben jabê, Matenikam ar kute Jejukôt abeno kamy kunĩmẽ ne gar amã aben jabê. Kam dja ba ar amã, —Akmere ar, àpnhĩre ar, gora arek ar ã anhỳr ar aba rã'ã ne, ane.

¹¹Ba ajte ar amã arẽ, —Gora ar abenkam akabôt katin ar aba. Adjàkrê kêt ne ar aba. Kwãrîk wãnh kikrekôt mör ne mÿjja pumũnh ne mÿjja mar ne arẽho aba kêt. Gora anhikrao adjàpênh aba. Tãm ne ba arÿm amrêbê ar amã arẽ.

¹²Bir, mÿj kadjy dja gar ar adjàpênh aba? Bir, me kàtàm kum ar akĩnh kadjy. Kadjy dja gar ã ane. Mÿkam ne gar akwÿ ar adjàpênh kêt ne aba? Ar apê ne ate amim mÿjja by ne me 'wÿr kêt.

Jeju akubyn bôxmã.

Kô k 15.51

¹³Ë, akmere ar, àpnhĩre ar, ba ajte ar amã arẽ, ar aje pĩne mar kadjy. Me arÿm tyk tũmja dja ba ar amã arẽ gar ama, ar akaprĩ kêt kadjy. Nhym bep me kute Jejukam amak kêtja dja me mrãmri kaprĩ. Me ja'õ dja ty nhym me ja tu kaprĩkumrêx, tyk nhijukri Jeju'ÿr bôx kêtka. Nhym bep gu me ba dja gu me ã bakaprĩ anhÿr kêtka. Nhym bep gu me ba dja gu me ã bakaprĩ anhÿr kêtka. Nhym bep gu me ba dja gu me ã bakaprĩ anhÿr kêtka.

¹⁴Jeju tyk ne akubyn tĩn. Tãm ne gu me arÿm tu amim kamnhĩxkumrêx ne. Dja me tyk ã Jejukôt akubyn tĩn ane. Tãm dja gu me kuman tu amim kamnhĩxkumrêx ne. Mrãmri godja Metĩndjwÿnh me tyk tũmja Jejumẽ ro'ã meo mō, me kute amim Jeju mar tyk tũmja dja Jejumẽ ro'ã meo mō. Me kute tu amim Jeju markumrêxja, me tyk tũmja, me tãm godja Metĩndjwÿnh Jejumẽ ro'ã meo mō.

¹⁵Ë, Běnjadjwÿr ne ar imã arẽ bar ô'ã pĩne ar amã arẽ, katàt ar amã arẽ. Gu me batĩnja dja gu me me tykmã wa kêt. Běnjadjwÿr akubyn bôxka dja gu me batĩn rã'ãja me tykmã wa kêt.

¹⁶Běnjadjwÿr ta dja kàjkwa kurũm ruw ne kàj bê me bamã akij ne amiwÿr me bajuw. Kadjy mrãnh djwÿnh nhõ běnjadjwÿrmẽ dja ar me bamã akij ne Metĩndjwÿnh nhõ mÿjja kute poti nhõkre pyræk kakô. Nhym kam me kute amim Kritu mar tyk tũmja, me kumrêx tyk ne pykakam nörja dja me kumrêx pyka kurũm katon wabi. Dja me akubyn tĩn ne katon wabi.

¹⁷Gu me batĩn rã'ãjamẽ dja gu me baro'ã wabi. Me batĩn ne ar babaja dja gu me batĩn ne wabi. Nhym bep me kumrêx tyk ne pykakam nörja dja me

kumrëx akubyn tĩn ne kam me batĩn rã'ãjamẽ abenã bõx. Gu me arỳm baro'ã Bẽnjadwỳr'ỳr wabi. Metĩndjwỳnh godja me baro'ã me babyn Bẽnjadwỳr'ỳr me bajo wabi. Kakrãkam dja me babyn Bẽnjadwỳr'ỳr me bajo wabi. Gu me kam Bẽnjadwỳr Jeju kajpa, kõk djàbêrkam dja gu me kajpa nhym kam kàjkwamã me bajo mõ. Gu me kam kõt ar baba. Ar baba rã'ã: ne. Dja gu me Bẽnjadwỳrkõt ar babao ino rer kêt mex ne ar baba. Ar baba rã'ã ar baba.

¹⁸Kam dja gar abenmã ikabẽn ja jarẽnho aban o ar akaprĩbê abenmã kĩnh jadjà.

Texarõnika kumrëx 5

Meo bikẽnhdjã nhõ akati'ã ujarẽn.

Mat 24.29; Mak 13.26; Ruk 21.25, A Ped 3.10

¹Ë, akmere ar, àpnhĩre ar, mỳj kadjy dja ba ar amã 'ã pi'õk no'õk ne? Mỳj mytyrwỳ 'õkam nàr mỳj akati 'õkam dja meo bikẽnhdjã nhõ akati me'ỳr bõxmã ne ba ije 'ã ar amã pi'õk no'õkmã?

²Godja me aêrbê Bẽnjadwỳr Jeju kute meo bikẽnhdjã nhõ akati me'ỳr bõx. Arỳm ne gar prĩne ama. Me aêrbê. Akamàtkam me àkĩnhĩ me aêrbê me ùrkwãmã ngjêx ne kute mekbê mỳjjao àkĩnhõ ba. Dja meo bikẽnhdjã nhõ akati ã me aêrbê me'ỳr bõx ane.

³Kute me nire kra àn tokrykam kute kubê amijo bipdjur kêt ne kubê prõt kêtja pyræk. Mrãmri godja meo bikẽnhdjã arỳm ã me'ỳr bõxkumrëx o ane, nhym me kubê amijo bipdjur kêtikumrëx. Dja me abenmã, —Be, arỳm ne gu me badjumar mexkumrëx ne ar baba. Godja mỳjja'õ ajmã me bajo kêtikumrëx ne, ane. Me kute abenmã arẽn rã'ã nhym me aêrbê meo bikẽnhdjã nhõ akati me'ỳr bõx, Bẽnjadwỳr kute meo bikẽnhdjã nhõ akati me'ỳr bõx. Godja me'ỳr bõx nhym me kubê amijo bipdjur kêtikumrëx ne 'õ kubê kator kêtikumrëx.

⁴Nhym bep kati, akmere ar, àpnhĩre ar, djãm àtykri ar amrãnh got meo bikẽnhdjã nhõ akati ar ajaêrbê ar awỳr bõxmã. Kute me àkĩnhĩ me aêrbê me ùrkwã'ỳr mrãnh ne ngjêx pyræk. Nhym bep kati, djãm ar ajaêrbê ar awỳr bõx kêtikumrëx ne. Me mũ ja'ỳrbit dja bõx. Me arĩk ar ba'ỳr dja bõx.

⁵Nhym bep kati, ar ga ne gar a'ukam mrã, ne arngro'ã mrã. Nã gãm ar Metĩndjwỳnh kaběnkôt ar amijo aban kam kute a'uri ar amrãnh pyràk. Gwaj ba ne gwaj akamàtkam baba kêtukumrëx, àtykri baba kêtukumrëx. Nhym bep me arĩk ba ne me kute àtykri me ba pyràk.

⁶Kam dja gwaj a'ukam bamrãnhja, arngro'ã bamrãnhja 'ã bano tỳx rã'ã ne babibãnh kêt ne ar baba. Nhym bep me arĩk ar baja, àtykri ar baja dja me wãnh arĩk ar ba. Nhym bep gwaj ba dja gwaj ã anhỳr kêtukumrëx ne ar baba.

⁷Nhym bep me Jejubê jãm krãja ne kute arĩk akamàtkam me ba pyràk. Nhym me arĩk ar badjwỳ ne me kute me bibãnhkam arĩk akamàt kô tykkam ba pyràk.

⁸Nhym bep kati, a'uri gwaj bamrãnhja dja gwaj bajaxwe kêtukumrëx ne ar baba. Ë, dja gwaj amijã bano tỳx. Xatanaj ne kute gwaj bajaxwe'ã gwaj bamã àpněnh prãmukumrëx. Kam dja gwaj amim Jeju mar 'ãno djan arek bamã me abê. Kute mrãmri ne me kute ngônho kuběkà jangjěnh nhym me te kute me'ã kamjỳrja pyràk. Dja gwaj ã baje amim Jeju mar 'ãno badjãm ne bamã me abêo ane. Nhym kam Xatanaj te gwaj bajaxwe'ã gwaj bamã apnê. Gwaj Jeju 'ãno djan amiwỳr kam ama. Kute mrãmri ne me kute ngônho krãdjê tur nhym me te kute kôo me ikwỳr kajgo ja pyràk. Dja gwaj ã baje Jeju 'ãno badjãm ne amiwỳr kam amako ane nhym kam Xatanaj te gwaj bajaxwe'ã gwaj bamã apnê.

⁹Djãm Metĩndjwỳnh me bakam ngryk ne kute me bajo bikěnh kadjy ne amijo me bapytàn amim me bajã karõ? Kati, kute me bapytarmã ne me bajo amiptà. Me banhõ Běnjadjwỳr Jeju Kritu ta ne me bapytàn ar me bajo ba.

¹⁰Ta ne me bapãnh tyn ajte me bakadjy tĩn ne. Gu me kôt bakunĩ batĩn ne. Dja gu me arỳm batyk jabej nàr kon batĩn rã'ã jabej mrãmri dja gu me bakunĩ ajte Jejukôt batĩnkumrëx ne.

¹¹Me akubyn tĩn dja gar mã abenmã arẽ. Ne mã o abenmã kĩnh jangij ne o abenmã tỳx jangij. Arỳm ne gar ã ane. Jakam dja gar mã ã anhỳr atēm rã'ã.

Akubyn ajte arkum 'ã karõ.

Gar 6.6; Xim k 5.17

¹²Ë, akmere ar, àpnhĩre ar, dja gar prĩne ar kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnh kabẽn ma. Ar ja ne ar prĩne ar ar ajo djuw mexo ba, Bẽnjadjwỳr Jeju kabẽnkõt ar ar ajo djuw mexo ban ar amã àpênh ar ba, ne ar ar akreo ba. Kam dja gar prĩne ar kabẽn ma.

¹³Gora ar prĩ:ne ar kabẽnja man amã ar abên amã ar kĩnh. Ar akrànãmã ar amã àpênhkam dja gar amã ar kĩnhkumrẽx ne ar aba. Gora ar akunĩ abenmã adjàkrê kêt ne amã aben jabên ar aba.

¹⁴Ë, akmere ar, àpnhĩre ar, ba ajte ar ar amã ikabẽn jarẽ. Godja me kum ukanga gar mekmã kum, —On adjàpênh ar aba. On mỳjja kupê, ane. Godja me kaprĩ gar memã kĩnh jangjê. Godja me kute amim Jeju mar rerek gar mekmã kum, —On amim Jeju mar mex ne 'ã angrà tỳx, ane. Gora ar akunĩ abenmã akabẽn mexbit jarên abenmã adjàkrê kêt ne ar abeno aba.

¹⁵Godja me'õ ar ar ajõkam ar amikrào ba ga amipãnh o abikênh kêt ne. Tu ate akrãn ar aba. Godja gar abenkam adjukaprĩn ar aban me kunĩkam adjukaprĩn ar aba.

¹⁶Gora ar akĩnh rã'ã rã'ã.

¹⁷Gora ar Metĩndjwỳnhmã akabên 'ãno dja.

¹⁸Gora ar myt kunĩkõt Metĩndjwỳnhmã kum, —Aje imã mỳjja janorja ne mexkumrẽx. Ba akam ikĩnhkumrẽx, ane. Adjumar mexkam nàr apunukam nàr abikênhkam nàr mỳjja kute ajo bikênhkam dja gar kum ã amijarêho ane ne 'ãno dja. Ar aje mỳjja kunĩkam akĩnh ne aje kum amijarênhmã ne Metĩndjwỳnh ar ajã amim karõ. Nãm ã ar aje Kritu Jeju mar'ã amim karõo ane.

¹⁹⁻²⁰Dja me'õ Metĩndjwỳnh Karõkõt ar amã mỳjja'õ jarẽ gar aprỳ kêt. Kwãrĩk wãnh Metĩndjwỳnh Karõ ar amã kabên'õ jarẽ gar ate akrã kêt. Dja gar ate akrã nhym arỳm Metĩndjwỳnh Karõ ar amã kabên kêt ne.

²¹Dja gar prĩne me kunĩ kabên kabi. Dja me'õ kabên mex jabej gar tu kabên markumrẽx ne kabẽnkõt ar amijo aba. Dja me'õ kabên punu gar tu ate akrã.

²²Be, gora ar rŭm apŷnh mŷjja punu djàri kunĩmã akre rax.

²³Gê Metĩndjwŷnh ta kute me bamã umar mex jarēnh djwŷnh pŕine amim ar amã mex jadjà gar kam ta mexo amexkumrēx ne ar aba. Me akunĩ dja gar anhĩ pŷnhkôt amexo tuknĩn ar aba. Dja me banhõ Bēnjadjwŷr Jeju Kritu akubyn tē gu me bamextire ne ar baba. Gu me bajaxwe kêt ne ar baba. Ajmã bakute kêt ne ar baba. Badjumar djàmē banhĩmē bakarõmē ajmã bakute kêt ne ar baba.

²⁴Metĩndjwŷnh ta ne amiwŷr ar ajuw, ta godja ar amã mex jadjà. Mrãmri godja ar amã mex jadjà. Metĩndjwŷnh ne kabēnkumrēx. Mrãmri dja ar amã mex jadjà gar amexkumrēx ne ar aba.

²⁵Ē, akmere ar, àpnhĩre ar, ar badjwŷ dja gar Metĩndjwŷnhmã ar ijarē.

²⁶Ar aje Jejukôt abeno akamy dja gar idjô'ã aben pa krij.

²⁷Ba ar amã arē, Bēnjadjwŷr kabēnkôt ar amã arē. Ije ar amã pi'òk no'òkja dja gar akamy kunĩmã arē.

²⁸Gê gwaj banhõ Bēnjadjwŷr Jeju Kritu ukaprĩkôt pŕine ar ajo djuw mex. Tãm ne ja.

Atãri Texarônika

Atãri Texarônika 1

¹Ba ibê Paur ne ba ar amã pi'ôk no'ôk ne. Xiramẽ Ximoximẽ ne bar ar amã pi'ôk no'ôk ne. Ar aje krîbê Texarônikakam amim Jeju mar ne kôt aben pydjijamã ne bar pi'ôk no'ôk ne. Metîndjwÿnhbê gwaj Babãmmẽ krabê Bênjadjwÿr Jeju Kritu arkôt ne gar aben pydji. Ar amã ne bar pi'ôk no'ôk ne.

²Gê Metîndjwÿnh ar ajo djuw mex, Bênjadjwÿr Jeju Kritumẽ Bãmbê Metîndjwÿnh ar ukaprîkôt ar ajo djuw mex ne ar ar ajo ba ne ar amã umar mex jarẽ, gar adjumar mex ne ar aba.

Paur kute Metîndjwÿnhmã arkam amikînh jarênh.

³Mrãmri ne bar mã Metîndjwÿnhmã ar akam ikînh jarẽ, akmere ar, àpnhîre ar. Nã gãm ar arÿm Jeju mar tÿxo tẽn kam arÿm akunî amã aben jabê rax tẽ. Kam ne bar mrãmri Metîndjwÿnhmã ar akam ikînh jarẽ.

⁴Kam ne bar ar ajo amra. Apÿnh pyka djàri ne bar mekmã ar ajo amra. Me kute Metîndjwÿnhkôt aben pydjijamã ne bar ar ajo amra. Me te kute ar ar ajo bikênho ban ar ajaprÿo ba gar aje mã tu Jeju mar tÿxkumrêx ne mã 'ã angrà tÿx. Tãm ne bar mã memã arẽ.

⁵Be, arÿm ne me kute Jeju mar kêtja ar ajo ajkê. Arÿm ar amã Metîndjwÿnh jabêkam ar ajo ajkê. Bir, mÿj kadjy? Mÿjja kute gwaj bajo bikêngh gwaj bakaprîkôt godja Metîndjwÿnh amim gwaj bakabi ne amim gwaj bajo mex ne. Gwaj bamex ne Metîndjwÿnh kute õ me ja ar o ba'ÿr babôx ne kam kam ar baba kadjy. Be, ga Metîndjwÿnh kute katàt memã o pãnhja pumũ.

⁶Djã nãm Metîndjwÿnh kupa'ã memã o pãnh? Arkati. Nãm katàt kute memã o pãnhmã amim 'ã karõ. Godja Metîndjwÿnh me kute ar ajo bikênghjao ajkê

⁷⁻⁸gar kam arÿm ajo bikênghja arÿm adjumar mexkumrêx ne atyk djà kêt ne. Ar badjwÿ dja bar idjumar mexkumrêx ne ityk djà kêt. Mÿj akatikam? Bir, Jeju kàjkwa kurũm kute amijo amirîtkam. Kuwy pòk jabatànhamẽ kadjy mrãnh djwÿnh pymamẽ, tãm dja Jeju amikôt o mõi. Kute ar apãnh meo

bikēnhmã dja bôx. Me kute Metĩndjwỳnh mar kēto bikēnhmã dja bôx. Me kute Jeju kabēn mar prãm kētja, gwaj banhõ Bēnjadjwỳr Jeju'ã ujarēnh ny mar prãm kētja kute meo bikēnhmã dja bôx.

⁹Dja prĩne ar apãnh meo ajkē nhym me biknor rã'ã: ne. Tu biknorkumrēx. Godja Bēnjadjwỳr tu abenbê me bajo bikjêrkumrēx nhym me wãnh ba djàkam tu wãnh bakumrēx ne Metĩndjwỳnh'ỳr bôx kêtikumrēx. Ne kam Bēnjadjwỳr pumũnh kêtikumrēx ne mex pumũnh kêtikumrēx ne uma pumũnh kêtikumrēx ne tỳx pumũnh kêtikumrēx.

¹⁰Be, dja Jeju ĩ bôx. Akubyn me'ỳr bôx nhym ta õ me ja kunĩ dja me kum mextire jarēn kum uma jarēn kum tỳx jarē. Me kute amim Jeju mar kunĩ dja me uma pumũn ari aben pumũn kam kĩnhkumrēx ne Jejumã mextire jarēn kum uma jarē. Ar gadjwỳ dja gar me kudjwa Jejumã mextire jarē. Jeju'ã ar idjujarēnhja ne gar tu markumrēx ne. Kam dja gar me kudjwa kum mex jarē.

¹¹Kadjy ne bar mã gwaj banhõ Metĩndjwỳnhmã ar ajarēn ar akadjy Metĩndjwỳnh 'uw ne kum ikabēn. Metĩndjwỳnh ne arỳm amiwỳr ar ajuw. Kam ne bar kum, —Ga aje amiwỳr ar 'wỳr djwỳnh dja ga amikadjy katàt ar krã dja. Ota ar ja katàt mrãnh prãmikumrēx. Ota ar arỳm tu amim Jeju markumrēx ne kam kum mỳjja mexbit kĩnh ne ar o ba. Abê mỳjja 'õ bipdjur kêtikôt dja ga katàt ar krã dja. Atỳxkôt dja ga ã aro ane. Nã bãm ar ã Metĩndjwỳnhmã ar ajarēho ane.

¹²Ar aje Jeju marja godja Metĩndjwỳnh katàt ar akrã pumjuw nhym kam me ja ar apumũn arỳm Jejumã mextire jarē. Ar amex pumũnh nhiràm mã Jeju jarēho ba. Nhym gwaj banhõ Bēnjadjwỳr Jeju Kritudjwỳ dja ar amexkôt ar apumũn arỳm ar akam kĩnh ne ta dja ar amã ar amex jarē. Gwaj banhõ Metĩndjwỳnh djukaprĩikumrēx, nhym Bēnjadjwỳr Jeju Kritudjwỳ ukaprĩikumrēx. Ar ukaprĩikôt dja ar katàt ar akrã dja.

Atãri Texarônika 2

Kute me'õ ar axwe baja katormã arēnh.

¹⁻²Akmere ar, àpnhĩre ar, Běnjadjwỳr Jeju Kritu akubyn bôx gwaj baje 'ã aben pydjimã, kam dja gar axwe amikam adjumar kêt ne ar aba. Kwãrĩk wãnh gar arĩk abenmã ajêx ne, —Arỳm ne gwaj bajo bikěnh djà nhõ akati gwaj bawỳr bôx, anhỳr kêt ne kam adjumar punu kêt. Godja me'õ arĩk 'êx ne, —Arỳm ne gwaj bajo bikěnh djà nhõ akati gwaj bawỳr bôx, ane. Nàr kon arĩk 'êx ne, —Arỳm ne gwaj bawỳr bôx. Metĩndjwỳnh Karõkõt ne ba kuman kam ar amã ikaběn jarẽ. Nàr kon ijã, —Arỳm ne Paur gwaj bamã pi'òk no'òk ne. Arỳm ne gwaj bajo bikěnh djà nhõ akati gwaj bawỳr bôx, ane. Kati, dja gar tu ate akrãn ar aba. Nãm me 'êx ar ba.

³Kwãrĩk wãnh me'õ arĩk ar amã 'êx ne ar amã kaběn jarẽ gar kõtbit ajamak běn kêt. Dja gar tu ate akrãn ar aba. Ë, meo bikěnh djà nhõ akati bôx djwỳnhràr godja me kato, ne amibê Metĩndjwỳnh kurên axwebit ma. Nhym kam gormã me'õ katon kam me kadjy běnjadjwỳr ne kam ar axwe ban ï axweo amijo amirĩt mex ne. Godja axweo amijo amirĩt kumrêx nhym kam atãri arỳm meo bikěnh djà me'ỳr bôx. Kam godja me'õ ar axwe baja tu biknorkumrêx ne. Arỳm ne Metĩndjwỳnh me'õ jaxweja tu biknorkumrêxmã amim 'ã karõ.

⁴Be, dja me'õ ar axwe baja arĩk 'êx ne amijo Metĩndjwỳnh. Godja me kute mỳjjao metĩndjwỳnhja kunĩ kum kurên mekbê o akabê, ne me kute mỳjja karõ nhipêx ne kum, “Me Itĩndjwỳnh”, anhỳr kajgoja kunõ akabê. Ne kam ta amijã běnjadjwỳr rax mẽ. Ne kam Metĩndjwỳnh nhõ kikremã wadjàn nhỹn kam mekmã kum, —Ibê ne Metĩndjwỳnh, ane. Nãm arĩk 'êx ne amijo Metĩndjwỳnh. Axwekam arĩk 'êx ne mekmã amijo Metĩndjwỳnho nhỹ.

⁵Djãm arỳm ne gar ikaběno akno? Ar akam idjãm kam ne ba arỳm běnjadjwỳr ar axwe baja ar amã arẽ gar arỳm ama.

⁶Ë, kraxje běnjadjwỳr ar axwe baja nhõ akati 'ỳr bôx kêt. Gêdja õ akati 'ỳr bôx nhym arỳm axweo amijo amirĩt ne. Nhym bep mỳjja ne mã me banêje běnjadjwỳr ar axwe baja kukrà, me baje Jeju mar nêje kukrà. Arỳm ne gar mỳjja ja ma.

⁷Mrāmri ne me arým bĕnjadjwÿr ar axwe bajakôt axwebit ma. Axweo kute amijo amirĭt kĕt rã'ākam ne me kukãm axwemãbit amima. Nhyġ bep kute me banĕje kukrà djwÿnhja dja me banĕje kukràò dja:n kam mã tĕ.

⁸Mã tĕ nhyġ kam arým axweo memã amijo amirĭt. Nhyġ kam Bĕnjadjwÿr Jeju bôx. Bôx ne kam axwe pãnh akôro pyka mẽ o amrà. Umao dja bôx ne o kubĭ, prĭne o akno.

⁹Ĕ, godja bĕnjadjwÿr ar axwe baja Xatanaj kabĕnkôt bôx ne kam ar ro'ã ar ba. Xatanajmĕ dja ar ar ba nhyġ kam bĕnjadjwÿr ar axwe baja ar mekmã amimao ba, ar mekmã amimao pôxo ba. Ne kam mekmã mÿjja pumũnh kĕt nhipĕx ar o ba. Kute o me noo biknormã ar mÿjja pumũnh kĕt nhipĕxo ba. Nãm ar mekmã 'ĕx ba.

¹⁰Dja prĭne mÿjja punu kunĭo me noo akno nhyġ me kuma. Dja me jamã 'ĕx nhyġ kute mrãmri pyrãk, nhyġ me kôtbit amak bĕn ne, ajbit ma. Metĭndjwÿnh kute me jao biknor'ã amim karôja, me tãm. Metĭndjwÿnh kute katãt memã amikabĕn jarĕnh nhyġ me kute mar prãm kĕtja, me tãm. Me tãm ne me kum Metĭndjwÿnh kabĕn mar prãm kĕtkumrĕx ne kum kĭnh kĕtkumrĕx nhyġ te Metĭndjwÿnh kute me utãrmã. Kam dja me tu biknorkumrĕx ne.

¹¹Nãm Metĭndjwÿnh katãt mekmã amikabĕn jarĕ nhyġ me mar prãm kĕt ne kum 'ĕxnhĭbit kĭnh ne. 'Ĕxnhĭbit mar prãm nhyġ kam me kute 'ĕxnhĭbit mar kadjy me kanga. Me kute 'ĕxnhĭbit marmã me kanga.

¹²Mÿkam? Bir, nãm te Metĭndjwÿnh mekmã amikabĕn katãt arĕ, nhyġ me kum axwebit kĭnh ne. Kam dja Metĭndjwÿnh me jamã axwe pãnh jarĕn me biknor djã'ÿr me ano.

Me kute Metĭndjwÿnh kukràdjã'ã ngrã tÿxmã kute arĕnh.

¹³Akmere ar, àpnhĭre ar, nhyġ bep ar ga ne gar atemã. Ar ga ne Bĕnjadjwÿr Jeju kum ar ajabĕ:kumrĕx. Metĭndjwÿnh ne amijo ar apytã, kute ar apytãrmã ne amijo ar apytã. Amrĕbĕ mÿjja kĕtri ne amijo ar apytã, ar aje tu Metĭndjwÿnh kute katãt amikabĕn jarĕnh markumrĕx nhyġ Metĭndjwÿnh

Karõ kute katàt ar akrã djar kadjy ne amijo ar apytà. Kam ne bar mã Metĩndjwỳnhmã ar akam ikĩnh jarẽ.

¹⁴Kadjy ne amiwỳr ar ajuw. Ar amã idjujarẽnh kôt, Jeju'ã idjujarẽnh nykôt ne amiwỳr ar ajuw. Gwaj banhõ Bẽnjadjwỳr Jeju Kritu ne kute umao, mexo, raxo mỳjja kunĩ jakrenh gwaj kôt badjwỳ ã baje anhỹrmã ne amiwỳr gwaj bajuw.

¹⁵Ë, akmere ar, àpnhĩre ar, kam dja gar 'ã angrà tỳx ne. Ar ije ar amã prĩne Metĩndjwỳnh kukràdjà jarẽnhja dja gar ajamako mar tỳx mex ne. Ar ije pi'òk no'òkkam ar amã arẽnh ne ije ijajkwakam ar amã arẽnhja tãm dja gar ajamako mar tỳx mex ne mã ama.

¹⁶⁻¹⁷Be, gwaj banhõ Bẽnjadjwỳr Jeju Kritu ne kum gwaj bajabêkumrẽx. Nhym Metĩndjwỳnhbê gwaj Babãmdjwỳ kum gwaj bajabêkumrẽx. Nãm tu kum gwaj bakaprĩn gwaj bamã tỳx jadjàr rã'ã: rã'ã ne. Gwaj kam batỳxo ino rer kêt rã'ã ne. Nhym kam arỳm gwaj bamã mỳjja mex jarẽ gwaj kam amim kamnhĩxbê ar kadjy baba. Gê Metĩndjwỳnhmẽ krabê Jeju Kritu ar prĩne ar amã kĩnh jadjàn ar amã tỳx jadjà. Gar kam arỳm akabẽn mexkumrẽx ne ar aban apỳnh mỳjja mex djàribit kupê.

Atãri Texarônika 3

Ar kute Metĩndjwỳnhmã Pauro à'wỳrmã kute arẽnh.

¹Ë, akmere ar, àpnhĩre ar, Metĩndjwỳnhmã ar ijarẽ gê Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ã ar idjujarẽnhja pyka kunĩkôt ajmà gê me kuman tu amim Jeju kamnhĩxkumrẽx gê me kum mextire jarẽ. Gora gê me kute me apyràk ne ar ba. Ar ga ne gar Metĩndjwỳnh'ã ar idjujarẽnhja man tu amim Metĩndjwỳnh markumrẽx ne. Nhym kam ar akam me ja ar apumũnh nhiràm ar akôt Metĩndjwỳnhmã mextire jarẽ. Gora gê Bẽnjadjwỳr'ã ar idjujarẽnhja ã pyka kunĩkôt bimàn ane.

²Gora ar ajte Metĩndjwỳnhmã ar ijarẽ gê on me axwemẽ me kabẽn punubê ar ipytà gê me ar ibĩn kêt. Djã nãm me kunĩ Jeju ma got me ar imã kabẽn mex ne? Kati, kam dja gar ajte Metĩndjwỳnhmã ar ijarẽ.

³Nhym bep ar ga. Ar ga dja Běnjadjwỳr ar amã tỳx jadjàn ar anêje axwe djwỳnhbê Xatanaj kukrà. Mrãmri dja ã ane. Arỳm ne ar amã arẽ. Djãm Metĩndjwỳnh kaběn krãptĩ got? Kati, Metĩndjwỳnh ne kaběnkumrẽx. Mrãmri ne arỳm ar amã arẽ, mrãmri dja ar amã tỳx jadjàn ar anêje axwe djwỳnh kukrà.

⁴Arỳm ne bar ar akam ikĩnhkumrẽx. Ar aje Běnjadjwỳr djwỳnh kaběn mar ne kôt ar amijo abakam ne bar arỳm ikĩnhkumrẽx. Amrěbê ne gar amikam ar ikaběn man arỳm kôt ar amijo aba. Mrãmri dja gar arek ã anhỳr rã'ãn tu ar ikaběn man kôt ar amijo aba. Arỳm ne bar prĩne ar amã ikato. Kam ne bar ar akam ikĩnhkumrẽx.

⁵Gê Běnjadjwỳr ta ar amã Metĩndjwỳnh jabê kadjy ar amã arẽ. Gar kam amã Metĩndjwỳnh jabêkumrẽx. Gê ta ajte ar amã arẽ, gar aje l'ãno adjãm ne aje kanga kêt kadjy ar amã arẽ. Gar kam aje Kritu pyræk gê me te ar ajo ajkê gar kanga kêtumrẽx.

Arkum ukanga nêje kute ar akre.

Ep 4.28; Tex k 4.11

⁶Ë, akmere ar, àpnhĩre ar, Běnjadjwỳr Jeju Kritu kaběnkôt dja bar ar amã ikaběn 'õ jarẽ. Dja ar aje Jejukôt abeno akamy kwỳ kum ukangan àpênh prãm kêt jabej gar rũm arkum akre rax. Ar kute ar ikaběn mar kêtumrẽx dja gar rũm arkum akre rax.

⁷Arỳm ar aje mar. Ar aje ar ijã amijakre ne ar idjapênhõ adjapênhmã, arỳm ne gar ama. Djãm ar akam ar idjãmkam ar idjapênh kêt ne ar iba. Arkati.

⁸Ar ar idjapênh ra:xja pumũ. Nã bãm ar prĩne mỳjja kupê. Arngro'ã akamàtkam ar idjapênh iba. Nã bãm ar amim apê. Ar ije pi'òk kaprĩre'ã ar ajwỳr kêt kadjy. Nhỳnh ne me'õ kute ar ijo djuw mex'õ bar ije kum o pãnh kêt? Arkati.

⁹Nã bãm ar ã ane. Ar aje ar ijã amijakren ar ikôt amijo abamã. Jeju Kritu kute ar ijanor pumũnh nhiràm ren ate ikrãn arek ikrĩ nhym me ren ijo djuw mex kajgo nhym ren mrãmri kôt. Nhym bep kati, ar ba ne bar idjapênhbit iba, ar aje ar idjapênhkôt ar ipumũnh ne aje ar ijã amijakremã.

10Ar akam ar idjãmkam ne bar arým ar amã, —Godja me'õ àpênh prãm kêt kwãrĩk wãnh gar kum õ kwỳ krên djà nhõr kêt, ane.

11Ar akam ar akwỳ ne ar àpênh prãm kêt kumrêx ne ar ba bar arým kuma. Nãm ar mỳjja kupênh kêt ne kam kikre kabe'ã kabên prãm kadjybit ar ba.

12Ë, ar prĩne ikabên ma. Bẽnjadjwỳr Jeju Kritu kabênkõt ne bar arkum ukangajamã ikabên jarẽ ne àpênh'ã arkum apnê ne arkum, —Dja gar akrànãm adjàpênh ar aba. Ar anhõ kwỳ krên kadjy adjàpênh ar aba, ane.

13Be, akmere ar, àpnhĩre ar, ar akunĩ dja gar amrãnh mexja kanga kêt. Ar akunĩ dja gar amrãnh mexkumrêx ne.

14Godja me'õ ar ikabênja mar prãm kêt, ar ije ar amã 'ã pi'òk no'òkja mar prãm kêt gar 'ãno djan omũn kum akre rax. Kute on amim kator ne pijàm kadjy. Kadjy dja gar 'ã ano tỳx ne 'ãno djan omũ.

15Djãm ar aje o akurê djwỳnhmã? Kati, ar aje o akamykam dja gar abên djãnh no katio bit kum akabên ne kum, —On tu Metĩndjwỳnh kabên markumrêx ne kõt ar amijo aba, ane. Dja gar ã kum ane.

Kabên jarênho ino rer.

16Gê Bẽnjadjwỳr kute memã umar mex jarênh djwỳnh ta ar amã umar mex jarẽ gar mã adjumar mexbit man o aba gê te mỳjja ar ajo ajkẽ gar mã adjumar mex ne ar aba. Gê Bẽnjadjwỳr amimẽ ar ar ajo ba.

17Aje, ibê Paur ne ba ar amã pi'òk no'òk ne. Ë, ba ne ba inhikrao pi'òk no'òk ja ngrire no'òk ne o ino re. Ije memã pi'òk no'òk kunĩkõt ne ba ã pi'òk no'òk kryre o ane.

18Gê gwaj banhõ Bẽnjadjwỳr Jeju Kritu prĩne ukaprĩkõt ar ajo djuw mex. Tãm ne ja.

Ximoxi kumrëx

Ximoxi kumrëx 1

¹⁻²Akmere Ximoxi, ba ibê Paur ne ba amã pi'òk no'òk ne. Ximoxi, ikra djwýnh, amã ne ba pi'òk no'òk ne. Ije amã Jeju jarënh ga tu aje amim markumrëx kôt ne ba arým ajo ikrakumrëx ne. Ba ibê Paur, ne ba amã pi'òk no'òk ne. Djãm ba ne ba Jejumã idjápênh? Kati, Metĩndjwýnhmẽ Kritu Jeju ar ta ne ar imã idjápênh jarën ijano, ije memã 'ã idjujarënhmã ijano. Metĩndjwýnh, kute gu bapytàr djwýnhjamẽ Kritu Jeju gu baje amiwýr kam amakjamẽ, ar ta ne ar imã kabën jarë ba kam arkum idjápênh iba. Be, gê Metĩndjwýnh ajo djuw mex. Kritu Jeju gu banhõ Bënjadjwýrmẽ Bãmbê Metĩndjwýnh ar ukaprĩkôt ajo djuw mex ne ar ajo ba. Gê arkum akaprĩ ne amã umar mex jarë, ga kam adjumar mex ne ar aba.

Kute Metĩndjwýnh kabën jarënh djwýnh 'ëxnhĩ bôxmã arënh.

Rô 16.17; Xim k 6.3; Xit 1.10

³Ë, dja ga arek Epexukam djan nêje ar kukrà. Wãnh ne ar kwý arĩk kupa'ã ar memã arënh ba, Metĩndjwýnh kabën kupa'ã ar memã arënh ba. Dja ga nêje akabëno ar ity. Nã bãm itëm kutã, pykabê Matenimã itëm kutã amã ikabën jarën kam arým ajbir ajte ar'ã amã pi'òk no'òk ne ano.

⁴Dja ga arkum, —Kwãrĩk wãnh ar me tũmre'ã ujarënh kajgomẽ me akukãmãre nhidji me kute tũmràm abenmã arënhja kwãrĩk on wãnh nõ. Kôt ne me abenmã kabën ar ban kam me kute amim Metĩndjwýnh mar ne 'ãno ãm kêt. Tãm dja on wãnh nõ, ane.

⁵Akmere Ximoxi, mýj kadjy ne ba amã ikabën ja jarë? Bir, me kum aben jabê kadjy. Godja me òkre kadjwýnhbê axwe 'õ nõr kêt ne kute amikam axwe 'õ mar kêt kam arým kôt kum aben jabê. Ne kam ajte me kute mrãmri amim Jeju markumrëx kôt ne me kum aben jabê. Kadjy ne ba amã ikabën ja jarë.

⁶Bir be, me kwý arým kute ja mar prãm kêt kam arým kabën kajgoo kumex, ne abenkam kangao kumex. Jabit ne me kuma.

⁷Djām me ja kute mỳjja mar got. Kute Mòjdjê kukràdjà mar kêtjakam kukràdjà kupa'ã ar memã arênh ba. Ar ta ne ar amijo memã mỳjja'ã ujarênh djwỳnh ne. Ne kute memã, —Mrãmri ne ba ije me amã arênhja. Kôt ne ba me amã arê, anhỳr ar o ba. Bep kati, ar kute ta amikabên mar kêt ne Mòjdjê kukràdjà mar kêt.

⁸Be, Mòjdjê kukràdjàja ne mexkumrêx. Gu arỳm kuma. Ne ren ar kuman kôt ar amijo ba nhym arỳm rãn mexkumrêx. Nhym bep kati, ar ja kute mar kêt ne ar kupa'ã memã arênh ar o ba.

⁹Be, nhỳnh me jamã ne Mòjdjê kukràdjàja? Djām me kute katàt amijo bajamã? Kati, me kute axweo amiptàrjamẽ, me amakkre kêtjamẽ, me kute Metĩndjwỳnh mar prãm kêtjamẽ, me axwejamẽ, me kute mỳjja punubit mar prãmjamẽ, me kute Metĩndjwỳnh japrỳjamẽ, me kute nãmẽ bãm ar parjamẽ, me kute me parjamẽ

¹⁰me prõ nàr mjên prãmjamẽ, me my ta kute aben nĩho bajamẽ, me kute mekbê krao àkĩnhjamẽ, me 'êxnhĩjamẽ, me kute me kà mex jarênhjamẽ, nàr me kute mỳjjao amiptàr, Metĩndjwỳnh kute katàt memã amikukràdjà jarênh ne mekbê mỳjja puma nhym me kute o amiptàrjamẽ. Me ja kunĩ kadjy ne Mòjdjê kukràdjàja. Gu arỳm kuma.

¹¹Nà, Metĩndjwỳnh amikabên nykôt katàt memã amikukràdjà jarẽ. Djām kabên ny punu got. Axwe mextire. Metĩndjwỳnh ne mexo, umao me rer mex ne. Nhym kabên nydjwỳ ã mexo, umao ane. Nhym kam ta, Metĩndjwỳnh kĩhtire ta ne imã amijã ujarênh ny jarên ijano ba kam ô'ã memã arênh ba, memã 'ã idjujarênh tẽ.

Kritu kum Paur kaprĩ ne kute àpênh 'ã mênh.

¹²Ë, akmere, mrãmri ne Kritu Jeju gu banhõ Bẽnjadjwỳr amim idja. Kum idjapênhmã ne amim idja. Nãm amikajmã'ã ima, ije 'ã INGRÀ tỳx ne kanga kêtãm kôt tu iman amim idjan imã idjapênh jarẽ. —Dja ga imã apê, ane. Ne kam kadjy imã tỳx jadjà ba kam kum idjapênh mex ar iban kôt kum amikĩnh jarẽ. Mrãmri ne Kritu Jeju imã mexkumrêx ba kam kum amikĩnh jarẽ.

13 Amrêbê ne ba Jeju japyr̄ ar o iban ar̄ik ũno iban Jeju nhõ me jao ibikênho iba. Nã bãm te Jejukam ijaxwe nhym tu kum ikapr̄in kam amim idja. Nà, mrãmri ne tu kum ikapr̄i. Kraxje ije amikajmã'ã Jeju mar kêt kam ije amimar kêt nhym bi kum ikapr̄i.

14 Nãm gu banhõ Bẽnjadjwyr̄ tu ukapr̄ikôt kum ikapr̄i raxkumrêx ne pr̄ine ijo djuw mex. Djãm ukapr̄i kêt got. Kum ikapr̄i rax ba ar̄ym jakam ije amikajmã'ã amim markumrêx. Ije amikajmã'ã Kritu Jeju markumrêx ne imã abê:kumrêx.

15 Ë, mrãmri ne me abenmã kum, —Kritu Jeju ar̄ym pykamã ruw, kute me axwe pytãrmã ne ruw, ane. Mrãmri ne me abenmã arê. Kabên ja dja me tu markumrêx ne amijamakkrekam kunhõ. Be, kute me axwe pytãrmã ne pykamã ruw. Ba ne ba ijaxweo me axwe kunĩ jakre.

16 Te ijaxwe rax nhym bi kum ikapr̄i rax ne. Jeju Kritu kute akrãnmã meo tẽm nhym me kute mar kadjy. Te ijaxwe raxo ije me kunĩ jakrenh nhym mã Jeju kute akrãnmã pr̄i'ã ijo tẽmja pumũ. Mỳkam? Godja me'õ kute ijaxwe pyrãk ne kute Jeju japyr̄ jabej dja ikôpdji'ã ã ikudjwa anen tu amim Jeju kamnhĩxkumrêx ne kam ikudjwa tyk nhijukri tĩn rã'ã rã'ã kadjy. Kadjy ne Jeju kum ikapr̄in akrãnmã pr̄i'ã ijo tẽ. Kam ne ba amã, —Jeju kute me axwe pytãrmã ne pykamã ruw, ane.

17 Be, Metĩndjwýnh djukapr̄ija pumũ. Kumã dja me rax jarê. Djãm bẽnjadjwyr̄ ngri got. Dja memã Bẽnjadjwyr̄ rax rã'ã: rã'ã Bẽnjadjwyr̄ rax. Dja tyk kêt kumrêx ne. Me kute noo omũnh kêt kumrêx ne. Kubê Metĩndjwýnh pydji. Atemã 'õ kêt kumrêx. Kumã dja me rax jarên kum uma jarên mex jarê. Dja me kum arênh rã'ã: rã'ã ne. Mrãmri. Tãm ne ja.

18 Ë, ikra Ximoxi, akmere, ba ar̄ym amã ikabên jarê. Gora ikabên ja ma. Amrêbê ne me Metĩndjwýnh kabên jarênh djwýnh adjãpênhmã akabin pr̄ine adjãpênh'ã amã karõ. Kôt ne ba amã ikabên ja jarê. Ë, dja ga ar ikabên ja man kôt atỳx ne. Ë, ba me abenwyr̄ prõt'ã atỳx jakre. Ë, gora atỳx. Gora atỳx ne amã me uma kêt ne kãj bê memã Metĩndjwýnh kabên jarê gê me

amikajmātā kuma. Kute me tỳx kum me uma kêt ne tu kute abenwỳr prõtja pyrāk.

¹⁹Nà, dja ga ã anen Jeju'ã angrà tỳx ne amim mỳjja mexbit man kôt amijo aban kam amikam ajaxwe 'õ mar kêt kumrēx ne ar aba. Nym bep me kwỳ ne me arỳm Jeju'ã ngrà tỳx kêt ne kôt amijo ba kêt ne kam arỳm kangan amijo ajkē.

²⁰Be, Imenemē Arexārimē ne ar arỳm Jeju kangan amijo ajkē. Arỳm ne ar amijo ajkē. Kam ne ba arỳm Xatanajmā ar kanga, ar kute Jeju japrỳ kêt kadjy ne ba arỳm kum ar kanga.

Ximoxi kumrēx 2

¹Be, akmere, ba amã arē ga aman amũ idjô'ã memã arē. Dja me Metĩndjwỳnhmã mã kabēn ne kum me kunĩ jarē. Mã ne mete Metĩndjwỳnhmã kabēn kute? Dja me kum aben jarēn kum abeno a'uw. Ne kam jām meo akēx ne me jadjwỳ kum meo a'uw. Ne kôt kum òdjànħ jarēn kum amikĩnh jarē.

²Nà, dja gu me kum pykakam me bēnjadjwỳr rũnhjao a'uw ne kam ajte me bēnjadjwỳr kry kute meo ba jadjwỳo a'uw. Mỳkam? Bir, me kute akrànãmã me bajo ba gu me badjumar mex ne ar baba kadjy. Kam dja gu me Metĩndjwỳnh kabēnkôt ar baba ne kôt ar amijo baba katàt ne.

³Be, me ã kute Metĩndjwỳnhmã kabēno anhỳrkam mexkumrēx. Kam dja Metĩndjwỳnh mekam kĩnhkumrēx. Metĩndjwỳnh kubê me bapytàr djwỳnh dja mekam kĩnhkumrēx.

⁴Nà, kute me kunĩ pytār prām kumrēx. Nãm arỳm memã katàt kabēn nym me kute tu markumrēxmã.

⁵Nà, Metĩndjwỳnh pydjii ne kam ajte kute Bãm'ã me bamēnh djwỳnh pydjii, kubēngôkre, kubê ne Kritu Jeju. Me bajaxwekam ne gu me Metĩndjwỳnh'ỳr babôx kêt ne. Nym kam kra ta amijo kubēngôkren me bawỳr bôx ne kam

Bãm'ÿr me bajo bôx. Gu me kam arkôt baba. Kute Bãm'ÿr me bajo bôx djwÿnh pydjii. Atemã 'õ kêt, kubêngôkre, kubê ne Kritu Jeju.

⁶Jeju ta, kute memã amikangan me kunĩ pãnh tyk, tãm ne amrêbê Metĩndjwÿnh 'ã akati jakre nhym arÿm 'ÿr bôx nhym kam arÿm amijo aptàn memã amikangan me kunĩ pãnh ty, me kunĩ kute mar kadjy. Me kunĩ kute, —Mrãmri Metĩndjwÿnh kum me bajabên kute me bapytàrmã, anhÿr kadjy. Kadjy ne ty.

⁷Kam ne Metĩndjwÿnh ijano ba tẽ. Ba ikumrêx itêm ne ije memã Metĩndjwÿnh kute me utàr jarënhmã. Jeju kute ijanorkôt ne ba me bajtemdjwÿ'ÿr tẽn bôx ne memã kàj bê Metĩndjwÿnh'ã ajarẽ. Nã bãm memã Metĩndjwÿnh kabên katàtja, 'êxnhĩ kêtja jarẽ nhym me amikajmã'ã kuma. Kadjy ne ijano ba tẽ. Mrãmri ne ikabênja. Ijêxnhĩ kêtikumrêx.

⁸Ije, ije ar amã Metĩndjwÿnh jarënh gar aje kum akabënmã ba ate o akno. Ba akubyn ar amã arẽ gar ama. Dja pyka kunĩkôt mete abeno bikprõnhkam me my Metĩndjwÿnhmã kabên. Dja me prĩne Metĩndjwÿnhmã amijarẽ. Me mexo mexikumrêx, me kute mÿjja punu 'õ mar prãm kêt, me ja dja me kum kabên. Nhym bep me ngryknhĩ, me kute kabëno aben japanh, me tãm dja me kum kabên kêt ne.

Me nire kute akrànmã amijo bamã.

Kô k 14.34; Xit 2.3; Ped k 3.1

⁹⁻¹⁰Nhym me niredjwÿ. Dja me nire kute Jeju marja akrànmã amijo ba mexikumrêx, kwãrĩk wãnh amimex ne me my nokam mrãnh kêt. Dja ga me apijàm ne ar aba. Mÿkam dja ga me akrãkàbito mex? Nã gãm me amikakrwÿnhmẽ akunhêrmẽ angãmẽ kubêkà mexmẽ o amimex ne ar aba. Me akrãkàbit ne mex. Me my nomã amrãnh kadjybit aje amikrã ngrành, amikakrwÿnh, ne amimex, ja ne punu. Bep kati, me nire kute, —Ba ije Jeju mar, anhÿrja dja apÿnh kabên mexo amiptàn o amimex.

¹¹Me kute Metĩndjwÿnhkôt abeno bikprõnhkam dja me nire anhikrên nhÿn Metĩndjwÿnh kabên maro nhÿ. Akrànmã dja me Jeju nhõ me jao ba djwÿnh kabên maro nhÿn amijamakkrekam kunhõ.

¹²Kwãrĩk wãnh me nire dja me me my jakre kêt ne me mymã kabën jarënh kêt ne. Nhyr bep me my gêdja me me niremë me mymë me akre nhyr me nire anhyrên me kabën maro nhỹ.

¹³Mỹkam? Bir, Metĩndjwýnh ne mybê Adão kumrëx nhípêx ne kam atãri nibê Ewa nhípêx ne.

¹⁴Be djãm Xatanaj ne Adão noo akno? Kati, nija ne noo akno. Nhyr kam nija arým Metĩndjwýnhkam amikrà. Be, kam ne ba amã, —Kwãrĩk wãnh me nire dja me me my jakre kêt, ane.

¹⁵Nija ne te Metĩndjwýnhkam amikrà nhyr mã Metĩndjwýnh kum me nire jabêkumrëx ne me kra bixadjwýr kutã me utà. Me nire kute Jeju marja gêdja me Jeju 'ãno dja ne mã kum me abêkumrëx ne kute mýjja punu 'õ mar prãm kêt kam gêdja mexo mexkumrëx ne mã me my nomã mrãnh kêt. Godja me ã kute anhyr jabej nhyr Metĩndjwýnh me kra bixadjwýr kutã me utà nhyr me kra me bĩn kêt ne.

Ximoxi kumrëx 3

Kute ar kute Jeju nhõ me jao ba djwýnhmã 'ã karõ.

Xit 1.6

¹Be mrãmri ne me abenmã kum, —Gêdja me'õ kute meo ba prãm jabej, kute Jeju nhõ me jao ba prãm jabej, mrãmri mexkumrëx. Nà, mrãmri mexkumrëx. Nà, kôt ne me kute arënhja.

²Be, mã gêdja Jeju nhõ me jao ba djwýnh kute? Me axwe kêt ne kute amijo ba mextire nhyr kam me me'ã kabën kêtja, me prõ pýnh, me bixaêr punu kêt, me kute amipnênh ne ar ba, me kabôt kati, me kute meo djuw mex prãm, me kute memã Metĩndjwýnh'ã ujarënh prãm, me ja gêdja me Jeju nhõ me jao ba.

³Kwãrĩk wãnh me kum kadjwati kangô djãnh, me àkrê, me kute kabëno me apanh prãmja, me kute pi'òk kaprĩbit mar ne kute amim o àptàrja, kwãrĩk wãnh me ja gêdja me meo ba kêt ne. Bep kati, me ukaprĩmë, me kute umar mex marja dja me Jeju nhõ me jao ba.

⁴Dja me'õ meo ba prãm jabej dja kumrëx amim prõmë kra jakre, ne arkum mrãnh mextire gê ar omũn kam adjwýnhdjwý kôt mrãnh mexkumrëx. Dja amim ar jao ba mex nhym kra amakkre mex ne kabënkôt ar amijo ba nhym kam arým kôt Jeju nhõ me jao ba.

⁵Nok ren me'õja ar meo ban kam prõmë kra jakre kêtikumrëx ne kam Metĩndjwýnh nhõ me jabit me akre, mã gêdja on? Mã gêdja kam nẽ? Ije, mýkam ne prõmë kraja ar o ba mex kêt nhym kra jaxwe rá'ã? Ije kum bep nãm ren amim prõmë krawã kumrëx jakren kam ren kôt Metĩndjwýnh nhõ me ja jakre. Mýkam ne prõmë krawã ar o ba kêt ne kam Metĩndjwýnh nhõ me jabit ar o ba?

⁶Kwãrĩk wãnh me'õ ajbir kute Jejuo aminhõ ny'õ'ã Jeju nhõ me jao ba djwýnh mën timer kêt. Mýkam? Bir, kute amiraxo àmra nhym kam ren Metĩndjwýnh kute o bikënh karõ dja me kute Jejuo aminhõ ny'õ'ã meo ba djwýnh mën timer kêt. Ne ren amiraxo amra nhym ren Metĩndjwýnh o ajkë. Mrãmri kute Xatanajo bikënhja pyræk. Xatanaj kute amiraxo àmra nhym kam Metĩndjwýnh kute prĩne o bikënhja pyræk. Ne ren me'õ ajbir kute Jejuo aminhõ ne ren meo ban ren amijo amra, Xatanajkôt amijo amra nhym ren Metĩndjwýnh adjwýnhdjwý o ajkë.

⁷Nhym bep kati, Jeju nhõ me jao ba djwýnh dja amijo ba mextire nhym kam me kàtãmdjwý kum kĩnh ne kum mex jarë. Nãm ren arĩk ar ba nhym kam me kàtãm rãn 'ã kabën ne. 'Ã kabën nhym kam rãn Xatanaj ikôta, Xatanaj meo ba djwýnhja nhikôta.

⁸Nhym Jeju nhõ me jao ba djwýnh jatãri me àpënhjadjwý dja me katàt mrã gê me me'ã kabën kêt. Dja me kabën mexmë me kabën punuo aben nhikjê kêt. Dja me kum kadjwati kangô djãnh kêt. Kwãrĩk wãnh gê me pi'òk kaprĩ prãmebit me noo biknor prãm kêt.

⁹Dja me amim Metĩndjwýnh kukràdjã markumrëx ne 'ã ngrã tỳx ne. Metĩndjwýnh kute me bamãbit amikukràdjão amirĩtja, kukràdjã tãmbit dja me 'ã ngrã tỳx ne maro ba ne mýjja mexbit mar ar o ba. Mýjja mexbit mar

ar o ban kam amikam axwe 'õ mar kêt. Kadjy dja me Metĩndjwỳnh kukràdjà'ã ngrà tỳx ne ar o ba.

¹⁰Dja me Jeju nhõ me jao ba djwỳnh jatãri me àpênhja kumrêx kabi nhym me kabên mex ne kam ar kôt àpênh ba. Godja me mrãmri mexkumrêx jabej ne kam arỳm àpênh ar ba.

¹¹Nhym Jeju nhõ me jao ba djwỳnh jatãri me àpênh prõjadjwỳ. Me adjwỳnhdjwỳ dja me katàt mrã gê me me'ã kabên kêt. Dja me me kà mex jarênh prãm kêt. Dja me bixaêr punu kêt ne ar ba. Dja me prĩne mrãnh mextiren kabên pỳnh ne arê. Dja ã Jeju nhõ me jao ba djwỳnh jatãri me àpênh prõja ã ane.

¹²Be, Jeju nhõ me jao ba djwỳnh jatãri me àpênh gêdja me prõ pỳnh ne. Dja me õ kikre kumrêxkam amim ar ja jakren arkum mrãnh mexkumrêx gê ar omũn kam adjwỳnhdjwỳ kôt mrãnh mexkumrêx. Dja me amim krao ba mexkumrêx gê ar kabên mexkumrêx ne ar ba.

¹³Godja me atãri me àpênhja mrãmri àpênh mex ne kam arỳm memã amimexo amirĩt nhym me kàtãmja arỳm me mex pumũn kam kum me kĩnh. Gêdja mekam amikam pijàm kêt ne kàjmã djan tu memã Jeju'ã ajarê. Me kute amim Křitu Jeju mar tũmkam tu memã 'ã ajarê. Bir be, dja ã Jeju nhõ me jao ba djwỳnhmê atãri me àpênhmê ã ane.

¹⁴Be, nã bãm amã ikabên'ã pi'òk no'òk ne amikukãm ano. Dja ba ĩ wãm kôt tẽ. Nã bãm amim itẽm djà ma.

¹⁵Nàr kon birãm dja ba amikrà ga prĩne omũn kam kôt memã arê, me kute mar kadjy. Metĩndjwỳnh kra kunĩ kute kôt ar amijo ba mar kadjy. Kadjy ne ba amã pi'òk no'òk jano. Apỳnh pyka kunĩkôt ne me bakwỳ arỳm amijo Jeju pytà nhym Metĩndjwỳnh arỳm kôt me bajo kra. Gu me kôt arỳm apỳnh banhõ pyka djari kam aprakamã kôt aben pydji, Metĩndjwỳnh tĩnjakôt mã pyka kunĩkôt aben pydji. Ne me kàtømmã Metĩndjwỳnh kabên jarênh ar o baba, Metĩndjwỳnh 'êxnhĩ kêt ne kute katàt kabên jarênhja memã arênh ar o baba.

¹⁶Bir be, djām mỳjja kakrit, djām mỳjja pñire, djām mỳjjao bikēnh ne gu me arỳm amim kuman kam amim kamnhĩxbê ar baba? Djām mỳjja ngri: got me tebê kute mar ne ate krāmã? Mrãmri ne Jeju ra:xi. Nãm amijo kubêngôkren kato. Nym Metĩndjwỳnh Karō kabin axwe kêtũa katon kôt memã arẽ. Nym kadjy mrãnh djwỳnhdjwỳ arek omũnh ar o ba. Nym me apỹnh me õ pyka djari kàj bê memã 'ã ujarēho ajmà. Nym me kam pyka kunĩkôt tu amim markumrēx ne. Nym kam Metĩndjwỳnh kàjkwamã o wabi, õ kàjkwa mextiremã o wabi. Õ kàjkwa mexo kute pykabê mỳjja kunĩ jakrenhjamã o wabi. Nãm ã Jeju raxo ane.

Ximoxi kumrēx 4

Kubê me kabēn 'êxnhĩ pma.

¹Be, akmere. Anhỹr djwỳnhhràm ne Metĩndjwỳnh Karō arỳm pñire me bamã arẽ, ne, —Pyka kute o ino rer 'ỳrkam dja me kwỳ amibê Jeju kangan ate amijo ba. Arỳm kum kĩnh kêt ne kam ate me karō 'êxnhĩja kabēn ma, me karō djujarēnh punubit man kôt amijo ba, ane.

²Nà, mrãmri me kwỳ dja me me karō djô'ã me akre. Me ajkwao bit kute Jeju mar ne 'êxja, me tãm ne me ôkre kadjwỳnhbê kute mỳjja punubit markam pijàm kêt mex ne arĩk 'êx ba ne me karō 'êxnhĩ djô'ã me akre ne memã kum,

³—Kwãrĩk wãnh abenwỳr mōr kêt. Dja ga me tu akuprỳkumrēx ne ar aba, ane. Ne ajte mry'õ nàr me àkur djà'õ mekbê uman memã, —Kwãrĩk wãnh krēn kêt, ãm omũ, ane. Nym bep kati, Metĩndjwỳnh ta ne me bamã mry, me badjàkur djà nhipêx, me baje 'ã kum amikĩnh jarēnh ne krēn kadjy ne me bamã ipêx. Me baje amim Jeju markumrēx ne kam kôt baje mỳjja marja, me bamã ne Metĩndjwỳnh me banhō kwỳ krēn djà'ã apỹnh mỳjja nhipêx.

⁴Be, mỳjja kunĩ Metĩndjwỳnh kute ipêxja ne mexkumrēx. Djām mete mry nàr djwỳ'õ kanga kadjy ne Metĩndjwỳnh ipêx? Arkati, me kute Metĩndjwỳnhmã 'ã amikĩnh jarēnh ne tu kute amim byr ne krēnmã ne ipêx.

⁵Metĩndjwỳnh kaběnkôt arỳm mrymě apỳnh me badjàkur djà mexkumrěx. Mỳjja kunĩ ne arỳm mexkumrěx. Gu me arỳm 'ã kum amikĩnh jarě nhym arỳm mexkumrěx.

⁶Akmere, dja ga memã arě, me kute Jejukôt abeno kamymã ikaběn ja jarě. Godja ga memã ikaběn ja jarěn arỳm mrãmri abê Kritu Jeju nhõ àpěnhkumrěx. Nà, Metĩndjwỳnh kaběn ne gu baje tu amim markumrěxja, kôt dja ga arek amijo těn amijo těn kam atỳxkumrěx. Jeju kukràdjà mexkumrěx, tãm ne ga arỳm kôt amijo tě. Dja ga arek kôt amijo těn amijo těn arỳm atỳxkumrěx. Atỳx ne arỳm Kritu Jejumã adjàpěnh mex ne.

⁷Nhym bep me tũmre'ã ujarěnh kajgoja dja wãnh nõ. Tãm ne punu. Kati, dja ga prĩne Metĩndjwỳnh kukràdjàkôt amijo tě. Katàt amrãnh kadjy dja ga arek amijo těn arek amijo těn kam amitỳxmã amijakre. Djãm akrākà'ã ne ba amã ane? Kati, akadjwỳnhbê atỳx'ã ne ba amã ane.

⁸Mrãmri ne me ĩ krākà tỳx kadjybit amijo djuw mex. Ja ne kàjbê mex. Nhym bep me kadjwỳnhbê me tỳxja mete Metĩndjwỳnh kukràdjàkôt amijo tēmkam tỳx, ja ne mrãmri mexkumrěx, tũmràm mexkumrěx. Pyka jakam gu badjumar mex ne ar baba kadjy mex. Ne kam ajte batyk nhjukri akubyn batĩnkam kadjy mexkumrěx. Kadjy ne ba amã, —Metĩndjwỳnh kukràdjàkôt amijo těn kam kôt atỳx, kôt amex, ane.

⁹Mrãmri ne kaběnja nhym me abenmã arě. Kaběn ja dja me tu markumrěx ne amijamakkrekam nhòrkumrěx.

¹⁰Metĩndjwỳnh kute me kunĩ pytār djwỳnh, bep me baje amikajmātã marja ne mrãmri kubê me bapytār djwỳ:nhkumrěx. Mrãmri ne gu me amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxbê ar baba, Metĩndjwỳnh tĩnja kamnhĩxbê ar baba. Kam ne gu amikukãm kuman kam badjàpěnh rax ne memã arěho tě, batyk djà kêt ne memã arěho tě.

Metĩndjwỳnhmã àpěnhkumrěxmã kum 'ã karõ.

¹¹Be, akmere, dja ga apijàm kêt ne tu memã ikaběn ja jarěn memã Metĩndjwỳnh kukràdjà jarě.

¹²Kwārīk wānh gē me amā, —Ÿgē, e kum djām ajabatành ne ga ar me akreo aba, anhÿr kêt. Bep kati, dja ga te ajbir ajabatành ne mǎ katàt mrǎ gē me ajǎ amijakre, me kute amim Jeju marja ajǎ amijakre. Kadjy dja ga akabēn mexbit jarēnh ar o aban amrānh mex ne amā me abēn amim Jeju markumrēx ne 'ǎ angrà tÿx ne aprō prām kêt ne ar aba. Dja ga ǎ ane nhym me ajǎ amijakren ǎ akudjwa amijo anhÿro bao ane.

¹³Dja ga kàj bê memǎ Metīndjwÿnh kabēn jarēn memǎ Metīndjwÿnh kabēno amirīt ne memǎ kukràdjà jarē. Ja dja ga 'ǎno adjām rǎ'ǎ ba awÿr bôx. Ba ibê Paur dja ba awÿr bôx.

¹⁴Amrēbê ne me kute Metīndjwÿnh kabēn jarēnh djwÿnh arÿm Metīndjwÿnhmǎ adjan amā, —Ē, Metīndjwÿnh ne arÿm amijo apytà ga kum adjàpēnhmǎ. Ta dja amā tÿx jadjà ga kam atÿx ne ar kum adjàpēnh aba, ane. Nhym kutǎ Jeju nhō me jao ba djwÿnh akrǎ'ǎ ikra jadjuw, ga kam Metīndjwÿnhmǎ adjàpēnh ar aba. Kwārīk wānh Metīndjwÿnh kute amim adjarwǎo abiknor kêt. Memǎ Metīndjwÿnh kukràdjà jarēnh 'ǎno dja ne mǎ memǎ 'ǎ adjujarēnh aba.

¹⁵Be, dja ga ikabēnja tu markumrēx ne amijamakkrekam anhôn kôt amijo mō. Dja ga ǎ amijo atēmo anen arÿm amrānh mexkumrēxo tēn o tē nhym me kunī arÿm amrānh mexkôt apumūn kôt amā kato.

¹⁶Ē, ajaxwebê amipnēn amrānh katàt kadjybit amima. Gora memǎ Metīndjwÿnh kabēn jarē. Gora memǎ arēnh 'ǎno dja. Godja ga anen arÿm amiptàn kam o me jadjwÿ pytà, me kute akabēn maro ÿrjadjwÿ pytà. Tām ne ja.

Ximoxi kumrēx 5

Mebêngêtemē me 'uwtī'ǎ kum karō.

A Xim 2.24

¹Ē, godja me kute amim Jeju marwǎ 'ō, mebêngêtte 'ō, me'ōkam amikrà, kwārīk wānh ga kum abēn tÿx kêt ne akrānmǎ kum akabēn ne kum, — Kwārīk wānh ga ǎ anhÿr kêt, ane. Mrāmri ne me kra djwÿnh kute bāmmǎ

kabēnja pyrāk, akrànmã kum akabēn. Dja ga me kraremē me nōr nyreo akamyn me adjwỳnhdjwỳmã akabēn mex jarē.

²Dja ga mebêngêxteo anãn me adjwỳnhdjwỳmã akrànmã akabēn. Dja ga me kra pỳnhmē me kurerero akanikwỳnhkumrēx ne memãdjwỳ katàt akabēn jarēn mekam apijàm ne meo akanikwỳnhkumrēx. Dja ga ã me kute amim Jeju mar kunĩmã akabēn jarēho ane.

³Ē, akmere, ba amã me 'uwtĩ'ã karō, ga amũ idjô'ã memã arē. Me kute amim Jeju marwã kute akrànmã mebê mjên tykjao djuw mexmã. Me kute amim Jeju marwã dja me me 'uwtĩbitō djuw mex.

⁴Nhym bep djãm me'ōbê mjên ty nhym arỳm kra nàr kon tàmdjwỳ 'ō arỳm ta amim o djuw mex ne. Me'ō kra 'ō nã kute amim o djuw mex nhym abatành ne arỳm amipãnh amim não djuw mex ne. Ne me'ō tàmdjwỳ 'ō kwatynh 'ō amim tàmdjwỳo djuw mex ne. O djuw mex nhym abatành ne kam amipãnh kwatynho djuw mex ne. Me kute mrãmri Metĩndjwỳnh mar jabej dja ã ò kikre kumrēxkam amim me 'uwtĩo djuw mexo anen kam atãri amũ me jadjwỳ o djuw mex ne. Kam ne Metĩndjwỳnh arỳm mekam kĩnhkumrēx ne.

⁵⁻⁶Ate gêdja me'ōbê mjên ty nhym arĩk ar ba. Nãm amidjwỳnhbit amiman ar amijo ba. Ne kam kute me'ō tyk pyrāk. Tĩnri kute me'ō tyk pyrāk, kute Metĩndjwỳnh mar kêtka, arĩk ar bakam. 'Uwtĩ kajgo ne wã. Kwãrĩk wãnh me wã. Me tãm dja gar aje Jeju marwã o djuw mex kêt. Nhym bep atemã me'ō mjên kubê tyk nhym kam ate: ar ba ne kam amijã Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrēx ne kam kum kabēn ne kum amijo a'uwn kam ajte jãm me jao akēx ne ajte kum meo a'uw. Akamàtkammē a'urimē kum kabēn 'ãno dja. Me'ō tãm ne mrãmri 'uwtĩkumrēx. Tãmbit dja gar aje Jeju marwã o djuw mex ne.

⁷Dja ga memã ikabēn ja jarē gē me'ō kra nàr kon me'ō tàmdjwỳ òbikwa 'uwtĩo djuw mex. Dja o djuw mex gē me 'ã kabēn kêt.

⁸Godja me kute amim Jeju mar 'õ ta ũrkwã djwýnhkam amim me jao djuw mex kêt ne kam arým mrãmri axwen arým Jeju kabên kanga, ne kute axweo me kàtàmja, me kute Jeju mar kêtja jakrenh mex ne.

⁹Ë, ba amã me 'uwtĩ nhõ pi'òk'ã karõ. Dja ga me 'uwtĩ nhidji pi'òk no'òkkam anhô, me kute amim Jeju marwã kute kôt meo djuw mex kadjy. Ë, kwãrĩk wãnh me abatàn nhô nybê mjên tykwã kwãrĩk wãnh me 'uwtĩkôt pi'òk no'òkkam idji nhôr kêt. Kubê mjên tyk bêngêxtebit dja ga idji nhô gê me kute amim Jeju mar meo djuw mex. Djãm ori arým 'ã amex 60 apêx jabej? Djãm ori mjên tĩnri krô'ã mjên kêt nhym kam kubê mjên tyk nhjukri me kute krô'ã o prõ kêt jabej?

¹⁰Djori kum mýjja mexbit kĩnh ne ar o ba nhym me kunĩ arým kôt omũn abenmã arênh jabej? Djori amikôpdji'ã kra jakreo tẽ nhym kudjwa mexkumrêx jabej? Djori õbikwa kêt kam meo djuw mex jabej? Djori prĩne Metĩndjwýnh nhõ me wão djuw mex ne memã õdjàn nhô jabej? Djori kum me umar punu kaprĩ jabej? Djori kute mýjja mexo amiptàrkôt kute mýjja mexbit mar jabej? Djãm ori ã kute anhýr jabej mrãmri mexkumrêx, me 'uwtĩkôt pi'òk no'òkkam idji nhô, me kute amim Jeju marja kunĩ kute me 'uwtĩ jao djuw mex kadjy.

¹¹⁻¹²Nhym bep kwãrĩk wãnh ar abatàn nybê mjên tykja kwãrĩk wãnh pi'òk no'òkkam me 'uwtĩ ro'ã idji nhôr kêt. Mýkam? Bir, ar 'uwtĩja kute õbê, —Ba ikuprý gê me'õ iwýr mõr kêt kumrêx. Ba tu Kritumã idjapênhbit, anhýrja tu o aknon ajte kum me my kĩnh nhym me'õ 'ýr mõr prãme kum Kritu kĩnh kêt ne kubê amijo akêx nhym me arým 'ã kabên ne.

¹³Nhym ar kam kum ukangabit ma ne kam kikremã ipôko tẽ. Djãm arkum ukangabit? Kati, nãm ar kabên prãmdjwý, ne me'ã kabên tẽ, me pijàm djãbit, mýjja punubit jarênh tẽ.

¹⁴Kam ne ba memã kum, —Dja ar abatàn nybê mjên tyk ajte mjên ne kam amim kra mý ne kramẽ mjêno djuw mex ne akrànãmã àpênh ar ba. Be, nã bãm ã ar abatàn nybê mjên tykjamã ane. Mýkam? Bir, me bakurê djwýnh kute me bajã kabên kêt kadjy.

15Bir be, Ar kubê mjên tyk kwỳ arỳm Jeju kangan Xatanajkôt amijo ba. Kam ne ba amã arẽ.

16Nhym bep me kute amim Jeju mar ni 'õ nàr my 'õ õbikwabê mjên tyk jabej ta dja amim õbikwa 'uwtĩo djuw mex. Nhym ate me kute Jejukôt aben pydjija gêdja me'õ 'uwtĩkumrẽx ne ate: ar bajao djuw mex ne.

Me kute kàjmã meo ba djwỳnh kamẽnhmã.

17Ë, me jadjwỳ. Jeju nhõ me jao ba djwỳnh kute prĩne meo baja, ar tãm dja me kàjmã me kamẽ. Jeju nhõ me jao ba djwỳnh kute memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnh ne kute memã o amirĩtkam àpẽn h rax. Me tãm dja me mrãmri kàjmã me kamẽn memã o pãnh mex ne. Ar kute memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnh pãnh.

18Kam ne Metĩndjwỳnh kabẽn'ã pi'òk no'òkkam memã, —Mryti kute amã àpẽn ar ba ne kute amã bàygogo 'ykà ka'uko ipòko ãmja kwãrĩk wãnh inhu djuwpre kêt gê ta àpẽn pãnh àkur tẽ. Nãm mryti'ã Metĩndjwỳnh nhõ me jao ba djwỳnh jakren àkur'ã kum pãnh jakre. Jeju nhõ me jao ba djwỳnhmã me kute o pãnhmã. Ne ajte Metĩndjwỳnh kabẽnkam ne, —Me àpẽn ne pãnh, ane. Me àpẽn me mãnhkutã tãm gêdja memã o pãnh, ane. Kam ne ba amã, —Dja me Jeju nhõ me jao ba djwỳnhmã o pãnh mex, ane.

19Ë, mỳjja 'òdjwỳ dja ba amã arẽ. Gêdja me Jeju nhõ me jao ba djwỳnh'ã kabẽn ne arĩk me kàtàm jarẽ ga tu ate akrã. Djãm me 'êxnhĩ kêt got. Nhym bep me'õ ar amãnhkrut nàr kon amãnhkrut ne ikjê kêt ne mrãmri kute noo axwekôt omũnh ne axikôt arẽnh ga kam arỳm tu 'ỳr tẽn kum akabẽn jarẽ gê amim kato.

20Godja mrãmri Jeju nhõ me jao ba djwỳnh kute mekam axwe jabej dja ga tu me kute amim Jeju mar nhipòkri kum abẽn tỳx, me kute maro ỳrja tĩn prãm ne axwe kêt kadjy.

21Ë, ba amã mỳjja 'òdjwỳ jarẽ. Dja ga tu memã akabẽno aben pyræk. Dja ga tu me kunĩmã axikôt akabẽn. Ë, Metĩndjwỳnhmẽ Kritu Jejumẽ Metĩndjwỳnh kute amijo kadjy mrãnh djwỳnh pytàr ja, ar kute ikabẽn mar ne ikôt kabẽnkam ne ba mrãmri tu amã ikabẽn jarẽ. Ë, gora ikabẽn ja ma. Ikabẽn

kunĩ ma, prĩne ikabēn ja ma. Ě, dja ga me kunĩmã akabēno aben pyræk. Kwārĩk wānh me umaje anhōkre kadjwỳnhbê amim, —Be, inhōbikwa ne ja. Ba kum ikabēn kêt, anhỳr kêt. Dja te anhōbikwa, ga tu kum akabēn jarē, apijàm kêt ne tu kum akabēn jarē. Nàr kon, kwārĩk wānh anhōkre kadjwỳnhbê amim, —Be, tãwã ne òbikwa krãptĩ. Ba kum ikabēn kêt, anhỳr kêt. Dja te òbikwa krãptĩ ga tu kum akabēn jarē, amã me uma kêt ne tu kum akabēn jarē. Dja ga tu me kunĩmã akabēno aben pyræk.

²²Ě, kwārĩk wānh ga arĩk aje me kabi kêt kam Metĩndjwỳnhmã me umjỳr kêt, kum àpēnh kadjy kum me umjỳr ne 'ã anhkra jadjwỳr kêt. Dja ga anen ano katon tu mar kêt ne Metĩndjwỳnhmã me'õ dja nhym arỳm mekam amikràò ba jabej ga kam ga mǎn kute ajaxwe pyræk. Kwārĩk wānh ã anhỳr kêt ne mekòt ajaxwe kêt. Ga dja ga tu katàt mrã.

²³Ě, atikkrekam akanê prãm kam ne ga akanê prãm ne. Kadjy dja ga uba kangô kwỳ ikõ. Uba kangômẽ ngômẽ apỳnh dja ga o akõmo tẽ.

²⁴Ě, me kwỳ ne me axwekam amirĩtkumrẽx. Nhym me kunĩ kòt omũn arēnhò kumex. Nhym kam me memã axwe pǎnh jarē. Nhym bep me kwỳ ne me axwekam amirĩt kêt ne. Metĩndjwỳnh gédja tũmràm memã o amirĩt ne memã kum katon memã pǎnh jarē nhym me kam kòt omũ.

²⁵Nhym me mexdjwỳ ne me amirĩt ne. Nhym me abenmã me arẽ. Nhym me kwỳ apdju ne. Djãm mrãmri tu bipdjurkumrẽx? Kati, Metĩndjwỳnh gédja tũmràm memã me mexo amirĩt ne, nhym me arỳm kòt omũ.

Ximoxi kumrẽx 6

Me ò àpēnh kajgoja'ã kum karõ.

Ep 6.5; Kor 3.22; Xit 2.9; Ped k 2.18

¹Ě, akmere, dja ga me memã àpēnh kajgo ar bawã, me kute meo pǎnh ne amim me pa 'amỳnh nhym me memã àpēnh kajgo ar ba ne kute amim Jeju mar wǎdjwỳmã arẽ gẽ me ò bēnjadjwỳr kabēn kòt amijo ban prĩne kabēn ma. Mỳkam? Bir, me kàtàm kute Metĩndjwỳnh japrỳ kêt kadjy, ne kute Metĩndjwỳnh kukràdjàdjwỳ japrỳ kêt kadjy.

²Dja ga ajte me memã àpênh kajgo ar bawãmã kum, —Ë, djori ar anhõ bënjadjwÿrwã ar akudjwa kute Jeju mar jabej kwãrĩk wãnh gar amã kurê kêt. Djãm ar aje Jejukôt abeno akamykam amã kurêmã got. Arkati. Dja gar tu kum adjàpênh mextire ne ar aba. Mÿkam? Bir, ar akamymã ne gar apê. Kute Jeju mar 'õ, Metĩndjwÿnh kum abê 'õ, kumã ne gar apê. Kam dja gar kum adjàpênh mextire ne ar aba, ane. ã me pardjamã ane. Ë, gora prĩne memã ikabên ja jarên ikabên jao amirĩto aba.

Nêkrêxkôtbit me umarja ne me umar mex kêtumrêx.

³⁻⁴Godja me'õ atemã kabên 'õ jarênho ku'ê prãm jabej arÿm amijo ajkên kam Bënjadjwÿr Jeju Kritu kabên mexja kubê kĩnh no kati ne kam kôt kabên kêt ne. Ne ajte Metĩndjwÿnh kute katàt gu bakrã pymjÿr'ã ujarênhja kubê kĩnh no kati ne kam kôt kabên kêt ne. Mrãmri ne 'êx ne amiraxbito amran kam kute mÿjja mar kêt mexi. Nãm ajbãn ajmãn me kukràdjà kajgo mex mÿr jabej memã akij. Ne kam kabêno me apanhbit mar prãm. ã me kute anhÿr ne punu. Nãm me ã anhÿr ban kam mÿjja kukràdjà'ã ngryk ne abenbê meo bikjêro ban aben japrÿ ne aben kamnhĩx ar o ban

⁵mã kabêno aben japanh ar o ba. Mÿjwã ne arÿm me ja djumar djà ajmã o nhym me arÿm katàt kabênkumrêxja mar kêt. Nãm me nêkrêx prãme 'êx ne we, —Be, ba amijo Jeju mar gê inhõ nêkrêx kumex ba kam amimexkumrêx ne, ane. Nãm me ã nêkrêx prãme amim 'ã karõo ane. Kam ne me abenkam axwe ar baja.

⁶Mÿjkôt ne me umar mex ne amimex ar o ba? Bir, me kute Metĩndjwÿnh kukràdjàkôt amijo ba ne nêkrêx jabej umar kêtumrêx ne me umar mex ne ba. Ne amidjumar mexwão amimex ar o ba.

⁷Mÿj ne gu me banã tikkre kurũm amÿn o axidjuw? Kati, nã gu me banhÿkam axidjuw. Me batykkamdjwÿ, mÿj ne gu me amÿn o banhikwãn ty? Kati, nãm gu me banhÿkam banhikwãn ty.

⁸Bir be, dja me banhõ kwÿ krên djãmẽ me banhõ kubêkà jabej, mrãmri, me bamãnhkutã. Kam dja gu me badjumar mex ne atemã mÿjja 'õ jabej kêt. Metĩndjwÿnh dja me bajo djuw mex ne.

⁹Nhym bep me kute amim nêkrêx nâr pi'ôk kaprîo àptâr ne kute o amimexja dja me amijo ajkê. Nâm me nêkrêx prâme ar axwe ba ne kam te kum nêkrêx prâm kêtâmã ne mã nêkrêxbit ma. Ne kum mỳjja kakritmê mỳjja punubit kĩnh ne kôt arỳm amijo ajkê ne kam arỳm tu biknorkumrêx ne.

¹⁰Bir be, nâm me ã kum nêkrêx nâr pi'ôk kaprîbit kĩnh ne ã amijo ane. Ne arỳm amijo bikênh mex ne. Mỳkam? Bir, nâm me kum nêkrêxbit kĩnh ne kam ajbit man kam kôt apỳnh axwe djâri kunĩkôt amijo ba. Memã nêkrêx prâm kwỳ ne me arỳm Jeju mar kangan kam arỳm amijo ajkê, kaprîo prĩne amijo ajkê.

Akubyn Ximoximã kute katât amijo bamã 'ã karõ.

¹¹Nhym bep ga, akmere, ga abê Metĩndjwỳnh nhõ àpênhkam dja ga mỳjja ja kunĩmã akre rax ne. Katât amrãnh kadjy mỳjja jamã akre rax. Katât amrãnh ne aje Metĩndjwỳnh kukràdjâkôt amijo aban aje amim Jeju kamnhĩxbê ar aban amã me abên aje akrànãmã amijo atêm, kam dja me ajo ajkê ga mã aje akrànãmã amijo atêm ne anhĩ djuwbôn ar abamã, tãm dja ga ama.

¹²Me kute amim Jeju mar ne kôt amijo tēm ne kute me kute aben rer pyrâk. Me kute aben rerkam ne me tỳx ne prõtobit prõt ne mebê apôx. Kam dja ga 'ã amijakren ã atỳxo anen mã Jejukôt amijo tē, kute me prõtja pyrâk. Gora ga ã anen kam atyk nhijukri atĩn rã'ã rã'ã rã'ã 'ỳr tu abôxkumrêxmã. Kadjy ne Metĩndjwỳnh amiwỳr ajuw. Kadjy ne ga me ipôkri memã katât amijarēnh mex ne. Nã gãm memã kum, —Be, arỳm ne ba tu amikajmã'ã Jeju markumrêx, ane. Nã gãm ane, nhym me apumũ. Kam ne ba amã, —Arek amijo tēn kam atyk nhijukri atĩn rã'ã rã'ã rã'ã 'ỳr tu abôxkumrêx, ane.

¹³Ë, Metĩndjwỳnhmê Jeju Kritu ar kute ikabēn mar ne ikôt kabēnkam ne ba amã ikabēn jarē. Metĩndjwỳnh ne mỳjja kunĩo tĩn djwỳnh. Ta ne kute ikabēn mar ne ikôt kabēn. Kam ne ba amã ikabēn jarē. Nhym Kritu Jejudjwỳ kute katât amijarēnh mexja, kute bēnjadjwỳrbê Põxu Piratu kabem katât amijarēnh mexja. Ar kute ikabēn mar ne ikôt kabēnkam ne ba amã ikabēn jarē ne amã,

14—Ë, gora prĩne ikabẽn man kõt amijo aban kudjar kêt ne amrãnh mextire gê me ajã kabẽn kêt. Dja ga mã ã anhỹro aba rã'ã nhym arỳm Jeju Kritu gu banhõ Bẽnjadwỳr kato.

15Dja õ akati arỳm 'ỳr bõx nhym Metĩndjwỳnh dja kum arẽ nhym arỳm bõx. Nà, Metĩndjwỳnh ta pydji ne memã Bẽnjadwỳr rax ne meo ba. Atemã 'õ kêt. Metĩndjwỳnh umar mex ne kĩnhkumrẽx tãm ne Bẽnjadwỳr raxbê kumkatiti:. Kute bẽnjadwỳr raxo pykabê me bẽnjadwỳrja kunĩ jakrenh mexi. Kam ne kubê Bẽnjadwỳr raxbê kumkatiti: ne meo ba.

16Ajbit pydji ne tyk prãm kêtikumrẽx, tĩn rã'ã: tĩn djwỳnh. Ne irãkam ar ba, arngrokam ar ba. Nãm kam axwe 'õ kêt. Kam gêdja me têp kêtikumrẽx. Nhỹnh got me'õ arỳm noo omũ? Arkati. Me'õ kute noo omũnh kêtikumrẽx. Dja tũmràm omũnh kêt rã'ã. Kumã dja me uma jarẽn rã'ã: rã'ã. Tãm dja me kàjmã kamẽn rã'ã rã'ã. Gêdja memã Bẽnjadwỳr ne meo ba rã'ã rã'ã. Mrãmri.

17Ë, me pykakam õ nêkrẽx kumexmã dja ga, —Amijo arax kêt. Djãm nêkrẽx kute me apytarmã ne ga me nêkrẽx kanàrràm ar aba? Kati, kwãrĩk wãnh. Nêkrẽx ne kajgo ne me abê biknor prãm. Kati, dja ga me Metĩndjwỳnh kanàrràm ar aba. Metĩndjwỳnh ta ne kute òdjànhkõt me bamã mỳjja kunĩ nhõr, o kute me bakĩnh kadjy, ta kanàrràm dja ga me ar aba, ane.

18Gora me akabẽn mexbit jarẽ ne mekam adjukaprĩn ar meo aba, ne memã anhõdjành ne memã anhõ mỳjja ngrà, ane.

19Dja ga ã me õ nêkrẽx krãptĩjamã arẽnho ane gê me ã anen kam arỳm amityk nhijukri kadjy atemã kàjkwakam nêkrẽxo aptà. Nêkrẽx tãm ne mekbê biknor prãm kêt ne memã nõr rã'ã. Dja me kam arỳm 'ỳr bõx, mrãmri tu amitĩnkumrẽx ja'ỳr bõx.

20Ë, Ximoxi, Metĩndjwỳnh kute amã kukràdjà rerja gora prĩne omũ. Gora 'ãno djan omũnh tỳx. Me kabẽn kajgo, me kabẽn tũm dja wãnh nõ. Rũm kum akre rax. Nhym me 'êxri amijo kute mỳjja mar ne kam mỳr jabej abenkam kangati dja adjwỳnhdjwỳ wãnh nõ.

²¹Mrãmri ne me kwỳ kupa'ã, —Ije mỳjja mar, anen kam ajbit mar ar o ba ne kam amibê arỳm Jeju mar kanga ne. Gê Metĩndjwỳnh ukaprĩkôt prĩne ajo djuw mex. Tãm ne ja.

Atãri Ximoxi

Atãri Ximoxi 1

¹⁻²Akmere Ximoxi, ba ibê Paur ne ba amã pi'òk no'òk ne. Imã akĩ:nhkumrêx, akmere, ba kam ajo ikra. Ba ibê Paur, ibê Jeju Kritu nhõ àpênh ne ba amã pi'òk no'òk ne. Metĩndjwỳnh ta ne imã arênh ijano, ije memã arênhmã ijano. Metĩndjwỳnh ne arỳm me bamã kabên pydjìn arê, me baje arỳm amim Kritu Jeju markumrêxkam ne kute me bajo tĩnmã me bamã kabên pydjìn arê, gu me batĩn rã'ã rã'ãmã. Ba kam ô'ã memã arênhõ tẽ. Gê Metĩndjwỳnh ajo djuw mex. Kritu Jeju gu banhõ Běnjadjwỳrmẽ Bãmbê Metĩndjwỳnh ar ukaprĩkôt ajo djuw mex ne ar ajo ba. Gê arkum akaprĩ ne amã umar mex jarê, ga kam adjumar mex ne ar aba.

³Ë, nã bãm aman kam mã Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarê. Metĩndjwỳnh ta, kumã ne ba amikĩnh jarênh kum ajarê. Kumã ne ba idjápênh. Ije amikam ijaxwe 'õ mar kêt ne kum idjápênh iba. Me bakukãmãre ne ã Metĩndjwỳnhmã àpênh ar bao ane ba kam badjwỳ ã kum idjápênh ar ibao ane.

⁴Abenbê gu babikjêr kutã amỳrkam ije amar rã'ã. Akamàtkammẽ a'urimẽ ba aman kam te ije apumũnh prãme. Dja ba apumũn kam arỳm ikĩnhkumrêx ne.

⁵Ba ije prĩne amar. Ga ne ga aje akaběno aben nhikjê kêt ne tu amim Jeju markumrêx ba arỳm ama. Akwatynh Roxdjimẽ anã Juniximẽ ne ar ã akajmãtã amim Jeju kamnhĩxo ane. Ga kam gadjwỳ ar kôpdji'ã tu amikajmã'ã Jeju markumrêx. Ba kam arỳm amã ikator mex ne.

Tu kum me uma kêt mã 'ã karõ.

⁶Kam ne ba ije amã ikabên jarênhmã. Aje amimar kadjy ne ba akubyn amã arê. Ë, ije ajã aminhikra djirkam Metĩndjwỳnh kute amã mỳjja rerja dja ga tu markumrêx ne ar o aban on ajte atỳx ne kum adjápênh tỳx ne. Tu amã me uma kêt ne memã Jeju jarê.

⁷Djãm me batĩn prãm ne ar babamã got Metĩndjwỳnh me bawỳr ta Karõ jano. Arkati, me batỳx ne ar baban bamã aben jabên baje amipnênh ne ar babamã. Nãm ã Metĩndjwỳnh Karõ me bajo ane.

⁸Kam dja ga apijàm kêt ne tu memã Jeju'ã ajarên ajte badjwỳ ikam apijàm kêt ne. Nã bãm Kritu'ã idjujarênh ny jarênh tẽ nhym me mekbê ijê djàkam imẽ. Kam dja ga ikam apijàm kêt ne. Nhym bep kati, dja ga tu atỳx ne memã Jeju'ã ajarê nhym me kum Jeju kurêkam kôt kum akurên akam ngryk ne ajo ajkẽ ga kam ikudjwa atokry. Kwãrĩk wãnh rã'ã Metĩndjwỳnh dja on amã tỳx jadjà, atokry katikôt amã tỳx jadjà ga kam atỳx ne ar aba.

⁹Nà, Metĩndjwỳnh ta, kute me bapytâr djwỳnh dja amã tỳx jadjà. Nãm me bapytàn amiwỳr me bajuw, me bamextire ne ar baba kadjy ne amiwỳr me bajuw. Mã ne gu me nẽ nhym Metĩndjwỳnh kôt me bapytà? Djãm me bamex ne ar babakôt ne me bapytà? Arkati, ta ne tu me bajã amim karõ, ukaprĩkôt ne tu me bajã amim karõn kam amiwỳr me bajuwn me bapytà. Me baje tu amim Kritu Jeju markumrêxkam me bapytà. Amrêbê:, kute pyka nhipêx kêtri ne Metĩndjwỳnh ukaprĩkôt me bajã amim karõ, Jeju Kritu kute me bapytàrmã ne amim me bajã karõ.

¹⁰Amrêbê ne me bajã amim karõn kam ajbir me bamã o amirĩt. Kritu Jeju, me bapytâr djwỳnh arỳm me bawỳr tẽn bôx ne me bamã Metĩndjwỳnh djukaprĩo amirĩt. Arỳm ne bôx ne me bamã me batyko apêx gu me tu batĩnkumrêx, me batyk nhjukri batĩn rã'ã:n amũ ijukri batyk kêtumrêx ne. Be, Metĩndjwỳnh ukaprĩja pumũ. Nhym me Jeju'ã gwaj badjujarênh nykôt arỳm kuma.

¹¹Kam ne Metĩndjwỳnh ijano. Kum idjapênh ne me kunĩmã kàj bê Jeju'ã idjujarênhmã ijano ba tẽ. Ije me kunĩmã kukràdjà ny jarênh nhym me kute marmã. Kadjy ne ijano ba tẽ.

¹²Nã bãm tẽn memã arẽ nhym me kam ijo ajkẽ. Jeju'ã idjujarênhkôt ijo ajkẽ ba itokry. Djã nã bãm kam ipijàm? Arkati, arỳm ne ba tu amim Jeju kamnhĩxkumrêx ne kam arỳm prĩne amim àtari. Gêdja prĩne ije Jejumã amikangakam prĩne ijo djuw mex ne ijãno dja. Ne ijãno ãm rã'ã: nhym õ

akati arým 'ÿr bôx nhym akubyn me bawÿr bôx. Tãm ne ba mar tÿx ne amijã kamnhÿx ne.

¹³Gora ije amã katàt ikabën jarënhja amijamakrekam anhôn 'ãno djan ikôpdji'ã kôt ar amijo aba. Ne aje arým amikajmã'ã Kritu Jeju marja 'ãno djan kôt tu amã me kunÿ jabê ne.

¹⁴Ë, Metïndjwÿnh kute katàt memã kabën jarënhja ga aje kôt ar amijo abaja gora mã kôt ar amijo aba rã'ã. Nhym Metïndjwÿnh Karõ kute me bakam krÿja dja ajo tÿx ga kam kôt ar amijo aba.

¹⁵Pykabê Adjïkam me kunÿ ne me ikangan mõi, me umaje mõi ga arým ama. Nhym Pïjerumë Emodjedjwÿ mekôt ikanga.

¹⁶Nhym bep ate ne Nexipôr. Tãm ne imã kÿnh jadjàr mexkumrëx. Ne ajte imã kÿnh jadjà. Nãm imã kÿnh jangjênh krãptÿ ne. Me kute ibê ijêkam pijàm kêt ne. Kum me uma kêt ne. Gê pãnh Bënjadjwÿr Jeju kum kaprÿ. Kum Nexipôrmë õbikwa kunÿ ar kaprÿ.

¹⁷Nãm krÿraxbê Rômakam ajbir bôx ne prÿ:ne ijabej. Ijabej tën ijabej tën ijabej tën kam imã kato.

¹⁸Amrëbê krÿraxbê Epexukamdjwÿ ikôt àpênhja ga arým aje mar mex. Nãm apÿnh myjja kupên o ikôt kangõ. Gê Bënjadjwÿr Jeju kum kaprÿ, Bënjadjwÿr akubyn bôxkam kum kaprÿ. Tãm ne ja.

Atãri Ximoxi 2

Ãm tÿx ne rerek kêt mã kute arënh.

¹Be, akmere Ximoxi, gora atÿx. Kritu Jeju ta ukaprÿkôt dja ajo djuw mex ne ajo tÿx ga kam atÿx ne ar aba.

²Ë, gop ikabën ma. Ba ije me ipôkri memã ikabën jarënh nhym me krãptÿ kute mar ga gadjwÿ aje marja tãm dja ga amidjô'ã me kwÿmã arë. Me mrãmri kabënkumrëxmã dja ga arë. Me kute amim Jeju mar 'ãno ãmmãbit dja ga arë nhym kam me akôpdji'ã amÿ aben nhïjuk'ã memã arëho të.

³Ë, me krākamngônhreja pumûn me'ã amijakre. Dja ga abê krākamngônh prâbê te atokryn mã Kritu Jejukôt ajkamê.

⁴Ë, me krākamngônhre ba kutã kute amijangri tÿx ne kute tu mÿjja mar kêt ne mûm mrãnhbit kute marja pumû. Jabit ne me kute mar ne ba. Me kute atemã mÿjja kajgo mar kêt ne tu ba, me õ bÿnjadjwÿr kute memã kabÿn mex jarÿnh ne mekam kÿnh kadjy. Gadjwÿ dja ga ã amijo anhÿr ar o aban anhõ Bÿnjadjwÿr Jeju Kritu kabÿnkôt amrãnhbit aje mar nhym kôt kute apumûnh ne akam kÿnh kadjy.

⁵Ë, dja ga me kute aben rerdjwÿ pumûn me'ã amijakre. Gadjwÿ dja ga ã anen Kritu Jeju kukràdjàkôtbit ar amijo aba. Me kute aben rerkam dja me mrãnh tÿx'õ pydjìn me bakukràdjà tûmkôt me kure. Nhym kam me kumãbit kÿnh djà ngã. Be, gadjwÿ dja ga ã anen Kritu Jeju kukràdjàkôtbit ar amijo aban kam kàjkwamã 'ÿr bôx.

⁶Ë, dja ga ajte me õ pur djwÿnh kam àpênh rax pumûn me'ã amijakre. Nãm me õ pur djwÿnh amim pur jadjuwn arÿm kam djwÿ kre nhym arÿm abatãnh ne. Nhym me õ pur djwÿnh kumrÿx kam djwÿ krÿn arÿm kÿnh ne. Dja ga 'ã amijakren adjàpênh rax ne. Nhym kam Metÿndjwÿnh amã o pãnh ne.

⁷Ë, dja ga ikabÿnja mar ar o aba. Nhym kam tûmrãm dja Bÿnjadjwÿr djwÿnh arÿm ano bô ga kam arÿm mÿjja kunĩ ma.

⁸Ë, Jeju Kritu dja ga omû. Bÿnjadjwÿr raxbê Dawi tàmdjwÿ 'õ. Ga tyk ne akubyn tÿn ne katorja pumû. Kukràdjà ny'ã ne ba ar idjujarÿnh ibaja,

⁹Jeju kukràdjà ny'ã ar idjujarÿnh ibakôt ne me kum ikurÿn ijo ajkê ba itokry ga me kute idjuwpreja pumû. Nãm me ijo ijaxwen idjuwpre ba nõ. Ë, djã nãm me idjuwpren o mebê Metÿndjwÿnh kabÿnbê aptà? Kati, dja me 'ã ujarÿnh tÿm rã'ã ne amû abendjô'ã pyka kunĩkôt abenmã arê.

¹⁰Kam ne ba te itokryn Metÿndjwÿnh 'ãno djan tu ate ikrã. Mÿj kadjy? Bir, Metÿndjwÿnh nhõ me ja kadjy, Metÿndjwÿnh kute amijo me utàrja kadjy. Me jadjwÿ Kritu Jeju kute me utàr nhym me kôt õ kàjkwa mextirekam ar ba rã'ã: rã'ãmã. Õ kàjkwa mextire, kam mÿjja punu kêt, prÿne mexo kute

pykabê mỳjja ja jakrenh, ò kàjkwa mextire jakam me ar ba rã'ã rã'ãmã. Kam ne ba te itokryja. Me jadjwỳ kute amim Jeju mar nhym kute me utàrmã.

11Mrãmri ne me abenmã, —Dja gu me Jejukôt batyk jabej kôt ajte batĩn.

12—Dja me te me bajo ajkẽ gu me te batokryn mã Jeju 'ãno djan kam pãnh batyk nhijukri akubyn batĩn ne babẽnjadjwỳr ne ar meo baba. —Dja gu me amikatin jãm Jejubê bakrã nhym adjwỳnhdjwỳ me babê amikatin jãm me babê krã.

13—Dja gu me amrẽbê baje amijo Jeju pytàrkam me krãptĩjakôt bajaxwe nhym kam Jeju dja me bamar rã'ã ne. Me ba dja gu me amibê kanga nhym bep ta gẽdja me bamar rã'ã ne, me bakanga kêt ne. Mỳkam? Bir, ta ne kabẽnkumrẽx. Kabẽn pydji ne me bakadjy arẽ. Gẽdja atemã ajte amibê kabẽn 'õ jarẽnh kêt ne. Kam dja amibê me bakanga kêt ne. Ë, mrãmri ne me ã abenmã kabẽnwã jarẽho ane.

Kute memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnhmã.

14Wãnh dja ga ajte akubyn memã tãm jarẽ gẽ me ajte kuma. Ne ajte memã kum, —Ë, kwãrĩk wãnh me akabẽn kukràdjã mỳr jabej abenmã adjàkrê kêt ne akabẽno aben japanh kêt, ane. Dja ga memã wã jarẽ, kàj bê memã akabẽn jarẽ. Metĩndjwỳnh kute akabẽn mar ne akôt kabẽnkam memã akabẽn jarẽ gẽ me kuma. Djã nãm me ari abenã atom bakam mex got? Kati, nãm me mỳjja man nhỹnh kabẽn ja'õ mỳr jabej ajmãn ar abeno bikẽnh o ba.

15Ë, gora Metĩndjwỳnhmã adjàpẽnhkam atỳx. Prĩne katàt Metĩndjwỳnh kabẽn'ã memã adjujarẽnh ar aban memã arẽ. Metĩndjwỳnh kabẽn ne katàt. Kam dja ga katàt memã 'ã ajarẽ. Metĩndjwỳnh akam kĩnh ne kute amã, — Amexkumrẽx. Ba akam ikĩnhkumrẽx, anhỳr kadjy. Kadjy dja ga adjàpẽnhkam atỳx ne kam amikam apijãm kêt ne.

16Kwãrĩk wãnh me kabẽn kajgo kwãrĩk wãnh nõ. Me kabẽno kute aben japanh kwãrĩk wãnh nõ. Rũm kum akàx. Wã, me kabẽn wão dja me Metĩndjwỳnhbê amiptàr mex ne. Kubê o amiptàro mõi o mõi o mõi ì kubê o amiptàr mex ne arỳm o amipunu mex ne.

17Me kabĕn punu wã kute wajre pyræk. Ga wajre kute amũ me ĩ kuro baja pumũ. Nhyĵ me ujarĕnh punuja ã prĕne meo bikĕnho ane. Me ja 'õ nhidjibĕ ne Imene. 'Õdjwỳ ne Pireto.

18Nãm ar amibĕ Metĭndjwỳnh kabĕn kanga, Metĭndjwỳnh kute katàt memã kabĕn jarĕnh ja kangan kabĕn punuo amũ Jeju nĕje meo akĕxo tĕn memã kum, —Arỳm apĕx. Arỳm Metĭndjwỳnh kute akubyn meo tĭn djà arỳm apĕx, ane. Nãm ã ar memã 'ĕxo anen me kwỳo ajkĕ, me kute amim Jeju mar kwỳo ajkĕ.

19Nhyĵ bep ate ne Metĭndjwỳnh kabĕn. Metĭndjwỳnh kabĕn ne mrãmri kabĕnkumrĕx. Kute kĕn pyræk, kĕn nhỳr tỳxja pyræk. Nãm me te kute kĕn nhikô 'yrmã. Nãm ã Metĭndjwỳnh kabĕndjwỳ ane nhyĵ me te kute kabĕn nhikô'yrmã. Nhyĵ Metĭndjwỳnh kabĕn ne memã kum, —Bĕnjadjwỳr djwỳnh ne ta õ me ja prĕne arỳm me àtari ne prĕne arỳm mekam ama, ane. Ne ajte, —Gora gĕ me kute “Ije Bĕnjadjwỳr Jeju mar” anhỳrja me on mỳjja punu kanga, ane. Nãm ã Metĭndjwỳnh kabĕn'ã pi'òk no'òk ane. Nhỳnh ne me'õ ne kute kabĕn nhikô'yrmã.

20Ĕ, me'õ bĕnjadjwỳr nhũrkwākam ne ngōnh apỳnh kute abeno djari kumex. Kwỳ ne adjĕnh nhyĵ bep kwỳ ne kajgo. Mexja ne kĕn karỳro ipĕx ne kwỳ kryt jakao ipĕx. Nhyĵ bep kajgoja ne ngōkraxmĕ ngyo ipĕx. Tãm ne mỳjja kajgo kadjy. Nhyĵ bep mexja ne mỳjja mex kadjybit.

21Nhyĵ me prĕne ngōnh ku'õ nhyĵ kam akan kam mexkumrĕx, mỳjja mexkumrĕx kadjybit ku'ĕ. Be, gu me badjwỳ ngōnh'ã amijakren prĕne amijaxwe, mỳjja punu kangan kam bamexkumrĕx, mỳjja mex kadjybit bamextire. Nhyĵ kam me banhõ Bĕnjadjwỳr dja arỳm amim me bapumjuw, kum me badjapĕnh kadjybit amim me bapumjuw. Gu me kam apỳnh badjapĕnh djari badjapĕnho baku'ĕ.

22Nãm me abatành nyre kum mỳjja punu prãmrumrĕx. Rũm kum akàx ne kubĕ amiptà. Gĕ arĭk wãnh me kute mỳjja punuo bawã arĭk wãnh memã nō. Nhyĵ bep kati, ga dja ga katàt amrãnh'ã anopdji. Katàt amrãnh ne aje amim Jeju kamnhĭxbĕ ar aban amã me abĕn mekam angryk kĕt ne adjumar mex

ne ar aba, be, mỳjja ja dja ga 'ãno djan 'ã anopdji ne. Kam gêdja ga ã amijo anhÿro tẽ. Me jamẽ ro'ã ã amijo anhÿro tẽ. Me ôkre kadjwÿnhbê axwe'õ nõr kêt ne kute Metĩndjwÿnhmã amijo à'wÿrjamẽ ro'ã dja ga ã amijo anhÿr o tẽ. Nhyim arĩk wãnh mỳjja punuwã wãm nõ.

²³Kwãrĩk wãnh me kute abenã atomwã kwãrĩk wãm nõ. Tãm ne kajgokumrẽx. Tãm gêdja wãm nõ. Djãm kôt mete mỳjja mar got. Kôt ne me kum aben kurên kam aben japrÿn abenmã àkrê.

²⁴Bep kati, ga abê Bẽnjadjwÿr djwÿnh nhõ àpênhkam kwãrĩk wãnh akabẽno me apanh kêt. Bẽnjadjwÿr nhõ àpênh ne me me kunĩkam ukaprĩ ne prĩne memã Metĩndjwÿnh kabên'ã ujarênh mex ne, ngryk kêt ne memã 'ã ajarẽ. Nãm ã Bẽnjadjwÿr nhõ àpênh ã meo ane.

²⁵Abê Bẽnjadjwÿr nhõ àpênhkam dja ga ã o anen kam akrànãmã akurê djwÿnhmã akabên ne tu kum akabên mex jarẽ. Birãm Metĩndjwÿnh dja amikadjy me ja ngrêk nhyim me arÿm amikam ajkam aman wãnh axwemã iren 'ÿr amijo akẽx ne arÿm Metĩndjwÿnh kute katàt memã kabên ja arÿm kum kato.

²⁶Arÿm Metĩndjwÿnh kute katàt memã kabên jarênh ja man arÿm amim kato. Xatanaj ne me ja pa 'amÿn amiwÿr meo mõn ar meo ba nhyim me kam ar kum àpênh ba. Birãm Metĩndjwÿnh dja amikadjy akabẽno me ngrêk nhyim me arÿm amim katon Xatanaj kangan kubê amiptàn arÿm jãm Jejuo amijakre. Kadjy ne ba amã, —Akrànãmã memã akabên jarẽ, ane.

Atãri Ximoxi 3

Pyka kute o ino rer 'ÿr me axwe raxmã kute arênh.

Xim k 4.1; Djuda 18

¹Ë, prĩne ikabên ma. Adjÿm, dja ĩ me umar punu djà kato. Pyka kute o ino rer 'ÿrkam dja ĩ me umar punu djà kato. Mÿkam dja me umar punu? Bir, me axwe raxkam. Ije, mã ne me kukràdjà kute? Je kum dja ĩ me apÿnh amijo ba.

²Dja me ôdjÿn kam amidjwÿnhbit man memã mỳjja nhõr kêtikumrẽx. Dja me kum nêkrêxmẽ pi'òk kaprĩbit prãmikumrẽx. Dja me amiraxbito amra. Dja

me òkre kadjwỳnhbê amim, —Ba ne ba imexmẽ iraxo me akrenh mex ne, ane. Dja me ar me ũno ba. Dja me nãmẽ bãm kabẽn mar kêtukumrẽx. Dja Metĩndjwỳnh kute memã mỳjja nhõrja kunĩ kubê kĩnh no kati. Dja me Metĩndjwỳnhbê amiptàr mex ne.

³Dja me kum aben kĩnh kêtukumrẽx. Dja me ukaprĩ kêtukumrẽx ne kum aben kurêkumrẽx. Dja me aben kà mex jarẽ. Dja me amipnẽn ar ba kêt ne tu arĩk ar ba. Dja me àkrêkumrẽx. Dja me kum mỳjja punubit kĩnh ne kam kum mỳjja mex kurêkumrẽx.

⁴Dja me kurê djwỳnhmã õbikwa kanga. Dja me amakkre kêt. Dja me arĩk ta amijã bẽnjadjwỳr rẽn ar o ba. Dja me amidjwỳnhbit o kĩnh ne kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtukumrẽx.

⁵Dja me 'êx ne mekõt Metĩndjwỳnhmã ngrero krĩ. Ajkwakambit ne kute Jeju mar. Nhyr bep kati, amikadjwỳnhbê kute amikam Jeju mar kêt ne kute uma mar kêtukumrẽx. Ê, kwãrĩk wãnh me ja kõt amrãnh kêt ne rũm memã akre rax.

⁶⁻⁷Ê, me arĩk baja ne me kwỳ me nire'ỳr wangij ne atemã memã kabẽn jarẽ. Me nire ja ne me no kêt ne axwebit ma ne kum mỳjja punubit prãmukumrẽx ne arĩk mỳjja punu jabej mrã. Te kute mỳjja marmã ne Metĩndjwỳnh katàt kabẽnja mar kêtukumrẽx. Be, me nire punu jamã ne me atemã kabẽn jarẽ nhyr me prĩne me kabẽn man kõt ar amijo ba.

⁸Me ja, me kute Metĩndjwỳnh kupa'ã memã 'ã ujarẽnhja ne me kute mỳjja punubit mar. Djãm me kute amim Jeju mar got. Arkati, nãm me kum Metĩndjwỳnh katàt kabẽnja kurêkumrẽx ne kam me kute Mõjdjê kurê djwỳnh pyràk. Me kute me bakukãmãrebê Mõjdjê kurê djwỳnh ja pyràk. Ar idjibê ne Djanimẽ Djãmbri ar. Ar tãm ne ar kabẽn Mõjdjê japanho ba. Nhyr me kute Metĩndjwỳnh kupa'ã memã 'ã ujarẽnhjadjwỳ ã kabẽn Metĩndjwỳnh kabẽn katàtja japanho ane, ne Metĩndjwỳnh kabẽn mỳjja kajgo ar o ba.

⁹Bep kati, dja me punuja amijo mrãnh 'ijabjê kêt nhyr me memã apõx, me axwemẽ me bibãnhmẽ me arĩk bajamã apõx. Me kute Djanimẽ Djãmbri

arkum katorja pyræk. Dja ã me memã apôxo ane nhym me kunĩ me axwe kôt me omũ.

Metĩndjwỳnh kaběn jarěnh'ã ukanga kětmã kute arěnh.

¹⁰Nhym bep ga ne ga arỳm iman ikôt ar amijo aba. Ije memã Metĩndjwỳnh kaběno amirĩt ne ije kôt ar amijo iba ne ije Metĩndjwỳnho amiptàr kadjy idjápěnho ije amirĩt ga arỳm kôt prĩne ipumũn arỳm prĩne idjàtari. Ije amikajmãtã Jeju mar ne 'ã INGRÀ TỲX ne akrànmã ije meo iba ne imã me abě ne ije Jeju 'ãno idjãm ne ije kanga kět ga arỳm kôt ipumũ.

¹¹Me kute ijo bikěnh ga ga arỳm itokrykôt ipumũ. Krĩraxbě Āxikimě krĩrax 'õbě Ikônimě krĩrax 'õbě Rixamě kam me kute ijo bikěnhkôt ga arỳm ga ipumũ. Nãm me prĩne ijo ajkě ba itokry: ne. Nhym bep Běnjadjwỳr Jeju ne mỳjja kunĩbě ipytà.

¹²Bir be, mrãmri ne me kute Kritu Jejukôt amijo ban katàt mrãnh prãmja mrãmri dja me kàtàm arỳm me jao ajkě.

¹³Ĕ, me axwemě me 'ěxnhĩmě gědja me ĩ punu raxo mōr purokam ĩ punu rax mex ne. Dja me memã 'ěx ne me noo akno nhym me kam amipãnh me jamã 'ěx ne me noo biknor mex ne.

¹⁴Nhym bep ga. Ga dja ga mã kôt amijo aba. Ar ije amã Metĩndjwỳnh kaběn jarěnh ga arỳm ga prĩne aje amim mar dja ga arek 'ãno djan kôt ar amijo aba. Ar ba ar ije amã arěnhja ga arỳm ar ipumũ.

¹⁵Aprĩrekam ga arỳm Metĩndjwỳnh kaběn maro tě. Maro těn o atēm rã'ãn arỳm ajabatàn ne arỳm prĩne ama. Metĩndjwỳnh kaběn mexkumrěx kute ano bōnh ga arỳm aje tu amikajmãtã Kritu Jeju markumrěx nhym arỳm kute apytàrja tãm ne ga arỳm prĩne o těn arỳm prĩne ama.

¹⁶Be, Metĩndjwỳnh ne me bakukãmãremã arě nhym me kaběn'ã pi'òk no'òk ne, kôt pi'òk no'òk ne. Pi'òk no'òkja kunĩ ne kubě me banhõ Metĩndjwỳnh kaběnja. Mỳj kadjy ne Metĩndjwỳnh kaběnja? Bir, kute katàt memã Metĩndjwỳnh kukràdjà jarěnh kadjy, kute me axwe něje me akre kadjy, kôt me kute amũ aminhijuk'ã amidjar kadjy, kute katàt me krã pymjỳr nhym

me kute katàt mrãno amũ amikamẽno mõr kadjy. Be, kadjy ne Metĩndjwỳnh kabẽnja.

¹⁷Nà, Metĩndjwỳnh ta kabẽno dja prĩne õ àpẽno tỳx ne, prĩne o mex gẽ me kum apỳnh mỳjja mex djàribit kĩnh ne ar o ba. Be, dja ã Metĩndjwỳnh Kabẽno meo ane.

Atãri Ximoxi 4

¹Ë, Kritu Jeju dja akubyn me bawỳr bõx ne ar me bajo ba, umao ar me bajo ba. Dja bõx ne me kunĩ jaxwekam memã pãnh jarẽ, me tĩnmẽ me tykmẽ me axwekam memã pãnh jarẽ. Kam ne ba Jeju Kritu kabẽnkõt, Metĩndjwỳnh kabẽnkõt amã ikabẽn jarẽ. Ne amã, —Ë, gora memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ.

²Gora prĩne memã Metĩndjwỳnh kabẽn kõt kàj bê memã arẽ gẽ me kuma. Gora 'ãno dja. Dja me kute mar prãm jabej ga memã arẽ. Nhyr bep djãm me kute mar prãm kêt jabej ga kam ga mã akubyn mekmã arẽ. Gora Metĩndjwỳnh kabẽno me ngrẽk. Dja me'õ kute Metĩndjwỳnh mar kêt jabej ga kum Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ gẽ Metĩndjwỳnh kute katàt kabẽn jadjwỳrkõt amim kuman 'ỳr amijo akẽx. Gora me axwe nẽje me akre. Dja me axwe jabej ga memã akabẽn 'õ jarẽ gẽ me axwe kêt. Gora memã tỳx jadjà. Dja me'õ kute Jeju mar rerek jabej ga kum tỳx jadjà gẽ 'ã ngrà tỳx. Dja ga ã me 'ãno adjãmo anen kanga kêt mex ne akrãnmã memã Metĩndjwỳnh kabẽn'ã ajarẽ.

³Dja ï me kute memã mỳjja kupa'ã arẽnh djwỳnh bõx ne kam Metĩndjwỳnh kupa'ã ar memã arẽno ba. Nhyr mã me mỳjja punu mar prãm ne. Nhyr te Jeju nhõ me jao ba djwỳnh te katàt memã arẽ nhyr me mar prãm kêt kumrẽx ne. Ne kam me kute kupa'ã memã arẽno bajabit ma ne amim me punubito atom nhyr me kumex ne kam atemã memã kabẽn punu jarẽ. Me kute me kabẽn punu mar prãm kam ne me me kabẽn punubit ma.

⁴Nãm me Metĩndjwỳnh kute katàt kabẽn jarẽnhja mar prãm kêt kumrẽx ne jãm kubê krã. Ne kam me tũmre'ã ujarẽnh kajgobit mar prãm ne.

⁵Nhym bep ga. Ga dja ga mỳjja kunĩkam ano tỳx ne katàt o tẽ. Djãm me te ajo ajkẽ ga tu ate akrãn ar amijo aba rã'ãn mã kam amirĩt ne. Gora adjàpênh 'ãno dja. Mỳj adjàpênh gêdja ga 'ãno dja? Ije kum me kute Jeju mar kêtjamã kukràdjà ny'ã adjujarênh gêdja ga 'ãno dja. Dja ga mã kam apê, prĩne memã Metĩndjwỳnh kabẽno amirĩt ne katàt memã mỳjja jarênh mexkumrẽx.

⁶Ë, arỳm me kute ibĩn 'ỳr. Arỳm itẽm 'ỳr. Arỳm ne itẽm djà ijo rãm ne jao tẽ. Ityk'ã, me kute ijo Metĩndjwỳnh nhõ mry ne ibĩn ba ityk'ã ne ba arỳm itẽm 'ỳr jarẽ. Arỳm ne ba amikam kô krãn mexo tẽn kam amã itẽm djà jarẽ. Arỳm ne ityk djà ijo rãm ne jao tẽ.

⁷Nã bãm Jejumã idjàpênh mrãmri ne me kute me prõt tỳxmã mỳjja janhõr nhym me kumrẽx 'ỳr mrãnh ne bõx ne kute amỳnhja pyræk. Nã bãm ã amikam itỳxo anen Jejumã idjàpênhkõt ajbit ma. Nã bãm ã Jejumã idjàpênh anen kam arỳm o ino rer djà'ỳr arỳm ibõx tẽ. Nã bãm ã 'itỳx anen amijo tẽn aminhinomã amimẽn arỳm itẽmmã. Nã bãm ije Jeju kanga kêt ne katàt memã mỳjja jarẽn arỳm itẽmmã.

⁸Nhym kam Bẽnjadjwỳr Jeju kute katàt memã o pãnh djwỳnhja tãm dja imã o pãnh. Dja katàt imã o pãnh mextire. Arỳm ne ikutêp kudji. Dja imã, — Akmere, amrẽ tẽn amim aby. Ba arỳm amã ajaxwe kêt jarẽ ga arỳm imã amexkumrẽx. Ne kam on amim aby, ane. Kute memã o pãnh nhõ akatikam dja imã kungã. Djãm bajbit dja imã kungã? Kati, me kute kam amakja, me kum kĩnhja kunĩmã gêdja kungã, me kunĩmã o pãnh ne.

Kurê djwỳnh amiwỳr o bõx nhym ate kuka kõnh dja.

⁹Akmere, gora amrẽ amibêx ne on iwỳr bõx.

¹⁰Nhym Demaj. Demaj ne kum me kàtàm kukràdjà punujabit kĩnh, me kute Metĩndjwỳnh kurê djwỳnh kukràdjà punu jabit ne kum kĩnh ne ar o ban arỳm ikangan imã iren mã tẽ, pykabê Texarõnika'ỳr tẽ. Nhym Krexëxi arỳm pykabê Garaxa'ỳr tẽ. Nhym Xitu pykabê Damaxa'ỳr tẽ.

¹¹Rukabit ne ikuri dja. Maku dja ga aprõn amrẽ iwỳr o tẽ. Nãm ikõt àpênh mexkumrẽx. Tãm gêdja ga amrẽ o tẽ.

¹²Xikiku ne ba pykabê Epexu'ÿr ano.

¹³Ë, iwÿr atēm kam dja ga amrê imã inhinôkà rytiwão tē. Wãnh ne ba gu bakamybê Kapukam kum inhire, krĩraxbê Krôwadjikam ne ba kum inhire. Gora amrê imã o tē. Pi'ôk no'ôk ngriwãmê no'ôk raxwãmê amrê imã o tē. Pi'ôk no'ôkti wã ne ba imã kĩnhĩ. Gora aman amrê imã abyn o tē.

¹⁴Ë, Arexãri kute ngônh nhipêx djwÿnhja ne prĩne ijo ajkê. Metĩndjwÿnh ta dja kum axweo pãnh.

¹⁵Gadjwÿ dja ga aminêje tãwã pumũ. Nãm kabêno ar ijapa ne. Nãm kabêno ar ijapa: ba te kum ikabên mex jarê ne te akre nhym mã kabêno ar ijapan kam prĩne kabêno ijo ajkê. Kam ne ba amã, —Gora aminêje tãwã pumũ, ane. Kam ne ba amã ane.

¹⁶Me kute amiwÿr ijo bôx kutewakam nhÿnh ne inhôbikwa 'ô ikuri dja? Me kute amiwÿr ijo bôx ne we ijaxwe jabej ikukjêro ÿr kutewakam? Ba we ijaxweo ije amiptâr kadjy nâràm me kute bit ibĩnmã amiwÿr ijo bôx ne we ijaxwe jabej ikukjêro nhÿ. Nhym nhÿnh ne inhôbikwa 'ô ikuri dja? Kati, nãm ar kunĩ ikangan mã prôt ne, mã ipymaje prôt ne. Gora gê inhôbikwa ipymaje prôt wã gora gê Metĩndjwÿnh arkum o pãnh kêt ne arkam ujakràn no kati, arkam ukaprĩ.

¹⁷Nà, me ne me ipymaje prôt ne. Nhym bep kati, Běnjadjwÿr ne ikôt djan imã tÿx jadjà ba tu kanàrràm kàj bê memã Metĩndjwÿnh jarê, prĩne kunĩ'ã ajarê nhym me bajtem kunĩ arÿm kuma. Djãm me kute ikukjêrkam uma ngri got. Nãm me kubê rop pràbê uma:kumrêx. Nhym bep Metĩndjwÿnh bit ne mebê ipytà.

¹⁸Nhÿnh ne mÿjja punu 'ô ne kute ijo bikênhmã? Kati, Metĩndjwÿnh ta gêdja inêje jãm mÿjja punu dji. Metĩndjwÿnh ta ne kute ipytâr ta gêdja ipytàn ijo tēn ô pykakam ijo bôx, môr djãmã ijo bôx ba kam kôt imexkumrêx ne ar iba. Gora gê me kunĩ Metĩndjwÿnh mã kàjmã rax jarê. Me kunĩ dja me kàjmã kum rax jarēho tē. O tēm rã'ã rã'ã rã'ã ne. Gora gê me mrãmri o anhÿro tē.

¹⁹Dja ga Prixiramẽ Akwire arkum ijarẽ, ne ajte Nexipôrmẽ prômẽ kramẽ arkum ijarẽ, ar kupãhntã arkum ijarẽ.

²⁰Ë, Eraxu ne krĩraxbê Kôritukam arek dja. Nhym Krôpimu kanê, pykabê Miretukam kanê ba kam kum inhiren amrẽ tẽ. Amrẽ amibêx ne na tỹm djwýnhràmm iwýr bôx.

²¹Juburmẽ Prudẽximẽ Rinumẽ Kraôdjãmẽ me kute Jejukôt abeno kamy kunĩ ne me wãm amã amijarẽ.

²²Gê Běnjadjwýr Jeju prĩne ajo ba nhym Metĩndjwýnhdjwý ukaprĩkôt prĩne me akunĩo djuw mex. Tã ne ja.

Xitu

Xitu 1

1-4 Akmere Xitu, ba, ibê Paur ne ba amã pi'òk no'òk ne. Xitu, abê ikra djwýnh, amã ne ba pi'òk no'òk ne. Ga ne ga ikôt tu amim Jeju kamnhĩxkumrëx, kam ne ba ajo ikra. Ba ibê Paur, ibê Metĩndjwýnh nhõ àpênh. Jeju Kritu ta ne ijano ba tẽ. Nà, Metĩndjwýnh kubê me bapytàr djwýnh ne ijano, ije memã Jeju jarënh kadjy ijano ne imã, —On kàj bê ijã adjujarënh tẽ, ane. Ije memã Jeju jarënh nhym me kute mar ne kam kute tu amim kamnhĩxkumrëxmã. Arým ne Metĩndjwýnh amijo me kwý pytà. Me ja kute tu amim Jeju markumrëxmã, ne kam arým kôt katàt mrãnhmã. Metĩndjwýnh kabën katàtja, 'èxnhĩ kêtja tãm ne me kute mar ne kam arým kôt katàt mrãnhmã. Nà, kadjy ne Jeju ijano, ije memã Jeju jarënh nhym me kute amim kamnhĩxkumrëxmã. Mỳj ne me kute tu amim kamnhĩxkumrëxmã? Bir, me batyk nhjukri amũ me batĩn rã'ã rã'ã rã'ãn batyk kêtumrëxmã. Metĩndjwýnh 'èxnhĩ kêtumrëxja tãm ne me bamã arẽ. Amrëbê ne kute pyka nhipêx kêttri arým kabën pydji jarën me bajã amim karõ. Me batyk nhjukri batĩn rã'ãmã ne me bajã amim karõ. Ne kam ajbir ne arým me bamã me batĩnjao amirĩt ne. Ar idjujarënhkôt o amirĩt ne. Arým kute aminhõ akati jarënh djakam me bamã o amirĩt ne. Ba ne ba memã 'ã ajarẽ nhym arým amirĩt ne. Be, akmere, gê Metĩndjwýnh ajo djuw mex, Jeju Kritu kubê me bapytàr djwýnhmẽ Bãmbê Metĩndjwýnh ar ukaprĩkôt ajo djuw mex ne ar ajo ba, ne amã adjumar mex jarẽ ga kam adjumar mex ne ar aba.

Xitu kute Jeju nhõ me jao ba djwýnh pymjýrmã.

Xim k 3.1

5 Mỳj kadjy ne ba pykabê Kretakam amã inhire? Bir, aje mỳjja inomã mënhamã, ije kum o krax ne ije inomã mënhamã kêtja aje ikudjwa inomã mënhamã ne ba kadjy amã inhire. Ne kam ajte aje Jeju nhõ me jao ba djwýnh kum àpênh kadjy me umjýrmã ne ba kadjy amã inhire. Krĩ kunĩkôt aje me'ã Jeju nhõ me jao ba djwýnh rënhmã, ije amã 'ã karõkôt.

6 Bir, mỳj me'õ Ar kubê dja Jeju nhõ me jao ba djwýnh? Bir, me axwe kêtme, me prõ pýnhmẽ, me ja gêdja me Jeju nhõ me jao ba. Nhym me kradjwý tu

kute amim Jeju markumrêx ne me bãm kabënkôt mrãnhmã. Nhyim me ja bep bãmbit ne kabën mexkumrêx nhyim kam kraja arĩk ar ba, amakkre kêt, kute bãm kabën mar kêt nhyim me kam kum kĩnh kêt ne ar'ã kabën ba. Kwãrĩk wãnh ga me bãm ja'ã Jeju nhõ me jao ba djwýnh rënh kêt. Djãm me kraja kabën mex got ga aje me bãm'ã meo ba djwýnh rënhmã.

⁷Nà, me axwe kêtbit dja me kubê Jeju nhõ me jao ba djwýnh. Mýkam dja ga me ja'ãbit meo ba djwýnh rë? Bir, me kabën mexbit dja me Metĩndjwýnhmã apê. Djãm me kabën punu Metĩndjwýnhmã àpënh got. Kwãrĩk wãnh me amakkre kêt, me ngryknhĩ, me kum kadjwati kangôbit djãnh, me àkrê, me kute pi'òk kaprĩbit prãme me noo biknoro baja, kwãrĩk wãnh me ja'ã Jeju nhõ me jao ba djwýnh rënh kêt.

⁸Nhyim bep me kute meo djuw mex prãm, me kum mýjja mexbit kĩnh, me kute amipnënh ne ar ba, me katàt mrãnh, me mrãmri mexo mexkumrêx, me axwe nêje kute amijãno ãm, me ajbit dja ga me'ã Jeju nhõ me jao ba djwýnh rë.

⁹Dja Jeju nhõ me jao ba djwýnh kum Metĩndjwýnh kabën kĩnh ne kôt ar amijo ba. Metĩndjwýnh kabën 'ëxnhĩ kêtja, ar ije prĩne memã arënhja, tãm dja me kôt ar amijo ba. Me kute prĩne memã Metĩndjwýnh kabën jarënh mextire ne o kute memã tỳx jangjênh ne o kute me kĩnhmã. Nà, dja Jeju nhõ me jao ba djwýnh prĩne mekmã Metĩndjwýnh kabën jarën kam me kabën punu nêje me akre. Me kum Metĩndjwýnh kabën mar prãm kêt ne kute kabëno me bajapanhja dja Jeju nhõ me jao ba djwýnh me kabën punu nêje me akre gê me kuma.

¹⁰⁻¹¹Bir, me amakkre kêt ne me kumex ne kabën kajgoo ar me noo biknoro ba. Nãm we me, —Djãm me aje amim Jeju mar ne kam tu aje mar kajgomã? Kati, dja ga me amim ama nhyim me kam me amy nhinhu kàdjwý rë, ane. Nãm ã me noo biknoro ane. Nà, me ja dja Jeju nhõ me jao ba djwýnh kabëno me unê gê me anhikrê. Nãm me apýnh kikrekam me kunĩ noo aknon meo ajkê. Mýjo ne me meo ajkê? Me kute Metĩndjwýnh kupa'ã mekmã arënhkam ne me meo ajkê. Mýj kadjy ne me Metĩndjwýnh kupa'ã mekmã arënh ar o

ba? Bir, me kute me noo biknor ne me õ pi'òk kaprĩreo prõt kadjy ne me Metĩndjwỳnh kupa'ã mekmã arẽnh ar o ba. Kam dja Jeju nhõ me jao ba djwỳnh akubyn kabẽno me ity nhym me arỳm anhikrê.

¹²Bep Kretakam me'õ kute memã kabẽn jarẽnh djwỳnh'õ ne ta õ me wỳnh'ã kabẽn ne, —Kretakam me kra ne mrãmri 'êxnhĩkumrẽx, axwekumrẽx, kum ukangakumrẽx, àkurbit kute mar. Nãm ã me'ã kabẽn ane.

¹³Nà, mrãmri ne ã ane. Kam dja ga memã akabẽn jarẽ, tu memã abẽn tỳx, me kute mrãmri amim Jeju mar ne 'ã ngrà tỳx kadjy.

¹⁴Dja ga memã abẽn tỳx nhym me arỳm wãnh kabẽn kakrit marmã ire, mekbê idjaer kukãmãre'ã ujarẽnh kajgojamã ire. Me kabẽn punuja ne me kum Metĩndjwỳnh kabẽnkumrẽxja kurên kam ta amimarkõt kabẽno mekbê mỳjja pyma ar o ba nhym me kabẽn man kõt amijo ba. Dja ga memã abẽn tỳx gê me on kõt amijo baja krãta.

¹⁵Me axwe kêtã ne mỳjja kunĩ mexkumrẽx. Nhym bep me axweo kute amiptarja, me kute Jeju mar kêtja, me tãm ne mebê mỳjja kunĩ punu. Be, djãm me ja mex got. Nãm me õkre kadjwỳnhbê mỳjja punubit man mỳjja punu'ãbit amim karõ.

¹⁶Nãm we me ajkwakambit, —Ije Metĩndjwỳnh mar, anhỹr ar o ban kam arĩk ar ba. Nãm me axwe, me amakkre kêt, ne te kute mỳjja mex marmãn mỳjja punubit ma. Djãm ã me kute amim Metĩndjwỳnh mar kute anhỹr.

Xitu 2

Xitu kute mebêngêtemẽ me kunĩmã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnhmã.

¹Nhym bep ga, akmere, dja ga me kupãnhã me kute amim Jeju marwãmã Metĩndjwỳnh kukràdjà'ã prĩne adjujarẽnh ar aba.

²Dja ga mebêngêtemã, —Gora ar abixaêr punu kêt ne ar aba. Ne akabõt katin ar aba, ne amipnên ar aba. Gora ar tu amim Jeju markumrẽx ne amibê kanga kêt ne mã kõt ajkamẽ. Ne kam mã amã aben jabê, ane. Dja ga ã mebêngêtemã ane.

³Ne kam ajte mebêngêxtemã kum, —Gora ar amrãnh mexkumrêx ne ar aba. Metĩndjwýnh mex'ã amijakren kôt ar amijo aba, ane. Kwãrĩk wãnh aben japrỳ kêt ne amã kadjwati kangô djãnh kêt, ane. Dja gar mekmã mýjja mexbit jarênh ar o aba, ane.

⁴⁻⁵Nà, akmere, dja ga mebêngêxtemã kum, —Ë, tynhwa ar, dja gar amũ idjô'ã me kra pýnh jakre gê me ar ajã amijakren me akudjwa kum mjên jabên kum kra jabên amipnên ar ban mjên prãm kêt ne ar ban õbikwao djuw mex ne ukaprĩkumrêx ne mjên kabên ma, ane. Mýkam? Bir, dja me kàtàm te kute me amrãnh punu 'õ pumũnh ne kute ar akôt Metĩndjwýnh kabên japrỳmã te me ajabej ajkam aman kam tu ate krã, ane. Dja ã mebêngêxte me kra pýnh jakreo ane.

⁶Akmere, dja ga me kraremãdjwý akabên jarê gê me amipnên ar ba.

⁷Ga dja ga katàt mrã gê me krare apumũn kam akôt ar amijo ba. Dja ga katàt memã Metĩndjwýnh kabên jarênh mextire ne abixaêr kêt.

⁸Dja ga memã arên mã memã akabên mextire jarê gê me te kabêno kute ajapanhmã, me kum akurê ar o baja te akabên punu jabej umar ar ban arým pijàm ne ate krãn ar ba.

⁹Dja ga me memã àpênh kajgo ar ba jamãdjwý akabên jarê. Me kute meo pãnh ne amim me pa 'amýnh nhym me memã àpênh kajgo ar bajamã akabên jarê. Dja ga memã kum, —Gora me anhõ bẽnjadjwýr kabên ma. Dja gar prĩne me kabên man me kabênkôt ar amijo aba ne memã adjàpênh mex ar aba gê me ar akam kĩnh, ane. Kwãrĩk wãnh me anhõ bẽnjadjwýr pãnh akabên kêt ne akabêno apanh kêt, ane.

¹⁰Kwãrĩk wãnh mekbê adjàkĩnh kêt, ane. Dja gar katàt memã apê gê me kàtàm ar adjàpênh mexkumrêxkôt ar apumũn kam arým kum Metĩndjwýnh kĩnh, Metĩndjwýnh kubê me bapytãr djwýnhja kum kĩnh, ne kum Metĩndjwýnh kabẽndjwý kĩnh ne. Dja ga ã me memã àpênh kajgo ar bajamã akabên jarêho ane.

¹¹Mỳkam dja gu me katàt mrã? Bir, Metĩndjwỳnh ne arỳm me kunĩ kadjy ukaprĩo kato. Kute me bakunĩ pytàr kadjy ne ukaprĩo kato.

¹²Nã gu me prĩne ukaprĩja man kam arỳm pãnh arĩk ar babaja kanga. Ne mỳjja punu, me kute Jeju mar kêt kute mỳjja punuo amikĩnhja tu arỳm kangakumrẽx nhym wãnh nõ. Gu me kam on pyka jakam amipnên ar baban katàt mrã ne Metĩndjwỳnh kabẽnkôt akràn mã ar amijo baba. Dja gu me prĩne amim Metĩndjwỳnh djukaprĩ man kam ã kôt amijo ane.

¹³Ne akràn mã ar amijo bababê amiwỳr Jeju kamnhĩx, akubyn rwỳk dja amiwỳrkam amako tẽ. Me banhõ Metĩndjwỳnh, me bapytàr djwỳnhbê Jeju Kritu tãm dja me bajaêrbê kato, ta raxo kubê kumkatio me bawỳr kato. Djãm ngri got. Raxo, mexo kubê kumkatiti:. Nhỳnh ne me'õ mexo, raxo, umao kumãnhkutã? Dja me bawỳr kato gu me arỳm bakĩnhkumrẽx. Me bakĩnh djà ne ja. Tãm ne gu me amiwỳrkam amak ar o baba.

¹⁴Be, Jeju Kritu ta ne me bajaxwe pãnh tyk kadjy memã amikanga, kute me bajaxwe kunĩbê me bapytàr ne kute amim me bajo mexmã ne mekmã amikanga. Kute amim me bajo mex ne kute me bajo õ me wỳnhkumrẽx ne kute ar me bajo bamã ne mekmã amikanga. Kute me bajo õ me wỳnh gu me kam bamã mỳjja mexbit kĩnh ne arek ar o babamã.

¹⁵Bir be, ikabẽn ja dja ga prĩne me kupãnh tã me kute amim Jeju marwãmã arẽ, memã kôt arẽ. Me kaprĩjamã kĩnh jangjê gê me kaprĩ kêt. Gora atỳx ne me axwe nêje me akren memã abẽn tỳx gê me arek ar ba. Kwãrĩk wãnh gê me ajã kabẽn kêt.

Xitu 3

Kute Metĩndjwỳnh djukaprĩ marn kute katàt amijo bamã.

Ep 4.2; Pir 2.3; Kor 3.12

¹Gora me kute amim Jeju marwãmã akabẽn jarẽ gê me on akabẽn ma. Dja ga memã kum, —Gora me me bẽnjadjwỳrmẽ meo ba djwỳnh kabẽn man me kabẽnkôt ar amijo aba. Dja me me amã me adjàpênhkumrẽx jarẽ ga me kam kubê amikati kêt kumrẽx ne tu 'ỳr tẽ. Nhym bep djãm me me amã mỳjja punu'ã apnê ga me ate akrã.

²Kwārīk wānh ga me abenã akabēn kêt, ane. Gora me akabôt katin amã aben kaprīn akrànãmã abenãmã akabēn jarē, ane. Dja ga ã ajte memã akabēn jarēho ane gê meo biknor kêt.

³Amrēbê ne gu me badjwỳ bano kêt-kumrēx ne bajamakkre kêt-kumrēx nhym me arīk me banoo biknoro ba. Nà, amrēbê ne gu me arīk ar babari bamã mỳjja punu kunĩ kīnh ne. Ne te baje bajaxwemã banhirer ne arek ar babamān mã bamã bajaxwe kīnh ne. Me bajaxwen abenã bakabēn ne aben nhõ mỳjja'ã bangryk ar baba. Nhym me kum me bakurê: gu me badjwỳ amipānh bamã me kurê.

⁴⁻⁵Nhym bep ajbir ne Metīndjwỳnhbê me bapytàr djwỳnh ukaprīo kato ne kum me bajabêkumrēx. Nã gu me te bamã bajaxwebit kīnh nhym Metīndjwỳnh tu ukaprīkôt me bapytà. Kum me bajabên kam me bapytà. Djām me bamrānh mexkôt ne gu me amiptà? Arkati, ta ne ukaprīkôt me bapytà. Nãm me ngõo amingrã ku'õn kam arỳm akubyn mexkumrēx. Nhym Metīndjwỳnh Karōdjwỳ ã me bajo nyo ane, ã me bajo mexo ane. Nãm me bajo ny ne me babê me bajaxwe krāta gu me kam baje babixadjwỳr ny pyrāk ne bakabēn punu mar kêt ne bakabēn mexbit ma. Nhym kam Metīndjwỳnh Karō mã me bajo mexo tēm rã'ã ne.

⁶Ukaprīkôt ne me bawỳr Karō jano, kute me bajo djuw mexmã. Jeju Kritu kubê me bapytàr djwỳnh djô'ã ne me bawỳr ano. Djām òdjỳ got me babê Karō nê? Kati, mrāmri ne òdjānhkumrēx ne me bamã ta Karō jano ne prīne o me banhipêx ne ar me bajo ba.

⁷Be, djām Metīndjwỳnh djukaprī ngri got. Nãm ukaprīkôt me bamã me bajaxwe kêt jarē. Gu me bamex ne batyk nhijukri batīn rã'ã: rã'ān ar baba kadjy ne me bamã me bajaxwe kêt jarē. Nãm amũ me batīn rã'ã: rã'ã rã'āmã arē gu me amiwỳr kamnhīxbê ar baba. Adjỹm, dja me bamã kungã.

⁸Mrāmri ne ikabēnja. Ikabēnkumrēx. Dja ga memã prīne idjô'ã ikabēnja kôt arē gê me kute amim Metīndjwỳnh marja kum mỳjja mexbit kīnh ne ar o ba. Kam ne mexkumrēx, me kunĩmã mexkumrēx.

⁹Kwãrîk wãnh me abenkam kangatija wãnh nõ. Tãm ne kajgo mexi. Kwãrîk wãm nõ. Kwãrîk wãnh me bakukãmã nhidjikôt me àkrêja wãnh nõ. Nhym me kute kabëno aben japanh ne me kute abenmã àkrêjadjwý kunĩ dja wãnh nõ. Môjdjê kukràdjà tùm'ã ne me ã abenmã ane. Tãm ne kajgo mexi. Punure. Tãm dja wãnh nõ.

¹⁰Dja me'õ kabëno kute abenbê meo bikjêr jabej ga nêje kukrà. Dja ate krã ga ajte kum akabën jarë. Godja mã ate krã jabej ga kam arým tu kangakumrëx. Arým ne ga te kabën punu nêje te o ane nhym mã kum kabën punu kïnh.

¹¹Arým ne ga kôt kum akato. Mrãmri ne me'õ ja punukumrëx. Atemã kabën. Kum axwe kïnhkam ne ga arým kum akato. Nãm kabëno amijo amirît. Mrãmri dja ga tu kangakumrëx. Tãm ne ja.

Kabën o ino rer.

¹²⁻¹³Be, dja ba awýr Artemanh nàr kon Xikiku jano gê awýr tën bôx ga kam tebê mã amrë iwýr tẽ. Kríraxbê Nikoporikam dja gu abenwýr bôx. Kam dja ba na týmkam arek akam amako dja. Nïnh iwýr atëm kêtri dja ga Djenajmẽ Apôr aro tën amũ ar kujate. Djenajbê ne me kadjy kabën jarënh djwýnh, ar ja. Dja ga prïne aro djuw mex ne aro tën amũ ar kujate gê ar tëm mex ne ýkam tëm kêt. Ga kam amrë iwýr tẽ.

¹⁴Be, gora gê gu banhõbikwa kute Jeju marwã, mýjja mexbit ma ne kum ajbit kïnh. Mýkam? Bir, gu banhõbikwa kute me 'uwtïo djuw mex ne mekam kum ukanga kêt ne kute akrànãmã ar meo djuw mexo bamã.

¹⁵Ar ja, arkam idjãm ja kunĩ ne ar kute ajo amak rã'ãn kam wãm amã amijarë. Badjwý ne ba ar wão ama ne. Ar wã kute Jeju mar ne kum gu bakïnhkam ne ba aro ama ne. Arkum ijarë. Gê Metïndjwýnh ukaprîkôt ar akunïo djuw mex. Tãm ne ja.

Piremõ

Piremõ 1

¹⁻²Piremõ, amã ne ba pi'òk no'òk ne. Ba, ibê Paur ne ba amã pi'òk no'òk ne. Gu bakamy Ximoximẽ ne bar amã pi'òk no'òk ne. Piremõ, ga ne ga ar ikôt Metĩndjwỳnhmã adjàpênh ar aba bar imã akĩnhkumrêx ne amã pi'òk no'òk ne. Gamẽ gwaj bakanikwỳnh Apijmẽ Akipu gwaj bakôt àpênhjamẽ ar aje amim Jeju mar ne kôt anhũrkwãkam aben pydjijamẽ, ar amã ne bar pi'òk no'òk ne. Ba, ibê Paur, Jeju Kritu'ã idjujarênh ibakam me kute ibê ijêja, ba ne ba ar amã pi'òk no'òk ne.

³Gê Metĩndjwỳnh ajo djuw mex, Metĩndjwỳnhbê me Babãmmẽ krabê Běnjadjwỳr Jeju Kritu ar ukaprĩkôt ajo djuw mex ne ar ajo ba ne amã umar mex jarẽ ga adjumar mex ne ar aba.

Paur kute Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarênh.

⁴Mrãmri ne ba akam ikĩnhkumrêx ne kam ije inhõ Metĩndjwỳnhmã amijarênh katã kum ajarênh rã'ã. Nã bãm kum, —Ota ba Piremõkam ikĩnhkumrêx, ane. Nã bãm ã kum akam ikĩnh jarênh anen kôt kum mextire jarẽ.

⁵Mỳkam ne ba akam ikĩnh ne? Bir, amã me abêkam, amã Metĩndjwỳnh nhõ me ja kunĩ jabêkam ne ba akam ikĩnhkumrêx ne. Ne ajte aje tu amim Jeju kamnhĩxkumrêx, tãm ne me iwỳr arênh bõx. Kam ne ba akam ikĩnhkumrêx ne.

⁶Be, nã bãm Metĩndjwỳnhmã ajarẽ ne kum, —Arỳm ne Piremõ amikajmã'ã Jeju ma. Kam dja ga kum òdjànhmẽ kum me abê jarẽ gê memã òdjàn ne kum me abê, ane. Nã bãm ã Metĩndjwỳnhmã ajarênh ane. Nà, akmere, dja me akaběn mex man anhõdjàn pumũn arỳm akôt Kritu ma, Kritu nhõdjànhmẽ ukaprĩ ma. Nãm ukaprĩkôt apỳnh mỳjja mex djario me bakĩnh ne arỳm gadjwỳ ajo kĩnh ne, gê me gop apumũn kam arỳm akôt Kretimã kato.

⁷Nà, nãm me imã ajarẽ ba kam iki:nhkumrêx ne kam ajte itỳ:xkumrêx ne. Amã me abêkam, amã me kute Jejukôt abeno kamy jabêkam ne ba

ikĩnhkumrëx ne kam itỳxkumrëx. Ga, akmere, nã gãm Metĩndjwỳnh nhõ me mexja prĩne meo djuw mex ne meo kĩnh ne. Ba kuman kam ikĩnhkumrëx ne.

Ônemu nêje kum kabën.

8-10 Amã me abêkam ne ba mỳjja'ã ama. Ba ikrabê Ônemu'ã ama. Me kute ibê ijê rã'akam ne Ônemu iwỳr bõx ba kam o ikra. Nã bãm kum Jeju jarë nhym tu amim markumrëx ba kam o ikra. Ibê Kritu nhõ àpênhkam ren amã ibên tỳx ne. Ne ren amã, —Kwãrĩk wãnh arek ikuri dja, ane. Nhym ren arỳm tu mrãmri dja. Nhym bep kati, imã ajabêkam ne ba tu 'ã ama. Ba ibê Paur, ibêngêttekam amã ikaprĩ jabej, nhym me kute Kritu Jeju'ã idjujarënh ibakam ibê ijê ga amã ikaprĩ jabej ne ba tu 'ã ama.

11 Nãm amrêbê akam punu ne kam ajbir amã mexkumrëx, ne badjwỳ imã mexkumrëx ne.

12 Ba arỳm ije akubyn awỳr anormã. Imã abêkumrëx tãm ne ba ije amã anormã. Godja ba akubyn amã anon kam o ama: ne.

13 Nã bãm te ije o aminhõ prãme nhym arek ikuri ãm ne kute akàxã ijo djuw mexmã. Ije Jeju kukràdjà ny'ã idjujarënh ibakam ne me ibê ijê ba mebê ijê djàkam dja nhym Ônemu kute akàxã imã àpênhmã ba te ije o aminhõ prãme.

14 Nhym bep kati, nã bãm inhõkre kadjwỳnhbê amim, —Kati, ba dja ba ã anhỳr kêt ne. Ga dja ga amã ikaprĩ jabej arỳm imã nê gê arek ikuri dja. Aje amimarkõt dja ga amã ikaprĩ jabej arỳm imã nê gê kam ikuri dja, ane.

15 Amrêbê ne mã abê tēm ngrire ne kam arỳm akubyn awỳr tēm mã. Kon ne, birãm arỳm akubyn tu awỳr bõxkumrëx ne arek wãnh akuri ãm rã'ã: rã'ãmã arỳm wãm tēm mã.

16 Djãm aje o me bajtem'õ pyræk nhym amã àpênh kajgo ar bamã ne akubyn awỳr tēm mã? Kati, arỳm ar aje Kritukõt abeno akamymã. Arỳm kubê akamy. Akamy, gu arỳm bamã kĩnhkumrëxja tãm ne awỳr tēm mã. Mrãmri imã kĩnh raxi. Nhym bep ga dja ga amã kĩnh raxo ijakre. Amã àpênhkam ne

gar arým ajbir Běnjadjwỳr Jejukôt abeno akamykam dja ga amã kĩnh raxo ijakre.

17Be, kam dja akubyn awỳr bôx ga amiwỳr o wadjàn kum akaběn mex jarě. Gu baro'ã badjapênh ne abeno banhōbikwakam baje aben pyræk jabej dja ikàxã awỳr bôx ga o ipyræk ne kutã aprôt ne pa 'amỳn amiwỳr o wadjàn kam kum akaběn mex jarě.

18Djori ajo ajkě? Nàr kon, djori abê mỳjjao akĩ? Kute ajo bikěnh jabej amrě imã 'ã pi'ôk no'ôk ba kam amã o pãnh.

19Ě, gop ije inhikrao pi'ôk no'ôkja pumũ, ba ibê Paur dja ba amã o pãnh. Kwārĩk wãnh, ga dja ga àkĩnhĩ pãnh kum arěnh kêt. Gora ijã mãn amijakren ikudjwa pãnh jarěnh kêt, àkĩnhĩ pãnh kum arěnh kêt, tu ate akrã. Ga ije amã Jeju jarěnh ne ije amã pãnh jarěnh kêtja pumũ. Nã ba ren amã Jeju jarěnh kêt ga ren amim mar kêt ne tu abiknorkumrěx ne. Bep kati, nã bãm amã arě ga ama ba kam ije amã pãnh jarěnh kêt. Gora aje ipyræk ne tu àkĩnhĩ pãnhja mar kêtumrěx. Ônemu kute ajo bikěnh tũmja tu o pãnh mar kêt.

20Nà, akmere, gora ã anen kum akaběn mex jarě gu banhō Běnjadjwỳr kaběnkôt tu kum akaběn mex jarě. Kum akaběn mex jarěn o ikĩnh, akmere. Gu baje Kritukôt abeno bakamykam gop ijo kĩnh, akmere.

21Be, nã bãm inhōkre kadjwỳnhbê amim, —Dja tu ikaběn man kôt amijo ba. Dja ikaběn man kam o djuw mexo ikaběn jakre, ane. Nã bãm ã amim anen kam amã pi'ôk no'ôk ne.

22Ě, ajte mỳjja 'ôdjwỳ. Ba wãm awỳr itēm ne ibôx jabej on ikutêp imã kikre kre kapō ne kikre kadjwỳnhbê inhikwã djàwã kapĩ. Godja Metĩndjwỳnh wãm awỳr ijano ba kam awỳr těn bôx. Kadjy dja ga Metĩndjwỳnhmã ijo a'uw nhym kam arým awỳr ijano. Me kute ikadjàr ba kam wãm awỳr itēmã. Kam ne ba amijã Metĩndjwỳnh kamnhĩxbê nõ.

²³Epapraj ne kute ajo amak ne kute ajarēnh rã'ã. Adjwýnhdjwý ne me kubê ijê. Nãm Kritu Jeju'ã ujarēnh ar ba nhym kam me kubê ijê nhym iro'ã mebê ijê djàkam dja.

²⁴Makumě Arxakumě Temanhmě Rukamě ar adjwýnhdjwý kute ajo amak ne kute ajarēnh rã'ã. Ar ja ne ar ikôt àpēnh ar ba.

²⁵Gê Běnjadjwýr Jeju Kritu ukapríkôt prĩne ajo djuw mex. Tãm ne ja.

Mekbê idjaer

Mekbê idjaer 1

Metĩndjwỳnh kra kute raxo kadjy mrãnh djwỳnh jakrenh.

Kor 1.15

¹Amrêbê ne Metĩndjwỳnh me bakukãmãremã kabên. Me kute kabên jarênh djwỳnhkôt ne memã kabên, ne apỳnh mỳjja djàri kôt memã amijo amirĩto tẽ. Nãm memã kabên tẽm tãmtã ã amũ kamingrãnymã kabên ba.

²Nhym bep ajbir ne Krakôtbit me bamã kabên ne. Ajbir ne akati kute o ino rer kambit Krakôt me bamã kabên ne me bamã amijo amirĩt ne. Bir be, arỳm kute Kramã mỳjja kunĩ kangaja pumũ. Nhym kam Kra arỳm pykamẽ kàjkwamẽ mỳjja kunĩ 'y. Metĩndjwỳnh djô'ã ne mỳjja kunĩ 'y.

³Nãm Metĩndjwỳnh jadjênho adjênh ne. Kubê Metĩndjwỳnh tãm. Ar kute aben pyràk. Nãm 'itỳxkumrẽx ne kam ta amikabênkôt mỳjja pumũnh 'ãno dja. Kute mỳjja kunĩ nhipêxja pumũnh 'ãno dja. Djãm kabên ngri got. Nãm ta amikabên pymao mỳjja kunĩ pytàn 'ãno djan ar o ba. Bir be, tãwã ne me babê me bajaxweo pôx ne me bajo mex ne kam arỳm mã tẽ, mã kàjkwamã tẽn kam nhỹ, Metĩndjwỳnh djubôk'ãnh nhỹ. Metĩndjwỳnh kubê kumkati djubôk'ãnh nhỹ. Djãm me kàtàm ne me me bẽnjadjwỳr rũnh djubôk'ãnh krĩ? Kati, ãm me bẽnjadjwỳr rũnhbit. Me bẽnjadjwỳr rũnh ne me me ubôk'ãnh krĩ.

⁴Nà, kra ne ra:xi. Raxo kute kadjy mrãnh djwỳnh jakrenh mexi. Ne umaodjwỳ kute kadjy mrãnh djwỳnh jakrenh. Bãm ne 'ã bẽnjadjwỳr mẽ nhym uma: ne.

⁵Nhỹnh ne Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh 'ômã kum, "Mrãmri abê ikrakumrẽx. Jakam ne ba arỳm ajo ikrakumrẽx ga amipãnh ijo Abãmkumrẽx", ane got. Kati, kramãbit ne ã kabên ane. Nàr kon, nhỹnh ne Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh 'ô'ã memã kum, "Dja ba o ikra nhym ijo Bãm", ane got. Kati, Kra'ãbit ne ã kabên ane.

⁶Ne kam ajte, kute pykamã kra janorkam memã kum, "Gora gê ikadjy mrãnh djwýnh kunĩ ikramã rax jarẽ", ane. Be, kubê Metĩndjwýnh krakam arým kum mýjja kunĩ re nhym rax ne.

⁷Nhym bep kadjy mrãnh djwýnh'ãbit ne, "Nã bãm amikadjy mrãnh djwýnh nhipêx nhym kute kôkmẽ kuwy pyræk. Akrànãmã imã mrãnh ne ikadjy àpênhmã", ane.

⁸⁻⁹Nhym bep Kramãbit ne kum, "Be, Metĩndjwýnh, mrãmri dja ga meo aba rãã rãã ne. Nã gãm katàt meo aban amã mýjja mexbit kĩnh ne katàt amijo aba ne amã mýjja punu kurê. Kam ne ba ibê anhõ Metĩndjwýnh ne amijo apytàn arax kadjy adja. Ga kam akĩnhkumrêx ne. Nã gãm araxmẽ akĩho anhõbikwa kunĩ jakrenh mex ne", ane. Nãm ã Kramã ane ne kam ajte kum,

¹⁰"Ga, Běnjadjwýr, ga ne ga krax kurũm pyka nhipêx ne anhikrao kàjkwa nhipêx.

¹¹⁻¹²Dja ĩ apêx. Nhym bep kati, gajbit dja ga arãã: rã'ã rã'ã. Nhym bep kati, dja ĩ kute kubêkà pyræk ne tũm ne. Mrãmri ne me kute kubêkà, mýjja tũm, inòkà tũm nhym me kute krãn o mrãnh ne 'ê'ã rěnhja pyræk. Dja ga ĩ ã kàjkwamẽ pyka tũm krãn o atēm ne mēnhõ ane. Ne kam arým pãnh ny nhõ. Nhym bep ga dja ga tũmràm arãã rãã ne. Ga adjwýnh tãmo dja ga amũ arãã: rãã ne. Dja ga atemã kêtumrêx", ane. Bir be, nãm ã Kramã ane.

¹³Nhýnh got kadjy mrãnh djwýnh 'õmã kum, "Amrẽ idjubòk'ãnh nhỹ, aběnjadjwýr raxkam idjubòk'ãnh nhỹ. Ikutêp nhỹ ba 'ýr amrẽ awýr akurê djwýnhõ mõ ga kwý o apardjan kwý nhimex", ane. Djãm kute kadjy mrãnh djwýnhmã ã anhýr got? Arkati, Kramãbit ne ã kaběn ane.

¹⁴Nhym bep kadjy mrãnh djwýnh ne Metĩndjwýnh nhõ àpênh kajgo. Djãm mebêngòkre got amirĩt ne? Kati, me kute noo omũnh kêt nhym Metĩndjwýnh me bakadjy ano. Me ba ba, Metĩndjwýnh kute me bapytàr ne kute ar me bajo bamã, me bawýr ne anoro dja, kute me bapumũnh ne kute me bajãno ãmmã ne me bawýr ano.

Mekbê idjaer 2

Me kute Metĩndjwỳnh kabĕn mar 'ãno ãmmã.

¹Bir be, kam, Metĩndjwỳnh kute me bamã krabĕ kumkati janorkam dja gwaj tu amijamakkrekam nhôrkumrĕx. Me kute gwaj bamã katàt arĕnh gwaj baje marja tãm dja gwaj tu amijamakkrekam nhôrkumrĕx ne 'amỳnh tỳx, gwaj baje o babiknor karõ. Dja gwaj ate ar bakrãn baban kam ĩ o babiknor mex ne, o babiknor mexo tĕ.

²Amrĕbĕ ne kadjy mrãnh djwỳnh memã Mõjdjĕ kukràdjà jarĕ, me kute kôt amijo bamã. Nhyĵ me'õ kôt kute amijo ba kĕt nàr kon kubĕ binhirĕnh katã nhyĵ kam arỳm kum o pãnh ne. Katàt kum o pãnh ne.

³Bir be, dja gwaj badjwỳ ate bakrãn ar baba djãm kute gwaj bamã o pãnh kĕtmã? E kum kati, gĕdja gwaj bamãdjwỳ o pãnh ne. Amrĕbĕ ne Metĩndjwỳnh memã kukràdjàbit jarĕ. Nhyĵ me ate krãn ar ba nhyĵ arỳm memã o pãnh ne. Nhyĵ bep ajbir, ajbir ne me bamã kra ngã, krabĕ me bapytàr djwỳnh me bamã kungã. Djãm ate gwaj bakrãjamã kute o pãnh kĕtmã? E kum kati ne. Dja gwaj bamãdjwỳ o pãnh ne. Bĕnjadjwỳr ta ne kumrĕx memã amijarĕ, kute me utàrmã amijarĕ. Nhyĵ kam kute ar meo baja, me kôt baja ne me kuman kam ô'ã gwaj bamã kôt arĕ, kabĕno kabĕn ne gwaj bamã arĕ.

⁴Nhyĵ Metĩndjwỳnhdjwỳ kôt mỳjja kwỳo amirĭt, me kute kôt kum kator kadjy ne umao apõx ne o mỳjja 'yro ba, apỳnh mỳjja pumũnh kĕt 'yro ba, me kôt baja ne me uma proo mỳjja 'yro ba. Nãm me me akrymĕ me kanĕo mex, me tyk kwỳo tĩn, bõm me nĕje me karõ rĕ, ã ar meo anhỳro ba. Nhyĵ kam Metĩndjwỳnh ajte kôt memã ta Karõ jano, apỳnh àpĕnh djàri ne kadjy tu ukabikôt memã kungrà. Nãm ã Metĩndjwỳnh kute meo bao ane, me kute Jejumã kator kadjy.

Jeju amijo kubĕngõkren kute me bapyràk.

⁵Djãm kadjy mrãnh djwỳnh Metĩndjwỳnh kute amim umjỳr got? Kute ar pykao ba kadjy, kute amim umjỳr got? Ije ar amã pyka ny jarĕnhja tãm, djãm kute ar o bamã? Kati, Jejubit ne kute ar pykao ba kadjy Metĩndjwỳnh amim kudja. Kute mỳjja kunõ ba kadjy ne amim kudja.

⁶'Ă ne me'õ Metĩndjwỳnh kabēnkam, "Ĕ, Metĩndjwỳnh, djām me ibēngōkre imex got ga aje me imar rã'āmã? Mỳkam ne ga me ikakritjao djuw mex ne?

⁷Nã gãm o kàtàm, akadjy mrānh djwỳnh kōpdji'ă o kàtàm. O kàtàm 'iry kêt ga ajte umamē raxo utà

⁸nhym ajte mrāmri bēnjadjwỳr rax ne mỳjja kunĩo ba", ane. Nãm ă Metĩndjwỳnh kabēnkam ane. Ga kute mỳjja kunĩo baja pumũ. Nhỳnh ne mỳjja'õ kubê 'ă kàtàm ne? Kati. Djām me babēngōkre'ă ne kabēnja? E kum kati, Jeju'ă ne ă ane. Mebēngōkre kute mỳjja kunĩo ba kêtja pumũ.

⁹Nhym bep Jeju'ă ne ă ane. Mrāmri ne kadjy mrānh djwỳnh kuràm kàtàm 'ikrān mex ne, nhym Metĩndjwỳnh ajte 'ă raxmē umamē kumē. Nãm me bapānh ty nhym kam pānh Metĩndjwỳnh 'ă kute raxmē umamē mēnhō ane. Metĩndjwỳnh me bakam ukapřĩ kôt ne amim kra'ă karō nhym kam me bapānh ty, me bakunĩ pānh ty. Djă nãm tyk kadjy tokry kêt ne ty? Kati, nãm tyk kadjy tokry: ne. Nhym kam pānh Bāmja 'ă umamē ra:xmē kumē.

¹⁰Djām Metĩndjwỳnh kute kra tokry'ă amim karōja punu got? Kati, mrāmri katàt. Metĩndjwỳnh kute mỳjja kunĩ 'yr ne kute ar o baja tām ne krabê Jeju'ă amim karō, kute tokry maro tēm ne inomã mēnh ne kam mrāmri kubê me bapytàr djwỳnhkumrēxmã. Tokrykôtbít ne me bapytà. O ne Metĩndjwỳnh me bakrăptĩ pytàn me bajo kra, kute õ kàjkwa mextiremã me bajo tēm gu me kramē baro'ă arkam babamã. Jeju ne me bamã wan me bamã pryō mōn kàjkwamã wadjà. Dja gu me ĩ kôt pry'ă mōn wadjà.

¹¹Bir be, ta Bām ne kubê me Babām pydji. Ta, kute me bajo mex ar o bajamē gu me bamē ne gu meo Babām pydji. Kam ne me bajo kamy. Me bakam pijàm kêt ne tu me bajo kamy.

¹²Nãm Bāmmã kum, "Dja ba ikamyremē ikanikwỳnhremã ajo amirĩt. Me kute aben pydji nhipōkri dja ba memã amex jarē", ane.

¹³Ne kam ajte, "Metĩndjwỳnh kanàrràm dja ba ar amijo iba", ane. Ne kam ajte, "Ota ba dja. Metĩndjwỳnh kute imã ikra nhōrjamē ro'ă ne bar dja", ane. Nãm ă Jeju gwaj bajo õbikwao ane.

¹⁴Bir be, Metĩndjwỳnh krabê ne gu me babaja. Ga me banhĩa pumũ. Me barerek, me bakatyk, me bakanê, me batokryja pumũ. Kam ne Jeju amijo kubêngôkren kute me bapyràkà. Ne kam amitykkôt Xatanajo ajkê. Xatanaj kute memã tyk jarēnh nhym me kabēnkôt tykja tãm ne prĩne o ajkê. Kadjy ne amijo kubêngôkren ty.

¹⁵Ta amitykkôt Xatanajo ajkēn kubê me bakaba. Nã gu me bamã batyk puma: ne. Me batĩnri bamã batyk puma: ne. Nhym kam Jeju ne me bakadjy tyn kam o me bamã me batyk pymajao ajngrà, gu me arỳm bamã uma kêt ne.

¹⁶Djã nãm amijo kadjy mrãnh djwỳnh ne ruw ne me utà? Kati, nãm amijo kubêngôkren ruw. Nãm amijo Abraão tàm djwỳ 'õn ruwn me utà.

¹⁷Kam ne me bajo kamykumrēx ne kam kamymē kute aben pyrək. Nãm me banhĩo ĩ, ne kam me bakôt tokry, me bakôt mỳjja maro ba, me bakôt muw, me bakôt kĩnh. Bir be, nãm prĩne kute kamy bêngôkre pyrək, kute me bapyràk ne kam arỳm kubê Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳr rax djukaprĩkumrēx ne Metĩndjwỳnhmã àpēnhkumrēx ar ban kute kanga kêt. Nãm me bakadjy Metĩndjwỳnhmã amijarē, me bajaxwe pãnh tyk jarē, nhym arỳm me bajaxweo ajngràn me bajaxweo akno.

¹⁸Djãm me banhõ Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳr kute gwaj bamar kêt, kute gwaj batokry mar kêt? Kati, kute gwaj bamar. Xatanaj kute gwaj bajo baja mar. Djãm kute adjwỳnhdjwỳmã mỳjja jarēnh kêt, axwe'ã àpnēnh kêt. Pykabê ar baridjwỳ ne kum axwe'ã apnê nhym adjwỳnhdjwỳ tokry: ne. Kute tokrydjwỳ mar. Kute mỳjja kunĩ mar. Kam dja gwaj bakam ukaprĩ: ne gwaj bawỳr prõt ne kubê gwaj bapytà. Xatanaj kute gwaj bamã axwe'ã àpnēnhkam dja gwaj bawỳr prõt ne kubê gwaj bapytà.

Mekbê idjaer 3

Jeju kute raxo Mòjdjê jakrenh.

¹Nà, akmere ar, àpnhĩre ar, ar abê Metĩndjwỳnh nhõ me mextireja, Metĩndjwỳnh kute kàjkwa kadjy gwaj baro'ã amijo gwaj bapytār, on ar

Jejukôt ajamak bën. Ě, dja ba ar amã Jeju rax jarě. Arým ne Metĩndjwýnh me bawýr Krabê Jeju jano, me bakadjy ano nhym bôx. Ne kam mrãmri ne kubê me banhô Metĩndjwýnh mar djwýnh nhô bĕnjadjwýr rax. Tãm ne gwaj tu amim kamnhĩxkumrĕx ne kam memã arĕnh ar o baba.

²Nhym kam Jeju bôx ne kum àpĕnhkumrĕx ar ba. Metĩndjwýnh kute anorjamã àpĕnh ar ba ne kanga kĕtkumrĕx. Kute Môjdjĕ pyràk. Môjdjĕdjwý ne prĩne kute anor djwýnhjamã àpĕnh ar ba ne Metĩndjwýnh nhô me jao ban meo djuw mexkumrĕx ne kute me kanga kĕtkumrĕx.

³Nhym bep Jeju ne Môjdjĕ kuràm rax ne. Kam dja me mã abenmã Jeju pymamĕ rax jarĕnh ar o ba. Ga me kute amim kikreja pumũ. Kikre nhipĕx djwýnh ne raxo, tỳxo kikre jakre. Nãm ã Jeju kute kikre nhipĕx ar o ba pràbê Môjdjĕ nhipĕxo ane ne kam raxo Môjdjĕ jakrenh mex ne.

⁴Nhýnh ne kikre 'õ ta kute aminhipĕx got? Kati, kikre 'yr djwýnh ta ne ikrao kikre 'y. Bir be, nãm ã Metĩndjwýnh mỳjja kunĩ 'yro ane. Nà, mỳjja kunĩ nhipĕx djwýnhbê ne Metĩndjwýnh. Ta ne Môjdjĕdjwý nhipĕx ne.

⁵Mrãmri ne Môjdjĕ prĩne Metĩndjwýnh nhô me ja kunĩo ban meo djuw mexkumrĕx ne kute me kanga kĕt ne memã Metĩndjwýnh kute amũ tũmràm amikukràdjào amirĩtja kajmã'ã memã arĕnh ba. Kubê Metĩndjwýnh nhô àpĕnh. Ő àpĕnh kajgo.

⁶Nhym bep Kritu kubê Metĩndjwýnh kra. Kubê Metĩndjwýnh kra ne ta õ me jao ban prĩne meo djuw mexo ban kute me kanga kĕtkumrĕx. Ě, gwaj ba ne gwaj babê ta õ me ja. Nhym Metĩndjwýnh arým gwaj bamã mỳjja mex dji. Gwaj batĩn prãm kĕt ne baje amim kamnhĩxbê mỳjja mexja kam amak ne kam bakĩnh rã'ã jabejmã. Dja gwaj o anhýro bamõr ne inomã mĕnh jabej babê ta õ me ja.

Me amakkre kĕt ne ar ba nĕje memã kabĕn.

Kô k 10.1; Djuda 5

⁷⁻⁸Kam ne Metĩndjwýnh Karõ memã kum, "On me akati jakam on aje Metĩndjwýnh kabĕn mar jabej gĕ on wãm ajamakkre kĕt on wãm nõ. Amrĕbê ne me akukãmãre amakkre kĕtkumrĕx ne kapôt kukritkam jãm

Metĩndjwỳnh akẽx ne 'ã kabẽn ne. Me kute ngryk jabejmã ne me, 'Kati, Metĩndjwỳnh dja me bajo bikẽnh kêt. Dja gu me te kam amikrà ar o baba nhym me bajo bikẽnh kêt. Kute me bajo krakam dja tu ate krã', ã ar anhỹr ba. Nãm me ã me kute Metĩndjwỳnh ngryk jabejmã ã ane." Nãm ã Metĩndjwỳnh ane ne kam ajte memã kum,

⁹"Nà, wãnh ne me akukãmãre kute amim ikakinhmã, kute ingryk jabejmã ar ikam amikrà:o ba. Nã bãm te me nokam memã mỳjja kwỳo amirĩt ar o iba nhym me ãm ate kute we ingryk jabejmã ar we ã anhỹr ba. Me kute we ingryk jabejmã 'ã amexbê 40.

¹⁰Kam ne ba me jakam ingry:ky ne memã kum, 'Mrãmri ne me ja ajte ikam amikràn ibê binhirẽnh mỗ. Ne ikabẽn mar prãm kêt-kumrẽx', ane.

¹¹Kam ne ba ingry:ky ne mrãmri ikabẽn pydjìn arẽ. Nã bãm memã kum, 'Aj, me ja dja me inhõ pyka'ỳr bõx kêt-kumrẽx ne ikõt me tyk djà kêt djàkam tyk djà kêt kêt-kumrẽx', ane." Nãm ã Metĩndjwỳnh kabẽn ane.

¹²Ë, akmere ar, àpnhĩre ar, kam ne ba ar amã, gora ar amijãno dja. Ar akadwỳnhbê ajaxwe 'õ, apunu 'õ ar akam kator ga kam arỳm ar aje amim Jeju kamnhĩx kêt ne aje Metĩndjwỳnh tĩnja kanga karõ dja gar mrãmri amijãno dja.

¹³Kwãrĩk wãnh gar amikam ajamak kêt kati kêt. Dja gar akati kunĩkõt abenmã akabẽn ne o abenmã tỳx jadjà. On akati jakam, Metĩndjwỳnh kute ar amã, —On jakam, anhỹr ja ma. Metĩndjwỳnh kute me amakkre kêtõ tỳm kêttri. Gêdja mỳjja punu 'êxri kute mex pyræk ne arỳm ar anoo akno. Kute ar anoo biknor gar ajamakkre kêt karõ dja gar on abenmã tỳx jadjà.

¹⁴Gwaj bakunĩ baro'ã babê Kritu nhõ me ja dja gwaj 'ã bangrà tỳx. Amrêbê gwaj baje amim kamnhĩx nyrekam batỳxja dja gwaj o batẽm rã'ã o tẽn o tẽn o tẽn inomã kumẽ. Gwaj gop mrãmri ã o anhỹr jabej kam arỳm babê Metĩndjwỳnh nhõ me jakumrẽx.

¹⁵Bir be, on dja gar ã amijo ane. Ga Metĩndjwỳnh Kabẽn kute, "On me akati jakam on aje Metĩndjwỳnh kabẽn mar jabej gê on wãm ajamakkre kêt on

wām nõ. Amrêbê ne me akukãmãre amakkre kêtikumrêx ne kapôt kukritkam jãm Metĩndjwỳnh akêx ne 'ã kabên ne", anhỳrja pumũ.

¹⁶Nhỹnh me ja ne me Metĩndjwỳnh kabên mar kajgon kam jãm o akêx ne? Je kum Mõjdjê kute pykabê Edjitu kurũm meo kator ne kute meo baja kunĩ, me tãm.

¹⁷Nhym nhỹnh me ja ne Metĩndjwỳnh mekam ngryk ne? Mekam ngryko tẽm rã'ã'ã amex krãptĩbê 40? Je kum, me tãm, me kute Metĩndjwỳnhkam amikrào ba ne kam wãnh kapôt kukritkam apỹnh rôrôk ban wãnh tyko ikwã, me tãm.

¹⁸Nhym nhỹnh me ja'ã ne Metĩndjwỳnh memã kabên pydjĩn arẽ ne memã kum, "Aj, me ja dja me inhõ pyka'ỳr bõx kêtikumrêx ne ikôt me tyk djà kêt djàkam tyk djà kêt kêtikumrêx", ane. E kum me tãm, me kute Metĩndjwỳnh kabên mar kêt ne ar baja, me'ã ne ane.

¹⁹Bir be, ga me kute amim Metĩndjwỳnh mar prãm kêtikumrêx 'ỳr bõx kêtja pumũ.

Mekbê idjaer 4

Metĩndjwỳnh memã me tyk djà kêt djà jarẽ.

¹Ë, gwaj amijãno dja. Gwaj bajõ 'ỳr babõx kêt karõ dja gwaj amijãno dja. Metĩndjwỳnh kute õ pyka'ỳr memã krãn kute memã tyk djà kêt djà jarẽnhja tãm ne gwaj bamã nõr rã'ãã. Kam dja gwaj amijãno dja, gwaj bajõ 'ỳr babõx kêt karõ.

²Ë, 'ã ujarẽnhja, 'ã ujarẽnh mexkumrêxja ne arỳm gwaj bawỳrdjwỳ bõx, gwaj arỳm me kudjwa kuma. Me bakukãmãre kumrêx 'ỳr bõx nhym me kuma. Nãm me mar kajgokumrêx ne. Djã nãm me kuman amikajmãã tu kamnhĩxkumrêx? Kati, nãm me ãm mar kajgon ate krã.

³Nhym bep gwaj ba ne gwaj baje tu amim markumrêx ne baje amijã kamnhĩxkumrêxja, gwaj ba dja gwaj 'ỳr babõxkumrêx ne kam kam batyk djà kêt ne. Nhym bep me amakkre kêt'ã ne Metĩndjwỳnh memã kum, "Nã bãm ingy:k ne mrãmri ikabên pydjĩn arẽn memã kum, 'Aj, me kute ikabên

mar kêtja dja me inhõ pyka'ÿr bõx kêtikumrêx ne ikõt me tyk djà kêt djàkam tyk djà kêt kêtikumrêx', ane." Djãm kam me tyk djà kêt djà kêt got me 'ÿr bõx kêtãm. Je kum amrêbê ne Metĩndjwỳnh pyka nhipêxo tẽn inomã kumẽn kam me kukãm tyk djà kêtmo krax ne te memã tyk djà kêt djà jarẽn te mekam ama.

⁴Be, Metĩndjwỳnh kabẽnkam ne pi'òk ràràr'ã memã, "Nãm pi'òk tyk to ino rerkam àpênho ino ren kam pi'òk ràràrkam tyk djà kêtõ nõ", ane.

⁵Ne kam ajte me tyk djà kêt djà jarẽ, ne, "Aj, me ja dja me inhõ pyka'ÿr bõx kêtikumrêx ne ikõt me tyk djà kêt djàkam tyk djà kêt kêtikumrêx", ane.

⁶Me bakukãmãre kumrêx kute 'ã ujarẽn mar kajgoja me tãm ne me 'ÿr bõx kêtikumrêx, me kute amim Metĩndjwỳnh mar kêtka. Tãm, me tyk djà kêt djà, ne arek me ja kadjy nõr rã'ã, atemã me ja kadjy nõr rã'ã.

⁷Kam ne Metĩndjwỳnh ajte akati 'õ jarẽ ne memã, "Akati jakam on ajamakkre kêtũa on wãm nõ ga me ikabẽn man kam ikõt atyk djà kêt djà'ÿr bõx." Nãm amũ tũmràm Dawimã kabẽn nhym ô'ã memã arẽ, ajbir ije me amã arẽnha tãm, ne memã, "On me akati jakam on aje Metĩndjwỳnh kabẽn mar jabej gẽ on wãm me ajamakkre kêt on wãm nõ", ane.

⁸Bir be, nãm ren Djodjuwe ren me tyk djà kêt djà'ÿr meo bõx nhym ren Metĩndjwỳnh ren ajte tũmràm akati 'õ jarẽn kêtikumrêx, me tyk djà kêt djà kadjy akati 'õ jarẽn kêtikumrêx.

⁹Nhym bep kati, 'ÿr kute meo bõx kêtka memã nõr rã'ã. Metĩndjwỳnh nhõ me ja kadjy, kadjy ne nõr rã'ãã, gwaj bamã nõr rã'ãã. Kute pi'òk ràràrkam Metĩndjwỳnh kòkam kòto nõr ja pyræk. Dja gwaj ã kudjwao ane.

¹⁰Kõt dja gwaj badjàpên jakàn kam Metĩndjwỳnh kudjwa bakòkam kòto banhikwã.

¹¹Ajrã, gora gwaj batỳx ne kudjwa 'ÿr bõx ne kudjwa bakòkam kòto nõ. Gwaj bajõ baje me bakukãmãre'ã amijakren bajamakkre kêt ne arĩk ar baban 'ÿr babõx kêt karõ ne ba ar amã, —Gora gwaj batỳx ne kudjwa 'ÿr bõx, ane.

¹²Djãm Metĩndjwỳnh kabẽn kajgo got. Kabẽn kute mỳjja tĩn ne àdjòngh pyràk. Dji tĩnkêt. Dji kute mỳjja kyxkêt. Ga mrãmri me kute kàx aktã irèkôt prĩne wa ngràngh nhym kute mỳjja kyx tỳxja pumũ. Nãm ã Metĩndjwỳnh kabẽn kute kàx pyràk ne wa mexo kàx jakrenh mexo ane. Mrãmri me kute kàx djwa mexo mrymã ukabêr ne kute o mry toprik ne kute amũ katàt o 'i jakàr nhym kre kamrêk ne ikwã nhym 'i kanhĩnja amirĩt mex ne ikwãja pyràk. Nãm ã Metĩndjwỳnh kàx'ã amikabẽn jakreo ane ne kabẽnno ã gwaj bajo ane. Nãm ta kabẽnno gwaj bakadjwỳnhbê prõt ne gwaj badjumar djà'ã kurên gwaj bakamũnho ane. Ne kam gwaj banhõkre kadjwỳnhbê baje amim mỳjja'ã karõja, baje mỳjja mar ar o babajao amirĩt ne mỳjja kabi. Gwaj Metĩndjwỳnh kabẽn mar ar o baba nhym Metĩndjwỳnh gwaj badjumar djàkam gwaj bamã kabẽn ne, —Mexkumrêx, ikabẽnkôt ne ga amijo aba, ane. Nàr kon, —Ë, nã gãm aje ikabẽnkôt amijo aba kêt, ane. Nãm ã Metĩndjwỳnh Kabẽn kute kàx pyràk ne gwaj bakadjwỳnhbê: prõto ane.

¹³Bir be, nhỳnh ne mỳjja 'õ Metĩndjwỳnhbê apdju? Arkati, kute mỳjja nhipêx kunĩ ne amirĩtkumrêx ne nõ. Irãri kum nõ. Noo kute mỳjja kunĩ pytàr. Kumã dja gu me amijarê, kubê mỳjja 'õ biknor kêtikumrêx.

Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax'ã ujarênh.

¹⁴Ije ar amã arênh ja ma. Ije õbê ar amã Jeju rax'ã idjujarênhja dja ba akubyn ar amã arê. Gora gwaj baje amim Jeju mar ne 'ã ar memã badjujarênh babaja gora gwaj 'ã bangrà tỳx. Ga gwaj banhõ Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ra:xja pumũ. Nãm kàjkwamã wadjàn amũ kajõnhkôt katon kam ýtã Metĩndjwỳnh'ỳr bõx. Kubê ne Jeju. Kubê ne Metĩndjwỳnh kra.

¹⁵Gwaj banhõ Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax djukaprĩikumrêx. Djãm kute gwaj barerek mar kêt got? Kati, nãm te Xatanaj axwe'ã kum apnê nhym ãm tu ate krã. Gwaj apỳnh bajaxwe djàri kute 'ã gwaj bamã àpnênh, 'ã ne kum apnê nhym ãm tu ate krãn axwe kêtikumrêx ne.

¹⁶Bir be, gora gwaj amikam bapijàm kêt ne tu Metĩndjwỳnhmã amijarẽ. Õdjànkhkumrẽx gwaj kam tu kum amijarẽ. Dja gwaj bakam ukaprĩkumrẽx. Gêdja mỳjja kute ar gwaj bajo baja, gwaj bajaxwe, gwaj barerek, gwaj bakaprĩ, gwaj batĩn prãm kute ar gwaj bajo baja, kam dja gwaj tu bapijàm kêt ne Metĩndjwỳnhmã amijã ajarẽ nhym kam ta ukaprĩkôt prĩne gwaj bajo djuw mexkumrẽx ne.

Mekbê idjaer 5

¹Ë, Metĩndjwỳnh kute amim me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax, bẽnjadjwỳr bêngôkre 'õ djarmãja pumũ. Kute amim 'õ djar kadjy ne amijo me bajõ, me babêngôkre 'õ pytàn amim kudja, nhym kam ta, me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh ta ne me ô'ã Metĩndjwỳnh ma. Nhym me kàtàmja amijaxwe pãnh me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnhjamã mryo mrãn kungã nhym me axwe pãnh Metĩndjwỳnhmã kubô, me ô'ã kubô. Nhym kam Metĩndjwỳnh me ja jaxweo ajngràn tu o akno. Nãm ã me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh memã Metĩndjwỳnh maro ane.

²Djã nãm me no kêtja, me kute Metĩndjwỳnhbê ikô màtjamã àkrêmã got? Kati, adjwỳnhdjwỳ axwe prãmkam mekam ukaprĩn memã àkrê kêt ne tu memã kabën rerek jarẽ.

³Ne ta me kudjwa axwe prãmkam adjwỳnhdjwỳ ta amijaxwe pãnh kum mry bô. Djã nãm me ajbit axwe pãnh kum mry bô? Kati, ta, adjwỳnhdjwỳ amijaxwe pãnh kum mry bô.

⁴Djã nãm me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ta amijã bẽnjadjwỳr rẽ got, ta o amiptàn amijã me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rẽ got? Kati, Metĩndjwỳnhbit ne amijo utàn amim 'ã bẽnjadjwỳr rẽ ne amim umjuw. Ga Metĩndjwỳnh ajbit kute Arão'ã me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr mēnhja pumũ. Metĩndjwỳnhbit ne me'ã bẽnjadjwỳr rẽ.

⁵Bir be, nãm ã Kritudjwỳ o ane. Ta kute amijo rax ne kute o amiptàr ne amijã me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax mēnh

kêtkumrêx. Nhyim bep kati, Metĩndjwỳnh ta ne amim kudjan kum, "Mrãmri abê ikrakumrêx. Jakam ne ba arỳm ajo ikrakumrêx ga amipãnh ijo Abãmikumrêx", ane. Nãm ã Metĩndjwỳnh nhõ pi'ôk no'ôkkam ã kum ane.

⁶Ne kam ajte kum, "Abê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh rã'ã rã'ã rã'ã ne. Merkixatek ne akajmã'ã Metĩndjwỳnh mar djwỳnh. Ga kam Merkixatek nhijuk'ã gadjwỳ abê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh", ane.

⁷Mrãmri ne Jeju me kuràm me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh mexkumrêx. Kute amijo kubêngôkren pykakam ar bari Metĩndjwỳnhmã kaběn ne amijo a'uw. Kàj bê kum kaběn ne amra. Metĩndjwỳnh pydji kute tykbê utàr kadjy nàràr kum kaběnkam muw. Nhyim Metĩndjwỳnh arỳm kaběn ma, Jeju jaxwe kêt ne kute Metĩndjwỳnh kaběn mar ne kôt ar amijo bakam Metĩndjwỳnh arỳm kaběn ma.

⁸Be, djã nãm kubê Metĩndjwỳnh Krakam kute tokrymẽ kaprĩ mar kêt got? Kati, nãm te kubê Metĩndjwỳnh kra, te axwe kêt ne mã tokry man kaprĩ ma. Nãm tokry katikôt Bãm kaběn man kôt ar amijo ba. Te tokryn mã Bãm kaběn mar 'ãno dja. Kam ne kute kaběnkôt ar amijo baja mar mexkumrêx.

⁹Ne kam arỳm mrãmri tokryo ino re. Tokryo ino ren kam arỳm kubê me utàr djwỳnhkumrêx ne. Me kute Jeju kaběn mar ne kute kôt ar amijo ba, me ja ne me utàn kam kute ar meo ba rã'ã rã'ã rã'ãmã.

¹⁰Be, kute me utàrkumrêx ne kute meo ba rã'ã rã'ã nhyim kam kôt Metĩndjwỳnh kum, "Abê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax. Merkixatek nhijuk'ã gadjwỳ abê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax", ane. Nãm ã Metĩndjwỳnh kute amim arkam ã kum ane.

Me abatành kute me prĩre pyràk.

Kô k 3.1; Ep 4.14

¹¹Nã bãm bit ar ije ar amã Merkixatek jarěnhmãn kam ajte akubyn ar amã arěnh kêt. Nã bãm ren ar ar amã kunĩ jarě ga ren ar mar kêtkumrêx ne, ar ajamakkre kêtkam, ar ajamak'ã tomkam. Dja gar on amijamak'ã tom tan gop mỳjja ma.

¹²Nã gãm ar amrêbê memã Metĩndjwỳnh kabẽn'ã adjujarẽnhmãn ajte mar kêt ne. Nhym bep kati, me'õ gêdja akubyn ar amã Metĩndjwỳnh kukràdjà kraxkôt arẽ. Nã gãm ar aje me bixadjwỳr ny pyràk. Me bixadjwỳr ny ne me kute kà kaôrbit mar ne kute me òkumrẽx kur kêt. Gar gadjwỳ aje mỳjja mar kêt rã'ãkam aje me bixadjwỳr ny pyràk.

¹³Ar aje mỳjja mar kêt kam aje me prĩre pyràk. Ar aje kà kaôr rã'ã. Nhym bê ne ga gop ar ajabatànhkam aje gop mỳjja mar. Ar aje Metĩndjwỳnh kabẽn katàtja o amipràk kêt rã'ã.

¹⁴Bep ate ne me abatành. Me abatành ne me kute me òkumrẽx kur. Nã gãm ar ren Metĩndjwỳnh kabẽn maro tẽn ren o amipràk ne ren arek maro tẽn o tẽn o tẽn ren marja amũ o abikamẽnho tẽn kam ren aje me abatành pyràk ne kam ren prĩne ren mỳjja kabi, prĩne mỳjja punumẽ mỳjja mexmẽ prĩne ren kabin mỳjja man kam ren aje me abatành pyràk.

Mekbê idjaer 6

¹⁻³Gwaj Kritukôt babikamẽnho kraxkam arỳm Kritu kukràdjà kwỳ ma. Nãm me Kritu kukràdjà kraxbit gwaj bamã arẽ gwaj kuma. Mỳj kukràdjà krax ne gwaj arỳm kuma? Me batyk kadjy bamã bajaxwe kĩnhja wãnh kum banhirer ne kam baje amikajmãtã Metĩndjwỳnh mar ja. Nhym ajte me kute ngômã me bajangjênh'ã ujarẽnhjadjwỳ. Ne kam ajte me kute Metĩndjwỳnhmã me bapymjỳr gu me kum badjapênh kadjy me kute me bajã ikra jadjwỳr ja. Ne kam ajte me batyk ne akubyn batĩn ne bakator nhym Metĩndjwỳnh kute me bamã bajaxwe pãnh jarẽnhmã ne kute me jamã me tĩn rã'ã rã'ãmã arẽnh ne ate me jamã me biknor rã'ã rã'ã jarẽnh ja. Ja ne mar tũm, kukràdjà krax. Djãm ajbit ne gwaj baje marmã? Kati, kwỳ rax ne gwaj baje mar kêt rã'ã. Gwaj on ajte amũ ijukri on mỳjja 'òdjwỳ man gop amũ maro babikamẽnho mõ. Nã gãm ar te o anen te aje kàjmã mar kamẽnhmãn kam mã akubyn ama, akubyn kraxbit maro mõ. Nhym bep kati, dja gwaj on amũ ijukri on mỳjja 'òdjwỳ ma. Gwaj baje mỳjja marmã ne Metĩndjwỳnh amim gwaj bajã karõ, gwaj on kuma, kute gwaj bamã no mex jadjàr jabej dja gwaj on ã o ane.

Me kute Metĩndjwỳnhbê amijo akêx karõ memã kabên.

Idja 10.26

⁴Nhym bep ate ne me kute Jeju kangaja. Tô mã dja me me on akubyn Metĩndjwỳnh'ỳr meo akêxmã? Kati, gêdja me te meo ane. Arỳm ne Metĩndjwỳnh me ja no bôn timer pydji nhym me arỳm amim kuma. Jeju kute me utarmã kàjkwa kurũm bõxja ne me arỳm amim kuma. Nhym Metĩndjwỳnh ta memã Karõja ngrà nhym meo ba.

⁵Nhym me kam arỳm mrãmri Metĩndjwỳnh Kabên mexkumrêxmã kato. Ne arỳm amim mỳjja puma kwỳ pumũ. Jeju akati 'õkam akubyn bõx ne kute meo ba kajmãã mỳjja pumaja kwỳ pumũ. Omũnh kajgon kam ate amibê kanga, amibê kurê ar o ba.

⁶Be, me ja, me kute bit amim Jeju marmãn ajte jãm kute kubê amijo akêx ne kangaja, djãm me kute akubyn Metĩndjwỳnh'ỳr meo akêxmã? Arkati, gêdja me te meo ane, dja me te akubyn 'ỳr kute meo akêxmã te meo ane. Mỳkam? Bir, me kute Jeju kangaja ne me o ajkê. Nãm kute mrãmri ne me kute Metĩndjwỳnh krao bikênh ne kute akubyn pĩte'y'ã nhõrkam o bikênhja pyràk. Nhym kam me kàtàm Jeju japryõ kumex.

⁷Ê, gop ar pyka mexja pumũ. Na ne pyka jakam bixadjwỳr krãptĩ ne kam amũ pyka ja mã prõt ne. Nhym me kam kam mỳjja kren prĩne 'ã karên o djuw mex nhym kam INGRõt ne abatành. Õ wỳnh kute krên ne tỳxmã ne INGRõt ne ôn kumex. Pyka mex ne ja. Pyka mex ja ne Metĩndjwỳnh arỳm kum kĩnh ne õkre kadjwỳnhbê amim, —Pyka ja ne mexkumrêx. Ba kum kĩnh jadjà ne kum djwỳ jarê gê mã arek kam djwỳ nhingrõt ne ôn kumex, ane.

⁸Nhym bep ate ne pyka punu. Nãm te na axidjuw nhym me te karê nhym mã mrỳnhĩmẽ mjêxette nhĩbit apõx ne kumex. Pyka kajgo mexi. Me te kam mỳjja nhingrõt jabej, djwỳ nhingrõt jabej ne kam õkre kadjwỳnhbê amim, —Axuk wãnh nõre. Ba tu kanga gê wãnh nõre. Mỳj kadja dja ba prĩne karên 'ãno dja? Gê me'õ tu kum adjà gê prĩne xêt. Kê, ane. Dja ã Metĩndjwỳnh me kute akubyn kubê akêxjamã anen kuwo imõkam me kurê.

⁹E kum ar ga, akmere ar, àpnhĩre ar, ar imã ar akĩnhja, djãm ar amã ne bar ikabẽn ja jarẽnho iba? Kati, arỳm ne bar ar amexkõt ar ama. Ar ga ne gar tu amim Jeju markumrẽx nhym arỳm ar apytà. Ga kam ar aje pyka mexja pyræk.

¹⁰Djãm Metĩndjwỳnh punu got. Djãm kute ar amar kêt got. Kati, dja katàt ar adjapẽn man o biknor kêt ne. Nã gãm ar amã Metĩndjwỳnh kĩnhkumrẽx ne kam ô'ã õ me mex jadjwỳo djuw mex ar o aba. Ne arek ar o aba rã'ã ne. Kam dja Metĩndjwỳnhdjwỳ ar amar rã'ã ne.

¹¹Bir be, gora ar 'ãno dja. Nã bãm ar inhõkre kadjwỳnhbê, —Gora gê ar ì pỳnhkõt kum Jejuwã kĩnh ne kam kĩnh rã'ã rã'ãn kõt ar amijo ban inomã kumẽ, ane. Nà, dja gar ã anen inomã amẽn kam arỳm 'ỳr bõx. Ar aje amim kam amakja ne aje amim kamnhĩxja arỳm 'ỳr bõx.

¹²Nà, gora ar amã adjukanga kêt ne 'ãno djan inomã amẽn kam 'ỳr bõx. Kwãrĩk wãnh ar amã adjukanga kêt. Ê, me kute amim Jeju mar ne kute akràn mã arek amiwỳr kam amakja, me tãmbit dja me 'ỳr bõx. Mỳjja mex, Metĩndjwỳnh kute 'ã memã katàt kabẽn pydjìn arẽnhja'ỳr dja me bõx. Bir be, gora on ar ja'ã amijakren me kudjwa mỳjja ja kunĩ 'ỳr bõx.

Metĩndjwỳnh kute Abraõomã tàm djwỳ jarẽn mãm dji.

¹³⁻¹⁶Ar me bakukãmãrebê Abraõoja pumũ. Amrêbê Metĩndjwỳnh Abraõomã kabẽn pydjìn arẽ. Nãm kum, "Ê, mrãmri dja ba ajo kĩnh ne amã atàm djwỳ krãptĩ ngã nhym aptàn kumex. Ba ibê Metĩndjwỳnh ne ba amã ikabẽn. Mrãmri ne ikabẽnja", ane. Be, Metĩndjwỳnh kute Abraõomã kabẽn pydjìn arẽn ne ja. Nãm Abraõo akràn mã arek amiwỳr kam aman kam 'ỳr bõx. Metĩndjwỳnh kute kum kabẽn pydjìn arẽnhja'ỳr bõx ne arỳm kran arỳm tàm djwỳ. Me babêngõkre baje memã bakabẽn pỳnh ne arẽn kadjy ne atemã me'õ'ỳr mrã. Me'õ kute raxo me bajakrenh ne kute me bakabẽn marmã 'ỳr tẽn kum arẽ, kute adjwỳnhdjwỳ me bakabẽn mar ne kute ar o bamã. Gu me kum bajêx karõ, kum bajêx nhym kute o ngrykmã ajte atemã me'õ'ỳr mrãn kum me bakabẽn ja jarẽ. Nhym bep Metĩndjwỳnh kute Abraõomã kabẽn pydjìn arẽnhkam nhỳnh ne atemã me'õ Metĩndjwỳnh

kuràm rax got kute adjwỳnhdjwỳ kaběn marmã? Kati, Metĩndjwỳnhbê kumkati pydjii. Kam ne ta tu aminhidji jarěn Abraãomã kaběn pydjín arěn kum, "Ë, mrãmri dja ba ajo kĩnh ne amã atãmdjwỳ krãptĩ ngã nhym aptàn kumex. Ba ibê Metĩndjwỳnh ne ba amã ikaběn. Mrãmri ne ikabēja", ane.

¹⁷Nãm kaběn pydjín arěn kam ta aminhidji jarē. Nãm arỳm 'ã amim karõn kõt kaběn pydjín arē. Nãm akubyn atemã kaběn 'õ jarēnh kêtumrēx. Nãm ta arỳm amim pry pydji jarē. Ne kam me kute prĩne amim mar tỳxmã, Metĩndjwỳnh kute memã kaběn pydji jarēnh nhym me kute amim mar tỳxjamã ne kaběn pydjín arěn kam ta memã aminhidji jarē.

¹⁸Bir be, kumrēx ne kaběn pydjín arěn kam adjwỳnhdjwỳ ta aminhidji jarěn memã, —Ba ibê Metĩndjwỳnh dja ba ajo kĩnh, ane. Dja akubyn atemã kaběn 'õ jarēnh kêtumrēx ne. Dja 'êxnĩ kêtumrēx. Djãm Metĩndjwỳnh kaběnkam 'êxnĩn kute akubyn memã kaběn 'õ jarēnhmã got. Arkati. Kam dja gar ja man kam ajte atỳxkumrēx, ajte akĩnhkumrēx. Atỳx ne tu amim kamnhĩxkumrēx ne mã kam ama. Metĩndjwỳnh arỳm gwaj bakukãm gwaj bamã mỳjja mex jarē gwaj mã kam ama. Kute gwaj bapytãrmã ne gwaj arỳm 'ỳr baprõt nhym arỳm gwaj bapytàn gwaj bamã mỳjja mex jarē, kàjkwa jarē.

¹⁹Gora gwaj kam batỳx ne tu amim kamnhĩxkumrēx ne mã kam ama. Mrãmri dja gwaj 'ỳr bõx. Kam ne gwaj bakadjwỳnhbê badjumar mex ne baku'ê tỳx ne. Mrãmri ne me kute ngõmã kěn rēnh nhym kà arek arij tỳx nhym ngõ kute o ba kêt ja pyræk. Dja gwaj ã bakadjwỳnhbê badjumar mex ne batỳxo ane. Gwaj baje amim Metĩndjwỳnh kaběn kamnhĩx ar o babakam dja gwaj ã bakadjwỳnhbê badjumar mex ne batỳxo ane. Metĩndjwỳnh nhõ kikreti ja ma. Kadjwỳnhbê Metĩndjwỳnh nhõ mỳjja nêje kuběkàti wajêt. Nhym me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳr raxbit 'ỳr ngjēnh.

²⁰Nhym bep Jeju ne ta kàjkwakam ũrkwãti djwỳnhjamã wadjà. Me bakukãm ne 'ỳr wabin kum wadjà. Kute me banhirãr ne me bajo djuw mex ne me bakadjy Metĩndjwỳnhmã kaběnmã. Dji kubê Metĩndjwỳnh mar djwỳnh djwỳnhkêt. Kubê Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳr rax dja rã'ã rã'ã

ne. Merkixatek ne kajmã'ã Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhym kam Jeju ijuk'ã kubê Metĩndjwỳnh mar djwỳnh ne me bakadjy Metĩndjwỳnhmã kabên ne.

Mekbê idjaer 7

Jeju kute raxo Merkixatek jakrenh.

¹⁻³Be, mỳj me'õbê ne Merkixatekja? Nãm krĩbê Xarêkam me ja nhõ bẽnjadjwỳr ne adjwỳnhdjwỳ kubê Metĩndjwỳnh pymao kubê kumkati mar djwỳnh. Idji kutewa ne katàt me mrãnh nhõ bẽnjadjwỳr, Merkixatek. Idji jatãri jadjwỳ ne me umar mex nhõ bẽnjadjwỳr. Krĩ nhidjibê ne Xarê. Me umar mex ne ar bakam ne me tu 'ã kum idji. Me õ bẽnjadjwỳrjamã, Merkixatekmã ne me me umar mex nhõ bẽnjadjwỳr ane. Ije nhym mã ne bãmmẽ nã ar kute? Kati, e kum bep me kute bãmmẽ nã noo ar omũnh kêtumrêx ne me kute ar arênh kêtê. Kon ne. Ingêtmẽ kwatynhmẽ me kute omũnh kêt mexi. Me kute rwỳkkôt mar kêt, nã 'õ kurũm rwỳkkôt mar kêt ne ajte kute tyk djà kôt mar kêtumrêx. Nãm tu nhĩ'ãnh tẽ. Kute Metĩndjwỳnh Kra pyræk ne me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh rã'ã rã'ã ne. Be, ta ne Abraão kutã tẽn kajpan kum kabên jarênh kĩnhkumrêx ne. Abraão arỳm mỳj bẽnjadjwỳrja ar'ỳr prõt ne ar kubĩn kam akubyn tẽ nhym Merkixatek kutã tẽn kajpan o kĩnh ne. Nhym kam kum mỳjja kwỳo ajkij. Kute mỳjja kwỳo mõiřjao ajkij nhym mã o mõi. Abraão õ mỳjja kunĩ kryre ne kurên aben kadjy kum kungã. Merkixatekmã apỳnh aben kadjy o põxo tẽn kum kungã nhym abenã rênhkam arỳm rax nhym kam mã o mõi.

⁴Bir be, me Merkixatek raxja pumũ. Te Abraão bẽnjadjwỳr rax ne kute nêkrêx pytãrja tu kute kum kwỳ o bikjêrja pumũ. Djãm Merkixatek ngri got.

⁵Atũmã ne mekbê Rewi me õ mỳjja jamỳnh ba. Mõiřdjê ne kukràdjækôt mekbê idjaermã kum, —Gora me amũ anhõ mỳjja wã kwỳo ajkjên amũ mekbê Rewibê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnhmã angã, amũ amikutã memã kwỳ ngã gê me ta õ nêkrêxkôt amim amỳ, ane. Nhym me kam ã anen õ mỳjja kwỳo ajkijn kam amũ amikutã mekbê Rewimã õro tẽ, me ta õ krõkam me jamã kungã nhym me amim amỳ. Amẽ kubê Abraão tãmdjwỳ nhym mekbê Rewi kute amim amỳnhja tãm ne kubê õ nêkrêx.

⁶Nhym bep atemã ne Merkixatek. Mekbê Rewi 'õ kêtê. Nãm te kubê mekbê Rewi kêt ne kam tu Abraãobê nêkrêx kwỳo ajkijn kum kĩnh jadjà. Metĩndjwỳnh arỳm Abraãomã kabẽn pydjìn arẽn kum mỳjja mex jarẽ nhym Merkixatek arỳm kuman kam kôt Abraãoo kĩnh ne.

⁷Be, mrãmri ne me'õ kute meo kĩnhja ne raxo tãmja jakre. Me rũnh ne me meo kĩnh. Kam ne ba ar amã, —Me Merkixatek raxja pumũ.

⁸Mekbê Rewibê Metĩndjwỳnh mar djwỳnh ne me õ nêkrêxo ba. O ban kêt nhym me pãnh kamingrãny amũ ijuk'ã ajte Metĩndjwỳnhmã àpênh ba nhym me ajte memã òro ba. Nhym bep Merkixatek pydji ne tĩn rã'ã rã'ã ne kubê õ mỳjjao mỗ. Ga me Metĩndjwỳnh nhõ pi'òk no'òkkam Merkixatek'ã kute tĩn rã'ã: rã'ã, anhỳrja pumũ. Be, Merkixatek raxja pumũ.

⁹⁻¹⁰Nhym kam Merkixatek Abraão kutã tẽn kajpa nhym kum õ mỳjja kwỳo ajkij nhym mã o mỗ. Nhym kam Rewidjwỳ kute kum òr pyræk. Rewibê ne Abraão tàm djwỳ. Rewi ne ingêt kukãmãrebê Abraão ngrekam nõi rã'ã, kraxje kadjy kute Rewi bãm djir kêt, ngrekam nõi rã'ãkam ne Abraão Merkixatekmã õ mỳjja kwỳo ajkij. Nhym kam Rewidjwỳ kute kum òr pyræk. Nhym kam amũ atũmã Rewi wajêt ne ruw ne kam amũ abatành nhym kam tàm djwỳ amim mỳjja jamỳnho ba, õ nêkrêxkôt me õ mỳjja jamỳnho ba. Nhym bep Merkixatek mekbê Rewi kajmã'ã nêkrêxo mỗ, Abraão nhõ mỳjjao mỗ.

¹¹Arão kôpdji'ã mekbê Rewibê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnhja ne memã Mòjdjê kukràdjà jarẽnho tẽ. Arão ne kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnho kutewa nhym kam tàm djwỳ mekbê Rewija amũ aben nhijuk'ã kubê Metĩndjwỳnh mar djwỳnh ne Arão kôpdji'ã memã Mòjdjê kukràdjà jarẽn me kadjy Metĩndjwỳnh ma. Nhym me te: kôt kute amijo ba mexmã. Nhym kam atemã me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh 'õ ne kato. Atemã. Arãokôt kêtê. Merkixatekkôt ne kato. Nãm ren me mekbê Rewikôt mex nhym ren atemã ny 'õ kator kêt kumrêx ne. Nãm me te: amimex ne te: axwe kêt nhym kam kadjy nyja kato.

12Bir be, atemã ne me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh ny 'õ kato nhym kukràdjàdjwỳ ne kõt atemã.

13Gwaj banhõ Bẽnjadjwỳr'ã ne idjujarẽnhja. ã mũm me ja kurũm ne kato. ãm atemã. Djãm me ja 'õ kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh got? Ne kute Metĩndjwỳnh nhõ ngõnho ki'ã kum mry bõr got. Arkati.

14Mekbê Djuda kurũm ne kato. Me ja, mekbê Djuda ne me Metĩndjwỳnhmã àpẽn kêtikumrẽx. Nhym me kunĩ arỳm kõt omũ. Djã nãm Mõjdjê me jamã kum, —Me ga dja ga me abê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh, ane got? Kati, mekbê Rewimãbit ne arẽ.

15Be, arỳm kute amirĩt tẽmja pumũ. Atemã me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh 'õ ne kato. Mekbê Rewi kurũm kator kêtê. Ne kam kute Merkixatek pyræk.

16Mỳjkõt ne kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh? Djã nãm mebẽngõkre ta Mõjdjê kukràdjækõt kute amũ aben nhjuk'ã abenmã rero tẽn kam Jeju'yr bõx ne kum kure nhym kam arỳm kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh? Djãm mekbê Rewi 'õ? Kati. Bir, mỳjkõt? Mỳjja tỳxikumrẽx kõt. Ta tu tĩn rã'ã:n kute tĩn o ino rer kêtikumrẽx. Kam ne Metĩndjwỳnh 'ã me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr mẽ.

17Metĩndjwỳnh nhõ pi'õk no'õkkam kute, "Abê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh rã'ã rã'ã rã'ã ne. Merkixatek ne akajmã'ã Metĩndjwỳnh mar djwỳnh. Ga kam Merkixatek nhjuk'ã gadjwỳ abê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh", anhỳrja pumũ.

18Be, Mõjdjê kukràdjà tũmkõt mekbê Rewi kute aben nhjuk'ã abenmã Metĩndjwỳnh mar djwỳnh rerja ne arỳm tũm ne wãnh nõ. Arỳm kajgo mexi. Kute me utàr kêt. Kam ne Metĩndjwỳnh wãnh kudji nhym nõ.

19Mõjdjê kukràdjà kute mỳjjao mex kêt. Nãm me te: kute kõt amijo ba ne te: kõt kute amijo mexmã. Nhym bep ajbir ne Metĩndjwỳnh me bawỳr mỳjja mex jano, Jeju jano. Tãm ne gwaj kamnhĩxbê ar baban kõt Metĩndjwỳnh'yr

bôx. Nhyim prĩne raxo, mexo Mòjdjê kukràdjà tũm jakre. Kòtbit ne gwaj Metĩndjwỳnh'ỳr bôx.

20-21Be, gwaj banhõ Metĩndjwỳnh mar djwỳnh ny, mextireja pumũ. Kumã ne Metĩndjwỳnh kabẽn pydjĩn arẽ. Bep me ja, me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh tũmja ne Metĩndjwỳnh amim me umjỳr kajgon kute memã kabẽn pỳnh jarẽnh kêt. Nhyim bep ate ne Jeju. Metĩndjwỳnh kute amim arkam kum kabẽn pydjĩn arẽn kum, "Ba ibê Bẽnjadjwỳr ne ba arỳm amã ikabẽn pydjĩn arẽ. Dja ba atemã ikabẽn 'õ jarẽnh kêt. Ga dja ga abê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh rã'ã: rã'ã ne", ane.

22Be, Jeju kukràdjà nyja mexo kute tũm jakrenh mexi. Nhyim Metĩndjwỳnh kute kukràdjà nykòt me bamã mỳjja mex jarẽnhja dja mrãmri me bawỳr bôx. Jeju ta dja Metĩndjwỳnh kabẽnkòt mỳjja mex nêje omũnh 'ãno djan me bamã kungã.

23Nà, Jeju mexo kute me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh tũm jakrenhja pumũ. Ë, mỳjja 'õdjwỳ. Me ja ne me krãptĩ. Nãm me aben nhijuk'ã tyk tẽ. Te kute àpênh 'ãno ãm rã'ãmãn mã aben nhijuk'ã kubêngêtte ne tyk tẽ.

24Nhyim bep Jeju pydji ne mã: tĩn rã'ã rã'ãn kam mã kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh rã'ã rã'ãn atemã amidjô'ã me'õmã rer kêtikumrẽx.

25Ajbit ne tĩn rã'ã rã'ãkam arek Metĩndjwỳnhmã me banêje kabẽn ne me bajo à'wỳr ar ba 'ãno dja. Nãm me bapytàn ar me bajo ba. Nhỳnh me baja? Bir me baje tu amim Jeju kamnhĩxkòt baje Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽxja, me batãm ne ar me bapytàn me bajo ba. Gêdjãm ar me bajo ba rã'ã ne. Gêdja me bapytàn rã'ã: ne, rã'ã rã'ã.

26Bir be, me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax ã kute anhỳr ne gwaj bamãnhkutã. Nãm mexo uma. Kute axwe 'õ mar kêtikumrẽx. Punu 'õ kam nõi kêtikumrẽx. Nãm mũm mexo amiptà nhyim ate me axwe wãnh ar ba nhyim Metĩndjwỳnh o rax ne kàjkwamã amiwỳr o wabin kàjkwa nhiby ỳr nhyim kam ar ro'ã ar ba.

²⁷Nà, atemã. Kute me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr tũmja pyræk kêt. Djãm kute Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr tũm kudjwa myt kunĩkôt ta amijaxwe pãnh Metĩndjwỳnhmã mry par ne bôr ne ôr got. Me tãm ne me kumrêx amijaxwe pãnh kum mry pan kubôn kungãn kam atãri me kunĩ jaxwe pãnh kum mry pan kubôn kungã. Djã nãm ã Jeju me kudjwa ane got? Arkati, nãm ta Metĩndjwỳnhmã me axwe pãnh tyk pydji. Nãm me axwe pãnh Metĩndjwỳnhmã amikanga pydji nhym tũmràm dja ajte memã tyk kêt ne.

²⁸Môjdjê kukràdjàkôt ne me axwe prãm nhym me amim me umjuw. Nhym bep tũmràm, Môjdjê kukràdjà arỳm tũmkam ne Metĩndjwỳnh amim krao katon amim kudja. Nhym kam prĩne Metĩndjwỳnh kabẽnkôt amijo ba. Axwe prãm kêtumrêx. Dja amũ tũmràm axwe 'õ kêtumrêx rã'ã rã'ã, tãm ne amim kudjan kam kum kabẽn pydjìn arẽ. Ne kam adjwỳnhdjwỳ aminhidji jarẽn kum, —Ba ne ba amijo apytàn amim adja. Ga abê imar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax, ane. Be, nãm ã anen kam amim Kra dja.

Mekbê idjaer 8

Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ny ne Jeju.

¹Bir be, ije ar amã arẽnh ja ma. Arỳm gwaj banhõ Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax ã kute anhyrja pumũ. Nãm kàjkwakam Metĩndjwỳnhbê kumkati krĩ djàtikam ubôk'ãnh ikô'ã nhỹ, kubê bẽnjadjwỳr raxkam ubôk'ãnh nhỹ.

²Kubê Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ne kam Metĩndjwỳnh nhũrkwãti kadjwỳnhbê kumoka'êkam àpênh ar ba. Ũrkwãti djwỳnhkam àpênh ar ba. Djãm me ikrao ne me kum kikre got? Kati, Bẽnjadjwỳr djwỳnh ta ne amim kikre nhym kàjkwakam dja. Ũrkwã djwỳnh ne ja. Nhym kadjwỳnhbê kumoka'êkam Metĩndjwỳnh nhõ mỳjja nêje kubêkàti wajêt. 'Yr ne arỳm wadjàn kam kam àpênh ar ba.

³Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax kunĩ ne Metĩndjwỳnhmã mry bôn kum kungãn kôt kum kĩnh djà ngã. Kadjy ne amim

me umjuw. Nhyim gwaj banhõ Metĩndjwỳnh mar djwỳnhdjwỳ mỳj ne kum kungã? Kati, ãm ta ne kum amingã.

⁴Nãm ren jakam, pyka jakam ar ban ren kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh kêtumrêx ne. Ga me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh kumex ne kute Mõjdjê kukràdjàkõt Metĩndjwỳnhmã kĩnh djà nhõr rã'ãja pumũ. Kam ne ren jakam ar ban ren arỳm kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh kêt.

⁵Pyka jakam Metĩndjwỳnh nhõ kikreja ne kàjkwakam ùrkwãti djwỳnhja'ã amijakre nhyim me kam kam àpênh ar ba. Ô'ã ne pykabê õ kikreja. Nãm Mõjdjê kute kikre nhipêxmã nhyim kam Metĩndjwỳnh prĩne kõt kum 'ã karõ, kute kum 'ã karõ nhyim kute kõt kum ipêxmã. Kute kàjkwakam ùrkwãti ja'ã akren kute kõt kum ipêxmã ne kum 'ã karõn kum, "Gora prĩne inhũrkwãti djwỳnh'ã akren imã ipêx, ane. Krãnhre'ã ije amã akrejakõt dja ga ipêx", ane. Be, mỳjja kàjbê mex ne ja. Kàjkwakam ùrkwã djwỳnh ne mexkumrêx, nhyim bep ja, pykabê ja ne ô'ã. Ô'ã ne kam kàjbê mex. Nhyim bep ùrkwã djwỳnh ne mrãmri wỳnh, mextire.

⁶Nhyim àpênhdjwỳ mextire. Metĩndjwỳnh ne kum àpênh ny jarẽ nhyim àpênhja prĩne mexo kute me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh tũm djàpênh tũm jakrenh. Nhyim kukràdjà nydjwỳ prĩne mexo kute tũm jakrenh. O ne Jeju Metĩndjwỳnh'ỳr mebêngòkreo bõx. Nhyim Metĩndjwỳnh me bamã kabẽn pydjìn arẽn kam me bamã mỳjja mex jarẽ. Mỳjja mexja ne mexo tũmja jakrenh mex ne. Kõt kukràdjà nydjwỳ mexo tũmja jakrenh mex ne.

⁷Nãm ren Mõjdjê kukràdjà ajmã kute kêt nhyim ren ajte kukràdjà ny kator kêtumrêx ne. Nãm ren kutewaja mex nhyim ren ijukri ny 'õ kator kêtumrêx ne.

⁸Nhyim bep kati, nãm kukràdjà tũmja kute me utàr kêt nhyim kam pãnh Metĩndjwỳnh kukràdjà ny kute me utàrja pãnh o kato. Nãm mekam kĩnh kêt ne memã kum, "Adjỳm, amũ akati 'õkam dja ba mekbê idjaer kunĩmã atemã ikabẽn ny 'õ jarênh mãmджи, atemã kukràdjà ny 'õ. Nà, Djuda aben nhijuk'ã tàmdjwỳjamã gèdja ba atemã kukràdjà ny 'õ jarẽ. Ba ibê Bẽnjadjwỳr ne ba me amã ikabẽn ne.

⁹Ate ne nyja. Ate ne tũm, ije me akukãmãremã arẽnhja, tãm ne tũm. Amrẽbê ne ba me akukãmãre pa 'ãbyn pykabê Edjitu kurũm meo ikaton kam ar meo iban memã ikukràdjà ja jarẽ. Nhym be nãm me ikabẽn mar prãm kêt ne arĩk ar ba. Ba kam amipãnh tu me kanga. Ibê Bẽnjadjwỳr ne ba me amã ikabẽn ne.

¹⁰Bep jakam dja ba mekbê idjaermã ikukràdjà ny jarẽ. Amũ akati 'õkam dja ba memã ny 'õ jarẽ. Ba ibê Bẽnjadjwỳr ne ba me amã ikabẽn ne. Me õkre kadjwỳnhbê dja ba ikukràdjà jao adjàn me ajamak krekre'ãdjwỳ pi'òk no'òk ne. Ne kam meo inhõ me jakumrẽx nhym me amipãnh Metĩndjwỳnhho ipytàn kam amim ijo Metĩndjwỳnhkumrẽx.

¹¹Djãm me õbikwamẽ kute abenmã kum, nàr me kamy kute abenmã kum, 'On amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh ma', anhỹrmã. Kati, me kunĩ dja arỳm amim ima. Me kàtammẽ me rũnhmẽ me kunĩ dja me amim ima.

¹²Ba kam me kute ikam amikràjakam idjukaprĩ ne kam me ikam axweja tu o akno", ane. Nãm ã Metĩndjwỳnh kukràdjà ny'ã ujarẽnh ane.

¹³Kute kukràdjà ny jarẽnhkam arỳm õbê jao tũm ne. Be, ga mỳjja arỳm tũm tẽm ne arỳm biknor 'ỳrja pumũ.

Mekbê idjaer 9

Kute pykakam Metĩndjwỳnh nhõ kikreti jarẽnh.

¹Amrẽbê ne Metĩndjwỳnh prĩne kukràdjà tũmja, kukràdjà kutewaja'ã memã karõ, kôt me kute ar amijo ba ne kum kabẽn ne kum àpẽn kadjy. Nãm me pykabê kum kikren kam kam kum kabẽnno ku'ê.

²Nãm me kubẽkãmẽ mrykãmẽ pĩponho kikren ajkwa krekre'ã kubẽkà nhõ. Kikrebê kumkati ne ja. Kam ne ngõnhpõktimẽ pĩponh ku'ê. Nhym djwỳ me kute Metĩndjwỳnhmã õr ne pĩponhkam adjwỳrjadjwỳ ikwã. Apỳnh mỳjja ku'ê djari ne ja.

³Kadjwỳnhbê ne kumoka'ê. Nhym kam nêje kubẽkà wajêt.

⁴Kam ne kẽn karỳro kikre kudjỳ djà bõr djãmẽ kẽn karỳro pĩo rara krākà djyjamẽ ku'ê. Nhym kẽn karỳrreo pĩo rara krākà djy kam ne ngõnh dja. Kẽn

karÿro ngônhkam djwÿ nhidjibê “Mÿj ne ja” nÿt ne dja. NhyM kam kam Arão nhô kô me aêrbê ingrôt ne ôja nô. NhyM kam kamdjwÿ Metĩndjwÿnh kute amikabên'ã kên no'ôkja amê nô.

⁵NhyM kên karÿro pĩo rara krākà dÿja'ã Metĩndjwÿnh kadÿj mrãnh djwÿnh amê ar karô kàjbê prêkja aben kutã dja. Metĩndjwÿnhbê kumkatiti:, Metĩndjwÿnh pymati, Metĩndjwÿnh mexo tuknĩ kadÿj mrãnh djwÿnh karô nhipêx ja dja. Pĩo rara 'ã ijê djà'ã dja. 'Ã ijê djà ja ne me kadÿj Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhô bēnjadjwÿr mry kamrôo kaprêprêk nhyM Metĩndjwÿnh apÿnh me axwe djari tu o akno. Aj, djãm on ije ar amã prĩne ja jarēnhmã got. Ba ar amã mÿjja 'ôdjwÿ jarē.

⁶Be, nãm ã Metĩndjwÿnh nhô kikrekam apÿnh mÿjja ku'ê djari ku'ê ane. NhyM me kadÿj Metĩndjwÿnh mar djwÿnh kàtãm myt kunĩkôt kikrebê kumkatikam wangij ne kam kam àpênh ar ba.

⁷NhyM bep me kadÿj Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhô bēnjadjwÿr rax pydji ne kadÿjwÿnhbê kumoka'êjamã wangij. Djãm myt kunĩkôt? Arkati, kum ngorekambit. 'ÿr ngjênh nhô akati apôxkambit ne 'ÿr ngjênh pÿnh ne. NhyM ajte kum ngore nhyM ajte 'ÿr wadjà. Akati pÿnhkambit. Djã nãm ÿkam 'ÿr wangij? Kati, mry kamrô ne 'ÿr o wangijn Metĩndjwÿnhmã kungã. Ta amijaxwemê me kàtãmja jaxwe pãnh ne kum kungã. Me kute mar kêt ne kute Metĩndjwÿnhkam amikrào ba pãnh ne me ô'ã o mrãnh o wangijn kum kungã.

⁸Jakôt ne Metĩndjwÿnh Karô memã o amirĩt, me kute me kàtãm Metĩndjwÿnh'ÿr ngjênh kêt kôt mar kadÿj. Metĩndjwÿnh nhô kikrebê kumkati ãm rã'ã nhyM me kute kukràdjà tũmjao ba rã'ãri ne me kàtãmja Metĩndjwÿnh'ÿr ngjênh kêt kumrêx, kumoka'êjamã ngjênh kêt kumrêx. Me kàtãmja kraxje 'ÿr ngjênh kêt.

⁹Be, pykabê Metĩndjwÿnh nhô kikremê kôt kukràdjà tũmja ne Kritu kukràdjà djwÿnh'ã amijakre nhyM me Kritu kajmã'ã ar o ba. Kukràdjà tũmja ne me ĩ krākàbito mex. Nãm me kukràdjà tũmkôt te Metĩndjwÿnhmã mry bôn kum kungã te kum kĩnh djà ngãnh mã amikam kute axwe mar rã'ã. Me

kute kum mry nhõr djwýnhja te kum mry bõn kum kungãn kadjwýnhbê mex kêt rã'ã ne.

¹⁰Kukràdjà tũmkõt ne me me õ kwý krën djãmẽ mýjjao kõm djà'ã memã karõn mekbê uma. Ne kam ajte me kute apýnh amiku'õnh djàri memã 'ã karõ, me kute kõt amijo bamã. Apýnh kukràdjà ja ne me ï krãkãbito mex. Metĩndjwýnh kute mýjja kunĩo ny kajmã'ã ne memã kukràdjà tũmja'ã karõ nhym me ar o ba.

Kritu kamrõ'ã ujarẽnh.

Xim k 2.5; Idja 8.6, 12.24

¹¹Nhym arým Kritu bõx ne arým kukràdjà ny, kukràdjà mexo kato. Ne kute kukràdjà nyo kator kadjy kubê me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bẽnjadjwýr rax ne arým Metĩndjwýnh nhũrkwã djwýnhmã wadjà. Metĩndjwýnh nhũrkwãti prĩne kute raxo, mexo pykabê ja jakrenh mexjamã wadjà. Mebẽngõkre kute ipêx kêt. Me banhõ pykabê mýjja, pĩ, bõ, bãnhõr jao kikre nhipêx kêt.

¹²Be, tãm, Metĩndjwýnh nhũrkwã djwýnhbê kumkatimã wadjàn kam amũ kadjwýnhbê kumoka'è'ýr àr pydji. Djã nãm 'ýr wangij ne akubyn apõx ne 'ýr ngjẽnh krãptĩ got? Kati, nãm 'ýr àr pydji. Djãm mokaàk kamrõ nàr mryti jabatàn nyre kamrõ ne o wadjà, kute Metĩndjwýnhmã õrmã? Arkati, nãm ta amikamrõo wadjà. Ne o me bapytà. Me bapytàrkumrẽx. Gu me batĩn rã'ã rã'ã ne baje o ino rer kêt kadjy.

¹³Amrẽbê kukràdjà tũmkõt ne me mry kamrõo me kamĩ, me akubyn mex kadjy. Nãm me Metĩndjwýnhkam amikràn kam punu. Nhym kam Metĩndjwýnh mar djwýnh mryti djũmre kamrõmẽ mokaàk kamrõo me kamĩ. Ne mryti jabatàn nyre, kaãnhre bĩn kum adjàn kam prà byn o me punu kaprẽprẽk. Nhym me kam akubyn mex.

¹⁴Be, ga mry kamrõ kute kàjbê meo mexja pumũ. Bep Kritu kamrõ ne mrãmri meo mexkumrẽx. Metĩndjwýnh Karõ tĩn o ino rer kêtja tãm ne Krituo ban o tỳx nhym kam kõt Metĩndjwýnhmã amingã. Djãm punu ne me kubĩ? Kati, nãm mexo mextire, ajmã kute kêt ne ta Metĩndjwýnhmã

amingãn kam kamrô ajkapĩ. Ta kamrô ne prĩne me bajo mex. Me batyk ne baje Metĩndjwỳnhmã bakre rax ne nĩjar baba kadjy ne gu me bamã bajaxwe kĩnh ne o baba. Nhyim kam ta kamrôo prĩne me bakadjwỳnhbê me bajo mex gu me kam arỳm bakadjwỳnhbê bapijàm kêt ne amikam bajaxwe'õ mar kêt ne Metĩndjwỳnhmã badjapênh ar baba, Metĩndjwỳnh tĩnjamã apê.

15Kadjy, Kritu kamrô prĩne kute me bajo mex gu me Metĩndjwỳnhmã badjapênh kadjy ne Kritu kukràdjà nyo kato. Metĩndjwỳnh kute amiwỳr me bajwỳr ne kute me bamã kabên pydjìn arênh ne kute me bamã mỳjja mex jarênh gu me 'ỳr babôxmã. Nhyim me banhõ mỳjja mexja dja rã'ã rã'ãn o ino rer kêtumrêx. Mrãmri dja Kritu ã memã o ane. Kadjy ne arỳm me axwe pãnh ty. Me kute kukràdjà tũmja ar o bari ne me Metĩndjwỳnhkam axwe nhyim kam arỳm Jeju amityko o pãnh ne.

16-17Bir be, nãm tykkõtbit o pãnh. Nhyim kam ajte mỳjja tykkõtbit ne mỳjja amirĩt. Ga me õbikwa tyk kutã kute abenmã õ mỳjja'ã karõja pumũ. Õbikwaja tyk kutã õbikwamã õ mỳjja'ã karõ ne, —Godja ba ty ga kam inhõ mỳjja jao mõ. Ne kam kum õ mỳjja nhidji jarên kum, —Tãm dja ga o tẽ, ane. Gêdja kute kum 'ã karõja ty nhyim kam õbikwaja amũ ajte kudjwa ô'ã ar o ba. Me tykkambit ne me ajmãn aben nhõ mỳjja jamỳn mã amũ abendjô'ã o ba. Me tĩn rã'ãkam ne me kute aben nhõ mỳjja jamỳnh kêt. Me tykkambit ne me kute me õ mỳjja kajgo jamỳnh. Bir be, me tykkõtbit ne mỳjja amirĩt. Nhyim kukràdjà tũmjadjwỳ ajte tãm ne.

18Nãm me kute kukràdjà tũm kutewaja o bao kurê'ukmã ne Mõjdjê mry kamrôo me kamĩ. Mỳjja tyk ne kamrô bikapĩnkõtbit ne mỳjjao mex djà.

19Nãm Mõjdjê memã Metĩndjwỳnh kabên kukràdjà kunĩ'ã ujarênh kumrêx arê. Metĩndjwỳnh kute mekbê mỳjja pymaja memã arênhõ djan memã kunĩ jarênh pan kam mry kamrô by, mryti jabatành nyremẽ mokaàk kamrô run kam iby ngô run kam pi'ô nhikwỳr ne kadjàt kamrêk jakritare jao krax 'ãpren kam pi'ôja mry kamrômã adjàn kam o me kaprêprêk. Metĩndjwỳnh kabên kukràdjà'ã pi'òk no'òkja kumrêx ne kamĩn kam mebêngòkregadjwỳ kamĩ.

²⁰Me kamĩn kam mekmã kum, "Be, Metĩndjwỳnh kute me amã amikukràdjà jarēnh mãmđji ga me aje kôt amijo aba kadjy kamrô ne ja. Gora me 'ãno dja", ane.

²¹Ne kam ajte Metĩndjwỳnh nhõ kikre kamĩ. Nãm kapôtã kukràdjàja kumrēx kamĩn kam kikre kadjwỳnhbēja'ỳr o wadjàn kam adjwỳnhdjwỳ o kamĩ, kukràdjàja kunĩ kamĩ.

²²Bir be, Mòjdjê kukràdjàkôt ne me mry kamrôobit mỳjjao mexo ba. Kamrô kapĩnkôtbit ne apỳnh me axwe djàri Metĩndjwỳnh tu me axweo aknon mar kêtikumrēx ne.

²³Bir be, pykabê Metĩndjwỳnh nhõ kikremē ò kikrekam kukràdjàja ne kàjkwakam mỳjja djwỳnh'ã amijakre. Kam ne Mòjdjê mry kamrôobit ã mỳjjao mexo ane. Nhyim bep kàjkwakam mỳjja djwỳ:nh kadjy ne me mỳjja mexbit kum kubĩn kungã. Kàjkwakam mỳjja djwỳnhja kadjy ne me mỳjja mexbit kum kubĩn kungã. Mỳjja mexo kute pykabê mỳjja ja jakrenh. Mỳj ne mex nhyim me Metĩndjwỳnhmã kubĩn kungã? Je kum Jeju. Jejubit ne mexikumrēx ne kam Metĩndjwỳnhmã amingã nhyim me kubĩ.

²⁴Djã nãm me Metĩndjwỳnhmã kikre nhyim kam Kritu kadjwỳnhbê kumoka'ēja'ỳr wadjà? Kàjkwakam ò kikre djwỳnhja'ã kute amijakre djãm kumã ne wadjà? Kati, nãm tu kàjkwamã wadjà. Kum wadjàn arỳm Metĩndjwỳnh kabem djan kum me bajarēho djan me banêje kukràò dja.

²⁵Djã nãm Metĩndjwỳnhmã aminhõr krãptĩ? Kute pykabê Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳr rax kikremã ngjēx krãptĩja pyràk? Kum ngore kunĩkôt kute mry kamrôobito mrãnh ne Metĩndjwỳnh nhõ kikre kadjwỳnhbê kumoka'ēmã o ngjēxja pyràk?

²⁶Arkati, nãm ren kum aminhõr krãptĩn ren arỳm tokry krãptĩ. Ren pyka nhipēx totokbê ren arỳm apỳnh tokry krãptĩ. Bep kati, arỳm pyka kute o ino rerkam arỳm kator ne kute mekbê axweo apēxmã kute Metĩndjwỳnhmã aminhõr mãmđji.

²⁷Ga Metĩndjwỳnh kute me kunĩ'ã amim karõja pumũ. Me kunĩ dja me tyk pydji nhym ijukri dja Metĩndjwỳnh memã axwe pãnh jarẽ.

²⁸Bir be, nãm ã Kritudjwỳ tyk pydjio ane. Kute Metĩndjwỳnhmã aminhõr nhym me kute bĩn mãmdji. Nãm amijã me krãptĩ jaxwe mẽn kam me pãnh Metĩndjwỳnhmã amingã nhym me kubĩ. Dja ajte me bawỳr kato. Djãm kute axweo pãnhmã? Kati, kute õ me ja pytàr ne kute meo mõrmã. Pykabê me kute abej ajkam amakja pytàr ne ar meo bamã dja ajte kato.

Mekbê idjaer 10

Kritu pĩte'ykam tyk pydji.

¹Bir be, Mõjdjê kukràdjà ne mỳjja mextireja kukãm bõx. Kubê wỳnh kêt. Mỳjja mextire bõx kêtri ne Metĩndjwỳnh Mõjdjê kukràdjajao kato. Nãm mỳjja mex djwỳnh'ã amijakre kajgo. Kam kute meo mex kêt. Metĩndjwỳnh kute me axweo bingràn kadjy ne me kum mry pan kubôn kungã. O anhỹro ba tãmtã: ĩ arek amũ namẽ amex kunĩkõt o anhỹro tẽ. Nãm me te mry pan kamrô kapĩn te kute o amikam axweo apêx ne mexmã te o amijo ane. Me kute Metĩndjwỳnh'ỳr bikamẽn prãmja ne me te amijaxwe kêt mã amijo ane.

²Nãm ren me kute Metĩndjwỳnhkõt amijo ba prãmja mry kamrô ren amikam axweo apêx ne ren mrãmri amikam axwe'õ mar kêt kumrêx ne ren tu mry par krãta.

³⁻⁴Nhym bep kati, nãm me te o amijaxweo ane. Mryti djũmre kamrômẽ mokaàk kamrô mrãmri me kute amijaxweo apêx kêt. Nãm me te o amijo anen mã axwe. Mry kamrô kute memã axweo apêx kêt. Nãm tu amex kunĩkõt memã axweo amirĩto tẽ.

⁵⁻⁶Kam ne Kritu pykamã rwỳk kutã Bãmmã kum, "Nã gãm arỳm amã mry kamrô kapĩnmẽ me kute amã djwỳ nhõrja kĩnh kêt. Nhym me kute amijaxweo apêx kadjy nàràm kute mry par ne rã'ã ngõnho kikam rẽn ne kute kum angjẽn ne kute amã õrja tãm ne ga arỳm abê kĩnh no kati. Ne kam aje ijo inhĩmã ijã amim karõ.

⁷Ba kam amã, 'Metĩndjwỳnh, ota ba dja. Aje amim ijã karõkõt ne ba jãnh dja. Amrêbê anhõ pi'õk no'õkkam aje ijarẽnhkõt ne ba jãnh dja', ane." Nãm ã Kritu Bãmmã ane.

⁸Nãm kum, "Mry kamrõ kapĩnmẽ me kute amã djwỳ nhõrjamẽ me kute amim axweo apêx kadjy nàrà mry par ne kute ngõho kikam rã'ã rẽnh ne kute kum angjênh ne kute amã õrja tãm ne ga amã kĩnh kêt ne abê kĩnh no kati", ane. Djã nãm me kupa'ã ar o ba? Kati, mrãmri ne Mõjdjê memã kõt 'ã karõ nhym me kute kõt ar o ban kute Metĩndjwỳnhmã mry par ne kute õro ba. Nhym Kritu Bãmmã kum, "Ga abê kĩnh no kati", ane.

⁹Nãm kum kabẽn ja kumrẽx jarẽn kam atãri kum, "Metĩndjwỳnh, ota ba dja. Aje amim ijã karõkõt ne ba jãnh dja", ane. Bir be, nãm me kute mry par ne kum õrja arỳm o apêx. Kute pãnh nyjao katormã ne arỳm tũmjao apêx.

¹⁰Metĩndjwỳnh kute 'ã amim karõkõt ne Jeju Kritu tẽn ruwn ta Metĩndjwỳnhmã amidjwỳnh ngã nhym me kubĩ. Nãm kute kum aminhõrkam me bĩn mãmdji. O ne prĩne me bajo mex, prĩne me bajo mexo mexkumrẽx ne.

¹¹Me ĩ pỳnhkõt me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh aben nhijuk'ã myt kunĩkõt ngõho ki kabem ku'ẽn mry kupê. Nãm me kute Metĩndjwỳnhmã mry par ne bõr ne kum õrmã bõro ku'ê. Nhym akati nhym tãm ne. Nhym akati nhym ajte tãm ne. Nãm memã axweo apêx kêtumrẽx ne.

¹²Nhym bep ate ne Kritu Metĩndjwỳnhmã mỳjja pydji ngã. Nãm kum amingã nhym me bĩn pydji. Nãm amijã me axwe mẽ nhym me kam bĩn pydji. Nãm me kubĩ nhym kam tu amijã me axweo apêxkumrẽx. Jakõt ne Metĩndjwỳnh djubõk'ãnh nhỹ, kubê bẽnjadjwỳr raxkam ubõk'ãnh nhỹ.

¹³Ne kam arek kam amako nhỹ. Metĩndjwỳnh kute kurê djwỳnho bikẽn mex nhym me kam umaje kuka kõnh terteto ku'ẽn kam tu mỳrbê rôrõk nhym kute kwỳ o pardjan kwỳ nhimex, ja ne kam amako nhỹ.

14Bir be, kute Metĩndjwỳnhmã aminhõr pydjijakõt arỳm mrãmri tu me'ã mex mẽnhkumrẽx nhym me mrãmri mex rã'ã rã'ã rã'ã. Kute me bajo mex ne kute me bajaxwe kêtõ tēmja, me bajã ne tu mex mẽnhkumrẽx.

15-16Nhym Metĩndjwỳnh Karõdjwỳ kõt arẽ, "Bep jakam dja ba memã ikukràdjà ny jarẽ. Amũ akati 'õkam dja ba memã ny'õ jarẽnh mãmđji. Ba ibẽ Bẽnjadjwỳr ne ba me amã ikabẽn ne. Me õkre kadjwỳnhbê dja ba ikukràdjajao adjàn kunhõ. Ne me amak krekrekamdjwỳ kunhõ", ane. Nãm kabẽn ja kumrẽx jarẽn kam atãri memã kum,

17"Apỳnh me ikam ajaxwe djari, me aje ikam amikrà ar o abajadjwỳ gẽđja ba tu mar krãtan o akno."

18Bir be, mrãmri ne Metĩndjwỳnh arỳm o akno. Kam ne me kute amijaxwe pãnh Metĩndjwỳnhmã mry par ne kum õrja arỳm apêx. Arỳm kêt. Arỳm Metĩndjwỳnh kute kam me axweja kunõ biknorjakam ajte we amijaxwe pãnh mry par ne ar Metĩndjwỳnhmã õro ba. Kati, arỳm kêt.

Me kute Kritu mar'ã ukanga kêtũa.

Ep 3.11

19Ë, akmere ar, àpnhĩre ar, mrãmri dja gwaj tu bapijàm kêt ne Metĩndjwỳnh nhõ kikre kadjwỳnhbê kumoka'êmã wangij ne Metĩndjwỳnh 'ỳr bõx ne tu kum amijarẽ. Mỳjkõt dja gwaj bapijàm kêt ne tu 'ỳr wangij? Jejukõt. Gwaj bakadjy tyk ne kamrõ bikapĩnkõt dja gwaj bapijàm kêt ne Metĩndjwỳnh'ỳr bõx ne tu kum amijarẽ ne kum bakabẽn.

20Pykabê Metĩndjwỳnh nhõ kikre kadjwỳnhbê kumoka'ê nêje, Metĩndjwỳnh krĩ djà nêje ne kubẽkàti wajêt nhym me 'ỳr ngjênh kêtumrẽx. Nhym bep ajbir Jeju ne me bakadjy Metĩndjwỳnh'ã kutan 'ỳr pry ny dji. Pry kubê Jeju. Kute Metĩndjwỳnhmã ta aminhõr nhym me kute bĩn nhym ajte tĩnkõt ne gwaj tu Metĩndjwỳnh'ỳr mrãn bõx ne wangij ne tu kum bakabẽn.

21Be, gwaj banhõ Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxkumrẽx. Nãm prĩne Metĩndjwỳnh nhõ me jao ban meo djuw mex ar o ba.

22Gora gwaj kam tu Metĩndjwỳnh'ỳr mrãn bõx ne tu kum bakabẽn, on batĩnri 'ỳr mrãn bõx ne kum bakabẽn. Amrêbê ne Mõđđjê Metĩndjwỳnh

kukràdjàkôt kute meo mex kadjy mry kamrôo me kamĩ nhym me kam akubyn mex ne. Ne kam ajte me kute amijo mex kadjy ngô mexkambit djuwn o jãm amijã ngrã rē. Gwaj baje tu amim Jeju kamnhĩxkam dja gwaj Metĩndjwỳnh kadjy bamex. Jeju ne gwaj bajo mex. Ǻ gwaj bamex tanhỹrkam dja gwaj Metĩndjwỳnh'ỳr mrãn bôx ne tu kum bakabēn, on batĩnri 'ỳr mrãn bôx ne kum bakabēn. Kwãrĩk wãnh gar ajô anhôkre kadjwỳnhbê amim, —Djãm Metĩndjwỳnh imã mex? anhỹr kêt. Dja gwaj tu amim kamnhĩxkumrēx ne katàt bakabēnkam tu 'ỳr mrãn kum bakabēn. Pykabê gwaj ar babari dja gwaj ǻ o ane.

²³Gora gwaj mã 'ãno dja. Metĩndjwỳnh kute gwaj bamã mỳjja mex jarēnh gwaj baje tu amiwỳr kamnhĩxbê ar babaja ne gwaj arỳm memã arē nhym me kuma. Gwaj gop mã 'ãno djan gop arek amiwỳr kamnhĩxbê ar baba. Kwãrĩk wãnh gwaj 'ǻ badjukanga kêt. Metĩndjwỳnh ne arỳm gwaj bamã kabēn pydjĩn arē. Mrãmri ne kabēnkumrēx. 'Êxnhĩ kêtikumrēx ne kute gwaj bakanga kêtikumrēx. Kam dja gwaj amiwỳr kamnhĩx tỳxbê ar baba.

²⁴Gora gwaj aben ma ne amidjwỳnhbit mar kêt. Dja gwaj bamã aben jabêmãbit abenmã karõ ne ajte bamã mỳjja mexbit kĩnh ne baje o baba'ǻ abenmã karõ.

²⁵Gora gwaj abeno babikprõnh rã'ǻ. Nhym bep me kwỳ ne me arỳm kum abeno bikprõnh kanga. Nhym bep kati, gwaj ba dja gwaj o anhỹr kêtikumrēx. Gwaj ba dja gwaj abenmã tỳx jangij, mã Jejukôt gwaj babikamēnh rã'ǻ kadjy. Metĩndjwỳnh nhõ akati arỳm o rãm ne ja. Kam gêdja gwaj mã abenmã tỳx jangjēnh ar o baba.

²⁶Me kute me bamã Metĩndjwỳnh kabēn 'êxnhĩ kêt jarēnhja ne gu me baje amim marmãn ate mã bamã bajaxwebit kĩnh ne, nhỹnh ne mỳjja 'õ ajte me bajaxwe pãnh tykmã got gu me bamã bajaxwebit kĩnh ne. Arkati, Jeju pydji ne me bajaxwe pãnh ty. Atemã mỳjja 'õ kêtikumrēx. Mỳjja 'õ kute me bajaxwe pãnh tyk ne kute me bamã me bajaxweo bingrãnh kêt.

²⁷Nhym bep ãm mỳjja ti, mỳjja punuti, mỳjja pymati: wã pydji ne me jamã nõ. Me kum Metĩndjwỳnh kurêjamã ne nõ. Memã gêdja axwe pãnh jarē ne

kam kuwy pôktijamã me kurẽ. Kumã dja me kurẽ nhym me prĩne xêr. Me kajmã'ã ne nõ. Kumã dja me kurẽ. Djãm uma ngri? Gora ar amikam ajkam ama.

²⁸Ë, amrêbê me'õ kute Môjdjê kukràdjàkôt amijo ba kêtja nhym me'õ axwekôt omũ. Birãm me'õ amãnhkrut nàr kon amãnhkrut ne ikjêkêt me'õ jaxwekôt arým noo omũn arẽ nhym me arým pãnh kubĩ, kum kaprĩ kêt ne tu kubĩ, axwe pãnh.

²⁹Bir be, kam dja me'õ kute Metĩndjwỳnh kra japrỳkam mrãmri arým o bikẽnh rax ne. Me kute Môjdjê kukràdjào bikẽnhkam ne me kute tu bĩn kajgomã. Bep me kute Metĩndjwỳnh krao bikẽnhkam dja pãnh rax. Pãnh raxo prĩne kute Môjdjê kukràdjàkôt me kute me bĩn kajgoja jakrenh mex ne. Nãm me Metĩndjwỳnh kra japrỳ ne kam ajte Metĩndjwỳnh kukràdjà ny kadjy kamrôjao mỳjja punu, Metĩndjwỳnh kute memã kukràdjà ny jarẽnh mãmđji kadjy kamrô jao mỳjja punu. Kra ne tyn amikamrô kapĩ gu me kam arým Metĩndjwỳnh kukràdjà nykôt amijo baba. Kamrô jao ne me mỳjja punu, o mỳjja kakrit ne kubê kanga. Jeju kute kamrô kapĩnkôt ne Metĩndjwỳnh memã me axweo ajngrà ne meo mex nhym be nãm me tu kamrô jao mỳjja kakrit ne kanga. Ne kam ajte Metĩndjwỳnh Karõ japrỳn kum ngryk jadjà. Metĩndjwỳnh Karõ me bakam ukaprĩa, gu me baje te kam amikrà ar o baba nhym mã me bakam ukaprĩ, ja tãm ne me aprỳ. Djãm ja pãnh kêt got? Mrãmri gêđja prĩne Metĩndjwỳnh me jao bikẽnh mex ne.

³⁰Nhỹnh me'õja kute memã kum, "Bajbit dja ba memã amijo pãnh ne. Ba dja ba me axwe pãnh meo ajkê", anhỹrja ne gwaj arým mar mexkumrêx. Nhym ta ajte memã kum, "Bẽnjadjwỳr djwỳnh ta dja õ me jamã pãnh jarẽ", ane.

³¹Metĩndjwỳnh tĩn ne ar ba tãm dja pao meo bikẽnh mex ne. Kute pao meo pãnh ja tãm ne uma:kumrêx. Djãm mỳjja wã pyma ngri got.

³²Ë, amrêbê Metĩndjwỳnh kute ar ano bõnh totokbê ja gora ar ama. Nãm me te ar ajo bikẽho ba gar mã 'ã angrà tỳx ne, ne te atokryn mã 'ã angrà tỳx ne.

³³Nãm me me ipôkri ar ajaprÿn ar akamjêro ba. Nãm ã me ar akwÿo ane gar anhitepato ar kuri aku'ên ar omũnho aku'ên kam ar ô'ã akà djàn akaprÿn ar omũnho aku'ê.

³⁴Nhym me ajte ar akwÿbê ijê gar ar ô'ã arerek ne akaprÿn ar omũnho aku'ê. Nhym me te ar anhõ nêkrêxo prôt gar kam mã akĩnh. Mrãmri arÿm kàjkwakam anhõ mÿjja mextirekôt ajamak bën kam tu ate akrã. Kàjkwakam anhõ mÿjja me:xkumrêx. Mexo kute pykabê ja jakrenh mexi. Tãm gêdja rã'ã rã'ã rã'ã. Nhym me te pykabê mÿjja jao ar ajo ajkê, gar kam kàjmã mÿjja ja man mã akĩnh.

³⁵Bir be, gora ar amã me uma kêt ne atÿx ne kôt amijo aba rã'ã. Kwãrÿk wãnh gar amã kanga kêt. Mrãmri dja Metĩndjwÿnh pãnh ar amã mÿjja mextire ngã.

³⁶Dja gar arek akràn mã amijo aba 'ãno dja. Metĩndjwÿnh kute ar ajã amim karõ ne kute ar amã mÿjja jarênhja kôt dja gar amijo mõi. Dja gar 'ãno djan akràn mã o amõr rã'ãn arÿm kôt 'ÿr bõx. Kute me bamã kabên pydji jarênh ne kute me bamã mÿjja mex jarênhja 'ÿr bõx. 'ÿr bõx ne amim aby.

³⁷Metĩndjwÿnh kabênkam ne krabê Jeju akubyn me bawÿr bõx'ã, "Adjÿm ngrire, dja ï me awÿr tẽn bõx. Amrêbê ne tẽmmã krà ne kam arÿm amrê tẽn 'ÿr. Dja tebê amikrà kêt ne.

³⁸Me kute amikajmã'ã imar ba arÿm ije memã axwe kêt jarênh nhym me katàt mrãnhja dja me mã imar rã'ãn ar ikôt ba. Gêdja me'õ me umaje akubyn ibê akêx ba kam arÿm ibê kĩnh no kati", ane. Nãm ã Metĩndjwÿnh ane.

³⁹Nhym bep gwaj ba ne gwaj baje ã anhÿr kêt kumrêx. Djãm gwaj bamã me uman baje kubê amijo akêx ne kam tu babiknorkumrêxmã? Arkati, gwaj ba ne gwaj tu amikajmã'ã markumrêx nhym arÿm Metĩndjwÿnh gwaj bapytàn ar gwaj bajo ba.

Mekbê idjaer 11

Me tũmre kute amikajmãtã Metĩndjwÿnh mar.

¹Ije, mỳjbê ne me kute amikajmã'ã mỳjja mar? Mã ne kute? Bir, me baje amikajmã'ã mỳjja markam ne gu me tu amim kamnhĩxkumrêx ne amiwỳr kam amakbê ar baba. Ne tu amim markumrêx ne banhõkre kadjwỳnhbê amim, —Nà, mrãmri dja iwỳr bõxkumrêx, ane. Ne kam ajte me baje banoo mỳjja pumũnh kêt kam tu amim markumrêx ne banhõkre kadjwỳnhbê amim, —Nà, mrãmri dja ba ã amũ akati 'õkam omũ, ane. Nã gu me ã amikadjwỳnhbê amikajmã'ã mỳjja maro ane.

²Nãm ã amrêbê me bakukãmãre tu amikajmã'ã Metĩndjwỳnh maro ane nhym arỳm mekam kĩnh ne.

³Nã gu me badjwỳ ã amikajmã'ã Metĩndjwỳnh kute pyka nhipêxkõt maro ane. Nãm kabêno pyka nhipêx nhym kato. Me kute noo mỳjja pumũnh kêt ne pyka nhipêx. Nhym arỳm apõx ne amirĩt gu me arỳm kõt omũ. Ne kam amikajmã'ã kute pyka nhipêxkõt kuma, amikajmãtã arênh ma.

⁴Nãm ã Abeu amikajmã'ã Metĩndjwỳnh maro anen kam õ krit bĩn kugan kum kungã. Nãm kum mỳjja mex ngã. Mexo kute kamybê Kaĩ nhõ mỳjja ja jakrenh. Nhym kam kam kĩnh ne. Ne kum, —Ga ne ga ajaxwe kêt kumrêx. Aje imã õrja ne ba imã kĩnhkumrêx, ane. Be, nãm tu amikajmã'ã Metĩndjwỳnh ma. Amrêbê ne ty. Nãm te tyn mã me bamã mỳjja jarê. Tĩn mãn prãbê mã me bamã arê ne, —Dja ga me ã ikudjwa amim Metĩndjwỳnh maro ane.

⁵Nãm ã Enokidjwỳ amikajmã'ã Metĩndjwỳnh maro anen kam tyk kêt. Nãm Metĩndjwỳnh tu tĩn rã'ão wabi. Nhym me te noo abej aprã. Nhym kêt kumrêx, Metĩndjwỳnh kute tu tĩno àbirkam. Kute o àbir kêttri ne 'ã memã kum, —Tãmjakam ne ba ikĩnhkumrêx, ane. Nãm ã Metĩndjwỳnh ane.

⁶Bir be, nhỳnh ne me'õ amikajmã'ã Metĩndjwỳnh mar kêt nhym we kam kĩnh? Kati, me kute amikajmã'ã Metĩndjwỳnh marbit ne mekam kĩnh ne kum me kĩnh. Godja me'õ Metĩndjwỳnh'ỳr bõx prãm jabej gora amikajmã'ã Metĩndjwỳnh ma. Metĩndjwỳnh ne tĩn ne ar ban kam mekam ukaprĩkumrêx

ar ba, me kute Metĩndjwỳnh mar prām ne kute abejja mekam ne ukaprĩ. Ja dja me amikajmã'ã kuman kam kôt Metĩndjwỳnh'ỳr bôx.

⁷Nãm ã Nôwedjwỳ amikajmã'ã Metĩndjwỳnh maro ane. Metĩndjwỳnh ne kum tĩn jadjà. Anhỳr djwỳnhrà m kute amirĩt kêtri ne kum ngô tàm jarẽ. Nhym kam Nôwe umaje kà rax nhipêx ne kam kum prômẽ kramẽ upãnhmẽ aro wadjàn ar utàn ar aro ba. Nhym ate me kum mã axwe kĩnhja ne me tu ate krãn ar ban kam tu biknorkumrêx ne. Nhym bep Nôwe pydji ne amikajmã'ã kuma nhym Metĩndjwỳnh arỳm kum axwe kêt jarẽ.

⁸Nãm ã Abraødjwỳ amikajmã'ã Metĩndjwỳnh maro ane. Nãm Metĩndjwỳnh atemã kum pyka ny jarẽnh 'ỳr ano nhym tẽ. Nãm kum kabẽn pydjĩn arẽn kum, —Dja ba amã kungã ga tu o anhõ pykakumrêx ne kam kam ar aba, ane. Nhym kabẽn man kam tu 'ỳr tẽ, kute amikajmã'ã pyka pumũnh kêt 'ỳr ne tu tẽ.

⁹Nãm tu amikajmã'ã Metĩndjwỳnh ma. Amikajmã'ã kuman pyka nyja kam ar ba. Metĩndjwỳnh kute kum pyka jarẽnh ja kam ar ba. Me bajtem nhõ pykakam ar ba. Nãm mrykào kikrekam ar ba. Krabê Idjakmẽ tàm djwỳbê Djakomẽ ro'ã mrykào kikrekam ar ba. Metĩndjwỳnh kute Idjakmẽ Djako ar adjwỳnhdjwỳmã kute pyka jarẽnhjamẽ ro'ã mrykào kikrekam ar ba.

¹⁰Mỳkam ne Abraão mrykào kikrekambit ar ba? Bir, kỳjrũm Metĩndjwỳnh kute amim krĩ mex'ã karõn kute prĩne ipêxja kamnhĩxbê ne pykabê mrykào kikre jakam ar ba. Krĩ mex rã'ã rã'ã, krĩ mõi ne tũm ne rôrôk kêt, tãm ne amim kamnhĩxbê ar ban mar ar o ba.

¹¹⁻¹²Nãm ã Xaramẽ mjên bê Abraødjwỳ amikajmã'ã Metĩndjwỳnh maro ane. Nãm ar te kra prãme ar ba nhym arỳm Xara bêngêxte. Te kubêngêxte nhym kam kra wajêt ne ruw nhym amim kumỳ. Metĩndjwỳnh arỳm kum kabẽn pydjĩn arẽn kum kra jarẽ nhym kam Xara amikajmã'ã kuman kam, —Metĩndjwỳnh ne kabẽnkumrêx, ane. Nhym kam kute kum kra jarẽnhja wajêt ne ruw nhym kumỳ. Te kubêngêxte ne amim kra mỳ. Kam ne Abraão pydji kurũm me kamingrãny apôx ne kumex. Arỳm kubêngêtte kute amikam kô krãn mexo tẽmkam ne kra dji. Nhym amũ aben nhjuk'ã kam tàm djwỳ aptàn

kumex. Tãwã pydji kurũm ne me krãptĩ apôx ne kam kam aptàn kumex ne kute mrãmri kàjkwakam kanhêtire pyræk. Ne kute ngô rax mÿrri pykati ngrà ja pyræk. Pykati ngrà tãm ne me o itun te kute abenã akremã nhym krãptĩ: anen amũ ajkamẽ nhym me te o ane. Nãm ã kam tãmdjwÿ amũ àptàr ne kumex o ane.

13Ije ar amã ar tũmre jarẽnhja ne ar kunĩ amikajmã'ã Metĩndjwÿnh mar rã'ãn ty. Metĩndjwÿnh kute kabẽn pÿnho memã mÿjja jarẽnhja, kabẽn ja jarẽnh ja ne ar kraxje kute amim byr kêt ne ty. Nãm ar kute amybÿm noo omũnhmãn prãbê amikukãm kuman tu amikam kĩnhkumrẽx. Ne memã kum, —Me bajtemkam ne bar iba. Me õ pyka prokam ne bar iba. Pyka ja ne inhõ pyka djwÿnh kêtikumrẽx, ane.

14Me ja ne me kute õ pyka jabej rã'ã, kute kàjkwakam õ pyka djwÿnhja jabej rã'ã kam ã kabẽn ane.

15Nãm ren ar õ pyka kurũm kator ja tẽn o aman arÿm ren mã ajte akubyn 'ÿr tẽ.

16Nhym bep kati, kàjkwakam ar õ pyka mextire ja ne ar o aman kam 'ÿr tẽm prãmã ne kam ã kabẽn jarẽho ane. Kam ne Metĩndjwÿnh kum ar kĩnhkumrẽx. Nhym ar kute Metĩndjwÿnhmã kum, —Ar imã akĩnhkumrẽx. Apydji ne ga abê ar itĩn djwÿnh, anhÿrkam djãm kam Metĩndjwÿnh jãm Ar kubê krãmã got, arkam pijammã got. E kum kati, kum ar kĩnh raxkam ne ar kutêp krĩ mex nhipêx ne.

17-18Nãm ã Abraão amikajmã'ã Metĩndjwÿnh maro ane. Nãm Metĩndjwÿnh Abraão kute Metĩndjwÿnhkôt ar amijo ba jabej kabin kra'ã ku'uw. Nhym bit kute krabê Idjak bĩnmã, kute bĩn ne kum õrmã bit kute bĩnmã. Amrêbê Metĩndjwÿnh kute kum kra pydji jarẽnh ja ne bit kute kum bĩnmã. Kra ja'ã, kra pydji ja'ã ne Metĩndjwÿnh kute kum, "Akrabê Idjak ja gêdja amũ aben nhijuk'ã kam tãmdjwÿ krãptĩkumrẽx", anhÿrja. Kra ja ne Metĩndjwÿnh kum arẽ nhym kam bit kute bĩn ne kum õrmã.

¹⁹Nām òkre kadjwỳnhbê amim, —Metĩndjwỳnh dja akubyn imã o tĩn, ane. Ne kam bit kute bĩnmã nhym kam Metĩndjwỳnh nêje kukràn akubyn kum nê ne kam mrãmri kute akubyn o tĩn pyràk.

²⁰Nām ã Idjakdjwỳ amikajmã'ã Metĩndjwỳnh maro ane. Ne kam krabê Djakomẽ Ixau arkum kĩnh djà jarẽ, ar kukãm ne arkum kĩnh djà jarẽ. Ar ò mỳjja kute amirĩt kêtri ne ar kukãm amũ arkum kĩnh djà jarẽ.

²¹Nām ã Djakodjwỳ amikajmã'ã Metĩndjwỳnh maro ane. Nām amũ krabê Jòdjekam kra amẽ aro kĩnh. Arỳm kubêngêtte, arỳm bikati mex ne kam mõi amikakêkôt kajpar djà djan kam Metĩndjwỳnhmã rax jarẽn kam tàmdjwỳjamã kum, —Gêdja Metĩndjwỳnh ar ajo kĩnh, ane. Nām ã arkum ane.

²²Nām ã Jòdjedjwỳ amikajmã'ã Metĩndjwỳnh maro ane. Tyk kutã ne amũ anhỳr djwỳnhrà m mekbê idjaer pykabê Edjitukurũm katormã arẽ. Ne prĩne memã ta amiji'ã karõ, me kute 'io mõi mãmã ne memã 'ã karõ, me kute 'io mõi ne kute ò pyka djwỳnhkam adjàrmã, Metĩndjwỳnh kute kum pyka jarẽnajakam kute adjàrmã.

²³Nām ã Mòjdjê nãmẽ bãmdjwỳ amikajmã'ã Metĩndjwỳnh maro ane. Nãm ar rwỳk totokbê o apdju. Bẽnjadjwỳr raxbê Parao ne me kra my apòx nhym me kute me parmã arẽ. Nhym arkum bẽnjadjwỳr rax kabẽn pyma kêt mex ne tu o apdju, ar kute bĩn kêt ne tu o apdju. Nãm ar kra mextire pumũn kam Metĩndjwỳnh kanàrràm tu o apdju. Nhym o bipdjur'ã mytyrwỳ amãnhkrut ne ikjêkêt nhym kam ar têtêktikam kunhõ.

²⁴Nām ã Mòjdjêdjwỳ amikajmã'ã Metĩndjwỳnh maro anen kam arỳm abatàn ne kam krõ'ã nãja kanga. Parao kra kute amim prĩrũm mỳnhja tãm ne nã kanga.

²⁵Nãm, —Kwãrĩk wãnh ba ijaxwejao amikĩnh kêt. Kwãrĩk wãnh wãm memã nõ. Godja ba arĩk ar ibaja kwỳ ngrire ne o amikĩnh? Kati, gêdjãm wãm kunĩ nõ. Ba gêdja ba Metĩndjwỳnh nhõ me jakôt itokry, ane.

²⁶Môjdjê ne Kritu kajmã'ã tokry, Běnjadjwÿrbê kumkati kajmã'ã tokry. Nhym amũ tũmràm Kritu bôx ne adjwÿnhdjwÿ kôt kudjwa tokry. Nãm me kum kurên aprÿn prĩne o ajkê nhym tokry rax ne. Nhym Môjdjêdjwÿ Kritu kajmã'ã kàjbê ã tokry ane. Nãm, —Kwãrĩk wãnh me kum ikurên wãnh ijapry kwãrĩk wãnh rã'ã. Ba gêdja ba Běnjadjwÿrbê kumkati kajmã'ã itokry, nhym bep ate gêdja Edjitukam nêkrêx kumexja wãnh memã nõ. Nhym bep ba dja ba Běnjadjwÿrbê kumkati kajmã'ã itokry. Tãmbit ne ba imã kĩnh, ajbit ne imã mex, ane. Nãm amũ amikukãm Metĩndjwÿnh kute kum pãnh mÿjja mextire nhõrmã amikukãm kuman kamnhĩxbê ar ban kam ã o ane.

²⁷Nãm ã amikajmã'ã Metĩndjwÿnh maro anen kam kum běnjadjwÿr rax pyrna kêt mex ne pykabê Edjitu kurũm kato. Běnjadjwÿr rax te kam ngry:k. Nhym kam kum uma kêt mex ne tu kurũm tẽ. Kute noo amim Metĩndjwÿnh pumũnh pyræk. Metĩndjwÿnh pumũnh kêtja ne kute noo omũnhmãn prãbê akrãnmã amijo ba rã'ã ne akubyn akêx kêtumrêx ne.

²⁸Nãm ã amikajmã'ã Metĩndjwÿnh maro anen kam Metĩndjwÿnh me irôbê mrãnh nhõ akati man kam me kute kamrôo kikre'ã ijê djã kamĩnmã memã arẽ. Metĩndjwÿnh kadjy mrãnh djwÿnh kute me imexmã me irôbê mör ne kute mekbê idjaer kutewa par kêt kadjy. Nãm tu amikajmã'ã kuman kam me kute kamrôo kikre 'ã ijê djã djymã memã arẽ nhym me o amiptãro ba.

²⁹Nãm ã mekbê idjaerdjwÿ amikajmã'ã Metĩndjwÿnh maro anen ngô rax nhidjibê Kamrêk'ÿr bôx nhym tu memã ngô ngrã rê nhym me kam 'ã mōn rê. Mrãmri ne kute atÿxkam pyka ngrã ja pyræk, nhym me kam mōn 'ã rê. Nhym mekbê Edjitu mekôt me kudjwa bit 'ã rêrmã mō nhym tu ngô meo ajkamuw ne me imex ne.

³⁰Nãm ã mekbê idjaer amikajmã'ã Metĩndjwÿnh maro anen krĩraxbê Djeriko nêje pyka tÿx nhipôkjamã ipôko dja. Nãm me Metĩndjwÿnh kaběn man kam kaběnkôt krĩmã ipôko dja. Nhym akati nhym me ajte tãm ne. Nãm me ã kum ipôko anhÿro dja nhym me'ã akati amãnhkrut ne amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt nhym arÿm nêje pyka tÿxja te tÿx ne tu ajkaten rôrôk

ne kumex. Nnym kam 'ãnh mekbê idjaer kurê djwÿnhja'ÿr wadjàn me'ÿr prõt ne.

31Nãm ã me kuprÿ 'õbê Rabe amikajmã'ã Metÿndjwÿnh maro anen kam amiwÿr mekbê idjaer àpkàro mrãnh djwÿnho wadjàn arkum kabën mex jarën ar udju ne. Kam ne mekbê idjaer me kute Metÿndjwÿnh kabën mar prãm kêtja kunĩ nhimex ne kam kute Rabe ar bÿn kêt nnym ar ajbit me kuràm tÿn ne.

32Bir be, djãm arek ar amã me'ã idjujarënh itëmmã? Nàr kon, birãm aje. Dja ba Djidjiãomë Barakimë Xãxãomë Djetemë Dawimë Xamuwemë Metÿndjwÿnh kabën jarënh djwÿnhmë me ja kunĩ'ã idjujarënh tẽ nnym arÿm ijã akamàt ne.

33Nãm me amikajmã'ã Metÿndjwÿnh man kam kurê djwÿnh'ÿr prõt nnym Metÿndjwÿnh memã me kurê djwÿnh rerek mex ne, nnym me mekbê pyka pytà. Nãm me katàt meo ba nnym kam Metÿndjwÿnh kabën pÿnho memã mÿjja mextire jarë. Nãm me Metÿndjwÿnh kanàrràm kum rop djàkrêbê rijão puma kêtikumrëx ne. Rop kute krënmã ne me rop nhÿrkwãkam kumë nnym Metÿndjwÿnh rop jajkwa ajmã o nnym ajkwa pôk ne krën kêtikumrëx ne.

34Nãm me Metÿndjwÿnh kanàrràm kum kuwy puma kêt mex ne. Me kute kuwymã ar rënh nnym ar xêt kadjy nàràr ne me kuwy pôk jabatànhmã ar kurë nnym Metÿndjwÿnh ar'ã kuwy bÿn ar utà. Nãm me Metÿndjwÿnh kanàrràm ar ba nnym me bit kute pao me imexmã nnym Metÿndjwÿnh me utà. Nãm me Metÿndjwÿnh kanàrràm ar ban katyk mex ne ar ba nnym Metÿndjwÿnh akubyn meo tÿx. Nãm me abenwÿr prõtka Metÿndjwÿnh kanàrràm ar ban kam amijo aptàn kàjbê kurê djwÿnh rë nnym me bajtemja me umaje prõt.

35Nnym me niredjwÿ amikajmã'ã Metÿndjwÿnh ma nnym akubyn memã õbikwa kwÿo tÿn. Nnym be nãm me kwÿ amikajmã'ã Metÿndjwÿnh ma nnym me me kupa. Nãm me te memã kum, —On me Metÿndjwÿnh kanga ba me me apar kêt. Dja ga me mã 'ã angrà ba kam me prÿne me ajo ajkë, ane. Te memã ane nnym me amibê kanga kêtikumrëx ne 'ãno dja. Metÿndjwÿnh kute

akubyn meo tĩn nhym me õ pyka mextirekam ar bamã ne me kanga kêtikumrêx nhym me prĩne meo ajkẽn me par punu nhym me tokry:n ty.

³⁶Nãm me me kwỳ japrỳn me'ã keket ne kam me kaprêprê:k ne prĩne mrykào me kà noxnox nhym kam mrykàkôt me kamrô kukrykry ne. Nãm me me kwỳ djuwpren mekbê ijê djàkam me kurẽ.

³⁷Nãm me kẽnno me kwỳ titik ne me kupa. Nãm me pĩ kokjêr djào, kàxkakjêro me kwỳ jakàn me kupa. Ne kàxdjwa kajgoo me kwỳ pa. Nhym me amim mrykĩ'ãtomti, mokaàk kào kubêkàn kayn angij. Me õ mỳjja kêtgam me õ nêkrêx kêtgam ne me ar ba. Nhym me prĩne meo ajkẽ nhym me tokryn kaprĩre ne ba.

³⁸Nãm me kapôt kukritkam ar ba, krãnhrekam ar ba, kẽnkrekam ar ba, pyka krekam ar ba. ãm me mexkumrêx. Pykabê me ja ne me mexo me ja têt kêtikumrêx ne.

³⁹Bir be, me ja kunĩ ne me amikajmã'ã Metĩndjwỳnh ma. Nhym kam Metĩndjwỳnh ne me jamã, —Mrãmri me amexkumrêx. Nã bãm me akam ikĩnhkumrêx, ane. Nhym bep kraxje me tũmre ja kute byr kêt rã'ã. Metĩndjwỳnh kute kabẽn pỳnho memã mỳjja jarẽnhja ne me kute amim byr kêt rã'ã.

⁴⁰Adjỳm, Metĩndjwỳnh ne arỳm me bakadjy amim mỳjja mex'ã karõ. Me bakunĩ kadjy ne prĩne amim mỳjja'ã karõ mextire. Djã nãm kute me tũmrebit pytàrmã? Kati, arỳm ne me bajãdjwỳ amim karõ. Nhym kam mexkumrêx. Mexo kute me tũmre pytàrja jakrenh mexi. Kute me tũmre jamẽ ro'ã kute me bajo mexmã. Gu me batipydjın bamexo bamexkumrêxmã ne amim me bajã karõ. Be, tãm ne ja.

Mekbê idjaer 12

Metĩndjwỳnh kra kunĩmã uwêk mât.

¹⁻²Be, me kume:xja pumũ. Me kute amikajmã'ã Metĩndjwỳnh marja me tãm ne me krãptĩ. Me tãm ne ne me bamã ipôk ne me banhirãn kumex. Kam dja gwaj me ja kudjwa Jeju 'ãno djan kanga kêt. Ë, mrãmri ne me kute aben

rerkam mỳjja kute me kukrà nhym me kute o pôx ne amikôt rēnh ne kajkrit ne prôt mex ja pyrək. Dja gwaj ã mỳjja kute gwaj bakukràja jām aminėje kunĩ rēnho ane. Gwaj bajaxwe kute gwaj bajamỳnh tỳxja jām aminėje kurēn kurēn kam arỳm mrāmri bajaxwe kētkam katàt ar amijo baba mexkumrēx ne. Gora gwaj 'ã badjukanga kêt ne mrāmri katàt amijo tēn inomã kumē. Kute mrāmri ne me kute aben rerkam amikukām mỳjja pumũnh ne kam kambit no pymjỳr tỳx mex ne atemã mỳjja 'õ pumũnh kêt ne 'ỳr prôtja pyrək. Dja gwaj ã o anen amikukām Jejubit man kôtbit bajamak bēn ne baje ibej atemã mỳjja 'õ mar kêt ne Jeju'ỳrbit baprôt ane. Jeju ta ne gwaj bajamak bô gwaj tu amim mar kumrēx. Nhym ajte gwaj bajamak bônho tē gwaj arỳm amim mar rax ne. Tãm dja gwaj 'ãno djan kanga kêt ne. Nãm amũ amikukām kĩnh djà man kam mete pĩte'ykam bĩnja kum uma kētkumrēx. Djãm me pĩte'ykam arikkam pijàm ngri got. Nãm amikam pijàm mar kêt ne tu ate krãn arek amijo tē. Kam ne Metĩndjwỳnh arỳm 'ã bēnjadjwỳr rax mẽ nhym Metĩndjwỳnh krĩ djàtikam ubôk'ãnh ikô'ã nhỹ.

³Gora ar amikam Jeju man amikam arerek kêt. Me axwe ne me kum kurēn prĩne o ajkē nhym kam tu arek dja, tu ate krãn dja. Gora ar aman kudjwa arek o tēn amikam arerek ne akaprĩ kêt ne arek kôt o tē.

⁴Djã nã gãm ar Jeju kudjwa akamrô ajkapĩn ty got? Kati, ar ajaxwebê aku'e tỳxkam kraxje ajõ akamrô bikapĩn kêt. Kraxje me kute ar ajõ bĩn kêt rã'ã.

⁵Djãm arỳm ne gar Metĩndjwỳnh kabēnja o akno? Arỳm kute ar ajo kran kam kute ar amã tỳx jadjàrmã ja. Djã nã gãm ar o akno? Nãm ar amã, "Ē, akmere, gēdja Bēnjadjwỳr amã uwěk màt kwãrĩk wãnh ga aprỳ kêt ne kam amikati kêt. Gēdja amã bēn tỳx ga akaprĩ kêt. Mỳkam?

⁶Bir, kum me abējamã ne uwěk màt. Ne kute meo krajadjwỳ kunĩmã uwěk màt ne, me katàt mrãnh kadjy", ane.

⁷Bir be, Metĩndjwỳnh kute ar amã uwěk màtkam dja gar tu arek dja. Kôt ne Metĩndjwỳnh kute ar ajo kra. Nhỹnh ne me prĩre 'õ bãm kute kum uwěk màt kêt?

⁸Bir be, Metĩndjwỳnhdjwỳ kute kra kunĩmã uwěk màtja pumũ. Me katàt mrãnh kadjy ne kramã uwěk màt. Mỳj me ne Metĩndjwỳnh memã uwěk màt? Kute me bajo kra djwỳnhja. Nãm ren kute gajbit amã uwěk màt kêt ga ren abê kra djwỳnh kêtumrẽx ne ren kam abê krô'ã me kute adjir pyræk.

⁹Ga me babãm bêngôkre kute me bamã uwěk màt gu me bapijàm djaje banhibôn bakrĩn amikam baje kabẽn maro bakrĩja pumũ. Bir be, gwaj pykabê gwaj babãmja kuràm kàjkwakam Babãmja kabẽn maro nhỹ, gwaj badjumar mex ne ar baba kadjy, amikam kabẽn maro nhỹ.

¹⁰Pykabê gwaj babãm bêngôkre kute gwaj baprĩrerũm gwaj bamã uwěk màt. Me ta kute amimarkôt ne gwaj bamã uwěk màt ne. Nhym bep Metĩndjwỳnh ne gwaj bamex kadjybit gwaj bamã uwěk màt ne. Ta mexo mexkumrẽx kôt gwaj bamex kadjy.

¹¹Djãm me kute memã uwěk màtkam tokry ngri got. Kam ne me tokry:n kam kaprĩre ne. Nhym bep amũ atũmã gêdja arỳm umar mex ne katàt mrã. Arỳm kute mar ne kôt amijo tẽmkam gêdja umar mex ne katàt mrã.

¹²Bir be, kam dja gar on ajte amikam atỳx ne arek kôt amijo tẽ. Kute mrãmri ne me krĩ'yr mrãnh ne katyk me:x ne mrãnh ne kõno birênh mrãnh ne kute krĩo rãm ne jao mrãnh ne arỳm ajte ãmẽ ikra àdjõnh ne arỳm ajte mrãnh tỳx ne arỳm arek mrãnh ja pyræk. Dja gar ã amikam atỳx ne arek kôt amijo atẽm o ane.

¹³Nà, dja gar kôt amijo tẽn katàt amiprywã djin arek 'ã mõi, katàt ar abenkôt amrãnh kadjy. Gar aje Jeju mar tũmwã arek me kute amim Jeju mar rerekwãmã mõi amõi mexo mõi gê me arek ar akôt mõi. Ar akôt mõi 'õ abenbê màt kêt. Me kute amim Jeju mar rerek ne me kute mrãmri ne me mex mã ba nhym me par tãtãk mekôt 'ok ba pyræk. Gêdja kute mar rerekrewã ar akôt tẽm rerekre ne tẽ:n kam arỳm amũ tẽm tỳx ne arỳm amũ mrãnh mex, arỳm Jeju mar tỳx ne.

Me kute axwebê amijãno ãmmã.

¹⁴Gora ar amũ me wã kunĩmã akabẽn mexbit jarẽn angryk kêt, gar kam adjumar mex ne ar aba. Gora ar Metĩndjwỳnh mexo amexkumrẽx. Kam dja

gar Metĩndjwỳnh pumũ. Dja gar Metĩndjwỳnh mexo amex kêt ne Bẽnjadjwỳr'ỳr abôx ne omũnh kêt kumrêx ne.

15Ê, Metĩndjwỳnh ne ukaprĩkôt me utà. Gora ar amijãno dja, ar ajõ Metĩndjwỳnh djukaprĩjabê jãm akrãn 'ỳr abôx kêt karõ. Gora ar amijãno dja. Dja gar ajõ ajaxwemo krax ne kam aje mỳjja djỳ pyræk, aje akrôre djỳ pyræk. Kute mrãmri ne me kute akrôo tep ka'õnh nhym kute prĩne ngõ jaêr ne kute tep nhimexo ba ja pyræk. Gora ar amijãno dja. Dja me'õ axwemo krax ne kam amikôt me akrãptĩmã axwe jangij. Gora ar amijãno dja.

16-17Ne ajte ar ajõ aprõ prãm karõ nhym me niredjwỳ 'õ mjên prãm karõ gora ar amijãno dja. Kwãrĩk wãnh ar ajõ abê Ixau kêt. Gora ar amijãno dja. Ixau ne pykabê mỳjja kakritjabit kum kĩnh ne kam kỳjrũm mỳjja mextire ja kum kĩnh kêt kumrêx. Ixau ne kutewa nhym kam kôt bãm kute Metĩndjwỳnhmã kum, —Dja ga o rax ne o kĩnh, anhỳr kadjy nàràm kute kum õ nêkrêx kunĩ rer kadjy nàràm bit 'ã no tỳx. Nhym Ixau kute àkurbit mar ne kam kamyjamã õ kwỳ krên djà pydji pãnh mỳjja kunĩ kanga. Nhym kam tũmràm kum kĩnh ne kam te 'ã o ane. Nhym bãmjã nê ne. Nhym amim ngryk ne te mỳrkam 'ã bãmo ane. Nhym tu ate krã. Ja ne gar arỳm ama. Gora ar amijãno dja.

18Ê, ate ne Metĩndjwỳnh amrêbê me bakukãmãremã kukràdjã tũmjao kato nhym bep ate ne ajbir me aga akamingrãnydjwỳmã kukràdjã nyo kato. Amrêbê ne me bakukãmãre krãnhbê Xinaj'ỳr mõn bôx. Nhym pô:ko nhỹ nhym kũm kakrãtyk ne kum ipôk nhym kam kam akamàt kô ty:k ne. Nhym nadjwỳ kam krar ne adjênho dja.

19Nhym potidjwỳ kakôr tỳx ne, nhym Metĩndjwỳnhdjwỳ òkreti:rekam kabên. Nhym me kuman kam umaje amra:n kum, —Kwãrĩk wãnh ga ajte me imã akabên kêt, ane.

20Nhym Metĩndjwỳnh arỳm memã, "Kwãrĩk wãnh me krãnh kupênh kêt. Dja ga me abêngôkre 'õ nàr mry 'õ krãnhreja kupê ga me arỳm kêno titik ne abĩ", ane. Nhym me kuman kam umaje àmrao kumex. Te ku'ê tỳxmã.

²¹Nhym Mòjdjêdjwỳ omũn kam, "Ije kum bep imã uma. Nã bãm umaje itertet ne", ane. Djãm uma ngri: got. Nãm ã pykabê Metĩndjwỳnh nhõ krãnh ane. 'Yr ne me bakukãmãre bõx.

²²Nhym bep ajbir ne Metĩndjwỳnh me akamingrãnymã kukràdjà nyo kato ga kam ar krãnhbê Xijão, Metĩndjwỳnh nhõ pyka'yr mõn bõx. Kàjkwakam õ pykabê Djeruxarẽ'yr bõx. Kam ne Metĩndjwỳnh tĩn ne ar ba, nhym kadjy mrãnh djwỳnhdjwỳ kamã ar ba. Kadjy mrãnh djwỳnh krãptĩ:. Me'ã akre kubê 1.000.000 krãptĩ:. Nãm me'ã akre kute pi'õ pyræk ne kĩnhtire ne kute Metĩndjwỳnhmã rax jarẽnhmã ar aben pydjin ba.

²³Kamãdjwỳ ne Metĩndjwỳnh nhõ me ja kunĩ aben pydji. Metĩndjwỳnh nhõ me ja kumrẽx kute amikajmã'ã marja ne me aben pydji. Amrẽbê kute kàjkwakam pi'õk no'õkkam me idji janhõrja tãm ne arỳm kamã 'ã aben pydji. 'Yr ne gar bõx. Bẽnjadjwỳr rax kute me kunĩmã pãnh jarẽnh djwỳnh kubê ne Metĩndjwỳnh, 'yr ne ga me bõx. Ne ajte me karõ, me pykakam ar bari katàt mrãnh nhym Metĩndjwỳnh kute me'ã mex rẽnh, me ja karõ'yr ne gar bõx.

²⁴Be, Jeju'yr ne gar bõx. Jeju kute me bamã kukràdjà ny jarẽnh mãmndji ne kute o kator, ne kute ta kamrõ bikapĩnkõt me bajo mex, 'yr ne gar bõx. Jeju kamrõ kute mexo Abeu kamrõ jakrenh mexi. Amrẽbê ne me bakukãmãrebê Abeu tyn kamrõ ajkapĩ nhym me omũn kam pãnhbit jarẽ, —Gora gê on o pãnh, ane. Nhym bep me kute Jeju kamrõ markam ne me, —Metĩndjwỳnh ne Jeju kamrõkõt tu me bajaxweo akno, ane. Be, Jeju mextire'yr ne gar bõx.

²⁵Bir be, kam ne ba ar amã, —Gora ar amijãno dja gê Metĩndjwỳnh ar amã kabẽno dja. Kwãrĩk wãnh ar ajõ kabẽnbê jãm akrã kêt. Gora ar ama. Ë, amrẽbê Mòjdjê kute pykabê memã kabẽn jarẽnhkam me'õ kabẽnbê jãm krãn ar ba djãm kute kum o pãnh kêtãmã? Kati, Metĩndjwỳnh ne prĩne memã o pãnh. Nhym bep ajbir ne Metĩndjwỳnh kàjkwakurũm me bamã kabẽn jarẽ. Nhym mexo amrẽbê pykabê kabẽn ja jakrenh mex ne. Be djãm gwaj badjwỳ kabẽnbê jãm bakrã djãm kute gwaj bamãdjwỳ o pãnh kêtãmã? Arkati, dja prĩne gwaj bamãdjwỳ o pãnh. Me kute Metĩndjwỳnh kabẽn marbê jãm krãja

gêdja meo bikênh mex ne, ne kam me kute Môjdjê kabên marbê jãm krã ja pãho akrenh mex ne.

²⁶Amrêbê ne kabêno pykabit karngrôr kajgo nhym tertet. Nhym bep ajbir ne kabên pydjín arên memã, "Djãm pykabit ne ba ije karngrôrmã? Dja ba ï ajte kàjkwadjwỳ karngrô", ane.

²⁷Be, kute "Dja ba ajte" anhÿrja ma. Metĩndjwỳnh kute mỳjja kunĩ nhípêx ja gêdja ajte karngrô nhym tu apôx ne rôrôk ne kunĩ akuno. Nhym bep mỳjja jarij tỳxjabit dja arek arij. Tãm ne rôrôk prãm kêt kumrêx.

²⁸Be, Metĩndjwỳnh nhõ mỳjja dja rôrôk prãm kêt kumrêx. Metĩndjwỳnh kute õ pykakam ar me bajo baja gêdja tỳm prãm kêt kumrêx ne arek gwaj bamã nõr rãã rãã ne. Tãm ne me bamã arê gwaj tu 'ỳr babôxkumrêx. Kadjy, Metĩndjwỳnh kute õ pykakam ar me bajo baja tỳm prãm kêt tãm ne gwaj bamã nõr rãã, kadjy dja gwaj bakĩnhkumrêx ne ar baban kum amikĩnh jarê. Kum amikĩnh jarên kum rax jarên kam kum badjâpênh mextire gê gwaj bakam kĩnhkumrêx. Gora gwaj kam bapijãm ne bamã uma.

²⁹Djãm uma ngri got. Dja prĩne meo apêx. Kute mrãmri ne kuwy pôkti kute prĩne mỳjja bôr ne o apêx ja pyræk. Dja ã Metĩndjwỳnh meo apêxo ane.

Mekbê idjaer 13

Kute memã 'ã karõo ino rer.

Kor 1.10; Tex k 4.1; Ped k 2.11

¹Gora ar abeno akamyn mã amã aben jabê rãã.

²Gora ar me bajtemwã man anhũrkwãmã amiwỳr meo wangjê ne mekam adjukaprĩ. Nãm me kwỳ ã anen aminhũrkwãmã kadjy mrãnh djwỳnh kwỳo wangij ne o djuw mex. Kute kraxkôt mar kêt ne tu o djuw mex.

³Ë, gora ar mekbê ijê djakam ar ku'êja ma. Dja gar gadjwỳ aje ar ro'ã mekbê ijê djakam aku'ê mãn prãbê ar ô'ã atokryn akà djàn akaprĩn ar aba. Kwãrĩk wãnh gar ate akrã kêt. Dja gar ã arkôt ane. Me kute prĩne aro bikênh nhym ar tokryjadjwỳ gora ar ar ama. Dja gar ar ô'ã akà djàn atokry ne. Be, tãm ne ja. Gêdja ba ajte ar amã mỳjja 'ôdjwỳ jarê.

⁴Me abenwỳr bakam ne mrāmri mỳjja mexkumrēx. Dja gar aprō'ỳr aban kam aprō djwỳ:nh'ỳrbit mrā. Nnym me niredjwỳ mjēn djwỳnhbit ma. Me kwỳ ne me me prō prokam no kêt ne. Nnym bep ar ga. Ar ga dja gar akunĩ me prō prokam apijàm ne aprō pỳnh ne. Kwārĩk wānh ga ar krô'ã aprō kêt, gē me nija krô'ã mjēn kêt. Me prō prām, me mjēn prāmja dja Metĩndjwỳnh memã pānh jarē. Me kute me'ōbē prō nār mjēno àkĩnh jamādjwỳ pānh jarē.

⁵Kwārĩk wānh gar pi'òk kaprĩ prāmebit ar aba kêt. Dja te ar anhō mỳjja ngrire gar tu o amikĩnh. Mỳkam? Bir, Metĩndjwỳnh ta dja ar ajo djuw mex. Arỳm ne ar amã, "Dja ba me akurũm itēm kêtikumrēx. Dja ba me akanga kêtikumrēx. Dja ba me ajo iba rã'ã rã'ã ne", ane. Ga Metĩndjwỳnh kute ar gwaj bajo ba rã'ãja pumũ.

⁶Bir be, kam dja gwaj batỳx ne banhōkre kadjwỳnhbē amim, "Metĩndjwỳnh ta ne kute ijo ba djwỳnh. Kam dja ba itĩn prām kêt. Mã ne me kute ijomã"? ane. Dja gwaj ã amim ane.

⁷Ē, gora ar kute ar ajo ba djwỳnh ma, ar kute ar amã Metĩndjwỳnh kabēn jarēnhja dja gar ama. Ar kute kôt amijo ba mex rã'ān ar ty. Ga ar kute amikajmã'ã Jeju mar ne 'ã ngrà tỳx ja pumũ. Ar ta ne ar arỳm ty. Ar ja dja gar amikam ar aman kam ar'ã amijakren ar aba.

⁸Nà, nām ar amikajmã'ã Jeju ma. Jeju Kritu pydji. Atemã kêt. Amrēbē tāmỳ ne ajbir ajte tām ne. Tām gēdja rã'ã rã'ã rã'ã ne.

⁹Kwārĩk wānh me kute apỳnh mỳjja'ã ujarēnh nyo ar anoo biknor ar o baja kwārĩk wānh o ar anoo biknor kêt. Metĩndjwỳnh ta ne ukaprĩkôt gwaj bajo tỳx gwaj katàt mrā. Kam ne mexkumrēx. Bep ate ne me ta kukràdjàkôt mekbē me àkur djà pyma. Kam ne punure. Nām me te o anen arĩk ar ba.

¹⁰Ate ne me bakukràdjà ny. Kritu ta ne Bāmmã me bakadjy amingã nnym me kubĩ. Nnym me bajaxwe pānh ty. Nnym bep me kute kukràdjà tũm ar o ba rã'ãja, me Metĩndjwỳnh nhō kikrekam àpēnh ja kute Jeju me bamã tykja mar kêtikumrēx, ne Jeju nhō kukràdjà nyja mar kêtikumrēx. Nnym Metĩndjwỳnh kute me ja jaxweo biknor kêt ne kute meo kra kêtikumrēx.

11Kukràdjà tũmkôt ne me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax mry pan kamrôo atom ne o tẽ. Metĩndjwỳnh nhõ kikre kadjwỳnhbê kumoka'êmã o tẽn o wadjà. Me axwe pãnh ne kum kungã. Metĩndjwỳnh kute omũnh ne me axwekam ngryk kêt kadjy. Nhyr bep mry nhĩja ne me atykmã kum angij nhyr prĩne xêr.

12Kôt ne Jeju atykmã tokryn ã tyk ane. Ta kamrôo kute prĩne me bajo mex kadjy.

13Kam dja gwaj atykmã jêt djàja'ỳr tẽ. Kôt gwaj batokry nhyr me kute kôt gwaj bajapry gwaj kudjwa bapijãmmã.

14Djãm pyka jakam ne gwaj banhõ pyka? Kati, nhyr bep amrẽ mör rĩnã ne gwaj kam ama nhyr rã'ã rã'ã rã'ãmã. Kam dja me gwaj bajapry gwaj ate bakrã. Kwãrĩk wãnh rã'ã. Mrãmri dja tu ã ane. Kỳjrũm ne gwaj banhõ pykakumrẽx, gwaj banhõ krĩrax djwỳnh.

15Bir be, gwaj banhõ pyka gwaj bamã nõr nĩkam amakbê mã Metĩndjwỳnhmã mex jarẽnh rã'ã ne. Gwaj baje amikajmã'ã Jeju markam dja gwaj ã Metĩndjwỳnhmã anhỳr ar baba rã'ã ne. Gwaj baje Metĩndjwỳnho aminhõn baje idji jarẽnh ar o babaja dja gwaj õ ane. Kam dja Metĩndjwỳnh gwaj bakam kĩnhkumrẽx nhyr kam mrãmri kute amrẽbê mete Metĩndjwỳnhmã mry par ne kum õr nhyr mekam kĩnhkumrẽx ja pyrãk.

16Gora ar abenkam adjukaprĩn aben man ar abeno aban anhõdjãnhkôt abenmã mỳjja ngã. Gora ar mã aman 'ãno dja. Gêdja gar ane nhyr arỳm ar akam kĩnh. Kute amrẽbê mete mry par ne kum õr nhyr mekam kĩnh ja pyrãk.

17Ar kute Metĩndjwỳnhkôt ar ajo ba djwỳnhja gop ar kabẽnkôt amijo aba. Dja ar ar amã mỳjja'õ jarẽ gar tu abẽn kêt ne akrãnmã kôt aba. Nãm ar prĩne Metĩndjwỳnh kabẽno ar ajo djuw mex ne ar ajã ukanga kêtumrẽx. Mỳkam dja gar arkôt amijo aba? Bir, Metĩndjwỳnh kute ar kukjêr nhyr ar kute kum amikôt amijarẽnhmã. Kam dja gar arkôt amijo aba nhyr kam ar kĩnhkumrẽx ne. Ar kĩnhkumrẽx ne amikôt kum amijarẽ. Dja gar ã aro anhỳr

kêt nhym kam ar kum amijarēnhkam kaprīre ne. Gar gadjwỳ axwe amikam adjumar. Be, tām ne ja.

18Gop ar Metīndjwỳnhmã ar ijarēnh rã'ã. Ar ije amikam ijaxwe 'õ mar kêt ne ije kôt amijo iba prãmã, Jeju kute imã kukràdjà jarēnh kunīkôt ije amijo iba prãm kam gêdja gar kum ar ijarēnh 'ãno dja.

19Gora ar on kum ar ijo a'wỳ. Dja gar kum ar ijo a'wỳ bar amikrà kêt ne on arỳm wãm ar awỳr bôx.

20-21Gê Metīndjwỳnh ar amã mex jangjê ga kam ar apỳnh mỳjja mex djari kunĩ amiptàn ar o aba. Metīndjwỳnh kute memã umar mex jarēnh djwỳnh ta gêdja ar amã o ane. Gar kam kabēnkôt akabēn ne kôt ar amijo aba. Kute ar ajã amim karôkôt ar amijo aba. Metīndjwỳnh gêdja ar angrêk gar kôt amijo aba mextire. Nhym kam ar akam kīnhkumrêx. Jeju Kritu ta gêdja ar ajo tỳx gar kôt amijo aba. Tãm ne kubê me bapumũnh djwỳnhbê kumkati. Metīndjwỳnh ne me tyk kurũm akubyn Bēnjadjwỳr Jejuo tĩn ne o kato. Nhym kam kubê me bapumũnh djwỳnhbê kumkatikam prīne me bapumũnh 'ãno dja. Mrãmri ne kute mrykĩ'ãtomti pumũnh djwỳnh kute prīne amim o djuw mexkôt kute omũnh ja pyræk. Nãm ã me bajo mrykĩ'ãtomtin prīne me bajo djuw mexo ãmo ane. Mỳjkôt ne kubê me bapumũnh djwỳnhbê kumkati ne raxo kute me omũnh djwỳnh kunĩ jakrenh? Bir, kute Metīndjwỳnhmã aminhõr nhym me kute bĩn nhym kamrô bikapĩnkôt. Be, kamrô bikapĩnkôt ne ajte me bamã kukràdjà ny jarēnh mãmджи ne o kato. Jeju nhõ kukràdjà nyja dja rã'ã rã'ã rã'ã ne. Ë, gora gê me Kritumã kum kubê kumkatiti:, umati, mexo tuknĩ jarēnh rã'ã rã'ã rã'ã ne. Tãm ne ja.

22Ë, akmere ar, àpnhĩre ar, gora ar pi'ôk no'ôkkam ikabēn ja ma. Tu akrànãmã maro tēn inomã amē. Ije pi'ôk no'ôko ar amã tỳx jangjēnh kadjy ne ba ar amã pi'ôk no'ôk ne. Ije ar amã pi'ôk no'ôk krãne.

23Ë, ba ar amã arē gar ama. Nãm me gwaj bakamy Ximoxi mekbê ijê djārũm kaba nhym amrē tēmmã. Gêdja on bôx jabej bar iro'ã wãm tēn bôx ne ar apumũ.

²⁴Nã bãm ar akunĩo ama ne. Gora ar ar kute ar ajo ba djwỳnhwãmã ar ijarẽ. Ne Metĩndjwỳnh nhõ me mextire wãmãdjwỳ ar ijarẽ. Nhym pykabê Itarijkam me kute Jejukõt abeno kamyja ne me ar ajo ama:n ar amã amijarẽ.

²⁵Gê Metĩndjwỳnh ukaprĩkõt ar akunĩo djuw mex. Tãm ne ja.

Xijagu

Xijagu 1

¹Ba ibê Xijagu. Ibê Metĩndjwỳnh nhõ àpênh ne ibê Běnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu nhõ àpênh. Apỳnh me aba djàri abenã akrekam me aba djàbê 12. Me abê idjaer aje amim Jeju mar. Apỳnh me õ pyka'ỳr me abimànhwã, me amã ne ba ikaběn mextire jarěn 'ã pi'òk no'òk ne. Dja gar inhõ pi'òkja jarěn amijã ikaběnja ma.

Apỳnh me kaprĩ djàri kute meo ba.

Ruk 6.22; Kor 1.11; Idja 12.3; Xij 5.7

²Akmere, àpnhĩre ar, godja te apỳnh ar akaprĩ djàri ar ajo ba, ar akanê, nàr ar anhõ mỳjja kêt, nàr ar abê anhõbikwa'õ tyk, nàr me kute ar ajo bikēho ba, godja te apỳnh ar akaprĩ djàri ar ajo ba. Dja gar kam amim, —Kati. Kwārĩk wãnh ba kam ikaprĩ kêt. Dja ba kam ikĩnhkumrēx, ane.

³Mỳkam dja gar kam akĩnh? Bir, dja apỳnh ar akaprĩ djàri ar ajo ba gar arỳm amim Metĩndjwỳnh mar tỳxo aban 'ã adjukanga kêt.

⁴Ã adjukanga kêt ne arỳm amim mar tỳxo amũ amikaměn arỳm amim mar tỳ:x ne. Ne kam arỳm pĩne kum amexkumrēx ne akajgo kêtumrēx. Ja ne gar arỳm aje mar. Kam dja gar akaprĩkam akĩnh.

⁵Ne ar ajamak mexdjwỳ. Godja gar ajõ ajamak mex kêt jabej ajamak bõnhõ Metĩndjwỳnhmã a'uw. Djãm kute 'ã ar amã àkjêrmã? Kati. Dja gar tu kum amijo a'uw. Metĩndjwỳnh ne kute me kunĩmã amak bõnhõ ba. Kum amijo a'uw nhym arỳm ar amã ajamak bõ. Dja õdjành ne arỳm ar amã ajamak bõ gar arỳm kõt ajamak mextirekumrēx.

⁶Dja gar amijo a'uw ne arỳm tu amim kamnhĩxkumrēx. Kute ar amã õr kadjy tu amim kamnhĩxkumrēx nhym arỳm ar amã kungã. Kwārĩk wãnh amim, —Kon, dja imã õr jabej. Nàr kon, dja imã õr kêt jabej, anhỳr kêt. Mỳkam? Bir, aje tu amim kamnhĩxkumrēx kêtum. Me kute tu amim kamnhĩxkumrēx kêtum ne me kute mrãmri ne ngõ pyràk. Me kute kòk djàbêrkam ngõ djàkà ari: amijadjwỳr pyràk, kute ari: amijapĩn pyràk.

⁷Djãm me kute tu amim kamnhĩxkumrëx kêtkam Bënjadjwÿr djwÿnh kute memã mÿjja 'õ nhõrmã got? Arkati.

⁸Me kute jãm Metĩndjwÿnh kôt amikabën jadjwÿr ne ajte jãm mÿjja punu kôt amikabën jadjwÿr ari: amikabën jadjuw. Ne kam arĩk ba rã'ã. Kwãrĩk wãnh me kudjwa amim Metĩndjwÿnh kamnhĩx rerekre kêt. Dja gar tu amim kamnhĩx tÿxkumrëx.

⁹Be, Jeju kukwakam gwaj baje me'õo bakamy'õja dja kajgo jabej djãm Metĩndjwÿnh nokrekam ne kajgo? Kati. Nokrekam rax. Gê amiraxja man arÿm kĩhkumrëx.

¹⁰Nhym be, ar 'õ nhõ nêkrëx rax jabej. Djãm Metĩndjwÿnh nokrekam rax? Kati. Metĩndjwÿnh nokrekam kajgo mexi. Gê te kute amikajgo markam amikam kĩnh. Me õ nêkrëx rũnh kute rũnh pyræk. Dja me mrãnhbê kêt ne. Ga, bõ rã mex tãmkam mjôn rôrøkja pumũ. Dja ã me õ nêkrëx rũnh mrãnhbê kêtone ane.

¹¹Bõ'ã arngro tÿx apõx ne kôk kangro wabê nhym totokbê bõ arÿm ngrã nhym rã arÿm rôrøk ne. Nhym kam me arÿm kum kĩnh kêt ne. Me õ nêkrëx rũnhdjwÿ dja me õ mÿjja krãptĩ jabej katikôt arÿm ã amijaêrbê kêtone ane.

¹²Dja te apÿnh ar akaprĩ djãri ar ajo ba, akanê, nãr anhõ mÿjja kêt, nãr ar abê anhõbikwa'õ tyk, nãr me ar ajo bikënho ba. Godja te apÿnh ar akaprĩ djãri ar ajo ba gar amim Jeju mar tÿx rã'ã ne 'ã adjukanga kêt. Kam dja gar akĩnhkumrëx. Ne kam inomã akaprĩ mẽ nhym Metĩndjwÿnh arÿm ar amã akĩnh djã ngã. Amrêbê ne me kum abêkumrëx jamã kum, —Dja te ar akaprĩ djã kumex ar awÿr bõx gar imar tÿx rã'ãn kam arÿm ikôt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne, ane. Ga, me kute memã me bënëjadjwÿr krãdjê nhõrkam me kĩnhja pumũ. Ar gadjwÿ dja gar amim Jeju mar tÿx rã'ã. Te ar akaprĩ djã ar ajo ba gar mar tÿx rã'ã nhym kam arÿm ar amã akĩnh djã ngã gar kôt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne.

¹³Ne kam godja me ar ajaxwe'ã ar amã àpnênh jabej, kwãrĩk wãnh gar arĩk amim, —Metĩndjwÿnh ne ijaxwe'ã imã àpnênho dja ba kam kôt ijaxwe, anhÿr kêt. Djãm me kute axwe'ã Metĩndjwÿnhmã àpnênh prãm? Kati. Me te

kute o anhÿr prãmje. Metĩndjwÿnhdjwÿ kute gwaj bajaxwe'ã bamã àpnênh prãm kêtumrêx.

¹⁴Gwaj ba ne gwaj bamã bajaxwe prãm kam bajaxwe'ã amim apnên amim, “Ba 'ÿr on kam ajmã ikute jabej”, ane.

¹⁵Bamã bajaxwe prãm tē:n arÿm ajmã bakuten arÿm bajaxwekumrêx. Bajaxwe tē:n kam arÿm bajaxwe rax ne. Bajaxwe rax ne kam arÿm ty.

¹⁶Akmere, àpnhĩre ar, kwãrĩk wãnh me ar anoo biknor kêt. Imã ar ajabêkam ne ba ar amã ikabên ja jarê.

¹⁷Metĩndjwÿnh ne mex ry typdjin kute axweo amikapêr kàr kêtumrêx. Ga, kute kàjkwakam mÿjja nhirã kunĩ nhipêx nhym mexkumrêxja pumũ. Nhym kam amrê kute gwaj bamã mÿjja kunĩ nhôrjadjwÿ mexbit. Kute gwaj bamã bakĩnh djà kunĩ nhôrja prĩne mexbit. Metĩndjwÿnh mex ry typdji.

¹⁸Ta kute amijo gwaj bapytàr kôt ne arÿm gwaj bajo kra. Kute gwaj bamã kabên katàtkumrêx jarênh kôt arÿm kute gwaj bajo kra. Kute mrãmri ne me kute bàygogo ja kumrêx djê pyræk Metĩndjwÿnh gwaj bakumrêx gwaj bajo kra, ò me ja kunĩ kukãm gwaj bajo kra. Ne kam arÿm gwaj bamã amak bô gwaj arÿm badjumar djà ny.

Me kute Metĩndjwÿnh kabên mar kajgo nêje kute me akre.

¹⁹Akmere, àpnhĩre ar, imã ar ajabêkam ne ba ar amã ikabên jarê. Dja gar ikabên 'ãno djan ama. Dja me amã amijarênh prãm ar ga dja gar aje me mar prãm. Ne amijã akabên nênen angryk tô.

²⁰Mÿkam? Bir, djãm gwaj bangrykkam katàt ar amijo baba? Kati. Metĩndjwÿnhmã katàt baje amijo baba kêtumrêx.

²¹Kam, dja gar wãnh aje mÿjja punuo aba prãm kunĩja kanga. Ar ajaxwe kunĩja dja gar kanga. Godja me ar amã Metĩndjwÿnh kabên jarê, kabên kute ar apytàrja jarê nhym ar amã wadjà gar akabôt katin tu amim markumrêxo aba.

²²Kute memã me mex'ã karõkam kabën djãm ar aje mar kajgomãbit? Kati. Dja gar tu amim markumrëx ne mrãmri katàt kôt amijo abakumrëx. Ar aje mar kajgoo abakam gar amim ajêx ne aminoo abiknoro aba.

²³⁻²⁴Be ga, me kute ixekam amikarõ pumũnh ne apõx ne mã mrãnhja pumũ. Ne kam mõrbê amikarõo biknorja pumũ. Ar ajõ aje kabën mar kajgokam ar aje me uràk. Ar aje kabënkôt amijo aba kêt kam tẽmbê kabëno akno.

²⁵Nhym be, me kwỳ arỳm kabën pumũ. Metĩndjwỳnh ne pi'õkkam prĩne katàt me kute amijo ba'ã memã karõ mex nhym me kute kabën kôt amijo bakam me ta ne me ar ban umar mex. Me kwỳ kabën ja pumũnho ban 'ã ukanga kêt ne tu markumrëx ne o biknor kêt. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm memã tỳx jangijn o djuw mex nhym me umar mexkumrëx.

²⁶Ga, me kute mry'ãkrĩo mrãnhmã kute krãdjê djào õto pynênhja pumũ. Me kute amijã kabën nê ne me kute mrãmri ne mry'ãkrĩ nhõto pynênh ne kute o mrãnh mex pyràk. Nãm me mrãmri kute amim Jeju markumrëx. Nhym be, me kute amijã kabën'ã ma kêt ne tu kabën ba. Djãm me kute amim Jeju markumrëx? Kati. Me ta ne me amim 'êx ne ta aminoo akno.

²⁷Gwaj baje mrãmri Metĩndjwỳnh, me Babãm djwỳnh markumrëxkam mỳj ne gwaj kam bakute? Bir, gwaj kam me 'uwtĩmẽ me bixangrio djuw mexo baba. Me õ mỳjja kêt kam meo djuw mexo baba. Gwaj ajte Metĩndjwỳnhmã amijangri tỳx ne me kum kĩnh kêtja jaxwe kôt bajaxwe kêt.

Xijagu 2

Me kum me õ mỳjja kêtja kĩnh'ã kute memã karõ.

¹Akmere, àpnhĩre ar, Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju Kritu mexo umati: ga me tu amim markumrëxo aba. Djãm kam ar amã me rũnhbit kĩnhmã? Nhym me õ mỳjja kêtja djãm ar amã me kĩnh kêt mã? Kati. Dja gar amã me kunĩ kĩnho aben pyràk. Nhym be, djãm mrãmri arỳm ar amã me kunĩ kĩnho aben pyràk? Kati. Nã gãm ar amã me rũnh, me umabit kĩnh. Ne kam amã me õ mỳjja kêtja kĩnh kêt.

²Gar abikprõnh djàkam akuprõ nhym me'õ rax bõx. Kute õ kën karÿro ikrakam ràx jangjênh, aben nhiby angjênh. Kute õ kubêkà mex jangjênh. Kute prĩne o amijo mex ne arÿm bõx gar omũ. Nhym kam me'õ nhõ mÿjja kêtja bõx. Õ kubêkà apÿnh bikadjõnhja bõx.

³Ar amã me'õ nhõ kubêkà mex ja pyman kum, —Ota, me krĩ djà mex. Jakam dja ga nhÿ, ane. Ne kam me'õ nhõ mÿjja kêtjamã kum, —Wãnh dja ga dja nàr iparbê dja ga pykakam nhÿ, ane.

⁴Djã nã gãm ar amã me kĩnho aben pyræk? Kati. Nã gãm arĩk amim me'ã karõ punun amijo me utàr punu.

⁵Akmere, àpnhĩre ar, imã ar ajabêkam ne ba ar amã ikabên jarê. Dja gar amim ikabên ja ma. Mÿj xêja ne Metĩndjwÿnh amijo me utà? Djãm me rũnhbit, me umabit? Kati. Pykakam me kute me'ã, “Me bikênh”, anhÿrja, me õ mÿjja kêt ja ne Metĩndjwÿnh amijo me utà. Nhym kam me arÿm tu amim mar tÿxkumrêx nhym kam kute amikôt meo bamã memã arê. Me kum abêjamã ne arê.

⁶Nãm te amijo me õ mÿjja kêtja pytà gar amã me kĩnh kêt nhym kam me arÿm pijàm ne. Bir, mÿj xêja ne ar ajo bikênh ban ar apa 'amÿn me axwe pãnh jarênh djà'ÿr ar ajo mrã? Djãm me õ mÿjja kêtja ne me 'ÿr ar ajo mrã? Kati. Me rũnh ne me 'ÿr ar ajo mrã.

⁷Metĩndjwÿnh kute ar ajo ba ar, dja gar ikabênja ma. Mÿj xêja ne Metĩndjwÿnh japrÿo ba? Djãm me õ mÿjja kêt ja? Kati. Me rũnh ne me aprÿo ba. Metĩndjwÿnh ne mexti:rekumrêx nhym me aprÿo ba.

⁸Metĩndjwÿnh ne arÿm me bakukãmãremã 'ã karõn memã kum, "Me amã amibu'ã me ja jabê. Kute mrãmri ne ga me amã amijabêja pyræk dja ga me ã amã amibu'ã me ja jabêo ane." Nãm ã me bakukãmãremã ane nhym me arÿm 'ã pi'òk no'òk ne. Kabên kukràdjà ja ne mexo kute kukràdjà kunĩ jakrenh. Dja gar kabên ja mar tÿx ne amã amibu'ã me kunĩ jabê. Ne kam arÿm amexkumrêx.

⁹Godja gar amã me õ mỳjja kêtja kĩnh kêt ne amã me rũnhbit kĩnh jabej. Djãm kam amã abu'ã me kunĩ jabêkumrêx? Djãm Metĩndjwỳnh kukràdjàja kôt amã me abêkumrêx? Kati. Gar kam amikràn arỳm ajaxwe.

¹⁰Be, Metĩndjwỳnh me kute katàt amijo ba'ã kute memã karôkôt apỳnh kukràdjà. Dja gar kam kukràdjà kunĩ mar tỳx ne kôt ar amijo aba. Ne kam kukràdjà pydjibit mar kêt ne kôt amijo aba kêt. Djãm kam ajaxwe ngri got? Kati. Aje ja pydjibit mar kêt kam ajaxwe rax kute mrãmri ne aje kukràdjà kunĩ mar kêt kam ajaxwe rax pyræk.

¹¹Ga, Metĩndjwỳnh kute me bakukãmãremã kum, "Kwãrĩk wãnh abenbê prõ, mjêno adjækĩnh kêt", anhỳrja ma. Ne ajte kute me bakukãmãremã kum, "Kwãrĩk wãnh me par kêt", anhỳrja ma. Godja ga kukràdjà kôt mebê prõ'ỳr amrãnh kêt ne kam me'õnh bĩn arỳm o ajaxwe. Te mebê prõ'ỳr amrãnh kêt ne arỳm ajaxwe. Aje me'õnh bĩnkam ga kukràdjà mar kêt ne arỳm kam ajaxwe.

¹²Metĩndjwỳnh ne pi'ôkkam prĩne me kute katàt amijo ba'ã memã karõ mex. Nhym kam me kwỳ arỳm kute markumrêx nhym Metĩndjwỳnh arỳm memã tỳx jangij. Nhym kam arỳm katàt kabẽn kôt ar amijo ban umar mex ne ta arek mekôt ar ba. Dja gwaj kabẽn ja man kôt ar amijo baba. Gêdja ĩ Metĩndjwỳnh gwaj bakukjêro nhỳn gwaj bamã, —Djã ne ga ikabẽn ja markumrêx ne kôt ar amijo aba? ane gwaj amikôt kum amijarê. Godja gwaj kukràdjà kôt amijo baba kêt nhym arỳm gwaj bamã axwe jarê. Kute ren gwaj bamã axwe jarênh karõ dja gwaj kukràdjà kôt amijo baba mex.

¹³Nàr, dja gwaj bajõ bamã me kaprĩ kêt nhym Metĩndjwỳnh arỳm amipãnh kum gwaj bakaprĩ kêt ne tu katàt gwaj bamã bajaxwe pãnh jarênhkumrêx. Nàr, dja gwaj badjukaprĩkumrêx ne kam arỳm bamã Metĩndjwỳnh pyma kêt ne arỳm bakĩnhkumrêx.

Djãm me kum me kaprĩ kêtja Metĩndjwỳnh kute me utàr?

¹⁴Akmere, àpnhĩre ar, dja gwaj bamã me kaprĩ kêt ne atekam ajte memã kum, —Ba ne ba tu amim Metĩndjwỳnh markumrêx, anhỳro baba. Djãm kam Metĩndjwỳnh kute amim gwaj bapytàr ne kute ar gwaj bajo bamã?

Djãm gwaj bajajkwa kajgokam bakabënbit ne kam bamã me kaprĩ kêt nhym arÿm kute amim gwaj bapytâr ne kute ar gwaj bajo bamã? Kati.

15Godja gwaj baje me'õo bakamy nâr o bakanikwÿnh, õ kubêkà kêt ne kum prãm.

16Gwaj kam kum mÿjja'õ nhõr kêt ne kum, —Gora gê Metĩndjwÿnh ajo djuw mex ga adjumar mex ne amã kry kêt ne ajajne, ane. Djãm ja ne mex? Kati. Gwaj baje kum mÿjja'õ nhõr kêt kam ne kajgo.

17Mÿj ne gwaj baje kam mar? Bir, dja gwaj bamã me kaprĩ kêt ne kam memã kum, —Ba ne ba tu amim Metĩndjwÿnh markumrêx, ane. Djãm mrãmri bakabën? Kati. Ga, me arÿm tykkam kute amingrêk kêt ne kajgoja pumũ. Gwaj badjwÿ bamã me kaprĩ kêt kam bakajgo.

18Godja me'õ amã, —Ë, ga ne ga we aje Metĩndjwÿnh mar. Ba ne ba imã me kaprĩn ije memã mÿjja nhõro iba. Goja gu baje tu amim Metĩndjwÿnh markumrêx jabej aben kabi. Ga amã me kaprĩ kêt kam dja ba te apumũn amim, “Kon. Kute Metĩndjwÿnh mar kêt pyræk”, ane. Bajbit dja ba imã me kaprĩn memã mÿjja nhõro iba ga arÿm ipumũn ijã amim, “Be, djãm mrãmri tu kute amim Metĩndjwÿnh markumrêx. Ga, ukaprĩn kute memã mÿjja nhõrja pumũ”, ane. Ga kam arÿm ipumũ. Ba tu ije amim Metĩndjwÿnh markumrêxja pumũ. Dja ã me'õ amã ane.

19Be, ga ne ga we aje Metĩndjwÿnh rax markam memã kum, —Metĩndjwÿnh pydjibit. 'Õdjwÿ kêt kumrêx, anhÿro aba. Be, mrãmri. Djãm gajbit aje Metĩndjwÿnh rax mar? Kati. Xatanaj nhõ me karõ punudjwÿ kute Metĩndjwÿnh rax mar ne kam ajte kum me kaprĩ kêt ba. Ne kute rax markam abenmã kum, —Metĩndjwÿnh pydjibit. 'Õdjwÿ kêt kumrêx, anhÿro ba. Ne kam tu umaje tertet.

20Kê, ano kêt, mÿkam ne ba te ar amã, —Dja ga memã kum, “Ba ne ba tu amim Metĩndjwÿnh markumrêx”, anhÿro aban amã me kaprĩ kêt ga mrãmri akajgokumrêx. Ga, me arÿm tykkam kute amingrêk kêt ne kajgo nõrja

pumũ. Gadjwỳ ne ga ã akajgoo ane. Mỳkam ne ba te ar amã ja jarẽ gar imar kêt?

²¹Dja gar me bakukãmãre Abraão man kôt ije ar amã arẽnhja ma. Djãm Abraão kute amim Metĩndjwỳnh mar kajgo? Kati. Nãm tu amim markumrẽx ne kam kabẽn kôt amijo tẽ. Nãm kabẽn kôt Metĩndjwỳnh nhõ kikum kra Idjak djin bit kute bĩn 'ỳr. Nhyim Metĩndjwỳnh Abraão pumũn arỳm amim, —Mrãmri ne Abraão imã axwe kêt ne mex, ane.

²²Ga, Abraão kute tu amim markumrẽx ne kam kute kabẽn kôt amijo tẽmja pumũ. Nãm kabẽn kôt amijo tẽn kam arỳm tu amim Metĩndjwỳnh mar mexkumrẽx ne.

²³Kam ne me aben djô'ã Abraão jarẽ:n arẽnho mõi tãmtã nhyim kam arỳm Môjdjê katon arỳm abatành ne. Ne kam arỳm me bakukãmãremã kum, "Abraão ne tu amim Metĩndjwỳnh markumrẽx nhyim arỳm kum axwe kêt jarẽ nhyim arỳm kum mex", ane. Ne kam pi'òkkam no'òk ne. Be, mrãmri ne kôt arẽnhkumrẽx. Nãm arẽ nhyim me aben djô'ã abenmã kum, —Mrãmri ne Metĩndjwỳnh Abraãoo òbikwakumrẽx, ane.

²⁴Ga, me kute tu amim markumrẽx ne kam kute kabẽn kôt amijo bakam Metĩndjwỳnh arỳm kute memã axwe kêt jarẽnhja pumũ. Djãm me kute mar kajgokam Metĩndjwỳnh kute memã axwe kêt jarẽnh? Kati.

²⁵Me'õ nire kuprỳ Rbedjwỳ. Djãm Rabe kute Metĩndjwỳnh mar kajgo? Kati. Nãm tu amim markumrẽx ne kabẽn kôt amijo tẽ. Nhyim kam arỳm kum axwe kêt jarẽ. Nhyim Djodjuwe kute ar anorjadjwỳ Rabe kum ar kaprĩn arỳm arkum aminhũrkwã jarẽ. Arkum arẽn arỳm ar kurê djwỳnhbê arkum atemã pry 'õ jarẽ. Nhyim kam ar umar mex ne akubyn 'ã mõi bõx. Nãm ã Rabe kum ar kaprĩo ane nhyim Metĩndjwỳnh arỳm kum axwe kêt jarẽ.

²⁶Be, tãm ne ja. Me tyk arỳm karõ biknorkam kute amingrẽk kêtumrẽx ne arỳm kajgo. Gwaj badjwỳ. Gwaj baje Metĩndjwỳnh kabẽn mar kajgon kôt amijo baba kêtum ne kam baje memã kum, —Ba ne ba tu amim

Metĩndjwỳnh markumrěx, anhỹrkam arỳm bakajgo. Bakajgo kute mrāmri ne me tyk kajgo pyræk.

Xijagu 3

Me õto djujabê kêt'ã ujarěnh.

¹Akmere, àpnhĩre ar, ar akrãptĩ ne gar aje amijo memã kukràdjà'ã adjujarěnh djwỳnh prãm. Djãm kam mex? Kati. Mỳkam ne mex kêt? Bir, gwaj bakunĩ bakaběnh kwỳ kajgo. Gwaj bakaběnh kajgokam bamex kêt. Ga ren ar abê memã ujarěnh djwỳnh kêt ne ren akaběnh kajgo ren gajbit amex kêt. Me krãptĩmã adjujarěnh kêt kam ga ren gajbit amex kêt. Nym be, kati. Ar akaběnh kajgo'ã memã adjujarěnhkam me krãptĩ arỳm ar akaběnh man arỳm ar adjô'ã mex kêt. Nym kam Metĩndjwỳnh arỳm pãnh ar amã ajaxwe rax jarě.

²Me bakunĩ bakupãnhĩ bakaběnh kajgo kumex. Godja ren me'õ kaběnh kajgo kêt kumrěx jabej ren prĩne kute katàt amijo ba kadjy mex.

³Ga, me kute mry'ãkrĩo mrãnhja pumũ. Nãm me kute krã djên ajkwa katikôt kàxiràx jadjuw ne ari o krã kukěnh o mrã. Ga, te mry rũnh nym me kute ajkwakôt ar krã kukěnh o mrãnhja pumũ.

⁴Ga, me kute tekrekam no'i kryreo kà rũnh o baja pumũ. Nãm te kà rũnh nym te kòk djàbêr tỳx nym me tekrekam no'i kryreo uněnh ne o krã kukěnh o baja pumũ.

⁵Me banhõto kute kà tekrekam no'i pyræk. Me banhõto te kryre gu me o mỳjja rũnh o amra. Nym kuwy kryredjwỳ. Ga, te bà rũnh nym me kute kuwy kryreo kunĩmã angjěnhja pumũ.

⁶Me banhõto ne kute kuwy pyræk, kute bãmã angjěnh pyræk. Apỳnh me axwe djàri kunĩkôt ne gu me banhõtoo arěnh arỳm ipěx. Me banhĩ katikôt ne me banhõto ikwã. Ne kam kute prĩne me bajo punu prãm. Me banhõtoo bakaběnhja ne tu apỳnh mỳjja kunĩo tuknĩn o punu. Kute mrāmri ne kuwy kryre kute bãmã angjěnh nym mỳjja kunĩ xětja pyræk. Me axwe nhõ běnjadjwỳr ja ne kute me banhõtoo krĩ djwỳnh.

⁷Me kute mỳjja krāptī djujabê. Mry, àk, kwênh, mry ngāngāo mrānh, ngōnhkam mỳjja, mỳjja krāptīja ne me kute ujabê.

⁸Nhym be, me banhōtoo bakabēnja pydjibit ne kute mrāmri ne mry djujabê prām kêt pyrāk. Me banhōtoo bakabēnkam bajamakkre kêt ne bajaxwekumrēx. Me banhōtoo bakabēn kute me parkumrēx, kute mrāmri ne udjy rūnh kute me par pyrāk.

⁹Me banhōtoo ne gu me baje Metīndjwỳnh, me Babām djwỳnhmā mextire jarēnh ne atekam ajte o baje abenmā bakabēn punu jarēnh. Kute amipyrāk ne Metīndjwỳnh me banhipêx. Kute me bajo amipyrāk ne me banhipêxkam ne gu me baje abenmā bakabēn punu jarēnh.

¹⁰Ne kam bajajkwakôt memā bakabēn mexmē bakabēn punuo aben nhikjēn memā arē. Akmere, àpnhīre ar, gu me ren ā memā anhỹr kêtumrēx.

¹¹Djām inore 'ōkôt ngō djānhmē ngō djỳ kute aben nhikjēn apōx?

¹²Nār, djām pidjôbê pigêre'ā oriwêre djô arij? Kati. Nār, djām akrô'ā pigêre djô arij? Kati. Ne ngō nhinore'ōkam kadjwanhĩ ne arỳm akryja djām kam ngō djānh apōx? Arkati. Axikôtbit mỳjja apōx. Kwārīk wānh gu me memā bakabēn mexmē bakabēn punuo aben nhikjēn memā arēnh kêt.

Me krā mex'ā ujarēnh.

Gar 5.16

¹³Ar ajō we akrā mex ne we aje me kukrādjà kunĩ mar. Goja mrāmri akabēnkumrēx jabej on katāt amijo aban amijo adjāmra kêt. Ne kam arỳm akrā mex. Kam dja me arỳm apumũ. Akrā mexkôt apumũ.

¹⁴Nhym be, ga ne ga anhōkre kadjwỳnhbê angryk. Me'ō nhō mỳjja'ā angryk. Ne arax mỳr jabej akadjwỳnhbê adjàkrê. Ne kam 'ā amijo amra. Djām ja ne mex? Djā ne ga katāt ar amijo aba? Kati. Ga ne ga ate amijo aba. Kam kwārīk wānh 'ā amijo adjāmra kêt ne arīk amim ajêx kêt.

¹⁵Djām akrā mex ne ja? Djām kàjkwakam Metīndjwỳnh we kute amā ja jarēnh? Kati, atemā. Pykakam me ar ba ne me kute amā wā jarēnh. Me kum Metīndjwỳnh kīnh kêtja kôt akabēn ne ja. Xatanaj ne kute amā wā jarēnh.

¹⁶Mỳkam? Bir, me'õ nhõ mỳjja'ã angrykkam ne arax mỳr jabej adjàkrêkam ne ga akangati. Akangatimẽ apỹnh me axwe djàrimẽ akam apôx.

¹⁷Nhym be, kàjkwakam Metĩndjwỳnh kute gwaj bamã bakrã mex jadjàr gwaj bakabẽn mexkam gwaj baje amikam bajaxwe'õ mar kêt. Ne badjumar mex prãm. Ne memã baprĩn memã bakabẽn. Ne bajamak mex. Ne badjukaprĩkumrẽx ne baje mrãmri ne pidjô djô mex ne ô kumex pyræk. Ne bamã me õ mỳjja kêtme me rũnh jabêo aben pyræk. Ne bajêxnhĩ kêt ne mrãmri tu amim Jeju markumrẽx.

¹⁸Me kute aben nêje me kukrà ne akrànMã memã arẽnho ba ja ne me memã arẽnho ba nhym me arỳm ajmã kute kêt ne katàt ar amijo ba. Me kute mrãmri ne pidjô djô mex ne ô kumex pyræk.

Xijagu 4

Me kute amidjwỳnhbito kĩnhja ne Metĩndjwỳnhmã à'wỳr punu.

¹Mỳj ne ga me aman arỳm abenwỳr aprõt ne aben tako aba? Bir, me aje amim 'ã karõ djàkam amã apỹnh me'õ nhõ mỳjja pro prãm ne 'ã angryk aba. Ne kam ã abeno anhỹro aba.

²Me amã mỳjja kĩnh ne aje bit byrmã nhym me me abê aptà ga me byr kêt. Byr kêt ne arỳm me kupa. Aje 'ã angryk ne te aje byr prãmje. Ne kam aje 'ã aben tak ne abenwỳr aprõt ne kam aje byr kêt rã'ã ne. Mỳkam ne ga me aje byr kêt? Bir, me aje Metĩndjwỳnhmã o adjà'wỳr kêtgam.

³Nàr, me aje Metĩndjwỳnhmã o adjà'wỳr jabej nhym kute me amã òr kêt. Mỳkam? Bir, me aje o adjà'wỳr punukam. Mỳj ne aje o adjà'wỳr punu on? Bir, me aje bit byrmã ne aje bit o amidjwỳnhbito kĩnh prãm. Aje amidjwỳnhbito kĩnh prãmkam aje mỳjjao Metĩndjwỳnhmã adjà'wỳr punukumrẽx.

⁴Metĩndjwỳnh ne arỳm kute ar ajo õ me jakam ga ren ar amã Metĩndjwỳnh kĩnhkumrẽx. Nhym be, kati. Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêt kukràdjà punuja ne gar amã kĩnh rã'ã. Aje mrãmri ne me kum prõ djwỳnh kĩnh ne kam jãm kum krô'ã prõ kĩnh pyræk. Nàr, aje mrãmri ne me kum mjên djwỳnh kĩnh

ne kam jãm kum krô'ã mjên kïnh pyræk. Amã Metïndjwÿnh kïnh ne kam jãm amã me kum Metïndjwÿnh kïnh kêt kukràdjà punuja kïnh. Nã gãm ar kam ari akabëno aben nhikjê. Dja gar amã me kukràdjà punu kïnh rã'ãn arÿm amijo Metïndjwÿnh kurê djwÿnh.

⁵Amrêbê: ne me memã kum, —Metïndjwÿnh Karõ kute me bakadjwÿnhbê amijo kajkep ne te arek kum me bajo ba prãmje. Te arek kum me bajo ba prãmkam arÿm ngryk 'ÿr. Nãm me ã me bakukãmãremã ane nhym me arÿm 'ã pi'òk no'òk ne. Djãm me kabën kajgo got?

⁶Ajmã gwaj bakuten bajaxwe prãm. Nhym be, Metïndjwÿnh ne kum gwaj bakaprïn gwaj bajaxwe kêt kadjy gwaj bamã tÿx jangij gwaj ajmã bakute kêt. Amrêbê: ne ujarënh djwÿnh me bakukãmãremã kum, "Me kute amijo àmra prãmja Metïndjwÿnh arÿm mebê aptà. Nhym be, me kute amijo ngriren amijo kàtàmja Metïndjwÿnh tu kum me kaprï." Nãm ã me bakukãmãremã ane nhym me arÿm 'ã pi'òk no'òk ne. Ga, kum me bakaprïja pumũ.

⁷Kum gwaj bakaprïkam dja gar akrànã Metïndjwÿnh kabën man kôt ar amijo aba. Ar Xatanajbê aptà nhym arÿm ar abê prôt ne.

⁸Dja gar Metïndjwÿnh man kôt amijo ajkamë nhym arÿm amipãnh ar aman ar awÿr amijo ajkamë. Ar ajaxweja, on ajaxwe krãtan amex kute mrãmri ne me aminhikra punu põnh nhym arÿm mex pyræk. Ar aje amijo Metïndjwÿnh mar ne jãm ajaxwe prãmja, on aje amim ajaxwe'ã karõja krãtan adjumar djà mex ne.

⁹Ajaxwe prãmkam on adjumar punun on muwn kôt amra. On akeket krãtan muwn on akïnh krãtan adjumar punu:re ne. ã ajaxwe prãmkam amijo ane.

¹⁰Dja gar Bënjadjwÿr djwÿnh rax man arÿm amijo angrin amijo akàtàm. Nhym kam arÿm kàjmã akamë.

¹¹Akmere, àpnhïre ar, kwãrïk wãnh abenã akabën punu kêt. Metïndjwÿnh ne arÿm gwaj bamã kukràdjà jarën gwaj bamã, "Djã gãm me amã aben jabê", ane. Kute gwaj bamã kabën ja jarënhkam gar atekam akamy'ã akabën punu

jarēn 'ã axwe nhô. Mỳj ne gar arỳm aman ã akamy'ã akabēn punuo ane? Bir, gar amim, —Metĩndjwỳnh kukràdjà ja ne mex kêt, anen arỳm akamy'ã ar akabēn punu. Ne kam arỳm o Metĩndjwỳnh kabēn'ã punu jarēn arỳm mar kêt ne kôt amijo aba kêt. Ne aje Metĩndjwỳnh kukràdjà'ã punu jarēnhbit.

¹²Djãm we ar abê mỳjja ne gar amibu'ã me'ã axwe janhôro aba? Metĩndjwỳnh pydji ne arỳm me kute katàt amijo ba'ã memã karõ nhym me arỳm kabēn ma. Ta dja me utàr jabej nàr meo biknor jabej nhym me arỳm me biknor tokry djàkam biknor jabej. Atemã me'õ kute meo anhỳr kêtikumrēx. Kam ar ga akajgon kam me'ã axwe janhôr ar o aba.

Me amikukãm amijo àmra ne kute amijarēnh nēje kute me akre.

¹³Ar aje amijo adjàmratija, ikabēn 'ãno djan ama. Aje Metĩndjwỳnh mar kêt ne amijo adjàmrakam ga we memã kum, —On ne nàr kryràr dja ba krĩ wãmã tēn bôx ne ije amim pi'òk kaprĩ kumexo atommã. Be, dja ba kam pi'òk kaprĩ pãnh mebê mỳjja jamỳn amũ memã òro ikrĩ. Ne o ikrĩ:n arỳm pãnh inhõ pi'òk kaprĩ kumexo atom. Ne o ikrĩ: nhym arỳm ijã amexmē na apêx. Ba kam arỳm akubyn tē, ane. Gar aje memã ã amijo adjàmrao anhỳrja gora ikabēn 'ãno djan ama.

¹⁴Dja ar ajã akati nhym mỳjja ajmã ar ajo gar aje mar kêtikumrēx. Atĩn tē:n atĩn nHITEP djà ne kute mrãmri ne kakũm ba pyràk. Kakũm ba:n kam arỳm me aêrbê kêt ne tu kàjkwa mẽ bimràkkumrēx ne. Nãm ã atĩn tē:n me aêrbê tu akêto ane.

¹⁵Kwãrĩk wãnh ã memã amijo adjàmrao anhỳr kêt. Ga ren ar Metĩndjwỳnh man ren memã kum, —Metĩndjwỳnh kute amim ijã karõ kôt dja ba itĩn ne ar iba rã'ã jabej. Ba kam arỳm krĩ 'òkam itēm jabej. Nàr atēmã idjapēnh jabej, ane. Ga ren ar ã memã anen arỳm ar amex.

¹⁶Nhym be, kati. Gar Metĩndjwỳnh mar kêt ne amikam akĩnh kadjy amijo amra. Aje ã amijo adjàmrao anhỳrkam ne ajaxwe.

¹⁷Metĩndjwỳnh ne arỳm ar amã amrãnh mex'ã karõ gar arỳm aje mar. Dja ga mar kajgon kôt amijo aba kêt ne arỳm ajaxwe.

Xijagu 5

Me õ nêkrêx rûnh kute amidjwýnhbit mar.

Mat 13.22; Ruk 12.15; Xim k 6.6; Ap 18.15

¹Me rûnhmã ne ba memã kum, —Ë, me anhõ nêkrêx rûnh, ba me amã arê. Dja apýnh me akaprĩ djari me awýr bôxkumrêx. Me akaprĩ ra:x kukãm dja ga me on muwn amra:.

²Mýkam? Bir, dja me anhõ nêkrêx rax arým me abê rerekre ne. Te me anhõ kubêkà mex nhym kàpotire arým pĩne me abê apôk ne.

³Dja pĩne me abê anhõ mýjja 'ôk ne me abê amijo ajkê. Me anhõ kên karýmẽ anhõ kryt jaka dja pĩne me abê punure. Nhym me kunĩ arým me anhõ mýjja punu pumũn me ajã abenmã kum, “Be, omũ. Djãm tãmwã mex got”? ane. Nhym kam Metĩndjwýnh arým me amã ajaxwe pãnh jarê ga me atokry:. Atokry kute mrãmri ne kuwy'ã me xêtkam me tokry pyræk. Be, mýj kadjy ne ga me amim anhõ nêkrêx rûnho atom nhym kumex? Djãm we me aje amijo rûnhmã? Kati. Me kute aminhinomã amimênh djà nhõ akatikam dja Metĩndjwýnh me amã ajaxwe pãnh jarê ga me atokry:.

⁴Ë, akubyn amijo tẽn amima. Ga me ajêx ne anhõ àpênhmã kum, “Dja gar inhõ bãygogo djê pa ba kam ar amã o pãnh”, anhýro aba. Nhym me ê pa, ga me ate kam arým memã o pãnh kêt. Tãm dja ga me akubyn amijo tẽn ama. Djãm Metĩndjwýnh kute me amar kêt got? Kati. Ë, me kute me amã ê kajgoja kum amijo akij ne kum, “Dja ga ijo angryk”, ane nhym arým me kuma. Metĩndjwýnh ne me krãptĩ:o ban memã Bênjadjwýr djwýnh. Uma:kumrêx ne arým me kute kum amijo àkjêrja ma.

⁵Me ga ne ga me pĩne amijo djuw mexo aban abixaêr tỳ:xo aba. Aje mrãmri ne mry nhĩptĩ kute ate krãn àkurbit mar nhym me kute myt tãmkam par pyræk. On dja Metĩndjwýnh me ajaxweo pãnh ne.

⁶Ga me arým aje me kute katàt amijo bakumrêxmã axwe jarênh ne aje me par nhym me kute aminêje me abê àptàr kêtumrêx. Tãm dja ga me akubyn amijo tẽn ama. Nã bãm ã me nêkrêx rûnh kute Metĩndjwýnh mar kêtum memã ane.

Me kute amiwÿr Bĕnjadjwÿr djwÿnh jamār 'iry:mā.

⁷Nhym be, akmere, àpnhĭre ar, gwaj baje Metĭndjwÿnh markam me kute gwaj bajo bikĕnhkam, mÿj dja gwaj amim arĕn kuma? Bir, dja gwaj amim, —Bĕnjadjwÿr djwÿnh dja bōx ba kōt dja, ane. Bĕnjadjwÿr djwÿnh bōx gwaj kōt baku'ĕja dja gwaj kuma. Ne kam akrānmā amiwÿr amār 'iry:n 'ā badjukanga kĕt. Ga, pur kre djwÿnh kute pur kreja pumŭ. Ne kam djwÿ mex jamār 'iry:ja pumŭ. Nhym kam kum ngo nhym arÿm na bixadjwÿr mex ne. Nhym kam djwÿ arÿm apōx ne 'y tÿx ne.

⁸Dja gar kudjwa akrānmā amiwÿr Bĕnjadjwÿr djwÿnh jamār 'iry:n 'ā adjukanga kĕt. Mÿkam? Bir, arÿm bōx 'ÿr gwaj kōt baku'ĕ 'ÿr.

⁹Kwārĭk wānh abĕn prĭkam abenā akabĕn kĕt. Mÿkam? Bir, Metĭndjwÿnh kute pānh ar amā ajaxwe jarĕnh karō. Kwārĭk wānh abenā anhÿr kĕt. Memā axwe pānh jarĕnh djwÿnh arÿm bōx 'ÿr.

¹⁰Ga, me bakukāmāreja ma. Metĭndjwÿnh kukwakam ujarĕnh djwÿnhja ma. Bĕnjadjwÿr djwÿnh kukwakam ne me memā ujarĕnh ar ba nhym me 'ā ari meo bikĕnho ba nhym me amitokry maro ba. Nām me te meo anhÿro ba nhym me akrānmā amiwÿr Metĭndjwÿnh jamār 'iry:n 'ā ukanga kĕt. Dja gar me kudjwa ā amiwÿr amār 'iryo ane.

¹¹Nām me te meo anhÿro ban te mebĕ Metĭndjwÿnh kurĕo ba nhym me Metĭndjwÿnh'ā ukanga kĕtkumrĕx. Me ja ne me kĭnhkumrĕx. Ja ne gar aje arÿm mar. Arÿm ne gar Djo'ā ujarĕnh ma. Me bakukāmāre Djo te amitokry kumex maro ban amim Bĕnjadjwÿr djwÿnh mar'ā ukanga kĕtkumrĕx. Ne kam arÿm tokry mar'ā aminhinomā amimĕ nhym Bĕnjadjwÿr djwÿnh arÿm o djuw me:xkumrĕx. Tām dja gar ama. Ga, Bĕnjadjwÿr djwÿnh kum me kaprĭ:kumrĕxja pumŭ.

¹²Akmere, àpnhĭre ar, ar aje memā akabĕn jarĕnh nhym me kute amar pydji kadjy djām aje kam kōt Metĭndjwÿnh nār ō mÿjja'ō jarĕnhmā? Kati. Kwārĭk wānh aje memā akabĕn pydjĭn arĕnhkōt memā kàjkwa jarĕnh kĕt. Kwārĭk wānh aje memā akabĕn pydjĭn arĕnhkōt memā pyka jarĕnh kĕt. Memā ar akabĕn pÿnhbit ne arĕ. Aje mrāmri mÿjjao anhÿrmā. Kambit memā kum,

“Nà. Dja ba ã o ane”, ane. Nàr, aje mỳjjao anhỹr kêtũa. Kambit memã kum, “Kati. Dja ba o anhỹr kêt”, ane. Jabit memã arẽ. Memã akabẽn pỹnhbit ne arẽ. Kwãrĩk wãnh memã akabẽn jarẽ ne me kute ar amar pydji kadji kôt memã apỹnh mỳjja jarẽ kêt. Metĩndjwỹnh ren ar amã ar ajaxwe jarẽ.

Me kute aben mar ne Metĩndjwỹnhmã abeno à'wỳr.

¹³Dja gar ajõ akaprĩ jabej Metĩndjwỹnhmã amijo a'wỳ. Nàr, ar ajõ akĩnhkumrẽx jabej angrerkam kum amikĩnh jarẽ.

¹⁴Djã ne ar akam me'õ kanê? Gê amiwỳr me kute Jeju nhõ me jao ba djwỹnh 'wỳn amiwỳr aro bõx. Gê ar Metĩndjwỹnhmã o a'wỳn arỳm Bẽnjadjwỳr djwỹnh kukwakam kangõo kungrà. Kangõo kute rõnykangõo pyràkjao kungrà.

¹⁵Ne Bẽnjadjwỳr djwỹnh kute me'õ kanêjao mexmã tu amim kamnhĩxkumrẽx ne kum o a'wỳ nhym arỳm ar kabẽnkôt o mex ne kum tỳx jadjà. Amrêbê kute àpênh jaxweo ba jabej dja arỳm axwe maro aknon kam ngryk kêt ne.

¹⁶Dja gar ajaxwe'õkam akaprĩn 'ã abenmã amikôt amijarẽ. Ne kam Metĩndjwỹnhmã abeno a'wỳ nhym arỳm ar ajo mex. Godja gwaj bajaxwe kêt jabej ne kum badjà'wỳr jabej. Ne badjà'wỳr'ã batỳx ne 'ã badjukanga kêt jabej nhym kam Metĩndjwỹnh arỳm gwaj bakabẽn kôt àpênh rax.

¹⁷Be, djãm Erijbê wajanga? Kati. Erij umar kute mrãmri ne gwaj badjumar pyràk. Ne kam Metĩndjwỹnhmã kàjkwa ngrà'ã à'wỳr tỳxkumrẽx. Nhym arỳm kôt namẽ amexkam kàjkwa ngràbit. Ne ajte namẽ amexkam kàjkwa ngrà ne. Ne ajte namẽ amexkam tãm ne. Ne ajte nakam kàjkwa ngrà ne.

¹⁸Ne kam ajte kum na'ã a'uw nhym kabẽn kôt ajte na axidjuw. Axidjuw nhym kam djwỳ ajte ingrõt. Dja gwaj ã Metĩndjwỹnhmã badjà'wỳro ane nhym ã gwaj bakabẽnkôt àpênh raxo ane.

¹⁹Akmere, àpnhĩre ar, gêdja ar akam me'õ Metĩndjwỹnh kabẽn katàtja bê ate amijo ba jabej. Nhym me'õ akubyn Metĩndjwỹnh'ỳr o akẽx jabej.

²⁰Mỳj dja kute arỳm 'ỳr o akěxkam kuma? Bir, me'õ kute akubyn 'ỳr o akěxja ne axwebê utà nhym Metĩndjwỳnh arỳm me biknor tokry djàbê utàn kam kum apỳnh axwe djàri krãptĩ akno.

Pedru kumrêx

Pedru kumrêx 1

¹Ibê Pedru. Jeju Kritu ne ijano ba memã 'ã idjujarênh ar iba. Ba ne ba pi'ôk no'ôkkam ar amã ikabên jarê. Amrêbê gar apÿnh me ô pykakôt aben bê abingrànha nhym me kute ar ajo me bajtemo baja ba ar amã ikabên. Pykabê Põtukam, Garaxakam Kapadôkam, Adjijkam, Bixinijkam, ar aben bê abingrànha, ba ar amã ikabên jarê.

²Metĩndjwÿnh, me Babãm djwÿnh arÿm amijo ar apytà. Amrêbê: mÿjja kunĩ kator kêtri amijo ar apytà. Kute prĩne amikukãm mÿjja kunĩ markam amijo ar apytà. Karõ ne ar ajo mexo ba gar arÿm kôt amextiren ajmã akute kêt ne ar aba. Ne kam katàt Jeju Kritu kabên man kôt ar amijo aba. Amrêbê: ne me bakukãmãre mry kamrôo me kaprêk nhym Metĩndjwÿnh arÿm me axwe maro aknon mekam ngryk kêt ne. Jakamdjwÿ arÿm Kritu pĩte'ykam ty nhym kamrô prôt. Kam ne Metĩndjwÿnh arÿm ar ajaxwe maro aknon ar akam ngryk kêt. Gê tu kum ar akaprĩ:kumrêx gar adjumar mexo amũ amikamên arÿm adjumar mexkumrêx ne.

Mÿj ne me kute amiwÿr kamnhĩxmã?

Rô 8.29; Ep 1.4; A Xim 1.9; Ped k 2.9

³Ba Metĩndjwÿnhmã mextire jarê. Metĩndjwÿnh ne ra:xkumrêx. Kubê Běnjadjwÿr djwÿnhbê Jeju Kritu Bãm. Ta ne ukaprĩ ra:xi. Ukaprĩ raxkôt ne arÿm gwaj bamã amak bô. Ga, me nã kurũm apôxkam me umar djà nyja pumũ. Metĩndjwÿnhdjwÿ ne gwaj bajamak bô gwaj arÿm badjumar djà nyn kam bamã katàt amijo baba prã:m ne bamã Metĩndjwÿnh kĩ:nhkumrêx. Jeju Kritu tyk ne akubyn tĩnkam ne arÿm gwaj bamã bajamak bô gwaj arÿm badjumar djà ny. Kute gwaj bamã bajamak bônham gwaj tu 'ÿr babôxmã kamnhĩxkumrêx. Dja gwaj 'ÿr bôx ne kôt ar baba rã'ã: rã'ã ne.

⁴Nhym kam arÿm gwaj bamã mÿjja mexti:re ngã, gwaj bamã mÿjja kume:x ngã. Djãm mÿjja rerekãmã? Kati. Djãm punumã? Kati. Mÿjja mex rã'ã: rã'ã ne. Kàjkwa djwÿnhkam ne arÿm ar amã kudji.

⁵Itỳxo Metĩndjwỳnh kute mã amim ar apytàr mex ne ar ajo ba. Gar tu amim markumrẽx nhym kute mã 'itỳxo ar apytàr mex ne ar ajo ba. Dja mã amim ar ajo ba: nhym me kute aminhinomã amimẽnh djà nhõ akati arỳm bõx. Bõx nhym arỳm prĩne amimex kõt ar ajo mexkumrẽx.

⁶Jakam godja gar apỳnh mỳjjakam akaprĩ jabej. Me kum ar akurê nàr akanê nàr anhõbikwa'õ abê tyk nàr mỳjja 'õdjwỳkam akaprĩ jabej. On dja akaprĩ kêt ne. Dja te akaprĩn akĩnhti:re. Mỳkam? Bir, dja gar Metĩndjwỳnhkõt amexti:rekumrẽx. Ja ne gar amiwỳr kam ama. Kam ne gar akĩnhti:re. Akaprĩ japõkmã akĩnhti:re.

⁷Ga, kẽn karỳrkam punu kunĩ kator kadjy me kute kuwykam adjwỳrja pumũ. Nhym kam arỳm mexkumrẽx. Ar gadjwỳ dja me kum ar akurê nàr akanê nàr anhõbikwa'õ abê tyk nàr mỳjja 'õdjwỳkam akaprĩ jabej. Kam dja gar amim Metĩndjwỳnh man amim maro amũ amikamẽn arỳm mar rax ne. Aje Metĩndjwỳnh mar raxkam akĩnhkumrẽx. Kam akĩnho kẽn karỳrkam me kĩnhja jakrenh me:x ne. Kẽn karỳr dja on akuno. Nhym be, ar ga dja gar tu amim Jeju Kritu mar raxkumrẽx nhym akubyn bõx ne apumũn ar ajã amim, —Be, inhõ me wã mex djô'ã ne me mã imex jarẽn irax jarẽ ba kam arỳm ikĩnhkumrẽx, ane. Dja ã ar amex djô'ã ane.

⁸Ar ga ne gar omũnh kêt. Te aje omũnh kêt ne amã abê:kumrẽx. Te jakam aje omũnh kêt ne aje tu amim markumrẽxkam arỳm akĩ:nhkumrẽx ne te: aje akĩnh'ã memã amijarẽnh mex prãmje.

⁹Metĩndjwỳnh kute ar apytàrmã gar tu amim Kritu markumrẽx nhym arỳm ar apytà gar kam arỳm akĩ:nhkumrẽx.

¹⁰Djãm amrẽbê: ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnh kute gwaj bapytàr mar? Mỳjjao Metĩndjwỳnh kute gwaj bapytàrmã djãm me kute mar? Kati. Nãm me memã kum, —Metĩndjwỳnh ta dja ĩ tu kum me kaprĩkumrẽx, anhỹro ba. Jabit ne me arẽ. Ne kam te: kute amikukãm gwaj bapytàr mar mex prãmje. Nãm me te: kute marmã prĩne pi'õkkõt abenã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽn abenmã kum,

11—Je tô, mỳj xêja ne Metĩndjwỳnh ta tu mekam ukaprĩkumrẽx? Mỳj dja me utàr on? Nhỹnh amex jakam dja ã meo ane? Nãm me ã amim ane. Nhym Kritu Karõ me kadjwỳnhbê amijo kajkep ne memã Kritu'ã ajarẽ. Nãm memã kum, —Dja tokryn kam ĩ arỳm raxkumrẽx. Nãm ã Karõ memã ane nhym me te: kute amikukãm gwaj bapytàr mar mex prãmje. Mỳjjao kute gwaj bapytàr ja te kute mar mex prãmje.

12Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm memã kum, —Djãm me ajã ne ba ikabẽn ja jarẽ ga me te: aje mar mexmã? Kati. Tũ:mràm me akamingrãnyre'ã ne ba ikabẽn jarẽ, ane. Metĩndjwỳnh memã ane nhym kam 'ãtũmkam ujarẽnh djwỳnh ar arỳm kàj bê ar amã Kritu'ã ujarẽnh ny jarẽ. Kute kàjkwa kurũm memã Metĩndjwỳnh Karõ janorkõt me ar amã arẽ gar gajbit arỳm ama. Kadjy mrãnh djwỳnhdjwỳ te kute mar prãmje gar gajbit arỳm ama.

Me mexti:ren axwe kêt ne ar ba'ã kute memã karõ.

Ep 4.1; Kor 1.10; Tex k 2.10; Xit 2.14

13Ar aje markam dja gar ano tỳx ne ajamak mex ne ajaxwe kêt kadjy amijãno djan mrãmri akĩnh djakam amakkumrẽx. Kwãrĩk wãnh kam amak katẽri 'ã adjukanga kêt. Dja Jeju Kritu bõx ne arỳm memã amijo amirĩt ne arỳm ar amã akĩnh djà nhõrkumrẽx.

14Ga, me prĩre kute nã kabẽn mar ne kõt kute amijo baja pumũ. Ar gadjwỳ dja gar Metĩndjwỳnh kabẽn man kõt ar amijo aba. Amrẽbê ne gar ajamakke kêt ne amã mỳjja punu kĩnh. Kwãrĩk wãnh akubyn amã kĩnh kêt.

15Metĩndjwỳnh ne mexti:ren axwe kêtumrẽx. Ar ga dja gar Metĩndjwỳnhkõt amextiren ajaxwe kêt ne ar aba. Amrãnh kunĩkõt ajmã akute kêt ne ar aba. Metĩndjwỳnh ta ne amiwỳr ar ajuw ne ar ajo ba.

16Amrẽbê: ne me bakukãmãremã kum, "Ba ne ba imexti:ren ijaxwe kêtumrẽx ne ar iba. Dja gar ikudjwa amextiren ajaxwe kêt ne ar aba." Nãm ã me bakukãmãremã ane nhym me arỳm 'ã pi'òk no'òk. Kam dja gar amexti:ren ajaxwe kêt ne ar aba.

17Kàjkwakam me Babãm djwỳnhmã ne gar amijo a'uw. Ta ne kute me kunĩ axwe markam kute memã axwe pãnh jarẽnh. Me kute axwekõt amijo badjari

'ānh dja memã pānh jarēnh tē. Dja katàt me kunĩmã pānh jarē. Ar gadjwỳ kute ar amã ajaxwe pānh jarēnh karō amijāno djan ar aba. Ga, me me bajtem nhō pykakam ar bakam amijāno ām ne katàt kute amijo baja pumũ. Ar gadjwỳ pykakam ar abari amã Metĩndjwỳnh pyman amijāno dja. Ajaxwe kêt kadjy amijāno djan katàt ar amijo aba.

¹⁸Amrēbê ne gar te ajaxwe kêt mã ar akukãmãkjê kukràdjà kôt amijo aba kajgo:n ajaxwe rãã. Nym kam Kritu arỳm ar ajaxweo pānh nym kam Metĩndjwỳnh arỳm tu ar amã axwe kêt jarē gar kum ajaxwe kêt. Djãm kryt jakao nàr kēn karỳro ne ar ajaxweo pānh? Kati.

¹⁹Metĩndjwỳnh ne kum kra kĩ:nh. Nãm te kum kĩnh ne arỳm pykamã ano nym arỳm amikamrôo ar ajaxweo pānh. Ga, me bakukãmãre kute mrykĩ'ātomi par ne kute Metĩndjwỳnhmã bôrja pumũ. Mry punu kêt ne prĩne kà mex ne me kupa. Kritudjwỳ ajmã kute kêt ne axwe kêt kumrēx ne arỳm ar ajaxweo pānh. Pĩte'ykam ne kamrô prôt ne arỳm tyn kam arỳm o ar ajaxweo pānh. Kam dja gar amijāno djan katàt ar amijo aba.

²⁰Mrãmri ne Metĩndjwỳnh amim Kritu'ã karōkumrēx. Amim tyk'ã karōkumrēx. Pykamē kàjkwamē mỳjja kunĩ kētri ne amim 'ã karōkumrēx. Ne kam 'ātũmkam arỳm ar akadjy Krituo amirĩt ne. Mỳjja kunĩ kute aminhinomã amimēnh djà nhō akati jakam arỳm o amirĩt ne.

²¹Nãm ar akadjy o amirĩt gar aje kôt tu amim Metĩndjwỳnh markumrēx. Nãm o amirĩt nym ty nym akubyn o tĩn ne amiraxo o rax nym arỳm ra:x ne uma:kumrēx. Mỳj kadjy? Bir, gar aje tu amim Metĩndjwỳnh markumrēx ne aje amiwỳr kôt atĩn kamnhĩxmã. Ja kadjy ne akubyn Krituo tĩn nym arỳm ra:xkumrēx.

²²Jakam ne gar arỳm kabēn katàt man kôt ar amijo aban arỳm ajmã akute kêt ne ar aban arỳm mrãmri amã me abê katàtkumrēx. Jeju kukwakam me bakamyja amã me abê katàtkumrēx. Kam, dja gar ã anen amim ajaxwe'õ'ã karō kêt kumrēx ne arỳm ar amã aben jabê:.

²³Ga, te bãygogo 'y mex ne punu prãmja pumũ. Nym me bãygogo 'y mex kre nym arỳm ingrôtja pumũ. Ar gadjwỳ ne me ar amã Metĩndjwỳnh kabēn

jarẽ, Metĩndjwỳnh kabẽn kute mỳjja 'y pyràk ne me ar amã arẽ. Nhym me kute ar amã arẽnhja ne kute me àkre pyràk. Djãm Metĩndjwỳnh kabẽn punu prãm? Kati. Mex rã'ã: rã'ã. Tãm ne me ar amã arẽ gar aman arỳm tu amim Metĩndjwỳnh markumrẽx. Nã gãm ar mỳjja nhingrõt mãn pràbê tu amim markumrẽx. Nhym kam arỳm ar amã ajamak bô gar arỳm adjumar djà ny kute mrãmri ne me prĩre bixadjwỳr nykam umar djà ny pyràk. Ne kam arỳm amã Metĩndjwỳnh kĩ:nh ne aje mar prã:m ne aje katàt amijo aba prã:m ne. Metĩndjwỳnh ne amikabẽn pỳnh ne arẽ. Djãm kute atemã kabẽn 'õ jarẽnhmã ne kute o kabẽn tũm japanh ne o biknormã? Arkati. Kute amikabẽno biknor kêtikumrẽx.

²⁴Ikabẽnja kôt ne me amrêbê: me bakukãmãremã kabẽn jarẽn memã kum, "Ga, bôja pumũ. Bõ tĩn 'ikrãne ne arỳm mjô. Me badjwỳ ne gu me bakunĩ batĩn ne ar baba 'ikrãne. Ga, pidjôrã mexkumrẽxja pumũ. Pidjôrã mex 'ikrãne ne arỳm rôrôk ne. Me badjwỳ ne gu me bamex 'ikrãne.

²⁵Nhym be, Metĩndjwỳnh ne amikabẽn pỳnh ne arẽ. Djãm kute iby atemã kabẽn 'õ jarẽnh ne kute o kabẽn tũm japanh ne o biknormã? Arkati. Kute mar tỳx rã'ã: rã'ã ne." Nãm me ã me bakukãmãremã ane. Kam ne gwaj kabẽn mar pỳnh. Amrêbê ne me kàj bê ar amã Kritu'ã ujarẽnh ny jarẽ. Kabẽn pydjĩn arẽ gar mar pydji.

Pedru kumrẽx 2

¹Me kute ar amã Kritu'ã ujarẽnh ny jarẽnh ar aje mar pydjĩkam on wãnh me kàxã akabẽn punu kanga. Aje memã ajêxkôt me noo abiknor on wãnh kanga. On wãnh ajêx ne aje amijo Jeju mar mexja kanga. Me'õ nhõ mỳjja'ã angryk on wãnh kanga. Akabẽn punu kunĩ on wãnh kanga.

²Metĩndjwỳnh kabẽn kute me kà kangô pyràk dja ga amã kĩnh. Aje me prĩre rwỳk ny pyràk kute kum kà djành pyràk ã amã kabẽn kĩho ane. Ne kabẽn maro tẽ:n maro amũ amikamẽn mar ra:x ne.

³Aje arỳm amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh mex kakinhkam dja ga ã amã kabẽn kĩho ane.

Kute Kritu'ã kën jakre.

⁴Kritu ne kute kën pyræk. Nhyim be, kën ne tïn ne ar ba kêt. Nhyim be, Kritubit ne tïn ne ar ba. Kute kën pyræk gar arým 'ÿr bôx. Nhyim me kwÿ arým kanga. Nhyim be, Metïndjwÿnh ta arým amijo utà. Kute o me utàr kadjy arým amijo utà. Kum kï:nhkumrëx kute mrãmri ne me kum kën pãnh rax kïnh pyræk.

⁵Ar gadjwÿ ne gar aje apÿnh kën pyræk. Nhyim be, kën ne tïn ne ar ba kêt. Ar gajbit ne gar atïn ne ar aba. Aje apÿnh kën pyræk. Ga, me bakukãmãre kute këno Metïndjwÿnh nhõ kikreti nhipêxja pumũ. Ar gadjwÿ ne Metïndjwÿnh arým ar ajo kran ar amã Karõ jano nhyim kam arým ar akam nhÿn ar ajo ba. Gar kam arým abeno anhõbikwa mexo mõ. Nãm ar ajo kute mrãmri ne këno kikreti nhipêxo mör pyræk. Ne kam ajte amim ar apumjuw, kute ar ajo me kadjy Metïndjwÿnh mar djwÿnhmã ne ar apumjuw. Ga, me kadjy Metïndjwÿnh mar djwÿnh kute Metïndjwÿnh nhõ kikretikam kum mry bôr nhyim kum kïnhja pumũ. Ar gadjwÿ Karõ kute ar ajo bakam ne gar kum apÿnh kïnh djà nhõro aba nhyim kum kïnh. Ar aje tu amim Jeju Kritu markam ne kum kïnh.

⁶Be, nhyim kam Metïndjwÿnh kën'ã Kritu jakre. Kën pãnh raxja, me kum kïnhja'ã ne akren me bakukãmãremã kum, "Ota ba krïraxbê Xijãokam këno kikremo kajpa nhyim dja. Kën mexkumrëx, kën pãnh rax ne ba amijo utàn kudja. Me kute tu amim kënja markumrëx dja me pijàm kadjy kêtumrëx." Nãm Metïndjwÿnh ã Kritu'ã me bakukãmãremã ane nhyim me arým 'ã pi'òk no'òk ne.

⁷Ar ga ne gar arým tu amim Kritu markumrëx ne arým amã kï:nh. Amã kïnh kute mrãmri ne me kum kën pãnh rax kï:nh pyræk. Nhyim be, me amakkre kêtja ne me kute amim Kritu mar kêt ne kanga. Nhyim be, Metïndjwÿnh ta arým kàjmã kum rax kamẽ nhyim arým ra:x. Kritu'ã ne amrëbê me bakukãmãre memã ajarẽ. Nãm me memã kum, "E kum kën ja ne me kute kikreo ãm djwÿnhja kute kikremã armã te omũn kam bõm kumẽ. Kën ja ne arým kute kikremo kajpar, kum kajpar tÿxi", ane. Be ga, me bakukãmãre

kute amrêbê: memã anhÿr kôt me arÿm kute Kritu kangaja pumũ. Nhyim kam Metĩndjwÿnh arÿm kàjmã kum rax kamẽ nhyim arÿm ra:x ne.

⁸Nãm me memã kum, "Kẽn ne kute me par tok nhyim kam me rôrôk prãm kumrêx", ane. Me amakkre kêt ne me kute me rôrôkja pyrâk. Nãm me kute amim Kritu mar kêt ne kam arÿm me biknor tokry djâkam akuno. Metĩndjwÿnh kute amrêbê: me'ã amim karõ kôt dja me arÿm akuno.

⁹Nhyim be, ar ga ne Metĩndjwÿnh arÿm amijo ar apytà. Ar ga ne gar aje mrãmri ne me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh rÿnh pyrâk. Nhyim Bẽnjadjwÿr djwÿnh ne ar ajo ba. Ar abê Metĩndjwÿnh nhõ me wÿnhkumrêx nhyim arÿm amim ar ajo ba. Ar gajbit ne amim ar ajo ba. Amrêbê ne gar ajaxwe: ne aje mrãmri ne me akamàt kô tykkam rôrôk baja pyrâk. Gar ari ajaxweo aba nhyim Metĩndjwÿnh arÿm amiwÿr ar ajuw ne ar ajo ba. Jakam ar aje mrãmri ne me irâkam katàt ba pyrâk ne katàt Metĩndjwÿnh kôt ar amijo aba. Ne kam arÿm memã ra:xmẽ mextire 'ã adjujarênh ar aba.

¹⁰Amrêbê ne gar ate me kajgo kôt ar aba. Nhyim Metĩndjwÿnh arÿm jakam ar ajo kran amikôt ar ajo ba. Amrêbê ne kum ar akaprĩ kêt. Ne kam arÿm jakam kum ar akaprĩ.

¹¹Ga, me me bajtem nhõ pykakam ar baja pumũ. Djãm me kute amikukràdjà kangan me bajtem kukràdjà marn kôt amijo ba prãm? Kati. Ar gadjwÿ ne gar me kum Metĩndjwÿnh kĩnh kêtja mẽ ro'ã ar aba. Me kum amidjwÿnhbito kĩnh prãm kam axwe:. Me axwe kôt ar ajaxwe puma:. Djãm ar aje Metĩndjwÿnh kukràdjà kangan me axwe kukràdjà 'amÿnh ne kôt ajaxwemã? Kati. Kwãrĩk wãnh. Dja gar Metĩndjwÿnhmã amijangri tÿx.

¹²Me kute Metĩndjwÿnh mar kêtjamẽ ro'ã ar abakam dja gar katàt ar amijo aba. Nhyim kam me ar apumũn arÿm ar ajã 'êx jabej ne arĩk ar ajã kute, — Ga, me axweja pumũ, anhÿr jabej. Kwãrĩk wãnh rã'ã. Ar ga dja gar memã katàt ar amijo aban adjukaprĩ. Katàt ar amijo aba: nhyim kam Kritu arÿm bôx. Bôx nhyim me arÿm amiman Metĩndjwÿnhmã kum, —Mrãmri amexkumrêx. Me kute amim amarja katàt ar amijo ban ukaprĩ. Ba kam

gadjwỳ amex ma. Mrãmri amexkumrëx, ane. Dja me ar akatàt pumũn arỳm ã Metĩndjwỳnhmã ane.

Me kute me bēnjadjwỳr kabēn marmã.

Rô 13.1; Xit 3.1

¹³Ba ar amã arē gar ama. Dja gar pykakam me bēnjadjwỳr kabēn kunĩ ma. Mỳkam? Bir, gar arỳm kàjkwakam anhõ Bēnjadjwỳr djwỳnh kabēn maro aba. Ta ne arỳm ar amã me'ã karõn ar amã, —Pykakam ar anhõ bēnjadjwỳr kabēn ma, ane. Kute ar amã anhỳrkam ar aje pykakam anhõ bēnjadjwỳrdjwỳ kabēn marmã. Bēnjadjwỳr raxo kute me bēnjadjwỳr kunĩ jakrenhja dja gar kabēn ma.

¹⁴Nàr me bēnjadjwỳr kute atãri ar amã ỳr ja dja gar kabēn ma. Metĩndjwỳnh ta ne ar amã me bēnjadjwỳr jano. Ta ne ar amã aje me kabēn marmã arē. Mỳj kadjy ne ar amã me arē? Bir, dja me bēnjadjwỳr me axweo bikēho ba. Nàr, dja me katàt kute amijo bajamã mex jarēho ba. Me kute ã meo anhỳr kadjy ne ar amã me bēnjadjwỳr jarē. Kam, dja gar me bēnjadjwỳr kabēn man katàt ar amijo aba.

¹⁵Katàt ar amijo aba nhym kam me kwỳ ar ajã kabēn kajgo kumex jarē. Me bēn kati dja me ã ar ajã ane. Kwãrĩk wãnh rã'ã. Ar ga dja gar arek katàt ar amijo aban 'ã adjukanga kêt. Nhym kam amũ me krãptĩ arỳm ar amexkôt ar apumũn arỳm me kabēn kajgoja mar kêt. Nhym kam me arỳm anhikrên arek dja. Dja gar aje katàt amijo abao ã me kabēn kajgoja nhityo ane. Metĩndjwỳnh kute ar amã 'ã karõ kôt dja gar ã ane.

¹⁶Amrēbê ne gar te ajaxwe kêtã ne ajaxwe rã'ã. Jakam ne Kritu arỳm ar ajaxwebê ar apytàn arỳm ar amã tỳx jangij. Ar ajaxwebê ar atỳxkam ar ga ne gar arek mekôt ar aban adjumar mex. Arek mekôt ar abakam kwãrĩk wãnh arĩk ar aba kêt. Ga, me kwỳ kute, —Ba ne ba arek mekôt ar iban idjumar mex, anhỳrja pumũ. Nãm me anen kam arĩk ar ban axwe:. Ne kam me kute mrãmri ne me kute kuběkà mex jangjênh ne kadjwỳnhbê punu rã'ã pyræk. Kwãrĩk wãnh ã amijo anhỳr kêt. Ar ga dja gar abê Metĩndjwỳnh nhõ àpēnhkumrëx ne kum adjàpēnh tỳx ne katàt kabēn man kôt ar amijo aba.

17Me kunĩ ar aje kàjmã memã rax kamēnh kadjy dja gar amima. Jeju kukwakam ar aje meo akamyja ar amã me abê. Amã Metĩndjwỳnh rax pyman bēnjadjwỳr raxja kàjmã kum rax kamē.

18Me kute ar ajõ ar apa 'amỳnh gar memã adjàpēnh kajgo ar aba ar, ar amã ne ba ikabēn jarē. Dja gar akrànãmã pykakam ar ajo ba djwỳnhmã adjàpēnh katàt ne rax ma. Djãm ar ajo ba djwỳnh mex ne kabôt katikambit dja gar kabēn kôt kum adjàpēnh katàt? Kati. Àkrê prãmkamdjwỳ kum adjàpēnh katàt.

19Mỳj dja gar nēn kam arỳm Metĩndjwỳnh kĩnh nhym ar amã mex jarē? Bir, dja gar katàt Metĩndjwỳnh kabēn man kôt ar amijo aba. Nhym kôt me arỳm ar ajo ajkē gar kôt arỳm atokry ne akaprĩ ma. Kam dja gar Metĩndjwỳnh kĩnh nhym arỳm ar amã mex jarē.

20Godja gar ajaxwe nhym me pãnh ar ajo bikēnh jabej gar kam akrànãmã amitokry mar jabej. Djãm kam gar arỳm Metĩndjwỳnh kĩnh nhym kute ar amã mex jarēnhmã? Kati. Nhym be, godja gar katàt ar amijo aba nhym me arỳm kôt ar ajo bikēnh jabej gar kam akrànãmã atokry mar jabej. Katàt ar aje amijo abakambit dja gar arỳm Metĩndjwỳnh kĩnh nhym ar amã amex jarē.

21Katàt ar aje amijo abakôt me kute ar ajo bikēnh gar kôt atokry. Ja kadjy ne Metĩndjwỳnh amiwỳr ar ajuw ne ar ajo ba. Ga, Kritudjwỳ gwaj bakadjy tokryja pumũ. Gwaj baje kudjwa katàt amijo baban kôt batokry kadjy ne gwaj bakadjy tokry.

22“Djã nãm Kritu axwe? Kati. Djã nãm memã 'êx ne me noo akno? Kati.”

23Me kum àkjêrkam djã nãm amipãnh memã akij? Kati. Tokrykam djã nãm me kangrô? Kati. Nãm Metĩndjwỳnhmã amijarē. Kute katàt memã axwe pãnh jarēnh djwỳnhkumrēx jamã ne amijarē.

24Kritu ta ne pĩte'ykam gwaj bajaxweo pãnh. Mỳj kadjy ne gwaj bajaxweo pãnh? Bir, gwaj bamã bajaxwe prãm kêt kadjy. Ga, me tyk kum axwe prãm kêtja pumũ. Gwaj badjwỳ arỳm batykmãn pràbê bamã bajaxwe prãm kêt ne

ar baban baje kabën marn kôt baje amijo baba prãm. Ja kadjy ne arým gwaj bajaxweo pãnh. Mry kà punuo ne me prïne ôm nhym kam Metĩndjwýnh arým kôt gwaj bajo mex gwaj kam ã bamã bajaxwe prãm kêtõ ane.

²⁵Ga, mryo ba djwýnh kêt kam mrykĩ'ãtomti arým no biknor ne ate ar baja pumũ. Ar gadjwý ne gar ate ar aba. Nhym be, jakam gar arým ajo ba djwýnh Jeju'ýr amijo akẽx ne kôt ar amijo aba nhym arým ar apytãro ba.

Pedru kumrẽx 3

Kute prõmẽ mjên mã abenã karõ.

Xit 2.2; Xim k 2.9, 3.11

¹Ë, ar apa, arým ar amjênwã, ar amã ne ba ikabën ne. Dja gar akrãnmã amjên kabën maro aba. Ar ajõ amjên kute amim Metĩndjwýnh kabën mar prãm kêt jabej ga dja ga katãt kabën kôt ar amijo aban ã arým 'ýr o akẽx ne.

²Godja te amim Metĩndjwýnh kabën mar kêt ne arým apumũ. Katãt aje amijo aban amã Metĩndjwýnh rax pymakôt arým apumũ. Ne kam amex kôt arým Metĩndjwýnh'ýr amijo akẽx ne tu amim markumrẽx.

³Be, mýj dja ga amexkam akute nhym me kum akĩnh ne? Djãm akunhêrkam nãr djãm akĩ prïne mex nãr djãm apýnh anhõ kën karýrkam nãr djãm aje akã mex jangjênhkam? Djãm akunhêr jabit ne arým kôt amex? Kati.

⁴Bir, mýj dja ga ga amexkam akute nhym me kum akĩnh ne? Bir, dja ga anhõkre kadjwýnhbê akabën mexbit man memã aprĩren akrãnmã memã abën rereko aba nhym me arým kum akĩnhkumrẽx. Nhym kam Metĩndjwýnhdjwý kum akĩ:nhkumrẽx kute mrãmri ne me kum õ mýjja pãnh ra:x kĩnh pyrãk.

⁵Amrêbê ne me bakukãmãre nire kwý mextiren axwe kêt ne ar ba. Ne Metĩndjwýnh kanãrrãm ar ban arým kabën mexbit jarën akrãnmã mjên kabën maro ba.

⁶Ga, Xara kute Abraão kabën marja pumũ. Nãm katãt kôt ar amijo ban kum rax jarënh ar o ba. Ar aje Xara tãmdjwý pyrãk dja gar kudjwa amjên kabën man arým atĩn prãm kêt.

⁷Ē, ar apa, arým ar aprōwã, ar amãdjwỳ ne ba ikaběn ne. Kwãrĩk wãnh amidjwỳnhbit maro aba kêt ne prĩne amim aprō maro aba. Ajityxo aje aprō jakrenhkam kum aprĩ:ren amã abê. Djãm amã aprō jabê kêt nhym Metĩndjwỳnh kute amarmã? Aje kum amijo adjà'wỳr nhym kute amarmã? Kati. Dja ga amã abê kêt nhym Metĩndjwỳnh arým amar kêt. Nhym be dja ga amã aprō jabê nhym arým akaběn ma. Djãm apydji ne Metĩndjwỳnhkôt atĩn ne ar abamã? Kati. Metĩndjwỳnh djukaprĩkôt ne ga aprōmẽ kôt ar atĩn ne ar abamã.

Me kute katàt amijo bamã.

Ep 4.1; Kor 1.10; Tex k 4.1; Ped k 2.12

⁸Jakam ne ba ar akunĩmã ikaběn. Gora ar akunĩ axikôt abenmã akaběn jarẽ. Kwãrĩk wãnh amidjwỳnhbit maro aba kêt. Dja gar aben maro aba. Kute me kamy kum kamy jabê pyræk dja gar ã amã aben jabêo ane. Ar amã aben kaprĩn amijo angrin akàtàm ne ar abeno aba.

⁹Kwãrĩk wãnh me'õ ar ajo ajkẽ gar amipãnh o abikẽnh kêt. Nàr, kwãrĩk wãnh me'õ ar amã akij gar amipãnh kum adjàkjêr kêt. Ate dja gar kum akaběn mex jarẽn o djuw mex. Ar aje ã abenmã anhỹr kadjy ne Metĩndjwỳnh amiwỳr ar ajuw ne ar ajo ba. Ja dja gar aman ikaběn kôt amijo ane nhym Metĩndjwỳnh ĩ arým ar amã akĩnh djà ngãn ar ajo djuw mex.

¹⁰Amrêbê: ne me bakukãmãre memã kum, "Ar adjumar mex ne atĩn 'iryne ar abamã djãm ar amã ja kĩnh? Mỳj dja gar kadjy amijon? Bir, kwãrĩk wãnh akaběn punu'õ jarẽnh kêt. Aje me noo abiknor kadjy, kwãrĩk wãnh memã ajêx kêt.

¹¹Godja me arĩk ar ban axwe on memã akàx. Ar ga dja gar ajaxwe kêt ne amã me kaprĩ. Ar akunĩ abenkam adjumar mex kadjy dja gar aben nêje aben jakren akabôt katin ar aba ne 'ã adjukanga kêt.

¹²Mỳkam dja gar abenkam adjumar mex? Bir, Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute katàt me kute amijo baja pumũnh. Ne kam me kute kum amijo à'wỳrkam arým kute me kaběn marn kam kute me kaběn kôt memã ipêx. Nhym be, me axweja ne Metĩndjwỳnh arým mekam no kà nhàn ngryk ne arým mebê

aptà”, ane. Me kute amrêbê: me bakukãmãremã anhÿrkam dja gar ã amexo ane.

13Ar amex prãm kam djãm me kute ar ajo bikênh prãm? Kati.

14Nàr gar katàt ar amijo aba nhym me kôt ar ajo bikênh jabej gar arÿm atokry. Atokry japôkmã akĩnh. Akĩnh ja dja gar ama. Kwãrĩk wãnh kam ar amã me uma kêt ne atĩn prãm kêt.

15Ne ate Běnjadjwÿr djwÿnh, Metĩndjwÿnh ma. Ne mexo umatija ma. Ne ano tÿx. Amikôt aje memã amijarěnh kadjy ano tÿx. Dja me abej akukij ne amã, —Mÿj ne ga aman arÿm, “Dja ba Metĩndjwÿnh kôt itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne”, anhÿro aba? Mÿj ne ga ama? ane. Dja me ã abej akukjêro ane ga kam amikôt memã amijarěn memã kum, —Kritu ikadjy ty. Ba arÿm tu amim markumrěx. Kam dja ba Metĩndjwÿnh kôt itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne, ane. Kwãrĩk wãnh memã bẽx kêt. Metĩndjwÿnh mexo uma dja gar aman memã aprĩren memã amijarě.

16Dja gar katàt ar amijo aban amikam ajaxwe'õ mar kêt nhym me arÿm ar ajã 'èx ne memã kum, —Djãm tãmwã katàt kute amijo ba got? Kati, axwe, anhÿro ba. Kwãrĩk wãnh rã'ã. Dja te me ar ajã anhÿro ba, ar ga dja gar katàt amijo aba rã'ã. Ne katàt amijo aba tãmtã: nhym kam me arÿm ar akatàtkumrěx kôt ar apumũn arÿm amikam pijàm ne. Me amikam pijàmmã dja gar katàt amijo ar aba rã'ã.

17Mÿkam ne me ar ajã kaběn punu? Bir, godja Metĩndjwÿnh ar atokry'ã amim karõ jabej. Kute ar ajã amim karõ kôt ne me ar ajã kaběn punu gar arÿm atokry. Ajaxwe kêt ne atokry. Ne te atokry ne Metĩndjwÿnhmãbit amexkumrěx. Nhym be, me kwÿ axwekumrěx nhym Metĩndjwÿnh arÿm memã axwe jarě nhym me arÿm tokry:. Nhym be, ga te ajaxwe kêt ne atokry, ja ne mex.

18Be ga, Kritudjwÿ tokryja pumũ. Gwaj bajaxwekôt tokry. Gwaj bajaxwekumrěx nhym ta axwe kêtumrěx ne arÿm gwaj bajaxwe pãnh

tokry. Kute Metĩndjwỳnh'ỳr gwaj bajo akẽx kadjy tokry. Nãm me kubĩ. Kritu nhĩkumrẽx nhym me kubĩ. Nhym kam Metĩndjwỳnh Karõ akubyn o tĩn ne.

¹⁹Amrẽbê: Nõwe me bakukãmãremẽ ro'ã ar bakam ne ngõ me imex nhym me arỳm ty. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm me karõbê ijê. Me tĩn ne ar bari ne Metĩndjwỳnh arỳm Nõwemã Karõ jano nhym arỳm kum arẽ. Kum arẽ nhym kuman arỳm kàj bê me akren memã kum, —Ar ajaxwe:. On wãnh ajaxwemã anhire. Nãm ã memã anhỹro ba. Kute kà raxo ãmri ne ã memã anhỹro ba.

²⁰Nõwe te memã ane nhym me axwe rã'ã ne. Nhym kam Metĩndjwỳnh ngryk tõ:n te me kute amijaxwe krã'ymã kam ama:. Nhym kam ngõ arỳm me imex nhym me arỳm ty. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm me karõbê ijê. Nhym be, me ngrẽrebit arỳm amim kabẽn ma. Ar kubê 8bit arỳm amim kabẽn man arỳm wãnh axwemã ire. Ne kam arỳm kãmã wadjàn kam tyk kêt. Ga, ar kute amim Metĩndjwỳnh mar ne arỳm kàkam ỳrja pumũ. Kam Metĩndjwỳnh arỳm ngõkam ar utàn ar aro ba.

²¹Gwaj badjwỳ ne gwaj tu amim Kritu markumrẽx nhym me arỳm ngõmã gwaj bajangij. Mỳj'ã ne ngõ kurũm bajapõxja amijakre? Bir, Jejumẽ ro'ã akubyn batĩn'ã ne amijakre. Gwaj Jejumẽ ro'ã akubyn batĩnkam ne gwaj arỳm Jejukõt katàt ar amijo baba. Djãm mỳjja punu'õ gwaj banhĩ'ã atom nhym me gwaj bajã ku'õ? Kati Gwaj katàt ar amijo baban arỳm amim, —Metĩndjwỳnh ne katàt ije amijo ibakõt kute imar, anen arỳm bakĩnhkumrẽx ne. Ja'ã ne ngõ kurũm bajapõxja amijakre.

²²Mrãmri ne Jeju akubyn tĩn kàjkwamã wabin arỳm Metĩndjwỳnh djubõk'ãnh nhỹ. Bẽnjadjwỳr rax ne memã nhỹ ne kute raxo, umao mỳjja kunĩ, me kunĩ jakrenh. Kute kadjy mrãnh djwỳnhmẽ me bẽnjadjwỳrmẽ me 'itỳx kunĩ jakrenh mex ne kabẽnno me anoro nhỹ.

Pedru kumrẽx 4

Me kute katàt Metĩndjwỳnh kabẽn kõt amijo ba'ã kute memã karõ.

Ep 4.17; Kor 3.5

¹Kritu nhĩkumrēx ne arỳm gwaj bapānh tokry. Ar aje ja markam dja gar amikukām mǎ amim, —Badjwỳ dja ba kudjwa itokry, ane. Dja gar ǎ amim ane. Mỳkam? Bir, dja gwaj kudjwa batokryn arỳm amim Metĩndjwỳnh mar tỳx ne kam arỳm bajaxwe prām kētkumrēx

²ne bamǎ mỳjja punu kĩnh kêt. Djām me axwe kôt dja gwaj amidjwỳnhbito kĩnh kadjy amima, bamǎ mỳjja punu kĩnh kadjy amima? Kati:. Arỳm Kritu kudjwa batokrykam dja gwaj Metĩndjwỳnh kabēn man kôt amijo baba kadjy amima.

³Amrēbê me kute Metĩndjwỳnh mar kêtja kôt gar amijo aban aprō djwỳnh kupa'ǎ nār amjên djwỳnh kupa'ǎ akurē aba. Ne amǎ mỳjja punu kĩnh. Ne kadjwati kangôkam ajajbǎ. Ne me torkam abixaêr punu. Ne kadjwati kangôkam aben tỳx jabej. Ne mỳjjao metĩndjwỳnh karō nhipêxmǎ amijarēho aba. Ja ne punu:re. NhyM Metĩndjwỳnh ar akam ngryk. Gar kam arỳm Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akēx ne tu amim markumrēx.

⁴NhyM kam me amakkre kêt arỳm ar ajǎ kabē:n. Me kute axweo ba tỳx rǎ'ākam ar ajǎ kabēn ne. Me abenmǎ kum, —Je tô, mỳkam ne me arỳm gwaj bakôt bixaêr kêt? anen kam arĩk abenmǎ kum, —Nām gwaj ba kôt ar ba kêt. Axwe. Nām me ǎ abenmǎ ar ajǎ ane.

⁵Me wǎ dja me ĩ prĩne amijaxwe kôt Metĩndjwỳnhmǎ amijarē nhyM arỳm memǎ axwe pānh jarē. Kute memǎ axwe pānh jarēnh kadjy arỳm memǎ dja. Me tĩnmē me tykmē arỳm memǎ dja.

⁶Ē, me arỳm tykja me tĩnri ne me memǎ Kritu'ǎ ajarē. Mỳj kadjy? Bir, me tĩnri, pykakam ar bari kute amijaxwe mar ne kam arỳm tykkam Metĩndjwỳnhkôt tĩn ne ar ba kadjy ne me memǎ arē.

⁷Me kunĩ kute aminhinomǎ amimēnh djà nhō akati bōx 'ỳr. Kam dja gar akrǎ mex kadjy amiman ajaxwe kêt kadjy amijǎno djan kum akabēno aba.

⁸Ar aje Metĩndjwỳnhmǎ akabēnkam amex. NhyM be, ar amǎ aben jabêkam gar arỳm ar amexo amũ amikamēn arỳm ar amexti:re. Kam ar amǎ aben jabê:. Dja gar amǎ aben jabēn arỳm aben jaxwe krǎptĩo aknon mar kêt ne.

⁹Dja gar abenmã anhũrkwã jarěn abenkam aku. Kwãrĩk wãnh aben kàxã ar anhõ mỳjja'ã maje amim, —Mỳj kadjy dja ba kum inhõ mỳjja jarẽ? anhỹr kêt.

¹⁰⁻¹¹Metĩndjwỳnh Karõ ne ar amã adjàpênh djà'ã karõ. Apỳnh ar anhĩ djari ar amã 'ã karõ gar apỳnh adjàpênh djà maro aba. Ar ajõ aje memã kaběn jarēnh'ã kute ar amã karõja, Metĩndjwỳnh kabēnkumrēx dja gar memã arē. Kwãrĩk wãnh memã kaběn kajgo'õ jarēnh kêt. Ne ajte kute ar ajõmã aje meo djuw mex'ã karõja dja gar memã mỳjja nhõro aba ne me kadjy adjàpênhkumrēx. Aje meo djuw mex kadjy Metĩndjwỳnh arỳm ar amã tỳx jadjà. Dja gar arerek kêt ne meo djuw mexo aba. Metĩndjwỳnh ne ukaprĩ:kumrēx. Ar gadjwỳ dja gar adjukaprĩkumrēx ne ar adjàpênh djà'ã adjukanga kêt ne memã adjàpênh ar aba. Memã adjàpênh kunĩkõt dja me arỳm Metĩndjwỳnhmã mextire jarē. Ne kum, —Ga ne ga adjukaprĩ:kumrēx. Akabēnkõt ne Jeju Kritu bõx. Ba arỳm tu amim markumrēx, ane. Metĩndjwỳnh ne ra:x ne kute me kunĩo ba djwỳnh. Rax rã'ã: rã'ã ne. Ne ren me kunĩ kum rax jarē. Mrãmri. Tãm ne ja.

Me kum me kute amim Kritu marja kurê.

Mat 10.16; Dju r 16.1; Pir 1.29; Idja 12.3

¹²Akmere, àpnhĩre ar, ba ar amã arē gar ama. Ga, me kute kuwykam kěn karỳr jadjwỳrja pumũ. Me adjuw nhym ôr ne xêr nhym mỳjja punu kunĩ apõx. Ar gadjwỳ dja ar akaprĩ djà ar ajo ba gar atokry: ne. Birãm ar amãbit ne kute me kute amim Jeju marja tokry prãm kêt pyræk. Gar kam amim, —Je tô ba ne ba ije amim Jeju maro iba nhym itokry ja ijo ba. Mỳkam? ane. Kwãrĩk wãnh amim ja jarēnh kêt.

¹³Be ga, Kritu tokryja pumũ. Me kute amim Kritu mar krãptĩdjwỳ kõt tokry. Ar gadjwỳ dja gar kõt atokry. Kwãrĩk wãnh kam akaprĩ kêt. Dja Kritu me:xkumrēx ne uma:n arỳm bõx. Godja jakam kõt atokry jabej dja gar bõxkam akĩnhti:rekumrēx.

¹⁴Ar aje amim Kritu mar nhym me arỳm kam kum ar akurê. Djãm kam ar akaprĩ got? Ga, Metĩndjwỳnh Karõ ar amē amijo kajkepja pumũ. Karõ

ra:xkumrêx ar amê amijo kajkep. Kam te me kum ar akurê gar akĩnhkumrêx. Me ta ne me Kritu'ã kabên punu. Nhy m be, ar ga ne gar kum mextire jarê.

¹⁵Nhy m be, dja ar ajõ aje me par nhy m me kôt ajo ajkê ga atokry. Nâr, adjâkĩnhĩ nhy m me kôt ajo ajkê ga atokry. Nâr aje amim me kukjêr prãm nhy m me kute amã amijarênh ga aje amũ memã me arênh prãm. Nhy m me arÿm kôt ajo ajkê ga atokry. Nâr ajaxwe 'õ nhy m me kôt ajo ajkê ga atokry. Djãm kam akĩnh? Kati. Ajaxwekam akaprĩkumrêx. Kwãrĩk wãnh ã amijo anhÿr kêt.

¹⁶Nhy m be, aje mrãmri amim Kritu markumrêx nhy m me arÿm kôt ajo ajkê ga atokry. Kwãrĩk wãnh kam apijãm kêt. Dja ga kam Metĩndjwÿnhmã rax jarênh kum, —Djũnwã, ije amim Kritu markam ne me ijo ajkê ba itokry. Ba kam ikĩnhkumrêx, ane.

¹⁷Apÿnh gwaj baje marja Metĩndjwÿnh kute gwaj bajaxwe jabej amim gwaj bakukjêrmã. Õ akati gwaj bawÿr bõx 'ÿr. Gwaj bajo dja amim me kukjêrmo krax. Gwaj bajo kute memo kraxkam mÿj dja ï arÿm me amakkre kêt kam nê? Bir, dja me axwe jabej amim me kukij nhy m me arÿm amijaxwe kôt kum amijarê. Nhy m kam arÿm memã pãnh rax jarê. Me kute Kritu'ã ujarênh ny mar kêt pãnh tokry rax jarê.

¹⁸Amrêbê: ne me bakukãmãre ije ar amã arênhja kôt memã kum, "Metĩndjwÿnh kute me katàt kute amijo baja pytàr ne tô, kam àpênh rax. Nhy m kam mã dja me axwemê me kute Metĩndjwÿnhbê amijo akêxja mekam nê? Bir, mrãmri dja memã pãnh jarê nhy m me axwe pãnh tokrykumrêx." Nãm me bakukãmãre ã memã ane.

¹⁹Tãm ne ja. Metĩndjwÿnh kute ar ajã amim karõ kôt dja gar katàt ar amijo aban ajmã akute kêt ne ar aba. Ne te katàt amijo aban arÿm atokry jabej. Kum amijarê gê ta ar atokrykam ar apytà. Metĩndjwÿnh kute ar anhipêx djwÿnh kute ar amarkumrêx ne ar ajã ukanga kêt kumrêx. Kum amijarê gê ta ar ajo ba.

Pedru kumrêx 5

Kute meo ba djwÿnhmã àpênh'ã karõ.

¹Ar akam ar abê Jeju nhõ me jao aba djwÿnhwã ba ar amã ikabên jarên ar adjàpênh djà'ã ar amã karõ. Dja gar ikabên ma. Ota, badjwÿ ibê Jeju nhõ me jao iba djwÿnh. Ba ne ba Kritu tokrykõt omũ. Dja ba ajte omũ. Djãm rerekren kajgo ba omũ? Kati. Dja ra:x ne uma: ba arÿm omũn kõt ar iba.

²Ga, me kute me õ krito djuw mex nhym memã abatànhja pumũ. Ar gadjwÿ dja gar wãkam me kute amim Jeju marmã arênho aba. Memã Metĩndjwÿnh kabên jarênho aba gê me mar mexo amũ amikamên mar rax ne. Djãm me'õ ne kute ar amã ar aje meo aba'ã àpnênh tÿx gar amã uman kabên kõt ar aje me omũnho abamã? Kati. Ar ga dja gar amã me omũnh kĩnh ne meo aba. Djãm ar aje pi'õk kaprĩbit mar ne aje amim o adjàptàr kadjy meo abamã? Kati. Ar amã me kĩnhkam dja gar me o aba.

³Djãm ar aje amiraxo adjàmran Metĩndjwÿnh nhõ me ja janoro abamã? Kati. Ga, mrykĩ'ãtomtio ba djwÿnh õ krit kukãm katàt baja pumũ. Katàt ba nhym õ krit arÿm kõt katàt amijo ba. Ar gadjwÿ dja gar Metĩndjwÿnh nhõ me ja kukãm katàt ar amijo aba gê me ajã amim, “Ba gêt kudjwa”, anen arÿm ar akudjwa katàt ar amijo ba.

⁴Ga, me kute aben rer djàja pumũ. Kam me'õ kute me kunĩ rerja dja kĩnh djà'ã arÿm amim krãdjê byn kutu. Pi'õo krãdjê tu. Nhym kam pi'õo krãdjê tẽmbê punu. Ar gadjwÿ dja gar katàt õ me ja kukãm amijo aba mex ne arÿm amim akĩnh djà by. Õ me jao ba djwÿnh djwÿnh dja bõx. Jeju dja bõx ne arÿm ar amã ar akĩnh djà mexti:re ngã gar arÿm amim aby. Djãm ar akĩnh djà rerekmã? Djãm punumã? Arkati. Kute ar amã ar akĩnh djà nhõr ja dja mex rã'ã: rã'ã ne.

⁵Ar ajabatành nyredjwÿ, ba ar amã ikabên jarẽ. Dja gar mebêngêt kabên ma. Arÿm me abatànhkam dja gar me kabên man kõt ar amijo aban amim, —Djãm ije iraxo me akrenh? Kati. Ikajgo, anen abenmã amijo angrin akajgo. Mÿkam? Bir, amrêbê: me bakukãmãre memã kum, "Me amijo àmra prãmja Metĩndjwÿnh arÿm mebê aptà. Nhym be, me kute amijo kajgo dja Metĩndjwÿnh tu mekam ukaprĩkumrëx”, ane.

⁶Metĩndjwỳnh 'itỳxo kubê kumkati dja gar rax man kam arỳm amijo akajgo. Amijo akajgo: nhym ĩ akati 'õkam arỳm kàjmã ar akamẽn ar ajo rax ne.

⁷Dja gar rax ma:n kum ar adjumar punu djà kunĩ jarẽnho aba. Kute ar amar ne ar ajo djuw mexo ỳrkam ã kum anhỹro abao ane.

⁸Ar ano mex ne amijã ano tỳx ne aminêje rĩt. Ga, rop jamrexe kàr ar baja pumũ. Nãm kute mry'õ krẽnũ abej ar ba. Akurê djwỳnhbê Xatanajdjwỳ ne 'itỳ:x ne àkrê: ne kabẽn 'itỳ:x ne me abej ar ba. Kute me'õbê Jeju kurêmã nhym 'ã ukangamã ne abej ar ba.

⁹Dja gar tu amim Metĩndjwỳnh mar tỳxkumrẽx ne 'ã adjukanga kêt ne o arỳm Xatanajbê aptàn arek kubê dja. Xatanaj ar abê Jeju kurê prãm ne ajte pyka kunĩkõt me bakamydjwỳbê kurê prãm. Jeju kukwakam ar aje meo akamyjabê kurê prãm nhym me ar akudjwa arỳm tokry. Ja dja gar aman kubê aptà.

¹⁰Metĩndjwỳnh ta ne tu kum me kaprĩ:kumrẽx ne prĩne kute me kunĩo djuw me:xkumrẽx. Ta ne Kritu djàpẽnkhõt amiwỳr ar ajuw ne ar ajo ba. Dja gar õ kàjkwakam kõt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne. Ja kadjy ne amiwỳr ar ajuw. Be, ar atokry kàjbê 'irykam dja prĩne ar ajo mex. Ta dja akubyn ar amã tỳx jadjà gar kõt adjãm tỳx ne 'ã ar adjukanga kêtumrẽx.

¹¹Gê me kunĩ kum mex jarẽn rã'ã: rã'ã ne. Gê me kunĩmã rax rã'ã: rã'ã ne. Tãm ne ja.

¹²Ije ar amã ikabẽn jarẽn ja ne ba Xibanumã arẽ nhym arỳm 'ã pi'òk no'òk gar arỳm amim arẽ. Me bakamybê Xibanu ne tu amim Jeju markumrẽx ne 'ã ukanga kêtumrẽx. Ba ar amã ikabẽn jarẽn 'ikrãn nhym 'ã pi'òk no'òk ne. Ar akĩnhmã ne ba ar amã arẽ. Ba ar amã mrãmri Metĩndjwỳnh ta tu kum ar akaprĩkumrẽx jarẽ. Kam dja gar tu amim markumrẽx ne 'ã adjukanga kêtumrẽx.

¹³Krĩraxbê Babirõnijkam me kute amim Jeju mar ne ar aben pydjio baja ne me ar amã kabẽn mex jarẽ. Metĩndjwỳnh kute meo ba kadjy arỳm amijo me

utà. Ar gadjwỳ arỳm amijo ar apytà. Makôdjwỳ ar amã kaběn mex jarẽ. Tãm ne mã ikôt ajkaměn arỳm kute ikra pyràk.

¹⁴Dja gar abenwỳr bôx ne abenmã akaběn mex jarěn aben pa krij. Ar amã aben jabêkam aben pa krijn aben tatak ne. Gê ar aje amim Kritu Jeju mar kunĩwã umar mex. Tãm ne ja.

Atãri Pedru

Atãri Pedru 1

¹Ba ibê Ximão Pedru. Jeju Kritu ne ijano ba 'ã idjujarênh ar iba. Ba ne ba ar amã ikabên ne. Gwaj Batĩndjwỳnhmẽ gwaj bapytàr djwỳnh ar ta ne ar arỳm gwaj bamã axwe kêt jarẽ. Jeju Kritubê ne gwaj bapytàr djwỳnh. Ar ta ne ar gwaj bamã axwe kêt jarẽ gwaj arỳm tu amim markumrêx ne bamã kĩnhkumrêx. Ar amã ne ba ikabên jarẽ.

²Gê Metĩndjwỳnh tu kum ar akaprĩ:kumrêx gar adjumar mexo amũ amikamên arỳm adjumar mexkumrêx ne.

Me ba mex'ã kute memã karõ.

Kô k 1.4

³Metĩndjwỳnh ne mexo uma:n prĩne mex ne axwe kêtumrêx. Arỳm amiwỳr gwaj bajuw gwaj tu amim markumrêx nhym 'itỳxkôt arỳm gwaj bamã Karõ jano. Ne gwaj bamã kabên jarẽ gwaj arỳm bamã kĩnh ne kôt ar amijo baban kam arỳm kôt batĩn ne ar baba rã'ã: rã'ã ne. Gwaj kam bajaxwe kangan bamex prãm.

⁴Kôt ne kute gwaj bamã mỳjja jarênh mãmđji. Kute gwaj bamã mỳjja mexti:rekumrêx jarênh. Dja gwaj amiwỳr mỳjjakam amakbê ta mexo bamex. Ja kadjy ne gwaj bamã mỳjja mexti:re jarẽ. Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja ne me mỳjja punu kumexo ba. Me 'êxnhĩ. Me kum me kurê. Me ari prõ, mjên kupa'ã kurê ba. Me mỳjja punu kumex jao ba. Gwaj ba dja gwaj bamã mỳjja punu kĩnh kêt ne tu kangakumrêx. Ja kadjy ne Metĩndjwỳnh gwaj bamã mỳjja mextire jarênh mãmđji.

⁵Kute gwaj bamã mỳjja nhõrmã arênhkam dja gar amikrà kêt ne amex. Arỳm ar aje tu amim Metĩndjwỳnh markumrêxkam dja gar amex. Amex ne ajte Metĩndjwỳnh mar mexo amũ amikamên mar rax ne.

⁶Metĩndjwỳnh mar rax ne ajte ajaxwe kêt kadjy amijãno dja. Ajaxwe kêt kadjy amijãno djan ajte Metĩndjwỳnh kôt ar amijo aba. Kôt ar amijo aba'ã adjukanga kêt. 'Ã adjukanga kêt ne ajte mex kôt amex.

⁷Mex kôt amex ne ajte Jeju kukwakam akamy arkam adjukaprĩ. Arkam adjukaprĩ kute me axikôt apôx abenkam ukaprĩ pyræk. Arkam adjukaprĩn ajte amã me kunĩ jabê.

⁸Dja gar ã aba mexo anen aba mexo amũ amikamên aba me:xkumrêx. Ga, pidjô ô me:xkumrêxja pumũ. Nhyim me kum kĩ:nhkumrêx. Ne kam kam kaprĩ kêtkumrêx. Ar gadjwỳ dja gar aba me:xkumrêx ne akajgo kêtkumrêx nhyim Běnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu arỳm kum akĩnhkumrêx ne akam kaprĩ kêtkumrêx.

⁹Nhyim be, godja gar ajô aba mex kêt ne aba punu jabej. Aje mrãmri ne me no rã kute amybỳm mỳjja pumũnh kêt pyræk ne aje mar rerekre. Metĩndjwỳnh ne arỳm ar ajaxwe tũm maro aknon akam ngryk kêt. Nhyim be, ar ga ne gar arỳm jao ajamak kêt katin arỳm mar kêt ne.

¹⁰Kam, akmere, àpnhĩre ar, amibêx ne markumrêx. Djãm mrãmri ne Metĩndjwỳnh amijo ar apytàn amiwỳr ar ajuw ne ar ajo bakumrêx? Ja dja gar amibêx ne markumrêx. Ne kam arỳm amim, —Nà. Mrãmri ne Metĩndjwỳnh arỳm amijo ipytàn ijo bakumrêx, ane. Dja gar ije ar amã arênhja kôt amijo aba mex ne kam Metĩndjwỳnhbê amijo akêx kêtkumrêx.

¹¹Dja gar aba mexo ane nhyim kam arỳm Běnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu bôx. Kubê ne gwaj bapytàr djwỳnh. Dja bôx ne ô kàjkwamã ar ajo mõn ar ajo bôx ne arỳm ar amã, —Aj. On amrê wadjà. Ota, ar anhõ mỳjja mexti:rekumrêx. Ba dja ba ar ajo iba. Jakam dja ba me kunĩ:o iba rã'ã: rã'ã ne, ane. Dja gar pykakam aba mexo ane nhyim arỳm ar ajo bôx ne ã ar amã ane.

Metĩndjwỳnh kaběn pỳnh ne kute memã arênh.

Ep 4.1; Kor 1.10; Ped k 1.15; Ap 3.4

¹²Kam dja ba ije ar amã ar aba mex ja'ã karõ 'ãno dja. Arỳm ne ba ar amã tãm jarê gar arỳm aman arỳm kôt amijo aba mex. Kwãrĩk wãnh rã'ã. Dja ba ajte ar amã tãm jarên ajte ar amã tãm jarê gar arỳm mar tỳx ne. Ne kam aba mex'ã adjukanga kêt.

13Nã bãm amim, —Pykakam itĩn ne ar ibari dja ba mã arkum arẽ gẽ ar mar tỳx. Tãm ne mexkumrẽx. Nã bãm ã amim anen kam arỳm mã ar amã arẽ.

14Mrãmri ityk arỳm ijo rãm ne ja. Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu ne imã arẽ ba arỳm kuma. Ga, kubẽkàtio kikreja pumũ. Nãm me kungràn arỳm mã tẽ. Badjwỳ dja ba ty nhym inhĩ wãnh nõ.

15Itĩnri dja ba ar amã karõ 'ãno dja. Ar aba mex'ã ar amã karõ 'ãno dja. Dja ba ty gar mã aba mex ne mar tỳx ne arỳm 'ã adjukanga kêtikumrẽx.

16Gwaj banhõ Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu arỳm bõx ne 'itỳxkõt mỳjja pumũnh kêt nhipẽxo ba. Bar memã 'ã idjujarẽnh ar iba. Djãm me kabẽn kajgokõt ne bar amijo iban arỳm ar amã me ujarẽnh kajgo jarẽ? Kati. Djã ne me ta amim, —Ba dja ba memã 'ã ajarẽn pĩne idjujarẽnho irõ mex gẽ me idjujarẽnh ma? Dja me kuman aben djõ'ã amũ abenmã arẽnho ba, ane. Djã ne me ã amim anen 'ẽx ne arỳm amũ imã arẽ ba me ujarẽnh kajgoja man arỳm me õ'ã amũ ar amã arẽ? Kati. Ar ba ne bar Jeju pumũnhkumrẽx ne kam kõt ar amã 'ã ajarẽ. Jejubê ne Bẽnjadjwỳrbê kumkatibê Kritu ne me kunĩ, mỳjja kunĩo ba. Bar omũn arỳm ar amã tãmja'ã ajarẽ.

17-18Amrẽbê ne bar Jeju pumũ. Metĩndjwỳnh nhõ krãnhkam ne bar djan arỳm kam Metĩndjwỳnh kabẽn ma. Jejumẽ ro'ã ne bar djan arỳm kuma. Kakrã jadjẽnh tỳ:x ne me:xkumrẽx ne arỳm Jeju kuno bar omũ. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm kàjkwa kurũm Jeju'ã ar imã kabẽn jarẽ. Kakrã jadjẽnh tỳ:x kurũm ne ar imã 'ã kabẽn jarẽn kam, —Ikra ne wã. Imã abê:kumrẽx. Ba kam kam ikĩnhkumrẽx. Nãm ã Jeju'ã ane bar arỳm kabẽn ma. Ga, Metĩndjwỳnh, me Babãm ta kute kum rax jarẽnhja pumũ. Kum kĩ:nh jarẽnhja pumũ bar arỳm kuma.

19Be, nã bãm ar Jeju pumũn Metĩndjwỳnh kabẽn ma. Nhym be, amrẽbê ne me bakukãmãre Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽ. Metĩndjwỳnh ne kabẽn pỳnh ne arẽ gwaj mar pỳnh. Dja gwaj on Metĩndjwỳnh kabẽn mar 'ãno dja. Ga, ngõnh põk kryre kute akamàt kô tyk kurwỳja pumũ. Me'õ ne o akamàt kurwỳ ne arỳm amim kam mỳjja pumũnho ba. Metĩndjwỳnh kabẽndjwỳ dja gwaj mar 'ãno djan arỳm mỳjja mar kêt maro tẽ. Arỳm mỳjja

kute apôxmã maro tẽ. Dja gwaj mar 'ãno badjãmo tẽ:n arým mỳjja'ỳr o bôx ne arým prĩne mỳjja pumũnh mex ne. Ga, umajỳrti noti kàjmã mrãnhja pumũ. Kàjmã mrã nhym me arým abenmã kum, “Arým akati 'ỳr”, ane. Nhym kam akati ban arým akati nhym kam me arým mỳjja kunĩ pumũnh mex ne. Gwaj badjwỳ dja gwaj Metĩndjwỳnh kabẽn mar 'ãno badjãmo mõ:n arým Kritu'ỳr o babôxkumrẽx. Nhym kam arým akubyn bôx gwaj arým prĩne omũnh mex nhym arým me:xkumrẽx ne dja. Gwaj kam prĩne mỳjja kunĩ pumũnh mexkumrẽx.

20-21 Amrẽbê: me bakukãmãre Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽ nhym me 'ã pi'òk no'òk ne. Djãm kabẽn jarẽnh djwỳnh ta ne amikabẽn man o Metĩndjwỳnh kabẽn ne arẽ? Kati. Metĩndjwỳnh Karõ ta ne ngrẽk nhym kam kabẽn man Metĩndjwỳnh kabẽn kô:t arẽ. Karõkôt kute arẽnhkam djãm gwaj baje pi'òkkam kabẽn jarẽnh kajgo ne tu kabẽn mar, tu mỳjja'ã kute kabẽn jarẽnhja mar? Kati. Gwaj ba baje tu mar kêt. Dja gwaj Karõ kumrẽx ma nhym arým gwaj bajamak bô gwaj kam pi'òkkam kabẽn jarẽ. Ne kam arým kôt kuma.

Atãri Pedru 2

Me ta kute amijo 'êx ne kute Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnh.

Djuda 3

1 Nhym be, me bakukãmãre kwỳ ne me arým amijo 'êx ne memã kum, — Metĩndjwỳnh kukwakam ne ba ar amã arẽ, anhỹro ba ne arým Metĩndjwỳnh kupa'ã memã mỳjja kwỳ'ã ujarẽnh ar ba. Ar akamdjwỳ dja me kwỳ ta amijo Metĩndjwỳnh mar mex ne ate kupa'ã ar amã mỳjja kwỳ'ã ujarẽnh ar ba. Dja me 'êx ne kraxkam ujarẽnh mexkumrẽx. Ne ujarẽho tẽ:n kam arým 'ênhôtkam kupa'ã ajarẽ:n kam arým me akwỳ noo akno. Ne arým Metĩndjwỳnh bê ar ajo akẽx. Dja me ajte Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ã memã kum, —Djãm mrãmri ne Jeju me axweo pãnhkumrẽx? Kati. Nãm me 'êx, anhỹro ba. Anhỹro ba:n arým me aêrbê tyn arým me biknor tokry djãkam akuno.

2 Me 'êxnhĩ ja ne me prõ prãm, mjên prãm ar ba. Dja me krãptĩ me 'êxnhĩ man me kôt prõ prãm, mjên prãm ar ba. Nhym me kàtãm me omũn arým

abenmã kum, —Be, djãm me kute amim Jeju mar wãkam me mex got? Me axwe, anhỹro ba.

³Me kute Metĩndjwỹnh'ã 'êxja dja me amim mỳjja rũho atom prã:m ne Metĩndjwỹnh kupa'ã ar amã mỳjja kwỳ jarẽn arỳm ar anoo akno. Ga, me kute memã nêkrêx nhõr ne pãnh pi'òk kaprĩ jamỹnhja pumũ. Ar gadjwỳ dja me ar ajo õ nêkrêx pyræk ne ar anoo aknon arỳm ar abê pi'òk kaprĩ jamỳ. Djãm Metĩndjwỹnh ate krãn ar ban kute me mar kêt? Djã nãm õtdjwan me omũnh kêt? Kati. Dja me aêrbê mrãmri memã axwe pãnh jarẽnhkumrêx nhym me arỳm me biknor tokry djàkam akuno.

⁴Djãm me axwe kajgo? Djãm pãnh kêt? Kati. Metĩndjwỹnh kute memã axweo pãnhkumrêx. Nhym kadjy mrãnh djwỹnhdjwỳ, djãm kute memã axweo pãnh kêt? Kati. Pãnh ne arỳm apa:rmã me biknor tokry djàkam me kumẽ. Ne kam akamàt kô tykkam mebê ijê, mrãmri me kute kàxiràxo me 'ãprekam me kute mebê ijê tỳx pyræk. Dja 'ãtũm nhym memã axwe pãnh jarẽnh nhõ akati arỳm bõx. Kute kam memã axwe pãnh jarẽnh kadjy Metĩndjwỹnh arỳm mebê ijê. Dja memã axwe pãnh jarẽ.

⁵Me bakukãmãre Nõwe bu'ã me jadjwỳ, djãm me axwe kajgo? Kati. Me axwe kajgo kêt. Pãnh. Nõwe te kàj bê me kute katàt amijo ba'ã memã karõo ba nhym me axwe rã'ã ne. Memã 'ã karõo ba: nhym arỳm me'ã ngõ tàm ne me kunĩ nhimex ne. Nhym be, Nõwemẽ Ar kubê 7bit ne Metĩndjwỹnh ngõ tãmbê ar utà.

⁶Krĩraxbê Xõtômamẽ Gomorakamdjwỳ djãm me axwe kajgo? Kati. Kajgo kêt. Pãnhkumrêx. Arỳm ne Metĩndjwỹnh memã axweo pãnh nhym me kunĩ arỳm xêr nhym arỳm mỳjja pràbit nõ. Mỳj kadjy? Bir, jakam me amakkre kêt kunĩ kute mar ne kum Metĩndjwỹnh pymamã. Ja kadjy ne ã memã axweo pãho ane.

⁷Ne kam me'õbê Rodjwỳ. Ro axwe kêt nhym Metĩndjwỹnh arỳm utà. Xõtõmakam ne me ari prõ, mjên kupa'ã kurẽ ban axweti ba. Nhym Ro axwe kêt ne arỳm mekam pijàm ne kaprĩre ne.

⁸Ne me axwe kôt me omün ne me maro ba. Ne kam me ô'ã akati kunĩkôt kadjwỳnhbê tokry. Nhy m kam Metĩndjwỳnh arỳm Ro pytàn arỳm me axwe kunĩ ga.

⁹Ga, Metĩndjwỳnh kute Ro pytàr mar mexkumrēxja pumũ. Me kute Metĩndjwỳnh mar ne kôt kute amijo badjwỳ ne Metĩndjwỳnh kute me utàr mar mexkumrēx. Kute kaprībê me utàr mar mexkumrēx. Me axwedjwỳ Metĩndjwỳnh kute mebê ijê mar. Mỳj kadjy dja mebê ijê? Bir, dja ĩ memã axwe pãnh jarẽ. Kute memã axwe pãnh jarēnh kadjy dja mebê ijê.

¹⁰Me kute Metĩndjwỳnh'ã 'êxja ne me kum amidjwỳnhbito kĩnh prãm. Ne kam kum mỳjja punu kĩnh. Me ja ne ba ar amã arēnh 'ãno dja. Metĩndjwỳnh dja mebê ijê. Me kum me rũnh kunĩ kurēn kum me uma kêt. Me amakkre kêt ne amijo àmra prãm ne tĩn prãm kêt ne tu me rũnh'ã kabēn punu. Me kwỳ ne me te uma nhy m me 'êxnhĩja tu me'ã kabēn punu.

¹¹Nhy m be, Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh umaro 'ityxo kute me 'êxnhĩja jakrenh mex. Nãm me te 'ityx djãm me kute Metĩndjwỳnhmã kum, “Me axwekumrēx”, anhỹr mã? Kati.

¹²Nhy m be, me 'êxnhĩja ne me kute mry pyràk. Mỳj kadjy ne mry ar ba? Bir, me kute par ne kute kur kadjy. Me kute Metĩndjwỳnh'ã 'êxadjwỳ. Mỳj kadjy ne me ar ba? Bir, dja Metĩndjwỳnh ĩ meo akno nhy m me arỳm me biknor tokry djàkam akuno. Me kute mry pyràk ne kute me mar kêt kam tu me'ã kabēn punu.

¹³Me 'êxnhĩja ne me Metĩndjwỳnh kabēn kupa'ã memã arēho ba. Kam, dja Metĩndjwỳnh memã axweo pãnh nhy m me tokry:. Nãm me pijàm kêt ne a'uri axwe ban õ kwỳ krēn kôt o ikõn kam ajbãn kurẽ ban kam we kĩnhkumrēx. Be, me ja ne me ar amã amibēn amijo amran arỳm ar aro'ã krĩn aku. Ar aro'ã akun ar amã 'êx ne ar anoo biknoro ba. Ga, me kà mexkam mỳjja 'òk, me ngrã 'ã arijkam punuja pumũ. Ar gadjwỳ ne me punuo ar apunu.

¹⁴Nãm me mebê prõ nàr mjēno àkĩnh kadjy ari no prõt ne kum axwe prãm. Nhy m me kwỳ kute amim Jeju mar rerekre nhy m me arĩk memã 'êx ne me

noo aknon arým amiwÿr meo akëx nhym me mekôt axwe. Nãm me kute amim mÿjja rÿnho atom kadjy no mextire ne Xatanaj man kôt ar amijo ba. Me kute mrãmri ne me tàmdjwÿ kute ingêt kôt amijo ba pyræk. Metĩndjwÿnh ne amrêbê: me'ã amim, —Me wã dja ba me kanga nhym me arým me biknor tokry djàkam akuno, ane.

¹⁵Nãm me tu Metĩndjwÿnh nhõ pry kangakumrëx ne arým me bakukãmãre Barãoja kôt ar amijo ba. Bedjo kute Barão djirja kôt ar amijo ba. Me'õ ne Barãomã kum, —Dja ga Metĩndjwÿnhbê mebê idjaer kurên kum, “Dja ga mebê idjaero ajkê”, ane. Ota, pãnh nêkrëx kumex. Nãm me ã Barãomã ane nhym arým kum nêkrëx kÿnh ne me kabën kôt me'ÿr tẽ.

¹⁶Me'ÿr tẽ: nhym Metĩndjwÿnh arým õ mrymã me kabën jadjà nhym mry arým Barãomã kabën ne. Bibãnh ne axwe ja nêje kum kabën nhym arým Metĩndjwÿnhbê me kurê kêt ne.

¹⁷Be, me kute Metĩndjwÿnh'ã 'êxja ne me kabën kajgo jarënh kumex. Ga, ngômkwatikam arým ngô ngràja pumũ. Me kum kôr ne 'ÿr bôx nhym kam ngô kêt ne kre kajgo. Nhym me arým kam kaprĩ:re. Ar gadjwÿ dja me 'êxnã Metĩndjwÿnh kupa'ã ar amã mÿjja kwÿ jarê: gar aman arým akaprĩ:re. Ga, kakũm kôk djàbêr tÿxkam arĩk baja pumũ. Djãm Metĩndjwÿnh ne me 'êxnã ba? Kati. Mÿj kukràdjà punu kôt ne me ta arĩk ba. Kute kakũm arĩk ba pyræk. Kam ne me mekam kaprĩre. Metĩndjwÿnh dja tu akamàt kô tykkam me rënhkumrëx nhym me arek kam ar ba rã'ã: rã'ã ne. Arým ne me kadjy akamàt kô tyk dji.

¹⁸Nãm me amijo 'êx ne amijo amran mã memã kum, —Ba ne ba ikabën katàtkumrëx, anhÿro ba. Nhym me kute amidjwÿnho kÿnh prãm arým mekôt axwe prãm. Nhym me 'êxnãja me kute amidjwÿnho kÿnh'ã memã àpnêho ba. Ne memã kum, —Ajrã. Amidjwÿnho kÿnho aba. Dja ga ikõn kam ajbãn akurẽ aban abixaêr tÿ:x ne arým akĩ:nhkumrëx, ane. Me ã memã anhÿro ba. Metĩndjwÿnh ajbir amiwÿr meo akëxo mõ nhym me 'êxnãja arým memã 'êx nhym me arým me maro ba. Ne kam arým Metĩndjwÿnh bê amijo akëx ne me 'êxnã kôt amijo mõ.

¹⁹Xatanaj kute me 'êxnhĩja pa 'amỳnh tỳx ne amipunu kôt ar meo ba. Nhy m kam me 'êx ne memã kum, —Ikaběnkôt dja ga amidjwỳnh kĩnh aba. Djãm aje amidjwỳnh kĩnh nhy m Metĩndjwỳnh akam ngrykmã? Arkati. Dja ga amidjwỳnh kĩnh ne arỳm akĩnhbit, ane. Me kute Metĩndjwỳnh'ã 'êxja ne me ã memã anhỹro ba. Ba ar amã arẽ gar ama. Ga, me kute me pa 'amỳnh nhy m me arỳm kum àpěnh kajgo ne kaprĩ baja pumũ. Me kaprĩ ba:n te kute kubê amijo pôxmã. Me axwedjwỳ ne me axwe rã'ãn te ta axwe kětmã. Me kute mrãmri ne me pa 'amỳnh tỳx nhy m me te kute amijo pôx prãmjeja pyræk.

²⁰Bir, godja me'õ jaxweja arỳm kute amim Běnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu marn 'ỳr akěx, gwaj bapytår djwỳnhja'ỳr akěx ne me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kět djàpěnh punujabê amiptà. Ne kam akubyn me axwe'ỳr akěx ne ajte mekôt axwe jabej, mrãmri akubyn mekôt axwekam arỳm axwe ra:x.

²¹Be, katàt Metĩndjwỳnh kaběnh kôt kute amijo baja ne me'õja arỳm kute mar mex. Ne ren mar kět ne ren kàjbê axwe. Nhy m be, kati. Arỳm ne mar mex. Nãm te mar mex ne arỳm kubê amijo akěx. Kam ne arỳm axwe ra:x ne. Metĩndjwỳnh me kute katàt amijo ba'ã kute memã karõkôt kaběnja ne arỳm mar mex ne arỳm kubê amijo akěx ne arỳm axwe ra:x ne.

²²Amrěbê: me bakukãmãre kaběnh kôt ne me'õja arỳm ã amijo akěxo ane. Me bakukãmãre memã kum, "Ropre ne arỳm õ jaĩn. Ne kam akubyn kukrě. Nhy m me te angrô jamydjwỳ ku'õ nhy m akubyn ngykam amirě." Nãm me bakukãmãre ã me kute Metĩndjwỳnh markam kute kubê amijo akěx'ã ã memã ane.

Atãri Pedru 3

Běnjadjwỳr djwỳnh bôx djà nhõ akati'ã ujarěnh.

¹⁻²Akmere, àpnhĩre ar, imã ar ajabê. Amrěbê ne ba ar amã Běnjadjwỳr djwỳnh akubyn bôxmã arẽ. Pi'òkkam ba ar amã arẽ. Ne kam pi'òk jakam ba ajte ar amã arẽ. Ar aje mar tỳx rã'ã kadjy. Ije ar amã arěnhkam ba akubyn ar ajo těnh me bakukãmãre kaběnh'ỳr ar ajo bôx. Me bakukãmãre kwỳ ne me bē Metĩndjwỳnh kukwakam kaběnh jarěnh djwỳnhkumrěx ne kukwakam memã

kabën jarë. Bënjadjwÿr djwÿnh akubyn bôxmã arë ba ajte jakam ar amã arë. Bënjadjwÿr djwÿnh, gwaj bapytâr djwÿnh ne ar ijano bar memã 'ã idjujarënh ar iba. Dja gar ajte ar badjwÿ ar ima. Ar ije amrëbê Bënjadjwÿr djwÿnh kukwakam ar amã katàt aje amijo aba'ã karôja dja gar ajte ama. Ar aje Bënjadjwÿr djwÿnh akubyn bôxmã mar tÿx rã'ã kadjy ba 'ÿr ar ajo bôx ne ajte ar amã arë. Ba ar amex man ã ar amã arëho ane.

³Dja Bënjadjwÿr djwÿnh akubyn bôx 'ÿr nhym me arÿm gwaj bajaprÿ:. Ja kumrëx ba ar amã arë. Dja me mÿjja punubit'ã amim karôn kum axwe prã:m ar ban arÿm gwaj bajaprÿo ban

⁴gwaj bamã, —Je tô nhÿnh? Djãm kute aminhõ akati jarënhja on bôxmã got? Adjàkamã mÿjja kunÿ kute aminhipêx kraxkôt kute amijo mör tãmtã rã'ã. Me bakukãmãre kêt mÿrbê mÿjja tãm rã'ã. Djãm on õ akati bôxmã got? ane. Dja me ã gwaj bajaprÿo ane.

⁵Djãm mrãmri ne we mÿjja kunÿ rã'ã nhym we Jeju akubyn bôx kêtãmã? Kati. Ga, adjàkamã Metïndjwÿnh kabën kôt kàjkwa katorja pumũ. Nhym kam ajte kabën kôt pyka ngô kurũm katon ngô kôt aminhipêx.

⁶Nhym kam kabënkôt ajte ngô pykao ajkamuwñ o aknon prïne o ajkë. Ja ne me kute mar prãm kêtumrëx. Ne kam we mÿjja kunÿ rã'ã jarë. We Jeju akubyn bôx kêt jarë. Kati. Metïndjwÿnh kabënkôt dja Jeju akubyn bôxkumrëx.

⁷Nhym be, jakam Metïndjwÿnh ta amikabënkôt amim kàjkwamë pyka'ã ma. Dja kabënkôt xêr. Metïndjwÿnh dja ï memã axweo pãnh. Me kum Metïndjwÿnh kÿnh kêtjamã axweo pãnh. Nhym kam me arÿm me biknor tokry djàkam akuno. Kamã, dja kàjkwamë pyka xêr.

⁸⁻⁹Me kwÿ ne me amim, —Bënjadjwÿr djwÿnh akubyn bôxmã amijarën kam ate ari amikràò ba. Nãm me ã amim ane. Djãm mrãmri ne Bënjadjwÿr djwÿnh amikràò ba? Kati. Akmere, àpnhÿre ar, ba ar amã mÿjja jarë. Dja gar amim markumrëx. Dja kàjkwakam Bënjadjwÿr djwÿnh'ã akati pydjibit apêx. 'Ã akati pydji apêx ja ne kute gwaj bajã amex krãptÿ: arÿm apêx pyræk. Ba ajte ar amã arë. Dja gwaj bajã amex krãptÿ:o kute 1.000 pyræk apêx. Gwaj

bajã amex krãptĩ ja ne kute Bẽnjadwỳr djwỳnh'ã akati pydjibit apêx pyrãk. Bẽnjadwỳr djwỳnh ne kute amikràò ba kêt. Kabẽn pydji ne arẽ. Amikabẽn kôt dja bôxkumrêx. Mỳkam ne amrêbê bôx kêt? Bir, nãm ngryk tòn amiwỳr me amãr 'iryne amim, —Djãm me'õ biknor ba kam ikĩnhmã? Kati. Me kunĩ amikam kaprĩren wãnh amijaxwemã irene kute iwỳr amijo akêxkambit dja ba ikĩnhkumrêx. Nãm ã amim anen amiwỳr me amãr 'iry. Kam ne amrêbê bôx kêt. Nym be, dja mrãmri akubyn bôxkumrêx.

¹⁰Dja te amiwỳr me amãr 'iryne arỳm gwaj bajaêrbê bôxkumrêx. Bẽnjadwỳr djwỳnh bôx djã nhõ akati dja me'ỳr bôx kute mrãmri ne akamãtkam me àkĩnhĩ me aêrbê bôx pyrãk. Dja me'ỳr bôx nym kàjkwakam mỳjja arỳm kêt ne, kàjkwakam mỳjja kunĩ: kêt ne. Dja mỳjja rãrãk tỳ:x ne arỳm kàjkwa nhĩãm tẽn akuno. Pykadwỳ dja arỳm xêr. Pykakam me kute mỳjja nhipêxdwỳ dja xêr. Mỳjjao pyka kute aminhipêx djãdwỳ dja kunĩ xêr. Dja kuwy kangro tỳ:x nym arỳm mỳjja kunĩ: xêr nym arỳm kêt ne.

¹¹Ga, mỳjja kunĩ kêtãmja ma. Ar aje ja markam mỳj dja gar on jakam amijon? Bir, dja gar on Metĩndwỳnh kabẽn man kôt ar amijo aban amextiren ajaxwe kêt. Kwãrĩk wãnh me kum Metĩndwỳnh kĩnh kêtja kukràdjã kôt amijo aba kêt.

¹²Dja gar amiwỳr kam aman mã amim, —Gê Metĩndwỳnh nhõ akati on bôx, ane. Metĩndwỳnh nhõ akatikam dja kàjkwa pòk tỳx ne arỳm xêr. Nym mỳjjao kàjkwa nhipêxdwỳ dja arỳm kunĩ ôr, kangro tỳ:x ne arỳm ôr.

¹³Nym be, gwaj ba mỳj ne gwaj amiwỳr kam ama? Bir, gwaj amiwỳr kàjkwa nykam ama. Gwaj amiwỳr pyka nykam ama. Metĩndwỳnh kute gwaj bamã kabẽn pydjine arênhja gwaj kam ama. Pyka arỳm nykam djãm kam me axwe'õ ar ba? Arkati. Me axwe kêtbit dja me kam ar ba.

¹⁴Mỳkam ne ba ar amã ja jarẽ? Bir, dja bôx gar ajaxwe kêt nym arỳm ar apumũ. Ar ajaxwe kêt kôt ar apumũ gar arỳm adjumar mex. Nãr, dja bôx gar ajaxwe nym arỳm ar apumũ. Ar ajaxwe kôt ar apumũ gar arỳm adjumar punu. Kam dja gar ajaxwe kêt kadjy amijãno dja. Nym bôx gar prĩne kum amex kute mrãmri ne kubêkã'ã ngrã kêt kumrêx prĩne memã mex pyrãk.

¹⁵Kam, kwārīk wānh mekôt amim, —Bēnjadjwỳr djwỳnh akubyn bôxmã amijarēn ate amikràò ba, anhỳr kêt. Dja gar amim, —Bēnjadjwỳr djwỳnh kute me utàr prã:m. Kam ne ngryk tôn amiwỳr me amār 'iry. Kam ne bôx kêt rã'ã, ane. Dja gar ã amim ane. Nãm ã gwaj bakamy Paurdjwỳ ar amã ane. Metĩndjwỳnh kute kum amak bônkhôt ar amã ane. Kute pi'òk no'òkkôt ã ar amã ane.

¹⁶Õ pi'òk kunĩkôt ne mỳjja ja'ã memã pi'òk no'òk ne. Kam kabēn kwỳ ne me kute marbê mebê tỳxi. Nhym kam me kwỳ amak mex kêtja kute amim Metĩndjwỳnh mar kêtka memã kupa'ã arēn prĩne o ajkē. Ne kam Paur kabēn kupa'ã ta memã amikabēn jarē. Nãm me ã Metĩndjwỳnh kabēn'ã pi'òk no'òkja kunĩ jarēho ane. Nãm me kupa'ã arēn arỳm prĩne o ajkēn Metĩndjwỳnh kabēn kupa'ã ta memã amikabēn jarē. Dja me kupa'ã arēho ba:n arỳm me biknor tokry djàkam akuno.

¹⁷Kam, akmere, àpnhĩre ar, ar aje arỳm ikabēn ja markam amijã ano tỳx. Nok ga ren ar me axwe kôt ar amijo aban ren mekôt ajaxwe. Metĩndjwỳnh kupa'ã ne me amijo ba. Ar ga ne gar tu amim Metĩndjwỳnh kabēn markumrēx. Nok ga ren ar me kabēn man ren kupa'ã amijo aba.

¹⁸Dja gar Bēnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu mexo amex tē. Kubê ne gwaj bapytàr djwỳnh. Dja gar mexo amex tēn amũ o amikamēn arỳm amexkumrēx. Ne mar mexo tē:n amũ o amikamēn arỳm mar rax ne. Gê me jakam kum rax jarēn kum rax jarēnh rã'ã: rã'ã ne. Tãm ne ja.

Djuão kumrêx

Djuão kumrêx 1

Kabên kute mỳjja kunĩmã tĩn jangjênhja'ã ujarênh.

Dju k 5.11; Ap 1.18

¹Be, amrêbê ne me'õ nhidjibê Kabên, kute mỳjja kunĩmã tĩn jangjênhja, mỳjja kunĩ kêtri Kabênja. Kabênja ar imã kabên jarê bar kabênkôt kuman inoo omũ. Ne arỳm prĩne omũnh mex ne ar inhikrao kupê. Tãm ne bar memã 'ã idjujarênh ar iba.

²Tãmja, kute mỳjja kunĩmã tĩn jangjênhja ne pykakam bôx ne amijo amirĩt bar arỳm omũn kam 'ã ar amã amijarê. Metĩndjwỳnhkôt me tĩn rã'ã: rã'ã kadjy ne me'õja kute memã tĩn jangjênh. Ja ne bar ar amã arê. Ta ne me Babãm djwỳnhmẽ ro'ã ar ban kam arỳm pykakam ar imã amijo amirĩt.

³Bar ije omũnh ne mar kôt ar amã arê. Gwaj ba baje abeno banhõbikwa kadjy ar amã arê. Gwaj baje abeno banhõbikwakam mrãmri ne baje me Babãm djwỳnhmẽ Kra Jeju Kritu aro banhõbikwa.

⁴Mỳj kadjy ne ba ja'ã ar amã pi'òk no'òk ne? Bir, dja gar omũn aman arỳm mrãmri akĩho akĩnhkumrêx. Ja kadjy ne ba 'ã ar amã pi'òk no'òk ne.

Me kute katàt amijo ba.

Dju r 8.12; Ep 5.8; Tex k 5.5

⁵Ga, akamàt kô tykkam me kute mỳjja pumũnh kêt ne mrãnh punuja pumũ. Nhym me memã pry kurwỳ nhym me arỳm irãkam katàt ba. Me axwedjwỳ ne me mrãnh punu nhym me arỳm memã Metĩndjwỳnh kabên jarê. Nhym kam me arỳm amim kuman kabênkôt katàt amijo ba kute mrãmri ne me irãkam katàt baja pyræk. Metĩndjwỳnhdjwỳ djãm mrãnh punun axwe? Arkati. Katàt amijo ban axwe kêtumrêx. Tãm ne Metĩndjwỳnh ar imã arê bar arỳm kuman arỳm ar amã arê.

⁶Gwaj badjwỳ godja gwaj memã kum, “Metĩndjwỳnh ne ijo õbikwan ijo ba”, ane. Ne atekam akamàt kô tykkam bamrãnh punumãn pràbê amim Metĩndjwỳnh kabên mar kêt ne bamrãnh punun bajaxwe. Djãm kam mrãmri

bakabēnkumrēx? Kati. Nã gwãm amijo bajêx ne katàt bakabēn kêtikumrēx. Metĩndjwỳnh kute gwaj bajo òbikwa kêt ne kute gwaj bajo ba kêt.

⁷Metĩndjwỳnh ne katàt ar amijo ban axwe kêtikumrēx. Nãm kute mrãmri ne me irākam katàt ba pyrāk. Dja gwaj kudjwa kabēn kôt katàt amijo baban bamã bajaxwe prãm kêt ne kam arỳm mrãmri bajêx kêt. Nhyim kam Metĩndjwỳnh mrãmri gwaj bajo òbikwakumrēx ne kute gwaj bajo bakumrēx. Ne kam arỳm prĩne gwaj bajo mex. Kra Jeju Kritu kamròkôt gwaj bajo mex. Kute mrãmri ne me kute mỳjja punu põnh nhyim arỳm prĩne mex pyrāk. Dja ã gwaj bajo mexo ane.

Me kute amijaxwe kôt Metĩndjwỳnhmã amijarēnh.

⁸Godja gwaj baje amim, —Djãm ijaxwe? Kati. Ijaxwe kêtikumrēx, anhỳr jabej, ne kam arĩk amim bajêx ne bakabēn katàt kêtikumrēx.

⁹Nàr godja gwaj tu bajaxwe kôt kum amijarē nhyim Metĩndjwỳnh arỳm gwaj bajaxwe maro aknon gwaj bakam ngryk kêt ne prĩne gwaj bajo mex. Mrãmri ne kabēn kajgo kêt ne katàt kute amijo bakumrēx. Kam dja prĩne gwaj bajo mex gwaj arỳm kum bajaxwe kêt.

¹⁰Djãm gwaj ba ne gwaj bajaxwe kêt? Kati. Metĩndjwỳnh ne arỳm memã kum, “Me kunĩ kupãnhtã axwe”, ane. Kam, godja gwaj baje memã kum, “Kati, ijaxwe'ò kêt”, anhỳr jabej ne arỳm Metĩndjwỳnh kute me'ò 'èxnhĩ pyrāk. Ne arỳm baje amim, “Metĩndjwỳnh 'èxnhĩ”, anhỳr pyrāk. Ne kam baje Metĩndjwỳnh kabēn mar kêtikumrēx.

Djuão kumrēx 2

Me nêje Metĩndjwỳnhmã kabēn djwỳnh'ã ujarēnh.

Xim k 2.5; Idja 4.14, 9.11

¹Akmere, àpnhĩre ar, mỳkam ne ba ar amã ikabēn ja'ã pi'òk no'òk ne? Bir, ar ajaxwe kêt kadjy. Godja gwaj bajò arỳm bajaxwe jabej. Mỳj dja gwaj amim arēn kuma? Bir, dja gwaj amim, —Kàjkwakam ne me'ò dja. Jeju Kritu ne dja. Axwe kêtikumrēx. Ta dja inêje Metĩndjwỳnhmã kabēno dja. Ta dja inêje kum kabēn nhyim arỳm ijaxwe maro aknon ikam ngryk kêt, ane. Dja gwaj ã bajò bajaxwe jabej amim ane.

²Jejubê ne gwaj bakam ngryko apêx djwÿnh. Metĩndjwÿnh ne gwaj bajaxwekam ngryk nhym Jeju kute gwaj bajaxweo pãnh kadjy arÿm ty. Ne kam tyk jakam arÿm gwaj bajaxweo pãnh nhym kam arÿm gwaj bakam ngryk kêt. Djãm gwaj bajbit? Kati. Me kunĩ. Apÿnh pykakam me ba djari me kunĩ jaxwe nhym Jejubê mekam ngryko apêx djwÿnh.

³Djãm mrãmri ne gwaj baje amim Jeju markumrêx? Mÿj dja gwaj ja mar on? Bir, dja gwaj me kute katàt amijo ba'ã kute memã karõkõt kabënja markumrêx ne kõt ar amijo baba. Ne kam arÿm amim, —Be ga, ije kabën markumrêx ne kõt amijo ibaja pumũ. Mrãmri ije amim Jeju markumrêx, ane. Gwaj kam arÿm ja ma. Gwaj baje amim Jeju markumrêxja ma.

⁴Jeju ne me kute katàt amijo ba'ã memã karõn memã arê. Godja gwaj kabën mar kêt ne kõt amijo baba kêt jabej ne memã kum, “Ba ije amim Jeju mar”, anhÿr jabej. Ne kam bajêx ne bakabën katàt kêt.

⁵Nàr, godja gwaj kabën man kõt amijo baba jabej arÿm mrãmri bamã Metĩndjwÿnh jabêkumrêx. Ne bamã abêo amũ amikamênho mõn kam arÿm amim, —Mrãmri ne Metĩndjwÿnh kute amikõt ijo bakumrêx. Ga, imã abêkumrêxja pumũ, ane. Gwaj kam arÿm ja markumrêx. Metĩndjwÿnh kute amikõt gwaj bajo baja markumrêx.

⁶Me kute, —Ba ne ba ije Jeju 'amÿnh tÿx ne 'ã idjukanga kêt, anhÿrja ren katàt amijo ba kute ta katàt amijo ba pyræk.

Me kum kamy jabêmã.

Dju r 13.34, 15.12; Dju k 3.14

⁷Akmere, àpnhĩre ar, imã ar ajabê. Ije ar amã katàt aje amijo aba'ã karõkam djã ne ba me kabën ny'õ jarê? Kati. Me kabën tũm ne ba arê. Ar aje Jeju kõt amijo abikamênh krax djakam me kute ar amã kabën jarênh ja ne ba ar amã arê.

⁸Ne kam ajte pi'òk jakam katàt aje amijo aba'ã ar amã karõ. Kute mrãmri ne ikabën ny pyræk ne ba ar amã arê. Jeju kumrêx kute kabën ja mar tÿx ne kõt ar amijo ba. Gar arÿm kudjwa kõt ar amijo aba. Nhym kam kabën ar amã kute mrãmri ne ny pyræk. Gar kõt ar amijo aba nhym kam me arÿm

Jeju mex man ar gadjwỳ ar amex ma. Ne kam ar ajã amim, “Mrãmri ne ar kabënkumrëx”, ane. Mỳkam? Bir, gar arỳm me kukràdjà punu kanga. Me kukràdjà punu kute akamàt kô tyk pyràk arỳm kanga. Ne kam arỳm Metĩndjwỳnh kukràdjà ny ma. Kukràdjà ny kôt gar katàt ar amijo aba kute mrãmri ne irãkam me katàt baja pyràk. Nhyam kam me arỳm ar ama.

⁹Dja me'õ memã kum, —Ba ne ba Metĩndjwỳnh kabënkôt katàt ar amijo iba kute mrãmri ne me irãkam katàt baja pyràk, ane. Ne atekam kum kamy kurê. Gwaj baja Jeju kabënkôt o bakamyja kurê. Djãm mrãmri ne katàt kute amijo bakumrëx? Kati. Axwen kute amijo ba punu rã'ã kute mrãmri ne me akamàt kô tykkam ba punu pyràk.

¹⁰Nhyam be, me'õ kum kamy jabêja ne mrãmri Metĩndjwỳnh kabënkôt katàt kute amijo bakumrëx. Katàt kute amijo ba kute mrãmri ne me irãkam katàt ba nhyam mỳjja'õ kute me par tok kêt pyràk.

¹¹Nhyam be, me kum kamy kurêja ne arỳm amim 'êx ne aminoo aknon kute katàt kute amijo baja mar kêtikumrëx. Kute mrãmri ne me'õ akamàt kô tykkam no biknor ne kute amipry mar kêt pyràk. Mỳkam ne kute katàt kute amijo baja mar kêt? Bir ga, me akamàt kô tykkam baja te rĩtmãja pumũ. Nhyam nokam akamàt kô tykbit. Me kum kamy kurêdjwỳ ne me amakkre kêt ne kam kute katàt kute amijo baja mar kêt.

¹²Ar aprĩre, akmere, àpnhĩre ar, mỳkam ne ba ã ar amã ikabën jarëho ane? Bir, gar ajaxwe nhyam Jeju arỳm ar ajaxwe pãnh ty. Nhyam kam Metĩndjwỳnh arỳm Jeju man arỳm ar ajaxwe maro aknon ar akam ngryk kêt ne. Kam ne ba pi'òkkam ã ar amã arëho ane.

¹³Ar akra krãptĩ, ar amã ne ba pi'òk no'òkkam ikabën jarë. Mỳkam? Bir, Kritu ne mỳjja kunĩ kêttri ar ba. Ar aje Kritu markam ne ba ar amã ikabën jarë. Ar ajabatành nymã ne ba pi'òk no'òkkam ikabën jarë. Mỳkam? Bir, Xatanaj ar ajaxwemã te kute amiwỳr ar ajo akëxmã gar arỳm mar kêt ne arỳm o apa. Kam ne ba ar amã arë. Ar aprĩre, ar amã ne ba pi'òk no'òkkam ikabën jarë. Mỳkam? Bir, ar aje me Babãm djwỳnh markam ne ba ar amã arë.

¹⁴Ar akra krãptĩ, ba ne ba pi'òk no'òkkam ar amã ikabën jarë. Mỳkam? Bir, Kritu mỳjja kunĩ kêttri ar baja ar aje markam ne ba ar amã arë. Ar ajabatàn ny, ba ne ba pi'òk no'òkkam ar amã ikabën jarë. Mỳkam? Bir, Xatanaj ar ajaxwemã te kute amiwỳr ar ajo akëxmã gar arỳm kubê atỳx ne Metĩndjwỳnh kabën mar tỳx ne 'amỳnh tỳx. Ne kam 'ã adjukanga kêt ne arỳm Xatanajo apa. Kam ne ba ar amã ikabën jarë.

Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kukràdjà punu'ã ujarënh.

¹⁵Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kukràdjà punu, me ò mỳjja punudjwỳ, kwãrĩk wãnh ar amã kĩnh kêt. Me kum me kukràdjà punu kĩnhja kum Metĩndjwỳnh jabê kêtikumrëx.

¹⁶Mỳkam ne me kum abê kêt? Bir, djãm me Babãm djwỳnh kute memã kukràdjà punu jarënh? Kati. Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja ne me kute memã kukràdjà punu jarënh. Me axwe kadjy ne me kute memã arënh ne memã kum, —Dja ga amidjwỳnhbito kĩnh, anhỳro ba. Me axwe kadjy ne me ajte memã kum, —Dja ga amim mỳjja pumũnh tỳx, anhỳro ba. Me axwe kadjy ne me ajte memã kum, —Dja ga amibën amijo adjãmra, anhỳro ba. Me kukràdjà punu ja ne me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja memã arënh ba.

¹⁷Dja me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêt kukràdjà punuja ì apêx ne me kum mỳjja punu kĩnhdjwỳ ì apêx. Nhym be, me kute Metĩndjwỳnh kabën mar ne kôt kute amijo ba rã'ãja ne me Metĩndjwỳnh kôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Kam kwãrĩk wãnh ar amã me kukràdjà punu kĩnh kêt.

Kritu kurê djwỳnh'ã ujarënh.

¹⁸Be, arỳm ijabatàn mexkam ba ar amã ikabën jarë. Dja gar amim ikabënja ma. Arỳm akati bôx 'ỳr. Arỳm mỳjja kunĩ kute pykakôt amingràn nhym me kunĩ kute aminhinomã amimënh 'ỳr. Dja akati bôx nhym Kritu kurê djwỳnh rax arỳm amirĩt gwaj arỳm omũ. Kritu kurê djwỳnh rax ja ne me arỳm ar amã 'ã ajarë. Nhym kute amirĩt kukãm arỳm ajbir jakam kurê djwỳnh kumex ne amirĩt ne. Kumex amirĩt nhym me arỳm gwaj bamã me arë gwaj kam kôt amim, —Mrãmri arỳm gwaj bawỳr ò akati bôx 'ỳr. Ga, kukãm kurê djwỳnh kumex arỳm amirĩtja pumũ, ane. Gwaj kam arỳm ja markumrëx. Ne amiwỳr

akatija markumrëx. Ne amiwÿr me kunĩ kute aminhinomã amimënh nhõ akatija markumrëx.

¹⁹Amrëbê ne Kritu kurê djwÿnhja gwaj baje amim Jeju marjamë ro'ã krĩ. Nhym be, arÿm ne me Kritu bê amijo akëx ne ate ar ban gwaj baro'ã krĩ kanga. Gwaj kam arÿm memã bakaton abenmã kum, —Be, Kritu kurê djwÿnh ne wã, ane. Gwaj baro'ã me krĩkam djãm mrãmri me kute gwaj bakôt amim Jeju markumrëx? Kati. Me ren markumrëx ne ren Jeju bê amijo akëx kêt ne ren kator kêt. Nhym be, kati. Me kute Jeju mar kêt'ã kute amijo amirĩt kadjy ne me arÿm kato.

²⁰Be, Kritu kurê djwÿnh dja ar amã 'êx ba. Dja me te ar amã 'êx gar me mar prãm kêtumrëx. Mÿkam ne ar aje me mar kêt? Bir, Kritu mextire ne axwe kêtumrëx ne arÿm ar amã Karõ jano nhym arÿm ar ajo ba. Kute ar ajo bakam ar aje me kabën katàt kunĩ mar ne aje Kritu kurê djwÿnhja mar prãm kêt.

²¹Djãm ar aje me kabën katàt mar kêtumrëx ne ba ar amã pi'òk ja no'òk ne? Kati. Ar aje me kabën katàt markam ne ba ar amã no'òk ne. Be, me kute memã 'êx bakam ne me kute me kabën katàtkôt arënh kêtumrëx. Ja ne gar arÿm aje mar.

²²Nhym mÿj me'õ ne 'êxnhĩkumrëx? Bir, me 'êxnhĩ ne me memã kum, —Djãm Jeju'ã ne Metĩndjwÿnh kute me banhõ Bënjadjwÿrbê kumkati mënň got? Djãm Jejubê Kritu got? Kati. Atemã. Nãm me ã memã anhÿro ba. Me ja ne me 'êxnhĩkumrëx. Me kute Bãm japrÿn Kra japrÿ. Me ja ne me kubê Kritu kurê djwÿnhkumrëx.

²³Me kute Kra mar kêtja ne me kute Bãm mar kêtumrëx. Me kute tu amim Kra markumrëxja ne me kute tu amim Bãmdjwÿ markumrëx.

²⁴Me kute amrëbê ar amã kukràdjà jarënh dja gar 'amÿnh tÿx ne tu amim markumrëx ne 'ã adjukanga kêt. Ar aje Jejukôt amijo abikamënh krax djàkam me kute ar amã kukràdjà jarënhja dja gar 'ã adjukanga kêt. Godja gar 'ã adjukanga kêt jabej ne kam Kramë Bãmdjwÿ 'ã adjukanga kêt.

²⁵Nhym kam Bãm gwaj bamã, —Dja gar ikôt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne, ane. Mrãmri ne gwaj bamã ja jarēnhkumrēx. Kabēn pydjın arē.

²⁶Be, Kritu kurê djwỳnh kute Metĩndjwỳnhbê gwaj bajo akēx prãm. Mekôt bajaxwemã kubê gwaj bajo akēx prãm. Me'ã ne ba ije ar amã pi'ôk no'ôkja.

²⁷Dja me te: kute ar ajo akēxmã ar ajo ane. Mỳkam? Bir, Metĩndjwỳnh kute ar amã Karõ janor nhym kute ar ajamỳnh tỳx ne ar ajo bakam. Karõ kute ar ajo bakam djãm atemã me'õ kute ar amã, “Ota, me'õ 'êxnhĩ ”, anhỹrmã? Kati. Karõja ta dja ar amã me 'êxnhĩ jarē. Ta ne kute ar amã mỳjja kunĩ, me kukràdjà kunĩ jarēnh ne katàt kute ar amã arēnhkumrēx. 'Êxnhĩ kêtikumrēx. Amrēbê kute ar amã kukràdjà jarēnh kôt dja gar mã Kritu 'amỳnh tỳxikumrēx ne tu amim markumrēx ne 'ã adjukanga kêt. Nhym kam me te: ar amã 'êx ne kute ar ajo akēxmã.

Metĩndjwỳnh kra ar'ã ujarēnh.

²⁸Be, arỳm ijabatành mexkam ne ba ar amã ikabēn jarē. Dja gar amim ikabēnja ma. Dja gar amim Kritu 'amỳnh tỳx ne 'ã adjukanga kêt. Gwaj amim 'amỳnh tỳx ne 'ã badjukanga kêt nhym arỳm gwaj bamã amijo amirĩt. Gwaj bamã amijo amirĩt gwaj kam arỳm bamã uma kêt ne bapijàm kêt ne dja.

²⁹Gar arỳm aje Jeju katàt kute amijo baja mar. Me katàt kute amijo baja kunĩdjwỳ Metĩndjwỳnh arỳm meo kra nhym me umar djà ny. Jadjwỳ gar arỳm aje mar.

Djuão kumrēx 3

¹Me Babãm djwỳnh ta ne arỳm gwaj bamã, “Ikra ar”, ane. Djãm kam kum gwaj bajabê ngri? Kum gwaj bajabê:kumrēx. Nhym be, gwaj babê Metĩndjwỳnh krakam me kute gwaj bamar kêt. Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kute gwaj bamar kêt. Mỳkam? Bir, me kute Jeju mar kêtikum ne me kute gwaj bamar kêt.

²Akmere, àpnhĩre ar, jakam gwaj babê Metĩndjwỳnh krakumrēx. Ne kam mỳj dja gwaj ĩ bakute? Kon. Kraxje kute gwaj bamã o amirĩt kêt rã'ã gwaj baje mar kêt rã'ã. Nhym be, Jeju dja ĩ gwaj bamã amijo amirĩt gwaj arỳm

prïne mexkôt omũ. Nhyam kam ta amikôt gwaj badjwỳ gwaj bajo mex gwaj arỳm baje Jeju pyr̀ak. Ja ne gwaj baje markumrẽx ne amim, —Nà. Dja ijo mex ba arỳm ije Jeju pyr̀ak, ane.

³Gwaj bawỳr Jeju bôxkam amakbê bamã bamex prã:m. Gwaj bamã bamex kute ta mex pyr̀ak prã:m. Ne kam kam amak djêje amijo mexo tẽ.

⁴Nhyam be, me axwe ne me Metĩndjwỳnh kukràdjà mar kêt ne kam amikrà ar o ba. Metĩndjwỳnh te memã kum, “Kwãrĩk wãnh ajaxwe kêt”, ane nhyam me arỳm kam amikrà ar o ban tu axwe.

⁵Mỳj kadjy ne Kritu ruw ne nã kurũm katon ar ba? Bir, kute gwaj bamã bajaxweo apêx kadjy ne katon ar ba. Ja ne gar arỳm aje markumrẽx ne amim, —Kute imã ijaxweo apêx kadjy ne Jeju katon ar ba, ane. Djãm ta axwe'õ? Arkati.

⁶Me kute amim Jeju mar tỳxo ban 'ã ukanga kêtja ne me mã kum axwe prãm kêt. Nhyam be, me mã kum axwe prãm kute amim Jeju mar kêt.

⁷Akmere, àpnhĩre ar, me kute me axwe'ã 'êx ne ar amã, “Me axwe kêt”, anhỹrkam kwãrĩk wãnh gẽ me'õ o ar anoo biknor kêt. Djãm me axwe mex? Kati. Me katàt kute amijo babit ne me mex. Jeju kôt me mex.

⁸Nhyam be, me kute arek axweo ba prãmja ne Xatanaj meo ba. Mỳkam? Bir, Xatanaj adjàkamã axwe krax ne kute arek axweo ba prãm. Kam ne arỳm me kute arek axweo ba prãmja Xatanaj kute meo ba. Metĩndjwỳnh Kra kute Xatanajo àpanh kadjy ne kato. Dja o apa nhyam arỳm meo ba kêt nhyam me arỳm axwe kêt. Ja kadjy ne nã kurũm katon ar ba.

⁹Metĩndjwỳnh kute meo krakam ne me arỳm umar djà ny. Kam ne me arek kute axweo ba prãm kêt. Metĩndjwỳnh Karõ kute mỳjja 'y pyr̀ak ne memã wadjàn me kadjwỳnhbê nhỹ, me axwebê àptàro nhỹ. Kam ne me te kute arek axweo bamã. Metĩndjwỳnh kute meo krakam ne me te arek axweo bamã.

¹⁰Mỳj xêbê ne Metĩndjwỳnh kra ar? Bir, Metĩndjwỳnh kra ne me kum axwe prãm kêt ne kum kamy jabê. Kum gwaj baje Jeju kabẽnkôt o bakamyja jabê.

Kum kamy jabê gwaj arým kôt memã bakaton me omũ. Me jabê ne Metĩndjwýnh kra ar. Ja ne gwaj omũ. Mýj xêjabê ne Xatanaj kra ar? Bir, Xatanaj kra ne me kum axwe prãm ne kum gwaj bakamy jabê kêt gwaj kam arým kôt memã bakaton me omũ. Me jabê ne Xatanaj kra ar.

Me kum aben jabê'ã kute memã karõ.

¹¹Ba ar amã arẽ gar ama. Metĩndjwýnh ne memã kum, —Dja ga me amã aben jabê, ane. Ja ne gar aje amim Jeju marmo kraxkam aje mar ne mar rã'ã.

¹²Be, me bakukãmãre Kaĩ ne arým kamy bĩ. Kwãrĩk wãnh gar Kaĩ kôt ã amijo anhýr kêt. Xatanaj ne Kaĩo ba nhym arým kamy bĩ. Mýkam ne kamy bĩ? Bir, ta àpênh jaxwe prãmkam nhym kamy katàt kute amijo ba prãmkam.

¹³Bir, akmere, àpnhĩre ar, godja me kum Metĩndjwýnh kĩnh kêtja kum ar akurê jabej. Kwãrĩk wãnh ar amim, —Je tô mýkam ne me ã ijo ane? anhýr kêt.

¹⁴Amrêbê gwaj bajaxwekam ne gwaj me biknor tokry djàkam bamõrmã. Djãm jakam kam gwaj bamõrmã? Kati. Jakam ne gwaj arým Metĩndjwýnhkôt batĩn ne ar baba rã'ã: rã'ã ne. Mýjkôt dja gwaj ja markumrêx, ne amim, —Mrãmri ne arým Metĩndjwýnhkôt itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne, ane. Bir, gwaj arým mrãmri bamã bakamy jabêkumrêxkôt. Dja gwaj bamã bakamy jabêkumrêx ne arým amim, —Mrãmri dja ba arým Metĩndjwýnhkôt itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne. Ga, arým imã ikamy jabêkumrêxja pumũ, ane. Gwaj kam arým ja markumrêx. Ne kam kôt batĩn ne ar baba rã'ã: rã'ãja markumrêx. Nhym be, me kum kamy jabê kêtja ne me me biknor tokry djàkam mõrmã rã'ã.

¹⁵Me kum kamy kurê kunĩ ne me kute me par djwýnh pyræk. Ne kam me par djwýnh dja Metĩndjwýnhkôt tĩn ne ar ba kêt. Ja ne gar arým aje mar.

¹⁶Nhym be, Jeju mrãmri kum gwaj bajabêkumrêxkam arým gwaj bapãnh ty. Gwaj ren bamã aben jabê kute Jeju kum gwaj bajabê ne gwaj bapãnh tyk pyræk. Nhym me ren arým kute gwaj bakamy'õnh bĩnmã. Gwaj ren bamã

bakamy jabêkumrêxkam ren arým memã kum, —Ba dja ga me ibĩ gê ikamy tĩn ne, ane. Gwaj ren bamã abêkumrêxkam gwaj ren ã memã ane.

¹⁷Nhym be, me'õ nhõ mỳjja nhym kamy nhõ mỳjja kêt. Nhym arým omũ. Omũnho nhỹ:n kam arým amim, —Je, djãm ije amikutã kum inhõ mỳjja kwỳ nhõrmã? Kati. Dja ba kum òr kêt, ane. Djãm tãmwã ne Metĩndjwỳnh kôt kum kamy jabê got? Kati.

¹⁸Be, arým ijabatànħ mexkam ne ba ar amã ikabẽn jarẽ. Dja gar amim ikabẽn ma. Kwãrĩk wãnh gwaj bajajkwa kajgokambit memã, “Imã me abêkumrêx”, anhỹr kêt. Gwaj bakabẽn kwỳ kajgokumrêx. Ate dja gwaj bamã aben jabêkumrêx ne abenmã mỳjja ngãn abenmã apê.

¹⁹Dja gwaj bamã me abêkumrêx ne kam arým markumrêx. Metĩndjwỳnh arým kute gwaj bajo aminhõkumrêx markumrêx. Ne kam arým amim, —Mrãmri ne Metĩndjwỳnh arým ijo aminhõkumrêx, ane. Ne kam ja markumrêx ne ate bakrãn badjumar mex ne ar baba.

²⁰Nhym be, godja gwaj banhõkre kadjwỳnhbê amiman amim, —Djãm mrãmri Metĩndjwỳnh kabẽn kôt imã me abêkumrêx? Kati. Imã me abê rerekre, ane. Gwaj amiman arým badjumar punu. Ne kam ajte amim, —Metĩndjwỳnh ne kute mỳjja kunĩ mar ne kute inhõkre kadjwỳnhbê ikabẽn mar mexkumrêx. Ta dja imã tỳx jadjà, ba arým imã me abêkumrêx, ane. Dja gwaj ã Metĩndjwỳnh'ã amim anen arým amikam badjumar punu kêt ne.

²¹Nàr atekam baje banhõkre kadjwỳnhbê amim bakabẽn markam amim, —Kati. Metĩndjwỳnh kabẽnkôt imã me abêkumrêx, anhỹr jabej ne arým bamã Metĩndjwỳnh pyma kêt.

²²Ne kam tu kute gwaj bamã mỳjja nhipêxo kum a'uw nhym arým gwaj bamã ipêx. Mỳkam? Bir, gwaj baje kabẽn mar ne kôt amijo baba nhym gwaj bakam kĩnhkam dja arým gwaj bamã ipêx.

²³Metĩndjwỳnh ne gwaj bamã, —Dja gar tu amim Ikra Jeju Křitu markumrêx ne ar amã aben jabê, ane. Gwaj kabẽn ja man kôt ar amijo baba. Tãm ne ja.

²⁴Dja gwaj Metĩndjwỳnh kute abenã gwaj bamã karõja man kam kaběn kôt ar amijo baba. Ne kam arỳm Metĩndjwỳnh kôt ar baba. Nhym kam arỳm gwaj bakadjwỳnhbê amijo kajkep. Djãm mrãmri ne Metĩndjwỳnh gwaj bakadjwỳnhbê mã amijo kajkepkumrêx? Mỳjkôt ne gwaj ja ma? Bir, Metĩndjwỳnh ne gwaj bamã Karõ jano. Karõ ta dja gwaj bamã, —Arỳm ne Metĩndjwỳnh akadjwỳnhbê amẽ amijo kajkep, ane. Kam dja gwaj ja markumrêx, Metĩndjwỳnh gwaj bakadjwỳnhbê amijo kajkepja markumrêx.

Djuão kumrêx 4

Me kute me mex jabej me kabimã.

A Dju 7

¹Akmere, àpnhĩre ar, imã ar ajabêkam ne ba ar amã ikaběn. Dja gar amim ikaběnja ma. Dja me ar awỳr bôx jabej ne ar amã, —Metĩndjwỳnh kukwakam ne ba ar amã 'ã ajarẽ, anhỳr jabej. Kumrêx dja gar amim me kabin me mrãmri Metĩndjwỳnh kaběn kôt kaběn katàtmã akato. Mỳkam? Bir, me ta kute amijo Metĩndjwỳnh kukwakam ujarênh djwỳnh ne amijo 'êx baja ne krãptĩ. Ne kam arỳm pyka kunĩkôt apôx ne ar ba. Kam dja gar amim me kabi.

²Mỳj dja gwaj amim me kabin memã bajapôx on? Bir, dja gwaj me kaběn ma nhym me memã kum, —Be, mrãmri ne Jeju Kritu kàjkwa kurũm ruw ne nã kurũm katon ar ba, ane. Godja me ã memã anhỹro ba jabej. Me wã dja gwaj me markumrêx. Nãm me amijo 'êx kêt ne mrãmri Metĩndjwỳnh kaběn kôt kabênkumrêx.

³Nhym be, me kute memã anhỹr kêt ne ate memã kum, —Be, kati. Nhỹnh ne Jeju Kritu kàjkwa kurũm ruw ne nã kurũm katon ar ba? Kati, anhỹro ba. Me kute memã ja jarênh ba ne me amijo 'êx ne Metĩndjwỳnh kaběn kôt kabên kêt. Kritu kurê djwỳnh'õ ne ja. Ja ne me arỳm ar amã arẽ. Kritu kurê djwỳnh rax bôxmã arẽ. Bôx kukãm ne kurê djwỳnh kwỳ arỳm jakam katon mekôt ar ba.

⁴Akmere, àpnhĩre ar, Metĩndjwỳnh kôt gar arỳm akaběn aba. Gar arỳm kam kurê djwỳnhho apa. Mỳjkôt ne gar o apa? Bir, Jeju ar akam ỹrkôt. Jeju ne ar

ajo ban tỳxo kute pykakam kurê djwỳnh kunĩ jakrenh mexi. Gar kam kukwakam arỳm meo apa.

⁵Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kôt ne Kritu kurê djwỳnh amijo ba. Ne kam me kabẽn kôt kabẽn. Nhyim kam me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja arỳm kum Kritu kurê djwỳnh kĩnh ne me kabẽn maro ba.

⁶Nhyim be, ar ba ne bar ije memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnhkam mrãmri memã kabẽn jarẽnhkumrẽx. Me kute ar ikabẽn markumrẽxja gwaj arỳm me'ã abenmã, —Mrãmri kute Metĩndjwỳnh markumrẽx. Ga, kute Metĩndjwỳnh kabẽn markumrẽxja pumũ. Mrãmri kabẽnkumrẽx, ane. Nhyim be, me kute ar ikabẽn mar kêtja gwaj arỳm me'ã abenmã kum, —Kati. Kute Metĩndjwỳnh mar kêt. Ga, kute Metĩndjwỳnh kabẽn mar kêtja pumũ. 'Êxnhĩkumrẽx, ane. Gwaj ã amim me kabio anen arỳm memã bajapôx ne arỳm me kuma. Me kabẽnkumrẽx jabej nàr me 'êxnhĩ jabej arỳm memã bajapôx ne me kuma.

Me kum aben jabêmã.

Mat 22.39; Dju r 13.34; Gar 5.14; Ped k 1.22

⁷Akmere, àpnhĩre ar, imã ar ajabêkam ne ba ar amã ikabẽn. Me kute amim Metĩndjwỳnh markôt ne me kum aben jabê. Kam gwaj bamã aben jabê. Mỳj xêbê ne Metĩndjwỳnh kra ar? Bir me kum me abêbit ne mebê Metĩndjwỳnh kra. Metĩndjwỳnh kra ne me umar djà ny. Me kum me abêbit ne me kute Metĩndjwỳnh mar.

⁸Ta kum me abê nhyim kam me arỳm kôt kum aben jabê. Kam, me kum me abê kêt kute Metĩndjwỳnh mar kêt.

⁹Metĩndjwỳnh kum gwaj bajabê. Mỳjkôt ne gwaj baje ja mar. Bir, nãm arỳm gwaj bawỳr Kra djwỳnh jano. Kra pydji jano nhyim pykakam bôx. Gwaj kôt batĩn ne ar baba rã'ã: rã'ã kadjy. Kam ne gwaj baje Metĩndjwỳnh kum gwaj bajabêja markumrẽx ne amim, —Nà. Metĩndjwỳnh kum ijabê:kumrẽx, ane.

¹⁰Mrãmri kum gwaj bajabêkumrẽx. Djãm gwaj ba bamã Metĩndjwỳnh jabê? Kati. Ta ne kum gwaj bajabê. Kum gwaj bajabên kam arỳm Kra jano nhyim nã kurũm katon ar ba. Gwaj bajaxwe: nhyim Metĩndjwỳnh gwaj bajaxwekam

ngryk. Nhyim Kra arým gwaj bajaxweo pãnh ne Metĩndjwỳnhmã gwaj bakam ngryko apêx, gwaj bakam Metĩndjwỳnh ngryko apêx.

¹¹Metĩndjwỳnh kute ã kum gwaj bajabêo anhỳrkam gwaj ren kudjwa bamã aben jabê. Akmere, àpnhĩre ar, imã ar ajabêkam ne ba ar amã ikabên. Dja gar amim ikabênja ma.

¹²Djãm me'õ ne arým kàjkwakam Metĩndjwỳnh pumũ? Kati. Me'õ ne kute omũnh kêtumrêx. Kwãrĩk wãnh gwaj omũnh kêt. Godja gwaj bamã aben jabê nhyim Metĩndjwỳnh arým gwaj bakadjwỳnhbê mã amijo kajkep. Gwaj kam bamã Metĩndjwỳnh jabê tỳxo amũ amikamênho mõn bamã abê tỳ:x ne.

¹³Metĩndjwỳnh ne arým gwaj bamã Karõ jano nhyim arým ar gwaj bajo ba. Gwaj kam baje Metĩndjwỳnh kute ar gwaj bajo ban gwaj bakadjwỳnhbê amijo kajkepja markumrêx ne amim, —Nà. Kute ar ijo ban ikadjwỳnhbê amijo kajkepumrêx, ane.

¹⁴Ar ba ne bar arým Kra pumũnho iba. Mrãmri ne me Babãm djwỳnh arým Kra jano nhyim bõx. Kute pykakam me axwe kunĩ pytãrmã ne me'ỳr bõx.

¹⁵Me kute memã kum, —Mrãmri Jejubê Metĩndjwỳnh Krakumrêx, anhỳro baja. Me ja ne me kute amim maro ba. Nhyim Metĩndjwỳnh mrãmri me kadjwỳnhbê mã amijo kajkep ne amikõt ar meo ba.

¹⁶Metĩndjwỳnh kum gwaj bajabê gwaj arým tu amim markumrêx ne amim, —Mrãmri, kum ijabêkumrêx, ane. Me kum aben jabê japõx djãbê ne Metĩndjwỳnh. Ta ne kum me abê nhyim kam me kõt arým kum aben jabê. Metĩndjwỳnhkam me kum aben jabê japõx djãkam ne me mã kum aben jabê. Ne kam me mã kum aben jabêja Metĩndjwỳnh amikõt ar meo ban me kadjwỳnhbê mã amijo kajkep.

¹⁷Dja Metĩndjwỳnh ã gwaj bajo ane gwaj kam kõt bamã abê tỳxo amũ amikamênho mõ. Gwaj kam arým bamã abê tỳ:x ne. Nhyim kam Metĩndjwỳnh nhõ akati arým bõx. Kute memã axwe pãnh jarênh djã nhõ akati bõx. Gwaj kam bajbit bamã uma kêt ne dja. Mỳkam? Bir, pykakam

gwaj ar babari gwaj bamã abêkam. Gwaj bamã abê kute ta kum gwaj bajabê pyræk. Kam dja gwaj bamã uma kêt ne dja.

¹⁸Ga, me prïne kum me abêkumrëxkam arÿm kum me uma kêtumrëxja pumũ. Mÿkam? Bir, me kute meo bikënh karõ ne me kum me uma. Me kum me umakam ne me prïne kum me abê mex kêt rã'ã.

¹⁹Mÿkam ne gwaj bamã Metĩndjwÿnh jabê? Bir, ta kumrëx ne kum gwaj bajabê gwaj kam arÿm bamã abê.

²⁰Nhym kam gwaj baje Jeju kabënkôt me'õo bakamyja, gwaj bajõ jãm bamã kurên jãm memã kum, “Imã Metĩndjwÿnh jabêkumrëx”, ane. Kati. Nã gwãm bajêx. Gwaj baje bakamy pumũnhkam ne gwaj bamã kurêkam te bamã Metĩndjwÿnh pumũnh kêtja jabêmã.

²¹Metĩndjwÿnh arÿm gwaj bamã 'ã karõn gwaj bamã, —Djãm ar amã ijabê? Dja gar amã akamydjwÿ jabê, ane. Kam dja gwaj bamã bakamy jabêkumrëx.

Djuão kumrëx 5

Me kute tu amim Metĩndjwÿnh Kra markumrëx'ã ujarënh.

¹Mÿj xêbê ne Metĩndjwÿnh krakumrëx? Bir, me kwÿ ï pÿnhkôt kute mã amim, —Mrãmri ne Jejubê Kritu. Mrãmri ne Metĩndjwÿnh Jeju'ã me banhõ Bënjadjwÿrbê kumkati mënhkumrëx, anhÿrja. Me kute mã amim anhÿr ne tu kute amim markumrëx ja ne mebê Metĩndjwÿnh krakumrëx ne umar djà ny. Ne kam mebê Metĩndjwÿnh krakam me kum Metĩndjwÿnh jabê. Djãm Metĩndjwÿnhbit me kum abê? Kati. Amibu'ã mebê Metĩndjwÿnh kradjwÿ ne me arÿm kum me abê.

²Djãm mrãmri ne gwaj bamã amibu'ã Metĩndjwÿnh kra ar abêkumrëx? Mÿj kôt dja gwaj arÿm ja markumrëx? Bir, dja gwaj bamã Metĩndjwÿnh jabên kabën man kôt ar amijo baba. Ne kam kôt arÿm bamã kra ar abêja markumrëx ne arÿm amim, —Nà. Imã Metĩndjwÿnh kra ar abêkumrëx, ane.

³Dja gwaj kute me kute katàt amijo ba'ã memã karõkôt kabënja man kôt ar amijo baban kam arÿm bamã Metĩndjwÿnh jabêkumrëx. Djãm gwaj baje

kabën mar ne te kôt amijo babamã? Kati. Gwaj kôt amijo babaja babê tỳx kêt.

⁴Mỳkam? Bir, me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja te gwaj bamã amikukràdjà jarẽ gwaj bamã me kukràdjà kĩnh kêt. Metĩndjwỳnh ne arỳm gwaj bajo kra gwaj arỳm badjumar djà ny. Kam gwaj bamã me kukràdjà kĩnh kêt ne kôt amijo baba kêt. Ne tu amim Metĩndjwỳnh markumrẽx ne arỳm me kukràdjà kôt amijo baba kêt.

⁵Mỳj xêja ne me kute me kukràdjà mar kêt ne kôt amijo ba kêt? Bir, me kute tu amim Jeju markumrẽxbit. Me kute mã amim, —Mrãmri Jejubê Metĩndjwỳnh Krakumrẽx, anhỹro ba. Me jabit ne me kute me kukràdjà mar kêt ne kôt amijo ba kêt.

Metĩndjwỳnh kute memã Krao amirĩt.

Dju r 5.31

⁶Ne kam mỳj ne Metĩndjwỳnh arỳm gwaj bamã Kra jarẽho amirĩt on? Bir, Kra Jeju Kritu bõx ne nã kurũm kato. Ne kam arỳm abatành ne. NhyM Metĩndjwỳnh kute arẽho amirĩt kadjy Djuão arỳm ngômã adjà. Ngômã adjà nhyM kam tũmràm arỳm kamrô prõt ne arỳm ty. Djãm ngômã adjàrkambit Metĩndjwỳnh gwaj bamã Kra jarẽho amirĩt? Kati. Kamrô prõt ne tykkamdjwỳ kute o amirĩt. NhyM kam Metĩndjwỳnh Karõdjwỳ ajte Kra'ã amijarẽho amirĩt. Karõ mrãmri katàt kute kabën jarẽnhkumrẽx.

⁷Be, Metĩndjwỳnh arỳm Kra jarẽho amirĩto amãnhkrut ne ikjêkêt.

⁸Karõkôt o amirĩt. Ngômã adjàrkam o amirĩt. Kamrô prõt nhyM tykkam o amirĩt. Kunĩkôt ne Metĩndjwỳnh kabën pydji.

⁹Pykakam me kute mrãmri gwaj bamã mỳjja'ã amijarẽho amirĩtkam gwaj abenmã kum, “Mrãmri ne amijarẽnhkumrẽx”, ane. NhyM be, Metĩndjwỳnh kute Kra'ã amijarẽho amirĩtjakam kabën katàto kute me kunĩ jakrenh. Kam me kunĩ ren abenmã kum, —Mrãmri Jejubê Metĩndjwỳnh Krakumrẽx, ane.

¹⁰Me kute tu amim Metĩndjwỳnh Kra markumrẽx ne me amim, —Mrãmri ne Jejubê Metĩndjwỳnh Krakumrẽx, anen amikadjwỳnhbê markumrẽx. NhyM be, me kute amim Metĩndjwỳnh mar kêt ne me Jejuo me'õ 'êxnĩ

pyràk. Mỳkam? Bir, mrāmri Metĩndjwỳnh kute Kra'ã amijarēho amirĩtkumrēx nhym me kute amim mar kêt kam ne me o me'õ 'êxnhĩ pyràk.

11Nhym Metĩndjwỳnh arỳm amijarēho amirĩt ne memã kum, —Me kute tu amim ikra markumrēx arỳm ikôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne, ane.

12Me kute Krao aminhõja ne kôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã nhym me kute Metĩndjwỳnh Krao aminhõ kêtja kôt tĩn kêt kumrēx ne.

13Ar aje tu amim Metĩndjwỳnh Kra markumrēx ar. Ar amã ne ba ikabēn ja'ã pi'òk no'òk ne. Mỳj kadjy? Bir, ar aje pi'òkkam ikabēn jarēnh ne mar kadjy. Dja gar aman tu amikukãm kôt atĩn markumrēx. Metĩndjwỳnhkôt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ãja markumrēx ne amim, —Nà. Dja ba kôt itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne, ane. Dja gar pi'òkkam ikabēn jarēn aman kam arỳm tu amikukãm ja markumrēx. Metĩndjwỳnhkôt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ãja markumrēx.

14Dja gwaj ja man arỳm Metĩndjwỳnhmã mỳjjao a'uw. Ta kute amim gwaj bajã karõ kôt o a'uw ne kum, —Aje ijã amim karõ kôt dja ga ã imã mỳjjao ane, ane. Dja gwaj ã kum ane nhym arỳm gwaj bama. Ja ne gwaj baje markumrēx.

15Kute gwaj bamarkumrēx dja gwaj kuman arỳm amim, —Mrāmri dja kôt ã imã mỳjjao ane, ane. Dja gwaj amim anen arỳm kute gwaj bamã mỳjjao anhỹr kadjy baje amimarkumrēx ne amiwỳr baje mỳjjao badjã'wỳrja markumrēx.

Me axwe'ã ujarēnh.

16-17Apỳnh me axwe djàri kunĩkôt ne me axwe. Ne kam kwỳ pãnh tyk kêt. Nhym be, atemã me axwe'õ pãnh dja arỳm ty. Godja me'õ me kute Jeju kôt abeno kamy 'õ pumũ, axwe kôt omũ. Gêdja o Metĩndjwỳnhmã a'uw ne kum, —Djũnwã, amã ikamy kaprĩ. Kwãrĩk wãnh kum axweo pãnh kêt, ane. Dja ã kamyo Metĩndjwỳnhmã à'wỳro ane. Nhym arỳm kum axweo pãnh kêt nhym tyk kêt ne tĩn ne. Nàr me axwe 'òkôt. Kôt me tykkumrēxja. Djãm o kute Metĩndjwỳnhmã à'wỳrmã? Kati. Dja mrāmri kôt ty.

¹⁸Metĩndjwỳnh kute memã amak bõnh nhym me umar djà nyja kunĩ kum axwe prãm kêt. Jadjwỳ ne gwaj markumrẽx ne amim, —Nà. Me umar djà ny kunĩ kum axwe prãm kêt, ane. Nãm me amijaxwe kêt kadjy amijãno djan kum axwe prãm kêt. Nhym kam Xatanaj te kute amiwỳr meo akẽx nhym me ro'ã axwemã.

¹⁹Metĩndjwỳnh ne arỳm gwaj bajo kra. Nhym be, Xatanaj arỳm amikõt me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kunĩ ar o ba. Ja ne gwaj baje markumrẽx ne amim, —Nà. Metĩndjwỳnh ne arỳm ijo kra. Nhym be, Xatanaj arỳm amikõt me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kunĩ ar o ba, ane.

²⁰Metĩndjwỳnh Kra ne arỳm bõx. Katàt kabẽn ne katàt kute amijo bakumrẽx. Ne kam gwaj baje Kra katàtkumrẽxkõt mar kadjy arỳm gwaj bamã bajamak bõ. Ja ne gwaj baje markumrẽx ne amim, —Nà. Arỳm ne Kra bõx ne imã ijamak bõ. Ije ta katàtkumrẽx mar kadjy arỳm imã ijamak bõ, ane. Nhym kam Kra Jeju Kritu arỳm amim gwaj bapytà. Katàtkumrẽxja arỳm amim gwaj bapytà. Mrãmri kubê Metĩndjwỳnhkumrẽx. Gwaj kõt batĩn ne ar baba rã'ã: rã'ã ne. Jadjwỳ ne gwaj baje arỳm tu amim markumrẽx.

²¹Akmere, àpnhĩre ar, mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx me kute kum amijarẽnhja ne kumex. Dja gar amijãno dja. Mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx'ỳr aje amijo akẽx kêt kadjy amijãno dja. Tãm ne ja.

Atãri Djuão

Atãri Djuão 1

¹Ba ibê Djuão. Ibê Jeju nhõ me jao iba djwýnh'õ ne ba ar amã pi'òk no'òk ne. Nà àpnhĩre, Metĩndjwýnh ne amijo apytà. Ba kam akramẽ ar amã pi'òk no'òk ne. Mrãmri imã ar ajabêkumrẽx. Djãm bajbit? Kati. Me kunĩ kute Metĩndjwýnh kabẽn katàtkumrẽxja mar ja ne me adjwýnhdjwý kum ar ajabê.

²Metĩndjwýnh kabẽn katàtkumrẽx. Gwaj baje bakadjwýnhbê mar týx rã'ã ne baje o bajamak kêt kati prãm kêtumrẽx.

³Me Babãmbê ne Metĩndjwýnh. Krabê ne Bẽnjadjwýr djwýnhbê Jeju Kritu. Gê ar tu kum ar akaprĩkumrẽx gar adjumar mex rã'ã. Ar katàt kute kabẽn jarẽnhkumrẽx ne kum ar ajabêkumrẽx. Gê ar amẽ amijo kajkep.

Me kum aben jabê'ã kute memã karõ.

⁴Nà àpnhĩre, akra kwý ne kôt ar amijo ba ba omũn ikĩnhkumrẽx. Nãm ar kute Metĩndjwýnh kabẽn katàt markumrẽx ne kôt ar amijo ba ba kôt ar omũ. Me Babãm ta ne 'ã gwaj bamã karõ. Kôt amijo baba'ã gwaj bamã karõ nhym ar arým kuma. Ne kam arým mrãmri kôt amijo bakumrẽx ba kôt ar omũn arým ikĩnhti:re.

⁵Ne kam àpnhĩre ar, jakam ajte ar amã arẽ. Djãm me kabẽn ny ne ba ar amã arẽ? Kati. Gwaj baje amim Jeju mar kraxkam baje kabẽn marja tãm dja ba akubyn ar amã arẽ. Gwaj bamã aben jabêmã. Ja dja ba ajte ar amã arẽ.

⁶Mýj dja gwaj nẽn bamã aben jabê? Bir, dja gwaj Metĩndjwýnh kabẽn man kôt ar amijo baban arým bamã aben jabê. Mýj ne kabẽnkam kute? Bir, tãm ne gar aje amim Jeju mar kraxkam arým ama. Ar amã aben jabê ryti pydjimã. Ja ne gar ama ba ajte ar amã arẽ.

Me amijã no týxmã, me 'êxnhĩ kute me noo biknor kêt kadjy.

Dju k 4.1

⁷Be, arým me 'êxnhĩ krãptĩ ar ba. Nãm me memã kum, —Djãm mrãmri ne Metĩndjwýnh Jeju Kritu jano nhym pykamã bõx ne nã kurũm katon ar ba?

Kati, nām me 'êx, anhỹro ba. Me kute ã memã anhỹro bakam mrāmri 'êxnhĩkumrẽx. Mebê Kritu kurê djwỳnh.

⁸Dja gar aminêje me 'ãno dja. Me kute ar anoo biknor karõ me 'ãno dja. Ga wākam arỳm Kritumã adjapênh 'ătũm. NhyM Metĩndjwỳnh arỳm ar amã akĩnh djà jarẽ. Dja ar amã kungã. Nàr, godja gar aminêje me 'ãno adjãm kêt jabej, nhyM me arỳm ar anoo biknor jabej. NhyM kam Metĩndjwỳnh arỳm ar amã òr kêt.

⁹Me kute Metĩndjwỳnh kabẽn mar kêt ne kam amikrà ar o ban ajte kute arek Kritu kabẽn kôt amijo ba kêtja ne Metĩndjwỳnh kute meo ba kêtikumrẽx. NhyM be, me kute arek Kritu kabẽn kôt amijo baja me Babãmbê Metĩndjwỳnh kute meo ba nhyM ajte Kradjwỳ kute meo ba.

¹⁰Godja me'õ bõx ne 'êx ne Kritu kupa'ã ar amã ajarẽ kwãrĩk wãnh kum aminhũrkwã jarẽnh kêt. Ne kwãrĩk wãnh pa kjênh kêt. 'Êx ne kupa'ã ar amã 'ã ujarẽnhkam dja gar pa kjênh kêt.

¹¹Dja gar pa krij nhyM me arỳm ar ajã, —Arỳm ne ar amijã kumẽ. Ga, ar kôt bawã pumũ, ane. Gar kam arỳm kôt ar gadjwỳ Kritu'ã ajêx pyræk.

¹²Nã bãm bit pi'òkjakam ar amã ikabẽn kumex jarẽnh prãm. Ba kam amim, —Kati. Kwãrĩk wãnh ba pi'òkkam ikabẽn kunĩ jarẽnh kêt. Dja ba tẽn arkam bõx ne ijajkwao arkum arẽ, ane. Dja ba ar amã ane gwaj kam arỳm abenkam bakĩnhkumrẽx. Ja kadjy ne ba amima.

¹³Akanikwỳnhkam kradjwỳ amã amikabẽn mex jarẽ. Metĩndjwỳnh kute amijo akanikwỳnh pytàr tãm kra ne amã amybỳm amikabẽn mex jarẽ. Tãm ne ja.

Djuãoo ino rer

Djuãoo ino rer 1

¹Akmere, Gaju. Ba ibê Djuãoo ne ba amã pi'ôk no'ôk ne. Ibê Jeju nhõ me jao iba djwýnh'õ ne ba amã pi'ôk no'ôkkam ikabên jarẽ. Metĩndjwýnh kabên katàtkôt imã ajabê.

²Akmere, Metĩndjwýnhmã arým amexkumrêx ba arým ama. Ne kam Metĩndjwýnhmã ajo a'uw ga amex kôt adjumar mex. Adjà kêt djwýo ane. Ga adjumar mex ne adjà kêtja ne ba imã kĩnhkumrêx.

³Be, Jeju kukwakam gwaj bakamy ar arým nĩnh iwýr bõx ne imã ajarẽ. Nãm ar imã, —Be, Onĩj Gaju kute Metĩndjwýnh kabên katàt markumrêx ne kabên kôt kute amijo ba mexkumrêx, ane. Ba ar kute ajarênhja man ikĩnhkumrêx.

⁴Nã bãm memã Jeju'ã idjujarênh nhym me kute ikabênkôt Jejuo aminhõ. Ba kam mã itêm nhym me nĩnh imã me'ã ujarênh ne kute imã, —Onĩj ar kute akabên kôt Jejuo aminhõja Metĩndjwýnh kabên man kôt kute katàt amijo bakumrêx, anhýr. Me kute ã imã anhýrkam ikĩ:nhkumrêx.

Gaju kute meo djuw mexkam Djuãoo kute amikĩnh jarênh.

⁵Akmere Gaju, Jeju kukwakam gu bakamy kwý ne awýr bõx, ga anhõdjànħ ne aro djuw mex. Nã gãm te ar nokre pumũnh kêt ne tu aro djuw mex. Ne kam Metĩndjwýnh kabên kôt amijo abakumrêx. Aje me bakamy djuw mex kunĩkôt ne ga kabên man kôt amijo aba mexkumrêx.

⁶Gwaj bakamyja kwý arým nĩnh ar iwýr bõx ne ar imã ajã ajarênh ajte me kute Jeju mar kunĩjamã ajã ajarênh memã kum, —Onĩj Gaju kum ar ijabê:n õdjànħ ne ar ijo djuw mex, ane, ba arým ar kuman ajte ama. Dja ar ajte awýr bõx ga amũ ajte ar mõr kadjy arkum mýjja'õ ngã. Arkum djwý, pi'ôk kaprĩ ngã. Metĩndjwýnh kabênkôt arkum angã.

⁷Mýkam dja ga ã arkum õro ane? Bir, ar Jeju'ã ujarênh kadjy mõrkam. Nhym be, jakam me kute Jeju mar kêt kwý bit kute gwaj bakamyjamã õ mýjja nhõrmã nhym ar kute amim byr kêt. Me kute Jeju mar kêt kam gwaj bakamy ar kute mebê byr kêt. Ne kam arým mã mõ.

⁸Mỳj xêja dja gwaj bakamy arkum mỳjja ngã? Djãm me kute Jeju mar kêt? Kati. Me kute amim Jeju mar dja gwaj bakamy arkum mỳjja ngã nhym ar arỳm tẽ. Jeju kabẽn katàt jarẽnh kadjy tẽ. Gwaj ba dja gwaj arkum mỳjja ngã. Ne kam arỳm ar ro'ã apê.

Djoti kute amijo bẽnjadwỳr rax prãm.

⁹Amrêbê ne ba wãm ar aje amim Jeju marjamã pi'òk no'òk ne. Gar arỳm inhõ pi'òk jarẽn ikabẽn ma. Nhym be, wãkam Djoti kute ikabẽn mar prãm kêt. Djoti ta ne amijo bẽnjadwỳr rax prãm. Me kute amim Jeju markam ta amijo bẽnjadwỳr rax prãm. Bẽnjadwỳr rax prãmje ne kute ikabẽn mar prãm kêt kumrẽx.

¹⁰Dja ba ar akam itẽm ne ibõx jabej ne arỳm ar amã Djoti jarẽ. Nãm ikàxã kabẽn punure jarẽho ba. Amrêbê jakam gwaj bakamy kwỳ wãm ar awỳr tẽn ar akam bõx. Ar kute ar amã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnh kadjy ar akam bõx. Nhym kam Djoti kute ar pa kjẽnh kêt ne arkum aminhũrkwã jarẽnh kêt. Gar akwỳ ar aje arkum aminhũrkwã jarẽnh prãm nhym Djoti arỳm ar abê aptàn ar amã, —Aje, jakam dja gar ar ikõt abikprõnh kêt, ane. Ne ar aje amim Jeju mar bikprõnh djà nêje ar ajano.

¹¹Akmere, kwãrĩk wãnh me axwe'ã amijakre kêt. Me mex'ã dja ga amijakre. Me mex ne me Metĩndjwỳnh kõt ar amijo ba. Nhym me axwe kute Metĩndjwỳnh mar kêt kumrẽx.

¹²Be, me kunĩ ne me me bakamy Temexu mex jarẽ. Nãm me 'ã abenmã kum, —Metĩndjwỳnh kabẽn katàt kõt ne Temexu amijo ba gwaj arỳm omũ, ane. Ar badjwỳ ne bar Temexu mex jarẽ ga ar ijẽxnhĩ kêt kõt aje arỳm ar imar.

¹³Nã bãm bit ije amã ikabẽn kumex jarẽnh prãm. Ne kam ije pi'òkkam amã arẽnh prãm kêt.

¹⁴Ije amikrà kêt ne awỳr itẽmmã. Dja ba awỳr bõx gu banhýtãri abenmã bakabẽn jarẽ. Ja kadjy ne ba amima.

¹⁵Gê Metĩndjwỳnh ajo djuw mex ga adjumar mex rã'ã. Be, jakam gu banhõbikwa ar arỳm amã kabẽn mex jarẽ ba kuman arỳm pi'òk jakam wãm

amã arẽ. Ga apỹnh aje gu banhõbikwa nhidji mar kõt arkum ar idji jarẽn
arkum ikabẽn mex jarẽ. Tãm ne ja.

Djuda

Djuda 1

¹Ba ibê Djuda. Ibê Jeju Kritu nhõ àpênh. Ibê Xijagu kamy. Ba ne ba pi'òk no'òkkam ar amã ikabên jarê. Metĩndjwỳnh, me Babãm arỳm amijo ar apytàn amimexo ar ajo mex nhym Jeju Kritu amim ar apytàr mex ne ar ajo ba.

²Gê Metĩndjwỳnh tu kum ar akaprĩ:kumrêx ne kum ar ajabê:kumrêx gar adjumar mexo amũ amikamên arỳm adjumar mexkumrêx ne.

Me kute axwe'ã memã àpnênh.

A Ped 2.1

³Akmere, àpnhĩre ar, Metĩndjwỳnh ne kute Krituo me bakunĩ pytâr. Nã bãm amibêx ne bit ije ar amã 'ã pi'òk no'òko inhỹrmã. Ba nhỹn arỳm me kute ar anoo biknor prãmja man amim, —Kati. Dja ba arkum me kute ar noo biknor jarê. Ne arkum, “Wãnh ne me ar akwỳ anoo biknoro ba. Kritu ne gwaj bamã amijã ujarênh pydjìn arê gwaj babê Kritu nhõ me ja baje mar pydjimã nhym me arỳm 'êx. Ne kam ta amijo Kritu mar mex ne arĩk kupa'ã ar amã 'ã ujarênh punun ar anoo biknoro ba. Me kute ar anoo biknoro baja dja gar me 'ãno djan mã akabêno me ity gê me anhikrê.” Nã bãm ã amikabên maro anen arỳm ar amã arê.

⁴Me kute ar anoo biknorja ne me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêt ne amipdjur mex ne ar akôt wangijn ar amẽ akà. Nãm me amakkre kêt ne ar amã, —Ar rã'ãn aben prõ, aben mjên kupê. Gêdja Metĩndjwỳnh ate krã. Arỳm ne tu kum ar akaprĩn ar amã ajaxwe kêt jarênhkumrêx. Nãm me ã ar amã ane. Ne kam arỳm Běnjadjwỳr djwỳnh japrỳ. Kubê ne Metĩndjwỳnh. Nãm me Metĩndjwỳnh pydji japrỳ. Ne ajte Běnjadjwỳr djwỳnh bê Kritu japrỳn ar'ã memã kum, —Djãm mrãmri ne Kritu ar ba? Kati. Nãm me 'êx, ane. Amrêbê me kêttri ne Metĩndjwỳnh arỳm me ja'ã amim karõ. Me biknor tokry djãmã kute me anormã ne me'ã amim karõ.

Apỳnh me tũmre djàri jaxwe'ã ujarênh.

Mat 7.21; A Ped 2.3; Dju k 3.6

⁵Ba ar amã me kwỳ biknor'ã ajarẽ gar ama. Gar te arỳm aje me'ã ujarẽnh mar ba ajte ar amã me'ã ajarẽ gar ama. Be, Bẽnjadjwỳr djwỳnh arỳm pykabê Edjitu kurũm mebê idjaero katon me utà. Ne kam arỳm me amakkre kêtò akno. Me kute amim mar kêtjao akno.

⁶Nhym Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh jaxwedjwỳ arỳm àpênh djà kanga. Nãm me amijo àmra ban àpênh djà kanga nhym pãnh arỳm me biknor tokry djàkam me kumẽn arỳm akamàt kô tykkam mebê ijê. Nãm mebê ijê tỳx kute mrãmri ne me kute kàxiràxo me uwprekam kute mebê ijê tỳxja pyræk. Õ akati rax me'ỳr bôx kadjy mebê ijê. 'Àtũm nhym Metĩndjwỳnh kute memã axwe pãnh jarẽnh djà nhõ akati me'ỳr bôx kadjy.

⁷Krĩraxbê Xôtômamẽ Gomoramẽ bu'ã krĩdjwỳ, kam me axwe ne me prõ djwỳnh, mjên djwỳnh kupa'ã ari abeno ngjêxo ba. Metĩndjwỳnh kute me ipêx kupa'ã ne me my ta kute abeno ngjêx prãmkmurẽx nhym me niredjwỳ ta kute aben kupêho ikwã prãmkmurẽx. Me baje amikajmãtã me mar kadjy ne Metĩndjwỳnh arỳm memã axweo pãnh. Kuwyo memã o pãnh nhym kam kuwy meo ajkamuw nhym me mrãmri arỳm biknorkmurẽx.

⁸Me kute me anoo biknor prãmja ne me me ja kôt axwe. Nãm me biptiro ikwãn arỳm amijo àpnun amibu'ã meo àpnu. Ne kum me bẽnjadjwỳr kurên kàjkwakam me rũnh'ã kabẽn punu.

⁹Be, Mĩgeubê ne Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh raxja. Djã ne Mĩgeu Xatanajmã kabẽn punu jarẽ? Kati. Amrêbê: ne me bakukãmãre Mõjdjê arỳm ty nhym kam Mĩgeumẽ Xatanaj ar Mõjdjê nhĩ'ã aben maro dja. Djã ne kam Mĩgeu tu kum kabẽn punu jarẽ? Kati. Nãm kum, —Gê Metĩndjwỳnh ta amã akij, ane. Jabit ne arẽ.

¹⁰Nhym be, me kute ar anoo biknor prãmja ne me tu mỳjja'ã kabẽn punu ba. Me kute me mar kêtgam ne me tu me'ã kabẽn punu ba. Nãm me mry djumar djào umar. Mry kute amidjwỳnhbit mar ne tu ar ba. Nhym me mry kôt kute amidjwỳnhbit mar ne tu ar ban arỳm kôt amijo àpnu.

11 Ỹ watĩre, Metĩndjwỳnh dja me biknor tokry djàkam me kurě. Amrěbê: ne me bakukãmãre Kaĩ axwe:. Nhy m me kute ar anoo biknor prãmjadjwỳ ne me Kaĩ kôt ar amijo ba. Amrěbê: ne me bakukãmãre Barão kum nêkrêx prãmje tu me noo aknon meo ajkě. Me kute ar anoo biknor prãmjadjwỳ ne me Barão kôt kum nêkrêx prã:m ne ar anoo biknoro ba. Amrěbê: me bakukãmãre Kore ne kute amijo rax prã:m ne arỳm bẽnjadjwỳr'ã kaběn punu ba. 'Ã kaběn punu ba:n kam arỳm akuno. Me kute ar anoo biknor prãmjadjwỳ ne me Metĩndjwỳnh'ã kaběn punu ba. Dja me 'ã kaběn punu ba:n ĩ arỳm Kore kôt me biknor tokry djàkam akuno. Metĩndjwỳnh'ã kaběn punukôt arỳm akuno.

Me kute me noo biknorja me ro'ã bikàr.

A Ped 2.13

12 Ar amã aben jabêkam gar aro'ã ar anhõ kwỳ krěno akrĩ. Nhy m me kute ar anoo biknorjadjwỳ ne me pijàm kêt ne arỳm ar aro'ã aku. Ar akĩnhkumrěxo akrĩ nhy m me arỳm amipunuo ar ajo àpnu. Ga, me kà mexkam ngrã kute o punuja pumũ. Me kute ar anoo biknordjwỳ ne me ã ar ajo àpnuo ane. Amipunuo ã me ajo àpnuo ane. Nhy m me te: me kaběn mex jabej mekam ama:n arỳm kaprĩre ne. Ga, kôk djàbêrkam kakrã kakrãtyk ba kajgoja pumũ. Nhy m me te: na bixadjwỳrkam aman kam arỳm kaprĩre ne. Me kute ar anoo biknordjwỳ ne gar ã mekam akaprĩo ane. Nãm me kajgo kute mrãmri ne pidjô kunĩ ô kumexkam ja pydji ô kêt ne ãm pyràk. Pidjô tu tykkumrěx nhy m me arỳm kraxmě arêmě ro'ã kaba. Nãm me kute uràk ne tu kajgokumrěx. Dja me arỳm me biknor tokry djàkam akuno.

13 Nãm me ta ar ba kute mrãmri ne ngô djàkrêkam ngô djàkà ari aben pymjỳr pyràk. Ga, ngô djàkrê apêx nhy m arỳm akàxkam mỳjja punu kumexja pumũ. Nãm me kaběn punu jarěho ku'ên o ino re nhy m me arỳm pijàm ne, kaběn punukam pijàm ne. Me kute ar anoo biknor prãmja ne me arĩk ba nhy m me te: kute mekôt katàt amijo bamã. Me kute mrãmri ne kanhêtire arĩk ba pyràk nhy m me te: kute omũnh mex ne kute 'ã amimrãnh jakremã. Metĩndjwỳnh ne arỳm amim me axweja pãnh'ã karôkumrěx. Akamàt kô tyk pytĩkam dja me kurě. Dja kam akamàt kô tyk rã'ã nhy m me kator kêtumrěx.

14-15 Adão ar amikam kra jadjuw nhym arým abatành ne. Abatành ne arým amikam kra jadjuw. Kra jadjuw nhym arým abatành ne. Abatành ne arým amikam kra jadjuw. Ne amũ aben nhijuk'ã kra jadjwÿro tẽ. Adjwÿro tẽ: Adjwÿro tẽm tãmtã kam arým 7'ÿr o bôx. Aben nhijuk'ã krakam kra'ã akren arým 7'ÿr o bôx. 7'ÿr o bôx nhym me arým krajamã Enoki jarẽ. Enoki ajte me kute me noo biknorja'ã memã kum, —Ë, Bẽnjadjwÿr djwÿnh dja Metĩndjwÿnh nhõ me ja krãptĩ: kubê 10.000mẽ ro'ã bôx. Ne kam arým me kum Metĩndjwÿnh kĩnh kêtja kunĩmã axwe pãnh jarẽ. Apÿnh me àpênh jaxwe djari pãnh memã arẽ. Metĩndjwÿnh'ã kabẽn punuja kunĩ pãnh memã arẽ nhym me arým amijaxwe ma. Nãm ã me bakukãmãre Enoki memã ane.

16 Me kute me anoo biknor prãmja ne me bẽn prĩkam kabẽn ban apÿnh mÿjja'ã kabẽn punu prã:m. Me kute amidjwÿnhbit markam ne me kum apÿnh mÿjja punu prãm ne kôt ar amijo ban amijo àmrati ba. Ne kam me õ nêkrêx kumex pumũn amim, —Ba gêt tãmwã kôt ar amijo iba. Ne kam arým inhõ mÿjja kumex ne kôt irax. Nãm me ã amim anen kam kum me õ nêkrêx ngrireja kĩnh kêtikumrêx. Me kum me õ nêkrêx kumexjabit kĩnho ba.

Me kute Jeju markumrêx djapênh'ã memã karõ.

17 Akmere, àpnhĩre ar, ar ga dja gar atemã amijo tẽ. Bẽnjadjwÿr djwÿnhbê Jeju Kritu kute ar anorja dja gar ar kabẽn mar tÿx.

18 Nãm ar arým me'ã ar amã ajarẽ. Me kute ar anoo biknor prãmja'ã ajarẽ. Nãm ar ar amã, —Dja Jeju bôx 'ÿr nhym me arým gwaj bajaprÿ:o ba. Dja me amidjwÿnhbit man kum mÿjja punu prãm ne kôt ar amijo ba, ane. Kritu kute ar anorja ne ar ã ar amã ane. Dja gar ar kabẽn mar tÿx.

19 Me kute ar anoo biknor prãm ja ne me abenbê me kurêo ba. Ne pykakam mÿjjakôtbit amijo ba. Nhym Metĩndjwÿnh Karõ kute meo ba kêtikumrêx.

20 Akmere, àpnhĩre ar, ar ga dja gar atemã amijo tẽ. Kritu kabẽn mexikumrêx. Tãm dja gar tu amim markumrêx ne amim kabẽn maro tẽ:n amũ maro amikamẽn mar rax ne. Metĩndjwÿnh Karõ dja gar aman Metĩndjwÿnhmã akabẽn aba nhym Karõ arým ar akôt o kangõ.

²¹Metĩndjwỳnh kum gwaj bajabê. Ar gadjwỳ dja gar amã abê rã'ã ne 'ã adjukanga kêt. Ne Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu jabej ajkam ama. Ta dja bôx ne kum gwaj bakaprĩkumrêx gwaj kôt batĩn ne ar baba rã'ã: rã'ã ne.

²²Me kwỳ kute amim Jeju mar kêtja dja gar amã me kaprĩn 'ỳr me o akêxo tẽ gê me tu amim markumrêx.

²³Nàr, dja gar ano katon me axwebê me kwỳo akêx. Me kwỳ kute amijo punu mexja. Me ja on biknor karõ dja gar memã ano katon me axwebê meo akêx. Kute mrãmri ne me'õ kuwykam ãm nhym me kum kaprĩn kam no kator ne kute pa 'amỳnh ne bõm mēnh pyræk. Dja gar me punu kôt ar apunu'õ pymaje amijã ano tỳx ne.

²⁴Metĩndjwỳnh ne kute amim ar apytàr mexkumrêx gar kam ajmã akute kêt ne katàt ar amijo aba rã'ã ne. Metĩndjwỳnh ra:x nhym me kum uma:. Dja amimexo ar ajo mex gar arỳm ajaxwe kêt. Nhym kam arỳm amikabem ar apumjuwn arỳm prĩne ar ajo kĩ:nhkumrêx.

²⁵Me Batĩndjwỳnhbê ne me bapytàr djwỳnh. Pydji kute mỳjja kunĩ mar ne krã me:xkumrêx. Ba kum, —Mrãmri ame:xkumrêx ne apyma:kumrêx. Araxo abê kumkatikumrêx. Me kunĩ:mã Abẽnjadjwỳr djwỳnhkumrêx. Ajity:xkumrêx. Amexmẽ apymamẽ abẽnjadjwỳrmẽ atỳxmẽ ne ga aje 'ã aminhinomã amimēnh kêtikumrêx, ane. Gê me kunĩ ã Metĩndjwỳnhmã ane. Tãm ne ja.

Mỳjja apôx

Mỳjja apôx 1

Me kute pi'ôkjakôt amijo baja dja me kīnh.

¹Jeju Kritu kute mỳjjao amirīt ne ja. Metīndjwỳnh ta ne Jejumã arē nhym kam amidjô'ã ajte kute ò àpênhjamã o amirītmã, nhym kam me kute marmã. Apỳnh mỳjja djàri dja ĩ apôx, amikrà kêt ne apôx nhym anhỳr djwỳnhhràm arỳm kute memã o amirītmã. Imã ne arỳm o amirīt ba kam ije me amã arēnhmã. Ba ibê Djuão ne ba Metīndjwỳnhmã idjapênh, imã ne o amirīt ba ije me amã arēnhmã. Nãm iwỳr kadjy mrãnh djwỳnh jano nhym kam imã mỳjja kunĩ jakre ba kam kôt omũ.

²Ije arỳm kunĩ pumũnhkam dja ba prĩne me amã kunĩ jarē. Metīndjwỳnh kabēn ne ba arỳm ije me amã arēnhmã. Jeju Kritu kute katàt kabēn jarēnh tãm dja ba me amã arē.

³Metīndjwỳnh kute anhỳr djwỳnhhràm mỳjja'ã memã ujarēnh ja gêdja me'õ memã arē nhym kute arēnh djwỳnh tãm gêdja arỳm Metīndjwỳnh kum kīnh jadjà. Nhym me kute mar ne kôt amijo bajadjwỳ gêdja Metīndjwỳnh memã kīnh jadjà. Dja amē aro kīnh, me kute 'ã ujarēnh djwỳnhho kīnh ne kam ajte me kute maro ỳr jadjwỳo kīnh. Bir, arỳm 'ỳr. Arỳm Metīndjwỳnh kute memã mỳjja anhỳr djwỳnhhràm arēnh ja arỳm apôx 'ỳr.

Djuão apỳnh me kute Jeju'ã abeno bikprõnh djàri kubê 7mã kabēn.

⁴Ba ibê Djuão ne ba ar amã pi'ôk no'ôk ne. Ar aje amim Jeju mar ne apỳnh aje kôt aben pydjija, ar amã ne ba pi'ôk no'ôk ne. Pykabê Adjijkam apỳnh krĩ rũnhkôt ar aje 'ã abeno abikprõnho 7ja me amã ne ba pi'ôk no'ôk ne. Gê Metīndjwỳnh ukaprĩkôt me ajo djuw mex ne ar me ajo ba ne me amã umar mex jarē ga me adjumar mex ne ar aba. Metīndjwỳnh ta ne tĩn ne ar ba, amrêbê adjàkamã tĩn ne ar ba. Dja mrãmri tĩn rã'ã rã'ã. Tãm dja ukaprĩkôt me ajo djuw mex ne me amã umar mex jarē. Nhym Metīndjwỳnh Karõ kute amijo 7 ne Metīndjwỳnh krĩ djà kônh ku'ê tãm gêdja adjwỳnhdjwỳ me ajo djuw mex ne me amã umar mex jarēn ar me ajo ba.

⁵Nhym Jeju Kritudjwỳ dja me ajo djuw mex ne me amã umar mex jarẽ. Jeju Kritu ta kute mrãmri katàt memã Metĩndjwỳnh kabẽno amirĩt djwỳnh ne kumrẽx tyk ne akubyn tĩn ne kator gẽdja Metĩndjwỳnhmẽ Metĩndjwỳnh Karõmẽ kudjwa me ajo djuw mex. Jeju ne bẽnjadjwỳro kute me bẽnjadjwỳr kunĩ jakrenh ne pyka kunĩkõt me õ bẽnjadjwỳro ba. Tãm dja Metĩndjwỳnhmẽ Metĩndjwỳnh Karõmẽ kudjwa me ajo djuw mex ne me amã umar mex jarẽ. Jeju Kritu ta ne kum me bajabêkumrẽx ne amikamrõo me bajaxweo ajngrà.

⁶Ne kam ajte ta ar me bajo ban kam Bãmmã me bapumjuw gu me kam babê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh ne Bãmmã badjapênh ar baba. Kumã, Jeju Kritu tãmmã gora gê me kàjmã kum rax jarẽnh rã'ã rã'ã. Gẽdja umao ar me bajo ba rã'ã rã'ã. Mrãmri. Tãm ne ja.

⁷Ori, amrẽ tẽ. Kakrãkõt ne amrẽ tẽ. Me kunĩ dja me omũ. Me kute Jeju kanhwỳr djwỳnhjadjwỳ dja me omũ, prĩne Jeju pumũ. Nhym apỳnh pyka djari dja me kunĩ omũn amra, Jeju pymaje àmrao kumex. Mrãmri dja me kunĩ omũn amim ngryk ne àmrao kumex. Be, tãm ne ja.

⁸Bẽnjadjwỳrbê Metĩndjwỳnh ne memã kum, —Ba ibê mỳjja kunĩ krax ne ajte ibê mỳjja kunĩ 'ênhõt, ane. Nãm ã Metĩndjwỳnh tỳxo kubê kumkati ane. Metĩndjwỳnh, ta ne tĩn ne ar ba, amrẽbê adjakamã tĩn ne ar ba. Dja mrãmri tĩn rã'ã rã'ã. Ajbit ne umao mỳjja kunĩ pytà.

Jeju Djuãomã amijo amirĩt.

⁹Nà, ba ibê me akamy Djuão. Nãm me Jejukõt me akudjwa ijo ajkẽ ba itokry. Mrãmri ne Jeju me baro'ã me bapytàn ar me bajo ba. Ba kam me akudjwa mã Jeju'ã INGRÀ tỳx ne 'ãno djan ije kanga kêt. Ba ne ba apêxtibê Paximukam ar ba. Na bãm memã Metĩndjwỳnh Kabẽn jarẽn memã Jeju'ã idjujarẽn iba. Nhym kam me ja ngryk ne kam imã, —Kwãrĩk wãnh mỳjja wã jarẽn kêt, ane. Ne kam ipa 'amỳn kam ijo tẽn apêxti jakam imẽ ba kam kam ar iba.

¹⁰Be, pi'òk kamrêkkam, Bẽnjadjwỳr nhõ akatijakam ne ba arek maro nhỹ nhym Metĩndjwỳnh Karõ ar ijo ba. Ba kam me'õ kabẽn ma. Me'õ kabẽn tỳx kute poti kakôr tỳx pyràk. Ikõt ne imã kabẽn ne. Ne imã,

11—Ba ibê mỳjja kunĩ krax ne ajte ibê mỳjja kunĩ 'ênhôt. Ba ren ije kàjkwamě pykamě omũnh 'ãno idjãm kêt nhym ren amrêbê amijo ajkě nhym ren mỳjja kunĩ kêt ne. Ê, amrê tẽn mỳjja pumũn 'ã pi'ôk no'ôk, ane. 'Ã pi'ôk no'ôk ne kam memã ano. Me kute amim Jeju mar ne apỹnh kute kôt aben pydji, me jamã dja ga ano. Me kute apỹnh krĩ rũnhkôt 'ã aben pydjibê 7, ar kute Epexukam 'ã aben pydjijamě, ar kute Emĩnakam 'ã aben pydjijamě, ar kute Pegamukam 'ã aben pydjijamě, ar kute Xixirakam 'ã aben pydjijamě, ar kute Xadjikam 'ã aben pydjijamě, ar kute Pirapijkam 'ã aben pydjijamě, ar kute Raodjikam 'ã aben pydjijamě, mekmã dja ga aje mỳjja pumũnhja'ã pi'ôk no'ôk ne ano, ane. Nãm ã imã kabẽn ane.

12Ba kam 'ỳr akěx. Ije mỳj me'õ kute imã kabẽnja pumũnhmã 'ỳr akěx nhym ngônhpôkti kubê 7 ne ku'ê ba omũ. Kẽn karỳro ngônhpôkti.

13Nhym kam ipôkri dja. Kute me'õ my pyræk ne dja. Nãm kuběkà ryti jadjàn o dja. Kuběkà rytija ne parkõn 'ãnh itep nhym 'ã dja. Ne kẽn karỳro amirunh pren 'ã dja.

14Ne kĩ jaka: kute àk kaka jaka ja pyræk. Kute kadjàt nhĩ jaka pyræk. Nhym no pôkja kute kuwy pôk pyræk.

15Ne par jadjênh. Kute ngôn nhipêx djàkam me kute 'ã ngrão pôx nhym adjênh pyræk. Nhym ôkrekam krikrit kute ngô rãrãkti: pyræk.

16Ne ubôkjao kanhêtireo 7 ne 'amỳn o dja nhym kam aktã kàx djwa mextire ajkwa krekre kurũm kato. Ne nokre jadjênh kute kàjkwa nhipôkri myt mrãnhkam adjênh ja pyræk.

17Ba omũn kam itu mỳrbê tỹm kute ityk pyræk ne itu mỳrbê tỹm ne nõ, itĩn prãme. Nhym kam ta ijã ikra dji, ubôko ijã ikra djin kam imã, —Kwãrĩk wãnh atĩn prãm kêt. Ba ibê mỳjja kunĩ krax ne kam ajte ibê mỳjja kunĩ 'ênhôt.

18Bajbit ne ba ije amitĩn mar. Arỳm ne ba ty ne kam arỳm ajte itĩn ne. Amrě ipumũ. Ba dja ba itĩn rã'ã rã'ã. Ba ne ba ikaběno me tyk kadjy me anor djwỹnh ne kam ajte ikaběno me tyk nhõ pyka'ỳr me anor djwỹnh.

¹⁹Aj, dja ga on 'ã pi'òk no'òk, aje omũnhja'ã pi'òk no'òk ne. Arỳm kator ga aje omũnhjamẽ mỳjja kraxje kator kêt rã'ãmẽ. Amẽ dja ga 'ã pi'òk no'òk ne.

²⁰Mỳkam ne ba kanhêtireo 7 idjubôko 'amỳn o dja ga omũ? Ne kẽn karỳro ngõnhpõktio 7jadjwỳ, mỳj ne ja? Bir, ba amã arẽ ga ama. Ë, ngõnhpõktio 7ja ne kubê apỳnh krĩ djàri me kute amim imar ne kute ikõt aben pydji 'ã akre kubê 7. Apỳnh krĩkam me kute ikõt aben pydji'ã akre kubê 7 ne ja. Nhyim kanhêtireo 7ja ne kubê apỳnh krĩ djàri me kute ijã abeno bikprõnhja kadjy mrãnh djwỳnh ta ne 'ã akre, ane. Nãm ã Jeju imã kabẽn ane ba kuma.

Mỳjja apõx 2

Epexukam ar ja arỳm kum Metĩndjwỳnh kĩnh ngrire.

¹Nhyim kam ajte imã, —Ë, ar kute krĩraxbê Epexukam amim imar ne kute ikõt aben pydjija kadjy mrãnh djwỳnhjamã dja ga pi'òk no'òk ne. Dja ga arkum ikabẽn jarẽ. Ba ibê Bẽnjadjwỳr Jeju dja ga arkum ikabẽn jarẽn arkum, “Ë, ba ije idjubôko kanhêtireo 7 ne 'amỳnhja, ne ba kẽn karỳro ngõnhpõktio 7kam imrãnhja, ba. Ba ne ba ar amã ikabẽn ne.

²Gar ikabẽnkõt ar amijo aba ba arỳm omũ. Ar adjàpênh rax, ar aje ijãno adjãm ne aje ikanga kêt ba arỳm omũn kam ikĩnhkumrẽx. Nã gãm ar abê me axwe kĩnh no kati ba arỳm omũ. Nhyim me wã we kute ‘Jeju kute ar ijanor’ anhỳrja gar te kabẽn mex jabej kam aman kam arỳm prĩne mekmã akato. Me wã ne me 'èxnhĩkumrẽx. Me tãm ne gar arỳm mekmã akaton abê me kĩnh no kati.

³Nã gãm ar ijãno djan amibê ijo abiknor kêtumrẽx ne. Nãm me ikõt ar ajo ajkẽ gar tu ate akrãn aje amibê ikanga kêt ba arỳm omũn kam ikĩnhkumrẽx ne.

⁴Bep mỳjja pydji ne ba omũn ikaprĩre. Amrêbê ar aje amim ijo amirĩt totokbê ne gar amã ijabê ne jakam arỳm amã ikĩnh ngrire.

⁵Gop ar amim akaton wãnh ajaxwemã anhiren iwỳr amijo akẽx. Nã gãm ar ibê amiptàr mex ne. On ar ajte akubyn amã ijabên kam ajte akubyn imã apê

kute amrêbê imã ar adjâpênh ja pyræk. Dja gar ã anhÿr kêt ba wãm ar awÿr tẽn kam ar abê ngônhpôktiawã kaba nhym arÿm ãm djà kaprÿ.

⁶Nhym bep me punubê Nikôrij, me tãm, me kabên punu ar baja. Me tãm ne gar me kabên punukam amã me kurêkumrêx. Mrãmri, kam ne mexkumrêx. Mrãmri ne gar amã me kabên punuja kurêkumrêx. Kam ne mexkumrêx. Badjwÿ ne ba imã mekbê Nikôrij me kabên punukam imã me kurêkumrêx.

⁷Gora ar ajamak mex jabej on ama. Metĩndjwÿnh Karõ ne ar kute amim imar ne apÿnh kute ikôt aben pydjijamã kabên. Gora ar prĩne kabên ja ma. Ê, ar me kuràm atÿx ne aje ijãno adjãm, ar gajbit dja ba ar amã pidjô kute meo tĩnja jarê gar gajbit ku. Pidjô kute meo tĩnja ne Metĩndjwÿnh nhõ pykakam dja, kàjkwakam Metĩndjwÿnh nhõ pyka mexkumrêxkam. Tãm dja gar ku”, ane. Nãm ã Jeju imã kabên ane. Ba ibê Djuão ne ba kuman ar amã arê.

Emĩnakam ar ja tokry.

⁸Nhym kam Jeju ta ajte imã, —Ê, krĩraxbê Emĩnakam ar kute amim imar ne kute ikôt aben pydjija kadjy mrãnh djwÿnhjamã dja ga pi'òk no'òk ne. Dja ga arkum ikabên jarê. Ba ibê Bẽnjadjwÿr Jeju dja ga arkum ikabên jarên arkum, “Ê, ba ibê mÿjja kunĩ krax ne kam ajte ibê mÿjja kunĩ 'ênhôt. Ba ne ba tyn kam ajte itĩn ne. Ba ne ba ar amã ikabên ne.

⁹Me kute ar ajo bikênhja ne ba arÿm omũ. Ar anhõ mÿjja kêt, anhõ nêkrêx kêtja ne ba arÿm omũ. Nhym bep kati, nĩjar anhõ nêkrêx kumex. Mrãmri pykakam ar abakam arÿm anhõ mÿjja kêt nhym bep kàjkwakam anhõ mÿjja kumex. Nhym me kwÿ ta amijo Metĩndjwÿnh kra, amijo mekbê idjaer ne ar ajaprÿ ar o ba, ba arÿm omũ. Djãm mekbê Metĩndjwÿnh kra? Kati, Xatanaj nhõ àpênh ne wã ne kam mã kôt ar aben pydjio ba.

¹⁰Kwãrĩk wãnh gar amã me uma kêt. Gora ar atÿx. Dja me ĩ ar ajo ajkê ga ar atokry. Gora ar atĩn prãm kêt. Ê, godja me ĩ Xatanajbê me axwe nhõ bẽnjadjwÿr kabênkôt mekbê ijê djakam ar akwÿ rê, ar aje ikanga jabej. Be, akati kunĩkôt dja me ar ajo ajkê gar atokry. Nhym kam arÿm me kute ar ajo bikênh'ã akatibê 10 nhym kam me arÿm ar ajo bikênh kêt ne. Gora ar ijã

anrà tỳx ne ijāno dja. Godja me te ar apa gar ijāno dja ba kam pānh ar ajo tīn gar atīn rā'ā rā'ā.

¹¹Gora ar ajamak mex jabej, on ama. Metīndjwỳnh Karō ne ar kute amim imar ne apỳnh kute ikôt aben pydjijamā kabēn. Gora ar prīne kabēn ja ma. Ē, ar me kuràm atỳx ne aje ijāno adjāmja, ar gajbit dja gar atyk nhijukri ajte atyk kêtikumrēx. Arkati”, ane. Nām ā Jeju imā kabēn ane. Ba ibê Djuāo ne ba kuman ar amā arē.

Pegamukam ar ja kwỳ prō prām.

¹²Nhym kam Jeju ta ajte imā, —Ē, ar kute krīraxbê Pegamukam amim imar ne kute ikôt aben pydjija kadjy mrānh djwỳnhjamā dja ga pi'ôk no'ôk ne. Dja ga arkum ikabēn jarē. Ba ibê Bēnjadjwỳr Jeju dja ga arkum ikabēn jarēn arkum, “Ē, ba ne ba ar amā ikabēn. Ba ijajkwa krekre kurūm aktā kàx djwa mextire kator djwỳnh, ba ne ba ar amā ikabēn ne.

¹³Xatanaj kute meo ba djàkam ne gar te ar aban amex rā'ā ba arỳm ar apumū. Be, nā gām ar ijā anrà tỳx ne aje amibê ikanga kêt. Djā nā gām ar me kudjwa aminêje memā kum, ‘Jakam arỳm ije amim Jeju mar kêt. Arỳm imā kīnh kêt’, ane? Kati, ar aje ā memā anhyr kêtikumrēx. Nhym me arỳm ar anhōbikwa Āxipanh bī gar mā amā ikīnh ne aje ikanga kêtikumrēx ne. Nà, Āxipanhdjwỳ kum me uma kêt ne tu memā ijarēnh 'āno dja nhym me kubī, wākam, Xatanaj mōr djà wākam. Nām me te kubī gar mā amā ikīnh ne. Ba arỳm omūn ar akam ikīnh ne.

¹⁴Bep me kute me kabēn punukôt amijo ba ja tām ne ba imā me kīnh kêt. Ar akwỳ ne gar me bakukāmāre 'ōbê Barāokôt ar amijo aba. Djām Barāo mex got. Nām mekbê idjaer kurê djwỳnhbê Barakimā mekbê idjaer'ā karō. Kute mekbê idjaer o bikēnhmā ne mỳjja punu'ā kum karō. Mekbê idjaer kute mry punu krēnmā, me kute mỳjjao Metīndjwỳnh karō nhipêxjamā mry nhōr ja kute krēn ne amijo bikēnhmā. Ne ajte me kute abenbê prōo àkīnh ne arīk prō prāmo kumexmā. Me kute ā amijo bikēnho anhyrmā ne me'ā kum karō. Nhym kam ô'ā Baraki mekbê idjaero bikēnh o ba.

¹⁵Nhym ar akamdjwỳ mekbê Nikôrij ã kabên ane, ã memã 'ã karõo ane. Nhym ar akwỳ kabên punu jakôt ar amijo ba.

¹⁶On ar amim akaton wãnh ajaxwemã anhiren iwỳr amijo akêx. Dja gar amim akator kêt ba ar awỳr bôx ne me kabên punuja'ỳr iprôt ne. Ijajkwa krekre kurũm aktã kàxdjwa mextire katorjao dja ba me'ỳr iprôt ne.

¹⁷Gora ar ajamak mex jabej on ama. Metĩndjwỳnh Karõ ne ar kute amim imar ne apỳnh kute ikôt aben pydjijamã kabên. Gora ar prĩne kabên ja ma. Ë, ar me kuràm atỳx ne aje ijãno adjãmja, ar gajbit dja ba ar amã djwỳbê mỳj ne ja ngã, djwỳo bipdjurja ngã gar krê. Ba kam ajte ar atỳxmãbit apỳnh kên mêre, kên jaka ngã. Ne kam ajte ar amã kên ja no'ôk, apỳnh ar anhidji ny'ã kên no'ôk ne kungã gar kam omũ. Atemã me ja kute ar anhidji nyja mar kêt. Ar gajbit, ar atỳxbit, ije apỳnh ar amã kên nhõrja, ar gajbit dja gar apỳnh aminhidji nyja ma”, ane. Nãm ã Jeju imã kabên ane. Ba ibê Djuão ne ba kuman ar amã arê.

Xixirakam Djedjabeu ar noo akno.

¹⁸Nhym kam Jeju ta ajte imã, —Ë, ar kute krĩraxbê Xixirakam amim imar ne kute ikôt aben pydjija kadjy mrãnh djwỳnhjamã dja ga pi'ôk no'ôk ne. Dja ga arkum ikabên jarê. Ba ibê Bẽnjadjwỳr Jeju dja ga arkum ikabên jarên arkum, “Ba ne ba ar amã ikabên ne. Ë, ba, ibê ne Metĩndjwỳnh kra ne ino pôk kute kuwy pôk pyræk, ne ipar jadjênh kute ngõnh nhipêx djækam me kute 'ã ngrão pôx nhym adjênh pyræk, ba ne ba ar amã ikabên ne.

¹⁹Gar kôt amijo aba, ba arỳm omũn kam ikĩnhkumrêx. Gar amã aben jabên amã Metĩndjwỳnh jabê ba arỳm omũ. Gar tu amim imarkumrêx ne ijã angrà tỳx ba arỳm omũ. Ar adjàpênh rax ba arỳm omũ. Nã gãm ar ijãno djan amibê ikanga kêtumrêx ba arỳm omũ. Nã gãm ar ikôt amijo aba. Amrêbê ne gar ikôt amijo aba ngrire ne kam amijo tẽn amijo tẽn arỳm ikôt amijo amõr mex ne.

²⁰Nhym bep mỳjja pydji ne ba omũn ikaprĩre. Nã gãm ar amã me'õ nibê Djedjabeu kĩnh. Nãm we amijo Metĩndjwỳnh kabên jarênh djwỳnh ne kam mỳjja punu'ã inhõ àpênhmã karõn 'ã arkum apnê. Inhõ àpênh kute abenbê

prõ òkĩnh ne ar prõ prãm ba ne kam kute amijo bikẽnhmã. Ne kam ajte ar kute mry punu krẽnmã, me kute mỳjjao we Metĩndjwỳnh karõ nhipẽxjamã kute mry nhõr nhym ar kute krẽn ne o kute amijo bikẽnhmã. Nãm ã Djedjabeu inhõ àpẽnhmã mỳjja punu'ã karõo ane, ne ã 'ã arkum àpnẽho ane.

²¹Nã bãm te amiwỳr kam ama. Kute amim kator ne wãnh axwemã irern iwỳr amijo akẽxmã te amiwỳr kam ama nhym kute mjẽn prãm ja kanga kêt ne amim kator kêtumrẽx. Kum axwe kĩnh rã'ã:.

²²Ë, dja ba nija'ỳr bõx ne kam nõr djakam kumẽ, nõr djà tãmkam dja ba kumẽn kam prĩne o ajkẽ. Me my kute nĩnhjamẽ ro'ã dja ba prĩne meo ajkẽ. Dja me kum axwe kĩnh rã'ã ne nija kanga kêt ne iwỳr amijo akẽx kêt, ba kam prĩne meo ajkẽ nhym me kam tokry.

²³Ne ni krajadjwỳ pyka mẽ o amrà. Apỳnh ar aje amim imar ne ikõt aben pydjija kunĩ aje imã akator kadjy. Ba ije ar ajamakkre kadjwỳnhbẽmẽ anhõkre kadjwỳnhbê aje mỳjja mex nàr mỳjja punu'ã amim karõ jabej ije ar akamũnh ne kõt ije ar anhĩ pỳnhkõt ar amã o pãnh djwỳnh. Gar kõt aje imã akator kadjy dja ba ni krajadjwỳ pyka mẽ o amrà.

²⁴Bep ar aje me kabẽn punukõt amijo aba kêtjamã, wãkam, Xijxirakam ar aje me kabẽn punu kõt amijo aba kêtjamã dja ba ajte ikabẽn 'õ jarẽnh kêt. Mrãmri ne ar aje ikõt amijo aba ne ar aje Xatanaj kukràdjà mar prãm kêtum amexkumrẽx. Nhym me ate we kute Xatanaj kukràdjà bipdjurja marmã we, 'Mexkumrẽx gu me kuma', anhỳrja djãm me mex got. Axwe punu gar kõt amijo aba kêtum amexkumrẽx.

²⁵Gora ar mã ikõt ar amijo aban ijã angrà tỳx rã'ã: ba akubyn bõx.

²⁶⁻²⁸Ë, ar me kuràm atỳx ne aje ijãno adjãmja, ar aje ikabẽn mar ne aje ikõt amijo aba rã'ãn aje o atẽm ne o atẽm ne arỳm aje inomã mẽnhja, ar ajã dja ba bẽnjadjwỳr rẽ gar kam inhijuk'ã meo aba. 'Apỳnh me ba djàri dja gar meo aba, ar apymao meo aban meo aba tỳx ne. Meo aba tỳx ne, nhym me'õ axwe gar kam prĩne o ajkẽ, me kute kàxo àbêr djào kute ngyo ngõnh totyk ne prĩne ka'ẽkja pyræk. Dja gar ã meo aba tỳxo ane.' Be, Ibãmbê

Metĩndjwỳnh ne ijã bẽnjadjwỳr mẽ. Dja ba kam amidjô'ã ar ajã kurẽ gar kam ikabẽnkôt meo aba. Dja ba kam ajte ar akĩnh djà kadjy ar amã umajỳrtiredjwỳ ngã, akati maktã umajỳrtire ja ngã.

²⁹Gora ar ajamak mex jabej on ama. Metĩndjwỳnh Karõ ne ar kute amim imar ne apỳnh kute ikôt aben pydjijamã kabẽn ne. Gora ar prĩne kabẽn ja ma”, ane. Nãm ã Jeju imã kabẽn ane. Ba ibê Djuão ne ba kuman ar amã arẽ.

Mỳjja apôx 3

Xadjikam ar ja kute me tyk pyræk.

¹Nhym kam Jeju ta ajte imã, —Ë, ar kute krĩraxbê Xadjikam amim imar ne kute ikôt aben pydjija kadjy mrãnh djwỳnhjamã dja ga pi'òk no'òk ne. Dja ga arkum ikabẽn jarẽ. Ba ibê Bẽnjadjwỳr Jeju dja ga arkum ikabẽn jarẽn arkum, “Ë, ba ne ba ar amã ikabẽn. Ba ije Metĩndjwỳnh Karõ kute amijo 7 ije amỳnhja, ne ije kanhêtireo 7 ne amỳnhja, ba. Ba ne ba ar amã ikabẽn ne. Nãm me we ar amex jarẽ. Bep kati, ar ajaxwekam kute ar atyk pyræk. Ba arỳm ar apumũ.

²On ar ano mex, atĩn rã'ãri, ne akubyn amijo tỳx, amijo mex, ar atyk kêttri. Nã gãm ar amijo aba punu ba te ar apumũ, te ar aje kôt amijo aba jabej te ar apumũ ne kam ar amã, ‘Ë, Ibãmbê Metĩndjwỳnhmã ar amex kêtikumrẽx’, ane.

³Gop ar ajkam ama. Amrêbê me kute ar amã arẽnh gar arỳm aje markumrẽx tãm dja gar tu markumrẽx ne kôt amijo aba. Kôt amijo aban on wãnh ajaxwemã anhiren iwỳr amijo akẽx. Dja gar amim akator kêt ba kam ar ajaêrbê ar awỳr bôx. Kute me àkĩnhĩ me aêrbê kute mỳjjao àkĩnh ne kute mebê mỳjja jamỳnh ja pyræk. Dja ba ã ar ajaêrbê ar awỳr ibôxo ane. Dja gar ibôx djækôt imar kêtikumrẽx ba ar ajaêrbê bôx.

⁴Bep krĩbê Xadjiwākam ar angrêre ne gar amrãnh mexkumrẽx rã'ã. Ne kam ar angrêre amrãnh mexkumrẽx kute mrãmri ne me kute kubêkà mex, 'ã ngrã kêt kute angjênh ne 'ã mrãnhja pyræk. Nã gãm ar ã amexo ane. Ar ga dja gar ikôt mrãn ikudjwa kubêkà jaka jangij ne 'ã mrã. Nã gãm ar amrãnh

mexkumrëx. Nhyim kam kubëkà jaka kadjy ar amex. Tãm dja gar angij, amrãnh mex pãnh angijn 'ã mrã.

⁵Be, ar me kuràm atÿx ne aje ijãno adjãmjabit dja gar ã kubëkà jaka jangjênh ne 'ã amrãho ane. Ba kam pi'òk no'òkkam anhidji jarijwã o ibingrãnh kêt, me tìn rã'ã rã'ã'ã pi'òk no'òkkam ar anhidjio ibingrãnh kêt ne. Ne kam ajte dja ba Ibãmmã inhÿtã ar ajarë, Ibãmmë Ibãm kadjy mrãnh djwÿnhmë arkum inhÿtã tu kàj bê ar ajarë ne kum, 'Be, inhõ me ja ne me ja.' Be, dja ba ã kum ane.

⁶Gora ar ajamak mex jabej on ama. Metĩndjwÿnh Karõ ne ar kute amim imar ne apÿnh kute ikõt aben pydjijamã kabën ne. Gora ar prĩne kabën ja ma", ane. Nãm ã Jeju imã kabën ane. Ba ibê Djuão ne ba kuman ar amã arë.

Pirapijkam ar Metĩndjwÿnh kabënkõt amijo ba.

⁷Nhyim kam Jeju ta ajte imã, —Ë, ar kute krĩraxbê Pirapijkam amim imar ne kute ikõt aben pydjija kadjy mrãnh djwÿnhjamã dja ga pi'òk no'òk ne. Dja ga arkum ikabën jarë. Ba ibê Bënjadjwÿr Jeju dja ga arkum ikabën jarën arkum, "Ë, ba ne ba ar amã ikabën. Ba imexo ipyma ne mrãmri ikabënkumrëx ne ijêxnhĩ kêtikumrëx ne kam ar amã, 'Ba ne ba ije inhingêt kukãmã Dawi nhũrkwãkam o kajkep djwÿnh. Ba kikre'ã kuta nhyim mÿj me'õ godja 'ã ijê? Ba 'ã ijê nhyim mÿj me'õ godja 'ã kuta?'

⁸Bir be, gar ikõt amijo aba ba arÿm omũ. Djã nã gãm ar atÿx kumrëx? Kati, kàjbê ar atÿx ba arÿm ar apumũ. Nã gãm ar te atÿx ngriren mã ikabënkõt ar amijo aban aje ikanga kêtikumrëx ba kam ar amã, 'Ba gëdja ba ar amã kikre'ã kuta. Mÿj me'õ gëdja ar abê 'ã ijê? Ba dja ba ar ajo iba. Mÿj me'õ dja inê?' ane.

⁹Ë, Xatanaj nhõ àpênh 'êxnhĩja, kute kõt ar aben pydjio ba, ne me 'êx ne amijo Metĩndjwÿnh kra, kute amijo mekbê idjaer, djãm mekbê idjaer djwÿnh got, me ja me tãm gëdja ba ar awÿr me pa 'amÿn meo mõn ar akuka kònkh me umjuw nhyim me kam pijàm djaje ar akuka kònkh ibôn krĩn ar amã arax jarën kam tu ar amarkumrëx. Imã ar ajabëkam kõt me kute mar ne kute ar ajã, 'Jeju kum ar abêja pumũ', anhÿr kadjy dja ba ã meo ane.

¹⁰Ije ar amã, ‘Dja me te ar ajo ajkê gora gar mã ijã angrà tỳx ne ijãno djan ikanga kêt’, anhỹrkôt ne gar amijo aba. Nhym me te ar ajo ajkê gar mrãmri ijãno djan ikanga kêt. Kam dja ba ar apytà. Ije me kunĩo ibikênhkam dja ba arỳm ar apytà. Dja ba pyka kunĩkôt ije me kabi kadjy meo ajkê. Dja ba apỹnh pyka djàri me kunĩ kabi, me kute imã kator kadjy me kabin meo ajkê. Nhym bep ar amexbit dja ba ar apytà.

¹¹Arỳm ibôx 'ỳr. Gora ar arek ikabênkôt ar amijo aba rã'ã: ba kam ar amã o pãnh, ar amã ar akĩnh djà ngã. Kwãrĩk wãnh me'õ ar abê ikurê kêt. Dja me'õ ar anoo aknon ar abê ikurê gar kam akĩnh djà bỳr kêt ne. Dja gar arek amijo aban arỳm ikam amim akĩnh djà by.

¹²Ë, ar me kuràm atỳx ne aje ijãno adjãm, ar gajbit dja ba amim ar apumjuw, Ibãmbê Metĩndjwỳnh nhũrkwãtikam ar apumjuw gar aku'ê rã'ã rã'ã, kute Metĩndjwỳnh nhũrkwãtikam par pyræk ne aku'ê, Metĩndjwỳnh kuka kôn timeraku'ê rã'ã rã'ãn akator kêt. Ba dja ba ar ajã Ibãmbê Metĩndjwỳnh nhidji no'òk, ne kam ajte ar ajã krĩ nhidji no'òk, Ibãmbê Metĩndjwỳnh nhõ krĩ mex nhidji dja ba ar ajã no'òk ne. Krĩ mexja, Djeruxarê nyja, Ibãmbê Metĩndjwỳnh kurũm rwỳkja, kàjkwa kurũm rwỳk, ja tãm nhidji dja ba ar ajã no'òk ne. Ne kam ajte ba aminhidji ny ar ajã no'òk ne, ar atỳx ne aje ijãno adjãmja'ã aminhidji no'òk ne.

¹³Gora ar ajamak mex jabej on ama. Metĩndjwỳnh Karõ ne ar kute amim imar ne apỹnh kute ikôt aben pydjijamã kabên. Gora prĩne kabên ja ma”, ane. Nãm ã Jeju imã kabên ane. Ba ibê Djuão ne ba kuman ar amã arê.

Raodjikam ar kute ngô kàjbê kangro pyræk.

¹⁴Nhym kam Jeju ta ajte imã, —Ë, ar kute krĩrãxbê Raodjikam amim imar ne kute ikôt aben pydjija kadjy mrãnh djwỳnhjamã dja ga pi'òk no'òk ne. Dja ga arkum ikabên jarê. Ba ibê Bênjadjwỳr Jeju dja ga arkum ikabên jarên arkum, “Ë, ba ne ba ar amã ikabên. Ba, ibê ne Mrãmri. Ba ije mrãmri katàt memã Metĩndjwỳnh kabêno amirĩt djwỳnh ne ba mrãmri ikabênkumrêx. Metĩndjwỳnh kabênkôt ne ba ibê mỳjja kunĩ nhipêx djwỳnh.

¹⁵Gar ar aba ba arým ar apumũ. Djãm we ar amã ikurê nàr kon djãm we ar amã ijabê. Arkati. Nã gãm ar amã ikurê kêt ne kam ajte amã ijabê kêt. Ar aje ngô kàjbê kangro pyræk, ajakry kêt ne kam ajte akangro kêt. Gop on ar ajakry nàr kon on akangro rax. Ba gop kôt kuma, ar apunu ma nàr kon ar amex ma.

¹⁶Nhym bep kati, ar kàjbê akangrokam ije ar amar mex kêt. Kam dja ba ar ajo aptô. Ar ajakry kêt ne ar akangro kêt ne aje ngô kangro kajgo pyrækkam.

¹⁷Nã gãm we ar, ‘Arým ne inhõ nêkrêx kumex. Nã bãm prĩne inhõ mỳjjao aptà nhym kam kumex. Arým inhõ mỳjja kunĩ bikàr ne ibê 'õ'ã kàtàm kêt.’ Kê, djãm ar aje amimar got. Nã gãm ar prĩne amijo ajkê. Ne akaprĩ mex ne. Ne abikênh mex ne. Ar ano rã ne anhõ kubêkà kêt kam tu irãri ar abajakam. Djãm ar aje amimar kêt?

¹⁸Kam dja ba ar amã mỳjja jarên ar amã, ‘Ë, on kên karÿr mextireja, ngôn nhipêx djàkam me kute 'ã ngrão pôx nhym mextire ja dja gar 'ã ijwÿ ba ar amã kungã gar abyn arým amimex, arým abikênh kêt. Ne kam ajte ar kubêkà jaka'ã ijwÿ ba ar amã kungã gar kam arým angjê. Angjên irãri ar aba kêt kam apijàm kêt. Ne kam ajte ar anokam pidjÿ'ã ijwÿ ba ar amã kungã gar arým o amino djy ne arým ano mex.’

¹⁹Me axwe nêje ne ba memã ibên tÿx ne imã me kĩnhja ne ba memã uwêk màt ne. Kam dja gar on amim akaton wãnh ajaxwemã anhiren akubyn iwÿr amijo akêx.

²⁰Ë, gop ar ikabên ma. Ota ba arým ar awÿr bôx ne kikre kabem dja. Ar ajô imã kikre'ã ta. Ba wãm awÿr wadjà gu baro'ã aben kuka kôn nhãnh kwÿ krêno nhÿ ga arým akĩ:nhkumrêx. Gop ar ajô aje ikabên mar jabej, on kikre'ã ta.” Nãm ã Jeju me kunĩmã kabên ane. Me kute Jejuo aminhômã ne ã kabên jarênhõ ane ne kam ajte memã kum,

²¹“Ë, me me kuràm atÿx ne aje ijãno adjãmja, me gajbit dja ba me amã arê ga me ikrĩ djàkam inhikô'ã nhÿ. Me ga dja gu me ar meo baban bakabêno me ano. Me me bamã àpênhmã dja gu me bakabêno me anor ar o baba. Ga ba itÿx ne ije Ibãm 'ãno idjãm ne ije amijo imrãnh rã'ãn ije aminhinomã

amimēnhja pumũ. Ije kanga kêt ne ije aminhinomã amimēnh ne kam Ibãm nhikô'ã inhÿr ne ije ikaběno me anorja pumũ. Dja ga me ã ikudjwa atÿx ne ijãno adjãmo ane.

²²Gora me ajamak mex jabej on ama. Metĩndjwÿnh Karõ ne mete amim imar ne apÿnh kute ikôt aben pydjijamã kaběn. Gora prĩne kaběn ja ma”, ane. Nãm ã Jeju imã kaběn anen kam o ino re. Ba ibê Djuão ne ba kuman me amã arẽ.

Mÿjja apôx 4

Metĩndjwÿnh krĩ djàtikam nhÿ.

¹Nhym kam ijukri atemã mÿjja kato ba omũ. Kàjkwakam kikre'ã 'yr ne dja ba omũ. Nhym kam ajte me'õ imã kaběn ne, õbê kute imã kaběnja, kaběn kute poti kakôr tÿx pyræk, ta ajte imã kaběn ne imã, —Amrẽ tẽ ba amã mÿjja jakre, mÿjja kraxje kator kêt dja ba anhÿr djwÿnhràmm amã o amirĩt ga anoo anhÿtã omũ nhym bep tũmràm dja amirĩt ne, ane. Nãm ã imã ane.

²Ã imã anhÿrmẽ ro'ã Metĩndjwÿnh Karõ iwÿr ruw ne mã ijo tẽn ijo wabi. Nhym nĩjar kàjkwakam bēnjadjwÿr krĩ djà rax dja nhym kam arÿm me'õ kam nhÿ.

³Me'õ ÿrja ne adjēho tuknĩ. Kute kēn ngrāngrāmē kēn kamrêk kakrātyk, o me ikrakam ràx ne o õkredjē karÿr jadjēnh tÿx ja pyræk. Nãm ã me'õ ÿrja jadjēnh kute kēn ja jadjēnhja pyræk ne nhÿ. Nhym kam djwÿngwÿnhtire ne krĩ djāmã ipôk ne wajêt ne kam adjwÿnhdjwÿ adjēnh. Kute atemã kēn ngrāngrã'õdjwÿ jadjēnh tÿx ja pyræk. Nãm ã djwÿngwÿnhtire adjēnh ã anen krĩ djà raxmã ipôk ne.

⁴Nhym krĩ djà raxjamã me krĩ djà kryre ipôk ne. Apÿnh me krĩ djà kryre ku'ê djari 'ã akrekam kubê 24. Nhym mebēngētte kam krĩ. Kubēkà jaka jangij ne kam kam krĩ. Ne kēn karÿro krādjē, bēnjadjwÿr krādjē ne me kutu.

⁵Nhym krĩ djà raxja kurūm adjēho amikurwÿ ne kam krako dja. Kabēmẽ adjēnhmẽ krakmẽ o akà. Nhym krĩ djà rax kabem ne ngōnhpōktio 7 ne pōko ku'ê. Ngōnhpōktija kubê Metĩndjwÿnh Karõ kute amijo 7ja.

⁶Nhym ajte krĩ djà rax kabem ne mỳjja karỳr kute imôti pyræk ne nõ. Kute ixeo imôti pyræk ne nõ. Karỳr kute kryt karỳr pyræk ne nõ. Nhym mỳjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrut ne krĩ djà raxmã ipøk ne, nhym ipøkri krĩ djà rax dja. Nhym mỳjja tĩnja kute krĩ djãmã ipøkja ìkam no kumex, ibũmkam non õngàkkam no.

⁷Nhym mỳjja tĩn kutewaja kute rop djàkrêbê rijão pyræk, atãri ja kute mryti kra pyræk, atãri ja nokre kute mebêngôkre nokre pyræk nhym kute katēja kute àkkajkritti tor pyræk.

⁸Nhym apỳnh mỳjja tĩn djàri ara kumex. Ar ì pỳnhkôt ara kubê 6'ã kabẽn. Nhym arakam no kumex. Ara nhibũmkam no. Ara nhõkrekam no. Ne ar ngrer ba. Ngrer ba rã'ã rã'ã. Kute ngrero ino rer kêtumrêx. A'urimẽ akamãtmẽ kam ar ngrer ba rã'ã rã'ã. Nãm ar, —Mex, mex, mex. Metĩndjwỳnh ne mexo umakumrêx. Nãm Bẽnjadjwỳr raxkumrêx. Tỳxo kubê kumkati. Nãm tĩn ne ar ba, amrêbê adjàkamã tĩn ne ar ba. Dja mrãmri tĩn rã'ã rã'ã. Nãm ã ar ngrero ane, ã kute kum mex jarẽnho ane.

⁹⁻¹⁰Mỳjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrutja ã kute krĩ djà raxkam ÿrjamã mexmẽ umamẽ raxmẽ amikĩnh jarẽnho ane. Metĩndjwỳnh tĩn ne ar ba rã'ã rã'ãjamã arẽ. Ar kute kum arẽnh kunĩkôt ne mebêngêtte kubê 24ja tu mỳrbê rôrôk ne. Krĩ djà raxkam ÿrja kabem, pijàm djaje tu mỳrbê rôrôk ne. Mrãmri ne Metĩndjwỳnh tỳxkumrêx ne tĩn rã'ã: rã'ã. Kam ne kuka kôn timer mebêngêtte kubê 24ja pijàm djaje tu mỳrbê rôrôk ne. Ne kam tu kabem krãdjê mexjamã ire. Tu kabem krãdjê mexjamã ire nhym wãnh ikwã. Nhym me kam kum mex jarẽ. Kum mex jarẽ ne kum,

¹¹—Me inhõ Bẽnjadjwỳr, me Itĩn djwỳnh, gajbit ne ba me amã amextire jarẽn amã apymamẽ arax jarẽn amã atỳx jarẽ. Mỳj me'õmẽ ne gar aje aben pyræk? Kati, apydji. Gajbit ne ga mỳjja kunĩ 'y. Gajbit ne ga tu amim mỳjja kunĩ'ã karõ nhym arỳm tĩn ne apõx. Ga ne ga mỳjja nhipêx nhym apõx, ane. Nãm ã mebêngêtte kubê 24ja Metĩndjwỳnhmã mextire jarẽnho ane.

Mỳjja apõx 5

Mrykĩ'ãtomti jabatãnh nyre kute pi'øk byr.

¹Nhym kam krĩ djà raxkam ýrja ubôko pi'ôk no'ôk byn o nhỹ ba omũ. Nãm prĩne pi'ôk no'ôko tuknĩ. Ôkremẽ ibũmmẽ prĩne no'ôk. Ne kam krākà'ã tom krĩo tẽ. Abenmã mẽn'h'ã tom krĩo tẽ. 'Ã tom'ã akre kubê 7. Me'õ kute 'ãpre bôn'h ne omũnh kêt kadjy.

²Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh týxkumrẽx ne katon kàj bê memã kabẽn ne memã kum, —Mýj me'õ ne mexkumrẽx ne kam kute pi'ôk no'ôkja'ã 'yrmã? Kute 'ã oy djà rênhmã? ane.

³Nãm ã anen kam te me'õ mex jabej me kabi. Kute pi'ôk no'ôk'ã oy djà rên'h ne omũnhmã. Nãm kàjkwakammẽ pykakammẽ pyka kadjwýnhbê me jamẽ te kadjy me kabi. Ne me'õmã kator kêtumrẽx.

⁴Kam ne ba arým muw. Me'õ mexkumrẽx kute pi'ôk no'ôk'ã 'yr ne omũnh 'õ kêt'kam ne ba arým imýro dja.

⁵Nhym kam mebêngêtte 'õ imã, —Amýr kêt. Ě, Djuda nhũrkwākam me'õ, Dawi tãmdjwý 'õ dja pi'ôk no'ôk'ã kuta. Týxkumrẽx, umakumrẽx. Kute rop djàkrêbê rijão pyræk. Tãm, ajbit, ne týxkumrẽx ne meo apan kam kute pi'ôk no'ôk'ã oy djàbê 7 rên'h ne kute pi'ôk no'ôk'ã 'yr ne kute omũnhmã. Nãm ã imã ane ba kam kuma.

⁶Nhym kam Metĩndjwýnh krĩ djàti nhipôkri Mrykĩ'ãtomti jabatàn'h nyja dja ba omũ. Nhym kam kute me kute Mrykĩ'ãtomti jabatàn'h nyja bĩn nhym ajte akubyn tĩn pyræk. Nhym mýjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrutjamẽ mebêngêttemẽ Metĩndjwýnh krĩ djàtikam Mrykĩ'ãtomti jabatàn'h ny djãmjamã ipôk ne dja. Nhym Mrykĩ'ãtomti bàrio 7 ne kam noo 7. Noo 7ja kubê Metĩndjwýnh Karõ kute amijo 7, tãm ne pyka kunĩkôt ar mrã.

⁷Nhym kam Mrykĩ'ãtomti jabatàn'h nyja tẽn kubê pi'ôk no'ôk by. Krĩ djàtikam ýrja ne ubôko kum kungã nhym kubê kuby.

⁸Nhym byrmẽ ro'ã mýjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrutmẽ mebêngêtte kubê 24jamẽ kabem tu mýrbê rôrôk ne. Apýnh ò pĩjãbàre. Atemã pĩjãbàre djê krãptĩ. Ne apýnh ò ngôn'h. Kẽn karýro ngôn'h. Ngôn'h ja ne ipun dja. Kikre

kudjy djà ne kam ipu ne. Mỳjbê ne kikre kudjy djà? Me kabên. Metĩndjwỳnh nhõ me ja kute kum kabên'ã ne kikre kudjy djà amijakre.

9-10Be, mebêngêtte nhõ pĩjãbàremẽ ngõnh ipujamẽ ne me amỳn kam ngrer ba. Ngrer ny ne me arênho ba, ne, —Gajbit apydji ne ga amex ne aje pi'òk no'òk byrmã. Ga dja ga pi'òk no'òk byn 'ã ta. Arỳm ne me abĩ ga kam arỳm akamrõo meo pãnh ne me pa 'amỳn me utàn Metĩndjwỳnh'ỳr meo tẽ. Nã gãm me kwỳ ra:x ne me utà. Apỳnh mebêngòkre ba djari, apỳnh amyngràri me ba djari, apỳnh me kabên djari, apỳnh me õ pyka djari kunĩkõt ne ga me kwỳ pytàn Abãmmã me umjuw. Nhym me kam kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh ne me banhõ Metĩndjwỳnhmã àpênh ba. Dja me Metĩndjwỳnh djô'ã prĩne pykabê me ja o ba, ane. Nãm ã mebêngêtte ar ngrer ba ane.

11Ba kam ajte omũn kam me kanga ma, kadjy mrãnh djwỳnh kanga ma. Me krãptĩ kute pi'ò pyræk. Kubê 1.000.000 krãptĩ. Me'ã akre krãptĩ: ne ba omũn kuma. Djãm me krãre got. Nãm me krĩ djàtimẽ mỳjja tĩnmẽ mebêngêttẽ kum ipòk ne. Ne kàj bê kabẽno kumex, ne,

12—Mrãmri ne ga gajbit amex. Mỳj me'õ got kute apyræk? Gajbit ne ga amexo me kunĩ jakre nhym me abĩ. Abê mrykĩ'ãtomti jabatàn ny pràbê abĩ. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm ajã bẽnjadjwỳr rax mẽ. Nhym kam apỳnh me pyka djari kute õ nêkrêx amã kumex ga aje ar o abamã. Ga gajbit ano mex ne atỳx. Gêdja me amim ajarên ajo rax ne kàjmã akamên abenmã araxo amirĩt, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh kabên ane.

13Nhym kam mỳjja kunĩ kabên ne. Nhỳnh ne mỳjja 'õ kabên kêt ne? Kati, kàjkwakam mỳjjamẽ pykakam mỳjjamẽ pyka kadjwỳnhbê mỳjjamẽ ngò raxbê pyka kêt kam mỳjjamẽ kunĩ ne ro'ã kabên ne, —Gora gê me abenmã krĩ djàtikam ỳrjamẽ Mrykĩ'ãtomti jabatàn nymẽ ar arẽ ne abenmã ar raxo amirĩt ne kàjmã ar kamẽ. Ar ajbit ne ar tỳx. Gora gê me abenmã ar arẽ. Arkum rax jarênh rã'ã rã'ã ne. Nãm ã mỳjja kunĩ kabên ane ba kuma.

14Nhym kam mỳjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrutja kõt kabên ne, —Mrãmri godja ã ane. Nhym mebêngêtte kõt tu mỳrbê rôròk ne adjwỳnhdjwỳ kum rax jarẽ.

Mỳjja apôx 6

Kute pi'ôk no'ôk'ă o y djà rênh.

¹Ba ibê Djuão ne ba arek omũho dja. Nhyam kam Mrykĩ'ătomti jabatàn nyja pi'ôk no'ôk'ă oy djà ta ba omũ. Nhyam kam mỳjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrut kumrêxja imã kabên. Kabên kute na krak pyràk ba kuma. Nhyam imã, —Amrê tẽ, ane.

²Ba 'ỳr tẽn omũ nhyam kawaru jakaja dja. Nhyam me'ô 'ă nhỹ. Ô djudjê jamỳn o nhỹ. Nhyam me kum bẽnjadwỳr krãdjê tu. Nhyam kutun o nhỹ ne kam 'ă kawaru'ă tẽ. Kute me kunĩ 'ă amijo àptàr ne me'ỳr prôt ne kute me par ne kute mekbê pyka pytàrmã ne tẽ.

³Nhyam kam Mrykĩ'ătomti abatàn nyja ajte pi'ôk no'ôk 'ă oy djà nHITEPã ja'ă kuta. Nhyam kam mỳjja tĩn ja jatãrija imã kabên ba kuma. Nhyam imã, —Amrê tẽ, ane.

⁴Ba 'ỳr tẽn omũ nhyam kawaru 'ô ajte dja. Kawaru kamrêk. Nhyam me'ô 'ă nhỹ. Pyka kunĩkôt me kute abenwỳr prôt ne aben par kadjy. Kadjy ne me'ôja kawaru'ă nhỹ. Nhyam me arỳm kum kàxdjwa kajgo ngã, kàxdjwa kajgo jabatàn, rytire ne me kadjy kum kungã.

⁵Nhyam kam Mrykĩ'ătomti jabatàn nyja ajte pi'ôk no'ôk'ă oy djà nHITEPã ja'ă kuta. Nhyam kam mỳjja tĩnja jatãrijadjwỳ imã kabên ba kuma. Nhyam imã, —Amrê tẽ, ane. Ba 'ỳr tẽn omũ nhyam kawaru tykja ajte dja. Nhyam me'ôja 'ă nhỹ. Mỳjja pytĩ'ă akre djà mỳn o nhỹ.

⁶Nhyam mỳjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrutja kurũm me'ô kabên ba kuma. Nãm, —Ê, arỳm ne mekbê djwỳ kêt. Prãm kam ne me ar ba. Ota djwỳbê trigu'ă akre pydji pãnh raxi. Pãnh me àpênh rã'ă nhyam akamàt. Ne kam ajte djwỳ 'ôbê xebada'ă akre amãnhkrut ne ikjêkêt adjwỳnhdjwỳ pãnh rax. Pãnh me àpênh rã'ă nhyam akamàt. Djwỳ kêt kam, djwỳ kairekam. Nhyam bep pidjôbê uba kangômẽ mỳjja kute rõny kangô pyràk ja dja o bikênh kêt. Tãm dja kumex. O ne me ajne kêt. Kwãrĩk wãnh tãm mãn o bikênh kêt, ane. Nãm ã me'ô kabên ane.

⁷Nhym kam Mrykĩ'ãtomti jabatành nyja ajte pi'òk no'òk'ã oy djà nhitepã ja'ã kuta. Nhym kam mỳjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrut kute o ino rerja imã kabẽn ba kuma. Nhym imã, —Amrẽ tẽ, ane.

⁸Ba 'ỳr tẽn omũ nhym kawaru ràràrja ajte dja. Nhym me'õja 'ã nhỹ. Me'õ nhidjibê ne Tykre. Me tyk'ã amijakre. Nhym mỳjja kute katẽn tẽmja. Me tyk nhõ pykamã me mrãnh kadjy ja ta ne kute katẽn tẽmja. Ar kute pyka kunĩkõt me kwỳ rax ne me parmã. Me kute abenwỳr prõt ne aben par nhym djwỳ kêt kam prãm kute me par nhym me kanêdjwỳ kute me par nhym pykakam mry djàkrêdjwỳ kute me par kadjy. Kadjy ne ar tẽ. Kam dja me kwỳ rax ne ty.

⁹Nhym kam Mrykĩ'ãtomti jabatành nyja ajte pi'òk no'òk'ã oy djà nhitepã ja'ã kuta. Nhym kam kikre kudjỳ djà bôr djà krakri me karõ kumex. Mỳj me karõ? Bir, me kute memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho ba nhym kam me kute me par, me tãm karõ ne kumex. Nãm me tĩn prãm kêt mex ne tu mekmã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ nhym kam me me kupa. Me tãm karõ ne kumex ba omũ.

¹⁰Nhym me kàj bê kabẽn ne kum, —Bẽnjadjwỳr Pymati, gajbit amexo apyma ne katàt aje mekmã kabẽn jarẽn djwỳnh, mã dja mytyrwỳ kute ga me ijo angryk ne pykakam me jao ajkẽ, me kute me ipar pãnh meo ajkẽ? ane. Nãm ã kikre kudjỳ djà bôr djà krakri me karõ ã kum kabẽn ane.

¹¹Nhym kam me'õ mekmã kubẽkà jaka ngã ne memã kum, —Ë, me arek atyk djà kêtõ akrĩ ngrire. Atyk djà kêt ngrire gê me me anhõbikwa paro tẽn inomã kumẽ. Me akõt me Metĩndjwỳnhmã àpẽn, me akamy paro tẽn inomã kumẽ, ane. Nãm ã me'õ me karõmã ane.

¹²Nhym kam Mrykĩ'ãtomti jabatành nyja ajte pi'òk no'òk'ã oy djà nhitepã ja'ã kuta ba omũ. Nhym kam pyka kunĩ amingrêk ne. Amingrêk tỳ:x ne. Nhym kam mytjadjwỳ kakrãtyk ne wajêt. Nãm kute kubẽkà pytĩ, kakrãtyk pyràk. Nhym mytyrwỳjadjwỳ no tĩn, no kamrêk tỳx ne. Kute kamrô pyràk.

¹³Nhym kanhêtire jadjwỳ kàjkwa kurũm rôrôk ne. Pykakam rôrôk ne. Kute kôk djàbêr tỳx kute pidjô ngrãngrã ka'urja pyræk. Nãm ã kanhêtire rôrôk ane.

¹⁴Nhym kam kàjkwa ajmã nẽn nhĩ'ãm tẽn akuno. Nãm tu amijarõx ne kute me kute kupip jarõx pyræk, nhym kam krãnh kunĩ amũ ajkamẽn krĩ. Nhym apêxidjwỳ kunĩ amũ ajkamẽn ikwã. Nãm krãnh amũ krĩ djãmã kre rũnh ne krĩ. Nhym apêxidjwỳ ikwã djãmã kre rũnh ne ikwã.

¹⁵Nhym kam apỹnh me ba djàri kam bẽnjadjwỳr rũnhmẽ me kute meo ba djwỳnhmẽ me krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ me õ nêkrêx kumexjamẽ me àprãrmẽ me kunĩ, me kute me pa 'amỹnh nhym memã àpênh kajgo ar bajamẽ me kute memã o pãnh kadjy àpênhjamẽ me kunĩ ne me amijo apdju. Me tĩn prãme amijo apdju. Nãm me kẽnkrekam amijo apdjun krãnhkam kẽn krakri amijo apdju.

¹⁶Ne kam krãnhremã kabẽn ne kẽnãm kabẽn ne kum, —On me inhiby arôrôk ne me ijo apdju, me ipro. Krĩ djàtikam ÿrjabê me ijo apdju ba me nokre pumũnh kêt. Mrykĩ'ãtomti jabatành nyjamẽ ar ngrykbê me ijo apdju.

¹⁷Arỳm ne ar ngryk nhõ akati me iwỳr bôx. Mrãmri ne ar ngrykkumrêx. Mỳj me'õ ne arkum ãmmã? ane. Nãm ã me kabẽn ane.

Mỳjja apôx 7

Ar kute mebê 144.000 kuka'ã idji janhôr.

¹Nhym kam ijukri kadjy mrãnh djwỳnh amãnhkrut ne amãnhkrut ne ku'ê ba omũ. Nãm ar apỹnh ku'ê djàkam ku'ê. Nhym ja kàjkwa krax 'ãnh dja nhym ja kàjkwa nhôt 'ãnh dja nhym ar ja aktã kàjkwa nhirê'ãnh dja ba omũ. Mỳj kadjy ne ar ku'ê? Apỹnh ar ku'ê djàri kute kôkbê àptãrmã. Pykakam àbêr kêt ne ngô raxbê pyka kêtgam àbêr kêt ne bàkam àbêr kêt kadjy. Kadjy ne ar ku'ê.

²Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnh 'õ tẽ ba omũ. Kàjkwa krax kurũm ne kato ba omũ. Nãm ikrakam ràxo pi'òk no'òk djà byn o tẽ. O kute Metĩndjwỳnh nhõ àpênh'ã idji janhôr kadjy, Metĩndjwỳnh tĩnja nhõ àpênh'ã idji janhôr

kadjy. Nãm kubyn o tẽn kam kàj bê arkum kabẽn. Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh amãnhkrut ne amãnhkrutjamã kabẽn. Ar ja kute Metĩndjwỳnh kabẽnkõt pykamẽ ngô raxbê pyka kêtò bikẽnhmã. Ar kumã ne kàj bê kabẽn ne arkum,

³—Adjỹm, bar Metĩndjwỳnh nhõ àpẽn'h'ã idji janhômã, bar me banhõ Metĩndjwỳnh nhõ àpẽn'h'ã idji janhô gar kam pykamẽ ngô raxmẽ bàu ajkẽ. Me kuka'ã dja bar me idji janhô, Metĩndjwỳnh nhõ àpẽn tamirĩt gar aje meo abikẽnh kêt kadjy. Gar kam arỳm pykao ajkẽ, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh arkum ane.

⁴Nhym ar me kwỳ krãptĩ kuka'ã idji janhô ba omũ. Me krãptĩ kubê 144.000 ne ar kuka'ã idji janhô. Nãm mekbê idjaer apỹnh idji djàri me kwỳ'ã idji janhô ba omũ.

⁵⁻⁸Mekbê Djudakam me kwỳ kubê 12.000. Ne mekbê Rubẽnkam me kwỳ kubê 12.000. Ne mekbê Gadjikam me kwỳ kubê 12.000. Ne mekbê Axerkam me kwỳ kubê 12.000. Ne mekbê Naptarkam me kwỳ kubê 12.000. Ne mekbê Manaxekam me kwỳ kubê 12.000. Ne mekbê Ximiãokam me kwỳ kubê 12.000. Ne mekbê Rewikam me kwỳ kubê 12.000. Ne mekbê Ixakakam me kwỳ kubê 12.000. Ne mekbê Djeburõkam me kwỳ kubê 12.000. Ne mekbê Jôdjekam me kwỳ kubê 12.000. Ne mekbê Bẽnjamĩnkam me kwỳ kubê 12.000. Be, nãm me abenã rôrõkkam 'ã akre kubê 144.000.

Me krãptĩ: kubêkà jaka jangij.

⁹⁻¹⁰Nhym kam ijukri, be, me krãptĩ: ne me kumex ba me omũ. Axwe me krãptĩ. Nãm me te kute me'ã akremã. Djãm me krãre got. Nãm me kute pi'ô pyràk ne kumex. Mỳj xê ne kumex? Bir, apỹnh mebêngõkre ba djàri, apỹnh amyngràri me ba djàri, apỹnh me õ pyka djàri, apỹnh me kabẽn djàri kunĩkõt ne me kwỳ Metĩndjwỳnhò aminhõn krĩ djàti kabem abenã rôrõk ne kumex ne Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny kabem kumex. Nãm me kubêkà jaka jangij ne o kumex ne bô byn o kumex ne kam kàj bê kabẽn ne, —Be, mrãmri ne me banhõ Metĩndjwỳnh, ajbit kubê me bapytàr djwỳnh. Tãm, krĩ

djàtikam krīja, tām. Ne Mrykī'ātomti jabatành nyja, tām. Ar kubê ne me bapytàr djwỳnh. Ar tām ne ar ja, ane. Nām ã me krãptĩ kaběn ane.

¹¹Nhym kadjy mrãnh djwỳnh kunĩ krĩ djàtimã ipôk ne kumex. Krĩ djàtimẽ mebêngêtemẽ mỳjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrutjamẽ ne kadjy mrãnh djwỳnh arkum ipôk ne tu mỳrbê rôrôk ne kumex. Ne kam Metĩndjwỳnhmã rax jarẽ ne kum,

¹²—Mrãmri. Kôt ne me ane. Gajbit ne ga mekmã amexo amiptà ba me abenmã amex jarẽho iba ne abenmã araxo amirĩt ne ano mex jarẽn kam amã amikĩnh jarẽn abenmã araxmẽ apyma jarẽn abenmã abẽnjadjwỳr rax jarẽn abenmã mỳjja 'ô abê bipdjur kêtikumrẽx jarẽ. Gora gê me kunĩ amã ja jarẽnh rã'ã rã'ã. Mrãmri. Godja ã ane. Nām ã kadjy mrãnh djwỳnh ane, pijàm djàje tu mỳrbê rôrôk ne ã kaběn ane.

¹³Nhym kam arkubêngê't'ô imã, —Mỳj xê ne kute kubêkà jaka jangjênh ne o kumexja? Mỳj xê nã? Mỳj kurũm ne me mõi? ane.

¹⁴Ba kam kum, —Gêt kon, kubêngê't. Gajbit aje mar, ane. Nhym kam imã, —Me ja ne me prĩne meo ajkẽ. Nām me prĩne me jao ajkẽ, meo bikênh rax ne. Nhym me ja katon kam nĩnh mõi bôx. Arỳm ne me ô kubêkà põi nhym kam aka ne. Mỳjo ne me kupõi nhym aka? Bir, Mrykī'ātomti jabatành ny kamrôo ne me kupõi nhym aka, ane. Metĩndjwỳnh kute memã axweo bingràn'h'ã ne kubêkà põi nhym aka jakre.

¹⁵—Kam ne me Metĩndjwỳnh krĩ djàti kabem kumex ne kam kum apê. Akatikam kum apê ne akamàtkam kum apê. Metĩndjwỳnh nhũrkwàtikam ne me kum apê nhym bep krĩ djàtikam ÿrja dja umao me utàn ar meo ba. Ar me utàr mex ne meo ba.

¹⁶Kam dja me kum prãm kêtikumrẽx ne kum kôr kêtikumrẽx, nhym arngrodjwỳ dja me bĩn kêtikumrẽx, nàr kon atemã mỳjja kangro 'ôdjwỳ me bĩn kêtikumrẽx. Mỳkam?

¹⁷Bir, Mrykī'ātomti jabatành ny krĩ djàti nhipôkri ÿrja, tām dja ar me utàn meo ba. Kute mrãmri ne mrykī'ātomtio ba djwỳnh kute ô mryo ba ja pyràk.

Ne ngô kute meo tĩn kator djà'ỳr dja meo mǎ. NhyM Metĩndjwỳnh ta dja me kunĩ no kangô ku'õn memã no kangô apêx nhyM kam me mỳr kêtikumrêx, ane. Nãm ã arkubêngêtte 'õ imã kabên mex jarênh o ane.

Mỳjja apôx 8

Kute o y djà kute o ino rer'ã 'yr.

¹NhyM kam Mrykĩ'ãtomti jabatànhy ny ajte pi'òk no'òk'ã oy djà kute o ino rer'ã kuta nhyM kam kàjkwakam mỳjja kunĩ anhykrê ne, nhyM myt kwỳr ngyrre.

²NhyM kam kadjy mrãnh djwỳnh kubê 7, Metĩndjwỳnh kabem ku'ê djwỳnh, ar ja ne ar ku'ê ba ar omũ. NhyM kam Metĩndjwỳnh arkum poti ngã. Poti kubê 7 ne apỳnh arkum kungã nhyM ar amỳ.

³⁻⁴NhyM kam kadjy mrãnh djwỳnh 'õ kên karỳro ngônhy ngyrre byn o tẽn o dja, kikyre kudjỳ djà bôr djà'ỳr ne o tẽn o dja. NhyM kam me'õ kikyre kudjỳ djà kwỳ rax ne kum kungã. Kute me kabênmẽ kikyre kudjỳ djào bikàrmã ne kum kungã. Metĩndjwỳnh nhõ me mexja kunĩ kute kum amijarênhmẽ kikyre kudjỳ djà bikàr ne xêt ne Metĩndjwỳnh'ỳr bôx kadjy. Krĩ djàti kabem ne kikyre kudjỳ djà bôr djà dja. Kên karỳro ne adjênh ne dja. Kam ne kadjy mrãnh djwỳnh kikyre kudjỳ djãmã adjà nhyM xêr nhyM kam kudjỳmẽ me kabên ro'ã Metĩndjwỳnh'ỳr bôx. Kũmmẽ õ me ja kabênmẽ Metĩndjwỳnh'ỳr wabin 'ỳr bôx.

⁵NhyM kam kadjy mrãnh djwỳnh kikyre kudjỳ djà kadjy ngônhy byn kam kam kuwy mẽ. Kikyre kudjỳ djà bôr djàkam kuwy byn kam kikyre kudjỳ djà kadjy ngônhykam kumên kam pykakam kumẽ, o pyka kôpênàt ne. O pyka kôpênàt nhyM kam arỳm na krar ne rãrãk ne adjênh nhyM pykadjwỳ amingrêk ne, tertet ne.

Potibê 7'ã ujarênh.

⁶NhyM kam kadjy mrãnh djwỳnh kubê 7ja kute apỳnh õ poti kubê 7 kakôrmã.

⁷Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh kutewa poti kakô. Nhym kam namê'ymê kuwy rôrôk ne. Kamrômê akàn rôrôk ne. Tu tÿmkumrêx ne. Nhym kam pyka kwý ra:x ne prïne xêr. Pykamê bà nokà 'ÿr 'ãnh ne xêr o ino re. Nhym bep bõ kunĩ ne prïne xêr. Nhýnh ne bõre 'õ xêr kêt.

⁸Nhym kam atãri kadjy mrãnh djwýnhja ò poti kakô nhym kam atãri mÿjja kute krãnhre jabatãnh pyrãk ne pôr ne mõn nox ne, ngô kôpênàt ne.

⁹Ngô raxbê pyka kêt kam nox nhym kam ngô kwý ra:x ne kamrô, ngô nhikjêbit ne kamrô nhym ngôkam mÿjja ar baja arÿm kwý rax ne ty, ngô ipôkri 'ÿr ne tyk o ino re. Nhym kà rûnhjadjwý amijo ajkên wangij, kà kute katê 'ÿr ne ngjêxo ino re. Nhym kam mebêngôkre ar kâkam bajadjwý arÿm kôt ty.

¹⁰Nhym kam atãri kadjy mrãnh djwýnhja poti kakô. Poti kakô nhym kam kanhêtidjwý tÿm, kanhêtireti: ne tÿm. Pôkti: ne tÿm. Nãm kute me kute bô 'ô ngrãmã angjênh nhym pôk rûnh ja pyrãk. Kàjkwa kurũm ne mõn tÿm. Ngô binhirênh kwýkam rôrôk ne inore kwýkamdjwý rôrôk ne. Ngô nhino kunĩkam ne tÿm. Nhym ngô kwý rax ne mex rãã.

¹¹Kanhêtire nhidjibê ne ÿ. Nhym kam idjikôt ngô nhikjê ne ÿkumrêx ne. Nhym kam me kwý krãptĩn ty. Ngô djÿ ne me o ikõn arÿm tyko kumex.

¹²Nhym kam atãri kadjy mrãnh djwýnhja ò poti kakô nhym kam mytdjwý kwý rax ne ajmã nêñ kam akamàt kô tyk ne, no nhikjêkambit ne akamàt kô tyk ne. Ne kam kàjbê pyka kurwý. Kurwý ngrire nhym mytyrwýmê kanhêtiredjwý kôt ã ane. Akatikam myt kàjbê irã nhym kam akamàt kô tyk ne. Nhym akamàtkamdjwý mytyrwýmê kanhêtire kàjbê irã nhym kam akamàt kô ty:k ne.

¹³Ba kam omũho dja nhym kam àkkajkritti kÿjrũm ton mõ. Kàjkwa tã mõ ba omũ. Nhym kàj bê memã kabên, ne, —Watĩre, watĩre, watĩre. Pykakam me ar baja watĩre. Arÿm ne kadjy mrãnh djwýnh kute katê amãnhkrut ne ikjêkêt kute poti kakôr 'ÿr, ane.

Mÿjja apôx 9

¹Nhym kam atãri kadjy mrãnh djwÿnh ò poti kakô nhym kam kàjkwa kurũm kanhêtire tÿm. Pykamã tẽn tÿm nhym me kum kam o kajkep djà ngã. Mÿjkam o kajkep djà nã? Bir, kre ry typydjikam o kajkep djà. Kre krã'yr kêt, kre o ino rer kêt, kre ry typydjikam o kajkep djà ne me kum kungã.

²Nhym kam kam o kajkep ne 'ã kuta nhym kurũm kuwy kũm katon mõi. Kre ryti kurũm ne kuwy kũm kato. Kute kikatire kũm pyræk nhym kam kũmja kàjkwamẽ mytmẽ prĩne o akno nhym akamàt kô tyk ne.

³Nhym kam kũmja kurũm krytkanhê bixadjwÿro kumex. Pykamã ne bixadjwÿro kumex. Ne kam àkrê. Àkrê:kumrêx ne. Kute me kamjÿrmã ne bixadjwÿro kumex. Kute mrãmri ne pykabê makre kute me kamjÿr nhym tokryja pyræk.

⁴Nhym kadjy mrãnh djwÿnh krytkanhêmã kum, —Kwãrĩk wãnh pykakam bõreo abikẽnh kêt, mÿjja nhingrõto abikẽnh kêt, pĩo abikẽnh kêt. Me ajbit dja ga meo ajkẽ. Me kuka'ã idji kêtja, Metĩndjwÿnh kute me kuka'ã idji kêtja, me tãmbit dja ga meo ajkẽ, ane.

⁵Nà, mrãmri ne krytkanhêja kute me kamjÿr ne kute me kamjêro ba kajgomã. Kute me par kêtê. Nãm me kamjuw nhym me tokry pymaje àmra ba'ã mytyrwÿ amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt. Nhym tokry: ne. Kute makre kute me kamjÿr nhym tokryja pyræk.

⁶Nhym kam arÿm me te tyk prãme, krytkanhê kute me kamjÿr ar o bakam te tyk prãme, te amitykkam ama ne, ne tyk kêtikumrêx ne.

⁷Mã ne krytkanhê kute? Djãm axwe uma? Nà, axwe uma. Nãm kute mrãmri ne me kute kawaru'ã aben par kadjy kute ngõho kubêkà kawarumã angjênh nhym kam uma ja pyræk. Nhym krytkanhê mÿjja kute me bẽnjadjwÿr krãdjê pyrækja tu. Kẽn karÿro krãdjê ne kutu. Nãm krytkanhê no kre kute mebêngôkre nokre pyræk.

⁸Nhym kĩdjwÿ kute me nire kĩ pyræk nhym wa kute rop djàkrêbê rijão djwa pyræk.

⁹Nhym òkòt kà kute tepkà pyràk, ngònho ne òngàkkà. Ne ara rārāk tỳx ne. Kute mrāmri ne me kute abeno bakam kawarumẽ kàmránhtỳx rārākja pyràk.

¹⁰Nhym tey kute makre tey pyràk. O kute me kamjỳr ar o ba. Dja kute me kamjỳr ar o ba'ã mytyrwỳ amānhkrut ne amānhkrut ne ikjêkêt, nhym tokry: ne.

¹¹Krytkanhê nhõ bēnjadjwỳrbê ne kadjy mrānh djwỳnh, kre ry typydjikam kadjy mrānh djwỳnh. Idjibê ne O bikēnh djwỳnh, mekbê idjaer ne me ta kabēnkam kum Abadõ jarē, nhym mekbê kregu kabēnkam kum Apôri jarē. Nhym bep me babēngôkre kabēnkam ne O bikēnh djwỳnh.

¹²Be, watĩre kutewa ne arỳm apêx. Àkkajkrittire kute memã “Watĩre” jarēnhja kutewa arỳm apêx. Nhym bep watĩre amānhkrut ne me'ỳr bôx kêt rã'ã.

¹³Nhym kam atãri kadjy mrānh djwỳnhja ò poti kakô nhym kam me'õ kabēn ba kuma. Kikre kudjỳ djà bôr djà kurũm ne kabēn. Kēn karỳro kikre kudjỳ djà bôr djà Metĩndjwỳnh kabem ãmja, kurũm, anhà kurũm ne kabēn kato ba kuma.

¹⁴Nhym kum, kadjy mrānh djwỳnh kute poti kakôrmã kum, —On arkum anhire, kadjy mrānh djwỳnho amānhkrut ne o amānhkrut djuwprewã on arkum 'ãpre bô gê ar wãm tẽ. Ngò raxbê Jupraxikam me kute ar uwpre nhym ar ikwãwã, on arkum 'ãpre bô gê ar wãm tẽ, ane.

¹⁵Nhym kam arkum 'ãpre bô nhym kam ar mã mō. Ar kute me imexmã ne ar mō. Ar kute me kwỳ rax ne me imexmã. Ar kute me imexo tēm ne me kuto katē 'ỳr me paro krã'yrãmã. Kadjy ne me ar uwpre nhym ar ikwã. Ar ò akati ar'ỳr bôx nhym ar kute me imexmã katon mō. Arỳm ne ar ò amexmẽ ar ò mytyrwỳmẽ ar ò akatimẽ ar ò myt arỳm ar'ỳr bôx.

¹⁶Nhym ar ò krākamngôn kumex. Krākamngôn kawaru'ã krĩja ne kume:x kute pi'ò pyràk. Nãm 'ã akre kubê 200.000.000. Me'õ ne 'ã akren imã arē ba kuma.

¹⁷Be, Metĩndjwỳnh ne imã ar õ krãkamngõnh jakre ba omũ. Ba kawarumẽ krãkamngõnh pumũ. Kawaru kumex nhym 'ã krãkamngõnh kumex. Tãm ne ba omũ. Nhym krãkamngõnh aminhõkõt nẽje ngõho inõkà jangij ne o kumex. Ngõho inõkà kamrêkmẽ ngrãngrã kakrãtykmẽ ngrãngrã kute mản tu pyràk. Nhym krãkamngõnh nhõ kawaru ja ne krã rũnh'ã kabẽn. Krã kute rop djàkrêbê rijão krã pyràk. Ne ajkwa kurũm kuwymẽ kũmmẽ kẽn ngrãngrã põkmẽ apõxo kumex.

¹⁸Apõxo kumex ne kam me kupa. Be, kuwymẽ kũmmẽ kẽn ngrãngrã põko ne me kwỳ rax ne me kubĩ. Me kuto katẽ 'ỳr ne me tyko ino re.

¹⁹Kawaruja ne àkrêkumrẽx. Ajkwakõt ne àkrê, amymẽ kõt. Aktã àkrê djàkõt ne me kupa. Amy kute kangã pyràk. Amy kubê kangã krãdjwỳ o me kamjã.

²⁰Nhym me'ã kàtàmja, mỳjja kute me imex kuràm me tĩnja, djã nãm me ja amim katon wãnh axwemã iren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx got. Arkati, me ja ne me kute amim mỳjja punu nhipêxjamã irer prãm kêtumrẽx. Nãm me mã ar me karõ punumẽ mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxmẽ arkum amijarẽho ba, arkum rax jarẽho ba. Be, nãm me kẽn karỳro, kryt jakao, ngõnh ngrãngrão, kẽnno, pĩo metĩndjwỳnh karõ nhipêx ar o ba nhym rĩt kêt ne umar kêt ne mrãnh kêt ne. Ja ne me kum amijarẽnh ar o ba, kum rax jarẽnh ar o ba. Me kute kum irer prãm kêtumrẽx.

²¹Ne kam ajte me kute me parmẽ me udjymẽ me prõ prãmmẽ me mjên prãmmẽ me àkĩnhĩmẽ, ja ne me kute kum irer prãm kêtumrẽx. Me kute kum irer ne Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽxmã kute mar kêtumrẽx. Me axwebit ne me kum kĩnh. Nãm te Metĩndjwỳnh kute mekmã uwẽk màtmã.

Mỳjja apõx 10

Kadjy mrãnh djwỳnh kute pi'õk byr ne ãm.

¹Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnh 'õ, tỳxkumrẽx ne ruw. Kàjkwa kurũm ne tẽn ruw ba omũ. Nãm kakrão prĩne amikunon kam djwỳngwỳnhtire tu. Nokre kute myt pyràk, ne te kute kuwy põko krĩkam kàjmã põk ku'ẽn põk jabjê ja pyràk.

²Ne kam pi'òk no'òk ngire byn o dja. Pi'òk no'òk arým koxen kubyn o dja. Ne kam te djubòk ngò raxbê pyka kêt'ã djan te djuge atýxã dja.

³Nãm te ajkij ne djan kam kàj bê kabën. Kàj bê kabën kute rop djàkrêbê rijão kàr týtja pyræk. Kabën nhym kutã na krikrit ne. Nãm amipãnh kum kabën. Krikrit 'ã akre kubê 7.

⁴Na krikrit 'ã akre kubê 7 ne kabën, ba kam bit ije 'ã pi'òk no'òkmã nhym kàjkwa kurúm me'õ imã kabën ba kuma. Nãm imã, —Kwãrĩk wãnh. Tu udju. Na krikritkam kabën'ã akre kubê 7 dja ga tu udju. Kwãrĩk wãnh 'ã pi'òk no'òk kêt, ane. Ba arým kuma.

⁵Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh ije omũnh tũmja, ngò raxmẽ pykamẽ kam te bikjêr ne ãmja, tãm ne kàjmã kàjkwamã ubòkja bën

⁶⁻⁷mekmã kabën pydjín arën memã kum, —Mrãmri godja mýtjja amikrà kêtukumrëx. Godja kadjy mrãnh djwýnh kute katẽ õ poti kakô nhym tebê mýtjja kato. Metĩndjwýnh kute amrêbê õ àpênhmã, kabën jarënh djwýnhmã arënhja dja on tebê kato, kute amitô kêtê. Poti kakôrmẽ ro'ã dja mýtjja bipdjur arým kato. Amrêbê Metĩndjwýnh kute mekbê mýtjja bipdjurja ne on kute memã o katormã, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwýnh mekmã ane. Metĩndjwýnh ne kabënkumrëx. Kôt dja mýtjja kato. Kam ne kadjy mrãnh djwýnh ubòko kàjmã Metĩndjwýnh jakren 'ã mekmã ujarënh ku'ên mekmã kum, —Metĩndjwýnh ne tĩn o ino rer kêtukumrëx. Tĩn, tĩn rã'ã rã'ã. Ta ne kàjkwa nhipêx ne kàjkwakam mýtjja ar baja nhipêx ne. Ne pykadjwý nhipêx ne pykakam mýtjja ar bajadjwý nhipêx ne. Ne ngò raxbê pyka kêtjadjwý nhipêx ne ngòkam mýtjja ar bajadjwý nhipêx ne. Tãm dja amitô kêt ne on memã o kato, ane.

⁸Nhym kam kàjkwa kurúm kute imã kabën jarënh tũmja ajte imã kabën ne imã, —Ajrã, on 'ýr tën kute pi'òk koxen o ãmwã by. Kadjy mrãnh djwýnh ngò rax nhipòkri te nhikjê djãm ne atýxã te nhikjê djãm wã ne kubyn o dja. 'Ýr tën kubê aby, ane.

⁹Ba kam 'ỳr tẽn 'ã ku'uw ne kum, —Imã pi'òk no'òk ngrire ngã, ane. Nhyim kam imã, —Mĩ, amim abyn krẽ. Gora kunĩ krẽ. Atik kadjwỳnhbê dja ỳ nhyim bep ajajkwakam godja ànhkumrẽx. Ành kute menh djành pyràk. Mĩ, ane.

¹⁰Ba kam ikra kurũm kubê kaba. Pi'òk no'òk ngrire ne ba kubyn kukrẽ. Nhyim kam ijajkwakambit ànhkumrẽx, ành kute menh djành pyràk. Nhyim amũ itik kremã tỳm ne arỳm ỳ: ne.

¹¹Nhyim kam imã, —Be, dja ga ajte anhỳr djwỳnhràm memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ. Kute apỳnh me ò pyka djàri, apỳnh me ba djàri, apỳnh me kabẽn djàri, apỳnh me bẽnjadjwỳr djàri krãptĩkòt kute meo bikẽnhmã mekmã arẽ, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh imã ane.

Mỳjja apôx 11

Metĩndjwỳnh nhõ àpênh amãnhkrut ar ujarênh ba.

¹Nhyim kam me imã kô ngã, ije ùrkwãti'ã akre kadjy ne me imã kungã. Kute me àbêr djà pyràk. Nãm me imã kungã nhyim kam Metĩndjwỳnh imã, —Apa, on 'ỳr tẽn inhũrkwãti'ã akre, ane. Dja ga inhũrkwã'ã akren kam kikre kudjỳ djà bôr djà'ã akren kam me kute imã rax jarênh bajadjwỳ 'ã akre.

²Nhyim bep inhũrkwãti kre kênhbit dja wãnh 'ã akre kêt ne. Mỳkam? Bir, arỳm ne me me bajtemmã kanga. Nhyim kam me kute mekbê idjaer nhõ krĩ mexbê Djeruxarẽo bikẽnhmã, ò krĩ mexo mexkumrẽxbê Djeruxarẽ kute o bikẽnhmã. Kikre kunĩkòt dja me bajtem mrãn prĩne kikreo ajkẽn kikre ngràn kam kòt inhũrkwãti kre kênhjao ajkẽ. Dja me kute o bikẽnh'ã na tỳm amãnhkrut ne ikjêkêt ne kam ajte 'ã amex. Kam dja ba inhõ àpênh jano.

³⁻⁴Ba ne ba inhõ pyka djwỳnh ne kam inhõ àpênh amãnhkrut kute pĩbê oriwêre amãnhkrut ikabem ku'êja pyràk, ne kam ajte kute ngônhpòkti amãnhkrut ikabem ku'êja pyràk, ar tãm dja ba ar ano, ar kute memã ikabẽno amirĩtmã. Dja ar kubêkà kaprĩre jadjàn kam ikabẽn'ã ujarênh ar ba. 'Ã ujarênh ar ba'ã akati krãptĩ, kubê 1.260. 'Ã na tỳm amãnhkrut ne ikjêkêt ne kam ajte 'ã amex. Godja ã ar ikabẽn'ã ujarênh ane, ane. Nãm ã Metĩndjwỳnh imã ane.

⁵Godja me'õ kute aro bikēnhmã nhym kuwy pôk ar ajkwa krekrekôt katon me'õnh bĩ, pĩne ar kurê djwýnhja 'õ ga. Be, godja me'õ aro kurê djwýnh prãm nhym ar arým ã o bikēnho ane, pĩne kuga.

⁶Nhym ar ta kabēnkôt Metĩndjwýnh kàjkwa'ã ijê nhym na rwýk kêtumrêx. Ar Metĩndjwýnh kabēn'ã ujarēnh bari godja na rwýk kêtumrêx ne. Nhym kam ajte ar ta kabēnkôt nhym ajte ngô kamrô. Nhym ar kabēnkôt apýnh mýjja kute meo bikēnh djari apôx ne pykao ajkê. Apýnh kute pykao bikēnhmã mýjja apôx tẽ, aben nHITEPã mýjja apôx tẽ.

⁷Nhym kam ar Metĩndjwýnh kabēno amirĩto tẽ:n kam o amirĩt pa. O amirĩt pa nhym kam mrydjwaryre dja amim ar kurêtuw. Mrydjwaryre kre ry typydji kurũm katorja dja ar'ýr prôt ne týxo ar akrenh mex ne kam ar kubĩ.

⁸Nhym kam ar tyn nõ. Kikre nhipôkri dja ar tyn nõ. Krĩrax jabatànhkam kikre nhipôkri nõ. Mýj krĩrax jabatành? Bir, kam ne me ar õ Bēnjadjwýr pĩte'ykam kunhõ tãm. Kumã ne me idjibê Xôtômamẽ Edjitu jarẽ. Nãm me axwekumrêx ne Xôtômakam me ja jaxwe'ã amijakren kam ajte Edjitukam me ja jamakkre kêt'ã amijakre nhym kam me krĩrax jamã idjibê Xôtômamẽ Edjitu jarẽ. Kam ne ar kute Metĩndjwýnh kabēno amirĩt djwýnh tyn nõ.

⁹Kam dja me kunĩ omũ. Apýnh me õ pyka djari, apýnh mebēngôkre ba djari, apýnh amyngarari me ba djari, apýnh me kabēn djari kunĩkôt dja me ar omũnho kumex. Ar tykja pumũnho kumex'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt ne 'ã mēdjij. Nhym me abenmã, —Kwãrĩk wãnh ar adjàr kêt. Axuk wãnh ar nõre, ane.

¹⁰Nhym kam pykakam me ar baja kĩnhkumrêx. Ar tyk ne nõrkam ar omũn kĩnhkumrêx ne kam toro kumex ne kam abenmã nêkrêx ngã. Mýkam ne me ar tykkam kĩnhkumrêx? Bir, ar kute Metĩndjwýnh kabēn jarēnh djwýnh ja ne ar pykakam me ar baja pĩne ar meo bikēnho ba. Kam ne me ar tykkam kĩnhkumrêx.

¹¹Nhym ar tyk ne nõr'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt ne 'ã mēdjij nhym kam Metĩndjwýnh ar akô, ar tĩn kadjy ne ar akô nhym Metĩndjwýnh djàkôr

arkum wadjà nhym arým ar ajte tĩn ne ekruş ne kàjmã dja. Nhym kam me ar omũn kam kum ar uma: ne. Kum ar uma tỳxkumrẽx ne.

¹²Nhym kam kàjkwa kurũm me'õ kabẽn. Kàj bê kabẽn ne arkum, —Apa, on ar amrẽ tẽ, ane. Nãm ã arkum ane nhym ar kuma. Kuman kam tu kàjmã tẽ. Mã tẽn wabi. Kakrãkam ne ar tẽ. Nhym ar kurê djwỳnh arek ar omũnho kumex.

¹³Ar omũnho kumex katikõt nhym pyka tertet ne. Tu tertet tỳx nhym kam kikre kwỳ ajkaten rôrôk ne me kwỳ rax ne me imex ne. Me kwỳ rax'ã akre kubê 7.000 ne me imex ne. Nhym me tyk kêtja, pyka tertet kute me par kêtja, me tãm ne me tĩn prãmkam Metĩndjwỳnhmã rax jarẽn kum tỳx jarẽ. Metĩndjwỳnh nhõ kàjkwa djwỳnhmã ne me kum rax jarẽ.

¹⁴Be, watĩre nHITEPã watĩre 'õ ne ja. Ota watĩre kute katẽ rã'ã. Arým me'ỳr bõx 'ỳr.

Kadjy mrãnh djwỳnh kute katẽ kute õ poti kakôr.

¹⁵Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnh kute katẽ õ poti kakôr nhym kam kàjkwakam me kabẽn. Kàj bê kabẽn ne. Jejumẽ Bãm'ã ne me abenmã kum, —Bãmbê me banhõ Bẽnjadjwỳr ne krabê Kritu kute me bawỳr anor, ar tãm ne ar arým pyka kunĩkõt ar meo ba. Dja ar meo ba rã'ã rã'ã: ne, ane. Nãm ã kàjkwakam me kabẽn ane.

¹⁶Nhym kam mebêngêt kubê 24 tu mỳrbê rôrôk ne. Metĩndjwỳnh kabem bẽnjadjwỳr krĩ djakam krĩa me tãm ne me tu mỳrbê rôrôk ne Metĩndjwỳnhmã rax jarẽn kum,

¹⁷—Bẽnjadjwỳr, Metĩndjwỳnh, atỳxo abê kumkati. Ga amrêbê: adjakamã atĩn ne ar aban mã atĩn rã'ã. Amã ne ba me amikĩnh jarẽ. Arým ne ga apymao amijo amirĩt mex ne aje ar meo abamo kraxmã.

¹⁸Apỳnh me ba djari ne me ngryk ar ba, ga gadjwỳ arým angryk kato. Arým me tyk ne pykakam ikwãja nhõ akati me'ỳr bõx. Arým aje me tyk ne pykakam ikwãjao akator ne kam aje memã pãnh jarẽnhmã. Nhym anhõ àpênhdjwỳ arým õ akati me'ỳr bõx. Anhõ àpênhmẽ akabẽn jarẽn

djwỳnhmẽ anhõ me mextire jamẽ me kum apymaja kunĩmẽ me kàtømmẽ me rũnhmẽ. Arỳm me ja nhõ akatidjwỳ me'ỳr bõx, ga aje memã o pãnh nhyim me kĩnhmã. Nhyim bep me axwe kute pykao bikẽnh djwỳnhdjwỳ arỳm õ akati me'ỳr bõx. Ga aje me jao abikẽnhmã, ane.

¹⁹Nhyim kam kàjkwakam Metĩndjwỳnh nhũrkwãti amijã kuta. Amijã kuta nhyim kam pĩo rara kẽn karỳro krãkà djiya, kam ne Metĩndjwỳnh kabẽn'ã kẽn no'òk nõ, pĩo rara tãm ne amirĩt ne. Metĩndjwỳnh nhũrkwãtikam ne amirĩt ne. Nhyim kam na adjẽn ne rãrãk ne krak nhyim pykadjwỳ tertet ne. Nhyim namê'y rôrô:ko kumex.

Mỳjja apõx 12

Me'õ niremẽ atemã mry kaàk'ã ujarẽnh.

¹Nhyim kam mỳjja pumũnh kêt 'õ kàjkwakam kato. Mỳjja rax 'õ ne kato. Me'õ ni ne myt jadjàn o dja. Ne mytyrwỳ'ã djan o dja. Ne kanhêtireo krã djẽn kutu. Kanhêtire kubê 12 ne o krã djẽn kutun o dja.

²Arỳm tujarõ tỳx. Arỳm kra rwỳk 'ỳr ne kam kra àn tokry nhyim amra.

³Nhyim kam ajte mỳjja pumũnh kêt 'õdjwỳ kàjkwakam ajte kato. Ë, atemã mry kaàk kamrêk ne kato. Ti:re ane. Krã kubê 7 ne kam kam bàri kubê 10. Ne krã kunĩkam me bẽnjadjwỳr krã djê tu.

⁴Ne amyõ kanhêtire kute katẽ 'ỳr ja kanhên bjêro mõ. Kàjkwakam kanhêtire bjêro mõn pykakam kumẽ. Ne kam ni kabem kra kadjiya. Mỳj kadjiya? Bir, nija kra rwỳk ne kam amako dja. Ni kra rwỳk nhyim on kute krẽnmã ne kam amako dja. Te kam ama.

⁵Nhyim kam kra my ruw. Kute ar meo ban kabẽno kute me anormã ne ruw. Apỳnh me ba djari kunĩ dja ar meo ban kabẽno me anon ar me axwemã bẽn tỳx ba. Djãm kute akrànmã ar me axweo bamã? Kati, dja kàxo àbêr djào ar meo ba. Tãm. Tãm ne arỳm ruw nhyim arỳm Metĩndjwỳnh amim kumỳ. Tu amim mỳnhkumrẽx ne amiwỳr o tẽ. Krĩ djati'ỳr o tẽ.

⁶Nhyim bep nãja ne katon prõt ne kapõt kukritmã kato. Nhyim Metĩndjwỳnh arỳm kapõt kukritkam kutêp kum kikre. Kute o djuw mexmã ne arỳm kum

kikre. Ne kam kam o djuw mex aro ba. Kute o djuw mex'ã akati kubê 1.260. Amex amãnhkrut ne ikjêkêt nhym ajte 'ã na tÿm nhym kam arek aro djuw mexo ba.

⁷Nhym kam kàjkwakam me abenwÿr prôt. Mĩgeumẽ kadjy mrãnh djwÿnhmẽ mry kaàkmẽ kadjy mrãnh djwÿnhmẽ ar abenwÿr prôt.

⁸Nhym bep kati, Mĩgeu ne ar tÿxkumrêx nhym te mry kaàkja kute ar parmã. Nhym bep Mĩgeu ne ar tÿxo mry kaàkja jakre ne kàjbê me kumẽ. Nhym kam kàjkwakam me ajte mrãnh kêtumrêx.

⁹Be, mry kaàk jabatànhtija ne me arÿm bõm kumẽ. Tãm, kangã tÿmjã kute me kàmex jarênh djwÿnh, idjibê Xatanaj, kute me kunĩ noo biknor djwÿnh, tãm. Tãm ne me bõm kumẽ, pykamã kumẽ, kadjy mrãnh djwÿnhmẽ ro'ã ne me bõm ar kumẽ.

¹⁰Nhym kam kàjkwakam me'õ kabên ba kuma. Kàj bê kabên ne, —Ota arÿm me banhõ Metĩndjwÿnh me utà. Arÿm ne umao me utàr mex ne. Djãm me banhõ Metĩndjwÿnh rerek got. Dja prĩne umao me utàn ar meo ba. Nhym Kritudjwÿ Metĩndjwÿnh kute amikôt arja dja kabênkôt ar meo ba. Ga arÿm me kute bõm mênhja pumũ. Kute me bakamy kàmex jarênh djwÿnhja ne me arÿm bõm kumẽ. Nãm mã me banhõ Metĩndjwÿnh jamakmã me'ã kabên ne te me banhõ Metĩndjwÿnhbê me bakamy kurê. Nãm te kubê me bakamy kurê rã'ã nhym akamàt ne akati nhym ajte kubê kurê rã'ã nhym akamàt ne akati nhym ajte tãm rã'ã ne.

¹¹Nhym me bakamy tu kum ãm tÿx ne 'êxnhĩmã katon bõm kumẽ. Mÿj kanàrràm ne me bakamy kum ãm tÿx ne? Jeju ne mrykĩ'ãtomti jabatànhty'ã amijakren ty ne kamrô meo pãnh. Kanàrràm ne me tu kum ãm tÿx ne. Xatanaj ne kute Jeju nhõ me ja par nhym me kute umaje Jeju kangamã. Nãm te me kupa. Nhym me Metĩndjwÿnh kanàrràm tu ate krãn Jeju'ã ngrà rã'ãn kàj bê memã Jeju'ã ajarẽ. Me tĩn prãm kêtumrêx. Nãm me ã anen kam prĩne amim Xatanaj pyma ngrà ne kàjkwa kurũm bõm kumẽ.

¹²Ë, kàjkwa, on akĩnhkumrêx. Gê mebêngôkre akam ar bajadjwÿ akôt kĩnhkumrêx. Nhym bep pykabê me ar bajamẽ ngô raxkam me ar bajamẽ ne

arým me kaprĩ 'ỳr. Watĩre. Mỳkam? Bir, Xatanaj, kute me kàmex jarēnh djwỳnh, arým wām me awỳr ruw. Arým ngry:k ne wām me awỳr ruw. Arým ne tyk nhõ akatio rām ne jan arým amima. Arým amiman kam ngry:k ne, ane. Nām me ã kàjkwa kurũm kabēn ane.

¹³Nhym me arým bõm kumē nhym arým mry kaàkja pykakam bõx. Bõx ne kam ni'ỳr prõt ne. Kurũm kra my rwỳkja'ỳr prõt ne.

¹⁴Nhym kam àkkajkritti jara ne nija pakam apõx. Xatanaj nhidji amānhkrut ne ikjêkêt. Idjibê kangã ne idji 'õdjwỳbê mry kaàkja. Nhym àkkajkritti jara nija pakam apõx, kangãbê tor ne kapõt kukritkam tēm ne bõx nhym Metĩndjwỳnh kute o djuw mexmã. Kute o djuw mex 'ã amex amānhkrut ne ikjêkêt ne kam ajte 'ã na pydji. Kadjy ne pakam ara apõx.

¹⁵Nhym mry kaàkbê kangãja kute nija bĩnmã aēro tēn aby'ã ngõ kapĩ. Ngõ rax ne ajkwa krekre kurũm ajkapĩ. Kute 'ã ngõ tām nhym ngõ kute mã o mõr ne bĩnmã.

¹⁶Nhym bep kati, pyka ne nio õbikwan ngõmã ajkij nhym kam ngõ wadjàn ngrà. Mry kaàk jajkwa krekre kurũm ngõja wadjàn ngrà.

¹⁷⁻¹⁸Nhym kam mry kaàk nijakam ngry:k ne kam ãm ajbir tēn dja. Kute ni kra parmã ne dja. Mỳj ni kra nã? Bir, me kute Metĩndjwỳnh kabēn mar ne kõt amijo baja, ne kute mekbê amipdjur kêt ne Jejukam pijàm kêt ne tu kute memã arēnhja, me tām ne mry kaàk kute me'ỳr prõt ne me parmã ajbir tēn dja, ngõ rax mỳrri dja, mekam amako dja.

Mỳjja apõx 13

Ngõ rax kurũm mry'õ kator.

¹Nhym kam ngõ rax kurũm mry 'õ kato ba omũ. Nām bàri kubê 10 ne krã kubê 7. Ne apỳnh bàri djari bēnjadjwỳr krãdjê tu. Nhym kam krã kunĩ'ã idji arij ne idjio Metĩndjwỳnh djũn ne.

²Nhym mryja kute rop krori pyræk nhym parja kute mrybê uxu par pyræk, parkop jabjêti. Nhym bep ajkwa krekreja ne kute rop djàkrêbê rijão jajkwa

krekre pyrək. Nnym kam mry kaək mryjamã kum, —Ikabënkôt dja ga meo aban ipymao apyman inhÿr djakam memã nhÿ, ane. Nãm ã kum ane.

³Nnym mry krã 'õ ne tyn nõn kam ajte me aêrbê tîn ne. Kute mrãmri ne me kute me par punukam me akubyn tînja pyrək. Nnym kam me kunĩ, pyka kunĩkôt ari ar aben pumũn kam mry kabënkôt ar ban mã kôt ajkamẽ.

⁴Mry kaək kute mrymã kum, —Ga dja ga ipymao apyman inhÿr djakam nhÿn idjô'ã meo aba, anhÿrja ne me mry kaëkmẽ arkum amijarëho ba. Nãm me mrymã amijarën kum rax jarën kam abenmã kum, —Mÿj me'õ ne mrymẽ ar kute raxo aben pyrək ne ar abenwÿr prõt nnym kutã kum ämmã? Arkati, ane. Nãm ã me abenmã ane.

⁵Nnym kam mryja kabën punubit jarënh ar o ba. Mry kaək djô'ã ne mryja kabën punu ar ba. Nãm amijo rax ne ar Metĩndjwÿnh japrÿ o ba. Nãm ar meo ba, mry kaək djô'ã meo ba'ã amex amãnhkrut ne ikjêkêt ne naja kuto katẽ. Ne kam mytyrwÿ 'ã akrebê 42.

⁶Nãm ar meo ban Metĩndjwÿnh japrÿ o ba. Nãm prĩne Metĩndjwÿnh djũn ne idji japrÿ ne kam ũrkwábê kàjkwa djũn ne me kàjkwakam ar bajadjwÿ djũn ne. Djãm mry kabën mex got.

⁷Nnym kam mry kaək mrymã kabën nnym kam kabënkôt Metĩndjwÿnh nhõ me ja'ÿr prõt ne. 'ÿr prõt ne me kwÿ pan kàjbê me kumẽ. Ne kam kabënkôt, umakôt ar me kunĩo ba ne kabëno me ano. Apÿnh mebêngôkre ba djari, apÿnh amyngràri me ba djari, apÿnh me õ pyka djari, apÿnh me kabën djari kunĩkôt ne ar meo ba. Mry ne amijo aptàn Metĩndjwÿnh nhõ me jao ajkën kam me kunĩo ba.

⁸Nnym kam pykabê me ja kunĩ dja me mrymã amijarëho ba ne kum rax jarẽ. Nnym bep me kwÿ, Jeju nhõ pi'òk no'òkkam me idji arija, me ajbit dja me kum mry kĩnh kêt ne kum rax jarënh kêt ne. Jejubê Mrykĩ'átomti jabatành nyja ne õ pi'òk no'òk. Kute pyka nhipêx kêtri ne Metĩndjwÿnh arÿm amim me kute Jeju bĩn'ã karõ, me kute Jejuo mrykĩ'átomtin kute bĩnmã amim 'ã karõ ne arÿm anhÿr djwÿnhràh kuma. Be, Jeju kubê Mrykĩ'átomti jabatành ny ja ne õ pi'òk no'òk, me tîn rã'ã rã'ã'ã pi'òk no'òk. Nnym me tîn

rã'ã rã'ã kadjy pi'ôk no'ôkkam me idji arijja me tãm dja me mrymã rax jarënh kêt. Nhym bep me idji'ã no'ôk kêtja, me kunĩ dja me kum mry kĩnh ne kum rax jarën kum amijarënh o ba.

⁹Gora me ajamak mex jabej on ama.

¹⁰Ë, dja me me kwỳ rôrôk ne meo mrãn mekbê ijê. Ne kam tu me kwỳ pa, kàxdjwa kajgoo tu me kupa. Nhỹnh me ja dja me meo rôrôk ne mekbê ijê ne kàxdjwa kajgoo me kwỳ pa? Bir, Metĩndjwỹnh kute amim me'ã karôja, me tãm dja me mekbê ijê ne me kwỳ pa. Kam dja Metĩndjwỹnh nhõ me ja kute tu amim Jeju markumrëx ne mã 'ã ngrà tỳx ne 'ãno ãm ne kute kanga kêt mã.

Mry 'ôdjwỳ pyka kurũm kator.

¹¹Nhym kam mry 'ô kato, mry kute katë pyka kurũm kato, ba omũ. Nãm bàri amãnhkrut kute mrykĩ'ãtomti jabatãnh ny bàri pyræk. Ne kabën kute mry kaæk kabën pyræk.

¹²Ne kam mry kaæk jatãri mryja djô'ã umakôt ar meo ba. Ne kam me kunĩ mã, pykabê me ja kunĩ mã kum, —On me mry kaæk jatãri mryjamã amijarënh o aba ne kum rax jarë. Mry krã 'ô tyk ne nõi ne kam ajte akubyn tĩnja on kum akabën ne kum rax jarë, ane. Ajrã, ane. Nãm ã mry kute katë mry kaæk jatãri mry ja'ã mekmã karõo ane.

¹³Ne kam mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipê:x ne. Kwỳ rax ne ipêx ne. Nãm me ipôkri kuwyo ruw, kàjkwa kurũm pykamã kuwyo ruw.

¹⁴Be, mỳjja pumũnh kêtõ ne me noo akno. Nãm pykabê me kunĩ noo akno. Mry kaæk jatãri mryja kabënkôt ne mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx ne, tãri ãmkambit ne mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx ne. Ne kam mekmã kum, pyka kunĩkôt mekmã kum, —On me mry kaæk jatãri mry ja karõ nhipêx. Mry me kute te kàxdjwa kajgoo krã jayr nhym mã tĩn karõ dja ga me ipêx, ane. Ajrã, ane. Nãm ã mry kute katë mekmã ane.

¹⁵Nhym kam me ipêx ne. Nhym mry kute katëja mry karõ jakô, mry kaæk jatãri mryja karõ jakô nhym arỳm tĩn ne arỳm akôn kabën ne. Nãm kabën

ne memã me kwỳ'ã apnên mekmã kum, —Tãmja kute imã amijarênh kêt ne kute imã rax jarênh prãm kêt. On dja ga me abĩ, ane. Nãm ã mry kaàk jatãri mryja karõ mekmã ane nhy m me kabênkôt arỳm me kwỳ pa.

¹⁶Nhy m kam mry kute katêja ne me kunĩ'ã idji janhô. Nãm me ikra'ã idji janhôn me kuka'ã idji janhô, mry kaàk jatãri mryja nhõ me ja kute amirĩt kadjy. Nhy m me kwỳ te kubê amikati, kute me'ã idji janhôr pymaje te kubê amikati nhy m tu me'ã idji janhô. Nhỹnh me ja'ã ne idji janhô? Bir, me kunĩ, me kàtàmmẽ me bẽnjadjwỳrmẽ me õ nêkrêx krãptĩmẽ me õ nêkrêx kêtme me memã àpênh kajgo ar bajamẽ me kute memã o pãnh kadjy àpênhjamẽ. Me ja kunĩ'ã ne idji janhô. Nhỹnh ne me 'õ kukamẽ ikra'ã idji kêt ne. Me kunĩ.

¹⁷Dja me'õ'ã idji jêt prãm kêt nhy m me arỳm kum mỳjja nhõr kêt kumrêx, nhy m ta kute mỳjja byr kêt kumrêx, te kute amim mỳjja byrmã. Me'ã idjikôtbit ne me kute amim mỳjja byr. Mỳj idji nã? Bir, mry kaàk jatãri mryja ne me kwỳ'ã idjin kwỳ'ã numeru janhô.

¹⁸Be, me no mexbit godja me kuma. Ë, gora me ano mex jabej on mry'ã numeru pumũ. Numeru ja kute me idji pyræk. Nãm 666. Be, mry'ã numeru ne ja.

Mỳjja apôx 14

Bàygogomẽ uba kadjy kàx byr.

¹Nã bãm arek omũho dja nhy m kam Mrykĩ'ãtomti jabatành nyja dja, ba omũ. Krãnhrebê Xijãokam ne dja. Nhy m kam kôt me krãptĩ ku'ê. Me krãptĩ kubê 144.000, me tãm ne me kumex. Nhy m Mrykĩ'ãtomti jabatành ny nhidjija me kuka'ã arij ne Bãm nhidjijadjwỳ me kuka'ã arij. Me tãm ne me Mrykĩ'ãtomti jabatành ny kôt kumex.

²Ba kam kàjkwakam me ngrer ma. Kute ngô rãrãkti pyræk, kute na krak pyræk. Nà, nãm me ngrer mexkumrêx. Nãm me kute pĩjãbarekam me ngrer pyræk ba maro dja.

³Nhym me krãptĩja ngrer ny jarẽ. Nãm krĩ djàtikam ÿrjamẽ mỳjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrutjamẽ mebêngêtemẽ, me tãm ne me kabem ku'ên ngre. Ngrer ny ne me arẽ. Mỳj me ngrer nã? Me ajbit ngrer. Atemã. Me'õ kute arẽnh kêt. Amũ me'õ kute mar ne arẽnh kadjy kêt. Me ajbit ngrer, me krãptĩ kubê 144.000, Metĩndjwỳnh kute me utàr ne meo mõiřja, pyka kurũm meo mõiřja, me ajbit ngrer, me ajbit ne me kute mar ne arẽnh.

⁴Nãm me mexo amiptàn kabôt katin ar ba. Nãm me kute axwe 'õ mar kêtka mexkumrẽx kute mrãmri ne me kute kr'õ meo prõ kêtka mex ja pyrãk. Nãm me ã axwemã irero ane. Nãm me mã Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny kôt ajkamẽn mã kôt mõi. Mrykĩ'ãtomti jabatàn nyja abenbê meo ajkij ne meo mõi. Kamrõo ne me utàn meo mõi Metĩndjwỳnh mã me kungã. Me ja ne me kutewa nhym Bãmmã meo mõi kum me kanga. Dja ï ajte me kwỳ rax ne kum me kungã. Bãmmẽ ar ro'ã kute meo aminhõn kute ar meo bamã.

⁵Nhym me 'èxnhĩ kêtka mexkumrẽx. Nãm me axwe kêtka mextire ne ar ba. Ajmã kute kêt.

⁶Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnh 'õ kà:jmã ton tẽ. Kàjkwa tã: tẽ. Mỳj kadjy ne ton tẽ? Bir, kute me kunĩmã kabẽn mex jarẽnh mã. Kute me kunĩ pykabê ar bajamã arẽnh mã, apỳnh mebêngõkre ba djari, apỳnh amyngràri me ba djari, apỳnh me kabẽn djari, apỳnh me õ pyka djari kunĩkôt ne kute mekmã arẽnh mã. Kabẽn mexja ne mex rã'ã rã'ã. Mekmã tũmrãm mex ne kam o ino rer kêtka mexkumrẽx.

⁷Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnhja ne kàj bê kabẽn ne memã kum, —On me amã Metĩndjwỳnh pyman kum rax jarẽ, kute katàt memã axweo pãnh ne kute meo bikẽnhkam. Arỳm ne õ akati bõx. Arỳm kute memã axweo pãnh jarẽnh mã. Dja memã axweo pãnh. Djãm uma ngri got. On me kum rax jarẽ, kute kàjkwamẽ pykamẽ ngõ raxbê pyka kêtme inoremẽ kute ipêx djwỳnh mã rax jarẽ, ane.

⁸Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnh 'õdjwỳ kutewa kôt tẽn memã kum, —Metĩndjwỳnh dja krĩraxbê Babirõnijkam me jao ajkẽ. Arỳm kute meo mõiř djà kaprãrmã. Arỳm 'ỳr. Krĩraxbê Babirõnij, krĩ jabatàn tãm ne

Metĩndjwỳnh arỳm kute o bikēnhmã. Kute pyka mẽ meo bimràkmã. Kam ne me axwekumrēx. Me axwebit ne me ar kam ba. Ne kam pyka kunĩkõt me axwemã me prēk ne. Nhyim kam me ô'ã pyka kunĩkõt axwe. Ne kam kute me'õ kuprỳ, kurēti'õ kute amiwỳr me 'wỳr nhyim me kute 'ã aben japanh ne kam kõt axwe, kõt kurēti ar ba pyràk. Nãm ã krĩraxbê Babirõnij ã pyka kunĩkõt memã ane. Kute mrãmri ne me kute kadjwati kangõo kõm ne bibãnh ne axwebit kute mar ja pyràk. Kam ne Metĩndjwỳnh mekam ngryk ne kute prĩne meo bikēnhmã.

9-10Nhyim kam kadjy mrãnh djwỳnh 'õdjwỳ kadjy mrãnh djwỳnh ar kutewakõt tēn kàj bê memã arēn memã kum, —Ĕ, me ikra'ã mry nhidjija ne me kuka'ã mry nhidjija kute mryo Metĩndjwỳnh ne mry karõo Metĩndjwỳnh ne arkum amijarēnh o ban kum rax jarēnh o baja me tãm gēdja Metĩndjwỳnh mekam ngryk ne prĩne meo ajkē. Djãm ngryk rerek got kàjbê meo ajkē. Dja prĩne meo bikēnh mex ne. Arỳm ne ngry:k ne. Mỳj me'õ gēdja kubê amijo apdju? Be djãm me kunõo ajkē. Be, dja Metĩndjwỳnh me ja, me kum mrymē mry karõ kĩnhja kuwykam me kurē. Kuwymē kēn ngrãngrã pôkkam me kurē nhyim me kam àmnhirēnhõ kumex. Mrykĩ'ãtomti jabatãnh nymē kadjy mrãnh djwỳnh ar nokrekam dja me àmnhirēnhõ kumex.

11Nhyim kuwy kũmja mã wabi, kute o ino rer kētkumrēx. Kuwy kute me kamjērja kũm rã'ã rã'ã. Nhyim me arek àmnhirēnhõ kumex rã'ã: rã'ã. Djãm me tyk djà kētmã? Arkati. Djãm akamãtkam nàr kon akatikam dja me tyk djà kēt? Arkati. Dja me arek àmnhirēnhõ kumex. Be, dja ã Metĩndjwỳnh meo bikēnhõ ane. Me kute mrymē mry karõmē o Metĩndjwỳnh ne arkum amijarēnh o ba ne kute arkum rax jarēnh ar o ba ne 'ã idjija, me ja dja Metĩndjwỳnh prĩne ã meo bikēnhõ ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh kabēn ane.

12Kam godja Metĩndjwỳnh nhõ me ja, me kute Metĩndjwỳnh kabēnkõt ar amijo baja, me kute tu amim Jeju markumrēxja, me ja dja me mã 'ã ngrã tỳx ne 'ãno djan kanga kētkumrēx.

¹³Nhym kam kàjkwa kurũm me'õ imã kabën ba kuma. Nãm imã, —On 'ã pi'òk no'òk. Ë, me kute Bënjadjwÿr 'ãno ãm nhym mete me par ja dja me kĩnhkumrëx. Bënjadjwÿr kadjy me tykja dja me arÿm kàjkwakam Jeju'ÿr bõx ne kam kĩnhkumrëx. Metĩndjwÿnh kute memã kĩnh jadjàr kadjy ne arÿm me õ akati me'ÿr bõx. Dja Metĩndjwÿnh mã memã kĩnh jadjàr rax ne, ane. Nhym kam Metĩndjwÿnh Karõ imã, —Nà, mrãmri. Mrãmri ne arÿm me àpênh raxkam katyk. Me àbirkam dja me arÿm kàjkwakam tyk djà kêt ne. Nãm me Jeju'ã ngrà tÿx ne mã kum apê. Nhym Metĩndjwÿnh me omũn arÿm kute pãnh memã kĩnh jadjàr raxmã, ane. Nãm ã Metĩndjwÿnh Karõ imã ane.

¹⁴Ja ne arÿm apêx ba kam ajte mÿjja 'õ pumũ. Nhym kakrà jaka ajte kato. Kato nhym kam kam me'õ nhÿ. Kute me'õ my pyràk ne bënjadjwÿr krãdjê tun o nhÿ. Kën karyro krãdjê ne kutu. Ne kam kàx nhibõti ne kubyn o nhÿ. Wa mexkumrëx.

¹⁵Nhym kam kadjy mrãnh djwÿnh 'õ Metĩndjwÿnh nhũrkwãti kurũm kato. Katon kum kàj bê kabën, kakràkam ÿrjamã kabën ne kum, —On aparmã anhõ kàxwã o abên o bàygogo jakàn o atom. Arÿm ne õ akati 'ÿr bõx. Arÿm ne ngrà tẽ. Arÿm ne pykabê me ja nhõ akati me'ÿr bõx. Kute bàygogo ngrà nhym me kute o atom nhõ akati pyràk, ane.

¹⁶Nhym kam kabënkõt pykamã kàxo abên o akàro tẽn kam o atom. Nãm ã kakràkam ÿrja me'ã bàygogo jakreo ane.

¹⁷Nhym kam kadjy mrãnh djwÿnh 'õdjwÿ Metĩndjwÿnh nhũrkwãti kurũm kato. Kàjkwakam Metĩndjwÿnh nhũrkwãti kurũm kato. Ne adjwÿnhdjwÿ õ kàx nhibõti. Wa mexkumrëx.

¹⁸Nhym kam ajte kadjy mrãnh djwÿnh 'õdjwÿ, õ kuwy djwÿnh kikre kudjÿ djà bõr djà kurũm kato. Katon kam kàj bê kum kabën. Kadjy mrãnh djwÿnh kute kàxdjwa mex byr ne o ãmjamã kabën ne kum, —On aparmã anhõ kàxo abên pidjõbê uba djô jakàn o atom. Arÿm ne tuk ne kumex. Nà, ãĩk pytÿja pumũ. Arÿm ne pykabê me ja nhõ akati me'ÿr bõx. Kute pidjô tuk nhym me kute o atom nhõ akati pyràk. Nãm ã kum ane. Nãm me axwe'ã pidjô tuk

nhym me kute o atom nhõ akati jakre. Metĩndjwỳnh arỳm me axwekam ngryk ne prĩne kute meo bikēnhmã. 'Ă ne pidjô tuk jakre.

19-20Nhym kam kabēnkôt tu pykamã kàxo abên o pidjô krô jakàro tēn kam ôjao atom ne kam pidjô kangôo pôx djàkam kumex ne. Metĩndjwỳnh nhõ djwỳmẽ pidjô kangôo pôx djà raxi. Kam ne kumex ne, kute kangôo pôxmã. Metĩndjwỳnh mekam ngryk ne prĩne kute meo bikēnh'ă ne djwỳ pynēnh djàkam me kute pidjô kumex nhym prĩne kute anēnh jakre. Atykmã ne pidjô kangôo pôx djà dja. Nhym me kam kumex ne, nhym kam prĩne anê nhym kam me kamrô prô:t ne. Pidjô kangôo pôx djà kurũm me kamrô prôto nõ. Djãm me kamrô ngri got. Axwe me kamrô rax ne prô:to nõn kam tàm ne. Kute ngô pyràk ne kam ă ubỳm ane. Kawaru jajkwa krekrekam kàxiràx 'ănh ne ubỳm itep ne. Me kamrô tàm mõi ry'ă akre kubê 300 kiometu. Nhỹnh me ja kamrô nã? Bir, me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja, me axweja. Dja ă Metĩndjwỳnh me axweo bikēnho ane, me imexo ane.

Mỳjja apôx 15

Me kute apỳnh meo bikēnh djari amỳnh ne o ku'ê.

1Nhym kam mỳjja pumũnh kêt 'ôdjwỳ kàjkwakam kato ba omũ. Nãm ă tire ane ne ă uma ane. Kadjy mrãnh djwỳnh kubê 7 ne apỳnh mỳjjao kute meo bikēnh djari amỳn o ku'ê. Apỳnh mỳjjao kute meo bikēnh djari ja godja Metĩndjwỳnh aben nHITEPã meo bikēnho tēn kam 'ôo ino re. Ne arỳm ngryko ino re.

2Ba arek omũnho dja nhym mỳjja kute imôti pyràk, kute ixeo imôti pyràk kato ba omũ. Ixemẽ kuwymẽ akà. Nhym mỳrri me ku'ê. Mỳj me nã? Bir, me kum mrymẽ mry karõ kĩnh kêt ne kute arkum mex jarēnh kêtikumrēx nhym te mry kute meo aminhõn me'ă idji janhõrmã, te me'ă idjimẽ numeru janhõrmã. Me ja ne me ixeo imôti mỳrri kumex. Metĩndjwỳnh nhõ pĩjãbàre ne me amỳn o kumex. Me kam Metĩndjwỳnhmã ngrer kadjy.

3Môjdjê kubê Metĩndjwỳnh nhõ àpēnhjamẽ Mrykĩ'ătomti jabatành nymẽ ar ngrer ne me arẽ. —Bēnjadjwỳr, Metĩndjwỳnh, atỳxo abê kumkati. Mrãmri ne ga araxo mỳjja kunĩ nhipêx nhym akôt rax ne uma ne. Ga ne ga abê pyka

kunĩkôt me kunĩ nhõ Běnjadjwỳr rax ne ar meo aba mextire ne ar meo aba. Nã gãm memã akaběn pỳnh ne arẽ ne katàt memã akaběn jadjuw.

⁴Nà, Běnjadjwỳr, nhỹnh ne me'õ kum apyma kêt got. Nhỹnh ne me'õ amã amextire jarěnh kêt got. Me kunĩ dja me kum apyman abenmã arax jarě. Gajbit ne ga amexo apyma. Nhym kam pyka kunĩkôt me kunĩ dja me awỳr ban bôx ne amã rax jarěho kumex. Nã gãm prĩne memã o pãnh, katàt memã o pãnh. Nhym me kunĩ arỳm omũn kam amã rax jarě, ane. Nãm ã me ngrer ane.

⁵Nhym kam ijukri Metĩndjwỳnh nhũrkwãti amijã kutan dja. Kàjkwakam Metĩndjwỳnh nhũrkwãti amijã kutan dja ba omũ. Nhym kadjwỳnhbê Metĩndjwỳnh nhõ kumoka'ê mextire jadjwỳ amijã kutan dja.

⁶Nhym kam Metĩndjwỳnh nhũrkwãti kurũm kadjy mrãnh djwỳnh kubê 7ja apôx. Nãm apỳnh mỳjjao kute meo bikěnh djàri kubê 7ja me kadjy amỳn o ku'ê. Kubêkà jaka, kubêkà jadjěnh ne angij ne o ku'ê. Ne kěn karỳro amirunh pren 'ã ku'ê.

⁷Nhym kam mỳjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrut 'õ ne arkum ngôngh ngã. Kadjy mrãnh djwỳnh kubê 7jamã apỳnh kungã. Kěn karỳro ngôngh kubê 7 ne arkum kungã. Ngônho ipu ne arkum kungã. Mỳj ne kam ipu? Bir, Metĩndjwỳnh ngryk ne kam ipu. Metĩndjwỳnh ta tĩn ne ar ba rãã rãã ne kute o ino rer kêt, tãm ngryk ne ngônghkam ipu. Tãm ne arkum kungã.

⁸Nhym kam Metĩndjwỳnh kũm prĩne ũrkwãti kre jaê. Mỳj kũm nã? Bir, Metĩndjwỳnh raxmẽ mexmẽ tỳxmẽ uma kam kũm. Tãm ne prĩne ũrkwãti kre jaê. Nhym me te Metĩndjwỳnh nhũrkwãtimã ngjěnhmã. Nhym arỳm Metĩndjwỳnh kũm mebê aptà. Nhym kadjy mrãnh djwỳnh kubê 7 ne apỳnh mỳjjao kute meo bikěnh djàri kubê 7ja me'ã kapĩno ku'ê, aben nHITEPã me'ã kapĩno ku'ê. Nhym me'ã kapĩn pa nhym me arỳm Metĩndjwỳnh nhũrkwãtimã wangij.

Mỳjja apôx 16

Me kute ngônghbê 7kam Metĩndjwỳnh ngryk me'ã kapĩn.

¹Nhym kam Metĩndjwỳnh nhũrkwāti kurũm me'õ kabẽn. Kàj bê kabẽn ne kadjy mrãnh djwỳnh kubê 7mã kum, —On o tẽn pykakam kapĩ. Ngõnhbê 7kam Metĩndjwỳnh ngryk ipuwã on kapĩ, ane.

²Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnh kutewa o tẽn pykakam kapĩ. Nhym kam kuwê me'ã apõx. Kuwê punure. Tokry:. Nhỹnh me ja'ã ne apõx? Bir, mry kute me'ã idji janhõr nhym me kute mry karõmã rax jarẽnhja, me tãm ne kuwê me'ã apõx.

³Nhym kam atãri kadjy mrãnh djwỳnhja Metĩndjwỳnh ngryk 'õdjwỳ kapĩ. Ngõ raxbê pyka kêtgam ne kapĩ nhym arỳm ngõ ta tu kamrõ, kute me'õ tyk kamrõ pyræk. Nhym kam ngõkam mỳjja ar baja kunĩ ty. Tu tykkumrẽx.

⁴Nhym kam atãri kadjy mrãnh djwỳnhja Metĩndjwỳnh ngryk 'õdjwỳ kapĩ. Ngõ bixabjêrmẽ inorekam ne kapĩ. Nhym arỳm ngõ ta tu kamrõ.

⁵Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnh kute ngõ pumũnh djwỳnh kabẽn, ba kuma. Nãm Metĩndjwỳnhmã kum, —Be, mrãmri. Ga ne ga amexo apyma ne amrêbê: adjakamã atĩn ne ar aban mã atĩn rã'ã, mrãmri. Nã gãm katàt memã o pãnh ne, ane.

⁶Nãm me anhõ me mexja nhimex ne, ne akabẽn jarẽnh djwỳnhjadjwỳ nhimex ne, ne me ja kamrõ kapĩ:no kumex. Ga arỳm meo angryk ne kam pãnh ngõ kamrõ memã angã, me kute o kõmmã. Mrãmri ne pãnh mexkumrẽx, ane. Nãm ã ngõ pumũnh djwỳnh Metĩndjwỳnhmã ane.

⁷Nhym kam kikre kudjỳ djà bõr djàdjwỳ kabẽn ne, ne kum, —Nà, mrãmri, Bẽnjadjwỳr, Metĩndjwỳnh atỳxo abê kumkati. Ga ne ga akabẽn pydjìn arẽn arỳm pĩne katàt memã o pãnh ne, ane. Nãm ã kikre kudjỳ djà bõr djà kabẽn ane.

⁸Nhym kam atãri kadjy mrãnh djwỳnhja Metĩndjwỳnh ngryk 'õdjwỳ kapĩ. Myt'ã ne kapĩ nhym kam myt põr ne pĩne me kuga.

⁹Arngro tỳxkumrẽx ne pĩne me kuga. Te me kuga nhym me mã Metĩndjwỳnh japrỳ. Metĩndjwỳnh kute apỹnh mỳjja kute meo bikẽnhmã

me'yr anorja tãm ne me aprỳ. Mã aprỳ. Me kute amim kator kêt ne wãnh axwemã irer kêtumrẽx. Kute kum mex jarẽnh kêtumrẽx.

¹⁰Nhym kam atãri kadjy mrãnh djwỳnh ja Metĩndjwỳnh ngryk 'odjwỳ kapĩ. Mry krĩ djàkam kapĩ nhym arỳm ò me ja'ã akamàt kô tyk ne. Akamàt kô tyk prĩne meo ajkamuw. Nhym kam me tokry djàje tu àmnhirẽnho kumex.

¹¹Àmnhirẽnhbê Metĩndjwỳnh japrỳo kumex. Kàjkwakam Metĩndjwỳnh ne me ùn ne. Me tokry djàje, kuwêmẽ mỳjja tokry djàje ne me Metĩndjwỳnh djũno kumex ne amim kator ne kute wãnh axwemã irern 'ỳr amijo akẽx kêtumrẽx.

¹²Nhym kam atãri kadjy mrãnh djwỳnhja Metĩndjwỳnh ngryk 'odjwỳ kapĩ. Ngò raxbê Jupraxikam ne kapĩ nhym kam tu ngò ngrà, me kam tẽm kadjy. Kàjkwa krax kurũm me bẽnjadjwỳr tẽm ne ngò'ã rêr, kadjy ne ngrà.

¹³Nhym kam karõ amãnhkrut ne ikjêkêt ne apôx ba omũ. Karõ punu kute bri ponhti pyræk ne apôx ba omũ. Mry kaàk jajkwa krekremẽ mry jajkwa krekremẽ ar kabẽn jarẽnh djwỳnh 'êxnhĩa jajkwa krekremẽ ar ja jajkwa krekre kurũm ne bri apôx, ba omũ.

¹⁴Ar karõ punu kute amijo brija ne Ar kubê Xatanaj nhõ àpênh ne kam kute mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêxmã. Ne kam mã me bẽnjadjwỳr rũnh'ỳr ba. Pyka kunĩkôt me bẽnjadjwỳr rũnh kunĩ'ỳr ban meo akprõ. Me me'yr prõt kadjy ne meo akprõ. Metĩndjwỳnh tỳxo kubê kumkati ngryk nhõ akatikam, ò akati pymakam dja me me'yr prõt ar ba.

¹⁵Me abenwỳr prõt kadjy ne me abenwỳr mõn aben tẽpo mõ nhym Jeju imã kabẽn ne. Ne imã, —Ë, on me ikabẽn ma. Dja ba me aêrbê me'yr bõx. Kute me àkĩnhĩ me aêrbê me ùrkwãmã ngjêx ne mekbê àkĩnh ba pyræk. Dja ba ã me aêrbê me'yr ibõx ane. Nhym bep me òt kêt ne no tỳx ne kute ikam amako krĩa dja me kĩnhkumrẽx. Me tãm dja me kute me mrãnhmã kute kubêkà jangjênh ne mrãnh djàkam amako krĩa pyræk. Nhym bep me ate krĩa dja me kute me òt mỳrri me ban bõx nhym me kute kubêkà jangjênh kêt ne

pijàmkam mrãnh pyræk. Dja me ã kute ikam amak kêtja pijàm ane, ibôxkam ã pijàm ane. Nãm ã Jeju Kritu memã amibôx djà jarênho ane.

¹⁶Nhym kam ar karõ punu kute amijo brija me bënjadjwÿr rûnho akprõ. Me kute me'ÿr prõt kadjy ne meo akprõ. Me kute abeno bikprõnh djà nhidjibê Amadõ. Mekbê idjaer kabënkam ne Amadõ. Kam ne me bënjadjwÿr rûnh abeno akprõ.

¹⁷Nhym kam kadjy mrãnh djwÿnh kute katẽ ne Metĩndjwÿnh ngryko ino rer kapĩ. Kõk djàbêrkam ne kapĩ nhym kam Metĩndjwÿnh krĩ djàti kurũm me'õ kabën. Metĩndjwÿnh nhũrkwãtikam krĩ djàti kurũm ne kabën ne. Kàj bê kabën ne, —Anũ, o ino rer ne arÿm ja, ane.

¹⁸Nhym kam na adjênhmẽ krakmẽ rãrãkmẽ. Nhym kam pykadjwÿ tertet tÿ:x ne. Nãm amingrêk tÿx ne. Me bakrax kurũm me bakukãmãre aben nHITEPã bixadjwÿr tẽm ja'õ kute pyka kute amingrêk ja'õ pumũnh kêtikumrêx. Nãm tertet tÿ:x ne.

¹⁹Nhym kam krĩrax jabatãnhbê Babirõnijkam pyka ajkij nhym kikre kunĩ rôrõk ne ajkaten amingràn kumex. Babirõnijkam pyka amikokij ne arÿm amãnhkrut ne ikjêkêt ne ikwã. Nhym pyka kunĩkõt djwÿ krĩrax rôrõko kumex nhym kikre prĩne amikaten kumex. Be, mrãmri ne Metĩndjwÿnh Babirõnij jabatãnhja mar ar o ban kam arÿm o ajkẽ, prĩne kum axweo pãnh ne. Nãm tu mekam ngryk tÿx ne. Mÿj me'õ gêdja kubê amijo apdju? Be, dja me kunĩ ajkẽ, prĩne meo ajkẽ. Djãm Metĩndjwÿnh me axwekam ngryk kêt got.

²⁰Nhym kam apêxti kunĩ nhĩãm mrãn akuno. Nhym krãnhdjwÿ kunĩ tu akuno.

²¹Nhym kam namê'y me'ã rôrõko kumex. Kàjkwa kurũm ne me'ã rôrõk ne. Axwe abatãnh, axwe utĩ. Utĩkam 'ã akre kute 40 kiru pyræk. Djãm kam got me axwe kangan kam Metĩndjwÿnhmã rax jarẽ? Arkati, nãm tu me Metĩndjwÿnh djũno kumex. Namê'y kute meo bikënhkam tu Metĩndjwÿnh djũno kumex. Djãm namê'y rôrõk kajgo got? Kati, nãm meo bikënh rax ne.

Mỳjja apôx 17

Me'õ kuprỳ kurėti mry'ã yr.

¹Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnh kubê 7 kute ngônhbê 7 jamỳnhja 'õ ne imã, —Apa, amrê tẽ, ba amã mỳjja jakre ga omũ. Me'õ kuprỳ ne ja. Tãmja ne ngô kunĩ'ã krĩ, ane. Tãmja ne me kunĩ abenmã arẽ. Me kunĩ arỳm abenmã kurẽ jarẽ. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm axwe man kute o bikênhmã. Krĩraxbê Babirônij ne me'õ kuprỳ kurẽ'ã amijakre. Krĩrax jakam ne mỳjja punu ne kam kute me'õ kuprỳ kurėti pyræk.

²Nhym apỳnh pyka djari me õ bẽnjadjwỳr rũnh 'yr bao ku'ê. 'Ã aben japa. Nhym pyka kunĩkôt me kunĩ 'yr ban kam kumex. Me'õ nija ta ne memã kadjwati kangô ngã nhym me o ikôn ajbãn kam kurẽo kumex. Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh imã ane.

³Ã imã anen kam mã ikarõo tẽ. Kapôt kukritmã ne ikarõo tẽn o bôx. Ba kam me'õ kuprỳ kurětija pumũ. Nhym mry kamrêk'ã nhỹ. Nhym mryja'ã idjio tuknĩ. 'Ã idjijao ne pĩne Metĩndjwỳnh japrỳn ùn ne. Nhym mry krãbê 7 ne bàribê 10.

⁴Nhym me'õ kuprỳ kurětija kubêkà kamrêkmẽ tyk jadjàn o nhỹ. Kunhêr krãptĩ. Kẽn karỳrmẽ kẽn mextemẽ angà krã kute ngàp jadjênh pyræk. O ne amikunhêr. Ne ngônhrã byn o nhỹ. Kẽn karỳro ngônhrãkam mỳjja kroo ipu ne kubyn o nhỹ. Mjên prãmmẽ kurêmẽ ja ne kam o ipun 'ã kubyn o nhỹ.

⁵Ne kuka'ã idji. Mỳj idji nã? Bir, mỳjja bipdjur. Bir, —Krĩrax jabatãnhbê Babirônijkam ne me kuprỳ kurėti kator kutewa nhym kam me ô'ã pyka kunĩkôt punu ar ba, arĩk ar ba. Nãm ã kuka'ã idji ane.

⁶Me'õ kuprỳ kurětija tu ajbã. Kamrô ne o ikôn kam ajbã. Nãm pĩne Metĩndjwỳnh nhõ me mexja kwỳ nhimex ne, pĩne me kute tu amim Jeju markumrêx ne mã kôt bikamênh nhym me te kute me par nhym me mã kôt bikamênhja ne pĩne me imex ne me kamrô kapĩn o ikôn kam ajbã. Be, nija ne ba omũn kam kam ino tyn djan te ije omũnhmã ne kam, —Tô mỳj nã? ane.

⁷Nhym kam kadjy mrānh djw̄ynh imā, —M̄ykam ne ga kam ano tyn dja? ane. Ē, ba m̄ȳjja bipdjurja amā arē ga ama. Ba amā nija jarē, krīrax kute ni jaxweti'ā amijakreja amā arē ga ama, ne ajte mry kute turja jarē. Mry krābê 7 ne b̄aribê 10, tām dja ba amā arē, ga ama.

⁸Mry aje omūnhja ne amrēbê t̄in ne ar ba. Ne kam tu akuno. Dja ajte kato. Kre ry typydjikurūm ajte katon ar mrā. Ar mrān kam tu biknorkumrēx ne. Nhym pykabê me ja te omūn kam abenkam no tyn kumex. Me kute Jeju mar kêtja dja me te kute mry marmān kam abenkam no tyn kumex ne abenmā, —M̄ȳj mry got ja? Nām t̄in ne ar ban akunon kam ajte akubyn kato, anh̄ȳro kumex. Djā nām Met̄indjw̄ynh me ja t̄in rā'ā rā'ā'ā pi'ôk no'ôk got me kôt mry ma? Kati, pyka nhipêx kêttri kute me ja t̄in rā'ā rā'ā'ā pi'ôk no'ôk kêt. Kam dja me mry mar kêtikumrēx ne. Kam ne me mry t̄in ne biknor ne ajte akubyn katorja pumūn kam abenkam no tyn kumex.

⁹Ē, me no mexbit dja me kuma, me kute m̄ȳjja marbit dja me kuma. Ē, mry krābê 7 kubê m̄ȳjja amānhkrut. Krā kubê krānhre ne krī. 'Ā ne nija krī. Adjw̄ynhdjw̄ȳ krābê bēnjadjw̄ȳr rūnhbê 7.

¹⁰Bēnjadjw̄ȳrbê 5 ne ar̄ym kêt mexi. Nhym bep pydji ne t̄in ne ar ba rā'ā, nhym bep ikjêja ne kator kêt rā'ā. Dja katon kam ar meo ba ngrire.

¹¹Be, mryja amrēbê t̄in ne ar ban ar̄ym biknorja, tām ne kubê bēnjadjw̄ȳr rax'ô, bēnjadjw̄ȳr rūnhbê 7 ja'ô, ne arkôt akuno.

¹²Nhym bep b̄aribê 10, aje omūnhja kubêdjw̄ȳ bēnjadjw̄ȳr rūnhbê 10. Kraxje mete ar'ā bēnjadjw̄ȳr mēnh nhym ar kute ar meo ba kêt. Adj̄ym, tūmrām, dja me ar'ā bēnjadjw̄ȳr mē nhym ar meo ba. Mrymē ar aprakamā ar ar meo ba. Dja ar ro'ā ar meo ba ngrire.

¹³Be, bēnjadjw̄ȳr rūnhja godja ar abenkôt kabēn ne tu mry kabēnkôt ar meo ba. Nhym mryja pydji ne bēnjadjw̄ȳr raxo ar akren ar meo ba.

¹⁴Nhym kam bēnjadjw̄ȳr rūnhja dja Mrykī'ātomti jabatānh ny'yr prôt ne. Ar kunī dja ar'yr prôt ne. Nhym bep Mrykī'ātomti jabatānh ny ta dja amijo aptàn pyka mē aro amrà. Djām Mrykī'ātomti jabatānh ny bēnjadjw̄ȳr ngri

got. Arkati. Běnjadjwỳr raxbê kumkatiti:. Kute běnjadjwỳr raxo pykabê me běnjadjwỳrja kunĩ jakrenh mexi. Kam ne kubê Běnjadjwỳr raxbê kumkatiti:. Kam dja ò me jamê prĩne pyka mẽ ar běnjadjwỳrbê 10jao amrà. Ò me ja, Metĩndjwỳnh kute amiwỳr me 'wỳr ne kute amijo me utàrja nhym me tu kute amim markumrěx ne mã kôt bikaměnh ne kute kanga kêt, me tãm dja me Mrykĩ'átomti jabatành nykôt mōn kurê djwỳnhjao ajkê. Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh imã ane. Ā imã 'ã ujarěnh ane.

¹⁵Ne kam arek imã kaběno dja ne imã, —Ē, apỳnh ngô ikwãja, 'ã me'ò kuprỳ kurėti krĩ ga aje omũnhwã, ngôja ne kute me uràk. Me'ã ne ngôja amijakre. Apỳnh me ò pyka djàri, apỳnh me ba djàri, apỳnh mebêngôkre ba djàri, apỳnh amyngràri me ba djàri, apỳnh me kaběn djàri kunĩkôt me ja'ã ne ngôja amijakre.

¹⁶Ne aje bàribê 10 pumũnhwãmẽ mry'ã ỳr ga aje omũnhwãmẽ ar tãm dja Ar kubê ni kuprỳ kurětija kĩnh no kati ne arkum kurêkumrěx ne kam o ajkê. O ajkěn prĩne kunhěrmẽ ò kuběkà mexja kubê kunĩ by nhym tu irãri nō. Nhym kam ar ĩ kwỳ krě, me'ò kuprỳ nhĩ kwỳ krěn kam 'ã kàtàm kuwykam kumẽ nhym prĩne xêr.

¹⁷Mrãmri dja ar ã o ane. Mỳkam? Bir, Metĩndjwỳnh ne kadjy ar ngrěk ne, běnjadjwỳrbê 10ja ar ngrěk ne. Metĩndjwỳnh ta ne arỳm amim 'ã karō ne kam ar kadjwỳnhbê arkum arě. Nhym kam kôt ar běnjadjwỳrbê 10ja ôkre kadjwỳnhbê amim 'ã karōn o ajkê. Nãm ar axikôt kaběn ne mrymã kum, — Gajbit dja ga apydjin aběnjadjwỳr rax ne ar meo aba. Nhym be nija gędja wãm nō, ane. Nãm Metĩndjwỳnh anhỳr djwỳnhràr tu kōnh arkum irkumrěx nhym kam ar kôt o těn o těn inomã kumẽ. Ar kute amimar kêt ne ar Metĩndjwỳnh kaběnkôt tē.

¹⁸Nhym krĩrax jabatànhbê Babirōnij ne me'ò kuprỳ kurėti ga aje omũnh wã'ã amijakre. Krĩraxja ne pyka kunĩkôt me kadjy běnjadjwỳr nhym běnjadjwỳr kunĩ 'ỳr ba:o ku'ê, 'ỳr ò nêkrěxo bao ku'ê, nhym kam krĩraxbê Babirōnij raxo běnjadjwỳr ja jakre ne kam meo ba, ane. Tãm ne me arỳm o ajkê, ane. Be,

nãm ã kadjy mrãnh djwýnh imã 'ã ujarënh anen imã arëho tën inomã kumë.

Mýjja apôx 18

Kute pyka mẽ Babirônijo bimirak.

¹Ba arek omũho dja nhym kam kadjy mrãnh djwýnh 'õ kàjkwa kurũm tën ruw. Kute bënjadjwýr rax pyræk ne adjëho prĩne pyka kurwý.

²Ne kam kàj bê kabën ne, —Ë, arým ne kêt ne. Krĩraxbê Babirônij, krĩ jabatãnhja ne Metĩndjwýnh prĩne o ajkën pyka mẽ meo amrà nhym arým kêt ne. Arým ne Xatanaj nhõ àpënh punu 'ýr bõx ne kam kam ar ba. Nhym kam apýnh me karõ punu djari kam ar ba. Nhym apýnh àk punu djari kunĩdjwý me kum kurêja kam ar ba.

³Mrãmri ne Metĩndjwýnh arým prĩne pyka mẽ meo amrà nhym kam kam ar ba. Mýkam? Bir, axwe pãnh. Babirônijkam ne me axwebit ar ba. Kam ne me axwe'ã bit abenmã karõ. Kute me'õ kuprý kurëti 'õ kute amijã memã àpnënh nhym me tu 'ýr ba ar ba nhym kute memã kadjwati kangô nhõr nhym me kute o kõm ne bibãnh ne kurë ar ba pyræk. Nãm me ã pyka kunĩkõt kum krĩraxbê Babirônij kĩho ane. Pyka kunĩkõt ne me bënjadjwýr kunĩ kum kĩnh ne 'ýr bao ku'ê kute me'õ kuprý kurëti'ã me kute aben japanh pyræk nhym pyka kunĩkõt me kute nêkrëxo ba djwýnh Babirônij'ýr õ nêkrëxo bao ku'ê ne arým pãnh õ pi'òk kaprĩ rax ne. Babirônij axwe kum nêkrëx prãm kute me'õ mjën prãm pyræk nhym me kute nêkrëxo ba djwýnh kõt õ pi'òk kaprĩ rũnhkumrëx ne. Djãm Babirônij mex got. Axwe punu, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwýnh kabën ane.

⁴Nhym kam kàjkwa kurũm me'õdjwý kabën ne memã kum, —Apa, inhõ me ja, on me me kurũm akato. Mekõt me ajaxwe ba ije mekõt me ajo ibikënh karõ on me akato, ane.

⁵Be, nãm Babirônij aben nHITEPã axwe tën arým kàjkwa 'ýr itep ne. Nhym Metĩndjwýnh kute axweo biknor kêtumrëx. Nãm kuman o nhý, ane.

⁶Gora me amipãnh. Krĩraxbê Babirônij kute me ajo bikênh 'ãnh dja ga me amipãnh o abikêho itep ne, o aben pyræk ne. Kati, me amipãnh o abikêho amãnhkrut. Djãm krĩraxbê Babirônij kute me ajo bikênh ngri got. Axwe kute me ajo bikênh raxi, kam dja ga me amipãnh o abikêho amãnhkrut ne. Nãm mỳjja djỳo me akõm ne. Kam dja ga me amipãnh mỳjja djỳo kõmo amãnhkrut ne, ane. Nãm mỳjja djỳo kõm'ã kute meo bikênh jakre, —Kam dja ga me amipãnh mỳjja djỳo kõmo amãnhkrut ne, ane.

⁷Krĩraxbê Babirônij ajbit ne raxo amiptàn õ nêkrêx kumex. Kam dja ga me me kaprĩmẽ me tokrymẽ o amipãnh, kute õ nêkrêx kumexja 'ãnh o itep ne. Nãm krĩraxbê Babirônij õkre kadjwỳnhbê amim, "Ota ba arek ibênjadjwỳrkumrêx ne nhỹ. Mỳkam dja ba ikaprĩ? Djãm imjên ibê tyk got ba ikaprĩ? Djãm ibixangri dja ba ibên kêt mex ne nhỹ? Kati, ibixangri kêt. Kam dja ba ikaprĩ kêtumrêx", ane. Nãm ã krĩraxbê Babirônij ni'ã amijakreo ane.

⁸Nãm ã amim ane ne kam nhỹ. Kam dja têbê apỳnh mỳjjao kute meo bikênh djari 'ỳr bõx. Myt tãmkam dja o bikênh djaja kunĩ abenã rôrõk ne arỳm 'ỳr bõx. Gêdja tyk 'ỳr bõx ne bixangri 'ỳr bõx ne kum prãm 'ỳr bõx. Têbê dja o bikênh djà ja kunĩ 'ỳr bõx. Nhym kam me kuwykam kumẽ nhym xêr. Bênjadjwỳrbê Metĩndjwỳnh ne tỳxkumrêx ne kum axwe pãnh jarẽ nhym arỳm 'ỳr bõx. Nãm ã kabên ane.

⁹Pyka kunĩkõt dja me bênjadjwỳr àmrao kumex. Me bênjadjwỳrja kum nija kĩnh ne 'ỳr bao ku'êkam kute me me'õ kuprỳ kurêti'ỳr me bao ku'ê ja pyræk. Kam dja me abej àmrao kumex. Me kute kukwakam amim nêkrêxo àptàr o bakam. Dja krĩrax pôr ne kũm ty:k ne. Nhym me bênjadjwỳr abej àmra:o kumex,

¹⁰omũho kumex. Krĩrax kaprĩmẽ tokry pymaje ne me nĩjar djan omũho kumex ne kam abenmã kum, —Watĩre, Babirônij. Krĩrax jabatãnh, krĩrax puma, watĩre. Nãm tebê Metĩndjwỳnh prĩne ajo ajkê ga nõ, ane.

¹¹Nhym me pyka kunĩkõt kute nêkrêxo ba djwỳnhjadjwỳ àmrao kumex ne kaprĩ:re. Nhym tu wãnh nêkrêx nõ. Mỳj me'õ godja me kute nêkrêxo ba

djwýnhbê nêkrêx byn pãnh pi'òk kaprĩ ngã? Arkati. Babirônij ne ipêxri me kute nêkrêxo ba djwýnh kute kum nêkrêx rero bajamã o pãnh ne. Nhyr arým xêr nhyr kam

¹²me'õ kute mekbê apýnh me kunhêr djari byr kêtumrêx, me õ kên karýrmê kryt jakamê kên jadjênhmê angà krã kute ngàp jadjênh pyrâkmê kubêkà jakamê kubêkà tykmê atemã kubêkà mêrebê xêdamê kubêkà kamrêkmê apýnh pĩ kudjý djàrimê apýnh mrybê erpãxi djwao mýjja nhípêx djàrimê apýnh pĩ pãnh raxo mýjja nhípêx djàrimê atemã ngônhbê brôdjimê ngônh tykmê atemã kênbê mamoremê

¹³mýjja djãnhbê kaneramê me krã ngrãnh djãmê kikre kudjý djãmê me kudjý djãbê miramê me kudjý djã 'õmê uba kangômê atemã rõny kangô 'õmê atemã djwý djôm 'õmê djwýbê trigumê me õ kritbê mrytimê mrykĩãtomtimê kawarumê pĩo kãmranhtýxmê me memã àpênh kajgo ar ba, me kute meo pãnh ne amim me pa 'amýnh nhyr me memã àpênh kajgo ar bajamê. Nã, mebêngòkredjwý. Ja kunĩ ne Babirônij tĩnri amim amýn pãnh memã pi'òk kaprĩ ngã nhyr kam ajbir kêt ne. Mýj me'õ godja amim amýn kam pãnh mekmã pi'òk kaprĩre ngã. Arkati.

¹⁴Nhyr me kute nêkrêxo ba djwýnh Babirônijmã kum, —Be, apýnh me amã mýjja mex kínhja ne arým me abê kêtumrêx. Me anhõ nêkrêxmê me akunhêr kunĩ ne arým tu biknorkumrêx. Dja ga ajte omũnh kêtumrêx, ane. Nãm ã me kute nêkrêxo ba djwýnh kum ane.

¹⁵Ne nĩjar djan omũnho kumex. Krĩrax kaprĩmê tokry pymaje nĩjar djan omũnho kumex. Kukwakam õ nêkrêx rax ne mekbê kêt nhyr me kam o aman kam abej àmrao kumex ne kam kaprĩ:ren abenmã kum,

¹⁶—Watĩre, Babirônij, krĩrax jabatãnh, watĩre. Tãm ne arým kêtumrêx. Nãm ipêxri kubêkà mexbit jangij ne o mrã. Kubêkà jakamê kakrãtykmê kamrêkmê. Nãm kunhêr pãnh raxobit amikunhêr, kên karýrmê kên jadjênhmê angà krã kute ngàp jadjênh pyrâkmê. Ý, tãm ne arým kêt ne.

¹⁷Nêkrêxja ne arým pyka mẽ amrà. Amikrà kêt ne arým pyka mẽ amrà. Kàxdjakênh ipòk pydjikam, ane. Nãm ã me kute nêkrêxo ba djwýnh

kaprĩkam abenmã ane. Nhym kam me ngô raxkam kàkam ar bajadjwỳ kaprĩ. Me kute ngô raxbê pyka kêtgam kà raxo ba djwỳnhmẽ me kàtàm kàkam ar bajamẽ me kute kào ba djwỳnh nhõ àpênhmẽ me kute ngôkôt nèkrêxo bajamẽ. Me ja kunĩ ne me kaprĩn nĩjar kumex ne àmrao kumex.

¹⁸Krĩrax pôk ne kũm tyk pymaje ne me nĩjar omũnho kumex, abej àmrao kumex ne kàj bê abenmã kum, —Krĩrax jabatànha pydjii. Nhỹnh ne 'õmẽ kute aben pyræk? ane. Nãm ã me kà raxkam ar baja abenmã ane.

¹⁹Ne kam kaprĩkam pykao amikrã kaprêprêk ne krĩrax jabej amran kam kaprĩ:re ne kum, —Watĩre, Babirônij, krĩrax jabatànha, watĩre. Akukwakam ne ba me ikunĩ inhõ nèkrêx rũnh ne. Nã bãm me kàkam awỳr mỳjjao iban o bôx ga pãnh me imã mỳjja ngã. Ba me ikunĩ akukwakam inhõ nèkrêx rũnh ne. Ga tebê arỳm pyka mẽ amrà. Jakam dja ba me arĩk ar iba, ane. Nãm ã me ngô raxbê pyka kêtgam kà raxkam ar baja krĩraxo aman ã kum ane. Nhym kam atemã me'õ kabẽn.

²⁰—Be, kàjkwa, on akĩnh. Arỳm ne Metĩndjwỳnh o ajkê. Me gadjwỳ, Metĩndjwỳnh nhõ me gamẽ Jeju kute me anorjamẽ Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnha djwỳnhmẽ on me akĩnh. Metĩndjwỳnh arỳm me apãnh Babirônijo ajkê. Kam dja ga me tu akĩnhkumrêx.

²¹Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnh tỳxkumrêx 'õ kẽn by. Kẽn rax, kẽn jabatànha. O ne mekbê idjaer bày ngãn ôm ne. Tãm ne kumỳn o ngô rax kôpênàt ne. Ne mekmã kum, —Dja ã Metĩndjwỳnh krĩrax jabatànhabê Babirônijo bikẽnho ane, kôpênàto bê o ane. Gêdja tu biknorkumrêx ne ajte kator kêtgamrêx.

²²Godja ajte me'õ me akam ngrer kêtgamrêx. Atemã pĩjãbàremẽ pomẽ ngônho potimẽ. Ja kunĩkam ngrer dja ajte me akam kator kêtgamrêx. Nhỹnh ne me'õ mõn ajte me akam ngrero dja? Arkati. Nhym me apỳnh ê mex djari 'õ ajte me akam kator kêtgamrêx. Nhỹnh ne me ê mex 'õ me akam dja? Arkati. Nhym me ni'õ me akam djwỳ ka'uko ÿr kêtgamrêx. Nhỹnh ne me ni'õ djwỳ ka'uko nhỹ got ga me aje marmã?

²³Nhym ngônhpôkdjwỳ me akurwỳ kêtikumrêx. Nhỹnh ne me akam ngôn h pôk 'õ godja me akurwỳ? Ne me keketdjwỳ mar kêt ne. Nhỹnh ne me'õ ajbir abenwỳr mõi ny got kĩnhkumrêx ne kute abenmã kabẽn ne keketmã? Arỳm kêtikumrêx. Me akam me kute nêkrêxo ba djwỳnh ne pyka kunĩkõt me kuràm õ nêkrêx rũnh ne. Ga arỳm apỹnh me ba djari me kunĩ noo akuno. Nã gãm adjukaneo me noo akuno nhym arỳm pãnh Metĩndjwỳnh prĩne ajo ajkẽ, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh ane.

²⁴Be, Babirõnij ne Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnh djwỳnhmẽ Metĩndjwỳnh nhõ me mexja par ar o ba. Babirõnij kabẽnkõt ne me pyka kunĩkõt me par ar o ba. Kam ne Metĩndjwỳnh meo ngryk ne me pãnh prĩne Babirõnijo ajkẽn pyka mẽ o amrà.

Mỳjja apõx 19

Me kute Metĩndjwỳnhmã mex jarẽnh.

¹Nhym kam mỳjja kute me krãptĩ kanga pyræk ba kuma. Kàjkwakam ne me krãptĩ kabẽn ne, ne, —On me Metĩndjwỳnhmã mex jarẽ. Me banhõ Metĩndjwỳnh, ajbit ne kubê me bapytår djwỳnh, gu me kam abenmã mex jarẽn abenmã bẽnjadjwỳr rax jarẽ.

²Ta ne kabẽn pỹnh ne katåt memã axwe pãnh jarẽ. Mrãmri ne arỳm kum pãnh jarẽ. Me'õ kuprỳ kurêtija, tãmja pydji ne rax ne pyka kunĩkõt me'ã axwe rẽ nhym me kõt axwen arĩk ar ba, tãm. Kumã ne Metĩndjwỳnh pãnh jarẽ. Arỳm ne kam ngryk ne o ajkẽ. Nãm õ àpênho ngryk ne kam me pãnh o ajkẽ, kute õ àpênh par ne kamrõ kapĩnkam ngryk ne kam me pãnh me'õ kuprỳ kurêtijao ajkẽ. Mrãmri, ane. Nãm ã kàjkwakam me krãptĩ ane.

³Ne kam ajte kàj bê kabẽn ne, —On me Metĩndjwỳnhmã mex jarẽ. Krĩrax jabatànhbê Babirõnij ne mã pôr ne kũm tyk rã'ã rã'ã. Àtyk kêtikumrêx, ane. Nãm ã kàjkwakam me krãptĩ ane.

⁴Nhym kam mebêngêt bê 24mẽ mỳjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrut ne tu mỳrbê rôrõk ne Metĩndjwỳnhmã rax jarẽ. Metĩndjwỳnh krĩ djàtikam ỹrjamã

rax jarēn kum, —Mrāmri godja ga ã o ane, ane. Ne kam ajte abenmã kum, —Gu me on Metĩndjwỳnhmã rax jarē, ane.

⁵Nhym kam krĩ djàti kurũm me'õ kabēn ne, —Ē, me akunĩ, me abē Metĩndjwỳnh nhõ àpēnh, me amã umaja, me abēnjadjwỳrmē me akàtammē me akunĩ on me me banhõ Metĩndjwỳnhmã mex jarē, ane.

⁶Nhym kam mỳjja kute me krãptĩ kangao kumex pyrãk ba kuma. Kute ngõ rãrãk pyrãk, kute na krikrit tỳx pyrãk. Nhym me krãptĩja kabēn ne, —On me Metĩndjwỳnhmã mex jarē. Bēnjadjwỳr djwỳnh me banhõ Metĩndjwỳnh tỳxo kubē kumkati, ta ne bēnjadjwỳr rax ne mrãmri ar meo bakumrēx, kumã dja ga me mex jarē, ane.

⁷Ē, gu me on bakĩnhkumrēx. Me kute abenã ar mēnh kadjy bakĩnhkumrēx. Gu me abenmã raxmē mex jarē. Arỳm ne õ akati 'ỳr bõx. Arỳm ne me kute Mrykĩ'ãtomti jabatành nymē prõmē abenã ar mēnhmã, kam dja gu me bakĩnhkumrēx. Arỳm ne nija amimex ne.

⁸Arỳm ne kadjy kum kuběkà ngã nhym arỳm adjà. Kuběkà mexkumrēx, kuběkà jadjēnh, kuběkà ajmã kute kêtikumrēx, ane. Nãm ã me krãptĩ memã ane. Nãm Metĩndjwỳnh kute õ me mexjamã axwe kêt jarēnh nhym me katàt mrãnh'ã kuběkà mex jakre ne ta õ me ja'ã prõ jakre.

⁹Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnh imã, —On 'ã pi'òk no'òk. Arỳm ne me kute Mrykĩ'ãtomti jabatành nymē prõmē abenã ar mēnhmã, nhym me arỳm kute kadjy djwỳ djàrmã. Arỳm kadjy mry kumex ne. Nhym arỳm memã kabēn. Me Mrykĩ'ãtomti jabatành nymē ro'ã õ kwỳ krēn rax kadjy memã kabēn ne. Me ajbit dja me kĩnhkumrēx. Me Mrykĩ'ãtomti jabatành nykõt õ kwỳ krēnja, me ajbit dja me kĩnhkumrēx. On 'ã pi'òk no'òk, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh imã ane. Ne kam ajte imã, —Ē, mrãmri ne Metĩndjwỳnh arỳm kabēn pydjìn arē, ane.

¹⁰Ba kuman kam kabem itu mỳrbē tỳm ne bit ije kum rax jarēnhmã, bit ije kadjy mrãnh djwỳnhmã rax jarēnhmã nhym imã, —Kati, kwãrĩk wãnh. Badjwỳ ne ba Metĩndjwỳnhmã idjapēnh, akamymē ar akõt Metĩndjwỳnhmã idjapēnh. Akamymē ar atỳxkumrēx me aje mekmã Jeju'ã adjujarēnhjakõt ne

ba kum idjâpênh. Badjwỳ ne ba ar akôt kum apê. Kam dja ga Metĩndjwỳnhmãbit rax jarẽ, ane. Be, me akajmãtã ne Metĩndjwỳnh kabẽn jarênh djwỳnh ô'ã memã Jejubit'ã ujarênh ar ba. Ga me kam gadjwỳ ijuk'ã Jejubit'ã adjujarênh ar aba. Kumãbit ne me kute rax jarênh ar o bamã, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh imã ane.

Me'õ kawaru jaka'ã ỳr.

11Nhym kam kàjkwa ajkij nhym kawaru jakaja dja. Nhym me'õ 'ã nhỹ. Me'õ nhidjibê Kabẽnkumrẽx, ne ajte idji 'õbê Katàt kabẽn ne 'ã nhỹ. Nãm katàt memã axwe pãnh jarênh kôt me'ỳr prõt ne.

12No pòk kute kuwy pòk pyràk ne kam bẽnjadjwỳr rax krãdjê tu. Krãdjê krãptĩ ne kutu. Ne ta idji 'ã wajêt. Nhym me kute idjija pumũnh kêt, ajbit ne kute aminhidji pumũnh.

13Ne õ kubêkà kute kamròkam irja jadjà. Nhym me kum idji jarẽ. Idjibê Metĩndjwỳnh Kabẽn. Tãm ne me kum arẽ.

14Nhym kàjkwakam Metĩndjwỳnh nhõ krãkamngônkh krãptĩ kôt mõi. Ne kam kubêkà mexkumrẽx, kubêkà jaka, kubêkà ajmã kute kêt jangij ne 'ã mõi. Kawaru jaka'ã ne me krĩn kôt mõi.

15-16Nhym Bẽnjadjwỳr jajkwa krekre kurũm kàxdjwa kajgo kato. Kàxdjwa kajgo djwa mexkumrẽx ne kato. Nhym kubêkà'ã idjin kjê'ã idji. Idjibê Bẽnjadjwỳr raxbê kumkatiti:. Kute bẽnjadjwỳr raxo pykabê me bẽnjadjwỳrja kunĩ jakrenh mexi. Kam ne kubê Bẽnjadjwỳr raxbê kumkatiti:. Ne kam kàxdjwa kajgo djwa mexjao dja apỹnh me ba djàri meo ajkê. Meo ajkên kam ar meo ba, me kum àpênhmã dja kabẽnno me anor ar o ba. Kabẽnno me anon me axwemã bẽn tỳx ar ba. Djãm kute akrànãmã ar me axweo bamã? Kati, dja kàxo àbêr djào ar mekam ngryk ban mekam ngryk mex ne. Godja Metĩndjwỳnh ngryk janênh djakam me kurẽ ne prĩne me anê nhym me kamrò prõt ne. Djãm Metĩndjwỳnh tỳxo kubê kumkati ngryk ngri got? Nãm ar meo ban ã mekam ngryk mex ne.

17-18Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnh pydjìn dja, ba omũ. Arngro tỳxkam ne dja. Ne kam kàj bê àkmã kabẽn ne. Àk kàjkwa tã tor ne mrãnhja kunĩmã

kabën ne, ne kum, —Me apa. Amrë me aben pydji. Arým ne Metĩndjwýnh me amã me anhõ kwý krën djà rax ne o atom ne, me aje krën ne ajajnemã. Ë, bēnjadjwýr nhĩmē krākamngõnh nhõ bēnjadjwýr nhĩmē me àprār nhĩmē kawaru nhĩmē 'ã krākamngõnh krĩja nhĩmē me kute me pa 'amýnh nhym me memã àpēnh kajgo ar baja nhĩmē me kute memã o pãnh kadjy àpēnhja nhĩmē me bēnjadjwýr nhĩmē me kàtàm nhĩmē me kunĩ nhĩ dja ga me krën ajajne, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwýnh àkmã kabën ane.

¹⁹Nhym kam mry kute meo bajamē õ krākamngõnhmē me bēnjadjwýr rũnhmē arým akuprõ. Me kute Jeju kawaru jaka'ã ýrja 'ýr prõtmã ne me akuprõ. Nhym arým kutã Jejudjwý õ krākamngõnhreo akprõ.

²⁰Ne kam amijo aptàn ar pa 'amýn kuwyo imõtikam ar kumē. Nãm mrymē kabën jarēnh djwýnh 'ēxnhĩja ro'ã ar pa 'amýn aro tēn kuwyo imõtikam ar kumē. Kabën jarēnh djwýnh 'ēxnhĩja ta kute mýjja pumũnh kêt kwý nhipêx, kute mry djõ'ã kabēnkõt mýjja pumũnh kêt kwý nhipêx ne o kute me noo biknor. Nhýnh me ja ne me noo akuno? Bir, me'ã mry nhidji jarij ne kute mry karõmã amijarēnh ne kute kum rax jarēnhja, me tãm ne kabën jarēnh djwýnh 'ēxnhĩja me noo akno. Kam ne Bēnjadjwýr Jeju mrymē kabën jarēnh djwýnh 'ēxnhĩja ar ro'ã ar pa 'amýn aro tēn kam kuwyo imõtikam ar kumē. Ar tĩn ne ar pa 'amýn aro tēn kuwyo imõtikam ar kumē. Kuwymē kēn ngrãngrã pôkkam ar kumē.

²¹Ne kam me kõt mõrja nhimex ne. Jeju kawaru'ã ýrja tãm ne ajkwa krekre kurũm kàxdjwa kajgo katorjao me imex ne. O ne pyka kunĩkõt me bēnjadjwýrmē ar õ krākamngõnh ro'ã me imex ne. Me imex nhym àk kunĩ me kwý krē:n meo ajne.

Mýjja apõx 20

Xatanaj djuwpre'ã amex kubê 1.000.

¹Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh 'õ kàjkwa kurũm tēn ruw ba omũ. Ikrakam ne kam o kajkep djà byn o tēn o ruw. Mýjkam o kajkep djà nã? Bir, kre ry typydjikam o kajkep djà ne kubyn o tēn o ruw. Kàxiràxtimē ne kubyn o ruw.

²Ne kam mry kaàkjao tÿm, kubê ne Kangã tÿm, kute me kàmex jarênh djwÿnh. Xatanaj tãm ne o tÿm ne kàxiràxtio uwpre. Djãm uwpre'ã amex pydji got. 'Ã amex krãptÿ. 'Ã amexbê 1.000.

³Nãm tu kre ry typydjikam kumên 'ã ijên kam o kajkep ne prÿne 'ã ijê djào amrà, mÿjja kute tom pyræk o prÿne oy. Be, Xatanaj kute ajte pyka kunÿkôt me noo biknorbê ne krekam kumên 'ã ijê. Godja 'ã amexbê 1.000 apêx nhym kam ajte kadjy mrãnh djwÿnh 'ã kutan kaba nhym ar ba ngrire. Tãm ne ja. Be, ba kam ajte mÿjja 'ødjwÿ pumÿ.

⁴⁻⁵Be, me krÿ djàtidjwÿ ne kumex ba omÿ. Nhym me kam krÿ. Metÿndjwÿnh ne arÿm me jamã kum, —Me ga dja ga me memã axwe pãnh jarê, ane. Me karôdjwÿ ne ba omÿ. Mÿj me karô nã? Bir, me kute memã Jeju'ã ujarênh ar ban Metÿndjwÿnh kabên'ã ujarênh ar ba nhym me kute me mut krækàr nhym me tyk karô ne ba omÿ. Me kute mrymê mry karô arkum rax jarênh kêt, kute aro Metÿndjwÿnh ne arkum amijarênh kêt nhym mry te kute me'ã aminhidji janhôr prãmja, te kute me kuka'ã nàr me ikra'ã aminhidji janhôr prãmja, nhym me kubê bikênh nhym kam me kute me par karô ne ba omÿ. Me tãm dja me akubyn tÿn ne kam Kritumê ro'ã ar meo ba. Ar meo ba'ã amex krãptÿ ne. 'Ã amexbê 1.000. Me tyk ne akubyn tÿn kutewa ne ja. Nhym bep me kàtàm tykja, me tãm dja me'ã amexbê 1.000 nhym me akubyn tÿn ne.

⁶Nhym bep me tyk ne akubyn tÿn kutewaja dja me kÿnhkumrêx. Arÿm mexo me akrenh me:x ne. Dja me ajte ty? Arkati. Dja me ajte tyk kêtumrêx, ne kam Metÿndjwÿnhmê Kritu arkum apê, mebê me kadjy Metÿndjwÿnh mar djwÿnh ne arkum àpênh ba. Ne kam ar ro'ã ar meo ba. Ar meo ba'ã amex krãptÿ. 'Ã amexbê 1.000.

Kute kuwo imôtikam Xatanaj mênh.

⁷Nhym kam amexbê 1.000 apêx nhym kam kadjy mrãnh djwÿnh Xatanaj'ã kuta. Kubê ijêja'ã kutan me kadjy kaba.

⁸Nhym arÿm kato, pyka kunÿkôt ajte kute me noo biknormã kato. Dja kàjkwa kraxkam me jamê kàjkwa nhôtkam me jamê aktã kàjkwa nhirê'ãnh

me jamě mekbê Kokmě mekbê Makokmě me kunĩ 'ỳr bôx ne memã kaběn jarěn me noo aknon meo akprô. Kute Metĩndjwỳnh nhô me ja'ỳr prôt ne kute me par kadjy nàràm meo akprô nhym me kumex. Nãm me kute ngô rax mỳrri pykati ngrà ja pyràk. Pykati ngrà tãm ne me o itun te kute abenã akremã nhym krãptĩ: anen amũ ajkamě nhym me te o ane. Nãm ã krâkamngônhre kumex o ane.

⁹Ne kam prĩne me kadjy pyka jaên kam me'ỳr môn Metĩndjwỳnh nhô me mexjamã ipôk ne, krĩ mexmã ipôk ne. Metĩndjwỳnh kum krĩrax kĩnhkumrêxja tãm ne me kum ipôk ne. Nhym kam kàjkwa kurũm kuwy ruw ne prĩne me kuga nhym me prĩne xêr.

¹⁰Nhym kam Metĩndjwỳnh bôm 'êxnhĩja mẽ, kute me noo biknor djwỳnhja kuwyo imôtikam kumẽ. Kuwymẽ kên ngrãngrã pôkkam kumẽ. Kam ne ôbê mrymẽ kaběn jarênh djwỳnh 'êxnhĩja mẽ. Ne kam ajbir kam Xatanaj mẽ. Kam ne Metĩndjwỳnh prĩne aro bikênh rax ne. Nhym ar tokry: ne àmnhirênh ar ba. Àmnhirênh ar ba rã'ã rã'ã. Àmnhirênh ar ba: nhym 'ã akamàt ne tãmkam 'ã akati. Dja o ino rer kêtikumrêx ne.

Metĩndjwỳnh kute me tykmã pãnh jarênh.

¹¹Nhym kam krĩ djàti jaka dja nhym kam me'ô nhỹ ba omũ. Nhym kam umaje pykamě kàjkwa prôt ne nhĩ'ãm tẽn akuno.

¹²Nhym kam me tyk kabem kumex. Me tyk kunĩ, me bẽnjadjwỳrmẽ me kàtammẽ krĩ djàti kabem kumex. Nhym kam pi'ôk no'ôk'ã kurê. Ne kam ajte pi'ôk no'ôk 'ôdjwỳ'ã kuta. Metĩndjwỳnh kute me tĩn rã'ã rã'ã'ã no'ôkja pi'ôk tãm ne 'ã kuta. Nhym bep ate ne kute pi'ôk no'ôk kumrêx'ã rênhja. Pi'ôk jakôt ne Metĩndjwỳnh memã axwe pãnh jarê. Me tĩnri axwe'ã pi'ôk no'ôk ja ne Metĩndjwỳnh 'ã kurên kam mekmã axwe pãnh jarêho nhỹ, me tykmã pãnh jarêho nhỹ.

¹³Nhym kam ngô raxbê pyka kêtjadjwỳ Metĩndjwỳnhmã me tyk kanga. Ngô kute me imexja tãm ne kum me kanga. Nhym apỳnh mỳjja kute me par djàri Metĩndjwỳnhmã ajte me kanga. Nhym me tyk nhô pyka Metĩndjwỳnhmã ajte me kanga. Kum me kanga nhym me tyk kunĩ krĩ djàti kabem kumex.

Nhym mekmã pãnh jarẽho nhỹ. Me tĩri kute amijo bakôt ne memã pãnh jarẽho nhỹ.

14-15 Mekomã pãnh jarẽnh pan kam ate apỹnh mỳjja kute me par djàri mekam o pòx ne kuwyo imôtikam kurẽ ne ajte me tyk nhõ pykadjwỳ kuwyo imôtikam kumẽ nhym arỳm me tyk nhõ pykaja kêt ne. Nhym bep mỳjja kute me parja gêdja ajte akubyn me par kêtikumrẽx ne. Arỳm me tyk kêt. Mỳjja kute me parja arỳm kêt. Nhym me idji'ã no'ôk kêtja, Metĩndjwỳnh kute me tĩn ne ar ba rã'ã rã'ã kadjy idji'ã no'ôk kêtja, me tãm ne Metĩndjwỳnh kuwyo imôtikam me kurẽ. Me tyk nhijukri tyk ne ja.

Mỳjja apôx 21

Metĩndjwỳnh nhõ Djeruxarẽ ny.

¹Nhym kam kàjkwamẽ pyka arỳm ny ba omũ. Nhym bep kàjkwa tũmmẽ pyka tũm ne arỳm nhĩ'ãm tẽn akuno. Nhym ngô raxbê pyka kêtđjwỳ arỳm kêt.

²Nhym kam krĩrax mextire ruw ba omũ. Krĩraxbê Djeruxarẽ arỳm ny ne ruw. Kàjkwa kurũm ruw. Metĩndjwỳnh kurũm ne ruw ba omũ. Djeruxarẽ arỳm mexikumrẽx. Kute me mjên 'ỳr ba kadjy kute amimex pyràk, me kute mjên kadjy amimex ne kute kubêkà mex jangjênh ne mrãnh nhym me kute abenã me rênh pyràk.

³Nhym kam krĩ djàti kurũm me'õ kabẽn. Kàj bê kabẽn ne memã kum, —Ê, arỳm ne Metĩndjwỳnh pykakam me ja'ỳr bôx ne kam mekam ar bamã. Dja mekam ar ba ne kam meo aminhõikumrẽx ne. Nà, Metĩndjwỳnh ta dja mekam djan

⁴kam me kunĩmã no kangô kukõn mekmã o apêx. Nhym kam me arỳm tyk kêtikumrẽx ne. Ne kaprĩ kêtikumrẽx ne. Ne mỳr kêtikumrẽx ne. Ne tokry kêtikumrẽx ne. Mỳkam? Mỳjja kunĩ tũmja arỳm nhĩ'ãm tẽn ne biknorkam ne arỳm kêt ne, ane. Nãm ã krĩ djàti kurũm kabẽn ane.

⁵Nhym kam krĩ djàtikam ýrja ne kabĕn ne, —Ĕ, arým ne ba mỳjja kunĩo ny, ane. Ne kam ajte, —On 'ã pi'òk no'òk. Mrãmri ne kabĕnja. Djãm kabĕn kajgo? Arkati, kabĕnkumrĕx, ane.

⁶Ne kam imã, —Anũ. Arým ne ba o ino re. Ba ibĕ mỳjja kunĩ krax ne ajte ibĕ mỳjja kunĩ 'ĕnhôt. Ba ne ba adjàkamã itũm ne kam ije mỳjja nhipĕxo itĕm ne ije inomã mĕnh, ba. Djori me'õ kum kôr ba kum ngô ngã gĕ o ikõ. Ngô tĩn dja ba tu kum kajgo ngã gĕ o ikõ. Mỳj ngô tĩn nã? Bir, ngô kute meo tĩnja dja ba kum kungã.

⁷Me me kuràm tỳx ne kute ijãno ãm jamãbit dja ba mỳjja mex kunĩ ngã ne kam tu meo ikrakumrĕx nhym me imã, “Me inhõ Metĩndjwỳnh”, ane.

⁸Nhym bep me kute bit ijo aminhõmãn kute amikam me kabĕn pymaje ikangaja, ne kam ajte me kute amim imar kĕtja, me kute axweo amiptàrja, me kute me par prãmja, me prõ prãmja, me mjĕn prãmja, me udjy, me kute mỳjjao Metĩndjwỳnh karõ nhipĕx ne kute we kum ar amijarĕnho baja, me 'ĕxnhĩ kunĩ, me arĩk ar ba kunĩ dja me iwỳr bõx kĕtkumrĕx ne. Me ja kunĩ dja ba kuwyo imõtikam me kurĕ. Kuwymĕ kĕn ngrãngrã põkkam me kurĕ. Me tyk nhjukri ajte tyk ne ja.

⁹Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnh 'õ kato ba omũ. Kadjy mrãnh djwỳnhbĕ 7 ne apỳnh mỳjjao kute meo bikĕnh djari Metĩndjwỳnh ngryko ino rero ngõnho ipu kute amỳnh ne o ku'ĕ ja 'õ ne iwỳr tĕn imã, —Apa, amrĕ tĕ ba on amã akre ga omũ. Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny prõ dja ba amã akre. Me arým kute abenã ar mĕnhja dja ba amã akre, ane.

¹⁰Ã imã anen kam ikarõo tĕ. Krãnh jabatàn, krãnh prĕkti'ỳr ikarõo tĕn ijo bõx. Nhym kam krĩrax mextire ruw ba omũ. Prõ ne rwỳkja. Krĩraxbĕ Djeruxarĕ arým ruw. Kàjkwa kurũm, Metĩndjwỳnh kurũm ruw ba omũ.

¹¹Nhym aparmã adjĕnh tĕ. Metĩndjwỳnh jadjĕnho ne adjĕnh ne. Ne kam karỳr kute kĕn pãnh rax, kĕn ngrãngrã jadjĕnh tỳxja pyræk. Ne ajte karỳr: kute krytyrãnh karỳrja pyræk. Nãm ã krĩrax jadjĕnh anen ruw.

¹²Nhym kikre bu'ã apÿnh kën djàri aben nhiby adjwÿro tẽ nhym ã prẽktire anen ã utĩ ane. Nhym kam ajkwa krekrebê 12. Nhym kam apÿnh ajkwa krekre djàri kadjy mrãnh djwÿnh 'ã ku'ê. Nhym ajkwa krekre'ã idji arij. Apÿnh mekbê idjaer nhingêt kukãmãre nhidji djàri ajkwa krekre 'ã idji arij. Idjibê 12 ne apÿnh kre'ã arij.

¹³Nãm kàjkwa krax 'ãnh ajkwa krekre amãnhkrut ne ikjêkêt. Ne kàjkwa nhôt'ãnh ajkwa krekre amãnhkrut ne ikjêkêt. Ne kàjkwa nhirê'ãnh aktã ajkwa krekre amãnhkrut ne ikjêkêt.

¹⁴Nhym kikre bu'ã apÿnh kën djàri aben nhiby adjwÿro tẽmja krakri ne kënpotibê 12 ikwã. Kënpoti'ã ne Mrykĩ'ãtomti jabatãnh ny kute ar anorbê 12ja idji arij.

¹⁵Nhym kadjy mrãnh djwÿnh kute imã kabënja àbêr djà byn o dja. Kën karÿro àbêr djà. O kute krĩrax'ã akremã. Kute krĩraxmẽ ajkwa krekremẽ bu'ã apÿnh kën djàri aben nhiby adjwÿro tẽmjamẽ kute 'ã akremã.

¹⁶Nhym krĩrax pomẽ rymẽ kute aben pyræk. Nhym pokôt 'ã akren anhàkôt 'ã akren prẽkkôt 'ã akre. Nhym kunĩ'ã akre kute aben pyræk. Ne 'õ aben japanh kêtumrêx. Àbêr djào ne 'ã akreo tẽ. 'Ã akrebê 2.200 kiometu.

¹⁷Nãm kikre'ã akren kam atãri kikre bu'ã kënja'ã akre. Prêk'ã akrebê 64 metu. Me baje mÿjja 'ã akrekôt ne kadjy mrãnh djwÿnh kikremẽ kikre bu'ã kënjamẽ 'ã akre.

¹⁸Nhym bu'ã kënja ne ngrãngrã kute bõre ngrãngrã pyræk o ne ipêx ne. Nhym bep krĩraxja ne kryt karÿro ipêx ne. Kryt karÿrobit, atemã mÿjja 'õmẽ o bikàr kêt. Nhym krytja karÿ:r kute ixè jadjênh pyræk.

¹⁹⁻²⁰Nhym kam kikre bu'ã kënja krakri kënpotikam apÿnh kën djàri kumex. Kën pãnh raxbit. Kikre bu'ã kënja kĩnh kadjy. Kën kutewa ne ngrãngrã kute bõre ngrãngrã ja pyræk. Ne atãri ja ngrãngrã tÿx kute kwênh ngrãngrã ngwÿnh ja pyræk. Ne atãri ja kàjbê ràràr kamrêk kute kôkanê ngwÿnh ràràr kamrêk ja pyræk. Ne atãri ja ngrãngrã kute krwÿnh ngwÿnh ngrãngrã ja pyræk. Ne atãri ja kajngàr kute ngànhtey nhy kajngàr ja pyræk. Ne atãri ja

kamrêk kute tyrti tekà kamrêkti, tekà kamrêk ja pyràk. Ne atãri ja kàjbê râràr kute mutêkre ngwÿnh râràr ja pyràk. Ne atãri ja kàjbê ngrãngrã kute kôtkaaak ngwÿnh kàjbê ngrãngrã ja pyràk. Ne atãri ja ngrãngrã kute bày'yre ngrãngrã ja pyràk. Ne atãri ja kàjbê ngrãngrã kute krâkamkàxte ngwÿnh kàjbê ngrãngrã ja pyràk. Ne atãri ja ngrãngrã tÿx kute atorti ngrekà ngrãngrã ja pyràk. Nhym bep kute katê ja ne râràr kute kënnetojre ngwÿnh râràr ja pyràk. Be, kikre bu'ã kën krakri apÿnh kënpoti djãri ne ja.

²¹Nhym bep kikre bu'ã kënja ajkwa krekrebê 12ja ne angà krã. Angà krãti:, angà krãtio ne kikre bu'ã kënja ajkwa krekre kunïo 'ã ijê djà, tãm ne kute ngàp jadjênh pyràk. Apÿnh ajkwa krekre djãri ne kadjy angà krã'ã akren o ipêx ne, angà krã pÿnho. Be, kikre bu'ã kën jajkwa krekre ne ja. Nhym bep krïkam pryjadjwÿ krypt karÿro pry. Krypt karÿrobit, atemã mÿjja 'ômê o bikàr kêt. Karÿ:r kajgon kam apôkmã rît, kute ngônkh karÿr apôkmã rît ja pyràk.

²²Djãm krïrax jakam Metïndjwÿnh nhõ kikreti? Kati, arÿm ne bôx ne me bakam ar mrã. Bënjadjwÿr Metïndjwÿnh tÿxo kubê kumkatimê krabê Mrykï'ãtomti jabatànkh nyja ar tãm ne arÿm ar bôx ne me bakam ar mrã. Arÿm ne ar ro'ã me bawÿr ruw ne me bakam ar mrã. Djãm me kute kum kabên kadjy ne mete kum kikremã? Kati, arÿm ne ar bôx ne me bakam ar mrã. Mÿj kadjy dja me kum kikre? Djãm kàjkwakam ar ba rã'ã ne mete kum kikren kam kum kabênmã?

²³Djori kam mytmê mytyrwÿ kute me kurwÿmã? Kati, Metïndjwÿnh ta adjênhho dja me kurwÿ. Krabê Mrykï'ãtomti jabatànkh ny jadjwÿbê ne me kurwÿ djwÿnh.

²⁴Be, ar irã jakam godja apÿnh me ba djãri kunï kam mrã, mrãnh mextire. Nhym pyka kunïkôt bënjadjwÿr krïraxmã õ mÿjja mex kunïo wangijn o krïrax kïnh ne.

²⁵Nhym krï bu'ã kën jajkwa krekredjwÿ 'ã ijê kêtumrêx ne. Djãm akamàt kadjy dja me ajkwa krekre'ã ijê? Kati, akamàt kêtumrêx, a'u ry typydji. Kam godja ajkwa krekre'ã ijê kêtumrêx ne.

²⁶Nhym apÿnh me ba djàrikam me ja ò mÿjja mexo wangijn o krĩrax kĩnh ne. Nhym me rũnh krĩraxmã wangij nhym krĩrax ô'ã kĩnhkumrẽx ne.

²⁷Nhym bep mÿjja punu 'õ dja kum àr kêtumrẽx ne. Me pijàm kêtme me 'êxnhĩmẽ me ja 'õ dja kum àr kêtumrẽx ne. Nhym bep Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny kute ò pi'òk no'òkkam me tĩn rã'ã rã'ã'ã idji janhôrjabit dja me kum wangij.

Mÿjja apôx 22

Ngô kute meo tĩn.

¹Nhym kam kadjy mrãnh djwÿnh imã ngô kute meo tĩn pakrax jakre. Ngô kute meo tĩn ne prôto nõ ba omũ. Metĩndjwÿnhmẽ Mrykĩ'ãtomti jabatàn nyre ar krĩ djati kurũm ne prôto nõ. Karÿ:rkumrẽx. Karÿr kute krytyrãnh pyræk.

²Nãm pry nhõkre djækôt prôto nõ. Krĩraxkam pry nhõkre djækôt prôto nõ nhym aktã nokà'ã pidjô kute meo tĩnja dja. Pidjô bàri amãnhkrut ne mytyrwÿ kunĩ kôt aben pãnh ô kadjy aktã ngô nhijên o dja. Aktã ne ngô jakà'ã ngô nhijên o dja. Be, pidjô ja ne ar mytyrwÿ kunĩkôt ôo kute aben japanho ãm kadjy dja. Nãm apÿnh mytyrwÿ djari'ã pidjô jakren o 12. Mytyrwÿ kunĩ kôt ôn bikaprãr kêtumrẽx kadjy 'ã akre. Nhym bep pidjô 'ôja ne kubê me umar mex djà, pyka kunĩ kôt kute meo mex nhym me umar mex ne kanê kêtme.

³Djãm krĩ jakam mÿjja kute meo bikẽnhmã? Kati, krĩ ja gêdja tu kam me mex ryti pydji. Nhym mÿjja kute meo bikẽnh dja 'ÿr àr kêtumrẽx. Metĩndjwÿnhmẽ Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny dja kam ar meo ban meo djuw mex o ba. Nhym ò àpênhdjwÿ kum àpênh mexkumrẽx ne.

⁴Ne kam Metĩndjwÿnh nokre pumũ nhym kam me kuka'ã Metĩndjwÿnh aminhidji janhô nhym me 'ã ar ba.

⁵Nhym kam kam akamàt kêtumrẽx ne. Nhym kam ngônhpôkti kêtumrẽx ne. Nhym arngro kêtumrẽx ne. Mÿj kadjy dja ngônhpôktimẽ arngromẽ?

Běnjadjwỳrbê Metĩndjwỳnh dja me kurwỳ. Nnym Metĩndjwỳnh nhõ me ja dja ar meo ba rã'ã: ar meo ba.

⁶Nnym kam kadjy mrãnh djwỳnh imã, —Ě, mrãmri ne kaběnja. Djãm kaběn kajgo? Arkati. Kaběnkumrěx. Amrěbê Běnjadjwỳrbê Metĩndjwỳnh ne me kute kaběn jarěnh djwỳnhmã ta Karõ jano nnym me kam ô'ã memã kaběno amirĩt ne. Nnym kam ajbir jakam ta arỳm ajte kadjy mrãnh djwỳnh jano. Kute õ àpěnhmã mỳjja kator 'ỳr jao amirĩtmã ne ano. Kute mỳjja kator kětja anhỳr djwỳnhhràm mekmã o amirĩt kadjy ne ano. Arỳm kator 'ỳr, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh imã ane.

Jeju bõx 'ỳr arě.

⁷Nnym Jejudjwỳ arỳm me bamã, —Ě, arỳm ne ba akubyn me awỳr ibõx 'ỳr, ane. Ě, me'õ kute prĩne ikaběnkõt amijo ba jabej dja kĩnhkumrěx. Metĩndjwỳnh kute anhỳr djwỳnhhràm memã mỳjjao kator'ã ujarěnh ga aje 'ã pi'õk no'õk nnym me kute amim mar ne kõt amijo ba jabej, be, me tãm dja me kĩnhkumrěx ne, ane. Nãm ã Jeju me bamã ane.

⁸Ba, ba ibê Djuão ne ba arỳm prĩne omũ. Nã bãm mỳjja ja kunĩ pumũn kuma. Ne kam mỳjja kunĩ pumũn mar pan kam kabem itu mỳrbê tỳm. Kadjy mrãnh djwỳnh kute imã mỳjja 'ã karõ kabem itu mỳrbê tỳm ne bit ije kum rax jarěnhmã.

⁹Nnym kam imã, —Kati, kwãrĩk wãnh. Badjwỳ ne ba Metĩndjwỳnhmã idjãpěnh, akamybê Metĩndjwỳnh kaběn jarěnh djwỳnhmẽ ar akõt Metĩndjwỳnhmã idjãpěnh. Me akunĩ aje pi'õk no'õkkõt, ajbir aje Metĩndjwỳnh kaběn'ã pi'õk no'õk jakõt amijo abajamẽ ne gu me baro'ã Metĩndjwỳnhmã badjãpěnh. Kam dja ga Metĩndjwỳnhmãbit rax jarě, ane.

¹⁰Ne kam ajte imã, —Gora udjur kêt. Metĩndjwỳnh kute anhỳr djwỳnhhràm memã mỳjjao kator'ã ujarěnh ga aje 'ã pi'õk no'õkja kwãrĩk wãnh udjur kêt. Arỳm 'ỳr. Mỳjja ja kunĩ arỳm kator 'ỳr.

¹¹Kwãrĩk wãnh me axwe wãnh axwe ar ba rã'ã. Nnym me arĩk ar badjwỳ tu wãnh arĩk ar ba rã'ã. Kute amimarkõt arĩk ar wãnh ba. Gê me kute katàt

amijo badjwỳ katàt amijo ba rã'ã, katàt amijo ba ry typydji. NhyM Metĩndjwỳnh nhõ me mex jadjwỳ mex rã'ã, mex ry typydji.

¹²Ë, arỳm ne Jeju me bamã kabẽn jarẽ. Gora me kabẽn ma. Nãm, —Ë, arỳm ne ba akubyn me awỳr ibõx 'ỳr. Dja ba bõx ne kam me amã pãnh jarẽ. Me aje amijo abakõt me amã pãnh jarẽ. Me ajaxwemẽ me amrãnh mexmẽ kõt me amã pãnh jarẽ. Ë, me ajaxwe dja ba me ajo ajkẽ nhyM bep me mexmẽ gêdja ba me iro'ã ar iba.

¹³Ba ibê mỳjja kunĩ krax ne ajte ibê mỳjja kunĩ 'ênhõt. Ba ne ba adjàkamã itũm ne kam ije mỳjja nhipêxo itẽm ne ije inomã mẽn. Ba ren ije kàjkwamẽ pykamẽ omũnh 'ãno idjãm kêt nhyM ren amrêbê amijo ajkẽ nhyM ren mỳjja kunĩ kêt ne, ane.

¹⁴Be, Metĩndjwỳnh nhõ me mexja, me axwe kêtja dja me kĩnhkumrẽx ne. Me tãm dja me kute kubêkà'ã ngrã o põxkam aka pyræk. Dja me axwe kêt ã mextire ne ã kĩnh ane. Me jabit, Metĩndjwỳnh nhõ me mexja dja me pidjõ kute meo tĩn ku ne krĩrax bu'ã kẽn jajkwa krekkõt wangij ne kam Metĩndjwỳnh nhõ krĩraxkam ar ba.

¹⁵NhyM bep me kute ropre pyræk ne arĩk ar bajamẽ me udjymẽ me prõ prãmmẽ me mjên prãmmẽ me kute me par prãmmẽ me kute mỳjjao Metĩndjwỳnh karõ nhipêx ne kute we kum amijarẽho bajamẽ me 'êxnhĩmẽ me kabẽn krãptĩjamẽ, me tãm gêdja me kum ngjênh kêtumrẽx ne. NhyM kam Jeju ajte me bamã,

¹⁶—Ba ibê Jeju ne ba me amã ikadjy mrãnh djwỳnh jano. Kute apỳnh me aje ikõt aben pydji djàri me amã katàt mỳjja ja jarẽnhmã. Ba ne ba ibê Dawi tàm djwỳkumrẽx ne ãm djàkam dja. Ba ne ba Dawi nhipêx ne. Ba ne ba ije akati maktã umajỳrtire pyræk ne inhirækumrẽx, ane. Nãm ã Jeju me bamã ane.

¹⁷NhyM Metĩndjwỳnh Karõmẽ Mrykĩ'ãtomti jabatành ny prõmẽ ar Jejumã kum, —On amrẽ tẽ, ane. Jeju nhõ me jabê Mrykĩ'ãtomti prõ ne kum, —On amrẽ tẽ, ane. Godja ga me Jeju'ã idjujarẽnhja man kam gadjwỳ kum, —On amrẽ tẽ, ane. NhyM Jeju memã kum, —Gê kam me'õ kum kôr jabej on amrẽ

iwÿr tĕn ngô tĭno ikō. Tu kajgoo ikō, pānh kĕt. Amā ngô kute meo tĭnja kĭnh jabej tu kajgoo ikō, ane. Nām ā Jeju kabĕn ane.

18Ĕ, ibĕ Djuāō ne ba ije me amā ikabĕn jarĕnhmā. —Me apa, me ikabĕn ma. Gora me aje ja mar jabej, Metĭndjwÿnh kute anhÿr djwÿnhràmmemā mÿjjao kator'ā ujarĕnh ba ije 'ā pi'ōk no'ōkja aje mar jabej gora me ikabĕn ma. Dja ga me ajō ijukri adjan atemā akabĕn 'ō jarĕn arÿm Metĭndjwÿnh kabĕno ajkĕ nhym arÿm pānh me ajōo ajkĕ. Apÿnh ije meo bikĕnh djāri'ā pi'ōk no'ōk jao dja me ajōo ajkĕ.

19Ba ibĕ Djuāō ne ba ajte ije me amā ikabĕn jarĕnhmā, —Godja ba ije anhÿr djwÿnhràmmetĭndjwÿnh kute me amā mÿjjao kator'ā pi'ōk no'ōk ja ga me ajō kabĕn 'ōo ajngrā nhym arÿm Metĭndjwÿnh abĕ mÿjja nĕ. Abĕ pidjō kute meo tĭnja nĕn abĕ ō krĭrax mextireja nĕ ne ije me amā mÿjja mex jarĕnh ne ije 'ā pi'ōk no'ōk ja tām dja me ajōbĕ nĕ, ane. Be, me ikabĕn ja ma. Ĕ, gĕdja Jejudjwÿ me amā kabĕn jarĕ,

20—Ba ibĕ Jeju, ije katāt me amā mÿjja kunĭ jarĕnh ne ba me amā, “Mrāmri ne ba arÿm me awÿr ibōx 'ÿr”, ane. Dja gu me, —Nà, Bĕnjadjwÿr Jeju, mrāmri. On amrĕ tĕ, ane.

21Gĕ me banhō Bĕnjadjwÿr Jeju ukaprĭkōt prĭne me bajo djuw mex. Mrāmri. Tām ne ja.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2022, Vitória/ES - Brasil